Sant Feliu de Codines (Vor) *Festa de Sant Pere.* La vigília al vespre, fogueres. Al carrer de Sant Pere, a més de la foguera, revetlla.
IP 12.85.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Festa de Sant Pere.* Els pescadors, a la tarda, passejaven qui volia amb la seva barca.
AM 32-49:II,125-126.

Sant Martí de Centelles (Oso) **Aplec a l'església de Sant Pere de Valldaneu.* L'església és un edifici romànic de la fi del s. XI o principi del següent, ampliat el s. XVII.
VS 23.12.67. IP 77; 1.86.

Sant Pere de Ribes (Gaf) *Festa major de Sant Pere.* Surten el drac de tres caps (creat el 1972), els nans i els gegants, i els Balls de Diables, de Bastons -amb nombroses colles-, de Cercolets i de Gitanes. Concert d'havaneres. Antigament, Balls de Sant Pau, dels Voluntaris, de la Vídua Judit i de Santa Margarida (dialogats). Fins a 1984, actuació dels castellers de Ribes. Dura 3 dies.
AM 50-56:IV,326. DB 30.6.76:4. DV 29.6.84:13. EN 81-83. FE 81:5. GG 81-85:V,294,477. MESTRE 81-82. MIRALLES 80:22. MO 25.6.82:37; 24.6.83:37. PLANAS 61:194. SZ 82:114. IP 5.87.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) *Festa de Sant Pere.* La vigília al vespre, revetlla a la plana de les Eres, que s'omple de cadires i taules. Ball, gresca i concursos (de truites, de pastissos...). L'endemà, cercavila. Durant tot el dia, 12 Hores de l'Esport, amb actuació de totes les modalitats esportives. Exhibició de patinatge artístic.
EN 81-83. 3V 25.6.82:14; 2.7.82:5. IP 2.86.

Sant Pere de Torelló (Oso) *Festa major petita de Sant Pere.* Ball de revetlla. Cercavila amb gegants i cap-grossos i espectacle infantil. Abans era la festa grossa del poble, però es canvià perquè és època de feina per als pagesos. Segons Amades, antigament, Ball del Porró.
AM 50-56:IV,321-322. EN 81-83. MO 25.6.82:37. SZ 82:116. IP 8.88.

Sant Pere de Vilamajor (Vor) *Festa major.* Cursa de bicicletes pel poble, amb premis i refresc per als presents, concurs de dibuix i Ball de Gitanes. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 24.6.83:9; 1.7.83:32; 9.2.84:21.

Sant Pere Sacarrera (Aj. de Mediona, Ape) *Festa major.* Recuperada el 1982, amb castell de focs artificials, jocs per a la canalla i xocolatada. Dura 2 dies.
EN 81-83. FU 1.87:47. 3V 10.9.82:7; 23.6.83:10; 26.8.83:24. IP 5.87.

Sarroca de Bellera (Pju) **Festa de Sant Pere.*
EN 81-83. IP 6.87.

Serrat, el (Par. d'Ordino, And) *Festa major de Sant Pere.*
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 30.11.84:7; 28.6.85:1. IP 8.87.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa major del barri de Sant Pere.*
CD 87a.

Sitges (Gaf) *Festa del barri de les Cases Noves.*
IP 5.87.

Tarragona (Tar) *Festes de Sant Pere, del barri del Serrallo.* Organitzades per la Confraria de Pescadors des de mitjan s. XIX. Processó pels carrers del barri amb el portaestendard i cordonistes. Cercavila amb "majorettes" i banda de cornetes i tambors i actuació de castellers. Dinar d'homenatge als jubilats, havaneres i rom cremat. Gimcana de bicicletes per a infants. Des de 1986 es deixen anar vaquetes. Dura uns 4 dies.
AM 50-56:IV,283. CASTELLS 88:26. CI 16.7.83:5; 6.7.84:2. DT 26.6.82:13; 29.6.82:4; 30.6.82:5; 23.6.83:7; 28.6.83:15-16; 2.7.83:5. SÁNCHEZ-CASCADO 87:6.

Romeria a Montserrat. Organitzada per la parròquia de Sant Joan, amb una durada de 5 dies.
MT 9-12.84:21; 9-12.85:37. IP 8.87.

Tarter, el (Par. de Canillo, And) *Festa major.* Festival infantil i tir al plat.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 27.7.84:16; 28.6.85:1. IP 6.87.

Terradelles (Aj. de Bagà, Ber) *Festa major de Sant Pere.* Té una durada de 2 dies.
R7 10.7.82:8; 2.1.83:sup.XLVIII. IP 2.87.

Terrassa (Voc) *Festa major de l'antic poble de Sant Pere.* Col·locació d'una falla i cremada posterior. Fogueres i focs artificials per acabar. Representació d'un casament vuitcentista (des de 1981) seguint-ne el cerimonial i amb el vestuari de l'època. Concurs de pintura ràpida (des de 1980). Dura 3 dies.
DI 15.1.83:sup.6; 23.6.83:8; 27.6.83:4; 22.6.84:11; 23.6.84:4; 24.6.84:12. PB 87:18,106.

Tor (Aj. d'Alins, Pso) *Festa d'Estiu, de Sant Pere.* Sortint de missa, es mata un corder, que és menjat entre els presents. Aquest poble és el segon en altitud de Catalunya (1.649 m). Prop seu hi ha el castell de Sant Pere del Roc, pre-romànic, i el temple de Sant Ambròs, també pre-romànic: tots dos en ruïnes.
CQ 82-84:Pso. IP 6.87.

Tordera (Mar) *Festa del barri de Sant Pere.* Concursos de pintura i de plantes. La vigília a la tarda, cercavila amb banda i "majorettes" i xocolatada. Durant el ball del vespre, elecció de la pubilla.
IP 8.86.

Torredembarra (Tar) *Festa del carrer de Sant Pere.* Festival infantil.
IP 4.86.

Torrelavit (Ape) *Festes patronals de Sant Pere.*
EN 81-83. IP 5.87.

Tossa de Mar (Sel) *Festa major d'Estiu, de Sant Pere.* La vigília al vespre, pregó i cercavila amb corre-foc. L'endemà al matí, concurs de pesca. Missa amb orquestra, processó a la platja amb la imatge del sant i benedicció del mar. Dura uns 5 dies.
EN 81-83. FE 85:76. GG 81-85:III,411. GINESTA 72:263. MO 25.6.82:37. PALAU 52:53-55. PD 11.6.82:11; 27.6.82:9; 7.7.82:15; 29.6.83:13; 1.7.83:12; 2.7.83:14; 19.11.83:25. SZ 82:118.

Travil (Aj. de Capolat, Ber) *Festa major de Sant Pere.*
EN 81-83.

Vacarisses (Voc) *Festa de Sant Pere*. Sant Pere és el patró de la parròquia.
VR 6.86:2; 8.86:20. IP 11.86.

Vallhonesta (Aj. de Sant Vicenç de Castellet, Bag) *Festa de Sant Pere*. Deixada de fer abans de 1936, es recuperà el 1955. Fins fa alguns anys es donava un panellet als participants.
DB 7.7.55. IP 12.86.

Vilamarí (Aj. de Vilademuls, Pes) **Aplec a l'ermita de Sant Pere de Juïgues*. Perdut cap a 1945.
DC 64:486. IP 4.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa de Sant Pere, Setmana del Mar*. Dies abans, concurs de dibuix i pintura infantils amb el mar com a tema. Dissabte abans, pregó. Concurs (des de 1973) d'all cremat, plat típic mariner, semblant al suquet de peix. Al vespre, Ball del Pescador, durant el qual es fa la típica sardinada i se subhasta la toia. Diumenge, gimcana marinera (des de 1980), travessia del port nedant i cursa popular pel barri de Mar. El dia principal, homenatge als homes morts a la mar; a la tarda, havaneres amb rom cremat. Diumenge següent, processó amb la imatge del sant pels carrers del barri, portada en un baiard per pescadors i mariners i acompanyada dels grups folklòrics de la població -falcons, castellers, etc. Processó marítima, a la qual pot assistir qui ho desitgi. A la tornada, benedicció d'embarcacions i arts de pesca. Recuperada i potenciada a partir de 1971, actualment té una durada de 7 dies.
AM 32-49:II,125. AM 50-56:IV,283. AR 80:112-113. CAPMANY 78:58-59. CL 76:40-41. DB 1.7.72; 9.7.77. DV 28.5.82:13; 18.6.82:18; 26.6.82:16; 18.3.83:8; 8.4.83:5; 27.5.83:19; 8.4.83:5,26; 23.6.83:3,17; 1.7.83:3,16-17,28; 4.5.84:16; 1.6.84:17; 8.6.84:9; 15.6.84:3; 22.6.84:17,19; 29.6.84:1,19; 6.7.84:17. FE 81:5. GG 81-85:V,256. MO 25.6.82:33-37; 24.6.83:37. SZ 82:114. 3V 25.3.83:20.

Vilarnadal (Aj. de Masarac, Aem) *Festa major de Sant Pere*.
FE 85:25. IP 9.86.

Vilopriu (Bem) **Festa major de Sant Pere*.
FE 85:37. IP 5.87.

Dissabte després del 29

Corbera d'Ebre (Tal) *Festa de Sant Pere*. Desfilada de carrosses i ball de revetlla amb elecció de la pubilla i les damiselles.
EN 81-83. IP 4.86.

Diumenge després del 29

Albanyà (Aem) *Festa major de Sant Pere*. Sant Pere és el patró del poble. Dissabte, cercavila amb gegants i cursa motociclista; a la tarda, festival infantil amb xocolatada. Diumenge, algun any, concurs d'estirada de corda.
EM 30.6.82:9. EN 81-83. FE 85:21. GG 81-85:IV,495. PD 1.7.83:19. IP 9.86; 5.87.

Berga (Ber) *Festa a l'ermita de Sant Pere de Madrona*. Les priores de la festa -vestides de pastoretes- reparteixen poms de flors boscanes, espígol i la clau de Sant Pere -pastís típic- a tots els assistents després de la missa i del cant dels goigs. L'ermita, romànica, és a mig camí del santuari de Queralt.
GG 81-85:II,258. R7 3.7.82:10; 8.7.82:9. VL 85:61,175. IP 10.85.

Calders (Bag) *Aplec a l'església de Sant Pere de Viladecavalls*. Iniciat el 1982. Després de la missa, botifarrada popular i sardanes.
R7 28.6.83:19; 1.7.83:3. IP 12.86.

Campdevànol (Rip) *Aplec a l'ermita de Sant Pere d'Aüira*. La nit anterior, acampada pels voltants. Al matí, gimcana; a la tarda, jocs de cucanya i repartiment de berenar. Començà el 1959, organitzat pels Amics de Sant Pere d'Aüira. Des de 1983, marxa de regularitat.
CC 20.6.73. FE 85:63. GG 81-85:I,326. N9 2.7.82:8,41; 9.7.82:19; 14.1.83:8; 1.7.83:36; 8.7.83:9. RI 14.7.79; 18.7.81:6. IP 5.86.

Hortoneda de Cardener (Aj. de Clariana de Cardener, Sol) *Festa de Sant Pere*. Sant Pere és el patró de la parròquia.
EN 81-83. SL 87. IP 2.87.

Lladrós (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major, de Sant Pere*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Pere de Vilars*.
IP 78; 6.87.

Manlleu (Oso) *Festa del barri de l'Erm*. Cercavila amb gegants, cursa de cintes, prova hípica, concurs d'ocells (organitzat per la Penya Ocellista del barri), xocolatada, jocs de cucanya i festival flamenc.
N9 23.6.81:7; 2.7.82:9; 1.7.83:36; 8.7.83:9. IP 10.86.

Òdena (Ano) *Festa major del barri de Sant Pere*. Divendres, coet anunciador de la festa i elecció de la pubilla. Dissabte, despertada amb música i esports populars. Diumenge, xocolatada i coca per als presents i traca i focs artificials per acabar. Organitzada des de 1977 aprox. per l'Associació de Veïns.
IG 27.6.84:9; 4.7.84:11. IP 12.85; 1.87.

Òrrius (Mar) *Aplec al monestir de Sant Pere de Clarà*. Fins a la profanació del temple (a principis del s. XVIII) es feia una processó.
MR 9.11.78; 13.7.83:13. IP 7.86.

Perafita (Oso) *Festa major de Sant Pere*. Missa cantada i, al vespre, cant d'havaneres. Dura 2 dies.
EN 81-83. N9 1.7.83:36.

Pinós (Sol) *Festa a la capella de Sant Pere*.
CQ 82-84:Sol. SL 87. IP 3.87.

Reus (Bca) *Festa major de Sant Pere del barri Sol i Vista*. Homenatge a la vellesa. Dura tot el cap de setmana.
DT 19.6.83:13. GG 81-85:VII,401. IP 1.86.

Solsona (Sol) *Festa del carrer de Sant Pau i rodalies*. Guarniment dels carrers amb serrells de paper i del

terra amb espígol, timó, romaní, etc. Al matí, xocolatada amb coca; al vespre, ball amb acordió.
R7 6.7.82:10. IP 3.87.

Terrassa (Voc) *Festa major de Sant Pere*. Celebrada aquest dia almenys des del s. XVIII. Divendres, pregó. Dissabte, al matí, repic de campanes; a la tarda, cercavila amb diversos elements folklòrics: gegants, capgrossos, drac, comparsa de diables, castellers i colla de Ball de Bastons; al vespre, traca. Diumenge al matí, matinades amb els grallers. A la sortida d'ofici, Ball de Plaça -o Treure Ball-, començat pel batlle i pels regidors, el qual es féu fins als anys 30 per la Candelera. Tot seguit, Balls de Gegants, Cap-grossos i Bastoners. Desfilada dels personatges folklòrics, encapçalada pel drac, pels macers i pel pendó de la ciutat, i exhibició castellera. Dilluns, fira d'artesans al parc de Sant Jordi i xocolatada; al vespre, ball de gralles. Dimecres al vespre, per acabar les festes, castell de focs artificials i cant d'havaneres amb cremat. Diferents campionats esportius, com el de ciclisme (des de 1958 aprox.) o el d'ocells. Cursa popular (des de 1980) i concurs d'engalanaments de carrers i façanes (des de 1983). Els gegants vells de la població són de 1850, obra del terrassenc Francesc Torras i Armengol. El vestuari del gegant representa un noble del s. XV i el de la geganta canviava cada any seguint la moda del temps. De 1966 a 1980 van ser retirats. La parella de gegants nous va ser estrenada el 1950 i construïda a Olot per Lluís Carbonell: representa el comte Ramon Borrell i la seva muller, Ermessanda de Carcassona. Els cap-grossos són documentats des de 1850. El drac s'ha hagut de refer diverses vegades: la darrera, el 1980. El mateix any començà a sortir la colla de diables. La primera exhibició castellera va ser el 1892 a càrrec dels Xiquets de Valls; n'existeixen colles a la ciutat des de 1979. Antigament, la vigília de la festa al vespre, l'agutzil i els joves passaven casa per casa amb un sac de gemecs, flabiol i tamborí recaptant les "aubades". Diumenge a la tarda, llevant de taula: els majorals i les majorales feien un recapte per a la festa tot espargint aigua d'olor. Ball d'En Serrallonga encara el 1930.
AM 30:201-202. AM 50-56:I,688-690,955; IV,304-306. CI 9.7.83:3; 13.7.84:1. CQ 82-84: Voc. DI 15.1.83:sup.6.14; 7.5.83:9; 12.5.83:6; 31.5.83:5; 30.6.83:17; 25.6.83:25; 30.6.83:3-4; 2.7.83:2,4,6; 5.7.83:1; 12.7.83:17; 21.1.84:sup.15; 1.2.84:8; 7.4.84:28; 2.6.84:7; 15.6.84:1; 21.6.84:8; 29.6.84:9; 30.6.84:7,27. DS 1.7.83:10; 26.6.84:16. EN 81-83. GG 81-85:VI,89,523. MO 2.7.82:37; 1.7.83:37; 29.6.84:35. MOSTRARI 85:56. VALLS 81.

Diumenge pròxim al 30

Figuerosa, la (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa de Sant Marçal*. Després de la missa es venera la relíquia del sant, copatró del poble.
IP 4.86.

30

Arenys de Mar (Mar) *Festa de la dedicació de l'església de Santa Maria*. La vigília al vespre, davant l'església, es cremen una bóta i diversos estris que porten els veïns; antigament se n'encarregava el Gremi de Mariners. Castell de focs d'artifici dalt al campanar (des de 1958). La dedicació del temple parroquial és de 1686.
AM 50-56:IV,274. AM 58:76. CC 5.7.74. FE 81:5. GINESTA 68:119,259. MO 25.6.82:37; 24.6.83:37. PONS 86. SZ 82.114. IP 6.87; 7.87.

Benasc (Ari) *Festa major de Sant Marçal*. S'interpreta el Ball de Benasc, començat per 4 majordoms. Aquest dia tan sols poden ballar els homes. Dura 4 dies.
GG 81-85:XII,475. RB 5.84:3. IP 5.87.

Canejan (Var) **Fira*. Es perdé cap a 1965.
SEMIR 84:112. IP 11.86; 7.87.

Senet de Barravés (Aj. de Vilaller, Ari) **Festa de Sant Sentís*. S'anava a l'ermita especialment per demanar pluges i guariment per als animals. També hi participaven els veïns d'Aneto.
IP 6.86.

Principis de juny

Camós (Pes) **Festa de l'Anyada a l'ermita de Santa Magdalena*. Els pagesos protagonitzaven aquesta diada, que perdurà fins a 1973 aprox. L'ermita actualment és abandonada, però l'Ajuntament té el projecte de restaurar-la.
IP 4.87.

Engolasters (Par. de les Escaldes-Engordany, And) *Concurs de pesca a l'estany d'Engolasters*. Començà el 1979, organitzat per l'Associació de Caça i Pesca de les Valls d'Andorra. Es fa el dia que s'aixeca la veda de pesca al llac.
PO 18.5.84:8; 24.5.85:24. IP 7.87.

Mataró (Mar) *Festa del barri de Vista Alegre*. Dissabte, al migdia, concurs de "migas"; a la tarda, cercavila amb els gegants de la ciutat, la Momerota i els nans. Festival flamenc. S'inicià el 1982.
MATARÓ 86. MR 18.6.82:9; 2.7.82:16; 21.6.83:6; 20.6.84:7; 23.6.84:8.

Primer dissabte

Albesa (Nog) *Festa dels Quintos*.
MA 4.6.83:14. PORTAL 12.83:6. IP 6.87.

Riba-roja d'Ebre (Reb) *Festa de Nostra Senyora de la Llum*. Celebrada pels treballadors de l'empresa ENHER, que viuen al barri de les Casetes. Passen el dia a l'ermita de Santa Magdalena: els homes cuinen paelles, es fa un concurs d'allioli... Tradicional estirada de la corda per a petits i grans. Al vespre, revetlla a què és convidat tot el poble.
IP 6.85.

Sant Climent de Llobregat (Bll) *Exposició de cireres*. Començà el 1976.
CQ 82-84:Bll. EN 81-83. FI 85a. FI 86:51. GG 81-85:VIII,492. MO 27.5.83:41. PB 87:15,17. PE 1.2.84:2. PL 26.5.83:12; 1.6.84:IV. PR 86. IP 5.87.

Primer diumenge

Albons (Bem) *Aplec sardanista infantil.* La data no és del tot fixa.
AV 3.6.83:32. IP 7.86; 8.86.

Barcelona (Bar) *Festa major del Baix Guinardó.* "Cross" popular i cant d'havaneres.
HG 5.85:2. PB 87:17. SS 6.86:11. IP 10.87.

Festa major del barri de Can Porta, a Nou Barris. Dissabte, cercavila amb "majorettes". Diumenge, cursa ciclista pel barri.
LLISTAT s.d. PB 87:17. PR 87.

Festa major del barri de la Font d'en Fargues, al Carmel. Espectacles infantils.
DS 17.6.83:8. DTE XII 7-9.81:3. PB 87:17.

Festa major del barri de la Prosperitat, a Nou Barris. Projeccions de cinema a l'aire lliure, fira d'artesans, homenatge a la vellesa, festival de "rock" (des de 1983) i corre-foc amb els diables de Nou Barris. Per acabar, focs d'artifici i traca. Començà el 1979.
CC 1.6.83:14. PB 87:16. PE 29.5.84:2; 30.5.84:2; 1.6.84:2. PR 87.

Festa major del barri de la Trinitat Vella.
PB 87:17. SS 6.86:11.

Festa major dels carrers de Paraguai i Perú a Sant Martí de Provençals.
ST 7-8.84:2; 6.86:11. IP 10.87.

Cadaqués (Aem) *Aplec de la Sardana al Passeig Marítim.* Va començar el 1982.
AV 3.6.83:32. EM 9.6.82:21. FE 85:22. IG 2.6.84:21. PD 23.5.82:9; 10.6.82:9; 26.2.83:24; 4.6.83:26; 5.6.83:2; 17.12.83:24. IP 9.86.

Calella (Mar) *Aplec de la Sardana.* Sembla que és l'aplec de sardanes més antic dels que se celebren avui: començà el 1927. En un principi, s'havia celebrat a la font de Sant Jaume (Pineda); actualment, al parc d'en Dalmau. Només deixà de celebrar-se de 1937 a 1939.
AV 3.6.83:32. CC 3.6.78. DB 26.7.74:9. DC 64:75. EN 81-83. GG 81-85:VI, 500. GINESTA 68:157,259. IG 2.6.84:21. MR 2.6.83:11; 2.6.84:8. PD 3.6.83:10; 4.6.83:26. PG 3.6.83:11. RODAMÓN 15.5.79:2. SZ 82:98. IP 7.86; 10.86.

Camarles (Beb) *Concurs de bandes de cornetes i tambors.* Començà el 1979. També concurs de grups de "majorettes".
DT 13.6.82:13.

Cànoves (Vor) *Festa major.* Gairebé tots els actes se centren a l'envelat: teatre, concert... Algun any, havaneres i Ball de Gitanes. Xocolatada i cercavila amb gegants.
GG 81-85:VI,523. PG 10.6.82:11; 7.6.84:28. IP 10.86.

Cornellà de Llobregat (Bll) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1968.
PB 87:17.

Esparra, l' (Aj. de Riudarenes, Sel) *Festa del Roser.* Sortint de missa, sardana-vermut. Organitzada pels Amics d'Argimon.
FE 85:74. PD 5.6.82:7. IP 7.86.

Gallifa (Voc) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de l'Ecologia.* Es tracta de l'antiga ermita de la Mare de Déu del Castell, prop d'aquest edifici, reconstruïda el 1986 i dedicada a la patrona dels ecologistes. Antigament, la festa era el 15 d'agost.
EN 84-85. MONTLLOR 85:89. IP 11.86; 9.88.

Girona (Gir) *Festa major del barri de la Font de la Pólvora.* Divendres, concursos de dibuix i poesia i jocs infantils. Dissabte, elecció de la pubilla i les dames d'honor. Dura 3 dies.
FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 9.6.83:11; 10.6.83:5. IP 5.87.

Lliçà de Vall (Vor) *Homenatge a la Tercera Edat.* Organitzat per la parròquia de Sant Cristòfor des de 1979. La data de celebració no és del tot fixa.
PG 10.6.82:3. IP 11.86.

Manresa (Bag) *Festes de Primavera del barri de Mion-Puigberenguer.* Dissabte al vespre, castell de focs. Diumenge, al matí, caminada popular amb esmorzar comunitari a base de torrades, gimcana de cotxes i proves esportives; a la tarda, gimcana infantil amb bicicletes i teatre. Concursos de pesca, de dibuix i de fotografia. La majoria dels actes són organitzats per l'Associació de Veïns. Duren uns 3 dies.
R7 29.5.82:22; 3.6.82:6; 17.5.83:31; 28.5.83:31; 4.6.83:31; 7.6.83:4. IP 12.86.

Millà (Aj. d'Àger, Nog) *Festa petita.* Missa cantada i repartiment de panets beneïts.
IP 6.87.

Olost (Oso) *Aplec de sardanes.* Cursa popular des del poble fins a la font de la Casanova, on se celebra l'aplec, iniciat el 1979. Dinar de germanor. Organització a càrrec del grup Fem Poble.
N9 4.6.82:45; 3.6.83:13. IP 2.86.

Ossera (Aj. de la Vansa i Fórnols, Aur) *Festa major.*
CD 87a.

Requesens (Aj. de la Jonquera, Aem) **Processó de la Tramuntana al santuari de la Mare de Déu de Requesens.* Procedia de la ciutat de Figueres amb l'objectiu de demanar que bufés la tramuntana, que purificava els aires de la comarca. Quan s'arribava al poble, gran foguera. S'extingí el 1868.
AM 32-49:II,93-94. AM 50-56:III,687-689. CC 18.3.73. CONSTANS 54:149-150. DC 64:88. EM 7.7.82:4. GEC 70-81:XII,92,499. GG 81-85:IV,81. PD 20.682:8; 25.7.82:11. PLA 57:34,133,149,305-306,310. SI 14.2.75.

Ribes de Freser (Rip) *Marxa d'Orientació per Muntanya.* Organitzada pel Club d'Esquí Fontalba des de 1972 aprox.
N9 11.6.82:12; 4.1.83:8. RI 23.5.81:6. IP 4.86; 5.86; 9.87.

Roca del Vallès, la (Vor) *Festa d'Homenatge a la Vellesa.* Concentració d'avis i acompanyants, missa, dinar de germanor i repartiment d'obsequis. Començà cap a 1982.
PG 3.6.83:19; 10.6.83:11; 7.6.84:27.

Roda de Ter (Oso) *Concurs de pesca fluvial.* Organitzat per la Societat de Pescadors Esportius.
N9 10.6.83:9. IP 1.86.

Sabadell (Voc) *Fira de Dibuix*. Organitzada per l'Acadèmia de Belles Arts des de 1984, té per escenari el passeig de la Plaça Major.
DS 26.5.84:32; 13.6.84:24. IP 7.87.

Salt (Gir) *Festa del barri del Mas Mota*. Xocolatada.
FE 85:58. PD 19.6.82:8; 18.6.83:2; 21.6.83:4. IP 8.86.

Santa Cristina d'Aro (Bem) *Trobada sardanista*. No té el dia fixat completament.
FE 86:36. IP 6.86; 7.86.

Santa Maria de Camós (Aj. de Camós, Pes) **Festa del Roser*.
IP 4.87.

Sant Llorenç Savall (Voc) *Concurs de paelles d'arròs a la urbanització Comabella*. Començà el 1984, organitzat per l'Associació de Veïns de la urbanització. El dia de celebració no és del tot fix.
DS 1.6.84:10. IP 1.87.

Sant Martí de Llémena (Gir) **Festa del Roser*.
DC 64:381. FE 85:59. IP 8.86.

Sarral (Cba) *Aplec a l'ermita dels Sants Metges*. Originat el 1855, s'ha convertit en aplec de sardanes des de 1975. Des de 1978, concurs d'arrossos, que acaba amb un dinar de germanor. L'arròs sembla un element imprescindible perquè l'aplec reïxi, segons la dita «Per fer un aplec ben gros s'ha de fer un bon arròs». El 1986, per primer cop, gran arrossada comunitària. Darrerament la diada també es denomina Dia del Sarrealenc Absent per la gran quantitat de naturals del poble que l'aprofiten per retrobar-s'hi.
DT 3.6.82:22; 8.6.83:15. EN 81-83. MORELL 75:76,173-177. IP 3.85; 3.87.

Selva, la (Aj. de Navès, Sol) *Festa major*.
SL 87. IP 3.87.

Selva del Camp, la (Bca) *Festa major d'Estiu, de Sant Andreu*. Actes d'homenatge a la vellesa (des de 1963 aprox.). Fins als anys 60, Ball de Sant Andreu (dialogat).
AM 58:93. EN 81-83. FE 81:6. IP 12.85.

Seva (Oso) *Homenatge a la Vellesa*. Començà cap a 1975. Missa, festa d'homenatge i dinar.
AU 10.6.83:8. IP 10.86.

Tagamanent (Vor) *Aplec de Primavera*. Alguns van a acampar al collet de Sant Martí la nit abans. Diumenge, xocolatada i concurs de dibuix. Hi acudeix gent de Granollers, la Garriga i Vic. Organitzat pels Amics de Tagamanent, la primera edició fou el 1982.
N9 27.5.83:6; 3.6.83:36. PG 9.7.82:9; 3.6.83:19.

Tallorta (Aj. de Bolvir, Bce) *Festa major*.
FE 85:41. IP 12.86.

Tarragona (Tar) *Romeria del Rocío a l'ermita de la Mare de Déu de Loreto*. Organitzada des del 1984 per l'Asociación Cultural Folklórica Andaluza (escissió de la Casa Regional de Andalucía). Missa flamenca i actuacions folklòriques. Hi participen carrosses guarnides.
SÁNCHEZ-CASCADO 87:1.

Tarròs, el (Aj. de Tornabous, Urg) *Festa major*. Abans se celebrava el 22 de novembre.
GG 81-85:IX,412. IP 6.87.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri del Pla del Bon Aire*. Començà el 1978. Dissabte, activitats esportives; a la tarda, cercavila amb orquestra, grallers i cap-grossos; al vespre, espectacle flamenc. Diumenge, gimcana infantil i, al vespre, castell de focs artificials.
DI 4.6.83:1,7,9; 6.6.83:1; 1.6.84:11; 5.6.84:10.

Festa major del barri de Torre-sana. La vigília, festival-concurs flamenc. El dia 24, homenatge a la vellesa, divertiments infantils i ball.
DI 22.6.84:11; 23.6.84:4; 26.6.84:12. IP 6.87.

Festa major del Grup de Montserrat. Festival flamenc i concurs de fotografia local (des de 1984).
DI 8.6.84:9; 12.6.84:3. IP 6.87.

Festa major del Grup Santa Margarida. Dissabte, xocolatada i festa infantil. Diumenge al migdia, aperitiu. Traca com a cloenda.
DI 5.6.84:10. IP 6.87.

Tossa de Mar (Sel) *Dia del Pescador*. Organitzat per la Societat de Pesca Marítima Turissa. Simulacre de tirar la "sansera", un art de pesca actualment en desús, i sardinada popular.
FE 85:76. IP 11.86.

Vidreres (Sel) *Marxa popular de l'Escarlet*. Començà el 1983, amb un recorregut d'uns 20 km. Organitzada pel Club Olímpic.
PD 4.6.83:25. PR 86. IP 6.86.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa major del Grup Armanyac*. Jocs infantils, elecció de la pubilla de les festes, castell de focs d'artifici, concurs de dibuix infantil i gimcana de motos. Hi participa el Grup de Danses de Vilanova. Dura 2 o 3 dies.
DV 28.5.82:23; 10.6.83:7; 1.6.84:17; 15.6.84:16. IP 5.87.

Vinyols i els Arcs (Bca) *Festa de la Bicicleta*. Cercavila, esmorzar de germanor amb coca de recapte i vi de la terra i jocs infantils. Organitzada pels Amics del Ciclisme des de 1977.
DT 4.6.82:14. IP 3.87.

Primera quinzena

Girona (Gir) *Festa major del barri Germans Sàbat*. Dissabte, correguda de vaquetes, xocolatada, ball i elecció de pubilla. Diumenge, "quo vadis" i passeig ciclista; a la tarda, titelles. Per acabar, castell de focs artificials. Dura 3 dies.
FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 10.6.82:5; 16.6.82:6; 10.6.83:45. IP 5.87.

Festa major del carrer del Carme i del barri de Vista Alegre. Dissabte, concurs de pintura ràpida i xocolatada als Jardinets. A la mitja part del ball del vespre, quina. Diumenge al vespre, sopar de germanor als jardins del carrer del Carme.
FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 3.3.82:6; 30.5.82:4; 5.6.82:2; 6.6.82:2; 8.6.82:4; 10.6.83:2; 12.6.83:2,5.

Sabadell (Voc) *Festa major dels barris de Ca N'Oriac, Sant Julià i la Ronda Roureda*. Concurs infantil de dibuix, gimcana de bicicletes, concursos de fotografia i de pesca i "cross" popular (des de 1982). Actuació de la Banda Municipal. Des de 1986, trobada de dracs de Catalunya. Dura 10 dies.
DS 12.5.83:6; 27.5.83:12-13; 28.5.83:6; 1.6.83:17; 4.6.83:19; 24.6.83:6; 25.4.84:6; 30.5.84:8; 9.6.84:9; 14.6.84:6; 16.6.84:13; 23.6.84:15; 4.7.84:13; 11.10.84:31. FE 86:4,12,46-50. IP 7.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Celebrada des de 1949 aprox. Dinar de germanor, actuacions diverses d'infants i més actes. Focs artificials i lliurament de records.
DV 4.6.82:5; 10.6.83:7; 17.6.83:17; 15.6.84:16; 22.6.84:6; 29.6.84:13. IP 7.87.

Primer o segon diumenge

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de la Trinitat Nova, a Nou Barris*. Dissabte, festa infantil; a la tarda, xocolatada; al vespre, sopar popular. Diumenge, cursa atlètica i àpat popular; al vespre, corre-foc i focs d'artifici.
LLISTAT s.d. PB 87:17. PR 87.

Bràfim (Aca) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Loreto*. Ja es feia el 1783 i cap a 1963 va prendre un caire sardanista. Algun any, actuació de castellers. Rifa d'un xai (des de 1982 aprox.). Organitzat pel Patronat del Santuari. La data de celebració tradicional era el dilluns de la segona Pasqua, però es canvià quan aquest dia deixà de ser festiu.
BLASI 33:34. CC 2.5.75. CI 21.5.83:4; 8.6.84:6. DT 2.6.76; 27.5.82:17; 28.5.82:17; 12.1.83:4; 7.4.83:10; 18.5.83:12; 26.5.83:14. EN 81-83. EN 84-85. IP 2.87.

Ginebrosa, la (Mat) *Romeria a l'ermita de Santa Magdalena*. Es fa el diumenge que les cireres són madures (al poble n'hi havia hagut una gran producció). Abans s'hi anava amb carros guarnits amb branques i flors.
IP 1.87.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Missa, parlaments i dinar de germanor. Celebrada des de 1977.
EN 81-83. PD 1.6.82:7; 9.6.83:11. IP 6.87.

Rubí (Voc) *Festa major del barri del 25 de Setembre*. Xocolatada i sopar de germanor.
DI 23.5.84:10. IP 6.87.

Vacarisses (Voc) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Montserrat*. Missa concelebrada i rebuda dels pelegrins per l'abat. A la sortida, xocolatada.
EN 81-83. MT 9-12.84:21; 9-12.85:37. VR 6.86:2; 8.86:4-6. IP 11.86; 8.87.

Vidreres (Sel) *Festa de la Vellesa*. Començà el 1981.
PD 11.6.82:11; 27.6.82:6; 6.3.83:21. IP 6.86.

Segon divendres

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Festa del barri del Pla del Campaner*. Cursa internacional d'ànecs (des de 1981).
AU 11.6.82:II; 10.6.83:V; 17.6.83:5. PD 11.6.82:10; 19.6.83:10. IP 11.86.

Segon dissabte

Bordils (Gir) *Nit de la Sardana*. Començada el 1978, se celebra a la pista polisportiva.
EN 81-83. FE 85:53. PD 11.6.82:11. IP 8.86.

Esplugues de Llobregat (Bar) *Festa major del barri de Can Vidalet*. Divendres, cercavila amb gegants i bastoners. Dissabte, cursa popular (des de 1985). Homenatge a la tercera edat, jocs infantils amb xocolatada, festival flamenc, teatre i havaneres amb cremat. Per acabar, focs artificials. Organitzada per l'Associació de Veïns. Dura 3 dies.
PL 11.6.83:8. PR 86. IP 3.86.

Manlleu (Oso) **Festa de Primavera al veïnat de la Cavalleria*. A la tarda, activitats per a la mainada. Ball.
N9 10.6.83:36. IP 10.86.

Ogassa (Rip) *Marxa infantil*. Organitzada per l'escola del poble des de 1985.
IP 5.86.

Segon diumenge

Albons (Bem) *Homenatge a la Vellesa*. Ofici, espectacle i dinar de germanor. Es fa cada 2 anys.
PD 18.6.82:8. IP 7.86; 8.86.

Barberà del Vallès (Voc) *Festa major del barri de la Romànica*. Dissabte, al matí, marató. Cercavila amb grup d'animació i traca. Al vespre, revetlla amb orquestra. Diumenge, al matí, gimcana i xocolatada; a la tarda, festival de cant flamenc i cursa de bicicletes; al vespre, castell de focs artificials.
DS 15.6.84:10. IP 6.87.

Barcelona (Bar) *24 Hores de la Formiga Martinenca, al barri de Sant Martí de Provençals*. Organitzades des de 1983. Concerts de música, jocs per als infants, teatre, cursa ciclista, etc.
AC 16.6.85:3. IP 10.87.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Aplec de la Sardana*. Començà el 1963 aprox.
FE 85:33. IG 9.6.84:16. OL 10.6.82:20. PD 26.2.83:24; 2.6.83:8; 8.6.83:4; 17.12.83:24. RI 23.5.81:6. IP 8.86.

Campdevànol (Rip) *Concurs de pesca*. Organitzat, des d'abans de 1979, per la societat de pesca El Freser.
N9 10.6.83:36. IP 4.86.

Canovelles (Vor) *Festa major del barri de Joan Miró*. Dura tot el cap de setmana.
IP 10.86.

Cerc (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Festa major*. Aplec a l'ermita de Sant Antoni del Tossal.
CD 87a. DL 23.8.73. FD(la Seu) 4.7.76. MA 23.4.77. IP 9.86.

Esglésies, les (Aj. de Sarroca de Bellera, Pju) *Fira del Roser*.
CD 86b. DC 64:149. IP 12.85.

Gessa (Aj. de Naut Aran, Var) *Aplec a l'ermita de Sant Martí de Corilla*. Missa i cant dels goigs prop de l'escarpada i derruïda ermita, situada a 1.800 m d'altitud. De tornada, a mig camí, benedicció i repartiment de la caritat: pa, formatge i vi, viandes recaptades antigament pel "quistaire". A la tarda, ball al poble. Antigament es feia el 19 de juny.
EN 84-85. GG 81-85:XVI,278. IP 10.85.

Guixeres, les (Aj. de Vilobí del Penedès, Ape) *Festa major*. Ball i activitats per a la canalla.
FU 1.87:45. IP 5.87.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Festa major del Polígon Gornal*. Començada el 1978, acostuma a haver-hi desfilada de gegants i cap-grossos amb banda de cornetes i tambors. Actuació de l'esbart local, elecció de la reina de les festes, concursos de ball, de castells de sorra i de jardins, homenatge a la tercera edat, xocolatada, cursa de ciclisme, focs artificials, etc.
PL 3.6.83:2; 4.6.83:8; 7.6.83:2; 8.6.83:2; 9.6.83:2; 10.6.83:2; 11.6.83:2. IP 7.87.

Hostalets de Balenyà, els (Oso) *Festa d'Homenatge als Vells*. Se celebra bianualment des de 1973 amb concentració d'avis, festival, ofici amb música, dinar de germanor, etc.
N9 10.6.83:19,36; 21.6.83:6. IP 2.86.

Masies de Voltregà, les (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Martí Xic*. Arrossada i berenar populars. Recuperat el 1983 gràcies a la restauració de l'edifici, duta a terme pels Amics de Sant Martí Xic.
IP 5.86.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festes del barri d'Amunt*. Esmorzar de germanor (llonganissa i carn a la brasa amb pa torrat), cercavila amb gegants (la geganta es diu Pitota) i cap-grossos i pregó. Es deixa anar una vaqueta. Focs artificials. Començà el 1982 i dura uns 2 dies.
IP 10.85; 3.86.

Oliola (Nog) *Aplec a l'ermita del Sagrat Cor de Jesús*. Repartiment de coca i begudes. L'edifici és de principi del s. XX.
DC 64:273. EN 84-85.

Planoles (Rip) *Festa de la Caritat a la muntanya del Puig*. Benedicció del terme i del pa, que es reparteix entre els assistents.
EN 81-83. FE 85:65. IP 4.86.

Pont de Vilomara, el (Aj. del Pont de Vilomara i Rocafort, Bag) *Festa del Casal de la Mainada*. Iniciada el 1982. Sortida de la banda de cornetes i tambors i de les "majorettes" i cursa de bicicletes. Diumenge, esmorzar comunitari, trobada de gegants (començada el 1983) i cercavila de dimonis i grallers. Dura 2 dies.
R7 11.6.83:7.

Prat de Llobregat, el (Bll) *Romeria a Montserrat*. Iniciada el 1931, s'ha fet continuadament excepte el 1937 i el 1938. Tot i que la manera d'arribar-hi és molt variada (a peu, amb bicicleta, amb autocar, etc.), s'intenta recuperar el mitjà tradicional: la tartana. Ofrena a la Mare de Déu de tota mena de productes del camp i industrials propis de la població i el pare abat imparteix la benedicció. Els romeus passen 3 dies al monestir.
DE 5.82:15; 6.82:5. MT 9-12.84:21; 9-12.85:37. PL 14.5.83:12. IP 5.87.

Rubí (Voc) *Festa major de la Zona Nord*.
IP 6.87.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Arrossada popular al barri antic*.
IG 15.6.83:10. IP 10.85; 11.85.

Santa Maria de Martorelles (Vor) *Concurs de paelles d'arròs*. Organitzat des de 1981 per l'Escola Orfeònica de Martorelles.
PG 7.6.84:32. IP 11.86.

Sant Antolí i Vilanova (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa*. Benedicció del terme i missa a l'església vella. L'Ajuntament distribueix coca i moscatell als assistents.
EN 81-83. IP 2.87.

Santa Pau (Gax) *Marxa dels Passabigues*. Organitzada des de 1983 pel grup Passabigues, que han pres el nom del motiu de la gent de la vila.
IP 3.87.

Sant Hipòlit de Voltregà (Oso) *Festa d'Homenatge als Vells*. La vigília, al migdia, repicada de campanes; al vespre, concert. Diumenge, cercavila, concentració dels avis i acte d'homenatge; a la tarda, concert. Començà el 1949.
N9 18.6.82:8; 10.6.83:19. IP 1.86; 5.86.

Sant Pere de Torelló (Oso) *Festa dels Avis*. Va començar el 1980, organitzada pel Casal. Missa. A la tarda, trobada al pavelló, amb concert coral, piscolabis i obsequi de record. La data de celebració no és gaire fixa.
AU 6.5.83:37. N9 7.5.82:14. IP 8.86; 10.86.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa major del barri de Sant Antoni*.
CD 87a. IP 9.86.

Tarragona (Tar) *Festa major del barri de la Granja*. Divendres al matí, llançament de coets; al vespre, pregó, coronació de la reina i les dames d'honor infantils i revetlla popular. Dissabte, concurs de dibuix. Diumenge al matí, cercavila i "peonada"; al vespre, actuació del Ball de Diables de Tarragona. Els carrers s'engalanen. Organitzada per l'Associació de Veïns.
SÁNCHEZ-CASCADO 87:2.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de la Maurina*. Començà el 1980. Dissabte al vespre, cercavila amb diables i dracs.
DI 18.6.83:4; 20.6.83:7; 15.6.84:11; 19.6.84:9. IP 6.87.

Festa major del barri del Poblenou. Dissabte, cercavila amb grup d'animació i concurs de dibuix infantil. Diumenge, concurs d'arròs, campionat de truc, cinema a

l'aire lliure i castell de focs artificials. Concurs de carrers engalanats.
DI 9.6.83:5; 11.6.83:4; 13.6.83:6; 8.6.84:9; 12.6.84:3. IP 6.87.

Festa major del barri de Vallparadís. Divendres, cercavila, pregó, havaneres i cremat. Dissabte, xocolatada, homenatge als avis i, a la tarda, tancada de vaquetes; al vespre, botifarrada.
DI 30.4.83:9; 9.6.83:5; 11.6.83:4; 13.6.83:6; 30.4.83:9; 19.6.84:9. IP 6.87.

Tona (Oso) *Arrossada popular.* Organitzada per l'Agrupació Sardanista des de 1978, any que la població fou declarada Ciutat Pubilla de la Sardana. Es fa al parc municipal.
AU 10.6.83:6. N9 12.2.82:13; 11.6.82:15; 18.6.82:9; 23.6.83:12.

Torrelles de Llobregat (Bll) *Festa de la Cirera.* Iniciada el 1981. Exposició de cireres. Durant la missa de diumenge, ofrena tradicional d'aquesta fruita pels pagesos. Exposició de fotografies sobre cireres.
CD 86a:151. PL 7.6.83:4; 8.6.84:IV. IP 10.86.

Ulldemolins (Pri) *Aplec de la Sardana.* Va començar el 1980.
DT 19.6.82:7; 7.4.83:10; 11.6.83:8. FE 81:5. IP 4.85.

Segon o tercer dissabte

Ripoll (Rip) *Festa del barri de la carretera de Ribes.* La vigília al vespre, cantada d'havaneres amb cremat. Dissabte, festival infantil amb berenar. S'organitzà per primer cop el 1981.
N9 11.6.82:12; 17.6.83:12,36. RI 20.6.81:11; 4.7.81:5. IP 5.86.

Vic (Oso) *Marxa nocturna de Sant Bernat de Menthon.* Començà el 1975, organitzada per la Unió Excursionista de Vic i oberta a tothom.
N9 4.1.83:8. IP 10.86.

Segon o tercer diumenge

Ripoll (Rip) *Festa del barri de la plaça d'Espanya.* Xocolatada amb coca i ball-vermut. S'havia fet pel setembre. Dura 2 dies.
N9 3.9.82:29; 10.9.82:9. RI 20.6.81:11. IP 5.86.

Tercer dissabte

Argentona (Mar) **Festa del Carrer Nou.* Es va perdre el 1986.
MR 18.6.83:2. IP 9.86; 10.86.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Festa al barri de l'Aigüeta.* Al ball del vespre, proclamació de la pubilla i les dames d'honor del barri i rifa.
PD 19.6.82:10; 22.6.82:8; 17.6.83:8; 18.6.83:2. IP 8.86.

Tercer diumenge

Andorra la Vella (And) *Festa del Poble. Festa de la Planta i de la Flor.* Concurs i exposició de plantes i flors aportades per la gent de la vila. Organitzada pel Comú des de 1983.
PO 11.5.84:16; 31.5.85:13; 7.6.85:10; 14.6.85:4. IP 4.87; 7.87.

Anglès (Sel) *Aplec sardanístic.* Començà el 1954 i se celebra al parc de la Font del Canyo. S'atorga el guardó Floricel - Rosa d'Or a una persona que durant l'any s'hagi destacat per la seva actuació a favor de la sardana.
EN 81-83. FE 81:2. FE 85:71. GINESTA 72:78. MA 11.6.83:12. PD 7.4.82:10; 16.6.82:7; 19.6.82:28; 22.6.82:7; 26.2.83:24; 12.3.83:29; 18.6.83:27; 17.12.83:24. RI 20.6.81:6. IP 6.86; 11.86.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de la Vall d'Hebron.*
DB 25.6.83:8. LLISTAT s.d. PB 87:17. IP 10.87.

Blanes (Sel) *Festes del barri del Mas Enlaire.* "Cross" popular (des de 1981), curses de sacs, cercavila amb "majorettes", sardinada popular per dinar i balls. Dura 3 dies.
PD 17.6.83:10. IP 11.86.

Bòrdes, es (Var) *Aplec a la capella de la Mare de Déu, a era Artiga de Lin.* Hi assisteix gent des d'Aubèrt, Betlan i Vilac i fins i tot de l'Estat francès. L'ermita es troba actualment en ruïnes. Missa de campanya i cant dels goigs. Beguda i xocolata per a tots els assistents. El poble de Vilac té cura de la festa un any i el d'Aubèrt l'altre. El paratge és a 1.290 m d'altitud.
EN 84-85. GG 81-85:XVI,239,246. IP 10.85; 11.86.

Borges del Camp, les (Bca) *Aplec de la Sardana a l'ermita de la Mare de Déu de la Riera.* Començat el 1975.
DT 19.6.82:7; 7.4.83:10. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:3.

Canet d'Adri (Gir) *Pujada a Rocacorba.* Aquesta marxa popular començà el 1982.
PD 27.6.82:6; 18.6.83:8. IP 4.87.

Cardedeu (Vor) *Aplec sardanista.* Originat l'any 1933. Al mateix temps, concurs de colles sardanistes. Durant els anys 40 els assistents eren tants que es feren trens especials des de Barcelona per anar-hi.
EN 81-83. FE 81:3. GG 81-85:VI,260. PG 22.4.83:15; 24.6.83:15; 17.6.86:7; 17.6.82:8. IP 10.86.

Castellnou de Carcolze (Aj. d'Aristot i Toloriu, Aur) *Festa major de Sant Gervasi.*
CD 87a. EN 81-83. GG 81-85:XV,430. IP 5.87; 12.86.

Ciutat Badia (Aj. de Barberà del Vallès, Voc) *Festa major.* La vigília, cercavila. L'endemà, xocolatada i, a la nit, cant d'havaneres. Diumenge pròxim, al vespre, Ball de Gitanes i castell de focs artificials. Durant els 4 dies de festa, ball al Casal dels Avis, concurs de petanca i actuacions de la coral i d'esbarts dansaires.
DS 23.6.83:14; 24.6.83:11; 23.6.84:19; 29.6.84:11. IP 6.87.

Granollers (Vor) *Festa major del barri de la Font Verda.* Organitzada per l'Associació de Veïns des de 1981 aprox., els actes encara no estan gaire consolidats. Concurs de "rock", cercavila amb la banda de "majorettes", castellers, gimcana de cotxes i cantada d'havaneres. Dura uns 3 dies.
PG 10.6.82:25; 17.6.82:2,10,16. IP 11.86.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Festa major del barri de la Pubilla Cases.* Dura una setmana, en la qual té lloc una cercavila amb gegants i cap-grossos. Actuació de la Banda Municipal, pregó, festival infantil, homenatge a la tercera edat, cursa popular (des de 1980) i castell de focs artificials.
PL 17.6.83:2,9; 22.6.83:2,12; 23.6.83:2; 24.6.83:2,10; 25.6.83:2. IP 7.87.

Llívia (Bce) *Festa de Sant Guillem.* Processó, sardanes i sarau.
EN 81-83. FE 85:42. IP 12.86.

Masies de Voltregà, les (Oso) *Festa d'Homenatge als Avis.* Començada cap a 1955, se celebra alternativament a Vinyoles d'Orís i a la Gleva. Reunió dels homenatjats, missa amb música i acte públic.
N9 18.6.82:9; 25.6.82:12. IP 1.86.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festes del barri dels Sis Carrers.* Esmorzar de germanor (amb torrades, llonganissa, carn a la brasa i allioli), cercavila amb drac, gegants i cap-grossos i rom cremat. Començades el 1983, tenen una durada de 2 dies. La data de celebració no és gaire fixa.
IP 10.85; 3.86.

Pineda, la (Aj. de Vila-seca i Salou, Tar) *Romeria de la Virgen del Rocío.* Organitzada per la Casa de Andalucía de Tarragona y Provincia, transcorre per diversos barris de Tarragona. La vigília al vespre, rosari de torxes prop de l'ermita. Diumenge, "misa rociera".
SÁNCHEZ-CASCADO 87:3.

Polinyà (Voc) *Marxa a Montserrat.* Organitzada pel Grup Excursionista de Polinyà des de 1980.
DS 2.6.84:13. IP 7.87.

Sabadell (Voc) *Festa major del barri de Can Rull.* Jocs infantils i concert de la Banda Municipal.
DS 18.6.83:8. IP 7.87.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Pedró.* Arrossada, jocs infantils i focs de camp. Antigament, es feia per l'Ascensió.
AU 10.6.83:V. EN 84-85. IP 11.86; 4.87.

Santpedor (Bag) *Festa major.* Concurs de pintura ràpida i dibuix (des de 1974 aprox.), competicions de natació, gimcana i curses de braus -o de vedells- organitzades per les penyes El Carajillo i El Raig. El darrer dia de la festa sopar col·lectiu, havaneres i cremat. Dura 3 dies.
R7 13.5.82:7; 12.6.82:38; 15.6.83:7-22; 4.6.83:8; 17.6.83:5; 18.6.83:13,18; 21.6.83:10.

Sitges (Gaf) *Aplec de la Sardana al sector del Pins Vens.*
PB 87:17.

Taradell (Oso) *Homenatge a la Vellesa.* Començà el 1955. Al matí, repic de campanes i cercavila amb els gegants. Després d'una missa, parlament i actuació d'una coral. Dinar de germanor i lliurament d'obsequis.
N9 18.6.82:19; 22.6.82:9; 17.6.83:8; 21.6.83:6.

Tarragona (Tar) *Festes del barri de Camp Clar.* Cercavila amb "majorettes" i banda, revetlla popular i curses ciclista i de sacs. Fins a 1985 aprox. es feien pel setembre. Duren 3 dies.
DT 1.9.83:7. IP 9.87.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Can Roca.* Començà el 1979. Diumenge, marató (des de 1983) i concurs de disfresses.
DI 4.6.83:23; 16.6.83:17; 18.6.83:4; 20.6.83:7; 15.6.84:11; 22.6.84:11; 23.6.84:4.

Vilagrassa (Urg) *Festa dels Jubilats.* Cercavila amb banda de música, missa i espectacle.
NT 23.6.84:33.

Vila-roja (Aj. de Girona, Gir) *Festa major.* Al matí, cursa popular (des de 1981) i, a la tarda, "majorettes". S'havia celebrat el primer de maig.
FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 30.4.83:24-25. IP 5.87.

Segona quinzena

Fuliola, la (Urg) *Festa del Segar.* Començà el 1980 per rememorar els antics procediments de sega (aquell any se celebrà el novè centenari de la fundació del poble). A les 7 del matí, Piscolabis del Segador, amb xocolata, figues seques i anís per als segadors i visitants. Tot seguit, sega. A les 9, esmorzar públic amb sopa, pa amb tomàquet i arengada o pernil. Al començament se celebrava conjuntament amb la *Festa del Batre*, que actualment es fa més endavant. Concurs fotogràfic.
AV 26.6.82. DL 1.8.81:11. GG 81-85:IX,256. MA 23.6.82:10. MO 8.7.83:33; 6.7.84:36. NT 2.7.83:25. NU 21.7.81. IP 2.86.

Tercer o quart diumenge

Barcelona (Bar) *Festa major del barri del Coll.*
SS 6.86:11. IP 9.87.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri d'Egara.* Concurs infantil de dibuix i pintura i cercavila amb grup d'animació.
DI 18.6.83:4; 20.6.83:7; 27.6.83:5; 15.6.84:11; 19.6.84:9; 22.6.84:11; 23.6.84:4; 26.6.84:12.

Penúltim diumenge

Preses, les (Gax) *Marxa popular de Boscdetosca i Sant Miquel del Corb.* Començà el 1982 a càrrec de la Comissió de Festes.
PD 18.6.83:10. IP 3.87.

Quart diumenge

Barberà del Vallès (Voc) *Festa major de Can Gorgs.* Dissabte a la tarda, festival infantil. Diumenge, cursa popular sobre patins; al vespre, traca i ball.
DS 21.7.84:14. IP 6.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de la Maresma.*
SS 6.86:11.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Can Jofresa.* Cercavila. Diumenge, xocolatada. Activitats esportives i musicals.
DI 23.6.83:8; 25.6.83:3; 27.6.83:5; 15.6.84:11; 19.6.84:9; 22.6.84:11; 23.6.84:4. IP 6.87.

**Festa major del barri de Can Palet o Grup Guadiana.* Dissabte, actuació dels diables de la ciutat. Diumenge al matí, sardinada.
DI 23.6.83:8; 25.6.83:3; 27.6.83:5; 15.6.84:11; 19.6.84:9; 22.6.84:11. IP 6.87.

Darrer divendres

Torelló (Oso) *Festes al carrer de la Pau, a la plaça dels Torners i a la plaça de Sant Fortià.* Iniciades el 1983. Sopar de veïnatge.
N9 1.7.83:12. IP 4.86; 10.86.

Darrer dissabte

Bisbal d'Empordà, la (Bem) **Festa del carrer del Morró.* Berenar per als infants. Al vespre, ball amb rifa d'un xai. Començà el 1978.
PD 27.6.82:7; 30.6.82:7; 24.6.83:9. IP 8.86.

Encamp (And) *Aplec d'esbarts.* Començà el 1986.
IP 7.87.

Granollers (Vor) *Aplec de la Sardana.* Començà cap a 1949. L'any 1976 la població va ser Ciutat Pubilla de la Sardana. La data de celebració ha sofert alguna modificació.
EN 81-83. FE 85:14. PG 10.9.82:17. IP 11.86.

Montblanc (Cba) *Festa del barri de les Arcades.* Va començar a fer-se abans de 1984. Cóssos, gimcana, berenar a la tarda i concurs de dibuix infantil; al vespre, sopar amb torrades i llonganissa i ball amb concursos diversos.
CD 85. EP 6.84:12; 7.84:12. PR 85. IP 9.86.

Olot (Gax) *Festa al barri de l'Eixample Popular, de Sant Pere.* A la tarda, jocs de cucanya i, al vespre, sopar popular. Recuperada el 1980, el 1984 s'estrenaren els cap-grossos, que interpreten el Ball de Nans d'Olot i el Ball de Cavallins, en aquest darrer cas amb una coreografia pròpia.
MURLÀ 84:147,148. PD 24.6.83:8. IP 11.86.

Darrer diumenge

Bellvei (Bpe) *Festa de la Bicicleta.* Començà el 1982.
3V 25.6.82:20; 2.7.82:10; 8.7.83:12.

Encamp (And) *Festa major del Poblet, o part antiga.* Dura 3 dies.
PO 29.6.84:12; 28.6.85:8. IP 7.87.

Estartit, l' (Aj. de Torroella de Montgrí, Bem) *Sardinada.* A la tarda, a la platja, repartiment de sardines a tots els assistents. Organitzada per la Penya Barcelonista Montgrí.
FE 81:3. IP 7.86.

Granollers (Vor) *Festa del barri de Can Gili.* Començada el 1985, pot ser que la data tingui variacions.
IP 11.86.

Lleida (Sgr) *Festa del barri de Santa Magdalena.* Elecció de pubilla i cercavila amb gegants, cap-grossos, "majorettes" i banda de música.
MA 27.4.82:12; 22.6.82:17-18; 24.6.83:15. IP 6.87.

Llimiana (Pju) **Aplec a l'ermita de Sant Andreu.* Es va recuperar temporalment el 1975 quan els veïns van reconstruir l'ermita.
CC 27.6.75. DL 24.6.75. MA 27.6.75; 16.6.77. IP 8.85; 5.86.

Masies de Roda, les (Oso) *Homenatge a la Vellesa.* Recuperat el 1983 al cap de molts anys de no fer-se. Després de la missa de campanya al Parc Infantil, vermut per als avis i acompanyants i arrossada de germanor. Espectacle, sardanes, havaneres, etc.
N9 22.7.83:19. IP 10.86.

Montblanc (Cba) *Aplec de la Sardana a l'ermita de Sant Josep.* De caràcter supracomarcal, antigament era un aplec tradicional en què s'interpretava el Ball de Sant Joan (dialogat). El 1907, primera exhibició de sardanes. L'any 1930, fundació de la cobla Els Montblanquins, dirigida per Gumersind Maseras i Bertran. El primer aplec que se celebrà fou el 1931 a l'ermita de Santa Anna, de Prenafeta; després de la guerra, es reprengueren a partir de 1946. L'any 1969 es va començar a fer a l'ermita de Sant Josep. Després, durant alguns anys, es féu al paratge de la Vall.
AM 32-49:II,122. AM 50-56:IV,230. BALDRICH 70:36. DT 22.5.82:22; 24.6.82:12; 26.6.82:8; 25.6.83:8. EP 7.82:9; 4.83:30; 5.83:13; 6.83:5; 7.83:9; 6.84:5; 7.84:9. GRAS 09:79-80. PR 83; 84; 85. IP 4.85; 9.86.

Montcada i Reixac (Voc) *Aplec de la Sardana, al barri de Reixac.* Començà el 1977.
FE 81:5. GG 81-85:VI,140. PG 24.6.83:8. IP 6.87.

Montmeló (Vor) *Festa major.* Cursa ciclista i alguns altres esports. Des de 1985, trobada de gegants. A partir de 1980 es deixà de fer el dia 15 d'agost, com era costum, a causa de les vacances laborals. Dura 3 dies.
PG 1.7.83:3. IP 11.86.

Olot (Gax) *Campionat de botifarra (joc de cartes).* Començat el 1983, té lloc al Firal amb l'organització de la Penya Xafarnat.
IP 11.86.

Pal (Par. de la Massana, And) *Festa major.* Dissabte a la tarda, gimcana ciclista i tir al plat. Diumenge al migdia, cercavila.
CM 83:23. PO 29.6.84:12; 28.6.85:8. IP 7.87.

Peces, les (Aj. d'Albinyana, Bpe) *Festa del Pa Beneït o del Sagrat Cor.* Passejada de les parelles pel poble amb l'orquestra cap a missa, benedicció del pa, concert-vermut i ball. Antigament, les dones casades no hi podien participar.
FU 26.6.87:25. 3V 18.6.82:21; 10.6.83:9; 23.6.83:9. IP 11.86.

Pobellà (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major de Sant Quiri.* Al matí, aplec a l'ermita de Sant Quiri amb cant dels goigs. Tot seguit, àpat comunitari a la

font dels Pous. L'endemà de la festa havien fet el Cós del Moltó: els fadrins perseguien un moltó que, a la fi, era menjat comunitàriament. Abans se celebrava per Sant Quirze, el 16 de juny.
CD 86b. EN 81-83. IP 4.86; 6.87.

Preses, les (Gax) *Festa del barri de Boscdetosca.* Concurs de pintura ràpida.
CD 81a. EN 84-85. FE 85:47. OL 24.6.82:8. PD 25.6.82:9. IP 3.87.

Ripoll (Rip) *Caminada popular.* Organitzada pel Club Ripoll Esport i Salut i pel Club Excursionista de Ripoll des de 1981.
N9 18.6.82:42; 28.6.83:19.

Roses (Aem) *Homenatge a la Vellesa.* Cercavila amb "majorettes", missa, acte d'homenatge i dinar d'honor. Organitzat des de 1949.
EM 23.6.82:10; 30.6.82:9. PD 30.6.82:8; 25.6.83:8.

Santa Maria de Palautordera (Vor) *Festa del barri de Pont Trencat.* Pregó, festival flamenc i concurs de pintura ràpida. Dura 2 dies.
PG 25.6.82:16; 24.6.82:19. IP 11.86.

Sant Esteve d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa de la Lletissonada.* Creada el 1980 per una comissió especial, es tracta d'una marxa a peu d'uns 20 km per paratges d'una gran bellesa i d'interès històric. Quan es torna al poble, esmorzar per als assistents. La data no és del tot fixa.
OL 24.6.82:5. PD 26.6.82:9; 11.5.83:12; 25.6.83:10. IP 8.86; 10.86.

Sant Fruitós de Bages (Bag) *Festa de la urbanització de les Brucardes.* Missa a l'ermita de Sant Sebastià, ball a les piscines, actes per a la mainada, esports, xocolatada, etc.
IP 12.86.

Tallada d'Empordà, la (Bem) *Festa major.* Dissabte, ofici amb acompanyament d'orquestra.
PD 25.6.82:10; 25.6.83:9. IP 5.87.

Tarragona (Tar) *Festes del barri de Torreforta.* Pregó d'inici de les festes. Dissabte, actuacions folklòriques d'Aragó i Andalusia. Diumenge al matí, peonada popular i cursa ciclista. Cada vespre, revetlla popular. Cercaviles amb "majorettes". Organitzades per l'Associació de Veïns, duren 3 dies. Fins a 1985 aprox., es feien l'1 de maig.
DT 30.4.82:16; 1.5.82:15; 6.5.82:17. SÁNCHEZ-CASCADO 87:5. IP 9.87.

Tordera (Mar) **Aplec de la Sardana.* Començà el 1972 aprox.
FE 81:4. PD 27.6.82:2. RI 20.6.81:6. IP 8.86.

Torroella de Montgrí (Bem) *Aplec de la Sardana.* Des de 1967.
FE 81:5. FE 85:37. MA 25.6.83:6. PD 26.6.82:24; 26.2.83:24; 25.6.83:24; 17.12.83:24. RI 20.6.81:6. IP 7.86.

Vic (Oso) *Festes del barri de Lourdes.* La vigília al vespre, coets i traca. Ball al carrer en el transcurs del qual es rifen un xai, xampany, llonganisses... Diumenge al matí, xocolatada. Van començar el 1984.
AU 17.6.83:9. N9 17.6.83:36. IP 11.86.

Finals de juny

Encamp (And) *"Cross" d'Encamp.* Començà el 1983.
PO 18.5.84:25; 24.5.85:24. IP 7.87.

Girona (Gir) *Festa del barri de Sant Pau.*
IP 5.87.

Prats de Lluçanès (Oso) *Festa d'Homenatge a la Vellesa.* Organitzada pel Grup Germanor des de 1974. Després d'una missa, ofrena floral i diversos espectacles, amb lliurament d'obsequis i de records.
N9 11.6.82:17; 25.7.82:18; 8.7.83:6. R7 29.6.82:10; 9.7.83:6. IP 10.86.

Reus (Bca) *Marxa Cicloturista Internacional dels Monestirs.* Organitzada per l'Agrupació Ciclista Provincial de Veterans de Reus, començà el 1979. Itinerari que inclou els monestirs de Poblet i Santes Creus.
CI 27.7.84:4. DT 13.8.82:11; 18.8.83:9. IP 1.86; 7.87.

Sant Andreu de Socarrats. (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) **Aplec.*
PLA 57:310. IP 3.87.

Sant Carles de la Ràpita (Mon) *Llagostinada.* Va començar a fer-se cap a 1967, però es va perdre. Es recuperà el 1981. El 1984 es va fer la I Mostra de Cuina Marinera Rapitenca. Organitzada pel Patronat Municipal de Turisme, per la Confraria de Pescadors i per l'Ajuntament.
EI 4.7.84:6,7. IP 10.85.

Sils (Sel) *Festa de l'Esport.* Començà el 1981. Competicions esportives i Certamen Català de Fotografia Esportiva.
IP 6.86; 8.86.

Homenatge a la Vellesa. Començà el 1968. Tritlleig de campanes, missa, dinar de germanor i repartiment d'obsequis. Fins a 1980 es féu per Sant Jaume.
PD 26.6.82:10. IP 6.86; 8.86.

Vall de Sant Daniel, la (Aj. de Girona, Gir) *Festa major.*
IP 5.87.

Dia variable dins de juny

Banyoles (Pes) *Concurs-exposició de flors de Banyoles i comarca.* Començat el 1977, té lloc als claustres del monestir. Dura 3 dies.
PD 24.6.82:2. IP 4.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del carrer d'Elcano, a Sants-Montjuïc.*
DTE II 7-8.81:4. IP 9.87.

Bisbal del Penedès, la (Bpe) *Concurs i exposició de flors i plantes.* Iniciat el 1979. Els veïns porten plantes i flors de casa seva. Té per escenari la Cooperativa Agrícola.
3V 25.6.82:22. IP 2.86.

Bordils (Gir) *Sardinada popular*. Organitzada des de 1971 pel club d'handbol local, hi acudeix gent dels pobles del voltant. Es fa a la pista polisportiva.
EN 81-83. FE 85:53. PD 10.6.82:7; 3.6.83:8. IP 8.86.

Caldes de Montbui (Voc) *Aplec de la Sardana*. Celebrat conjuntament per Caldes i Palau de Plegamans i alternativament un any a cada poble. Començà al 1980.
EN 81-83. IP 6.87.

Folgueroles (Oso) **Festa dels Quintos*. Tingué vigència de 1970 a 1985 aprox. Sobretot, espectacles i esports.
N9 10.6.83:36; 21.6.83:9. IP 11.86.

Granollers (Vor) *Marxa ciclista Ruta del Montseny*. Tingué origen el 1981. Organitzada pel Centre Ciclista Granollers.
PG 3.6.83:28.

Llorenç del Penedès (Bpe) *Festa de la Bicicleta*. Començà el 1983.
IP 2.84; 2.86; 11.86.

Montserrat (Aj. de Monistrol de Montserrat, Bag) *Aplec de la Sardana*. Va començar el 1952, organitzat per l'Obra del Ballet Popular. Hi assisteix la Pubilla Universal de la Sardana. Hissada de la senyera i ofrena floral a la Mare de Déu. Després de la missa, imposició d'insígnies a persones i entitats. Al migdia, acte cultural al mur dedicat a Pep Ventura al camí dels Degotalls.
DT 26.6.82:8; 14.6.83:12. MT 9-12.84:21; 9-12.85:37. IP 9.85; 8.87.

Pobla de Lillet, la (Ber) **Marxa de Regularitat i Orientació*. Organitzada des de 1973 i durant uns 10 anys pel Club Flor de Neu.
RI 25.4.81:6. IP 2.87.

Ponts (Aj. de Puig-reig, Ber) *Festa dels Avis*.
VL 85:61,247.

Santa Maria d'Oló (Bag) *Caminada popular*. Iniciada el 1982.
R7 7.7.83:15; 9.7.83:6. IP 1.87.

Sant Joan de Mollet (Gir) *Festa petita*. Substitueix la festa de la desapareguda Germandat dels Sants Abdó i Senén, que s'havia celebrat la diada dels sants, el 30 de juliol, i es va traslladar a principis d'estiu. En extingir-se la Germandat, la festa prengué el nom actual.
FE 85:58. GG 81-85:III,127,411. PD 11.6.82:11. IP 4.87.

Sant Joan de Montdarn (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festa dels Avis*. Missa i acte d'homenatge, amb lliurament d'obsequis. S'acaba amb un aperitiu amb coca i llonganissa per als presents. Començà a fer-se el 1983 i els infants hi porten el vestit típic català.
IP 5.87.

Solsona (Sol) *Festa del Jubilat*. Organitzada per l'Ajuntament, consisteix en un homenatge a la gent gran de la comarca als voltants de l'ermita de la Mare de la Font. Després de missa, cuita de carn per a tothom i espectacles.
MA 12.5.82:11; 26.6.83:14. R7 18.6.83:12; 28.6.83:10. IP 6.87.

Tàrrega (Urg) *Festa del barri del Carrer Major*. Cercavila de gegants i cap-grossos.
NT 9.7.83:19; 16.7.83:25; 23.6.84:37; 7.7.84:1,23. IP 6.87.

Valls (Aca) *Peonada popular al molló de Miramar*. Organitzada per l'Associació d'Alumnes i Ex-alumnes de l'Escola del Treball des de 1982. Repartiment de premis.
CI 11.6.83:4; 25.5.84:4; 1.6.84:4. IP 11.85; 12.86.

Vic (Oso) **Homenatge a la Tercera Edat*. Començà el 1974. Havia estat organitzat per L'Olivera, associació de protecció i d'animació de la vellesa. Missa a la catedral, foto de record, dinar i obsequis.
AU 13.5.83:11; 10.6.83:6. N9 27.4.82:9; 7.5.82:14; 3.6.83:13,36; 7.6.83:9. IP 10.86.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del barri de Poblenou*. Passejada cicloturista, xocolatada, jocs per a la mainada, cursa infantil de vehicles sense motor i exhibició castellera.
FU 26.6.87:25. 3V 4.6.82:8; 11.6.82:30; 10.6.83:23. IP 5.87.

Festes entre juny i juliol

Ametlla del Vallès, l' (Voc) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Trobada dels homenatjats a la Plaça Vella amb les autoritats i els padrins, missa, acte d'homenatge, dinar de germanor i fi de festa. Celebrada des de 1954 i organitzada per l'Ajuntament, se sol fer el darrer diumenge de juny o el primer de juliol segons els anys.
PG 25.6.82:5.

Bellmunt del Priorat (Pri) **Festes de la Pubilla*. Es van perdre pels volts de 1984. S'havien fet durant uns 10 anys.
IP 2.87.

Olot (Gax) *Festa popular al barri de Bonavista*. Dissabte, concursos de dibuix (des de 1980) i de plantes (des de 1981). Campionat de petanca i de truc -joc de cartes. Al ball del vespre, elecció de la pubilla. Diumenge, traca final. Començà el 1980.
FE 85:46. OL 20.5.82:11. PD 22.5.82:9. IP 11.86.

Taradell (Oso) *Aplec de la Sardana*. Es fa a la tarda a la pineda d'en Pujol.
EN 81-83. FE 81:3. IP 10.86.

Concurs de grills i cursa de cargols. Se celebren des de 1962 i 1978 respectivament.
EN 81-83. MO 29.6.84:35. N9 11.6.82:16; 23.6.83:12. IP 10.86.

Vic (Oso) *Concurs infantil de pesca*. Organitzat anyalment per l'Agrupació de Pescadors Esportius, és obert a tothom.
N9 16.7.82:36. IP 10.86.

Festes d'estiu

Montornès del Vallès (Vor) *Homenatge a la Vellesa.* Començà a fer-se el 1978 aprox. Concentració d'avis i acompanyants, missa, havaneres, dinar de germanor, repartiment de premis i ball. Ball de Gitanes.
PG 6.10.83:9. IP 11.86.

Móra la Nova (Reb) *Festa popular dels carrers de l'Estel, de Ventura Gassol i de l'Estatut i de la plaça de Pau Casals.* Començà el 1985.
IP 1.87.

Olot (Gax) **Festa del barri del Palau.* Ball del Pollastre, amb la intervenció d'una figura d'aquest animal creada el 1946 o el 1947.
ARNAU 1980a:350. IP 3.87.

Pontons (Ape) *Festa major del barri de la Riera.* Ball amb coca i xampany. Començà el 1983.
3V 19.8.83:14. IP 2.86.

Ripoll (Rip) **Festa dels Avis.* Es perdé cap a 1960-1965. Organitzada per l'Ajuntament i una entitat d'estalvi.
N9 24.12.82:9. IP 5.86:12.86.

Sant Esteve d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa del barri de Sant Ignasi.*
FE 85:50. IP 3.87.

Sant Joan de Montdarn (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Arrossada.* Àpat col·lectiu a base de paella d'arròs, carn i botifarres, que es reparteixen a tota la gent del poble. Se sol fer a finals d'estiu.
IP 1.86; 5.87.

Vilajuïga (Aem) *Festa del barri de Dalt.* Durant el ball, repartiment a tothom de galetes i garnatxa. Se sol fer a principis d'estiu.
IP 10.86.

FESTES ENTORN DE CORPUS

CORPUS CHRISTI

El dijous després de la vuitada de la Pentecosta se celebra la festa de Corpus Christi, 'el Cos de Crist', que honora amb joia el sagrament de l'eucaristia, perquè el dia de la seva institució, el Dijous Sant, resta envoltat en la tristesa de la Passió. La festa sorgí arran de les revelacions de la beata Juliana de Bétine, prop de Lieja, on fou introduïda l'any 1246 a instàncies dels teòlegs, principalment els dominics, entre ells Hug de Thierry. Bé que estesa a tota l'Església per Urbà IV el 1264, la seva celebració no fou efectiva fins el 1317, sota Joan XXII. Barcelona fou la segona ciutat del món que la celebrà, i tenim notícies de la seva processó des de 1320.

La festa és un reflex del que s'entenia en aquells moments per una festassa cívico-religiosa. Hi intervenen elements de procedència diversa. En primer lloc, hi ha elements corresponents a l'època de l'any, és a dir, la plenitud de la primavera. En aquest aspecte, es recullen cerimònies i ritus anteriors al cristianisme. Així, les enramades i els guarniments florals, que són referències a l'arbre de la vida, als genis de lloc, com ara els gegants, els cavalls, etc.

En segon lloc, hi ha elements repetitius de la festa del Dijous Sant, com ara el tema de la fertilitat (notem el paral·lelisme entre els ous de Pasqua i l'Ou com Balla), el tema de la lluita del Bé i del Mal, perpetuada per la lluita de sant Miquel i els dimonis, els dracs, etc.

Un tercer bloc d'elements deriva de les festes dedicades a honorar els reis i altres personalitats quan visitaven una ciutat o a celebrar un casament o un naixement reials. D'aquí el seguici de tota la població, de les autoritats, dels gremis, amb els seus distintius, banderes i uniformes; de tots els estaments i agrupacions, convents i confraries, amb tota la pompa i vistositat possibles. En aquestes cerimònies es tractava de posar davant de la personalitat homenatjada totes les particularitats festives de la població.

Tot plegat configura aquest caràcter repetitiu i aglutinant del Corpus, perquè tot ball, cerimònia, representació parateatral, etc., s'aplega en aquesta data per honorar la nova festa.

A part això, hi ha encara l'aspecte pedagògic de la festa: calia instruir la massa de la població sobre les veritats cristianes i el significat profund de la festa i, per això, es fan representacions de la història sagrada i s'aprofiten unes altres representacions de nivell europeu de sant Miquel i el dimoni o de sant Jordi i el drac, o bé encara la popular representació del Mal en forma de turc.

Tot aquest món festiu té una expressió dominant: la processó. És alhora parada-desfilada i exhibició dels tresors de l'Església. Com un llibre, mostrava al poble quins eren els seus costums tradicionals i al mateix temps anava il·lustrant-lo sobre la història sagrada. Era el moment de treure els gegants (personificació dels *genii loci*), els entremesos de la lluita del Bé i el Mal (la Vibra i Sant Jordi), els animals enormes que ballaven, l'àguila, el bou i el lleó, que semblen formar part d'una il·lustració del tetramorf (els quatre vivents de l'Apocalipsi identificats amb els quatre evangelistes).

La processó, d'altra banda, ha estat ocasió per desenvolupar els guarniments florals, tant de catifes als carrers per on havia de passar com de garlandes, enramades i poms que es tiraven al pas del Santíssim i que en alguns llocs han derivat en l'element més important.

L'Ou com Balla és un element més d'introducció tardana, el segle XVIII, procedent d'Itàlia. És un ou buidat que es col·loca sobre un brollador d'aigua amb la peanya guarnida de flors. Formalment és una figura de l'hòstia consagrada, però l'al·lusió a la plenitud i la fertilitat és ben clara.

La festa continuava durant tota l'octava, sobretot les processons, perquè les parròquies i els barris de les ciutats poguessin fer la seva processó, que sovint esdevenia competitiva i identificadora de les diferències intraurbanes.

Mentre els gremis a les ciutats van tenir importància, la processó no perdé vigència. Altrament, essent una manifestació religiosa i cívica alhora, ha sofert tots els avatars de les relacions entre l'Església i l'Estat.

La reforma litúrgica, d'altra banda, com també la consideració del Corpus com a dia feiner i el seu trasllat al diumenge següent han capgirat una tradició que, datant del segle XIII, n'acoblava unes altres que venien de més lluny.

Aquests i uns altres factors han fet que avui la diada del Corpus hagi perdut una gran part de la seva passada esplendor, tret d'alguns llocs comptats on encara perviu per causes singulars.

Josefina Roma

Diumenge abans de Corpus

Reus (Bca) *Festa eucarística de les Espigues*. Celebrada des de 1905 aprox. Els adoradors fan l'entrada al santuari de Misericòrdia cantant el trisagi. Exposició del Santíssim Sagrament, processó i benedicció del camp. El dia de Corpus, processó amb gegants, àguila i una mulassa. S'havia deixat anar un bou. La vuitada de Corpus es feien unes festes de barri.

AM 32-49:II,67,82. AM 50-56:III,27-28,49,81,83-84,144-145. DT 5.6.82:10. MURLÀ 84:84. IP 1.86.

Sentmenat (Voc) *Festa dels Llums*. S'enllumenen especialment els carrers i es fan balls, sopars, etc. Se celebra els dissabtes anterior i posterior, cada dia en un barri diferent.

DS 17.6.83:8. EN 81-83. PG 10.6.82:16,18. IP 6.87.

Dijous de Corpus

Àger (Nog) **Festa del Corpus*. Processó per alguns carrers de la població. Era tradicional que es toqués la campana de Corpus, que solament sonava aquest dia. Antigament, altars pels carrers del recorregut.

IP 10.85; 11.87.

Barcelona (Bar) *Festes del Corpus*. Processó des del s. XIV, on intervenien multitud de personatges fantàstics: els cavallets, documentats des de 1380; a partir de 1424, se citen l'àliga, el lleó -propi del Gremi dels Blanquers-, el drac i el bou; i la mulassa a partir de 1568. Tots persistiren fins al s. XIX. Al claustre de la Catedral i al pati de la Casa de l'Ardiaca, l'Ou com Balla: un ou prèviament buidat és sostingut en l'aire pel raig de la font. Aquest costum també es fa a Sarrià, on la processó havia estat força important.

AC 16.6.84:7; 1.6.85:13-14. AM 29-30:I,326,329-330. AM 32-49:II,41-42,44-49,51-53,55-70,72-74,79-80. AM 50-56:III,5-8,11-16,19-20,22,32-42,45-49,54-55,57,61-64,66-86,88,91-102,104-105,107,109-110. AM 58:83. AR 80:96-97,99-101. AV 17.6.76. BRUNET 46:119-121. BUSQUETS 77:109-110. CA 8.6.80. CABALLÉ s.d.a:122. CAPMANY 78:16-21,33. CATALÀ 72:46-57,80-81. CC 2.6.83:10. CL 76:29-30. CORBERA 61:168-169,227-259,261. CURET 55:245. DB 5.6.80:16-17. DN 9.9.72. ESPINÀS 65:119-123. FA 79:258-259,261. FE 83:64-66. FONT 14:84. GARRUT 52:22. GEC 70-81:V,630; XI,42. GG 81-85:VIII,139,237. MO 4.6.82:37; 3.7.83:37. MOSTRARI 85:60. MURLÀ 84:20,63-64,75,84,89-90,93,107-108. NU 9.6.77. PB 80:36-37. PB 87:99-100. SERRA s.d.:137. SS 6.86:15. SZ 82:88. VA 25.5.75.

Berga (Ber) *Festa de la Patum*. És un espectacle folklòric dut a terme per un conjunt de personatges simbòlics que, amb la participació de tot el poble, ballen i salten a la plaça de Sant Pere en una atmosfera plena de soroll, música, foc i coets. Hi ha dos avisos de la festa: 15 dies abans (el dia de l'Ascensió), al migdia, es fa una passada o cercavila pels carrers de la ciutat amb el tabaler -veí que toca pausadament un gran tambor o tabal tot anunciant la festa. Diumenge anterior, prova dels "fuets": se'n tiren quatre per comprovar-ne la qualitat. La vigília de la festa al migdia, passada amb el tabaler, els 4 gegants i els músics. Al vespre, recorren la ciutat el tabal, els gegants vells, les guites (mulasses que treuen foc per la boca) i les "maces" (ball que representa una lluita entre diables armats amb coets i l'arcàngel sant Miquel, amb música composta el 1963). El dia de Corpus al matí, llançament de petards. Després de la missa major de les 11, Patum de lluïment, a la plaça de Sant Pere, amb els Balls dels Gegants i dels Nans i el de l'Àliga. L'àliga que comença a la fi del s. XVIII o a principis del XIX, representa avui dia la ciutat de Berga i la seva llibertat, tot i que ja sortia a la Processó de Corpus representant sant Joan Evangelista. A la tarda, processó. Al vespre, a dos quarts de 10, Patum completa: Ball dels Turcs i Cavallets, mena de lluita entre moros i cristians, amb música de Joaquim Serra, de 1888; les "maces", les guites, la guita grossa i la guita xica o boja, introduïda el 1890; Ball de l'Àliga; Ball dels Nans Vells, de la primera meitat del s. XIX; Ball de Gegants, incorporats, segons sembla, el s. XVII tot i que els actuals són del XIX; Ball dels Nans Nous, des de 1888; Salt dels Plens, mena de dimonis amb màscares i vestits folrats de llana que porten enganxats nou coets cadascun i tenen música pròpia des del s. XIX. Fins a la fi del s. XIX, Ball de Bastons. Aquest seguit d'actuacions es repeteix dues vegades i acaba amb el "tirabol", actuació conjunta de tots els elements si ho permet l'espai de la plaça. És costum escridassar els músics, titllant-los de "vagos". L'endemà, al matí i a la tarda, Patum infantil, amb comparses i una evolució semblants a l'autèntica però dedicada als menuts, que

porten ells mateixos les comparses; es fa oficialment des de 1958. Dissabte, a la sortida de l'ofici, els administradors de la festa, una parella per cadascun dels quatre barris, reparteixen panellets i clavells; documentats des de 1619, abans tenien com a missió vetllar per la celebració de les festes dels barris. Diumenge següent, com el dia de Corpus: Patum de Iluïment al migdia i completa al vespre, que s'acaba amb el "tirabol". La ciutat celebra de molt antic la Patum, tot i que la primera documentació conservada és de 1527. Primitivament era anomenada Bulla i probablement els seus elements començaren a sortir a la processó de Corpus quan aquesta festa s'instituí el s. XIII, i devien sortir també quan la vila s'alliberà del jou feudal de la comtessa de Foix el 1393, però no en resta cap documentació. S'ha celebrat continuadament només amb el parèntesi de guerres. Fins a 1723 es feia dins el temple parroquial en retornar-hi la processó de Corpus. És declarada Festa Tradicional d'Interès Nacional. Des de 1960 s'atorguen els títols de Patumaire i Patumaire d'Honor a les persones que es destaquen activament en l'organització.

AM 32-49:II,68,78-79. AM 50-56:II,183; III,9,28,32,78,83,87,102-119,907. AM 54:42-43,47. AM 58:83-86,89. AR 80:98-99. ARMENGOU 73. AV 12.6.76; 21.5.78:10; 9.6.78; 14.6.79:10; 2.6.83:6; 4.6.83; 5.6.83:11. CA 1.6.80:15. CAPMANY 48:83-86,90. CC 27.10.72; 9.11.72; 21.6.73; 29.5.75; 21.1.76; 24.5.78; 27.5.78; 8.6.80:18-19. CL 76:4,29,31-35. CR 78:103-116. DB 5.7.64; 18.1.67; 22.5.70; 16.1.72; 5.6.73; 1.9.73; 16.6.74; 13.6.76; 20.2.77; 8.6.77; 30.10.77; 17.6.79. EN 81-83. FA 76:131-154. FA 78:12,14-16. FA 79:78,80,92-94,245-255. FARRÀS 79. FARRÀS 86*a*. FARRÀS 86*b*. FE 81:2. FE 83:64,68. GG 81-85:II,253,255-257. HUCH 55:231-239,261-262. HUCH 82. MO 4.6.82:37; 11.6.82:34; 27.5.83:41; 15.6.84:37. MURLÀ 84:55,65,150. ORIFLAMA 25.6.77:21. PATUM 50. PATUM 81*a*. PATUM 81*b*. PRAT 79:53,92-94. PUNTAS 82*b*. R7 25.5.82:10; 1.6.82:9; 3.6.82:22; 10.6.82:3-4,9; 12.6.83:3,27; 15.6.83:4; 5.5.83:19; 14.5.83:9; 31.5.83:9; 2.6.83:9; 3.6.83:5,10-11; 7.6.83:9; 25.10.83:1,8; 10.12.83:9. SANSALVADOR 16. SERRA s.d.:139. TE 17.6.65:4; 3.8.73:16; 18.6.76; 1.6.78. SZ 82:89. VA 14.8.73; 31.5.78. VILARDAGA 29:29-39. VL 85:57-58,61,173-174. IP 10.85.

Conques (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) **Fira*.

IP 11.85.

Cornellà de Llobregat (Bll) *Festa major*. Des de 1984, aquests dies, Fira de Cornellà, dedicada preferentment al comerç i als serveis. Pregó, cercavila amb els diables de Cornellà, dimonis i dracs, concursos de pintura ràpida (des de 1968), de treballs de paleta (des de 1982) i de canaricultura (des de 1967 aprox.) i cursa popular (des de 1979). Dura una setmana i fins a l'any 1918 es feia el 15 d'agost.

AV 3.6.83:32. EN 81-83. FI 85*a*. FI 86:50. GELABERT 73:111-112. GG 81-85:VIII,511. MO 27.5.83:41. PL 28.5.83:9; 31.5.83:2; 1.6.83:2,8; 2.6.83:2,6; 3.6.83:2,10; 4.6.83:2,10,13; 26.4.84:IV; 12.5.84:1; 16.6.84:IV; 19.6.84:III; 20.6.84:IV; 21.6.84:VIII-IX,XII,XIV,XVI. IP 5.87; 11.87.

Igualada (Ano) *Festa de Corpus*. Ja és documentada el 1399, quan la Universitat llogà dos trompadors i un joglar. La processó, avui per dins de l'església, havia tingut molt de ressò: el 1489 estan documentats els gegants que hi sortien (després se'n feren de nous el 1861, el 1920 i, els actuals, el 1943). Cap als anys 40 i 50, concursos de catifes de flors. L'any 1975 retornà el costum de l'Ou com Balla al brollador de la plaça de Pius XII -ja s'havia fet a principi de segle. Des de 1979, diumenge següent, al barri de la Font Vella, Mercat d'Art i d'Artesania Artística. Antigament, a la processó hi assistien diversos entremesos: la Patera, mena de batalla entre moros i cristians, que es representà fins a 1896; la Moixiganga, escenes de la Passió portades a terme per una trentena d'actors i combinades amb l'aixecament de torres humanes; el Ball de Pastorets (dialogat); la víbria, femella del drac, documentada des del s. XV; el drac; els cavallets, documentats el 1489, que pertanyien al Gremi de Traginers; el Ball de Cercolets, recuperat el 1982; i el Ball de Diables, amb parlaments crítics i burlescos, documentat el 1451. Els diversos gremis hi assistien amb les seves banderes respectives, que, en passar per davant de la custòdia, feien els tres "acataments" amb una música especial.

AM 32-49:II,54,68. AM 50-56:III,16-17,31,80,89. ARMENGOU 73:89. CA 1.6.80:15. CAPMANY 48:86-90. CARNER 80:31-38. CASTELLÀ 5:171-173, 191-193. CC 25.8.73. ELIAS 87:102. IG 26.5.83:19; 1.6.83:1; 4.6.83:11; 23.7.83:15; 9.7.83:13,15,17; 10.9.83:17; núm.3000,2.84:15,17,39; 20.6.84:5; 23.6.84:1; 21.7.84:13; 3.11.84:13. IGUALADA 84,85,86. MARTÍ 69:19. MERCADER 53:149-150. MURLÀ 84:64. SALVÀ 58:42-43. VI 19.8.76. VT 65:17,157-161,207. IP 2.86; 1.87.

Manresa (Bag) *Festa de Corpus*. Celebrada des d'abans de 1322. Durant aquest dia es pot contemplar l'Ou com Balla al brollador del claustre de la Seu. Antigament, processó amb gegants. S'havia fet el Ball de Bastons fins a la fi del s. XIX. Fins a mitjan s. XVIII també formaven part dels seguicis processionals diverses figures fantàstiques, com el lleó, la mulassa -documentada el 1597-, el bou i l'àliga.

AM 50-56:III,21. MURLÀ 84:75,84,90,107. R7 2.6.83:19. SARRET 21-25:I, 73; IV,298-300; V,140-141. IP 12.86.

Organyà (Aur) *Festes de Corpus*. La població es dividia en 4 grups o "denes" i, durant uns quants dies, cadascun havia d'organitzar les celebracions i l'ornamentació dels carrers per on passaven les processons.

IP 12.85; 2.86.

Pineda de Mar (Mar) *Festa de Corpus*. S'havia fet la Dansa de Pineda, que els darrers temps -anys 30 d'aquest segle- esdevingué una simple passejada per parelles. Actualment, processó al voltant de l'església (des de 1982 o 1983).

MR 30.4.83:11. IP 10.86.

Pont de Suert, el (Ari) **Fira*. Especialment de bestiar boví.

GG 81-85:XII,281. IP 7.86.

Riudarenes (Sel) *Festa de Corpus*. A la processó hi havia el costum de fer un acte de desgreuge pels actes de vandalisme al poble i a l'església per part de les tropes castellanes a l'inici de la Guerra dels Segadors (1640). Fins a 1980, costum d'encatifar alguns carrers amb flors. També s'hi muntaven alguns altars.

GG 81-85:III,256. IP 7.86.

Sitges (Gaf) *Festa de Corpus*. Alguns carrers s'engalanen amb catifes florals, de les quals es fa un concurs (començat cap a 1953). Exposició de clavells (des de 1918) i processó amb gegants. És una festa declarada d'Interès Turístic Nacional el 1965.

AM 32-49:II,68. AM 50-56:III,31-32,78,80. AM 58:78,81-82,87. AR 80:97, 100. AV 17.6.76. CC 14.6.79:13. CL 76:30. CR 78:103. DB 8.8.71. DC 64:

423. DV 18.6.82:14; 4.11.83:12; 29.6.84:12. EN 81-83. FE 83:64. GEG 70-81:V,630. GG 81-85:V,289. MAYMÓ 80*b*:37. MO 4.6.82:37; 3.7.83:37. PB 87:98. PLANAS 61:145-146. SERRA s.d.:141. SZ 82:95-96. VA 13.6.71. IP 11.87.

Torelló (Oso) *Festa de Corpus*. Sortia una processó amb gegants. Durant l'octava de Corpus la iluminació i el guarniment de l'església anaven cada dia a càrrec d'un estament o colla de "Iluminaires" (confraries, sacerdots, veïns del veral de Dalt i del de Baix, pagesos, fadrins i Ajuntament). Durant uns quants anys, fira (l'antiga de l'Ascensió) on es mostrava la producció comarcal.

AM 50-56:III,30. GG 81-85:I,146. SZ 82:119. IP 4.86.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del Corpus*. La vigília a la tarda, cercavila amb els gegants i els cap-grossos pel nucli antic. Els gegants ja sortien a la processó del Corpus el 1601, segons consta, juntament amb el drac i els diables. Recuperada el 1981, la processó es va fer fins als volts de 1970, com també algunes catifes.

AM 32-49:II,65,68. AM 50-56:III,42,78-80. MURLÀ 84:64. SADURNÍ 82:56. SOGAS 86:6. 3V 11.6.82:32; 27.5.83:14. IP 6.87.

Vilaller (Ari) **Fira de Corpus*.

CD 86*b*. IP 6.87.

Divendres després de Corpus

Sant Llorenç de Morunys (Sol) **Festa de Corpus*. Ball de la Coca i Ball de l'Enciam (encara vigents a primers dels 80).

AM 32-49:II,92. AM 50-56:III,136-137,141,908. SUBIRATS 81-82. IP 11.85.

Dissabte després de Corpus

Bisbal del Penedès, la (Bpe) *Festa del barri de la Plaça*. Passada pels carrers del barri per recollir les parelles que duen les coques que seran beneïdes pel rector a la plaça de l'Església. Repartiment de les coques, fetes amb oli i sucre, i ball.

3V 18.6.82:14.

Espolla (Aem) *Romiatge a l'ermita de Sant Genís*. Ben de matí, processó cap a l'ermita. A Puig Balaguer, benedicció del terme. Quan s'arriba a Sant Genís, esmorzar i jocs per a la mainada. Després de la missa, sardana amb orquestra. Per dinar, arrossada popular a càrrec de l'Ajuntament. A la tarda, de retorn a la població, piscolabis en una font de la riera del Molí.

EN 81-83. FE 85:23. HORA NOVA 20.6.79. PD 12.6.82:6. IP 9.86.

Diumenge després de Corpus

Agramunt (Urg) *Festa de Corpus*. Processó, en la qual antigament sortien gegants. Durant la vuitada següent, festes als diferents barris o "quartos": diumenge, el de Sant Joan; dilluns, el del Castell; dimarts, el de la Plaça; i dimecres, el de Sió. Els carrers havien estat guarnits amb papers de colors. Repicada de campanes. S'havia guarnit amb molta cura un "carro de la sàuvia", que era passejat per tot el barri.

AM 50-56:III,4,146. VILADOT 61:19-27. IP 3.86; 11.87.

Aspa (Sgr) *Festa de Corpus*. Altars pels carrers, guarniments de balcons i processó. Fins al 1918 els majorals feien una cerimònia anomenada les "agenollades" amb les banderes de seda que portaven.

IP 9.86.

Garriga, la (Vor) *Festa de Corpus* o *de les Enramades*. Guarniment dels carrers per on ha de passar la processó amb catifes florals fetes pels mateixos veïns. Antigament, només es guarnien els carrers amb branques i es llançaven clavells al pas de la processó.

CORBERA 61:49-50. EN 81-83. GEC 70-81:XII,92. NU 18.6.76. N9 15.6.82:6; 7.6.83:5. PG 17.6.82:6; 10.6.83:7. IP 11.87.

Girona (Gir) *Festes de Corpus*. Processó de Corpus amb la custòdia pels volts de la Catedral. En surt una altra amb els gegants i els cap-grossos, aquests darrers des de 1868; hi havien sortit també una mulassa i (fins a 1859) un drac -ja documentat el s. XVI-, com també una àguila (fins a 1979) que datava de 1513 i un lleó (fins a 1843). Els gegants actuals sembla que són de 1859, restaurats el 1925.

AM 32-49:II,54,64. AM 50-56:III,13-14,73,78. MURLÀ 84:75,84,91,93. PD 11.6.82:7; 3.6.83:4.

Guissona (Sga) *Festes de Corpus o l'Enramada*. Guarniment dels carrers amb flors. Antigament sortia una processó amb els gegants. Els nois van a missa amb unes coques grosses i les noies amb un llaç al cap i un cistell ple de papers de colors. A continuació es dirigeixen a la font del poble, on hi ha una imatge de la Mare de Déu de la Salut; les noies hi enlairen els paperets i tota la font queda guarnida. Les coques dels nois es tallen i es reparteixen als assistents.

AM 50-56:III,15. PEDRÓ 70:63. IP 11.85.

Manlleu (Oso) *Festa de la Mare de Déu de la Font*. Ballada de sardanas davant la font, que és guarnida amb flors i plantes. A la tarda, rés del rosari, cant dels goigs i repartiment de caramels. La imatge de la Mare de Déu i l'ornament són de 1722. Va a càrrec de les pabordesses.

CLAPAROLS 81:108. N9 23.6.81:8; 11.6.82:14; 18.6.82:10; 3.6.83:36; 1.7.83:36. IP 10.86.

Manresa (Bag) *Festa de les Enramades al barri de les Escodines*. Es guarneixen els carrers del barri amb elements vegetals. La vigília, xocolatada, aixecament de globus, sardanes, entrepans de botifarra a la brasa i ball. Diumenge, *Fira de la Planta i de la Flor*.

R7 8.6.82:22; 2.6.83:5; 3.6.83:4; 4.6.83:31; 7.6.83:3.

Montblanc (Cba) *Festes de Corpus*. Processó amb gegants per carrers i places. Hi assisteix la corporació municipal acompanyada dels porrers. Els gegants de la vila daten de 1864, mesuren 2,80 m i pesen uns 80 kg; els acompanyen els cap-grossos i l'àliga. Després de la processó, ballada de gegants i nans i actuació del Ball de Bastons a la Plaça Major. També actua una banda musical. Molts balcons i finestres són guarnits

amb cobrellits i domassos. Antigament hi assistia el Montepio del Pendó del Santíssim Sagrament. Són ja documentades el 1381.

AM 50-56:III,24. BALDRICH 70:31-32. CI 11.6.83:8. EP 7.82:12; 8.82:26; 6.83:10; 7.84:12,19. PR 85. IP 4.85; 9.86.

Montserrat (Aj. de Monistrol de Montserrat, Bag) *Aplec d'esbarts*. Començat pels volts de 1956 i organitzat per l'Obra del Ballet Popular. Hi participen molts esbarts de Catalunya, que fan diverses actuacions. Abans de la missa, Dansa de l'Ofrena (es forma una senyera amb flors que s'ofereix a la missa). Acte cultural davant el monument a l'esbart dansaire al camí dels Degotalls. El dia de celebració no és gaire fix.

AV 3.6.83:32. GAUDE 81-82. MT 9-12.84:21; 9-12.85:37. PD 4.6.83:26. R7 4.6.83:7; 7.6.83:7. TRETZENA 78:5. IP 9.85; 8.87.

Olot (Gax) *Festes del Corpus*. Des de 1980, concurs de catifes de flors organitzat per l'Associació Gra de Fajol. Pels carrers guarnits, processó -documentada el 1521. La vigília, cercavila amb els gegants i el Cap de Lligàmosques. Diumenge al migdia, Sardana de Corpus -costum recuperat el 1979- i Ball de Gegants -amb música del pare Miquel Sisé. Surten els cap-grossos Cucut i Xurruca. Fins a 1931, Contrapàs Llarg, a la plaça, abans de la Sardana de Corpus. La notícia més vella que actualment es té del gegant és de 1521; la gegantessa s'estrenà per Corpus de 1609. Els gegants actuals s'estrenaren per Corpus de 1889. El 1834 fou l'últim any que sortí la mulassa, considerada una de les més velles de Catalunya ja que es pot datar el 1571. Aquell any també fou l'últim d'aparèixer el lleó, documentat ja el 1601.

AM 50-56:III,24,78,85,87,118. AM 58:87,89-90. ARNAU 80a:298-314,355-356. CD 81a. FE 85:46. MO 3.7.83:37. MOSTRARI 85:15. MURLÀ 82:23. MURLÀ 84:20,23,35,84,86,89,91. NINOTS 81:30-31. OL 10.6.82:20. OM 18.6.76. PD 2.6.82:9; 13.6.82:9; 15.6.82:11; 2.6.83:10; 4.6.83:26. PLA 57:252-253,289-290,298. SZ 82:97. VA 10.4.68. IP 11.86; 3.87.

Ponts (Nog) *Festa del Roser* o *del Quarto*. Ben de matí, "toc d'aubada" per part de la banda de música. Cercavila amb gegants (Arnau i Aurembiaix), cap-grossos i les majorales del Roser. Tots els infants fan una ofrena floral a la Verge durant la missa. Al migdia, Ballet de Déu, dansat per les majorales i pels infants, que serveix per marcar la successió d'aquelles. A la tarda, durant el llevant de taula, les majorales passen per totes les cases acompanyades per la banda de música i ofereixen una rosa beneïda a cada família. Es ballen diverses danses tradicionals i s'acaba amb el Ballet de Déu. Sopar de germanor. No es va fer de 1937 a 1940.

AM 32-49:II,88-89. AM 50-56:III,132-133,140-141,423,907. AM 58:88-89. GEC 70-81:XI,790. GG 81-85:X,391,496. MA 28.6.73. MO 10.7.83:37. PM 6-7.84:12; 8-9.84:5. PONS 82:23. SZ 82:94. IP 10.85.

Riudecanyes (Bca) Processó per alguns carrers, que es guarneixen amb altars. Fins a 1970 aprox., catifes florals pels llocs on havia de passar. Antigament, durant la vuitada, cada dia celebrava la festa un carrer o barri.

GG 81-85:VII,282. IP 3.87; 10.87.

Riudecols (Bca) *Festa de Corpus*. A la tarda, processó pel poble. Els balcons són guarnits amb domassos i els carrers amb ginesta. Antigament, alguns altars a les places del recorregut. L'endemà, festa dels barris: cada carrer fa la seva enramada amb ginesta i uns altres vegetals. Es tira una quantitat tan gran de petards que els carrers queden plens de fum i d'olor de pólvora. Antigament, cada dia feia festa un carrer diferent.

IP 10.85.

Sant Andreu de Llavaneres (Mar) *Festa de Corpus*. Costum d'encatifar amb flors alguns carrers. A la documentació del s. XVIII ja es parla de les "bredes".

SOLÀ 68:96. IP 6.87; 11.87.

Sant Ramon (Sga) *Festa de Corpus*. Engalanament de carrers i processó amb el Santíssim. Antigament, quan la processó passava pel castell de la Manresana, els senyors marquesos pagaven una carga de vi i pastes a tots els assistents, costum que perdurà fins als anys 60.

IP 2.86; 11.87.

Sarrià de Dalt (Aj. de Sarrià de Ter, Gir) *Homenatge a la Vellesa*. Missa d'homenatge, dinar de germanor i espectacle. Organitzat pel Centre Parroquial.

PD 10.6.82:6; 5.6.83:2; 12.6.83:7. IP 10.86; 11.87.

Solsona (Sol) *Festa del Corpus*. La vigília, pregó de la festa i actuació de banda de música i tots els elements folklòrics, tret del Ball de Bastons. Diumenge, cercavila amb els gegants, els nans, el bou, la mulassa, el drac, els óssos, l'àliga, els cavallets, el drac, els trabucaires i el Ball de Bastons. A la sortida de l'ofici, processó amb exhibició de tots els elements folklòrics amb la presència de les autoritats. Al vespre, actuació exclusiva dels Balls de l'Àliga i del Drac amb orquestra, després de la qual ve la Roda de Foc, que dura almenys 10 minuts i consisteix en una actuació eixordadora del bou, la mulassa i el drac.

AM 26:237. AM 32-49:II,66-68. AM 50-56:III,36,80,82-83. AM 58:87. CC 8.6.72; 25.7.74; 10.8.75. DB 20.12.72; 2.5.74. EN 81-83. GG 81-85:II,382. MO 4.6.82:37. MURLÀ 84:84,108. PROTOCOL 83. R7 10.6.82:22; 15.6.82:10; 16.12.82:11; 28.5.83:11; 31.5.83:11; 7.6.83:10. SL 87. SZ 82:96. IP 3.87.

Tarragona (Tar) *Festa del Corpus*. Processó pels carrers principals del barri antic fins a la plaça de la Font. L'ordre dels elements és: en Magí de les Timbales, Negritos, gegants i cap-grossos, Ball de Bastons i colles de castellers, creu processional, infants de la primera comunió, fidels, adoradors nocturns, representacions de diferents associacions religioses, clergat regular, capítol catedralici, Santíssim Sagrament -sota tàlem- i banda de música. Actuació de castellers. Dins la Catedral, costum de l'Ou com Balla -iniciat poc abans de 1936. Repartiment als presents de coques amb cireres.

AM 32-49:II,70. AM 50-56:III,28,37-39,87. DT 9.6.82:4; 10.6.82:8; 12.6.82:7; 13.6.82:1; 15.6.82:5; 19.5.83:4; 4.6.83:4; 7.6.83:5. MURLÀ 84:64,75,150. IP 11.87.

Vilagrassa (Urg) *Festa de Corpus*. Processó pels carrers del poble, amb els tabernacles del Roser i de Sant Sebastià portats pels majorals. També hi van uns pendons, portats pels infants de la primera comunió, banderes de les entitats religioses locals i el tàlem del Santíssim. Els balcons dels carrers per on passa són engalanats amb vànoves i flors. En arribar a la plaça de

l'Església, tota la processó fa acatament a la custòdia sota la direcció dels majorals: tothom fa tres creus a terra caminant endavant i endarrera mentre el cor canta. Actualment només hi ha un altar fet pels majorals (abans n'hi havia més).
IP 7.87; 11.87.

Més localitats que tenen o han tingut processó amb elements especials el dijous de Corpus o el diumenge següent

Població	*Catifes florals*	*Engalanament de carrers o enramades*	*Altars*	*Amb gegants*	*Amb nans*	*Concursos, animals fantàstics o altres elements*
Alcover	V, dg.					
Aleixar, l'	(2)					
Amposta				[*1975]		
Arboç, l'				(2)		
Argentona	(2)					
Badalona	[finals 50]			[finals 50]	[finals 50]	
Banyoles	(2)			[*1976]		
Bellvei	V, dg.					
Blanes	V, dg.					
Bossòst		V, dj.	V, dj.			
Calonge de Mar	V, dg.					
Cardedeu				[1976 o 1977]	[1976 o 1977]	
Cassà de la Selva	V, dg.					
Castelló d'Empúries				[*1970]		
Catllar, el			V, dj.			
Centelles	[anys 60]					
Cervelló	(2)					
Cervera				(2)		
Ciutadilla	V, dg.					
Cornellà de Terri		[1936]	[1936]			
Espluga de Francolí, l'	(3)		(3)	(3)		concurs de catifes i balcons guarnits (3)
Falset	(1)			(2)		
Figueres				(2)		
Flix	V, dg.					
Gandesa	V, dg.		V, dg.	(2)		
Granera			V, dg.			
Granollers				[anys 60]		
Lleida		[*1976]		[*1976]	[*1976]	participació del Marraco [*1976]
Lloret de Mar	[anys 60]					
Manlleu				[finals 60]		
Mataró				[*1974]	[*1974]	
Molins de Rei				[finals 50]		
Montbrió del Camp				4 parelles (2)		
Montornès del Vallès	V, dg.					
Móra d'Ebre	[anys 60]					
Morell, el		V, dg.	V, dg.			
Nulles	V, dg.		V, dg.			
Palamós				(2)		
Palau d'Anglesola, el	V, dg.	V, dg.	V, dg.			
Pallargues, les (els Plans de Sió)		V, dg.				
Palma d'Ebre, la	V, dg.	V, dg.	V, dg.			
Pla de Santa Maria, el	V, dg.		V, dg.			
Planes d'Hostoles, les				(2)	(2)	
Poal, el		V, dg.	V, dg.			
Pobla de Claramunt, la	[anys 60]					
Pobla de Montornès, la	V, dg.		V, dg.			
Puigcerdà					[1936]	
Puigverd d'Agramunt			V, dg.			
Roca del Vallès, la	V, dg.					
Salomó	(3)		(3)			
Santa Coloma de Queralt				[*1975]		
Sant Carles de la Ràpita	(2)					
Sant Feliu de Codines	(2)					

Població	Catifes florals	Engalanament de carrers o enramades	Altars	Amb gegants	Amb nans	Concursos, animals fantàstics o altres elements
Sant Feliu de Pallerols				[anys 60]		participació de cavallets i mulassa [anys 60]
Sant Jaume dels Domenys		[1981]	(2)			
Sant Just Desvern	(2)					
Sant Martí de Tous	V, dg.	V, dg.	V, dg.			
Sant Quintí de Mediona				[1936]		participació d'un drac [1936]
Selva del Camp, la	V, dg.			V, dg.		
Solivella			V, dg.			
Sort			(2)			
Sudanell	V, dg.	V, dg.	V, dg.			
Tàrrega				(2)		
Terrassa				[1966]		participació d'un drac [1966]
Torredembarra	V, dg.					
Torroella de Montgrí				(2)		
Tortosa				V, dg.		participació de la Cuca Fera
Tremp			V, dg.			
Ullastrell		V, dg.	V, dg.			
Ulldemolins	V, dj.		V, dj.			
Vall-de-roures			V, dj.			
Valls				(2)		
Vendrell, el				[anys 60]	[anys 60]	participació d'una àliga que feia un ball (2)
Verges	V, dg.					
Vic				(2)		
Vilabella	V, dg.					
Vimbodí	V, dg.		V, dg.			
Xerta	V, dg.	V, dg.				

V: vigent. **dg**: diumenge. **dj**: dijous. **1**: algun any es fa. **2**: perdut. **3**: es perdé en deixar de ser festiu el dijous. *: aproximadament. [ ]: any en què es perdé.

Vuitada de Corpus

Alforja (Bca) **Festes de Corpus*. La setmana següent al Corpus cada carrer feia la seva festa un dia. Perduraren fins als anys 50. Alguns anys sortia el Ball de Diables.

IP 2.87; 3.87.

Arbúcies (Sel) *Festa de les Enramades*. Diumenge anterior, confecció de catifes pels carrers de la vila -les primeres es feren els anys 40. A la tarda, elecció de la millor i cavalcada amb els gegants, els cap-grossos i les carrosses -iniciada el 1977, quan se suprimí la processó religiosa. Dijous, cercavila amb els Serafins -popular banda musical-, gegants i cap-grossos. Pregó i sardinada a la plaça. Cada dia dels que segueixen es dedica a un carrer o un barri diferents. Divendres, a la Plaça, amb concert, jocs de cucanya i concurs de "titius" -ocellets. Dissabte, enramada al Castell: sardanes i ball popular. Dilluns, al Sorrall. El sector de Magnes celebra la festa dimarts; i dimecres la fa la Carretera. Diumenge és festa general a tota la vila: al matí, cercavila amb els Serafins, gegants i cap-grossos. Inauguració del Mercat de Plantes i Azalees (començat el 1978). L'origen és del s. XVI i es diu que se celebrava a l'interior del temple, on es feia una processó amb torxes. Sortí al carrer a causa d'un incendi. Després de l'ofici tenia lloc la Dansa de les Enramades, una variant del contrapàs, que es torna a fer com una senzilla desfilada.

AV 17.6.76; 14.6.79. CASALS 80. CASALS 81a. CC 4.6.75. DB 5.9.71; 19.6.73. DC 64:22. EN 81-83. FE 81:4. FE 83:64. FE 85:71. GG 81-85:III,200, 238. GINESTA 72:77,116. MO 4.6.82:37. PD 14.4.82:9; 5.6.82:7; 10.6.82:2; 11.6.82:2; 12.6.82:2; 13.6.82:2; 15.6.82:2; 16.6.82:2; 26.4.83:43; 1.6.83:15-18. PLA 57:286,447. PR 86. SI 7.10.75; 4.6.80:9; 12.6.80. SZ 82:87-88. TELE-ESTEL 17.1.69. VA 19.4.70; 10.9.78; 3.6.80:40. IP 7.86.

Bagà (Ber) **Festa dels Barris*. Algun carrer o plaça encara celebra festes particulars, però traslladades a dates posteriors.

AM 50-56:III,142,151. IP 2.87.

Cambrils (Bca) *Festa dels Barris*. Durant la setmana que dura, diferents activitats: cercavila, ball amb elecció de pubilla i d'hereu, Ball de Bastons de la vila, sardanes, vaquetes en una plaça de toros artificial i processó amb gegants. Unes parelles de nens guarnits porten paneres amb tortells per beneir.

AM 50-56:III,17. DT 22.6.82:13; 9.6.83:13. IP 3.87.

Canet de Mar (Mar) *Festes dels Barris, de les Enramades* o *de les Bredes*. Organitzades pels quinaires

-les parelles casades durant el darrer any. Dissabte al vespre, sopar de germanor en uns quants carrers, alguns dels quals són engalanats amb serpentines, banderetes i fanalets. La setmana després, jocs de cucanya, revetlles... Dissabte següent, tradicional mercat de peces de roba usades. A la tarda, cercavila amb gegants, carrosses i comparses amb la participació dels barris (Budellers, Sucarrats, Mercat, Abell i Gitanos). Al ball del vespre, elecció de la reina.

AM 50-56:III,153-154. FE 81:3. MR 11.6.83:1,10. PD 10.6.83:11; 15.6.83:10.

Capellades (Ano) *Festa de Barris*. La població es divideix en cinc barris, cadascun dels quals fa festa un dia: comença dissabte següent a Corpus al barri de les Bledes; dilluns, al del Ruc; dimarts, al del Gegant; dimecres, al del Ninot; i dijous, al de les Places. Al matí, cercavila amb orquestra perquè els veïns facin els donatius amb els quals es compren els tortells que seran beneïts a missa, que hi són portats en paneres per infants. Després són repartits pels administradors del barri a totes les famílies. A la tarda, cercavila amb l'orquestra. Per ballar el Ball Pla, els nois han de fer el Treure Ball: van a buscar la parella a casa seva i li ofereixen una rosa. Es ballen el Dansot i el Ball Pla al carrer (recuperat el 1948). El barri del Gegant disposa de gegants propis, que surten quan el barri fa festa. Així mateix, al barri del Ninot, surten cap-grossos. Celebrada des de 1780.

AM 50-56:III,141-142,153. AM 58:88-90. EN 81-83. FE 81:3. GG 81-85:V, 376. MARTÍ 69:99. MO 3.7.83:37. SZ 82:90. VT 65:164-165. IP 10.85.

Cardona (Bag) *Festes de Corpus*. El dia mateix de Corpus, al vespre, processó amb gegants. Cada dia de la setmana que segueix Corpus un barri de la població celebra festes. L'ordre sempre és el mateix: divendres, el barri del Mercat; dissabte, els carrers de Graells i del Rastrillo; diumenge feia festa tradicionalment el raval de Sant Joan, però ja fa uns quants anys que ho han traslladat al dia de Sant Joan; dilluns, el barri de la Fira; dimarts, el de Sant Miquel; dimecres, el Carrer Major; i dijous següent a Corpus, el Barri Nou. Divendres, capvuitada o festa conjunta de tots els barris. En alguns carrers hi ha enramades i alguns barris disposen de gegants: el de la Fira, Romeo i Julieta (des de 1908); el de Sant Miquel, Batallador i Esperança (des de 1957); el del Carrer Major, Borrell i Letgarda (inaugurats el 1834); i el Barri Nou, Abdalà i Abdalès (construïts el 1980).

AM 50-56:III,12. R7 22.6.82:8; 11.6.83:7. IP 9.85.

Esterri d'Àneu (Pso) *Festa dels Veïnats*. Comença el dilluns de la vuitada de Corpus i dura 8 dies (un dia cada barri). A la missa, la mainada porta unes coques engalanades amb flors, que són beneïdes i repartides posteriorment. Xocolatada per a la quitxalla a cada carrer. Algun barri, al vespre, organitza ball, cremat, i altres actes.

IP 10.85; 11.85.

Prats de Lluçanès (Oso) *Festa dels Barris*. La vila és dividida en quatre zones, cadascuna de les quals fa festa un dia (de dilluns a dijous). L'ordre dels barris sempre és el mateix: Cap-grossos, Sargantanes, Llangardaixos i Escuraossos. Totes les festes segueixen un esquema semblant: jocs per a la mainada a la tarda i ball per als grans al vespre (amb el Ball del Ram i alguns altres). Les despeses de la festa es paguen amb la subhasta d'una toia i d'una panera que es fa durant el ball. Antigament es repartia coca beneïda als assistents.

FONT 86:52. N9 11.6.82:14; 22.6.82:8; 10.6.83:13. R7 22.6.82:10; 23.6.83:20.

Sallent (Bag) *Festa de les Enramades*. Sembla que l'origen es troba a l'any 1325. Les activitats són distribuïdes pels diferents barris, cadascun dels quals nomena uns administradors de la festa, que reben un ciri com a símbol del seu poder. Si algú no l'acceptés, podria ser sancionat. Molts carrers s'engalanen amb flors, trenes de paper, boix, etc. Entre els diversos actes típics, cal mencionar les "balladetes" de la plaça de la Verdura i del carrer de Sant Bernat, que balla la mainada agafats del ditet, i la cercavila amb els gegants, nans, grallers, bastoners i música. Concurs de fotografia, pintura i dibuix infantil. Antigament, processó amb gegants pels carrers engalanats. Cada any pengen uns ninots: els "embotits", figures humanes farcides de palla que volen recordar una llegenda local: fa molts anys unes forces d'ocupació volien envair la vila, però van ser foragitades amb la col·locació d'una sèrie de ninots que simulaven molts més defensors dels que realment hi havia. Si algun any aquestes figures no es pengessin, dilluns següent no seria festa. Per les mateixes dates se celebrava la *Fira de Sallent*, recuperada el 1981, però perduda al cap de pocs anys.

AM 50-56:III,39,143. AR 80:100. AV 17.6.76. CC 17.6.76. DB 9.6.77. DC 64:353. EN 81-83. FE 81:3. FE 83:64. GEC 70-81:XII,92. MO 4.6.82:37; 11.6.82:37; 3.7.83:37. R7 25.5.82:7; 8.6.82:23; 29.3.83:6; 2.6.83:7; 3.6.83: 4; 7.6.83:3; 20.10.83:8. SORRIBAS 83. SZ 82:95. TE 24.5.72. IP 10.85; 12.86.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) *Festes de Carrer*. Se centren als carrers de l'Altra Banda i als que donen al Camí de Baix. A la tarda, jocs i xocolatada per als infants; al vespre, ball.

FU 1.87:47. IP 2.86; 5.87.

Sant Sadurní d'Anoia (Ape) *Festes dels Barris*. S'engalanen els carrers. Antigament, processó amb gegants. Els barris que participen a les festes són: de l'Ajuntament, de Sant Antoni, de Montserrat, de l'Església, de la Diputació, de Cavallers i del Raval.

AM 50-56:III,34. EN 81-83. MO 3.7.83:37. SZ 82:95. 3V 25.6.82:15. IP 5.87.

Sitges (Gaf) *Exposició Nacional de Clavells i concurs d'ornamentació floral de façanes*. L'exposició, declarada d'Interès Artístic Nacional, començà el 1940 aprox.; el concurs, el 1959.

DV 4.11.83:12. IP 5.87.

Sort (Pso) **Festa de les Octaves de Corpus*. Durant els 8 dies següents a Corpus, cada barri celebrava un dia la seva festa. Cercavila amb orquestra i cap-grossos i missa amb benedicció de la coca i del redort, que es repartien a continuació amb un ramet de flors a cada jove. Perduda cap a 1945.

IP 11.85.

Tivissa (Reb) *Festes de Corpus*. Antigament, un barri celebrava festa cada dia. De 1967 a 1979 s'engalana-

ren alguns carrers amb catifes florals per a la processó amb gegants del dia de Corpus. Els gegants de la vila són propietat del barri d'Avall, que els té des de 1851, quan els hi portaren pel riu des de Tortosa. El barri del Castell té la cuca fera: monstre que llança foc per la boca i és portat per 2 persones. El barri del Pla té la Primavera: estàtua de persona que du flors, allegòrica de l'estació.
AM 50-56:III,40. BRÚ 15:12. DB 21.2.78. DC 64:441. DT 21.1.78. TIVISSA 84:62,64,165-166,212-215,228-229.

Ulldecona (Mon) **Festa de la vuitada de Corpus*. Perdurà fins a 1956. Cada dia un sector de la població feia festa: divendres, el barri de Sant Antoni i Sant Roc; dissabte, el de Sant Jaume i Sant Josep; diumenge, tota la vila; dilluns, el barri de Sant Cristòfol i Santa Bàrbara; dimarts, el dels Sants Màrtirs i Sant Jaume; dimecres, el de la Puríssima i Sant Pasqual; i dijous, el de la Mare de Déu del Roser, on hi havia nans propis. Cada dia, dues processons: al matí s'anava a buscar la imatge del sant a casa del majoral i es duia fins a l'església. Se sortejava qui seria el majoral de l'any següent. A la tarda, en processó, s'hi portava un altre cop la imatge. Al vespre, Ball dels Mantons de Manila. El diumenge de la vuitada, en què feia festa tot el poble, sortia de l'església una processó amb tots els sants. També hi anaven els nens i les nenes que aquell any havien fet la primera comunió.
IP 10.85; 11.85.

Vilaplana (Bca) *Festes de Carrer*. Organitzades per un majoral. Les sagristanes -noies vestides de blanc- reparteixen coques i surten diables tirant "carretilles".
IP 2.87.

Dilluns després de Corpus

Aiguaviva de Bergantes (Mat) **Festa del Santíssim Misteri*. Se celebrava que quatre hòsties consagrades es van salvar d'un incendi la vigília de Corpus de 1475.
DELER 61. GG 81-85:XI,364. IP 1.87.

Capvuitada de Corpus

Borges del Camp, les (Bca) *Festa de la Capvuitada, o del Vot de Poble*. Rosari de l'aurora molt de matí, missa solemne i, cap al tard, processó amb assistència de la corporació municipal. Alguns carrers estan encatifats amb flors. Es va instituir el 1801 després de 5 anys seguits que queia una pedregada a la vila que ho malmetia tot.
DT 4.7.82:13; 18.6.83:16. EN 81-83. JOVÉ 81-82.

Divendres després de la Capvuitada de Corpus

Colònia Güell (Aj. de Santa Coloma de Cervelló, Bll) *Festa major*.
EN 81-83. IP 5.87.

Montblanc (Cba) **Festa del Sagrat Cor*. Es perdé a finals dels 60. Processó en què solament participaven dones -a diferència de la de Corpus, que era d'homes. Hi assistia tot l'acompanyament folklòric, com per Corpus. En acabar, a la plaça, focs d'artifici.
IP 9.86.

Olot (Gax) **Festa del Sagrat Cor*. El taller d'imatgeria religiosa Sagrado Corazón treia a ballar uns cap-grossos: el Cucut, la Xurruca i el Patufet, de la seva propietat.
FE 81:5. IP 3.87.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) **Festa del Sagrat Cor*. Era dedicada als nois (com la Puríssima ho era a les noies). Teatre i concursos.
PLANAGUMÀ 83.

Sant Guim de Freixenet (Sga) *Festa del Sagrat Cor de Jesús*. Aquest dia se celebren la majoria de les primeres comunions del poble, com també més actes festius dedicats sobretot als infants.
IP 10.85.

Dissabte després de la Capvuitada de Corpus

Bisbal del Penedès, la (Bpe) *Festa del Barri de Baix*. Al migdia, passada pels carrers del barri per recollir les parelles que porten les coques, que després seran beneïdes pel rector. Ball a la tarda i a la nit.
3V 18.6.82:14. IP 2.86.

Pacs del Penedès (Ape) **Festa del barri de l'Agrícola*.
3V 18.6.82:30. IP 2.86.

Diumenge després de la Capvuitada de Corpus

Canet de Mar (Mar) *Festa dels Fadrins*. Els "fadrins" són els que han d'anar a fer el soldat durant l'any següent, els quals fan una passada pels carrers i organitzen un ball popular al vespre.
MR 11.6.83:10. IP 6.87.

Sant Ferriol (Gax) *Aplec a l'ermita del Sagrat Cor*. Missa i repartiment d'ofrenes.
CO 21.6.79. FE 85:48. IP 3.87.

Tortosa (Beb) *Festa del Sagrat Cor de Jesús al raval de Jesús*. Processó solemne que comença i acaba al temple parroquial. Pels carrers per on passa es fan catifes amb pintures, flors... També s'hi instal·len petits altars. Fou instituïda pels jesuïtes, els quals encara en tenen cura. Antigament assistien a la processó bandes de música, congregacions religioses, gegants, nans i soldats.
EI 9.6.83:3-4; 27.6.84:3; 4.7.84:2. VB 10.6.83:9,12; 29.6.84:3; 6.7.84:3.

Viladomiu Nou (Aj. de Gironella, Ber) *Festa major*. Dissabte al matí, concurs de pesca al Llobregat i torrades per esmorzar; a la tarda, concurs de dibuix; més tard, sopar a la plaça: mongetada popular (des de 1978 aprox.). Diumenge, trobada de gegants (des de 1981) amb un esmorzar comunitari per als geganters i cercavila dels participants.
R7 22.6.82:10; 26.6.82:9; 11.6.83:39; 14.6.83:12. VL 85:61,212.

Tercer dissabte després de Corpus

Bisbal del Penedès, la (Bpe) *Festa del barri de la Riba*. Joves parelles del barri porten coques que es beneeixen a l'ermita de Fàtima i que després es reparteixen entre els assistents.

3V 25.6.82:22; 2.7.82:18. IP 2.86.

Setmanes següents al Corpus

Arenys de Munt (Mar) *Festa de les Enramades o les Bredes*. En setmanes successives, uns quants carrers organitzen festes populars. L'ordre en què es desenvolupen és el següent: els Tres Carrers, la Riera, el Pi Gros, el Sindicat, les Cinc Roses i la Plaça. Els actes habituals són: concursos i jocs infantils, gimcanes, xocolatades, cursa popular, cursa de bicicletes i concurs de fotografies.

EN 81-83. MR 11.6.83:2,10; 2.7.83:2; 16.7.83:11; 23.7.83:10; 29.7.83:7; 30.7.83:10. PD 11.6.83:11.

1

Bausen (Var) **Fira de bestiar*. Es perdé cap a 1967.
SEMIR 84:113. IP 11.86; 7.87.

2

Casau (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Aplec al pilar de la Mare de Déu de Lourdes*. El pilar o "santet" -de pedra- és dalt d'un cim, a 2.000 m d'altitud. Missa i dinar de germanor. A la tarda, rés del rosari i benedicció del terme.
EN 84-85. GG 81-85:XVI,233. IP 10.85.

Montgarri (Aj. de Naut Aran, Var) *Aplec al santuari de Santa Maria*. Hi assisteix gent de la Vall d'Aran i del Pallars. Després de la missa, obsequi de vi, pa i formatge beneïts -la caritat. Processó al voltant de l'ermita fins al lloc on es creu que va ser trobada la imatge. Tradicional dinar multitudinari. De tornada, parada a l'Ull de la Garona, on es beneeix el bestiar que pastura a Beret. Ball de nit a Gessa. El santuari de Montgarri és a uns 15 km al nord-est de Salardú. Hi assisteixen milers de pelegrins, bastants dels quals són de l'Estat francès. L'edifici actual va ser construït el s. XVI tot i que la fundació del santuari és del XII. La Mare de Déu de Montgarri és la patrona de la Vall d'Aran.
AM 58:93. EN 84-85. FE 81:6. GG 81-85:XVI,272. MO 2.7.82:37; 1.7.83:37. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Tossa de Mar (Sel) *Festa de la Mare de Déu dels Socors*. Al carrer dels Socors, ball popular del Toquen a Córrer: les noies i les senyores busquen parella i ballen saltant al llarg del carrer. Antigament, segons Amades, processó per la platja.
AM 50-56:IV,462-463. FE 81:5. FE 85:76. IP 11.86.

3

Escunhau (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Aplec al pilar de pedra de Sant Roc i Sant Sebastià*. Missa, cant dels goigs i dinar de germanor. Benedicció del terme i del bestiar. El motiu de la festa, o Dia del Santet -pel "santet" o pilar on se celebra-, és demanar protecció per al bestiar.
DC 64:149. EN 84-85. GG 81-85:XVI,228. IP 10.85.

5

Vic (Oso) *Festa major de Sant Miquel dels Sants*. Dissabte i uns altres dies abans de la festa, concerts, teatre i audicions de música moderna. A la casa natalícia del sant i a la Catedral, cultes i cant dels goigs. La vigília al migdia, cercavila amb els gegants i els caps de llúpia o cap-grossos: el Merma, la Vella i el Nen. Proclamació de la Crida de les Festes. Antigament, sortia un bou de fusta -documentat el s. XVIII- i s'interpretava el Ball d'En Serrallonga. Al vespre, concert i danses. L'endemà al matí, sortida dels gegants i dels caps de llúpia. Processó amb les relíquies del sant, portades des de la casa natalícia a la Catedral. Hi participen la corporació municipal i nombrosos ciutadans i va precedida pels macers -personatges recuperats el 1983. A dos quarts de 12, missa pontifical concelebrada per sacerdots fills de la ciutat, cant dels goigs i veneració de les relíquies, que són retornades després a la casa-capella natalícia. A la 1, sardanes. A la tarda, cercavila amb gegants i els caps de llúpia, sardanes, concert, espectacle infantil... Els 7 dies que dura, nombroses audicions i ballades de sardanes, jocs de cucanya, cinema infantil a diversos barris, concerts de música de cambra, polifònica i lleugera; ball de tornaboda el dia 12, concurs de colles sardanistes (des de 1905), cantada d'havaneres amb rom cremat, xocolatada...; i diversos actes organitzats per les entitats recreatives, esportives i culturals: concurs de pesca a càrrec de l'Agrupació de Pescadors Esportius de Vic; cursa nocturna de bicicletes (des de 1982), promoguda per la Unió Ciclista de Vic; Campionat de Petanca de Catalunya, pel Club de Petanca Santa Anna; Cursa Popular Nocturna (des de 1982), pel Club Atlètic Vic; teatre a

càrrec de la secció teatral de l'Orfeó Vigatà. El dia 9, conferència sobre Balmes, organitzada ininterrompudament des de 1903. El darrer dia al vespre, castell de focs a la plaça del Mercadal i sardanes. Miquel dels Sants (1591-1625), trinitari calçat fill de Vic, fou canonitzat i esdevingué patró de la ciutat el 1862. Abans ho eren els sants màrtirs Llucià i Marcià.

AM 50-56:IV,465-468. AU 3.8.83. EN 81-83. FONT 86:53. GG 81-85:I,full de correc. MO 3.7.82:37; 1.7.83:37. MOSTRARI 85:56. MURLÀ 84:15,31-32,53-54,65,108-109. N9 11.6.82:11; 2.7.82:5,41; 9.7.82:11-12,41; 16.7.82:7; 1.7.83:36; 8.7.83:9,24,32. REVISTA VIC 83; 86. SZ 82:120. IP 10.86.

6

Mont-ros (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) **Festa major*. Segons Amades, Cós del Moltó: deixaven anar un moltó, que era perseguit, mort i menjat en comunitat per fadrins i forasters.

AM 50-56:IV,470. IP 8.85; 6.87.

7

Flaçà (Gir) *Festa petita de Sant Fermí*. Es commemora l'arribada de les relíquies del sant.

EN 81-83. FE 85:55. IP 8.86.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa de Sant Ot*.

EN 81-83. NT 14.7.84:28. IP 3.84; 5.87.

Sorpe (Aj. d'Alt Àneu, Pso) **Romiatge a l'ermita de la Mare de Déu de les Ares*. A la tarda, processó al voltant de la capella portant la imatge i cantant el magnificat.

AM 50-56:IV,471. EN 84-85. MORELLÓ 04:45. SI 16.7.76. VIOLANT 50:24. IP 6.87.

8

Pobla de Claramunt, la (Ano) **Festa de Sant Procopi*. Processó fins a la capella del pedró del sant, situada al peu de la carretera. Fou vigent des del s. XVIII fins a principis del XX.

AM 50-56:IV,473-474. RIBA 72:218. IP 10.85.

9

Arenys de Mar (Mar) *Festa major de Sant Zenó*. La vigília a la tarda, cercavila de gegants i cap-grossos que anuncien les completes, durant les quals es canta l'himne a Sant Zenó. Al final, traca. L'endemà, al matí, concursos de pesca amb canya i de pintura ràpida (des de 1972); a la tarda, cercavila amb els cap-grossos i els gegants -la Flor d'Alba i en Tallaferro, i en Roc i la Maria, aquests estrenats el 1980-; i, al vespre, ball amb elecció de pubilla i castell de focs artificials. Fins a 1974, processó en la qual la imatge del sant duia un verol de raïm ofert pels pagesos. Sant Zenó és patró de la vila des de 1664, quan així ho acordà el municipi, per vot de poble. Dura uns 4 dies.

AM 50-56:IV,474. CALBETÓ 22:281. GG 81-85:VI,480,523. GINESTA 68:259. MO 8.7.83:33. MR 9.7.82:3,18-19; 16.7.82:17-18:7.7.83:9; 9.7.83:6; 12.7.83:9; 13.7.83:9; 14.7.83:9. PD 3.7.83:16; 9.7.83:12; 10.7.83:14,26. SZ 82:124. IP 7.87.

Divendres pròxim al 10

Manresa (Bag) *Festa de Sant Cristòfol*. Benedicció de vehicles de motor. Antigament, el dia 10, processó fins a la capella de Sant Cristòfol. Originada per vot de poble de 1509.

AM 32-49:II,136. R7 6.7.82:5,18; 5.7.83:11.

Dissabte pròxim al 10

Capellades (Ano) *Festa de Sant Cristòfol*. A mig matí, concentració de cotxes i caravana o processó que acompanya la imatge del sant a l'església. Missa, benedicció de vehicles i concert. A la tarda, sardanes i retorn del sant a casa dels nous administradors. Al vespre, ball de gala.

IG 6.7.83:11. IP 10.85.

Reus (Bca) *Festa de Sant Cristòfor*. Ofrena de flors a la Mare de Déu de Misericòrdia al seu santuari. Benedicció de vehicles, amb caravana posterior per la ciutat. Antigament, Ball de Sant Cristòfor (dialogat).

AM 50-56:IV,481,486. DT 7.7.82:10; 8.7.83:11. RIUS 79:13. IP 1.86.

Xerta (Beb) *Festa de Sant Cristòfol*. A la tarda, benedicció dels vehicles i, tot seguit, processó. A la nit, revetlla.

IP 10.85.

Diumenge pròxim al 10

Cervera (Sga) *Festa major del barri de Sant Cristòfor*. La vigília, cóssos per a la mainada i ball de revetlla. Diumenge, desfilada de cotxes per davant de la imatge del sant.

AM 32-49:II,135-136. GG 81-85:IX,55. SG 15.7.83:3; 15.7.84:3. IP 2.87.

Llambilles (Gir) *Festa major de Sant Cristòfol*. Divendres al vespre, Festa de la Cervesa. Dissabte, al matí, tir al plat; a la tarda, benedicció de vehicles. Diumenge, ofici cantat i concert; al vespre, ball de fi de festa amb elecció de pubilles i dames d'honor i teatre.

EN 81-83. FE 85:57. GG 81-85:III,411. PD 9.7.83:2; 10.7.83:2. IP 4.87.

Mont-roig de Tastavins (Mat) *Festa de Sant Cristòfol*. Desfilada i benedicció de vehicles. Al ball del vespre es reparteix una bona quantitat de "calmant popular" -rom cremat amb cafè. Començà pels volts de 1976.

IP 10.86.

Osor (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Gregori el Magne*.

DC 64:279. PLA 57:311. IP 11.86.

Planes d'Hostoles, les (Gax) *Festa de Sant Cristòfol*. Es va recuperar el 1982: antigament, aquest dia se celebrava la festa major. Al matí, xocolatada per a la mainada que es presenti amb la bicicleta engalanada. Tritlleig de campanes i missa amb presència de la bandera de la Germandat de Socors Mutus, que n'és l'organitzadora. Benedicció de vehicles amb premis.

GG 81-85:III,412. PD 4.7.82:7; 13.7.82:7; 9.7.83:15. IP 3.87.

Raset (Aj. de Cervià de Ter, Gir) *Festa major de Sant Cristòfol.*
EN 81-83. FE 85:54. IP 4.87.

Valljunquera (Mat) *Festa de Sant Cristòfol.* Es va fins a l'ermita de Santa Bàrbara, on es beneeixen tots els cotxes.
IP 1.87.

10
SANT CRISTÒFOL

Conta la *Llegenda àuria* que Cristòfol era un cananeu gegantí que, de jove, desitjava posar-se al servei d'un amo totpoderós. Va provar-ne de diferents -un rei influent, el dimoni, etc.- fins que, per consell d'un sant eremita, descobrí que era Crist qui tenia poders sobre tots els homes, i decidí aleshores de posar-se al seu servei. La manera de servir-lo fou traspassant els caminants, a coll, per un riu cabalós on s'havia ofegat molta gent. Cristòfol, amb un tronc de palmera que li servia de gaiata, es carregava la gent a les espatlles i xano-xano -encara que el riu baixés desbordat- la portava a l'altre marge. Una vegada, quan el gegant dormia, un nen li va demanar si seria capaç de portar-lo a l'altra banda. El colós, mig endormiscat, però irritat per la formulació de la pregunta, s'hi va disposar. A mig camí, les aigües començaren a baixar amb tanta força i la càrrega de la criatura se li féu tan feixuga que el gegant es va veure en greus dificultats per aconseguir el seu propòsit. Dirigint-se a la criatura, li digué que pesava més que el món, a la qual cosa l'infant va contestar-li que, en efecte, havia portat Crist, que havia fet el món. D'ençà d'aquell moment va canviar-se el nom (abans es deia Rèprobe) i es va anomenar *Cristophoros*, o sigui portador de Crist.

L'anomenada del gegant, que va començar a predicar el cristianisme, s'anà estenent fins que, durant la persecució de Deci (segle III), patí martiri en defensa de la seva fe i fou decapitat a Samos (Lícia).

Al Principat, sant Cristòfol va ser honorat com a advocat contra la pesta, la fam, la guerra, les pestilències, la calamarsa, el foc, els malfactors, els robatoris, etc., però, sobretot, va convertir-se en intercessor dels qui viatgen. Així la seva imatge de protector dels camins, representat amb el nen Jesús assegut damunt la seva espatlla esquerra i sostenint amb la mà dreta un pi amb tot el brancatge que li fa de bastó, es retroba sovint als portals de les capelles i esglésies situades als camins i a les vies de més trànsit.

Per altra banda, des del segle XVI, Cristòfol esdevé una figura popular en els entremesos de les processons del Corpus, com també en el teatre hagiogràfic que coneixem a través de les consuetes mallorquines (també del segle XVI), una de les quals es titula *El misteri de sant Cristòfol* (Romeu i Figueras, 1957).

A començament de segle, Cristòfol esdevé patró dels automobilistes. D'aquí que el dia de la seva festa -o pels seus volts- siguin nombrosíssimes les localitats on es fa o es feia la benedicció de tota mena d'automòbils: turismes, camions, tractors, motocicletes i uns altres ginys -fins i tot bicicletes. Aquesta benedicció, precedida a vegades d'ofici o missa, s'inscriu sovint dintre d'un conjunt d'actes organitzats per associacions professionals i mútues de xofers o per penyes i clubs esportius relacionats amb l'automòbil. Aquests actes solen consistir en revetlles, desfilades -sovint amb la imatge del sant al davant- amb els vehicles engalanats, premis per als millors, obsequis de rams d'espígol, medalles, insígnies i records per als participants, bandes de música, *majorettes*, repartiment de coca, vi dolç, xampany... També hi sol haver tot sovint dinars o sopars de germanor, elecció de pubilles, concursos, gimcanes, exhibicions, sardanes, balls de gala, etc.

A les pàgines que precedeixen i segueixen no donem la llista detallada de tots els indrets on se celebren o celebraven benediccions d'automòbils i actes adjacents. Resultaria massa llarga i reiterativa. Ens limitem a ressenyar-ne alguns casos paradigmàtics i aquells que presenten alguna especificitat que creiem digna de relleu.

Dolors Llopart
Joan Prat

Amposta (Mon) *Festa del barri de Sant Cristòfol.* Bous pel carrer.
GG 81-85:XIII,291. IP 10.85.

Anyós (Par. de la Massana, And) *Festa major de Sant Cristòfol.* Benedicció de cotxes i repartiment de coca i begudes als assistents.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 13.7.84:6.

Barcelona (Bar) *Festa de Sant Cristòfol.* Benedicció de cotxes al carrer del Regomir (des de 1907). S'havia fet una fira de ventalls.
AM 29-30:I,360-361. AM 32-49:II,133-134. AM 50-56:IV,479-480,482. AM 58:93. AR 80:114. AV 10.7.79:24. CAPMANY 78:68-70. CATALÀ 72:64-65. GARRUT 52:45. MO 9.7.82:33; 16.7.82:33. PB 80:40-41. PB 87:108-109. SERRA s.d.:157-158.

Festa major dels Habitatges de Sant Cristòfol, a Sants-Montjuïc.
AT 85. AT 86. DTE II 7-8.81:4.

Batea (Tal) *Festa de Sant Cristòfor.* La vigília revetlla. L'endemà, al matí, benedicció de vehicles a la plaça. Algun any s'hi porten vaquetes.
EN 81-83. GG 81-85:XI,254. IP 1.87.

Bissaürri (Ari) *Festa de Sant Cristòfol.* Missa a l'ermita del sant. A la sortida, dinar comunitari a base de carn

de be. A la tarda, al poble, benedicció de cotxes i tractors guarnits.
IP 5.87.

Borges Blanques, les (Gar) **Aplec a l'ermita de Sant Cristòfol*. L'ermita es troba gairebé enrunada.
EN 81-83. IP 3.87.

Castanya, la (Aj. del Brull, Oso) **Festa major de Sant Cristòfol*. Es perdé els anys 60.
IP 10.86.

Cerdans (Aj. d'Arbúcies, Sel) *Festa major*.
GG 81-85:I,full de correc. IP 11.86.

Corbera de Llobregat (Bll) *Festa de Sant Cristòfor*. Benedicció de cotxes a l'ermita de Sant Cristòfor.
EN 81-83. IP 5.87.

Corró d'Amunt (Aj. de les Franqueses del Vallès, Vor) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Pla*.
IP 9.78.

Erill-la-Vall (Aj. de Barruera, Ari) *Festa major de Sant Cristòfol*. Benedicció de cotxes i jocs per a la canalla. Dura 2 o 3 dies.
CD 86*b*. PR 82. IP 5.87.

Lliçà de Vall (Vor) *Festa major de Sant Cristòfol*. Concurs de pintura ràpida (des de 1974 aprox.), benedicció de vehicles, degustació de suca-mulla i espectacles infantils. Dura 3 dies. L'Agrupació Sardanista i Cultural organitza uns jocs florals locals des de 1984.
GG 81-85:VI,523. PG 9.7.82:16; 7.7.83:15; 14.7.83:22. IP 11.86.

Llinars del Vallès (Vor) *Festa a l'ermita de Sant Cristòfol de can Bordoi*. A la tarda, missa, benedicció de vehicles, jocs per a la mainada i sardanes. Fins a 1936 era dia festiu. Molts pujaven a l'ermita de can Bordoi i dinaven al parc de la casa. A la tarda, hi havia sardanes amb flabiols. El s. XII ja consta l'existència d'una capella a les «vies forcades».
PG 9.7.82:16; 14.7.83:8. IP 11.86; 3.87.

Mataró (Mar) *Festa de Sant Cristòfol*. La vigília a la tarda, gimcana de bicicletes. Desfilada i benedicció de vehicles davant del Parc Central. Ofrena als conductors d'un ram d'espígol beneït. Els pastissers posen a la venda els volants de Sant Cristòfol. Dissabte següent, al vespre, Ball de Xofers.
MR 9.7.83:5. IP 6.87.

Organyà (Aur) *Festa de Sant Cristòfol*. Benedicció d'automòbils i ball al vespre. Organitzada pels jugadors de futbol veterans des de 1980 aprox.
IP 2.86.

Palma d'Ebre, la (Reb) *Festa de Sant Cristòfol*. Patrocinada pels xofers del poble. Benedicció de vehicles. Al vespre, cantada d'havaneres amb cremat.
CQ 82-84:Reb. IP 1.87.

Panadella, la (Aj. de Montmaneu, Ano) *Festa de Sant Cristòfol*. Durant tot el dia, benedicció d'automòbils al santuari de la Mare de Déu del Bon Viatge, al costat de la carretera. Va començar el 1977.
DL 18.7.81:7. IG 2.7.83:8; 7.7.83:1. IP 11.85.

Premià de Mar (Mar) *Festa major de Sant Cristòfol*. Dies abans, pregó. Cercavila amb diables i gegants (Cristòfol i Cinteta, estrenats el 1983) i trobada de gegants. La vigília, al matí, esclatada de coetons; al vespre, concurs de pesca. L'endemà, concurs d'arròs a la cassola (des de 1976) i preparació d'una paella monumental per a tots els assistents. Concurs de pintura ràpida i, al vespre, castell de focs artificials i havaneres a la platja. Fira d'atraccions per als nens. Als diferents barris també hi ha actes.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MO 8.7.83:33; 9.7.82:37. MR 9.7.82:3; 28.5.83:6; 22.6.83:13; 6.7.83:9; 8.7.83:9; 9.7.83:7. SZ 82:124. IP 6.87.

Ribes de Freser (Rip) *Festa de Sant Cristòfor*. Benedicció de cotxes i missa a l'ermita de Sant Cristòfol.
EN 84-85. IP 4.86; 12.86.

Santa Eulàlia de Puig-oriol (Aj. de Lluçà, Oso) *Festa de Sant Cristòfol*. Sortint de missa, benedicció de vehicles, en què els conductors són obsequiats. A l'esplanada, refrigeri per als assistents.
IP 3.86.

Santa Eulàlia de Ronçana (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Cristòfol*.
EN 84-85. IP 10.85.

Sant Julià de Lòria (And) *Festa de Sant Cristòfol*. Benedicció de vehicles davant l'església i repartiment de coca i vi dolç. Els xofers de la població sufragaren la construcció d'una ermita dedicada al sant el 1956, al bosc de la Rabassa.
PO 10.8.84:12. IP 12.86.

Secuita, la (Tar) *Festa votada de Sant Cristòfol*. Benedicció de cotxes. Es va recuperar pels vòlts de 1980 en perdre's la festa de l'1 de gener.
CORTIELLA 82*a*:42-43. CQ 82-84:Tar. IP 1.87.

Terrassa (Voc) **Festa de Sant Cristòfol*. Repartiment de coca i vi bo a la gasolinera de Sant Cristòfol. Sortint de missa a la parròquia del sant, benedicció de vehicles. Organitzada pel Montepio de Conductors de Terrassa i Comarca.
DI 11.7.83:10. IP 6.87.

Toses (Rip) *Festa major de Sant Cristòfol*. Benedicció de cotxes. Antigament, Ball del Porró, de ritme esvalotat.
ARNAU 80*a*:218-220. EN 81-83. FE 85:66. GG 81-85:I,full de correc. N9 9.7.82:41. IP 11.86.

Vallfogona de Riucorb (Sga) *Festa de Sant Cristòfol*. Sant Cristòfol és el patró del poble. Actualment, només actes religiosos.
IP 4.86; 2.87.

Valls (Aca) **Aplec a l'ermita de Sant Llorenç*.
GRAS 09:72. IP 11.85.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa a l'ermita de Sant Cristòfol*. Després de la missa i davant l'ermita, bene-

dicció de vehicles des de 1920. Adossada al temple, hi ha la casa on Eugeni d'Ors passà els darrers anys.
DV 9.7.82:30; 8.7.83:5; 6.7.84:13. EN 84-85. GG 81-85:V,265.

Dissabte després del 10

Banyoles (Pes) *Festa de Sant Cristòfol.* Concentració de vehicles enramats (amb premis per als millors) i benedicció. Partit de futbol entre treballadors relacionats amb l'automòbil.
EN 81-83. FE 85:53. PD 10.7.82:2. IP 4.87.

Fonolleres (Aj. de Parlavà, Bem) *Festa major de Sant Cristòfol.*
FE 85:36. IP 5.87.

Gironella (Ber) *Festa de Sant Cristòfol.* Benedicció de cotxes, celebrada des de 1943 o 1944. Abans els vehicles eren guarnits amb ramatge i flors. També s'acostumava a anar en caravana fins a Viladomiu Nou i dinar més tard, en colles, per les fonts properes. Cap al 1965 començà a fer-se un aperitiu a la font del Balç que prengué força importància. Des de 1970 en té cura l'Escuderia Gironella, que organitza una xocolatada amb coca i jocs infantils. Revetlla.
R7 15.7.82:7. VL 85:211. IP 10.85; 2.87.

Diumenge després del 10

Cabrils (Mar) *Festa a l'ermita de Sant Cristòfol.* En acabar la missa, benedicció de cotxes (des de 1955). L'ermita, situada al veïnat del Sant Crist, es construí els segles VI-X, d'estil mossàrab.
IP 8.86.

Granada, la (Ape) *Festa major de Sant Cristòfol.* Dissabte al vespre, castell de focs. Diumenge, després de la missa, benedicció de cotxes. Cercavila amb alguns grups folklòrics de la comarca, exhibició castellera, envelat, concert de música, etc.
EN 81-83. GG 81-85:V,477. PR 86. 3V 9.7.82:11; 8.7.82:6.

Guixaró, el (Aj. de Casserres, Ber) *Festa major.* Dissabte, cercavila amb gegants i cap-grossos del Guixaró o de Puig-reig i, alguna vegada, la Cuca Boja de Viladomiu Nou. Concursos de pesca i de truc. Durant el ball de vetlla de dissabte, coca i moscatell per als presents i algun any s'escull una pubilla. Diumenge, benedicció de vehicles i futbol entre casats i solters; al vespre, teatre.
R7 16.7.83:9,11,23. VL 85:61,187. IP 11.85; 2.87.

Perelló, el (Beb) *Aplec a l'ermita de Sant Cristòfol.* Els protagonistes són els camioners, que van en processó fins a l'ermita. Entrepans i berenar per als presents i ball.
DT 16.7.76. IP 9.85.

Solsona (Sol) *Festa de Sant Cristòfol.* La vigília, revetlla. L'endemà, esmorzar de germanor, missa i benedicció de bicicletes, cotxes i camions. La Comissió encarregada de l'organització és composta de 3 homes -un del quals és pendonista- que es van renovant anualment. Abans se celebrava el dia 10.
R7 8.7.82:9; 12.7.83:7. IP 3.87.

Súria (Bag) *Festa major de Sant Cristòfol.* Diumenge anterior, concurs de pesca. La setmana abans de les festes, enramades als diferents barris de la vila: Sant Jaume, Joncarets, Salipota, Santa Maria, Rastells i el Fusteret. Concurs de pintura ràpida (des de 1968 aprox.) i sardinada popular. El dia 10, benedicció d'automòbils, cercavila amb trabucaires i "majorettes". Revetlla popular, amb obsequi de coca i xampany als assistents. Trobada de Cors de Clavé des de 1980. Diumenge, diana florejada per trabucaires. Passada dels gegants, dels cap-grossos, de la banda, dels fadrinets i dels trabucaires acompanyant les autoritats a l'església. Després de missa, concert-vermut. Al vespre, serenata davant l'Ajuntament. Dilluns, concurs d'ocells i gimcana amb cotxes i motos.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. MO 9.7.82:37; 8.7.83:33; 6.7.84:36. R7 8.7.82: 8,22; 10.7.82:6; 2.7.83:7,31; 5.7.83:19; 7.7.83:15; 8.7.83:4; 9.7.83:9; 12.7. 83:3. SZ 82:124. IP 2.86.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Sant Llorenç.* Divendres a la tarda, cercavila amb bastoners, els diables del barri i alguns altres grups d'animació. 24 hores de futbol sala. Dissabte, concurs d'estels i festa infantil. Dilluns, cant d'havaneres.
DI 7.7.83:4; 9.7.83:7; 11.7.83:5; 13.7.84:9.

Vimbodí (Cba) *Festa de Sant Cristòfol.* La vigília, trasllat de la imatge del sant des de l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents fins al poble en processó motoritzada. Diumenge, benedicció de cotxes i tractors al raval de Lleida. Més tard es torna la imatge del sant a l'ermita.
BERGADÀ 78:216,222. PR 63. IP 4.85.

Diumenge pròxim a l'11

Tossa de Mar (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Benet.* Missa amb orquestra i rifa d'un xai. A la tarda, després de les sardanes, ball del Toquen a Córrer.
EN 81-83. EN 84-85. FE 81:7. FE 85:10. GINESTA 72:263-264. PALAU 52: 61-62. PD 10.7.83:14. PLA 57:315. SZ 82:125. IP 11.86.

11

Gombrèn (Rip) *Romeria al santuari de la Mare de Déu de Montgrony.* Hi acudeixen especialment veïns de Castellar de N'Hug complint un vot de poble instaurat a finals del s. XVII. Era costum de portar-hi els petits aquest dia abans que caminessin i les mares demanaven a la Mare de Déu que no els faltés llet. Fins al 1979, els membres de l'Ajuntament de Castellar de N'Hug. dinaven a part pagant la corporació.
VILALTA 84*b*:68-70. VL 85:61,190.

Montgat (Mar) *Festa Cara al Mar.* A la tarda, xocolatada i esqueixada a la platja. Al vespre arriben els pescadors amb la imatge del Carme. Focs d'artifici a la platja, cantada d'havaneres i cremat. El poble de Montgat es va segregar del de Tiana el 1936.
MR 16.7.83:11. IP 6.87.

Montserrat (Aj. de Monistrol de Montserrat, Bag) *Festa de Sant Benet, patró d'Europa.* Cultes amb més solemnitat del que és normal.
MO 9.7.82:37. IP 9.85; 8.87.

Diumenge pròxim al 13

Viladomiu Vell (Aj. de Gironella, Ber) *Festa major.* Començada el 1926 com a festa infantil, cap a 1945 prengué més volada. La vigília, concursos de flors del bosc i de disfresses i ball. Diumenge, concurs d'ocells, un dels més importants del Berguedà.
R7 15.7.82:7; 8.7.83:4; 12.7.83:3. VL 85:61,212. IP 10.85.

Dissabte pròxim al 15

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Festa del Carrer Major, de Sant Bonaventura.*
IP 3.87.

Diumenge pròxim al 15

Sabadell (Voc) *Romeria de la Verge del Carme.* Organitzada des de 1980 a partir d'unes suposades guaricions miraculoses. Participació d'una banda de cornetes i tambors.
DS 9.7.83:15; 13.7.83:10; 13.7.84:6; 14.7.84:18.

15

Camprodon (Rip) **Aplec a l'ermita de Sant Antoni.*
FE 85:63. IP 11.86.

Torredembarra (Tar) *Festa major del Quadre de Santa Rosalia.* De 4 dies de durada, és originada en el vot de poble de 1640. Processó pels carrers principals de la vila amb el quadre de santa Rosalia, el qual intercedí en l'extinció de la pesta que delmava la població. Durant la processó, cant dels "villancets" per una coral acompanyada d'una orquestra. Concursos de castells i d'escultures a la sorra i de radioafeccionats i exhibició castellera.
DC 64:448. DT 13.7.77; 10.7.83:14; 16.7.83:11. EN 81-83. FE 81:7. MO 9.7.82:37; 15.7.83:37; 6.7.84:36. SZ 82:126. IP 4.86.

Dissabte pròxim al 16

Montblanc (Cba) *Festa del barri del Carme.* Cóssos i ball durant el qual hom reparteix síndria o merengues. Concurs de gòssos i sopar al carrer dels veïns disfressats.
AIRES DE LA CONCA 18.7.25; 16.7.27:6. CD 85. CI 23.7.83:4. EP 8.83:12; 7.84:17; 8.84:15. PR 84; 85. IP 9.86.

Vilafant (Aem) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Missa amb acompanyament d'orquestra. Des de 1973, cada 3 anys, homenatge a la vellesa (discurs, aperitiu d'honor...). Xocolatada.
EM 14.7.82:7-8. FE 85:29. IP 10.86.

Diumenge pròxim al 16

Aànser (Aj. de Lles, Bce) *Festa major de la Mare de Déu del Carme.*
GG 81-85:XV,430. IP 12.86.

Farga de Bebiè, la (Aj. de les Llosses, Rip) *Festa major.* El primer dia, al matí, traca; a la tarda, jocs de cucanya i coca i vi per als presents. Diumenge, homenatge a la vellesa (començat el 1982). Alguns anys, concurs de sardanes.
FE 85:64. N9 16.7.82:10,41; 23.7.82:8; 15.7.83:32. IP 11.86.

Palamós (Bem) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* El vespre anterior, revetlla. L'endemà al matí, desfilada de gegants, cap-grossos i "majorettes". Els fills de la vila que fan el soldat a la marina traslladen en processó la imatge de la Mare de Déu des de l'església de Santa Maria fins a la Llotja, on se celebra una missa. Processó marinera per la badia amb la imatge col·locada en una barca amb un altar ben guarnit. Totes les barques, ben engalanades, accepten a bord els passatgers que vulguin pujar-hi. Sardanes matí i tarda. Organització a càrrec de la Confraria de Pescadors en honor de la patrona.
CL 76:40. EN 81-83. FE 81:7. FE 85:35. GG 81-85:IV,460. MO 16.7.82:37; 15.7.83:37; 6.7.84:36. PD 14.7.79; 17.7.79:13; 17.7.80:7; 17.7.82:14; 20.7.82:16-17; 16.7.83:12,15; 17.7.83:14; 19.7.83:19. PLA 57:311-312. PUERTO 80*b*:18. SZ 82:128. IP 5.87.

16
LA MARE DE DÉU DEL CARME

L'advocació de la Mare de Déu del Carme o del mont Carmel es troba íntimament vinculada a l'orde religiós dels carmelitans, sorgit el segle XII a Terra Santa per obra d'alguns croats i pelegrins que pretenien inserir-se en la tradició eremítica oriental més antiga, la qual s'inspirava en els exemples del profeta Elies i dels seus deixebles. Els primers iniciadors d'aquest orde van construir una església en honor de la Mare de Déu al cim del mont Carmel i, des del primer moment, van conrear una devoció especial a Maria, invocada sota el nom de la muntanya esmentada.

Els carmelites van haver d'abandonar Palestina a causa de la pressió islàmica i a mitjan segle XIII s'estengueren per Europa, on van adoptar el tipus de vida cenobítica i van aconseguir del papa Innocenci IV l'aprovació de l'orde dins els mendicants. Una piadosa llegenda afirma que el dia 16 de juliol de 1251 la Mare de Déu s'aparegué al general dels carmelitans, sant Simó Stock, i li lliurà l'hàbit o escapulari de color marró, que havia de ser el signe distintiu de l'orde i que tenia virtuts sorprenents, com la d'assegurar un alliberament ràpid de les penes del purgatori si hom l'havia dut amb devoció.

La festa del Carme, datada el 16 de juliol en record de l'aparició esmentada, i la devoció a l'escapulari es van estendre ràpidament, sobretot des-

prés de la publicació d'una butlla del papa Joan XXII anomenada «Sabbatina» -que els historiadors actuals consideren espúria-, segons la qual totes les persones que vesteixin l'escapulari -encara que sigui en una versió reduïda- participen en els mèrits i les pregàries de l'orde dels carmelitans i poden esperar de la Mare de Déu -especialment els dissabtes- l'alliberament de les penes del purgatori si procuren també practicar la penitència i la castedat conforme al seu estat i resen unes pregàries determinades.

La devoció a la Mare de Déu del Carme s'introduí als Països Catalans amb les primeres fundacions de convents de l'orde el segle XIII, començant pel de Perpinyà l'any 1265. Amb molta celeritat esdevingué popular i pertot arreu es fundaren confraries del Carme, que es van convertir en infatigables propagadores de l'escapulari carmelità. La festa del 16 de juliol anà adquirint cada cop més arrelament en el poble, fins al punt de donar origen a un seguit de festes populars. A mitjan segle XVIII, el dia del Carme se celebraven fires i balls a València, Reus, Fornells (Menorca), Sant Feliu de Guíxols, etcètera. Durant molt de temps, el Carme va ser la festa major del barri del Raval, de Barcelona, on hi havia també la Festa dels Valents i el dia de la Fira dels Timbals. Encara ara, el barri del Carme d'Olot celebra festes populars aquest dia.

Més modernament -per iniciativa de l'almirall mallorquí Antoni Barceló-, la festa del Carme va ser celebrada d'una manera especial pels mariners, fins al punt que el patrocini del Carme sobre la gent de mar va anar substituint lentament el de sant Elm, que havia estat el patró tradicional de mariners i pescadors. Actualment, són encara molt freqüents en aquesta data les processons marítimes amb la imatge de la Mare de Déu del Carme col·locada en una barca o un vaixell.

La festa del Carme també ha tingut la seva repercussió en els costums agrícoles pel fet d'escaure's en una època de l'any -a mitjan juliol- de molta activitat entre la gent de pagès. Són vius encara adagis com aquests:

«De Mare de Déu a Mare de Déu
[del Carme a l'Assumpció] el blat collireu.»

«De la Mare de Déu del Carme
a la de l'Assumpció,
les millors gallines
de tot el ponedor.»

«A mig juliol
sembra el fesol.
Per la Mare de Déu Carmeta
a sembrar la mongeta.»

Joan Llopis

Albinyana (Bpe) *Festa major petita, de la Mare de Déu del Carme.* Repartiment del pa beneit al migdia després de la missa i concert-vermut abans de dinar. Al vespre, concert i ball. Es fa aquest dia o el cap de setmana pròxim.
CQ 82-84:Bpe. DI 6.7.84:3. EN 81-83. 3V 16.7.82:13; 15.7.83:19. IP 1.86.

Alcoletge (Sgr) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Al vespre, revetlla popular. La Mare de Déu del Carme és la patrona del poble.
EN 81-83. GG 81-85:X,133. IP 3.87.

Ampolla, l' (Aj. del Perelló, Beb) *Festa major de la Mare de Déu del Carme.* Al vespre, processó marítima. Totes les barques, que van engalanades amb banderoles i fan sonar les botzines, formen un cercle al voltant de la barca que transporta la imatge de la Mare de Déu del Carme, que va seguida d'una altra amb les autoritats. Durant la processó i contínuament, focs artificials; i, un cop acabada, s'engega un gran castell. A la platja, bou capllaçat. Homenatge a la vellesa. Dura 5 dies.
CQ 82-84:Beb. DT 16.7.82:9. EI 21.7.83:6; 18.7.84:6. EN 81-83. FE 81:7. GG 81-85:XIII,228. MO 16.7.82:37; 6.7.84:36. SZ 82:128.

Amposta (Mon) **Festes de la Mare de Déu del Carme al barri del Grau.* Es deixaren de celebrar cap a 1965. Bous deixats anar pel carrer, processó i desfilada de carrosses.
GG 81-85:XIII,291. PR 58. IP 10.85.

Arenys de Mar (Mar) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Processó marítima amb la imatge transportada en una barca ben engalanada. Començà a celebrar-se el 1954 i durà fins a 1972. Recuperada el 1984 a iniciativa de la Confraria de Pescadors.
FE 81:7. MO 16.7.82:37. IP 6.87.

Ascó (Reb) *Novena a la capelleta de la Mare de Déu del Carme.* Imposició d'escapularis, ofrena de ciris i rifa d'algun obsequi. La llegenda de l'origen de la capelleta diu que va ser construïda per un llaguter que anava a la deriva a causa de la crescuda del riu i que se salvà miraculosament. Durant aquesta novena (dies 12-24) està prohibit de banyar-se al riu ja que, segons la tradició, «la Mare de Déu del Carme aquests dies menja carn»: és quan més s'hi ofega la gent.
CQ 82-84:Reb. EN 84-85. IP 1.87.

Badalona (Bar) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* *Processó marinera.
GG 81-85:VIII,328. IP 5.87.

Banyoles (Pes) *Festa de la plaça del Carme.*
IP 4.87.

Barcelona (Bar) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Fins a 1978 els mariners i els pescadors feien una processó marítima.
CATALÀ 72:66-69. CC 17.7.79:8. NU 17.7.79. PB 80:40-41. PE 17.7.79:1,13.

Festa major del barri del Raval. Organitzada per l'Associació de Veïns del carrer del Carme, des de 1983 s'hi fa una mostra d'artesans i botiguers. Cantada d'ha-

vaneres. Fins a finals del s. XIX, fira de ventalls i d'herbes aromàtiques, documentada ja el 1790.
AC 16.7.85:3. AM 32-49:II,137-138. AM 50-56:IV,504-507. MO 16.7.82:33. PB 87:107.

Berga (Ber) *Festa del carrer del Carme.*
IP 10.85.

Borges Blanques, les (Gar) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* La comunitat de Carmelites de la Caritat fa la seva festa.
MA 16.7.82:2. IP 3.87.

Bressui (Aj. de Sort, Pso) **Festa de la Mare de Déu del Carme.* Ball Pla Carmelità.
AM 50-56:IV,514-515,521-523. IP 6.87.

Cadaqués (Aem) *Festa de la Verge del Carme.* Processó amb la imatge -portada per 4 nois que fan el soldat a marina- des de l'església fins al port, on és embarcada i comença una processó marítima amb les barques engalanades i tocant les sirenes. A la tarda, sardinada. Recuperada el 1978 pel Centre d'Iniciatives i Turisme, actualment és organitzada per l'Ajuntament.
EN 81-83. FE 81:7. FE 85:22. PD 18.7.82:18; 16.7.83:12,15. IP 9.86; 10.86.

Calafell (Bpe) *Festa major.* La vigília, pregó, castell de focs i havaneres. L'endemà, missa i benedicció i repartiment del pa beneït. Cercavila amb gegants, cap-grossos, bastoners, drac... Dura 3 o 4 dies.
DI 6.7.84:3. DT 26.7.83:12. EN 81-83. FU 10.7.87:26-27. GG 81-85:V,477. SZ 82:129. 3V 9.7.82:10; 16.7.82:14. IP 11.86.

Cambrils (Bca) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Concurs de castells i d'escultures de sorra a la platja. Balls, sardanes, jocs infantils i havaneres a la platja amb rom cremat. Dura 3 dies.
DT 20.7.82:9; 19.7.83:13. EN 81-83. PUERTO 80*b*. IP 11.85.

Canet de Mar (Mar) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Organitzada des de 1983 pel Club Vela Canet. Al matí, regates. Exhibició de diferents embarcacions, cremat i revetlla.
PD 16.7.83:15; 19.7.83:20. IP 6.87.

Carme (Ano) *Festa major.* Un dels dies anteriors, actes preliminars (havaneres i cremat...). El dia de la Mare de Déu, al migdia, missa solemne amb acompanyament d'orquestra. Dura 4 dies. Antigament, Ball de Càntirs.
AM 50-56:II,315-317; III,289,390. GG 81-85:V,477. IG 10.6.78; 14.7.84:16. MARTÍ 69:106. VT 65:86,177-178. IP 1.87.

Cases d'Alcanar, les (Aj. d'Alcanar, Mon) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Revetlla popular amb elecció de Miss Llangostí. Cursa de vaquetes, jocs de cucanya (pal ensabonat) i processó pel port. Organitzada per la Confraria de Pescadors.
AL 7.84:3; 8.84:15. DT 22.7.83:12. IP 10.85.

Castelldefels (Bll) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Processó marítima: la imatge de la Mare de Déu és transportada per una barca ben engalanada.
MO 16.7.82:37. PE 18.7.84:2; 19.7.84:2. PL 16.7.83:IV. SZ 82:129.

Cervià de Ter (Gir) **Festa del Carmel al monestir de Santa Maria de Cervià.* Se celebrava abans de la guerra. La gent gran en parla com a més important que la festa major. Durant tot l'any, les encarregades de la festa passaven per les cases cada diumenge a l'hora de dinar a recollir diners per pagar-la.
IP 4.87.

Cornellà de Terri (Pes) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* La vigília al vespre, rés del rosari i sopar popular. Antigament durava 3 dies.
IP 1.87.

Escala, l' (Aem) *Festa del Carme.* Al matí, cercavila amb la banda de cornetes i tambors local. Processó marítima des de la Clota fins a la Punta amb les barques engalanades. Homenatge a la vellesa amb dinar de germanor i obsequi de records.
EN 81-83. FE 85:23. PD 16.7.83:12,15; 19.7.83:18. IP 6.87.

Estartit, l' (Aj. de Torroella de Montgrí, Bem) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Processó marítima. La imatge era transportada en una barca ben engalanada.
DB 31.8.74. FE 81:7. FE 85:37. MO 16.7.82:37. PD 16.7.83:2. IP 7.86.

Figueres (Aem) *Festa del Carme del carrer de Vilafant.* Ornamentació d'una capelleta de la Mare de Déu del Carme que hi ha al carrer. Jocs de cucanya, xocolatada, ball, etc.
EM 14.7.82:7-8. PD 18.7.82:18; 15.7.83:15. IP 9.87.

Llançà (Aem) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Processó de barques pel port: la imatge de la Mare de Déu va en una barca ben guarnida. L'endemà a la tarda, sardinada popular. El dia 17 al vespre, castell de focs d'artifici.
CC 14.7.83:31. EM 28.7.82:7. EN 81-83. FE 85:24. MO 16.7.82:37; 15.7.83:37; 6.7.84:36. PD 18.7.82:18; 15.7.83:22; 16.7.83:12; 17.7.83:19. SZ 82:128. IP 9.86.

Lloret de Mar (Sel) *Festa de la plaça del Carme.*
PD 16.7.82:2; 15.7.83:22. IP 11.86.

Malmercat (Aj. de Soriguera, Pso) **Festa de la Mare de Déu del Carme.* Ball Pla Carmelità.
AM 50-56:IV,514-515,521,523. IP 6.87.

Mira-sol (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* La vigília, revetlla popular. L'endemà, missa a la capella de la Mare de Déu del Carme.
IP 7.87.

Montsonís (Aj. de Foradada, Nog) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Salgar.*
AM 32-49:II,139. EN 84-85. IP 6.87.

Olot (Gax) *Festes del barri del Carme.* La vigília al vespre, cercavila amb el drac -que treu foc per la boca, la cua i les ales; documentat des de 1928- i Ball del Drac. Surt també el Conill, del barri del Conill. L'endemà, al matí, després de la missa concelebrada, cant del «Te Deum» de Perosi i processó per la plaça i pels claustres del Carme. Al vespre, el drac torna a ballar; mentrestant, la gent canta: «Drac, drac, drac, / salta i balla,

salta i balla, / drac, drac, drac, / salta i balla pel terrat.» Des de 1985, a continuació balla el Pollastre, figura del barri del Palau, que es va crear el 1946 o el 1947. Hi ha documentació sobre l'existència d'un drac des de 1601. Organitzades pels pares carmelites i alguns pabordes.

AM 58:94-95. ARNAU 80a:316-319. CD 81a. CL 76:42-43. FE 81:7. FE 85:46. GA 30.8.75; 12.7.78. GG 81-85:III,307. MO 16.7.82:37; 15.7.83:37; 6.7.84:36. MOSTRARI 85:35-38. MURLÀ 84:93-98,101,103-105. NINOTS 81:28,30-31. OL 8.7.82:5. PD 20.7.79:6; 17.7.82:8; 15.7.83:15. PRAT 79:94,135. SZ 82:128. IP 11.86.

Pineda de Mar (Mar) *Festa del barri de la Mare de Déu del Carme.* La vigília, revetlla. L'endemà, cercavila amb timbalers, cap-grossos i "majorettes". Per acabar, focs artificials. Dura 2 dies.

EN 81-83. IP 10.86.

Puig-reig (Ber) *Aplec a la capella de la Mare de Déu del Carme, de Periques.* Periques és una antiga casa de pagès. De la primitiva ermita romànica tan sols en resta l'absis.

EN 84-85. GG 81-85:II,280. VL 85:61,244.

Reus (Bca) **Ball d'En Bertoldo.*

AM 50-56:IV,521,526. RIUS 79:13. IP 1.86.

Roda de Ter (Oso) *Festa del barri de les Tres Fonts.* Al matí, missa en honor de la Mare de Déu del Carme a la capella de Mare de Déu del Sòl del Pont. Dissabte o diumenge següents s'havia fet un concurs de pesca a la bassa del Puig.

N9 16.7.82:41; 23.7.82:14; 15.7.83:32; 22.7.83:6. IP 1.86.

Santa Llogaia d'Àlguema (Aem) **Festa de la Mare de Déu del Carme.*

IP 10.86.

Sant Carles de la Ràpita (Mon) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Al matí de la vigília, bou capllaçat pels carrers de la població. Sardinada i musclada popular al port. Processó marítima amb la imatge de la Mare de Déu del Carme, que acaba amb una missa al port. L'endemà deixen anar ànecs a l'aigua perquè els agafi qui pugui. Com a joc tradicional, hi ha el pal ensalmat: cal caminar per damunt d'un pal de barca posat horitzontal damunt l'aigua i ple de sabó líquid. Toreig d'unes quantes vaquetes a la platja i regata de muletes -embarcacions d'ús tradicional a la zona per a la pesca. Organitzada per la Confraria de Pescadors, dura 2 o 3 dies.

MO 15.7.83:37; 6.7.84:36. PUERTO 80b:18. IP 10.85.

Sant Pol de Mar (Mar) *Sardinada popular.*

MR 16.7.83:12. PD 15.7.83:12. IP 6.87.

Tarragona (Tar) *Festa de la Mare de Déu del Carme al barri del Serrallo.* Processó pels carrers del barri amb la imatge de la Mare de Déu fins a l'espigó, que va encapçalada per 4 nens amb maquetes de vaixells al cap. Benedicció del mar i processó de retorn. La imatge és portada pels pescadors. Organitzada per la Confraria de Pescadors, no es va celebrar de 1976 a 1985.

DT 16.7.82:4; 16.7.83:8. SÁNCHEZ-CASCADO 87:9.

Tàrrega (Urg) *Festa major del barri del Carme.* Al vespre, cercavila amb gegants i banda de cornetes i tambors. Ofrena infantil de flors a la Mare de Déu del Carme. S'ha perdut el Ball de Bastonets.

NT 23.7.83:5; 4.8.84:28.

Tornafort (Aj. de Soriguera, Pso) **Festa de la Mare de Déu del Carme.* Ball Pla Carmelità.

AM 50-56:IV,514-515,521-523. IP 6.87.

Diumenge després del 16

Alió (Aca) *Festa de la Mare de Déu del Carme.*

IP 2.87.

Badalona (Bar) *Travessia nedant davant la platja de Badalona.* Començà, segons sembla, el 1951, amb una interrupció de 1965 a 1985. Organitzada pel Club Natació Badalona.

RN 7.6.85:27; 23.7.85:17. IP 7.87.

Coma-ruga (Aj. del Vendrell, Bpe) *Festa del Pa Beneït.* Diumenge a la tarda, concentració de parelles guarnides amb el vestit típic català. La comitiva, presidida per les gralles, va a l'església, on hi ha missa i benedicció de les coques. Recorregut pels carrers i distribució de les coques.

3V 2.7.82:17; 15.7.83:19. IP 2.86; 11.86.

Malgrat de Mar (Mar) *Festa del carrer del Carme.* Era l'antic barri de pescadors. Havaneres i sorteig d'una panera de peix.

PD 16.7.83:12,15. IP 6.87; 7.87.

Roquetes (Beb) *Aplec a la capella de la Mare de Déu del Carme.* Es va recuperar el 1982. Jocs populars i menjar de germanor amb baldana i costellada.

EI 21.7.83:6; 18.7.84:7.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Festa de la Mare de Déu del Carme.* Processó marítima de barques i unes altres embarcacions totes guarnides, encapçalada per la que du la imatge de la Verge. Un cop a terra, es diposita la imatge a la Llotja del Peix i se serveix un aperitiu als presents. Al vespre, concurs de pesca amb canya des de les barques.

AM 32-49:II,139. EN 81-83. FE 85:36. PD 16.7.83:2; 19.7.83:18. SZ 82:130. IP 7.86.

Diumenge pròxim al 17

Fonteta (Aj. de Forallac, Bem) *Festa major de Sant Generós.* Divendres, cinema a la plaça. Diumenge, concurs i exposició de flors i concurs de dibuix infantil.

EN 81-83. FE 85:34. GG 81-85:IV,496. PD 21.7.82:12; 20.7.83:15. IP 5.87.

17

Celrà (Gir) *Festa petita.*

EN 81-83. FE 85:54. PD 17.7.83:36. IP 9.86.

Olot (Gax) *Festa del barri del Conill.* Aquest barri disposa d'un ninot que representa un conill, creat el 1944,

al qual es van adjuntar, el 1980, 3 conillets -cap-grossos petits. Juntament amb el caçador -vestit estrafolàriament-, participen en la cercavila del barri del Carme el dia 15 i fan un ball propi a la plaça del Conill el dia de la festa. El nom del barri prové de la família Conill, que té una casa a la plaça des del s. XVII.

ARNAU 80a:295-297. FE 81:7. MOSTRARI 85:39. MURLÀ 84:99-101. IP 11.86.

Vallfogona de Balaguer (Nog) *Festa de Santa Margarida*. Tir al plat i esmorzar comunitari.

EN 81-83. IP 11.85.

Diumenge pròxim al 18

Pratdip (Bca) *Festa major de Santa Marina*. Cercavila amb grallers, castellers, banda de cornetes i tambors i "majorettes". Romeria a l'ermita de Santa Marina. Es creia que les noies que anaven a aquesta festa trobaven promès, tal com diu la corranda: «A Santa Marina, / vés-hi fadrina, / que, si fadrina hi vas, / casada tornaràs.» Havaneres i rom cremat. S'havia fet el Ball del Marxant (la darrera vegada, el 1935). Es ballava a l'ermita i servia per acomiadar-se fins a l'any següent. Alternativament, el noi i la noia hi escollien la parella. Hi acudeixen molts fills del poble que ja no hi estan. Dura 2 dies.

AM 50-56:IV,544. DC 64:407. DT 27.7.83:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,272, 401. VÈRTEX 7-8.74. IP 10.85.

18

Reus (Bca) *Fira de Santa Marina*. Es feien una processó i més actes a l'esplanada del santuari de Misericòrdia.

BERTRAN 54:43,62. BLASI 33:124-125. GG 81-85:VII,180. GRAS 09:22. VA 17.7.66. IP 1.86.

Sant Jordi Desvalls (Gir) **Festa del veïnat de l'Estació*. Ja es feia abans de 1936. Es perdé cap a 1962.

IP 4.87.

Vallmoll (Aca) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser*.

BLASI 33:157. IP 10.85; 2.87.

Diumenge després del 18

Maçaners (Aj. de Saldes, Ber) *Festa major*. Sardinada popular i ball. Abans se celebrava per Sant Serni, patró del poble, el 29 de novembre.

VL 85:61,255. IP 2.87.

Diumenge pròxim al 19

Lliçà d'Amunt (Vor) *Aplec a l'ermita de Santa Justa i Rufina*. Recuperat cap a 1980 amb motiu de la reconstrucció de l'ermita, que va estar enderrocada des de 1936.

EN 81-83. EN 84-85. IP 2.86; 11.86.

Diumenge pròxim al 20

Rupià (Bem) *Festa major de Santa Margarida*. Divendres, jocs de cucanya: cal pujar fins dalt d'un pal encerat per obtenir un ànec com a premi (començà el 1982). Dissabte a la tarda, cercavila amb xocolatada. Diumenge, concert. Dura 3 dies.

EN 81-83. FE 85:36. GG 81-85:IV,496. PD 17.7.82:9; 15.7.83:2,15,25; 19.7. 83:13. IP 8.86.

20

Bagergue (Aj. de Naut Aran, Var) *Aplec a l'ermita de Santa Margarida*. Missa, cant dels goigs i repartiment de la caritat: pa, formatge i vi. És a uns 3 km del poble.

DC 64:35. EN 84-85. GG 81-85:XVI,277,390. PE 20.7.80:III. SEMIR 84:113. SOLER 06:41,168. IP 10.85; 11.86.

Bescanó (Gir) *Aplec a la capella de Santa Margarida*. Antigament era una festa dedicada a la joventut, amb pabordesses que se n'encarregaven. Sortint de l'ofici, les pabordesses noves rebien un ciri de les mans de les antecessores. Tot seguit, Sardana de les Pabordesses, que ballaven només aquestes i les seves parelles.

FE 85:53. IP 5.87.

Campell, el (Lli) *Festa de Santa Margarida*. Fogueres. Fa un quant temps és organitzada pels quintos. La santa és la patrona del poble.

CABALLÉ s.d.*b*:216-217. IP 4.87.

Gósol (Ber) *Festa a l'ermita de Santa Margarida*. Missa. Abans la gent s'hi quedava a dinar.

DC 64:187. EN 84-85. GG 81-85:II,314. VL 85:215. IP 2.87.

Navès (Sol) **Festa de Santa Margarida*. Dinar de germanor en una font.

SL 87. IP 11.85.

Palafrugell (Bem) *Festa major de Santa Margarida*. Ofici amb acompanyament d'orquestra. Fira d'atraccions. Dura 3 dies.

EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,421,428,495. PD 20.7.82:2,21; 21.7.82:2; 22.7.82:2; 20.7.83:15. SZ 82:130. IP 5.87.

Riera de Gaià, la (Tar) *Festa major de Santa Margarida*. Cercavila amb un grup d'animació, elecció de pubilla i d'hereu, exhibició castellera i havaneres amb rom. Antigament, Ball de Santa Margarida (dialogat). Dura 3 dies.

AM 58:94. DT 20.7.70:13 ss.; 20.7.79:14; 17.7.82:11-12; 15.7.83:18. EN 81-83. FE 81:8. GG 81-85:VII,106,401. IP 2.87.

Santa Margarida de Bianya (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) **Festa de Santa Margarida*.

FE 85:50. IP 3.87.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Festa major del barri antic, de Santa Margarida*. Cercavila amb Balls de Diables i Bastoners i amb un drac. Campionat de truc i concurs de pintura ràpida (començats el 1983), jocs infantils, havaneres i cremat. Teatre i concert-vermut. Dura 3 dies.

CQ 82-84:Ano. GG 81-85:V,478. IG 12.1.83:9; 6.7.83:11; 23.7.83:12; 14.7. 84:15; 21.7.84:19; 28.7.84:16. PR 84. IP 10.85; 11.85.

Santa Margarida i els Monjos (Ape) *Festa major*. La vigília, matinades i festival infantil. Al vespre, castell de focs. L'endemà, cercavila amb els Balls de Panderetes, Cercolets, Bastoners, Gitanes, Diables i Cascavells, iniciat el 1983. Participació de grups folklòrics de la comarca i exhibició castellera. Després de la missa, repartiment del pa beneït. L'endemà passat, festa dels avis. Els altres dies: cursa popular, cantada d'havaneres -amb rom cremat- i cursa ciclista.
DB 3.12.72. EN 81-83. GG 81-85:V,477. PLANAS 61:194. PR 86. 3V 16.7. 82:12; 15.7.83:18. IP 5.87.

Sant Esteve d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de Santa Margarida*. L'ermita és dins una propietat particular, però aquest dia hi pot anar tothom. Després de la missa, dinar de germanor.
EN 84-85. PLA 57:312. IP 10.86.

Sant Pere de Vilamajor (Vor) **Aplec a l'ermita de Sant Elies*.
CANYAMERES 70:128. VS 23.12.67.

Vilobí d'Onyar (Sel) *Aplec a l'ermita de Santa Margarida*. A la tarda, processó al voltant de l'ermita. Sorteig de tortells i xampany.
EN 81-83. FE 85:77. GINESTA 72:269-270. PD 22.7.82:6; 19.7.83:2. PLA 57:318. PUIGVERT 82. SZ 82:130. IP 11.86.

Diumenge després del 20

Santa Pau (Gax) *Aplec a l'ermita de Santa Margarida de la Cot*. L'ermita s'alça al mig de la circumferència del volcà de Santa Margarida, que té una boca d'uns 2.000 m de perímetre. És d'origen romànic (destruïda pels terratrèmols de 1427-1428) i conserva l'absis i un petit porxo. Va ser reedificada el 1865 i s'hi venera una imatge del s. XVI. No es va fer el 1986, però sembla que no es perdrà.
GG 81-85:III,344. IP 3.87.

21

Barcelona (Bar) *Día da Patria Galega al Poble Espanyol de Montjuïc*. Revetlla popular amb menjars típics gallecs, "queimada"... Organitzat pel Centro Galego.
AC 16.7.84:5.

Diumenge abans del 22

Sant Privat d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de Santa Magdalena del Mont*. Concurs d'estirar la corda i més jocs. Dinar de germanor: alguns anys, arrossada popular. Recuperat pels volts de 1982 després d'uns 10 anys de no fer-se.
DC 64:391. EN 81-83. FE 85:50. OL 22.7.82:16. PD 18.7.82:7; 24.7.83:2. PLA 46:424. IP 8.86; 3.87.

Dissabte pròxim al 22

Masó, la (Aca) *Festa major de Santa Magdalena*. Després de l'ofici, processó amb orquestra. Curses d'atletisme, campionat de natació i, algun any, exhibició castellera. Des del s. XVII i fins al 1920, Ball de Santa Magdalena (parlat).
DT 16.7.83:11. EN 81-83. GG 81-85:VII,334,401. IP 2.87.

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Festa de la Plaça Major*. Com a final dels actes, corre-foc.
DT 26.7.83:13. IP 3.87.

Diumenge pròxim al 22

Canyelles (Gaf) *Festa major de Santa Magdalena*. Diumenge abans, concurs de pintura ràpida (des de 1981). S'obre divendres al vespre amb un castell de focs artificials. Els altres dies, cercavila amb drac i Ball de Diables, havaneres, homenatge a la tercera edat, concert... Diumenge, cursa ciclista, elecció de pubilla, esports i teatre. Dura 5 dies.
CQ 82-84:Gaf. DV 23.7.82:14; 22.7.83:12; 6.7.84:12. EN 81-83. GG 81-85: V,477. IP 10.85; 5.87.

Ceuró (Aj. de Castellar de la Ribera, Sol) *Festa a l'ermita de Santa Magdalena*. Missa i repartiment de panets.
SL 87. IP 3.87.

Pont de Vilomara, el (Aj. del Pont de Vilomara i Rocafort, Bag) *Festa major*. La vigília, pregó i concurs de pintura ràpida; al vespre, havaneres i cremat. L'endemà, concurs de pesca al Llobregat, proves de "trial" i concurs d'ocells organitzat per La Pajaril del Pont de Vilomara. Cursa popular (des de 1980) organitzada per l'Agrupació de Veterans. Cercavila amb gegants, capgrossos i dimonis i corre-foc.
GG 81-85:II,437. PR 85. R7 17.7.82:23; 27.7.82:8; 19.7.83:22; 21.7.83:11, 16. IP 10.85.

Pradell (Pri) *Festa major de Santa Magdalena*. Algun any, la vigília, teatre. Els altres dies, en anys variables, cant d'havaneres. El dilluns s'anomena "dia del gos" i s'acostumen a fer jocs de cucanya infantils. Dura 3 o 4 dies.
DT 21.6.83:14. EN 81-83. IP 4.87.

Torrelletes (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major de Santa Magdalena*.
CQ 82-84:Gaf. FU 1.87:47. IP 5.87.

Ullà (Bem) *Festa major de Santa Magdalena*. Ofici amb orquestra, festival infantil i concert a l'església. Diumenge, teatre i cantada d'havaneres. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:37. GG 81-85:IV,496. PD 15.7.82:11; 22.7.83:27. IP 7.86; 8.86; 5.87.

22
SANTA MARIA MAGDALENA

Santa Maria Magdalena apareix citada en els evangelis com a germana de santa Marta i de Llàtzer, tots tres amics de Jesús i residents a Betània. Així, és present en la resurrecció de Llàtzer, i també en un episodi on Marta s'afanya a fer el menjar

mentre Maria Magdalena resta embadalida escoltant el Mestre.

També consta la seva presència en el suplici de Jesús, i és de les primeres persones que veuen Crist ressuscitat (*Marc* 16,4, *Joan* 20,1). Per altra banda, a *Lluc* 8,2 es diu que Jesús l'havia deslliurada de set dimonis. Aquest fet, juntament amb unes altres tradicions, ha donat peu a identificar-la amb la pecadora penedida que es presentà a casa del fariseu Simó i que va vessar el perfum als peus de Jesús. La seva figura de santedat serà assimilada a la d'una gran pecadora penedida que fa penitència i vida contemplativa la resta de la seva vida.

La *Llegenda àuria* recull una tradició molt estesa en l'Edat Mitjana sobre l'arribada de Maria Magdalena, Marta i Llàtzer, juntament amb Maximí i uns altres cristians, a les costes de Marsella, havent estat foragitats de Palestina i embarcats sense rems ni veles. La seva arribada a Marsella entra, doncs, en la configuració mítica del trasllat de cossos sants o personatges sants per mar o per terra sense cap més guia que la Providència. A Marsella es dedicaren a evangelitzar la comarca i Maria Magdalena, després de fer nombrosos miracles, es va retirar a una cova en un lloc desèrtic. Allí, els seus llargs cabells van substituir-li els vestits, que amb els anys es van esparracar. Els àngels li proporcionaven l'aliment tot transportant-la diàriament al cel per seguir el rés dels oficis divins.

La devoció a santa Maria Magdalena s'estengué des de Provença per tot Occident, i la seva iconografia es fa ressò d'aquesta tradició marsellesa. A la Corona d'Aragó hi ha molts pobles que la tenen per patrona. Tres són les formes festives que en trobem: la de fita d'un temps propici i assenyalat per a la celebració de fires, de les quals potser la més important ha estat la de Fraga; la de festa major, coincidint amb el patronatge de moltes poblacions, a causa precisament d'aquest caràcter de fita en un temps estiuenc, entre Sant Jaume i Sant Llorenç; i, finalment, la d'aplec o pelegrinatge a una ermita, propiciada pel record de la vida anacoreta de la santa.

D'aquests pelegrinatges, potser el més important és el de Castelló de la Plana, que se celebra el tercer diumenge de Quaresma i que aplega el patronatge de la ciutat, el record històric de la Reconquesta del rei Jaume I, el reconeixement de l'antic habitatge a la muntanya i les canyes verdes que porten els romeus, com també les gaiates, l'origen i el simbolisme de les quals són molt més complexos i requereixen un estudi individualitzat.

Josefina Roma

Arnes (Tal) *Festa major de Santa Magdalena i Sant Àngel Custodi.* A la nit, cremallers.
DC 64:27. EN 81-83. GG 81-85:XI,246. IP 9.86.

Barcelona (Bar) **Fira de Santa Magdalena.* D'avellanes i espècies. Primer es feia a la riera de Sant Joan (avui Via Laietana) i després al Portal de l'Àngel i al carrer de la Canuda.
AV 8.5.82:7. MO 16.7.82:33. PB 80:40-41.

Bonastre (Tar) *Festa major de Santa Magdalena.* Cercavila, benedicció i repartiment del pa beneit i sardinada i sindriada populars. S'havia fet el Ball de Santa Magdalena (dialogat), que es va perdre poc abans de 1936.
BARGALLÓ 80:28. EN 81-83. GG 81-85:VII,150,401. IP 12.85.

Camós (Pes) **Aplec a l'ermita de Santa Magdalena.* L'ermita actualment és abandonada.
IP 4.87.

Caseres (Tal) **Festa major de Santa Maria Magdalena.*
EN 81-83. GG 81-85:XI,265. IP 2.86.

Castellar del Vallès (Voc) *Festa al santuari de Santa Maria del Puig de la Creu.* Ja es feia el 1778. Actualment hi va sobretot jovent.
FORJA 24.12.77. IP 1.87.

Castellterçol (Vor) **Fira.* Concedida a final del s. XVI per Felip II.
GG 81-85:II,201.

Corbera de Llobregat (Bll) *Festa major de Santa Magdalena.*
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. IP 5.87.

Esplugues de Llobregat (Bar) *Festa de Santa Magdalena.* Es deixà de fer de 1977 a 1983. Antigament, era la festa major fins que, a causa de les vacances, es traslladà al dia de Sant Mateu (21 de setembre).
IP 2.86; 2.87.

Estaràs (Sga) *Festa de Santa Magdalena.* És la patrona del lloc.
IP 2.87.

Masquefa (Ano) *Festa major.* Divendres, corre-foc. Dissabte, espectacle infantil i teatre a l'envelat. Diumenge, Mostra de Cuina de Masquefa, amb degustacions. Ball de Bastons.
EN 81-83. GG 81-85:V,398,478. IG 21.7.84:19. MARTÍ 69:142. VT 65:181. IP 1.87.

Miralsot (Bci) *Festa major de la Magdalena.* Ball de Coques. Després de missa, processó.
IP 4.87.

Molló (Rip) *Aplec a la capella de Santa Magdalena.* Romeria a la capella, benedicció i repartiment dels pans aportats pels veïns i benedicció del terme.
FE 85:64. IP 4.86.

Montcalb (Aj. de Guixers, Sol) *Festa de Santa Magdalena del Collell.* Missa i repartiment de pa beneït. L'església, romànica, és al sud-est del poble, prop de la masia del Collell.
DC 64:422. GG 81-85:II,430. SL 87. IP 3.87.

Montellà de Cadí (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) **Festa de Santa Magdalena*. Celebrada en una ermita actualment en ruïnes.
GG 81-85:XV,346. IP 12.86.

Navès (Sol) *Festa de Santa Magdalena de les Planes*.
GG 81-85:II,434. SL 87. IP 3.87.

Nou de Gaià, la (Tar) *Festa major de Santa Magdalena*. Cercavila amb grallers i homenatge a la tercera edat. Algun any es fa per la festa de les Neus, el 5 d'agost.
DT 18.7.82:10; 22.7.82:9; 21.7.83:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,108,401. IP 11.85; 2.87.

Olot (Gax) *Festa de Santa Magdalena del barri de Sant Cristòfol*. Missa i cant dels goigs a la capella de la santa que hi ha al pont del barri.
IP 11.86.

Pallargues, les (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Aplec a l'ermita de Santa Magdalena*. L'ermita és de propietat particular, a can Trilla. Missa al matí i rosari a la tarda.
EN 84-85. IP 9.85.

Pedra, la (Aj. de la Coma i la Pedra, Sol) *Festa de Santa Magdalena de Traginers*. Actes religiosos.
GG 81-85:II,427. SL 87. IP 3.87.

Perafita (Oso) *Aplec a l'ermita de Santa Margarida*. Àpat comunitari. Recuperat el 1986, no es feia des de la Guerra Civil perquè l'ermita va quedar molt destruïda; actualment es restaura. Forma part de la masia de les Heures.
IP 10.86.

Pinell de Brai, el (Tal) *Romeria a l'ermita de Santa Magdalena*. En aquesta diada no puja a l'ermita tanta gent com per la festa principal –el dissabte següent a Pasqüetes. A més dels joves, hi solen anar les famílies que han tingut dol.
CC 8.2.73. CQ 82-84:Tal. EN 81-83. EN 84-85. IP 1.87.

Planeta, la (Aj. del Pont d'Armentera, Aca) *Festa major*. Els veïns d'aquest agregat participen en la festa major del Pont d'Armentera.
CQ 82-84:Aca. IP 2.87.

Pont d'Armentera, el (Aca) *Festa major de Santa Magdalena*. Cercavila amb gralles i Processó del Pa Beneït amb orquestra. El 1343 ja se celebrava en aquesta diada.
DT 21.8.82:10; 20.7.83:10. EN 81-83. GG 81-85:VII,394. PR 85. IP 10.85.

Rupit (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) **Aplec a l'ermita de Santa Magdalena*. Documentat el 1790. L'ermita, a migdia del poble i dalt d'una serra, consta el s. XVII i fou reconstruïda el 1973.
FD(Vic-Solsona) 22.7.73. IP 4.86.

Sant Pau de Seguries (Rip) *Aplec a la capella de Santa Magdalena, a Parella*. Actes religiosos. La capella depèn de la parròquia de Sant Pau tot i ser al terme municipal de Sant Joan de les Abadesses.
DC 64:387. FD(Vic) 9.3.75. GG 81-85:I,356. IP 12.86.

Toses (Rip) *Festa de Santa Magdalena*. Suca-mulla –pa sucat amb vi– per als presents.
EN 81-83. FE 85:66. N9 23.7.82:37. IP 11.86.

Ulldemolins (Pri) *Aplec a l'ermita de Santa Magdalena*. Dinar de germanor.
EN 81-83. EN 84-85. IP 4.85.

Vallcebre (Ber) *Aplec a l'ermita de Santa Magdalena*.
DC 64:464. VL 85:61,259. IP 2.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Aplec a la capella de Santa Magdalena*. La capella, prop del terme de Sant Pere de Ribes, és documentada des de 1401.
GG 81-85:V,265. IP 7.87.

Dissabte després del 22

Anglès (Sel) *Festa a la plaça de Santa Magdalena*. Festa de celebració intermitent després d'haver-se perdut. Sopar de germanor, espectacles i concursos.
PD 28.7.82:8. IP 6.86; 11.86.

Diumenge després del 22

Pontons (Ape) *Festa major de Santa Magdalena*. Cant d'havaneres, concurs de tir al plat i concursos aquàtics a la piscina.
FU 24.7.87:19-21. GG 81-85:V,477. PR 86. 3V 23.7.82:22; 22.7.83:21. IP 2.86.

Vallfogona de Ripollès (Rip) *Aplec a l'ermita de Santa Magdalena de Cambrils*. Recuperat el 1986 després d'uns quants anys de no fer-se.
FD(Tarragona-Vic-Solsona) 29.1.78. ORIFLAMA 3.66. IP 12.86.

Dissabte pròxim al 24

Corçà (Bem) *Festa major del veïnat de Santa Cristina*. Jocs infantils i missa a l'ermita de Santa Cristina –romànica. Dura tot el cap de setmana.
EN 84-85. PD 31.7.82:17. IP 5.87.

Diumenge pròxim al 24

Armentera, l' (Aem) *Festa major d'Estiu, de Santa Cristina*. Divendres a la tarda, xocolatada amb jocs per als infants. Segons sembla, s'instaurà el 1421 arran d'un aiguat molt fort que causà estralls.
EN 81-83. FE 85:21. PD 22.7.82:22-23; 29.7.82:8; 22.7.83:18. IP 9.86.

24

Gombrèn (Rip) *Revetlla a la plaça del Roser*. Organització a càrrec dels qui porten el nom de Jaume. Durant el ball, rifa d'un xai negre com a toia. Començà a fer-se el 1982.
N9 29.7.83:12.

Lleida (Sgr) *Processó dels Fanalets a l'ermita del Peu del Romeu*. Segons la tradició, a sant Jaume se li va

clavar una espina quan passava prop de la ciutat; es va aturar on avui hi ha l'ermita del Peu del Romeu i uns àngels li feren claror. Els infants es fan ells mateixos els fanalets i, al vespre de la vigília del dia del sant, hi passen en processó cantant una vella tonada; acompanyats pels gegants, van fins a la plaça de la Catedral, on són beneïts. Des de 1942 aprox., concurs de fanalets organitzat per l'Agrupació Lleidatana de Pessebristes. Antigament, Ball de Sant Jaume.

AM 32-49:II,144-145. AM 58:95. AR 80:116-117. CAPMANY 78:87-92. CC 17.3.73; 25.7.75. CL 76:45-46. DB 26.7.61. DL 17.5.79:5; 25.7.79; 12.6.81:4. FE 81:8. GG 81-85:X,31. MA 24.7.73; 25.7.75; 7.7.76; 25.7.78; 17.6.82:6; 21.7.82:6; 24.7.82:10; 19.7.83:8; 23.7.83:8; 26.7.83:6. MO 23.7.82:25; 22.7.82:37; 6.7.84:37. PL 19.7.81:19. PRAT 79:68. SALVÀ 58:43. SERRA s.d.:168-170. SZ 82:132-133. TE 24.7.65:4; 26.7.65:4. VA 25.7.65.

Lloret de Mar (Sel) *Festa major de Santa Cristina*. La vigília al vespre, cercavila amb "majorettes". A les 10, passada dels Obrers de Santa Cristina. L'endemà, a les 8 del matí, processó amb les relíquies de l'església cap a la platja per continuar per mar fins a l'ermita. La barca que porta les imatges també du l'orquestra, que va tocant durant el recorregut. Després de la missa i la veneració de les relíquies, repartiment de l'estofat -de patates amb carn i vi blanc- a la plaça del Pi de l'Ermita. Al migdia, tornada de la processó a la vila amb una cursa infantil de barques "optimus" per arribar primer a la platja. La cursa, anomenada "amorra, amorra", era feta antigament pels mariners de la vila. A la tarda, Ball de les Almorratxes o de la Plaça -documentat el s. XVI-, interpretat per 4 parelles d'Obrers de Santa Cristina: els balladors duen una almorratxa -amb la qual perfumen els peus de les autoritats- i llurs parelles un ventall; la noia, quan rep l'almorratxa que li ofereix el noi, la llença a terra perquè es trenqui; la dansa acaba amb el Toquen a Córrer, que consisteix a fer voltes a la plaça a un ritme esbojarrat. L'endemà, *Festa de Sant Jaume*, festival infantil. El dia 26, dia de Sant Elm, Ball de Plaça o Ball d'Almorratxes, de participació lliure. Per acabar les festes, focs artificials i concert.

AM 32-49:II,145-147. AM 50-56:IV,318-322. AM 58:95-96. CAPMANY 48:79-82. CC 21.7.77. CL 76:40,54,68-69. CQ 82-84:Sel. DC 64:221. EN 81-83. EN 84-85. FA 59:30,55,73-83,200,221. FE 81:8. FE 85:73. GEC 71-80:IX,294; XII,92. GG 81-85:III,200,278,411. GINESTA 68:48. GINESTA 72:77,181-182,186-187. MO 23.7.82:29; 22.7.83:37; 6.7.84:37. NU 26.7.77. PD 25.1.80; 22.7.82:sup.2; 25.7.82:18; 27.7.82:16; 23.7.83:30. PL 19.7.81:18-19. PLA 46:319. PLA 57:154,244-246,308-310. PLA 69:113. PONS 77a. PRAT 79:67-68. PUERTO 81. SERRA s.d.:163-165. SI 29.6.76. SZ 82:133. TE 28.7.71; 29.7.72:20. VALLS 67:3. IP 11.86.

Santa Cristina d'Aro (Bem) *Festa major de Santa Cristina*. Dura 3 o 4 dies.

DS 22.7.83:8. EN 81-83. FE 85:36. GG 81-85:IV,496. PD 20.7.82:9; 24.7.83:2,sup.V. SZ 82:133. IP 6.86; 7.86.

Sant Antoni de Vilamajor (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume de Rifà*. Missa i berenar amb coca i vi bo.

IP 11.85.

Dissabte abans del 25

Cardedeu (Vor) *Festa major del barri de Poble-sec*. Revetlla i diversos actes populars.

PG 28.7.83:3. IP 10.86.

Sant Pere de Torelló (Oso) *Festes dels carrers del Ges i de Fornès*. Dissabte al vespre, penjada de la Mascota, que té forma de peix. Sopar comunitari i elecció, per sorteig, del pubill i de la pubilla, que inauguren el ball. Diumenge al matí, petita desperta, xocolatada amb coca, elecció de pubills infantils i jocs de cucanya. Tot seguit, guerra d'aigua amb mànegues. Començà el 1983.

IP 8.86.

Diumenge abans del 25

Borgonyà (Aj. de Sant Vicenç de Torelló, Oso) *Festa major de Sant Jaume*. Alguns anys, gimcana automobilística i cursa popular. Xocolatada, jocs de cucanya, cantada d'havaneres amb cremat, festival infantil i juvenil i campionat de petanca (des de 1986). Dura de divendres a dilluns.

N9 23.7.82:8,37; 30.7.82:10; 22.7.83:36; 29.7.83:12. IP 3.86; 10.86.

Callús (Bag) *Festa major*. Dissabte a la tarda, repicada de campanes i, al vespre, ball. Diumenge, cercavila, sardanes, concert, serenates i ball. Dilluns, festival infantil i teatre.

EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 13.7.82:22; 15.7.82:15; 27.7.82:8; 21.7.83:23; 22.7.83:4; 23.7.83:14,16. IP 12.86.

Tortosa (Beb) *Festa major del barri de Sant Josep de la Muntanya*. Retruc de campanes i llançament de coets. Desfilada de banda musical, proclamació de la reina de les festes i de la reina infantil, concurs de pintura, festival infantil amb xocolatada i actuació folklòrica tortosina. Dissabte a la tarda hi havia hagut repartiment de panoli a l'ermita. Diumenge, concurs de paelles. Després de la missa, antigament, processó en honor de sant Josep de la Muntanya. Baldanada popular.

EI 25.7.84:5. VB 13.7.84:4. IP 1.87.

Dissabte pròxim al 25

Calella (Mar) *Revetlla de Sant Jaume*. La mainada va a visitar l'altar de Sant Jaume a l'hospital amb uns fanalets encesos construïts per ells mateixos i dels quals es fa un concurs (iniciat els anys 50). Antigament, l'altar es guarnia amb fruits primerencs de les rodalies de la població. Al vespre, revetlla popular al parc Dalmau.

EN 81-83. IP 7.86; 10.86.

Folgueroles (Oso) *Revetlla de Sant Jaume del carrer de Bru de Sala*. Sopar de germanor entre els veïns i coets i petards.

AU 29.7.83:7. IP 11.86.

Mollerussa (Pur) *Festa de la plaça de Sant Jaume*. A la nit, revetlla.

MA 20.7.83:13. IP 4.87.

Rajadell (Bag) *Revetlla de Sant Jaume del barri de l'Estació*. Organitzada per l'Associació Recreativa de Rajadell, la barriada s'engalana amb cintes i fanalets de colors. L'endemà, missa a la capella del barri.

R7 22.7.82:15; 31.7.82:6. IP 2.87.

Diumenge pròxim al 25

Badalona (Bar) *Festa major del barri de Lloreda.* Cercavila amb banda de música i cap-grossos, homenatge a la tercera edat i concurs de pintura infantil. Per acabar els 3 dies de festa, traca i focs artificials.
PR 82; 83; 85. IP 3.86.

Calldetenes (Oso) *Festa de Sant Jaume al barri de Darrera els Horts.* Va començar pels volts de 1983. Els carrers són guarnits. Dissabte sortia una cercavila amb el drac i cap-grossos. Gimcana infantil. Diumenge, xocolatada, jocs infantils, ball i teatre.
N9 29.7.83:12. IP 10.86.

Castellfollit del Boix (Bag) *Festa del veïnat del Clot del Grau.* A la tarda, ball a l'aire lliure.
IP 12.86.

Espolla (Aem) *Festa major de Sant Jaume.* Missa amb orquestra. Al vespre, cant d'havaneres i repartiment de garnatxa i carquinyolis. Tir al plat i concurs de dibuix i pintura per a la mainada. Dura 2 o 3 dies.
EN 81-83. FE 85:23. PD 23.7.82:24; 29.7.82:8; 23.7.83:18; 7.8.83:15. IP 9.86.

Floresta, la (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) *Festa major.* Se celebra més poc que la de la patrona, la Mare de Déu de Montserrat.
IP 7.87.

Garriga, la (Vor) *Festa major del barri de Can Noguera, de Sant Jaume.* Recital de flamenc.
PG 28.7.83:1. IP 11.86.

Granollers (Vor) *Festa de Sant Jaume del barri del Congost.* Actes variats durant 2 dies: teatre, homenatge a la tercera edat, jocs infantils, esports, etc.
PG 23.7.82:16. IP 11.86.

Manresa (Bag) *Festa del barri de la Font dels Capellans.* Xocolatada, homenatge a la vellesa, festival de cant flamenc, sardanes, ball, concursos esportius i de dibuix i teatre. Organitzada per l'Associació de Veïns.
R7 22.7.82:15; 19.7.83:6; 23.7.83:31. IP 12.86.

Navàs (Bag) *Trobada d'Acordionistes de la Regió Setena.* Celebrada des de 1981. Audició i ball amb música d'acordió.
R7 29.7.83:3. IP 12.86.

Puigmoltó (Aj. de Sant Pere de Ribes, Gaf) *Festa major de Sant Jaume.* Dissabte, castell de focs al vespre i ball popular amb orquestra fins a la matinada. Diumenge, missa, jocs per a la canalla i berenar.
EN 81-83. IP 5.87.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri del Raval.* Ja se celebrava l'any 1969. Dissabte, cursa popular, concurs de dibuix, exhibició castellera i concurs de cant flamenc (des de 1970). Diumenge, cursa ciclista i concursos de pastissos i de bevedors de cervesa (des de 1972).
GRAMA 21.7.79:8. IP 3.86.

Santa Maria del Camí (Aj. de Veciana, Ano) *Festa major.*
IP 1.87.

Sant Cugat del Racó (Aj. de Navàs, Bag) *Festa major.* La vigília, revetlla popular amb acordionista i coca i vi bo. Diumenge, concurs de tallar troncs (començat el 1982) i, a la tarda, cursa de cavalls (des de 1981): tots dos actes se celebren intermitentment.
R7 20.7.82:18; 24.7.82:8; 22.7.83:4. IP 12.86.

Sant Jaume de Frontanyà (Ber) *Festa major.* Dissabte a la tarda, repic de campanes per anunciar la festa. Revetlla amb ball i rifa d'una toia. Diumenge, cursa popular (començada el 1982) al pla del Cingle. Els assistents a les festes reben un banderí i una flor de neu natural.
EN 81-83. GG 81-85:II,320,438. R7 22.7.82:15; 21.7.83:23; 23.7.83:31. VL 85:61,257. IP 10.85.

Sant Jaume del Boquers (Aj. de Sant Bartomeu del Grau, Oso) *Festa.* Després de la missa, dinar de germanor.
N9 22.7.83:36. IP 7.87.

Sant Pol de la Bisbal (Aj. de la Bisbal d'Empordà, Bem) *Festa de Sant Pol.*
GG 81-85:IV,329. IP 8.86.

Terrassa (Voc) *Festes del carrer de Sant Jaume.* Començaren cap a 1800, organitzades pels veïns. Diumenge, futbol entre solters i casats, trobada de ciclistes i vermut de germanor. Al vespre, sopar de carrer.
DI 23.7.83:11. IP 6.87.

Torredembarra (Tar) *Festa de Sant Jaume del barri de Baix a Mar.* Al vespre, processó amb fanalets per la platja.
IP 4.86.

25
SANT JAUME

Entorn de sant Jaume el Major, deixeble de Jesús, ha nascut tot un teixit de llegendes, amb un simbolisme encara avui no prou clar, referides tant a la seva predicació a Espanya com al trasllat de la seva despulla a Galícia. Concretament aquest darrer fet continua en el cristianisme una forma sagrada d'enterrament molt emprada en la tradició dels nostres santuaris que guarden cossos sants: hom deixava abandonat el guiatge del mitjà de transport del cos sant a les mans de Déu perquè Ell decidís on fer-lo anar a raure. És així que la tradició conta que, un cop decapitat, sant Jaume fou dipositat en una barca sense timó i anà a parar a Galícia. Aquest viatge, doncs, és afegit a l'entorn sagrat i meravellós que envoltarà el culte posterior de sant Jaume i el pelegrinatge multitudinari a Compostel·la per un seguit de segles.

Aquí convé destacar un dels aspectes d'aquest culte: sant Jaume és transportador d'ànimes, la

qual cosa l'atansa a uns altres sants *psicopompos*, com ara sant Jordi o sant Miquel. La mateixa aparició en la batalla de Clavijo, l'any 844, n'accentua aquest paper: va sobre un cavall blanc (que ha estat per a tota l'Europa pre-cristiana l'emissari dels difunts) i amb la seva intervenció contra els moros salva les cent donzelles de ser lliurades als infidels, que representen les forces del mal, el dimoni meridià, les forces subterrànies, de la mateixa manera que el drac de sant Jordi. D'altra banda, la majoria de llegendes dels seus miracles al llarg del Camí de Sant Jaume es refereixen a la lluita que entaula amb les forces infernals per salvar l'ànima dels seus devots que, enganyats pel dimoni, han mort d'una manera irregular. La mateixa Via Làctia, que tradicionalment és considerada el camí de les ànimes, s'anomena també el Camí de Sant Jaume.

Una de les festes catalanes que més assenyalen aquest paper associat amb el transport de difunts és la Festa dels Fanalets que se celebra a Lleida i, a causa dels estiuejants lleidatans a Salou, avui també se celebra en aquest poble costaner. La Festa dels Fanalets tracta d'il·luminar, la vigília de Sant Jaume, el camí de les ànimes que en un moment propici de l'any trobaran l'entrada oberta al Paradís. Aquest guiatge s'ha embolcallat d'una llegenda explicativa molt bonica en la qual sant Jaume, que venia de la seva predicació infructuosa per terres d'Espanya, s'aturà en un lloc dit el Peu del Romeu per treure's una punxa que s'havia clavat al peu, i els àngels l'il·luminaren perquè s'hi veiés. Sant Jaume, un heroi transportador d'ànimes, requereix l'ajut dels humans perquè guiïn amb els seus fanals les ànimes i, així, no quedin vagant sobre la terra. Aquesta festa actualment ha cedit el protagonisme a la canalla. L'al·lusió al Camí de Sant Jaume és molt clara, tant en el nom del Peu del Romeu com en la cançó que canten els nens; «Sant Jaume de Regalícia, / sant Jaume de Regaló, / a les noies, xocolata, / als homes, cop de bastó.» La versió erudita diu: «Sant Jaume ve de Galícia, / sant Jaume ve d'Aragó...», però bé podria estar relacionada amb el camí, perquè Sant Jaume de Rigolisa és un mas de la Cerdanya, a la mateixa ratlla de la frontera amb França, per la capella del qual passava un ramal del camí de Sant Jaume.

En uns altres indrets, la connexió de sant Jaume amb el món de les ànimes no queda tan clara i la celebració de la vigília ha esdevingut la d'una revetlla més amb la menjada de la coca. Els aplecs del dia de Sant Jaume en una ermita o les forades en cas de no haver-hi ermita han subsistit com a característica de la diada.

Josefina Roma

Àger (Nog) *Aplec de Sant Jaume.* Fins fa pocs anys, revetlla a la plaça i plantada d'un arbre al mig, entorn del qual es ballava.
GG 81-85:X,377. IP 10.85; 6.87.

Albons (Bem) *Festa major d'Estiu, de Sant Cugat.* Alguns anys, cantada d'havaneres amb cremat.
EN 81-83. FE 85:33. PD 27.7.82:6; 30.7.83:15. IP 7.86; 8.86.

Artesa de Lleida (Sgr) *Festa de Sant Jaume.* Revetlla amb processó de fanals.
IP 11.86.

Arties (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa major de Sant Jaume.* És la segona festa major. Vermut popular per als assistents i entreteniments.
CQ 82-84:Var. IP 10.85.

Avinyonet de Puigventós (Aem) *Festa major de Sant Jaume.*
EN 81-83. FE 85:21. GG 81-85:IV,495. IP 7.87.

Badalona (Bar) *Festa major del barri d'Artigues.*
IP 3.86.

Balaguer (Nog) *Festa de Sant Jaume.* Processó infantil amb fanalets (de l'ermita de Sant Jaume a la de Santa Anna). A la plaça de Sant Jaume, Ball dels Fanalets. Abans, Ball de Sant Jaume.
AM 32-49:II,145. AM 58:97. CAPMANY 78:91. DL 25.7.79. FE 81:8. MO 23.7.82:24; 22.7.82:37; 6.7.84:37. SALVÀ 58:43. IP 6.87.

Barcelona (Bar) **Festa de Sant Jaume.* Fira de melons a la plaça de Sant Jaume. Vigent fins a principi del s. XX.
AM 32-49:II,144. MO 16.7.82:33.

Begues (Bll) *Festa major de Sant Jaume.* Dissabte al vespre i diumenge al migdia es passeja la Cuca Fera, que sortí per primer cop al 1934 però no reaparegué fins el 1976. Fa uns 10 m de llarg i l'acompanyen alguns grups folklòrics de la comarca. Ball amb elecció de pubilla i esports.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,494,511. PUERTO 80a. 3V 22.7.83:21. IP 5.87.

Belianes (Urg) *Festa major de Sant Jaume.*
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. NT 16.7.83:21. IP 6.87.

Bellveí (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major de Sant Jaume.*
EN 81-83. IP 10.85; 11.85.

Benissanet (Reb) *Festa major d'Estiu, de Sant Jaume.* Processó amb la imatge del sant, que porta raïms penjats, i banda de cornetes. "Majorettes" i elecció de pubilla. Antigament, subhasta de coques beneites i cóssos de rucs, cavalls i homes.
BLADÉ 82:43-44. DT 1.8.82:9. EN 81-83. GG 81-85:XI,158. IP 8.85.

Bràfim (Aca) *Festa major de Sant Jaume.* Organitzada per l'Ajuntament i pel Centre Recreatiu. Concursos de dibuix i de tir al plat, organitzat aquest per la Societat de Caçadors de Bràfim. Trofeu del Vi, de ciclisme, a càrrec del Club Ciclista de Tarragona des de 1970 aprox. Dura uns 3 dies. Antigament, Ball de Sant Jaume (dialogat).

DT 23.7.82:10; 22.7.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. SALVÀ 58:43. IP 2.87.

Brull, el (Oso) *Festa major del veïnat de Sant Jaume de Viladrover.* Amb el pas dels anys, els actes s'han anat traslladant de la parròquia de Sant Jaume de Viladrover, del terme de Seva, cap a l'estació del tren i la carretera, de manera que hi participen majoritàriament veïns de la parròquia de Sant Miquel de Balenyà. Dissabte pròxim, gimcana de bicicletes. Diumenge, xocolatada, jocs de cucanya i tir al plat.
EN 81-83. N9 30.7.82:10; 15.7.83:14; 22.7.83:24; 29.7.83:12; 5.8.83:10.

Cabrera d'Igualada (Ano) *Festa de Sant Jaume de la urbanització de Can Ros.* Organitzada per l'Associació de Propietaris.
IP 11.85.

Camarles (Beb) *Festa major de Sant Jaume.* Ofrena floral al patró, pregó, curses, paella popular per a tota la població, vaquetes, baldanada i focs artificials. Dura 10 dies.
CQ 82-84:Beb. DT 28.7.82:9. EN 81-83. GG 81-85:XIII,212,355.

Campdorà (Aj. de Girona, Gir) *Festa major.*
FE 85:56. GIRONA 85:72. IP 4.87.

Camp-redó (Aj. de Tortosa, Beb) *Festes majors.* Dies abans, disparada de morterets i cercavila, bou capllaçat, curses de bous en una plaça improvisada i festa d'homenatge a la vellesa, amb rondalles i música. El dia del sant, concurs de paelles i dinar de germanor. Per acabar les festes, focs d'artifici. Cap als anys 50, encara es feien per Sant Joan, però, com que per aquestes dates és quan hi ha feina amb el conreu de l'arròs, es va decidir de canviar-les de dia. Tenen una durada d'una setmana.
CQ 82-84:Beb. El 27.7.83:9. VB 22.7.83:7; 5.8.83:13. IP 1.87.

Canyada de Beric, la (Mat) *Festa major de Santiago i Santa Anna.* Antigament sortien vaquetes.
GG 81-85:XI,366. IP 3.87.

Cardona (Bag) *Festa de la plaça de Sant Jaume.* S'enrama la plaça amb flors, banderoles, boixos... Al mig, brollador on l'ou balla.
IP 10.85.

Casau (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Jaume.* Missa amb músics, veneració de la imatge i processó pels carrers del poble portant-la. A la plaça, parada i cant dels goigs. Al final, coca i vi bo per als presents.
GG 81-85:XVI,232,391. IP 10.85; 11.86.

Castellitallat (Aj. de Sant Mateu de Bages, Bag) **Aplec a l'ermita de Sant Jaume.*
DC 64:110. IP 10.85.

Cervelló (Bll) *Revetlla de Sant Jaume.* Rifes, ball, espectacles, cursa, balls infantils, etc.
IP 5.87.

Cervera (Sga) *Festa del barri dels Ametllers.* Jocs de cucanya, ball de revetlla, nit de foc, havaneres i cremat i xocolatada.
GG 81-85:IX,55. MA 25.7.82:2. SG 15.8.83:4; 15.8.84:3. IP 2.87.

Coll de Nargó (Aur) *Festa major de Sant Jaume.* Des de finals dels 70, Festa dels Raiers, amb la construcció d'un rai i el seu descendiment per un tram del riu. Activitats per a la canalla i ball durant els 3 dies que dura la festa.
CD 87*a*. DC 64:124. GG 81-85:XVI,135. IP 5-87.

Colònia Llaudet (Aj. de Sant Joan de les Abadesses, Rip) *Festa major de Sant Jaume.* La vigília a la tarda, cercavila amb cap-grossos i jocs de cucanya. Durant la revetlla, presentació de la pubilla. L'endemà, eixint de missa, benedicció de vehicles, xocolatada i sardanes. Per acabar-la, coets.
FE 85:66. N9 23.7.82:8,37; 30.7.82:9. IP 12.86.

Colònia Vidal (Aj. de Puig-reig, Ber) *Festa major.*
VL 85:61.

Corbins (Sgr) **Festa de Sant Jaume.* L'excés de feina d'aquests dies aconsellà de traslladar-la al 24 d'agost.
MA 22.5.82:10.

Cornellà de Terri (Pes) **Festa de Sant Jaume.* Fins a 1955 aprox., berenar a la font de Sant Jaume entre uns altres actes.
IP 1.87.

Creixell (Tar) *Festa major de Sant Jaume.* Cavalcada de carrosses amb "majorettes" -alguns anys-, exposicions i exhibició de castellers. Sant Jaume és el patró del poble. Dura 4 dies.
DT 24.7.82:9; 23.7.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,142,401. 3V 23.7.82:8; 15.7.83:19. IP 1.87.

Esblada (Aj. de Querol, Aca) **Festa major de Sant Jaume.* Ball de Sant Jaume (dialogat) fins a l'any 1957.
BOVÉ 26:82. IP 12.85; 2.87.

Escaldes-Engordany, les (And) *Festa major.* La vigília, repic de campanes i cercavila amb grup d'animació al vespre. L'endemà, anomenat Dia del Turista, festival folklòric a càrrec de l'esbart local Santa Anna i ball gratuït a l'envelat. L'endemà passat, Santa Anna, després de la missa de festa major, Ball de Santa Anna; a la tarda, cantada d'havaneres. Concurs d'aparadors (des de 1983).
AM 58:97. ANUARI 69:297. ANUARI 71:93. ARMET 07:150-151. CM 83:23. DL 3.7.73. GG 81-85:XVI,340,355,391. MA 25.7.82:2. PALAU 67:192. PO 6.4.84:11; 20.7.84:12-13; 27.7.84:12-14; 3.8.84:8-9; 19.7.85:15; 2.8.85: 9,27-28. RAOUL 51:20.

Esparreguera (Bll) **Festes de Sant Jaume i Santa Anna.*
IP 4.79; 5.87.

Espinelves (Oso) *Festa major d'Estiu o de Sant Jaume.* Jocs de cucanya. Al vespre, cant d'havaneres amb repartiment de botifarra i xampany.
EN 81-83. FE 85:73. N9 23.7.82:8,37; 22.7.83:6,36. PD 24.7.82:6. IP 10.86.

Estaon (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major de Sant Jaume.*
CD 86*b*.

Ferran (Aj. d'Estaràs, Sga) **Festa major de Sant Jaume.* Es deixà de celebrar a l'inici dels anys 80.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Figuerola del Camp (Aca) *Festa major*. Pregó, cercavila i missa amb acompanyament d'orquestra. Fins a 1940 aprox., els joves feien una mena de guerra de moros i cristians (2 grups s'enfrontaven amb sabres i coets). Dura 3 o 4 dies.
CI 27.7.84:2. DT 28.7.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Folgueroles (Oso) **Festa del barri de la Ricardera*. Va començar a final dels anys 40 o a començament dels 50 quan es va passar la festa major del poble, celebrada el 15 d'agost, al setembre. Durant uns quants anys se celebrà en aquesta diada, però després passà novament a l'agost i aquest barri féu la festa per Sant Jaume. Es perdé a començaments dels 60.
AU 5.8.83:7. IP 10.86.

Fontdepou (Aj. d'Àger, Nog) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume del Cas*.
MA 24.3.76; 11.7.76; 23.7.78. LA PRENSA 27.4.76. IP 10.85.

Fornells de la Selva (Gir) *Festa major de Sant Cugat*. Diumenge, ofici amb orquestra. Sortint-ne, sardanavermut. Teatre. Dilluns, darrer dia, s'havia fet un berenar a la font.
EN 81-83. FE 85:55. GG 81-85:III,411. PD 24.7.82:3; 22.7.83:2; 23.7.83:2, 10. IP 8.86.

Fuliola, la (Urg) *Festa major de Sant Jaume i Santa Anna*. Cursa de bicicletes, concurs de colles sardanistes i cercaviles amb "majorettes" i grup d'animació. Al ball del vespre, xocolatada per als assistents.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. PR 86. IP 2.86; 8.86.

Gallifa (Voc) *Festa major de Sant Jaume*. Pregó, cursa atlètica, concursos de fotografia i de pintura ràpida, etcètera.
EN 81-83. IP 12.85; 11.86.

Garidells, els (Tar) *Festa major de Sant Jaume*.
EN 81-83. GG 81-85:VII,126,401. IP 2.87.

Granja d'Escarp, la (Sgr) *Festa major de Sant Jaume*. Competicions esportives. Fins al 1985, corregudes de vaquetes.
GG 81-85:X,170,495. IP 3.87.

Gunyoles, les (Aj. de la Secuita, Tar) *Festa major de Sant Jaume*.
CORTIELLA 82a:44. GG 81-85:VII,131. IP 2.87.

Joanetes (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major*. Ofici. El cap de setmana següent, resta d'actes populars: jocs de cucanya, campionat de botifarra -joc de cartes-, elecció de pubilla... El darrer dia, berenar amb sardanes al prat de can Gelada.
CD 81a. FE 85:49. GG 81-85:III,412. PD 23.7.83:2. IP 8.86; 3.87.

Les (Var) *Festa major del barri del carrer de Sant Jaume*.
PR 81. IP 6.87.

Lladorre (Pso) **Festa de Sant Jaume*.
EN 81-83. IP 6.87.

Lleida (Sgr) *Festa de Sant Pantaleó del barri de la Mariola*. La major part de participants són immigrants d'Andalusia. A la tarda, processó amb la imatge del sant. Data poc fixa.
MA 25.7.82:2; 20.7.83:6. IP 4.87.

Festa major del barri de la Bordeta. Pregó, elecció de pubilla, cercavila amb gegants, cap-grossos, Marraco, banda de música i "majorettes" i cursa popular.
CC 22.7.83:12. MA 17.7.82:6; 18.7.82:2; 20.7.82:2; 21.7.82:2; 23.7.82:12; 3.8.82:6; 20.7.83:6; 21.7.83:15.

**Fira de Sant Jaume*. Instituïda el 1766, ja havia desaparegut a mitjan segle XIX.
GG 81-85:X,25-26.

Llesp (Aj. del Pont de Suert, Ari) *Festa de Sant Jaume*. La vigília al vespre, revetlla. Començada el 1984.
IP 6.87.

Manlleu (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume de Vilamontà*. La vigília al vespre, foguera i cinema a l'aire lliure. L'endemà, després de la missa, esmorzar de germanor. L'ermita, enrunada el s. XVIII, fou reconstruïda dalt d'un turó pròxim, el 1857, amb motiu d'una pesta de còlera.
N9 23.7.82:11,37. IP 10.86.

Manresana, la (Aj. de Sant Ramon, Sga) *Festa major*.
DC 64:228. IP 81.

Martorell (Bll) *Festa de Sant Jaume del barri de Can Carreres*.
GG 81-85:VIII,385.

Masriudoms (Aj. de Vandellòs, Bca) *Festa major*.
GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

Moja (Aj. d'Olèrdola, Ape) *Festa major de Sant Jaume*. La vigília, pregó. Uns altres dies, cursa popular i concurs de dibuix (iniciat el 1980). Es deixa anar un vedell perquè sigui torejat (des de 1982). Cercavila amb el drac, els grallers i el grup de diables de Moja, que representen un acte sacramental. Castell de focs, concert i traca de comiat.
EN 81-83. FU 24.7.87:19-21. GG 81-85:V,76,477. PR 86. 3V 9.7.82:10; 23.7.82:19-21; 22.7.83:22; 4.11.83:5.

Monistrol de Montserrat (Bag) *Festa major d'Estiu, de Sant Jaume*. Dies abans, concurs de pesca, iniciat el 1982. Al matí, esmorzar de germanor. Cercavila amb orquestra, "majorettes" i acompanyament de les autoritats locals per anar al temple parroquial. Concurs de tir al plat i jocs de cucanya.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 24.7.82:6-7; 21.7.83:23; 23.7.83:13. IP 11.85; 3.86.

Montclar d'Urgell (Aj. d'Agramunt, Urg) *Festa major de Sant Jaume*. Sant Jaume és el titular de la parròquia.
GG 81-85:IX,274,411. IP 3.86.

Montgat (Mar) *Festes del barri de Can Maurici*.
IP 6.87.

Mont-ras (Bem) *Festa major de Sant Jaume*. Cantada d'havaneres i cremat de rom. Àpat comunitari a base de cigrons amb botifarra.
EN 81-83. FE 81:8. FE 85:35. GG 81-85:IV,495. IP 8.86.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festa major de la urbanització Miami Platja*. Cercavila amb "majorettes". Va començar el 1959.
IP 10.85; 3.86.

Mura (Bag) **Aplec a l'ermita de Sant Jaume*.
CANYAMERES 70:250.

Nalec (Urg) *Festa major de Sant Jaume*. Ball de les Forques, recuperat el 1982.
EN 81-83. GG 81-85:IX,211. IP 6.87.

Núria (Aj. de Queralbs, Rip) *Aplec de Sant Jaume*.
GG 81-85:I,399. IP 4.86.

Oliana (Aur) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume de Graell*. Benedicció del terme i dinar de germanor. A poca distància de l'ermita hi ha les ruïnes d'una altra (Sant Jaume el Petit) a la qual s'anava en aplec el dia 1 de maig.
EN 84-85.

Oluges, les (Sga) *Revetlla de Sant Jaume*. Foc de Sant Jaume, ball i coca a l'aire lliure. Abans, diferents focs pel poble; ara, només un.
IP 2.87.

Organyà (Aur) **Mercat de formatges*. Participació de tots els pobles de la rodalia. Tot el formatge era de llet d'ovella. Es va perdre cap a 1936.
ESPAR 77:52. IP 12.85.

Pierola (Ano) *Festa major*.
GG 81-85:V,478. SZ 82:137. IP 10.85.

Pineda, la (Aj. de Vila-seca i Salou, Tar) *Festa major*.
DT 28.7.83:13. IP 12.85; 2.86; 2.87.

Planes d'Hostoles, les (Gax) *Festa major de Sant Jaume*. Missa amb assistència de les autoritats. Sardanes i Balls de Gegants -recuperats el 1982, després de 40 anys- i de Cap-grossos. Al vespre, ball amb elecció de la pubilla. L'endemà, jocs de cucanya (agafada del porc untat, pujada pel pal encerat...) i carbassonada -carbassons fregits i menjats amb un entrepà amb tomàquet i embotits. Concurs de pesca (des de 1954 aprox.), exposició d'artistes locals i tir al plat.
CD 81a. EN 81-83. FE 85:47. MOSTRARI 85:60,68. MURLÀ 84:162. OL 22.7.82:4. PD 4.4.82:10; 24.7.82:11-12; 27.7.82:7; 23.7.83:2; 24.7.83:sup.I. IP 3.87.

Portbou (Aem) *Festa major d'Estiu, de Sant Jaume*. Diumenge abans, jocs de cucanya marítims i travessia de la badia. Pregó, vermut popular, Balls de Gegants i Cap-grossos, concursos de dibuix ràpid i fotografia, festival de "rock" i desfilada de "majorettes". Començà a celebrar-se el 1889.
FE 85:26. GG 81-85:IV,495. PD 24.7.82:6; 23.7.83:18; 24.7.83:12. IP 9.86.

Prades (Bca) *Festa de Sant Jaume*. La vigília al vespre es fa rajar xampany per la font de la plaça. Venda de coques. Iniciada cap a 1983, hi concorre un públic nombrós de poblacions veïnes.
DT 28.7.83:13. EN 81-83. IP 3.87.

Puigcerdà (Bce) *Festa a l'església de Sant Jaume de Rigolisa*. Segons una llegenda, l'edifici fou aixecat en el camí de Santiago de Compostella pel mateix sant Jaume. És dins una propietat particular.
CD 83a. EN 81-83. EN 84-85. FE 85:42. GG 81-85:XV,300. RU 8.82:14. IP 12.86.

Queixigar (Aj. de Monesma, Bri) *Fira de Sant Jaume*.
IP 4.87.

Queralbs (Rip) *Festa major de Sant Jaume*. Cinema a l'aire lliure.
EN 81-83. FE 85:65. GG 81-83:I,full de correc. N9 23.7.82:37; 30.7.82:10; 22.7.83:36. RI 18.7.81:6.

Ransol (Par. de Canillo, And) *Festa major*. Celebrada conjuntament amb l'Aldosa de Canillo i els Plans. Beguda a la font de Ferro, tir al plat i exhibició de balls folklòrics.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. IP 6.87.

Ravós de Terri (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) *Festa major de Sant Cugat*.
EN 81-83. FE 85:55.

Reus (Bca) *Fira de Sant Jaume*. Fira de maquinària industrial i sobretot agrícola, de joguines i de complements per a la llar. Instituïda per Jaume II, abans era dedicada a cavalleries i animals. Sardanes.
CQ 82-84:Bca. DT 25.7.82:11; 24.7.83:10; 26.7.83:11. EN 81-83. FI 86:52. GG 81-85:VII,171,176. MO 23.7.82:29. IP 1.86; 7.87.

Riudoms (Bca) *Festa major de Sant Jaume*. Processó amb la imatge de sant Jaume Pelegrí, esports (proves de natació) i elecció i proclamació de la pubilla, en què participen les diverses entitats del poble. Abans, aplec a l'ermita de Sant Antoni.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 11.85; 3.86.

Rubí (Voc) *Festa major de la urbanització dels Avets*.
DI 25.7.84:11. IP 6.87.

Festa major del carrer de Sant Jaume. S'engalana el carrer, on es fan diferents activitats: cinema, sopar de germanor, etc.
DI 25.7.84:11.

Sallent de Solsonès (Aj. de Pinell, Sol) *Festa de Sant Jaume*.
SL 87. IP 3.87.

Salt (Gir) *Festa major de Sant Jaume*. Comença uns dies abans amb el pregó (des de 1983). Havaneres, concerts, representacions de teatre... Des de 1964 aprox., concurs de colles sardanistes. Marxa popular (des de 1979). El darrer dia, "feixina": berenar de germanor a les deveses del Ter i castell de focs artificials (des de 1982).
FE 85:58. GG 81-85:III,411. PD 15.5.82:8; 10.7.82:7; 21.7.82:sup.2; 31.7.83:16; 15.5.83:4; 23.6.83:5; 14.7.83:4; 21.7.83:sup.2; 27.7.83:18; 30.7.83:15. IP 8.86.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri de Santa Rosa*.
IP 3.86; 7.87.

Festa major del Barri Llatí. Desfilada de "majorettes".
IP 3.86; 7.87.

Santa Creu d'Horta (Aj. d'Osor, Sel) *Festa major.* Missa, tir al plat i ball.
FE 85:74. IP 11.86.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Festa de Sant Jaume del barri del Saió.* Antigament, aplec a l'ermita de Santa Anna del Saió.
MARTÍ 69:204,233. PR 84. VT 65:184. IP 10.85; 11.85.

Santa Seclina (Aj. de Caldes de Malavella, Sel) *Aplec.*
FE 85:72.

Sant Carles de la Ràpita (Mon) *Festes majors de Sant Jaume.* El primer dia a la tarda, cercavila amb banda de música local, cornetes i tambors, "majorettes" i cap-grossos. El dia del sant, ofrena de flors a sant Jaume, pregó i proclamació de la reina de les festes, la pubilla infantil i les dames. Focs artificials, desfilada de carrosses i batalla de "confetti". Cada carrossa va guarnida amb algun motiu especial associat a les disfresses dels seus integrants. Un dia a la tarda, festa marítima amb jocs a l'aigua (pal ensabonat, engegada d'ànecs...) i regata de muletes -embarcacions tradicionals a la zona. Alguns dies al matí, engegada de vaquetes pels carrers i toreig a la plaça preparada amb carros. Un dia, bou capllaçat, passejat des de primera hora pels carrers, sacrificat i, un parell de dies després, guisat i repartit entre tothom amb pa i vi. Un altre dia, vedell capllaçat dedicat als infants, que no és sacrificat sinó només torejat. Sardinada i botifarrada. Concurs d'arrossegament de cavalleries amb carros ben carregats a la platja: hi participen concursants de fora de la població. Homenatge a la vellesa, amb desfilada de "majorettes" i repartiment de records, havaneres a la plaça i cremat. S'engalana el carrer de Sant Jaume. Hi ha força penyes, organitzades per carrers i entitats, que munten els seus actes. Concurs de fotografia (iniciat el 1968). Com a final, castell de focs artificials. Els actes duren des del dissabte anterior al diumenge següent a la festa.
DT 25.7.82:16; 23.7.83:7. GG 81-85:XIII,355. SZ 82:137. VB 29.7.83:1; 20.7.84:3. IP 10.85.

Sant Cristòfol (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major de Sant Jaume.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Sant Jaume de Llierca (Gax) *Festa major de Sant Jaume.* Ofici amb orquestra.
CD 81*a*. EN 81-83. FE 85:48. GG 81-85:III,412. OL 22.7.82:5. PD 24.7.82:6; 23.7.83:2. IP 9.86.

Sant Jaume dels Domenys (Bpe) *Festa major.* Al matí, matinades a càrrec dels diables. Benedicció de pa, que és portat fins a l'església en comitiva. Ball de Diables propi, format pel jovent del poble el 1985. Al vespre, castell de focs artificials.
FU 24.7.87:19-21. GG 81-85:V,206,477. 3V 23.7.82:11; 22.7.83:22; 5.8.83:11; 16.3.84:14. IP 2.86.

Sant Jaume d'Enveja (Beb) *Festa major de Sant Jaume.* Diada del Turista, vaquetes, presentació de pubilles, àpat col·lectiu amb carn de bou... Dura del 24 al 31.
CQ 82-84:Beb. DT 28.7.82:9. EN 81-83. GG 81-85:XIII,223,355 IP 1 87

Sant Jaume Sesoliveres (Aj. de Piera, Ano) *Festa major.*
FU 1.87:47.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) **Diada sardanista.* Concurs de colles sardanistes (començà el 1969 aprox.).
N9 23.7.82:11,37. IP 4.86.

Sant Julià del Fou (Aj. de Sant Antoni de Vilamajor, Vor) *Festa major.*
EN 81-83.

Sant Llorenç Savall (Voc) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume de Vallverd.* Després de la missa els assistents són obsequiats amb coca i mistela pel propietari dels terrenys. L'ermita és romànica.
FD 10.10.76. IP 1.87.

Sant Martí de Centelles (Oso) *Festa major d'Estiu, de Sant Jaume.* El diumenge més a prop, cursa popular a Valldaneu (des de 1978). Gimcana de bicicletes i, al vespre, foguera de Sant Jaume. El dia del sant, missa a l'església de Sant Pere de Valldaneu, xocolatada i concurs de flors boscanes. Dies abans, concurs de pintura (des de 1980).
AU 29.7.83:6. DS 22.7.83:8. EN 81-83. N9 8.7.83:21; 22.7.83:6,33; 29.7.83:12. IP 1.86.

Sant Martí Sapresa (Aj. de Brunyola, Sel) *Festa major petita de Sant Jaume.*
FE 85:72. IP 11.86.

Sant Pol de Mar (Mar) *Festa major de Sant Jaume.* Ball típic de les Almorratxes. Diumenge anterior, Fira d'Art (des de 1980), organitzada pels Amics de les Arts de Sant Pol. Concurs de pesca, castell de focs d'artifici, cantada d'havaneres i torneigs esportius. Al ball del vespre, a l'envelat, elecció de la pubilla.
AM 32-49:II,146. CAPMANY 48:79. EN 81-83. FI 86:52. GG 81-85:VI,524. GINESTA 68:48. MR 23.7.82:4; 23.7.83:9,14. PD 23.7.83:25; 24.7.83:sup. X. PELLICER 1887:359. IP 6.87.

Sant Ramon (Sga) *Festa major de Sant Jaume.* Missa solemne i repartiment de coques. Antigament, passada per tot el poble de l'orquestra, dels majorals i de moltes noies, que estrenaven el vestit de l'estiu. Les coques que s'havien de repartir després de la missa es transportaven embolcallades en unes magnífiques tovalles. Després de la missa, Ball de Majorals, que assenyalava el traspàs en aquest càrrec.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 1.86.

Seva (Oso) *Festa major del barri de Sant Miquel de Balenyà.*
EN 81-83. IP 10.86.

Sils (Sel) *Festa de Sant Jaume.* La vigília, revetlla, organitzada des de 1980 per la societat Unió Recreativa La Laguna.
IP 8.86.

Solsona (Sol) **Fira de Sant Jaume.* Dedicada sobretot a bestiar i eines del camp.
R7 14 6 83:14 IP 3 87

Tivissa (Reb) *Festa major de Sant Jaume*. Antigament, processó a la tarda amb la imatge del sant, que duia uns raïms primerencs. S'havien fet uns cóssos típics per a homes a peu i amb animals; els premis eren tres: un gall per al guanyador, un conill per al següent i el darrer s'emportava unes cebes. Retornaren de 1972 a 1974. Homenatge a la vellesa, que començà el 1930. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:XI,365. TIVISSA 84:166,169-170,179,211-212.

Toloriu (Aj. d'Aristot i Toloriu, Aur) **Festa petita*. Sant Jaume és el patró del poble. Perduda a començaments dels 80.
IP 12.86.

Tordera (Mar) *Festa de Sant Jaume del barri de Sant Andreu, Sant Jaume i Mas Martí*.
IP 8.86.

Torre de l'Espanyol, la (Reb) *Festa major de Sant Jaume*. Ball de plaça i concursos de natació.
EN 81-83. GG 81-85:XI,163. IP 5.85.

Torres, les (Aj. de la Seu d'Urgell, Aur) *Festa major*.
CD 87a. IP 9.86.

Torres del Bisbe (Aj. de Graus, Bri) *Festa major de Sant Jaume i Santa Anna*. Missa i processó. L'endemà, missa a l'ermita de Santa Anna. El tercer dia, jocs de cucanya per als nens. Dura 3 dies.
GG 81-85:XII,475. RB 7.83:15. IP 4.87.

Travesseres (Aj. de Lles, Bce) *Festa major*.
GG 81-85:XV,430. IP 12.86.

Tremp (Pju) **Aplec a l'ermita de Sant Jaume*. L'ermita ja no existeix. La vigília al vespre, revetlla al barri on era.
MIR 78:37. IP 8.85; 10.85.

Tuixén (Aur) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume*. L'ermita es va restaurar el 1985.
AM 58:97. CC 2.8.75. EN 81-83. FE 81:8. ROCA 1887:139. IP 2.86.

Usall (Aj. de Porqueres, Pes) *Festa major de Sant Jaume*.
FE 85:57. GG 81-85:III,411.

València d'Àneu (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa de Sant Jaume*.
EN 81-83. IP 6.87.

Vallespinosa (Aj. de Santa Perpètua de Gaià, Cba) **Festa major*. Ball dialogat de Sant Jaume. Es perdé el 1936.
GG 81-85:IX,412. SALVÀ 58:43. IP 3.87.

Vilaller (Ari) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Riupedrós*.
PR 82. IP 6.87.

Vilaür (Aem) *Festa major, de Sant Jaume*. Cantada d'havaneres.
CQ 82-84:Aem. EN 81-83. FE 85:29. GG 81-85:IV,495. IP 10.86.

Vilella Alta, la (Pri) *Festa de Sant Jaume*.
EN 81-83. IP 2.87.

Viles de Turbó, les (Aj. de Torlarribera, Bri) *Festa major*.
IP 4.87.

Xerta (Beb) *Festa major de Sant Jaume*. Ofrena en honor del sant. Surten toros. Gran paella popular i jocs aquàtics: curses de natació, pal ensabonat, curses d'ànecs... Dura 3 dies.
EI 1.8.84:6; 8.8.84:1,7. IP 7.81; 10.85.

Dissabte després del 25

Castellar del Vallès (Voc) *Festa del carrer de Sant Jaume*. A la tarda, jocs infantils. Al vespre, sopar de germanor entre el veïnat i ball.
DS 26.7.84:19.

Jonquera, la (Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Jaume de Canadal*. Jocs populars i sopar de germanor amb carn a la brasa i cargols. Es recuperà el 1984 després d'uns 12 anys de no fer-se.
PD 16.6.82:9. IP 9.86; 6.87.

Diumenge després del 25

Berga (Ber) *Festa dels Elois, o dels Traginers*. La vigília al vespre, passada de lluïment des del parc fins a la plaça de Santa Magdalena amb el tabaler, el banderer, els administradors i música. Antigament, els genets duien atxes enceses. El matí de diumenge, concentració de traginers i passada pels carrers: els veïns els tiren galledes d'aigua. Esmorzar col·lectiu: coca i barreja. Benedicció de les cavalleries davant la parròquia de Sant Pere, des d'on també els tiren aigua. A l'església de Sant Francesc, Ofici dels Traginers, que van guarnits, amb repartiment de panellets beneïts. Representació d'un casament típic de l'Alt Berguedà als claustres de la mateixa església des de 1962. Ballet de Déu a la plaça de Sant Joan. A la tarda, cursa de cavalls, fontada i ball a la font dels Segadors al so d'un acordió. Fins a 1962 se celebrava l'endemà de Sant Joan.
AM 32-49:II,110,118. AM 50-56:IV,219-221. AM 58:74-75. AV 23.8.80. CC 21.7.79:12. CL 76:44. DB 9.8.61; 22.5.70; 27.7.73; 1.9.73. FE 81:4. GG 81-85:II,256-258. HUCH 55:240-243,265. MO 22.7.83:37; 6.7.84:37. R7 24.7.82:14; 27.7.82:9; 21.7.83:22; 22.7.83:3-4; 26.7.83:9. SANSALVADOR 16:20-21. SZ 82:138,140. TE 24.7.65:4. VILARDAGA 29:39-40. VL 85:56,58,61,174-175. IP 10.85.

Canós, el (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Festa major de Sant Jaume*. Missa amb processó pels carrers del poble i jocs de cucanya per als petits.
EN 81-83. IP 10.85.

Castellví de Rosanes (Bll) **Aplec al castell de Sant Jaume*. Prop del castell hi ha l'ermita de Sant Jaume, que li ha donat nom. És d'origen romànic, amb arcuacions llombardes. Va ser incendiada el 1936 i des d'aquell any es va deixar de fer l'aplec, que es recuperà els anys 80 i es tornà a perdre el 1986. S'hi celebrava una missa de campanya amb distribució de panets beneïts.
AV 28.7.84:12. GG 81-85:VIII,388. PL 23.7.83:II. IP 9.86.

Clariana (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major de Sant Jaume*. Divendres, sopar de germanor i castell de focs artificials. Dissabte al vespre, corre-foc amb diables. Diumenge al migdia, cercavila amb gegants i cap-grossos. Sant Jaume és el patró de la parròquia.
EN 81-83. FU 24.7.87:19-21. GG 81-85:V,276. VIA FORA! primav.86:22.

Dosquers (Aj. de Maià de Montcal, Gax) *Festa major de Sant Jaume*. La vigília, ball. Diumenge, missa amb acompanyament d'orquestra, encant de coques i dues sardanes-vermut. A la tarda, jocs de cucanya. Perduda els anys 60, es va recuperar el 1980.
FE 85:45. PD 24.7.83:2. IP 3.87.

Montpalau (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa major*. Dissabte a la tarda i al vespre, ball. Diumenge, ofici amb acompanyament dels Cantadors de Tàrrega i ball. A partir de 1983, traslladada del dia 25 al cap de setmana següent.
IP 2.87.

Pallerols (Aj. de Talavera, Sga) *Festa major de Sant Jaume*. Des de 1985 es traslladà a aquest dia. Abans es feia el mateix dia 25.
GG 81-85:IX,84,411. IP 2.87.

Prats de Lluçanès (Oso) *Fira de Sant Jaume*. Amb el pas dels anys el nombre de parades i d'animació ha disminuït. Una especialitat destacada eren els xarops.
N9 5.8.83:18. R7 23.6.83:20. IP 10.86.

Riner (Sol) *Festa de Sant Jaume*. Missa a la capella de Sant Jaume, situada prop del terme de Llobera.
GG 81-85:II,400. SL 87. IP 3.87.

Dissabte pròxim al 26

Montblanc (Cba) *Festa del barri de Santa Anna*. Recuperada el 1983. Cóssos per a infants i ball a la plaça.
AIRES DE LA CONCA 1.8.25; 10.8.27:5. CD 85. CI 30.7.83:6. EP 8.83:12; 8.84:15. PR 85. IP 9.86.

Diumenge pròxim al 26

Vic (Oso) *Festes del barri de Santa Anna*. Diumenge anterior, cercavila i homenatge a la vellesa, amb obsequi i cant per part de la coral del barri. La vigília, concurs de castells de sorra (des de 1981). Diumenge, xocolatada i concurs de bicicletes amb disfresses (començà el 1981). A la tarda, cafè-concert. Diumenge següent, tornaboda a l'ermita de Sant Marc -de Calldetenes- amb arrossada, concurs de dibuix, jocs de cucanya... La revetlla de Sant Jaume, ball, teatre pels mateixos veïns, futbol, trotada de gegants... Des de començament dels anys 80, gegants propis, dissenyats per Pilarín Bayés.
N9 16.7.82:9,41; 23.7.82:37; 30.7.82:9,33; 22.7.83:6,36; 29.7.83:12,32. IP 10.86.

26

Amposta (Mon) **Fira ramadera*. Se celebrà per primer cop el 1825.
GG 81-85:XIII,298.

Bausen (Var) *Aplec a l'ermita de Santa Anna*. La capella va ser edificada per una família del poble en agraïment de salvar-se d'un naufragi.
EN 64-85. IP 11.86; 7.87.

Berga (Ber) *Festa de Santa Anna al Carrer Major*. Jocs de cucanya, sardanes, cinema, ball, xocolatada... És de les festes de carrer més antigues. El nom oficial és carrer de la Ciutat i la santa hi té una capelleta dedicada.
R7 23.7.83:10,30. VL 85:61,175. IP 10.85; 2.87.

Bescanó (Gir) **Aplec a la capella de Santa Anna*.
FE 85:53. IP 5.87.

Blanes (Sel) *Festa major de Santa Anna*. Dissabte abans, pregó. El dia de la santa, cercavila amb capgrossos, banda i "majorettes". Sortint de l'ofici, traca i sardanes. A la tarda, festival de cinema infantil. Més tard, concursos de musclos (des de 1981) i d'havaneres. Al vespre, a la platja, concurs de focs d'artifici Costa Brava (des de 1970). L'endemà, concurs de castells de sorra; al vespre, concert tradicional a la plaça de l'Església. El dia 28, a la tarda, *Aplec de l'Amor* a la platja de Sant Francesc. Antigament, el 28, aplec a l'església del convent dels caputxins, originat per un vot de poble instaurat a mitjan s. XVII pel batlle Benet Sendrer.
CONSTANS 54:72. EN 81-83. FE 85:71. GG 81-85:III,288,411. GINESTA 72:132. PD 26.6.82; 23.7.82:sup.2; 16.2.83:13; 17.6.83:10; 6.7.83:8; 23.7.83:25; 26.7.83:12. PLA 57:128. IP 11.86.

Breda (Sel) *Aplec a l'ermita de Santa Anna*. Repartiment de coca amb sucre.
DC 64:64. EN 81-83. FE 85:72. GINESTA 72:146. PD 26.7.83:2.

Castellvell del Camp (Bca) *Festa major d'Estiu, de Santa Anna*.
CQ 82-84:Bca. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

Estartit, l' (Aj. de Torroella de Montgrí, Bem) *Festa major de Santa Anna*.
EN 81-83. FE 85:37. GG 81-85:IV,496. PD 25.7.82:7; 26.7.83:2,12; 27.7.83:2. SZ 82:138. IP 7.86.

Grions (Aj. de Sant Feliu de Buixalleu, Sel) *Festa major de Santa Anna*.
FE 85:75. IP 11.86.

Llavorsí (Pso) *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 8.85.

Ponts (Nog) **Fira*.
RECULL 84:9.

Reus (Bca) **Festa de Sant Joaquim i Santa Anna*. Ball de Sant Joaquim i Santa Anna.
AM 50-56:IV,622-624. RIUS 79:13. VIOLANT 56-59:V,38-39. IP 1.86.

Riber (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major de Santa Anna*.
IP 11.85.

Santpedor (Bag) *Aplec a l'ermita de Santa Anna*. Esmorzar de germanor. Hi ha constància des de 1651 de l'obligació d'anar en processó «tota la universitat de la vila a la sua capella» el dia de la festa. Aplec de sardanes (des de 1966 aprox.) i jocs infantils.
DC 64:410. FD(Vic) 22.9.73. GG 81-85:II,437. MS 26.1.76. R7 5.7.83:6; 26.7.83:7; 11.8.83:6. IP 1.87.

Tamarit de Llitera (Lli) **Romeria a l'ermita de Santa Anna*.
IP 8.86.

Tàrrega (Urg) *Festa major dels barris de Santa Anna i de Santa Maria*. Les festes acaben amb un tradicional sopar de carrer.
NT 23.8.83:15; 14.8.84:28-29.

Vendrell, el (Bpe) *Festa major de Santa Anna*. Tradicionalment, té lloc els dies de Sant Jaume, de Santa Anna, de "Santa Anneta" i del "gos". La vigília, al migdia, repic de campanes i tronada de coets; a la tarda, pregó; al vespre, castell de focs. L'endemà, matinades amb grallers i cercavila amb gegants, nans, drac (el Caramot, construït el 1984), Ball de Diables, Ball de Bastons -recuperat el 1979 i amb la incorporació de noies des de 1982- i uns altres grups de la comarca. L'antic Ball de Mossèn Joan de Vic es va recuperar esporàdicament. Exhibició castellera: la colla Els Nens del Vendrell data de 1926 tot i que ja existia el precedent del Ball de Valencians, documentat el 1770. El Ball de Diables del Vendrell, documentat des de finals del s. XVI, es va perdre temporalment a primers d'aquest segle, però es va revifar el 1933 gràcies a Pau Casals. Després de 1939 aparegué amb interrupcions fins a 1961, que desaparegué. Des de 1979 torna a sortir amb tota la indumentària nova amb el suport de l'Ajuntament. Al vespre, cercavila de foc, amb dracs de diferents poblacions i el Botafoc, que representa un unicorn. El dia 27, "Santa Anneta", matinades amb grallers i cursa popular (des de 1979). El darrer dia, anomenat "del gos", matinades; al vespre, traca i cantada d'havaneres.
AM 50-56:IV,824; V,236. AM 54:47-48. CI 16.7.83:5; 3.8.84:2. CQ 82-84: Bpe. DT 24.7.82:9. EN 81-83. FE 81:8. FU 18.7.86:15; 24.7.84:12-15. GG 81-85:V,168,477. GRUPS 85. MO 23.7.82:29; 22.7.83:37; 6.7.84:37. SZ 82:137. 3V 23.7.82:14; 30.7.82:6; 22.7.83:20; 3.2.84:12-13. IP 2.86; 11.86.

Diumenge després del 26

Arboçar, l' (Aj. d'Avinyonet del Penedès, Ape) *Festa major de Santa Anna*. La vigília, castell de focs. L'endemà, ofici cantat i gimcana de tractors.
PR 86. 3V 29.7.83:11. IP 2.86.

Pontós (Aem) *Festa major d'Estiu, de Santa Anna*. Diumenge, ofici a la capella de Santa Anna (segles XVI-XVII) i sardanes. A la tarda i al vespre, la festa continua al poble.
EM 4.8.82:7. EN 84-85. GG 81-85:IV,178. PD 6.8.83:28; 7.8.83:7. IP 6.87.

27

Mataró (Mar) *Festa major de les Santes Juliana i Semproniana*. La vigília, a les 2 del migdia, "barram" des del campanar de l'església de Santa Maria -repic de totes les campanes alhora-; a la tarda, passejada de gegants, nans, la Momerota -incorporada el 1979-, flabiolaires i grallers. Hi ha 2 parelles de gegants, documentats des de 1775: en Robafaves i la Geganta, i en Maneló i la Toneta. La Momerota és un bou de fusta i cartró que llança foc per les banyes. Antigament, l'àguila fou popular. L'endemà, al matí, matinades amb grallers i flabiolaires i repicada de campanes des del campanar de Santa Maria força estona. A les 10, Missa de les Santes, ofici compost el 1848 per mossèn Manuel Blanch amb aire d'òpera italianitzant; s'interpreta per privilegi pontifici, amb orquestra i cor, i té una duració aproximada de 3 hores. Tot seguit, processó al voltant del temple amb les relíquies de les santes (recuperada el 1972). Engegada de coloms missatgers i desfilada dels gegants fins a l'Ajuntament. Tradicional "adormida" dels gegants (s'han d'ajeure perquè no entren drets a l'Ajuntament). Des de 1985 hi participa també un grup de diablesses amb música i ball propis. Altres dies, cant d'havaneres amb cremat a la platja, castell de focs artificials. Esportivament, es destaquen la cursa popular (des de 1979), el "trial" al circuit de can Bruguera (des de 1973), les 30 Hores de Futbol Sala, les 12 Hores de Petanca i les 24 Hores de Natació (des de 1960). Antigament la festa major era per la Mare de Déu d'Agost. Les relíquies de les santes arribaren a Mataró el 1672, i de mica en mica aquesta celebració anà prenent importància.
DB 19.3.71; 21.10.73. EN 81-83. FE 81:8. GG 81-85:VI,389,524. GINESTA 88:89-90,259. MO 22.7.83:37; 6.7.84:37. MR 28.8.81:13-16; 5.2.82:19, 21; 23.7.82:7,10-12; 19.7.83:6; 23.7.83:3,9; 26.7.83:6,9; 27.7.83:9,15; 28.7.83:9; 29.7.83:9; 26.4.84:14. MURLÀ 84:55. PB 80:42-43. PELLICER 1887: 335-336. SO 10.75:51. SZ 82:138. TE 27.7.71. VA 25.7.71.

Diumenge pròxim al 28

Fortià (Aem) *Festa de Sant Cels*.
EN 81-83. FE 85:24. IP 9.86; 7.87.

28

Dòrria (Aj. de Toses, Rip) *Festa de Sant Víctor*.
FE 85:66. IP 11.86.

Olives, les (Aj. de Peralada, Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Nazari*. Ofici i dinar de germanor.
IP 6.87.

Sant Martí de Llémena (Gir) **Aplec a l'ermita de Sant Nazari i Sant Cels*.
DC 64:381. IP 8.86.

Vallcebre (Ber) **Festa votiva de Sant Víctor*. Processó amb les banderes del poble i les imatges del sant i de la Mare de Déu.
VL 85:61. IP 2.87.

Diumenge després del 28

Riudecanyes (Bca) *Festa major de Sant Abdon i Sant Senén*. Cinema, concert-vermut i gimcana infantil.
DT 28.7.83:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

29

Lladorre (Pso) *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 8.85; 6.87.

Pinell (Sol) *Festa de Sant Nin i Sant Non*.
SL 87. IP 3.87.

Senterada (Pju) *Festa de Sant Víctor*. Missa de camp prop de la seva ermita i repartiment de panets.
IP 8.85; 6.87.

Diumenge pròxim al 30

Llorenç de Vallbona (Aj. de Sant Martí de Riucorb, Urg) *Festa major*. Sant Abdó i sant Senén són els patrons del poble.
IP 7.87.

Morell, el (Tar) *Fires i Festes dels Sants Abdon i Senén*. Cercavila amb grallers i diables. Cursa popular de motocultors (des de 1982), concursos de dibuix i pintura ràpida i gimcana. Algun any, teatre i havaneres amb cremat. Des de 1966 aprox., Cursa Ciclista del Préssec, organitzada pel club ciclista local. El darrer dia s'anomena "dia del gos" ja que tothom dorm.
DT 27.7.82:9; 26.7.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,122,401. IP 2.87.

Sarral (Cba) *Festa major*. Dedicada als sants Abdó i Senén, patrons de la vila. El 1982 es van estrenar gegants (Martí i Margarida) i 3 cap-grossos. Dura 3 dies.
DT 28.7.82:10; 23.7.83:13. EN 81-83. GG 81-85:IX,412. MURLÀ 84:169. IP 3.85; 9.86; 3.87.

Vilallonga del Camp (Tar) *Festa major d'Estiu, de Sant Abdon i Senén*. Exhibició castellera.
CQ 82-84:Tar. DT 22.7.83:12. EN 81-83. IP 2.87.

30

Amposta (Mon) **Festa de Sant Abdon i Senén del carrer de Corsini*. Perduda cap a 1965. Es deixaven anar bous pel carrer i es repartia panoli: pastís de farina, oli i llavors d'anís i coriandre.
GG 81-85:XIII,291. PR 58. IP 10.85.

Banyoles (Pes) **Festa del Terme, o de Sant Abdon i Senén*. El Terme és un barri de la ciutat. Abans de l'ofici, Ball de Passada, que és com s'anomena la cercavila. La cobla tocava uns petits fragments, anomenats lilaines, cada vegada que entrava una coca a l'església. Les coques s'ofrenaven durant la missa i se subhastaven després. Dedicada als patrons dels pagesos, es perdé cap a 1983.
GG 81-85:III,156. PD 29.7.82:2. RV 1.8.77:18; 7.79:4. IP 4.87.

Biosca (Sga) *Festa major d'Estiu*. Missa dels patrons sant Abdó i sant Senén. Jocs infantils.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 10.85.

Camporrells (Lli) *Festa major*. Processó cap a l'església, precedida pel Ball dels Totxets: es tracta d'un ball de bastons recuperat el 1981 després de 10 o 15 anys de no ballar-se. Hi participa sobretot la canalla d'ambdós sexes (abans eren només els homes) que van vestits amb pantalons negres arremangats o retaliats, mitges brodades o mitjons blancs, espardenyes envetades, brusa o camisa blanca i faixa i mocador vermells. Mentre ballen es canta la cançó següent: «Pastora la galana, / ingrata de l'amor, / no sigues ingrata, / lo teu amor me mata, / lo sol me remata, / les ales del teu cor.» Concursos de tir al plat i d'habilitat amb tractor i bicicleta i curses pedestres. Antigament, pastorada, que constava de tres parts: lloança dels sants patrons per part del majoral, pas del somer i del rabadà fent un repàs de la situació agrícola i ramadera i matracada final, amb crítiques personals. També s'ha perdut el costum de fer caragolades davant les cases.
AM 32-49:II,154-155. GG 81-85:XII,459,476. MONCLÚS 83:83. RB 7.83: 15. IP 6.86.

Capafonts (Bca) *Festa votada de Sant Abdon i Senén*. Instaurada en ocasió d'una antiga epidèmia.
DT 20.8.82:1. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

Cerbi (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) **Aplec a l'ermita de Sant Beat*. Es distribuïa un pa d'absoltes a tots els assistents.
MORELLÓ 04:35. IP 6.87.

Cubelles (Gaf) *Festa major petita, de Sant Abdon i Sant Senén*. Recuperada el 1983 després de 50 anys de no fer-se. A partir de 1985, trobada de gegants. Cercavila amb gegants, festival infantil i cinema a l'aire lliure. Aquests sants foren elegits copatrons el 1655. Dura 3 dies.
DV 29.7.83:8. GG 81-85:V,267. IP 10.85.

Gualta (Bem) *Festa major dels Sants Abdon i Senén*. Missa amb acompanyament d'orquestra. Dura 2 dies.
EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,495. IP 6.86; 7.86.

Torlarribera (Bri) *Festa major de Sant Abdon i Sant Senén*.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Diumenge després del 30

Almoster (Bca) *Festa major dels Sants Abdon i Senén*. Processó i cursa de cintes. Fins a començament de segle, representació del Ball de Sant Abdon i Senén, dialogat i en castellà.
DT 5.8.83:18. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 10.85; 2.87; 3.87.

Òrrius (Mar) *Festa major dels Sants Abdon i Senén*. Dissabte a la tarda, cercavila amb gegants. Diumenge, al final de l'ofici, cant dels goigs.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. PR 86. IP 7.86.

31

Ripoll (Rip) *Festa del carrer de la Trinitat.* Cursa de bicicletes, jocs de cucanya, xocolatada i revetlla popular.
N9 29.7.83:32. IP 5.86.

Principis de juliol

Girona (Gir) *Festa major del barri del Pont Major.* Festival infantil, cercavila, marxa en bicicleta... Recuperada el 1980 després de més de 20 anys de no fer-se. Dura 3 dies.
FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 4.7.82:4; 8.7.83:2,5; 9.7.83:2; 10.7.83:2. IP 5.87.

Sant Just Desvern (Bar) *Acampada urbana.* Iniciada el 1981. La vigília al vespre, sopar i foc de camp amb danses d'animació. L'endemà, esmorzar amb coca i llet. Forma part de la campanya d'actes de l'estiu.
PL 19.3.83:2. IP 7.87.

Primer dissabte

Anglès (Sel) *Festa del barri del Remei.* Començà el 1984. Al sopar de germanor hi ha entrepans, coca ensucrada i xampany.
IP 6.86.

Argentona (Mar) *Festa major del barri de Can Ferreters.* Organitzada per l'Associació de Veïns. Sopar de germanor entre els veïns.
IP 10.86; 6.87.

Besalú (Gax) *Festa del barri de la Recolta.* Organitzada per l'Associació de Residents i Propietaris. Ofrena de flors a càrrec de les pabordesses i pregó. Al vespre, a la revetlla popular, encant de coques i tortells.
CONSTANS 54:52. PD 8.7.83:20. IP 3.87.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Festa de la plaça de la Llibertat.*
PD 3.7.82:2; 2.7.83:14.

Calella de Palafrugell (Aj. de Palafrugell, Bem) *Cantada d'havaneres a la platja des Port Bo.* Començada el 1967 pel setembre; va passar al juliol el 1979. És la cantada tradicional que aplega més públic i, potser, la de més qualitat.
EN 81-83. FE 81:6. FE 85:35. MO 12.8.83:33. PD 1.7.83:15; 2.7.83:13,15-22. SZ 82:124. IP 5.87.

Centelles (Oso) *Concurs infantil de pesca.* Concursos de grills, gàbies artístiques i salts de granotes (des de 1979). Organitzat per l'Agrupació de Pescadors Esportius.
N9 2.7.82:41; 9.7.82:5; 21.6.83:8.

Figueres (Aem) *Festa major del barri de l'Horta de Can Capellera.* Començada el 1980. Al matí, pintada de murals infantils. A la tarda, xocolatada i jocs. Durant el ball del vespre, elecció de la pubilla i l'hereu del barri.
EM 30.6.82:6. PD 6.7.82:20; 1.7.83:2; 8.7.83:21. IP 7.87.

Fontanilles (Bem) *Festa major de Sant Martí.* Ofici amb acompanyament d'orquestra.
DC 64:170. FE 85:34. GG 81-85:IV,495. IP 6.86.

Montblanc (Cba) *Festa del barri de Sant Cristòfol.* Benedicció d'automòbils, que van guarnits amb rams de flors i serpentines, i jocs de cucanya. Recuperada el 1982.
AIRES DE LA CONCA 18.7.25; 3.7.26:9; 16.7.27:6. CD 85. CI 2.7.83:4; 23.7.83:4. EP 7.82:12; 8.82:12; 7.84:16. PR 51; 85. IP 9.86.

Olot (Gax) **Festa del taller de sants Les Arts Religioses.* Sortien 2 cap-grossos d'unes grans dimensions: el Cucut i la Xurruca, estrenats el 1906, que feien un ball.
ARNAU 80a:315. MOSTRARI 85:47.

Ripoll (Rip) *Festa del barri del Ninot.*
IP 5.86.

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Festa del raval de Cervera.*
IP 3.87.

Tàrrega (Urg) *Festa major del barri del Sol Ixent.* Cercavila amb grup d'animació i xocolatada. La data no és fixa del tot.
NT 9.7.83:19; 14.7.84:26. IP 6.87.

Torelló (Oso) *Festa del carrer de Puigdecanet.* Sopar de germanor i ball. L'endemà, xocolatada i jocs de cucanya.
N9 2.7.82:41; 8.7.83:9. IP 4.86.

Primer diumenge

Adrall (Aj. de Ribera d'Urgellet, Aur) *Festa major.*
IP 5.87.

Aleixar, l' (Bca) *Aplec de la Sardana a l'ermita de Sant Blai.* Començat el 1978, algun any també es fa a la plaça de la vila.
ANGLÈS 85:60,82. DT 3.7.82:8; 7.4.83:10; 2.7.83:8. EN 81-83. EN 84-85. IP 11.85.

Andorra la Vella (And) *Festa major del Cap del Carrer.* Va començar el 1985. Dissabte, al migdia, "majorettes" i cap-grossos del Cap del Carrer; al vespre, sardinada per als presents. Després del ball de nit, coca i moscatell per a tots els assistents. Diumenge, al migdia, aperitiu de festa major; a la tarda, jocs infantils i xocolatada. Durant el ball de nit, rifa d'un porc.
PO 5.7.85:11; 12.7.85:14-15.

Argentona (Mar) **Aplec de la Sardana a la Font Picant.* El 1982 s'intentà de recuperar-la coincidint amb la reivindicació per a la vila d'aquell paratge.
MA 4.7.82:8. MR 11.6.82:4. IP 9.86; 10.86.

Artés (Bag) *Aplec de la Sardana al bosquet de l'Aplec.* Iniciat pels volts de 1973, se celebra a la tarda.
EN 81-83. FE 81:6. IP 12.86.

Banyoles (Pes) *Aplec de la Sardana al paratge dels Desmais, a l'estany.* Tingué inici el 1953, encara que ja

se n'havia celebrat un el 1936. Organitzat pel Foment de la Sardana de Banyoles.
EN 81-83. FE 81:6. FE 85:53. MA 25.6.83:6. PD 10.6.82:18; 4.7.82:2; 26.2.83:24; 2.7.83:2. RI 4.7.81:4. SZ 82:122. IP 4.87.

Travessa nedant del llac de Banyoles. Començà el 1984, organitzada per l'Agrupació Esportiva de Veterans de Natació i Waterpolo de Catalunya.
DS 30.6.84:39. IP 4.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de les Roquetes, a Nou Barris.* Tallers infantils de dibuix, màscares, etcètera. Festival infantil, concurs de plantes i teatre. Dissabte al migdia, xeringada d'aigua. Com a final de festa, focs artificials i actuació dels diables del barri.
LLISTAT s.d. PB 87:18. PR 86; 87. IP 10.87.

Bellavista (Aj. de les Franqueses del Vallès, Vor) *Festa major.* Dura tot el cap de setmana.
GG 81-85:VI,523. IP 11.86.

Berga (Ber) *Festa del carrer de Balmes, en honor de la Mare de Déu del Roser.* Jocs infantils de cucanya, xocolatada i Ball Rodó acompanyat d'acordionistes o d'uns altres músics.
GG 81-85:II,259. IP 10.85.

Betren (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Aplec a la capelleta de Sant Roc i Sant Antoni.* Després de la missa, cant dels goigs i àpat en comú amb pa i formatge que prèviament s'han beneït. La capella és senzilla, de fusta. Es demana la protecció dels ramats.
EN 84-85. GG 81-85:XVI,229,390. IP 10.85; 6.87.

Boí (Aj. de Barruera, Ari) *Romeria a l'ermita de Sant Nicolau.* Repartiment de coca i beguda a càrrec del majordom.
DC 64:58. MA 22.7.75; 25.7.76. IP 5.87.

Campdàsens (Aj. de Sitges, Gaf) *Festa major de la Preciosíssima Sang.*
IP 5.87.

Camprodon (Rip) **Ball del Roser i dels Confits.* En acabar la dansa, el ballador obsequiava la seva parella amb una bossa de confits. Recuperat temporalment en la postguerra.
ARNAU 80a:21-23.

Cardedeu (Vor) *Festa major del barri de l'Estalvi.* Gimcana ciclista, joc de botxes i concurs de dibuix. Dura tot el cap de setmana.
PG 7.7.83:5. IP 10.86.

Castelldefels (Bll) *Festa major dels barris del Castell i del Poblevell.*
PL 27.5.83:2; 28.5.83:2; 2.6.83:2,10; 1.6.84:IV. IP 5.87.

Cistella (Aem) **Festa petita de Sant Antoni.*
DC 64:118. IP 10.86.

Corbera d'Ebre (Tal) *Festa de Sant Cristòfol.* Cursa de "cars" i cercavila amb xaranga. Es deixa anar una vaqueta. Àpat comunitari (vedella al forn, pernil, coca amb xocolata), benedicció de vehicles amb lliurament de clauers i processó amb cotxes i tractors.
IP 4.86.

Galera, la (Aj. de Gaià, Bag) *Festa major.* Al ball de la vigília al vespre, repartiment de coca i moscatell als presents. Diumenge, al matí, xocolatada; a la tarda, gimcana de cotxes. Hi ha una petita església dedicada a sant Pere de construcció recent.
R7 1.7.83:5; 2.7.83:8. IP 12.86.

Gornal, la (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major d'Estiu, de Sant Pere.* Corre-foc amb diversos dracs i el del poble: Bitxac. Castellers, futbol, ball, Ball de Bastons, "majorettes" i vermut-concert. Abans es feia el 29 de juny. Dura tot el cap de setmana.
DT 14.7.82:8. EN 81-83. FU 3.7.87:21. 3V 1.7.83:9. IP 10.85.

Hostalric (Sel) *Festa major.* Cercavila amb gegants i nans, tir al plat, concert, elecció de pubilla i del millor esportista, curses de moto i teatre. Dura 4 dies.
FE 85:73. GG 81-85:III,411. PD 2.7.82:9; 2.7.83:31. IP 6.86.

Igualada (Ano) *Festa del barri dels Set Camins.* Divendres, llançament de coets per anunciar les festes. Elecció de la pubilla i les dames d'honor del barri durant el ball. Dissabte, jocs de cucanya, cursa popular (des de 1979) i ball de gala al vespre. Diumenge, diana i cercavila. Dura 3 dies.
IG 29.6.83:3; 6.7.83:3; 4.7.84:7; 11.7.84:3; 17.11.84:15. IGUALADA 84. IP 2.86; 1.87.

Festa del carrer del Bruc i del passatge de la Tossa. Es guarneixen els carrers. Xocolatada, concurs de dibuix, vermut popular, berenar-sopar comunitari i traca final. Dura 2 dies.
IG 29.6.83:3. IP 2.86.

Llaés (Aj. de Ripoll, Rip) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Cau.* Missa amb ofrena de flors. A la tarda, sorteig d'una toia i concurs de flors boscanes.
N9 1.7.83:36.

Llampaies (Aj. de Saus, Aem) *Festa major.*
GG 81-85:IV,495. IP 8.86.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Festa major d'Estiu.* Sardanes, ball, espectacles per a la mainada... La Mutualitat de Previsió Social fa dir una missa pels difunts. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. FE 85:25. GG 81-85:IV,495. SZ 82:124. IP 6.87.

Manresa (Bag) *Festa de la Santa Creu.* Organitzada por la Confraria dels Tremendos.
IP 12.86.

Festa del barri de la Balconada. Va començar el 1980. Dissabte al matí, llançament de coets, seguit de curses populars. Diumenge, al matí, botifarrada i concursos de plantes i de dibuix; al migdia, vermut-homenatge als jubilats i pensionistes; a la tarda, gimcana de bicicletes, xocolatada i festival flamenc. Dura 2 dies.
R7 29.6.82:18; 3.7.82:6; 28.6.83:19; 1.7.83:3.

Martinet (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Festa major.* Abans se celebrava el 24 de juny.
GG 81-85:XV,346,430. IP 12.86.

Masarac (Aem) *Festa major de Sant Laureà.* El patró del poble és sant Martí.
IP 6.87.

Olot (Gax) *Festa del barri de Sant Cristòfol i Mas Bernat.* Recuperada el 1978. Dissabte, al matí, xocolatada i jocs de cucanya; a la tarda, gimcana i tir al plat. Diumenge, concurs floral i Ball dels Gegants i dels Cavallins del barri. Els gegants foren estrenats el 1978 i substituïts el 1979 i el 1980: l'inici d'aquesta comparsa fou quan la mainada del barri, els anys 1976-1977, construí uns gegants molt rudimentaris. També surten 9 cap-grossos -5 pagesos i 4 pageses-, estrenats el 1982. Els cavallins aparegueren per primer cop el 1979, però els actuals daten de 1984, fets, com la resta de personatges folklòrics del barri, per Bartomeu Codinach. A la tarda, tornaboda a la font de la Salut i berenar per als presents. El dia 10, benedicció de cotxes a la parròquia de les Fonts. Amades parla de la Festa dels Boigs perquè aquest és el motiu popular que s'aplica als veïns del barri.
AM 50-56:IV,486. BESTIARI 85:31-32. FE 85:47. MOSTRARI 85:31. MURLÀ 84:131-135. OL 8.7.82:6. PD 9.7.83:2; 10.7.83:2. IP 11.86.

Ordino (And) *Festa del Roser.* Per sufragar les festes es fa la Plega de la Rosa: a les famílies que hi col·laboren econòmicament se'ls fa ofrena d'una rosa.
CM 83:26. GG 81-85:XVI,374. IP 8.87.

Plana, la (Aj. d'Avià, Ber) *Festa major.* Es va recuperar el 1983, organitzada per una comissió de veïns. Jocs de cucanya, xocolatada, matança del porc i sopar comunitari. La data no és fixa del tot. Dura 2 dies.
VL 85:61,150. IP 10.85.

Pobla de Segur, la (Pju) *Diada dels Raiers.* Per tal de recordar aquest antic ofici (consistent en el transport pel riu dels troncs serrats al bosc), baixen per la Noguera Pallaresa uns rais -embarcació formada per diversos troncs units- que es construeixen de la manera tradicional el dia abans. El recorregut és d'uns 6 km. El dinar de germanor que es fa tot seguit és a base de coca amb tomata, mongetes amb botifarra, sangria, gelat i ratafia. Se celebra continuadament des de 1978, però ja n'hi ha notícies des dels anys 30.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. EN 81-83. FE 81:6. MA 3.7.82:12; 22.7.82:18; 9.9.82:16; 29.6.83:12; 2.7.83:15; 5.7.83:11; 22.7.83:13. MO 2.7.82:37; 1.7.83:37. RA 8.83:6-7; 9.83:20. SG 15.2.83:3. SZ 82:122. IP 11.85; 6.87.

Puigcerdà (Bce) *Festa major del Roser.* Dissabte, repic de campanes. Diumenge, ofici amb assistència d'autoritats, tir al plat, cursa popular (des de 1986) i cercavila amb gegants i cap-grossos. Al vespre, havaneres i sardinada. Dura 3 dies, de dissabte a dilluns.
CD 83*a*. FE 85:42. GG 81-85:XV,294. PD 3.7.82:2; 4.7.82:2. PR 86. SZ 82:124. IP 12.86.

Puigpardines (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) **Homenatge a la Vellesa.* Començà el 1960 aprox. Concentració dels ancians, missa i dinar de germanor. Deixà de fer-se el 1985.
PD 3.7.83:2. IP 3.87.

Roc de les Anelletes, el (Par. d'Andorra la Vella, And) *Festa major.* Dissabte a la tarda, tir al plat i desfilada de "majorettes". Diumenge, missa a l'ermita de Sant Andreu i aperitiu popular.
CM 83:23. PO 26.6.85:8. IP 7.87.

Roquetes (Beb) *Festa major.* Elecció de pubilles, pregó i repartiment de panoli. Cada dia, corregudes de bous. Ofrena de peix, fruita i flors al patró, sant Gregori. Benedicció de vehicles i desfilada de carruatges. Gegants i cap-grossos i concurs de pesca. Els carrers s'engalanen. Concursos de paelles, de cremat de rom, de fotografia i de pintura. Curses pedestres i ciclistes. Concurs del Ball del Fanalet. Homenatge a la vellesa i concurs de tractors i moto-serres. Sopar de germanor amb carn guisada de cabra i vaca. Antigament se celebrava pel maig i durava 3 dies, amb curses de cavalls, burros, homes i xiquets. Acostuma a durar entre 8 i 10 dies.
CQ 82-84:Beb. El 21.4.83:7; 30.6.83:8; 14.7.84:9,11; 11.7.84:6. EN 81-83. GG 81-85:XIII,355. MO 1.7.83:37; 6.7.83:36. VB 8.7.83:1,3,13-14. IP 10.85.

Saifores (Aj. de Banyeres del Penedès, Bpe) *Festa major.* Festival infantil i focs d'artifici. Missa cantada. Alguns anys, grups folklòrics comarcals.
3V 2.7.82:14. IP 2.87.

Salt (Gir) *Festa del barri de la Processó.* S'havia deixat de fer de 1965 a 1983. Dura 2 dies.
IP 8.86.

Santa Maria de Palautordera (Vor) *Festa del barri del Virgili.* Projecció de pel·lícules a l'envelat, concurs de dibuix i pintura, actuació d'un esbart i cercavila amb "majorettes". Se celebra des de 1979.
PG 9.7.82:6; 24.6.83:32. IP 11.86.

Santa Perpètua de Mogoda (Voc) *Festa major del barri de la Florida.* Divendres a la tarda, cercavila amb disfresses infantils i banda de cornetes i tambors. Dissabte, al matí, gimcana infantil; al vespre, cant d'havaneres. Diumenge, al matí, diana florejada; al migdia, arròs popular; a la tarda, homenatge a l'avi i l'àvia més vells del barri.
DS 5.7.84:13. EN 81-83. IP 6.87.

Sant Celoni (Vor) *Festa del barri de les Borrelles.* Xocolatada per a petits i grans i jocs de cucanya. Es guarneixen alguns carrers. Proclamació de la reina de les festes, cursa de bicicletes, ballades i esports. Sardinada amb pa amb tomàquet i vi bo.
PG 25.6.82:16; 1.7.83:3. IP 11.86.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Diada de la Mar.* Començà el 1982. Concurs de pesca amb canya i regates nàutiques en diferents modalitats.
PD 3.7.83:16. IP 7.86.

Sant Fruitós de Bages (Bag) *Festa major.* Divendres abans, castell de focs artificials. Diumenge, despertada del poble per una banda de música. Concurs de sardanes i competició de petanca. Al vespre, serenata a la plaça de Pau Casals. Gimcana ciclista i xocolatada. Dura 4 dies.
GG 81-85:II,437. R7 29.6.82:18; 30.6.83:9; 1.7.83:3; 5.7.83:6. IP 12.86.

Sant Joan de Vilatorrada (Bag) *Festes de la urbanització Llobet*. Xocolatada i, alguns anys, homenatge als avis.
R7 29.6.82:18; 9.7.83:6,23. IP 1.86; 12.86.

Sant Julià de Vilatorta (Oso) **Aplec de la Sardana*. Tenia lloc al parc de les Set Fonts. Va començar a fer-se el 1970 i es va perdre pels volts de 1983.
EN 81-83. FE 81:6. IP 10.86.

Sant Martí Vell (Gir) *Festa major*. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. FE 85:59. GG 81-85:III,411. PR 81; 82; 83.

Tarragona (Tar) *Festes del barri de la Floresta*. Revetlla popular, concurs infantil de pintura ràpida i mostra folklòrica d'Aragó, d'Andalusia i de Castella. Organitzada per la Comissió de Veïns des de 1974. Dura 3 dies.
DT 14.7.82:7; 14.7.83:8; 16.7.83:7. SÀNCHEZ-CASCADO 87:8.

Terrassa (Voc) *Festa major dels Grups Guadalhorce*. Actuació de castellers i bastoners, concurs de paelles, cercavila i ball amb orquestra.
DI 27.6.83:5. IP 6.87.

Tregurà de Baix (Aj. de Vilallonga de Ter, Rip) **Processó de la Muntanya a l'ermita del Roser*.
CONSTANS 54:80-81. IP 12.86.

Ultramort (Bem) *Festa major d'Estiu*.
FE 85:37. PD 3.7.82:27; 7.7.82:14; 2.7.83:31. IP 5.87.

Vendrell, el (Bpe) *Festa del Pa Beneït als diversos barris*. Cada dia, successivament, fa festa un dels barris del Vendrell: el Serrallo i Font de la Menya, França, la Carretera, la Plaça Nova i Barceloneta, i la Plaça Vella. El darrer dia es repeteix la festa a nivell general. A les festes dels barris hi sol haver una cercavila per anar a recollir les parelles que porten les coques a beneir. Després de la benedicció, ball o sardanes i sopar de germanor entre els veïns. Antigament, llevant de taula: repartiment de bocins del pa beneït entre les cases del barri, obsequi al qual es corresponia amb algun donatiu. Ja se celebrava el 1664.
CC 5.6.75; 2.7.76. DB 31.10.73; 23.8.74; 18.12.74. DT 1.7.76; 15.7.78; 15.7.78; 18.7.82:10. EN 81-83. FE 81:7. FU 3.7.87:15-17. SZ 82:142. VA 22.7.78. 3V 2.7.82:16-17; 16.7.82:6; 23.6.83:12-13; 1.7.83:8-9; 15.7.88:21. IP 2.86; 12.86.

Verges (Bem) *Aplec a l'ermita de Sant Pere, al veïnat de la Vall*. Marxa atlètica (des de 1982) i missa de campanya. El temple és romànic, restaurat el 1985.
EN 84-85. PD 3.7.82:7. IP 7.86.

Viladellops (Aj. d'Olèrdola, Ape) **Festa major*. Es perdé cap a 1985.
EN 81-83. IP 5.87.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del barri de Sant Julià*. El primer dia, cantada d'havaneres amb cremat. Cercavila amb grallers, xocolatada i actuació dels castellers. Dura 3 dies.
PR 86. 3V 25.6.82:14; 9.7.82:11; 22.4.83:38; 8.7.83:6.

Vilanova de la Barca (Sgr) *Aplec sardanista de les terres lleidatanes al Racó d'en Pep*. Originat el 1967. Concurs de fotografia (des de 1972).
FE 81:6-7. GRÀCIA 81:11. GUIA 87. NT 7.7.84:11. IP 4.87.

Vilassar de Mar (Mar) *Aplec de la Sardana*. Començà el 1982.
MA 25.6.83:6. MR 23.6.84:9. PG 1.7.83:9. IP 10.86.

Primera quinzena

Lloret de Mar (Sel) *Festa del barri Mas Baell*. Cercavila amb "majorettes", xocolatada, futbol de dones contra homes, gimcana popular amb bicicletes i concurs de vestits de paper. Al vespre, havaneres i cremat. Celebrada 2 diumenges abans del 24.
PD 18.7.82:2; 16.7.83:12; 18.7.83:14. IP 11.86.

Primer o segon diumenge

Escaules, les (Aj. de Boadella d'Empordà, Aem) *Festa de la Societat*. Missa amb orquestra i amb la presència del pendó de l'entitat.
IP 5.87.

Manlleu (Oso) *Festa d'Estiu al veïnat de la Cavalleria*. Dissabte, actes per a la mainada. Diumenge al matí, caminada popular. Arrossada i ball a la sobretaula. Començada el 1985 en substitució de les Festes de Primavera i Tardor.
IP 10.86.

Olot (Gax) *Festa del barri de la Caixa*. Gimcana, berenar per a la mainada i concurs de disfresses.
IP 11.86.

Segon dilluns

Vilaverd (Cba) *Festa major de Sant Cristòfol*. Actes des del dissabte anterior. Dilluns, aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Montgoi amb assistència de gent de molts llocs.
BLASI 33:185,187-188. DS 6.7.84:16. DT 8.1.78. EN 81-83. GG 81-85:IX, 330,412. NT 7.7.84:11. IP 3.85.

Segon dissabte

Calonge de Mar (Bem) *Festa major*. La vigília al vespre, pregó. Tir al plat. Al ball del vespre, elecció de pubilla. Diumenge, Fira de Pintura i Dibuix (des del 1983). El darrer dia, benedicció de vehicles.
EN 81-83. FE 85:33. GG 81-85:IV,495. MO 9.7.82:37. PD 10.7.82:2; 11.7.82:2; 14.7.82:15.; 6.7.83:20; 9.7.83:12; 10.7.83:14; 12.7.83:15. SZ 82:126. IP 5.87.

Campdevànol (Rip) *Festa del barri de Sant Cristòfol*. Cursa popular, concurs de pintura, gimcana ciclista i revetlla.
N9 16.7.82:41; 23.7.82:8; 30.7.82:33; 8.7.83:32. IP 4.86.

Nevà (Aj. de Toses, Rip) *Festa major de Sant Cristòfol*.
FE 85:66. N9 9.7.82:41. IP 11.86.

Olot (Gax) **Festa de l'Art Cristià*. Els tallers d'imatges religioses posseïen uns gegants propis que van estrenar el 1902, primer any que es va fer la festa de l'Associació de Sant Lluc. El 1906, durant la cercavila, els gegants foren apedregats sense causa justificada i la festa desaparegué. Després de la guerra de 1936-1939 la festa retornà i persistí fins a finals dels 50. Els gegants són una rèplica en petit dels de l'Ajuntament. Per al ball es feia servir la mateixa música dels gegants d'Olot i eren acompanyats per un cap-gros.
BESTIARI 85:26. MURLÀ 84:119-121.

Ripoll (Rip) *Festa del barri de Santa Maria*. Divendres, cinema a l'aire lliure. Dissabte, concurs de dibuix, jocs de cucanya i revetlla. Diumenge, "cross" popular (des de 1980) i xocolatada amb coca.
N9 9.7.82:8,41; 16.7.82:21; 8.7.83:32; 15.7.83:14. RI 20.6.81:11. IP 5.86.

Festa del barri de Vista Alegre - la Granja.
IP 5.86.

Marxa Nocturna de Regularitat. Organitzada des de 1969 pel Club Excursionista de Ripoll.
N9 9.7.82:8; 4.1.83:8. RI 4.7.81:5. IP 5.86.

Torelló (Oso) *Festa del carrer de Collsacabra*. L'Associació de Veïns organitza un concurs de disfresses i un ball de "confetti". L'endemà, desperta i xocolatada. La data varia d'aquest dissabte al següent.
N9 9.7.82:15; 16.7.82:18. IP 4.86; 10.86.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del barri del Molí d'en Rovira*. El primer vespre, havaneres amb cremat per als assistents. Els altres 2 dies, xocolatada.
PR 86. 3V 9.7.82:11; 8.7.83:6.

Segon diumenge

Arrós (Aj. d'Esterri de Cardós, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Banyeres del Penedès (Bpe) *Festa major petita*. Dissabte al vespre, corre-foc: hi surt un drac, creat el 1982, com també la Cuca Fera i els diables. Diumenge, cercavila amb els grallers i els diables. Acostumen a participar-hi gegants i ballets de la comarca. Exhibició de castellers. Dimarts al matí, benedicció de cotxes i cursa de bicicletes.
CQ 82-84:Bpe. DT 10.7.82:8. EN 81-83. FU 10.7.87:21. GG 81-85:V,477. 3V 2.7.82:14; 9.7.82:10. IP 2.86.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri del Carmel*.
AT 85. AT 86. DTE XII 7-8.81:3. PB 87:18.

Berga (Ber) *Festa de Sant Cristòfol*. La vigília a la tarda, l'Ajuntament obsequia amb un vi d'honor els agremiats. Proclamació de les pubilles, caravana de vehicles -acompanyada de la banda de música- i benedicció i repartiment de rams d'espígol per part de les pubilles. Al vespre, revetlla popular: ball i lliurament de premis als vehicles més ben engalanats. Diumenge, missa al santuari de Queralt i fontada a l'obaga de Queralt, amb ball d'acordió.
R7 15.7.82:7; 9.7.83:8. VL 85:61,175. IP 10.85.

Bescaran (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa del Roser*. Benedicció de cotxes, processó amb la imatge de la Mare de Déu, missa cantada i ball a la tarda i al vespre.
IP 5.87.

Cardedeu (Vor) *Festa major del barri de la Granada*.
IP 10.86.

Cardona (Bag) *Festa major de la Colònia Arquers*. Originada pels volts de 1945. Cercavila i jocs de cucanya. El barri va ser format als anys 40 per immigrants andalusos que van anar a treballar a les mines de potassa. Dura 2 dies.
R7 15.7.82:6; 14.7.83:8. IP 9.85.

Castellbell i el Vilar (Bag) *Festa major del barri de Sant Cristòfol*. Al migdia, benedicció de vehicles (data de 1966, quan fou inaugurada la carretera enquitranada). El 1982 es van començar a vendre els volants de Sant Cristòfol, mena de tortell de massapà en forma de volant. Al vespre, ball de vetlla. Antigament, Ball de Socis i Ball de Casats. La primera festa major que consta documentada és de l'any 1893. Abans es feia per Pasqua Granada; va canviar de dia el 1913.
R7 6.7.82:8-18; 12.7.83:3. IP 9.85.

Cunit (Bpe) *Festa major de Sant Cristòfol*. Divendres al vespre, corre-foc. Dissabte, repicada de campanes i llançament de coets a la tarda. Cercavila amb els gegants, els diables i el drac -estrenats el 1984- i Ball de Cercolets. Exhibició castellera i, al vespre, focs artificials. Diumenge, al matí, benedicció de vehicles a la porta de la parròquia; al vespre, campionat de botxes. Dilluns, festival infantil. Diumenge següent, algun any, concurs de paelles. Fira d'Art.
DV 6.7.84:12; 13.9.84:13. EN 81-83. FU 10.7.87:21. GG 81-85:V,477. IP 2.86; 2.87.

Esparreguera (Bll) *Festa major*. Dissabte, pregó i ball. Diumenge, cercavila amb gegants, concert, teatre... Dilluns, sardanes, ball de gala, concert de "rock"... Dimarts, castell de focs artificials. Des de 1977, intervenció del Ball de Diables, que fins al 1956 havia sortit a la Passió.
CI 13.7.84:1. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PE 10.7.84:2. PL 5.7.84:IV. TORMO 81-82. IP 5.87.

Fígols de les Mines (Ber) **Aplec*. Era com una festa d'estiu, perduda a començament dels 70.
IP 2.87.

Guingueta d'Àneu, la (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso). *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 6.87.

Igualada (Ano) *Festa major del barri de Fàtima*. Elecció de pubilla, concursos de torratxes i de carrers més ben engalanats, festival flamenc, focs artificials i traca final. Dura 2 dies.
IG 11.7.84:3. IGUALADA 84. IP 2.86; 1.87.

Lladó (Aem) *Festa major de la Mare de Déu del Carme*. Dissabte al migdia, repic de campanes. Al ball del vespre, Ball del Ram. Diumenge, ofici amb acompa-

nyament d'orquestra i concurs-exhibició de colles sardanistes (des de 1979).
EM 7.7.82:8. EN 81-83. FE 85:24. GG 81-85:IV,495. PD 11.7.82:8. IP 6.87.

Lleida (Sgr) *Festa major de la partida de la Caparrella.*
MA 8.7.82:6. IP 6.87.

Festa major del Camí de Montcada.
MA 10.7.82:12. IP 6.87.

Maçaners (Aj. de Saldes, Ber) *Trobada d'acordionistes.* Celebrada des de 1985.
IP 2.87.

Manresa (Bag) *Festes del barri de la Pujada Roja, Guix i les Cots.* Dissabte, actes dedicats a la mainada. Diumenge, actes d'homenatge a la vellesa. A la tarda, botifarrada. Organitzades per l'Associació de Veïns.
IP 1.87.

Massana, la (And) *Festa del Roser.* Algun any, cercavila amb les "majorettes" d'Andorra la Vella. Actuació de l'Esbart de Santa Anna, de les Escaldes.
CM 83:26. PO 12.7.85:11. IP 6.87.

Molló (Rip) *Festa del Roser.* Ball de Rams a la plaça: els nois, quan van a convidar les noies al ball, els han de portar un ram de flors i una bossa de confits; elles, tradicionalment, els convidaven a un berenar a casa seva. Actualment, el jovent fa un berenar conjunt. Concurs de disfresses i benedicció de vehicles. S'ha deixat de fer l'homenatge a la vellesa.
ARNAU 80a:57-59. EN 81-83. FE 85:64. MO 8.7.83:33; 6.7.84:36. SZ 82:126. IP 4.86; 11.86.

Monistrol de Montserrat (Bag) *Festes de Carrers.* A partir d'aquest diumenge i fins a primers de setembre -la Festa major d'Estiu hi queda inclosa-, cada cap de setmana fa festes un carrer o un barri. Comencen els carrers de Julià Fuchs i Manresa i la plaça de Bo! bo!; a continuació, els carrers de Pla, Sant Ramon, Santa Anna, el Carreró i els Bacus; tot seguit, els de la Trinitat, la Font, la Font Gran, Sant Pere, Sant Joan i el Pont i la plaça de Carles Amat. L'últim grup que ho celebra és el barri dels Carrers de Dalt. Tot i que havien passat per un temps de defallença a mitjans dels 60, a partir de 1976 tornaren a celebrar-se amb força embranzida. Totes tenen un caire molt popular, amb activitats per als infants, xocolatades, cercaviles, balls, gimcanes, havaneres, etc. El barri del carrer de Julià Fuchs -també conegut pel nom de carrer del Sac- disposa de gegants propis: en Ramis i na Constança, construïts el 1914, i na Diana, feta l'any 1952.
R7 6.7.82:18; 8.7.82:8; 17.7.82:22; 29.7.82:15; 31.8.82:18; 9.7.83:6; 14.7.83:7; 19.7.83:7; 1.9.83:14; 6.9.83:21. IP 11.85.

Montseny (Vor) *Aplec al cim del Matagalls.* Començà a fer-se el 1950 aprox. Molta gent acampa la nit abans a Coll Pregon i fa foc de camp. Concurs de flors boscanes i repartiment de medalles a la constància en l'assistència. Cada any se sol inaugurar el condicionament d'una font nova. Hi sol assistir el bisbe de Vic.
AV 30.6.78. CC 6.7.77. DN 9.7.55. FD(Vic) 2.7.78. N9 9.7.82:21; 16.7.82:13; 8.7.83:9,32; 15.7.83:13. PG 9.7.82:16. TE 12.7.66:3.

Ogassa (Rip) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Puig de França.* Dinar de germanor. Balls de la Mare de Déu del Puig de França, de la Maniera i de Sant Ferriol a càrrec del jovent i de la mainada. Recuperat el 1974.
AM 50-56:III,451-453,914. ARNAU 80a:60-79. FD(Vic-Solsona) 15.8.76. FE 85:64. MO 8.7.83:33; 6.7.84:36. RI 1.8.81:5. IP 4.86.

Olot (Gax) *Aplec de la Sardana.* Al matí, al Parc Nou i, al vespre, al passeig d'en Blay. Començat el 1963, ha estat declarat d'Interès Turístic Nacional.
CD 81a. CQ 82-84:Gax. EM 7.7.82:13. EN 81-83. FE 81:7. FE 85:47. GA 12.7.78. MA 10.7.83:8. MO 6.7.84:36. OL 8.7.82:6. PD 25.5.82:8; 26.6.82:24; 26.2.83:24; 9.7.83:27; 17.12.83:24. RI 20.6.81:4. SZ 82:126. IP 11.86.

Pallejà (Bll) *Festa major d'Estiu.* Divendres al vespre, festival flamenc. Dissabte, cant coral, sardanes i ball de gala. Diumenge, cercavila i ball popular. Dilluns, festival infantil. Un dia hi sol haver "cross".
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. MO 9.7.82:37. IP 5.87.

Peramea (Aj. de Baix Pallars, Pso) *Festa major.*
CD 86b.

Polinyà (Voc) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:VI,523.

Ponts (Nog) *Concurs d'embarcacions casolanes.* Organitzat pel Club Nàutic Mig-Segre, va començar el 1983.
PM 5.83:10; 6-7.84:10.

Prades (Bca) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1972. Es fa a la plaça de l'Església.
DT 10.7.82:8; 8.7.83:4. EN 81-83. FE 81:7.

Rellinars (Voc) *Festa de la Parròquia.* Dinar de germanor a l'aire lliure i després alguna activitat popular (esbart dansaire...). Iniciada l'any 1985.
IP 6.87.

Roda de Ter (Oso) *Festa de la Bicicleta.* Organitzada pel Club Ciclista Pedal Ter.
N9 16.7.82:9. IP 1.86.

Sabadell (Voc) *Aplec de la Sardana al santuari de la Mare de Déu de la Salut.* Iniciat el 1958, fins al 1984 es feia el 12 d'octubre, de primer a les Escoles Pies i, més tard, a Can Déu. Des de 1987 se celebra a la Salut.
DS 7.10.83:8; 12.10.83:7; 15.9.84:2; 29.9.84:2; 12.10.84:3. IP 9.87.

Festa major de Can Déu. Pregó i cinema. Dissabte, al matí, jocs de cucanya; al vespre, actuació dels diables -amb una colla infantil des de 1986. Per acabar, focs artificials. Des de 1986 el barri disposa de cap-grossos nous.
DS 8.7.83:10; 6.7.84:8; 7.7.84:14; 11.7.84:9. FE 86:4,12,67-70. PB 87:18.

Festa major de Can Feu. Dissabte a la tarda, concurs infantil de pintura i dibuix, cercavila amb gegants i grup d'animació i futbol entre solters i casats. Diumenge, al matí, diana amb grallers i tambors i cursa pedestre; a la tarda, jocs infantils i xocolatada; al vespre, corre-foc amb els diables de Sabadell.
DS 5.7.83:10; 8.7.83:10; 9.7.83:16; 12.7.83:11; 6.7.84:8,16; 7.7.84:13; 10.7.84:3. FE 86:4,71-74.

Festa major del barri de la Creu de Barberà. Divendres, cercavila i pregó. Dissabte, cursa popular pel barri (des de 1979) i cercavila amb gegants i cap-grossos.
DS 8.7.83:1; 9.7.83:16; 6.7.84:8; 7.7.84:13.

Santa Coloma de Farners (Sel) *Revetlla a la plaça del Firal.* Sardanes i ball.
PD 23.7.82:7. IP 11.86.

Sant Celoni (Vor) *Aplec de la Sardana.* Començat pels volts de 1965, es fa a la Rectoria Vella.
EN 81-83. FE 81:8. PG 16.7.82:18,24; 14.7.83:8. IP 11.86.

Sant Fruitós de Bages (Bag) *Festa de les Enramades del Carrer Nou.* Concurs de modelatge de fang per als nens i festival infantil. A la tarda, xocolatada i lliurament de premis del concurs.
R7 10.7.82:6; 9.7.83:6. IP 12.86.

Sant Marçal (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major de Sant Marçal.* Futbol, ball de tarda, concert-vermut, missa, cercavila amb els gegants, el drac i nans i ball de vetlla. Dura dissabte i diumenge.
EN 81-83. FU 1.87:47; 10.7.87:21. 3V 16.7.82:14; 8.7.83:6. IP 5.87.

Sant Martí Sarroca (Ape) *Festa major.* Divendres, pregó i tritlleig de campanes. Durant els altres 3 dies, cercavila amb dracs, cap-grossos, gegants i gralles, castell de focs artificials i presentació de la pubilla. Dilluns, vermut popular a la plaça de l'Ajuntament i sardanes.
EN 81-83. FU 1.87:47. PR 86. SZ 82:131. 3V 7.5.82:13; 2.7.82:14; 9.7.82:13; 6.5.83:32; 15.7.83:18; 27.4.84:36. IP 2.86; 5.87.

Soldeu (Par. de Canillo, And) *Festa major.* Festival infantil, xocolatada i "rally" sorpresa.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. IP 6.87.

Tarragona (Tar) *Festes dels carrers de Pin i Soler, del Taquígraf Martí i d'alguns altres.* Divendres al vespre, coets i revetlla amb Ball del Ram. Dissabte, al matí, gimcana infantil i, al vespre, prova ciclista. Diumenge, al matí, matinades i esmorzar de germanor dels veïns dels carrers; al vespre, festa infantil amb desfilada de gegants; a la nit, cantada d'havaneres i traca de fi de festes. Algun any, exhibició de castellers. Començà el 1983.
DT 14.7.83:8; 15.7.83:11. SÁNCHEZ-CASCADO 87:10.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Ca N'Anglada.* Dissabte al vespre, festival flamenc. Diumenge, cursa popular (des de 1983); a la tarda, cant d'havaneres amb rom cremat.
DI 9.7.83:7; 11.7.83:5; 6.7.84:8; 13.7.84:9. IP 6.87.

Festa major del barri de la Cogullada. Divendres a la tarda, concurs infantil de pintura i cercavila amb cap-grossos, dracs, etc. Dissabte, al matí, exhibició castellera i, a la tarda, jocs infantils. Diumenge al vespre, gran traca.
DI 9.7.83:7; 11.7.83:4. IP 6.87.

Festa major del barri del Torrent d'en Pere. Divendres a la tarda, pregó i suca-mulla amb coca i moscatell. Dissabte a la tarda, xocolatada. Diumenge, concurs infantil de pintura ràpida i concurs i exposició de flors i plantes; al migdia, concurs d'arròs. Dinar de germanor.
DI 7.7.83:4; 9.7.83:7; 11.7.83:4; 6.7.84:8.

Tor (Aj. de la Tallada d'Empordà, Bem) *Festa major.* Diumenge a la tarda, recital d'havaneres. La festa dura 2 dies. S'havia celebrat el 10 de setembre, però es traslladà al novembre, al dia de Sant Climent, patró del poble, i durant uns quants anys se celebrà el diumenge pròxim al 23 de novembre. El 1986 es traslladà al segon diumenge de juliol per qüestions de climatologia.
FE 85:37. PD 27.11.82:4; 28.11.82:6; 18.11.83:8. IP 5.87.

Viladecavalls (Voc) *Festa major.* Divendres al vespre, repic de campanes i pregó. Durant el ball, proclamació de la pubilla i l'hereu. Els altres 3 dies, concurs infantil de pintura ràpida, actuació de castellers, etc.
DI 7.7.83:11; 11.7.83:12; 10.7.84:12. GG 81-85:VI,523. IP 9.86.

Viladrau (Oso) *Ball de Quintos.* No es fa cada any i la data varia d'aquest diumenge al pròxim: depèn del dia d'incorporació dels quintos.
N9 16.7.82:41. IP 10.86.

Vilar, el (Aj. de Vilademuls, Pes) *Festa major de Sant Martí.*
FE 85:60. IP 9.86.

Mitjans

Argentona (Mar) *Festa del carrer de Sant Ferran.*
IP 9.86; 10.86; 6.87.

Fuliola, la (Urg) *Festa del Batre.* Començà el 1980 per rememorar els antics procediments de batre. Al matí, esmorzar amb pa amb tomàquet i pernil i coca de recapte. A mitja tarda, berenar popular: amanida d'enciam i bacallà esqueixat. Al vespre, ball a l'era.
AV 26.6.82. DL 18.7.81:7. MA 23.6.82:10. MO 8.7.83:33; 6.7.84:36. IP 2.86.

Girona (Gir) *Festa del barri de Torre Gironella.*
IP 5.87.

Mataró (Mar) *Festa del barri de Rocafonda.* Cercavila amb els gegants i la Momerota, "cross" popular pels carrers del barri i xocolatada. Al vespre, festival de cant flamenc. També és tradicional una volada de coloms.
MATARÓ 86. MR 9.7.82:4; 8.7.83:9; 9.7.83:5; 15.7.83:11; 16.7.83:11.

Serenata del carrer de la Concepció. Jocs per a la mainada i sopar de germanor.
MATARÓ 86.

Serenata del carrer de Jordi Joan o de les Rates. Començada a principi de segle, però tingué interrupcions. A partir de 1981 es reprengué amb regularitat.
MATARÓ 86. MR 16.7.82:3-4; 23.7.82:9.

Vilanova del Camí (Ano) *Festa del barri de la Pau.* Dura 3 dies. Hi sol haver passada de la banda de cornetes i tambors i "majorettes", jocs infantils, cant flamenc, etc.
IG 6.7.83:11. IP 1.87.

Tercer dissabte

Aiguafreda (Vor) *Festa major d'Estiu.* Els beneficis econòmics d'aquesta festa serveixen per ajudar a cobrir les despeses de la Festa major d'Hivern.
AU 22.7.83:22. N9 15.7.83:11. IP 11.85.

Amer (Sel) *Festa popular a la Font Picant.* Començà el 1980. Participació de les "majorettes" i la banda i botifarrada. Antigament, aplec de la Font d'en Fàbregues. La data no és del tot fixa.
PD 16.7.82:6. IP 7.86.

Pobla de Segur, la (Pju) *Festa dels bombers.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Ripoll (Rip) *Festa de la Colònia Noguera.* Gimcana de bicicletes, jocs de cucanya i xocolatada amb coca. Al vespre, revetlla.
N9 16.7.82:41; 8.7.83:6. RI 20.6.81:11. IP 5.86.

Festa del carrer del General Fuensanta. Jocs de cucanya i revetlla.
N9 16.7.82:41; 23.7.82:14; 22.7.83:6. IP 5.86.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Festa al Barri Vell.* Jocs per a la mainada. Al vespre, concurs de ball amb coca i vi per als assistents. Celebrada des de 1979.
EN 81-83. N9 18.6.82:42; 25.6.82:8; 23.6.83:8. RI 20.6.81:7.

Sant Llorenç Savall (Voc) *Festa major de la urbanització Comabella.* Al vespre, focs d'artifici.
DS 15.7.83:11; 17.7.84:11. IP 1.87.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del barri de les Clotes.* Exhibició castellera, concurs de dibuix, xocolatada i coca i castell de focs artificials. Dura 3 dies.
PR 86. 3V 9.7.82:10; 17.6.83:23; 15.7.83:18.

Tercer diumenge

Alàs (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Festa major.*
CD 87*a*. EN 81-83. IP 5.87.

Alforja (Bca) *Aplec de la Sardana a l'ermita de Sant Antoni.* Després d'alguns anys de no fer-se, es va recuperar el 1977.
DT 17.7.82:4; 16.7.83:4. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:8.

Berga (Ber) *Festa major a la barriada de Santa Eulàlia.* Cinema a l'aire lliure, concurs de dibuix i pintura, jocs infantils, cursa popular, missa, xocolatada i ball. Dura 3 dies.
GG 81-85:II,259. R7 15.7.82:15; 14.7.83:18. VL 85:61,175. IP 10.85.

Cambrils (Aj. d'Odèn, Sol) **Festa major.* Deixà de celebrar-se el 1985. Fins aleshores tenia un caràcter intermitent i era dedicada als estiuejants, però no arrelà.
CQ 82-84:Sol. IP 3.87.

Campdevànol (Rip) *Concurs de Pesca Infantil i Juvenil.* Organitzat des de 1980 per la societat de pesca El Freser.
N9 9.7.82:41. IP 4.86.

Festa del barri del Roser. Esmorzar col·lectiu amb torrades, arengades i vi. Xocolatada per als infants.
N9 30.3.82:9; 18.3.83:44; 22.3.83:6. IP 4.86.

Canillo (And) *Festa major.* Diumenge, cercavila amb bastoners, grallers i cap-grossos i Ball de Bastons. Dura tot el cap de setmana.
AV 13.7.84:24. CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 13.7.84:14; 19.7.85:13.

Castellar del Riu (Ber) *Festa nacionalista del Pi de les Tres Branques.* Iniciada el 1904 i suprimida per Primo de Rivera el 1924. Els anys 30 es recuperà irregularment, però des de 1980 torna a celebrar-se ininterrompudament, al començament per Sant Jaume. Hi assisteix una gran quantitat de gent de tot arreu de les terres catalanes. Missa al peu de l'arbre, actuacions folklòriques, parlaments dels representants dels Països Catalans i dinar de germanor. Organitzada per l'Ajuntament de Berga. Aquest gran arbre, de 28 m d'alçada, ja era conegut el s. XVIII: el bisbe de Solsona concedia indulgències a qui hi resés al davant perquè es prenia com a símbol de la Trinitat. Morí durant la guerra de 1936-1939.
AL 8.84:20-21. AV 20.7.80:32. DI 12.7.83:6; 18.7.83:13. DS 14.7.83:6. FE 85:7. GG 81-85:II,298-299. MO 15.7.83:37; 6.7.84:37. R7 21.6.83:12; 7.7.83:8; 12.7.83:8; 14.7.83:18; 19.7.83:3. VL 85:58,61,193. 3V 16.7.82:12. IP 10.85.

Castelldefels (Bll) *Festa popular al barri de Can Roca.*
PL 16.7.83:IV. IP 5.87.

Erts (Par. de la Massana, And) *Festa major.* "Motocross" i ball.
CM 83:23. IP 6.87.

Far d'Empordà, el (Aem) *Festa d'Estiu.* Començà el 1978. Els nens que han fet la primera comunió ho celebren especialment. Dura 2 dies.
FE 85:23. PD 23.7.83:18; 7.8.83:15. IP 9.86.

Fortesa, la (Aj. de Piera, Ano) *Festa major.*
FU 1.87:45.

Hostalets de Balenyà, els (Oso) *Vetllada popular a la plaça d'Espanya.* Celebrada des de 1979, amb berenar per als presents. Organitzada pel grup de teatre Amics de Balenyà.
N9 16.7.82:41; 8.7.83:32. IP 2.86.

Manresa (Bag) *Festa de l'Associació de Veïns de Vic-Remei.* Iniciada el 1983. Xocolatada i jocs infantils.
R7 26.6.82:22. IP 12.86.

Navata (Aem) *Festes del Carme.* Concert de música catalana, tir al plat, marxa cicloturista (des de 1980), cant d'havaneres, concurs infantil de dibuix i pintura i cercavila amb gegants i cap-grossos. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. FE 85:25. GG 81-85:IV,495. PD 17.7.82:7; 18.7.82:sup.12; 1.8.82:10; 27.7.83:18. IP 9.86.

Ogassa (Rip) *Aplec a la muntanya del Taga.* Organitzat per la Unió Excursionista de Sant Joan de les Abadesses. Des de 1958 se celebra una missa a la creu del Taga, a 2.034 m d'altitud.
N9 16.7.62:41; 23.7.82:17; 29.7.83:12. IP 4.86.

Olesa de Bonesvalls (Gaf) *Festa major primera*. Ball de vetlla. A la sortida de la missa concelebrada, benedicció de vehicles. Cercavila amb grups folklòrics comarcals. Des de 1986 el poble té gegants propis.
CQ 82-84:Gaf. EN 81-83. FU 1.87:47. GG 81-85:V,305,477. 3V 9.7.82:14; 15.7.83:19. IP 5.87.

Pobla de Claramunt, la (Ano) **Festa del Sant Crist*.
MARTÍ 69:138,233. VT 65:185-186.

Quart (Gir) *Festa major de Santa Margarida*. Dissabte, concursos de terrissa, de dibuix infantil i de colles sardanistes (des de 1980). Diumenge, ofici amb acompanyament d'orquestra. Dilluns, futbol entre solters i casats i teatre. Dimarts, el darrer dia, havaneres i cremat.
FE 85:57. GG 81-85:III,411. PD 11.7.82:19; 16.7.82:8; 17.7.82:2; 18.7.82: 2,7-8; 20.7.82:2; 15.7.83:9,11. IP 11.86.

Renau (Tar) *Festa major de Santa Llúcia*.
EN 81-83. GG 81-85:VII,134,401. VECIANA 82:47. IP 12.85.

Reus (Bca) *Festa major del barri de la Pastoreta*. Matinades amb grallers, exhibició castellera i jocs de cucanya.
DT 23.9.83:11. IP 1.86; 7.87.

Ripoll (Rip) *Aplec de la Sardana al passeig de Ragull*. Començà a celebrar-se continuadament el 1953, tot i que algun any abans ja s'havia fet. Fins al 1970 es feia el 18 de juliol. Organitzat per l'Agrupació Sardanista de Ripoll.
AV 13.7.84:sup.IV. CC 9.7.67. EM 14.7.82. EN 81-83. FE 81:5. FE 85:65. IG 7.7.84:14. N9 16.7.82:10; 22.7.83:14. OL 8.7.82:20. PD 23.7.82:7; 26.2. 83:24; 17.12.83:24. RI 14.2.81:8-9; 18.7.81:20. SO 4.80:44. IP 5.86; 12.86.

Santa Coloma de Farners (Sel) *Revetlla de la Coloma al barri de Can Malladó, Can Camps i Can Mestres*. Organitzada des de 1978. A la mitja part, sorteig i elecció de la pubilla del barri.
PD 28.7.82:7.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri de la Riera Alta*.
IP 3.86; 7.87.

Santa Maria de Corcó (Oso) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Cabrera*. És un dia de retrobament entre les famílies que havien viscut a la comarca. Missa gregoriana, en llatí, en record d'altres temps, dinar de germanor i sorteig de xampany i coques.
EN 84-85. IP 2.86.

Sant Andreu de Llavaneres (Mar) *Festa major de la Minerva*. Dissabte, diverses competicions esportives i concurs de pintura a l'oli (des de 1980). Al vespre, focs artificials, havaneres i cremat a la platja i ball popular. S'havia ballat el Ball de Gitanes. Dura tot el cap de setmana.
CQ 82-84:Mar. EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MR 16.7.82:3; 24.6.83:5; 16.7. 83:11. PE 18.7.79:17. IP 6.87.

Sant Gregori (Gir) *Festa major*. Dissabte, tir al plat i espectacle infantil. Diumenge, ofici amb acompanyament d'orquestra. Al ball del vespre, elecció de la pubilla. Dilluns, a la tarda, concurs de botifarra (des de 1979), caminada fins a la Font Groga (des de 1979) i berenar de germanor; al vespre, teatre.
FE 85:58. GG 81-85:III,411. PD 16.7.82:8; 16.7.82:23.

Tarragona (Tar) *Festes del barri de Parc Riu Clar*. Dissabte al matí, marató. Diumenge, al matí, xocolatada i sardinada populars; al vespre, revetlla popular i traca de final de festes. Organitzades per l'Associació de Veïns.
SÁNCHEZ-CASCADO 87:11.

Festes dels carrers de la Prolongació de Mallorca, de Francesc Bastos i d'alguns altres. Divendres al vespre, pregó i presentació de les pubilles infantils. Dissabte al vespre, Ball de Bastons i revetlla amb Ball de Rams. Diumenge al vespre, cantada d'havaneres i traca de fi de festes. Començaren el 1985, organitzades per l'Associació de Veïns.
SÁNCHEZ-CASCADO 87:12.

Taüll (Aj. de Barruera, Ari) *Festa major*. Els joves pugen divendres al vespre a una muntanya pròxima i hi encenen un pi prèviament preparat. Després n'encenen totes les "falles", amb les quals baixen al poble corrent, fan tres voltes a l'església, les amunteguen i fan una foguera al mig de la plaça. Repartiment de coca i vi als presents. Diumenge al migdia, Contrapàs i Ball Pla, que acaba amb la figura de la Pila. Després, Ball de Sant Isidre, interpretat per un personatge que és perseguit pel jovent, que li vol prendre una coca que porta.
AM 50-56:II,41. AM 58:98-100. BUSQUETS 77:113. CD 86*b*. DN 12.8.61. FE 81:7. GINESTA 74:34. MO 9.7.82:37; 15.7.83:37; 6.7.84:36. PR 82. IP 5.87.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Can Gonteres*. Dissabte, al matí, concursos i cursa ciclista infantils; al vespre, traca. Diumenge, xocolatada i dinar de germanor; al vespre, concurs de disfresses.
DI 13.7.84:9; 14.7.84:11; 21.7.84:9; 24.7.84:8. IP 6.87.

Festa major del barri de Can Parellada. Pregó, cercavila, jocs per a la mainada i ball.
DI 16.9.83:7; 22.6.84:11; 23.6.84:4. IP 6.87.

Torelló (Oso) *Festes del carrer de Puig-agut*. Divendres al vespre, cinema al carrer. Dissabte, al matí, jocs de cucanya; al vespre, sopar de germanor. Diumenge, despertada i xocolatada. Va començar el 1982.
N9 16.7.82:41; 23.7.82:14. IP 4.86.

Vic (Oso) *Festes de la plaça d'Osona*. Divendres, concurs de dibuix infantil. Diumenge, traca per despertar la gent i, tot seguit, xocolatada i jocs de cucanya.
AU 22.7.83:32. N9 16.7.82:41; 23.7.82:8; 15.7.83:32.

Segona quinzena

Calafell (Bpe) *Festa del carrer del Doctor Dachs*. Dissabte, esmorzar de germanor; al vespre, Ball de Faixes. Diumenge a la tarda, concurs de botifarres.
FU 24.7.87:19-21. 3V 22.7.83:22. IP 2.87.

Santa Bàrbara (Mon) *Festa major*. Pregó i desfilada de les autoritats amb les pubilles, banda de cornetes i tabals i "majorettes". Homenatge a la vellesa i concurs de paelles. Durant els 8 dies que dura, entre més actes, "bous de carro" en una plaça improvisada.
DT 16.7.82:9. EI 18.7.84:7. GG 81-85:XIII,355.

Vilajuïga (Aem) *Festa del barri d'En Satlle*. Durant el ball, repartiment als presents de pa amb botifarra.
IP 10.86.

Penúltim diumenge

Lleida (Sgr) *Aplec de la Sardana*. Té lloc al parc municipal de les Basses des de 1966.
PR 88. IP 9.88.

Paüls de Flamicell (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major*. Fins a 1980 se celebrava el 13 de desembre (Santa Llúcia). El canvi de data fou motivat pel despoblament.
CD 86*b*. IP 4.86.

Quart dissabte

Castellterçol (Vor) *Excursió-Travessa popular del Moianès-Lluçanès*.
N9 22.7.83:36.

Ripoll (Rip) *Festa del barri de la Carretera de Barcelona*. La vigília, revetlla. L'endemà, gimcana de bicicletes.
N9 29.7.83:12. RI 20.6.81:11. IP 5.86.

Quart diumenge

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de Vallbona, a Nou Barris*. Divendres, cercavila amb coets i acompanyament de "majorettes"; al vespre, ball amb elecció de pubilla. Dissabte, cursa atlètica i homenatge a la vellesa. Diumenge, al matí, festa infantil; a la tarda, gimcana. Es toregen vaquetes en una plaça portàtil. Per acabar, traca i focs d'artifici.
AT 85. AT 86. PB 87:18. PR 86; 87. IP 9.87.

Cabassers (Pri) *Aplec de la Sardana al pati de les escoles*. Començat cap a 1976, és organitzat pel jovent.
DT 7.4.83:10; 23.7.83:7. EN 81-83. IP 2.85.

Gallecs (Aj. de Mollet del Vallès, Vor) *Festa major de Sant Jaume*. Celebració esdevinguda menys estable que abans. Dura el cap de setmana.
PG 21.7.83:15. IP 11.86.

Palà de Torroella, el (Aj. de Navàs, Bag) *Festa major*. Dissabte, al matí, repic de campanes, concurs de dibuix infantil i jocs; al vespre, a la mitja part del ball de revetlla, concurs de vins naturals de les vinyes pròximes. Diumenge, després de missa, cercavila, a vegades amb gegants i cap-grossos, i sardanes; al migdia, vermut de germanor; a la tarda, futbol; al vespre, ball.
R7 21.7.83:23; 23.7.83:31. IP 12.86.

Roca del Vallès, la (Vor) *Festa major del barri de la Torreta*. Confecció de paelles d'arròs per als assistents, cercavila de la banda de cornetes i tambors i de les "majorettes" del barri i elecció de la pubilla per votació popular. Algun any, exposició de treballs manuals, pintura, etc.
PG 30.7.82:9; 28.7.83:3. IP 11.86.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa major del barri de Santa Magdalena*.
CD 87*a*. IP 9.86.

Tarragona (Tar) *Festa dels carrers de Maria Cristina, d'Hernández Sanahuja i de López Peláez*. Diumenge al matí, esmorzar per a tots els veïns. Gimcana popular, revetlla, havaneres amb cremat i exhibició castellera. s'hi fan concursos de balcons guarnits, de disfresses i d'aparadors. Recuperada el 1982 gràcies a la colla sardanista: ja s'havia celebrat els anys 40 o 50. Dura 3 dies.
CASTELLS 86:26. CI 27.7.84:2. DT 24.7.82:5; 22.7.83:5. SÁNCHEZ-CASCADO 87:13.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del barri de l'Espirall*. Pregó, cercavila amb drac, cap-grossos, cercolets i grallers, espectacle infantil i exhibició castellera. Dura 3 dies.
FU 24.7.87:19-21. PR 86. 3V 23.7.82:22; 22.7.83:21.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa major del barri la Collada - Sis Camins*. Diumenge anterior, concurs de dibuix. Elecció de pubilla i esports. Divendres, al migdia, disparada de dotze morterets; al vespre, castell de focs artificials. Dissabte, revetlla d'homenatge a la gent gran. Diumenge, cercavila amb desfilada de "majorettes" i "cross" popular.
DV 23.7.82:9; 22.7.83:9. IP 5.87.

Darrer divendres

Espluga de Francolí, l' (Cba) *Festa major*. Pregó, havaneres, marató, cercavila amb gegants, nans, grallers i banda de cornetes i tambors, Ball de Bastons, focs artificials, actuació castellera, cursa pedestre (des de 1978), exposició de pintura i teatre. Antigament, Ball de la Rosaura (dialogat).
AM 50-56:I,795 ss. CI 6.8.83:6; 27.7.84:4; 10.8.84:3. DT 29.7.82:5; 29.7.83:12. FE 81:8. GG 81-85:IX,307,412. MO 30.7.82:29; 29.7.83:37. NO 10.80:14-15; 5.81:19. VILELLA 74:92-93. VIOLANT 56-59:V,40-41. IP 4.85; 3.87.

Figueres (Aem) *Nit de la Sardana*. Començà el 1978.
FE 85:23. PD 30.7.82:2; 29.7.83:2.

Darrer dissabte

Ametlla de Montsec, l' (Aj. de Camarasa, Nog) *Festa major*. Dura 2 dies.
IP 10.85.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Festa del carrer del Pont*.
PD 13.7.82:15; 17.6.83:8. IP 8.86.

Borrassà (Aem) *Festa d'Estiu*. Revetlla organitzada per l'Ateneu.
FE 85:22. IP 9.86.

Bruc, el (Ano) *Festa de la plaça del Racó al barri del Bruc de Baix*. Cercavila amb gegants i cap-grossos i sopar de germanor.
IP 5.86.

Estartit, l' (Aj. de Torroella de Montgrí, Bem) *Cantada d'havaneres*. Organitzada per la Penya Barcelonista Montgrí.
FE 81:8. IP 7.86.

Ocata (Aj. del Masnou, Mar) *Festa popular*. Xocolatada i revetlla popular. L'Associació de Veïns la recuperà el 1983.
MR 27.7.83:7. IP 6.87.

Prats de Lluçanès (Oso) *Marxa nocturna de regularitat*. Des de 1978 el Grup Germanor organitza aquesta caminada per parelles, que acaba amb unes torrades i molta gresca. Se surt de la font de les Coves i s'hi torna. Algun any se celebra el darrer divendres.
N9 29.7.83:12; 5.8.83:10. R7 7.8.82:6. IP 10.86.

Sant Feliu de Boada (Aj. de Palau-sator, Bem) *Festa major de Sant Feliu*. Jocs de cucanya, missa, sardanes i ball.
FE 85:36. PD 30.7.83:4. IP 5.87.

Sant Vicenç dels Horts (Bll) *Festa major d'Estiu*. Des de 1986, trobada de gegants.
CQ 82-84:BII. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PB 87:18. IP 5.87.

Tàrrega (Urg) *Festa major del barri de Fàtima*. Al vespre, revetlla popular i sopar de germanor. La data no és fixa del tot.
NT 23.7.83:2; 4.8.84:29. IP 6.87.

Darrer diumenge

Banyoles (Pes) *Festa del barri de Mas Palau*. Jocs infantils. Després de l'ofici, encant de coques.
PD 28.7.82:16. IP 4.87.

Borredà (Ber) *Fira d'Artesania*. Organitzada des de 1979 amb una mostra del que es fa a l'Estat espanyol.
EN 81-83. R7 4.6.83:7. IP 9.85.

Campdevànol (Rip) **Concurs de mongetaires*. Va començar el 1980 i es va celebrar durant pocs anys: consistia a menjar com més mongetes millor.
N9 29.7.83:32; 5.8.83:12. IP 4.86.

Canovelles (Vor) *Festa major de Sant Fèlix*. Pregó, cercaviles amb "majorettes" i banda de cornetes i tambors i Ball de Gitanes a la plaça de l'Ajuntament. Mercat de festa major i vermut per als avis. Abans se celebrava el primer diumenge d'agost. Dura 4 dies.
GG 81-85:VI,523. PG 23.7.82:16; 30.7.82:15,17; 28.7.83:5,15. IP 10.86.

Capçanes (Pri) *Festa*.
EN 81-83.

Castellcir (Vor) **Aplec de sardanes a Santa Coloma Sasserra*. Perdut el 1982. S'havia fet pel maig.
N9 16.7.82:4,9. IP 11.85; 10.86.

Castellterçol (Vor) *Aplec de sardanes a l'ermita de Sant Julià d'Úixols*. A la tarda, rifes de coca, llonganissa i xampany. Antigament, celebrat el primer diumenge de setembre.
EN 81-83. N9 27.4.82:8; 23.7.82:11; 27.7.83:12,32. R7 30.7.83:22. IP 12.85; 4.86; 10.86.

Colònia Rosal (Aj. de Berga, Ber) *Festa major*. La vigília, al matí, coets i concurs de dibuix; a la tarda, cercavila amb els gegants de Viladomiu i els nans del Guixaró. L'endemà, teatre.
R7 23.7.83:10; 26.7.83:9. VL 85:61,179. IP 2.87.

Espui (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major petita*. Dura 2 dies.
IP 4.86.

Garrigàs (Aem) *Festa de la Sardana*.
IP 8.86.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Festa major del barri de Collblanc - la Torrassa*. Dissabte a la tarda, xocolatada. Diumenge, concurs de pintura ràpida (des de 1983), cercavila i festival infantil. Concurs de fotografia (des de 1982). Abans de 1978 aprox., se celebrava per Sant Ramon i Sant Jaume, patrons de les parròquies respectives. El canvi es produí perquè aquests dies s'aconseguí que el parc de la Marquesa passés a ser de propietat pública.
PL 17.5.83:2; 3.6.83:2; 4.6.83:8. IP 7.87.

Lladurs (Sol) *Festa major*. La vigília al vespre, revetlla amb coca i barreja. Fins a 1983 o 1984, s'hi feien fogueres, però es deixaren de fer per evitar incendis. Diumenge, missa i repartiment de panets beneïts i, a la tarda, ball.
GG 81-85:II,438. SL 87. IP 3.87.

Marata (Aj. de les Franqueses del Vallès, Vor) *Festa major de Santa Coloma*. "Cross" popular (començat el 1978), concursos de pintura i, dins el ball, de valsos i d'uns altres balls. Diumenge, Ball de l'Espolsada (s'havia ballat a finals de setembre) i havaneres.
AM 58:132. DB 4.12.75:sup.9. FE 81:16. GG 81-85:VI,523. PG 25.6.82:2; 30.7.82:17; 28.7.83:15. IP 11.86.

Martorelles (Vor) *Festa major*. Actes per als infants, sardanes i ball a la pista de la Societat Coral. Dura dissabte i diumenge.
EN 81-83. IP 11.86.

Mont-ros (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major*.
CD 86b. IP 6.87.

Nou de Berguedà, la (Ber) *Aplec de malalts al santuari de la Mare de Déu de Lourdes*. Organitzat des de 1979 per l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes dels bisbats de Solsona i Vic.
EN 84-85. R7 4.8.83:7. VL 85:61,232. IP 10.85.

Nulles (Aca) *Festa major*. Fins al 1980 aprox. es feia els darrers dies d'agost. Dura 2 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401.

Palafrugell (Bem) *Festa major de la barriada de la Sauleda*. Jocs populars i més actes durant el cap de setmana.
EN 81-83. IP 5.87.

Palamós (Bem) *Aplec de la Sardana*. Celebrat des de 1969. Ballada de sardanes durant 12 hores seguides.
AV 27.7.84:18. EM 21.7.82:11. FE 81:8. FE 85:36. MA 30.7.83:8. PD 22.7.82:7; 26.2.83:24; 17.12.83:24. RI 18.7.81:6.

Parets del Vallès (Vor) *Festa major*. Pregó, "cross" popular, cercavila i actes per a la mainada cada dia. Actes a l'aire lliure i a l'envelat i castell de focs artificials. Dura 3 dies.
DS 25.6.83:13; 21.7.84:12. EN 81-83. GG 81-85:VI,302,523. PG 23.7.82:16; 30.7.82:11. IP 11.86.

Pertegàs (Aj. de Sant Celoni, Vor) *Festa major*. Havaneres amb cremat, tir a la rodella, gimcana i ball. Dura 2 dies.
IP 11.85; 12.86.

Pla del Penedès, el (Ape) *Festa major de Sant Abdon i Senén*. Divendres al vespre, repic de campanes. Diumenge al migdia, cercavila amb grallers, drac i diables. Els altres dies, tir al plat, esports, focs d'artifici, teatre, cantada d'havaneres amb cremat i exhibició de falconers. Dura 4 dies.
EN 81-83. FU 24.7.87:26-27. PR 86. SZ 82:140. 3V 26.7.82:22; 30.7.82:8; 29.7.83:10. IP 2.86; 5.86.

Pobla de Segur, la (Pju) *Festa major segona*. Cercavila amb gegants i cap-grossos. És tradicional la travessia nedant de l'embassament de Sant Antoni. Gimcana de cotxes, concurs de natació, cursa popular pels carrers i cursa de bicicletes. Dura 3 dies.
CD 86*b*. MA 22.7.82:15; 22.7.83:14-15. IP 8.85; 11.85.

Raïmat (Aj. de Lleida, Sgr) *Festa major*. Dura 3 dies.
MA 15.7.82:2. IP 9.86.

Rocafort de Queralt (Cba) *Sopar d'Estiu*. Començat el 1984.
IP 4.85.

Roda de Ter (Oso) *Festa del carrer de Ramón y Cajal*. La vigília a la tarda, futbol entre solters i casats. L'endemà, al matí, xocolatada i gimcana de bicicletes; a la tarda, berenar-sopar.
N9 23.7.82:37; 30.7.82:9; 22.7.83:6; 29.7.83:12. IP 1.86.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri de Riu*.
IP 3.86; 7.87.

Santa Maria de Vilalba (Aj. d'Abrera, Bll) *Festa major*. Activitats per a la canalla, ball, etc.
EN 81-83. IP 5.87.

Santa Pau (Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Abdon i Senén*. L'ermita fou construïda el s. xv.
DC 64:408. EN 81-83. PI 81:135. IP 3.87.

Sant Celoni (Vor) *Festa del barri de Sant Ponç*. Sardinada, jocs de cucanya, elecció de la pubilla i les dames d'honor per part de la mainada, xocolatada i focs artificials.
PG 6.8.82:10. IP 11.86.

Sant Cugat Sesgarrigues (Ape) *Festa major*. Castell de focs artificials, cercavila amb "majorettes" i els diables, balls folklòrics, jocs per a la canalla i ball popular a la tarda i al vespre. Dura 2 dies.
EN 81-83. FU 1.87:47; 24.7.87:19-21. PR 86. 3V 23.7.82:22; 29.7.83:11. IP 5.87.

Sant Joan de Mediona (Aj. de Mediona, Ape) *Festa major*. Dissabte al matí, cursa ciclista (des de 1979). Al vespre, tir al plat, havaneres amb cremat i castell de focs artificials. Diumenge al matí, cercavila amb falcons, grallers i drac. Dimarts, gimcana infantil.
EN 81-83. FU 23.8.85:33; 29.8.86:39; 24.7.87:19-21. GG 81-85:V,477. PR 86. IP 5.87.

Sant Julià de Lòria (And) *Festa major*. Concurs de fotografia des de 1983. Dissabte a la tarda, tritlleig de campanes, traca i cercavila amb gegants i grup d'animació. Diumenge a la tarda, tir al plat i festival infantil. Dilluns al migdia, els joves de la parròquia fan la "passa". A la Plaça Major, Ball Cerdà. A la tarda, passejada dels gegants i Ball de la Marratxa; el porten a terme 6 balladores -que representen les sis parròquies tradicionals d'Andorra- i un ballador -que fa el paper de síndic de les Valls. L'esbart local Lauredià fa una actuació. Dimarts a la tarda, festival ciclista infantil i, al vespre, cantada d'havaneres amb cremat. Per acabar, focs artificials.
AM 58:100. ANUARI 69:297. ANUARI 71:93. ARMET 07:151. CM 83:23. DL 3.7.73:7. GG 81-85:XVI,340,363,391. PALAU 67:193. PO 3.8.79; 1.6.84:13; 27.7.84:15; 3.8.84:10-11; 26.7.85:13; 2.8.85:9,27,29. PR 86. RAOUL 51:13-15,19. IP 7.87.

Sant Romà d'Abella (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major*.
IP 6.87.

Vallbona d'Anoia (Ano) *Setmana de la Joventut*. Començà el 1977. Cercavila amb gegants i cap-grossos, teatre i havaneres.
IP 12.85.

Vilacireres (Aj. de Gósol, Ber) *Festa*.
SL 87.

Vilassar de Mar (Mar) *Festes de Sant Ignasi al carrer dels Balcons*. A la tarda, xocolatada; al vespre, acabament amb sardinada de germanor.
MR 30.7.83:10. IP 10.86.

Finals de juliol

Platja d'Aro (Aj. de Castell d'Aro, Bem) *Festa de la urbanització Dalmau*. Jocs de cucanya i sardinada per als presents. Al vespre, sorteig d'un xai, xampany i conills.
PD 24.7.83:12. IP 5.87.

Sant Fruitós de Bages (Bag) *Festa de la urbanització Pineda de Bages.*
IP 12.86.

Dia variable dins de juliol

Barcelona (Bar) *Festa del carrer de Vallhonrat, a Sants-Montjuïc.*
IP 9.87.

Cambrils (Bca) **Dia del Romesco.* Concurs de mestres romescaires, elecció de la pubilla i l'hereu i degustacions de romesco i vi de la terra. Es recuperà, esporàdicament, el 1986.
DT 16.4.82:19; 20.4.82:26; 16.4.83:8; 19.4.83:14. IP 11.85; 3.87.

Cellera de Ter, la (Sel) **Aplec petit de la Sardana.* Començà el 1978 i durà fins al 1983.
EN 81-83. PD 20.7.82:7. IP 6.86.

Garriga, la (Vor) *Cursa popular.* Celebrada des de 1979.
N9 16.7.82:37. PG 23.7.82:19; 21.7.83:15. IP 11.86.

Gualba (Vor) *Concurs de pintura ràpida.* Començà el 1971, organitzat per l'Associació de Veïns. Se sol fer un dissabte de finals de mes.
PG 27.5.83:11; 17.6.83:15. IP 8.86.

Llançà (Aem) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1973, organitzat pel Foment de la Sardana.
EM 4.8.82:7. EN 81-83. FE 81:8. FE 85:24. MA 16.7.83:12. PD 25.7.82:2; 26.2.83:24; 24.7.83:12; 17.12.83:24. RI 18.7.81:6. IP 6.87.

Manresa (Bag) *Festa de les Enramades.* Celebrada entre els carrers de Santa Llúcia, Codinella, Galzeran Andreu, la Baixada del Pòpul, la plaça de la Immaculada i els Arcs de Santa Llúcia. Dissabte, a la tarda, cercavila de disfresses infantils amb jocs de cucanya i xocolatada; al vespre, durant el ball, sorteig de la panera del barri. Diumenge al vespre, cinema a la plaça de la Immaculada.
R7 8.7.82:22; 5.7.83:5; 9.7.83:23. IP 1.87.

Festes del barri del Xup.
R7 14.7.83:19; 19.7.83:6. IP 12.86.

Móra la Nova (Reb) *Revetlla de la Creu Roja.* S'escull la pubilla comarcal.
IP 1.87.

Pinya, la (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) **Festa petita del Roser.* Al matí, ofici i sardanes. Degué perdre's cap a 1970.
IP 3.87.

Riba-roja d'Ebre (Reb) *Festa dels Quintos.* A la tarda, cercavila sorollosa i animada, amb els cap-grossos i la banda, per recaptar diners; al vespre, revetlla a la societat La Llum del Dia. Hi són típics els Balls de Quintos (en què només ballen ells i les seves parelles), del Fanalet, de la Maleta, etc. A la mitja part se sorteja la toia. S'havia celebrat pels Sants Innocents (28 de desembre); ara té lloc algun dissabte de juliol.
IP 6.85.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Revetlla popular al barri de l'Hospital.* Entrades al barri i carrers guarnits amb paperets i branques de boix. Començà el 1981.
EN 81-83. PD 16.7.82:14. IP 11.86.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Revetlla a la plaça de l'Escultor Pujol.* Jocs de cucanya.
EN 81-83. IP 4.86.

Tarragona (Tar) *Festa major del barri Residencial Palau.* Exhibició castellera, Ball de Bastons, titelles i sardinada popular. Actuació d'una coral. Organitzada per l'Associació de Veïns.
DT 3.7.82:7; 23.7.83:8.

Viladecavalls (Voc) *Festes de germanor del barri de Can Corbera.* Organitzades per l'Associació de Veïns. Àpat de germanor.
IP 9.86.

Diverses poblacions (Pri) *Festa del Vi.* Celebrada d'una manera rotativa a cadascun dels pobles de la denominació d'origen Priorat.
CQ 82-84:Pri.

Festes entre juliol i agost

Caldes de Montbui (Voc) *Festes dels Barris.* Cada barri fa festa un cap de setmana successivament. Els actes són similars: activitats infantils, sopar de germanor i ball. Els barris són: Ametller, Camp de l'Arpa, Bolera, Bograi, Catalunya i Nucli Antic. L'ordre de rotació varia cada any.
PG 9.7.82:11. IP 6.87.

Cervelló (Bll) *Festa matinal a la urbanització Mas de Can Pi.* Cursa popular, gimcana, concert i jocs esportius.
NS 1.82:13. IP 5.87.

Malgrat de Mar (Mar) *Festa del Barri Antic.* Ball i jocs per a la mainada a la plaça d'Anselm Clavé.
PD 16.7.83:12,15. IP 7.87.

Palma d'Ebre, la (Reb) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1982.
DT 7.4.83:10; 30.4.83:10.

Sant Pere de Ribes (Gaf) *Festa infantil de la urbanització Vallpineda.* Espectacles infantils, obsequis, cursa ciclista i elecció de la pubilla infantil. Organitzada per la Cooperativa de Consum Vallpineda.
DV 9.7.82:14. IP 5.87.

Tarragona (Tar) *Festa major del barri de Riuclar.* Desfilada de "majorettes" i de banda de cornetes i tambors, sardinada popular, titelles, Ball de Bastons i gimcana. Concurs de façanes engalanades. Cada vespre, revetlla popular. Divendres, al matí, cursa de bicicletes i homenatge a la tercera edat; al vespre, cóssos, jocs de cucanya i cantada d'havaneres. Dissabte al matí, concurs de paelles. Diumenge, marató popu-

lar. Organitzada per l'Associació de Veïns des de 1977.

DT 29.7.82:6; 26.8.82:7; 27.7.83:7; 30.7.83:9; 4.8.83:7; 25.8.83:7. SÁNCHEZ-CASCADO 87:14.

Valls (Aca) *Festa major del barri de la Xamora*. Cercavila amb la banda de cornetes i tambors. Diumenge al matí, matinada amb els grallers. Ofrena de flors a la Mare de Déu del Lledó.

CI 30.7.83:5; 27.7.84:5. IP 11.85; 12.86.

Vilassar de Dalt (Mar) *Representació d'«El retaule dels Sants Màrtirs»*. Es tracta de l'escenificació en deu quadres plàstics de la història de la vila fins a l'arribada de les relíquies dels Sants Màrtirs. La idea fou original d'Esteve Albert i el gran nombre d'actors que ho porten a terme són veïns. Les representacions van començar el 1972 i tenen lloc els dos darrers caps de setmana de juliol i el primer diumenge d'agost. Entre setmana, Vetlles d'Estiu: actes de caire cultural i popular.

DB 30.7.72; 17.9.72; 15.3.75; 27.11.76. EN 81-83. GG 81-85:VI,418. MR 23.7.82:5,25; 16.7.83:11. TE 21.7.73. VILÀ 81-82. IP 7.86.

Dissabte pròxim a l'1

Vallmanya (Aj. de Tordera, Mar) *Festa major*. Al ball s'elegeix la pubilla.
IP 8.86.

Diumenge pròxim a l'1

Alcanó (Sgr) *Festa major de Sant Pere de les Claus*. Dura 2 dies.
GG 81-85:X,495. IP 9.86; 3.87.

Calabuig (Aj. de Bàscara, Aem) *Festa major de Sant Feliu*. Dura 2 dies.
FE 85:21. PD 30.7.83:9. IP 8.86; 5.87.

Cartellà (Aj. de Sant Gregori, Gir) *Festa major de Sant Feliu*. Es va recuperar el 1981 després de molts anys. Durant les sardanes del vespre, repartiment de coca. Dura 3 dies.
FE 85:58. PD 30.7.82:7. IP 11.86; 4.87.

Olivella (Gaf) *Festa major de Sant Feliu*. Cercavila amb els gegants i el drac, fet pels joves cap a 1978. Dissabte a la nit, campionat de truc (des de 1966 aprox.). Diumenge, tir al plat. Dura 2 dies.
CQ 82-84:Gaf. EN 81-83. GG 81-85:V,477. IP 10.85; 5.87.

Vilajuïga (Aem) *Festa major de Sant Feliu*. Diumenge, ofici amb orquestra. Durant les sardanes de la tarda, repartiment de galetes i garnatxa. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:29. GG 81-85:IV,495. PD 29.7.82:8,11; 1.8.82:2. IP 10.86.

1

Alella (Mar) *Festa major*. La vigília, repic de campanes i pregó, amb sortida, al vespre, dels dimonis d'Alella. Diumenge, diversos esports. L'endemà al migdia, vermut-concert. Dimarts al vespre, jocs de cucanya. Sant Feliu és el patró del poble.
EN 81-83. GG 81-85:VI,440,523. MR 30.7.83:9. SZ 82:144. IP 9.86; 6.87.

Àreu (Aj. d'Alins, Pso) *Festa major*. Jocs per a la canalla, sardanes, ball, dinar al pla de la Selva i missa a l'ermita de Sant Feliu de la Força. Dura 3 dies.
CD 86*b*. EN 81-83. IP 6.87.

Bagergue (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa major de Sant Feliu*. Ballets aranesos. A la tarda, ball a la plaça o al saló municipal amb orquestra.
SEMIR 84:113. IP 10.85; 11.86.

Barruera (Ari) *Festa major de Sant Feliu*. Dura 3 dies.
CD 86*b*. PR 82. IP 5.87.

Cabrera de Mar (Mar) *Festa major de Sant Feliu*. Durant els 3 dies de festa, actes diversos: cursa popular, teatre, concert, cant d'havaneres, etc.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. MR 30.7.83:10. IP 7.86.

Constantí (Tar) *Festa major de Sant Fèlix*. Cercavila amb banda de cornetes i tambors. Assistència de les autoritats a la missa. Concursos de redacció i pintura infantil i juvenil, mostra de folklore català (castellers i Ball de Bastons), exposició de fotografies i gimcana. Dura 3 dies.
GG 81-85:VII,401. DT 28.7.82:9; 30.7.83:13; 4.8.83:11. IP 2.87.

Grist (Aj. de Saünc, Ari) *Festa major*. Ball de Majorals i Ball de les Dones.
GG 81-85:XII,331. IP 7.87.

Masdenverge (Mon) *Festes majors de la Mare de Déu del Roser*. Els primers dies -dels 5 que duren-, bou capllaçat i bou embolat. Pregó i elecció de la reina de les festes i les pubilles d'honor. Dia d'homenatge a la vellesa. El penúltim dia, Diada de la Paella amb consumació d'arròs i bou guisat; al vespre, desfilada de vestits de paper i roba informal.
EN 81-83. GG 81-85:XIII,355. IP 10.85.

Monistrol de Calders (Bag) *Festa major de Sant Feliu*.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. IP 12.86.

Parlavà (Bem) *Festa major de Sant Feliu*. El primer dia, al matí, ofici i sardanes; a la tarda, jocs per a la mainada; al vespre, sardanes i ball.
EN 81-83. FE 85:36. GG 81-85:IV,495. PD 1.8.82:2; 2.8.83:2. IP 5.87.

Ribes de Freser (Rip) *Concurs de rams de flors de muntanya*. Organitzat des de 1980.
N9 30.7.82:17; 5.8.83:11. IP 4.86.

Rosselló (Sgr) **Festa major*.
DC 64:346. IP 9.86.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Festa major de Sant Feliu*. La vigília, cercavila amb gegants i cap-grossos. L'endemà, jocs de cucanya marítims: es deixen anar ànecs i síndries a l'aigua i cal agafar-los. El darrer dia dels 4 que dura la festa, castell de focs artificials. Mostra de teatre al carrer (començada el 1983).
EN 81-83. FE 85:36. GG 81-85:IV,496. MO 29.7.83:37. PD 24.7.82:6; 1.8.82:sup.1; 8.8.82:18; 31.7.83:sup.; 2.8.83:12; 3.8.83:13; 4.8.83:2; 7.8.83:15. SZ 82:144. IP 7.86.

Sant Feliu de Lluelles (Aj. de Montmajor, Ber) *Festa major de Sant Feliu*.
SL 87. VL 85:61. IP 2.87.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) *Festa petita de Sant Feliu*. Homenatge a la vellesa (des d'abans de 1936). S'ha perdut el Ball del Ciri. Fins a 1830 aprox., es feia en aquesta data la festa major.
CD 81*a*. EN 81-83. FE 85:48. MURLÀ 84:151. PLANAGUMÀ 83. PONS 82:22. IP 3.87.

Sant Iscle de Vallalta (Mar) *Festa major*. S'havia ballat el Ball de Bastons.
ARXIU 22:66. EN 81-83. GG 81-85:VI,524. IP 6.87.

Sarroca de Bellera (Pju) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 8.85.

Sort (Pso) *Festa major de Sant Feliu*. Cercavila amb cap-grossos, missa pontifical, jocs de cucanya i gimcana amb cotxes. Des de 1984, recuperació del Ball dels Rigodons, amb què es clouen les sessions de ball. Antigament, també s'havia ballat l'Esquerrana. Dura 3 dies.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso. EN 81-83. IP 11.85; 6.87.

Tírvia (Pso) *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 6.87.

Torelló (Oso) *Festa major, de Sant Feliu*. Algun any, a les 6 del matí, desperta per tot el poble amb trons. Xocolatada i "cross" popular. Al migdia, després de la missa solemne, ballada dels gegants i dels nans a la plaça, que disposa de músiques pròpies. Els gegants, que representen un rei moro i una pubilla catalana, foren comprats el 1908. Durant 6 dies, actes esportius, cinema a l'aire lliure, "quo vadis" amb cotxes, castell de focs artificials, etc.
AU 5.8.83:10. EN 81-83. FONT 86:53. GG 81-85:I,full de correc. MO 29.7.82:37. N9 23.7.82:8,37; 30.7.82:10,33; 15.7.83:8; 22.7.83:36. SZ 82:144. IP 4.86; 10.86.

Vilac (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Feliu*. Repic de campanes. Després de la missa, processó pel poble amb la imatge del sant i la bandera parroquial. Les campanes toquen mentre dura. L'Ajuntament invita tothom a coca i vi bo. El darrer dia de la festa, a la tarda, "tortilles" de patata i ou, que es mengen en comú.
GG 81-85:XVI,236,391. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Dissabte pròxim al 2

Montblanc (Cba) *Festa del barri dels Àngels*. Cóssos, sardanes, missa amb processó pel barri amb la imatge de la Mare de Déu, ball, cinema a l'aire lliure i actuació de la banda de cornetes i tambors. Algun any, concurs de "miss" i "mister". Aquest barri fou el primer de recuperar les festes.
AIRES DE LA CONCA 1.8.25; 10.8.27:5. CD 85. EP 8.82:10; 7.83:14; 7.84:16; 8.84:15. PR 28; 77; 81; 83; 85. IP 9.86.

Diumenge pròxim al 2

Tortosa (Beb) *Festa major de Nostra Senyora dels Àngels al raval de Sant Llàtzer*. Als matins, diana, cercavila i morterets; tot seguit, repartiment de panoli. Dijous, festival infantil amb xocolatada i presentació de les pubilles del barri. Divendres, homenatge a la vellesa. Dissabte a la tarda, ofrena de flors i fruits a la patrona. Diumenge, concurs de guinyot -joc de cartes-, traca i lliurament de premis dels concursos. Baldanada popular.
El 8.8.84:1,4. VB 22.7.83:2; 3.8.84:2.

2

Berga (Ber) *Festa del carrer dels Àngels*. Sardanes, jocs i ball. Data de principis del s. XX.
GG 81-85:II,259. R7 3.8.82:18; 10.8.82:9. VL 85:61,175. IP 10.85.

Das (Bce) *Aplec a l'ermita de Sant Julià de Tartera*. Començà el 1985 amb motiu de la restauració del temple, d'estil romànic.
EN 84-85. IP 8.86.

Garriga, la (Vor) *Festa major*. Pregó, actuació d'algun grup folklòric, espectacles infantils, focs artificials i més actes festius durant 3 o 4 dies.
GG 81-85:VI,523. MO 30.7.82:29. N9 3.7.82:10-33; 29.7.83:32,34. PG 30.7.82:17; 28.7.83:15. IP 11.86.

Manlleu (Oso) *Festes del carrer del Pont*. Hi ha una imatge de la patrona, la Mare de Déu dels Àngels, al mig del carrer. La vigília al vespre, sopar de germanor. Jocs de cucanya i xocolatada. Els carrers adjacents són engalanats.
AU 29.7.83:6; 5.8.83:10. N9 6.8.82:9.

Móra d'Ebre (Reb) **Fira*.
GG 81-85:XI,132. IP 1.87.

Oliana (Aur) *Festa major de la Mare de Déu dels Àngels*. La imatge de la Mare de Déu és portada en processó des de la seva ermita fins a la parròquia. Dura 2 o 3 dies.
CD 87*a*. EN 84-85. IP 6.87.

Ripoll (Rip) **Festa de la Mare de Déu dels Àngels.* Dansa dels Clavells, que va deixar de ballar-se de 1916 a 1944 i que el 1945 va retornar amb modificacions; es va perdre al cap d'un parell d'anys. Se n'encarregaven els pabordes de la Confraria dels Àngels o dels Clavells, que recaptava a favor de l'hospital.
ARNAU 80a:131-133. PLA 57:255. IP 5.86.

Sant Martí Vell (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu dels Àngels.*
EN 81-83. PD 8.8.82:sup.10. PLA 46:420. PRAT 79:96-98. IP 4.87.

Diumenge després del 2

Castellví de Rosanes (Bll) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Àngels.* Berenar popular, concursos de coques i truites i rifes. Es venen uns càntirs petits commemoratius. Començà el 1958, quan l'església dels Àngels deixà de ser parròquia.
DB 23.5.76. IP 9.86.

Valls (Aca) **Festa del Jubileu al santuari de la Mare de Déu del Lledó.*
BLASI 33:162. IP 11.85.

Diumenge pròxim al 3

Sant Esteve de Llémena (Aj. de Sant Aniol de Finestres, Gax) *Festa major.* Ofici amb orquestra i concurs de botifarra -joc de cartes (des de 1978). Dilluns a la tarda, tornaboda a l'esplanada de la Planta: berenar, sardanes i rifa d'un xai.
FE 85:48. IP 8.86; 12.86.

3

Bagà (Ber) *Festa major, de la Invenció del Cos de Sant Esteve.* Concursos de truc i botifarra -jocs de cartes-, actuació de l'esbart local amb danses tradicionals, cursa popular, havaneres i cremat. Dura 4 dies.
GG 81-85:II,330,437. MO 29.7.83:31. R7 3.8.82:9; 30.7.83:9; 2.8.83:14; 20. 12.83:9. SZ 82:144. VL 85:61,156. IP 2.87.

Betren (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Aplec al Santet de la Muntanya.* Al mig del bosc hi ha una petita capella, al voltant de la qual es dina i es balla. Antigament hi havia una Confraria de Sant Esteve que organitzava una festa.
SEMIR 84:113. IP 10.85; 11.86.

Cervelló (Bll) *Festa major.* La setmana abans, Setmana Cultural, amb sopar de germanor a càrrec de la Unió de Botiguers, homenatge a la vellesa i concert coral. Diumenge, ball de gala i elecció de la pubilla. D'ençà de 1982, exposició de peces de vidre per recordar que al poble hi havia hagut força vidriers. Dura una setmana.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. NS 1.82:4-5,11,13. IP 5.87.

Estaís (Aj. d'Espot, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Montcorbau (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Esteve.* Repic de campanes. Després de la missa, processó amb la imatge del sant i vermut popular amb coca i vi bo.
GG 81-85:XVI,240. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Pardines (Rip) *Festa major de Sant Esteve.* Dura 2 dies.
EN 81-83. FE 85:65. GG 81-83:I,full de correc. N9 30.7.82:33. RI 1.8.81:6.

Pedret (Aj. de Pedret i Marzà, Aem) *Festa major de Sant Esteve.* Desfilada de "majorettes" i més actes festius durant 2 dies.
EN 81-83. FE 85:26.

Sallent (Bag) *Festa de la Invenció del Cos de Sant Esteve o de la Trenta-sisena.* Reunió anual de la Confraria de Sant Esteve al castell, amb lliurament de la bandera al nou banderer. Antigament se celebrava com una festa local, popular. La Trenta-sisena és una institució creada abans de 1300 i formada per 36 honorables consellers procedents de les entitats de la vila.
DC 64:353. PR 79. R7 29.7.82:15. IP 10.85; 12.86.

Selva de Mar, la (Aem) *Festa major de Sant Esteve.* La plaça es guarneix amb fanalets i banderes. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:28. PD 4.8.82:2; 2.8.83:12; 3.8.83:14; 4.8.83:12. IP 6.87.

Sisquer (Aj. de Guixers, Sol) *Festa de Sant Estevet.* Missa i repartiment de pa benèit.
SL 87. IP 3.87.

Sords (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa petita de Sant Esteve.* Perduda cap a 1960.
IP 1.87.

Tredòs (Aj. de Naut Aran, Var) *Aplec a l'ermita de Sant Esteve.* L'Ajuntament es fa càrrec de distribuir un vermut per als presents després de la missa. L'ermita és als afores del poble, a 1 km.
EN 84-85. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Vicfred (Aj. de Sant Guim de la Plana, Sga) *Festa major.* Sant Esteve és el patró del poble.
IP 2.87.

Vila-seca i Salou (Tar) *Festa major d'Estiu.* Toc de matinades (des de 1984), cercavila amb banda de cornetes i tambores, "majorettes", gegants i grallers i cursa ciclista (des dels anys 50). Algun any, havaneres. Dura 2 dies.
DT 29.7.83:13. GG 81-85:VII,401. SZ 82:144-145. IP 12.85; 2.87.

Vinyoles d'Orís (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Festa major de Sant Esteve.* Al matí, xocolatada. Joc del "quinto" al pati de les escoles, curses i cinema a l'aire lliure. L'endemà, Ball de Tornaboda.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 30.7.82:33; 13.8.82:7; 29.7.83:32. IP 1.86; 2.86.

Diumenge després del 3

Miracle, el (Aj. de Riner, Sol) *Festa major de l'Aparició de la Mare de Déu del Miracle.* Missa, jocs infantils, futbol... Hi havia hagut concurs de sardanes.
GG 81-85:II,438. R7 5.8.82:15. SL 87. IP 3.87.

Diumenge pròxim al 4

Lloà (Pri) *Festa major d'Estiu, de Sant Domènec.* Cercavila, missa i processó per tot el poble amb la imatge del patró. El darrer dia dels 3 que dura, repartiment de pa amb tomàquet i pernil o formatge. Antigament, el dia de la vigília resaven completes. Els elements principals eren la música -protagonitzada per bandes locals- i l'envelat, on es feien concert, teatre i balls, entre els quals hi havia el del Ram i el del Pensament: era costum que nois i noies respectivament fessin obsequis a la parella. També es rifava la "toia", objecte de més valor. Antigament, Ball de Coques a la plaça. Ja no es fan tampoc el concert ni el ball de vermut.
EN 81-83. IP 2.85.

Ràpita, la (Aj. de Santa Margarida i els Monjos, Ape) *Festa major de Sant Domènec de Guzmán.* Diumenge, matinades amb grallers i Ball de Diables. Missa cantada amb ofrena de fruits de la terra. A la sortida, actuació del Ball de Diables, els falcons, "majorettes", banda de trompetes i tambors i més grups de la comarca. Exhibició castellera, gimcana de bicicletes i castell de focs artificials. Dura 3 dies.
CUYÀS 81-82. EN 81-83. FU 2.8.85:17; 1.8.86:25,27. GG 81-85:V,477. PR 86. 3V 30.7.82:10; 5.8.83:9.

Serra d'Almos, la (Aj. de Tivissa, Reb) *Festa major de Sant Domingo.* Dura 2 dies.
CQ 82-84:Reb. TIVISSA 84:227. IP 1.87.

4

Argentona (Mar) *Festa major d'Estiu o de Sant Domènec.* L'origen es troba en un vot de poble a sant Domènec de Guzmán perquè va deslliurar la vila de la pesta el s. XVII. L'alcalde renova cada any el vot de poble en l'ofertori de la missa, on es canten els goigs i es veneren les relíquies del sant. Benedicció de la font dedicada al sant. Cercavila amb gegants. Des de principis dels 50, Festa del Càntir, amb diverses activitats al voltant del càntir: cada any es tria un model popular de càntir català que es reprodueix i es posa a la venda. Jocs d'habilitat amb el càntir: beure amb una sola mà, beure d'un càntir molt gros, bufar ben fort pel broc gros, etc. Mostra de Ceràmica i Terrissa (des de 1975); també se'n fa una fira. Concurs de pintura ràpida (des de 1980).
AM 58:102-103. AV 4.8.79. CC 10.8.75:6-7. CD 86a:130. DB 8.8.68; 30.5.71:50; 30.7.72:49; 20.5.73:39; 27.5.75; 4.12.77. EN 81-83. ESPINÀS 76:132-143. FE 81:9. GG 81-85:VI,406. GINESTA 68:133,259. MO 30.7.62:23,29; 29.7.63:37; 5.6.83:33; 6.7.84:37. MR 9.7.82:27; 27.8.82:17; 11.1.83:12; 28.6.83:13. NU 9.3.78. PB 80:42-43. SZ 82:145. TE 1.8.70; 2.7.74; 31.7.75. IP 10.86.

Barcelona (Bar) **Festa de Sant Domènec.* Fira de càntirs al voltant del convent de Santa Caterina (fins a 1835).
AM 32-49:II,164. MO 30.7.82:23; 6.8.82:24. PB 80:42-43. TE 3.9.79:4.

Castelló de Farfanya (Nog) **Processó a l'antiga capella de Sant Domènec.*
AM 32-49:II,165. GG 81-85:X,346.

Figuerosa, la (Aj. de Tàrrega, Urg) **Festa del Vot de Poble.* Processó a la qual la gent acudia descalça i que va perdurar fins que el poble deixà de tenir un capellà fix.
AM 32-49:II,165. IP 4.86.

Poboleda (Pri) *Festa major.* S'havien fet el Ball de Coques i el Ball de Gitanes. Cercavila amb un canó. Cinema. Dura 3 dies.
AM 25a:69. DT 4.9.76. EN 81-83. IP 2.85.

Rasquera (Reb) *Festa major de Sant Domènec de Guzmán.* Repic de campanes, romeria a l'ermita de Sant Domènec (petita construcció de l'època barroca) i processó. Sortida de vaques braves. Alguns carrers són engalanats. Dura 3 dies.
DC 64:329. DT 4.8.82:10; 20.8.82:11; 2.8.83:10. EN 81-83. GG 81-85:XI, 150,365. IP 6.85.

Reus (Bca) **Ball de Sant Domènec.* Es devia perdre cap a 1945.
AM 50-56:III,668; IV,734-735. RIUS 79:13. VIOLANT 56-59:V,39. IP 1.86.

Rocallaura (Aj. de Vallbona de las Monges, Urg) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Tallat.*
IP 6.87.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) **Aplec a l'ermita de Sant Domènec.* Vigent el s. XIX, amb assistència de molts fabricants de paper de la riba de l'Anoia, que tenien com a patró sant Domènec. L'ermita, romànica i situada a la vora del riu, està en ruïnes.
AM 32-49:II,166. DB 13.5.77. SADURNÍ 82:60. IP 2.86.

Tremp (Pju) **Fira dels Alls.*
CD 86b. IP 6.87.

Vallmoll (Aca) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser.*
BLASI 33:157. IP 2.87.

Diumenge pròxim al 5

Pla de Santa Maria, el (Aca) *Festa votada de la Mare de Déu de les Neus.* Intervenció de gegants i cap-grossos.
EN 81-83. SZ 82:147. IP 2.87.

5

Àrreu (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Neus.* Hi assisteix gent de Borén, Sorpe i Gil.
AV 5.8.77. DC 64:28. EN 84-85. IP 11.85; 6.87.

Berga (Ber) *Festa de la Mare de Déu de les Neus a la placeta de la Ciutat*. Jocs infantils de cucanya i ball.
GG 81-85:II,259. VL 85:61,175. IP 10.85.

Betlan (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de la Mare de Déu de les Neus*. Repic de campanes, missa amb cant dels goigs i, tot seguit, coca i vi bo per als presents.
CQ 82-84:Var. SEMIR 84:113. IP 10.85; 11.86.

Bossòst (Var) *Aplec a la capella de la Mare de Déu de la Pietat*. Missa i benedicció del pa. La capella és dins la població.
EN 84-85. IP 10.85.

Cabassers (Pri) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Foia*. Celebrat des de 1873 amb motiu de la visita de Na Maria de les Neus, muller d'Alfons de Borbó. L'ermita és a 3 km del poble i a 560 m d'altitud.
ASENS 81:78. DC 64:70. EN 81-83. EN 84-85. IP 2.85.

Espinavell (Aj. de Molló, Rip) *Aplec a l'església de la Mare de Déu de les Neus*. L'edifici és de finals del s. XVII i té un campanar que acaba en unes curioses obertures.
CONSTANS 54:80. FE 85:64. GG 81-85:I,373. IP 4.86.

Espluga de Serra (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major de la Mare de Déu de les Neus*. Organitzada pels joves de fora que hi han anat a viure, ja que la gent del poble n'ha emigrat totalment.
IP 9.86.

Gausac (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Romiatge al pedró de la Mare de Déu de les Neus*. Repic de campanes a la sortida i en tornar al poble. Cantada dels goigs i dinar comunitari. L'Ajuntament invita a licors i xocolata. A la tornada, a la Borda de la Vila, la comitiva s'atura per fer un berenar.
DC 64:161. EN 84-85. GG 81-85:XVI,232. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Ginestar de Llémena (Aj. de Sant Gregori, Gir) *Aplec a l'ermita de Santa Afra*. Dinar de germanor.
EN 84-85. FE 85:58. IP 11.88.

Les (Var) *Festa del barri d'Era Carrera*. Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Pietat i danses tradicionals.
EN 84-85. IP 10.85; 11.86.

Masricard (Aj. de Tarragona, Tar) *Festa major de la Mare de Déu de les Neus*.
GG 81-85:VII,94,401.

Nou de Gaià, la (Tar) *Festa votada de la Mare de Déu de les Neus*. Actes religiosos, berenar de germanor i cantada d'havaneres. S'instituí el 1816 en gratitud a la Mare de Déu perquè salvà la collita del vi.
EN 81-83. GG 81-85:VII,108. IP 11.85.

Port de la Selva, el (Aem) *Festa major de la Mare de Déu de les Neus*. Ofici solemne amb acompanyament d'orquestra. Sardanes, ball i representació d'alguna obra de teatre de Josep M. de Sagarra, que hi havia estat vinculat. Dura 2 dies.
EM 30.6.82:8; 4.8.82:6. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. PD 4.8.82:9; 4.8.83:19; 7.8.83:2. IP 6.87.

Rocallisa (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major*. Dura 3 dies.
FU 2.8.85:43. GG 81-85:V,477. IP 5.87; 7.87.

Sitges (Gaf) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Vinyet*. Originat el 1649. Al voltant de l'ermita hi ha parades de fira i atraccions.
DB 8.8.71; 8.8.74. DC 64:423. EN 84-85. FÀBREGA 54:267.

Tarragona (Tar) *Festa de la Mare de Déu de les Neus a la capella del claustre de la Catedral*. Repartiment de ramets d'espígol i romaní. Missa al matí i rosari al vespre.
DT 4.8.82:4. IP 2.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa major de la Mare de Déu de les Neus*. Organitzada per la Comissió de Recerca i Promoció de la Cultura Popular. Dies abans que comenci pròpiament, ja hi ha molts actes esportius i lúdics: Trobada Internacional de Música Popular i Tradicional (des de 1981), cursa popular amb patins, Saló Nacional de Fotografia (des de 1945 aprox.), Mostra d'Acudits... 2 o 3 dies abans, tronada amb dotze morterets i lectura del pregó per l'herald. Cercavila amb una banda tot anunciant la festa i exhibició de castellers. A la tarda de la vigília, actuació de dracs, diables, mulasses (grossa, mitjana i petita), gegants i nans; Balls de Pastorets, de Cercolets, de Gitanes, d'En Serrallonga i de Bastons, com també falcons, grallers i flabiolaires. El 1986 s'hi incorporaren la Carpa Juanita i el Porró. L'endemà, matinades amb grallers i exhibició de tots els balls populars i comparses i de castellers. Al vespre, nova exhibició i renovació del vot de poble a la plaça de les Neus. Castell de focs artificials. Antigament, la festa major era per Sant Antoni Abat i es traslladà el 1781 arran d'una pedregada que desféu els camps, motiu pel qual es demanà la protecció de la Mare de Déu. Els diables ja són documentats el 1779, però en forma de ball només a partir de 1832. Retornaren el 1947 després d'haver desaparegut a finals del s. XIX. El 1981 se'n va crear una colla infantil. Hi ha constància que el 1850 es representaven per plàces i carrers la Moixiganga, el Ball de Malcasats, el del Fill Pròdig, el de la Rosaura i uns quants més a part els que encara es fan avui dia.
AM 50-56:I,502,511-515,521,952-953. AM 54:48. AM 58:102-104. BOVE 26:39-41. CC 25.10.79:15. CUYÀS 81-82. DC 64:490. DIABLES 80:8-11,29-31. DV 9.7.82:11; 16.7.82:9; 30.7.82:5,7-9; 20.8.82:6; 15.7.83:9-10; 29.7.83:16-17,28; 12.8.83:21; 13.1.84:3; 13.7.84:11. EN 81-83. EQUIP 77. FE 81:9. FU 15.8.86:32. GG 81-85:V,254. MASACHS 69:250. MO 30.7.82:29; 29.7.83:37; 5.8.83:33; 6.7.84:36-37. MURLÀ 84:84,150. PLANAS 61:194. RAVENTÓS 81-82. SZ 82:146. 3V 30.7.82:11.

Diumenge després del 5

Aineto (Aj. de Lladorre, Pso) *Aplec*. Hi acudeix també gent de Tavascan.
CD 86*b*. IP 6.87; 7.87.

Tavascan (Aj. de Lladorre, Pso) *Festa major de la Mare de Déu de les Neus*. Segons conten, se celebra per commemorar que aquest dia hi hagué una allau que s'endugué el poble: només se'n salvaren 11 persones

que aquell dia eren fora, de festa major. Sembla que va succeir el s. XVI. Dura tot el cap de setmana, amb ofici, ball, concurs de bitlles, "rock", etc.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 7.87.

Diumenge pròxim al 6

Cànoves (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador de Terrades*. L'ermita, originàriament romànica, es va restaurar el 1934 i, a partir d'aquesta data, s'hi fa anualment l'aplec. Des de 1973 se celebra el diumenge pròxim al dia del sant.
DB 10.8.72. PG 11.8.83:10. VS 23.12.67.

Castellonroi (Lli) *Romeria a l'ermita de Sant Salvador*. Actualment l'ermita es troba en ruïnes.
MA 29.7.78. IP 4.87.

Vilassar de Dalt (Mar) *Aplec a la capella de Sant Salvador*. Recuperat el 1981 amb motiu de la restauració de la capella, on no hi havia culte des de 1936.
GG 81-85:VI,418. IP 7.86.

6
SANT SALVADOR

Sant Salvador és la denominació popular de la festa de la Transfiguració del Senyor, que s'escau el dia 6 d'agost. No es tracta, doncs, de cap sant que es digui Salvador, sinó que es refereix a Jesucrist mateix, invocat sota aquest títol i recordat a l'episodi evangèlic en què «Jesús prengué Pere, Jaume i Joan, el germà de Jaume, els dugué dalt una muntanya alta, i es transfigurà davant d'ells. La seva cara es tornà resplendent com el sol, i els seus vestits, blancs com la llum. També se'ls aparegueren Moisès i Elies, que conversaren amb ell».

L'origen de la festa és antic i commemora versemblantment la consagració de les basíliques que es van construir el segle IV a la muntanya del Tabor, a Palestina, lloc que la tradició assenyala com l'escenari del miracle de la Transfiguració de Jesús. La festa va ser ja acceptada a final del segle V o començament del VI per l'Església nestoriana i, el segle VII, es va introduir a la regió occidental de Síria. Segons sembla, la fixació d'aquest dia com a data de celebració de la festa es degué a la voluntat de relacionar-la amb una de més antiga, també d'origen oriental, dedicada a l'Exaltació de la Santa Creu i assignada al dia 14 de setembre. Com que hi havia una tradició que assegurava que l'episodi del Tabor va tenir lloc quaranta dies abans de la crucifixió de Jesús, es va creure convenient de fixar la festa de la Transfiguració per al dia 6 d'agost. Actualment, encara es pot veure el vincle entre totes dues festes en el costum que tenen els cristians de ritu bizantí de cantar, durant els quaranta dies que van del 6 d'agost al 14 de setembre, uns himnes dedicats a la creu de Crist.

La festa va aparèixer a Occident a mitjan segle IX, tant al sud d'Itàlia com al centre d'Europa i a la Península Ibèrica. Durant els segles XI i XII es va produir un fort augment de la seva difusió i la seva popularitat, essent-ne l'abat Pere el Venerable un dels propagandistes més entusiastes. Els benedictins de Cluny van ser els qui van col·laborar més en la consolidació de la festa de la Transfiguració, fins a aconseguir que el papa Calixt III l'elevés a la categoria de festa universal i la imposés a tota la cristiandat. Hi va contribuir el fet que el dia 6 d'agost de 1456 va arribar a Roma la notícia de la gran victòria que el cabdill hongarès János Hunyadi havia aconseguit contra els turcs prop de la ciutat de Belgrad. A partir d'aleshores, la festa de la Transfiguració serví per donar gràcies a Déu pel triomf sobre els enemics de la fe cristiana. La festivitat adquirí encara un relleu més gran en esdevenir festa titular de la basílica del Laterà, coneguda també amb el nom de basílica del Salvador.

El 6 d'agost es va convertir en la festa de totes les esglésies que tenen per titular l'advocació de Jesucrist Salvador, que s'aplicava a les representacions de Crist no referides d'una manera especial a cap més misteri de la seva vida. Als Països Catalans, són moltes les esglésies, capelles i ermites que porten el títol de Sant Salvador, i són també bastants les poblacions que duen aquest nom (Sant Salvador de Bianya, de Guardiola, de Toló, etc.). També és molt freqüent trobar la denominació de Salvador per a noms de fonts i de llinatge. Tot això mostra la popularitat que en determinades èpoques de la història tingué la festa del 6 d'agost.

Aquest dia encara es fan actualment molts aplecs a les ermites dedicades a sant Salvador, i també se celebren les festes majors d'estiu a diverses poblacions. Cal destacar la que té lloc a Vimbodí, a la comarca de la Conca de Barberà, que els darrers temps ha conegut una forta revifalla.

L'advocació del Salvador té una altra data de celebració, que s'escau el dia 9 de novembre, festa de la dedicació de la basílica de Sant Joan del Laterà, coneguda també -com hem dit- amb el nom del Salvador i considerada la catedral de Roma i la «mare de totes les esglésies del món».

Es conserven alguns refranys que fan veure la importància del dia 6 d'agost: «El dia de Sant Salvador marca l'any venidor», «Sant Salvador de l'any és senyor»; i en algunes comarques del Pirineu es diu: «Per Sant Salvador, fica't la capa, pastor», perquè en venir el mes d'agost a les regions muntanyoses ja sol començar a fer fred.

Joan Llopis

Albatàrrec (Sgr) *Diada de Sant Salvador.* Missa amb processó. Al vespre, revetlla popular a la plaça de Sant Salvador.
IP 9.86.

Alfés (Sgr) *Festa major d'Estiu, de Sant Salvador.* Processó. Dura 2 o 3 dies.
DC 64:11. GG 81-85:X,495. IP 3.87.

Avellanes, les (Aj. de les Avellanes i Santa Linya, Nog) *Festa de Sant Roc.*
IP 12.78.

Batea (Tal) **Aplec a l'antic poble de Pinyeres.*
GG 81-85:XV,255.

Bellprat (Ano) *Festa major.* Missa. Sant Salvador és el patró del poble.
GG 81-85:V,477.

Borges Blanques, les (Gar) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador.* L'edifici, d'origen romànic, és a uns 2 km al sud de la ciutat.
EN 81-83. GG 81-85:X,234. MA 2.8.73; 7.8.73; 4.9.76; 6.8.78; 6.2.82:9; 5.8.83:10; 6.8.83:14. VA 5.8.78. IP 3.87.

Briançó (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa major.* Missa a la capella de Sant Salvador.
IP 2.87.

Castellar del Riu (Ber) *Romiatge a l'església de Sant Salvador de Vilaverd.* Hi va gent de Montcalb, Sisquer, Llinars de l'Aiguadora i Guixers. L'església és al límit amb Guixers, entre Llinars de l'Aiguadora i Montcalb.
DC 64:422. GEC 70-81:XV,517.

Castellidefels (Bll) **Aplec a l'ermita de Sant Salvador.*
DC 64:106. IP 5.87.

Cellera de Ter, la (Sel) **Aplec a l'ermita de Sant Just i Pastor.* Es va perdre pels volts de 1955.
EN 84-85. GINESTA 72:162. PD 14.4.82:9. IP 6.86.

Estopanyà (Bri) *Festes de Sant Salvador.* Ball dels Totxets. Duren 4 dies.
RB 7.83:15. IP 4.87.

Godall (Mon) *Festa major de Sant Salvador i Sant Roc.* Sant Salvador és el patró del poble. Pregó, elecció de pubilla, homenatge a la vellesa, corregudes de bous en una plaça improvisada i sopar de germanor per acabar.
DT 7.8.83:11. EN 81-83. GG 81-85:XIII,344. IP 10.85.

Golmés (Pur) *Festa major de Sant Salvador.* És una festa votada. Pregó i, sortint de missa, processó. Elecció de pubilla, cercavila amb gegants, cap-grossos, drac, banda i "majorettes". Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,198,495. MA 27.7.83:15; 6.8.83:15. IP 11.86; 3.87.

Llimiana (Pju) **Aplec a l'ermita de Sant Salvador de Montsec.*
SERRA s.d.:178. IP 8.85.

Margalef (Pri) *Festa major.* Aplec a l'ermita de Sant Salvador, que és a 3 km del poble, a 850 m d'altitud. A mig matí, esmorzar-dinar comunitari -pagat per l'Ajuntament- amb carn i escalivada que es cuina al lloc mateix de l'àpat. A la pista polisportiva, sardanes, ball... Ja se celebrava a final del s. XIX. Dura 3 dies.
ASENS 81:184. DB 8.11.73. EN 81-83. IP 2.85.

Massoteres (Sga) *Festa de Sant Salvador.* Missa i processó.
EN 81-83. IP 10.85.

Os de Balaguer (Nog) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador.* Els joves hi van a caçar i a dormir la nit abans. Després de la missa, alguns anys, dinar comunitari a base de porc senglar rostit.
DC 64:379. EN 81-83. GG 81-85:X,496. SERRA s.d.:178-182. IP 11.85.

Pallaresos, els (Tar) *Festa major d'Estiu de Sant Salvador.* Pregó, homenatge a la vellesa i cercavila amb nans i, alguns anys, gegants. Dura 4 dies.
DT 28.7.82:9; 3.8.82:9; 21.8.82:11; 29.7.83:13; 3.8.83:11. EN 81-83. GG 81-85:VII,118,401. IP 12.85; 2.87.

Pedrinyà (Aj. de Crespià, Pes) *Festa major de Sant Just i Pastor.*
FE 85:55. IP 4.87.

Peratallada (Aj. de Forallac, Bem) *Festa major de Sant Esteve.*
EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,496. PD 6.8.83:28; 7.8.83:2. IP 5.87.

Roda de Ribagorça (Aj. de la Pobla de Roda, Bri) *Romeria a l'ermita de Sant Salvador.* Distribució de la caritat entre els assistents. Al poble, xocolatada per als infants.
IP 4.87.

Santa Maria de Besora (Rip) **Aplec a l'ermita de Sant Salvador del Prat.*
FD(Vic-Solsona) 4.2.73. IP 3.86.

Sant Just Desvern (Bar) *Festa major de Sant Just i Pastor.* El primer dia, pregó. Cercavila amb gegants per anunciar les festes, cinema a l'aire lliure i guerra d'aigua. El darrer dia, castell de focs artificials.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. MO 5.8.83:33. PB 87:18. PE 3.8.84:2; 4.8.84:2. PL 5.8.83:IV; 3.8.84:III. SZ 82:147. IP 2.86; 7.87.

Sant Salvador (Aj. del Vendrell, Bpe) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador.* Aquesta era la data tradicional de la Festa major petita del Vendrell.
EN 64-85. IP 2.86.

Sant Salvador de Bianya (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) *Festa major.*
IP 3.87.

Sant Salvador de Guardiola (Bag) *Festa major d'Estiu de Sant Salvador.* Sardinada popular, cantada d'havaneres, teatre i festival infantil amb berenar. El darrer dia dels 4 que dura, elecció de la pubilla.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 5.8.82:15; 29.7.83:4. IP 10.85.

Sant Salvador de Toló (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major.*
CD 86b.

Serrateix (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festa patronal de Sant Urbici.* Processó, missa i benedicció del terme

i del pa -panets de Sant Urbici-, que es reparteix als assistents.
FELIU 77:24. GG 81-85:II,276. MONTBORDÓ 10.78:34. VL 85:56,61. IP 1.86.

Talavera (Sga) **Festa de Sant Salvador*. Sant Salvador és el patró de la parròquia. Desapareguda cap a 1976.
EN 81-83. IP 2.87.

Toralla (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Festa major*. Aplec a l'ermita de Sant Salvador.
CD 86*b*. DC 64:443. TE 29.3.74. IP 6.87.

Torrebesses (Sgr) *Festa major de Sant Salvador*. Ben de matí, sardinada popular. Dura 4 dies.
EN 81-83. MA 8.8.82:2. IP 4.87.

Torrent de Cinca (Bci) *Festa major*. Ballada de jotes, jocs per a la canalla i molts més actes festius durant 4 o 5 dies.
GG 81-85:X,486,496. IP 4.87.

Vilanova d'Espoia (Aj. de la Torre de Claramunt, Ano) *Festa major*.
IG 13.8.83:14. IP 1.87.

Vimbodí (Cba) *Festa major de la Transfiguració del Senyor*. Divendres, matinades amb grallers, repicada de campanes i cercavila amb gegants i cap-grossos. Dissabte, cercavila amb grallers, missa a l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents i cercavila de "majorettes" i banda de tambors i trompetes. Diumenge al matí, cercavila amb grallers i concerts al cafè. Quan s'acaba, comença la *Setmana de la Joventut* (iniciada el 1979), amb esports, gimcana, xocolatada, etc.
DT 7.8.82:9; 15.8.82:12-13. EN 81-83. EP 8.84:14. GG 81-85:IX,412. PR 82. IP 4.85.

Dissabte després del 6

Cabrera d'Igualada (Ano) *Festa major*. Sant Salvador és el patró de la parròquia. Teatre.
EN 81-83. GG 81-85:V,477. IP 11.85; 12.85; 1.87.

Rocafort de Queralt (Cba) *Festa major de Sant Salvador*. La vigília, havaneres i, algun any, teatre. Repic de campanes per anunciar les festes, festival infantil, banda de cornetes i tambors i elecció de pubilla i damiselles durant el ball de nit. Fins a la festa de Sant Roc -dia 16-, *Setmana Juvenil*, amb competicions esportives, concursos, exposicions, etc.
DT 3.8.82:9; 20.7.83:10; 30.7.83:13; 2.8.83:10. EN 81-83. GG 81-85:IX,412. PR 86. IP 4.85.

Diumenge després del 6

Brics (Aj. d'Olius, Sol) **Festa major de Sant Salvador*. Festa del Pa Sucat: un cop acabat l'ofici i després del Ball dels Cascavells, repartiment als presents de pa sucat amb vi, costum que es perdé cap a 1936.
AM 50-56:II,322. GG 81-85:II,438. SL 87. IP 9.85; 3.87.

Cardona (Bag) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador, al veïnat de Segalers*. Curses motociclistes i de cotxes.
R7 7.8.82:6. IP 9.85.

Granyanella (Sga) *Festa major*.
IP 2.87.

Llena, la (Aj. de Lladurs, Sol) *Festa major*.
CQ 82-84:Sol. SL 87. IP 3.87.

7

Riells del Fai (Aj. de Bigues i Riells, Vor) *Festa major de Sant Gaietà*. Concursos de pintura ràpida i de resistència de ball (iniciat el 1982). Dura 2 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 13.8.82:6.

Roda de Berà (Tar) *Festa major al Roc de Sant Gaietà*. En el transcurs del ball, elecció de Miss Roc. Havaneres amb cremat i gimcana.
3V 5.8.83:10; 12.8.83:13. IP 12.85.

Vic (Oso) *Festes del carrer de Gurb*. Dedicades a sant Albert de Sicília perquè, a mitjan s. XIX, el barri, acollit sota la protecció del sant, sortí gairebé illès d'unes pestilències que delmaven la ciutat. Diumenge anterior a les festes, sortida al camp per recollir boix. Antigament s'engalanaven els carrers amb boix, flors de paper i tires que havien preparat les noies i les dones. La vigília del dia del sant, a la tarda, cercavila amb gegants i voltejadors. Al vespre, arribada del Carquinyoli (present, des d'aleshores, en un balcó adornat): personatge típic del barri, sec i desnerit, que en un principi representava el mal, i per això era cremat, però que avui és objecte de mil festes. Diumenge, al matí, tronada, xocolatada, concurs de pintura i dibuix infantils i trobada de gegants (des de 1978); al migdia, passada per recollir la imatge del sant i el pendonista per anar a ofici. Com a cloenda de la festa, dies més tard, tornaboda a Sant Marc amb arrossada i passada dels feixets: agafen els feixets que engalanen el carrer i es fa una passada que acaba amb un foc on s'encenen tots. Després, acomiadament del Carquinyoli. Duren molts dies. En funció del dia de la setmana en què cau el 7 s'organitzen tots els altres.
AU 5.8.83:21. FONT 86:52-53. N9 21.5.82:22-23; 3.7.82:33; 6.8.82:5,27; 13.8.82:23; 5.8.83:1,28; 12.8.83:8. IP 10.86.

Diumenge pròxim al 8

Monistrol d'Anoia (Aj. de Sant Sadurní d'Anoia, Ape) *Festa major*. Missa amb benedicció de panets; a continuació, se'n dóna un a totes les cases dels barris veïns (Can Benet, Molí Fariner, Can Romeu, Can Catasús i Espiells).
GG 81-85:V,477. IP 5.86.

8

Puigcerdà (Bce) **Festa de Sant Domènec*. Tradicionalment havia estat el dia 4. Hi ha indicis que es perdé el segle passat després de la partença dels dominicans.
GG 81-85:XV,294-295. IP 9.86; 12.86.

Soleràs, el (Gar) *Festa de Sant Domènec.* Originada per un vot de poble. S'ha perdut el costum de repartir pans a la sortida de la missa. La data no és del tot fixa.
IP 3.87.

Torre d'Oristà, la (Aj. d'Oristà, Oso) *Festa major.*
EN 81-83.

Diumenge pròxim al 10

Adri (Aj. de Canet d'Adri, Gir) *Festa major de Sant Llorenç.* La vigília a la tarda, berenar amb pa amb tomàquet i pernil o xocolatada i jocs infantils. Diumenge al vespre, arrossada (des de 1984).
FE 85:54. PD 8.8.82:5. IP 4.87.

Alinyà (Aj. de Fígols i Alinyà, Aur) *Festa major de Sant Llorenç.* Esporàdicament, Ball Pla d'Alinyà, amb música pròpia, que es va perdre cap a 1936. Dura 2 dies.
GEC 70-81:I,615. GG 81-85:XVI,37. LLUÍS 81-82. IP 12.85; 2.86; 4.86.

Maçanet de la Selva (Sel) *Festa major de Sant Llorenç.* El dia 10, ofici amb acompanyament d'orquestra. Els altres 4 dies, tir al plat, ball de gala amb elecció de pubilla i dames d'honor i cantada d'havaneres amb sorteig d'un xai i de dos pernils. En acabar el ball de dissabte, a la matinada, corre-foc. El darrer dia, dilluns, gran arrossada a la font de les Closes i jocs de cucanya. Organitzada per la Societat Recreativa.
EN 81-83. FE 85:74. GG 81-85:III,411. PD 7.8.82:9,11; 10.8.83:8. IP 8.86.

Montbrió de la Marca (Cba) *Festa major de Sant Llorenç.* Pregó, concurs de botifarra -joc de cartes-, cercavila amb cap-grossos i xocolatada. Antigament, el dia del sant, fontada a la Font Voltada. Dura 3 o 4 dies.
DC 64:252. GG 81-85:IX,412. IP 3.85; 3.87.

Oix (Aj. de Montagut, Gax) *Festa major.* Dissabte, tir al plat, jocs per a la mainada i campionat de botifarra -joc de cartes. Diumenge, ofici i botifarrada popular durant la qual hi ha sardanes. Abans de 1985 la festa major s'havia celebrat el primer diumenge d'octubre, festa major del Roser. El canvi es decidí per aprofitar el bon temps i la presència d'estiuejants. Sant Llorenç és el patró del poble.
IP 3.87.

Salt (Gir) *Festa del carrer de Sant Romà.* Divendres, cercavila amb "majorettes" i banda de tambors i capgrossos. Diumenge, marxa popular (des de 1983).
FE 85:58. PD 6.8.82:23,25; 10.8.82:6; 5.8.83:30. IP 8.86.

Sous (Aj. d'Albanyà, Aem) *Aplec de Sant Llorenç.* Després de l'ofici, encant de coques beneïdes i arrossada popular.
IP 5.87.

10
SANT LLORENÇ

Llorenç va ser un màrtir romà del segle III la fama del qual s'estengué ràpidament per tot el món cristià, tant d'Orient com d'Occident, de manera que, com afirma sant Lleó Magne en un sermó pronunciat el dia de la seva festa, «amb sant Llorenç Roma brilla tant com Jerusalem amb sant Esteve». Les dades històriques ens diuen que Llorenç era originari d'Hispània -potser de la ciutat d'Osca-, que va entrar a formar part del grup de diaques de Roma, que estigué al servei directe del papa Sixt II i que, quatre dies després que el papa esmentat i alguns altres ciergues fossin morts per ordre de l'emperador Valerià, Llorenç va sofrir la mateixa sort, ja que probablement fou decapitat. Tot això passava el mes d'agost de l'any 258.

Molt aviat, sobre aquestes dades històriques, es bastí una llegenda, coneguda ja per sant Ambròs, Prudenci i d'altres autors, segons la qual Llorenç va morir cremat en unes graelles no sense haver donat mostres d'un considerable sentit de l'humor en advertir als botxins que el giressin de l'altre costat perquè l'un ja el tenia prou rostit. Aquesta tradició assegura també que un dels mòbils de la persecució contra Llorenç va ser la cobdícia de les autoritats de Roma, ja que, com a diaca encarregat de distribuir els béns als pobres, se suposava que tenia la custòdia dels tresors de l'Església romana. Una antífona de l'antic ofici de Sant Llorenç del Breviari Romà sintetitza així aquests dos trets llegendaris del màrtir: «Sant Llorenç, mentre es cremava sobre les graelles, digué al cruelíssim tirà: Ja està rostit, gira'm i menja; ja que les riqueses de l'Església que cobeges les mans dels pobres les han convertit en tresors celestials.»

Sant Llorenç va ser molt popular a Roma: l'emperador Constantí li edificà un oratori al lloc del seu sepulcre, situat al Campo Verano, a la Via Tiburtina, que es convertí en basílica el segle VI. L'actual Sant Llorenç Extramurs -una de les set basíliques majors de Roma- és fruit de la unió de l'antiga església amb una de dedicada a la Mare de Déu, a més d'un seguit de transformacions experimentades posteriorment.

Des del primer moment -com ho testifiquen els martirologis, calendaris i alguns llibres litúrgics antics- la data de la seva festa va ser fixada el 10 d'agost, i el seu culte es va difondre arreu del món cristià. Va ser festa de precepte fins al segle XIX, i el seu ofici litúrgic constava d'elements propis, trets de les passions apòcrifes que contenen molts dels aspectes llegendaris a què hem al·ludit.

Als Països Catalans, la seva popularitat va ser molt gran, com es palesa en la notable quantitat d'esglésies que el tenen per titular i en la presència

constant del seu nom en la toponímia i en l'onomàstica, tant pel que fa als noms de pila com als de llinatge.

Per raó de les característiques especials que la llegenda atribueix al seu martiri, sant Llorenç és patró de tots els oficis que utilitzen el foc com a element principal: terrissers, vidriers, forners, cuiners... Els forners, especialment, li tenien una gran devoció i era costum col·locar una estampa de sant Llorenç darrera de la porta dels forns. També és venerat com a advocat contra les cremades i els incendis, i hi ha la creença que si algú fa el dejuni de Sant Llorenç, consistent a no menjar res cuit al foc durant tota la diada del 10 d'agost, adquireix la gràcia de guarir amb la seva saliva qualsevol cremada.

Es considera que el dia de la seva festa és el més calorós de l'any i són moltes les poblacions que celebren per aquesta època la festa major d'estiu, enllaçant-la sovint amb la de la Mare de Déu d'Agost. La nit d'aquest dia el cel acostuma a estar net de núvols i s'hi veuen amb molta claredat els estels fugaços, que en alguns llocs reben el nom poètic de "llàgrimes de sant Llorenç".

La coincidència de la festa de Sant Llorenç amb el pic de l'estiu queda reflectida en una colla de refranys populars: «Sant Llorenç escura els torrents», «La setmana de Sant Llorenç, molt torradora i poc ventadora». A les illes Balears indiquen que a mitjan agost les figues ja han arribat al punt de maduresa amb el refrany «Per Sant Llorenç, figues a querns».

Joan Llopis

Barcelona (Bar) **Fira de la Fruita al carrer de la Dagueria, a Ciutat Vella.*
AM 32-49:II,167.

Bellver de Cerdanya (Bce) *Fira de Sant Llorenç.* Començada el 1983 a la Plaça Major, és de productes alimentaris artesanals del Pirineu.
CD 87*b*. FI 86:54. GG 81-85:XV,334. MA 27.7.83:16. MO 5.8.83:33; 6.7.84: 37. PD 24.8.83:5. IP 6.86.

Bescanó (Gir) *Festa major, de Sant Llorenç.* Diumenge pròxim, concurs de pesca (des de 1979). Gimcana de bicicletes i, algun any, cant d'havaneres. Dura 5 dies.
EN 81-83. FE 85:53. GG 81-85:III,411. PD 27.7.82:7; 6.8.82:sup.1; 11.8.82: 8; 5.8.83:29; 12.8.83:29. IP 4.87.

Botarell (Bca) *Festa major de Sant Llorenç.* A l'indret de la Font Vella, sardinada i cantada d'havaneres. Diumenge pròxim, aplec de sardanes.
CQ 82-84:Bca. DT 7.8.82:9; 7.4.83:10. EN 81-83. FE 81:9. GG 81-85:VII, 401. MARISTANY 81:39-40. PG 11.8.83:4. IP 3.87.

Castelló d'Empúries (Aem) *Festa major de Sant Llorenç.* Al migdia, cercavila amb els gegants Ponç Hug i Adelaida (estrenats el 1982, representen una parella de comtes que regnà en època de pau i prosperitat per a la zona); a la tarda, algun any, tir al plat. L'endemà, concurs de dibuix infantil (des de 1979). El darrer dia, algun any, Festa Popular de la Bicicleta (des de 1980).
EM 29.9.82:8. EN 81-83. FE 85:22. GG 81-85:IV,495. PD 8.8.82:sup.II,VIII; 14.8.82:7; 9.8.83:8,11. IP 11.86.

Colldejou (Bca) *Festa major de Sant Llorenç.* Jocs de cucanya, cinema i processó. Al ball era tradicional que les noies escollissin la parella. Dura 2 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VII,291,401. IP 10.85.

Das (Bce) *Festa major de Sant Llorenç.*
EN 81-83. FE 85:41. GG 81-85:XV,316. IP 8.86.

Espinavessa (Aj. de Cabanelles, Aem) *Festa major de Sant Llorenç.*
FE 85:22.

Espluga de Francolí, l' (Cba) **Fira de Sant Llorenç.* El 1565 es publicà el privilegi reial per poder-la celebrar, però ja fa molts anys que es va deixar de fer perquè a continuació ve la festa major i perquè encara no s'ha venut cap collita. Consta que encara tenia vigència el 1888.
DT 2.2.82:20; 23.1.83:13. IP 4.85.

Galera, la (Mon) *Festa major.* La vigília, al matí, esmorzar popular; al vespre, cercavila amb gegants i cap-grossos, proclamació de la pubilla i pregó. L'endemà, missa amb processó i, a la tarda, homenatge a la vellesa (des de 1976). El dia 11, a la tarda, concurs de guinyot -joc de cartes. Diumenge, cursa ciclista (des de 1982).
EI 16.8.84:7. EN 81-83. GG 81-85:XIII,355. IP 10.85.

Gaserans (Aj. de Sant Feliu de Buixalleu, Sel) *Festa major de Sant Llorenç.*
FE 85:75. IP 11.86.

Gratallops (Pri) *Festa major d'Estiu, de Sant Llorenç.* Organitzada per la Comissió de Festes de la Flor de Maig. Cercaviles, sardanes, teatre i més actes durant 3 dies.
DT 12.8.82:9. EN 81-83. IP 2.85.

Guardiola de Berguedà (Ber) *Festa major de Sant Llorenç.* Dissabte, concurs de pesca infantil. Entre aquest dia i el diumenge següent, concursos de botifarra i de pintura ràpida algun any, partit de futbol entre solters i casats, ball, castell de focs. etc.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 5.8.82:15; 10.8.82:19; 4.8.83:15. VL 85:61, 219. IP 2.87.

Isavarre (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa major de Sant Llorenç.* Malgrat que la població n'ha emigrat majoritàriament, es continua fent perquè molts hi retornen aquest dia.
CD 86*b*. IP 11.85.

Llagostera (Gir) *Aplec a l'ermita de Sant Llorenç.* Missa al matí. Anys enrera, envelat en una era d'una bòbila de la zona.
DC 64:212,377. FE 85:57. GG 81-85:III,148. IP 78; 9.86; 10.86; 4.87.

Llorenç del Penedès (Bpe) *Festa major de Sant Llorenç.* La vigília, a l'església, matines del sant i cant dels goigs. Cercavila amb grups folklòrics comarcals i Ball de Diables i sindriada comunitària. L'endemà al matí, matinades pels grallers del poble. Missa cantada amb veneració de la relíquia, cant dels goigs de Sant Llorenç i teatre. Diumenge següent, exhibició castellera. Dura 4 dies.
EN 81-83. FU 2.8.85:37; 1.8.86:27,29. GG 81-85:V,194,477. 3V 6.8.82:11; 12.8.83:11. IP 2.86.

Llorenç de Montgai (Aj. de Camarasa, Nog) *Festa major.*
IP 10.85.

Maella (Tal) *Festa major de Sant Llorenç i de Sant Joaquim.* Curses pedestres i vaquetes. Actes religiosos i cívics durant 4 dies.
GG 81-85:XI,266,365. IP 1.87.

Mont (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Llorenç.* Repic de campanes, missa cantada, cant dels goigs i processó pels carrers del poble amb l'estendard parroquial, la imatge i la creu; mentre dura, toquen les campanes. Tot seguit, vi i coca per als presents. El dia 11, festa votiva a sant Roc, amb processó amb la imatge del sant.
GG 81-85:XVI,239. IP 10.85; 11.86.

Muntells, els (Aj. de Sant Jaume d'Enveja, Beb) *Festa major de Sant Llorenç.* Processó pel Carrer Major, desfilada de "majorettes" i banda de música i vaquetes. Dura una setmana.
CQ 82-84:Beb. DT 10.8.82:9; 15.8.82:11; 25.2.83:13. IP 1.87.

Olesa de Montserrat (Bll) *Festa de Sant Bernat.* Sant Bernat és el copatró de la vila.
EN 81-83. IP 5.87.

Olot (Gax) **Festa del barri de Lorenzana.* Era l'antiga festa de can Barberí, una acreditada foneria, situada a començaments del s. XX al carrer que l'any 1884, mentre es construïa, fou dedicat al bisbe Tomás de Lorenzana-Butrón. El 1902 s'inauguraren uns gegants coneguts com els gegants de can Barberí, fets per l'obrer imatger Jaume Ferrarons i que ballaven un vals compost expressament per Antoni Moner. Actes religiosos a l'església de la Divina Providència i tornaboda a la Font Moixina. De retorn d'aquesta, a la cantonada del convent dels pares caputxins, s'organitzava un passant que marxava als acords de «La marsellesa», la qual, en entrar al carrer de Lorenzana, era substituïda per l'«Himne de Riego». A partir de l'estrena, els gegants formaven part d'aquesta comitiva (era típic que les parelles que la integraven portessin candeles enceses). Amb motiu dels fets de la Setmana Tràgica (1909), es trasllada a les darreries d'agost; a partir de llavors començà a decaure i al cap de poc temps es deixà de celebrar. Els gegants foren venuts el 1916 a l'Ajuntament de Banyoles. Tan popular com efímera, durà de 1900 a 1909. Desaparegué amb el trasllat de la foneria Barberí al carrer de Fontanella.
MOSTRARI 85:25. MURLÀ 84:115,116,150.

Pinell de Brai, el (Tal) *Festa major de Sant Llorenç.* Al matí, cursa pedestre de 10 km, de categoria nacional. Tot seguit, missa en honor del patró, processó i cercavila amb banda de música. Després de dinar, Capdedansa: ball de jotes per part de joves del poble amb el vestit típic. Els altres dies, competicions esportives, concurs de botifarra -joc de cartes... Per acabar, focs artificials. Dura 5 dies.
El 25.8.83:1; 16.8.84:10. EN 81-83. GG 81-85:XI,234. IP 1.87.

Preixana (Urg) *Festa major de Sant Llorenç.* Al matí, cercavila amb gegants, "majorettes" i banda. El segon dia, festival infantil. Els gegants Picapoll i Mallola s'estrenaren el 1985.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. NT 13.8.83:9. IP 4.86; 5.86.

Rocallaura (Aj. de Vallbona de les Monges, Urg) *Festa major de Sant Llorenç.* Missa, ball, actes per a la mainada, esports, etc. El 1984 es va recuperar després d'uns 30 anys de no celebrar-se i el jovent li ha tornat a donar vida. Sant Llorenç és el patró del poble.
GG 81-85:IX,412. IP 6.87.

Sant Climent de Llobregat (Bll) *Festa major de Sant Llorenç.* Cursa atlètica popular, homenatge a la vellesa, missa, activitats per a la canalla i ball al vespre.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. MO 6.8.82:29; 5.8.83:33. IP 5.87.

Sant Feliu de Llobregat (Bll) *Festa major d'Agost, de Sant Llorenç.* Cercavila, cantada d'havaneres amb cremat i teatre.
GG 81-85:VIII,511. MO 5.8.83:33. PB 87:18. PE 11.8.84:2. PL 6.8.83:IV; 12.8.83:IV; 8.8.84:III. IP 10.86.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) **Festa de Sant Llorenç al carrer del Puig.* Perduda cap a 1960.
PLANAGUMÀ 83.

Sant Llorenç de la Muga (Aem) *Festa major de Sant Llorenç.* Cercavila, actes religiosos amb processó, sardanes i ball. Hi ha pabordesses. Celebrada els dies 10 i 11.
EM 4.8.82:6. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. PD 6.8.82:8; 6.8.83:28. IP 9.86; 5.87.

Sant Llorenç de Morunys (Sol) *Festa major de Sant Llorenç.* La vigília al migdia, repic de campanes per anunciar la festa. Durant 4 dies, cursa popular i elecció de pubilles. Esports, festival infantil, cantada d'havaneres i més actes religiosos i cívics. Com a cançó de ronda es canta «Muntanyes estimades».
EN 81-83. GG 81-85:II,438. R7 3.8.82:18; 7.8.82:9,14; 4.8.83:15; 6.8.83:10,13. SL 87. SUBIRATS 81-82. IP 11.85.

Sant Llorenç d'Hortons (Ape) *Festa major.* Pregó, curses de bicicletes i cercavila amb alguns grups de la comarca. Dura 3 dies.
EN 81-83. FU 2.8.85:33; 1.8.86:27,29. GG 81-85:V,477. 3V 6.8.82:9.

Soses (Sgr) **Festa major de Sant Llorenç*. Es va trasllada al dia 5 de setembre perquè no coincidís amb l'època de recollida de la fruita.
DC 64:429. IP 9.86.

Surri (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major.*
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86b.

Ullastret (Bem) *Festa major de Sant Llorenç.* Celebrada els dies 10 i 11.
EN 81-83. FE 85:37. GG 81-85:IV,496. PD 10.8.83:2; 11.8.83:4.

Valldoreix (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) **Aplec a l'ermita de Sant Llorenç de Fontcalçada*. Es perdé cap a 1977.
RUFÉ 84:4. IP 79; 9.86.

Vilalba dels Arcs (Tal) *Festa major de Sant Llorenç.* Elecció de la pubilla i actes durant 3 dies.
AH 7-8.84:24. EI 25.8.83:1; 16.8.84:7. EN 81-83. GG 81-85:XI,257,366. IP 1.87.

Vila-rodona (Aca) *Festa major d'Estiu, de Sant Llorenç.* Actes religiosos i cívics durant 3 dies.
DT 6.8.83:11. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Vilella de Cinca (Bci) *Festa major de Sant Llorenç.* Algun any, teatre. Actes festius durant 3 dies.
GG 81-85:X,485,496. IP 7.86; 4.87.

Dissabte després del 10

Sant Llorenç de les Arenes (Aj. de Foixà, Bem) *Festa major de Sant Llorenç.*
EN 81-83. FE 85:34. IP 6.87.

Diumenge després del 10

Sant Llorenç del Munt (Aj. de Matadepera, Voc) *Aplec.* Missa amb cant dels goigs, processó amb la imatge de sant Llorenç i repartiment de coca i vi als assistents. Des de 1976 és bàsicament un aplec de sardanes.
DI 21.8.84:8. PG 11.8.83:4. TR 27.8.81:7.

11

Banyoles (Pes) *Festes del barri de les Rodes.*
PD 11.8.82:2. IP 4.87.

Cornet (Aj. de Sallent, Bag) *Aplec a l'ermita de Santa Susanna de l'Abellar.*
FD(Vic) 18.11.73. IP 10.85.

Santa Susanna (Mar) *Festa major.* Pregó de festes, cursa de cintes, xocolatada popular, cantada d'havaneres, castell de focs artificials, elecció de la pubilla i sardinada popular. S'ha deixat de fer el Ball dels Cèrcols, interpretat per l'esbart dansaire. Antigament s'havia ballat la Dansa d'en Bonet de Santa Susanna (perdurà fins a final del s. XIX). Dura 5 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VI,506,524. MO 6.8.82:29; 5.8.83:33. PD 6.8.83:28; 12.8.83:7; 13.8.83:28. SZ 82:151. IP 8.86.

Sant Pere de Vilamajor (Vor) *Aplec a l'ermita de Santa Susanna.* Dinar col·lectiu. L'ermita és dalt d'una muntanya que porta aquest nom. Antigament s'hi anava en processó.
EN 81-83. PG 9.2.84:21. IP 11.86.

12

Castellfollit de Riubregós (Ano) **Aplec a l'ermita de Sant Pere*. L'ermita és enrunada.
DC 64:107. IP 4.79; 10.85.

13

Arenys de Lledó (Mat) *Festa major.* Fins a 1985, vaquetes. Al vespre d'un dels 5 dies que dura, sopar de germanor. El dia 16, jocs per als xiquets i curses a peu i amb bicicleta.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Breda (Sel) *Festa de Sant Hipòlit.* Organitzada pel Gremi dels Ollers, que tenen sant Hipòlit com a patró.
FE 85:72. IP 6.86.

14

Santa Coloma de Farners (Sel) *Festa de la Vetlla de Santa Maria.* Celebrada a l'ermita de la Mare de Déu de Farners.
DC 64:399. EN 84-85. PLA 46:427.

Sant Orenç (Aj. de Sopeira, Ari) *Festa de Sant Orenç.* Abans es feia el primer diumenge de setembre. Organitzada pels joves del poble, que sovint no s'hi estan, els quals adornen els carrers de vora la plaça i planten el "mai" -arbre molt alt. Algun any, concurs de pintura infantil. Dura 2 dies.
IP 9.86.

Serra de Daró (Bem) *Festa d'Estiu.* Recuperada des de 1984.
IP 7.86; 8.86.

Serradui (Aj. de la Pobla de Roda, Bri) *Festa de l'Estiuejant.* Organitzada per un hotel local, tothom hi pot participar.
IP 4.87.

Vergós (Aj. de Cervera, Sga) *Festa major.* Berenar popular. Antigament es feia el dia 6 d'agost, diada de Sant Salvador, patró del poble.
SG 15.8.84:13. IP 10.87.

Dissabte abans del 15

Vilamacolum (Aem) *Festa major d'Estiu, de l'Assumpta.* Sardanes, ball, actes per a la mainada, tir al plat, etc.
EN 81-83. FE 85:29. GG 81-85:IV,495. IP 6.87.

Diumenge abans del 15

Camprodon (Rip) *Fira de dibuix i artesania i exposició de plantes i flors*. Començada el 1980, dura 2 dies. Se celebra alguns anys el diumenge després del 15.
N9 6.8.82:27. IP 11.86.

Porqueres (Pes) *Festa major*. Se celebra al lloc anomenat el Frigolet, davant les escoles.
EN 81-83. FE 85:57. GG 81-85:III,411. IP 4.87.

Diumenge pròxim al 15

Arenys de Mar (Mar) *Pedalejada popular*. Circuit de bicicletes per la vila. Començà pels volts de 1982.
IP 6.87; 7.87.

Creueta, la (Aj. de Quart, Gir) *Festa major*. Cinema al carrer i cantada d'havaneres.
FE 85:57. IP 11.86.

Gaüses (Aj. de Vilopriu, Bem) *Festa major de l'Assumpció*. Missa, ball, sardanes... Dura 2 dies. A l'inici dels 80 se celebrava el dia 15.
FE 85:37. IP 5.87.

Granollers de Rocacorba (Aj. de Sant Martí de Llémena, Gir) **Festa major*. Perduda el 1984.
EN 81-83. IP 8.86.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festa major de la urbanització Via Marina*. Missa de campanya i sopar de germanor.
IP 10.85.

Pobla de Cérvoles, la (Gar) *Festa major d'Estiu*. Antigament se celebrava el 8 de setembre.
IP 3.87.

Puigpelat (Aca) *Festa major*.
CQ 82-84:Aca. DT 19.9.82:8. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

15
ASSUMPCIÓ DE MARIA

La festa de l'Assumpció de Maria -coneguda als Països Catalans amb els noms de "Mare de Déu d'Agost", "Mare de Déu morta" i "Mare de Déu gitada"- és una de les solemnitats més antigues dedicades a la Verge Maria i, actualment, una de les quatre grans celebracions marianes del calendari litúrgic (juntament amb les de la Maternitat -1 de gener-, l'Anunciació -25 de març- i la Puríssima -8 de desembre).

Té com a data pròpia el 15 d'agost i la seva denominació més primitiva és la Dormició de Maria -també dita *pausatio* en llatí o *koimesis* en grec-, ja que primerament commemorava la mort (o "dormició", segons el vocabulari cristià) de la Mare de Déu, fet ocorregut o bé a Jerusalem o bé a Efes en una data no determinada històricament. L'elecció d'aquesta data com a dia commemoratiu de la mort de Maria ha rebut diverses explicacions, la més convincent de les quals sembla que és que a Jerusalem -lloc on aparegué per primer cop la commemoració de la mort de Maria- hi havia una església dedicada a la Mare de Déu que havia estat consagrada precisament un 15 d'agost. Alguns han volgut veure relacionada aquesta data amb una antiga festa pagana en honor de la deessa Atergatis, protectora de la natura. Cal dir també que l'apòcrif *De transitu Mariae* -redactat a final del segle IV o començament del V- assegura que els apòstols van establir tres dies commemoratius de la Verge Maria: el 25 de gener (*de seminibus*), per tal de tenir una bona sembra; el 15 de maig (*ad aristas*), per la collita imminent; i el 15 d'agost (*pro vitibus*), per una verema pròspera.

Sigui quin sigui l'origen real de la data, la festa de la Dormició es va anar estenent, primer per l'Orient i, després, per l'Occident. Al començament del segle VII, l'emperador bizantí Maurici decretà la celebració universal de la Dormició de Maria i durant aquest segle es va introduir a Roma per influx del papa Sergi I, d'origen oriental. Gradualment, i a mesura que anaven prenent cos les llegendes i tradicions sobre el meravellós trànsit de Maria, segons les quals la Mare de Déu, un cop acabat el curs de la seva vida mortal, fou enduta o assumpta en cos i ànima al cel, la festa de la Mort o Dormició es va convertir en la de l'Assumpció, nom que esdevingué el propi de la festa a partir del segle VIII, si bé la doctrina assumpcionista (que no es troba explícitament en el Nou Testament) no va ser definida com a dogma de fe fins l'any 1950 pel papa Pius XII.

Abans de la introducció definitiva de la litúrgia romana a la Península Ibèrica (segle XI), les esglésies hispàniques tenien una única festa dedicada a Maria, fixada el 18 de desembre, vuit dies abans de Nadal. Un cop introduït el calendari romà, la festa de l'Assumpció arrelà profundament als Països Catalans, on donà lloc a diverses manifestacions litúrgiques i populars.

En primer lloc, cal esmentar el costum -vigent encara en algunes esglésies- d'exposar, durant la vuitada abans de la festa, una imatge de la Mare de Déu dorment, sovint col·locada sobre un llit sumptuosament guarnit, i de fer una processó amb aquesta imatge -dita de l'Enterrament- el dia mateix de la festa. Després, hi ha les representacions teatrals litúrgiques sobre el misteri de l'Assumpció, algunes de les quals han perdurat ininterrompudament fins als nostres dies -com l'anomenat *Misteri* o *Festa d'Elx*- o d'altres han estat recuperades modernament -com la *Representació de l'Assumpció de Madona Sancta Maria*, segons un text del segle XIV, que es representa a la Selva del Camp. Aquests misteris reflecteixen d'una manera plàstica les antigues llegendes sobre els episodis ex-

traordinaris que van acompanyar la mort de Maria i la seva posterior elevació en cos i ànima al cel. Finalment, hi ha el fet que moltíssimes festes majors de pobles i viles de Catalunya se celebren en coincidència amb la solemnitat de l'Assumpció; és possible que l'origen d'aquestes festes sigui anterior a la celebració mariana -ja que es tractava de celebrar joiosament l'èxit de les collites d'estiu i de preparar-se per a les tasques de la verema-, però la coincidència de les festes majors -celebracions exaltadores de la joia de viure- amb l'Assumpció -que festeja l'exaltació de tota la humanitat en la persona d'una dona, Maria- no resulta gens forçada.

Joan Llopis

Adons (Aj. del Pont de Suert, Ari) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Age (Aj. de Puigcerdà, Bce) **Festa major.* S'havia celebrat el segon diumenge de juny i fou traslladada a aquest dia abans de perdre's.
CD 83*a*. FE 85:42. GG 81-85:XV,430. PD 13.6.82:2. IP 12.86; 2.88.

Àger (Nog) *Festa major d'Estiu, de la Mare de Déu d'Agost.* Els dies anteriors, llevant de taula: els majorals -3 joves encarregats de l'organització de les festes- van de casa en casa recollint almoines. Cursa tradicional: el Cós de la Cordera. El dia 16 s'organitzava un aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Colobor, patrocinat per la Paeria d'Àger. La festa actual deu procedir de l'antiga fira de Sant Llorenç, del 10 d'agost.
AM 32-49:II,180. GG 81-85:X,496. MA 15.8.82:11; 12.8.83:8; 14.8.83:8. IP 12.78; 10.85.

Agullana (Aem) *Festa major de Santa Maria.* La vigília i el dia de la festa, ofici amb acompanyament d'orquestra. Cinema fins a 1983. Fins a primers de segle, Ball Pla. Abans es feia pel juny, com a festa de la Societat La Concòrdia, que ara la celebra el dia 16: des de la seu social es va a ofici i, un cop acabat, es retorna al domicili de la societat, on té lloc un concert.
EM 11.8.82:7. GG 81-85:IV,495. PD 13.8.82:7; 14.8.82:8; 15.8.82:2. PLA 57:243. SI 15.8.75. IP 10.86; 6.87.

Aiguafreda (Vor) *Festa major d'Estiu.* El darrer dia -dels 3 que dura la festa-, fontada a l'ermita de Sant Salvador de l'Avencó, amb sardanes, botifarrada i vi.
EN 81-83. N9 13.8.82:23; 19.8.83:8. IP 11.85.

Aiguamúrcia (Aca) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost.*
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 11.85; 2.87.

Ainet de Cardós (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major d'Estiu, de la Mare de Déu.*
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 6.87.

Albà Vell, l' (Aj. d'Aiguamúrcia, Aca) *Festa major.*
CQ 82-84:Aca. IP 2.87.

Albelda (Lli) *Festa major d'Estiu.* Romeria a l'ermita de Sant Roc i xocolatada. Tres curses tradicionals, anomenades del "Xunc" (jonc), de la Pallera i de l'Aigüera; jocs infantils i concurs de pintura. Algun any, teatre. Dura 3 dies.
GG 81-85:XII,476. IP 4.87.

Albesa (Nog) *Festa major.* L'endemà al matí, a l'ermita de Sant Roc, Cursa o Cós de la Cordera (perduda de 1936 a 1979). Jocs infantils. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,365,377,496. MA 14.8.82:11. PORTAL 8.80:27-28; 8.81:25-30; 8.84:33-38; 8.85:32-34. IP 10.85.

Alcover (Aca) *Festa de la Mare de Déu d'Agost.* Elecció de la pubilla. L'endemà se sol anar a dinar al camp.
BARBARÀ 82*a*:18. GG 81-85:VII,330. IP 2.87.

All (Aj. d'Isòvol, Bce) *Festa major de l'Assumpta.* Algun any, actuació d'un esbart d'Alp. Dura 2 dies.
FE 85:41. GG 81-85:XV,430. IP 6.86.

Alp (Bce) *Festa d'Estiu.*
EN 81-83. FE 85:41. IP 12.86.

Alzina, l' (Aj. de Fígols i Alinyà, Aur) *Festa major.*
IP 4.86.

Amer (Sel) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost.* Divendres abans, Aplec Nocturn de Sardanes des de 1982. La vigília, cercavila amb "majorettes" i banda d'Amer. El dia 16 al vespre, Sardana de l'Alcalde: l'alcalde amb la seva parella va a la gran plaça porticada -una de les més grans de Catalunya-, on es forma una sardana però sense tancar-se l'anella (que de vegades es torna espiral per la gran participació de la gent). Aquesta sardana ja és documentada el s. XIX, però s'havia deixat de fer fins al 1949, que es recuperà. L'endemà, tornaboda: botifarrada a la Font Picant i gegants, que ballen a la plaça. La parella actual, de 1957, substitueix la construïda el s. XIX.
AM 58:105-106. AV 12.8.83:34; 3.8.84:18. CC 16.8.72; 16.8.78. DB 16.8.70:13; 14.8.71. EN 81-83. FE 81:10. FE 85:71. GG 81-85:III,200,228,411. GINESTA 72:77,102. MOSTRARI 85:56. MURLÀ 84:15,31. PD 25.1.80; 13.8.82:17; 14.8.82:35; 12.8.83:19. PLA 57:244. PORCIOLES 28. SI 15.8.75. SZ 82:162. TE 17.8.70. IP 7.86; 11.86.

Amposta (Mon) *Festa major.* Cercavila amb gegants, cap-grossos i banda de música, pregó, ofrena de flors a la Mare de Déu, concurs de vestits de paper (començat cap a 1971) i baixada nedant per l'Ebre de Tortosa a Amposta (des de 1968 aprox.). Bou capllaçat i es deixen anar toros per alguns carrers. Mascletades, berenar popular amb la carn guisada dels bous, castell de focs artificials i Concurs Nacional de Pintura (des de 1959). Dura 8 dies.
CAVALL FORT 8.81:7. CL 76:64. DT 22.6.83:18; 30.7.83:12; 19.8.83:10. EI 25.8.83:6; 16.8.84:7. EN 81-83. GG 81-85:XIII,290-291,355. MO 12.8.83:33. IP 10.85; 1.87.

Arbeca (Gar) *Festa major.* La vigília, revetlla popular. L'endemà, cercavila amb la banda de cornetes i tambors. Cada dia, una orquestra diferent per a les sardanes del migdia i al ball de la tarda i la nit. El cinquè dia, al vespre, guatllada popular: es couen guatlles a la graella i s'amaneixen amb oli, all i julivert.

EN 81-83. GG 81-85:X,240,495. MA 12.8.82:8; 13.8.82:2; 27.7.83:15; 12.8.83:2; 17.8.83:11. PR 85. IP 10.85.

Argentona (Mar) *Festa major de la urbanització de les Ginesteres.* Xocolatada i cursa popular. Organitzada per l'Associació de Veïns.
IP 10.86; 6.87.

Arròs (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) **Fira.* Dura 4 dies.
SEMIR 84:113. IP 10.85; 6.87.

Avellanes, les (Aj. de les Avellanes i Santa Linya, Nog) *Festa major.*
GG 81-85:X,378,496. IP 5.87.

Avià (Ber) *Aplec a l'ermita de Santa Maria d'Avià.* L'ermita, romànica, era l'antiga parròquia de la població i s'hi conservava una imatge de la Mare de Déu de la Llet.
EN 84-85.

Badalona (Bar) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost.* La vigília al vespre, focs artificials a la platja. L'endemà, ofici solemne en honor de la Mare de Déu, que acaba amb el cant de «Madona, Santa Maria», compost per Encarnació Escofet de Solà a començament de segle. L'endemà passat, festa de Sant Roc, vot de poble, instituït el 1583 amb motiu d'una pesta. Actualment, missa amb l'oferiment del ciri votiu. A la platja, alguns envelats. Aquesta festa major, que comptà amb força arrelament fins a mitjan s. xx, és substituïda gradualment -a causa de les vacances estivals- per les Festes de Maig. Fins a principis del s. xx el plat típic era els préssecs farcits de carn al forn.
AMISTAT 12.79:5. GG 81-85:VIII,328,511. RN estiu.79:55,91; 21.8.84:12,14.

Baells (Lli) *Festa major.*
GG 81-85:XII,476. IP 4.87.

Banyeres del Penedès (Bpe) *Festa major.* Al vespre, ball de disfresses. L'endemà, festival infantil i xocolatada. Dura 4 dies.
FU 2.8.85:37.

Banyoles (Pes) *Festa petita de la Mare de Déu d'Agost.* Diumenge anterior, cercavila. El dia de la festa, gimcana infantil amb bicicleta i Fira del Cop d'Ull, en pla informal, a més d'uns altres actes variables. L'endemà, concurs de pesca a l'estanyol del Villar, amb la presència d'una cobla i de les autoritats locals.
EN 81-83. FE 85:53. GG 81-85:III,156. PD 10.6.82:18; 8.8.82:2; 14.8.82:31; 12.8.83:7; 13.8.83:20,28. IP 4.87.

Barbens (Pur) *Festa major.* Dura 3 dies.
DC 64:38. GG 81-85:IX,411. IP 6.87.

Barberà del Vallès (Voc) *Festa major.* Durant els 4 dies que dura, espectacles infantils, cicle de cinema de terror, revetlles, havaneres i cremat, pregó i sortida dels gegants (Clotilde i Sebastià, batejats el 1984). Concursos diversos. A la nit, focs artificials.
DS 16.6.83:12; 28.7.83:12; 28.7.84:16; 24.8.84:11. GG 81-85:VI,523. NT 4.8.84:15. IP 6.87.

Barcelona (Bar) *Festa major de Gràcia.* Alguns carrers del barri són profusament ornamentats amb papers, banderetes, fanalets, etc., i s'arriba a veritables decoracions artístiques (se'n fa un concurs). La vigília, pregó. L'endemà al matí, matinades amb grallers i timbalers, cercavila amb els gegants i el drac -els actuals, estrenats el 1982- que acaba a la plaça de Rius i Taulet amb una exhibició castellera i cursa ciclista. Cada carrer organitza els seus propis actes, que solen consistir en jocs de cucanya i algunes altres activitats infantils, sardanes, havaneres, sopar popular de veïns al carrer i ball al vespre. El darrer dia, al vespre, cercavila de foc per diversos carrers i castell de focs artificials. Sant Roc fou nomenat copatró de Gràcia arran d'una epidèmia de còlera esdevinguda el 1885, encara que antigament la festa se celebrava per l'Anunciació i per Sant Isidre. La festa d'agost ja apareix citada el 1827 i els castells de focs ja són documentats el 1845. A partir de 1870 apareixen els carrers guarnits.
AC 16.8.85:2-3,7. AM 29-30:II,55-57. AM 58:103,105. AV 14.8.81:6; 16.8.81:1,7; 23.8.81:8; 14.8.86:22-23. CATALÀ 72:72-73. CC 13.8.77; 11.8.83:12; 14.8.83; 19.8.85. CORBERA 61:173-174. EL CORREU DEL DIJOUS 11.8.77:I. DB 20.2.77. DTE VIII 7-8.81:2-3; 7-8.82:2. ESPINÀS 65:126-128. ESPINÀS 76:86-109. FE 81:9. FONT 44:165-176. GG 81-85:VIII,256,511. GR 7-8.84:2. JUSTE 86. LLATES 44:112-118. MO 13.8.82:24,29; 20.8.82:29; 12.8.83:33. PB 80:44-45. PB 87:111-113. PE 17.8.84:2; 18.8.84:2. SS 7-8.86:12. VA 15.8.81:14.

**Fira de quincalla.* Perdurà fins a principi del s. xx. Es feia a redós del temple de Santa Maria del Mar.
AM 29-30:II,55. AM 32-49:II,169. CC 15.8.78:9.

Bausen (Var) *Festa major de la Mare de Déu i Sant Roc.* Sant Roc és el copatró del poble. Cantada de goigs. Fins a 1936, Ball Pla.
CQ 82-84:Var. EN 84-85. GG 81-85:XVI,390. PR 81. SEMIR 84:113. IP 11.86; 7.87.

Bell-lloc d'Aro (Aj. de Santa Cristina d'Aro, Bem) *Festa major.* Se sol fer un dinar de camp a la Font Picant.
IP 7.86.

Bellvei (Bpe) *Festa major.* Actuació de l'esbart local, cursa ciclista i xocolatada. Dura 4 dies.
DT 20.8.82:11. EN 81-83. FU 15.8.86:27,29. GG 81-85:V,477. 3V 13.8.82:10; 26.8.83:25. IP 2.86.

Bellvís (Pur) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1986.
GUIA 87.

Benasc (Ari) *Festa dels Casats.* Organitzada pels casats, que interpreten el Ball de Benasc.
IP 5.87.

Beranui (Bri) *Festa major.* Es va a l'antic monestir benedictí de Santa Maria d'Ovarra, bell exemplar romànic. A la sortida, coca i vi. Dinar al camp i campionat de xica -joc de cartes. Hi acudeixen també els veïns del poble de Calbera. Dura 2 dies.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Bisbal del Penedès, la (Bpe) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost.* La vigília al vespre, corre-foc amb dracs dels pobles veïns (des de 1983). L'endemà, matinades a càrrec de grallers, cercavila amb "majorettes", banda de cornetes i tambors, gegants i nans i exhibició castellera. L'endemà passat, havaneres. És una de les

festes majors que concentren les millors colles castelleres del Penedès i de l'Alt Camp.

CI 13.8.83:2. EN 81-83. FE 81:9. FU 2.8.85:12,37; 15.8.86:27,29. GG 81-85:V,200,477. MO 13.8.82:29; 13.8.83:33. 3V 13.8.82:9; 12.8.83:11; 16.8.83:25. IP 2.86.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Festa major de l'Assumpta*. Durant 4 dies, cercavila amb drac i diables, concerts, teatre, etc.

EN 81-83. FE 85:33. GG 81-85:IV,495. PD 23.6.82:9; 14.8.82:16; 21.6.83:7; 9.7.83:15; 7.8.83:15; 11.8.83:25; 17.8.83:19. IP 8.86.

Blanes (Sel) *Festa dels barris de Ca l'Aguiló i Mas Carolet*. Durant el ball s'elegeixen la reina de les festes i les dames d'honor. Cercavila amb "majorettes" i banda musical de la població, homenatge als vells del barri i balls populars al carrer. Abans de 1986 se celebrava el 15 d'octubre. Dura 3 dies.

PD 12.10.82:8; 15.10.83:9. IP 11.86.

Bóixols (Aj. d'Abella de la Conca, Pju) *Festa major de la Mare de Déu*. Tir al plat. A principi de segle, Ball de Bastons. Dura 2 dies.

EN 81-83. IP 8.85; 11.85.

Bonansa (Ari) *Festa major*. La vigília al vespre, cercavila amb músics. Envelat al mig de la plaça preparat pels joves amb un tronc ben alt -el "maig"- i pinets al voltant (és costum de posar un pollastre al capdamunt del "maig" per provar d'enfilar-s'hi i guanyar-lo). L'endemà al migdia, vermut. L'endemà passat, processó a l'ermita de Sant Aventí (antigament, a la de Sant Roc, avui en ruïnes). Tot i que la festa va passar per èpoques de crisi a causa del despoblament, va renéixer a partir de 1977. S'ha perdut el costum de nomenar 3 majordoms per organitzar-la (que tenien el dret de ballar el darrer ball de la festa amb les majordomes).

GG 81-85:XII,475. PR 82. IP 6.86.

Bono (Aj. de Montanui, Ari) **Festa major*.

GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Borredà (Ber) *Festes de la Mare de Déu de la Popa*. El culte a la Mare de Déu es va incrementar a partir dels segles XVII i XVIII i cap a 1630 se li va construir un altar amb cambril. Li tenien una devoció especial les mares que criaven els fills i també era venerada contra les calamitats públiques. El dia de la festa, missa solemne, cant dels goigs i besamans. Sardanes i, a la tarda, futbol amb xocolatada a la mitja part.

R7 13.8.83:7,23. IP 9.85; 2.87.

Bossòst (Var) *Festa major de l'Assumpció de la Mare de Déu*. Cercavila amb banda de música o grup d'animació, missa amb orquestra i sardanes (organitzades per als estiuejants de fora). Ballets aranesos a càrrec de joves i concurs de tallar arbres. El segon dia de la festa és Sant Roc, que és copatró de la vila: missa a la seva capella, a l'entrada de la població, amb repartiment de pa beneït. El dia 17, festa de Sant Cerat, missa a la seva capella i repartiment de pa beneït.

EN 84-85. GG 81-85:XVI,256,390. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Bot (Tal) *Festa major d'Estiu*. La vigília al matí, missa i esmorzar a l'ermita de Sant Josep (antigament se celebrava el dia 11). Dura 3 dies.

DC 64:63. DT 16.8.83:6. IP 7.86.

Bruc, el (Ano) *Festa major*. El dia principal, Festa dels Avis, amb dinar de germanor; al vespre, teatre i havaneres amb cremat a la plaça. Els altres 3 dies: curses locals, jocs de cucanya, etc.

EN 81-83. GG 81-85:V,477. IG 13.8.83:15. IP 5.86.

Butsènit de Lleida (Aj. de Lleida, Sgr) **Aplec al santuari de la Mare de Déu*.

GG 81-85:X,31. IP 9.86.

Butsènit d'Urgell (Aj. de Montgai, Nog) *Festa major*.

IP 9.85.

Cabanabona (Nog) *Festa de la Mare de Déu d'Agost*.

EN 81-83. IP 6.87.

Calaceit (Mat) *Festa major*. Curses populars i engegada de vaquetes. Es treu també un bou de foc -figura de cartró. Dura 2 dies.

GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Caldes de Boí (Aj. de Barruera, Ari) *Festa major*.

IP 5.87.

Calladrons (Aj. de Benavarri, Bri) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*. La vespra a la tarda es balla la jota. L'endemà, missa, processó amb la banda municipal i vermut-concert. L'endemà passat, sopar de germanor per als veïns.

GG 81-85:XII,475. RB 7.82:15; 7.84:4. IP 4.87.

Canet d'Adri (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Rocacorba*.

DC 64:342. FE 85:54.

Canonja, la (Aj. de Tarragona, Tar) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*. La vigília, mostra de moda. L'endemà, cercavila amb "majorettes" i banda de cornetes i tambors, ofici i processó amb la imatge de sant Sebastià pels carrers, exhibició castellera i gimcana.

DT 17.8.82:6; 14.8.83:5. GG 81-85:VII,401. SÁNCHEZ-CASCADO 87:19. IP 1.86.

Capafonts (Bca) *Festa major*. Part de la festa és organitzada per l'Agrupació de la Verge de Barrulles, formada per les dones del poble: missa cantada amb processó i concursos de rams de flors boscanes per a la canalla i de torretes per a les senyores. L'últim dia, festival infantil.

IP 3.87.

Capçanes (Pri) *Festa de la Mare de Déu d'Agost*. Ball de Santa Rosalia (perdut).

AM 50-56:IV,824. VIOLANT 56-59:V,41.

Capellades (Ano) *Festa major*. Cercavila amb grups d'animació, gegants i cap-grossos; a la tarda, festival infantil; al vespre, castell de focs des del llac del Molí de la Vila. L'endemà, cercavila amb grup d'animació. Actes religiosos, culturals i esportius durant 3 dies.

GG 81-85:V,477. IG 13.8.83:11; 18.8.84:21-22. SZ 82:158. IP 10.85.

Capolat (Ber) *Festa major*. Fins als anys 50, aplec al santuari de la Mare de Déu dels Tossals amb la participació de fidels del poble i de Busa, Llinars de l'Aiguadora, Berga, la Valldan, Avià... Després de la missa es cantaven les «Cobles dels Tossals», alguns dels rodolins de les quals fan: «Feu que les donzelletes siguin ben castes, siguin ben castes, i els marits i mullers de bones pastes, de bones pastes»; «Feu que les famílies resin el Sant Rosari, el Sant Rosari, i que el formatge es guardi dintre l'armari, dintre l'armari»; «Feu que la jovenalla vagi al temple, vagi al temple, i que vidus i vídues donin exemple, donin exemple»; «Feu que s'aimin sempre espòs i esposa, espòs i esposa, i que la cansalada sigui gustosa, sigui gustosa».
EN 81-83. R7 13.8.83:7.

Cardedeu (Vor) *Festa major de l'Assumpció*. Repic de campanes, pregó, Ball de Bastons, cercavila amb gegants -els antics, de 1910; els moderns, de 1950-, capgrossos i grallers; gimcana eqüestre (des de 1980), concurs de pintura ràpida (convocat per primer cop el 1968), gimcana de tractors (des de 1980), homenatge als avis, tradicional i coneguda paella monumental; alguns anys, havaneres; i castell de focs d'artifici (des de 1920).
EN 81-83. GG 81-85:VI,260,253. MO 12.8.83:33. PG 13.8.82:12,17; 20.8.82:7; 27.8.82:12; 11.8.83:5,10; 25.8.83:12. 3V 20.8.82:7. IP 10.86.

Cases d'Alcanar, les (Aj. d'Alcanar, Mon) *Festes d'Agost*. Des de 1982, travessia del port nedant; homenatge a la vellesa, cursa pedestre popular i alguns altres esports. Elecció de Miss Cases d'Alcanar, balls populars, degustació del plat típic de l'allipebre i vaquetes a l'esplanada del port. Per acabar, focs d'artifici.
AL 9.83:11-12; 5.84:23; 7.84:17; 8.84:14. CQ 82-84:Gax. DT 18.8.83:10. FE 81:9. IP 10.85.

Casetes de la Gornal, les (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major*.
EN 81-83. IP 5.87.

Casserres (Ber) *Festa de la Mare de Déu de l'Antiguitat*. Les finestres i els balcons s'engalanen amb domassos. Els carrers -que abans es guarnien amb catifes florals- s'adornen amb torretes de flors. La imatge de la Mare de Déu és portada per les priores des del seu santuari fins a la parròquia. Es retorna al santuari en processó, cantant els goigs, com a l'anada.
EN 84-85. GG 81-85:II,279. R7 27.8.83:10. VL 85:61,187.

Castell, el (Aj. d'Ulldecona, Mon) *Festa major*.
CQ 82-84:Mon. IP 1.87.

Castellar de la Ribera (Sol) *Festa major*.
DC 64:103. EN 81-83. GG 81-85:II,438. SL 87. IP 11.85; 3.87.

Castellar de N'Hug (Ber) *Festa de la Mare de Déu d'Agost*. Concurs infantil i juvenil de dibuix i pintura ràpida i concert de cant coral. Es tracta de l'antiga festa major, que actualment es torna a celebrar gràcies a l'afluència turística d'aquestes dates.
R7 6.8.83:22; 9.8.83:23. IP 9.85; 10.85.

Castellbell i el Vilar (Bag) *Festa major*. El municipi és repartit en tres nuclis principals -la Bauma, el Borràs i el Burés-, a cadascun dels quals té lloc algun acte de la festa. Concurs de dibuix infantil, campionat de natació, vermut-concert, cantada d'havaneres i cremada de rom i concurs infantil de pesca. Dura 5 o 6 dies.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 12.8.82:15; 13.8.83:6. IP 9.85.

Castellbò (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa major*. Ball Pla, recuperat després de la Guerra Civil.
CD 87a. GG 81-85:XVI,128. IP 5.87; 9.86.

Castellcir (Vor) *Festa major*. Cercavila, havaneres, ball, jocs de cucanya, sardanes i cursa popular.
GG 81-85:II,347. PG 11.8.83:15. IP 11.85; 11.86.

Castelldefels (Bll) *Festa major de la Mare de Déu de la Salut*. Dissabte abans, focs d'artifici i lectura del pregó. El dia de la festa, matinades amb els grallers, xocolatada, cercavila amb dimonis, drac, gegants i cap-grossos; actuació dels castellers locals, cantada d'havaneres i cursa a peu al castell (des de 1981).
GG 81-85:VIII,498,511. PB 87:18. PE 11.8.84:2; 14.8.84:2; 15.8.84:2. PL 13.8.83:IV; 11.8.84:V; 16.8.84:III. SZ 82:158. IP 5.87.

Castelló de Farfanya (Nog) *Festa major*.
GG 81-85:X,346,496. IP 6.87.

Cellera de Ter, la (Sel) *Festa major*. Al final de l'ofici, cant dels goigs de la Mare de Déu de Sales i canvi de pabordesses.
FE 85:72. IP 6.86.

Coma-ruga (Aj. del Vendrell, Bpe) *Festa major*. A la tarda, cercavila amb diables, Ball de Bastons, gegants... Els altres dies, missa, jocs infantils, esports, sardanes, ball i castell de focs. Dura 5 dies.
RV 15.8.86:27. 3V 13.8.82:11; 12.8.83:11; 19.8.83:12. IP 2.86; 11.86; 6.87.

Conesa (Cba) *Festa major d'Estiu*. Representació de teatre, gimcana, xocolatada i cinema com a final dels 3 dies que dura.
DT 12.8.82:8. EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 3.87.

Copons (Ano) *Festa major de la Mare de Déu*. La vigília, cercavila amb els gegants (estrenats el 1986). L'endemà, missa, concert, torneig de truc (iniciat el 1984); algun any, actuació del grup de bastoners local; ball a la tarda i a la nit; algun any, teatre; i gimcana. L'endemà passat, festa votada de Sant Roc, copatró juntament amb sant Sebastià, amb missa amb veneració de la relíquia.
EN 81-83. GG 81-85:V,477. IG 18.8.84:21. PR 86. IP 1.87.

Corbera d'Ebre (Tal) *Festa major*. La vigília al migdia, repicada de campanes. L'endemà, cursa popular (des de 1983) i, després de missa, processó. Un altre dia, cantada d'havaneres i cremat. El dia 17, missa a l'ermita de Santa Madrona. El darrer dia, després de la missa, processó pels carrers de la vila.
EN 81-83. GG 81-85:XI,365. IP 4.86.

Cornellana (Aj. de la Vansa i Fórnols, Aur) *Festa de la Mare de Déu d'Agost*.
IP 2.86.

Cornet (Aj. de Sallent, Bag) *Festa major*.
IP 10.85.

Cretes (Mat) *Festes d'Agost*. Es porta un bou (o dos), que és torejat i acaba essent menjat comunitàriament. Dura 2 dies.
IP 1.87.

Cubelles (Gaf) *Festa major*. La vigília, a la tarda, pregó i cercavila amb Ball de Bastons, el drac de la Geltrú, Ball de Diables Grans, grallers, Ball de Cercolets, el drac petit de la Geltrú, Ball de Diables Petits, Ball de Pastorets, nans i gegants amb el flabiolaire; alguns anys, falcons, castellers i Ball de Gitanes; al vespre, castell de focs. Els altres dies, dels 5 que dura, cursa pedestre (des de 1980), havaneres, festival infantil i esports. Documentada des de 1363.
DV 12.8.83:11. EN 81-83. GG 81-85:V,267,477. IP 10.85.

Darnius (Aem) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*.
EN 81-83. FE 85:23. GG 81-85:IV,495. IP 6.87.

Deltebre (Beb) *Festa major*. Processó a Jesús i Maria en honor de la Mare de Déu, patrona d'aquest poble; i, l'endemà, a la Cava, dedicada a sant Roc. Correguda amb bous i curses diverses. Entre els diferents actes gastronòmics, degustació del "xapadillo", a base d'anguiles salades i assecades. Dura una setmana.
CQ 82-84:Beb. DT 22.8.82:10. EI 16.8.84:7. EN 81-83. FE 81:10. GG 81-85:XIII,355. IP 1.87.

Duesaigües (Bca) *Festa de la Mare de Déu d'Agost*. Cinema, funció de teatre i corre-focs. Començà pels volts de 1960 com una revetlla, però amb els anys s'ha convertit en la festa principal per la presència en massa d'estiuejants.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

Encamp (And) *Festa major*. Concurs de beure amb porró; a la tarda, tir al plat. Durant el ball del vespre, elecció de la pubilla de l'any. L'endemà, homenatge als padrins i als més joves de la parròquia. El darrer dia, al vespre, castell de focs artificials. Un dels 4 dies que dura, pujada amb cotxe als Cortals.
CM 83:23. DL 22.8.84:6. GG 81-85:XVI,391. PD 10.8.84:8. IP 7.87.

Espluga de Francolí, l' (Cba) *Aplec de la Sardana al Casal de l'Espluga*. Va començar el 1969 quan la població va ser proclamada Ciutat Pubilla de la Sardana. Abans era un aplec tradicional que se celebrava a l'ermita de la Santíssima Trinitat.
DC 64:152. DT 1-2.1.82:4; 7.4.83:10. GEC 70-81:XIV,710. GG 81-85:IX,356. GRAS 09:83. IP 4.85.

Faió (Reb) *Festa major*.
IP 1.87.

Falset (Pri) *Festa major*. Pregó i cercavila amb gegants, cap-grossos i banda de música; durant aquesta passa l'"espígol": parelles d'infants perfumen els carrers amb herbes boscanes oloroses. Elecció de pubilla, desfilada de carruatges i batalla de flors i "confetti" i, al vespre, Ball de Coques: les parelles fan un ball i han de comprar una coca; quan les coques s'acaben, el ball també. Volta Ciclista al Priorat. Antigament, Ball de Santa Càndida (dialogat) i Ball de Diables. Fins a la dècada dels anys 60 se celebrava el 7 de setembre, festivitat de la patrona de la vila. Dura 4 dies.
AM 50-56:IV,829. AM 54:48. AM 58:119. ASENS 81:127-129. EL CORREU DEL DIJOUS 11.8.77:I. DT 24.7.82:9; 7.8.82:9; 10.8.82:10; 13.8.82:8; 19.8.83:11. EN 81-83. FE 81:10. VIOLANT 56-59:V,41. IP 2.85.

Farga de Moles, la (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major*.
CD 87*a*. IP 9.86.

Favara de Matarranya (Tal) *Festa major de la Mare de Déu de l'Assumpció i de Sant Roc*. Entre diversos actes festius, que duren 4 dies, el grup de joves local interpreta -també alguns altres dies de l'any- el Ball del Polinari.
GG 81-85; XI,270. MONCLÚS 83:82. IP 1.87.

Ferran (Aj. d'Estaràs, Sga) *Aplec a l'església de la Mare de Déu de Malacara*. Missa amb cant dels goigs, berenar popular i jocs. L'antic poble de Malacara, avui totalment despoblat, fou fundat el 1110. La imatge de la Mare de Déu, del s. XI, és d'un gran valor artístic.
IP 2.86.

Ferran (Aj. de Tarragona, Tar) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*. Sardinada per als presents, cant d'havaneres i repartiment de rom cremat, homenatge a la tercera edat, gimcana i concurs infantil de disfresses. En el ball de tarda s'escullen pubilla i hereu infantils. Actuació de pallassos o d'un animador infantil, exhibició castellera i xocolatada. Dura 4 dies.
DT 13.8.83:11. PR 85. SÁNCHEZ-CASCADO 87:18. IP 1.86.

Figueres (Aem) *Festa del barri de la Marca de l'Ham*. Actes per a la mainada i, durant el ball, elecció de pubilla. Dura 3 dies.
PD 15.8.82:6. IP 9.87.

Figuerola d'Orcau (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major*. Cursa de natació a la piscina i tir al plat. Dura 3 dies.
CD 86*b*. IP 8.85.

Figuerosa, la (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*. Jocs de cucanya i, algun any, cercavila amb banda de cornetes i tambors. Els carrers s'engalanen.
GG 81-85:IX,184. IP 4.86.

Flix (Reb) *Festa major*. Cercavila amb gegants i nans, pregó, elecció de pubilles, curses de bicicletes i alguns altres esports. El darrer dia, Festa del Riu: curses de pontones i natació, jocs del pal ensabonat i captura d'ànecs. Dura del 14 al 18.
DT 25.8.82:11. EI 25.8.83:1. EN 81-83. GG 81-85:XI,365. MUÑOZ 86. IP 1.87.

Florejacs (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major*.
GG 81-85:IX,411. IP 11.85.

Freixenet de Camprodon (Aj. de Camprodon, Rip) *Festa major*. Aplec a la Font de can Moi.
AV 12.8.83:34. FE 85:63. GG 81-85:I,full de correc. N9 13.8.82:23. PD 15.8.82:2. IP 11.86.

Garcia (Reb) *Festa major*. Des de 1984 surt el drac Jordiet, amb el draguet Jordina des de 1986. A la nit, corre-foc amb grups d'unes altres poblacions. Fins a 1962, es feia el 8 de setembre. Dura 3 dies.
GG 81-85:XI,365. IP 5.85; 1.87.

Gausac (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de la Mare de Déu, Sant Roc i Sant Melitó*. El dia 17, després de la missa, processó pel poble amb la imatge de sant Roc i la bandera parroquial i amb cant dels goigs. Cadascun dels 3 dies que dura, vermut en comú al migdia. Sant Roc i sant Melitó són advocats locals contra la pesta per un vot de poble instituït en l'antigor.
GG 81-85:XVI,232,391. IP 10.85; 11.86.

Ginestarre (Aj. d'Esterri de Cardós, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*.

Gósol (Ber) *Festa major de l'Assumpció de la Mare de Déu*. Al migdia, cercavila amb gegants i nans. A la tarda, unes parelles de nois i noies, abillats amb el vestit típic català, ballen el Contrapàs de les Coces, compost pel mestre Soler, de Berga, el 1912. Aquest ball, de tres parts (contrapàs, "coces" i corrandes), acaba amb la formació d'una pila per part dels balladors. Tot seguit, dansen els gegants i els nans. Concurs de fotografia. Antigament, Ball de la Poma i Ball de les Senyores. Dura 4 dies.
AM 58:104. EL CORREU DEL DIJOUS 11.8.77:I. FE 81:9. GG 81-85:II,314, 437. MA 1.7.72. MO 6.7.84:37. R7 12.8.82:15; 12.8.82:9; 17.5.82:8; 13.8. 83:23. SO 12.80:17. VL 85:56-57,61,215.

Guàrdia Lada, la (Aj. de Montoliu de Segarra, Sga) **Festa major*. Es perdé a l'inici dels anys 70.
GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Guardiola de Font-rubí (Aj. de Font-rubí, Ape) *Festa major*. La vigília, pregó, cercavila fins a l'envelat amb els diables locals i uns altres grups folklòrics comarcals i traca. L'endemà, al matí, matinades amb grallers. A la sortida de missa, Ball de Bastons, castellers, diables... Jocs infantils, gimcana ciclista o tractorista (segons els anys), concert, cursa popular i concurs de natació.
EN 81-83. FU 2.8.85:21; 15.8.86:27-29. 3V 13.8.82:14; 20.8.82:9; 12.8.83: 10. IP 5.87.

Guimerà (Urg) *Festes d'Estiu*. Xocolatada i gimcana.
EN 81-83. NT 20.8.83:9. IP 2.86.

Hospitalet de l'Infant, l' (Aj. de Vandellòs, Bca) *Festa major de Sant Roc*. Dura 3 dies.
DT 12.8.82:9; 21.8.83:10. EN 81-83. GG 81-85:VII,401.

Hostalets d'en Bas, els (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*. El primer dia, al vespre, ball. L'endemà, ofici amb acompanyament d'orquestra i, tot seguit, sardana-vermut a la plaça. Al ball del vespre, elecció de la pubilla.
CD 81*a*. FE 85:49. PD 13.8.82:7; 14.8.82:7; 12.9.83:7; 13.8.83:4,28; 14.8. 83:2. IP 8.86.

Hortoneda de la Conca (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Festa major*.
CD 86*b*.

Isòvol (Bce) **Festa de Santa Maria*.
EN 81-83. IP 6.86

Ivars de Noguera (Nog) *Festa major*. Sardinada i cercavila amb xaranga.
EN 81-83. GG 81-85:X,355,496. IP 6.87.

Ivorra (Sga) *Festa major*. Missa i veneració de la relíquia al santuari de la Mare de Déu amb assistència de gent del poble i d'alguns de veïns. Ball i marató popular. Dura 3 dies.
DC 64:204. EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Joncadella (Aj. de Sant Joan de Vilatorrada, Bag) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Joncadella*.
AM 32-49:II,171. CC 15.8.78. IP 1.86.

Linyola (Pur) *Festa major d'Estiu*. Homenatge a la vellesa i cercavila amb gegants i cap-grossos. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,430. MA 26.8.82:10; 12.3.83:8; 14.8.83:8. NT 18.8. 84:15. IP 1.86.

Llardecans (Sgr) *Festa major*. Elecció de pubilla i cercavila amb gegants, cap-grossos i grallers. Els gegants s'estrenaren el 1986. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,31,495. IP 3.87.

Lleida (Sgr) **Fira de la Mare de Déu d'Agost*. Instituïda el 1766, ja havia desaparegut a mitjan s. XIX. De 1497 a 1936, Processó del Sant Enterrament de Maria.
GG 81-85:X,25-26,31.

Llimiana (Pju) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*.
CD 86*b*. EN 81-83. IP 8.85; 5.86.

Lliterà (Aj. de Viacamp, Bri) *Festa major*.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Madrona (Aj. de Pinell, Sol) *Festa major de la Mare de Déu*. La vigília, concurs d'havaneres per a afeccionats, iniciat el 1983. Concurs de botifarra, exhibicions de bicicletes, futbol, ball... Dura 3 dies.
GG 81-85:II,438. R7 6.8.83:23; 13.8.83:22; 19.8.83:4. SL 87. IP 3.87.

Maials (Sgr) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. IP 6.86.

Malgrat (Aj. de Cervera, Sga) *Festa major*.
SG 15.8.84:13.

Manlleu (Oso) *Festa major*. La vigília, cercavila amb gegants -estrenats el 1923 i fets a Olot-, pregó i concurs de colles sardanistes (des dels volts de 1942). L'endemà, cursa popular, esports, espectacles... El darrer dia, concurs de paelles d'arròs, arrossada popular (des de 1978) i castell de focs artificials.
EL CORREU DEL DIJOUS 11.8.77:I. EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. MO 13.8.82:29. N9 27.4.82:8; 13.8.82:1,10; 20.8.82:6,12-13; 29.4.83:9; 12. 8.83:15-18. SZ 82:155. IP 10.86.

Manresa (Bag) *Festa de la Mare de Déu de l'Alba*. Festa de caire religiós a la basílica de Santa Maria de la Seu.
R7 14.8.82:23; 11.8.83:14; 13.8.83:22.

Marçà (Pri) *Festa major*. Cercavila amb la banda de cornetes i tambors i el grup de "majorettes" del poble, desfilada de carrosses amb la banda i els cap-grossos, passada de l'"espígol" -parelles d'infants que repartiexen herbes oloroses entre el veïnat- i homenatge a la vellesa.
ASENS 81:173. DT 14.8.83:11. EN 81-83.

Martorell (Bll) *Festa major de l'Assumpció*. A partir de 1981 va perdent importància en favor de la Festa del Roser (primer diumenge d'octubre).
CQ 82-84:BII. GG 81-85:VIII,385,511. PL 4.10.84:IV.

Mas de Barberans (Mon) *Festes d'Agost*.
IP 1.86.

Masies, les (Aj. de l'Espluga de Francolí, Cba) *Festa major*. Elecció de l'hereu i la pubilla i xocolatada.
DT 17.8.83:11. IP 4.85.

Maspujols (Bca) *Festa major d'Estiu*.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401.

Massana, la (And) *Festa major*. Tir al plat, marató i, al ball del vespre, presentació de la "miss". L'endemà, gimcana i xocolatada. Dura 3 dies.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 18.8.84:8; 9.8.85:11. IP 6.87.

Matamala (Aj. de les Llosses, Rip) *Festa major*. La vigília, ball de revetlla amb acordions. L'endemà, cercavila amb gegants, jocs de cucanya i gimcana de tractors (des de 1981). Al vespre, focs artificials. El darrer dia de la festa, tornaboda amb truitada a la font. Antigament, Ball Cerdà, que ballaven 6 parelles de pabordes.
ARNAU 80a:41-46. CAPMANY 48:30-32. EN 81-83. FE 85:64. GG 81-85: I,full de correc. N9 13.8.82:9; 5.8.83:3. RI 29.8.81:11. IP 4.86.

Miracle, el (Aj. de Riner, Sol) **Festa al santuari de la Mare de Déu*. Hi acudia gent de diverses poblacions veïnes.
GG 81-85:II,374. IP 3.87.

Moià (Bag) *Festa major d'Estiu*. Dissabte anterior, repic de campanes i engegada de coets. Diumenge, cercavila amb gegants, cap-grossos, grallers i el Pollo. Proclamació de pubilla, Ball del Ciri i Ball de Gitanes. El 1983, I Trobada Provincial de Gegants. El dia 17, *Festa de l'Arbre Fruiter*, creada el 1904 pel tenor Francesc Viñas, fill de la població: plantada d'una selecció d'arbres a càrrec de les noies que han tingut cura dels plançons des de la primavera. A la tarda, festa d'homenatge als avis (des de 1980).
AV 10.8.79:16. CC 17.12.75; 21.8.76. DB 14.8.66; 20.8.72:41-42. EN 81-83. FE 81:9. GG 81-85:II,437. MO 13.8.82:29. N9 21.8.81:11; 25.6.82:11; 13.8.82:23; 20.8.82:12-13. PG 13.8.82:17. R7 17.1.80:72; 22.6.82:22; 10.8.82:18; 14.8.82:15-16,20; 16.7.83:8; 11.8.83:15; 12.8.83:4-5; 13.8.83:6,9; 16.8.83:3. SZ 82:157.

Molsosa, la (Ano) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:V,478. R7 12.8.82:15; 13.8.83:23. SZ 82:159. IP 1.87.

Monesma (Bri) *Festa major*.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Montgarri (Aj. de Naut Aran, Var) *Aplec*. Hi assisteixen centenars de pelegrins, alguns del sud de França. Antigament, els pastors que venien de França portaven formatges que es repartien entre els assistents.
CAMPS 81:43. CC 21.2.73; 12.2.75; 12.5.76; 6.9.78. DC 64:183,257. EN 84-85. GEC 70-81:X,251. GG 81-85:XVI,272. MA 5.4.74; 11.2.75; 2.3.78. SEMIR 84:74. SOLER 06:41,150-151. VA 21.12.73. VIOLANT 50:24. IP 10.85.

Montiró (Aj. de Ventalló, Aem) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Om*.
CONSTANS 54:179. EN 84-85. IP 6.87.

Montmeló (Vor) *Festa de la Patrona*. Fins a 1980, en aquesta data se celebrava la festa major. El dia abans, concert. L'endemà, gegants, ball, sardanes... N'hi ha que la consideren la festa major.
GG 81-85:VI,523. IP 11.86.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festa major de les Pobles*. Recuperada el 1984, ja es feia abans de 1936. Esmorzar de germanor, missa de campanya i jocs infantils.
IP 10.85; 3.86

Mont-roig de Tastavins (Mat) *Festa major*. Diumenge abans, missa a l'ermita de la Mare de Déu de la Consolació i, a la sortida, obsequi de pa beneït i vi de la terra. La vigília a la tarda, cercavila amb cap-grossos i gegants. L'endemà, al matí, a la plaça de l'Ajuntament, degustació de la tradicional pasteta i copeta; a la tarda, a la Plaça Major, concert. L'endemà passat, missa en honor de sant Roc, amb processó pels carrers; a la nit, Ball de l'Escombra, Ball dels Fanalets i Ball Robat. Un altre dia, curses pedestres en diverses categories: en totes el premi és un pollastre, que és passejat per tot el poble. Homenatge a la tercera edat i, el darrer dia, dinar de germanor entre tots els veïns.
GG 81-85:XI,366. IP 10.86.

Múnia, la (Aj. de Castellví de la Marca, Ape) *Festa major*. Ben de matí, repic de campanes i matinades a càrrec de grallers pels diferents barris. Cercavila amb el drac i els diables i ballets tradicionals: de Panderos, Picarols i Cintes. Alguns anys, actuació de castellers i falcons. Teatre, focs artificials i cursa popular (des de 1982). Dura 4 dies.
EN 81-83. FU 2.8.85:13; 15.8.86:27,29. GG 81-85:V,477. 3V 6.8.82:11; 13.8.82:15-16; 12.8.83:10. IP 2.86.

Navarcles (Bag) *Festa major*. Alguns dies abans, elecció de pubilla, acte d'homenatge als avis, sardinada i trobada de gegants (des de 1983). Dura 5 dies.
GG 81-85:II,437. R7 5.8.82:15; 7.8.82:6; 10.8.82:16; 12.8.82:6-15; 17.8.82:8; 6.8.83:22; 9.8.83:9-10; 12.8.83:4.

Navès (Sol) *Festa major del sector de Preixana*. A la tarda, ball davant de cal Tico.
SL 87. IP 2.87.

Nou de Berguedà, la (Ber) **Aplec al santuari de la Mare de Déu de Lourdes*. Perdut el 1985, antigament s'havia fet el 8 de setembre i per la festa de la Trinitat.
TELE-ESTEL 27.10.67. IP 10.85.

Núria (Aj. de Queralbs, Rip) *Aplec de la Mare de Déu d'Agost*. Documentat el s. XVII, hi assisteix molta gent. S'han perdut les processons i el cant de vespres, que dirigien els pelegrins catalans procedents de l'Alta Cerdanya.
GG 81-85:I,399. IP 4.86.

Odèn (Sol) *Festa major*. Després de la missa, benedicció i repartiment de pa. Ball a la tarda i al vespre.
GG 81-85:II,438. SL 87. IP 3.87.

Oix (Aj. de Montagut, Gax) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu d'Escales*. Es va perdre pels volts de 1970. L'ermita és un edifici romànic restaurat pel Grup d'Amics

de l'Alta Garrotxa i es troba poc després de la confluència de les rieres d'Oix i de Beget, sota els cingles dels Espàrrecs, en un indret feréstec. Actualment amenaça ruïna.
DC 64:272. GG 81-85:III,282. PI 81:53-54,56. IP 3.87.

Olost (Oso) *Festa major*. Pregó. Al vespre, serenates. Al matí del darrer dia dels 4 que dura, xocolatada; a la tarda, fontada, cada any en un lloc diferent.
EN 81-83. N9 13.8.82:23; 20.8.82:12-13; 12.8.83:24; 26.8.82:18.

Oluges, les (Sga) **Festa major petita, de la Mare de Déu d'Agost*. Es perdé entre 1970 i 1980.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 6.86; 2.87.

Omells de Na Gaia, els (Urg) *Festa major*. Teatre fet pel jovent i ball.
GG 81-85:IX,220. IP 6.87.

Orfes (Aj. de Vilademuls, Pes) **Festa de la Mare de Déu d'Agost*. Ball dels Confits.
CONSTANS 54:44. IP 4.87.

Organyà (Aur) *Festa major, de Santa Maria*. Cercavila amb gegants, cap-grossos i "majorettes", teatre, concert, titelles i focs artificials. A la missa del segon dia, anomenada "de l'Óssa", s'agraeix a la Mare de Déu el benefici que representa per a Organyà la Font Bordonera. Dura 4 dies.
CD 87a. EN 81-83. IP 12.85; 2.86.

Os de Balaguer (Nog) **Festa a l'ermita de la Mare de Déu de Cérvoles*.
GG 81-85:X,350.

Palma d'Ebre, la (Reb) *Festa major*. Projecció de cinema. El darrer dia dels 3 que dura, jocs infantils.
EN 81-83. GG 81-85:XI,365. IP 1.87.

Palma de Cervelló, la (Aj. de Cervelló, Bll) *Festa major*. El cor parroquial interpreta una missa a quatre veus, estrenada el 1968. Cantada d'havaneres i sopar de germanor al carrer. Dura 5 dies.
EN 81-83. PR 82. IP 10.86.

Pelacalç (Aj. de Ventalló, Aem) *Festa patronal de l'Assumpció de la Mare de Déu de l'Om*.
FE 85:28. IP 8.86; 6.87.

Pessonada (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Festa major*. Des de 1983, Festa del Batre, que recorda els antics procediments d'aquesta feina. Abans, curses de rucs, però s'abandonaren perquè el nombre d'aquests animals havia minvat molt. Sopar de germanor i, tot seguit, ball, al final del qual els veïns mullen amb aigua els forasters.
CD 86b. MA 19.8.83:13. RA 5.83:27. IP 8.85.

Pla de Santa Maria, el (Aca) *Festa major d'Estiu*. Gegants i cap-grossos. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. SZ 82:159. IP 2.87.

Platja d'Aro (Aj. de Castell d'Aro, Bem) *Festa major*. Es tornà a impulsar a partir de 1983. Al vespre, cantada d'havaneres i cremat.
FE 85:34. GG 81-85:IV,395. PD 15.8.82:sup.III; 12.8.83:7; 13.8.83:28; 14.8.83:8.

Pobla de Lillet, la (Ber) *Romeria al santuari de la Mare de Déu de Falgars*. Hi van els de la Nou de Berguedà per vot de poble.
VL 85:61,232.

Pobla de Massaluca, la (Tal) *Festa de l'Assumpció*.
CQ 82-84:Tal.

Pobles, les (Aj. d'Aiguamúrcia, Aca) *Festa major*.
CQ 82-84:Aca. IP 2.87.

Poboleda (Pri) *Segona Festa major*. Concurs de pintura ràpida i xocolatada infantil.
IP 20.2.85.

Pont de Montanyana, el (Ari) *Festa major*. El dia 16, romeria a l'ermita de Sant Roc. Actes religiosos i cívics durant 4 dies.
IP 6.87.

Pontons (Ape) *Festa major del Barri Alt*. Al ball de la vigília se serveix als assistents coca de pinyons amb xampany.
3V 12.8.83:10. IP 2.86.

Prades (Bca) *Festa major*. S'havia ballat el Ball dels Valencians.
GG 81-85:VII,401. VIOLANT 65-59:V,25-26.

Prats de Rei, els (Ano) *Festa major*. Des de 1984 es tornen a fer el Ball dels Quatre Cantons, de 4 parelles, i el Ball del Rei, que feia molt que no es ballaven. Dura 2 dies.
AM 50-56:IV,807. EL CORREU DEL DIJOUS 11.8.77:I. GG 81-85:V,478. IG 18.8.84:20. MARTÍ 69:173. PONS 82:23. VT 65:196-197. IP 10.85; 12.85.

Puigpardines (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major*. Es va recuperar el 1985. Dura 2 dies.
IP 8.86.

Pujalics (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa petita*. Se celebrà fins al 1936.
IP 1.87.

Querol (Aca) *Festa major*. La vigília, sopar de germanor amb sardinada. L'endemà, futbol entre solters i casats. La urbanització Ranxos de Bonany també fa aquests dies la *Festa major d'Estiu*: pregó, cercavila, paella comunitària...
EN 81-83. IP 12.85.

Rajadell (Bag) *Festa del barri de Sant Amanç*.
IP 2.87.

Reus (Bca) *Festa major del barri de la Immaculada*.
IP 7.87.

Rialb (Pso) *Festa major del Dia de la Verge*. Es ballen els Rigodons, recuperats.
CD 86b. CQ 82-84:Pso. MA 8.9.83:12. IP 6.87.

Ribes de Freser (Rip) *Festa major*. Cercavila amb gegants, cap-grossos, "majorettes" i banda de tambors, "cross" popular (des de 1979) i, el darrer dia, tornabo-

da a l'ermita de Sant Antoni. És precedida per la *Setmana de la Natura* (iniciada el 1981).

CI 27.8.83:1. EN 81-83. FE 81:9. FE 85:65. GG 81-85:I,full de correc. MO 13.8.82:29; 12.8.83:33. N9 6.8.82:12,18,27; 13.8.82:23; 20.8.82:12-13; 5.8.83:14-15,28; 12.8.83:10; 19.8.83:23. RI 1.8.81:6-11; 29.8.81:11. SZ 82:157. 3V 5.8.83:23.

Rierada, la (Aj. de Molins de Rei, Bll) *Festa major.*

GG 81-85:VIII,426.

Ripoll (Rip) **Festes d'Estiu*. Fins a l'any 1975 fou la festa major.

IP 5.86.

Riudoms (Bca) *Festa de la Mare de Déu d'Agost.* Missa i processó amb una carrossa que porta la imatge de la Dormició de la Mare de Déu.

IP 3.86.

Rofes (Aj. de la Llacuna, Ano) *Festa major.* Dura 3 dies.

IP 1.88.

Roses (Aem) *Festa major de Santa Maria.* Esports nàutics -travessia nedant del port, regates de creuers, etcètera-, jocs de cucanya al mar i cercavila amb "majorettes". Un vespre, cant d'havaneres i rom cremat per als presents. Concursos de colles sardanistes, de castells de sorra, de petanca... Castell de focs d'artifici i teatre. Dura 4 dies.

EM 11.8.82:7. EN 81-83. FE 81:7. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. PD 13.8.82:24; 12.8.83:sup.II. SZ 82:159. IP 9.86.

Saidí (Bci) *Festa major de l'Assumpció.* La vespra, coronació de la reina i les dames d'honor de la festa. Focs artificials, correguda de vaquetes i jocs de cucanya.

GG 81-85:X,482,496. IP 7.86.

Salitja (Aj. de Vilobí d'Onyar, Sel) *Festa major de Santa Maria.* Missa amb acompanyament d'orquestra. A la tarda, Concurs de la Cançó de Salitja (des de 1978); al final, repartiment de borregos i moscatell. Actes infantils, sardanes i ball. Dura 3 dies.

EN 81-83. FE 85:53,77. PD 24.7.82:19; 13.8.82:2; 14.8.82:2; 15.8.82:8; 13.8.83:18. SZ 82:161. IP 11.86.

Salomó (Tar) *Festa de la Catequesi.* Representacions a càrrec de la majoria de joves del poble.

VIRGILI 81:28,32. IP 2.86; 2.87.

Salou (Aj. de Vila-seca i Salou, Tar) *Festa major d'Agost.* Pregó, processó amb la imatge de la Mare de Déu Assumpta pel passeig de Jaume I, diversos actes de promoció turística, espectacle infantil de circ, rua amb desfilada de carrosses i banda de cornetes i tambors, paella gegant algun any i castell de focs artificials. Des de 1985, elecció de Miss Platges de Tarragona. Dura 5 dies.

DT 15.8.82:12; 18.8.82:11; 13.8.83:10; 17.8.83:11; 19.8.83:10. GG 81-85:VII,401. SZ 82:159. IP 12.85.

Salt (Gir) *Festa popular del Grup Verge Maria.* Organitzada per l'Associació de Veïns. Concurs de dibuix infantil i, a la tarda, homenatge a la tercera edat amb obsequis i berenar.

FE 85:58. PD 14.8.82:5; 19.8.82:8; 12.8.83:22; 13.8.83:4. IP 8.86.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Festa major del barri de Sant Maur.* Cada any s'intenta que serveixi per agermanar el nucli antic de la població i el barri de Sant Maur, de creació més moderna però on s'allotja la majoria d'habitants del municipi. Els dos nuclis són separats per uns 2 km sense edificacions. "Cross" popular (des de 1979), concurs literari popular (des de 1978), vaquetes, festival flamenc i castell de focs. El 1984 va començar un concurs fotogràfic. Dura 4 dies.

EN 81-83. IG 13.8.83:13; 20.8.83:17; 18.8.84:20; 23.8.84:25. PR 84. IP 10.85; 11.85.

Santa Maria de Corcó (Oso) *Festa major.* Cercavila amb gegants i cap-grossos amb orquestra i missa cantada. Arrossada, campionat de truc (començat el 1979), trobada de gegants (des de 1983), esports, cinema a l'aire lliure, teatre, elecció de la pubilla de la festa, cant d'havaneres i xocolatada. L'envelat és guarnit amb boixos. Els barris del carrer del Pont i de Sant Roc fan festes populars. Típica tornaboda de l'últim dia a la font de l'Escudella, amb arrossada collectiva i jocs de cucanya. Tornant-ne, la gent porta candeles enceses i va cantant el «Jo te l'encendré»; arribats al poble, ballada de sardanes i distribució de coca i xampany. Alguns anys, concurs de moto-serres. 8 o 15 dies abans, *Festa dels Avis*, amb dinar de germanor i concert o espectacle (començà el 1981). Dura 8 dies.

GG 81-85:I,full de correc. N9 21.5.82:11; 6.8.82:10,27; 20.8.82:12-13,23; 27.8.82:8:8; 1.7.83:36; 8.7.83:12; 12.8.83:28; 19.8.83:18,28. PR 85. IP 1.86; 2.86.

Santa Maria de Merlès (Ber) *Festa major.* La vigília al vespre, revetlla amb moscatell i música alguns anys. El dia principal, jocs de cucanya.

EN 81-83. GG 81-85:II,438. R7 12.8.83:5. VL 85:61,223. IP 2.87.

Santa Maria de Miralles (Ano) *Festa major.* S'elaborava un arròs monumental per a tots els assistents, costum recent perdut el 1986.

EN 81-83. GG 81-85:V,478. IG 18.8.84:21. IP 1.87.

Santa Pau (Gax) *Festa major de Santa Maria.* Dissabte abans, cantada d'havaneres. Concurs de botifarra -joc de cartes- des de 1978. El dia de la festa al vespre, Ball Pla de Santa Pau a càrrec de nois i noies ben mudats que fan una passada pel poble i acaben ballant una sardana a la plaça. El quart i darrer dia, a la tarda, tornaboda a la Bellaguarda, prat situat vora la masia del mateix nom, amb aplec de sardanes. S'havia fet el Ball de Pabordes o del Roser.

ARNAU 80a:408-413. EN 81-83. FE 85:49. GG 81-85:III,342,412. OL 22.7.82:5. PD 13.8.82:7; 14.8.82:7; 12.8.83:7; 13.8.83:28; 16.8.83:4. PLA 57:260, 314-315. SI 15.8.75. SZ 82:157. IP 3.87.

Sant Boi de Lluçanès (Oso) *Festa major.* Cantada d'havaneres i tradicional prova de "trial indoor". Dura 2 dies.

N9 13.8.82:23. IP 1.86.

Sant Esteve de Llitera (Lli) *Festa major.* Cercavila amb gegants i cap-grossos i alguns anys es deixen anar vaquetes. Dinar de germanor i focs d'artifici. Antigament se celebrava el 3 d'agost.

GG 81-85:XII,476. IP 4.87.

Sant Guim de la Plana (Sga) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost*. Cap-grossos i cercavila, actes per a la mainada, teatre i ball. Dura 4 o 5 dies segons els anys.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Mansolí*. A la tarda, missa. Els assistents són obsequiats amb coca, moscatell i aigua de la Font Picant.
FD(Vic) 3.11.74. IP 11.86; 4.87.

Sant Joan de l'Erm (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) **Aplec*.
BARTOMEUS 05:178-182. DC 64:372.

Sant Julià de Cerdanyola (Aj. de Guardiola de Berguedà, Ber) *Processó a l'ermita de la Mare de Déu de les Esposes*. La vigília al vespre, processó amb torxes o fanalets. S'havien fet el Ball Cerdà Eugasser i el Ballet de Tres Parts.
AM 50-56:III,455-461,915. EN 84-85. VL 85:61,221. IP 2.87.

Sant Julià de Lòria (And) **Aplec al santuari de la Mare de Déu de Canòlic*.
ARMET 07:153. IP 12.86.

Sant Llorenç de Morunys (Sol) *Festa de la Mare de Déu dels Colls*. Se celebra a l'església, on hi ha un altar dedicat a la Mare de Déu dels Colls, amb un notable retaule barroc del s. XVIII, obra de Josep Pujol. Els priors de la festa es perderen cap a 1950.
GG 81-85:II,424. SL 87. IP 3.87.

Sant Martí del Clot (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) *Festa major*. En vies d'extinció.
IP 3.87.

Sant Pere de Torelló (Oso) **Aplec al santuari de la Mare de Déu de Bellmunt*.
AM 58:105. CC 15.8.78. FE 81:9-10. IP 12.86.

Sant Pere Molanta (Aj. d'Olèrdola, Ape) *Festa major, Vot de Poble de Sant Roc*. Algun any, cercavila amb "majorettes" i banda. Surten també cap-grossos i un drac que no són del poble. Al migdia, vermut popular. Gimcana ciclista, castell de focs i, algun any, teatre. El dia 16, al matí, matinades. El vot de poble -instituït entre els segles XVII i XVIII- es compleix amb una missa cantada amb el cant dels goigs al final.
EN 81-83. FU 2.8.85:39; 15.8.86:27,29. 3V 13.8.82:14; 12.8.83:10. IP 2.86; 5.87.

Sant Vicenç de Montalt (Mar) *Festa major d'Estiu, de la Mare de Déu d'Agost*. Exposició de pintures, ofici solemne amb actuació de l'orfeó parroquial, cursa popular, cantada d'havaneres, arrossada popular i sortida dels gegants: el Búbol i la Margaridassa. S'allarga fins a final de mes.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MR 27.8.83:10. IP 8.86.

Sapeira (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major*. Encara que durant l'any a penes hi està ningú, la presència d'estiuejants ha fet reviure la festa
GG 81-85:XII,475. IP 8.85; 7.87.

Secuita, la (Tar) *Festa major d'Estiu, de l'Assumpció de la Mare de Déu*. Havaneres amb rom cremat i, algun any, "peonada" popular. Organitzada per la Junta del Cafè.
CORTIELLA 82a:42. DT 28.9.82:13; 11.8.83:10. EN 81-83. GG 81-85:VII, 131. IP 2.87.

Segueró (Aj. de Beuda, Gax) *Festa major*. Recuperada des de 1983 després d'uns 25 anys de no fer-se a causa del despoblament. Aplec de gent que es porta el dinar, envelat, ball amb acordió i encant de coques.
IP 3.87.

Segur de Calafell (Aj. de Calafell, Bpe) *Festa major*. Competició de botxes, cercavila amb dracs i diables, concurs de pesca, travessia del port, cursa popular, cantada d'havaneres i castell de focs. Dura una setmana.
EN 81-83. FU 15.8.86:27,29,31. IP 11.86.

Selva del Camp, la (Bca) *Representació del «Misteri de l'Assumpció de Madona Santa Maria»*. Es fa des de 1980. El text és de la segona meitat del s. XIV i la música hi té un paper important, amb melodies gregorianes i catalanes antigues.
AV 1.8.81. DT 16.8.83:8. GG 81-85:VII,269. PR 85, REPRESENTACIÓ 80. REPRESENTACIÓ 83. IP 12.85; 3.87.

Senan (Cba) *Festa major de Sant Roc*. Cercavila amb gegants i cap-grossos, Ball de Bastons, grallers, gimcana, titelles i havaneres i rom cremat. Els gegants van ser inaugurats per la festa major de 1983 i representen els senyors feudals fundadors del poble: Guerau de Granyena i la seva muller Na Saurina.
DT 19.8.83:11. EN 81-83. EP 9.83:14. GG 81-85:IX,412. IP 5.85.

Senterada (Pju) *Festa major*. Jocs de cucanya i actes religiosos i cívics. Dura 3 dies.
CD 86b. IP 8.85.

Sentiu de Sió, la (Nog) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Guardiola*.
AMICS DELS GOIGS 10.81:2-3.

Seròs (Sgr) *Festa de la Mare de Déu d'Agost*. La vigília al vespre, revetlla amb elecció de pubilla.
IP 9.86.

Seva (Oso) *Festa major*. Els dies anteriors, gimcana de cotxes, havaneres i cremat de rom. La nit de la vigília, ball de "confetti" des de 1974 aprox. L'endemà, al matí, xocolatada i jocs per a la mainada; al vespre, castell de focs i exhibició de danses.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 6.8.82:8; 20.8.82:12-13; 12.8.83:7.

Sitges (Gaf) *Fira de la Mare de Déu d'Agost*. Amb el temps ha quedat reduïda a atraccions de fira per a infants.
GG 81-85:V,235. IP 5.87.

Soleràs, el (Gar) *Festa major*.
GG 81-85:X,272,496. IP 3.87.

Solivella (Cba) *Festa major*. Cercavila amb gegants i nans, actuació de falcons o castellers i, un dels 3 dies que dura, esmorzar popular.
GG 81-85:IX,412.

Su (Aj. de Riner, Sol) *Festa major.*
GG 81-85:II,438. SL 87. IP 3.87.

Súria (Bag) *Festes del barri de Santa Maria.* Cercavila, concursos infantils i elecció de pubilla del barri. Aquest barri es construí arran de les explotacions mineres començades el 1918.
IP 2.86.

Talamanca (Bag) *Festa major de la Mare de Déu.*
EN 81-83. GG 81-85:II,437. SZ 82:161.

Tallada d'Empordà, la (Bem) **Festa major.*
FE 85:37. GG 81-85:IV,496. IP 5.87.

Tamarit de Mar (Aj. de Tarragona, Tar) **Festa major de la Mare de Déu d'Agost.*
GG 81-85:VII,98,401.

Tamariu (Aj. de Palafrugell, Bem) *Festa major de Santa Maria.* Jocs a la platja: pesca d'ànecs i de síndries. Dura 2 dies.
EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,495. PD 13.8.83:28; 14.8.83:2. SZ 82:159.

Tarrés (Gar) *Festa major de l'Assumpció.* La vigília, sopar de tot el poble. Jocs per a la canalla, focs artificials i més divertiments durant 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,254,496. IP 3.87.

Toloriu (Aj. d'Aristot i Toloriu, Aur) *Festa major.* Alguns anys, concursos de disfresses i de ball. L'endemà de la festa, àpat comunitari per als veïns. Abans s'havia celebrat el 25 de juliol.
CD 87*a*. EN 81-83. GG 81-85:XV,430. IP 3.86; 12.86.

Toralla (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*.

Torre de Vilella, la (Mat) *Festa major.* Dedicada a sant Joaquim i sant Marc, patrons del poble. Actes religiosos i cívics durant 4 dies.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Torregrossa (Pur) *Festa major.* Concurs de cargolades (des de 1980), organitzat per la Unió de Pagesos.
EN 81-83. GG 81-85:X,248,496. MA 12.8.83:8; 18.8.83:12; 14.8.83:8. IP 3.87.

Torrelavit (Ape) *Festa major d'Estiu.* La vigília al vespre, castell de focs. L'endemà, al matí, matinades; al migdia, concert-vermut; al vespre, havaneres amb cremat. L'endemà passat, curses populars -marató des de 1984-, esports, gimcana infantil, teatre i actuació de castellers i falcons. Dura 4 dies.
EN 81-83. FU 2.8.85:33; 15.8.86:27-29. PR 86. IP 3.86.

Torres de Segre (Sgr) **Festa major.* Es traslladà perquè coincidia amb l'època de més feina al camp.
GG 81-85:X,31. IP 4.87.

Tortellà (Gax) *Festa major.* Ofici solemne amb assistència de les autoritats locals. El darrer dia dels 3 que dura, tornaboda i ball de fi de festa amb sangria. Els altres dies, tir al plat, jocs de cucanya i sardinada popular amb beguda i música.
CD 81*a*. EN 81-83. FE 85:49. GG 81-85:III,412. PD 14.8.82:7; 12.8.83:7; 13.8.83:4; 16.8.83:4; 20.8.83:2. IP 8.86.

Tortosa (Beb) *Festa major de Nostra Senyora de la Providència, al barri del Rastre.* Cada matí dels 4 dies que dura la festa, despertada amb coets. Els dos primers dies, repartiment de panoli pel carrer a càrrec de noies amb el vestit típic i acompanyades amb gaita i tamborí. Dissabte abans, a la tarda, ofrena de flors a la Mare de Déu; al vespre, ball amb presentació de la pubilla i la pubilleta amb les dames d'honor. La vigília, concurs de pintura infantil, gimcana i festival infantil amb xocolatada. L'endemà, romeria a l'ermita de la Mare de Déu de Mig Camí, baldanada popular i, al vespre, traca monumental de fi de festa.
EI 16.8.84:3. VB 12.8.83:4.

Tossa de Mar (Sel) *Fira de Dibuix, Pintura i Fotografia.* Organitzada des de 1975 aprox. per la Comissió Municipal de Cultura, té per escenari el passeig del Mar.
PD 11.6.82:11; 30.7.82:33. IP 11.86.

Ullastrell (Voc) *Festa major.* Dies abans, pregó. El dia de la festa, ofrena de flors a la Mare de Déu per part dels nens. Concursos de fotografia (des de 1980) i de dibuix ràpid infantil.
CQ 82-84:Voc. DI 30.7.83:11; 8.9.84:8. GG 81-85:VI,523. IP 10.86.

Ulldemolins (Pri) *Festes culturals d'Agost.* Actes culturals, religiosos i festius organitzats pel jovent del poble durant 4 dies.
EN 81-83. IP 2.85; 4.85.

Vallcebre (Ber) *Festa major.* El dia anterior, proves de "trial". El dia 16, concurs de truc. Fins a 1930, Ball Cerdà a la plaça.
EN 81-83. GG 81-85:II,308,438. R7 13.8.83:23. SZ 82:161. VL 85:61,259. IP 2.87.

Valldellou (Lli) *Festa major.* La plaça s'enrama amb boixos per fer-hi ball. Jocs per a la canalla.
GG 81-85:XII,476. IP 6.86.

Vall del Tormo, la (Mat) *Festa major.* La vespra, cercavila amb la banda. L'endemà, diana per la banda, que més tard va a buscar l'Ajuntament per anar a l'església. També hi van les xiques vestides de "baturra" amb unes safates de pa amb oli que es beneeix i es reparteix a tots els assistents. L'endemà passat, competicions esportives, concurs de guinyot, jocs de cucanya i, algun any, vaquetes. S'acaba amb focs artificials.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Vall-de-roures (Mat) *Festa major de la Mare de Déu de l'Assumpció i de Sant Roc.* Actuació del grup de ball local amb la jota. El dia 16, missa "baturra". Es deixen anar vaquetes. Presentació de la reina de les festes. El darrer dia, romeria a l'ermita de Sant Abdon i Sant Senén, on es fa una processó. Curses amb un gall com a premi i xarlotada.
GG 81-85:XI,298,366. SZ 82:161. IP 1.87.

Valldoreix (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) *Festa major a l'ermita de la Mare de Déu de Campanyà.* Aquesta ermita era l'antiga parròquia de la població.
CC 16.5.73. MONTLLOR 58:67-68. RUFÉ 84:4. SERRA 61:19-20. IP 9.86; 6.87; 7.87.

Vallfogona de Riucorb (Sga) *Festa major de Santa Maria.*
GG 81-85:IX,411. IP 4.86; 2.87.

Vallmoll (Aca) *Festa major d'Estiu, de l'Assumpció.* Cantada d'havaneres i rom cremat per als presents, exhibició castellera, concursos de pintura ràpida i de literatura, cursa atlètica, jocs de cucanya i teatre.
CI 27.8.83:1; 7.9.84:2. DT 13.8.82:10; 25.8.82:10; 11.8.83:11. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 10.85; 2.87.

Valls (Aj. de Guixers, Sol) *Festa major.* Després de la missa, coca i vi bo. Ball.
CQ 82-84:Sol. DC 64:196. EN 81-83. GG 81-85:II,438. SL 87.

Vallvidrera (Aj. de Barcelona, Bar) *Festa major.*
CC 11.8.83:12. GG 81-85:VIII,511. IP 7.87.

Vila (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost.*
PR 81.

Vilabertran (Aem) *Festa major de la Mare de Déu d'Agost.* Ofici amb acompanyament d'orquestra, cantada d'havaneres i concurs de tir al plat. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:28. GG 81-85:IV,495. PD 14.8.82:8. IP 9.86.

Vilalba Sasserra (Vor) *Festa major.* Actuació de l'esbart del poble.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 25.8.83:11.

Vilalleons (Aj. de Sant Julià de Vilatorta, Oso) *Festa major.* Havaneres. Dissabte següent, cinema. Diumenge, "cross" popular, xocolatada i ball.
EN 81-83. N9 20.8.82:12-13; 27.8.82:9; 19.8.83:18. IP 10.86.

Vilaller (Ari) *Festa major.* Al matí, diana florejada i repic de campanes. Sortint de missa, Ball del Tatero. Al migdia, la plega, amb orquestra; al vespre, castell de focs d'artifici. El dia 16, missa amb orquestra a l'ermita de la Mare de Déu de Riupedrós; a la tarda, cursa de bicicletes. Antigament, el dia 17, missa a l'ermita de Sant Mamet. Dissabte següent, a la tarda, Ball del Tatero, amb canvi de majordoms (són els encarregats de fer recaptacions i d'organitzar la festa de l'any següent). Diumenge següent, homenatge a la tercera edat.
AM 58:105,107. CD 86*b*. DC 64:484. EN 81-83. FE 81:10,11. MO 12.8.83: 33. PR 82; 84. IP 8.79; 6.87.

Vilallobent (Aj. de Puigcerdà, Bce) *Aplec al Serrat d'en Ferrer.* Missa i berenar a la muntanya.
GG 81-85:XV,300. IP 12.86; 2.88.

Vilamòs (Var) *Festa major de l'Assumpció i de Sant Roc.* Processó per tot el poble amb la creu i una bandera de l'església.
GG 81-85:XVI,248,391. SEMIR 84:113. IP 10.85; 11.86.

Vilamur (Aj. de Soriguera, Pso) *Festa major.* Ball amb orquestra i anada a la font a menjar-hi coca amb anís i xocolata. S'allarga tot el cap de setmana.
CD 86*b*. EN 81-83. IP 6.86; 7.87.

Vilanant (Aem) *Festa de la Mare de Déu d'Agost.*
IP 6.86.

Vilanova de la Barca (Sgr) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:X,31,495. IP 4.87.

Vilanova de l'Aguda (Nog) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:X,410,496.

Vilanova de Sau (Oso) *Festa major.* Algun any, la vigília, xocolatada i gimcana de cotxes. L'endemà, després de l'ofici solemne, homenatge als vells; al vespre, Ball del Fanalet. Durant els 5 dies que dura, campionat de truc per parelles (des de 1980), jocs de cucanya, cantada d'havaneres, ball de "confetti"... El darrer dia, tir al plat, teatre, arrossada... Assistència dels gegants de Vic.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 13.8.82:23; 20.8.82:12-13; 12.8. 83:28. IP 1.86; 10.86.

Vilanova d'Éssera (Ari) **Festa xica.* Es perdé cap a 1980.
IP 6.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa major de la Geltrú.* Uns quants dies abans, tronada i repicada de campanes. L'herald llegeix el pregó. Concurs de dibuix (des de 1970), gimcana i jocs infantils. L'últim dia de la festa, al matí, matinades amb grallers. Sortint de l'ofici, cercavila amb traques, gegants, Ball de Diables, mulasses, dracs, grallers i balls tradicionals.
DV 30.7.82:10; 12.8.83:12. GG 81-85:V,265. MO 12.8.83:33; 6.7.84:36. SZ 82:161.

Festa major del barri del Tacó. Cursa popular, jocs infantils, elecció d'una reina infantil, gimcana, castell de focs artificials i més actes durant 3 dies.
DV 27.8.82:10; 12.8.83:21; 19.8.83:8. IP 5.87.

Vila-robau (Aj. de Ventalló, Aem) *Festa patronal de Sant Genís.* Celebrada aquest dia des de 1985. Abans es feia el 25 o un diumenge proper.
FE 85:28. IP 6.87.

Vilassar de Mar (Mar) *La Serenata.* S'havia deixat de fer des de 1965. Repartiment de mongetes amb botifarra, producte d'un concurs culinari.
IP 10.86.

Viliella (Aj. de Lles, Bce) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Àngels.* L'ermita es troba mig enrunada.
DC 64:497. IP 12.86.

Vinaixa (Gar) *Festa de la Nit de Maria.* Festa religiosa amb presència multitudinària de malalts i pelegrins de tot el Principat. Al vespre, processó de torxes: s'engalanen els balcons per on ha de passar. Començà el 1975.
DT 6.5.82:19. EN 81-83. MA 14.8.82:10; 20.8.82:12; 12.8.83:13; 17.8.83:16. IP 10.85; 3.87.

Viu de Llevata (Aj. del Pont de Suert, Ari) *Festa major.* El segon dia, aplec a l'ermita de Sant Roc. Alguns anys, dinar de germanor. Antigament, Ball Pla.
CD 86*b*. DC 64:500. PR 82. IP 10.85; 6.87.

Dissabte després del 15

Massoteres (Sga) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 10.85.

Diumenge després del 15

Ardèvol (Aj. de Pinós, Sol) *Festa major*. Futbol entre solters i casats, ball i cursa d'autos algun any. Dura 3 dies.
GG 81-85:II,438. R7 19.8.82:14. SL 87. IP 3.87.

Castellnou de Bages (Bag) *Festa major*. Missa, sardanes i concurs de pintura ràpida. Al ball de vetlla de diumenge, sorteig de la toia.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 20.8.83:23. IP 12.86.

Castellvell del Camp (Bca) *Aplec a l'ermita de Santa Anna*.
IP 3.87.

Clarà (Aj. de Castellar de la Ribera, Sol) *Festa major*.
DC 64:119. GG 81-85:II,438. IP 3.87.

Cubells (Nog) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:X,339,496. MA 19.8.83:8. IP 6.87.

Gratallops (Pri) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Consolació*. El santuari és a 1 km de la vila, dalt d'un turó, des d'on es contempla tot el Priorat. L'edifici primitiu -romànic, del s. XII- va ser molt modificat a mitjan s. XVI. Dinar de germanor, al qual assisteix gent de diverses poblacions de la contrada: Torroja del Priorat, Lloà, Bellmunt, la Vilella Alta, la Vilella Baixa i, en menys mesura, Porrera, Poboleda i la Morera. La Mare de Déu de la Consolació és la patrona del Priorat.
ASENS 81:153. CQ 82-84:Pri. DT 31.8.77; 25.8.78. EN 81-83. IP 2.85.

Malanyeu (Aj. de la Nou de Berguedà, Ber) *Festa major*.
DC 64:269. GG 81-85:II,325. VL 85:61,233. IP 10.85; 2.87.

Mollet del Vallès (Vor) *Festa major*. Repic de campanes, arribada dels gegants, pregó, cercavila amb els gegants, competició de botxes, curses ciclistes, llançament de focs artificials, havaneres... Dura 4 dies.
CQ 82-84:Vor. PG 20.8.82:23; 18.8.83:15. IP 11.86.

Montsonís (Aj. de Foradada, Nog) *Festa major*.
GG 81-85:X,403. IP 6.87.

Puigcerdà (Bce) *Festa de l'Estany*. Amb la participació de gent de la Guingueta d'Ix. Trobada de germanor de totes dues poblacions, amb desfilada presidida per la Vella de l'Estany i amb cavalcadures, gegants i capgrossos. La llegenda diu que una vella es va cansar dels canvis que es produïen a Puigcerdà (creixia massa) i se'n va anar a viure a l'estany; aquest dia en surt i es passeja. Al vespre, castell de focs. S'inicià el 1886.
CC 4.7.78. CD 83a. DB 27.8.69; 27.5.70. EN 81-83. FE 85:42. GG 81-85: XV,295. PD 23.8.83:7. PLA 57:290. RU núm.42,81:17; 10.82:4. SZ 82:182. IP 9.86; 12.86.

Quer Foradat, el (Aj. de Cava, Aur) *Festa major*.
IP 5.87.

Ribes de Freser (Rip) *Festa del Carrer Major*. Ben de matí, escombrada de carrers i places. Passada amb els cap-grossos. A la tarda, jocs de cucanya i xocolatada. Va començar a fer-se el 1956.
N9 27.8.82:8; 26.8.83:18. IP 4.86; 12.86.

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Festa major*. Pregó, actuació d'un esbart, pallassos, cinema, gegants i nans.
DT 22.8.82:10. GG 81-85:IX,307,412.

Santa Maria de Camós (Aj. de Camós, Pes) **Aplec*.
DC 64:406. IP 4.87.

Sant Martí Sesgueioles (Ano) *Festa major*. Dissabte, cursa popular (des de 1978). Diumenge, Diada del Color (començada el 1976), xocolatada i cercavila amb gegants i grallers. El 1984 començà la Diada de la Bicicleta. Concursos de dibuix i de pintura ràpida.
GG 81-85:V,478. IG 27.8.83:17; 23.8.84:27. R7 20.8.83:23. IP 1.87.

Sant Quintí de Mediona (Ape) *Festa major*. Dissabte al vespre, rebuda de convidats i amics a la carretera. Gran corrua amb el drac, Ball de Diables, gegants, nans (moderns i antics), bastoners (grup de grans i de petits), Ball de Panderetes i més grups de la comarca. Pregó i havaneres. Diumenge al matí, matinada amb grallers, actuació de tots els grups i balls participants i concert-vermut. A la tarda, una altra sortida de tots els grups. Campionat de botxes i, per acabar, castell de focs. Per la seva riquesa folklòrica, és considerada la segona festa major de Catalunya.
AM 54:48. AM 58:116. BALL 82. BOVÉ 26:61. EN 81-83. FE 81:10. FU 2.8.85:15; 15.8.86:27,29,31. GG 81-85:V,477. PLANAS 61:194. 3V 20.8.82:16; 3.9.82:6. IP 2.86.

Sarroca de Lleida (Sgr) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:495. IP 4.87.

Vallferosa (Aj. de Torà, Sga) *Aplec a l'ermita de Santa Maria*.
BOSCH 28:163. IP 2.87.

Veciana (Ano) *Festa major*. Dissabte, revetlla amb obsequi de pa amb tomàquet i pernil per a tots els assistents. Jocs per a la mainada i ball. Santa Maria és la patrona del poble.
GG 81-85:V,478. IG 27.8.83:17; 23.8.84:27. IP 1.87.

Dissabte pròxim al 16

Palafrugell (Bem) *Festa del barri de Sant Roc*. Concurs de dibuix i cant d'havaneres i cremat. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. PD 26.8.82:16. SZ 82:182. IP 5.87.

16
SANT ROC

Aproximadament mig any després de la festa de Sant Sebastià (20 de gener), advocat contra la pesta, se celebra la festivitat de Sant Roc, que la tradició ens presenta, també, com a advocat i defensor contra les pestes, malalties contagioses, pestilències i nafres purulentes.

Aquest patronatge de sant Roc, que és explicat a les obres d'alguns folkloristes catalans (Amades, 1982; Capmany, 1978) arrenca, però, directament, i com en tants altres casos, de la *Llegenda àuria*

de Iacopo de Voragine. Segons aquest influent llibre, Roc va néixer a Montpeller en el si d'una noble família. Ja de molt petit va mostrar una gran pietat que exercitava amb penitències rigoroses, abstinències i mortificacions diverses. Havent mort els seus pares, va vendre tots els seus béns i, seguint el precepte evangèlic, va repartir-los als pobres i desemparats.

Lliure de tot compromís terrenal, va vestir l'hàbit de pelegrí i va dirigir-se a Itàlia. En aquells temps (començaments del segle XIV) una terrible epidèmia de pesta afligia i delmava les ciutats italianes. Però Roc guaria els afectats només fent-los el senyal de la creu. No obstant això, ell mateix, després d'haver-se allotjat en un hospital d'empestats, es contagià la malura i, per no causar noves infeccions, es retirà a una cova, on, miraculosament, el visitava un gos que li portava pa i aigua. Una vegada recobrada la salut, el gos que li havia llepat amatentment les nafres es convertí en el seu acompanyant inseparable: d'aquí que la tradició i la iconografia popular ens presentin sempre sant Roc i el ca.

Amb aquest nou company, Roc va tornar a Provença, on, per error, fou empresonat i morí l'any 1327 no havent sortit de la presó. Segons Voragine (1982: 955), al costat del seu cos van trobar una cèdula amb la inscripció següent: «Es fa saber a tota persona amenaçada d'epidèmia que, si s'encomana a sant Roc, s'escaparà, per la seva intercessió, de contreure la perniciosa malaltia.»

Al cap d'uns quants anys d'haver mort, el cos de sant Roc va ser portat processionalment per terres d'Itàlia, afligides novament per la pesta. Les conseqüències van ser tan miraculoses que el seu culte, molt associat al de sant Sebastià, va començar a estendre's per Europa, sobretot l'Europa del sud, on ja el segle XV el trobem ben arrelat i documentat a través de les esglésies, de les capelles i dels altars que s'erigeixen en el seu honor.

Als Països Catalans, la devoció a sant Roc (vegeu A. Pladevall dins *GEC*, 1970-1981: XII, 647-648) s'instaurà amb motiu de la pesta de 1587 i el seu culte va prosperar, sobretot, a la Plaça Nova de Barcelona amb la creació d'una confraria que, segons Capmany (1978-1982), ja existia dos anys després, o sigui el 1589. D'ençà d'aquest moment el culte a sant Roc es va anar estenent arreu del Principat, coincidint, sobretot, amb èpoques de pestes i epidèmies. En l'actualitat són més de quaranta els pobles que el veneren: uns a través d'antigues festes votades, uns altres amb romiatges i aplecs a diferents santuaris (no necessàriament dedicats al sant) i uns tercers celebrant la seva festa major o de barri l'endemà de la Mare de Déu d'Agost, diada de Sant Roc.

Joan Prat

Alàs (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Preses.*
EN 84-85. IP 5.87.

Almenar (Sgr) *Festa votiva de Sant Roc a la plaça de Sòl de Vila.* Jocs de cucanya, xocolatada i curses pedestres (abans, el primer premi era una cordera, i el darrer, una ceba). Sant Roc, juntament amb sant Salvador i sant Domènec, va ser votat patró de la vila el 1681 perquè la protegís de la pesta.
IP 9.86.

Arenys de Mar (Mar) *Festa de Sant Roc o dels Macips.* Ben de matí, seguici que acompanya les autoritats a l'ofici. Sortint-ne, fins a 1964 se celebrava una processó. El jovent que va a l'ofici -els "macips"- s'escampa per la vila i ruixa tothom amb aigua d'olor continguda en almorratxes. A la tarda, Dansa d'Arenys, a la Riera. La festa començà el 1607 per un vot de vila que es promulgà amb motiu d'una pesta i era organitzada per la Confraria i la Germandat de Sant Roc. Des de 1982, concurs infantil de dibuix i pintura.
AM 58:107. CALBETÓ 22:289. CAPMANY 48:79. DB 27.8.67. GG 81-85: VI,480. GINESTA 68:48,119,260. MO 12.8.83:33. PD 13.8.83:28-29. SZ 82: 164. IP 6.87; 7.87.

Argilaga, l' (Aj. de la Secuita, Tar) *Festa major de Sant Roc.*
CORTIELLA 82a:43. GG 81-85:VII,131. IP 2.87.

Barcelona (Bar) *Festa de Sant Roc a la Plaça Nova.* La vigília a la tarda, concentració de gegants (des de 1982). L'endemà al matí, traca, despertada i cercavila amb gegants -fets el 1906 a Olot-, cap-grossos i graliers. A l'església del Pi, cant dels goigs i benedicció dels panellets. A la tarda, jocs de cucanya infantils i desfilada de gossos (des de 1973); al vespre, cantada d'havaneres i focs artificials. Celebrada des de 1589.
AC 16.7.85:15. AM 29-30:II,57-58. AM 58:105-107. AV 14.8.81:6. CAPMANY 78:121-122. CATALÀ 72:74-77. CC 11.8.83. CV 8-9.85:4. DTE I 7-8.81:4; 9-10.81:4. ESPINÀS 76:88. FE 81:10. GA 23.8.75. GARRUT 52:27. GEC 70-81:XII,647. GINESTA 68:68. MO 6.8.82:29; 13.8.82:29. MOSTRARI 85:56. NU 15.6.76; 15.8.78. PB 80:46-47. PB 87:114. PE 11.8.84:2; 14.8. 84:2; 16.8.84:2. SS 7-8.86:12.

Barroca, la (Aj. de Sant Aniol de Finestres, Gax) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
DC 64:40. IP 8.86; 12.86.

Begòs (Aj. des Bòrdes, Var) *Festa major de Sant Roc.*
GG 81-85:XVI,390. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Belianes (Urg) **Festa de Sant Roc.* Era un vot de poble. Es devia perdre cap als anys 50.
IP 6.87.

Bellpuig d'Urgell (Urg) **Festa de Sant Roc.* Dansa de Sant Roc.
AM 32-49:II,186. BACH 72:148-149,175. PONS 82:23. IP 2.86.

Bellver de Cerdanya (Bce) *Festa del barri de Sant Roc.* Jocs infantils i revetlla.
GG 81-85:XV,334. IP 10.85; 6.86.

Benissanet (Reb) *Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
EN 84-85.

Berga (Ber) **Festa de Sant Roc.* Originada per vot de poble perquè havia estat alliberat de mal de contagi. Processó des de la parròquia fins a l'església de Sant Francesc en què es portava la imatge de sant Roc.
HUCH 55:265.

Cabassers (Pri) *Romiatge a l'ermita de Sant Roc.* Esmorzar a l'Aubelló.
EN 84-85. IP 2.85.

Canillo (And) *Festa de Sant Roc, Dia de la Parròquia.* Recuperada el 1985, és un antic vot de poble. Al migdia, aperitiu comunitari; a la tarda, jocs infantils, gimcana i xocolatada.
PO 16.8.85:12.

Cantonigròs (Aj. de Santa Maria de Corcó, Oso) *Festa major de Sant Roc.* Diumenge anterior, cursa atlètica. Cada dia hi ha actes variats: teatre, concurs de dibuix, xocolatada, campionat de truc, esports, jocs de cucanya, sopar de germanor al carrer... El darrer dia dels 6 que dura, tornaboda a la font del Faig.
AU 5.8.83:7. N9 13.8.82:23; 20.8.82:12-13; 19.8.83:18. IP 2.86.

Casserres del Castell (Aj. d'Estopanyà, Bri) **Romeria al pilaret de Sant Roc.* Antigament -abans de 1936-, Cursa dels Galls: es penjaven dos galls en un arbre al capdamunt d'una costera plena d'argelagues, que eren per al mosso que hi arribava primer bo i corrent descalç.
IP 7.86; 9.87.

Castellfollit de Riubregós (Ano) *Festa major de Sant Roc.* Compta amb priors propis. Cercavila amb grallers i, com a final, berenar de germanor.
GG 81-85:V,478. IP 10.85.

Collbató (Bll) **Festa del Vot de Poble.*
MARTÍ 69:120,233. IP 1.87.

Coma, la (Aj. de la Coma i la Pedra, Sol) *Festa major de Sant Roc.* El dia principal, missa solemne amb benedicció i repartiment del pa de Sant Roc: panets petits que el capellà beneeix i que en sortir de missa de 12 es reparteixen a la gent. Al vespre, cremada de rom. Al ball de fi de festa, sorteig d'un xai i una caixa de xampany.
CQ 82-84:Sol. EN 81-83. R7 7.8.82:14; 10.8.82:18; 14.8.82:7; 13.8.83:13. SL 87. IP 9.85; 3.87.

Costa del Montseny, la (Aj. de Fogars de Montclús, Vor) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.* Es va perdre el 1983.
FÀBREGA 54:230. VS 23.12.67. IP 11.85.

Donzell d'Urgell (Aj. d'Agramunt, Urg) *Festa major.* Processó amb la imatge de sant Roc des de la seva capella, situada a 1 km del poble. Al cap de 8 dies, la Vuitada: un altre dia de festa en què es retorna el sant a la seva ermita.
GG 81-85:IX,411. IP 3.86.

Farrera (Pso) *Festa major.* L'església parroquial és dedicada a sant Roc. Ball a la tarda i al vespre.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. DC 64:161. IP 8.85; 6.87.

Garòs (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa votada de Sant Roc.* Missa, cant dels goigs, processó i refrigeri per als presents, que és obsequi de l'Ajuntament.
CQ 82-84:Var. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Gualba (Vor) *Festa major de Sant Roc.* Originada per vot de poble. Esmorzar de germanor, cercavila i trobada de gegants. Benedicció i repartiment de panets benèits i cant dels goigs. Des de 1982, festa per a la quitxalla amb xocolatada i més actes.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 23.7.82:16; 11.8.83:24. IP 11.85.

Guissona (Sga) *Festa de Sant Roc.*
IP 11.85.

Isona (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Aplec de Sant Roc a l'ermita de la Mare de Déu de la Posa.* Després de la missa i d'esmorzar, retorn cap al poble.
IP 81.

Llavorre (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
DC 64:214. IP 6.87.

Malgrat de Mar (Mar) *Festa major de Sant Roc.* Dies abans, alguns carrers organitzen enramades amb guarniments de parets i balcons i sopars comunitaris a la fresca. Originada per vot de vila. Cantada d'havaneres, cinema a l'aire lliure, curses de bicicletes i, al vespre, focs artificials a l'espigó. Tradicional Ball de Sant Joan i Sant Pau.
CQ 82-84:Mar. EN 81-83. GG 81-85:VI,510,524. PD 5.12.82:17; 13.8.83:I-II,28; 14.8.83:14; 16.8.83:12. IP 6.87; 7.87.

Margalef (Pri) **Festa major de Sant Roc.* Perduda des de 1935.
EN 81-83.

Masmolets (Aj. de Valls, Aca) *Festa major de Sant Roc.* Repic de campanes i sardanes.
CI 6.8.83:5.

Molar, el (Pri) *Festa major d'Estiu o de Sant Roc.* El dia principal, desfilada de tractors guarnits amb representacions diverses. Tot seguit, cercavila amb "majorettes" i banda i batalla de flors. Intervenció de gegants i cap-grossos. A la tarda, berenar de germanor, on tots els veïns aporten alguna cosa.
EN 81-83. IP 4.85.

Montesquiu (Rip) *Festa de Sant Roc.* Festa votada a favor del sant perquè amb la seva intercessió el poble va ser deslliurat d'una pesta.
EN 81-83. IP 3.86.

Mont-roig de Segarra (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Festa de Sant Roc.* Originada en un vot de poble contra la pesta. Sant Roc és el patró secundari de la parròquia i té una petita capella dedicada al costat del cementiri.
IP 9.85.

Olot (Gax) *Festa del barri de Sant Roc.* La vigília, ofici solemne amb benedicció de l'aigua de la font de Sant Roc, on l'endemà hi ha un esmorzar per als assistents.
CD 81*a*. FE 85:47. PD 13.8.82:7; 14.8.82:7; 12.8.83:7; 13.8.83:4; 14.8.83:2,3; 16.8.83:44. IP 11.86.

Palau d'Anglesola, el (Pur) **Festa a la capella de Sant Roc.* De la capella només en resten ruïnes. Fins al 1950 aprox., el poble hi acudia la vigília per cantar les completes. Festa votada, es va perdre el 1962.
GG 81-85:X,31. IP 9.86; 10.86.

Paúls (Beb) *Festes majors, de Sant Roc.* Pregó, aplec a l'ermita de Sant Roc i cursa a peu pel bosc de Sant Roc, on cada família té una taula de pedra. Elecció de pubilla, vaquetes pels carrers de la població, homenatge a la tercera edat i festival infantil.
AM 32-49:II,190. BRULL 72:126. CC 9.5.74. DB 7.2.74. DC 64:290. DT 14.8.83:11. EI 18.8.83:4; 22.8.84:5. EN 81-83. GG 81-85:XIII,255,355. IP 1.87; 8.87.

Peralta de Calassanç (Lli) **Romeria a l'ermita de Sant Roc.* Després de la missa, cursa de galls, en què els guanyadors obtenien com a premi tres galls, dos o un (l'últim d'arribar rebia una ceba). La cursa i l'aplec s'acabaren cap a 1954, quan l'ermita s'esfondrà.
IP 8.86.

Poboleda (Pri) *Aplec a l'ermita de Maria l'Assumpta.*
EN 81-83. IP 2.85.

Port de la Selva, el (Aem) **Aplec a l'església de Sant Roc de la Vall.* Els veïns de la Selva de Dalt i del Port de la Selva anaven a l'església de la Vall de la Santa Creu complint un vot a sant Roc per una epidèmia que afectà molts nens.
DB 29.9.66. EM 11.8.82:7; 11.8.82:7. PLA 46:370. SI 23.8.75; 28.1.76. IP 6.87.

Portellada, la (Mat) *Festa de Sant Roc al barri del Mas de Baix.*
IP 6.86.

Querol (Aca) *Festa major de la urbanització Can Llenes.* La vigília, sopar de germanor.
EN 81-83. IP 12.85.

Rocafort de Queralt (Cba) *Festa de Sant Roc.* Festa votada. Proves esportives -cursa pedestre...- i concurs fotogràfic.
DT 7.8.82:9; 21.8.82:10. EN 81-83. PR 86. IP 4.85.

Salomó (Tar) *Festa votada de Sant Roc.* Originada a partir d'una epidèmia de còlera de finals del s. XIX. Al matí, missa a la plaça; a la tarda, processó amb la imatge de sant Roc.
VIRGILI 81:32-33. IP 2.86.

Santa Coloma de Cervelló (Bll) *Festa major d'Estiu.* La vigília, repic de campanes. Després de la missa principal, repartiment dels panets de Sant Roc. Concurs de fotografies i cinema.
EN 81-83. PE 16.8.84:2; 17.8.84:2. PL 15.8.84:II. IP 12.86.

Santa Margarida de Montbui (Ano) **Festa del carrer de Sant Roc o de Dalt.* Commemorava un vot fet en ocasió d'una pesta de còlera.
MARTÍ 69:201,233. IP 10.85; 1.87.

Santa Pau (Gax) **Festa del barri de Sant Roc.* Hi havia tres barris que celebraven festes i es convidaven mútuament. Els convidats del barri del Roser i del de Sant Antoni hi acudien ballant. Ball dels Pabordes o del Roser. Es va perdre a principis de segle.
IP 3.87.

Sant Celoni (Vor) **Romiatge a l'ermita de Sant Ponç.* L'ermita, romànica, actualment és dins la vila.
VILAGELIU 76:29. IP 11.86.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Prat.* Antigament hi assistia la corporació municipal complint un vot de poble.
GG 81-85:I,356. IP 4.86.

Sant Julià de Lòria (And) **Festa del Vot de Poble.* Ball Cerdà.
AM 58:107. RAOUL 51:16-17,19-20. IP 12.86.

Sant Just d'Ardèvol (Aj. de Pinós, Sol) *Aplec a l'ermita de Sant Roc.* Missa i benedicció del terme i del pa, que es reparteix. La gent es queda a dinar pels voltants. L'ermita pertany a la parròquia del Miracle.
DC 64:429-430. IP 4.79; 3.87.

Sant Pere de Torelló (Oso) *Festa a l'ermita de Sant Roc.* L'ermita va ser construïda com a vot de vila contra la pesta el s. XIX i és a una hora a peu de la població. Missa i cant dels goigs.
GG 81-85:I,152. VINYETA 61:93. IP 8.78; 12.86.

Sant Quirze de Besora (Rip) *Festa de Sant Roc.* Vot de poble originat per la intercessió del sant en una epidèmia.
AU 5.8.83:10. IP 3.86.

Senet de Barravés (Aj. de Vilaller, Ari) **Festa major de Sant Roc.*
IP 6.86.

Sords (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa de Sant Roc.*
IP 1.87.

Sornàs (Par. d'Ordino, And) *Festa major de Sant Roc.* Es ballava el Contrapàs.
ANDORRA s.d. GG 81-85:XVI,391. PO 10.8.84:11; 30.11.84:6. IP 8.87.

Tarragona (Tar) *Festes de Sant Roc al barri del Cós del Bou.* És la més antiga de les festes de barri de la ciutat, ja que se celebra des de 1844 per vot de barri perquè el sant el va preservar de la pesta. Dies abans, pregó, matinades amb gralles, trets amb el canó del barri, sortida de la comitiva de gegants del barri i els Negritos de la ciutat, "majorettes" i banda de cornetes i tambors. Ball de Gegants i elecció de pubilla. La vigília a la tarda, rebuda de l'aigua miraculosa del mas Rabassa, que és beneïda i distribuïda entre els devots juntament amb les mides i els goigs de Sant Roc. Actuació de castellers i confecció del tradicional còctel de Sant Roc. L'endemà, matinades amb el canó del barri i processó amb les comparses cap a la parròquia de Sant Francesc, on durant l'ofici són beneïdes les coques de Sant Roc, que després es reparteixen. Ofrena de coques a centres benèfics i Ball de Gegants. Cada any la bandera del barri és col·locada al balcó d'una casa diferent. Concurs de dibuix infantil i xocolatada. An-

tigament, Ball de Sant Roc (dialogat). Organitzades per la Confraria de Sant Roc.
AM 32-49:II,187-188. CASTELLS 86:26. DT 21.3.82:17; 20.6.82:4; 2.7.82:7; 31.7.82:4; 13.8.82:4; 14.8.82:5; 15.8.82:7; 17.8.82:4-5; 27.7.83:5; 11.8.83:7; 13.8.83:5; 16.8.83:4. SÁNCHEZ-CASCADO 87:16.

Tiurana (Nog) *Aplec a l'església de Sant Roc, a Miralpeix.* Nomenament dels priors que tenen cura del culte i del temple, que és romànic.
EN 84-85.

Tremp (Pju) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
MIR 78:36-37. IP 8.85; 10.85.

Vila (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Roc.* Repic de campanes. Després de la missa, processó amb la imatge del sant fins a l'església de Sant Miquel, durant la qual el poble entona un himne en llatí. Després els presents són convidats a vi i coca.
CQ 82-84:Var. SEMIR 84:113. IP 10.85; 11.86.

Viladamí (Aj. de Vilademuls, Pes) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.* Es perdé el 1936.
IP 5.87.

Vilagrassa (Urg) *Festa a l'ermita de la Mare de Déu del Roser.* Missa i cant dels goigs. Cóssos per a la mainada fins a l'ermita: com a premis, pollastres vius, diners i caramels. Organitzada pels majorals i per les majorales del Roser i de Sant Sebastià.
AM 32-49:II,185-186. DC 64:482. IP 3.86; 7.87.

Vilassar de Dalt (Mar) *Aplec a la capella de Sant Sebastià.* Al matí, benedicció de panets a la parròquia, que es venen tot seguit. A la tarda, missa a la capella.
IP 7.86.

Xerta (Beb) **Festa de Sant Roc.* Sortien toros.
IP 7.81; 10.85.

Dissabte després del 16

Calella (Mar) **Festa del barri de Sant Roc.*
PD 20.8.83:12; 21.8.83:29. IP 10.86.

Diumenge després del 16

Almenar (Sgr) **Fira.* Tingué inici el 1828.
GG 81-85:X,26. IP 9.86.

Gironella (Ber) *Festa major.* La vigília, al matí, cercavila de cavalleries, benedicció i cursa; al vespre, festival provincial de dansa folklòrica (des de 1970). L'endemà, concurs de pintura ràpida (des de 1981). A la sortida de missa, Ball de l'Almorratxa o de la Marquesa, que probablement data del s. xv. Té un origen feudal i sembla escenificar els drets del senyor sobre els seus feudataris: el ballarí que representa el senyor feudal balla primer amb totes les noies abans que aquestes puguin fer-ho amb la seva parella.
AM 32-49:II,193-194. AM 58:116. CC 21.8.82:16. CL 76:53-55. DB 11.5.72:18; 31.10.73; 18.3.76. FE 81:11. GG 81-85:II,288,437. MO 12.8.83:33. R7 18.8.82:15; 26.8.82:7; 31.8.82:10; 16.8.83:15; 18.8.83:14. SZ 82:165. VL 85:56,61,211.

Lledó d'Algars (Mat) *Festa de Sant Roc.*
IP 1.87.

Olot (Gax) *Festes del barri de Pequín.* Cercavila amb els gegants del barri, que el 1985 estrenaren un ball propi -amb música de Joan Güell. Els gegants (un vell, una vella i un pallasso) foren creats el 1979 per Rosa Serra i Puigvert.
FE 85:47. MOSTRARI 85:30. MURLÀ 84:127-128. PD 20.8.83:2; 21.8.83:2; 25.8.85:2; 29.8.85:8. IP 11.86.

Sant Julià de Vilatorta (Oso) *Festes de Sant Roc.* Organitzades per l'Agrupació Sardanista des de 1977 amb motiu de la recuperació de l'ermita de Sant Roc. Dura una setmana, amb fira popular (iniciada el 1981) i cinema a l'aire lliure. Diumenge següent, aplec-trobada a Sant Roc, amb xocolatada; al vespre, tornaboda.
AU 31.3.82:8; 29.7.83:9. N9 20.8.82:6; 27.8.82:27; 3.9.82:9; 19.8.83:28; 26.8.83:18,27.

Sant Vicenç dels Horts (Bll) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.* Es repartien panets beneïts als assistents.
DB 21.5.72. DC 64:397. IP 5.87.

17

Albarca (Aj. de Cornudella de Montsant, Pri) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Montsant.* Hi solen acudir molts fills del poble que ja no hi estan actualment. El santuari és a l'inici del barranc dels Pèlags i domina la vall d'Ulldemolins i les Garrigues.
ASENS 81:46-47. DC 64:7. EN 84-85.

Riumors (Aem) *Festa major de Sant Mamet.* Algun any, cantada d'havaneres.
EN 81-83. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. IP 9.86; 7.87.

Valldoreix (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) **Aplec a l'ermita de Sant Mamet.*
PB 80:46-47. IP 9.86.

Diumenge pròxim al 18

Agell (Aj. de Cabrera de Mar, Mar) *Festa major de Santa Helena.*
EN 81-83. GG 81-85:VI,412. GINESTA 68:138,260. IP 7.86.

Tremp (Pju) *Aplec a l'ermita de Santa Elena, a Claret.* Ball amb acordió.
MA 21.8.74:7. IP 8.85; 10.85.

18

Cabrils (Mar) *Festa major de Santa Elena.* Des de 1985, gegants. Mongetada popular. Dura 3 dies.
GG 81-85:VI,523. SZ 82:165. IP 8.86; 9.86.

Diumenge després del 18

Fonollosa (Bag) *Festa major de Santa Elena.* La vigília al vespre, cantada d'havaneres amb sardinada i cre-

mat. El dia principal, al vespre, concert. Dilluns, xocolatada i espectacle infantil. Dura 3 dies.

GG 81-85:II,437. R7 17.8.82:18; 16.8.83:15; 18.8.83:15; 20.8.83:22-23. SZ 82:165. IP 1.87.

19

Barcelona (Bar) *Festa de Sant Magí.* Organitzada per la Confraria de Sant Magí. Portada d'aigua des de les muntanyes de Brufaganya, que és beneïda i distribuïda entre els assistents a la missa, celebrada a Santa Maria del Mar.

AM 29-30:II,58-59. AV 19.8.81:18. CAPMANY 78:124,128,131. CC.19.8.73. DB 22.8.71; 5.8.72. DT 21.8.82:4. MO 20.8.82:24. PRAT 79:70-71. IP 6.87.

Borges Blanques, les (Gar) **Fira de Sant Bernat.* Instituïda per Carles II.

GG 81-85:X,232.

Cervera (Sga) *Festa de Sant Magí.* Uns quants dies abans (cap al 15) es va a buscar l'aigua de Sant Magí a les muntanyes de Brufaganya. S'aprofita per recollir-hi també boix i espígol, que serviran per guarnir els carrers. L'aigua és portada per cavalleries engalanades del poble conduïdes pels portants, que són manats per dos capitans. La vigília de la festa, Entrada de l'Aigua des de la placeta de l'estació fins a la capella del sant, que és molt visitada aquests dies. Hi participa una persona disfressada de sant Magí. L'endemà, durant tot el dia, distribució de l'aigua de Sant Magí de casa en casa. Els carrers són engalanats i posen una vela a la plaça. Antigament, a la tarda, Ball de Coques.

AM 58:108-109. CAPMANY 78:124,128. CC 12.8.78. CQ 82-84:Sga. DC 64: 116. DT 2.9.76; 26.8.79; 15.8.82:sup.3. FE 81:11. GG 81-85:IX,55. MA 23. 8.73:7; 22.8.74; 18.8.77; 23.8.78; 24.8.79; 20.8.83:10. MO 20.8.82:24. PRAT 79: 70-71. SERRANO 83:72-74. SG 15.8.83:3,10; 1.9.83:1,21; 15.8.84:11; 1.9. 84:5-6. SZ 82:165. TURULL 77. VA 18.8.78; 18.8.79.

Guardiola (Aj. de Vilanova de l'Aguda, Nog) **Festa major de Sant Magí.*

GG 81-85:X,412. IP 6.87.

Guiamets, els (Pri) *Festa major d'Estiu, de Sant Lluís.* Gegants, cap-grossos i un drac.

ASENS 81:161. EN 81-83. IP 2.87.

Guissona (Sga) *Festa del carrer de Sant Magí.*

IP 11.85.

Igualada (Ano) *Festa de Sant Magí.* A l'atri del temple del Roser, venda de panets beneïts i de goigs i repartiment d'aigua, vinguda de les fonts del sant a les muntanyes de Brufaganya, i de boix. Ha tingut algunes interrupcions, però s'ha recuperat modernament cap a 1980.

CAPMANY 78:124-125. IG 11.8.73; 27.8.83:10; 23.8.84:8. IGUALADA 84. PRAT 79:70-71,124-125. IP 1.87.

Reus (Bca) **Festa de Sant Magí* o *del barri de l'Illa.* Transport d'aigua de les muntanyes de Brufaganya, que una comitiva repartia als qui en volien. Es perdé cap a 1957.

CAPMANY 78:124. MO 20.8.82:24. PRAT 79:70-71. IP 1.86.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Festa del barri del Serrat.* Començà el 1979 o el 1980 amb motiu de la inauguració de la font del Serrat. Durant el ball, repartiment de coca, moscatell i xampany.

PD 19.8.83:10. IP 11.86; 4.87.

Sant Magí de Brufaganya (Aj. de Santa Perpètua de Gaià, Cba) *Aplec.* L'assistència és multitudinària.

DT 2.3.77; 16.8.77. EN 81-83. EN 84-85. GRAS 09:121. IP 4.85.

Tarragona (Tar) *Festa de Sant Magí.* La devoció de la ciutat a sant Magí data d'abans de 1550, però la festa no va adquirir caràcter popular fins el 1777, quan es va obrir el Portal Nou o portal del Carro. Dies abans s'hi instal·la una vela o cobert, que fa com de sostre al carrer (des de 1778). La vigília a la tarda arriba l'aigua de Sant Magí des de les muntanyes de Brufaganya: la tradició diu que la font surt del lloc que sant Magí va tocar amb la vara per satisfer la set dels seus botxins. Aquesta portada d'aigua és documentada el 1843. Es beneeix l'aigua i es porta en comitiva fins al portal del Carro, amb els gegants, nans, Ball de Bastonets i una orquestra, on és distribuïda als fidels. Al vespre, revetlla popular. Des de les 5 del matí de l'endemà, misses a la capella del Portal del Carro, que és guarnida amb nombrosos ex-vots de caire mariner. Matinades pels grups de grallers; al migdia, processó amb la imatge del sant; a la tarda, Processó de Sant Magí pels carrers de costum juntament amb tots els grups folklòrics. L'ordre tradicional és: en Magí de les Timbales, Negritos, gegants, nans, Ball de Bastonets, castellers, fidels, la imatge portada sobre les espatlles i la presidència. Sortí per primer cop el 1847. Concursos de fotografia (iniciat cap a 1943), de diapositives en color (que començà cap a 1972) i de dibuix infantil (des de 1976 aprox.) i bicicletada popular per la ciutat. Al vespre, havaneres i cremat. Ball de Gralles i exhibició castellera a la plaça de les Cols. Antigament, Ball de Sant Magí (dialogat), en el qual intervenien els personatges següents: sant Magí, el governador romà, la seva filla i un o diversos botxins. També sortien els Balls d'En Serrallonga, de Bastons, de Dames i Vells i de Diables. Diumenge següent, concurs romescaire al barri del Serrallo (des de 1951), organitzat pels Amics del Romesco amb la col·laboració del Gremi de Flequers i amb actuacions de castellers. El 1957 es col·locà una imatge del sant al fons del mar.

AM 32-49:III,8-9. AM 50-56:IV,874. AM 58:107-108. AR 80:135-136. AV 15. 8.81:10; 21.8.81:9. CAPMANY 78:123-132. CASTELLS 86:25-26. CI 27.8. 83:1. CQ 82-84:Tar. DC 64:435. DT 30.4.82:14; 5.5.82:16; 15.8.82:sup.25, 35; 17.8.82:4; 19.8.82:1; 20.8.82:5; 22.8.82:5; 4.8.83:5; 16.8.83:5; 17.8.83: sup. EN 81-83. FE 81:11. FIGUERES 82. GRAS 09:121. MO 20.8.82:24; 19. 8.83:33. PRAT 79:70-71. SZ 82:165. VIOLANT 56-59:V,39. IP 8.87.

Tàrrega (Urg) *Festa de Sant Magí.* Després de la missa a l'ermita de Sant Eloi, és tradicional fer-hi el traguet d'aigua.

NT 27.8.83:17; 25.8.84:19.

Vallmoll (Aca) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser.*

BLASI 33:157. IP 2.87.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa de Sant Magí.*

PRAT 79:70-71. IP 5.87.

Vulpellac (Aj. de Forallac, Bem) *Festa major.*
EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,496. PD 19.8.83:2; 20.8.83:2. IP 5.87.

Diumenge després del 19

Manresa (Bag) **Festa de Sant Magí.* Es portava aigua de les muntanyes de Brufaganya i es repartia als qui en volien.
AM 32-49:III,11. MO 20.8.82:24. PRAT 79:70-71. IP 12.86.

Diumenge pròxim al 20

Garriguella (Aem) *Festa major d'Estiu.* La vigília, actes per a la mainada, sardanes, concert, ball... Diumenge, missa amb acompanyament d'orquestra, competicions esportives, sardanes, ball... Algun any, fi de festa especial.
FE 85:24. GG 81-85:IV,495. PD 25.8.82:6; 20.8.83:2; 21.8.83:2.

20

Ascó (Reb) *Festa major d'Estiu.* És en honor de santa Paulina, sant Miquel i sant Gregori. Elecció de pubilla. A la plaça de l'església es toregen unes vaquetes. Curses pedestres, entre les quals hi ha la de l'Anella; cercavila amb banda i "majorettes", concurs de pesca i jocs al riu. Acaba amb focs d'artifici. Dura 5 dies. Fins a principis dels anys 60 es feia el 29 de setembre.
CC 23.8.83:12. DT 21.5.82:21; 1.9.82:11. EN 81-83. GG 81-85:XI,365. VB 9.9.83:8. IP 1.87.

Caseres (Tal) *Festa major de Sant Gil.*
EI 25.8.83:1. EN 81-83. GG 81-85:XI,365.

Castellbisbal (Voc) *Festa major d'Estiu.* La vigília, pregó. Un dels 4 dies que dura, cursa pòpular (des de 1979). El darrer dia, sopar de convivència entre els veïns (a partir de 1982).
DI 30.7.83:11; 22.8.83:9; 23.8.83:9; 28.7.84:13; 21.8.84:1,8; 25.8.84:11. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PE 22.8.84:2. IP 9.86.

Olot (Gax) *Festa del barri de Sant Bernat.*
PD 20.8.83:2. IP 11.86.

Queixigar (Aj. de Monesma, Bri) **Festa major.*
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Torredarques (Mat) *Festa major.* El patró del poble és sant Bernat, al qual es dedica la festa. El darrer dia, processó fins a l'ermita del sant amb la peanya. Després de la missa, ofrena de pa beneït i, algun any, d'aiguardent. Dura 4 dies.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Xerallo (Aj. de Sarroca de Bellera, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Diumenge després del 20

Solsona (Sol) *Aplec a l'ermita de Sant Bernat.* El mateix dia 20, missa, i diumenge, sardanes. Sant Bernat és una partida situada al sud de la ciutat.
SL 87.

Diumenge pròxim al 21

Sant Privat d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major.* Dissabte a la tarda, jocs de cucanya. Diumenge, ofici amb orquestra en honor de la Mare de Déu de les Olletes. Processó i Ball de Sant Isidre (dialogat), que representa d'una manera plàstica la vida i els miracles del sant i consta de tres parts: sant Isidre sembrant ajudat pels àngels, berenada en el descans de la feina i dansa. Cantada d'havaneres i cremada de rom per als assistents. En el ball de nit de diumenge, elecció de la pubilla i batalla de serpentines i "confetti".
AM 50-56:II,387-388; III,618-620,917. AM 58:64. ARNAU 80*a*:395-407. CD 81*a*. CAPMANY 48:99. FE 83:56. FE 85:49. GG 81-85:III,307,412. MO 19.8.83:33. OL 12.5.79. PD 19.8.83:2; 20.8.83:2,7; 21.8.83:2. PLA 57: 258-259. VA 10.4.68. IP 8.86; 3.87.

21

Blanes (Sel) *Festa major petita de Sant Bonosi i Sant Maximià, copatrons.* Missa dels Copatrons. Al vespre, concert a la plaça de l'Església. Des de 1986, Blanes Moda, amb desfilada. Dissabte pròxim, caminada popular de Sant Bonosi, amb un recorregut de 10 km dins del terme. Es fa des de 1983, organitzada per l'Ajuntament i pel Club Atletisme de Blanes. Dura tota una setmana.
EN 81-83. FE 85:71. GG 81-85:III,288. PD 14.8.83:14. IP 11.86.

22

Verdú (Urg) **Festa de Sant Hipòlit.* Organitzada per la Confraria dels Cantirers de Sant Hipòlit.
GG 81-85:IX,190. IP 7.87.

Diumenge pròxim al 23

Osor (Sel) *Festa de Santa Rosa al barri de les Mines.* Sardinada. Quan les mines eren obertes, se celebrava per Santa Bàrbara, el 4 de desembre.
FE 85:74. IP 11.86.

23

Baiasca (Aj. de Llavorsí, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*.

Tortosa (Beb) *Festa major de Santa Rosa de Lima al barri de Remolins.* Cada matí, coets anunciadors de les festes i cercavila amb gaita i tamborí. Els dos primers dies, repartiment de panoli per les sagristanes. El primer dia, ofrena de flors i fruits a santa Rosa de Lima. La resta de dies, desfilada de "majorettes", carrers engalanats, desfilada de carrosses, cursa pedestre, jocs de cucanya (trencament de l'olla, curses de sacs, pal ensabonat...), homenatge a la vellesa, actuacions folklòriques, cursa de braus a l'estil del país, bou embolat, concurs d'allioli, baldanada popular, exhibició de bestiar vacum, concurs de pesca, campionat de guinyot -joc de cartes-, sardinada... Diumenge pròxim, missa i pro-

cessó amb les imatges de sant Jaume i santa Rosa i la Banda Municipal. Jota Tortosina, Bolero i Ball del Punxonet. Dura 7 dies.

AM 32-49:III,24-25. EI 25.8.83:4,8; 22.8.84:5; 29.8.84:4. FE 81:12-13. VB 19.8.83:7. IP 2.87.

Dissabte abans del 24

Alpicat (Sgr) *Festa major de Sant Bartomeu*. Pregó, cercavila amb gegants, cap-grossos, banda de cornetes i tambors, "majorettes", elecció de pubilla i teatre.

EN 81-83. GG 81-85:X,110,495. MA 19.8.82:12,14; 18.8.83:15,17. IP 10.86; 3.87.

Dissabte pròxim al 24

Porqueres (Pes) *Aplec de Sant Bartomeu*. A la tarda, missa i berenar de germanor.

IP 4.87.

Diumenge pròxim al 24

Albinyana (Bpe) *Festa major de Sant Bartomeu*. Dissabte, a la tarda, "cross" popular; al vespre, cercavila amb drac, bastoners, diables i nans. L'endemà, ofici solemne amb veneració de les relíquies, vermut-concert, cercavila amb "majorettes" o Ball de Diables i concert al vespre.

EN 81-83. FU 15.8.86:31,33. GG 81-85:V,477. 3V 20.8.82:15; 19.8.83:14. IP 1.86.

Alió (Aca) *Festa major de Sant Bartomeu*. Cercavila amb banda de cornetes i tambors. Durant uns quants anys, fins a 1986, es féu el darrer diumenge de juliol.

CQ 82-84:Aca. DT 3.8.83:11. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Argentera, l' (Bca) *Festa major de Sant Bartomeu*. Xocolatada. Un dels 3 dies que dura és dedicat a sant Tomàs de Canterbury, advocació presa en un vot de poble el 1759.

DT 20.8.82:10. EN 81-83. GG 81-85:VII,280,401.

Artesa de Segre (Nog) *Fira de Sant Bartomeu o del Meló*. Va reviure a partir de 1980 amb la Fira del Meló. Dedicada als productes del camp (especialment els melons i d'altres fruites) i a maquinària agrícola. Degustació de melons.

EN 81-83. FI 86:54. GG 81-85:X,394. MA 21.8.82:2,11; 24.8.82:11; 3.8.83:12; 18.8.83:12; 21.8.83:9,11,13; 23.8.83:11. MO 20.8.82:29; 5.8.83:33; 6.7.84:37.

Bescanó (Gir) *Festa de Sant Bartomeu al barri de Trullars*. Dissabte, tir al plat. Durant el ball del vespre, repartiment de coca i moscatell. L'endemà a la tarda, botifarrada. Tots els actes són a l'arbreda del Molí d'en Peixet.

EN 81-83. FE 85:53. PD 21.8.82:8.

Camallera (Aj. de Saus, Aem) *Festa major d'Estiu, de Sant Bartomeu*. Divendres, gimcana infantil i jocs. Dissabte, tir al plat. Diumenge, ofici amb orquestra. Dura 4 dies.

EN 81-83. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. PD 20.8.82:8; 17.8.83:2; 18.8.82:2,7,9; 21.8.83:2. IP 8.86.

Cós, el (Aj. de Montagut, Gax) *Festa de Sant Bartomeu o dels Caçadors a l'ermita de la Mare de Déu del Cós*. Organitzada per la Mancomunitat de Caçadors. Àpat de germanor i subhasta de tortells.

CD 81a. CONSTANS 54:63. FE 85:46. GG 81-85:III,378,380. OL 19.8.82:9; 26.8.82:7. PD 29.8.79; 27.8.82:7. PI 81:43. PLA 57:310. IP 3.87.

Fatarella, la (Tal) *Aplec a l'ermita de Sant Bartomeu, de les Camposines*. L'ermita és a uns 8 km, al peu de la carretera de Gandesa a Móra d'Ebre.

EN 84-85. IP 1.87.

Jusseu (Aj. de Graus, Bri) *Festa major*.

IP 4.87.

Llaés (Aj. de Ripoll, Rip) *Festa major de Sant Bartomeu*. Jocs de cucanya i ball-vermut.

FE 85:65. N9 20.8.82:23; 19.8.83:28; 26.8.83:18. IP 5.86.

Mallol, el (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major, de Sant Bartomeu*. Missa amb acompanyament d'orquestra, sardana-vermut i jocs de cucanya.

CD 81a. FE 85:49. OL 26.8.82:11. PD 28.8.82:8. IP 8.86.

Masarbonès (Aj. de Masllorenç, Aca) *Festa major de Sant Bartomeu*. Dura dissabte i diumenge.

IP 2.87.

Montferri (Aca) *Festa major d'Estiu, de Sant Bartomeu*. Jocs infantils, gimcana, futbol sala entre casats i solters i més actes festius durant 3 dies.

EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 12.85.

Tavascan (Aj. de Lladorre, Pso) *Festa major de Sant Bartomeu*. Sant Bartomeu és el patró. Després de la missa, "cambra": convit de vi i coca per als presents. Concurs de bitlles.

BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86b. IP 7.87.

Valldan, la (Aj. de Berga, Ber) *Festa major de Sant Bartomeu*. Dissabte, xocolatada, jocs per a la mainada i concurs de dibuix infantil. L'endemà, missa major i processó.

R7 24.8.82:9; 16.8.83:15; 23.8.83:21. VL 85:61,178.

Vistabella (Aj. de la Secuita, Tar) *Festa major de Sant Bartomeu*. Divendres, havaneres amb cremat. Dissabte, jocs infantils.

CORTIELLA 82a:43. DT 14.8.83:11; 27.8.83:10. GG 81-85:VII,131. IP 2.87; 7.87.

24
SANT BARTOMEU

Sant Bartomeu, o Natanael, apòstol de Crist, és esmentat a l'evangeli de *Joan* (I,45-50) com a amic de Felip i cridat per Jesús com a deixeble després que ja ho havien estat Andreu i Simó. És Felip qui, un cop ha conegut Jesús, diu a Natanael que ha trobat Aquell de qui parlen Moisès i els profetes, a la qual cosa respon Natanael-Bartomeu preguntant si de Natzaret pot sortir-ne res de bo. Quan Jesús el va veure, el va qualificar d'israelita de cor sincer i sense ombra de mentida.

Després de la Pentecosta se li atribueixen molts viatges missionals. Eusebi, en la seva *Història eclesiàstica*, el fa arribar fins a l'Índia. Sant Joan Crisòstom el situa convertint els licaons i uns altres parlen d'Àsia Menor. A Armènia (Albanòpolis) sofrí martiri per ordre d'Astiages, atès el gran nombre de conversions que hi havia realitzat. Entre elles, la del seu germà Polimni, una filla del qual va guarir de possessió demoníaca.

La llegenda relaciona les conversions obtingudes per sant Bartomeu amb una lluita personal amb el dimoni. La descripció d'aquesta actuació fa referència a la identificació dels déus d'unes altres religions, o, més ben dit, les seves estàtues, amb els dimonis, que les habiten i així enganyen amb els seus trets i prodigis els fidels. L'episodi central de la lluita de sant Bartomeu amb el dimoni tingué lloc quan mostrà a tothom l'esperit maligne que habitava la imatge d'un déu, tot lligat amb cadenes de foc. Després el deslligà i el féu anar cap al desert. Aquest fet adquireix en la llegenda unes dimensions meteorològiques: celebrant-se la seva festa el 24 d'agost, dia que comença la davallada de l'estiu i que molts anys és el dia més ventós de tot el calendari, s'explica que sant Bartomeu va enviar el dimoni al desert, però aquest es venjà desfermant tots els vents. Les baralles amb el diable, juntament amb el seu martiri, han donat peu a la iconografia i les advocacions del sant.

Hi ha tres tradicions diferents sobre el martiri que va sofrir sant Bartomeu: crucifixió, segons l'Església Oriental; decapitació i espellament, segons Isidor i Beda. El martiri d'espellament és el més representat iconogràficament. Les seves relíquies van fer un llarg camí fins a arribar a Roma, portades per Otó III el 983.

A causa del martiri sofert, va ser advocat dels oficis de la pell i relacionats amb el cuir. La seva lluita amb els dimonis i el seu significat meteorològic han fet que hom l'invoqui en situacions compromeses, bé per la presència del dimoni, bé per les tempestes, que són tradicionalment considerades manifestacions infernals. També és invocat per guarir convulsions, crisis nervioses, espasmes, i per deslliurar-se de la por.

Per altra part, la seva situació al calendari, en el mes d'agost, el fa molt propici per celebrar festes majors. És patró de molts pobles, com passa també amb els altres apòstols. En aquesta data, doncs, no se celebra una festa diferenciada, sinó la festa major de tants pobles posats sota l'advocació del sant que, pel fet d'estar situada a finals d'agost, ha mantingut una continuïtat menys compromesa que algunes festes majors que s'esqueien en una altra època de l'any.

Josefina Roma

Algerri (Nog) *Festa major d'Estiu*. Cercavila, jocs infantils, balls populars...
GG 81-85:X,361,496. IP 6.87.

Amer (Sel) **Aplec a l'ermita de Sant Marçal.*
PLA 57:301. IP 7.86.

Baell, el (Aj. de Campelles, Rip) *Festa major de Sant Bartomeu*. Benedicció del terme des del prat de la Moixera, repartiment de panets beneïts als assistents, homenatge a la vellesa i ball.
FE 85:63. IP 12.86.

Barcelona (Bar) *Festa major de Sants, dedicada a Sant Bartomeu*. Fins a principi de segle, Balls de Sant Bartomeu, d'En Serrallonga i de la Vídua Judith (dialogats). A partir de 1982 tornà a revifar-se. Les activitats, moltes i variades, són organitzades per carrers. Com a actes unitaris, concert de la Banda Municipal, actuació dels Diables de Sants i llançament del castell de focs. Trobada de gegants. Alguns carrers s'engalanen.
AC 16.8.85:5-6. AM 29-30:II,59. DTE VII 7-8.81:3; 7-8.82:3; 9-10.83:2. FE 81:11. GG 81-85:VIII,511. MO 20.8.82:24. PB 80:46-47. PB 87:115. PE 24.8.84:2; 29.8.84:2; 30.8.84:2; 31.8.84:2; 1.9.84:2. SS 7-8.86:12.

Beseit (Mat) *Festa major de Sant Bartomeu i Sant Eutropi*. Missa i processó. Actuació d'algun grup de ball de jotes. El tercer dia, Dia dels Mossos.
GG 81-85:XI,304,366. IP 1.87.

Bordils (Gir) *Festa major de Sant Bartomeu*. Divendres, repicada de campanes i cercavila amb la gent disfressada; a la tarda, gimcana de bicicletes. Dissabte, xocolatada i jocs infantils; al vespre, concert. Diumenge, missa cantada; al ball del vespre, elecció de l'hereu i la pubilla.
EN 81-83. FE 85:53. GG 81-85:III,411. PD 19.8.82:10; 18.8.83:24; 22.8.85: 18. IP 8.86.

Calassanç (Aj. de Peralta de Calassanç, Lli) *Aplec a l'ermita de Sant Bartomeu*. Missa i cant dels goigs. Antigament, fira, que tenia els seus orígens en una concessió del rei Pere I.
GG 81-85:XII,466. IP 7.86.

Camprodon (Rip) *Festa del barri de Sant Bartomeu i de Santa Rosa*. Concursos de dibuix i de disfresses, cursa de bicicletes i Ball de la Maniera. Dura 3 dies.
N9 20.8.82:23; 27.8.82:27. PD 24.8.82:2; 25.8.82:2; 27.8.82:8; 22.8.85:sup. 15; 25.8.85:sup.15.

Carbasí (Aj. d'Argençola, Ano) *Festa de Sant Bartomeu*.
IP 11.85.

Corbins (Sgr) *Festa de Sant Bartomeu*. Concurs de carrosses, cursa popular, jocs infantils, etc.
IP 9.86.

Freginals (Mon) *Festa major de Sant Bartomeu*. Missa i processó, jocs de cucanya i xocolatada. Dura 3 o 4 dies.
CQ 82-84:Gax. EN 81-83. GG 81-85:XIII,355. IP 1.87.

Freixenet de Camprodon (Aj. de Camprodon, Rip) **Aplec a l'ermita de Sant Bartomeu.*
PLA 57:303. IP 11.86.

Freixneda, la (Mat) *Festa major de Sant Bartomeu.* Jocs per a la mainada, balls i repartiment de "calmant" -rom cremat. Dura 4 o 5 dies.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Ginebrosa, la (Mat) *Festa major.* El darrer dels 3 dies que dura, dinar al camp per colles.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Hostafrancs (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:IX,411.

Igualada (Ano) *Festa major de Sant Bartomeu.* Divendres, pregó humorístic amb un grup d'animació. Dissabte, al migdia, coets i repic de campanes per anunciar la festa; a la tarda, cercavila amb el drac, els gegants de la ciutat i dels barris i grups d'animació. Els barris que disposen de gegants propis són la Font Vella, els carrers de Sant Ignasi, d'Òdena, de Sant Agustí i de Santa Caterina i el Poble-sec. Diumenge, matinades a càrrec de grallers. A la sortida d'ofici, gran cercavila amb gegants, dracs (documentats ja el 1402) i nans (que ja sortien a començament de segle i 4 dels quals s'estrenaren el 1983) i exhibició castellera (2 colles). Ball de Diables i Ball de Cercolets. Antigament, Ball de Pastorets. A final del s. XIX i a principi del XX, la Moixiganga. Dilluns al vespre, castell de focs artificials. Al passeig, atraccions i parades de fira. La documentació més antiga que s'hi relaciona data de 1394.
AM 32-49:III,14. AM 54:48. AM 58:112. CASTELLÀ 05:155-157,171-173, 191,193. CC 25.8.73. DT 25.8.82:4. ELIAS 87:98. EN 81-83. FE 81:11. GG 81-85:V,477. IG 23.8.69:14; 4.6.83:7; 22.6.83:17; 9.7.83:7; 16.7.83:1, 16; 13.8.83:9-10; 20.8.83:7,19; 27.8.83:7; núm.3000,2.84:37; 24.3.84:16; 26.5.84:15; 21.7.84:11; 18.8.84:18-19,24; 23.8.84:3-4,7,9; 29.8.84:6-7; 3. 11.84:13. IGUALADA 84; 85. SZ 82:167. VALLS 80:44-45. VI 19.8.76. VT 65:205-209,214-216. IP 2.86.

Llagostera (Gir) **Fira de Sant Bartomeu.* De tota mena de bestiar, va ser concedida pel rei Jaume II el 1314 perquè se celebrés el 25 de juliol i durés 15 dies. El segle passat es traslladà a la diada de Sant Bartomeu perquè no coincidís amb les tasques de batre. Es va perdre el 1936.
GG 81-85:III,148. IP 9.86; 4.87.

Martorell (BII) **Fira de Sant Bartomeu o del Retorn.* Documentada des de 1282, es perdé el 1966. Era de caràcter agrícola.
GG 81-85:VIII,379. PL 29.4.83:14.

Mas de Bondia, el (Aj. de Montornès de Segarra, Urg) *Festa major de Sant Bartomeu.* Al matí, processó pel poble amb una relíquia del sant, estendards i banderes, que porten els priors i les priores. Sortint de missa solemne, vermut popular. Dura 2 dies.
GG 81-85:IX,194,411. IP 2.86; 10.86.

Massalcoreig (Sgr) *Festa major de Sant Bartomeu.* Missa i processó. Algun any, vaquetes. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,172,495. IP 4.87.

Miànigues (Aj. de Porqueres, Pes) **Festa major.* Sant Romà és el patró de la parròquia.
FE 85:57. GG 81-85:III,411. IP 4.87

Nonasp (Tal) *Festa major de Sant Bartomeu.* Els vespres, Toro de Foc -animal fantàstic que llança foc i coets. Jocs de cucanya.
GG 81-85:XI,365. IP 1.87.

Òrrius (Mar) *Aplec a l'ermita de Sant Bartomeu.* A la tarda, breu processó i cant dels goigs.
DC 64:279. GINESTA 68:189,260. IP 7.86.

Pobleta de Bellveí, la (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Fira de Sant Bartomeu* o *dels Pollastres.* Antigament s'hi portaven a vendre ramats de bestiar gros.
CD 86*b*. RA 3.83:12. IP 8.85; 4.86.

Prat de Comte (Tal) *Festa major de Sant Bartomeu.* Cada un dels 3 dies que dura, Jota Tortosina, en què els balladors porten rams d'alfàbrega. El darrer dia, cursa d'ous -que s'han de portar en una cullera-, de "taleques" -corrent dins d'un sac-, de pedres -anant a recollir-ne un nombre determinat- i de "cresols" -portant un llum encès penjant dels pantalons. Antigament, aquest darrer dia era comandat pels fadrins, que es constituïen en ajuntament.
AM 58:109. EN 81-83. FE 81:11-12. GG 81-85:XI,236. MO 19.8.83:33; 6.7. 84:37. IP 3.86; 1.87.

Riba-roja d'Ebre (Reb) *Festa major.* Al migdia, coets que anuncien la festa; a la tarda, cercavila amb els capgrossos. Elecció de pubilla, que des de 1981 va a càrrec dels quintos, i pregó. S'havia ballat la Jota. Des de 1979 s'ha recuperat la Festa del Riu, amb concursos i jocs típics, com ara el pal ensabonat, travessia del riu nedant, cursa de piragües, deixar anar ànecs aquàtics... Cada vespre hi ha alguna actuació o algun espectacle. El darrer dia al vespre, Ball de Diables, drac, braus de foc i focs d'artifici.
CABRÉ 74:167-169,191-193. DT 21.8.83:10. GG 81-85:XI,365. IP 6.85.

Roda de Berà (Tar) *Festa major de Sant Bartomeu.* Elecció de pubilla. La vigília, les campanes repiquen i es deixa anar una vaqueta; al vespre, castell de focs. L'endemà, alguns anys, desperta de grallers. Durant l'ofici, benedicció i repartiment del pa. Al vespre, una serenata davant l'Ajuntament i cantada d'havaneres. Dura 5 dies.
DT 14.8.82:10; 12.8.83:11. EN 81-83. GG 81-85:VII,148,401. IP 12.85; 2.87.

Santa Agnès de Malanyanes (Aj. de la Roca del Vallès, Vor) *Festa major.* Competicions de botxes i havaneres.
EN 81-83. PG 25.8.83:15. IP 11.86.

Sant Bartomeu de la Quadra (Aj. de Molins de Rei, BII) *Festa major.*
GG 81-85:VIII,426.

Sant Bartomeu del Grau (Oso) *Festa major.* Durant els 3 dies que dura, teatre, tir al plat, cursa popular, jocs infantils, etc.
AU 23.8.75:8. EN 81-83. N9 20.8.82:7; 27.8.82:8; 26.8.83:18,27.

Sarral (Cba) **Aplec a l'ermita de Sant Bartomeu.* L'ermita s'enrunà el 1929.
MORELL 75:92. IP 3.85; 3.87.

Sénia, la (Mon) *Festa major de Sant Bartomeu i Sant Roc.* Pregó. Durant 3 dies, curses de cavalls -abans, d'ases i de mules-, festival de bandes de música, processó, homenatge a la tercera edat, corregudes i toreig de bous a la plaça de la Vila, concurs de pintura ràpida, dansades típiques acompanyades amb la dolçaina... L'últim dia és tradicional anar a dinar a la font de Sant Pere, situada a 3 km de la població. Antigament, es feia festa per Sant Cosme i Sant Damià.

DT 2.9.83:10. EI 16.8.84:7. EN 81-83. FE 81:12. GG 81-85:XIII,351. IP 10.85.

Sidamon (Pur) *Festa major de Sant Bartomeu.* A la revetlla, al vespre, preparació d'unes cassoles a la plaça que es reparteixen entre tots els veïns.

EN 81-83. GG 81-85:X,495. IP 4.87.

Sitges (Gaf) *Festa major de Sant Bartomeu.* La vigília a la tarda, processó en què es porta el tabernacle de Sant Bartomeu a l'església. Cercavila amb els gegants, dracs, l'àliga, Balls de Diables -3 colles-, de Bastons -6 colles, una de les quals és femenina, creada el 1980-, de Pastorets i de Cercolets, la Moixiganga, falcons i castellers (la colla castellera local fou fundada el 1971). El dia de la festa tornen a sortir tots després de l'ofici. Hi ha 3 parelles de gegants: els de la vila, els moros i els indians. Proves ciclistes (des de 1956). A la Punta, llançament d'un castell de focs artificials.

AM 25*a*:54-61. AM 50-56:V,236. AM 54:48. AM 58:109-110. AR 80:100. BLASI 28:97. CAPDET 81-82. CC 24.8.82:13. CUYÀS 81-82. DC 64:423. DV 2.9.83:19. EN 81-83. ESPINÀS 76:198-223. FE 81:12. GEC 70-81:X, 158. GG 81-85:V,289,477. MASACHS 69:250. MAYNÉS 80*b*:37. MIRALLES 80:22. MO 20.8.82:24,29; 19.8.83:33; 6.7.84:37. PB 80:46-47. PLANAS 61:194-195. PRECIADO 69:186. SZ 82:168. TE 22.8.75.

Solsona (Sol) **Fira de Sant Bartomeu.* Era de bestiar, sobretot rucs i someres.

R7 14.6.83:14. IP 3.87.

Tordera (Mar) *Festa major de Sant Bartomeu.* Dies abans, pregó de les festes. El dia del sant, desfilada de "majorettes" locals, ofici solemne amb cobla i cursa tradicional del Cós; al vespre, castell de focs. Un altre dia, concurs de castells de sorra. El darrer dia, al ball del vespre, elecció de la pubilla. Cantades d'havaneres amb oferiment de rom cremat i unes quantes competicions esportives. Dura 5 dies.

EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MO 20.8.82:29. MR 27.8.83:10. PD 21.8.82: 15; 6.8.83:28; 21.8.83:29; 23.8.83:20; 22.8.85:sup.15; 24.8.85:21. PR 86. SZ 82:169. IP 8.86.

Torricó, el (Lli) *Festa major de Sant Bartomeu.* La vigília al vespre, pregó i desfilada de carrosses. L'endemà, processó amb la imatge del sant i missa cantada. L'endemà passat, al matí, romeria a l'ermita de Sant Bartomeu amb benedicció del terme i repartiment de xocolata amb galetes. Cursa ciclista (des de 1979) i concurs de botifarra. Alguns anys, vaquetes.

GG 81-85:XII,476, PR 86. IP 4.87.

Tortosa (Beb) **Fira de Sant Bartomeu.* Concedida per Jaume II el 1294.

GG 81-85:XIII,157.

Ulldemolins (Pri) *Aplec a l'ermita de Sant Bartomeu de Fraguerau.* Recuperat a partir de 1967. Dinar de germanor. Antigament, processó de rogatives des del poble.

EN 81-83. EN 84-85. GRAS 09:103. MONTLLEÓ 80:27-28. IP 2.85; 4.85.

Vallbona d'Anoia (Ano) *Festa major de Sant Bartomeu.* Cercavila amb gegants (estrenats el 1985) i més actes festius durant 4 dies.

GG 81-85:V,478. IG 23.8.84:27. IP 11.85.

Vallcanera (Aj. de Sils, Sel) *Festa de Sant Bartomeu.* Des de 1973, només actes religiosos.

IP 6.86.

Diumenge després del 24

Casserres (Ber) *Festa major.* Concursos de diapositives, de pel·lícules i de dibuix infantil. Cursa ciclista (des de 1980), ballets tradicionals, festival infantil i ball a la plaça. Dura 4 dies.

EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 26.8.82:15; 28.8.82:9; 19.7.83:22; 2.8.83: 15; 23.8.83:22; 25.8.83:15; 20.6.83:5; 27.8.83:19; 30.8.83:23. VL 85:61,187. IP 11.85; 2.87.

Peces, les (Aj. d'Albinyana, Bpe) *Festa major.*

3V 27.8.82:8; 26.8.83:24. IP 11.86.

Sant Joan Samora (Aj. de Sant Llorenç d'Hortons, Ape) *Festa major.* Divendres al vespre, sopar popular. Dissabte, festival infantil i ball. Diumenge, missa a l'ermita de Sant Joan; al vespre, ball.

FU 29.8.86:39. GG 81-85:V,477. IP 5.87.

Diumenge pròxim al 25

Cervià de Ter (Gir) *Festa major de Sant Genís.* Actes festius (exposició i concurs de plantes...) durant 3 dies. Fins fa poc se celebrava el dia 25. El canvi no està encara consolidat.

EN 81-83. FE 85:54. GG 81-85:3,411. PD 20.8.82:9; 26.8.83:25; 24.8.85: sup.15. IP 4.87.

Monells (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) *Festa major de Sant Genís.* Jocs de cucanya per als infants i actes cívics i religiosos a partir de la vigília.

EN 83-85. FE 85:34. GG 81-85:IV,496. PD 25.8.82:2; 26.8.82:2; 26.8.83:2; 27.8.83:2; 24.8.85:sup.15. SZ 82:170.

Navàs (Bag) *Festa major de Sant Genís.* Com a preludi, campionats d'alguns esports la vigília (tennis, natació...). Al vespre, coet per anunciar el començament de la festa. Tot seguit, cercavila amb les 2 parelles de gegants, cap-grossos i Ball de Cascavells, que condueixen fins al pregó i a la proclamació de la pubilla i les dames d'honor amb la presència dels alcaldes de la comarca. Diumenge, al matí, desvetllada general i concurs de petanca infantil; al migdia, missa major amb l'assistència d'autoritats i de pubilles i ballades de gegants i nans. S'havia celebrat un concurs d'ocells local. Després de la missa major, Balls de Cascavells, Gegants i Nans. Dilluns, concert-vermut i, a la tarda, xocolatada. Dimarts, missa a la capella de Sant Genís, situada en una masia.

GG 81-85:II,437. R7 17.8.82:18; 19.8.82:7; 21.8.82:7; 24.8.82:7; 28.6.83:6; 14.7.83:8; 25.8.83:6,15; 3.8.83:23. SZ 82:169-170. IP 12.86.

Orriols (Aj. de Bàscara, Aem) *Festa major de Sant Genís*. Dissabte, a la tarda, tir al plat; al vespre, ball a què concorre gent de tota la comarca.
FE 85:21. PD 25.8.83:5; 3.9.83:9. IP 8.86; 10.86.

25

Ametlla del Vallès, l' (Vor) *Festa major de Sant Genís*. Concurs de castells de sorra (des de 1956). Dura 4 dies.
GG 81-85:VI,523. PG 27.8.82:5; 1.9.83:6. IP 11.85; 10.86.

Espolla (Aem) **Aplec a l'ermita de Sant Genís*.
DC 64:44. IP 9.86.

Montellà de Cadí (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Festa major de Sant Genís*. Cursa de caminaires -cal caminar durant 3 hores per un circuit dins del poble-, sardanes després de l'ofici i ball.
GG 81-85:XV,346. MA 21.8.83:13. IP 12.86.

Peralta de Calassanç (Lli) *Festa major de Sant Josep de Calassanç*. El dia 22, a la nit, després del ball, distribució de caragols i vi als presents. El 23, cursa pedestre. Durant el ball, rifa d'un corder. El 24, a la tarda, tir al plat. L'endemà, diada del sant, missa "baturra", homenatge als avis i, al vespre, focs d'artifici. En acabar els balls, ressopó popular. L'acte més típic era el Joc de la Bola: es construïa un clot a terra que s'omplia d'aigua i s'hi feia flotar una bola de sèu; uns quants genets, a cavall de somers, anaven fent voltes pel costat de la bassa intentant agafar la bola. Es perdé el 1980 a causa de la manca de somers.
GG 81-85:XII,476. PR 85; 86; 87. SZ 82:170. IP 5.86; 8.86.

Rabós (Aem) **Aplec a l'ermita de Sant Quirze i Santa Julita*.
DC 64:327. FE 85:26. IP 10.86.

Sant Genís de Palafolls (Aj. de Palafolls, Mar) *Festa major*.
EN 81-83. IP 6.87.

Sessué (Ari) *Festa major de Sant Genís*. Després de la missa, processó. Algun any, jotes. Fins a 1970 aprox., Ball de Majorals.
GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Taradell (Oso) *Festa major de Sant Genís*. La vigília al vespre, elecció de pubilla. L'endemà, cercavila amb gegants i cap-grossos i xocolatada. Els altres dies, marxa popular (des de 1980), trofeu de "trial", teatre, castell de focs... L'esbart local de Sant Genís fa diverses actuacions. Dura 5 dies.
GG 81-85:I,full de correc. N9 23.7.82:8; 20.8.82:12-13,23; 27.8.82:9,27; 3.9.82:9; 19.8.83:15-17; 26.8.83:27; 2.9.83:15.

Torrelles de Foix (Ape) *Festa major de Sant Genís*. Cercavila amb grups folklòrics de la comarca, cinema, havaneres, actuació de "majorettes" i banda, concurs de dibuix, tir al plat i focs artificials. Dura 5 dies.
EN 81-83. FU 23.8.85:29; 15.8.86:31,33. GG 81-85:V,477. 3V 20.8.82:16; 19.8.83:12. IP 2.86.

Torroella de Montgrí (Bem) *Festa major de Sant Genís*. La vigília, pregó. L'endemà, cercavila amb gegants, nans i grup d'animació; al migdia, vermut popular. Exposició d'artistes locals (des de 1962 aprox.). Tir al plat i cursa ciclista. Dura 4 dies.
EN 81-83. FE 85:37. PD 24.8.82:9; 24.8.83:12; 25.8.83:2,10,19; 3.9.83:8; 24.8.85:13-14. SZ 82:170. IP 7.86.

Vilaller (Ari) **Festa de Sant Urbà*.
DC 64:484. GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Vilassar de Dalt (Mar) *Festa major dels Sants Genís*. La vigília, concurs de pintura ràpida (des de 1970 aprox.); a la tarda, cercavila amb gegants i cap-grossos i pregó. L'endemà, cant dels goigs en acabar la missa. El darrer dia, castell de focs artificials, cant d'havaneres i cremat. Els patrons de la parròquia són sant Genís Notari i sant Genís Comediant.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MR 27.8.83:10. PR 85. SZ 82:170. IP 7.86.

26

Rubí (Voc) **Aplec a l'ermita de Sant Genís de can Casanoves*. Se celebrava aquest dia o bé el tercer diumenge d'agost.
RUFÉ 84:4. SERRA 61:28,30.

Saldes (Ber) *Festa major de Santa Severina*. Concurs de jocs de cartes -botifarra i truc-, havaneres, tir al plat, ball... Més actes festius el dissabte i el diumenge més pròxims.
GG 81-85:II,438. R7 24.8.82:18. VL 85:255. IP 12.85; 2.87.

Soldeu (Par. de Canillo, And) **Festa de l'Arbre*. S'havia plantat el "maig".
AM 32-49:II,27. CARO 83:43. IP 6.87.

Diumenge després del 26

Puigverd de Lleida (Sgr) *Festa major*. Dura 3 dies.
GG 81-85:X,495. IP 4.87.

Diumenge abans del 27

Vall d'Ora, la (Aj. de Navès, Sol) *Festa major de Sant Lleïr*. Després de missa, repartiment de pa beneït. Les priores ofereixen un brot de alfàbrega als assistents. S'ha deixat de fer l'aplec a l'ermita de Sant Lleïr.
CQ 82-84:Sol. DC 64:463. EN 81-83. SL 87. IP 3.87.

27

Aiòs d'Àneu (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa major*. Alguns anys, Ball de l'Esquerrana.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 6.87.

Claverol (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Festa major de Sant Josep de Calassanç*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa del carrer de Sant Josep de Calassanç*. Desfilada de carrosses i tradicional Ballada de l'Indiot. Recuperada cap a 1983.
DL 14.3.79:6. GG 81-85:XVI,37. MA 26.8.82:10. IP 5.87.

Diumenge després del 27

Avià (Ber) *Festa major de Sant Lleïr*. Pregó i engegada de coets. S'escullen pubilles entre les noies de 16 i 17 anys. El primer dia dels 4 que dura, "cross" popular. S'havia fet un concurs de tractoristes. Diumenge, concurs de pintura ràpida (des de 1980) i recorregut de les autoritats pels carrers engalanats. El darrer dia, festival infantil i teatre. Antigament se celebrava l'11 de novembre, per Sant Martí, que és el patró del poble.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 15.5.79:7; 24.8.82:18; 28.8.82:9; 25.8.83:15; 26.8.83:5. SZ 82:170. VL 85:61,149. IP 10.85.

Divendres pròxim al 28

Girona (Gir) *Festa de Sant Agustí a la plaça de la Independència*. Desfilada de "majorettes" amb banda de trompetes i tambors, concurs de dibuix infantil i jocs per als infants.
PD 4.9.82:9; 25.8.83:4.

Diumenge pròxim al 28

Cervera (Sga) *Festa del barri de Sant Agustí*. Recuperada el 1982 després de 17 anys de no fer-se. Fa un segle es plantava un pi davant de moltes cases.
MA 2.9.82:10. SG 15.8.83:10; 1.9.83:3; 20.9.83:17. IP 2.87.

Esglésies, les (Aj. de Sarroca de Bellera, Pju) *Festa major de la Degollació de Sant Joan*.
CD 86*b*. IP 8.85; 12.85; 6.87.

Mataró (Mar) *Serenata del carrer de Sant Agustí*. La vigília, sopar de germanor. Diumenge, festival infantil i xocolatada.
MATARÓ 86. MR 2.7.82:16.

28

Aiguaviva de Bergantes (Mat) *Festa major del Santíssim Misteri*. Processó per tota la vila amb el Santíssim. S'instal·len altars en alguns carrers. Els darrers anys tan sols se celebren actes religiosos. El 1612 s'havia fundat una confraria.
DELER 61. GG 81-85:XI,364,366. ROCCA 81:134. IP 1.87.

Alfara de Carles (Beb) *Festa major de Sant Agustí*. Dura 4 dies. Processó pels carrers de la població portant la imatge del sant, corregudes i toreig de bous. Degustació de cabra salvatge. El jovent està organitzat en penyes.
CQ 82-84:Beb. DT 28.8.82:11. EN 81-83. GG 81-85:XIII,355. IP 10.85.

Arró (Aj. des Bòrdes, Var) *Festa major de Sant Agustí*. Missa, cantada de goigs, processó per tot el poble, vermut de germanor i ball a la tarda i a la nit. L'endemà, Festa de Sant Joan.
GG 81-85:XVI,390. IP 10.85; 11.86.

Garòs (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa de Sant Julià*. Missa i processó amb la imatge del sant, amb acompanyament d'orquestra. Els nens i les nenes van vestits amb indumentària típica. Acabada la processó, exhibició de ballets aranesos.
SEMIR 84:113. IP 10.85.

Manlleu (Oso) **Fira de Sant Agustí*. Era de bestiar. Concedida per Ferran VI l'any 1751, es va perdre els anys 20 del present segle.
9N 27.10.86:sup.23.

Roda de Ribagorça (Aj. de la Pobla de Roda, Bri) *Festa de Sant Agustí*.
IP 4.87.

Saidí (Bci) **Festa major de Sant Agustí*.
GG 81-85:X,482. IP 7.86.

Tregurà de Baix (Aj. de Vilallonga de Ter, Rip) *Festa major*.
FE 85:67. IP 12.86.

Vilanova d'Escornalbou (Bca) *Festa major d'Estiu, de Sant Agustí*. Al vespre, concert. S'instaurà com a vot de poble arran d'una epidèmia de pesta el 1687. Diumenge anterior, des de 1980, Aplec de la Sardana.
DT 17.8.82:9; 21.8.83:5. EN 81-83. FE 81:11. GG 81-85:VII,401. PG 18.8.83:24. IP 3.87.

Diumenge després del 28

Girona (Gir) **Festa de Sant Agustí, del carrer de l'Argenteria*. Es penjava un ninot de fusta i palla: el Tarlà. Avui en dia el pengen durant les fires de Sant Narcís. Es perdé cap als anys 60.
ALBERCH 80. AM 50-56:III,383. AM 58:112. FE 81:12. MO 4.11.83:37. PLA 41:22-25. PR 87. SI 28.4.78. IP 4.87.

Diumenge abans del 29

Joanet (Aj. d'Arbúcies, Sel) **Aplec a l'ermita del Nen Jesús de Praga*.
PLA 57:182. IP 11.86.

Diumenge pròxim al 29

Cellers (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Palau-saverdera (Aem) *Festa major de Sant Joan Baptista*. Ofici amb acompanyament d'orquestra; al vespre, cant d'havaneres.
EN 81-83. FE 85:25. PD 27.8.82:10,12. IP 6.87.

Sant Climent Sescebes (Aem) *Festa petita de Sant Joan Degollat*. Actes organitzats per la societat La Concòrdia.
EN 81-83. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. IP 6.87.

Sant Joan de Montdarn (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festa major de Sant Joan d'Agost o del Panellet.* Durant la missa es beneeix el pa, que després es reparteix a la porta a tots els assistents. Cada any una casa diferent dóna els panets, seguint un ordre establert.
MONTBORDÓ 10.78:7. VL 85:61. IP 1.86; 2.87.

Sant Joan Despí (Bll) *Festa major.* Nombrosos actes festius durant 4 dies. El primer dia, pregó. Són tradicionals la cursa popular (des de 1979) i la ciclista, com també les havaneres amb cremat i els focs d'artifici del darrer dia. El 1984 s'estrenaren gegants (en Joan Pi i la Pomereta). Ball de Diables.
CC 29.8.84. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PE 29.8.84:2. PL 23.8.83:IV; 24.8.83:III; 27.8.83:VI; 26.7.84:30; 29.8.84:II. IP 11.86.

Vilatenim (Aj. de Figueres, Aem) *Festa major de la Degollació de Sant Joan.* Al matí, missa solemne amb acompanyament d'orquestra i sardanes; a la tarda, futbol, sardanes, jocs per a la mainada i ball.
EM 1.9.82:11. GG 81-85:IV,495. PD 29.8.82:8; 27.8.83:2; 28.8.83:2. IP 7.87.

29

Aiguaviva (Gir) **Festa petita de Sant Joan d'Agost.* Es perdé cap a 1970.
EN 81-83. FE 85:53. IP 4.87.

Albagés, l' (Gar) *Festa major de la Degollació de Sant Joan.*
EN 81-83. GG 81-85:X,269,495. IP 3.87.

Arres de Jos (Aj. d'Arres, Var) *Festa major d'Estiu, de Sant Joan d'Agost.* Cercavila i ball. Actes festius a partir de la vigília.
GG 81-85:XVI,250,390. SEMIR 84:113. IP 10.85; 11.86.

Arròs e Vila (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de la Degollació de Sant Joan Baptista.* El dia 28, romeria a l'ermita de Sant Joan, prop del riu de Varradòs. L'endemà, repic de campanes, missa amb acompanyament d'orquestra, cant de goigs, veneració de les relíquies i processó pels carrers amb la creu, la bandera i la imatge del sant, durant la qual el poble canta uns himnes en llatí. Després, a la plaça, vi bo i coca per als presents.
GG 81-85:XVI,240,390. IP 10.85; 11.86.

Bellcaire d'Empordà (Bem) *Festa major de Sant Joan.* Missa cantada amb orquestra, sardanes i ball.
FE 85:33. GG 81-85:IV,495. PD 28.8.82:17; 1.9.82:21; 28.8.83:30; 28.8.85:12. IP 5.87.

Calafell (Bpe) *Festa major dels carrers de Montserrat i Vilamar.* Matinades amb grallers, esmorzar col·lectiu: sardines a la brasa, missa, jocs infantils, xocolatada i ball.
FU 30.8.85:28; 15.8.86:33. 3V 3.9.82:7.

Canejan (Var) *Festa major.* Al matí, els fadrins passen pel poble amb la cobla cantant les "aubades". S'havien ballat el Ball Pla, amb compàs de jota, i el Son Trincat, amb compàs de galop.
GG 81-85:XVI,264,269,390. SEMIR 84:113. IP 11.86; 7.87.

Castelló d'Empúries (Aem) *Festa a l'ermita de Sant Joan dels Erms.* És tradició d'anar-hi en bicicleta. A la tarda, berenar al voltant de l'ermita.
DC 64:109. EN 81-83. FE 85:22. PLA 57:304. IP 11.86; 6.87.

Palau d'Anglesola, el (Pur) *Festa major de Sant Joan Degollaci.* Repic de campanes, pregó, exposició de fotografies, cercavila amb gegants i cap-grossos i matinal cicloturista pels camins del terme.
AV 1.9.84:19. GG 81-85:X,201,495. SZ 82:176. IP 9.86; 10.86.

Pineda de Mar (Mar) *Festa major, de Sant Joan Gros.* Repic de campanes i cercavila pels carrers engalanats amb "majorettes", timbalers i cap-grossos, ofici cantat i pregó. Al vespre, davant l'Ajuntament, serenates. Durant els 3 dies de festes, cursa de cambrers (des de 1982), cursa de cintes, festa infantil amb xocolatada, teatre, ball de gala amb elecció de la pubilla i les dames d'honor i castell de focs artificials. Es presenta una Mostra Cultural (des de 1982). El darrer dia al matí, sardinada popular i cant d'havaneres.
CQ 82-84:Mar. EN 81-83. GG 81-85:VI,503,524. MR 27.8.83:10; 30.8.83:6,11. PD 28.8.83:11; 29.8.85:14-15. IP 10.86.

Poal, el (Pur) *Festa major de Sant Joan.*
EN 81-83. GG 81-85:X,432,496.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Festa major.* Cercaviles amb gegants, caparruts i nans i Ball de Gegants. Diumenge anterior, concurs de tallar troncs (des de 1960). El darrer dia dels 4 que dura, a la tarda, baixada amb carretons de coixinets (organitzada per un grup de jovent des de 1982), que s'ha convertit en l'acte més original.
AV 20.8.78. EN 81-83. FE 85:75. GG 81-85:I,full de correc. N9 19.8.83:22. PD 27.8.82:6; 28.8.82:19; 7.9.82:9; 10.9.82:9; 27.8.83:2; 28.8.83:2,7,27; 25.8.85:2; 27.8.85:12; 30.8.85:sup.15. SZ 82:176. IP 11.86.

Sant Joan de l'Erm (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Aplec.*
BARTOMEUS 05:178-182. DC 64:372. DL 23.8.73; 4.11.77. EN 84-85. IP 9.86; 6.87.

Sant Joan de Toran (Aj. de Canejan, Var) *Aplec.* Antigament, Son Trincat i Ball Pla.
DC 64:87. EN 84-85. SEMIR 84:113. SOLER 06:45-46. IP 11.86; 7.87.

Sant Sadurní de l'Heura (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) **Aplec a l'ermita de la Degollació de Sant Joan.* Ja no es fèia el 1950.
DC 64:394. IP 7.86.

Seva (Oso) **Aplec a l'ermita de Sant Joan, al Muntanyà.* L'ermita es construí el s. XVIII.
IP 9.78; 10.86.

Vilademuls (Pes) *Festa major.* Es va recuperar pels volts de 1984.
GG 81-85:III,411. IP 9.86.

Vilanova de la Muga (Aj. de Peralada, Aem) *Aplec a l'església de Sant Joan Sescloses.* Benedicció i repartiment de pans i dinar de germanor.
EN 84-85. IP 6.87.

30

Alcarràs (Sgr) *Festa major d'Estiu*. La vigília al vespre, elecció de pubilles i cercavila amb banda de música i gegants. Durant 2 o 3 dies, engegada de vaquetes pels carrers. Concurs de cassoles d'arròs, amb les quals es fa un dinar per colles a la plaça; acte per a la tercera edat, amb lliurament de plaques als més vells; cantada d'havaneres, concerts, Ball dels Fanalets i Ball de l'Escombra. Antigament, Ball de Sellons: els balladors anaven amb un càntir al cap i les noies en duien un sota el braç. Abans era el 15 d'agost. Dura fins al 4 de setembre.

EL CORREU DEL DIJOUS 11.8.77:I. GG 81-85:X,495. MA 28.8.82:sup.2,5-8; 7.8.83:11; 26.8.83:2,4; 30.8.83:9; 31.8.83:9. IP 12.86; 3.87.

Cadaqués (Aem) *Festa de Santa Rosa*. Concurs infantil de sardanes (des de 1983), organitzat pels Amics de la Sardana de Cadaqués. Abans es feia el Dilluns de Pasqua.

FE 81:12. PD 7.4.83:13. IP 9.86.

Llafranc (Aj. de Palafrugell, Bem) *Festa major de Santa Rosa*. Diumenge anterior, Mercat Boig (des de 1981) i Fira d'Art (des de 1975): el Mercat Boig és integrat per parades amb productes artesanals de tota mena; a la Fira d'Art hi acudeixen pintors, dibuixants i escultors. Diumenge pròxim, travessa de la badia i jocs nàutics: pesca d'ànecs i de síndries. El dia de la festa, missa amb acompanyament d'orquestra. Dura tota una setmana.

EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,495. PD 29.8.82:2; 13.8.83:28; 20.8.83:12; 21.8.83:13; 25.8.83:10; 28.8.83:2,24; 30.8.83:2,12; 28.8.85:sup.15; 29.8.85:6; 30.8.85:sup.15. SZ 82:170,182. IP 5.87.

Miralcamp (Pur) *Festa major d'Estiu*.

EN 81-83. GG 81-85:X,196,495. IP 9.86.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa major de Sant Fèlix*. Durant la setmana de Corpus es trasllada la imatge de sant Fèlix a casa del nou administrador de la festa. El cap de setmana anterior a l'inici, capta: a canvi d'un donatiu, els administradors, juntament amb els escolanets, obsequien amb el programa de la festa i un regal. 9 dies abans, novena que acaba cada dia amb el cant dels goigs. Des de 1963, pregó. El dia 29, al migdia, repicada de campanes i tronada a la Rambla. Cercavila amb la participació de tots els personatges i balls: drac, diables, àliga, gegants, nans, cap-grossos, Cotonines, Cercolets, Panderetes, Panderos, la Moixiganga, Ball Pla, Figuetaires, Bastoners, Gitanes, Pastorets, Ball d'En Serrallonga, falcons, grallers, dolçainers i els castellers de Vilafranca. Actuació de diverses colles de castellers. A la tarda, processó amb la imatge de sant Fèlix, des del domicili de l'antic administrador fins a la basílica de Santa Maria, precedida per les comparses i balls. Al vespre, castell de focs artificials. L'endemà, al matí, repicada de campanes, matinades amb grallers i anada a l'ofici de les autoritats amb tots els balls i les comparses. Sortint-ne, cercavila fins a la plaça de la Vila, on es fa l'actuació dels castellers (les colles locals competeixen amb les de Valls). Al vespre, Processó de Sant Fèlix sortint de la basílica i tornant-hi a anar. L'entrada a la basílica és el moment culminant de la festa, amb l'actuació simultània de tots els grups participants i castell de focs. Ball. El dia 31, matinades de grallers. Anada de totes les comparses cap a la basílica. Després de l'ofici de difunts, exhibició de tots els grups i dels castellers a la plaça de la Vila. Processó que porta la imatge del sant fins al domicili del nou administrador. El dia 1 de setembre, al migdia, concert-vermut; a la tarda, Festa major dels Petits, amb entremesos i els balls tradicionals fets a la mida dels infants. El dia 2 a la nit, castell de focs que clausura les festes. Les festes actuals tenen l'origen en el s. XVIII: el 1699 arribaren a Vilafranca les relíquies de sant Fèlix, que el 1776 en fou nomenat copatró. A partir d'aquesta data augmenten les solemnitats religioses i els actes festius dedicats a ell. Anteriorment, la festa major se celebrava per la Mare de Déu d'Agost. Alguns dels balls tradicionals de Vilafranca es troben documentats a la processó del Corpus de 1600. El de Gitanes començà a formar part de la festa cap a 1830 i s'anomenava en un principi Ball de la Magrana. Es compon de tres moviments: la Passada, la Ballada i el Ball de Galerons. El Ball de Panderetes és una evolució del de Panderos, que s'incorporà a la festa el 1863. El drac que participa a la cercavila, el qual sembla construït el s. XIII, representa la vila, és propietat de la Confraria de Sant Miquel i va acompanyat de 4 diablots. Els castellers són documentats a la vila ja el s. XVIII. La colla actual Els Castellers de Vilafranca data de 1948. El Ball de Diables és integrat per Sant Miquel, un àngel, Llucifer, la Diablessa i uns altres personatges. El Ball de les Cotonines anava a càrrec de la Confraria de Sant Antoni. S'havia perdut a finals del s. XIX, però va retornar el 1924. El Ball de Figuetaires consisteix en una senzilla representació mímica i es devia integrar a la festa a finals del s. XIX. El fet destacable del Ball dels Pastorets és la recitació de versos que fa cada pastoret en acabar uns passos de dansa. Els nans o cap-grossos fan també el seu ball, que data de 1859. Els falcons foren creats el 1959. Aquesta festa major, considerada la més típica de Catalunya, ha estat declarada d'Interès Turístic.

AM 32-49:II,149. AM 54:48. AM 58:114-116. AR 80:137-138. ARGENTÉ 81-82. AV 27.8.78. BOVÉ 26:31 ss. CAPMANY 78:138-148. CC 22.8.76. CI 27.8.83:1; 27.7.84:2; 3.8.84:2. CL 76:59-62. CR 78:125-134. CUYÀS 81-82. DB 29.8.71; 2.9.73:15.8.79. DC 64:482. DT 31.8.82; 31.8.83:10. DV 3.9.82:14. EN 81-83. EQUIP GRALLA 77. ESPINÀS 76:6-39. FE 81:12. FU 2.8.85:27,31; 30.8.85; 15.8.86:29-31; 29.8.86:9,11,13. GG 81-85:V,58-59,477. MASACHS 69:250. MASACHS 71:162. MIRALLES 80. MIRÓ 61:77-79. MO 27.8.82:24,29; 26.8.83:33; 11.5.84:37; 6.7.84:37. MURLÀ 84:75. PINEDO 81-82. PLANAS 61:194. PRAT 79:127,135. REGLÀ s.d.:185,196. SADURNÍ 82:89. SOGAS 86. SZ 82:174,176. TE 22.8.75. VA 29.8.71; 5.9.76; 28.8.77; 20.8.78. VIOLANT 56-59:V,30. 3V 4.6.82:3; 18.6.82:12,32; 23.7.82:9; 30.7.82:12-13; 13.8.82:5,10; 27.8.82:14,22-23,28,35; 15.7.83:31; 29.7.83:8-9; 5.5.83:23; 19.8.83:7,23; 26.8.83:14-16; 21.10.83:23. IP 5.87.

Diumenge abans del 31

Sant Boi de Llobregat (Bll) *Aplec a l'ermita de Sant Ramon*. Des de 1979, cursa a peu des de la vila -tots els participants són obsequiats amb entrepans i begu-

da. Tingué inici a començament de segle i hi acudeix gent de les poblacions veïnes.
DB 24.1.71; 20.10.72; 1.9.74; 5.9.75. PL 25.8.83:IV; 26.8.83:IV; 24.8.64:III; 28.8.84:III. TE 24.8.65. IP 9.86.

Dissabte pròxim al 31

Mataró (Mar) *Serenata del carrer de Sant Ramon*. Recuperada el 1981.
MATARÓ 86. MR 2.7.82:16.

Sant Quirze de Besora (Rip) *Revetlla de Sant Ramon al carrer del Pont*. Concurs de disfresses i festival infantil. És la revetlla més antiga del poble.
N9 27.8.82:9,27; 3.9.82:9; 30.9.83:13. IP 3.86.

Diumenge pròxim al 31

Bissaürri (Ari) *Festa major de Sant Ramon*. Jotes i curses pedestres.
GG 81-85:XII,475. IP 5.87.

Garriga, la (Vor) *Festa major del barri de Sant Ramon*. Xocolatada i jocs per a la mainada. Se celebra des de finals del s. XIX.
N9 30.4.82:8. PG 8.9.83:7. IP 11.86.

Vic (Oso) **Festes del barri de la Pietat*. Despertada, xocolatada i jocs de cucanya. Havent dinat, cafè-concert. L'origen d'aquestes festes és a principi de segle, organitzades per joves. A excepció del període de la guerra, se celebraren cada any fins a 1965. A mitjan anys 70 es reprengueren, però es perderen novament el 1985. Tot i no ésser el patró de la parròquia ni del barri, eren en honor de sant Ramon Nonat.
N9 27.8.82:27; 17.9.82:18-19; 9.9.83:40.

31

Albesa (Nog) **Festa del carrer de Baix*.
IP 10.85.

Artesa de Lleida (Sgr) *Festa major*. El primer dels 4 dies que dura, es couen un vedell i porcs, que es mengen comunitàriament. Concursos de pesca i de tir al plat (aquest des de 1977) i cursa ciclista (des de 1977). Dissabte, al vespre, havaneres amb cremat; a la nit, passada de grallers. Diumenge al vespre, focs artificials. El dia de la festa, aplec a l'ermita de Sant Ramon, on es trasllada la imatge del sant. Sortint de missa, xocolatada amb coca. El darrer dia, concurs de cassoles de pagès (des de 1979), amb cassola per als assistents.
GG 81-85:X,128,495. PR 81; 82; 83; 84; 86. IP 11.86.

Berga (Ber) *Festa de la placeta de Sant Ramon*. Xocolatada i ball.
GG 81-85:II,259. R7 28.8.82:9. VL 85:61,175. IP 10.85.

Campell, el (Lli) *Festa major de Sant Ramon*. Cursa pedestre i jocs per a la mainada entre molts més actes festius. Dura 4 dies.
GG 81-85:XII,476. IP 4.87.

Camprodon (Rip) *Festa de la plaça del Doctor Robert*. Jocs de cucanya, sardanes i Ball de la Maniera.
N9 27.8.82:27. PD 31.8.82:4; 30.8.83:sup.15. IP 11.86.

Castell de l'Areny (Ber) **Aplec a l'ermita de Sant Ramon*.
DC 64:102. IP 2.87.

Espluga de Francolí, l' (Cba) *Aplec a l'ermita de la Santíssima Trinitat*. Recuperat el 1984. Dinar comunitari, patrocinat per l'Ajuntament.
DC 64:152. GEC 70-81:XIV,710. IP 4.85; 3.87.

Estació, l' (Aj. de l'Aldea, Beb) *Festes majors de Sant Ramon*. Processó, corregudes de vaquetes, elecció de pubilles, teatre i més actes durant tota una setmana.
GG 81-85:XIII,355. IP 1.87.

Reus (Bca) **Festa de Sant Ramon*. Ball de Sant Ramon (dialogat).
AM 50-56:IV,985. RIUS 79:13. IP 1.86.

Sant Ramon (Sga) *Festa major de Sant Ramon Nonat*. Processó anomenada els Tres Tombs que rememora les tres voltes que va fer la mula cega que portava el cadàver del sant fins al lloc on ara s'aixeca el monestir. Abans es feia amb mules engalanades; avui, amb tractors i carretes guarnits que transporten unes imatges que mostren diferents aspectes de la vida del sant. El santuari és construí el 1675 i és visitat per una gran quantitat de devots que, amb el temps, hi han deixat molts ex-vots.
AM 58:113. BOSCH 28:159-160. CA 20.4.80:15. CC 6.9.75. DC 64:393. DL 30.8.75; 29.8.76; 31.8.77. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:12. GG 81-85:IX, 98,411. MA 29.8.73; 31.8.82:11. SG 1.9.84:4; 15.9.84:44. VA 29.8.78. IP 2.86.

Torre del Comte, la (Mat) *Festa major de Sant Ramon*. Processó, ball i, algun any, revista.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Torricó, el (Lli) *Festa de Sant Ramon*. Al matí, diana a càrrec de la banda de trompetes i tambors. Cursa de bicicletes i jocs infantils.
PR 86.

Principis d'agost

Sant Martí Vell (Gir) *Festa popular*. Organitzada per l'Associació de Veïns des de 1980. Jocs per a la mainada i xocolatada; al vespre, sardanes, ball i repartiment de coca i xampany. Se celebra un dissabte a principis d'agost després d'haver-se fet, uns pocs anys, pel desembre.
PD 18.12.82:11. IP 5.87.

Primer dilluns

Fontscaldes (Aj. de Valls, Aca) *Festa del Santíssim*.
IP 2.87.

Primer dimecres

Valls (Aca) *Firagost*. Fira de jardineria i productes agrícoles i comercials, iniciada el 1951 i amb una gran afluència de públic i d'expositors. Hom l'anomena també Festa Major del Camp Català. De 1976 a 1979 estigué interrompuda. Els carrers on se celebra es cobreixen amb veles. És complementada per un seguit d'actes festius: concursos d'arrossegament amb cavalleries i de gossos, exhibició castellera, etc.

CI 9.4.83:1; 9.7.83:1; 16.7.83:1; 30.7.83:6; 7.4.84:5; 25.5.84:7; 8.6.84:5; 20.7.84:1; 3.8.84:2. CL 76:50. CQ 82-84:Aca. DT 6.6.82:14; 30.7.83:8; 31.7.83:11-12. EN 81-83. FI 86:53. GG 81-85:VII,302. MA 1.8.82. MO 5.8.83:33; 6.7.84:37. IP 12.85; 12.86.

Primer divendres

Ribes de Freser (Rip) *Festa major dels carrers de Balandrau i Nostra Senyora de Gràcia i de la carretera de Pardines*. Al matí, escombrada general dels carrers i mongetada per esmorzar; a la tarda, cercavila amb cap-grossos, jocs de cucanya i xocolatada.

N9 6.8.82:27; 12.8.83:12. IP 4.86.

Primer dissabte

Alentorn (Aj. d'Artesa de Segre, Nog) *Festa major*. S'havia ballat la Contradansa, amb característiques del ball rodó. Hi ha intenció de recuperar-la.

DL 14.3.79:6. GEC 70-81:I,531. GG 81-85:X,400. IP 5.87.

Almenara Alta (Aj. d'Agramunt, Urg) *Festa major de Sant Salvador*. Àpat de germanor amb amanida, coca de recapte i carn a la brasa. Com a final, traca. Es recuperà el 1980 després de 40 anys de no fer-se. Antigament se celebrava el 6 d'agost. El jovent ballava la Farandola.

GG 81-85:IX,411. IP 2.86.

Arsèguel (Aur) *Festa major*. Trobada amb els Acordionistes del Pirineu -i de més llocs-, iniciada el 1976. Comença al vespre i es prolonga amb ball popular tota la matinada. L'endemà i dilluns també és festa.

BLASCO 81-82. CD 87a. EN 81-83. GG 81-85:XVI,38. MA 4.8.82:9. MO 6.7.84:37. PR 86. VA 25.7.82.

Besalú (Gax) *Festa dels barris del Pla de Baix i Pla de Dalt*. Al migdia, jocs per a la mainada i, al vespre, ball.

IP 3.87.

Calldetenes (Oso) *Revetlla del Batre a l'ermita de Sant Marc*. Organitzada per la Cooperativa Agrària Comarcal. L'assistència és oberta a tothom, però sobretot hi van pagesos, que aprofiten el ball per celebrar que la temporada del segar i del batre ja ha acabat. Coca, xampany i fuet.

AU 9.8.83:11. N9 13.8.82:11; 5.8.83:28.

Fatarella, la (Tal) *Festa major d'Estiu de la Mare de Déu de la Misericòrdia*. Cada dia es balla la jota davant de l'Ajuntament i l'alcalde inicia la dansa. Elecció de pubilla -fins al 1985- i pregó. Concurs nacional de pintura de 1982 a 1985. El darrer dia -dimarts- és dedicat als xiquets, que també ballen la jota. L'endemà és anomenat "dia de la son" perquè tothom dorm. Fins a 1980 aprox. es feia el 8 de setembre.

DT 24.8.82:11. EI 18.8.83. GG 81-85:XI,259,365. IP 1.87.

Gualba de Baix (Aj. de Gualba, Vor) *Festa major*. Cercavila amb "majorettes" i xocolatada per als infants. Continua diumenge.

IP 11.85.

Llinars del Vallès (Vor) *Festa major del veïnat de Sant Esteve del Coll*. Ball a l'envelat. La parròquia ja és esmentada el 1024.

PG 4.8.83:10. IP 11.86.

Madremanya (Gir) *Festa major de Sant Esteve*. Cercavila, sardanes i ball. Diumenge, ofici, sardanes i/o recital i ball de fi de festa. Dilluns, dinar a la Font Picant.

FE 85:57. GG 81-85:III,411. IP 4.87.

Manresa (Bag) *Revetlla d'Estiu al Poble Nou*. Organitzada per l'Associació de Veïns.

R7 7.8.82:23; 6.8.83:23.

Massanes (Sel) *Festa major*. Divendres anterior, teatre. Dissabte, tir al plat, sardanes i ball. Diumenge, missa a la capella de Sant Roc i sardanes al matí i a la tarda. Havaneres amb rom i ball. Dilluns és dedicat a la mainada.

CQ 82-84:Sel. EN 81-83. FE 85:73. GG 81-85:3,411. IP 11.86.

Mollet de Peralada (Aem) *Festa major de Sant Cebrià*. Ofici amb orquestra. Alguns anys, concurs de dibuix i pintura a la tarda. Diumenge a la tarda, gimcana infantil i xocolatada. Abans se celebrava per Sant Cebrià, pel setembre, i es canvià perquè no coincidís amb la verema.

EN 81-83. FE 85:25. GG 81-85:IV,495. PD 5.8.82:8. IP 6.87.

Mont-roig del Camp (Bca) *Fira*. Exposició de productes agrícoles, comercials i de maquinària. Va començar a fer-se el 1881 i es va revitalitzar a partir de 1982. Esports i elecció de Miss Platges de Mont-roig. Dura uns 4 dies.

CC 5.8.83:14. DT 8.5.82:17; 27.5.82:17; 6.8.82:8,9; 7.8.82:1; 6.8.83:10; 20.8.83:10-11. EN 81-83. FI 86:53. FI 87:56. IP 10.85; 3.86.

Oliola (Nog) *Festa major*. Jocs infantils, missa solemne i, després, sardanes, futbol, tir al plat i ball al vespre.

GG 81-85:X,407,496. IP 6.87.

Pira (Cba) *Festa major de Sant Salvador*. Cercavila amb gegants i cap-grossos. Els gegants -Arnau i Salvadora- van ser estrenats el 1984. Dura 3 dies.

EP 6.84:14. GG 81-85:IX,412. IP 3.85.

Portbou (Aem) *Festa del carrer del Pi*. Començà el 1974. Jocs de cucanya, concurs de dibuix i, algun any, cercavila amb gegants i cap-grossos.

IP 9.86.

Rellinars (Voc) *Festa major*. Dijous abans, xocolatada. Cinema a l'aire lliure, concurs de pintura ràpida, teatre i campionats esportius. Dura 4 dies.

DI 30.7.83:11; 28.7.84:13. EN 81-83. GG 81-85:II,437. IP 6.87.

Riba-roja d'Ebre (Reb) *Festa del barri de Sant Domingo*. Dissabte al vespre, ball; diumenge, missa al barri en una capelleta del sant.
IP 6.85.

Ribes de Freser (Rip) *Concurs de pintura*.
N9 23.7.82:25; 12.8.83:21. IP 4.86.

Sant Fost de Campsentelles (Vor) *Festa major*. Pregó, teatre, cursa popular i focs artificials. Abans se celebrava el 28 de setembre. Dura 4 dies.
GG 81-85:VI,523. IP 10.85.

Torredembarra (Tar) *Festa del carrer del Mercat*. Cercavila amb cap-grossos, festival infantil i cursa de cintes.
IP 4.86.

Vilafant (Aem) *Festa d'Estiu del Camp dels Enginyers*. Començà el 1985 amb l'organització de l'Associació de Veïns. Cercavila, concurs gastronòmic i cantada d'havaneres.
PR 86.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa del carrer dels Màrtirs*. Xocolatada, festival infantil, cercavila amb drac, gegants, Guita, Mussolot del Campanar, diables... Falcons de Vilafranca, exhibició castellera i focs artificials.
FU 2.8.85:41; 1.8.86:25. MO 29.7.83:37. PR 86. 3V 30.7.82:10; 10.6.82:9; 29.7.83:10.

Primer diumenge

Adraén (Aj. de la Vansa i Fórnols, Aur) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador*.
CQ 82-84:Aur. IP 6.87.

Age (Aj. de Puigcerdà, Bce) *Festa major*. Organitzada pels estiuejants. Cursa popular, ball, etc.
IP 12.86.

Albi, l' (Gar) *Festa de la Verge de la Cova*. Sortint de missa, dinar de germanor. El 1976 s'intaHà una imatge de pedra de la Mare de Déu prop de la font de la Teula, a la cova del Cintet.
IP 11.85; 11.86.

Alforja (Bca) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Puigcerver*. La vigília al vespre hi acudeix la gent jove, que hi fa gresca i s'hi queda a dormir. L'endemà al matí, misses.
BLASI 1833:29. CA 29.9.79:18. DC 64:11. EN 84-85. TE 8.12.72; 13.5.77. IP 3.87.

Altafulla (Tar) *Festa del barri de la Barceloneta*. Gimcana, jocs de cucanya, actuació de castellers i homenatge a la vellesa. Recuperada el 1979 -ja s'havia fet abans de 1936.
IP 2.86.

Andorra la Vella (And) *Festa major*. Dissabte al matí, cercavila amb "majorettes", que s'acaba amb l'enlairament de globus de paper i traca. Diumenge, cercavila amb gegants i cap-grossos i ofici solemne, cantat. Al migdia, Ball de Gegants i Ballada del Contrapàs. Des de 1983, Mostra Internacional Folklòrica. A la tarda, cafè-concert a la plaça; més tard, cursa atlètica popular fins a Santa Coloma (des de 1981). Dilluns al vespre, focs artificials. Dura 3 dies.
AM 58:116. ANUARI 69:297. ANUARI 71:93. ARMET 07:151. CM 83:23. DL 3.7.73. GG 81-85:XVI,340,391. PALAU 67:192-193. PO 3.8.84:5,7; 2.8.85:10-11. RAOUL 51:20.

Banyoles (Pes) *Festa del carrer de Sant Martirià*. Dissabte a la tarda, jocs de cucanya i xocolatada. Dilluns al vespre, sopar de germanor al voltant de taules tot al llarg del carrer. Sardanes, ball... Començà a celebrar-se el 1959.
PD 31.7.82:2; 1.8.82:2; 7.8.82:7. IP 4.87.

Begudà (Aj. de Sant Joan les Fonts, Gax) *Festa major*.
FE 85:49. PD 7.8.82:7; 6.8.83:28. IP 3.87.

Bellver de Sió (Aj. d'Ossó de Sió, Urg) *Festa major*. Tir al plat i jocs infantils. Al ball del vespre, Ball del Ram, Ball del Fanal i sorteig de la toia. Fins al 1982 se celebrava el darrer diumenge: el canvi fou per evitar la coincidència amb la festa major de les Pallargues (Segarra).
GG 81-85:IX,411. IP 2.86; 3.86.

Beuda (Gax) *Festa major de Sant Feliu*. Alguns anys, al matí, marxa a peu pels castells del terme (des de 1979); a la tarda, jocs per a la quitxalla i sorteig d'un xai.
CD 81a. FE 85:45. GG 81-85:III,404,412. PD 31.7.82:2; 1.8.82:2; 30.7.83:4; 31.7.83:2. IP 3.87.

Biure (Aem) *Festa major, de Sant Esteve*. Al ball de la vigília, elecció de pubilla, de dames d'honor i d'hereu. Diumenge, ball de fi de festa. Pròpiament, la data de celebració de la festa és el dia 3, però se celebra fonamentalment aquest diumenge.
EN 81-83. FE 85:21. GG 81-85:IV,495. PD 29.7.82:8; 1.8.82:2; 13.8.82:6. IP 6.87.

Borredà (Ber) *Festa major del Cobert de Puigcercós*. Berenar i ball de convivència entre veïns i acampadors.
R7 16.8.83:21. IP 2.87.

Cabanyes, les (Ape) *Festa major d'Estiu*. Dissabte al vespre, repic de campanes, cercavila amb el Ball de Panderos (recuperat fa pocs anys), cap-grossos, drac, àliga petita, bastoners, gegants, grallers i diables. Focs artificials i havaneres amb cremat. Diumenge, al matí, matinades amb grallers; al migdia, cercavila com el dia anterior i exhibició de falconers. Dilluns, concurs de dibuix infantil.
EN 81-83. FU 2.8.85:19; 1.8.86:25,27. PR 86. 3V 30.7.82:9.

Caldes de Malavella (Sel) *Festa major*. Divendres al vespre, pregó, traca, desfilada de gegants i cantada d'havaneres. Dilluns, funció de teatre.
EN 81-83. FE 85:72. GG 81-85:III,411. PD 30.7.82:11; 6.8.83:18. IP 6.86.

Castellar (Aj. d'Aguilar de Segarra, Bag) *Festa major*. La vigília, jocs per a la mainada i xocolatada; al vespre, havaneres amb sardinada i cremat. Diumenge, missa en honor de sant Esteve, a la seva capella, amb reparti-

ment de panets beneïts; al vespre, Ball de la Coca i ball de vetlla.
R7 4.8.83:15. IP 1.87.

Castellet (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major*. Dissabte, a la tarda, jocs infantils; al vespre, castell de focs d'artifici. Diumenge, al matí, matinades; sortint de missa, concert-vermut; a la tarda, cercavila amb Balls de Diables i de Bastons de la comarca.
EN 81-83. FU 2.8.85:28; 1.8.86:25. 3V 6.8.82:10. IP 5.87.

Castellgalí (Bag) *Festa major*. Diversos concursos esportius i elecció de pubilla i donzelles. Al ball de vetlla de dilluns, batalla de "confetti".
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 29.6.82:9; 29.7.82:15; 29.7.83:4. IP 12.86.

Castellnou de Bages (Bag) *Festes de la urbanització del Serrat*. Jocs de cucanya, xocolatada, concurs de dibuix infantil, cursa popular i gimcana amb cotxes. Diumenge, missa a l'ermita de Sant Salvador. Durant el juliol, seguit d'actes festius que tenen la cloenda en aquesta festa, en què es lliuren els premis als guanyadors dels diferents concursos.
R7 29.7.82:15; 3.8.82:18; 9.8.83:23. IP 12.86; 1.87.

Castellvell (Aj. d'Olius, Sol) **Aplec del Roseret a l'ermita de la Mare de Déu del Remei*.
CQ 82-84:Sol. GG 81-85:II,394. IP 3.87.

Collbató (Bll) *Festa major del barri de la Font del Còdol*. Dissabte al vespre, ball amb repartiment de coca i xampany. Dura 3 dies.
EN 81-83. IP 1.87.

Collsuspina (Oso) *Festa major*. Teatre i jocs infantils i juvenils. El darrer dia dels 4 que dura, arrossada popular. Abans se celebrava el primer diumenge de setembre; i, fins a 1986, el darrer diumenge de juliol.
GG 81-85:II,437. N9 6.8.82:8; 29.7.83:12. IP 1.85; 10.86.

Cornudella de Valira (Aj. d'Areny de Noguera, Ari) **Festa major*. Era famosa pel tracte preferencial envers el foraster, sobretot si anava acompanyat d'alguna noia perquè no n'hi ha gaires per aquesta zona. S'havia celebrat per Corpus i es traslladà a aquesta diada pels volts de 1978. Es va perdre el 1985.
GG 81-85:XII,475. RB 7.84:4. IP 7.87.

Corró d'Amunt (Aj. de les Franqueses del Vallès, Vor) *Festa major*. Divendres al vespre, "cross" popular i gran botifarrada. Joc de botxes i gimcana de motos i cotxes.
GG 81-85:VI,523. PG 4.8.83:15. IP 11.86.

Esclanyà (Aj. de Begur, Bem) *Festa major, de Sant Esteve*. Divendres al vespre, cantada d'havaneres amb repartiment de cremat. Dissabte, jocs infantils i xocolatada.
FE 85:33. PD 6.8.82:6; 7.8.82:2; 5.8.83:4; 6.8.83:2; 7.8.83:2; 14.8.83:14. IP 8.86; 5.87.

Falset (Pri) *Aplec de Sardanes del Priorat*. Abans tenia lloc a l'ermita de Sant Gregori, el 9 de setembre, amb un dinar de germanor. Se subvenciona mitjançant la venda de cintes commemoratives.
DT 7.8.82:9; 7.4.83:10; 7.8.83:5; 21.8.83:5. FE 81:8. IP 2.85.

Fontcoberta (Pes) *Festa major de Sant Feliu*. El dissabte del cap de setmana anterior, campionat de botifarra -joc de cartes- (des de 1985) i, al vespre, representació de teatre. Diumenge, tirada infantil amb carrabina (des de 1981). El primer dissabte d'agost, al migdia, els nens del Casal d'Estiu fan una actuació a la plaça. Diumenge, ofici amb acompanyament d'orquestra en presència de les autoritats locals. Ja n'hi ha constància el s. XIV.
EN 81-83. FE 85:55. GG 81-85:III,411. PD 28.7.82:16; 22.10.82:27; 6.8.83:28. IP 10.86.

Font-rubí (Ape) *Festa major*. Actuació de la coral.
DC 64:171. FU 1.8.86:25; 1.87:45. GG 81-85:V,477.

Ginestar de Llémena (Aj. de Sant Gregori, Gir) *Festa major*. Concurs de botifarra -joc de cartes.
FE 85:58. IP 11.86.

Girona (Gir) *Festa major al barri de Sant Fèlix*.
IP 5.87.

Granollers de la Plana (Aj. de Gurb, Oso) *Festa major, de Sant Esteve*. Ofici cantat amb orquestra. L'església parroquial és una mostra remarcable del romànic del s. XI.
N9 5.8.83:28. IP 10.86.

Hostal dels Alls, l' (Aj. de l'Aldea, Beb) *Festes majors de la Mare de Déu*. Processó, corregudes de vaquetes, elecció de pubilla i teatre. Dura una setmana.
CQ 82-84:Beb. GG 81-85:XIII,355. IP 1.87.

Jorba (Ano) *Festa major, de Sant Pere ad Vincula*. Teatre, exhibició de danses, concurs de fotografia, havaneres alguns anys, cursa popular (des de 1981), tir al plat preparat pels caçadors i concert al migdia amb organització de la Societat Unió Joventut Jorbenca i l'Ajuntament.
EN 81-83. GG 81-85:V,477. IG 18.8.84:21. IP 6.86.

Llacuna, la (Ano) *Festa major*. Pregó pronunciat a l'interior de l'església i traca a la sortida. Surten gegants, cap-grossos i un drac. Havaneres, ball popular a la plaça, jocs i espectacles per a la canalla i teatre algun any. Dura de dissabte a dimecres.
GG 81-85:V,477. IG 13.8.83:14; 20.8.83:15. IP 1.87.

Lleida (Sgr) *Festa major de les Pardinyes*. Pregó, cercavila amb gegants i cap-grossos i cursa ciclista. Dijous següent, al vespre, concurs de ball. Algun any, cacera d'un porc deixat anar, o regata de "traineras" en sec, o alguns altres divertiments. Gairebé tots els grups del barri participen en l'organització.
MA 29.7.82:3,14; 30.7.82:2; 31.7.82:2; 1.8.82:2; 23.6.83:12; 27.7.83:7; 4.8.83:14-15. IP 4.87.

Llinars del Vallès (Vor) *Festa major de la barriada de Collsabadell*.
PG 30.7.82:17; 4.8.83:3. IP 11.86.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de les Salines*. Abans s'havia celebrat el 15 d'aquest mes.
CONSTANS 54:99. FE 85:25. PLA 46:325. PLA 57:310. IP 6.87.

Marenyà (Aj. de la Tallada d'Empordà, Bem) *Festa major, de la Invenció del Cos de Sant Esteve*. Recuperada el 1981. Jocs per als infants i, al vespre, ball. Cap a 1975 encara se celebrava el 3 d'aquest mes.
PD 5.8.82:6; 10.8.83:7. IP 5.87.

Martinet (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Festa del Turista*. Concurs de pesca i elecció de Miss Turista. Xocolatada, jocs infantils, etc. Iniciada cap a 1970, és organitzada pels estiuejants.
GG 81-85:XV,346. MA 8.8.82:2. IP 12.86.

Masllorenç (Aca) *Festa major d'Estiu*. Recuperada el 1982 després de 20 anys que no es feia. La majoria de dones couen coques o pans a casa seva i els porten en processó a l'església, on són beneïts. Fins a mitjan anys 40, Ball de Sant Ramon de Penyafort (dialogat).
BOVÉ 26:82. CQ 82-84:Aca. DT 16.8.83:9. EN 81-83. IP 2.87.

Miravet (Reb) *Festa d'Estiu, de Sant Domènec de Guzmán*. Cercavila amb banda de trompetes i tambors, Ball de Diables, curses de bicicletes i pedestres i concert. Sant Domènec de Guzmán és el patró dels terrissaires, ofici rellevant en l'economia local. Organitzada per la Societat Recreativa, dura 3 dies.
DT 28.7.82:10. GG 81-85:XI,365. IP 8.85.

Molina, la (Aj. d'Alp, Bce) *Festa de la Mare de Déu de les Neus*. Sardanes, sarau, concurs de rams de flors silvestres i més actes que poden variar cada any: xocolatada, gimcana, etc.
EN 81-83. FE 85:41. GG 81-85:XV,429. IP 12.86.

Montagut (Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Feliu de Riu*. Després de la missa, encant de tortells. L'ermita es troba dins el municipi però pertany a la parròquia de Sadernes, la qual és dins el terme de Sales de Llierca.
FE 85:46. IP 3.87.

Mont-ral (Aca) **Festa major*. Es va perdre cap a 1982. Força anys enrera s'havia fet el primer diumenge de setembre.
CQ 82-84:Aca. DC 64:260. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Móra la Nova (Reb) *Festa major de Sant Domènec de Guzmán*. Divendres a la tarda, repic de campanes i llançament de coets. Cada dia, cercavila amb gegants, cap-grossos i "majorettes". Dissabte a la tarda, cursa de bicicletes i festa infantil. Diumenge, campionats comarcals de natació. A la revetlla, Ball de les Nits Blanques amb la presentació de totes les noies que compleixen divuit anys durant l'anyada. Dilluns al vespre, castell de focs artificials per acabar les festes. Durant diversos dies, algunes competicions esportives, com concurs de pesca o tir al plat.
DT 30.7.82:16. GG 81-85:XI,365. IP 1.87.

Olius (Sol) *Festa major de la Invenció del Cos de Sant Esteve*. Sortint de missa, coca i barreja per als presents.
GG 81-85:II,438. R7 5.8.82:8. SL 87. IP 9.85.

Olvan (Ber) *Festa major*. Dissabte, competició de "trial" i revetlla. Diumenge, tir al plat. Dilluns, concurs de botifarra i ball amb batalla de "confetti". Dimarts, havaneres, castell de focs i festival infantil. Dimecres, concursos infantils. Antigament se celebrava per la segona Pasqua. El dia de Sant Salvador, romeria a la capella d'aquest nom.
EN 81-83. GG 81-85:II,438. R7 4.8.83:15. VL 85:61,235. IP 9.85; 10.85.

Orcau (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Ordal (Aj. de Subirats, Ape) *Festa major d'Estiu*. Diumenge, al migdia, cercavila amb gegants, nans, drac i ballets; al vespre, cantada d'havaneres. Dilluns, vermut popular.
EN 81-83. FU 2.8.85:19; 1.8.86:25,27. GG 81-85:V,477. 3V 6.8.82:9; 5.7.83:9. IP 3.86.

Palamós (Bem) *Festa del barri de Sant Joan*. La vigília, futbol sala i ball popular gratuït; a la mitja part, cantada d'havaneres. Diumenge, sardanes, titelles, coca i cremat. Organitzada per l'Associació de Veïns.
PD 5.8.83:14; 6.8.83:2,12,28; 7.8.83:2. IP 5.87.

Palol d'Onyar (Aj. de Quart, Gir) *Festa major*. Ofici solemne amb acompanyament d'orquestra. A la sortida, tradicionalment, es balla una sardana. Xocolatada, jocs de cucanya, teatre, etc.
FE 85:57. IP 8.86; 11.86.

Pals (Bem) *Festa major de Sant Domènec*. Dissabte, ofici solemne amb orquestra i concurs de caça submarina. Diumenge, tir al plat.
EN 81-83. FE 85:36. GG 81-85:IV,495. PD 3.8.82:15; 3.8.83:25; 6.8.83:13. IP 8.86.

Papiol, el (Bll) *Festa major d'Estiu, de Sant Antoni de Pàdua*. Diumenge, sardanes i ball de gala. Dilluns, jocs infantils i festival, amb elecció de la pubilla i l'hereu infantils. Dimarts, balls i castell de focs artificials.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PE 4.8.84:2; 7.8.84:2. PL 4.8.84:II; 7.8.84:IV. IP 9.86; 5.87.

Papiolet, el (Aj. de Sant Jaume dels Domenys, Bpe) *Festa major*. Recorregut pels carrers de la població amb el pa beneït, cercavila amb diables, Balls de Bastons i de Falcons i cursa popular.
FU 1.8.86:25. GG 81-85:V,477. 3V 5.8.83:10. IP 2.86.

Pinya, la (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major*. Divendres al vespre, ball. Dissabte, a la tarda, concurs de tractors i, a vegades, alguna prova automobilística; al vespre, ball amb elecció de la pubilla. Diumenge, al matí, ofici i campionat de truc per parelles; a la tarda, sardanes, xocolatada i jocs per a la mainada; i, al vespre, ball de fi de festa.
IP 8.86; 3.87.

Pobla de Montornès, la (Tar) *Festa major d'Estiu*.
DT 11.8.83:10. EN 81-83. IP 12.85.

Prenafeta (Aj. de Montblanc, Cba) *Festa major, de Sant Salvador*. Cercavila a càrrec dels grallers de Montblanc i concurs de dibuix infantil; a la tarda, ball amb grallers.
CI 13.8.83:6. EP 8.83:10. PR 85.

Puelles, les (Aj. d'Agramunt, Urg) *Festa major*. Recuperada cap a 1976. A la tarda, jocs de cucanya. Durant el ball del vespre es sorteja un corder.
GG 81-85:IX,411. PR 85. IP 3.86.

Puiggròs (Gar) *Festa major*. Antigament, se celebrava el 16 d'agost.
DC 64:321. GG 81-85:X,242,496. IP 3.81.

Purroi (Aj. de Benavarri, Bri) *Festes*. El patró del poble és sant Just. Tir al plat.
RB 7.83:15; 7.84:4. IP 4.87.

Riba, la (Aca) *Festa major*. Un dels actes tradicionals és l'homenatge a la vellesa, amb missa i repartiment d'obsequis. Fins a 1970 aprox. se celebrava el dia dels Sants Abdon i Senén, el 30 de juliol.
DT 8.8.82:8. EN 81-83. IP 2.87.

Rocafort de Vallbona (Aj. de Sant Martí de Riucorb, Urg) *Festa major, de Sant Salvador*. Pregó i cercavila amb gegants i cap-grossos. Fins a 1965 aprox., teatre. Dura de dissabte a dilluns.
GG 81-85:IX,214. IP 2.86.

Rojals (Aj. de Montblanc, Cba) *Festa major de Sant Salvador*. Concurs de tir al plat.
CI 23.7.83:4. PR 85. IP 9.86.

Roquetes (Beb) *Festa major al raval de Crist*. Pregó, joc del porc ensabonat, cursa de braus, curses pedestres, jocs de cucanya, desfilada de carrosses i homenatge a la vellesa. S'acaba amb la menjada col·lectiva d'una vedella. Dura de dijous a dilluns.
CQ 82-84:Beb. EI 11.8.83:6,9; 8.8.84:4. EN 81-83. IP 2.87.

Salàs de Pallars (Pju) *Festa major gran de la Mare de Déu de les Neus*.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. IP 8.85.

Sallent (Bag) **Fira d'Estiu*.
IP 10.85; 12.86.

Sant Esteve de Guialbes (Aj. de Vilademuls, Pes) *Festa major*.
IP 9.86; 4.87.

Sant Esteve de Palautordera (Vor) *Festa major*. Repic de campanes, corre-foc, cercavila amb gegants, serenata davant l'Ajuntament i esports.
EN 81-83. GG 81-85:VI,532. PG 30.7.82:17. IP 11.86.

Sant Esteve Sesrovires (Bll) *Festa major*. Diumenge, cercavila i sardinada. Ball de Garlandes, entre d'altres.
CC 5.8.83:14. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PL 4.8.83:IV. 3V 5.8.83:22. IP 9.86.

Sant Feliu de Buixalleu (Sel) *Festa major de Sant Feliu*.
CQ 82-84:Sel. FE 85:75. GG 81-85:III,411. IP 11.86.

Sant Guim de Freixenet (Sga) *Festa major*.
SG 15.8.84:23. IP 10.85.

Sant Hilari Sacalm (Sel) **Aplec de la Sardana*. Començà el 1978.
EN 81-83. FE 81:8. FE 85:75. MA 25.7.82:12. RI 1.8.81:6. IP 11.86.

Sant Joan d'Oló (Aj. de Santa Maria d'Oló, Bag) *Festa major*. Cursa popular, benedicció de cotxes amb repartiment de coca i moscatell i dinar de germanor. Al ball de tarda, rifa de la toia. La data no és del tot fixa.
R7 15.6.82:22; 19.6.82:7; 10.7.82:6. IP 1.87.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) *Festa major*. Divendres al vespre, cantada d'havaneres amb cremat de rom (des de 1983). Dissabte, cursa popular (des de 1981). Diumenge, cursa de bicicletes, matinades i cercavila amb bastoners, diables i alguns personatges més. El darrer dia dels 4 que dura, castell de focs d'artifici.
DB 13.5.77:38. EN 81-83. FU 2.8.85:38; 1.8.86:34-35; 31.7.87:34-35. GG 81-85:V,477. PR 86. 3V 30.7.82:10; 5.8.83:9. IP 2.86.

Sant Sebastià dels Gorgs (Aj. d'Avinyonet del Penedès, Ape) *Festa major*. Diumenge, cursa popular i refresc; a la tarda, xocolatada.
FU 2.8.85:27; 1.8.86:25. 3V 30.7.82:14; 5.8.83:9.

Sant Vicenç de Calders (Aj. del Vendrell, Bpe) *Festa major d'Estiu, de Sant Marc*. Cant d'havaneres, cursa popular (des de 1982), exhibició castellera, cercavila amb cap-grossos fets pels nens del poble, concursos de pintura ràpida (començat el 1975) i de pintura infantil (des de 1976) i sardinada. Al ball de nit, balls tradicionals del Fanalet, de l'Escombra i del Ram. Abans de 1940 era per Sant Marc; des d'aquesta data fins a 1974 no se celebrà.
FU 2.8.85:40; 1.8.86:25,27. 3V 16.7.83:23; 30.7.82:9; 29.7.83:11; 5.8.83:10. IP 5.86; 11.86.

Selva del Camp, la (Bca) *Festa de la Mare de Déu de Paretdelgada*. Fins a 1965 se celebrava el dia 5. A la tarda, ofrena infantil de flors i xocolatada.
BLASI 33:142,144. DT 8.1.78. GRAS 09:61. IP 12.85; 3.87.

Sentfores (Aj. de Vic, Oso) *Arrossada als pins del Pujolar*. Des de 1979, sardanes i arròs per als assistents. Organitzada per la Junta parroquial. El Pujolar és una casa pairal a 1 km del nucli.
IP 1.86.

Seurí (Aj. de Sort, Pso) *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*.

Son (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Taradell (Oso) **Aplec a l'ermita de Sant Corneli*.
AU 29.7.78.

Fira del Caçador. Començà el 1980, organitzada per la Societat de Caçadors de Taradell. El lloc habitual és al bosc del Pujoló. Parades d'armes, equips, gossos de caça, etc. Demostració de caça i exhibició de gossos.
AU 5.8.83:I. EN 81-83. FONT 86:51,53. MO 5.8.83:33; 6.7.84:37. N9 16.7.82:21; 30.7.82:5; 6.8.82:5; 22.7.83:6; 29.7.83:8; 5.8.83:9; 27.10.86:sup.26.

Tarragona (Tar) *Festes del barri de Sant Salvador*. Divendres, espectacle infantil. Dissabte, festival flamenc. Diumenge, cercavila amb música i castellers i traca de

fi de festes. Cada vespre, revetlla popular. Organitzades per l'Associació de Veïns.
DT 7.8.82:5; 4.7.83:4. SÁNCHEZ-CASCADO 87:15.

Tarroja de Segarra (Sga) *Festa major de Sant Salvador*. Missa cantada, jocs de cucanya i cercavila amb grallers. Antigament, a la vigília, cercavila a les cases de les famílies que sufragaven la festa. L'endemà, a l'hora de dinar, els majorals passaven casa per casa recollint-hi l'aportació econòmica i després començaven el ball de la tarda.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.86.

Tavèrnoles (Oso) *Festa major*. Al matí, xocolatada i jocs de cucanya; a la tarda, tir al plat; i, al vespre, ball amb rifes de xampany i ànecs. Un dels 3 dies que dura, dinar de germanor a la font del Ruquet.
GG 81-85:I,full de correc. N9 30.7.82:35; 29.7.83:12; 12.8.83:11. IP 10.86.

Tavertet (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Corneli*. Després de la missa, jocs de cucanya i arrossada. Es rifen un xai i una caixa de xampany per cobrir despeses. L'ermita existia ja el s. XIII i és dalt d'un cim.
AU 27.7.83:6. EN 81-83. GG 81-85:I,230. N9 30.7.82:9; 29.7.83:32. IP 3.86; 10.86.

Tona (Oso) *Festa major d'Estiu*. Dissabte anterior, Urbecross: "cross" urbà infantil (des de 1980). La vigília, gimcana amb automòbils. Diumenge, cursa ciclista, tir al plat, cercavila i trobada de gegants. Per acabar, focs artificials. Començà a principi del s. XX i dura 4 dies.
AU 5.8.83:10. GG 81-85:I,full de correc. N9 23.7.82:37; 30.7.82:33; 5.8.83:11. IP 10.87.

Tordera (Mar) *Festa major a l'ermita de Sant Daniel*. La vigília, a la tarda, jocs de cucanya; al ball del vespre, elecció de la pubilla. Dilluns, a la tarda, concurs de disfresses (des de 1982) i, al ball de la nit, rifa d'un xai.
DC 64:444. GINESTA 68:260. PR 86. IP 8.86.

Torre de Fontaubella, la (Pri) *Festa major d'Estiu*. El dilluns s'anomena "dia dels dropos" perquè tothom dorm i ningú no va a treballar. Antigament se celebrava el dia 15, però es canvià perquè no coincidís amb unes altres festes del voltant. Dura 3 dies.
IP 2.87.

Torrefeta (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major, de Sant Amanç de Rodez*. La vigília, dinar a la font amb pa amb tomàquet i pernil i vi. Diumenge, jocs de cucanya. Hi participa molta gent de les poblacions veïnes. Antigament se celebrava el 4 de novembre: el canvi fou motivat per la fredor del temps.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 10.85; 11.85.

Tossal, el (Aj. de Ponts, Nog) *Aplec a l'ermita de Sant Domènec*. Retornà el 1974 després de més de 30 anys de no celebrar-se. Benedicció del terme i de la coca, que després es distribueix als presents. Antigament aquesta festa era la del Gremi d'Espardenyers, molt actius a Ponts.
EN 84-85. FULL PARROQUIAL(Ponts) 4.8.74; 25.7.75. IP 10.85.

Vacarisses (Voc) *Festa major d'Estiu, de Sant Pere Apòstol*. Dies abans, pregó i elecció de pubilla. Cercavila amb els gegants (fets el 1985, representen el virrei Amat i la seva esposa). Segons els anys, xocolatada, cursa popular, cinema, concurs de pintura ràpida i cant d'havaneres. El grup de diables (creat el 1984) i el drac del poble fan un corre-foc. Concurs d'engalanament de balcons i carrers, exposició de caire cultural, cursa de disfresses amb vehicles sense motor i concurs de menjars.
DI 30.7.83:11; 28.7.84:13. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. VR 9.86:2-10. IP 11.86.

Valls de Torroella (Ajs. de Navàs i Sant Mateu de Bages, Bag) *Festa major*. Dissabte, al matí, xocolatada i joc de pistes per a la mainada; a la tarda, gimcana per a motos; i, al vespre, sardanes amb repartiment de coca i xampany. Diumenge, cercavila amb els gegants Francesc i Maria Teresa (creats el 1981 i el 1982) i el drac Llepanassos. Dilluns, des de 1980, Fira Boja, amb jocs i divertiments. Concurs de dibuix i trobada de gegants (des de 1983). Organitzada pel jovent des de 1976.
EN 81-83. R7 27.7.82:7,18; 29.7.83:4; 2.8.83:13. IP 10.85; 1.86.

Vansa, la (Aj. de la Vansa i Fórnols, Aur) *Festa major*.
CD 87a. EN 81-83. IP 9.86; 5.87.

Viabrea (Aj. de Riells i Viabrea, Sel) *Festa major de Sant Esteve*. Ofici amb acompanyament d'orquestra i cantada d'havaneres.
FE 85:74. IP 6.86.

Vilabella (Aca) *Festa major*. Al matí de divendres, cercavila -alguns anys, amb nans. Cursa ciclista. A la nit, corre-foc amb Ball de Diables (des de 1985).
DT 30.7.82:9; 5.8.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 12.85.

Viladamat (Aem) *Festa major*.
EN 81-83. FE 85:28. GG 81-85:IV,495. PD 31.7.82:9; 1.8.82:2. PR 86. IP 8.86.

Vilanova de Prades (Cba) *Festa major, de Sant Salvador*.
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 3.87.

Vila-sacra (Aem) *Festa major, de Sant Esteve*. Dissabte al matí, repicada de campanes. Cercavila amb "majorettes" i banda de música i futbol entre solters i casats. Cursa pedestre (des de 1980) i ofici solemne amb orquestra.
EM 4.8.82:6. EN 81-83. FE 85:29. GG 81-85:IV,495. PD 30.7.82:24. IP 11.86.

Vinallop (Aj. de Tortosa, Beb) *Festes majors de la Divina Pastora*. Dura 4 dies. El primer, llançament de coets, repartiment de panoli, cinema i actuació musical. El segon: jocs infantils amb xocolatada. El tercer: curses pedestres, aperitiu...; a la tarda, concurs de guinyot -joc de cartes- i ball amb concurs de disfresses. Diumenge, missa a l'aire lliure amb processó, ball-vermut, concurs d'allioli i baldanada.
CQ 82-84:Beb. VB 3.8.84:2. IP 1.87.

Vola, la (Aj. de Sant Pere de Torelló, Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Nazari*. Documentat ja el s. XVII.
SOLÀ s.d.:68. IP 8.78; 12.86.

Primera quinzena

Bítem (Aj. de Tortosa, Beb) *Trobada de les Terres de l'Ebre*. Celebrada des de 1977 amb un caire reivindicatiu, pacifista i ecologista. Repartiment de coquetes i vi bo i cercavila amb grup d'animació. Havent dinat, cinema, animació, sindriada i melonada; al vespre, festival de "rock" i "jazz".
EI 16.8.84:6; 22.8.84:3. VB 12.8.83:4; 17.8.84:2. IP 1.87.

Blanes (Sel) *Festa del barri de la Plantera*. Marxa popular, sardinada per als participants, cant d'havaneres, etcètera.
PD 4.7.82:2. IP 11.86.

Calella (Mar) *Revetlla popular de can Xena al carrer de l'Església*. Començà pels volts de 1976.
MR 30.7.83:10. IP 7.86; 10.86.

Cambrils (Bca) *Marxa Cicloturista Internacional*. Va començar el 1979. El recorregut varia cada any.
CI 27.7.84:4. DT 14.8.82:1,8. IP 11.85.

Camprodon (Rip) *"Cross" popular*. Celebrat des de 1980 i organitzat per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament.
N9 27.8.82:27. PD 27.8.85:15. IP 11.86.

Castanyet (Aj. de Santa Coloma de Farners, Sel) *Festa major*. Recuperada el 1982 per un grup de joves. Dissabte, pregó i activitats infantils; a la tarda, jocs de cucanya i xocolatada. Com a final, castell de focs. Algun any s'ha deixat de fer. S'havia fet una cursa de Santa Coloma de Farners al poble.
PD 24.8.82:8; 29.8.82:2; 20.8.83:27. RO 10.87:5. IP 7.86; 11.86.

Montblanc (Cba) *Festa del barri dels Bastoners*. La patrona del barri és santa Clara.
CD 85. PR 85. IP 9.86; 3.87.

Palamós (Bem) *Festival de Cançó Marinera i Mostra de l'Havanera Catalana*. El Festival s'inicià el 1972 i se celebra alguns dies abans de la Mostra, començada el 1982. Cremat per als presents a la platja de la Calonja.
FE 81:9. FE 85:36. GG 81-85:IV,460. PD 5.8.83:20; 14.8.83:19. IP 5.87.

Reus (Bca) *Festa major del barri de Fortuny*. Homenatge a la vellesa, dinar de germanor i ball.
DT 20.8.82:9; 1.9.83:8. IP 7.87.

Riba-roja d'Ebre (Reb) *Aplec de la Sardana*. Va començar el 1983 i se celebra a la plaça de l'Església.
DT 28.5.83:8. IP 6.85.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) *Festa dels Quintos*.
PD 7.8.82:8; 23.7.83:2,8. PLANAGUMÀ 83. IP 3.87.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Festa de l'Estiuejant*. Missa a l'ermita del Nen Jesús de Praga, a Joanet. Al vespre, concert de la parròquia.
IP 4.87.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Representacions del «Retaule de Sant Ermengol»*. Començades el 1957, és un espectacle teatral basat en diferents escenes de la vida del sant que té lloc al claustre de la Catedral.
CC 24.8.75. CL 76:51-52,54. DB 3.7.70; 20.7.71; 11.8.72. DL 5.7.75; 22.7.76; 10.8.77. GG 81-85:XVI,59. MA 6.7.73; 24.8.73; 27.8.77. IP 5.87.

Vilada (Ber) *Festa d'Estiu*.
EN 81-83. SZ 82:161. VL 85:61,261. IP 10.85.

Primer o segon diumenge

Altafulla (Tar) *Setmana del Turisme*. Diversos actes durant tota una setmana per promoure la població organitzats pel Centre d'Informació i Turisme. Celebrada des de 1970 aprox. Concursos esportius i artístics, revetlla popular, sardanes, etc.
DT 10.8.83:10. IP 11.85; 2.86; 1.87.

Sant Feliu de Codines (Vor) *Concurs de dibuix ràpid infantil*. Organitzat pel Centre Excursionista local.
IP 11.86.

Segon dijous

Pont de Suert, el (Ari) *Festa major*. La vigília, a la tarda, pregó i presentació de les pubilles; algun any, cant d'havaneres. El segon dia, jocs infantils i marató popular (des de 1979); sortint de l'ofici, homenatge a la vellesa; al vespre, desfilada de carrosses i banda local de tambors i cornetes. El darrer dia, al matí, desfilada de carrosses amb "majorettes", banda i cap-grossos; a la tarda, festival infantil. Cursa ciclista.
CD 86*b*. EN 81-83. MA 5.8.82:esp.3-4,7; 3.8.83:6-7. PR 79; 82; 85. IP 10.85; 7.86.

Segon dissabte

Alpicat (Sgr) *Festa de la Paella*. L'organitzen i hi participen majoritàriament els valencians residents a la urbanització de les Basses, amb dinar a base d'arròs.
MA 15.8.82:11; 14.8.83:1-9. IP 10.86.

Banyoles (Pes) *Festa del barri de Guèmol*. Cant d'havaneres.
PD 13.8.82:2. IP 4.87.

Begur (Bem) *Cantada d'Havaneres d'Estiu i de Cançons de Taverna*. Començà el 1980. És organitzada pel Casino Cultural al pati de les Escoles Velles.
FE 81:9. PD 5.8.83:21. PR 86. IP 9.86.

Fontscaldes (Aj. de Valls, Aca) *Festa major*.
CI 7.9.84:2.

Montblanc (Cba) *Festa del barri de Sant Domènec*. A la tarda, cercavila amb els grallers del barri i cóssos per a nens i grans; a la nit, cercavila amb els grallers, la mulassa i el drac. Es recuperà el 1982 després de 14 anys de no fer-se. Es reparteix espígol entre els assistents, com també coca i xampany. Dura de dimarts a dissabte.
AIRES DE LA CONCA 1.8.25; 10.8.27:5. CD 85. EP 8.82:12; 7.83:14; 7.84:16; 8.84:15. PR 82; 83; 84; 85. IP 9.86.

Vilafant (Aem) *Festa major del barri de les Forques*. Organitzada per l'Associació de Veïns. Gimcana i, durant el ball del vespre, rifa d'un xai i de xampany.
PR 86.

Segon diumenge

Aiguafreda (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador.*
IP 9.78; 11.85.

Aiguaviva de Bergantes (Mat) *Festa de Sant Llorenç.* Tradicionalment els quintos organitzaven aquesta festa, que ha esdevingut la més important del poble.
IP 1.87.

Albi, l' (Gar) *Festes d'Estiu.* Actes culturals esportius i recreatius. Abans de 1982 se celebrava el 27 de setembre: el canvi va ser motivat perquè l'absència de forasters en desmillorava la celebració.
EN 81-83. GG 81-85:X,262. MA 12.8.83:13. IP 11.85; 11.86.

Alforja (Bca) *Festa dels Amics d'Alforja.* La vigília al vespre, revetlla popular. Diumenge al matí, cercavila, jocs infantils, etc.
EN 81-83. IP 3.87.

Aramunt (Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 8.85; 6.87.

Aransís (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Argençola (Ano) *Festa major.* Jocs infantils i xocolatada. Abans se celebrava per Sant Llorenç, el 10 d'agost.
GG 81-85:V,477. IP 10.85.

Argentona (Mar) *Festa del veïnat del Molí.* Surten els gegants propis.
IP 9.86; 10.86.

Bar (Aj. d'Aristot i Toloriu, Aur) *Festa major.* Abans se celebrava el 8 de setembre, però es va traslladar perquè els estiuejants hi poguessin assistir.
CD 87*a*. EN 81-83. GG 81-85:XV,430. IP 9.86; 12.86.

Bellmunt de Mesquí (Mat) *Festa major.* Com que els patrons del poble són els sants Cosme i Damià, fins a 1977 aprox. se celebrava el seu dia, pel setembre.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Bisbal de Falset, la (Pri) *Aplec a la cova de Santa Llúcia.* A partir de 1982 s'ha recuperat aquest esplèndid marc natural, amb una capella de la santa, que ja havia servit d'hospital en temps de la guerra de 1936-1939. En aquesta diada tornen al poble molts dels seus fills que no s'hi estan habitualment.
IP 2.87.

Brunyola (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Romà.* Ofici amb orquestra i rifes de tortells i xampany.
DC 64:66. EN 81-83. EN 84-85. FE 85:72. GINESTA 72:150. IP 7.86.

Calassanç (Aj. de Peralta de Calassanç, Lli) *Festa major.* Se celebra aquest dia des de començaments dels anys 70. Ronda per tots els carrers cantant jotes davant de les cases habitades, tir al plat, teatre i campionat de jocs de cartes. Abans es feien curses a peu.
IP 7.86; 8.86.

Cal Rossell (Aj. de Torrelavit, Ape) *Festa major.* La vigília, sopar de germanor amb cremat de rom.
FU 2.8.85:43; 1.8.86:27.

Castellciutat (Aj. de la Seu d'Urgell, Aur) *Festa major de Sant Feliu Africà.* Es conserva la dansa típica de l'Esquerrana, ballada a la plaça pel jovent i per gent gran al migdia. Prèviament, els joves fan la Marsellana: marxa de passos rítmics al so de la música fins a un paratge fora del poble, on prenen aigua anisada. Antigament, Ball de l'Aigua-ros (encara es feia a començament de segle: consistia en dos grups de parelles que s'encaraven i retrocedien fent passos rítmics seguint una música airosa). També s'havia fet el Ball Enrobat, en el qual es prenia la balladora als participants: el començava la gent gran amb gravetat i reverència i l'acabava el jovent, que donava més vivesa a la ballada. Abans se celebrava l'1 d'agost.
CD 87*a*. GEC 70-81:VII,80. GG 81-85:XVI,37. PONS 82:23. IP 2.86; 5.87.

Central de Cabdella, la (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 4.86.

Ciutadilla (Urg) *Festa major, de Sant Roc.* Processó i, alguns anys, xocolatada i cant d'havaneres.
GG 81-85:IX,210. IP 2.86.

Coma-ruga (Aj. del Vendrell, Bpe) *Festa major.* Cercavila amb grallers, gimcana, concurs de pesca infantil i "cross" popular.
FU 1.8.86:27,29. 3V 6.8.82:10. IP 11.86.

Cornudella de Montsant (Pri) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1977.
DT 14.8.82:5; 7.4.83:10. PG 18.8.83:24. IP 2.83.

Costa del Montseny, la (Aj. de Fogars de Montclús, Vor) *Festa major.*
EN 81-83. PG 6.8.82:24. IP 11.85; 12.85.

Esterri d'Àneu (Pso) *Festa major.* Dissabte al migdia, Ball Pla, l'Esquerrana i Ball de Guapos. Segons la llegenda, el Ball de l'Esquerrana té origen en una dansa en què no calia fer servir el braç dret i inventada per acontentar una filla d'un comte del Pallars a la qual mancava aquesta extremitat. Antigament, es feia el 8 de setembre. El canvi es produí per aprofitar la major assistència de visitants de fora.
AM 58:122-123. CAPMANY 48:47-52. CD 86*b*. DL 14.3.79:6. EN 81-83. MA 8.9.83:12; 10.9.83:8. PR 85. IP 11.85.

Figuera, la (Pri) *Aplec a l'ermita de Sant Pau.* Diada de veneració de la Mare de Déu de la Mola, la imatge de la qual és en aquesta ermita. Començà el 1970. A la tarda, activitats culturals al poble.
ASENS 81:146. DT 14.8.86; 24.8.77; 7.4.83:10. EN 81-83. EN 84-85. FD(Tortosa) 20.8.72. FE 81:9. PG 11.8.83:4. SZ 82:153.

Figueres (Aem) *Festes populars del barri de Juncària.* Començaren el 1981. Dissabte, festival infantil i xocolatada. Diumenge, homenatge a la tercera edat amb berenar.
PD 9.9.83:2; 10.9.83:2; 11.9.83:2. IP 9.87.

Fondespatla (Mat) *Festa major.* Cercavila, concursos de truites i de guinyot -joc de cartes- i ballades de jotes aragoneses. Abans, vaquetes i àpat a la plaça. Antigament es feia per Sant Miquel.
IP 6.86.

Gunyoles, les (Aj. d'Avinyonet del Penedès, Ape) *Festa major*. Dissabte a la nit, castell de focs i ball. L'endemà, cercavila amb el grup de dimonis locals. Dilluns a la tarda, concurs de truc (des de 1982). Dura 4 dies.
FU 2.8.85:43; 1.87:45; 24.7.87:8. PR 86. 3V 6.8.82:10.

Lleida (Sgr) *Festa major del barri de Balàfia*. Cercavila amb gegants i cap-grossos, homenatge a la tercera edat, concurs de botifarra -joc de cartes... Dura 4 dies.
MA 24.8.82:13; 24.8.83:18. IP 4.87.

Llombardes, les (Aj. de Torrelles de Foix, Ape) *Festa major*. La vigília, ball de vetlla. Diumenge, exhibició de cavalls.
FU 2.8.85:29; 1.8.86:27. 3V 12.8.83:13.

Moià (Bag) *Caminada popular pel Moianès*. Iniciada el 1981.
R7 2.1.82:sup.XXIV. IP 12.86.

Mont-roig de Segarra (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Festa major*. Jocs infantils. Fins a finals dels 70 se celebrava el primer diumenge d'octubre perquè els pagesos encara no havien acabat de batre. La patrona de la parròquia és l'Assumpció de la Mare de Déu.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 9.85.

Morana, la (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major*.
GG 81-85:IX,411. IP 11.85.

Ogassa (Rip) *Festa d'Estiu o de la Germandat de Sant Joaquim*. Balls típics del Puig de França, de la Maniera i de Sant Ferriol i titelles. L'últim dia, ball de disfresses amb premis a les millors. Dura 3 dies. La Germandat de Sant Joaquim, centenària, es dedicava als socors mutus entre els miners.
FE 85:64. GG 81-85:I,full de correc. N9 19.8.83:18. PD 13.8.83:28. RI 1.8.81:6. IP 4.86.

Olius (Sol) *Festa major, de Sant Just de Joval*. Dissabte al vespre, curses de cavalls -no cada any- i revetlla. Diumenge al matí, cercavila, coca i barreja per als assistents, jocs de cucanya i tir al plat; a la tarda, futbol entre casats i solters.
GG 81-85:II,438. R7 3.8.82:18; 5.8.82:8; 10.8.82:10. IP 9.85; 3.87.

Ordino (And) *Travessa d'Estiu a la Parròquia d'Ordino*. Organitzada des de 1982.
PO 10.8.84:11; 9.8.85:21. IP 8.87.

Pacs del Penedès (Ape) *Festa major*. Sortint d'ofici, cercavila amb gegants, grallers i grups i danses de la comarca. Cantada d'havaneres i gimcana de tractors. El tercer dia, batalla de paperets.
EN 81-83. FU 2.8.85:21; 1.8.86:27,29; 31.7.87:46-47. GG 81-85:V,477. PR 86. 3V 6.8.82:10; 5.7.83:9. IP 2.86.

Pobla de Montornès, la (Tar) *Festivals de teatre, música i dansa catalana*. Organitzats des de 1982 per l'entitat Amics de Montornès durant 3 o 4 dies.
DT 11.8.83:10. IP 12.85.

Portbou (Aem) *Aplec de la Sardana*. Començà el 1971, organitzat pel Foment de la Sardana i de la Cultura.
EN 81-83. FE 81:9. FE 85:26. MA 7.8.82:9; 6.8.83:6. PD 8.8.82:2; 26.2.83:24; 12.8.83:28; 17.12.83:24. PG 11.8.83:4. RI 1.8.81:6. IP 9.86.

Queixàs (Aj. de Cabanelles, Aem) *Festa del Roser*.
IP 5.87.

Ràfels (Mat) *Festa major de Sant Rafael*. S'havia celebrat el tercer diumenge d'octubre.
GG 81-85:XI,366. IP 6.86.

Riudoms (Bca) *Fira de Sant Llorenç o de l'Avellana*. Des de 1981, dedicada especialment a promoure l'avellana. També hi ha maquinària agrícola i industrial. A mitjan segle XIX era sobretot de porcs, aviram i tota mena de ramats. Pregó, esports i cercavila amb gegants i cap-grossos. Des de 1968 fins a 1979, caravana de tartanes entre Riudoms i Cambrils, amb un dinar a mig camí a base de coca de recapte. Dura 3 dies.
AH 2.83:11. AL 2.83:25. CA 17.8.80:sup.6; 26.10.80:3. CL 76:56-57. DS 5.3.83:12. DT 3.8.82:10; 8.8.82:9; 8.5.83:12; 20.7.83:11; 14.8.83:10; 17.8.83:8; 14.9.83:12. EN 81-83. FI 86:54. GG 81-85:VII,241. MO 6.8.82:29; 5.8.83:33; 6.7.84:37. PAGAROLAS 82:34-35. SZ 82:182. 3V 25.3.83:20. IP 11.85; 3.86.

Roda de Ribagorça (Aj. de la Pobla de Roda, Bri) *Festa major*. Fins a 1977 aprox. es feia per Sant Agustí, el 28 d'agost. Pels volts d'aquell any també es perdé el costum de ballar la Pastorada.
ARCO 43:394-411. BUSQUETS 77:119-120. CAPMANY 78:133-137. DB 7.83:15. GG 81-85:XII,475. IP 5.86; 4.87.

Rovira Roja, la (Aj. de Sant Martí Sarroca, Ape) *Festa major*. Havaneres, tir al plat amb sardinada, xocolatada, concurs de dibuix i exhibició de l'esbart local.
FU 2.8.85:35; 1.8.86:27. PR 86. 3V 6.8.82:10; 5.7.83:9.

Santa Eulàlia de Ronçana (Vor) *Festa major*. Gimcana de cotxes, concursos de dibuix infantil i de pintura ràpida i concert-vermut a l'envelat.
PG 6.8.82:17; 11.8.83:15. IP 10.85.

Sant Quirze Safaja (Vor) *Festa major*.
GG 81-85:II,437. IP 11.86.

Sedó (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major d'Estiu*.
GG 81-85:IX,411. IP 11.85.

Solsona (Sol) *Festa major del carrer de Sant Domènec*. Divendres, tronada, sarau i enramada al vespre. Dissabte al matí, diana, missa al carrer i proclamació de la pubilla amb coca i barreja; a la tarda, actes infantils amb xocolatada; i, al vespre, revetlla amb Ball del Fanalet.
R7 5.8.82:15.

Suterranya (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major*.
IP 6.87.

Tiurana (Nog) *Festa del Roser*. Processó solemne pels carrers de la vila. Es nomenen les priores del Roser per a l'any següent: una de casada i una de soltera. Durant la missa, benedicció dels típics redortons -mena de tortells-, en els quals es col·loca una rosa i que són distribuïts per les priores a totes les famílies a l'hora del llevant de taula.
EN 81-83. IP 10.85.

Vilagrasseta (Aj. de Montoliu de Segarra, Sga) *Festa major*. Al matí, ofici i jocs de cucanya; a la tarda, futbol; coca, xocolatada i moscatell per als assistents i ball a la plaça. Abans se celebrava per Sant Agustí, el 28 d'agost. Després, cap a 1965, va ser traslladada al darrer diumenge d'agost fins que es va perdre cap a 1970. Recuperada el 1985 en aquesta nova data.
IP 2.87.

Vinyoles d'Orís (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Concurs de pesca*.
N9 6.8.82:27. IP 1.86; 2.86.

Tercer dissabte

Albanyà (Aem) *Festa d'Estiu*. Iniciada cap a 1981, no ha arrelat del tot.
EN 81-83. IP 5.87.

Guàrdia dels Prats, la (Aj. de Montblanc, Cba) *Festa major, de la Mare de Déu*. Desfilada de la banda de cornetes i tambors, processó i cóssos per als infants.
EP 8.82:9; 9.82; 8.83:10; 10.83:11. PR 85.

Puigdàlber (Ape) *Festa dels Diables*. Celebrada amb motiu de l'aniversari de la creació d'un grup de diables al poble el 1981. Corre-foc pels carrers i traca final.
3V 18.6.82:14. IP 2.86.

Seró (Aj. d'Artesa de Segre, Nog) *Festa major*.
GG 81-85:X,402. IP 6.87.

Tercer diumenge

Alforja (Bca) *Festa dels Avis*. Cercavila amb gegants, missa i refresc per als assistents. Es va recuperar el 1983 després de 20 anys de no fer-se.
DT 21.8.83:10; 28.8.83:10. IP 3.87.

Anya (Aj. d'Artesa de Segre, Nog) *Festa major*. Jocs de bitlles i per a la mainada i ball, amb repartiment de coca i mistela i rifa de pernil o d'un xai.
GG 81-85:X,398. IP 5.87.

Arbúcies (Sel) *Festa major*. La vigília, cercavila amb els "serafins" -colla de músics afeccionats-, gegants i cap-grossos, pregó i focs artificials. L'endemà, concert-vermut i jocs de cucanya. Dimarts següent, costum d'anar fins a la masia de can Quadres, on, després de ballar sardanes al pati, es berena amb xíndria i meló pels prats del voltant; al vespre, ball de fi de festa amb elecció de la pubilla de l'any. Antigament es feia el mes de juny en honor de sant Quirze i santa Julita, però es canvià perquè és època d'intensa tasca agrícola.
EN 81-83. FE 85:71. GG 81-85:III,411. MO 19.8.83:33. PD 21.8.83:12; 23.8.83:10. PR 85. SZ 82:165. IP 7.86.

Bàscara (Aem) *Festes d'Estiu, de Sant Joaquim*. Divendres al vespre, cant d'havaneres. Dissabte i diumenge, sardanes i ball.
FE 85:21. PD 20.8.83:7; 21.8.83:12. IP 8.86.

Benavarri (Bri) *Festes d'Estiu*.
GG 81-85:XII,383. RB 7.83:15; 7.84:4. SZ 82:180. IP 4.87.

Boixadors (Aj. de Sant Pere Sallavinera, Ano) *Festa major*. Missa, vermut i sardanes amb tocadiscos. A la tarda, activitats per a la canalla.
IP 1.87.

Burg (Aj. de Farrera, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Cabó (Aur) *Festa major*. Al ball del vespre, rifa d'una toia. Com a final de festa, cremada de rom per als presents. Abans es feia per Sant Serni.
IP 9.86; 5.87.

Cabòries, les (Aj. d'Avinyonet del Penedès, Ape) *Festa major*. Cercavila, castell de focs i activitats per a la canalla.
FU 1.87:45. IP 87.

Cabrera d'Igualada (Ano) *Festa de la urbanització del Castell de Cabrera*. Organitzada per l'Associació de Propietaris.
IP 11.85.

Cases Noves de Can Pardo, les (Aj. de Mediona, Ape) *Festa major*. Diumenge al vespre, foc al carrer i repartiment de torrades amb all.
EN 81-83. FU 2.8.85:29; 15.8.86:31,33; 1.87:45. IP 5.87.

Castellar de N'Hug (Ber) *Concurs Internacional de Gossos d'Atura*. Iniciat el 1948 a Ribes de Freser, es va començar al poble el 1961. El gos ha de fer que el ramat segueixi un itinerari marcat, passi per una portella d'un metre i mig d'ample i entri a la cleda i en surti tot seguit. El pastor només s'hi comunica a distància amb crits, xiulets o el bastó. Hi participen pastors de França, d'Andorra, del País Basc i de Catalunya.
AV 22.8.78. BEUNZA 82. CC 15.4.78. DB 23.8.68:21; 25.8.72; 20.3.70; 16.6.74. EN 81-83. FARRÀS 79:43. FE 81:12. GG 81-85:II,347. MO 26.8.83:33. N9 17.9.82:10. PD 7.9.83:7. R7 24.8.82:19; 26.8.82:7; 28.8.82:10; 31.8.82:11; 13.8.83:22; 23.8.83:9; 25.8.83:14; 27.8.83:3. VA 10.10.67. VILALTA 84*b*: 70-71. VL 85:58,61,190. IP 9.85; 2.87.

Castellnou d'Oluges (Aj. de Cervera, Sga) *Festa major de Sant Roc*. Celebrada al pilar de Sant Roc.
MA 15.8.82:2. SG 20.9.83:17; 15.8.84:13; 1.9.84:3. IP 10.87.

Domeny (Aj. de Girona, Gir) *Festa major*. La vigília al vespre, ball i torrades per als presents. L'endemà, concert.
FE 85:56,58. GIRONA 85:72. PD 21.8.83:7,12. IP 5.87.

Escaló (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) *Festa major de Santa Helena*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Espot (Pso) *Festa major*. Començà a celebrar-se el 1984 atesa la gran afluència de visitants en aquestes dates.
IP 1.86.

Floresta, la (Gar) *Festa major*. Fins a 1978 aprox. es feia el 14 de setembre. El canvi va ser motivat per facilitar l'assistència a la gent.
GG 81-85:X,235,495. IP 3.87.

Fórnols de Matarranya (Mat) *Festa major*.
GG 81-85:XI,366. IP 6.86.

Gerri de la Sal (Aj. de Baix Pallars, Pso) *Festa major*. Ball de la Morisca, interpretat per una sola parella amb una gran impetuositat.
AM 58:102. CAVALL FORT 8.81:7. CC 25.8.78; 21.8.82:16. CD 86*b*. CL 76: 47-49. CQ 82-84:Pso. DC 64:183. EN 81-83. ESTORCH 28:169-170. FE 81: 9. MA 8.9.83:13. MO 30.7.82:29; 19.8.83:33; 6.7.84:37. VIOLANT 34:26-27.

Gratallops (Pri) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Consolació*. Se celebrava el 25 de març i es perdé pels volts de 1970; després es recuperà per la Mare de Déu de Setembre i més endavant passà a la diada actual.
DC 64:190. IP 2.85.

Guils de Cerdanya (Bce) *Aplec*. Es fa a la muntanya en una esplanada anomenada la Fontanera. Hi assisteix gent del poble i de la comarca. Focs en què cadascú cou el que porta. Iniciat cap a 1983.
IP 12.86.

Lasquarri (Bri) *Festa major*. Fins als anys 70 se celebrava el 8 de setembre.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Llagunes (Aj. de Soriguera, Pso) *Festa major*. Abans s'havia celebrat el tercer diumenge de setembre.
CD 86*b*. BUTLLETÍ 7.85:8. IP 6.87.

Llorona (Aj. d'Albanyà, Aem) **Festa del Roser*.
EN 81-83. FE 85:21.

Manresa (Bag) *Festa del barri de Miralpeix*. La vigília a la tarda, xocolatada, jocs de cucanya i elecció de "miss" del barri. Diumenge, concursos de pesca infantil, pintura i dibuix.
R7 21.8.82:18; 18.8.83:15; 20.8.83:23; 27.8.83:sup.34.

Molló (Rip) *Trobada sardanista*. Rifa de pernils, llonganisses, coca i xampany. Començà a celebrar-se a l'inici dels anys 80.
EN 81-83. IP 4.86; 11.86.

Peramola (Aur) *Festa major*. A la sortida d'ofici, Ball de Bastons i desfilada de gegants i nans. Llevant de taula.
CD 87*a*. MA 19.8.83:15.

Pobla de Roda, la (Bri) *Festa major*. El primer dia, ballada de jotes. El darrer dia, sopar per a tot el poble i jocs per a la canalla.
IP 4.87.

Pobleta de Bellveí, la (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major d'Agost*. Es va fixar aquest dia perquè no coincidís amb cap més festa de la vall. S'havia fet el Ball Pla a la sortida de missa.
CD 86*b*. LLUÍS 81-82. IP 4.86; 6.87.

Ripoll (Rip) *Festa de la plaça de l'Abat Oliva*. Revetlla.
N9 19.8.83:28.

Salo (Aj. de Sant Mateu de Bages, Bag) *Festa major*. Concurs de dibuix i pintura infantils (des de 1982). Algun any, futbol femení.
EN 81-83. R7 19.8.82:15; 20.8.83:23.

Santa Coloma d'Andorra (Par. d'Andorra la Vella, And) *Festa major*.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. IP 4.87.

Santa Maria de Montmagastrell (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa major*. Missa solemne, esmorzar amb arengades i amanides i ball a la tarda.
GG 81-85:IX,184. IP 5.87; 6.87.

Sant Antoni de Vilamajor (Vor) *Festa major d'Estiu*. Comença divendres al vespre amb una funció (teatre, sarsuela...). Cercavila amb gegants, la cuca del poble i banda; elecció de la pubilla, actuació de l'esbart local i esports. El dia 27, Sant Lleïr, missa i sardanes a l'ermita. Es fa el dissabte i el diumenge anteriors al darrer dijous per tal que no coincideixi amb la de Granollers.
DC 64:359. GALLARDO 38:178. GG 81-85:VI,523. PG 20.8.82:23; 18.8.83: 3. IP 11.86.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa major del barri del Poblesec*.
CD 87*a*.

Sisquella, la (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa major*. Només hi ha tres cases habitades. Dissabte a la tarda, missa, repartiment d'entrepans o de coca i ball amb uns pocs músics. Tots els actes es fan el dissabte malgrat que la festa sigui pròpiament el diumenge.
IP 2.87.

Talarn (Pju) *Festa major*. Abans se celebrava per la Mercè, però pels volts de 1975 es va traslladar a aquesta diada.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. IP 6.87; 7.87.

Tarragona (Tar) *Festes del barri de Bonavista*. Divendres, coets i coronació de pubilles i dames d'honor. Dissabte, cercavila amb "majorettes" i marató. Diumenge al vespre, traca de fi de festes.
DT 11.8.83:7. SÁNCHEZ-CASCADO 87:17.

Urús (Bce) *Festa major*. La vigília, aplec a l'ermita de Sant Grau (situada a 1,5 km). L'endemà, actuació d'un esbart i concurs de tir al plat. Des de 1983, exposició d'herbes remeieres de la Cerdanya.
EN 81-83. EN 84-85. FE 85:42. IP 6.86.

Vacarisses (Voc) *Festa major del carrer de la Barceloneta*. Alguns anys, "quo vadis", cant d'havaneres, sopar de germanor, xocolatada, concurs de cuina i cercavila amb gegants propis.
DI 22.8.83:9. VR 10.86:7. IP 11.86.

Festes del barri de Torreblanca. Dissabte a la tarda, jocs de cucanya. Diumenge al matí, "quo vadis". La patrona del barri és la Mare de Déu de Montserrat.
DI 22.8.83:9. IP 11.86.

Valldossera (Aj. de Querol, Aca) **Aplec*. El 1965 ja s'havia perdut.
BLASI 33:69. IP 2.87.

Vilamitjana (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major*.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju.

Vilosell, el (Gar) *Festa major*. Curses, jocs de cucanya, cercavila, etc.

DT 14.9.82:11; 18.8.83:11. GG 81-85:X,266,496. MA 26.8.82:10; 18.8.83:12. SZ 82:165. IP 2.86; 3.87.

Dilluns després del tercer diumenge

Begudà (Aj. de Sant Joan les Fonts, Gax) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Mont-ros*. Edifici romànic en ruïnes.

CONSTANS 54:131. PI 81:112,114.

Segona quinzena

Camprodon (Rip) *Festa del carrer de Sant Roc*. Ball de la Maniera i jocs infantils.

N9 6.8.82:27. PD 11.8.82:2. SI 28.1.75.

Tortosa (Beb) *Festa major del barri del Carrilet*. Festival infantil amb xocolatada i baldanada.

EI 15.9.83:2. IP 1.87.

Penúltim dissabte

Cabra del Camp (Aca) *Festa major de la Santa Creu*. Processó amb el Sant Crist, que té fama de miraculós, i gimcana.

DT 29.8.82:11. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Festa major de la Placeta*. En el ball de revetlla, repartiment de coca, de fuet i de vi.

N9 20.8.82:23; 27.8.82:8-9. RI 12.9.81:7.

Torregassa, la (Aj. de Sant Jaume dels Domenys, Bpe) *Festa major*. Diumenge al migdia, Processó del Pa Benèit. Sortint d'ofici, concert-vermut.

CQ 82-84:Bpe. FU 15.8.86:31,33. IP 11.86.

Penúltim diumenge

Arinsal (Par. de la Massana, And) *Festa major*. Dissabte, missa, cercavila, tir al plat, vaquetes -algun any- i ball. L'endemà, missa, gimcana o "trial", desfilada de "majorettes" d'Andorra la Vella i ball a la tarda i al vespre.

CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 16.8.86:13. IP 6.87.

Barberà de la Conca (Cba) *Festa major*. Els gegants que surten van ser construïts el 1984. Antigament es feia el primer diumenge de setembre.

EN 81-83. EP 1.84:17. GG 81-85:IX,412. IP 9.86; 3.87.

Batea (Tal) *Festa major de Sant Miquel*. La vigília al matí, tir al plat i "motocross"; al vespre, cant d'havaneres amb cremat. Diumenge, concurs de carrers engalanats (des de 1985): la majoria dels carrers del barri antic es guarneixen, amb un gran efecte estètic; al vespre, corre-foc amb grups d'altres pobles de la comarca. Dilluns, cursa pedestre. Dimarts, marató; a la nit, quan s'acaba el ball, surt la "xaranga", conjunt musical improvisat que volta pels carrers fins que surt el sol; aleshores, cercavila amb la banda. Dimecres, Festa dels Quintos, que trauen el Toro de Foc -animal fantàstic que va tirant coets i petards. Alguns anys, vaquetes. Fins al 1985 es feia el segon diumenge de setembre. Fins a 1975 aprox., Dansada, amb ball de jotes. També s'havien fet diverses curses.

AM 58:134-135. CQ 82-84:Tal. EN 81-83. FE 81:16-17. GG 81-85:XI,254. IP 1.87.

Bellmunt d'Urgell (Nog) *Festa major de Sant Bartomeu*. Se celebra el cap de setmana després de la Mare de Déu.

EN 81-83. GG 81-85:X,433,496. IP 10.85; 6.87.

Benavent de la Conca (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major*.

CD 86*b*. IP 6.87.

Borredà (Ber) *Festa major*. Entre diversos actes, "cross" popular (des de 1979), teatre, campionat de botifarra, concurs de pintura infantil i futbol entre solters i casats.

EN 81-83. N9 20.8.82:23. R7 19.8.82:15; 24.8.82:18; 18.8.83:14; 20.8.83:12; 23.8.83:22. VL 85:61,62. IP 9.85; 2.87.

Campllong (Aem) *Festa major, de Sant Quirze i Santa Julita*. Divendres, repic de campanes, teatre i havaneres amb cremat per als presents. Dissabte, festival infantil. Diumenge hi sol haver una mostra de patinatge artístic.

EN 81-83. FE 85:54. GG 81-85:III,411. PD 20.8.82:21; 26.8.83:19; 1.9.83:7; 24.8.85:sup.5. IP 9.86.

Espluga Calba, l' (Gar) *Festa major d'Estiu*. Xocolatada i més actes durant el cap de setmana.

EN 81-83. GG 81-85:X,250,495. MA 27.8.83:14. IP 10.85; 3.86.

Hostalets de Balenyà, els (Oso) *Festa major*. Cada any, tómbola a benefici d'alguna iniciativa social i teatre. Dissabte a la tarda, cercavila amb la gent disfressada. Diumenge, al matí, festival infantil; a la tarda, cant d'havaneres. El 1976 començà un concurs de pintura ràpida i el 1983 una gimcana tractorista.

AU 5.8.83:7. GG 81-85:I,full de correc. N9 20.8.82:10,12-13; 12.8.83:21; 19.8.83:18.

Llançà (Aem) *Festa major d'Estiu*. Concursos de pintura ràpida i de colles sardanistes i cantada d'havaneres. Antigament se celebrava el 8 de setembre: el canvi va ser motivat per les tasques de la verema. Dura 3 dies.

EM 1.9.82:8. EN 81-83. FE 85:24. PD 18.8.82:9; 16.8.83:7; 17.8.83:2; 18.8.83:2; 19.8.83:2; 20.8.83:2; 21.8.83:2,12. SZ 82:182. IP 9.86.

Llofriu (Aj. de Palafrugell, Bem) *Festa major*. Dissabte, festival infantil amb xocolatada; al vespre, cant d'havaneres. L'endemà, ofici solemne amb orquestra. Fa uns 50 anys se celebrava per la Degollació de Sant Joan, el 29 d'agost, però es traslladà perquè no coincidís amb festes dels voltants.

EN 81-83. FE 85:35. GG 81-85:IV,495. PD 21.8.82:8; 27.8.82:2; 20.8.83:2, 10; 21.8.83:2; 28.8.85:22. SZ 82:182. IP 5.87.

Maldà (Urg) *Festa major*.

EN 81-83. GG 81-85:IX,218. IP 6.87.

Manlleu (Oso) *Festa del barri de Gràcia*. Començà el 1975. El primer dia dels 5 que dura, baixada d'en Florenci Ficapals del campanar, cercavila amb carrosses i banda de música i elecció de les pubilles del barri. El dia següent, al vespre, ball amb la Palma Jazz Band, orquestra que cada any improvisen els veïns. Els altres dies, funció teatral a càrrec de gent del barri, "cross" popular (des de 1975) i sopar de germanor. Dissabte, despertada general, futbol entre solters i casats i jocs de cucanya. Diumenge, al matí, xocolatada i, des de 1980, homenatge a la vellesa; a la tarda, cant d'havaneres i actuació d'un esbart. Un dels actes més tradicionals és l'olimpíada popular, que té lloc més d'un dia. Comença immediatament després d'acabar-se la festa major de la vila i els carrers es guarneixen.

N9 13.8.82:23; 20.8.82:12-13,33; 27.8.82:9; 19.8.83:18,28. PR 87. IP 10.86.

Mata (Aj. de Porqueres, Pes) *Festa de les Gales*. La vigília, cercavila i jocs de cucanya amb xocolatada. L'endemà, concurs de dibuix ràpid infantil i juvenil (des de 1976) i cantada d'havaneres.

DC 64:239. FE 85:57. GG 81-85:III,411. PD 24.8.85:2; 25.8.85:2. PLA 46: 367. IP 4.87.

Montferrer (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa major*.

CD 87*a*. IP 9.86.

Passanant (Cba) *Festa major de Sant Jaume*. Havaneres.

EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 4.85.

Rocallaura (Aj. de Vallbona de les Monges, Urg) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Tallat*. Hi acudeixen veïns de Belianes, els Omellons, Agramunt, Sant Martí de Maldà, Montblanquet, Anglesola, Vallfogona de Riucorb, l'Ametlla de Segarra, Albió i del poble. S'ha recuperat des de 1975 gràcies als Amics del Tallat, que després de 150 anys de descurança n'han adquirit la propietat i l'han agençat. A Rocallaura, el dia abans, festa amb processó i algun altre acte com ara teatre, etc.

CC 21.8.77; 18.8.78. DT 17.8.76; 20.8.78; 17.8.79; 20.8.82:4. FE 81:11. GEC 70-81:XIV,145. GG 81-85:IX,229,307. GUIA 87. MA 13.8.76; 2.2.78; 11.8.78; 24.8.83:15. NT 1.9.84:11. IP 6.87.

Sorre (Aj. de Sort, Pso) *Festa major*.

CD 86*b*.

Vallverd (Aj. de Montbrió de la Marca, Cba) *Festa major*.

IP 3.87.

Diumenge abans del darrer dijous

Vilanova del Vallès (Vor) *Festa major*. Pregó, desfilada de trabucaires, cercavila amb grup d'animació, havaneres, etc.

EN 81-83. PG 20.8.82:23; 4.8.83:24; 18.8.83:15. IP 12.85.

Quart dissabte

Cabanabona (Nog) *Festa major*. Abans se celebrava el segon diumenge de setembre.

GG 81-85:X,408,496. RECULL 84:76. IP 6.81.

Cellera de Ter, la (Sel) *Festa dels Quintos*.

PD 24.8.85:2. IP 6.86.

Juncosa de Montmell, la (Aj. de Montmell, Bpe) *Festa major*. Divendres al vespre, repic de campanes. Dissabte al migdia, Processó del Pa Beneït. Diumenge, esports, ball, etc. Dilluns, festa infantil i xocolatada.

EN 81-83. FU 23.8.85:27; 15.8.86:31,33. GG 81-85:V,212,477. IP 11.86.

Quart diumenge

Arboç, l' (Bpe) *Festa major*. Festa dedicada al patró, sant Julià, i als copatrons, Justí, Fortunat, Càndida i Victòria. La vigília, toc de campanes i traca per anunciar-ne el començament. Al migdia, esports; a la tarda, cercavila amb gegants -documentats des de 1770-, nans, grallers i uns quants balls: de Diables Infantils, de Bastons de Nois, de Bastons de Noies, de Bastons Infantil, de Gitanes, de Sant Julià i de Dames i Vells. Missa amb veneració de les relíquies, pregó de la festa (des de 1984) i exhibició folklòrica. Al vespre, castell de focs artificials (la primera vegada que és documentat és el 1876). A la matinada, Ball de les 6 Hores, que dura tota la nit. Diumenge, al matí, matinades a càrrec dels grallers, Ball de Bastons i Ball de Diables. Sortint del solemne ofici, exhibició folklòrica de tots els grups i actuació castellera. Fins a 1976, processó amb la imatge de sant Julià. A la tarda torna a sortir la cercavila folklòrica, que acaba amb la representació d'un acte sacramental i la "carretillada" -15 minuts de foc, trons i guspires. Dilluns, cursa popular pels carrers de la vila i, tot seguit, esmorzar per als participants a la plaça; al vespre, havaneres i cremat. Des de 1979, exposició de puntes de coixí, l'artesania tradicional de la vila. La primera vegada que hi hagué sardanes fou el 1907. És una de les festes majors més típiques de Catalunya. Documentada ja el 1659, antigament es feia pel setembre, però, com que coincidia amb les feines de la verema, se celebra aquest dia des de 1906.

AM 25*a*:61-69. AM 50-56:V,236. AM 54:47-48. AM 58:116. BOVÉ 26:61, 82,85-87. CC 24.8.82:13. CQ 82-84:Bpe. FE 81:11. FU 23.8.85:3; 15.8.86: 10-11; 31.7.87:34-36. GG 81-85:V,168,477. JANÉ 82*a*. JANÉ 82*b*. PLANAS 61:194. PRAT 79:127. SADURNÍ 82:88. TE 11.1.73. 3V 18.6.82:21; 23. 7.82:23; 6.8.82:9; 20.8.82:14-15; 19.8.83:14.

Avinyonet del Penedès (Ape) *Festa major*. Esports, castell de focs i ball florejat amb elecció, alguns anys, de pubilla i pubill (dissabte al vespre). Diumenge al matí, matinades i cercavila amb grallers, Ball de Bastons, Ball de Panderetes, drac i gegant. Missa, sardanes, esports i ball.

EN 81-83. FU 23.8.85:32; 15.8.86:31,33. 3V 19.8.83:12.

Batllòria, la (Aj. de Sant Celoni, Vor) *Festa major*. Repic de campanes, cercavila i elecció de la pubilla (des de 1977). Organitzada per la Unió Batllorienca.

PG 20.8.82:9,23; 25.8.83:5,15. IP 11.85; 11.86.

Belltall (Aj. de Passanant, Cba) *Festa major.*
NT 13.8.83:9; 18.8.84:15. IP 7.87.

Castellonroi (Lli) *Festa major.*
IP 4.87.

Catllar, el (Tar) *Festa major, de la Degollació de Sant Joan.* Cercavila amb gegants, cap-grossos i banda de cornetes i tambors (s'estrenaren uns gegants el 1982). Exhibició castellera, concert i, alguns anys, havaneres amb cremat per als assistents.
DT 11.8.82:9; 1.9.83:11; 24.8.83:10; 25.8.83:11. GG 81-85:VII,110,401. IP 1.86.

Claravalls (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa major.* Dura de dissabte a dilluns i cada dia és dedicat a un patró: sant Salvador, la Mare de Déu dels Arcs -patrona des de 1782- i sant Zenó. Antigament s'havia celebrat el 6 d'agost i el 8 de setembre.
GG 81-85:IX,188. IP 7.87.

Estaràs (Sga) *Festa major.* Celebrada conjuntament amb el poblat de Gàver.
GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Fonolleres (Aj. de Granyanella, Sga) *Festa major.* Berenar de germanor.
IP 2.86; 2.87.

Gelida (Ape) *Festa major de Sant Roc.* Dissabte, cercavila amb els bastoners del poble i els gegants (la colla de bastoners actual existeix des de 1981), pregó i castell de focs artificials. Diumenge, matines amb grallers, curses de cavalls, cercavila amb gegants, drac, diables i bastoners i exhibició de castellers. De 1981 a 1986, Fira de Vins Gelidencs. Algun any, cantada d'havaneres. Dilluns, concert. Al ball del vespre de dimarts, elecció de pubilla. Gairebé cada any, teatre. S'havia fet un concurs de pintura (des de 1979). La festa arrenca de 1639, quan sant Roc, que és el copatró del poble, segons la tradició féu cessar la pesta que afligia la població. Abans de 1936 se celebrava el diumenge següent al 15, però uns assassinats esdevinguts en aquestes dates la feren posposar uns quants dies.
FU 23.8.85:31; 15.8.86:16,27,31,33. GG 81-85:V,102,477. MO 19.8.83:33. 3V 13.8.83:14; 20.8.82:9,11; 27.8.82:37; 15.7.83:20; 19.8.83:13. IP 81; 2.86; 8.86; 5.87.

Isona (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major.* Dijous abans, al migdia, repic de campanes. Divendres, concurs de natació (començat el 1976) i missa en honor de la Mare de Déu, concelebrada pels sacerdots de la comarca. Dissabte, cercavila amb un grup d'animació. Diumenge al matí, jocs de cucanya i cercavila amb "majorettes". Antigament se celebrava el 8 de setembre, però el turisme n'ha fet canviar la data.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. MA 26.8.82:10. PR 84; 85. RA 12.84:6. SZ 82:182. IP 81.

Mieres (Gax) *Festa major del Roser i de Sant Isidre.* Dissabte, repicada general de campanes; a la tarda, concurs de botifarra a la plaça. Diumenge, al migdia, sardana-vermut; al vespre, ball amb elecció de pubilla i d'hereu. Dilluns, xocolatada, jocs per a la mainada i cantada d'havaneres. Els actes poden variar segons els anys.
CD 81a. EN 81-83. FE 85:45. GG 81-85:III,412. PD 26.8.83:5; 24.8.85:2; 25.8.85:2. IP 10.86.

Montseny (Vor) *Festa major.* Actuació d'un esbart, "cross" popular (des de 1981), havaneres, cursa de bicicletes, xocolatada, futbol, ball, etc. Mostra gastronòmica començada el 1986.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 20.8.82:23; 25.8.83:15. SZ 82:175. VS 23.12.67.

Orís (Oso) *Festa major, de Sant Genís.* Cercavila amb gegants i cap-grossos de Vila-seca, cursa de bicicletes amb disfresses, xocolatada, jocs de cucanya i concursos de fotografia i de pintura ràpida (des de 1981). El dia 25, Sant Genís, aperitiu per als presents i sardanes sortint de missa; al vespre, alguns anys, sopar de germanor. Rifa d'un xai.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 20.8.82:6; 3.9.82:9; 26.8.83:18,27; 2.9.83:12. IP 2.86.

Palau de Noguera (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major.* Hi havia hagut el Ball del Contrapàs de la muntanya ponentina, diferent del tradicional de la Catalunya Vella.
AM 58:112. CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. FE 81:12. IP 5.79; 8.85; 11.85.

Pallargues, les (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Festa de Sant Salvador.* És el patró de la parròquia. Antigament se celebrava el dia 6, però, com que coincidia amb una època de feina forta al camp -la de batre-, es traslladà al 24 i al 25 de setembre. Des de finals dels 70 es fa el quart diumenge d'agost.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 9.85.

Prades (Bca) *Fira.* Antigament, fira de bestiar. Actualment, actes festius de tota mena.
DT 25.8.82:10. EN 81-83. IP 3.87.

Prats de Lluçanès (Oso) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Lourdes.* Missa amb assistència de malalts, dinar de germanor i benedicció amb el Santíssim. El temple es construí el 1881.
EN 84-85.

Prenyanosa, la (Aj. de Cervera, Sga) *Festa major.*
GG 81-85:IX,411. IP 10.87.

Prua, la (Aj. de Sant Sadurní d'Anoia, Ape) *Festa major.* Cercavila amb diables, missa a la plaça, pallassos, etcètera.
GG 81-85:V,477. IP 5.86.

Pujals dels Cavallers (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) *Festa major.* Jocs per a la mainada i vermut.
EN 81-83. FE 85:54. IP 1.87.

Pujalt (Ano) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:V,478. IP 10.85; 1.87.

Samalús (Aj. de Cànoves, Vor) *Festa major.* Gimcana de bicicletes, cercavila amb gegants, havaneres i cremat, jocs infantils i esports de dissabte a dilluns.
FÀBREGA 54:151. PG 25.8.83:15; 1.9.83:10. VS 23.12.67. IP 10.86.

Santa Margarida de Bianya (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) **Festa major.* Ha estat substituïda per la festa ma-

jor del municipi, que se celebra el diumenge més pròxim a Sant Isidre (15 de maig).
FE 85:50. IP 3.87.

Santa Maria d'Oló (Bag) *Festa major*. La vigília, xocolatada, cercavila amb grup d'animació, prova de "trial" i, al vespre, sarau a la Plaça Major. El 1983 es va estrenar un gegant: Mansuet. Des de 1984, trobada de gegants. Dilluns al vespre, havaneres i ball de "confetti". Dimarts, competicions de natació i de tennis. Final d'olimpíades i berenar popular.
GG 81-85:II,437. R7 17.8.82:7,18; 25.8.83:15; 26.8.83:4; 27.8.83:22. IP 1.87.

Sant Esteve de Vallespirans (Aj. de les Llosses, Rip) *Festa major*. Algun any, concurs de rams de flors boscanes (des de 1981). Vermut popular i jocs per a la mainada.
N9 27.8.82:8. IP 4.86.

Sant Feliu del Racó (Aj. de Castellar del Vallès, Voc) *Festa major*. Dissabte a la tarda, cercavila amb bastoners. Diumenge a la tarda, cant d'havaneres, teatre, concurs de pintura, etc.
DS 24.8.84:11; 25.8.84:11. IP 9.86.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) *Aplec de la Sardana*. Començà el 1978.
CD 81a. CQ 82-84:Gax. EN 81-83. FE 81:11. IG 9.6.83:16. OL 19.8.82:7. PD 20.8.82:6; 26.2.83:24; 20.8.83:7. PG 18.8.83:24. PLANAGUMÀ 83.

Sant Guim de Freixenet (Sga) *Festa de l'Arròs*. Celebrada des de 1973, es tracta d'un concurs d'arròs a la cassola; se'n prepara també una paella gegant. Un cop elaborat, és distribuït entre els assistents per un preu mòdic.
MA 12.9.82:8; 26.8.83:13; 28.8.83:9; 30.8.83:9,11. R7 3.9.83:28.

Sant Iscle de Vallalta (Mar) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Salut*.
CONSTANS 54:35. IP 6.87.

Sorollera, la (Mat) *Festa major, de Sant Cristòfol i de la Mare de Déu del Remei*. Fins a 1983 se celebrava el 7 i el 8 de setembre. Participació de grups folklòrics de fora, balls i alguna cursa pedestre. Dura 4 dies.
GG 81-85:XI,366. ROCCA 81:149. IP 1.87.

Sossís (Aj. de Pallars Jussà, Pju) **Festa major*. Deixà de fer-se pels volts de 1984.
CD 86b. IP 6.87.

Vallclara (Cba) *Festa major*. Dissabte, competició de "motocross" i d'alguns altres esports; al vespre, revetlla. Diumenge, cercavila amb orquestra i, després de l'ofici, processó per tot el poble. Dilluns, curses de natació. Dimarts, al migdia, diada popular amb un esmorzar-dinar col·lectiu a base de romesco, arengades amb patates al caliu, bon vi i pa; a la tarda, xocolatada i jocs infantils. És típic d'aquestes diades menjar uns pastissos anomenats orelletes.
EN 81-83. EP 9.83:14. GG 81-85:IX,412. PR 84. IP 4.85.

Vic (Oso) *Concurs Femení de Pesca*. Organitzat per l'Agrupació de Pescadors Esportius, s'hi han afegit més modalitats: concurs per a avis, etc.
N9 19.8.83:22.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa major de la urbanització Ibersol*. Concurs de castells de sorra i xocolatada.
IP 5.87.

Vilobí del Penedès (Ape) *Festa major*. Divendres al vespre, cercavila amb els diables del poble. Gimcana amb tractors, castell de focs artificials i festival per a la tercera edat. A la mitja part del futbol, actuació de les "majorettes" locals, amb banda de cornetes i tambors i alguns altres grups folklòrics de la comarca. Dilluns, al ball, és típic que s'interpreti el vals «Socis casats».
EN 81-83. FU 23.8.85:30; 15.8.86:28. GG 81-85:V,477. 3V 20.8.82:7,16; 19.8.83:12.

Darrer dilluns

Barroca, la (Aj. de Sant Aniol de Finestres, Gax) *Festa major*.
IP 8.86.

Cornudella de Montsant (Pri) *Festa major grossa*. Divendres anterior, al vespre, ball a la plaça. Els altres 3 dies, esports, volta ciclista al Montsant, sardanes, castellers... Dilluns, Dia Popular: cursa popular, proves ciclistes, titelles, havaneres i cremat. A partir de 1985, gegants i cap-grossos. La colla de castellers es va crear el 1976.
ASENS 81:110. EN 81-83. IP 2.85.

Darrer dijous

Granollers (Vor) *Festa major*. Inauguració amb traca, repicada de campanes i pregó. Cercavila amb grup d'animació, gegants i cap-grossos. Des de 1983 s'han organitzat dues "bandes" per a la festa major: els Blaus i els Blancs, que rivalitzen en l'organització dels actes. El premi que rep la colla guanyadora és el privilegi de fer el pregó de la festa l'any següent. L'origen d'aquesta inventada tradició arrenca de 1897, quan un parell de rajolers feren una aposta. Concurs de rajolers, arrossada de Blancs i Blaus, alguns anys havaneres i cremat, competició de botxes, gimcana de cotxes, cursa de cambrers i marxa de tambors amb exhibició de "majorettes". Dura 4 dies.
CQ 82-84:Vor. GG 81-85:VI,523. N9 27.8.82:3. PG 20.8.82:23; 27.8.82:5, 17; 3.9.82:7; 18.8.83:3; 25.8.83:3,15; 1.9.83:3. SZ 82:181-182. IP 11.86.

Santa Oliva (Bpe) *Festa major, o del Vot del Poble*. Concurs de pintura ràpida. La vigília, al migdia, repic de campanes; al vespre, cercavila amb Ball de Diables, Ball de Bastoners i grallers. Xocolatada. Dijous, matinades amb coets i grallers, missa i processó. L'origen és de 1854, per agraïment a la Mare de Déu del Remei perquè havia alliberat la comarca del còlera.
DB 28.9.75. DC 64:408. DT 24.8.79; 23.8.83:10. EN 81-83. FÀBREGA 54: 250. FU 15.8.86:31,33. GG 81-85:V,196. VA 30.8.79:19. 3V 26.8.83:24.

Darrer divendres

Salt (Gir) *Cantada d'havaneres, al Casal de Jubilats*. Celebrada des de 1978.
PD 30.8.85:2. IP 8.86.

Darrer dissabte

Cabestany (Aj. de Montoliu de Segarra, Sga) *Festa major*. Un cop l'any es reuneixen les poquíssimes famílies que s'hi estan per fer un àpat de germanor, que és tot el que resta de la festa major. El dia no és fixat del tot.
IP 2.87.

Cervera (Sga) *Festa de les Bruixes*. S'organitza des de 1978. Pregó, xocolatades, cercavila amb gent disfressada de bruixa, monstre, etc.; cinema amb pel·lícules de por... Va ser creada per un grup de joves al voltant del carreró de les Bruixes, construcció característica d'accés a les muralles, del s. XIII, on la gent creia que antigament n'hi havia.
CQ 82-84:Sga. GG 81-85:IX,55. MA 29.8.82:11; 17.8.83:7; 30.8.83:8. SG 1.9.83:3,12; 15.8.84:13; 1.9.84:3; 18.9.84:11. IP 10.87.

Escalarre (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) *Festa major*.
IP 1.87.

Gualba (Vor) *Aplec al Gorg Negre*. S'hi representa la llegenda de les bruixes, segons la qual aquestes s'alegraven de les malvestats de les tempestes. Els veïns decidiren d'anar a plantar-hi una creu per tal d'allunyar-les. Dinar de germanor. Recuperada el 1981.
IP 11.85.

Montbrió de la Marca (Cba) *Festa del Sagrat Cor*. Organitzada per la Confraria, té un caire fonamentalment religiós. A la tarda, processó.
IP 3.85; 3.87.

Olost (Oso) *Festa del Carrer Nou*. Al matí, matança del porc; al migdia, jocs de cucanya i, al vespre, durant el ball, botifarrada. Se celebra des de 1979.
N9 27.8.82:27; 3.9.82:9. IP 2.86.

Palau de Plegamans (Voc) *Festa major*. Sardanes, cercavila, balls, futbol, campionats d'escacs, cursa popular, concursos de pintura ràpida, fotografia i petanca, exposició de pintures... L'últim dia, castell de focs artificials.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. SZ 82:175. IP 6.87.

Ripoll (Rip) *Festa de la plaça de Tomàs Raguer*.
IP 5.86.

Riudovelles (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa major*. Antigament se celebrava per Sant Gil, el primer de setembre.
GG 81-85:IX,186.

Salomó (Tar) *Festes de Tardor*. Iniciades el 1971, serveixen de comiat dels estiuejants. Fins a 1982 aprox. es feien també les *Festes de la Verema*.
CC 6.9.72; 19.9.73. VIRGILI 81:33. IP 2.87.

Santa Linya (Aj. de les Avellanes i Santa Linya, Nog) *Festa major*.
GG 81-85:X,496. IP 6.87.

Saus (Aem) *Aplec de germanor sauenca al pi de la Lluïsa*. Començà el 1979. Consisteix en un dinar de germanor al voltant d'un pi monumental proper al poble.
PD 4.9.82:12. IP 8.86.

Tàrrega (Urg) *Festa del barri del Cor de Maria*. Al vespre, xocolatada infantil i jocs de cucanya.
NT 4.8.84:29. IP 6.87.

Vilabella (Aca) *Festa votada de Sant Roc*. Data de 1885. Al cant de completes, que té lloc la vigília, hi assisteixen la corporació municipal en ple i les figures del sant i d'un àngel, que són representats per 2 joves de la població. El 1982 es recuperà la tradició de repartir pa beneit als assistents a la missa -en realitat, coques. Processó pels carrers amb la imatge del sant.
AGUADÉ 85. DT 4.9.82:10; 8.4.83:12; 26.8.83:10. EN 81-83.

Darrer diumenge

Aldosa de la Massana, l' (Par. de la Massana, And) *Festa major*. Dissabte, concurs de petanca; al vespre, Ball de Diables. Diumenge, al matí, cercavila; i, a la tarda, espectacle hípic.
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 24.8.84; 23.8.85:9. IP 7.87.

Almenar (Sgr) *Festa major del caseriu de la Bassa Nova*. Concurs de botifarra -joc de cartes. A la meitat del ball es fa una llonganissada. Començà cap a 1930.
IP 9.86.

Altron (Aj. de Sort, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso.

Arestui (Aj. de Llavorsí, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri del Poble-sec*.
GG 81-85:VIII,511. PB 87:18.

Bassella (Aur) *Festa major*. A partir de 1986, trobada d'acordionistes.
EN 81-83. PR 86. IP 5.87.

Bedorc, el (Aj. de Piera, Ano) *Festa major*. Exposició de filatèlia i numismàtica (des de 1981) i esports amb "cross" popular (des de 1978).
IG 27.8.83:17; 31.8.83:1,3; 29.8.84:11.

Bellaguarda (Gar) *Festa major d'Estiu*. Fins fa pocs anys es feia el segon diumenge de setembre, però, per aprofitar l'assistència d'estiuejants, es canvià a la data actual.
EN 81-83. GG 81-85:X,281,496. IP 3.87.

Bellmunt de Mesquí (Mat) *Romeria a l'ermita de Sant Josep*.
IP 1.87.

Benavent de Segrià (Sgr) *Festa major d'Estiu, de Sant Joan Degollat*. Representació de teatre. El darrer dia, al vespre, sopar de germanor.
DC 64:50. GG 81-85:X,495. IP 3.87.

Blancafort (Cba) *Festa major*. Divendres al vespre, corre-foc amb les xarangues del poble. Concurs de truc.
DT 28.8.83:10. EN 81-83. EP 9.83:14. GG 81-85:IX,412. IP 4.85.

Blanes (Sel) *Festa del barri de la Carbonera*. Passada dels cap-grossos pel carrer de la Unió i jocs i festival infantils.
PD 27.8.83:10; 28.8.83:24. IP 11.86.

Bruguera (Aj. de Ribes de Freser, Rip) *Festa major*. Dura tot el cap de setmana. El darrer dia, festa infantil.
N9 26.8.83:18,27.

Campins (Vor) *Festa major, de la Mort de Sant Joan*.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. IP 10.86.

Cardedeu (Vor) *Festa major del barri de Can Canyes*.
IP 10.86.

Cassibrós (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 6.87.

Castellterçol (Vor) *Festa major*. Dissabte, cercavila amb els gegants, grallers i nans. Els gegants (Tallaferro i Griselda) foren dissenyats per Alexandre Cirici i Pellicer seguint l'estil dels nans. Pregó. Diumenge al migdia, 6 parelles ballen la Dansa de Castellterçol després que les autoritats hagin anat de l'església a la plaça. Les balladores van amb vestits de seda clara i mantellina blanca llarga; els nois porten roba de llana de tons foscos i barret de copa alta. La Dansa, d'un aire cerimoniós i elegant, té quatre moviments: Dansa, Sardana, Pavana i Cadena. Un cop acabada, vals. Dilluns a la tarda, Ball del Ciri, que es balla com la Dansa, però al final es llancen unes ampolletes d'essencia al públic i els balladors obsequien la seva parella amb un ram i una almorratxa. En un principi -s. XVII- aquestes danses servien per traspassar els càrrecs d'administradors de les Confraries dels Sants Màrtirs i del Roser. Entre els altres actes, "cross" popular (des de 1979) i cantada d'havaneres amb cremat. És declarada d'Interès Nacional.
ÀLBUM 28-36:I,131. AM 58:113-114. CANYAMERES 70:69. CAPMANY 48: 66-75. CARRERA 48:217-218,221-233. CL 76:58,68. CORBERA 61:103-106. CQ 82-84:Vor. DB 31.1.75. DC 64:111. EN 81-83. ESPINÀS 76:232-259. FE 81:12. GEC 70-81:IV,613; V,149. GG 81-85:II,202-203. MIRÓ 81-82. MO 26.8.83:32; 6.7.84:37. N9 21.5.82:22-23; 27.8.82:27; 10.9.82:8; 8.9. 83:10; 26.8.83:18,27; 2.9.83:15. PG 27.8.82:5,17; 25.8.83:15; 1.9.83:10. PONS 82:22. R7 20.1.79:12; 28.8.82:47; 9.9.82:6; 27.8.83:23; 1.9.83:13. SAGALÉS 81. TE 30.8.71. VALLS 67:3. IP 10.86.

Cogullons, els (Aj. de Montblanc, Cba) *Festa major*. Organitzada pel Club Excursionista Montblanc a partir de 1984. Dissabte, pregó, traca anunciadora, sopar i cremat de rom. Diumenge, diana amb grallers i esmorzar amb torrades i arengades. El poblet actualment és deshabitat.
EP 9.84:12. PR 84; 85. IP 9.86.

Coma-ruga (Aj. del Vendrell, Bpe) *Concurs de sardanes*. Organitzat per primer cop el 1982.
DT 21.8.83:5. 3V 27.8.82:28. IP 11.86; 6.87.

Cornudella de Montsant (Pri) *Aplec a l'ermita de Sant Joan del Codolar*. S'ha convertit en una festa de comiat dels estiuejants.
ASENS 81:115. DC 64:134. DT 1.9.82:11. EN 81-83. EN 84-85. IP 2.85.

Coromina, la (Aj. de Cardona, Bag) *Festa major de Sant Ramon*. Diumenge, cercavila amb gegants (Joan Serrallonga i Elionor de Sicília, estrenats el 1970), capgrossos, mulassa, bou, àliga, autoritats i reina de les festes per anar a l'ofici. Dilluns, al matí, tronada matinera, cursa popular i xocolatada; al vespre, teatre i cinema. Se celebra des de principi de segle, quan la població es constituí en parròquia.
R7 31.8.82:8; 25.8.83:15; 26.8.83:4; 30.8.83:21,23. IP 9.85.

Eixea (Aj. de la Vall de Lierp, Bri) *Festa major*. Celebrada juntament amb Serrat. Concurs de guinyot -joc de cartes-, competicions de llançament de barra i jocs per als infants.
IP 4.87.

Esparreguera (Bll) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador de les Espases*. Hi acudeixen especialment veïns de Vacarisses.
EN 81-83. IP 5.87.

Espiells (Aj. de Sant Sadurní d'Anoia, Ape) *Festa major*. La vigília, pregó, havaneres i cremat i focs artificials. Diumenge, cercavila amb gegants i grallers, jocs infantils i exhibició de castellers. Dilluns, àpat comunitari per als veïns.
FU 30.8.85:43; 29.8.86:39. IP 5.86.

Febró, la (Bca) *Festa major*. Cavalcada de carrosses. Antigament es feia per Sant Esteve, però se'n canvià el dia per aprofitar el clima més bo de l'agost.
CQ 82-84:Bca. DT 28.8.82:11; 2.9.83:9. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

Fulleda (Gar) *Festa major*. A l'envelat, Balls del Pensament, del Ramellet, de l'Escombra, de la Patata, etc., i sorteig de toies. Des de 1984, caça del porc: cal atrapar un porquet que es deixa anar en un tancat ple de fang; qui aconsegueix posar-li unes calces i uns sostenidors se l'emporta. Fins no fa gaires anys, es feia el 14 de setembre, diada de la Santa Creu, patrona del poble; el canvi va ser per tal de tenir més visitants. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,254,495. IP 10.85; 12.85; 3.87.

Garrigoles (Bem) *Festa major*. Missa amb acompanyament d'orquestra i cantada d'havaneres.
FE 85:35. GG 81-85:IV,495. IP 7.86.

Guàrdia d'Urgell, la (Aj. de Tornabous, Urg) *Festa major*. Fins a 1980 aprox. s'havia celebrat el 15 d'agost.
GG 81-85:IX,412. IP 6.87.

Illa, l' (Aj. de Montblanc, Cba) *Festa major*. Cercavila amb grallers i, alguna vegada, banda de cornetes i tambors. Castellers, Ball de Dimonis i ball amb orquestra algun any.
DT 1.9.82:7. EP 9.82; 9.83:12. PR 84; 85. IP 85; 9.86.

Juneda (Gar) *Festa major*. Uns dies abans, *Setmana Cultural*. Exhibició de patinatge artístic, tancada de vaquetes, espectacles infantils i, algun vespre, corre-foc.
EN 81-83. GG 81-85:X,245,495. MA 26.8.82:13; 19.8.83:13; 26.8.83:11,13. IP 3.87.

Lladurs (Sol) *Festa major del Cap del Pla*. Missa a la capella de Sant Agustí d'Isanta, situada al nord del poble.
CQ 82-84:Sol. EN 81-83. R7 2.9.82:9. SL 87. IP 3.87.

Lleida (Sgr) *Festa major de la partida de Llívia.*
MA 27.8.82:11,12; 26.8.83:15. IP 4.87.

Lliçà d'Amunt (Vor) *24 Hores de Ciclomotors.* Cursa de resistència per a ciclomotors, de caire internacional, que es va iniciar el 1978. Comença la tarda de dissabte. Simultàniament a la celebració de la cursa en un circuit tancat, un corredor tot sol de l'organització recorre, també amb ciclomotor, la distància aproximada que faran els altres des d'una ciutat europea. Organitzada per la Colla del Pa amb Tomàquet, grup creat pels volts de 1960 per alguns pares de Lliçà d'Amunt, Santa Eulàlia de Ronçana, Bigues i l'Ametlla del Vallès que inicialment s'encarregava de muntar les colònies parroquials d'estiu per a infants. Posteriorment va perdre aquest objectiu per passar a organitzar unes altres activitats culturals. Els seus membres s'han nomenat Govern Autonòmic de la Vall del Tenes.
IP 2.86; 11.86.

Llinars del Vallès (Vor) *Festa major del barri de Sant Joan de Sanata.*
PG 27.8.82:17. IP 11.86.

Llorac (Cba) *Festa major.* Dissabte a la tarda, partit de futbol amb els de Savallà, poble veí. Diumenge a la tarda, jocs infantils i xocolatada. Durant el ball del vespre, Ball del Fanalet i Ball del Ram. No es va celebrar de 1973 a 1979. Antigament es feia el 29 d'agost, dia de la celebració de la Degollació de Sant Joan, patró del poble.
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 4.85.

Manresa (Bag) *Festa major dels Cossos Sants.* Dissabte, al migdia, pregó; a la tarda, tronada a la Plaça Major, seguida de cercavila amb gegants, pubilles, nans, cavallets i trabucaires. Els gegants a la població són datats de 1603. Els actuals es van estrenar el 1982, substituint-ne uns que tenien més de cent anys d'existència. Els pubills són uns personatges introduïts més recentment: la pubilla, el 1952, pel Gremi de Sant Lluc; l'hereu, el 1972. Els cavallets de la cercavila es van recuperar el 1982. Tots els diversos personatges tenen ball propi, amb músiques de Francesc Juanola i Josep M. Solà i coreografies d'Antoni Reguant i Antoni Navarro. El vespre de dissabte, concert de corals. Des de 1980, concurs de pesca infantil. Dilluns, cursa ciclista popular (des de 1979) i concurs d'habilitat de cambrers. Al vespre, corre-foc -anomenat Tarascada des de 1983- amb la participació de tota una colla de personatges recuperats de l'antiga tradició manresana: la Víbria, drac sense ales i de sexe femení; el Bou de Fusta, usat pels antics telers de cinteria; i els diables, dels quals n'hi ha de tres menes: els Moixogants, ocells nocturns bicèfals que espanten la gent amb les seves forques infernals; les Fogueres, que treuen foc per les banyes; i els Capgirells, meitat bèsties, meitat dones, que van proveïts de traques. La devoció de la ciutat pels Cossos Sants prové de 1372, en què hi foren traslladades les seves relíquies des de Sant Fruitós de Bages.
AM 32-49:III,23-24. EN 81-83. GG 81-85:II,437. MO 26.8.83:33. MURLÀ 84: 55,64,150. R7 6.7.82:5; 3.8.82:15; 14.8.82:5; 17.8.82:19; 21.8.82:3-4,15; 24. 8.82:18-19; 26.8.82:3,9,15; 28.8.82:14-17,33-35; 18.6.83:39; 28.7.83:13; 12. 8.83:3; 19.8.83:3; 20.8.83:23; 23.8.83:3; 25.8.83:15; 26.8.83:3; 27.8.83:sup.6, 16-17,30,31,33; 30.8.83:23; 2.8.83:3; 6.8.83:17. SARRET 21-25:I,127-128. SZ 82:173.

Matadepera (Voc) *Festa major.* Divendres a la tarda, repicada de campanes, cercavila amb gegants i grallers i pregó; al vespre, focs artificials. Dissabte, diverses competicions esportives. Diumenge, homenatge a la vellesa amb cantada d'havaneres i gimcana automobilística. Sortint de missa, cercavila amb gegants, banda i grallers i concursos de pintura ràpida (des de 1981) i infantil de dibuix i pintura (des de 1979). Dilluns, xocolatada; al vespre, ball de gala. Dimarts a la tarda, fontada a la plaça de la Muntanyeta. Dimecres al vespre, castell de focs artificials. Diumenge següent, Diada de Germanor a coll d'Eres (des de 1980), amb dinar; a la tarda, cremat i obsequi de record.
CANYAMERES 70:246. DI 25.8.83:12-13; 1.9.83:20-21; 6.9.83:9,16; 23.8. 84:10-11; 28.8.84:15; 4.9.84:10. DS 26.8.83:9; 24.8.84:2; 25.8.84:11; 28.8. 84:8. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. MO 26.8.83:33. IP 5.87.

Montanui (Ari) *Festa major.* Jocs de cucanya per a la canalla. Diumenge, Ball del Tatero, que serveix per fer el canvi de majorals de la festa. Fins a 1980 aprox. es feia el 8 de setembre.
GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Montblanc (Cba) *Festa del barri de Montserrat.* Començà el 1983.
CD 85. EP 5.83:8; 8.84:15. PR 85. IP 9.86.

Montornès de Segarra (Urg) *Festa major de Sant Joan Baptista.* Sortint de l'ofici, vermut popular al cafè. Algun any, cercavila amb "majorettes" i teatre. Antigament es feia el 24 de juny, però es va traslladar a finals d'agost perquè coincidia amb la sega.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.86; 10.86.

Móra d'Ebre (Reb) *Festa major.* Comença el penúltim dissabte d'agost. Durant els diversos dies, pregó, homenatge a la tercera edat amb refresc, cercavila amb gegants, cap-grossos, "majorettes", bandes de cornetes i tambors, diables, drac i grallers; elecció de la pubilla, sardinada popular, cavalcada de carrosses amb batalla de "confetti", concurs i exposició de pintura (des de 1981), cursa pel riu d'una gran ressonància i esports. S'acaba amb un castell de focs artificials a la vora de l'Ebre.
AM 50-56:II.982. AM 58:116. DT 23.5.82:26; 4.5.83:16; 4.9.83:12. EN 81-83. GG 81-85:XI,365. IP 8.85; 1.87.

Nou de Berguedà, la (Ber) *Festa d'Estiu.* Iniciada el 1985.
IP 2.87.

Olot (Gax) *Diada del barri del Xiprer i de les Planotes.* Estirada de corda, sardinada i campionat de truc. Organitzada per l'Associació de Veïns.
OL 26.8.82:8. IP 11.86.

Festa del barri de Sant Pere Màrtir o Montolivet. La vigília, engegada de petards i concurs de dibuix; al vespre, ball, amb el Ball del Fanalet. Diumenge, cercavila amb els cap-grossos, Apotecari i Senyora -creats el 1955-, que fan un ball; a la tarda, cant d'havaneres i rom

cremat. El barri es formà a primers dels 50. La festa sofrí una interrupció de 1969 a 1981.
AM 58:42. ARNAU 80a:277-278. FE 85:47. MOSTRARI 85:43. MURLÀ 84: 141-143. OL 26.8.82:11. PD 28.8.82:8. IP 11.86.

Travessia de natació Tussols-Basil. Es tracta d'un tram del riu Fluvià abans d'entrar a Olot, des de la gorga de Tussols fins a can Basil. Organitzada pel Club Natació Olot des de 1953.
PD 17.8.83:25; 28.8.85:17. IP 11.86.

Penelles (Nog) *Festa major*.
GG 81-85:X,435,456. IP 10.85; 6.87.

Peralada (Aem) *Aplec de la Sardana*. Començat el 1973, se celebra a la pineda del Castell.
EM 11.8.82:18. FE 81:12. FE 85:26. MA 20.8.83:8. PD 29.8.82:2; 26.2.83: 24; 28.10.83:2; 17.12.83:24; 24.8.85:sup. PG 25.8.83:10. RI 1.8.81:6. IP 6.87.

Plana, la (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major*. Fins a 1979 se celebrava el 8 de setembre. Les vacances, amb l'afluència de visitants, feren avançar-ne la data de celebració. Dura 2 dies.
CD 86b. IP 4.86.

Planoles (Rip) *Festa major*. Divendres, pregó i teatre al Casino. Dissabte, pujada ciclista al collet de les Barraques. Sardanes, concert, competicions esportives i més actes durant 5 dies.
EN 81-83. FE 85:65. GG 81-85:I,full de correc. N9 3.9.82:9; 26.8.83:18,27. PD 22.8.85:sup.15; 24.8.85:sup.15; 25.8.85:sup.15. RI 1.8.81:6; 12.9.81:7. IP 4.86.

Pont de Molins (Aem) *Festa major*. Abans se celebrava el 8 de setembre. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. PD 28.8.82:12; 27.8.83:2; 28.8.83:2.

Prats de Lluçanès (Oso) *Festa al santuari de la Mare de Déu de Lourdes*. Dissabte al vespre, rés del rosari, cant de l'avemaria, besamans i processó amb torxes. L'endemà, rebuda de malalts i pelegrins, besamans i dinar de germanor. Aquest dia se celebra l'aniversari de la reconstrucció del santuari (1960).
R7 23.6.83:20; 20.8.83:23. IP 10.86.

Préixens (Nog) *Festa major*.
GG 81-85:X,440,496. IP 6.87.

Ral, la (Aj. de Sant Pau de Seguries, Rip) *Festa major*. Abans se celebrava el 8 de setembre -al poble hi ha la capella de la Mare de Déu de Gràcia-, però va ser traslladada perquè no coincidís amb la festa major de Sant Pau de Seguries -el primer diumenge de setembre.
FE 85:66. RI 1.8.81:6. IP 12.86.

Ripollet (Voc) *Festa major*. Concurs de pintura ràpida (des de 1982). Dissabte, a la tarda, pregó i cercavila; al vespre, focs artificials. Diumenge, al matí, espectacle infantil i cursa popular (des de 1979); al vespre, teatre. Concurs de fotografia (des de 1979).
DS 25.8.83:13; 24.8.84:2. GG 81-85:VI,134,523. PE 28.8.84:2. PR 86. IP 6.87.

Riudecols (Bca) *Festa de la Mare de Déu de Puigcerver*. Originada el 1983. Al vespre, processó de torxes amb la imatge de la Mare de Déu. Hi acudeix gent de pobles de la rodalia.
IP 10.85.

Roca, la (Aj. de Vilallonga de Ter, Rip) **Festa major*. Es perdé el 1983.
FE 85:67. IP 12.86.

Rodonyà (Aca) *Festa major*. El dia abans, costum del pa beneït: cada noia aporta tres ous a la casa del comú amb els quals es fan coques que el capellà reparteix entre la gent que va a venerar la relíquia de sant Joan. Fins a començament de segle, representació del Ball de Sant Joan (dialogat).
AM 50-56:IV,226-228. DT 3.9.82:9. EN 81-83. GG 81-85:VII,376,401. IP 2.87.

Roquetes (Beb) **Festa a l'ermita de Sant Antoni, al barranc d'Aucedó*. Danses típiques de Tortosa, amb dolçaina i tabal. Organitzada pel Gremi de Pagesos de Tortosa.
IP 10.85.

Rubí (Voc) *Festa de Sant Roc*. Organitzada per la Unió Mutual Rubinenca -antiga Germandat de Sant Roc, creada el 1858 sota l'advocació de sant Pere i sant Roc.
DI 3.9.83:9. GG 81-85:VI,126. IP 6.87.

Santa Eugènia de Berga (Oso) *Festa del barri del Català*. Divendres al vespre, algun any, cinema a l'aire lliure. Dissabte, concurs de dibuix infantil (des de 1984) i cercavila amb cap-grossos. Diumenge, esmorzar popular amb sardinada, xocolatada, jocs de cucanya, dinar de germanor i havaneres o un altre espectacle.
N9 26.8.83:18,27. IP 11.86.

Sant Antolí i Vilanova (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa major*. La celebren conjuntament els pobles de Sant Antolí, els Hostals, Briançó i Pomar. Abans se celebrava el 2 de setembre, però passà a l'agost per facilitar l'assistència dels estiuejants.
GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Santes Creus (Aj. d'Aiguamúrcia, Aca) *Festa major d'Estiu, o de Santa Maria*.
EN 81-83. IP 11.85; 2.87.

Sant Feliu de Codines (Vor) *Festa popular del Centre Excursionista*. Concurs d'arròs a la cassola (de 1982 a 1985) i havaneres i cremat. Cada any, concurs popular diferent: salts de granotes, bicicletes, baldufes, etc. Organitzada pel Centre Excursionista de Sant Feliu.
PG 13.8.82:7,12. IP 12.85; 11.86.

Sant Feliu Sasserra (Bag) *Festa del Beat Pere Almató*. Dansa de Treure Ball. Pere Almató, fill del poble (1830-1861), fou un dominicà màrtir a la Xina, beatificat el 1906 i canonitzat el 1988.
IP 9.85.

Sant Joan de Mollet (Gir) *Festa major de la Degollació de Sant Joan*. Dissabte, campionat de botifarra -joc de cartes-; al vespre, cant d'havaneres. Diumenge, missa amb acompanyament d'orquestra.
EN 81-83. FE 85:58. GG 81-85:III,127,411. PD 27.8.82:21. IP 4.87.

Sant Julià del Llor (Aj. de Sant Julià del Llor i Bonmatí, Sel) *Festa major*. Dissabte al vespre, cantada d'havaneres. Diumenge, ofici cantat.
FE 85:75. PD 26.8.82:6; 27.8.83:2; 28.8.83:2; 24.8.85:2; 25.8.85:2.

Sant Martí Sacalm (Aj. de Susqueda, Sel) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Far*. Semiabandonat durant anys, el santuari fou restaurat pel bisbat de Vic pels volts de 1965. És un magnífic mirador de les Guilleries.
EN 81-83. EN 84-85. FE 85:76. IP 11.86.

Sant Mateu de Montnegre (Aj. de Quart, Gir) *Festa major*. Dissabte al vespre, berenar popular i cinema a l'aire lliure. Diumenge, marxa popular (des de 1983).
FE 85:58. PD 27.8.83:10; 28.8.83:24. IP 11.86.

Sant Miquel de Cladells (Aj. de Santa Coloma de Farners, Sel) **Aplec a l'ermita de Santa Victòria*.
DC 64:385. IP 7.86.

Sant Pere Cercada (Aj. de Santa Coloma de Farners, Sel) *Aplec a l'església de Sauleda*.
DC 64:387. IP 11.86.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Festa major*. Cercavila amb gegants, cap-grossos i "majorettes". Al migdia, a la plaça de Patalín, Ball Cerdà: de primer els infants, després la gent gran, tots amb el vestit típic. Competicions esportives amb esquís amb rodes i "cross" popular. Dura 4 dies.
AM 58:131. CC 16.8.72. CD 87a. DB 26.7.71; 26.8.71; 11.8.72. DL 14.3.79:6. FE 81:13. GG 81-85:XVI,59. MA 24.8.73; 27.8.76; 28.8.82:13; 27.8.83:16-17. PO 24.8.84:20. SZ 82:176. TE 26.8.71:15. 3V 20.8.82:14.

Tavertet (Oso) *Festa major*. Dissabte, al matí, cercavila amb gegants i cap-grossos i pregó de les festes; tot seguit, gimcana; a la tarda, tir al plat i futbol entre casats i solters. Diumenge, al matí, despertada general, xocolatada i jocs de cucanya; a la tarda, campionat de truc.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 27.8.82:27. IP 3.86.

Tornafort (Aj. de Soriguera, Pso) *Festa major*.
CD 86b. IP 6.86.

Torre de Cabdella, la (Pju) **Aplec del Roser*. Les priores (una soltera i una casada) feien el Ball de Priores i passaven per totes les cases del poble a fer una recaptació.
DC 64:446. IP 8.85; 4.86.

Torroella de Fluvià (Aem) *Festa*. La celebren conjuntament els pobles de Torroella de Fluvià, Vilacolum i Sant Tomàs de Fluvià. Dura 3 dies i cada dia hi ha actes en un d'aquests pobles: diumenge és a Torroella, on sol haver-hi ball. L'ofici es fa cada any en un poble diferent, per torn. Instituïda cap a 1980, substitueix les que abans cada lloc celebrava independentment.
EN 81-83. PD 26.8.83:2; 27.8.83:2; 28.8.83:2; 29.8.85:29. IP 6.87.

Tossa de Mar (Sel) *Concurs de Pintura Ràpida*. Començat el 1957, té àmbit internacional.
PD 11.6.82:11; 2.9.82:23; 20.8.83:20; 28.8.83:19; 24.8.85:28; 25.8.85: sup.15; 27.8.83:sup.4. IP 11.86.

Vallcebre (Ber) **Festa de Sant Ramon*. Es perdé cap a 1985.
VL 85:61,259. IP 2.87.

Vendrell, el (Bpe) *Aplec de la Sardana*. Va començar el 1982. Sense regularitat ni data ben fixada.
DT 26.6.82:8. PG 25.8.83:10. IP 2.86.

Vilamaniscle (Aem) *Festa major, de Sant Gil*.
EN 81-83. FE 85:29. GG 81-85:IV,495. IP 9.86.

Vilar, el (Aj. de Fontanals de Cerdanya, Bce) *Festa major*.
CD 83a. EN 81-83. FE 85:41. IP 9.86; 12.86.

Vilobí d'Onyar (Sel) **Aplec a la capella del Sagrat Cor, a ca n'Artau*. Perdut a partir de 1936.
PLA 57:202. IP 11.86.

Vinaixa (Gar) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:X,256,268,496. IP 3.87.

Vinebre (Reb) *Festa major*. La vespra, ball a la plaça amb sangria gratuïta. Dura 4 dies.
DT 6.8.83:11. EN 81-83. GG 81-85:XI,365. IP 1.87.

Finals d'agost

Encamp (And) *Travessa de muntanya d'Encamp*. Començà el 1984, organitzada per la Unió Pro-Foment i Turisme d'Encamp.
PO 26.7.85:26. IP 7.87.

Espinelves (Oso) *Festa de la Vellesa*. Dura 4 dies (de dijous a diumenge). L'últim dia, missa cantada i dinar d'homenatge a la vellesa.
IP 10.86.

Llagostera (Gir) **Gales a l'ermita de Sant Llorenç*. Se celebraven 3 setmanes després de l'aplec, encara vigent, del 10 d'agost.
IP 4.87.

Paüls, les (Ari) *Festa major*. Diumenge, Ball dels Majordoms per fer el canvi en el càrrec. Dura 3 dies.
GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Roda de Ter (Oso) *Festa del barri de Sant Sebastià*. Al matí, xocolatada amb coca i jocs de cucanya; per dinar, arrossada popular.
N9 14.5.82:41; 18.5.82:8; 20.5.83:30. IP 1.86; 10.86.

Sabadell (Voc) *Festa major del barri de la Carretera de Prats*. Dissabte al matí, concurs de dibuix. Diumenge, cant d'havaneres.
DS 14.7.84:14; 17.7.84:7. IP 7.87.

Sanui (Lli) *Festa d'Estiu*.
IP 4.87.

Dia variable dins d'agost

Aleixar, l' (Bca) *Festa dels Avis*. Missa, cercavila, concert i teatre. Se celebra cada 2 anys.
DT 4.9.83:12. IP 11.85.

Argentona (Mar) *Festa major de la urbanització de Can Raimí*. Organitzada per l'Associació de Veïns.
PR 87. IP 10.86; 6.87.

Bolvir (Bce) *Diada Cultural*. Concurs infantil de redacció i dibuix, jocs de cucanya, curses infantils i recital d'havaneres amb coca i vi bo. Se sol fer en dissabte.
IP 9.86.

Cambrils (Bca) *Dia del Turista*. Ball, concurs de bellesa, cant d'havaneres, etc.
DT 17.8.83:10. IP 11.85; 3.87.

Camprodon (Rip) *Festa del barri de la Carretera de Sant Joan*. A la tarda, jocs de cucanya; al vespre, sardanes i Ball de la Maniera. Se sol celebrar un dia entre setmana.
N9 20.8.82:23. PD 20.8.82:2. IP 11.86.

Castellterçol (Vor) *Marxa excursionista*. Organitzada per l'Ajuntament.
IP 10.86.

Cervera (Sga) *Festa del barri del Districte Nou*.
GG 81-85:IX,55. SG 15.8.84:3. IP 2.87.

Colònia Gonteres (Aj. de Viladecavalls, Voc) *Festa*. Pregó. Organitzada per l'Associació de Veïns.
IP 9.86.

Creixell (Tar) *Cantada d'havaneres*. Organitzada anualment pel Club Nàutic Creixell, es fa a la platja, amb cremat de rom.
DT 28.7.83:13. IP 1.87.

Garcia (Reb) *Diada d'Homenatge a la Vellesa*. Organitzada pel jovent.
IP 5.85; 1.87.

Lluçars (Aj. de Tolba, Bri) **Festa major*.
GG 81-85:XII,475. IP 5.86.

Mediona (Ape) *Festa major de la urbanització de la Font del Bosc*.
EN 81-83. IP 5.87.

Pobla de Lillet, la (Ber) *Revetlla del carrer de Verger*. Iniciada cap a 1984.
R7 12.8.83:5. IP 2.87.

Puigcercós (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Rabós (Aem) *Festa d'Estiu*. Concurs infantil de dibuix i xocolatada.
EN 81-83. IP 10.86.

Sant Hilari Sacalm (Sel) *Festa de la placeta de Cal Ros*. Repartiment de coca, moscatell i xampany, amb un recordatori.
PD 12.8.83:10. IP 11.86; 4.87.

Sant Julià de Lòria (And) *Dia del Turista*. Organitzat per la Unió Pro-Turisme local. A la tarda, festa infantil i consumació d'un arròs monumental.
PR 86. IP 12.86.

Sant Pere Sacarrera (Aj. de Mediona, Ape) *Festa de la urbanització de Sant Elies*.
EN 81-83. IP 5.87.

Sant Quirze del Vallès (Voc) *Festes de Santa Rosa al barri de Los Rosales*. Es van deixar de celebrar el 1962, però es van recuperar el 1987. Divendres, festival flamenc. Diumenge, "cross" popular. Un any les organitzen els homes del barri i un altre les dones.
DS 25.8.84:11. IP 9.86; 6.87.

Tivissa (Reb) *Festa dels Quintos*.
CQ 81-85:Reb. IP 1.87.

Torroella de Montgrí (Bem) *Cantada d'havaneres*. Començà el 1980, organitzada pels Amics de Montgó. Se serveix un cremat a la cala Montgó. Sol ser en dissabte.
PD 17.8.83:20. IP 7.86.

Tortosa (Beb) *Festa al veïnat de Corea*.
IP 1.87.

Ulldecona (Mon) **Fira ramadera*. El 1940 ja no es feia.
GG 81-85:XIII,298. IP 1.87.

Festes entre agost i setembre

Gandesa (Tal) *Aplec de la Sardana*. Tingué l'origen el 1982.
DT 7.4.83:10; 27.8.83:5. PG 25.8.83:10. IP 4.86.

Vall de Sant Daniel, la (Aj. de Girona, Gir) *Festa Major*. Dissabte al vespre, sopar de germanor (des de 1972). Diumenge, titelles i cant d'havaneres. Dilluns, el darrer dia, "feixina" a la font del Ferro. Aquest acte té l'origen quan a Girona hi hagué pestes fortes: la gent col·locà feixos de boix a portes i finestres convençuda que així l'aire es purificava. Un cop extingida la malura, van fer una processó a la font del Ferro per cremar-hi tot el boix. Això s'anà repetint cada any i es convertí en un acte festiu més de la festa major, que consisteix en un berenar i diversos jocs infantils. Des de 1980, concurs d'estels.
FE 85:56. GG 81-85:III,411. GIRONA 85:72. PD 3.9.82:10; 1.9.83:4; 2.9.83:2,5; 30.8.85:23. IP 5.87.

SETEMBRE

Diumenge pròxim a l'1

Montmany-Figaró (Vor) *Festa major*. Divendres, cercavila amb un grup d'animació i desfilada de fanalets fins a l'estació i l'envelat (recordant els temps que anaven a rebre els convidats que venien en tren). Premis als millors fanalets, havaneres, elecció del rei i de la reina, cursa de bicicletes durant uns quants anys i gimcana a peu i amb cotxe. Dilluns, xocolatada. Homenatge a la tercera edat (des de 1985). El dia 1, ofici solemne cantat; després, repartiment de panets beneïts.

EN 81-83. N9 27.8.82:27; 3.8.82:24; 2.9.83:15,31; 9.9.83:24. PG 27.8.82: 17; 1.9.83:15; 28.9.83:24. IP 12.85; 11.86.

Vilamalla (Aem) *Festa de Sant Gil.*

EN 81-83. FE 85:29. GG 81-85:IV,495. PD 4.9.82:24. IP 9.86; 10.86; 6.87.

1

Adrall (Aj. de Ribera d'Urgellet, Aur) *Vot de Poble a sant Llop*. Missa cantada amb goigs. Es diu que hi va haver una epidèmia de mal de coll i molts infants en van morir. Des de llavors, aquest dia se celebra una missa a l'església parroquial del poble, dedicada a la Purificació, on sant Llop té un petit altar.

DC 64:2. IP 5.87.

Araós (Aj. d'Alins, Pso) *Festa major.*

BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. CQ 82-84:Pso.

Barberà del Vallès (Voc) **Festa de Sant Llop.*

GG 81-85:VI,194.

Bellmunt d'Urgell (Nog) **Festa major de Sant Llop.*

GG 81-85:X,433. IP 6.87.

Cabanyes, les (Ape) *Festa major.*

GG 81-85:V,86,477. IP 5.87.

Centelles (Oso) *Festa major d'Estiu, de Sant Llop.* Dies abans, *Setmana Cultural*, amb trobada de gegants iniciada el 1979. Cursa ciclista organitzada per la Penya Ciclista Centelles des de 1980, pregó, concursos de pintura (des de 1972 aprox.) i de pesca i recital d'havaneres. El dia principal, cercavila amb gegants, un drac, cap-grossos i grup d'animació; al vespre, focs d'artifici.

AU 23.8.75:1-3. EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 18.9.81:9; 20.8. 82:12-13; 27.8.82:27; 3.9.82:14,20,29; 10.9.82:16; 17.6.83:8; 28.6.83:7; 26. 8.83:15-17,27; 2.9.83:31. IP 10.86; 10.87.

Darnius (Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Esteve del Llop.*

IP 78.

Dosrius (Mar) *Festa major de Sant Llop*. Aplec a l'ermita de Sant Llop. L'edifici actual, del s. XVIII, és a llevant de la població i havia estat dedicat antigament a santa Eulàlia.

DB 29.8.71. EN 81-83. GG 81-85:VI,448. GINESTA 68:170,260. MR 27.8. 82:5.

Hortsavinyà (Aj. de Tordera, Mar) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Erola.*

IP 8.86.

Lloret de Mar (Sel) **Festa dels Sants Metges*. Els infants portaven a beneir cistellets amb fruita a la capella dels Sants Metges. Es perdé pels anys 50.

PLA 57:155. IP 11.86.

Massalió (Mat) *Festa major*. Sota l'advocació de sant Sebastià i sant Climent. Abans se celebrava el 20 de gener i el 23 de novembre.

GG 81-85:XI,366. ROCCA 81:157.

Núria (Aj. de Queralbs, Rip) *Festa de Sant Gil, dels Pastors*. La vigília, partit de futbol entre el jovent de Queralbs i el personal de l'hotel, jocs de cucanya, coets i oferiment de coca i xocolata. La missa vespertina és celebrada ordinàriament pel bisbe. Tot seguit, Processó de les Torxes a l'ermita de Sant Gil cantant el rosari. Havent sopat, foc de camp davant del santuari. L'endemà, els pastors, abillats típicament, presideixen la missa concelebrada i fan ofrena a la Mare de Déu de

Núria de formatge, mel, etc. Processó amb la imatge cap a l'ermita de Sant Gil, amb acompanyament dels gegants de Ribes de Freser, i concurs de regates infantils.

AM 58:118. CD 78. CORBERA 61:203-204. DB 14.9.60; 16.1.66; 28.5.67. EN 84-85. FE 81:13. FE 85:65. GG 81-85:I,399. GUAL 74:71. MO 26.8.83: 33. PLA 57:134,303-304. RI 1.8.81:10-11. SI 9.9.76. SZ 82:185. IP 4.86.

Òrrius (Mar) *Fira*. El 1982 s'estrenaren uns gegants; el Mono Negre i la Quenza.

MR 27.8.82:5; 3.9.82:10.

Sant Antoni de Calonge (Aj. de Calonge de Mar, Bem) *Festa major de Sant Llop*. Divendres al vespre, cant d'havaneres i cremat per als presents. Diumenge, concurs de pesca (des de 1978); a la tarda, cercavila amb "majorettes"; al ball del vespre, elecció de l'hereu i la pubilla. El dia del sant, ofici amb cants corals.

EN 81-83. FE 85:33. PD 28.8.82:2; 29.8.82:2; 5.9.82:12; 1.9.83:2; 2.9.83:2; 3.9.83:2; 30.8.85:14. SZ 82:175,185. IP 5.87.

Sant Vicenç de Montalt (Mar) **Aplec a l'ermita de Sant Llop*. L'ermita és al barri de Sota-riba.

CQ 82-84:Mar. IP 8.86.

Torà (Sga) *Festa major de Sant Gil*. Ball del Roser o de Priors i Priores, interpretat per 4 parelles: 4 casats i 4 solteres, que s'hauran d'ocupar durant tot l'any del manteniment de l'església de Sant Gil. Sembla que l'origen data de 1597. Concurs de pintura ràpida (des de 1983). Antigament, escenificació dels passatges principals de la vida de sant Gil. Dura 3 dies.

AM 58:118. CORBERÓ 86:2. EN 81-83. FE 81:13. GG 81-85:IX,411. IG 7.9. 83:11. MA 2.9.82:2,11; 2.9.83:12. IP 10.85; 2.87.

2

Aitona (Sgr) *Festa major de Sant Antolí*. Pregó, cercavila amb banda de cornetes i tambors i actuació de "majorettes". El 1975 s'estrenaren tres cap-grossos fets per Albert Rosa, d'Olot. Elecció de les pubilles jove i infantil i xocolatada. Antigament, el 31 d'agost es feia una fira.

EN 81-83. GG 81-85:X,495. MA 30.8.83:14-17. MOSTRARI 85:56. IP 9.86.

Constantins (Aj. de Sant Gregori, Gir) *Festa major*.

IP 11.86.

Escala, l' (Aem) *Festa major de Santa Màxima*. Cercavila amb la banda de cornetes i tambors i "majorettes" i missa amb orgue. Un dia, jocs de cucanya a la platja. Santa Màxima és la copatrona. Dura 4 dies.

EN 81-83. FE 85:23. GG 81-85:IV,495. PD 1.9.82:14; 1.9.83:8-9; 30.8.85: 20. SZ 82:185.

Palau de Noguera (Aj. de Tremp, Pju) *Aplec a l'ermita de Sant Antolí*. Cant dels goigs. L'ermita és a 1.100 m d'altitud.

CD 86*b*. DC 64:283. IP 5.79; 8.85; 11.85.

Rosselló (Sgr) *Festa de Sant Antolí*. Processó per tot el poble amb la imatge del sant.

DC 64:346. GG 81-85:X,495. IP 9.86.

3

Vilamolat (Aj. de Castell de Mur, Pju) **Festa de la Guixa*. Aplec a l'ermita de Sant Gregori. Després de la missa hom obsequiava els assistents amb un plat de guixes; el convit anava a càrrec dels propietaris del mas Josep, dins del qual és l'ermita. Es perdé a primers del s. XX.

IP 12.85.

4

Lledó d'Algars (Mat) *Festa major*. Dedicada a santa Rosa de Viterbo i la Verge del Pilar. Hi sol haver vaquetes.

GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Torredembarra (Tar) *Festa major de Santa Rosalia*. Matinades pels grallers, ofrena floral a santa Rosalia, actuació de diverses colles de castellers (la colla Els Nois de la Torre va ser creada el 1975), concert-vermut i homenatge a la tercera edat. Al vespre, serenata davant l'Ajuntament. Des de 1985, trobada de gegants. Dura 3 dies.

CI 10.9.83:2; 7.9.84:2. DT 3.9.82:9; 4.9.83:12; 10.9.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,37,141,401. IP 4.86; 2.87.

5

Soses (Sgr) *Festa major, de Sant Llorenç*. Processó, teatre, jocs per a la mainada, concurs de pesca infantil i sardinada popular. Es va deixar de celebrar el dia 10 d'agost perquè coincidia amb l'època de recollida del préssec. Dura 4 dies.

GG 81-85:X,495. IP 9.86.

6

Sant Sadurní d'Anoia (Ape) *Fires i Festes de Sant Sadurní*. Cercavila amb diables i diablesses, bastoners, gegants, cap-grossos, grallers i la Filloxera (creada el 1981); Ball Rodó, actuació de castellers i de falconers, esports, ball, missa, exposicions, concurs d'aparadors, sardanes, cantada d'havaneres, festival infantil, teatre, castell de focs i Fira del Cavall, recuperada el 1982, d'una gran importància. Han anat evolucionant, des d'un origen majoritàriament agrícola-comercial, fins a la primacia d'activitats recreatives i culturals. Duren 4 dies.

EN 81-83. FU 30.8.85:37; 29.8.86:14-15,17,19,21,23. GG 81-85:V,92. MO 9.9.83:33. PR 86. SZ 82:188. 3V 20.8.82:8; 3.9.82:1,12-13; 2.9.83:11.

7

Falset (Pri) *Festa major petita de Santa Càndia*. Va desapareixent perquè coincideix amb el temps de la campanya de l'avellana. S'havia ballat la Jota Tortosina.

EN 81-83. FE 81:14. IP 2.85.

Pobla de Massaluca, la (Tal) *Festa de la Societat, o de Santa Regina*. Organitzada per la Societat La Humanitària. Curses de totes menes. Dura 3 dies.
CQ 82-84:Tal. GG 81-85:XI,262,364. IP 2.86.

Dissabte pròxim al 8

Creixell (Aj. de Borrassà, Aem) *Festa de la Mare de Déu de Creixell.*
CONSTANS 54:92. EN 84-85. FE 85:22. IP 9.86.

Diumenge pròxim al 8

Aiguaviva (Gir) *Aplec a la capella de la Mare de Déu de Vilademany.*
CONSTANS 54:107. EN 81-83. FE 85:53. IP 4.57.

Albanyà (Aem) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Fau*. Rebia el nom tradicional d'Aplec de les Formigues Alades. De l'ermita estant es contempla un panorama ampli. Hi acudia gent de Maçanet de Cabrenys.
CONSTANS 54:91. IP 10.86.

Argelaguer (Gax) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Guilar*. La gent s'hi emporta el dinar i hi passa el dia. L'ermita és romànica, del s. XII, amb reformes dels segles posteriors. La imatge actual, tallada en fusta per l'imatger Salgueda d'Olot, fou beneïda el 30 de maig de 1948.
CD 81a. EN 81-83. EN 84-85. FE 85:45. PI 81:84,86. SI 20.5.79. IP 8.86; 3.87.

Cadaqués (Aem) *Festa major*. Regates pel port i travessa nedant. Jocs de cucanya mariners, com el pal enseuat: cal atrapar una ploma que hi ha al capdamunt d'un pal recobert de sèu; o la cursa de dolls: de dones amb un doll ple d'aigua al cap. Estirada de corda entre solters i casats. Des de 1982, Cross Trencacames i partida simultània d'escacs al passeig. Fins després de la guerra civil, Ball de la Patacada. Dura 3 dies. Se'n té constància des de 1629.
EN 81-83. FE 85:22. GG 81-85:IV,495. PD 8.9.82:22; 15.9.82:13; 7.9.83:16; 13.9.83:2,10. PLA 57:246. SZ 82:202. IP 9.86; 10.86; 6.87.

Canapost (Aj. de Forallac, Bem) *Festa major.*
FE 85:35. IP 5.87.

Llers (Aem) *Festa d'Estiu*. Ofici amb orquestra. Antigament, el dia 8, aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roure.
FE 85:24. GG 81-85:IV,193. PD 4.9.82:12. IP 9.86.

Lloret de Mar (Sel) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Alegries*. Missa i sardanes al matí. Funció religiosa i ofrena dels pagesos a la seva patrona.

Festa del barri de les Alegries. La vigília, al barri del Molí i Mas Vilar, festa popular amb jocs per a la mainada, cucanya i "majorettes". Diumenge al matí, sardinada per als presents. Abans la festa es feia el 7 de gener, dia que encara se celebra una missa.
CONSTANS 54:75. CQ 82-84:Sel. DB 5.12.70:20. DC 64:221. EN 81-83. EN 84-85. FA 59:68-69. FE 85:73. GINESTA 72:179. PD 9.9.82:12. PLA 46: 319. PLA 57:154,308. SZ 82:204. IP 11.86.

Llosses, les (Rip) *Festa major*. Dissabte al vespre, ball de revetlla i cinema. Diumenge, "cross" popular, vermut per als assistents, tómbola, subhasta i campionat d'estirar la corda (per equips de 6 persones); a la tarda, jocs per a la mainada.
FE 85:64. N9 10.9.82:9,37; 9.9.83:40,43; 16.9.83:17,23. IP 4.86.

Martinet (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Bastanist*. L'edifici fou restaurat el 1949.
GG 81-85:XV,348. IP 9.86.

Ordis (Aem) *Aplec a l'església de la Mare de Déu de Pols.*
CONSTANS 54:99. IP 6.87.

Pla de la Bleda, el (Aj. de Sant Martí Sarroca, Ape) *Festa major de la Mare de Déu de Setembre*. Pregó. Divendres, festival infantil, xocolatada i castell de focs artificials. Dissabte, cursa popular (des de 1983). Diumenge, concurs de dibuix, exhibició castellera, concert-vermut, etc.
FU 30.8.85:41; 29.8.86:39,41. PR 86. 3V 10.9.82:7. IP 5.87.

Pobla de Lillet, la (Ber) *Festa major del santuari de la Mare de Déu de Falgars*. La vigília al vespre, foguera.
CQ 82-84:Ber. EN 84-85. R7 11.9.82:9,31; 16.9.82:8. VL 85:62,239. IP 2.87.

Pratdip (Bca) *Festa major*. El s. XIX, curses d'homes i de dones amb un càntir al cap. També es feia el Ball de Coques fins ben entrat el s. XX. Ha perdut relleu pel fet de coincidir amb la collita de l'avellana.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 10.85; 3.87.

Rodonella, la (Aj. de Cercs, Ber) *Festa major.*
VL 85:62,200. IP 2.87.

Sant Carles de la Ràpita (Mon) *Festa major de la Mare de Déu de la Ràpita*. Al barri de l'Espanyol, vaquetes, bou capllaçat i bou embolat. Ofrena de flors a la patrona. Des de 1983 se n'han ampliat els dies, i s'anomena també Jornades Populars, fins a la Diada de l'11.
GG 81-85:XIII,355. IP 10.85.

Sant Celoni (Vor) *Festa major, de la Mare de Déu del Puig*. Divendres, pregó. Dissabte, marxa atlètica (des de 1983). Diumenge, concurs d'habilitat i de precisió de canya (començat cap a 1972), xocolatada, concurs de pintura ràpida (des de 1983), cercavila amb gegants i cap-grossos i dinar popular amb arròs a la rectoria vella (començat el 1981). Aquesta festa començà per vot de poble a partir de la plaga de llagosta de 1687-1688. Des de 1984, mostra gastronòmica i concurs de pastissos.
DB 7.5.72:45. EN 81-83. FÀBREGA 54:277. GG 81-85:VI,523. PG 3.9.82: 17; 10.9.82:17; 1.9.83:7,15. PR 86. VILAGELIU 76:53. VS 23.12.67. IP 11.86.

Viacamp (Bri) *Festa major*. Missa a l'ermita de la Mare de Déu de l'Obac.
GG 81-85:XII,475.

8
NATIVITAT DE LA MARE DE DÉU

Les terres de parla catalana compten amb una abundantíssima mostra d'ermites, de santuaris i d'altars parroquials dedicats a la Mare de Déu i que, malgrat les més diverses advocacions, títols i funcions, celebren la seva festa grossa el 8 de setembre, dia de la Nativitat de la Verge i conegut popularment també com el "dia de les marededéus trobades".

D'aquests santuaris i ermites, o, millor dit, sobre l'origen d'aquests llocs de culte marià, hom acostuma a explicar unes narracions de caire llegendari o mític, àmpliament difoses per la tradició oral o escrita (els goigs sobretot), que semblen tallades per un mateix patró. En efecte, l'estructura interna d'aquestes llegendes d'origen, que amb lleugeres variants hom explica tant a la Catalunya Vella com a la Catalunya Nova, forma part d'una configuració constant en què el nucli narratiu bàsic és ben conegut: un pastor (adult o nen), i menys sovint una pastora, s'adona del comportament atípic d'un bou o d'un toro de la seva vacada, el qual, mitjançant bruels estranys, furgant o bé separant-se de la ramada, sembla enderiat en quelcom enigmàtic. El pastor, sorprès i intrigat, inicia una recerca vora la cova, l'arbre, la font, la roca o l'esbarzer on es troba l'inspirat animal i descobreix una imatge de la Mare de Déu. En aquest moment s'obre una doble possibilitat. En el primer cas, el pastor agafa la imatge, la fica al sarró o bé l'embolica amb una manta i se'n va, muntanya avall, al nucli de població més proper, on comunica a tot el poble, o bé a les persones més notables (batlle i rector), la notícia del seu trobament. Quan aquests veuen la imatge (una subvariant és quan pel camí de baixada aquesta s'escapa del sarró i retorna al seu lloc d'origen, amb la confusió consegüent del pastor quan dóna la notícia), decideixen erigir-li una ermita al mateix poble o bé la traslladen a l'església parroquial.

En tots els casos, la imatge fuig i desapareix durant la nit i retorna al lloc originari on fou trobada, és a dir, vora la "seva" cova, arbre, font, roca o esbarzer. Aquest fet miraculós, que acostuma a repetir-se tres vegades, és el signe més clar, i així és comprès en totes les ocasions, que la voluntat de la marededéu trobada és restar a l'emplaçament inicial, i per això cal erigir-li-hi una capella, una ermita o un santuari.

La segona variant es dóna quan el pastor no s'emporta la imatge que ha trobat i avisa immediatament la resta d'habitants del poble, els quals acudeixen en processó a l'indret de la troballa. Mentre discuteixen el lloc on caldrà fer l'edifici per guardar-la i venerar-la, aquesta mostra la seva voluntat mitjançant algun prodigi -una nevada miraculosa en ple estiu, un ruixat en temps assolellat, etc.- circumscrit a un radi limitat i que indica el perímetre on caldrà edificar, segons la voluntat celestial, l'ermita o el santuari reclamat.

En qualsevol cas, i independentment de si la invenció de les imatges se centra en la troballa o bé en manifestacions o aparicions, la funció bàsica d'aquests relats és sempre la mateixa: l'erecció d'un nou santuari -un lloc sant- que segons explícita voluntat divina cal edificar en uns indrets molt determinats.

Hom ha volgut veure en aquestes configuracions narratives tan semblants la cristianització de creences, ritus i cultes pagans entorn de les deesses mares i de les diferents divinitats femenines de la fecunditat, cultes que s'haurien donat per tot el món mediterrani. Si bé aquesta hipòtesi és llaminera -els símbols telúrics, vegetals, animals, humans, el color negre de força imatges, etc., formen part tant del model pagà com del cristià-, pensem que cal cercar unes altres dades, de caire històric i arqueològic, que ens permetin establir les estructures generals de fixació del culte cristià al propi terrer i en les quals les llegendes d'origen dramatitzades el 8 de setembre semblen haver exercit un paper tan rellevant.

Joan Prat

Albesa (Nog) **Festa del carrer de Sant Roc.*
IP 10.85.

Albiol, l' (Bca) **Festa de la Mare de Déu de les Virtuts.* Es perdé el s. XIX quan l'ermita s'enrunà.
EN 81-83. IP 10.85; 12.85.

Aldover (Beb) *Festes majors.* Curses a peu, bous, àpat de germanor a base de carn de bou, homenatge a la vellesa i desfilada de carrosses. Duren del 7 al 10.
CQ 82-84:Beb. DC 64:10. El 15.9.83:7. GG 81-85:XIII,355. IP 10.85.

All (Aj. d'Isòvol, Bce) *Festa petita.* Antigament, aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Quadres, que es va perdre els anys 30 quan l'ermita va amenaçar ruïna.
DC 64:12,204. FE 85:41. PLA 57:148. IP 6.86.

Alp (Bce) *Aplec a la capella de la Divina Pastora, a la Torre de Riu.* S'hi venera la imatge de la Mare de Déu d'Ovella. Missa. Des d'abans de 1936 no es fa cap més acte.
EN 84-85. GG 81-85:XV,312. IP 12.86.

Angles, els (Aj. de Montagut, Gax) **Festa a l'ermita de la Mare de Déu de la Devesa.*
GG 81-85:III,380. IP 3.87.

Arenys de Munt (Mar) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Lourdes.*
DB 19.9.71. IP 6.87.

Balsareny (Bag) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Castell.* L'edifici és romànic, del s. XIII.
DB 5.9.64. EN 84-85.

Barcelona (Bar) **Aplec a la capella de la Mare de Déu de Gràcia.* La capella era al barri de Sants.
GG 81-85:VIII,218.

Barruera (Ari) *Festa petita.* Fins fa alguns anys era la festa major.
GG 81-85:XII,475. IP 5.87.

Benavarri (Bri) *Romeria a l'ermita de la Mare de Déu de les Ventoses.* Hi acudeixen veïns de Torres del Bisbe i de més llocs veïns.
IP 4.87.

Benifallet (Beb) *Festes majors de la Mare de Déu de Dalt.* Antigament, Jota Foguejada, amb petards als peus de les balladores. Actualment, Jota Benifalletenca. Processó i presentació de pubilles. Duren 5 dies.
AM 32-49:III,33. CQ 82-84:Beb. EN 81-83. GG 81-85:XIII,250,355. IP 1.87.

Berga (Ber) *Festa de la ronda de Queralt.* Missa, sardanes, ball, etc.
GG 81-85:II,259. R7 11.9.82:9.

Gala del santuari de la Mare de Déu de Queralt. Festa principal del santuari. A Berga és dia festiu. Després de la missa solemne al santuari, «Himne de la Coronació» (des de 1916), original del mestre Ribera. S'encarrega de mantenir-la una comissió anomenada els Capitans o Conservadors, composta per 5 homes -un del quals és el capellà- i 4 dones. El 1739 ja es considerava una festa immemorial. Segons la llegenda, la imatge de la Mare de Déu va ser trobada per un bou.
ARMENGOU 71:69,75,118,122,134,139,176-179. DB 7.9.73. EN 84-85. GG 81-85:II,258. PUIG 57. R7 4.9.82:8,23; 7.9.82:8; 29.8.83:1; 6.9.83:22; 10.9.83:37. SANTAMARIA 28:37. TE 8.9.65:10. VA 8.9.72; 2.9.78. VILARDAGA 29:41. VL 85:62,175.

Bisbal de Falset, la (Pri) *Festa major.* Organitzada per la societat La Paloma. L'església parroquial, de la fi del s. XVIII, és dedicada a la Nativitat de la Mare de Déu. Dura 3 dies.
ASENS 81:65. DC 64:55. IP 2.87.

Bòrdes, es (Var) *Festa major.* Processó amb la imatge de la Mare de Déu per tot el poble, acompanyada per la banda. Tot seguit, vermut de germanor amb coca, etcètera. Dura fins al dia 11.
EN 81-83. GG 81-85:XVI,390. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Borges del Camp, les (Bca) *Festa major de la Mare de Déu de la Riera.* La vigília al vespre, processó amb torxes (documentada des de 1850) a l'ermita de la Mare de Déu i transport de la imatge a la parròquia. Al davant de tot, Ball de Diables, que acaba amb l'arribada a la vila, el nomenament de l'alcaldessa d'honor i el cant de la salve a quatre veus. Tot seguit, processó fins a l'església, amb petards a la plaça i sardanes. El dia de la festa, processó pel poble amb la imatge. La maredédéu que es venera és una talla romànica policromada del s. XIII. Al vespre, revetlla popular, Ball de Coques, amb obsequi als assistents de coca i vi bo, i xocolatada amb galetes per als assistents. Se celebrà el 15 d'agost fins a mitjan s. XVIII. El Ball de Diables, documentat la segona meitat del s. XIX, hi apareix des de 1917.
BLASI 33:31. CC 13.9.73. DC 64:62. DT 24.10.75; 16.9.76; 7.9.77; 8.1.78; 4.9.82:11; 15.9.82:10; 3.9.83:7; 6.9.83:13; 9.9.83:10. EN 81-83. FE 81:14. GG 81-85:VII,224,401. GRAS 09:49. JOVÉ 81-82. IP 2.87; 3.87.

Bovera (Gar) *Festa major, de la Nativitat de la Mare de Déu.*
EN 81-83. GG 81-85:X,283,495. IP 3.87.

Breda (Sel) *Festa major.* Cercavila amb les "majorettes" i la banda i missa concelebrada; a la tarda, concert. L'endemà, al migdia, sardana-vermut. Al ball del vespre de dissabte següent, elecció de la pubilla i les dames d'honor. Exposició d'artistes locals.
EN 81-83. FE 85:72. GG 81-85:III,411. PD 4.9.82:24; 8.9.82:27; 6.9.83:12. IP 6.86.

Caldes d'Estrac (Mar) *Festa major d'Estiu.* Dijous abans, sopar popular per obrir la festa. El dia de la festa, pregó i teatre. Dissabte següent, Fira d'Artesans de l'Alimentació (des de 1983), concurs de pintura ràpida i cant d'havaneres i cremat. Diumenge, cercavila amb gegants. En dies precedents té lloc la Mostra de Teatre (des de 1982).
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. MR 17.9.82:18; 8.9.83:6,11; 10.9.83:8. PD 27.8.83:10. IP 6.87.

Callús (Bag) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Viladelleva.* Es perdé fa més de 25 anys. L'ermita s'ha restaurat i es parla de recuperar la festa.
IP 2.79; 12.86.

Cambrils (Bca) *Festa major, de la Mare de Déu del Camí.* Cercavila amb cap-grossos i gegants, Ball de Bastons, ofici concelebrat i cantat a l'ermita de la Mare de Déu del Camí amb ofrena floral per part de nens i nenes, benedicció de coques i teatre. L'any 1985, primera sortida local de motos antigues.
BLASI 33:44. CC 6.9.72. DB 7.9.73. DC 64:77. DT 2.9.82:10; 7.9.83:13,16. EN 81-83. EN 84-85. GRAS 09:29. SZ 82:202. TE 30.11.71. IP 11.85; 3.87.

Canet de Mar (Mar) *Festa major petita, de la Mare de Déu de la Misericòrdia.* La novena comença el 30 d'agost. L'any 1703 la Mare de Déu de la Misericòrdia va ser proclamada patrona de la vila perquè la va deslliurar d'un eixut persistent i el 1957 estengué el seu patronatge a tot el Maresme. El seu santuari -de finals del s. XVI- és lloc de romiatges freqüents.
CC 8.9.73. CONSTANS 54:31-33. DB 1.9.42. EN 84-85. GG 81-85:VI,489. GINESTA 68:260. MR 3.9.82:4; 8.9.83:5-6. PD 8.9.93:2,12.

Canillo (And) *Festa Nacional d'Andorra.* Els actes principals tenen lloc al voltant del santuari de la Mare de Déu de Meritxell, que és la patrona oficial d'Andorra des de 1873. Processó de torxes la vigília al vespre i missa concelebrada per tots els sacerdots d'Andorra, amb el cant dels goigs. Les autoritats fan un àpat al claustre del santuari. El 1975 un incendi destruí tot l'antic santuari i la maredédéu romànica, el qual va ser totalment reedificat posteriorment.
AM 32-49:III,35. AM 58:119. ANUARI 69:113,291,305,307. ANUARI 71:91,117. ARMET 07:153. CA 12.10.80:6. CC 7.9.75. CM 83:27. DB 27.8.71. DL 3.7.73. EN 84-85. FD(Urgell) 3.9.78. GEC 70-81:IX,827. GG 81-85:XVI,340,386. MA 11.9.74:8. PALAU 67:38,185. PO 7.9.79; 7.9.84:7; 14.9.84:10; 10.9.85:1,5-6,8,19; 13.9.85:7-8. VA 9.9.76.

Castell d'Aro (Bem) *Festa major*. Missa amb orquestra. Dura 5 dies.
FE 85:34. PD 8.9.82:2,15,18; 11.9.83:2.

Cornudella de Montsant (Pri) *Festa major petita*. De caire religiós, amb processó.
IP 2.85.

Correà (Aj. de Montmajor, Ber) *Festa major*.
GG 81-85:II,437. IP 2.87.

Cretes (Mat) *Festa a l'ermita de la Mare de Déu de Misericòrdia*.
IP 1.87.

Cruïlles (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Esperança*.
CONSTANS 54:122. EN 84-85. GG 81-85:IV,357. IP 5.87.

Dosrius (Mar) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Corredor*.
FÀBREGA 54:192.

Durro (Aj. de Barruera, Ari) *Festa major*. Dedicada a la Mare de Déu i al Sant Crist. L'endemà, benedicció de coca; a la tarda, Ball Pla, amb la cerimònia del canvi de majordoms.
CD 86*b*. GG 81-85:XII,475. IP 5.87.

Escart (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Roca*. Durant l'ofertori de la missa es beneeix la coca, que després es distribueix entre els assistents.
EN 84-85.

Espés (Aj. de les Paüls, Ari) *Festa major*.
GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Estany, l' (Bag) *Festa major*. Actes cívics i religiosos fins al dia 11.
GG 81-85:II,437. IP 1.87.

Estartit, l' (Aj. de Torroella de Montgrí, Bem) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Masos*.
CONSTANS 54:178. IP 7.86.

Fatarella, la (Tal) *Festa a l'ermita de la Mare de Déu de la Misericòrdia*. És l'antiga festa major. Per arribar a l'ermita hi ha una escala de 104 graons que surt del carrer més alt del poble.
CQ 82-84:Tal. DC 64:161. EN 84-85. IP 1.87.

Fórnols de Matarranya (Mat) *Festa de la Mare de Déu*. Antigament era la festa major del poble.
IP 6.86.

Garriga, la (Vor) *Aplec a l'ermita de la Marè de Déu del Camí*. Recuperat l'any 1983, no es feia des de 1915. Arrossada popular i botifarres a la brasa. També es coneix com la Festa del Bosc perquè se celebra en un bosc desaparegut.
CANYAMERES 70:85. FA 54:131. MONTLLOR 58:179. PG 15.9.83:9.

Garriguella (Aem) **Aplec al santuari de la Mare de Déu del Camp*.
EN 84-85. IP 6.87.

Gia (Ari) *Festa major*. Al mig de la plaça es plantaven un parell de pins al voltant dels quals es ballava una dansa especial, en què es tocaven les castanyoles, per tal de fer el canvi de majordoms, però es perdé cap a 1977. La patrona de la vila és la Mare de Déu Trobada, el santuari de la qual és als afores. S'hi va en romeria aquest dia i, pel camí, els joves van ballant una dansa especial amb castanyoles. Dura 3 dies.
GG 81-85:XX,336,475. IP 6.87.

Girona (Gir) *Festa de la Mare de Déu de Gràcia i de Bell-ull*. En un racó del claustre de la Catedral hi ha una capelleta dedicada a aquesta Mare de Déu amb una imatge del s. XIII. S'escampa brancatge d'espígol per terra per tal d'obtenir una flaire agradable. Cada assistent és obsequiat amb un brotet d'alfàbrega.
PD 5.9.82:6; 1.9.83:4; 9.9.83:4.

Gleva, la (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Festa major de la Mare de Déu de la Gleva*. Missa solemne, caminada popular a Sant Martí Xic, amb botifarrada al peu de l'ermita, i, al vespre, havaneres. L'endemà, concurs de colles sardanistes (des de 1978). Dissabte següent, xocolatada. El darrer dia, tornaboda. La Mare de Déu de la Gleva és la patrona de la Plana de Vic. El santuari actual, barroc, construït la segona meitat del s. XVIII per Josep Moretó, té planta ovalada, cúpula, capelles radials i un gran campanar. Hi acudeix gent de tota la Plana, però especialment de Manlleu, Sant Hipòlit, Santa Cecília i Vic.
DC 64:185. EN 81-83. EN 84-85. FD(Vic-Solsona) 7.9.85. GG 81-85:I,full de correc. N9 10.9.82:8,25,37; 2.9.83:16,31; 9.9.83:40. IP 1.86; 2.86.

Gombrèn (Rip) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Montgrony*.
IP 7.87.

Guissona (Sga) *Festa major*. Cercavila amb gegants, cap-grossos, grallers i processó amb Ball de Bastons, recuperat el 1985. La Mare de Déu del Claustre és la patrona i sant Plàcid el copatró de la vila.
CAMPS 81:52. CQ 82-84:Sga. EN 81-83. GG 81-85:IX,411. MA 7.9.82:13; 11.9.82:6. IP 11.85; 2.87.

Horta de Sant Joan (Tal) *Festa major de la Nativitat de la Mare de Déu*. Missa i processó pels carrers del poble amb la imatge de la Mare de Déu. L'endemà, es fa el mateix en honor de sant Antoni. Els dies 10 i 11, vaquetes que fan un recorregut per diversos carrers.
CQ 82-84:Tal. EN 81-83. GG 81-85:XI,365.

Jafre (Bem) *Festa petita de la Mare de Déu de Gràcia a l'ermita de la Fontsanta*. La capella, dedicada a la Mare de Déu de Gràcia, gaudí de molta devoció durant els segles XV-XVII a causa del caràcter miraculós atribuït a l'aigua d'una font que hi ha.
CC 28.4.72. CONSTANS 54:177. DC 64:205. EN 81-83. EN 84-85. FE 85:35. GG 81-85:IV,410. PLA 57:148. SI 20.3.74. IP 7.86; 8.86.

Jonquera, la (Aem) *Festa major*. La vigília, cursa popular (des de 1981). L'endemà, al matí, cercavila amb llançament de coets i focs d'artifici i concert. El darrer dia, cantada d'havaneres amb cremat.
FE 85:24. GG 81-85:IV,495. PD 8.4.82:11; 4.9.82:24; 7.9.82:16; 6.9.83:37. IP 6.87.

Juncosa (Gar) *Festa major*. Àpat de veïns al carrer algun any. La festa dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,275,495. IP 3.87.

Llambilles (Gir) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Pietat d'Erols*.
CONSTANS 54:160. DC 64:212. FE 85:57. IP 4.87.

Llerona (Aj. de les Franqueses del Vallès, Vor) *Festa major*.
GG 81-85:VI,523. PG 15.9.83:8. IP 11.86.

Llinars de l'Aiguadora (Aj. de Castellar del Riu, Ber) *Festa major*. Missa a l'ermita de la Mare de Déu de la Mata. Més actes durant el cap de setmana pròxim.
EN 81-83. EN 84-85. VL 85:62,194. IP 2.87.

Llinars del Vallès (Vor) *Festa major, de la Mare de Déu del Prat*. Cercavila amb "majorettes", tambors i trompetes, gegants, nans i la Patufa. Dins del ball del vespre, elecció de pubilla. Gimcana ciclista, homenatge al jubilat, algun any paellada d'arròs i repartiment, xocolatada per als petits, havaneres i marxa popular (començada el 1980).
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 3.6.82:8; 9.6.82:11; 3.9.82:17; 10.9.82:9, 17; 17.9.82:5; 8.9.83:15; 15.9.83:9,14; 22.9.83:13. IP 11.86.

Llorenç del Penedès (Bpe) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Estrella*. No es fa des de 1981.
FA 54:247. IP 78; 2.86.

Menàrguens (Nog) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:X,342,496. IP 6.87.

Merli (Aj. de la Pobla de Roda, Bri) *Festa major*. El dia 9 al matí, missa a l'ermita de Sant Martí i repartiment de la caritat -coca i vi.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Montagut (Gax) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Agulles*. Les dones assistents canviaven les agulles clavades al mantell de la Verge per unes altres que portaven: eren considerades miraculoses. L'any 1982, amb motiu de l'acabament de les obres de restauració del santuari, l'aplec i el costum es recuperaren circumstancialment.
CD 81a. CONSTANS 54:64. GG 81-85:III,382. OL 22.7.82:6; 19.8.82:6. PD 20.7.82:8; 3.8.82:7. PI 81:9,13. IP 3.87.

Montblanc (Cba) *Festa major de la Mare de Déu de la Serra*. La vigília, al migdia, repic de campanes i cercavila amb gegants, nans, grallers, mulassa, drac, àguila i timbales; al vespre, a l'església parroquial, rés de les completes i cant de la salve, amb la presència d'autoritats. L'endemà, al matí, diana amb gralles, Ball de Bastons i banda de cornetes i tambors (creada el 1981). Ofici solemne al santuari de la Serra; després, a la plaça de la Vila, exhibició de gegants i nans, amb el Ball de Bastons, l'àliga i tot el bestiari: drac i mulassa, recuperats el 1981, tot i que ja es troben documentats des del s. XIV. Els gegants actuals daten de 1864 i no són pas els primers. El gegant representa un rei medieval i ella també va vestida d'època. La colla actual de Ball de Bastons data de 1963, però la presència d'aquest ball a la vila és antiquíssima: sembla que ja hi és documentat el s. XVIII. S'engalanen els carrers. S'havia fet el Ball d'En Serrallonga -encara sortí esporàdicament el 1956. La festa té l'origen el 1643, quan la Mare de Déu va acabar una greu secada fent ploure abundantment, tot i que l'advocació de la Serra és documentada el 1295. Abans d'aquella data, el patró principal de la vila era sant Maties, a qui encara es dediquen unes fires pel maig. El 1906 la Mare de Déu de la Serra fou coronada. Cada 25 anys, a partir de 1906, se celebra amb un relleu especial amb traslat de la imatge des del santuari fins a la parròquia. A la dècada de 1860 existia a la vila una colla de castellers: Els Torraires, que perduraren fins a principi de segle.
AM 58:120. BALDRICH 70:34,39. BLASI 33:75. CD 85. CI 17.9.83:4; 7.9. 84:3. CONEIXEU 78. DN 1.9.56. DT 7.9.82:10. EN 81-83. EP 6.82:16; 9.82: 6-7,36,42; 10.82:11; 8.83:10; 9.83:9; 10.83:26; 9.84:11,21. ESPELT 81. FE 81:14. GG 81-85:IX,307,322. PALAU 27:9. PR 79; 83; 84; 85. SERAFÍ 80. SERRA 81. SZ 82:204. VIOLANT 56-59:V,40. IP 4.85; 9.86.

Montcada i Reixac (Voc) *Festa major del barri de Santa Maria de Montcada*. Dissabte abans, al vespre, s'obren les celebracions amb la Festa del Fanalet: es va a rebre el tren amb fanalets i llums en record de quan l'estació de tren encara no tenia llum elèctrica. El dia de la festa, abans de la missa, ofrena floral a la Verge; a la tarda, cercavila amb "majorettes" i banda de trompetes i tambors. Diumenge següent, al vespre, festival flamenc. Dilluns, a la tarda, berenar per als infants; al vespre, vaquetes. El dia 11, cercavila amb "majorettes" i banda de trompetes i tambors, cursa popular pel barri i, alguns anys, cursa de cambrers; a la tarda, engegada de coloms i cantada d'havaneres.
DS 5.9.84:11; 11.9.84:11. EN 81-83. IP 6.87.

Montfar (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) **Festa major*.
IP 2.87.

Montlleó (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) **Festa major*.
GG 81-85:IX,78. IP 2.87.

Montmany-Figaró (Vor) *Festa al santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós*. Missa solemne i pregàries. L'aplec -si mai n'hi havia hagut- s'ha perdut.
AM 58:120. CANYAMERES 70:34,99. FÀBREGA 54:141. MONTLLOR 58: 40. VS 23.12.67. IP 11.86.

Montoliu de Lleida (Sgr) *Festa major*. Missa i processó i concurs de pesca. Un dels 3 dies que dura, concurs de cassoles a la Cooperativa (des de 1985).
DC 64:259. GG 81-85:X,123,495. IP 4.87.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festa de la Mare de Déu de la Roca*. Missa a l'ermita, dinar de germanor, sardanes amb cobla, berenar per a la mainada i jocs de cucanya. A la segona meitat del s. XIX ja trobem documentats el Ball de Moros i Cristians i el de la Sebastiana del Castillo. Hi participaven també els Xiquets de Valls.
BLASI 33:83. EN 81-83. EN 84-85. IP 10.85; 2.86; 3.86; 2.87.

Montserrat (Aj. de Monistrol de Montserrat, Bag) *Festa de la Nativitat de la Mare de Déu*. Tot i que encara aquesta es considera la festa major, la festa principal del santuari se celebra el 27 d'abril des de 1881. La vi-

gília al vespre, vetlla de pregària. Actes litúrgics celebrats amb més solemnitat.

AM 29:83-84. AM 32-49:III,27-28. LLATES 44:118-120. MT 1-4.85:26-27; 1-4.86:13. IP 9.85; 8.87.

Morera de Montsant, la (Pri) *Festa major*. Elecció de la pubilla, ball de disfresses i, algun any, cercavila amb banda de cornetes i tambors. Dura 3 dies.

DT 8.9.82:13; 8.9.83:10. EN 81-83. IP 2.87.

Núria (Aj. de Queralbs, Rip) *Aplec*. Els dies anteriors, novena. Ofici concelebrat i, a continuació, les nenes i les dones que es diuen Núria porten la imatge de la seva patrona en processó fins a l'ermita de Sant Gil, on es recita una poesia de Joan Maragall dedicada a aquesta Mare de Déu: «Verge de la Vall de Núria / voltada de soletats, / que immòbil en la foscúria / i en vostres vestits daurats / oïu l'eterna cantúria / del vent i les tempestats...»

EN 84-85. FD(Vic-Solsona) 5.9.76. FE 81:14. FE 85:65. GG 81-85:I,399. MO 3.9.82:33. IP 4.86.

Olivella (Gaf) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Desemparats*. Es perdé cap a 1960 a causa del despoblament de Jafra, agregat on és l'ermita.

DC 64:274. IP 10.85.

Olot (Gax) *Festa major de la Mare de Déu del Tura*. Dies abans, novena i diverses competicions esportives, concurs de colles sardanistes (des de 1940 aprox.), pregó, ofrena de flors i fruits a la Verge, concurs de salts de granotes, curses de polls (des de 1983) i gimcana (des de 1982). Diumenge abans, cursa ciclista (des de 1955 aprox.). La vigília de la festa, cercavila amb els gegants, nans i cavallets, amb cobla. Antigament, segons Amades, Ball dels Eixurits. Des de 1985, concurs de cap-grossos, el guanyador del qual passa a ser patrimoni municipal. L'endemà, ofici, seguit de processó per la ciutat; al migdia, Ball de Gegants, Cavallets i Nans; a la tarda, desfilada i concurs de carrosses. Cada dia, audicions de sardanes. Per acabar les festes, castell de focs artificials. Pels volts de 1973 començà a fer-se la tornaboda a la Font Moixina, ara a les fonts de Sant Roc. Fins a 1980 tingué lloc un acte ben característic de les festes del Tura: el Ball Pla, consistent en una desfilada de parelles vestides d'etiqueta per uns carrers cèntrics i acompanyades per les autoritats i pels gegants, nans, cavallets i una banda de música fins a arribar al lloc on es feia un ball de gala, però se suprimí perquè es considerà que els darrers temps era una manifestació classista. La vigília a la tarda, Ball del Mercat, en què s'acabaven de formar les parelles per a l'endemà. Ha esdevingut tradicional una cursa de braus coincidint amb aquestes festes. Fins a 1900 aprox., corre-bou pels carrers, costum recuperat el 1984. El 1521 ja trobem documentat el gegant d'Olot; la geganta, el 1609. Els gegants actuals són obra de Miquel Blay i Fàbrega i Celestí Devesa i Pinadella, escultors olotins que els feren els anys 1888-1889, i amb els anys han patit alguna remodelació de vestuari o carcassa. A la cercavila van precedits pel Cap de Lligamosques, cap-gros que els va obrint pas entre la gent. El 1692 ja hi ha notícies d'un gegantó que tenia aquesta funció. Amb el nom actual ja es troba documentat el 1760 i es considera el cap-gros més antic de Catalunya. El nom sembla que prové del fet que li untaven de mel la calba per tal que les mosques hi anessin i no empipessin els gegants. Pel que fa als cap-grossos o "cabeçuts", la data més reculada en què s'esmenten és el 1859. Els motlles són originals de J. Estorc. Marxen per parelles, amb un capità al davant. Tenen dos balls per interpretar: el Nou i el Vell, amb música de Joan Casanova i Bartrolí. Els cavallets ja són documentats el 1601, amb motiu de la canonització de sant Ramon de Penyafort. Els actuals daten de 1969, en substitució d'uns de 1904. Ballen al so d'una música inspirada en l'obra «Der Freischütz», de Carl M. von Weber, estrenada el 1821. Porten casc i una espasa a la mà dreta.

AM 26:242. AM 58:119-120,122. ARNAU 80a.:279,283-294,320-347. BOSCH 1887:23. CC 25.9.75. CONSTANS 54:137. CQ 82-84:Gax. DANÉS 50:5-14. DB 25.8.78. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:14. FE 85:46. GA 5.10.74; 30.8.75; 2.9.77. GG 81-85:III,322,412. MO 3.9.82:37; 1.9.83:33. MOSTRARI 85:12, 20,22. MURLÀ 84:29,33,49-50,55-56,60-61,64,70,72. NINOTS 81:28-30. OL 28.8.82:27-30; 9.5.82:16. PD 15.1.82:11; 2.9.82:10; 4.9.82:12,sup.2,4-5; 2.9.83:13,21; 3.9.83:16,18-19,21; 10.9.82:2. PLA 46:339. PLA 57:246, 249-252,295. PLA 69:113. PUJIULA 80:79-80. SALVÀ 58:42. SZ 82:197. VA 10.4.68. VALLS 67:3. IP 11.86.

Organyà (Aur) *Festa a la capella de la Mare de Déu del Roser*. La capella és a l'extrem del terme, com a prolongació d'un carrer.

ESPAR 77:106. IP 12.85; 2.86.

Ossó de Sió (Urg) **Festa*.

EN 81-83. IP 5.87.

Palafolls (Mar) *Festa major*. Al ball del vespre, elecció de la pubilla. Els altres 5 dies que dura, Ball de Rams, de Fanalets i d'altres. Des de 1982, "cross" del poble al castell.

EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MR 8.9.83:6; 9.9.83:8; 10.9.83:8. PD 8.9.82: 11; 6.9.83:10.

Palau d'Anglesola, el (Pur) **Festa del Sagrat Cor o de l'Apostolat de l'Oració*. Es va perdre pels volts de 1970.

IP 10.86.

Palau de Santa Eulàlia (Aem) *Festa major*.

GG 81-85:IV,495. IP 10.86.

Passanant (Cba) *Aplec al santuari de la Mare de Déu*. Documentat el 1627.

BLASI 33:88,90. IP 4.85.

Pena-roja (Mat) *Festa major, de la Nativitat de la Mare de Déu*.

GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Peralta de Calassanç (Lli) *Romeria a l'ermita de la Mare de Déu de la Móra*. Antigament era costum de pujar-hi descalç.

GG 81-85:XII,464. IP 8.86.

Piera (Ano) *Festa major*. El dissabte més pròxim, gimcana-aperitiu. Festival infantil. Dura 3 dies.

EN 81-83. GG 81-85:V,478. IG 7.9.83:3.

Planes, les (Aj. de Barcelona, Bar) *Festa major*. Diversos actes els 4 dies que dura, entre els quals cal esmentar la marató popular (des de 1979). Campionat de petanca (des de 1983), sardinada, gimcana de cotxes (començada el 1983), concurs de paelles i castell de focs artificials per acabar. Diumenge pròxim, ofrena floral a la Mare de Déu a la parròquia.
DI 5.9.83:9. DS 2.9.83:10; 30.8.84:11. IP 7.87.

Pobla de Cérvoles, la (Gar) *Festa de la Mare de Déu*. Antigament era la festa major. Avui dia els actes es redueixen a missa i cinema.
IP 3.87.

Pobla de Montornès, la (Tar) *Festa major, de la Nativitat de Maria*. Algun any, cercavila amb grallers. Teatre i homenatge a la vellesa. Originada el 1571, dura 3 dies.
DT 11.8.83:10. EN 81-83. GG 81-85:VII,146,401. IP 12.85.

Pont de Suert, el (Ari) *Festa petita*. Fins a primers dels anys 60 era la festa major, però es va traslladar a l'agost per aprofitar més l'afluència turística. Es torna a fer des de 1978.
IP 7.86.

Pruit (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) **Aplec a la capella de la Mare de Déu del Roure*. Començà el 1887. Prop de la capella hi ha un gran roure amb una imatge de la Mare de Déu a l'interior. La masia del Bac de Collsacabra n'és veïna.
SOLÀ s.d.:77. IP 4.86.

Puigcerdà (Bce) *Festa major de la Mare de Déu de la Sagristia*. Festa patronal, datada el s. XVII, originada per vot de poble després de guanyar una batalla. Sardanes, gegants i cap-grossos, processó, etc.
CHAUVET 33:163-164. EN 81-83. FE 85:42. GG 81-85:XV,294. N9 19.9.83: 10. IP 9.86; 12.86.

Ribera de Cardós (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major*.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. IP 6.87.

Riudarenes (Sel) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Montcorb*. Es perdé el 1940.
CONSTANS 54:170. GG 81-85:III,257. IP 9.79; 7.86.

Rocallaura (Aj. de Vallbona de les Monges, Urg) **Aplec al santuari de la Mare de Déu del Tallat*.
BLASI 33:134.

Saldes (Ber) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Gresolet*. S'hi retorna la imatge, que es conserva al poble des de 1959. Els de Gisclareny hi pugen en compliment d'un vot de poble. Abans hi acudien amb creus i banderes i en pelegrinatge. Sortint de missa, dinar per colles. Antigament s'hi agafava aigua beneita per regar els camps. Aquest dia baixa el bestiar de muntanya i cadascú s'emporta el seu. Ball amb acordionista.
EN 84-85. GG 81-85:II,311. TE 19.1.73. VL 85:62,255. IP 12.85; 10.86; 2.87.

Sallent (Bag) *Romeria a l'ermita de la Mare de Déu de Fucimanya*.
EN 84-85. MS 24.12.75. IP 6.79; 10.85.

Salou (Aj. de Vila-seca i Salou, Tar) **Festa major*. Es perdé cap a 1985.
CQ 82-84:Tar. IP 2.87.

Sanaüja (Sga) *Festa major*. L'endemà se celebra una missa a l'ermita de la Mare de Déu del Pla, a la qual assisteix tot el poble amb les autoritats. Fins a 1985 hi portaven els gegants i els cap-grossos.
DC 64:356. EN 84-85. GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Santa Coloma de Farners (Sel) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Bellver*. La capella i l'hospici de Bellver, situats a l'interior de la ciutat, foren molt destruïts durant la invasió francesa i enderrocats amb l'exclaustració (1835).
DB 15.1.72. GG 81-85:III,218. MILLÀS 51:127,130. IP 11.86.

Sant Adrià de Besòs (Bar) *Festa major de Sant Adrià*.
CC 8.8.83:14. GG 81-85:VIII,310,312,511. PB 87:19. RN 3.9.85:9. IP 7.87.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Festes del barri del Coll del Guix*.
PR 84.

Santa Maria de Martorelles (Vor) *Festes de la Patrona*. Xocolatada per als presents i sardanes. Antigament, se celebrava la festa major en aquesta diada.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. IP 11.86.

Santa Maria de Merola (Aj. de Puig-reig, Ber) *Festa major*.
VL 85:62.

Sant Andreu de Llavaneres (Mar) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Loreto*. Va subsistir fins a 1826.
SOLÀ 68:109-110.

Sant Feliu del Racó (Aj. de Castellar del Vallès, Voc) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Arenes*.
CC 15.7.72. DC 64:367. FÀBREGA 54:237. FORJA 3.9.77:3. IP 9.86.

Sant Jaume de Frontanyà (Ber) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Oms*.
EN 84-85. IP 10.85.

Sant Joan de l'Erm (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) **Aplec*.
BARTOMEUS 05:178-182. DC 64:372. IP 6.87.

Sant Joan de Toran (Aj. de Canejan, Var) *Aplec*. Hi acudeix gent de Canejan, Bausen, Les i Bossòst. Missa amb cant dels goigs. Després de dinar, ball.
EN 84-85. IP 11.86; 7.87.

Sant Llorenç de Morunys (Sol) *Festa major del santuari de la Mare de Déu de Lord*.
GG 81-85:II,374. R7 10.9.83:37. SL 87. IP 11.85; 3.87.

Sant Martí de Tous (Ano) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Sentfores*. Es perdé el 1958, quan la diada deixà de ser festiva.
IP 11.85.

Sant Martí Vell (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu dels Àngels*.
IP 4.87.

Sant Maurici (Aj. de la Quar, Ber) *Festa.*
CQ 82-84:Ber. DC 64:384. DN 28.7.56. EN 81-83. GG 81-85:II,438. TE 10.1.75. VL 85:62,249. IP 9.85; 2.87.

Saünc (Ari) *Festa major.* Romeria al santuari de la Mare de Déu de Goient. Els veïns del poble hi fan el Ball de Benasc.
GG 81-85:XII,475. IP 5.87.

Senyiu (Aj. de Montanui, Ari) *Festa major.*
IP 6.87.

Seròs (Sgr) *Festa major, del Naixement de la Mare de Déu.* La vigília, cercavila amb grup d'animació i concurs de pesca al Segre. En acabar l'espectacle, proclamació de la pubilla i les dames d'honor i cursa ciclista. L'endemà, concert coral i gimcana motorística. L'endemà passat, Dia de la Tomata: a la tarda, a la piscina, guerra de tomates.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. PR 86.

Serradui (Aj. de la Pobla de Roda, Bri) **Festa major.* Era la festa petita, perduda abans de 1970.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Solsona (Sol) *Festa major de la Mare de Déu del Claustre.* El dia 7 al migdia, l'alcalde engega el tro que indica el començament de les festes. Cercavila del pregó amb gegants (construïts, els originals, el 1677), bou, mulassa, drac, àliga (que data de 1675), 4 nans, 4 óssos (que són de 1727), cavallets, Ball de Bastons i flabiolaire (que retornà a partir de 1979). El pregoner acompanya la cercavila i llegeix el pregó en uns llocs determinats pel costum. Els carrers són il·luminats de nit per les teieres. Al vespre, el Ball de Bastons i l'orquestra acompanyen les autoritats a la Catedral. Dies 8 i 9 al matí: cercavila amb trabucaires -documentats ja a mitjan s. XVII-, que acompanyen a missa les autoritats, amb orquestra, gegants, etc. Sortint de l'ofici, exhibició del conjunt de ballets dels diferents personatges folklòrics en presència de les autoritats. A la tarda, Ball de l'Àliga. El dia 10, pujada ciclista al pi de Torregassa (des de 1980) i concurs de pintura ràpida (iniciat el 1982). El dia 11, aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Font. Com a menjar de festa major, eren típics el pollastre amb bolets i l'escudella amb carn d'olla.
AM 26:241. AM 58:121-123. AR 80:140-141. CC 25.7.74. CL 76:66-67. DL 22.7.76; 7.9.77; 8.1.78. EN 81-83. ESPINÀS 76:50-63. FE 81:14. GG 81-85:II,382. LLORENS 66:143-146. MA 7.9.82:15; 6.9.83:18. MO 9.9.82:33; 9.9.83:33. PROTOCOL 83. R7 8.9.79:11,13,15; 15.9.79:9; 1.8.81:20; 31.8.82:18; 4.9.82:9,23; 7.9.82:23; 9.9.82:3,12-13; 16.9:82:20; 11.6.83:11; 18.8.83:8; 6.9.83:22-23; 9.9.83:3; 10.9.83:5,14-15; 15.9.83:6,12. IP 3.87.

Sort (Pso) *Fira d'Estiu.* És perjudicada pel fet que molt bestiar és encara a muntanya.
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*. CQ 82-84:Pso. IP 10.87.

Sunyer (Sgr) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:X,495. IP 4.87.

Tagamanent (Vor) *Festa major.* Dinar de germanor al turó, cantada d'havaneres i cremat a la plaça de l'Ajuntament i gimcana de bicicletes. Organitzada per l'Associació d'Amics de Tagamanent. Dura fins diumenge següent.
GG 81-85:VI,523. N9 17.9.82:9,33; 24.9.82:14; 2.9.83:15,31. PG 17.9.82:7, 15. SZ 82:234. IP 10.85.

Tamarit de Llitera (Lli) *Festa major d'Estiu, de la Verge del Patrocini.* La vigília al migdia, llançament de coets i cercavila amb gegants, cap-grossos i xaranga. L'endemà, missa "baturra" (cantada), Ball de Jotes i gegants. Diumenge següent, Dia de la Comarca, amb una desfilada de carrosses i xarangues. Cada dia al matí des de fa uns quants anys, "encierros" pels carrers del barri antic. Un dia, a la plaça, estofat de vedella o bou que després es reparteix als assistents. La gent jove, sobretot, s'organitza en penyes i beu "ponxe" (vi amb préssec). Exposicions fruitera i d'artesania i curses pedestre i de bicicletes. S'acaba amb focs artificials.
DL 8.9.79:11. GG 81-85:XII,444,476. IP 8.86.

Terrades (Aem) *Festa del santuari de la Mare de Déu de la Salut.*
IP 6.87.

Tiurana (Nog) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Solers.* Processó entorn de l'ermita. L'objecte de la festa és donar gràcies per la collita. Abans, festa major aquest dia; ara és el primer diumenge de setembre.
EN 81-83. EN 84-85. ESGLÉSIA D'URGELL 12.79:18-19. IP 10.85; 7.87.

Tordera (Aj. de Granyanella, Sga) *Festa major de la Mare de Déu de Montserrat.* Repic de campanes. Sortint de missa, repartiment de vi bo i coca. Concursos d'auques i de dibuix, curses ciclistes, pedestres i de sacs, berenar de germanor i elecció de la pubilla durant el ball.
DL 8.9.79:9; 11.9.79:6. SG 20.9.83:3; 1.9.84:11; 15.10.84:9. IP 2.86; 2.87.

Torregassa, la (Aj. de Sant Jaume dels Domenys, Bpe) **Festa major.*
GG 81-85:V,477. IP 11.86.

Torrelles de Foix (Ape) *Festa major del barri del Terme.* Tir al plat, focs artificials i, algun any, cercavila. Des de 1986, gimcana de tractors i, des de 1984, gimcana de domadura de cavalls. Dura 3 dies.
FU 29.8.86:41. IP 2.86.

Tremp (Pju) *Festa major, de la Mare de Déu de Valldeflors.* Havaneres i cremat, teatre, esports i focs artificials. Dura fins al dia 11.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. MA 29.8.82:11; 7.9.82:11; 9.9.82:15; 7.9.83:19; 16.9.83:14. RA 5.83:11; 1-2.84:16. IP 10.85.

Ullà (Bem) *Festa de la Mare de Déu de la Fossa.* Començà el 1985. Concert coral i festival infantil. La imatge de la Mare de Déu és romànica, policromada.
IP 7.86.

València d'Àneu (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa de la Mare de Déu.*
CD 86*b*.

Valldossera (Aj. de Querol, Aca) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Valldossera.* Es va perdre pels volts de 1966.
BLASI 33:69. IP 2.87.

Vic (Oso) *Festes del barri del Pla del Remei.* Dies abans, pregó (des de 1983) i col·locació del pendó dels geganters a la façana de l'església parroquial. Inauguració d'exposicions d'artistes del barri, de plantes (des de 1986) i del cos de geganters, concert i concurs de cap-grossos (des de 1979). Passant de festa major amb els cap-grossos dels infants i els gegants del barri. Ballades i saragata pels carrers, sopar i ball de gala. Albades, xocolatada, jocs de cucanya i festivals infantil i de música "pop". El dia de la festa, concurs de dibuix infantil i cercavila amb animació, gegants del barri i cap-grossos fets per la mateixa mainada. Es va a buscar el pendoner d'honor i el geganter major tot fent ballades davant les cases dels procuradors i dels geganters. Ofici solemne amb ofrena floral (recuperada el 1982). Eixint de missa, Ball dels Gegants del Remei, amb lletra i música pròpies, sorteig tradicional d'un braç de gitano monumental i sardanes. A la tarda, corre-bou (des de 1986) i concert. Antigament, processó pel barri. Duren fins diumenge següent, amb teatre, curses ciclistes, exhibicions -"aerobic", "karate", culturisme, patinatge...-, havaneres, gimcanes, caminada popular (des de 1986), etc.

N9 27.8.82:9; 3.9.82:29; 10.9.82:9,37; 14.9.82:11,19; 17.9.82:33; 2.9.83:31; 9.9.83:8,40; 16.9.83:23; 23.9.83:11; 30.9.83:40; 7.10.83:18. PR 87.

Vielha (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de la Mare de Déu de Mijaran.* El dia 7, pregó, elecció de la reina de les festes i repartiment de "vin cau" per als presents a la plaça. L'endemà es baixa en processó la imatge de la Mare de Déu des de la parròquia fins al santuari. Cada persona porta una flor, amb les quals es fa un mantell a la imatge. Després de la missa, repartiment de coca. El dia 9, cursa pedestre a Eth Cap dera Vila. El dia 10, romiatge a Eth Cap dera Vila amb obsequi d'anís, moscatell i coca; gimcana de bicicletes, marató popular, concurs de truita de patates, etc.

DL 9.9.77; 8.9.79. EN 84-85. GG 81-85:XVI,218,222,390. MA 4.9.82:19; 6.9.83:14. PUIGORIOL 72:130-132. SEMIR 84:113.

Viladecans (Bll) *Festa major de la Mare de Déu de Sales.* La vigília, concert de la Banda Municipal, pregó i castell de focs artificials. L'endemà, cantada d'havaneres. Festival flamenc i representacions de teatre.

EN 81-83. GG 81-85:VIII,509,511. PB 87:19. PE 4.9.84:2; 5.9.84:2; 6.9.84:2; 7.9.84:2. PL 3.9.83:IV; 7.9.83:IV; 1.9.84:III; 8.9.84:II,IV. SZ 82:206.

Viladrau (Oso) *Festa major.* La vigília al vespre, ball a l'envelat amb elecció de la pubilla. L'endemà, Ball del Ciri i Contradansa. Durant els altres 3 dies, competicions de tir al plat i de futbol entre solters i casats, jocs de cucanya i teatre. S'havia fet el Ball Cerdà (encara a finals del s. XIX).

AM 36:32-35. AM 58:123. EN 81-83. FE 81:14. FE 85:77. GG 81-85:I,full de correc. N9 3.9.82:14,29; 10.9.82:8,37; 2.9.83:16,28. PLA 57:241,261. PONS 82:22. TE 5.6.73.

Vilanova de Segrià (Sgr) *Festa major.* Cursa ciclista, processó, missa i repartiment de pa benèit.

EN 81-83. GG 81-85:X,495. NT 15.9.84:21. IP 9.86.

Vilaplana (Bca) *Festa de la Mare de Déu.* Antigament era la festa major; avui dia encara hi ha algun acte festiu.

CQ 82-84:Bca. IP 3.87.

Vilaverd (Cba) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Montgoi.*

BLASI 33:188. DT 8.1.78. IP 3.85.

Dijous després del 8

Granyena de Segarra (Sga) *Festa major del Capítol a l'ermita de la Mare de Déu del Camí.* Ofrena floral a la Mare de Déu. El Capítol era la reunió anual de la Confraria, que desaparegué el s. XIX, la qual tenia lloc a l'ermita, documentada des del s. XIII. Abans era el dia 8 i el Capítol es reunia el dijous següent.

CAMPS 81:48. DC 64:190. EN 81-83. GEC 70-81:IV,198. GG 81-85:IX,96.

Dissabte després del 8

Torn, el (Aj. de Sant Ferriol, Gax) *Romiatge al santuari de la Mare de Déu del Collell.* Hi acudeixen les parròquies de l'antiga baronia de Vilademuls: Ollers, Galliners, Parets d'Empordà, Sant Marçal de Quarantelles, Orfes, Terradelles, Viladamí, Vilamarí, Vilademuls, Bàscara i Fontcoberta.

CONSTANS 54:59. GG 81-85:III,400. IP 10.86.

Diumenge després del 8

Agramunt (Urg) *Festa major de la Mare de Déu del Socors.* El primer dia dels 5 que dura, pregó i cercavila amb gegants, cap-grossos i nans. Divendres, jocs de cucanya per als infants i cursa popular (des de 1981). Dissabte, missa a la capella de la Mare de Déu del Socors (restaurada el 1978). L'endemà al matí, processó amb una imatge de la Mare de Déu del Socors. Pintada de murals (des de 1979). Hi havia hagut Ball de Bastons i Dansa de Canuts i Rams, en tres sessions, a benefici de la Confraria del Santíssim Nom de Jesús: la darrera dansa es ballà per última vegada abans de 1866. També s'havien fet cóssos.

AM 58:130. DL 8.9.79:5-8. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:14. GG 81-85:IX,270. MA 10.9.82:12; 11.9.82:6. PR 85; 86. VILADOT 61:59-65. IP 3.86.

Alguaire (Sgr) *Festa del Santuari de la Mare de Déu de Merli.* La Mare de Déu de Merli, patrona del Segrià, té el santuari -construït pels santjoanistes- dins del nucli urbà.

GG 81-85:X,31. IP 3.87.

Argentona (Mar) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Viver.* L'ermita, d'estil romànic i documentada des del s. XII, és dins la propietat del baró del Viver. Abans de la missa s'escampa espígol entorn de l'altar i la capella queda tota aromatitzada. Fins a principis dels anys 60 el baró repartia ensaïmades amb xocolata a la mainada assistent.

DC 64:25. FÀBREGA 54:200. GINESTA 68:132. IP 9.81; 9.86; 10.86.

Bagà (Ber) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Paller.* Ermita ja documentada el s. XIII. Cal destacar-ne la pujada tradicional de la imatge de la Mare de Déu des de la parròquia. Antigament, Ball Cerdà Eugasser.
AM 50-56:III,455-457,914-915. CQ 82-84:Ber. DC 64:35. EN 84-85. GG 81-85:II,330. R7 11.9.82:10; 10.9.83:37; 17.9.83:9. SERRA 35:41-42. VL 85: 62. IP 2.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri del Poblenou.* Diversos carrers es guarneixen amb serpentines i garlandes. El primer dia, pregó i cercavila amb els gegants, drac i diables del barri. Ofrena de flors als monuments del doctor Trueta i de Pere Relats. Trobada de gegants. A la Rambla del Poblenou, concert de banda, tradicional. Actes organitzats per la Coordinadora d'Entitats del barri i muntats pels diferents carrers durant dues setmanes.
DTE X 9-10.83:3. GG 81-85:VIII,511. PB 87:19. PE 12.9.84:2; 13.9.84:2; 14. 9.84:2; 15.9.84:13. PR 85; 86.

Calaf (Ano) *Festa major.* Actes de divendres a dilluns. Dissabte, cercavila amb grups d'animació, trabucaires, cap-grossos i banda de "majorettes". Fira anomenada Mercat de Calaf, de maquinària i ceràmica, que se celebrava el mateix dia 8 fins a 1986. Diumenge, cercavila amb els cap-grossos i actuació de castellers. El darrer dia, espectacle infantil.
CD 86a:132. CQ 82-84:Ano. EN 81-83. GG 81-85:V,431,478. R7 9.9.82:22; 18.9.82:6; 10.9.83:20. SZ 82:209. IP 1.87.

Coaner (Aj. de Sant Mateu de Bages, Bag) *Festa major.* En vies d'extinció per despoblament. Fins a 1985, missa i sardanes. Església romànica del s. XI i torre circular de l'època comtal. La imatge de la Verge és guardada a l'església de Valls de Torroella.
EN 81-83. EN 84-85. GZ 6.12.77. IP 1.87.

Corriu, la (Aj. de Guixers, Sol) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Puig-aguilar.* Eixint de missa, repartiment de pa beneït. Abans es feia el dia 8.
EN 84-85. SL 87. IP 3.87.

Encies, les (Aj. de les Planes d'Hostoles, Gax) **Festa de la Mare de Déu de les Encies.* Recuperada el 1977, després de 4 anys de no fer-se. Dissabte, campionat de botifarra (des de 1983). Diumenge, a la mitja part de les sardanes, berenar col·lectiu amb pa amb tomata i pernil; a continuació, sorteig d'un xai. S'ha deixat de fer des de 1985. Cap a 1930 se celebrava per Pasqüetes.
EN 81-83. FE 85:47. PD 10.9.82:12; 17.9.83:10. IP 3.87.

Espinalbet (Aj. de Castellar del Riu, Ber) *Festa de la Gala del santuari de la Mare de Déu de Corbera.* El santuari és de finals del s. XVII. L'advocació de la Mare de Déu és especialment dedicada als mals de sordesa. Antigament, hi havia els "capitans" de la festa, càrrec exercit per 4 veïns d'Espinalbet que tenien cura d'ocupar-se de la festa durant un any. Així mateix hi ha els càrrecs de priors i priores, la tasca dels quals és la capta per al santuari: les priores obsequien amb ramets de flors a canvi de l'almoina. Aquesta diada s'hi transporta la imatge de la Mare de Déu -gòtica, de fusta, del s. XV- que es conserva a Berga.
CORBERA 26:26,49,54-58. EN 84-85. GG 81-85:II,298. VL 85:62,194. IP 10.85.

Espunyola, l' (Ber) *Festa de l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents.* La imatge es venera actualment a l'església parroquial de Montmajor atès que l'ermita dels Torrents està molt deteriorada.
EN 84-85. VL 85:62. IP 2.87.

Gleva, la (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Festa del carrer del Marquès de Palmerola.* No és gaire consolidada encara perquè el carrer és recent.
N9 10.9.82:37. IP 2.86.

Mieres (Gax) *Festa de la Mare de Déu de Romeria.* Se celebra al voltant de la seva capella -documentada ja el s. IX-, al barri del mateix nom.
EN 81-83. EN 84-85. IP 10.86.

Montmany-Figaró (Vor) *Festa major del Serrat.*
IP 11.86.

Prades (Bca) **Processó a l'ermita de la Mare de Déu de l'Abellera.*
BLASI 33:107.

Renau (Tar) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Llorito.* Documentat el 1702.
VECIANA 82:47,79.

Sant Hipòlit de Voltregà (Oso) *Festa del barri del carrer de la Gleva.* La vigília, jocs de cucanya. S'engalanen els carrers veïns. Al vespre, ball amb cremat i sangria. Diumenge a la matinada, barreja per als presents. Per esmorzar, xocolatada i arengades. Subhasta d'obsequis donats pels veïns. Processó amb la imatge i orquestra, missa, dinar de germanor i concert. L'any 1885 s'institui una festa d'acció de gràcies perquè la vila se salvà d'una epidèmia del còlera.
N9 27.9.82:33; 21.9.82:6; 16.9.83:40; 23.9.83:24. IP 1.86; 5.86.

Sant Llorenç de la Muga (Aem) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Palau.* Va a càrrec d'una confraria. L'edifici és dels segles XII-XIII.
CONSTANS 54:101. DC 64:378. GG 81-85:IV,220. IP 9.86; 5.87.

Sant Pau de Pinós (Aj. de Santa Maria de Merlès, Ber) *Festa major.* Missa a l'ermita de la Mare de Déu de Pinós o de Ginebret, sardanes i foc col·lectiu per courehi costelles.
EN 81-83. N9 9.9.83:24. VL 85:62,224. IP 2.87.

Sant Serni de Llanera (Aj. de Torà, Sga) *Festa major.* Dissabte, tir al plat i ball. Diumenge, missa, futbol i ball.
R7 27.8.83:23. IP 2.87.

Sous (Aj. d'Albanyà, Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Mont.* Dinar de germanor. Abans, el jovent de Lladó, tornant del Mont, s'engalanava amb flors boscanes i, en arribar al poble, els sortien a rebre infants que portaven creus grosses també de flors. Un altre costum perdut anava a càrrec dels minyons de Crespià, que, quan retornaven de l'aplec, jugaven força estona als quatre cantons: era una condició indispensable per participar-hi haver fet a peu tot el trajecte, que solia durar unes 4 hores.
AM 58:123. CONSTANS 54:55. CQ 82-84:Gax. EN 84-85. GG 81-85:III, 386. PI 81:101. PLA 57:124,302. IP 5.87.

Tarragona (Tar) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Salut.* Rosari de l'aurora i cercavila amb nans i grallers. Després de l'ofici, repartiment de les típiques coques beneïdes. Xocolatada per als infants.
CC 21.9.74. DT 14.9.75; 4.9.76; 10.9.77; 7.9.78; 15.8.79; 2.9.82:8; 7.9.82:5; 9.9.82:4; 12.9.82:4; 9.9.83:8. EN 84-85.

Vallfogona de Ripollès (Rip) *Festa major.* Homenatge a la vellesa (des de 1985), gimcana ciclista, concurs de fotografia, sardanes, ball, actes per a la mainada i mig partit de futbol femení.
EN 81-83. FE 85:67. GG 81-85:I,full de correc. N9 9.9.83:40. IP 12.86.

Viladordis (Aj. de Manresa, Bag) *Festa major.* Divendres abans, repic de campanes per anunciar la festa. La vigília, a la tarda, jocs de cucanya i, al vespre, ball de revetlla. Diumenge, cursa popular amb xocolatada; al migdia, concert-vermut de festa major; i, a la tarda, cinema infantil i teatre representat pel grup Garbuix del barri. Organització a càrrec de l'Associació de Veïns. Abans es feia el 8 de setembre.
R7 8.9.83:23; 13.9.83:9; 7.9.82:22; 9.9.82:4. IP 1.87; 9.85.

Vilert (Aj. d'Esponellà, Pes) *Festa major.*
EN 81-83. FE 85:55. IP 4.87.

9

Encamp (And) **Fira.*
CM 83:29.

Falset (Pri) **Aplec a l'ermita de Sant Gregori.* Es va trasladar al primer diumenge d'agost i es va convertir en *Aplec de la Sardana.*
DC 64:160.

Solivella (Cba) *Festa votada del Sagrat Cor.* Instituïda el 1743 a causa d'una pesta que delmava la població. S'ha celebrat sense interrupció tret del període 1936-1939. De bon matí els veïns de cada carrer fan unes capelles amb unes representacions plàstiques de tema bíblic o simbòlic. Els carrers per on ha de passar la processó estan guarnits amb catifes artístiques (amb pols d'alabastre, elements vegetals o serradures tenyides). Al migdia, cercavila amb gegants. Tota la població va a la processó del capvespre. Si el dia cau en diumenge, es fa el 10.
DT 15.9.82:1,24; 11.9.83:28. EN 81-83. GG 81-85:IX,307. IP 6.87.

Verdú (Urg) *Festa major de Sant Pere Claver.* El sant és fill del poble. Diumenge abans, coronació de la pubilla i lectura del pregó. La vigília al vespre, Processó de les Torxes. L'endemà, ofici solemne concelebrat per nombrosos jesuïtes catalans, dels quals el sant és patró, i cant dels goigs. Després, trasllat de la relíquia (una costella que fou portada al poble el 1924) fins al santuari de Sant Pere Claver. Concurs de pintura ràpida.
EN 84-85. FD(Solsona) 12.10.80. GG 81-85:IX,412. NT 29.9.84:7-8. IP 5.86; 6.87.

Vimbodí (Cba) *Festes quinquennals en honor de la Mare de Déu dels Torrents.* Se celebren els anys acabats en 4 i en 9. La fundació de la festa és de 1484, any que un pagès de la població trobà la imatge de la Mare de Déu i l'abat de Poblet, Juan Payo Coello, li edificà una capella en el lloc del trobament. El vespre de la vigília, Processó dels Fanalets, en què es porten la imatge de la Mare de Déu i la bandera des de l'ermita fins a la vila. L'endemà, al matí, rosari de l'aurora; a continuació, ofrena floral, ofici solemne i actuació castellera; al vespre, processó pels carrers de la vila, que han estat guarnits pels veïns amb flors, fanalets, etc. El dia 10, a la tarda, processó de retorn de la imatge a l'ermita i castell de focs artificials. Els anys que no s'escauen les festes quinquennals, *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents* el dia 8. La imatge fou coronada el 1949.
BERGADÀ 78:171,177-179,220. CC 29.8.74. CI 14.9.84:2; 28.9.84:8. DB 18.4.76:26. DT 21.2.78; 31.8.83:11. EN 81-83. EN 84-85. EP 10.84:17. GG 81-85:IX,360. MA 31.8.83:11. PR 84. IP 4.85.

Diumenge després del 9

Castellvell (Aj. d'Olius, Sol) *Festa major.* Missa solemne i actuació dels 4 priors: 2 homes i 2 dones.
SL 87. IP 3.87.

10

Canyelles (Gaf) *Festa major petita, de Sant Nicolau.* Cercavila amb drac (estrenat el 1983) i Ball de Diables, jocs infantils i actes culturals.
CQ 82-84:Gaf. DV 2.9.83:10. IP 10.85; 5.87.

Castellví de Rosanes (Bll) **Aplec al santuari de la Mare de Déu, a Miralles.*
FÀBREGA 54:178. IP 9.86.

11
DIADA NACIONAL DE CATALUNYA

L'Onze de Setembre és la data en què es commemora la rendició de la ciutat de Barcelona, defensada per Rafael Casanova enfront de les tropes de Felip V, i després d'un llarg setge de catorze mesos. L'Onze de Setembre és la festa cívica i política més important del Principat i per això rep el nom de Diada Nacional de Catalunya, o, senzillament, la Diada.

Cal buscar l'origen històric d'aquesta celebració en un context històric ben precís: el de la Renaixença. Com ha demostrat Llorenç Prats (1987), la Renaixença ocupa un lloc preeminent en la constitució del sistema simbòlic de la identitat catalana hegemònica i els gran símbols dominants d'aquesta identitat tenen un origen comú. En efecte, la llengua catalana (o, més ben dit, el seu ús), la bandera quadribarrada o senyera, el cant d'*Els segadors*, himne nacional català, els patrons celestials (sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat), la sardana, considerada com la dansa nacional, o fins i tot un tret de caràcter (el seny) o una institució jurídica

(l'hereu) cristal·litzen en aquest procés global de vertebració de la pròpia identitat que recolza en la consciència lingüística, territorial, històrica i psicològica diferencial del poble català respecte als altres pobles ibèrics.

Així, i com assenyala Roger Alier (GEC 1970-81:X,764), «des de la fi del segle XIX la diada fou commemorada a Barcelona amb ofrenes florals al monument de Rafael Casanova (a la cruïlla de la Ronda de Sant Pere amb el carrer d'Alí Bei), i amb manifestacions que sovint foren reprimides per les autoritats governatives durant els anys de la monarquia, i totalment prohibides després de la guerra civil de 1936-1939, amb la retirada del monument».

Durant el franquisme, doncs, la celebració de l'Onze de Setembre va ser soterrada, perseguida i reprimida, i els actes públics sovint consistien en l'espectacle, certament poc festiu i menys lúdic, d'uns quants centenars de manifestants corrent pels carrers de Barcelona perseguits i bastonejats per les forces policíaques.

L'any 1976, un any després de la mort del general Franco, hom va autoritzar, per primera vegada, una concentració legal a Sant Boi de Llobregat, vila on hi ha enterrat Rafael Casanova, símbol de la resistència. Aquesta concentració ja va tenir un caràcter multitudinari (unes cent mil persones), unitari (foren diferents líders polítics, que en aquells moments sortien de les catacumbes, els qui van dirigir la paraula als concentrats) i reivindicatiu (per primera vegada hom va cantar, públicament i col·lectiva, *Els segadors*). El punt culminant de la celebració va donar-se, però, l'any següent -1977- amb una manifestació històrica pels carrers de Barcelona en la qual un milió de ciutadans va desfilar pacíficament, encapçalats pels líders polítics, sindicals i ciutadans, corejant els lemes «Som una nació» i «Volem l'Estatut».

L'any 1980, el Parlament de Catalunya decretava la diada de l'Onze de Setembre festiva per al Principat. Però precisament aquesta oficialització ha implicat, en bona mesura, la pèrdua del caràcter reivindicatiu, multitudinari i unitari que en els darrers anys de la transició l'Onze de Setembre havia adquirit. En l'actualitat, a més a més dels actes protocol·laris -ofrenes de flors, recepcions oficials dels múltiples organismes públics, declaracions polítiques dels líders en el poder o en l'oposició, etc.-, hom continua celebrant manifestacions o, més ben dit, concentracions disperses, partidistes i molt sovint minoritàries. Aquestes, amb l'excepció de la trobada independentista al fossar de les Moreres, han perdut també el seu caràcter reivindicatiu i nacionalista.

En aquests darrers anys, alguns ajuntaments o altres organismes cívics aprofiten l'Onze de Setembre per oferir als seus convilatans actes diversos: trobades de gegants, concursos de colles sardanistes, cantades d'havaneres, actuacions de castellers, concerts de cant coral a càrrec de grups claverians i unes quantes manifestacions més o menys relacionades amb la cultura catalana tradicional.

En bona mesura, l'actual Onze de Setembre és per a la majoria de la població una festa més, un dia de lleure i esbarjo que conserva, però, un tret diferencial específic ben arrelat: el ritu patriòtic de la col·locació de la senyera als balcons de les cases, que recorda, d'una manera pública i ostentosa, el motiu de la celebració.

Dolors Llopart
Joan Prat

Aguilar de Segarra (Bag) *La Diada*. L'Ajuntament obsequia amb un dinar tot el poble.
IP 10.85.

Albi, l' (Gar) *La Diada*. Gran cassola de tros al Casal (amb albergínies, cargols, bledes, patates i carn de porc).
IP 11.85; 11.86.

Alella (Mar) *La Diada*. Col·locació de rams de flors a can Lleonard, casa pairal de Salvador Lleonard, que es destacà en la defensa de Barcelona el 1714.
IP 9.86.

Alforja (Bca) *La Diada*. La vigília al vespre l'Ajuntament convida tothom a coca i vi.
IP 3.87.

Alpicat (Sgr) *Aplec de la Cutxipanda*. Fou iniciat el 1982 per celebrar la Diada. Al migdia, al parc, s'elabora la cutxipanda, plat típic a base de conill, llonganissa, cargols, costella de porc, pebrot, albergínia, tomàquet i ceba. Al vespre, focs d'artifici.
MA 10.9.83:13. IP 10.86; 3.87.

Altafulla (Tar) *Festa votiva de Sant Antoni de Pàdua*. Missa a l'ermita de Sant Antoni, amb veneració de la relíquia i cant dels goigs. El 1986 començà una trobada de gegants, cap-grossos i castellers. El vot de poble s'instituí el 1820 amb motiu del cessament d'una pesta. Segons la tradició, quan el quadre del sant, que es conserva a la seva ermita, fou traslladat a la vila, la pesta s'esvaí en forma d'un núvol negre.
CI 14.9.84:2; 21.9.84:2. DT 10.9.77; 8.9.82:11; 10.11.82:15; 9.9.83:12. EN 84-85. GG 81-85:VII,104. IP 11.85; 2.86; 1.87.

Ampolla, l' (Aj. del Perelló, Beb) *Diada del Musclo*. Ball de jotes i musclada per als assistents. Començà a celebrar-se el 1982.
DT 1.8.82:9; 16.9.83:12.

Arboç, l' (Bpe) *La Diada*. Es va començar a celebrar el 1922, però l'any següent ja va ser prohibida per la Dictadura. Es reprengué uns quants anys més tard. Actualment se celebra des de 1977.
IP 2.86.

Barcelona (Bar) *La Diada*. La celebració moderna de l'Onze de Setembre comença el 1977 -amb el precedent de 1976 a Sant Boi de Llobregat- amb la manifestació en massa d'un milió de persones pel centre de la ciutat que demanava l'Estatut d'Autonomia i l'amnistia per als presos polítics. Els anys posteriors els actes reivindicatius unitaris han anat gairebé desapareixent a benefici dels festius.
DTE XI 9-10.83:3. GEC 70-81:X,764. PB 80:48-49. PB 87:117. PD 9.9.82: 17; 10.9.82:3; 13.9.83:5. R7 9.9.82:7. SZ 82:208.

Bàscara (Aem) *Festes del Pessebre*. Arrossada popular que, des de 1982, organitzen els qui fan el pessebre vivent del poble. Abans del dinar, jocs per a la mainada.
PD 11.10.83:2; 12.10.83:2; 15.10.83:10. IP 8.86.

Bell-lloc d'Urgell (Pur) *La Diada*. Àpat col·lectiu organitzat per l'Ajuntament.
MA 10.5.83:13. IP 3.87.

Blanes (Sel) *La Diada*. Actes populars folklòrics i musicals. A la tarda, sardanes, davallada de la senyera i cant d'«Els segadors». Concert de música catalana.
IP 11.86.

Bonastre (Tar) *La Diada*. Repartiment de coca i vi bo als presents a la plaça.
IP 12.85.

Borredà (Ber) *La Diada*. Costellada o botifarrada a la plaça (des de 1984); abans (des de 1981), arrossada. Música d'acordió.
EN 81-83. IP 9.85; 2.87.

Bruc, el (Ano) *La Diada*. Al pati de can Cases, paelles d'arròs per a tothom qui s'hi apunti.
IP 5.86.

Castell d'Aro (Bem) *La Diada*. Sardinada popular des de 1977 aprox.
IP 5.87.

Castelldefels (Bll) *La Diada*. Al matí, sardinada popular.
PL 9.9.83:III; 11.9.84:III.

Castellfollit del Boix (Bag) *La Diada*. Els pobles de Castellfollit i Rajadell celebren conjuntament la festa al cim del Coguló de can Torres, on es col·loca una senyera, des de 1980.
IP 2.87.

Castellví de Rosanes (Bll) *La Diada*. Des de 1982 un grup de joves col·loca una bandera catalana a la roca anomenada la Cadireta. Sardinada per esmorzar.
PL 9.9.83:III; 11.9.84:III. IP 9.86.

Celrà (Gir) *Festa d'Homenatge als Avis*. Concentració i anada cap a l'església amb orquestra, parlaments, dinar, lliurament d'obsequis i espectacle.
EN 81-83. PD 15.9.82:11. IP 9.86.

Cornellà de Terri (Pes) *La Diada*. Sopar popular de germanor organitzat per l'Ajuntament.
IP 1.87.

Esponellà (Pes) *La Diada*. Àpat comunitari.
IP 4.87.

Fonollosa (Bag) *La Diada*. Celebrada conjuntament amb Camps i Fals, un any a cada poble. Es renova la senyera al cim de cal Xamal i es fa un dinar de germanor al poble on toca.
R7 11.9.82:31; 14.9.82:6; 13.9.83:4. IP 9.85.

Gerri de la Sal (Aj. de Baix Pallars, Pso) *Aplec de l'Estany de Montcortès*. Celebrat des de 1980, amb afluència comarcal.
IP 6.87.

Hostalets de Balenyà, els (Oso) *Festes del barri del Mig*. Al matí, sardinada i xocolatada, cercavila amb bicicletes i remullada dels que hi participen per part dels espectadors. A la tarda, ball i botifarrada a la Pista.
IP 2.86; 6.87.

Masroig, el (Pri) *Aplec de la Sardana a l'ermita de la Mare de Déu de les Pinyeres*. Va començar el 1977 en una altra data. A partir de 1985 se celebra aquest dia.
DT 7.4.83:10; 3.9.83:7. IP 3.85.

Massanes (Sel) *Arrossada de germanor a l'ermita de Sant Roc*. Iniciada el 1977, s'interrompé algun any i s'ha fet després amb regularitat.
FE 85:73. IP 11.86.

Miralcamp (Pur) *La Diada*. Matança del porc: se'n reparteixen entrepans als presents juntament amb un got de vi. Al vespre, revetlla amb ball.
IP 9.86.

Montesquiu (Rip) *La Diada*. Arrossada popular.
IP 3.86.

Móra la Nova (Reb) *Festa a la barriada de Nostra Senyora del Remei*. Començà el 1983.
IP 1.87.

Oliola (Aur) *Aplec a l'ermita de Sant Andreu del Castell*. Dinar de germanor. L'ermita, romànica, és adossada al castell vell, avui en ruïnes.
EN 84-85.

Os de Balaguer (Nog) *La Diada*. Xocolatada amb coca per als presents a la plaça.
IP 10.85.

Preixana (Urg) *La Diada*. Al capvespre, repartiment de xurros amb xocolata.
IP 5.86.

Puigdàlber (Ape) *Festa de Final d'Estiu*. Dinar popular i campionat de truc.
PR 86. IP 5.87.

Roda de Ter (Oso) *La Diada*. A la masia del Bac, casa pairal de Bac de Roda, ofrena floral sota la làpida commemorativa. Organitzada per l'Ajuntament.
N9 10.9.82:6; 9.9.83:9; 12.9.83:6. IP 1.86.

Festes del barri del Bon Amic. La vigília a la tarda, festival infantil i jocs de cucanya. Diumenge, al matí, des-

pertada amb trons i xocolatada; a la tarda, cafè-concert. Dura 3 dies.
N9 10.9.82:37; 2.9.83:16,31; 9.9.83:29. IP 1.86; 10.86.

Salt (Gir) *Festa de la plaça de l'Onze de Setembre*. Començà el 1981.
FE 85:58. PD 10.9.82:31. IP 8.86.

Santa Coloma de Cervelló (BII) *La Diada*. "Cross" popular (des de 1981).
PL 31.8.83:II; 7.9.83:II; 11.9.84:III.

Santa Eulàlia de Puig-oriol (Aj. de Lluçà, Oso) *La Diada*. Cursa popular (començada el 1985).
IP 3.86; 10.86.

Santa Fe del Penedès (Ape) *Diada de la Paella*. Preparació d'una paellla per a unes 2.000 persones. Començà pels volts de 1980. Organitzada per l'Ajuntament i pels veïns.
DV 23.9.83:16. FU 29.8.86:42. 3V 8.10.82:32; 16.9.83:6. IP 5.87.

Sant Antoni de Vilamajor (Vor) *Festa de la Diada*. Torneig de botxes (començat el 1981), berenar gratuït pagat per l'Ajuntament i jocs per als infants.
PG 8.9.83:15. IP 11.86.

Sant Boi de Llobregat (BII) *La Diada*. La celebració de la Diada hi adquireix més significació perquè a l'església parroquial hi ha la tomba de Rafael Casanova. És tradicional l'assistència de diverses personalitats polítiques que, després de l'ofrena floral, pronuncien parlaments. A la vila es recuperà, a nivell nacional, la celebració pública de l'Onze de Setembre l'any 1976.
PL 10.8.83:IV; 7.9.83:II; 9.9.83:II; 10.9.83:II; 30.8.84:IV; 7.9.84:II; 11.9.84:III; 12.9.84:I. IP 9.86.

Sant Gregori (Gir) *La Diada*. Jocs de cucanya, dinar de germanor i sardanes.
IP 4.87.

Sant Hipòlit de Voltregà (Oso) *La Diada*. Dinar de germanor a la font de la Sala.
N9 10.9.82:6. IP 1.86; 5.86.

Sant Joan Despí (BII) *La Diada*. Arròs per als avis de la població. Al vespre, cantada d'havaneres.
IP 11.86.

Sant Julià de Cerdanyola (Aj. de Guardiola de Berguedà, Ber) *La Diada*. Es col·loca la senyera al cim de la muntanya del Forcat. De retorn, xocolatada i jocs per a la mainada.
IP 2.87.

Sant Martí Sarroca (Ape) *Festa dels Avis*. Sardanes, berenar per als avis i danses de l'esbart.
3V 12.11.82:10. IP 5.87.

Sant Pere de Ribes (Gaf) *La Diada*. Excursió al cim del Montgròs, on s'instal·la una senyera. Marxa Ciclotu-rista Internacional des de 1981.
CI 14.9.84:4. DV 16.9.83:26. IP 5.87.

Sant Vicenç dels Horts (BII) *La Diada*. Al matí, cursa popular.
PL 9.9.83:III. IP 5.87.

Sant Vicenç de Torelló (Oso) *Festa del carrer d'Amalric*. Té lloc des de 1984 aprox. Curses, xocolatada... El dia no és fixat del tot.
IP 6.88.

Saus (Aem) *Festa major de Santa Eugènia*. Ofici amb acompanyament d'orquestra. Durant el ball del vespre, sorteig d'un xai.
EN 81-83. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. PD 11.9.82:2; 15.9.82:13; 11.9.83:2,10. IP 8.86.

Seva (Oso) *Festa de l'avinguda de l'Onze de Setembre*. La vigília al vespre, algun any, havaneres. Ball, xocolatada, coca i vi bo.
N9 12.9.83:10. IP 10.86.

Sils (Sel) *La Diada*. L'Agrupació Esportiva Veterans de Sils organitza des de 1984 una arrossada popular en la qual tothom pot participar i que es fa al camp de futbol vell.
IP 8.86.

Sous (Aj. d'Albanyà, Aem) *La Diada*. Excursió col·lectiva dels veïns de Navata al santuari de la Mare de Déu del Mont. Dinar col·lectiu a base de carn a la brasa. Abans, sardinada al poble.
PD 8.9.82:12; 14.9.82:10. IP 9.86; 5.87.

Tarragona (Tar) *La Diada*. Entre alguns altres actes festius, es destaca l'exhibició castellera anual.
CASTELLS 86:26. DT 2.9.82:7; 9.9.82:7; 11.9.82:1; 22.9.82:5; 1.9.83:11; 4.9.83:5.

Terrades (Aem) *Pujada a peu al santuari de la Mare de Déu de la Salut*. Hi participen especialment els veïns de Vila-sacra. Dinar de germanor prop del santuari.
IP 11.86.

Vallfogona de Balaguer (Nog) *La Diada*. Àpat de germanor a base de cassola de pagès.
IP 10.85.

Vic (Oso) *Festa del carrer de Bac de Roda*. Va començar el 1982. Caminada a l'ermita de Sant Marc, xocolatada i jocs per a la canalla. El carrer pertany al barri de l'Horta Vermella.
IP 6.88.

Vilada (Ber) *La Diada*. Excursió col·lectiva al serrat del Migdia, on es renova la senyera que durant tot l'any hi oneja. A continuació, tronada. Al migdia, arrossada i costellada al pont del Climent.
EN 81-83. R7 14.5.82:6; 10.9.83:5. VL 85:62,261. IP 10.85.

Viladecavalls (Voc) *La Diada*. Dinar de germanor -arròs- a la zona esportiva, que començà el 1983.
DI 10.9.83:12; 8.9.84:14.

Vilanova del Vallès (Vor) *La Diada*. Berenar comunitari: sardinada, costellada, botifarrada o pa amb tomàquet i pernil.
PG 15.9.83:10. IP 12.85.

Diumenge després de l'11

Saldet (Aj. de Ventalló, Aem) *Festa patronal de Santa Eugènia*. En vies d'extinció.
FE 85:28. IP 8.86; 6.87.

12

Colomers (Bem) *Festa major*. Concurs de tir al plat entre més actes. Dura 2 dies.
EN 81-83. FE 85:34. GG 81-85:IV,495. IP 10.86.

Igualada (Ano) *Festa del carrer de l'Argent*. En honor de la Mare de Déu de la Guia, la imatge de la qual -patrona del barri- es venera a l'església del Roser.
IG 10.9.83:10; 15.9.84:7. IGUALADA 84. IP 2.86; 1.87.

Ribelles (Aj. de Vilanova de l'Aguda, Nog) *Festa major*. Missa cantada pel poble, jocs per a la canalla i Ball Llarg.
GG 81-85:X,412. IP 6.87.

Térmens (Nog) *Festa major d'Estiu*. Cercavila amb "majorettes", pregó i concert. Un dels 3 dies que dura, àpat comunitari a base de cassola de pagès d'estiu.
EN 81-83. GG 81-85:X,424,486. IP 11.85.

13

Pratdip (Bca) **Romeria a l'ermita de Santa Marina*. Protagonitzada pels veïns de Capçanes, que s'hi quedaven a dormir.
GG 81-85:VII,272.

Dissabte pròxim al 14

Aramunt (Aj. de Baix Pallars, Pju) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Camp o de Santa Maria*. Dinar col·lectiu a la font de la O. L'ermita és d'origen romànic, molt modificada. Abans de 1936 hi acudien en processó des dels pobles de Sant Martí de Canals, Pessonada, Herba-savina i Vilanoveta.
CD 86*b*. IP 8.85; 12.85; 6.87.

Diumenge pròxim al 14

Bellaterra (Aj. de Cerdanyola del Vallès, Voc) *Festa de la Santa Creu*. Teatre.
IP 7.87.

Blancafort (Aj. d'Os de Balaguer, Nog) *Aplec a l'ermita de Santa Concòrdia*.
IP 12.78.

Capellades (Ano) *Festa del Sant Crist Miracler*.
IG 14.8.71. MARTÍ 69:101,234. VT 65:234. IP 10.85.

14

Alguaire (Sgr) **Fira*.
GG 81-85:X,26. IP 3.87.

Anglesola (Urg) *Festa major petita*. Havaneres i rom cremat.
GG 81-85:IX,411. MA 14.9.82:10; 10.9.83:8; 23.9.83:18.

Cardedeu (Vor) **Fira de la Santa Creu*. Fou concedida per Jaume I.
PG 29.9.83:13.

Conques (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major del Sant Crist*. Sopar de tot el poble al local del teleclub. Dos vespres, ball amb orquestra.
CD 86*b*. IP 8.85.

Fulleda (Gar) **Festa de la Santa Creu*. Abans, la festa major se celebrava en aquesta data.
IP 10.85; 12.85.

Granadella, la (Gar) *Festa major del Sant Crist de Gràcia*. Es feien diversos balls típics, com el Ball del Sant -mena de jota. També s'havien ballat Coques (abans de 1936). Actualment, dura 3 dies.
GEC 70-81:VIII,203. GG 81-85:X,278,495. SI 11.9.76. IP 3.87.

Jusseu (Aj. de Graus, Bri) **Festa major*.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Pavia (Aj. de Talavera, Sga) *Festa major de l'Exaltació de la Santa Creu*. Actes fonamentalment religiosos i berenar col·lectiu.
IP 2.87.

Pobla de Roda, la (Bri) *Festa major*.
GG 81-85:XII,475.

Ponts (Nog) *Festa major del Sant Crist*. Pregó de les festes, descens en piragua del Mig Segre i cercavila de gegants i cap-grossos que acompanya les autoritats a l'ofici, en el qual s'interpreta la «Missa pontificalis» de Perosi. A la nit, cant d'havaneres i cremat.
EN 81-83. GG 81-85:X,391. MA 11.9.82:12,15; 11.9.83:19. PM 6-7.83:4,13; 8-9.83:3,10. NT 9.9.83:39. SZ 82:213.

Riera de Gaià, la (Tar) *Festa major de la Santa Creu*. Cercavila amb grallers que acompanyen els gegants i ofici amb veneració de la relíquia de la Santa Creu. Fins al 1960 aprox. es beneïen uns panets que es distribuïen entre els malalts. Des de 1982 es recuperà el cant de la «Missa pontificalis» de Perosi. A la sortida de l'ofici se subhastaven coques enramades. Al capvespre, processó de la Santa Creu pels carrers del poble, en la qual participa molta gent que porta ciris. La banda de cornetes i tambors clou la processó. Aquesta festa s'instituí per un vot de poble el 1809 amb motiu d'haver-se deslliurat de l'epidèmia del còlera. Esporàdicament s'hi representa el Ball de la Santa Creu (dialogat) -l'última vegada va ser cap a 1984.
CQ 82-84:Tar. DT 14.9.75; 16.9.76; 20.9.78; 20.7.79:14; 14.9.82:11; 13.9.83:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,106. IP 2.87.

Torrefarrera (Sgr) *Festa major de les Santes Creus*. Al matí, processó pels carrers amb tres creus i repartiment de pa beneït -es tracta d'uns pastissets de pa de pessic guarnits amb fruita. Al vespre, Ball dels Casats. En acabar, s'havia fet, com a esmorzar, una costellada.
GG 81-85:X,155,495. MA 10.9.82:15-16; 14.9.83:16. IP 4.87.

Diumenge pròxim al 16

Salàs de Pallars (Pju) **Festa major petita, de Sant Cebrià.* Ball de la Cercavila.
CD 86b. SAC 77:91-96. IP 8.85; 6.87.

Sant Corneli (Aj. de Cercs, Ber) *Festa major.*
VL 85:201. IP 2.87.

Unha (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa major de Sant Sebastià.* Vermut popular a càrrec de l'Ajuntament i balls aranesos i populars amb orquestra. Dura 2 dies.
CQ 82-84:Var. IP 10.85.

Vilafant (Aem) *Festa major de Sant Cebrià.*
FE 85:29. GG 81-85:IV,495. PD 17.9.83:24. IP 10.86.

16

Amer (Sel) **Aplec a l'ermita de Sant Corneli.*
PLA 57:301. IP 7.86.

Aramunt (Aj. de Baix Pallars, Pju) **Aplec a l'ermita de Sant Corneli.*
DC 64:20.

Calassanç (Aj. de Peralta de Calassanç, Lli) *Festa major de Sant Ciprià.* A partir de començaments dels 70, la major part d'actes festius s'ha traslladat al segon cap de setmana d'agost. Hi havia missa amb processó i cursa de galls, en la qual els guanyadors n'obtenien com a premi.
GG 81-85:XII,476. IP 7.86; 8.86.

Collbató (Bll) *Festa de Sant Corneli.* Coincidint amb aquesta diada, Festa dels Avis, amb dinar, homenatge i repartiment de records.
EN 81-83. IP 1.87.

Ordino (And) *Festa major de Sant Corneli i Sant Ciprià.* Es ballen el Contrapàs i l'Esquerrana. Dura 2 dies.
AM 58:123-124. ANDORRA s.d. CM 83:23. DL 3.7.73:6. GG 81-85:XVI,391. PO 30.11.84:6. IP 8.87.

Pujarnol (Aj. de Porqueres, Pes) *Festa major, de Sant Ciprià.* És el patró del poble. Festa en vies d'extinció.
FE 85:57. GG 81-85:III,411. IP 4.87.

Tiana (Mar) *Festa major de Sant Cebrià.* Missa solemne, sardanes, ball i castell de focs al final dels 3 dies que dura.
GG 81-65:VI,524. MR 16.9.83:8; 17.9.83:8. IP 6.87.

Torroella de Fluvià (Aem) **Festa major de Sant Corneli.* Desaparegué a principis dels 80.
FE 85:26. GG 81-85:IV,495. IP 6.87.

Valldoreix (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) *Festa major de Sant Cebrià.* Sant Cebrià és el patró.
PB 87:19. IP 7.87.

Diumenge després del 16

Tavertet (Oso) **Aplec a l'ermita de Sant Corneli.*
N9 19.9.83:10. SOLÀ s.d.:91. IP 3.86.

17

Lladó (Aem) *Festa petita de Sant Lambert.* Des de 1982, homenatge a la vellesa, amb repic de campanes, concentració dels homenatjats i parlaments. Sant Lambert és el patró.
FE 85:24. PD 17.9.82:12; 17.9.83:11. IP 6.87.

Mequinensa (Bci) *Festa major de Santa Agatòclia.* Algun any, correguda de vaquetes. Dura 4 o 5 dies segons els anys.
GG 81-85:X,494. MA 18.9.82:2. IP 4.87.

Diumenge després del 17

Almenar (Sgr) *Festa major.* Cercavila amb banda de cornetes i tambors. Des de 1306 es feia una fira pel setembre -concedida per Jaume II- que es perdé modernament per la manca de bestiar.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. MA 17.9.82:2; 18.9.82:18; 17.9.83:14. IP 9.86.

Diumenge pròxim al 18

Olot (Gax) **Festa del barri de Sant Ferriol.* Dijous abans, pregó, coets i instal·lació de la "gallarda" -il·luminació especial per a la festa. Divendres a la tarda, cercavila amb l'àliga vella, l'àliga nova i el bou -figura creada el 1981-; al vespre, campionat de botifarra -joc de cartes- i cinema al carrer. Dissabte, festival infantil, berenar i cercavila amb el bestiari i Ball de l'Àliga, compost per Pere Aubert; al vespre, corre-bou -recuperat el 1981 amb un bou de fusta- i ball, amb vi per als presents (de la bóta de Sant Ferriol, que no para de rajar mai). El dia 18, missa a la capella del sant i cant dels goigs. L'àliga vella, construïda per Jaume Vilanova, és esmentada per primer cop el 1601, a la processó per la canonització de sant Ramon de Penyafort. L'àliga nova -feta per Albert Rosa- s'estrenà el 1949. Es va recuperar el 1980 després de 10 anys de no fer-se, però es va tornar a perdre el 1984.
AM 58:124-125. ARNAU 80a:275-276. AV 18.9.80:2. CC 16.9.80. CL 76:43. FE 85:46. GG 81-85:III,307. MOSTRARI 85:34. MURLÀ 84:75-76,78,80,108-109. NINOTS 81:28,30-31. OL 9.9.82:4-5. PD 3.6.82:9; 8.9.83:12; 15.9.83:2; 17.9.83:4; 18.9.83:10. PLA 57:299. IP 11.86.

Vilabertran (Aem) *Festa de Sant Ferriol.* Passejada popular amb bicicleta (des de 1980) que passa per diversos municipis de la comarca. Quan s'hi arriba, esmorzar i obsequi a tots els participants. Fins als anys 50 consistia en un aplec important.
EN 81-83. FE 85:28. PD 21.9.83:22. IP 9.86.

18

Sant Llorenç de Morunys (Sol) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Lord.* Iniciat per un vot de poble en ocasió d'una pesta.
SL 87. IP 11.85; 3.87.

Vielha (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) **Fira de bestiar.*
GG 81-85:XVI,212. SEMIR 84:113. IP 10.85.

19

Barcelona (Bar) *Festa de Santa Maria de Cervelló a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè.* Durant tot el dia és possible venerar el cos incorrupte de la santa, l'altar de la qual és iluminat.
IP 10.87.

Pinell (Sol) **Fira de bestiar al bancal dels Sacs.*
BOSCH 28:163. GEC 70-81:III,128. IP 3.87.

Diumenge pròxim al 20

Lloret de Mar (Sel) *Festa del barri de la Mare de Déu de Loreto.* Ball, sardanes, festival infantil i sardinada. Iniciada el 1982.
IP 11.86.

20

Llavorre (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
DC 64:214. IP 6.87.

Olius (Sol) **Fira a la Torregassa.* La Torregassa és un antic hostal i una masia per on discorren els camins ramaders que baixen de l'Alt Urgell. La fira tenia anomenada per tot Catalunya. S'hi podien adquirir, a més de bestiar de llana, formatges, bitxos i les fures per caçar.
BOSCH 28:163. GEC 70-81:XIV,549. GG 81-85:II,394,438. R7 14.6.83:14. IP 9.85.

Diumenge pròxim al 21

Fígols de les Mines (Ber) *Festa major de Fumanya.*
IP 9.85.

Franciac (Aj. de Caldes de Malavella, Sel) *Festa major de Sant Mateu.* La vigília , "quo vadis" (des de 1981). L'endemà, missa amb orquestra.
FE 85:72. PD 18.9.82:2; 19.9.82:2. IP 11.86.

Riudecanyes (Bca) *Festa petita de Sant Mateu.* S'havia fet el Ball de Sant Mateu.
BARGALLÓ 80:28. CQ 82-84:Bca. EN 81-83. GG 81-85:VII,284,401. IP 3.87.

Sant Mateu de Bages (Bag) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:II,437. IP 1.87.

Vall-llobrega (Bem) *Festa major de Sant Mateu.* Diumenge, al matí, marxa popular; al vespre, cantada d'havaneres. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:37. GG 81-85:IV,496. PD 15.9.83:2; 17.9.83:25; 18.9.83:2. IP 5.87.

Vilanna (Aj. de Bescanó, Gir) *Festa major de Sant Mateu.* Dissabte a la tarda, tirada al plat. L'endemà, ofici solemne amb orquestra.
EN 81-83. FE 85:53. PD 16.9.82:11; 15.9.83:9. IP 4.87.

21

Bonansa (Ari) **Fira de Sant Mateu.*
GG 81-85:XII,296.

Esplugues de Llobregat (Bar) *Festa major de Sant Mateu.* El primer dia, pregó, cursa de patins (des de 1984) i concurs de coloms esportius (des de 1970). Diumenge, cercavila amb gegants, nans, grallers i bastoners (des de 1986); també hi surt la figura del Cavall. Exhibició castellera, trobada de gegants (des de 1985) i concurs de menjar mongetes amb botifarra (des de 1978). Des de 1981, cursa atlètica popular. Dilluns, castell de focs. Concursos diversos (des de 1982): de fotografia, de pintura ràpida i de truites. Des de 1983, sopar de germanor.
CC 26.9.83. CQ 82-84:Bar. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. MO 16.9.83:33-35; 23.9.83:33. PE 17.7.84:2; 18.9.84:2; 20.9.84:2; 21.9.84:2. PL 17.9.83: VIII; 21.9.83:IV; 7.9.84:IV; 21.9.84:III,V. PR 86.

Joanet (Aj. d'Arbúcies, Sel) *Festa major de Sant Mateu.*
FE 85:71. GG 81-85:I,full de correc. IP 7.86.

Premià de Dalt (Mar) *Aplec a l'ermita de Sant Mateu.* Documentat el 1625.
CANYAMERES 70:141. DB 2.3.77.

Sant Jaume de Llierca (Gax) **Festa petita de Sant Mateu.* Es deixà de fer a partir de 1985.
FE 85:48. IP 3.87.

Tàrrega (Urg) **Fira de Sant Mateu.* Començà el 1241 per una concessió de Jaume I.
GG 81-85:IX,172.

Vallirana (Bll) *Festa major de Sant Mateu.* La vigília al vespre, cantada d'havaneres. L'endemà, al matí, cercavila en què participa el Cérvol de Vallirana: animal fantàstic creat el 1981; al vespre, castell de focs d'artifici.
GG 81-85:VIII,511. PE 15.9.84:2. PL 16.9.83:IV; 15.9.84:VII.

Diumenge pròxim al 22

Sant Mori (Aem) *Festa major de Sant Maurici.*
EN 81-83. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. PD 23.9.82:11; 16.9.83:9; 17.9.83: 24. IP 12.86; 6.87.

22

Caldes de Malavella (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Maurici.* Aplec de molta concurrència comarcal. L'ermita és al costat de les ruïnes del castell de Malavella.
AM 58:125-126. CC 29.2.72. DC 64:75. EN 81-83. FE 81:15. FE 85:72. GG 81-85:III,264. GINESTA 72:156-157. GM 22.9.79. MO 16.9.83:33. PD 10.7.82:11; 26.9.82:11. PLA 46:248. PLA 57:131,303. SI 21.9.77.

Espot (Pso) *Festa major, de Sant Maurici.*
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso. EN 84-85. IP 11.85; 1.86; 6.87.

Portella, la (Nog) *Festa de la Collita.*
DC 64:313. GG 81-85:X,366,496. IP 10.85.

Pujarnol (Aj. de Porqueres, Pes) *Aplec a l'ermita de Sant Maurici*. L'ermita pertany a la parròquia de Camós.
GINESTA 72:157. PLA 46:366. IP 4.87.

Sant Maurici (Aj. de la Quar, Ber) *Festa major*.
EN 81-83. IP 9.85; 2.87.

Dissabte pròxim al 23

Montblanc (Cba) *Festa del barri de Santa Tecla*. Divendres al vespre, cercavila de grallers i repartiment de coca i xampany. Dissabte, a la tarda, cóssos, gimcana ciclista i xocolatada; al vespre, cinema a l'aire lliure.
AIRES DE LA CONCA 28.9.27:7. CD 85. EP 10.82:10; 10.83:12; 10.84:9. PR 85. IP 9.86.

TARDOR

SETEMBRE
(continuació)

Begudà (Aj. de Sant Joan les Fonts, Gax) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Mont-ros*. Hi anava gent de tota la comarca.
CONSTANS 54:131. PI 81:114. PLA 57:126.

Calella (Mar) *Festa major de la Minerva i Fira de Calella i l'Alt Maresme*. Cercavila amb gegants i cap-grossos i missa concelebrada. En acabar, processó per l'interior del temple -fins a 1976 aprox. sortia a l'exterior. Dissabte següent, concurs d'estels (des de 1977); al vespre, ball, amb elecció de pubilla. Diumenge, concurs d'arròs a la cassola (des de 1975); al vespre, castell de focs artificials. El 1980, coincidint amb la festa major, començà la Fira de Calella i l'Alt Maresme (al passeig de Mar), que promou especialment productes artesans o típics i tradicions i costums catalans i en què es fa una mostra de plats casolans comarcals (des de 1982). Exposició filatèlica i numismàtica. Al vespre, cant d'havaneres i cremat. A partir de 1983, trobada de gegants amb motiu que se n'estrenaren uns: Bernat II de Cabrera i Timbor de Fenollet. Un diumenge pròxim a la festa, Marxa Popular de Santa Tecla (des de 1982). La festa commemora la consagració de la parròquia (el 1644) i la independència municipal respecte a Pineda.
DV 24.9.82:18. EM 29.9.82:14. EN 81-83. FE 86:57. GG 81-85:VI,500. MO 23.9.83:33. MR 9.7.82:26; 17.9.82:5; 30.12.82:4; 21.6.83:5; 8.9.83:6; 9.9.83:3; 15.9.83:4; 22.9.83:8,17. PD 16.6.82:12; 23.9.82:15; 29.9.82:12; 23.6.83:10; 31.8.83:7; 18.9.83:11; 21.9.83:21; 22.9.83:12; 25.9.83:2; 27.9.83:10. SZ 82:222,224.

Cassà de la Selva (Gir) *Fira de Santa Tecla*. De productes ramaders i agrícoles. Els Amics de la Sardana hi organitzen una Nit del Cremat (des del 1975), amb sardanes i cremat per als assistents. El 1983 se li donà un nou impuls amb la programació de força actes festius, com la cursa popular pel nucli urbà. Diumenge, festa d'homenatge als cassanecs de la tercera edat: dinar de germanor, ball de tarda, etc.
FE 85:54. MO 17.9.82:37. PD 24.9.82:2,37; 2.9.83:9; 22.9.83:9; 23.9.83:2; 24.9.83:2,36; 25.9.83:8. IP 10.86.

Roda de Ter (Oso) *Festa major de Santa Tecla*. La vigília al vespre, pregó (des del 1983) i engegada d'un coet des de l'Ajuntament. L'endemà, cercavila amb gegants, cap-grossos i grallers; a la tarda, concert; al vespre, serenates davant l'Ajuntament. L'endemà passat, festival infantil. Dissabte següent, teatre. Diumenge, cursa popular urbana i, al vespre, castell de focs. Concursos de fotografia (des de 1979) i de pintura ràpida (des de 1981), organitzats per l'Ajuntament. El seu origen deu ser de primers del s. XVIII.
ESPINALT 54:56-60,65-66,68. GG 81-85:I,full de correc. N9 17.9.82:10; 28.9.82:8; 1.10.82:26; 23.6.83:6; 16.9.83:35; 23.9.83:21; 30.9.83:13. IP 1.86.

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Fira*. Antigament es feien fins a quatre fires, que han anat desapareixent per la mecanització del camp. A més d'aquesta n'hi havia pel maig, pel juliol i per la Quaresma.
CQ 82-84:Cba. IP 3.87.

Sitges (Gaf) *Festa de Santa Tecla, o Festa major petita*. La vigília al vespre, castell de focs artificials i revetlla popular. L'endemà, concurs de gegants i dracs infantils (iniciat el 1982) i exhibició dels falcons; a la tarda, Processó de Santa Tecla i cercavila a càrrec dels balls populars: Diables, Bastons, la Moixiganga, etc.
DV 23.9.83:13. GG 81-85:V,289,477. IP 5.87.

Tarragona (Tar) *Festes de Santa Tecla*. La primera referència de les festes és de 1321, amb l'arribada de les relíquies de la santa i la primera processó. A finals del s. XIV ja hi ha constància de diverses comparses i de joglars. Comencen uns quants dies abans amb pregó. Surt en diverses ocasions la cercavila amb En Magí de les Timbales, gegants, els Negritos i nans, castellers, grallers, Ball de Bastons, Ball de Dames i Vells i la banda de música (el Ball de Dames i Vells, documentat l'any 1599 com a Ball dels Vells, es perdé el 1948, però es recuperà el 1981). El dia de la festa, matinades per grallers, cercavila amb tots els grups folklòrics, esmorzar de germanor, trasllat processional del braç de santa Tecla de la seva capella a la Catedral, Ball de Gegants i exhibició castellera a la plaça de la Font; a la tarda, processó amb el braç de santa Tecla i tota la

cercavila. L'endemà, actuació dels castellers: des de 1979 es fa caminar un pilar de 4 -o de 5- des de la Catedral fins a l'Ajuntament. Al vespre, Ball de Gralles. Concurs de fotografies (des de 1972 aprox.), concurs obert de mestres de l'allioli (iniciat el 1983) i concurs de baldufa (començat el 1982). Teatre, "peonada" popular (iniciada el 1979) i revetlles. És tradicional per Santa Tecla menjar espinets amb cargolins, seguint la dita que fa: «Santa Tecla Gloriosa / Mare dels tarragonins, / què farem per dinar? / Espineta amb cargolins.»

AM 32-49:III,42. AM 54:48. AM 58:124,126-128. CASTELLS 86:25-26. CC 5.3.76. CI 24.9.83:1; 28.9.84:2. CL 76:73-76. CQ 82-84:Tar. DT 16.9.82: 7; 21.9.82:11; 22.9.82:5; 23.9.82:7; 24.9.82:7; 25.9.82:1; 30.9.82:7; 17.8. 83:sup.; 1.9.83:11; 9.9.83:4; 22.9.83:9; 23.9.83:7; 24.9.83:5. EN 81-83. FE 81:15-16. GG 81-85:VII,73,401. MD 26.9.76:19. MO 17.9.82:37; 24.9. 82:37; 23.9.83:33. MORANT 81. MORANT 81-82*b*. RIUS 79:11. SZ 82: 222-223.

Diumenge abans del 24

Barcelona (Bar) *Festa major dels carrers d'Ausiàs March i de Carles I, a la Dreta de l'Eixample*. Divendres al vespre, sopar de germanor i cantada d'havaneres. Dissabte al matí, gimcana ciclista i concurs de dibuix infantil (des de 1981). Berenar per a la canalla. Al ball del vespre, elecció de la pubilla. Diumenge, cursa popular (des de 1981); a la tarda, des de 1984, correguda de vedells pel carrer. El dia 24, sardinada popular (des de 1984); al vespre, ball de disfresses. Recuperada el 1979 -s'havia deixat de fer el 1962.

AC 16.9.84. EX 8-9.85:2; 10.85:4; 10.85:5. PB 87:20. PR 85.

Dissabte pròxim al 24

Masquefa (Ano) *Festa del carrer de la Verge de la Mercè*. Activitats durant tot el dia: ball, ball de disfresses, cercaviles, gimcanes, activitats per a la mainada, sopar de veïns, etc.

EN 81-83. IP 1.87.

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Festa del barri de la Mercè*.

IP 3.87.

Diumenge pròxim al 24

Garriga, la (Vor) *Festa major del barri de la Mercè*. Cursa ciclista i, algun any, Ball de Gitanes. Va començar el 1981.

N9 30.4.82:8; 24.8.82:41; 28.9.82:8. PG 22.9.83:17; 29.9.83:9. IP 11.86.

24

Almacelles (Sgr) *Festa major de la Mare de Déu de la Mercè*. Elecció de pubilla, cercavila amb "majorettes", gegants, cap-grossos i banda de cornetes i timbals. Dura 4 dies.

GG 81-85:X,116,496. MA 24.9.82:sup.1,4; 21.9.83:18,22. IP 9.86.

Argentona (Mar) *Aplec a la capella de la Mare de Déu de la Mercè, a can Riera*.

FÀBREGA 54:195. IP 9.86; 10.86.

Barcelona (Bar) *Festa major de la Mercè*. La Mercè és patrona de la ciutat des de 1868. 3 anys més tard es començà a celebrar la festa major en la seva diada. La vigília al vespre, pregó al Saló de Cent de l'Ajuntament. L'endemà, concentració i cercavila amb gegants, Ball de Bastons, castellers... Diumenge pròxim a la tarda, corre-foc (cercavila vespertina amb la participació de nombrosos animals i personatges que treuen foc; sortí per primer cop el 1979). El dia principal, a la basílica de la Mercè, missa concelebrada presidida pel bisbe de Barcelona. "Carroussel" hípic de la guàrdia urbana, concerts de la Banda Municipal, concurs de castells i d'escultures de sorra (des de 1964 aprox.) i Cursa Atlètica de la Mercè (des de 1979); a la tarda, concentració i desfilada de gegants; al vespre, havaneres amb cremat. Espectacle piromusical amb focs d'artifici i música a les fonts de Montjuïc, a l'avinguda de Maria Cristina. Nombroses competicions esportives.

AM 58:127. CATALÀ 72:90-93. CC 26.9.83:6; 25.9.84:20-21. CI 1.10.83:1-2; 7.2.84:2. CL 76:77. CV 8-9.85:8. DS 24.5.83:24; 15.5.84:22; 17.5.84:17. EN 84-85. ESPINÀS 65:119-121,128. EX 10.85:8. FE 81:16. GG 81-85:VIII, 139,511. MO 17.9.82:37; 24.9.82:sup.II-III; 9.9.83:29; 23.9.83:32; 7.9.84: 22. PB 80:50-51. PB 84. PB 87:118-128. PE 21.9.84:2. PR 86; 87. SZ 82:224.

Festa del barri de la Font Castellana i Can Baró, a Horta-Guinardó. Concurs de paelles (des de 1985). La data no és del tot fixa.

AT 85. AT 86. LLISTAT s.d. PB 87:19. PR 87. IP 10.87.

Festa major del barri de la Mercè, a les Corts.

PR 86. IP 9.87.

Festa major del barri del Raval. Dura 5 dies.

AC 16.9.84:11. CV 8-9.85:2. DTE V 7-8.82:3; 9-10.83:3. PB 87:20. PR 86; 87.

Festa major del barri de Sant Genís dels Agudells, a Horta-Guinardó.

LLISTAT s.d. IP 10.87.

Festa major del carrer de Guifré, a Ciutat Vella. Gegants i drac propis del carrer. Organitzada per l'Associació de Veïns, la data no és del tot fixa.

PR 86; 87. IP 10.87.

Calldetenes (Oso) *Festa major, de la Mare de Déu de la Mercè*. Dies abans, pregó, marxa ciclista (començada el 1980), corre-drac pels carrers i cinema. La vigília al vespre, toc de campanes. El dia de la festa, ben de matí, xocolatada i cercavila amb un grup d'animació; a la tarda, cafè-concert i futbol entre casats i solters. En dies posteriors, focs artificials, esports, etc.

EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 24.9.82:15,32,41; 1.10.82:9; 19. 11.82:11; 19.9.83:8; 23.9.8 3:40; 30.9.83:13. IP 10.86.

Conreria d'Escaladei, la (Aj. de la Morera de Montsant, Pri) *Festa major, de la Mare de Déu de la Mercè*. Missa i processó.

EN 81-83. IP 2.87.

Far, el (Aj. de Dosrius, Mar) **Festa major*. Va deixar de fer-se pels volts de 1984.

CC 24.8.72. GINESTA 68:171. TE 20.8.73. IP 6.87.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Festa major de la Mercè als blocs Ciutat Comtal del barri de Sant Josep*. Cercaviles, cinema a l'aire lliure, activitats esportives... Se celebra des de 1980.

PL 14.9.83:II.

Lleida (Sgr) *Festa major del carrer de Sant Antoni.* Cercavila amb gegants i cap-grossos i elecció de pubilla.
MA 26.9.82:11; 25.9.83:sup.21-22.

Santa Coloma de Farners (Sel) *Festa major de Sant Dalmau Moner.* Durant els 5 dies que dura, un seguit d'actes: pregó, concursos de colles sardanistes (des de 1965 aprox.) i de ratafia (des de 1982), corre-foc (des de 1986), esports, teatre a càrrec d'un grup local, concerts, ball amb elecció de la pubilla, focs d'artifici... El dia de la festa, ofici solemne en honor del copatró.
EN 81-83. FE 85:75. GG 81-85:III,411. PD 22.9.82:12; 23.9.82:24; 30.9.82:11; 24.9.83:36; 25.9.83:2,13. RO 10.87:4. SZ 82:224. IP 11.86.

Tàrrega (Urg) *Festa major del barri de la Mercè.* S'ha perdut el Ball de l'Home de la Barra.
NT 23.7.83:5.

Vallgorguina (Vor) *Festa major de la Mercè.* Pregó, sardinada popular, xocolatada amb xurros, Ball de Bastons, actuació d'un esbart, teatre i marxa popular. Actes cívics i religiosos durant 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 17.9.82:21; 22.9.83:9,17; 6.10.83:21. IP 11.86.

Diumenge després del 24

Canalda (Aj. d'Odèn, Sol) *Festa major, de la Mare de Déu de la Mercè.*
SL 87. IP 3.87.

Horta de Sant Joan (Tal) *Festa del barri de la Costa.* Guarniment de carrers, fogueres, jocs de cucanya... Dedicada a la Mare de Déu de la Mercè.
IP 1.87.

Diumenge abans del 25

Reus (Bca) *Aplec de Sardanes del Baix Camp al santuari de la Mare de Déu de Misericòrdia.* Començà el 1966. Cant coral, Ball de la Pastoreta i sardanes.
DT 19.9.82:10; 17.7.83:4; 10.9.83:8; 17.9.83:9. FE 81:16. IP 1.86.

25

Cervelló (Bll) *Romeria a l'ermita de Santa Maria.* Sortint de missa, repartiment d'un panet a tots els assistents i anada a l'era de can Sala de Baix, on hi ha sardanes. La nit anterior ja hi va jovent a acampar-hi. Consta ja el s. XV.
DB 12.3.72:48; 25.9.75. EN 81-83. NS 1.82:13. IP 5.87.

Reus (Bca) *Festes de la Mare de Déu de Misericòrdia.* La vigília al vespre, rosari-processó de torxes fins al santuari. Ball de la Mare de Déu, original del pare Josep Rius, que sortí per primer cop el 1788. L'endemà, Missa de l'Aparició a les 7 del matí. Matinades amb colles de grallers, cercavila amb banda de cornetes i tambors, grallers, flabiolers i cornamusaires, nans, gegants, mulassa, Ball de Diables (document des de 1603), Ball de Gitanes, que consisteix a trenar i destrenar un pal amb les cintes que porta cada ballador; Ball de Mossèn Joan de Vic, que corresponia al Gremi dels Sastres; castellers, Ball de Bastons i exhibicions de tots els grups de castellers. A la tarda, ofrena de flors a la plaça del santuari. Com a cloenda de les festes, castell de focs artificials. Antigament molts gremis hi portaven balls i entremesos: els assaonadors, el Ball de Cavallets; els blanquers, el Ball de les Galeres; els teixidors de lli, el Ball dels Prims; i els pagesos i hortolans, el Ball de Moros i Cristians. També hi participaren, en èpoques diferents, balls dialogats: el Ball de Marcos Vicente, documentat el 1904; el Ball de la Rosaura, el Ball de Dames i Vells... Els pagesos també eren responsables de la Vint-i-quatrena: carrossa que figurava l'aparició de la Mare de Déu acompanyada de 24 genets.
AM 50-56:IV,299,305,307-309. AM 54:48. AM 58:127-128. ANGUERA 79. BARGALLÓ 80:28. BERTRAN 54:29-30,36,40-41,43,50. BLASI 33:125. BOFARULL 1880:158-161. BUSQUETS 66-87:II,333-339. BUSQUETS 79. CI 1.10.83:2. DT 10.8.82:11; 19.9.82:10; 17.9.83:9; 23.9.83:11. EN 81-83. EN 84-85. FERNÁNDEZ 86. GRAS 09:22. PASTOR 1887:58-59,73,75-77. RE 13.9.75; 25.9.76. SANTASUSAGNA 49:213-214. SZ 82:225. IP 1.86.

Diumenge pròxim al 26

Sils (Sel) *Festa major dels Sants Metges.* Divendres al vespre, sardinada popular i cant d'havaneres. Dissabte, tir al plat i desfilada de "majorettes". Diumenge al vespre, ball amb elecció de pubilla. El dia 26, ofici solemne amb acompanyament d'orquestra. Dura 4 dies.
EN 81-83. FE 85:75. GG 81-85:III,254,411. PD 16.9.82:11; 22.9.82:15; 23.9.83:2; 24.9.83:2,17. PLA 46:440. PLA 57:194. IP 6.86; 8.86.

26
SANT COSME I SANT DAMIÀ

Segons la tradició llegendària (Voragine, 1982), Cosme i Damià eren germans i van néixer a Aràbia. Ambdós van dedicar-se a la medicina -i d'aquí el sobrenom dels "sants metges" amb què són coneguts popularment- i hi van aconseguir una gran notorietat. Guarien, indistintament, homes i animals malalts, per la qual cosa els professionals de la medicina -metges, apotecaris i, més antigament, els barbers i cirurgians- van nomenar-los patrons seus.

La saviesa amb què practicaven la medicina, i sempre de manera gratuïta, els va fer sospitosos als ulls de Lísies, el procònsol romà, que va cridar Cosme i Damià a la seva presència juntament amb tres germans cristians més d'aquests. Allí va manar-los que oferissin sacrificis als déus pagans. Tots cinc germans, com un sol home, es van negar a la petició, i tot seguit foren torturats d'una manera salvatge. Després de patir nombrosos turments van ser decapitats. Voragine (*op. cit.*) fixa el martiri dels cinc germans durant la persecució de Diocleció (segle III d. C.)

Un cop enterrats, Cosme i Damià van començar a fer miracles -sobretot guaricions sobrenaturals- fins que el segle VI es va construir a Roma una basílica en honor dels sants metges. Un segle després,

la seva fama havia arribat als Països Catalans (*cf.* GEC 1970-81:V,666.), però la florida del seu culte no es va produir fins els segles XV i XVI, que és quan apareixen representats a diversos retaules, caracteritzats sempre com a professionals de la medicina.

La preocupació general per la salut ha motivat que, al Principat, hom els construís alguns santuaris i ermites, com els de Correà (Berguedà), Begudà (Garrotxa) i Castellfollit de Riubregós (Anoia) i alguna capella. Recentment -inicis dels setanta-, els veïns de Sarral (Conca de Barberà) remodelaren una antiga ermita en honor dels sants metges que data de les darreries del segle XV i la convertiren en un magnífic i modern santuari dedicat al culte de sant Cosme i sant Damià.

Semblantment, les prerrogatives remeieres de tots dos sants es posen en relleu en els goigs que els són dedicats. El folklorista urgellenc V. Serra i Boldú (1981:263-264) esmenta aquest significatiu fragment cantat a l'Albi:

Per la terra i per la mar
vostres devots socorreu,
ni tardeu en ajudar
als qui són servents de Déu;
los dos hi poseu la mà
i cureu amb diligència.

De diverses malalties
feu cures amb molt amor,
als qui de nit i de dia
vos reclamen de tot cor.

I, en efecte, a Catalunya els «reclamen de tot cor», com a mínim, la trentena de pobles que els tenen per patrons i advocats. Les formes concretes de culte -romiatges, aplecs, vots i vots de poble- no difereixen, però, de les dedicades a uns altres sants remeiers, com per exemple sant Sebastià i sant Roc, ni tampoc presenten unes variants específiques respecte al culte als sants en general.

Joan Prat

Albi, l' (Gar) *Festa major dels Patrons*. Novena i missa a l'ermita de Sant Cosme i Damià. Data de 1593. Es feia una processó duent les imatges dels sants fins a la parròquia i tornant-les a l'ermita.
EN 81-83. EN 84-85. GG 81-85:X,262,495. IP 11.85; 11.86.

Arànser (Aj. de Lles, Bce) **Festa a la capella de Sant Cosme i Damià*. La capella és enrunada.
IP 9.86; 12.86.

Castellfollit de Riubregós (Ano) *Aplec a l'ermita dels Sants Metges*. Missa i cant dels goigs.
DC 64:107. IP 4.79; 10.85.

Codonyera, la (Mat) *Festa major de Sant Cosme i Sant Damià*.
GG 81-85:XI,266. IP 1.87.

Granollers (Vor) **Festa dels Sants Metges al carrer de Corró*. Festa molt tradicional, amb àpat al carrer, ball, etcètera.
IP 11.86.

Montiró (Aj. de Ventalló, Aem) **Festa patronal de Sant Cosme i Damià*.
FE 85:28. IP 6.87.

Nou de Gaià, la (Tar) *Festa major petita de Sant Cosme i Damià*. Cercavila i concert.
CQ 82-84:Tar. EN 81-83. IP 11.85; 2.87.

Prat de Llobregat, el (Bll) *Festa major de Sant Cosme i Damià*. Dies abans, pregó, repicada de campanes, traca i llançament de coets i cursa ciclista. Al vespre, desfilada de "majorettes" amb banda de cornetes i tambors. Cercavila amb gegants i cap-grossos, amb grup d'animació i diables. Concurs de dibuix i inauguració d'una exposició d'artistes locals (des de 1979). El dia de la festa, sortint de missa, aviada de coloms, traca i cercavila de gegants i cap-grossos; a la tarda, jocs de cucanya i xocolatada. Diumenge següent, concursos de pesca, de castells i de figures de sorra, curses ciclista i atlètica popular (des de 1981) i teatre. El darrer dia, cantada d'havaneres amb cremat i castell de focs artificials. Igualment, Fira del Dibuix (des de 1982).
DE 9-10.82:5,7,11; 11.82:31. GG 81-85:VIII,511. MO 23.9.83:33. PL 17.6.83:8; 23.9.83:III; 15.9.84:VII; 19.9.84:IV; 22.9.84:V-VI; 3.10.84:II. SZ 82:225.

Rialb (Pso) *Festa de Sant Cosme i Sant Damià*. Són els patrons del poble. Ball Pla i els Rigodons.
EN 81-83. IP 6.87.

Rocafort de Vallbona (Aj. de Sant Martí de Riucorb, Urg) *Festa de Sant Cosme i Sant Damià*. Festa votada. Abans, processó i teatre per uns grups del poble; actualment només en resta la missa. S'havia celebrat el dia 27.
IP 6.87.

Sant Sadurní de l'Heura (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) **Aplec a l'església de Sant Cebrià dels Alls*. Festa recuperada el 1977 fins al 1985, any en què es va perdre.
FE 85:34. GG 81-85:IV,359-360. IP 7.86; 4.87.

Sarral (Cba) *Festes de Sant Cosme i Damià*. Aplec a l'ermita dels Sants Metges, edificada a la fi del s. XV o al principi del XVI. Després de la guerra de 1936-1939 calgué reconstruir-la i s'hi incorporà una reixa vidrada amb eines agrícoles de Josep Grau Garriga. Antigament se celebrava els dies 27 i 28, fins al canvi de dates decidit per l'Església.
DC 64:411. DT 28.9.82:13; 28.9.83:12. EN 81-83. EP 11.84:17. GG 81-85:IX,307,338,412. MORELL 75:75,177,206-211,153. NU 5.10.70. VA 6.2.71. IP 3.85; 3.87.

Sénia, la (Mon) *Festa de Sant Cosme i Damià*. Missa a l'ermita dels sants.
IP 10.85.

Vandellòs (Bca) *Festa major de Sant Cosme i Damià.*
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

Diumenge després del 26

Esponellà (Pes) *Festa major de Sant Ciprià i dels Sants Metges.*
EN 81-83. FE 85:55. GG 81-85:III,411. IP 4.87.

Vallmanya (Aj. de Pinós, Sol) *Festa dels Sants Metges.* Sant Cosme i sant Damià són patrons del poble. Missa de camp i àpat de carn a la brasa al pla de les Alzines, que és organitzat cada any per un propietari diferent.
SL 87. IP 3.87.

Diumenge abans del 27

Vallbona de les Monges (Urg) *Festa major de Sant Cosme i Sant Damià.* Concurs de dibuix i fotografia; al vespre, focs artificials. Abans es feia el mateix dia 27.
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. NT 24.9.83:15. PR 86. IP 6.87.

Dissabte pròxim al 27

Sant Iscle de Colltort (Aj. de Sant Feliu de Pallerols, Gax) *Festa major.* Dissabte, repic de campanes, repartiment de coques i arrossada popular; al vespre, botifarrada amb vi. Diumenge, festa infantil amb xocolatada, concurs de dibuix, jocs de cucanya i dinar de germanor. Era costum de celebrar els casaments en aquesta diada.
PD 22.9.83:11. PLANAGUMÀ 83. IP 3.87.

Diumenge pròxim al 27

Alpens (Oso) *Festa major.* El primer dia, corre-foc i pregó (des de 1983); al vespre, teatre. Diumenge a la tarda, l'esbart del poble interpreta la Dansa d'Alpens a la plaça; a continuació, els 2 pabordes -vestits amb capa negra i barret de copa- regulen la participació del públic al Ball Cerdà. Els altres dies, concurs de dibuix, jocs de cucanya, cinema, etc.
AM 58:127,129. EN 81-83. FE 81:16. FONT 86:53. N9 21.5.82:22-23; 24.9.82:41; 1.10.82:22; 23.9.83:8,30,40. R7 22.9.83:22. IP 1.86.

Canet d'Adri (Gir) *Festa major, de Sant Cosme i Damià.* Divendres, teatre. Dissabte, al matí, cursa de bicicletes; a la tarda, xocolatada, concurs de dibuix i ball. Diumenge, ofici solemne amb repartiment de les ofrenes o panets; trobada de cavalls, algun any, amb exhibició de domadura, tir al plat, jocs infantils i elecció de l'hereu i la pubilleta; al vespre, ball amb elecció de pubilla (noia soltera) i madrina (noia casada). L'endemà, dinar a la font de Sant Nicolau.
FE 85:54. GG 81-85:III,411. PD 26.9.82:4; 29.9.82:12; 24.9.83:24. IP 4.87.

Vilopriu (Bem) **Festa dels Sants Metges.* Fou traslladada, juntament amb la festa major de Sant Pere, al segon diumenge d'agost; però només se celebrà 3 o 4 anys i el 1985 es perdé.
FE 85:37. PD 26.9.82:13. IP 5.87.

27

Baronia de Rialb, la (Nog) *Festa major de Gualter.* Missa, sardanes, nomenament de les majorales del Roser i actes populars.
GG 81-85:X,496. IP 6.87.

Begudà (Aj. de Sant Joan les Fonts, Gax) **Aplec a l'ermita de Sant Cosme i Damià.*
DC 64:44. IP 3.87.

Cruïlles (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) **Aplec a l'església dels Sants Metges.* Perdut el 1985.
PLA 57:140,304-305. IP 5.87.

Monars (Aj. de Tarragona, Tar) *Festa major de Sant Cosme i Sant Damià.*
GG 81-85:VII,98,401.

Portellada, la (Mat) *Festa major de Sant Cosme i Damià.* La vigília al migdia, repic de campanes i coets. L'endemà, cercavila i anada de l'Ajuntament a l'església amb el pa beneït, que es reparteix un cop acaba la missa. Cada vespre, ball durant el qual s'interpreten els Balls de la Patata, del Farolet i del Globo. Els joves tenen un dia especial amb dinar de germanor a la plaça. El darrer dia -dels 4 que dura- és dedicat als casats: xocolatada a la tarda, concurs de disfresses i revetlla final amb traca.
GG 81-85:XI,366. PR 85. IP 6.86.

Queixans (Aj. de Fontanals de Cerdanya, Bce) *Festa major de Sant Cosme i Damià.* Se celebra juntament amb les Pereres.
EN 81-83. FE 85:41. IP 12.86.

Ribelles (Aj. de Vilanova de l'Aguda, Nog) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu dels Esclopets.* Repartiment de panets beneïts.
EN 84-85.

Sant Guim de Freixenet (Sga) *Festa de Sant Cosme i Damià al barri d'Amorós.*
IP 10.85.

Sant Quirze de Besora (Rip) **Fira.*
GG 81-85:I,338. IP 3.86; 12.86.

Tredòs (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa major de Sant Cosme i Sant Damià.* Ballets aranesos i vermut popular.
GG 81-85:XVI,274,390. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Diumenge abans i després del 28

Sant Fost de Campsentelles (Vor) *Festa de Sant Faust.* Originada per vot de poble, era l'antiga festa major.
IP 10.85.

Diumenge pròxim al 28

Armentera, l' (Aem) *Festa del vot de poble a Santa Cristina.* S'inicià a partir d'una passa de còlera el 1855, que cessà per la intercessió de santa Cristina. Antigament hi assistia l'Ajuntament, es feia una processó i es cantava una cançó pròpia del martiri de la santa.
IP 9.86.

28

Sant Agustí de Lluçanès (Oso) *Fira de l'Hostal del Vilar i Festa major.* S'ha mantingut sempre, però avui dia ha perdut una part de l'esplendor ramadera d'uns altres temps. Hi predominen parades de maquinària, d'eines agrícoles i de més productes. Celebrada al camp, a l'encreuament d'antigues carrerades, havia estat una de les fires més importants de Catalunya. Ara se celebra la festa major.
EN 81-83. FE 81:16. FONT 86:53. GG 81-85:I,248,282.

Dissabte abans del 29

Albiol, l' (Bca) *Festa major de Sant Miquel.* Tir al plat. Es va deixar de fer de 1955 a 1981. Continua fins al dia 29.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 10.85; 12.85.

Diumenge abans del 29

Cervià de les Garrigues Gar) *Festa major de Sant Miquel.*
GG 81-85:X,263,495. IP 3.87.

Olot (Gax) *Festa major del barri de Sant Miquel.* És una de les festes de barri amb més importància. Alguns dels elements són una rèplica burlesca dels de les Festes del Tura: els gegants -construïts per Ramon Sala- i el popular Ball Pla, que es fa diumenge i en el qual, al contrari de l'aristocràtic Ball Pla d'Olot, les parelles van disfressades com volen (el vestit de les noies ha de ser de paper). Dilluns a la tarda, tornaboda a la font de les Tries. Dimarts a la tarda, tradicional "bacallà" per als presents, que consisteix a repartir pa, llonganissa, allioli i vi. Tot seguit, passant amb els gegants del barri -que imiten irònicament els de la ciutat- cap a l'envelat, on tenen lloc un concurs de barrets (des de 1982), un ball i l'elecció de pubilla. També concursos de pesca, pintura ràpida, botifarra, "titius" -bevedors... Castell de focs. L'organització va a càrrec dels pabordes del barri. Per al finançament dels actes es compta amb els interessos bancaris que produeixen els diners que els veïns hi aporten voluntàriament; se'n diu el "bou" i es recapten també per sufragar festes d'uns altres barris de la ciutat.
ARNAU 80a:348-349. AV 14.9.87:14. FE 85:46. MOSTRARI 85:27. MURLÀ 84:123-125. NINOTS 81:28-30. OL 30.9.82:13-16. PD 24.9.83:2,14; 26.9.82:15; 28.9.82:10; 20.9.83:8; 23.9.83:2; 24.9.83:36; 25.9.83:11; 29.9.83:10; 6.10.83:11. IP 11.86.

Dissabte pròxim al 29

Beuda (Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel de Coma de Roure.* Actualment ha quedat reuïda a l'àmbit familiar dels propietaris.
DC 64:54. IP 3.87.

Montblanc (Cba) *Festa del barri de Sant Miquel.* A principi del s. XX, castellers, cóssos, sardanes, concerts, ball, etc. Avui dia, elecció de pubilles, exhibició de "majorettes" i banda de cornetes i tambors i berenar popular amb vi que surt de la font; al vespre, ball de gralles. Marxa ciclista (des de 1983) i festival infantil. Fins a 1931 fou una mena de festa major.
CD 85. CI 24.9.83:4; 8.10.83:4; 5.10.84:5. EP 1.83:17; 10.83:12; 10.84:9. PR 83; 84; 85. IP 3.87.

Sant Miquel de Pera (Aj. de Montagut, Gax) *Festa major de Sant Miquel.* Sortint de missa, dinar de germanor amb carn a la brasa als prats del Castell.
AV 1.10.86:9. IP 3.87.

Diumenge pròxim al 29

Aleny (Aj. de Calonge de Segarra, Ano) *Festa de Sant Miquel.*
EN 81-83. IP 11.85; 1.87.

Ascó (Reb) *Festes de Sant Miquel.* Dissabte, Festa del Vi: aixafada de carrolls i repartiment del most obtingut. Fins a primers dels 60 aquest dia es feia la festa major. Abans es ballaven jotes.
CQ 82-84:Reb. EI 3.10.84:9. IP 1.87.

Cot, la (Aj. de Santa Pau, Gax) *Festa de Sant Miquel.* Ofici i trobada de la gent d'aquest veïnat.
IP 3.87.

Cros, el (Aj. d'Argentona, Mar) *Festa major.* L'antic aplec dels pagesos del lloc, amb instal·lació d'un envelat a l'era d'una de les masies veïnes i l'ermita de Sant Miquel del Cros com a nucli, s'ha convertit en marc de la festa major del barri, amb la majoria d'habitants de procedència immigrada.
CRÓNICA DE MATARÓ 27.9.80:2,11. GINESTA 68:130,260. IP 9.86; 10.86; 6.87.

Garrigàs (Aem) *Festa major de Sant Miquel.* La vigília, a la tarda, gimcana per a la mainada; al vespre, concert i ball, amb el Ball del Fanalet i el Ball de la Rosa. Diumenge, jocs per a la quitxalla; al vespre, havaneres. Surten cap-grossos.
FE 85:24. GG 81-85:IV,495. PD 2.10.82:14. IP 8.86.

Gavà (Bll) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel d'Eramprunyà.* La vigília al vespre ja hi van joves a acampar-hi.
ALBUM 1878-1879:I,22. DB 29.4.73:8; 1.10.75. IP 10.86.

Montagut (Gax) *Festa de la Germandat de Sant Miquel.* La Germandat fou fundada el 1882. La vigília, a la tarda, cantada d'havaneres i cançons populars; a la mitja part del ball, coca i moscatell per a tothom. Diumenge, processó amb la imatge de sant Miquel i la

bandera social cap a l'església. Dinar de germanor per als socis.
PD 6.10.82:13; 8.10.83:2; 9.10.83:2. IP 3.87.

Navàs (Bag) *Festa al barri de Cal Miquel.* Comença dissabte amb els tres trons de Sant Miquel. El mateix dia, campionat de petanca, proves de ciclisme i concursos de dibuix i de plantes i flors; a la tarda, cercavila amb gegants i cap-grossos. Deixen anar una vaqueta a la plaça i les diverses penyes de joves intenten torejar-la. Alguns anys, exhibició de motos i futbol femení. Al ball del vespre es presenta la padrina de la festa. Diumenge, al matí, diana per la banda de trompetes i tambors i xocolatada per a la mainada; a la tarda, berenar de germanor a base de la cuita de la vaqueta a la cassola. S'acaba amb tres trons de comiat.
R7 4.9.82:6; 21.9.82:22; 25.9.82:6; 30.9.82:9; 22.9.83:7,22; 23.9.83:5; 24.9.83:30. IP 12.86.

Omellons, els (Gar) *Festa major de Sant Miquel.* Cercavila amb "majorettes" i banda de música.
GG 81-85:X,252,495. MA 29.9.82:16. IP 3.87.

Palau-sacosta (Aj. de Girona, Gir) *Festa major de Sant Miquel.* Divendres al vespre, cantada d'havaneres i cremat per a tothom. Durant el ball, elecció de pubilla i dames d'honor. Dissabte, concurs de pintura infantil i xocolatada. Diumenge, marxa popular. Recuperada el 1981 després de 10 anys de no fer-se. La part baixa del poble té una altra festa major per Sant Pau.
FE 85:56. GG 81-85:III,411. GIRONA 85:72. PD 19.9.82:22; 22.9.82:10; 23.9.82:2,16; 24.9.82:18; 25.9.82:2; 26.9.82:4; 29.9.82:21; 21.9.83:22; 23.9.83:6; 28.9.83:13; 2 9.9.83:4; 2.10.83:4.

Pradell (Pri) *Festa de Sant Miquel.* La vigília, algun any, funció de teatre. Dilluns, "dia del gos", jocs per a la canalla.
EN 81-83. IP 4.87.

Riudellots de la Selva (Sel) *Festa major de Sant Miquel.* Divendres a la tarda, repicada de campanes i cercavila amb un grup d'animació. Dissabte, teatre. Diumenge, ofici amb coral i concert de cobla.
CQ 82-84:Sel. EN 81-83. FE 85:74. GG 81-85:III,411. PD 1.10.82:15; 29.9.83:13; 1.10.83:2. IP 11.86.

Rubió (Ano) *Festa de Sant Miquel.* S'havia fet una processó al puig de Sant Miquel (el 1779 ja s'havia perdut). Ofici i dia de camp.
FD(Vic) 26.4.74. IP 1.87.

Santa Margarida de Bianya (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel del Mont.* Al migdia, arrossada per als presents. A la tarda, concursos. Hi participa gent de Riudaura, d'Olot, etc.
CD 81a. CO 20.9.79:7; 25.9.80:4; FE 85:47. GA 28.9.74. PD 2.10.83:11. IP 3.87.

Sant Miquel de Fluvià (Aem) *Festa major de Sant Miquel.* Dissabte, tir al plat. Diumenge, ofici amb acompanyament d'orquestra.
EN 81-83. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. PD 2.10.82:18. IP 6.87.

Serinyà (Pes) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel Sesvinyes.* Documentat ja el 1282. Missa a l'aire lliure i dinar de germanor.
DC 64:418. PD 6.10.83:11. IP 10.86; 4.87.

Tona (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel de Vilageliu.* Es començà a celebrar el 1980 amb motiu de la restauració de la imatge. La primera documentació del temple és de 948. Algun temps havia estat parròquia.
N9 30.9.83:17.

Ventalló (Aem) *Festa major de Sant Miquel.* Diumenge, al matí, jocs per a la mainada; al vespre, cantada d'havaneres. Actes des de divendres.
EM 29.9.82:8. EN 81-83. FE 85:28. GG 81-85:IV,495. PD 26.9.82:14. IP 6.87.

Vilamòs (Var) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel.* L'ermita és dalt d'un cim. Recuperat pels volts de 1980 després de restaurar l'ermita. Sortint de missa, vermut i coca per als assistents. S'havia fet un dinar col·lectiu.
EN 84-85. IP 10.85.

29
SANT MIQUEL

L'arcàngel sant Miquel, que l'Apocalipsi presenta lluitant amb els àngels contra el drac, ben aviat fou identificat per la tradició amb el déu Anubis, el pesador d'ànimes de l'antic Egipte. La iconografia medieval el representava, completament armat, com l'encarregat de pesar les ànimes o bé com un guerrer trepitjant el drac o un dimoni renegrit.

La devoció a sant Miquel és molt antiga i començà a Síria, però ben aviat passà a Occident a partir, sobretot, de diverses aparicions, i de seguida el seu culte s'estengué pel fet que el seu paper es correspon amb gran similitud amb certes divinitats precristianes.

Antigament se'n celebraven dues festes: l'una el 8 de maig i l'altra el 29 de setembre. Avui gairebé cap poble no celebra ja la festa de Sant Miquel de maig, que commemorava una aparició l'any 390 al mont Gargano, adornada per la llegenda segons la qual la sageta que disparava un caçador tornà enrera i se li clavà al front perquè el bou que perseguia havia entrat en una cova que l'arcàngel feia sagrada amb la seva presència. L'altra festa, la del 29 de setembre, té origen en una altra aparició de l'arcàngel al famós Mont-Saint-Michel de Normandia el segle VIII.

El seu caràcter de guerrer celestial li va donar una gran popularitat durant la Reconquesta i en la protecció de ciutats i viles, com ho recorden els nombrosos pobles que el tenen per patró.

El calendari agrícola i ramader tradicional ha pres les dues dates de Sant Miquel com a fites d'un període: era la porta d'entrada i sortida de l'estació dels treballs d'estiu i iniciava i tancava el procés d'anada a la muntanya i als pasturatges d'estiu dels

ramats transhumants. Aquest caràcter donà peu a la formació de moltes fires ramaderes que aprofitaven el pas de pastors i d'aplec de ramats. La sant-miquelada, nom que prenia la festa de setembre, era moment de contracte de mossos, criades, pastors..., i era de les dates més importants de l'any que cloïa un període de treball intens i que en alguns moments s'havia fet ressaltar amb una abstinència sexual.

D'altra banda, la construcció d'ermites dedicades a sant Miquel acostumen a assenyalar un lloc sagrat, marcat per roques gegantines i coves, i en alguns casos emfasitzades amb la presència de bous en la llegenda fundacional, formant conjunts d'una gran força, com escau a qui, segons la tradició, va dirigir els exèrcits celestials contra els àngels caiguts o va expulsar del Paradís Adam i Eva amb l'espasa de foc.

Sant Miquel, invocat contra el dimoni en les oracions finals de la missa pre-conciliar, és l'encarregat de salvar les ànimes que es troben en la situació fronterera entre la vida i la mort, en el part, en l'ofec a l'aigua, i de portar-les a bon terme després de la defunció.

Moltes festes majors de poblacions, barris o carrers ens recorden el patronatge de sant Miquel. Però el caràcter de porta que s'obria pel maig i es cloïa al final de setembre amb els darrers aplecs, com el de Núria, ha desaparegut de les nostres celebracions.

Josefina Roma

Albesa (Nog) **Festa del Cap del Carrer.*
IP 10.85.

Alcanar (Mon) *Festes de Sant Miquel.* Cercavila amb xaranga.
SZ 82:228. IP 10.85.

Alfara de Carles (Beb) **Fira de Sant Miquel.* Era ramadera.
GG 81-85:XIII,256.

Alforja (Bca) *Festa major de Sant Miquel.* Cercavila amb gegants, cap-grossos i la cuca. Fins a finals del s. XIX es feien els balls següents: de la Rosaura, de Sant Isidre, de Moros i Cristians, de Valencians, de Diables, de Bastonets, de Pastorets, de Nanos i de Sant Miquel. Diumenge següent es feia la *Fira* (fins a 1973).
CD 86a:129. CQ 82-84:Bca. DT 23.9.82:13; 27.9.83:12. GG 81-85:VII,401. IP 2.87; 3.87.

Almatret (Sgr) *Festa major de Sant Miquel.*
EN 81-83. GG 81-85:X,174,495. MA 11.9.82:6. IP 3.87.

Almoster (Bca) *Festa major de Sant Miquel.* Pregó, tir al plat, jocs infantils, etc.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 10.85; 3.87.

Ansalonga (Par. d'Ordino, And) *Festa major de Sant Miquel.*
CM 83:23. IP 8.87.

Barcelona (Bar) *Festa de Sant Rafael Arcàngel.* La guàrdia urbana de la ciutat celebra la festivitat del seu patró.
AT 85. AT 86.

Festa major de la Barceloneta, de Sant Miquel. Des del matí, un canó autèntic circula pels carrers del barri menat per un no tan autèntic general que comanda una tropa d'infants, els quals van engegant trets de salva. Anys enrera, el canó, que sembla que existeix des de 1890, es guardava tot l'any a l'església de Sant Miquel del Port i aquest dia, ben de matí, els infants el demanaven tot cridant: «Senyor rector, volem el canó.» Els dies pròxims, cercavila amb "majorettes" i banda de música, homenatge a la vellesa, cantada de caramelles i focs artificials.
AM 58:128-129. CATALÀ 72:94-95. CL 76:78-79. CQ 82-84:Bar. CV 8-9. 85:2. DTE I 7-8.82:2; 9-10.83:3. ESPINÀS 76:188-197. FA 76:205-220. FE 81:16. GG 81-85:VIII,511. MO 24.9.82:37; 23.9.83:33. PB 80:52-53. PB 87:129. PRAT 79:135. TE 30.9.64:1,4. VA 25.9.77.

Bell-lloc d'Urgell (Pur) *Festa major de Setembre.* Desfilada de "majorettes", elecció de pubilla i teatre.
EN 81-83. GG 81-85:X,205,495. IP 3.87.

Cabrera d'Igualada (Ano) **Aplec a l'ermita de Sant Miquel.* Processó des de Cabrera i una altra des de Vallbona que es trobaven a l'ermita.
VT 65:232. IP 11.85; 12.85

Castellar de N'Hug (Ber) *Festa major de Sant Miquel.* S'havia fet el Ball de la Malamanya. Actualment, Ball Cerdà.
GG 81-85:II,437. R7 21.9.82:23; 28.9.82:9; 23.9.83:5; 24.9.83:14. SAC 77: 77-80. VILALTA 84*b*:2,71-77. VL 85:56,62,191. IP 9.85; 10.85.

Cavallera (Aj. de Camprodon, Rip) *Festa major de Sant Miquel.*
FE 85:63. IP 11.86.

Ciutadilla (Urg) *Festa major de Sant Miquel.*
GG 81-85:IX,210. IP 2.86.

Conques (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major petita, de Sant Miquel.*
IP 11.85.

Estopanyà (Bri) *Romeria a l'ermita de Sant Miquel.*
IP 4.87.

Fondespatla (Mat) **Festa major.* S'avançà a primers d'agost pel clima més bo.
GG 81-85:XI,366. IP 6.86.

Fontaneda (Par. de Sant Julià de Lòria, And) *Festa major.* Ball amb acordió.
CM 83:23. IP 12.86.

Fontanet (Aj. de Torà, Sga) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel Arcàngel.* S'hi conserven restes de pintures romàniques a l'exterior de l'absis.
DC 64:443. IP 4.79; 10.85.

Gavasa (Aj. de Peralta de Calassanç, Lli) **Festa major.*
GG 81-85:XII,476. IP 8.86.

Isòvol (Bce) *Festa major de Sant Miquel.*
FE 85:41. GG 81-85:XV,430. IP 6.86.

Lleida (Sgr) *Fira Agrària de Sant Miquel.* L'origen es troba en un privilegi concedit per Jaume I el 1232. Modernament s'organitzà el 1954. Al seu voltant hi ha una bona colla d'actes que l'han convertida en Festes de Tardor. Surten gegants, cap-grossos, Marraco i "majorettes". Aplec de la Sardana (des de 1976), esports i castell de focs. Antigament la fira era ramadera; actualment hi tenen molta importància la maquinària i l'exposició de productes del camp. Des de 1968, Eurofruit, saló internacional de la fruita dolça europea. Des de 1978, Incoporc, saló estatal referent a la indústria i al comerç del porc, que se celebra bianualment (els anys parells).
CC 14.8.83:9. CI 10.9.83:3. DT 17.9.83:3. EN 81-83. FE 81:16. FI 86:16,18, 19. GG 81-85:X,25-26,86. MA 17.9.78; 5.2.82:6; 12.2.82:9; 14.5.82:9; 1.6. 82:7,9; 19.6.82:6; 4.7.82:11; 10.7.82:12; 24.8.82:8; 26.8.82:8; 18.9.82:11; 19.9.82:14; 26.9.82:sup.3; 21.9.82:18; 22.9.82:8; 24.9.82:12; 25.9.82:8; 26. 9.82:sup.3,13-15; 28.9.82:25; 29.9.82:8; 16.6.83:8; 24.8.83:7; 27.8.83:6; 10. 9.83:10-11; 17.9.83:8; 18.9.83:sup.I-XXIII; 20.9.83:6-7; 21.9.83:8; 23.9.83: 8-9; 24.9.83:10; 25.9.83:sup.; 27.9.83:9. MO 17.9.82:37; 23.9.83:sup.IV. NT 9.9.83:20; 13.10.84:20. N9 18.9.81:17; 1.10.82:23; 4.2.83:22; 9.9.83:26; 16.9.83:27. PG 10.6.82:12. SG 1.9.83:20. SZ 82:228. TE 8.9.65:10. VA 17. 9.71; 17.9.72. IP 3.87.

Lloà (Pri) *Festa de Sant Miquel.* Coincideix amb la verema. Actes religiosos amb processó. Antigament (fins a finals del s. XIX), era la festa major, que va ser traslladada a l'agost.
EN 81-83. IP 2.85.

Lloberola (Aj. de Biosca, Sga) *Festa major.* Acabada la missa a l'església de la Mare de Déu del Solà, es reparteixen pa beneït i flors entre tots els assistents.
DC 64:219. IP 10.85.

Margalef (Pri) *Festa de Sant Miquel.* Acte religiós, sardanes, ball i cinema.
EN 81-83. IP 2.85.

Masies de Roda, les (Oso) *Festa major.* Al migdia, matança del porc a la masia Vicenç; al vespre, piscolabis en un hotel del terme amb productes del porc i castell de focs artificials.
GG 81-85:I,full de correc. N9 8.10.82:13; 30.9.83:13.

Moià (Bag) **Festa de Sant Miquel.* Originada el 1604 per un vot de poble.
GG 81-85:II,172. IP 12.86.

Molins de Rei (Bll) *Festa major de Sant Miquel.* Al matí surten les matines del Camell: animal grotesc que llança foc per la boca i fa quasi 7 m de llargada. Existia ja el s. XIX i es va recuperar el 1981. Al migdia, vermut dels Miquels (els qui porten aquest nom conviden la resta de la població; costum iniciat el 1979). Diumenge següent, cursa popular (des de 1979). Els veïns posen guarniments a molts carrers i s'hi organitzen balls. Trobada de gegants (des de 1985) i concurs d'aparadors.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,424,511. LLAÇ D'UNIÓ 9.81:4. MO 30.9.83:37. PE 15. 8.84:2. PL 31.12.82:12; 17.8.83:IV; 28.9.83:IV; 14.8.84:IV; 29.9.84:V,VII-VIII; 2.10.84:I. IP 4.87; 5.87.

Mont-roig del Camp (Bca) *Festa major de Sant Miquel.* Des de 1984, homenatge a la vellesa amb ressopó i espectacle. Missa a l'ermita de la Mare de Déu de la Roca. Dura 3 dies.
EI 3.10.84:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. GRAS 09:40,83. IP 10.85; 3.86.

Núria (Aj. de Queralbs, Rip) **Festa de Sant Miquel.* Fins a 1916, aquesta diada es tancava el santuari. Aplec de Tardor, amb assistència dels devots de la vall de Ribes, processó per dins del santuari i cant de l'himne de comiat.
GG 81-85:I,399. IP 4.86.

Orpí (Ano) **Festa major.* Sant Miquel és el patró.
GG 81-85:V,478. SZ 82:229. IP 1.87.

Os de Balaguer (Nog) *Festa major.* Cercavila amb "majorettes", jocs per a la canalla, tir al plat, havaneres, esmorzar comunitari amb pa amb tomàquet i pernil i sopar de germanor. Actes religiosos i cívics durant 4 dies.
GG 81-85:X,496. IP 10.85.

Pobellà (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) **Festa major de Sant Miquel.* Àpat col·lectiu.
BUSQUETS 77:113. IP 8.85; 4.86.

Prenyanosa, la (Aj. de Cervera, Sga) *Festa major de Sant Miquel.* Després de la missa, dinar de germanor per a tot el poble: sant Miquel n'és el patró. Antigament, processó a l'ermita de Sant Miquel de Tudela, a la qual acudien des d'uns quants pobles del veïnat.
GG 81-85:IX,411. SG 15.8.84:13. IP 4.86; 10.87.

Reus (Bca) **Festa de Sant Miquel.* Ball de Sant Miquel.
AM 50-56:V,235-236. AM 54:46-47. RIUS 79:13. IP 1.86.

Rupit (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) *Festa major de Sant Miquel.* La vigília, traca que anuncia la festa i cremat de rom. La diada del sant, cercavila amb gegants i nans, ofici amb acompanyament d'orquestra i cant del «Te Deum» de Perosi; a la tarda, concert i sardanes, que acaben amb la Sardana de l'Alcalde. Uns altres dies, campionat de truc (des de 1976), futbol entre solters i casats, cantada d'havaneres, representació teatral i sardinada. El darrer dia, dinar de germanor a la font de la Sala; al vespre, ball de germanor a l'envelat. Concurs infantil de dibuix i pintura, xocolatada i futbol femení entre solteres i casades.
FONT 86:53. GG 81-85:I,full de correc. N9 24.9.82:15,41; 1.10.82:37; 8.1. 82:13; 30.9.83:40; 3.10.83:9,23. IP 4.86.

Sansor (Aj. de Prats i Sansor, Bce) **Festa major de Sant Miquel.* Actualment se celebra juntament amb Prats el primer diumenge d'octubre.
IP 12.86.

Sant Miquel de Cladells (Aj. de Santa Coloma de Farners, Sel) *Festa major de Sant Miquel.*
FE 85:75. IP 7.86.

Sant Miquel de Pineda (Aj. de Sant Feliu de Pallerols, Gax) **Festa major.* Costum de menjar aquest dia ànec i oca amb peres.
PLANAGUMÀ 83.

Sant Miquel de Terradelles (Aj. de Santa Maria de Merlès, Ber) *Festa major.*
VL 85:62,223. IP 2.87.

Sant Salvador de Toló (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) **Fira de l'Hostal Roig.* Els ramaders baixaven de l'alta muntanya i hi havia un important volum de comerç. Va perdurar fins a 1939 aprox.
IP 9.88.

Seana (Aj. de Bellpuig d'Urgell, Urg) *Festa major.*
GG 81-85:IX,411. IP 2.86.

Selva, la (Aj. de Navès, Sol) **Festa de Sant Miquel.* Perduda pels volts de 1983.
SL 87. IP 3.87.

Sénia, la (Mon) *Festa del carrer de Sant Miquel.* Pastes per a tots els assistents i jocs infantils.
IP 10.85.

Sentiu de Sió, la (Nog) *Festa major de Sant Miquel.* Missa, teatre o concert i ball. Costum de la "corrida de les vaques": es dóna una arengada a la brasa (cadascú es porta el pa) i arriben les vaques pel carrer, que fan que la gent hi comenci a córrer al davant. La vaca gran porta una esquella; la deixen anar més tard i les altres llavors la busquen per seguir-la.
GG 81-85:X,437,496. IP 6.87.

Setcases (Rip) *Festa major de Sant Miquel.* Ofici, sardanes, ball i jocs populars. S'havia fet el Ball de Pabordesses fins a primers de segle, però ja en un estadi força empobrit. De sempre, Ball de la Maniera. Dura fins a primers d'octubre.
ARNAU 80a:213-215. EN 81-83. FE 85:66. GG 81-85:I,full de correc. N9 30.9.83:40. RI 24.10.81:7. IP 12.86.

Soriguerola (Aj. de Fontanals de Cerdanya, Bce) *Festa major de Sant Miquel.*
FE 85:41. IP 12.86.

Suterranya (Aj. de Tremp, Pju) *Romiatge a l'ermita de Sant Miquel.*
DC 64:431. IP 8.85.

Tarragona (Tar) *Festa de Sant Miquel.* S'havia fet el Ball de Sant Miquel.
AM 50-56:V,235-236. AM 54:47.

Tartareu (Aj. de les Avellanes i Santa Linya, Nog) *Aplec a l'església de Sant Miquel.* Missa i coca amb moscatell per als presents.
IP 12.78; 6.87.

Tivenys (Beb) *Festa de Sant Miquel.* La vespra, ofrena de fruits i productes del camp al sant. S'havia fet la Jota Foguejada. Se sol fer un concurs de paelles al parc. El darrer dia, sopar de germanor amb carn de bou i havaneres amb cremat.
AM 58:129. CQ 82-84:Beb. EN 81-83. FE 81:16. IP 10.85; 1.87.

Torroja del Priorat (Pri) *Festa major de Sant Miquel.* Sopar popular (cadascú se'l porta i hi ha unes postres comunes) i cinema. Dura 3 dies.
EN 81-83. IP 2.85.

Vallfogona de Balaguer (Nog) *Festa major de Sant Miquel.* La vigília de la festa, tallada del xop, que és plantat a les Festes del Roser, pel maig. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,425,496. NT 6.10.84:21. IP 10.85.

Valljunquera (Mat) *Festa major de Sant Miquel i Santa Teresa.* El tercer dia de les festes, ofrena de flors a l'ermita de la Mare de Déu de la Pietat, tocant al poble.
GG 81-85:XI,366. IP 1.87.

Vallmoll (Aca) **Festa de Sant Miquel.* Ball amb gralles i acordió.
DT 11.12.83:14. IP 2.87.

Vallromanes (Vor) *Festa major d'Estiu o de Sant Miquel.* Processó pel terme, cercavila amb cap-grossos (des de 1985), sopar de germanor, focs artificials, tir al plat i teatre.
CANYAMERES 70:141. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. IP 11.85.

Vespella (Tar) *Festa major de Sant Miquel.*
CQ 82-84:Tar. EN 81-83. GG 81-85:VII,111,401. IP 2.87.

Vic (Oso) *Festa de Sant Miquel Arcàngel, patró de la policia municipal.* Diumenge pròxim, gimcana infantil amb bicicletes. La vigília de la festa, homenatge als vells acollits a les germanetes. El dia del sant, revista i parada del personal i dels automòbils de la guàrdia municipal. Se celebrà per primer cop el 1982.
N9 24.9.82:9,41; 23.9.83:16.

Vielha (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa de Sant Miquel.*
SEMIR 84:113. IP 10.85.

Vilada (Ber) **Fira de Sant Miquel.*
IP 10.85.

Vilosell, el (Gar) **Aplec a l'ermita de Sant Miquel.*
AV 12.8.77. DC 64:498. IP 1.86; 2.86.

Vinyoles d'Orís (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) **Aplec a l'ermita de Sant Miquel d'Ordeig.* L'edifici és d'origen romànic i fou refet el s. XIII, a l'esquerra de la riera de Talamanca, a l'oest del poble.
DC 64:499. IP 1.86; 2.86.

Viver (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festa de Sant Miquel.* Missa cantada i benedicció dels fruits del camp que cadascú porta de casa. A la sortida, intercanvi dels fruits.
MONTBORDÓ 10.78:34. IP 1.86.

Diumenge després del 29

Bassegoda (Aj. d'Albanyà, Aem) *Festa major.* Pregó amb xerrada sobre algun tema d'interès local, subhasta de coques i tortells i arrossada popular; a la tarda, ball amb un acordionista. Es fa des de 1978 i cada any té lloc en un indret diferent de l'antic terme de Bassegoda. Alguns anys s'ha inaugurat alguna ermita restaurada. Hi acudeix gent d'unes quantes poblacions del voltant. Celebrada el primer o segon diumenge després del 29.
CO 25.9.80:4. EM 29.9.82:9. EN 81-83. FE 85:21. PD 19.10.83:11. IP 5.87; 10.87.

Colera (Aem) *Festa major de Sant Miquel.*
EN 81-83. FE 85:23. GG 81-85:IV,495. IP 6.87.

Cornellà de Llobregat (Bll) *Festa de Sant Miquel al barri del Pedró.* Cursa de vaquetes, del carrer de Torres i Bages a la plaça del Trinquis, anomenada "bou al Pedró" (des de 1984). Lliurament de la medalla al mèrit orfeonístic i gran ball de festa major. Festival flamenc. El darrer dia, cant d'havaneres amb cremat.
EN 81-83. PL 28.9.83:IV; 30.9.83:IV. IP 5.87.

Granollers (Vor) *Festa major del barri de Sant Miquel.* Festa inicial de carrer, estesa a tot el barri d'una manera no consolidada. Gimcana de motos i bicicletes i havaneres.
PG 15.10.82:15. IP 11.86.

Hostalets d'en Bas, els (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel de Castelló.* Concurs de ramells de flors boscanes, jocs i repartiment de vi bo als presents. L'organització va a càrrec dels pabordes.
CD 81a. DC 64:364. FE 85:50. GA 29.9.74. GEC 70-81:XIII,276. GG 81-85: III,360. PLA 57:122. IP 8.86; 10.86.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel de Fontfreda.*
IP 78; 6.87.

Miravé (Aj. de Pinell, Sol) *Festa major.*
IP 3.87.

Preses, les (Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel del Corb.* Arrossada de germanor; a la tarda, estirada de corda. Perdut durant molts anys, s'ha recuperat a partir de 1984.
PD 30.9.83:12; 2.10.83:2; 8.10.83:11. IP 3.87.

Sant Martí de Llémena (Gir) *Festa major.* Missa amb acompanyament d'orquestra i concurs de botifarra (des de 1967 aprox.).
EN 81-83. FE 85:59. GG 81-85:III,411. PD 3.10.82:2. IP 8.86.

Santpedor (Bag) *Fira de Tardor o de Sant Miquel.* Ramadera i agrícola, estava en decadència, però des de 1980 s'ha reviscolat. Ara, a més, és comercial i industrial, amb molts actes populars paralels. La vigília, Ball de Quintos, amb elecció de "miss". La Penya del Carajillo organitza una "carajillada" popular (des de 1983) i, abans, un concurs d'aixecar un porc afaitat i ensabonat. Diumenge, concurs floral i cercavila amb gegants i cap-grossos; al vespre, braus de foc -dos o tres braus amb boles enceses a les banyes.
FI 85:59. R7 20.7.82:8; 23.9.82:6; 30.9.82:9; 2.10.82:10; 6.8.83:7; 17.9.83: 7; 1.10.83:7; 4.10.83:7. IP 1.87.

30

Barcelona (Bar) *Festa de Sant Jeroni a la parròquia de Sant Jeroni, a Montbau.* Durant la missa, benedicció dels panets de Sant Jeroni, que són repartits entre els assistents. Es canten els goigs del sant.
AT 85. AT 86. PB 80:52-53. IP 10.87.

Primer dilluns

Fondarella (Pur) *Festa major.* Diumenge, cassola popular. Curses de "cross" i motos i jocs de cucanya. Dura de diumenge a dimecres.
EN 81-83. IP 9.86; 3.87.

Primer dimarts

Castelldans (Gar) *Festa major.* Cercavila amb banda i "majorettes" i xocolatada. Dura 5 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,260,495. MA 7.9.82:15.

Primer divendres

Castelliserà (Urg) *Festa major.*
GG 81-85:IX,258,411. IP 6.87.

Forès (Cba) *Festa del Sagrat Cor de Jesús.* Originada per vot de poble. Missa al migdia i processó a la tarda.
EN 81-83. IP 3.85.

Vilanova de Bellpuig (Pur) *Festa major de la Mare de Déu del Lliri i dels Quatre Sants Màrtirs.* A més dels actes religiosos, patinatge, cercavila, ball... Abans es feia algun espectacle. Dura fins dilluns següent. El primer dia és dedicat a la Mare de Déu del Lliri; el segon, als Sants Màrtirs. Dilluns és el "dia del gos".
EN 81-83. GG 81-85:IX,242,412. IP 6.87; 7.87.

Primer dissabte

Amer (Sel) *Festa de l'Albergínia al barri del Pedreguet.* Se celebra durant la recollida de l'albergínia i, per aquest motiu, els carrers i les façanes de les cases s'hi engalanen juntament amb més fruits i objectes. Missa a la capella de la Pietat i, a continuació, refrigeri per als presents i sardanes. En el ball de la nit, sorteig d'un porc. Al mig de la plaça, plantada del vern, arbre alt al cim del qual es posa una bandera catalana. Recuperada a finals dels 70, dura tot el cap de setmana.
FE 85:71. PD 8.9.82:11.

Besalú (Gax) *Festa del barri de Can Camps - Nostra Senyora del Mont.*
IP 3.87.

Calafell (Bpe) *Dia del Turista.* Sardinada popular.
EN 81-83. SZ 82:232,234. 3V 19.8.83:20. IP 11.86.

Concabella (Aj. dels Plans de Sió, Sga) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:IX,411.

Figueres (Aem) *Festes del carrer de Peralada.* Començades el 1977, se celebraven el segon dimecres de juliol. Després de 2 anys de no fer-se, es van recuperar el 1987 en aquesta nova data, organitzades per l'Associació de Veïns.
EM 7.7.82:12. PD 9.7.82:7; 7.7.83:12; 8.7.83:20; 9.7.83:12; 15.7.83:15. IP 9.87.

Mostra de Vi de l'Alt Empordà. Començà el 1984. Dura 3 dies, un dels quals sol coincidir amb la Diada Nacional de Catalunya.
PD 29.8.85:10. IP 9.87.

Fontllonga (Aj. de Camarasa, Nog) *Festa major*. Dinar de germanor, missa, sardanes, tir al plat i ball de tarda i vespre.
GG 81-85:X,336. IP 6.87.

Guimerà (Urg) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Bovera*. Processó fins a l'ermita des del peu del tossal. N'hi ha que s'hi queden a dinar.
BLASI 33:64-65. DC 64:195. DT 8.1.78. EN 84-85. GG 81-85:IX,206. GRAS 09:123. IP 2.86.

Mollerussa (Pur) **Festa dels Quintos*.
MA 2.9.82:12. IP 4.87.

Rellinars (Voc) *Homenatge a la Vellesa*. Obsequi de record i missa. Sopar de germanor en un restaurant. S'inicià el 1972.
DI 3.9.83:10; 1.9.84:12.

Sant Vicenç de Torelló (Oso) *Festa major*. Al matí, xocolatada i coca; al vespre, teatre i ball. Dilluns, cinema.
N9 3.9.82:29; 10.9.82:8; 2.9.83:21. PR 84; 85. IP 3.86.

Terrades (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut*. Hi va gent de Masarac, Vilarnadal i Peralada, els uns a peu, normalment els joves, i els altres en cotxe. Abans se celebrava un dilluns pròxim al dia 8, però es traslladà al dissabte per qüestions laborals.
IP 6.87.

Tudela de Segre (Aj. d'Artesa de Segre, Nog) *Festa major*. Missa a l'ermita de Santa Fe, amb repartiment de coca i moscatell, i ball de tarda i de nit. Diumenge, missa al matí. Jocs per a la canalla i ball.
GG 81-85:X,402. IP 6.87.

Valls Aca) *Festa popular al barri de la Xamora*.
CI 27.8.83:5. IP 11.85; 12.86.

Primer diumenge

Àger (Nog) *Aplec a l'ermita de Sant Llobí*. Ball amb acordió. Dinar a l'ermita i, a la tarda, ball a la plaça del poble. L'edifici fou bastit el 1778 pel prior dels hospitalers de Catalunya, Manuel de Montoliu i de Boixadors, en ocasió d'una pesta.
GG 81-85:X,377. IP 10.85; 6.87.

Aguilar de Segarra (Bag) *Festa major de Sant Andreu*. A la tarda, missa a l'ermita de la Mare de Déu del Grauet.
EN 84-85. SZ 82:190. IP 10.85.

Aiguafreda (Vor) *Trobada de gegants*. Esmorzar comunitari. Hi participen gegants de comarques veïnes, com també algunes colles de grallers. L'any 1983, que es va fer per primera vegada, es van estrenar els gegants d'Aiguafreda: Guifré el Pelós i Baronessa de Cruïlles.
N9 23.9.83:15; 30.9.83:13. PG 29.9.83:6. IP 11.85; 10.86.

Albatàrrec (Sgr) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Organitzada des de 1983 per la Comissió de Cultura i Festes de l'Ajuntament.
IP 9.86.

Albi, l' (Gar) *Festa de la Minerva*. Processó eucarística pels carrers de la vila. Originada el 1670, segons diuen, després d'un pelegrinatge a peu fins a Roma per tal de demanar-la. Les noies adornaven amb espígol una imatge de la Mare de Déu instal·lada entre les quatre banderes religioses del poble.
DC 64:8. IP 11.85; 11.86.

Alcoletge (Sgr) *Festa major de Sant Miquel*. Elecció de pubilla. Dilluns següent, Festa de la Cassola, amb premis a les millors, i dinar de germanor.
EN 81-83. GG 81-85:X,133,495. MA 4.9.82:11,13,15. IP 3.87.

Alòs de Balaguer (Nog) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:X,387,496. IP 6.87.

Altet (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa major*.
GG 81-85:IX,185. IP 5.87.

Anglès (Sel) *Les Gales Grosses, Festa major*. Pregó de les festes. Dissabte a la tarda, "xuca-mulla" popular. Elecció de la pubilla a l'envelat (des de 1960). A partir de 1981, desfilada de models. El darrer dels 6 dies que dura, truitada popular i tornaboda a la font del Canyo. Al vespre, castell de focs artificials. S'havia interpretat el Ball del Ciri o del Boix, que marcava el traspàs dels pabordes de la Confraria de la Mare de Déu del Remei. Els pabordes nous perfumaven les seves companyes amb l'aigua de les almorratxes que duien i elles portaven un ciri i una branqueta de boix.
AM 58:130. EN 81-83. FE 81:13. FE 85:71. GG 81-85:III,224,411. GINESTA 72:107-108. PD 20.7.82:6; 27.8.82:6; 1.9.82:5; 3.9.82:16; 1.9.83:7; 6.9.83:2; 7.9.83:2; 28.8.85:10; 29.8.85:20-21; 30.8.85:2,9. IP 6.86.

Anserall (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major de Sant Serni*. Cursa de cotxes i jocs per a la mainada.
EN 81-83. IP 3.86.

Ansovell (Aj. de Cava, Aur) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Boscal*. Ball amb acordió.
EN 81-83. EN 84-85. VA 25.7.82. IP 3.86.

Aristot (Aj. d'Aristot i Toloriu, Aur) *Festa major*. Fins a 1983 se celebrava el tercer diumenge d'octubre. El canvi fou per aprofitar el bon temps.
CD 87a. EN 81-85. GG 81-85:XV,430. IP 9.86; 12.86; 5.87.

Artés (Bag) *Festa major*. Divendres al vespre, traca i ball a l'envelat. El segon dia, esports diversos (la gimcana automobilística comença a tenir tradició). Diumenge al matí, cercavila amb els bastoners de la vila i la Banda Municipal. Dilluns, activitats infantils. El darrer dia, "cross" popular (des de 1980) i ball de "confetti" al vespre.
CC 16.4.77. EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 21.8.82:8; 2.9.82:7,15; 1.9.83:14; 3.9.83:13; 6.9.83:23. TE 21.3.72.

Aspa (Sgr) *Festa major*. Repic de campanes, pregó, homenatge a la vellesa i jocs de cucanya. Dilluns, cassolada de pagès per als presents (des de 1984). Sant Julià, el 6 de setembre, és el patró del poble.
EN 81-83. GG 81-85:X,188,495. MA 4.9.83:11; 30.8.83:10. IP 9.86; 3.87.

Balenyà (Aj. dels Hostalets de Balenyà, Oso) *Festa de la plaça de Sardà*. Dissabte al vespre, espectacle. Diumenge a la tarda, botifarrada. Celebrada des de 1981, any d'inauguració de la plaça.
IP 2.86.

Barcelona (Bar) *Festa major de la plaça de les Olles, del pla de Palau i del carrer de la Vidrieria.*
Festa major del barri de la Bordeta.
Festa major del barri de la Guineueta. Divendres, cercavila amb un grup d'animació. Dissabte, cursa d'atletisme i cimgana. Diumenge, al matí, jocs infantils; i al vespre, com a comiat, focs artificials.
Festa major del barri de la Salut. Divendres al vespre, sopar de veïns. Dissabte, cursa popular (des de 1982). Els actes tenen lloc, especialment, als carrers de Larrard i d'Argentona i duren una setmana.
Festa major del barri de la Verneda Baixa.
AT 85. AT 86. CC 8.9.83:14. DTE VII 7-8.81:3; 9-10.83:2-3. DTE VIII 9-10. 83:3. DTE IX Nord 7-8.82:3. LLISTAT s.d. PB 87:19. PE 14.9.84:2; 15.9.84: 2. PR 86. IP 9.87.

Beguda Alta, la (Aj. de Sant Llorenç d'Hortons, Ape) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:V,477.

Berga (Ber) *Aplec de la Sardana*. Organitzat per la colla Cim d'Estela des de 1975.
FE 81:13. R7 4.9.82:8,23; 29.8.83:1; 6.9.83:22; 10.9.83:37.

Festa al carrer de M. Buxadé. Ball, jocs de cucanya, missa, xocolatada, etc.
R7 11.9.82:9. IP 10.85.

Bixessarri (Par. de Sant Julià de Lòria, And) **Festa major.*
CM 83:23. IP 12.86.

Borges Blanques, les (Gar) *Festa major del Santíssim Sagrament*. Cercavila amb banda de cornetes i tambors, gegants (estrenats el 1953), cap-grossos i drac. Pregó, xocolatada i exhibició de lluita de galls. Un privilegi pontifici permet celebrar-hi una segona festivitat del Corpus pel setembre, però aquesta dimensió religiosa gairebé s'ha perdut. Gastronòmicament, són típiques les orelletes -mena de coques primes fetes amb farina, oli, sucre, ous i anís. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,226,495. MA 5.3.82:17; 31.8.82:10; 3.9.82:esp.2; 12.9.82:12; 30.8.83:12; 4.9.83:11,esp.3,8; 6.9.83:12. SZ 82:191. IP 3.87.

Borredà (Ber) *Concurs de pintura ràpida*. Començà el 1978.
EN 81-83. R7 9.9.82:9. IP 9.85.

Bretui (Aj. de Baix Pallars, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*.

Camporrells (Lli) *Aplec a l'ermita dels Màrtirs Abdon i Senén*. Missa amb cant dels goigs i benedicció i repartiment d'un panet a cada participant juntament amb un ramet d'alfàbrega. Dinar per grups al voltant de l'ermita, sobretot amb costellades, freginat -sang, fetge i ceba- o "catxipanda" -cassola de tros. Antigament es feia durant la vetlla de la festa major. Els Sants Màrtirs són els patrons de la població.
IP 6.86.

Canet d'Adri (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Rocacorba.*
CONSTANS 54:46. DC 64:342. EN 84-85. PD 5.9.82:9; 3.9.83:43.

Capçanes (Pri) *Festa del Raïm i del Vi*. Començà a celebrar-se l'any 1974 coincidint amb les festes de Santa Rosalia. A partir de 1979, fou organitzada per totes les cooperatives de la denominació d'origen Falset i començà a tenir un caràcter itinerant.
ASENS 81:94-96. DT 9.9.76:21. EN 81-83.

Cardona (Bag) *Festa major del Castell de Cardona*. Celebrada des de 1967 per commemorar la mort de sant Ramon Nonat al recinte del castell l'any 1240. Missa, trabucaires i actuació d'un esbart. És organitzada pel Centre d'Iniciatives i Turisme i la Comissió de la Capella de Sant Ramon Nonat.
R7 4.9.82:23; 6.9.83:21. IP 9.85.

Casavells i Matajudaica (Aj. de Corçà, Bem) *Festa major*. Ofici. Tir al plat, ball i, algun any, teatre.
FE 85:34. PD 4.9.82:11. IP 5.87.

Casserres del Castell (Aj. d'Estopanyà, Bri) *Festa major*. Encara que actualment la població és deshabitada, cada any hi retornen molts veïns reunits a l'Associació d'Amics de Casserres So Nostre, que va recuperar la festa des de 1976 aprox. (s'havia deixat de fer cap a 1960). Es féu el Ball de Totxets fins als anys 30. Abans durava 4 dies. Actualment, ball amb un sol músic, cursa pedestre algun any i campionat de palitrocs -bitlles.
GG 81-85:XII,397,475. IP 5.86; 7.86.

Castell de Mediona, el (Aj. de Mediona, Ape) *Aplec.*
DC 64:102. IP 2.79.

Castellfollit del Boix (Bag) *Festa major*. Comença divendres amb pregó i cinema. Dissabte, jocs de cucanya i titelles. Diumenge, sardinada, cursa popular, teatre, etc. Antigament, Ball de Faixes.
AM 58:118. EN 81-83. FE 81:13. GG 81-85:II,437. IG 3.9.83:11. R7 1.9.83: 15. SZ 82:191. IP 12.86.

Castellví de la Marca (Ape) *Festa major de la Mare de Déu de la Salut*. Esports, ball de tarda, festival infantil, castell de focs i ball de nit. Alguns anys, matinades de grallers, cant d'havaneres i actuació de falcons, diables i "majorettes". Se celebra principalment al barri dels Masets dels Cosins durant 4 dies.
EN 81-83. FU 30.8.85:39; 29.8.86:41. GG 81-85:V,477. PR 86. 3V 3.9.82:6; 2.9.83:11. IP 2.86; 5.87.

Clariana de Cardener (Sol) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Soler.*
EN 84-85.

Collbató (Bll) *Festa major*. Divendres, pregó, festival infantil amb xocolatada i teatre. Dissabte, concurs de petanca (des de 1981). Ball a l'envelat, amb Ball del Fanal i subhasta de la toia. Diumenge, al migdia, concert a l'església; al vespre, castell de focs d'artifici. Exposició de pintors locals. Des de 1984, trobada de gegants.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. IG 31 8.83:11. PL 31.8.84:III. IP 1.87.

Conreria, la (Aj. de Tiana, Mar) *Festa major.* Originada el 1980. La vigília al vespre, cantada d'havaneres. Diumenge, dinar de germanor.
RN 3.9.85:9. IP 10.85.

Cortinada, la (Par. d'Ordino, And) *Festa major de Sant Martí.*
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. PO 30.11.84:7. IP 6.87; 8.87.

Esparreguera (Bll) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador de les Espases.* Organitzat per l'associació Amics de Sant Salvador des de 1964 aprox.
DI 3.9.83:10; 31.8.84:9. GG 81-85:VIII,400.

Fígols d'Organyà (Aj. de Fígols i Alinyà, Aur) *Festa major.*
CD 87*a*. IP 2.86.

Fogars de Tordera (Sel) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Serra.* Xocolatada. Hi acudeixen veïns d'Hostalric, de Massanes i de Tordera.
EN 84-85. FE 85:73. GINESTA 72:168. IP 6.86.

Fontsagrada (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Gaià (Bag) *Festa major.* La vigília, trobada d'acordionistes (des de 1980) amb ball inclòs. S'havia celebrat, fa molts anys, el 15 d'agost.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 2.9.82:15; 2.1.83:sup.XXXII; 3.9.83:31; 8.9.83:21. IP 12.86.

Gandesa (Tal) *Festa major de la Mare de Déu de la Fontcalda.* Divendres abans, al matí, repic de campanes per anunciar la festa. Des de la plaça de l'Ajuntament, coets, focs artificials i pluja de caramels; a la tarda, desfilada de carruatges; al vespre, pregó i elecció de pubilla i damiseHes. Dissabte, al matí, cercavila amb una banda; a la tarda és tradicional que les autoritats facin la plega, consistent a recaptar diners entre la gent a benefici del santuari de la Fontcalda. Des de 1981 s'ha recuperat la Dansa de Gandesa, en la qual es balla, amb melodia de jota, el Ball de la Barra de Torrons: els homes, en acabar-se, ofereixen a la seva parella una barra de torrons o de massapà. Els dansaires van amb el vestit típic gandesà. Diumenge, al matí, rosari de l'aurora; a la tarda, exhibició de "majorettes" amb banda de trompetes i tambors (cada any actua la banda guanyadora del concurs provincial). Ofrena de flors a la Verge i processó. L'endemà a la nit, havaneres i cremat. Dimarts a la tarda, festival infantil. Antigament, gegants, cap-grossos, cóssos i curses de bicicletes. Els cóssos es deixaren de fer el 1939; n'hi havia per a homes i per a rucs i mules. Els homes es disputaven tres premis: un pollastre, un conill i una ceba.
AH 7-8.83:6,9,11,16; 6.84:4-5; 7-8.84:5,9; 9.84:16; 12.84:13. AM 58:130. EI 13.9.84:9. EN 81-83. FE 81:14. GG 81-85:XI,223,365. SZ 82:191. IP 4.86.

Ger (Bce) *Festa major del Roser.*
CD 83*a*. EN 81-83. FE 85:41. GG 81-85:XV,430. IP 6.86.

Girona (Gir) *Festa major del barri de Montilivi.* Divendres, concurs de pintura infantil. Dissabte, festival infantil i xocolatada i, al vespre, ball amb elecció de pubilla. Diumenge, "quo vadis".
FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 3.9.82:10; 1.9.83:4; 2.9.83:2; 3.9.83:2; 4.9.83:2.

Gombrèn (Rip) *Festa major.* A la tarda, Dansa Gombrenesa, molt semblant en la música i la coreografia a la Gala de Campdevànol i que consta de tres parts: Ball Cerdà, Contrapàs i Dansa. Al final el públic s'hi pot incorporar.
AM 58:130. ARNAU 80a:24-36. CL 76:4. EN 81-83. FE 81:13. FE 85:63. GG 81-85:I,full de correc. MO 2.9.83:33. N9 3.9.82:29; 2.9.83:15-16,31; 9.9.83:24. RI 12.9.81:7. SZ 82:189. IP 7.87.

Granera (Vor) *Festa major.* Dissabte, a la tarda, jocs de cucanya i, al vespre, teatre. Diumenge, cercavila amb gegant.
IP 11.85; 4.86.

Granollers (Vor) *Travessa Granollers-Montseny.* Començà el 1979 organitzada per l'Agrupació Excursionista de Granollers. Es fa 15 dies abans de la travessa Matagalls-Montserrat.
PG 19.11.82:21; 20.10.83:17. IP 11.86.

Gratallops (Pri) **Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Consolació.* A partir de 1975 es va passar a celebrar el tercer diumenge d'agost.
DC 64:190. DT 9.9.76:21. IP 2.85.

Guàrdia de Noguera, la (Aj. de Castell de Mur, Pju) *Festa major.* Sardanes, tir al plat, jocs per a la canalla i ball de tarda i nit amb toia i "ramillet". Al migdia, plega; després d'un dinar colHectiu, la gent dóna la voluntat per pagar la festa. Dura 3 dies.
CD 86*b*. EN 81-83. IP 8.85; 6.87.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Festa major del barri de Bellvitge.* Cercavila amb els gegants.
FÀBREGA 54:158. PB 87:19. PE 8.9.84:I; 11.9.84:2. PL 3.9.83:IV. IP 7.87.

Igualada (Ano) *Festa del barri del Poble-sec.* Dissabte a la tarda, cercavila amb grup d'animació. Diumenge, al matí, concurs de plantes i flors de casa (a partir de 1982) i cercavila amb els gegants del barri -estrenats el 1959-, nans i d'altres comparses; a la tarda, lliurament de crespelles a la mainada per al ball que es fa a les 7. Més tard, ball de vetlla. Els dies següents, esports, cinema a l'aire lliure, teatre... Diumenge següent, al matí, xocolatada per a la quitxalla, festival infantil i jocs de cucanya. Dies més tard, els veïns fan un sopar de germanor (des de 1982).
IG 20.8.82:13; 27.8.83:11,13; 31.8.83:3; 3.9.83:8; 7.9.83:9; 10.9.83:12; 14.9.83:7; 1.9.84:12. IGUALADA 84.

Josa de Cadí (Aj. de Josa i Tuixén, Aur) *Festa major.* Ball de la Cuinera.
CD 87*a*. DL 6.9.74. GG 81-85:XVI,86. IP 2.86.

Juià (Gir) *Festa major de Sant Colom.* Des de 1983, el segon dia, sardinada popular a la plaça.
EN 81-83. FE 85:56. GG 81-85:III,132,411. PD 4.9.82:10. IP 9.86.

Lliçà d'Amunt (Vor) *Festa major d'Estiu.* Divendres, homenatge a la vellesa, organitzat per una comissió especial des de 1977 aprox.: consisteix en missa, tea-

tre i dinar de germanor. Pregó, teatre, cercavila amb els gegants -Baldiri i Quitèria, estrenats el 1985-, mostra de productes fets al poble i espectacle amb ballets tradicionals. El darrer dia, castell de focs artificials. El 1986 s'estrenaren cap-grossos (representen animals) i grup de grallers. Se celebrava el segon cap de setmana, però la coincidència amb el començament del curs la va fer avançar.
EN 81-83. PG 3.9.82:17; 10.9.82:17. IP 2.86; 11.86.

Llorac (Cba) *Festa de Sant Gil.*
EN 81-83.

Manlleu (Oso) *Festes del Barri Nou.* Divendres, cant d'havaneres amb cremat per als assistents. Dissabte, curses de patins i pedestre; al vespre, botifarrada. Diumenge, gimcana automobilística (des de 1982). Organitzades per l'Associació de Veïns del barri des dels volts de 1977. Els actes no són del tot fixos cada any.
N9 3.9.82:29; 10.9.82:9. IP 10.86.

Martorelles (Vor) *Aplec de la Sardana.* Començà el 1980.
EN 81-83. FE 81:13. PG 17.9.82:10; 4.8.83:10; 1.9.83:7. IP 11.86.

Masos de Pals, els (Aj. de Pals, Bem) *Festa major.* Diumenge, ofici solemne amb orquestra. Els altres 2 dies, tir al plat i curses de bicicletes i de cintes. S'havia fet un concurs de pintura (des de 1981). Antigament se celebrava el dia 8.
EN 81-83. FE 85:36. PD 7.9.82:19; 4.9.83:26; 10.9.82:2. IP 8.86.

Mataró (Mar) **Aplec de la Sardana a Can Bruguera.* Començà el 1952 aprox. Al matí, cursa popular i concurs de rams de flors silvestres. Organitzat pel Grup de Muntanya La Walkíria fins a l'any 1986.
MR 3.9.83:11. IP 6.87.

Festa dels Cehegineros. Els protagonistes són immigrants procedents de Cehegín (Múrcia). La vigília, concurs del joc del "truque", desfilada de "majorettes" i homenatge a la vellesa. Diumenge, sortida en romeria amb la imatge de la seva patrona, la Verge de les Maravillas, i concurs de paelles i "migas". Començada el 1977, se celebra el primer diumenge o el segon.
MATARÓ 86. MR 10.9.83:8.

Millà (Aj. d'Àger, Nog) *Festa gran.* Missa cantada, goigs i ball amb acordió. Es feia el repartiment de la llenya i l'herba amb Àger atès que aquesta vila n'era propietària i es matava un anyell. S'havia fet per l'agost.
GG 81-85:X,375. IP 6.87.

Montbrió de la Marca (Cba) *Dinar de germanor.* Celebrat des de 1973 aprox., és la darrera festa en què participen els estiuejants. La data pot variar.
IP 3.85; 7.87.

Montgai (Nog) *Festa major.* Missa, sardanes, balls típics, futbol, etc. Entre el ball de la tarda i el del vespre hi sol haver teatre o concert. Dilluns és dedicat a la quitxalla (xocolatada, jocs de cucanya...). Final de festa amb un ball.
EN 81-83. GG 81-85:X,438,496. IP 9.85; 6.87.

Montmajor (Ber) *Festa major, de Sant Llop.* La vigília, concurs de dibuix infantil. Diumenge, cursa popular (començada el 1981) i concurs de ball.
EN 81-83. R7 4.9.82:23; 9.9.82:7; 3.9.83:31. GG 81-85:II,437. VL 85:62, 228. IP 9.85.

Montmaneu (Ano) *Festa major de la Mare de Déu de Gràcia.* Ofici amb orquestra. Dilluns, tornaboda, amb xocolatada i jocs infantils a la tarda.
EN 81-83. GG 81-85:V,478. IP 11.85.

Montpolt (Aj. de Lladurs, Sol) *Festa major.*
CQ 82-84:Sol. SL 87. IP 3.87.

Nonasp (Tal) *Romeria al santuari de la Mare de Déu de les Dosaigües.* Hi assisteixen també els veïns de Maella i Favara.
GINESTA 77:396. IP 1.87.

Olot (Gax) **Aplec a la capella de la Mare de Déu de la Font de la Salut, de Sant Cristòfol les Fonts.*
PLA 57:161. IP 11.86.

Palafrugell (Bem) *Arrossada popular a l'ermita de Sant Sebastià.* Començà el 1975 i és organitzada per l'Associació de Carrossaires de les Festes de Primavera i l'Agrupació Sardanista Palafrugell. A la tarda, cantada d'havaneres i rom cremat. Sardanes.
EN 81-83. FE 81:13. FE 85:35. PD 4.9.82:11; 5.9.82:2; 8.9.82:13; 2.9.83:22; 3.9.83:8. SZ 82:191.

Pallerols del Cantó (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa major.*
DC 64:285. IP 5.87.

Palmerola (Rip) *Festa major.*
FE 85:64. IP 12.86.

Pla de Manlleu, el (Aj. d'Aiguamúrcia, Aca) *Festa major de Sant Cristòfol.* Xocolatada, havaneres, focs artificials, etc.
EN 81-83. FU 29.8.86:43. IP 11.85; 2.87.

Pontils (Aj. de Santa Perpètua de Gaià, Cba) *Festa major.* És l'única que se celebra a tot el municipi. Durant el ball de tarda de diumenge s'escull la pubilla. Actes des de dissabte.
EN 81-83. IP 4.85; 3.87.

Púbol (Aj. de la Pera, Bem) *Festa major.* Al vespre, cant d'havaneres.
FE 85:36. PD 31.8.82:8; 1.9.82:2; 4.9.83:2. IP 5.87.

Pujal, el (Aj. de Sort, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Reus (Bca) *Festa major dels Xalets Quintana.* Elecció de pubilla.
DT 5.9.82:9. IP 1.87; 7.87.

Ribes de Freser (Rip) *Concurs de gossos d'atura.* Començà el 1948, tot i que durant uns quants anys no es féu. Se celebra cada any en una població de la vall de Ribes.
N9 10.9.82:37; 17.9.82:10; 2.9.83:14; 16.9.83:26. PD 7.9.83:7. SZ 82:234. IP 4.86; 12.86.

Ripoll (Rip) *Travessa de Sant Privat d'en Bas a Ripoll per la muntanya*. Començà el 1980 organitzada pel Club Excursionista Ripoll.
N9 2.9.83:31. IP 5.86.

Ripollet (Voc) *Aplec de la Sardana*. Començat pels volts de 1968, fins al 1986 es feia el primer diumenge d'octubre.
DS 5.10.84:12. EN 81-83. FE 81:17. PB 87:20. PG 29.9.83:12. IP 6.87; 5.88.

Rubí (Voc) *Festa major del barri de la Plana del Castell*. Divendres, pregó. Dissabte, concurs de pintura ràpida, cinema i ball popular.
DI 3.9.83:9; 30.8.84:9; 5.9.84:10. IP 6.87.

Sabadell (Voc) *Festa major*. Divendres, pregó i revetlla popular amb diversos concerts. Dissabte, al matí, matinada de grallers i cinema infantil; a la tarda, cercavila amb gegants, diables, grallers, bastoners i banda de música. Als vespres, cinema al carrer i sopars de festa major a càrrec del Gremi d'Hostalers. Diumenge, matinada amb grallers i, des de 1983, Trobada de Capgrossos de Catalunya. A la tarda, mitja marató (des de 1981) i cursa popular (des de 1979). Al vespre, cercavila amb colles de diables i teatre. Dilluns, a la tarda, concurs de fumadors de pipa (des de 1983) i, al vespre, castell de focs artificials. Al carrer de la Indústria, fira organitzada per l'Ajuntament des de 1983.
DS 5.1.83:13; 19.7.83:8; 23.7.83:10-11; 30.8.83:24; 21.7.84:3; 27.7.84:16-17; 25.8.84:23; 28.8.84:7,15; 31.8.84:12-13; 1.9.84:10-11. GG 81-85:VI,523. IG 7.9.83:5. MO 3.9.82:37; 1.9.82:33. R7 3.9.83:30. SZ 82:234.

Salitja (Aj. de Vilobí d'Onyar, Sel) *Aplec de les Fonts de Salitja a l'ermita de la Mare de Déu de les Fonts*. Prop de l'ermita brollen unes fonts d'aigua medicinal.
CONSTANS 54:170. DC 64:353. EN 81-83. FE 85:77. GG 81-85:III,260. GINESTA 72:270. PD 4.9.82:24. PLA 57:318. SI 30.8.79. SZ 82:191. VA 30.8.79:19. IP 11.86.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major d'Estiu*. Divendres, cercavila amb gegants, cap-grossos i la Banda Municipal. Ball de Gegants i Cap-grossos, pregó i llançament de morterets. Dissabte, actuació d'un esbart local, festival infantil, exhibició castellera i concurs de colles sardanistes. Diumenge, concentració internacional de motos (des de 1981), solta de vedells, festival flamenc i cantada d'havaneres. Dilluns, concurs de castells de sorra i focs d'artifici per acabar les festes. S'ha perdut la romeria d'aquest dia a l'ermita de Sant Jeroni de la Murtra.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,318,411. GRAMA 11.75:23; 9.78:23,27,35; 10.9.82:13. MO 3.9.82:37. PB 87:19. PR 83. SZ 82:232. IP 3.86.

Santa Eugènia de Berga (Oso) *Festa major*. Dissabte al vespre, ball de "confetti" amb elecció de pubilla. Diumenge, teatre. Dilluns, tir al plat, xocolatada, jocs de cucanya i gimcana de cotxes (des de 1980). L'església parroquial és dels millors exemples romànics de la comarca.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 27.8.82:8; 10.9.82:8; 2.9.83:15,31; 9.9.83:24.

Santa Eugènia de Ter (Aj. de Girona, Gir) *Festa major*. Marxa ciclista popular, concurs de colles sardanistes, cantada d'havaneres, etc. Dura tot el cap de setmana.
FE 85:56. GG 81-85:III,411. GIRONA 85:72. PD 8.9.82:10; 10.9.82:20; 11.9.83:2. IP 5.87.

Santa Eulàlia de Riuprimer (Oso) *Festa major d'Estiu*. Divendres abans, al vespre, cercavila amb disfresses. Dissabte, ball al vespre amb elecció de pubilla i dames. Diumenge, teatre. Dilluns, xocolatada amb jocs de cucanya; per dinar, arrossada a la Font Gran.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 3.9.82:29; 2.9.83:16,31. IP 10.86.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Festa del barri de Finisterre*. Dissabte, concurs de dibuix (des de 1981), cursa popular, berenar i cercavila amb capgrossos. Diumenge, concurs de disfresses (des de 1981) i traca.
EN 84-85. IG 3.9.83:11; 7.9.83:3. IP 10.85; 11.85.

Sant Andreu de la Barca (Bll) *Festa major*. Divendres anterior, al matí, traca; a la tarda, cercavila amb llançament de coets, pregó i cantada d'havaneres. La vigília, al matí, desfilada de "majorettes" i cursa popular; al vespre, corre-foc amb el drac. Diumenge, al matí, concurs de pintura ràpida; a la tarda, gimcana de bicicletes. L'endemà al vespre, castell de focs d'artifici.
AV 1.9.84:19. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. MO 2.9.83:33. PL 2.9.83:II; 31.8.84:II.

Santa Perpètua de Mogoda (Voc) *Festa major*. Divendres, a la tarda, desfilada de la banda de cornetes i tambors, "majorettes" i cap-grossos; al vespre, havaneres amb cremat. Dissabte, diverses competicions esportives i concurs de gaspatxo. Diumenge, concursos de dibuix i pintura ràpida (des de 1976) i de cant flamenc i "cross" popular; a la tarda, patinatge artístic. Dilluns, cercavila amb la banda de cornetes i tambors, "majorettes" i cap-grossos; al vespre, castell de focs artificials.
DS 30.8.83:10; 31.8.84:11. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. SZ 82:234.

Sant Bernabé de les Tenes (Aj. de Ripoll, Rip) *Festa major*. La vigília, ball. Diumenge, missa solemne, vermut popular i jocs per a la mainada. Alguns anys, cursa de bicicletes de "trial". Organitzada per l'Associació de Veïns, tots els actes són gratuïts.
FE 85:65. N9 3.9.82:29; 26.8.83:18; 2.9.83:16,31; 9.9.83:24. RI 12.9.81:7. IP 1.86; 12.86.

Sant Climent de Peralta (Aj. de Forallac, Bem) *Festa major*. Missa amb acompanyament d'orquestra; al migdia, vermut de germanor. Se celebra conjuntament amb Santa Susanna de Peralta.
FE 85:34. PD 31.8.82:6; 27.8.83:2; 28.8.83:2. IP 5.87.

Sant Feliu de Buixalleu (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Segimon del Bosc*.
EN 84-85. PLA 57:312.

Sant Genís (Aj. de Jorba, Ano) *Festa major*. Divendres al vespre, concurs d'amanides (des de 1983), seguit de sopar de germanor per als presents a base de pa amb tomàquet, arengades i bon vi. Dissabte, cursa popular (des de 1981). La data antiga de celebració -25 d'a-

gost, Sant Genís- coincidia amb la festa major d'Igualada.

IG 31.8.83:10; 7.9.83:10; 29.8.84:17; 5.9.84:10. IP 6.86.

Sant Hipòlit de Voltregà (Oso) *Festa major*. Divendres al vespre, cercavila amb tronada i repic de campanes. Dissabte, concurs de dibuix. Diumenge, concurs de pesca i pedalada popular. L'endemà, festival infantil, concert, teatre i castell de focs. Abans de 1974 es feia el 13 d'agost, per Sant Hipòlit, però coincidia amb les vacances laborals.

GG 81-85:I,full de correc. N9 3.9.82:29; 2.9.83:16,20,31; 9.9.83:24. IP 1. 86; 5.86.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Marxa Infantil de Regularitat*. Organitzada per la Unió Excursionista de Sant Joan des de 1961 aprox. La data no és del tot estable.

N9 24.9.82:32; 4.1.83:8; 2.9.83:31. RI 29.8.81:7. IP 4.86; 5.86.

Sant Joan de Vinyafrescal (Aj. de la Pobla de Segur, Pju) *Festa major*.

CD 86*b*. IP 6.87.

Sant Julià de Fréixens (Aj. de Vallcebre, Ber) *Festa major*.

VL 85:62,259. IP 12.87.

Sant Llorenç Savall (Voc) *Festa major*. Dissabte al matí, cursa popular (des de 1979). Diumenge al vespre, concert amb orquestra i ball de gala. Dilluns a la tarda, festival infantil.

DS 2.9.83:10; 30.8.84:11. GG 81-85:VI,523. IP 1.87.

Sant Martí Sescorts (Aj. de Santa Maria de Corcó, Oso) *Aplec a l'ermita de Santa Margarida*. Després de l'ofici, dinar de germanor i jocs per a la quitxalla; a la tarda, rifa d'un cabrit. Es va recuperar cap a 1977.

N9 10.9.82:9. IP 1.86; 10.86.

Sant Martí Vell (Gir) *Romiatge al santuari de la Mare de Déu dels Àngels*. Els participants són sobretot de Fornells de la Selva.

FE 85:56. IP 8.86; 4.87.

Sant Miquel de la Vall (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major de Sant Miquel*.

CD 86*b*. IP 5.86.

Sant Orenç (Aj. de Sopeira, Ari) *Festa major*.

GG 81-85:XII,354,475.

Sant Pau de Seguries (Rip) *Festa major*. Dilluns al vespre, ball de disfresses. Dimarts al migdia, Ball de la Maniera. Molts més actes festius durant 4 dies.

EN 81-83. FE 85:66. GG 81-85:I,full de correc. N9 3.9.82:4,29; 10.9.82:8; 2.9.83:16,30-31. PD 4.9.82:24. RI 29.8.81:7.

Sant Pere Espuig (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) **Festa del Roser*.

FE 85:50. IP 3.87.

Sant Privat d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Olletes*. L'ermita és excavada a la roca. La Mare de Déu és invocada contra les malalties del bestiar, sobretot dels porcs.

CD 81*a*. CONSTANS 54:143. DC 64:391. EN 84-85. FE 85:50. PI 81:120. SI 11.12.73. IP 8.86; 3.87.

Sant Quirze del Vallès (Voc) *Festa major*. Dijous anterior, pregó i cercavila amb trabucaires. Divendres al vespre, corre-foc. Dissabte al matí, cercavila amb banda de música i cursa popular (des de 1979). Diumenge, al matí, cercavila amb banda de música, missa amb veneració de les relíquies dels patrons -sant Quirze i santa Julita- i trobada de gegants; a la tarda, concurs de pintura ràpida (des de 1979); al vespre, cantada d'havaneres. Dilluns al vespre, concert de festa major. Diumenge següent, homenatge a la gent gran amb dinar de germanor. En dies pròxims, trofeu de ciclisme (des de 1980), concurs fotogràfic (des de 1977), mostra esportiva (des de 1983), envelat, Balls del Fanalet i de l'Escombra, teatre, revista, "jazz", etc.

DS 30.7.83:17; 27.8.83:8; 30.8.83:19; 31.8.83:9; 3.9.83:29; 19.7.84:16; 29. 8.84:20; 5.9.84:11; 8.9.84:12. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PE 30.8.84:2; 31.8.84:2. IP 6.87.

Sant Sadurní d'Osormort (Oso) *Festa major de Sant Sadurní*. Els actes se celebren a Bojons: jocs infantils, xocolatada, tir al plat, ball, etc.

GG 81-85:I,full de correc. N9 12.8.83:25. IP 10.86.

Sarrià de Dalt (Aj. de Sarrià de Ter, Gir) *Festa major, de Sant Antolí*. Dissabte, a la tarda, Marxa dels 15 Quilòmetres (començada el 1977). Diumenge al migdia, concert-vermut. Dilluns, arrossada popular. En diverses ocasions s'ha intentat unificar aquesta festa, organitzada per la Comissió de Festes de Sarrià de Dalt, amb la de Sarrià de Ter.

FE 85:59. PD 2.9.82:14; 2.9.83:2,4; 3.9.83:2; 28.8.85:7. IP 10.86.

Segur (Aj. de Veciana, Ano) *Festa major*. Després d'uns 25 anys de no celebrar-se, es volia reinstaurar el 1986, però un gran foc ho impedí, igual que algunes altres festes de la comarca.

IP 1.87.

Sentmenat (Voc) *Festa major*. Dissabte al vespre, pregó i havaneres. Diumenge, al matí, cercavila i concurs de pintura ràpida (des de 1978); al vespre, castell de focs artificials.

DS 2.9.83:11; 28.8.84:8; 5.9.84:11. GG 81-85:VI,174,523. PE 1.9.84:2. PG 3.9.82:17.

Serrat (Aj. de Queralbs, Rip) *Festa major de Sant Sadurní*. Futbol entre solters i casats, jocs infantils i traca final.

FE 85:65. N9 17.9.82:9. IP 4.86; 11.86.

Sovelles (Aj. de les Llosses, Rip) *Festa major*. Missa en honor de sant Sadurní i piscolabis.

IP 4.86.

Talladell, el (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa major de Sant Pere*.

GG 81-85:IX,187. IP 2.86.

Tarragona (Tar) *Aplec de la Sardana*. Recuperat el 1977.

DT 31.7.82:7; 25.7.82:4; 17.7.83:4; 2.9.83:5; 3.9.83:7. FE 81:13.

Terrades (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut*. Hi acudeixen tradicionalment els veïns de Figueres.
IP 6.87.

Tiurana (Nog) *Festa major de Sant Pere*. Cercavila, cursa ciclista i gimcana. Abans se celebrava el 8 de setembre.
GG 81-85:X,413,414,496. MA 4.9.82:2; 5.9.82:2. IP 10.85; 7.87.

Torredenegó (Aj. de Llobera, Sol) *Festa major*.
SL 87. IP 3.87.

Torrent (Bem) *Festa major de Sant Llop*. Els dies propis de la festa són l'1 i el 2. Si no s'escauen en diumenge, se celebra el primer dissabte i l'endemà. Després d'una pràctica desaparició, s'ha revifat una mica des de 1985. Missa, sardanes, jocs per a la mainada, ball, etc.
FE 85:37. GG 81-85:IV,496. PD 4.9.82:11,24; 5.9.82:2. IP 5.87.

Torres de Segre (Sgr) *Festa de la Mare de Déu de Carassumada*. Començà el 1945 amb motiu de l'entronització de la imatge.
IP 4.87.

Tortosa (Beb) *Festa major de la Mare de Déu de la Cinta*. La vigília, al matí, repartiment de panoli pels carrers i passejada de les reines i dames d'honor amb més joves que porten el vestit típic; al migdia, pregó i concentració de bandes de música, "majorettes", gegants, cuques feres, nans i cort de bèsties -bou, àliga, cavallets...; al vespre, ofrena de flors i fruits a la Mare de Déu. El dia de la festa, al matí, repicada de campanes i coets; al migdia, desfilada del grup folklòric amb cercavila de la Banda Municipal; al vespre, processó amb la participació de les cuques feres, anomenades "tortugues", per uns carrers habituals per arribar al temple amb el reliquiari i ball d'homenatge a la reina de les festes. Dilluns, Dia del Tortosí Absent. Els dies vinents, homenatge a la tercera edat, ball de la Jota Tortosina, concurs infantil de pesca, sardanes, sarsuela, festival de "rock", focs d'artifici, etc. Antigament se celebrava durant la segona quinzena d'octubre.
AM 58:113-114,130. CC 22.9.76. CL 76:63-64. DT 2.9.78; 3.9.83:12-13. EI 14.7.83:5; 11.8.83:4; 18.8.83:2; 25.8.83:3; 1.9.83:16-17; 27.6.84:4; 16.8.84:5; 29.8.84:15; 13.9.84:7. FE 81:13. GG 81-85:XIII,355. MO 2.9.83:33; 9.9.83:33. VB 30.8.74; 15.7.83:2; 12.8.83:8; 19.8.83:3; 26.8.83:8; 2.9.83:4,7,9,49; 29.6.84:7; 17.8.84:10; 31.8.84:7,9,11,13,40; 14.9.84:16.

València d'Àneu (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*.

Vallmanya (Aj. de Pinós, Sol) *Festa major*. La vigília, futbol entre solters i casats, berenar i ball. Diumenge, missa, gimcana, futbol... S'havia fet tir al plat.
CQ 82-84:Sol. GG 81-85:II,438. IP 3.87.

Vergós Guerrejat (Aj. d'Estaràs, Sga) *Festa major*.
IP 2.87.

Viabrea (Aj. de Riells i Viabrea, Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Llop*. Aplec de sardanes, al qual concorre sobretot gent de Breda. En acabar l'ofici, es poden adquirir panets que han estat beneïts prèviament. Dinar de germanor a base d'arròs.
FE 85:74. PD 3.9.83:43. IP 6.86.

Vic (Oso) *Festes del barri de la Serra de Senferm*. La vigília, concurs de pintura ràpida i futbol entre solters i casats. Diumenge, xocolatada, pedalada popular (des de 1982), jocs de cucanya... Un grup del barri interpreta danses.
N9 3.9.82:29; 10.9.82:37; 17.9.82:9; 19.8.83:14; 2.9.83:16,31; 9.9.83:24.

Vidreres (Sel) *Festa major*. Dissabte a la tarda, cercavila amb grup d'animació. Diumenge, tir al plat, cursa ciclista, joc d'escacs vivent, "quo vadis", xocolatada popular, teatre i elecció de la pubilla. Dura 4 dies.
EN 81-83. FE 85:76. GG 81-85:III,411. PD 31.8.82:8; 3.9.82:21; 29.7.83:28; 2.9.83:22; 3.9.83:7,29. IP 6.86.

Viladecavalls (Voc) *Festa de germanor de la urbanització de la Planassa*. Començà el 1983. Dissabte, cursa popular; a la tarda, jocs de cucanya. Diumenge, "quo vadis" i dinar comunitari.
DI 31.8.84:9. IP 9.86; 6.87.

Vilafreser (Aj. de Vilademuls, Pes) *Festa major de Sant Sadurní*. La vigília al vespre, cantada d'havaneres i cremat per als assistents. Diumenge, ofici amb orquestra; a la tarda, jocs de cucanya.
FE 85:60. PD 2.9.83:9. IP 4.87.

Vilagrassa (Urg) *Festa major de la Mare de Déu dels Àngels*. Al partit de futbol entre solters i casats el premi és una cordera. Divendres al vespre, sardinada. Antigament se celebrava el dia 4.
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. NT 3.9.83:23; 1.9.84:27. IP 3.86; 7.87.

Vilallobent (Aj. de Puigcerdà, Bce) *Festa major del Roser*. Desfilada de carrosses i ball. Dilluns, xocolatada, cucanya, etc.
CD 83a. FE 85:42. IP 12.86; 2.88.

Vilanova del Camí (Ano) *Festa major*. Pregó. Dissabte al matí, cercavila amb gegants, cap-grossos i drac, gimcana i xocolatada. Diumenge, concursos de pintura ràpida (des de 1979) i de fotografia, exhibició castellera, castell de focs d'artifici, sardinada (des de 1985) i actes per a la mainada. Segons els anys, curses, campionat de futbol sala o torneig de ping-pong.
GG 81-85:V,478. IG 31.8.83:10; 3.9.83:11; 7.9.83:3; 29.8.84:11; 1.9.84:15. IP 1.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa major de la plaça de la Sardana*. Començà el 1984.
IP 5.87.

Primera quinzena

Cornellà de Llobregat (Bll) *Concurs de Cant Coral del Baix Llobregat*. Començat el 1981.
R7 23.9.82:8. IP 5.87.

Mataró (Mar) *Serenata al carrer de Guifré el Pelós*. Sopar de germanor, cantada d'havaneres, festival infantil, etc.
MATARÓ 86.

Terrades (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut.* Hi va gent de Castelló d'Empúries. Abans es feia el dimecres després del 8.
IP 6.87.

Vila-seca (Aj. de Sant Vicenç de Torelló, Oso) *Festa dels Avis.* Ballada de gegants i cap-grossos. Després de la missa, lliurament d'un ram de flors als avis de més edat, vermut i dinar de germanor. Festa originada el 1980, amb data no ben fixada.
N9 28.9.82:7. IP 3.86.

Diverses poblacions (Ace, Bce) *Diada de la Cerdanya.* Començada el 1981 per tal d'agermanar totes dues comarques. Entre els diversos actes, mostra de productes artesans comarcals i representació de diferents entitats. Cada any té lloc en una població diferent, alternadament a l'Alta i a la Baixa Cerdanya. El dia de celebració és un diumenge dins la primera quinzena.
AV 18.8.81. GG 81-85:XV,282,290. MO 7.10.83:37. RU núm.41.81:4; 10.82:4.

Segon dissabte

Ametlla de Segarra, l' (Aj. de Montoliu de Segarra, Sga) *Festa major.*
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Anglès (Sel) *Festa del barri de l'Avinguda d'Antoni Gaudí.* Àpat de germanor amb amanida, botifarres i costelles a la brasa.
IP 6.86.

Bellcaire d'Urgell (Nog) *Festa major.* Sopar de germanor per a tot el poble amb cargols, conill i carn a la brasa.
GG 81-85:X,427,496. IP 6.87.

Berga (Ber) *Concurs de dibuix ràpid infantil i juvenil.* Convocat per primera vegada el 1983 pel Cercle Artístic del Berguedà.
R7 10.9.83:39.

Ivars d'Urgell (Pur) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Horta.* Recuperat el 1985. Antigament s'havia celebrat el Dimarts de Pasqua. Concurs de pintura i dibuix i dinar de germanor.
DC 64:204. GUIA 87. IP 2.86.

Masquefa (Ano) *Festa del Raïm.* Aixafada de raïm, concurs de tastavins, ball, etc.
EN 81-83. IP 1.87.

Roca del Vallès, la (Vor) *Festa major.* Crida i cercavila amb trabucaires i grallers, competició de botxes, havaneres i cremat i, alguns anys, gimcana hípica. Dura de dissabte a dilluns.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 10.9.82:7,17; 8.9.83:15. IP 11.86.

Sant Julià de Cerdanyola (Aj. de Guardiola de Berguedà, Ber) *Festa major.* Jocs per a la mainada, sardanes, ball, etc. El 1986 el jovent va fer uns gegants casolans que potser perduraran. Dura de divendres a diumenge.
EN 81-83. R7 10.9.83:39. VL 85:62,221. IP 2.87.

Torelló (Oso) *Festes del carrer de Sant Roc.* Cursa atlètica popular. Diumenge, jocs de cucanya, prova de "trial indor" (des de 1977) i cercavila. Alguns anys, "majorettes" i cant d'havaneres.
N9 18.9.81:7; 10.9.82:37; 9.9.83:40. IP 4.86; 10.86.

Vilanova de Meià (Nog) *Festa major.* Jocs per a la canalla, xocolatada, sardanes, havaneres i ball.
EN 81-83. GG 81-85:X,384,496. IP 6.87.

Segon diumenge

Aiguafreda (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Martí d'Aiguafreda de Dalt.* Se celebrava antigament el 3 de maig. Amb el temps decaigué i es recuperà cap a 1931. Aleshores es fixà la data actual. L'Agrupació Sardanista organitza una ballada de sardanes.
EN 81-83. N9 24.9.82:14. VS 23.12.67. IP 11.85; 10.86.

Ametlla del Vallès, l' (Vor) *Festa major del barri del Serrat.* Repartiment de coques i xampany.
IP 11.85.

Ametlla de Merola, l' (Aj. de Puig-reig, Ber) *Festa de l'Arròs.* Al paratge del bosquet de la Torre, els organitzadors dels Pastorets conviden tots els veïns del poble i els altres col·laboradors a un àpat col·lectiu a base d'arròs, cafè, copa i cigar. Concurs de pintura ràpida. A la tarda, exhibició de danses catalanes i sorteig d'un porquet, de xampany i, alguns anys, d'una pilota de futbol. Acabava amb un partit de futbol entre solters i casats fa un quant temps.
R7 20.7.82:9; 15.9.83:11. VL 85:61,246. IP 2.87.

Astell (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) **Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Banyoles (Pes) *Travessia de l'estany.* Es fan dues travessies nedant: la grossa, longitudinal, i la petita, transversal (per a infants d'11 i 12 anys). Organitzada pel Club Natació de Banyoles, la primera edició ja es féu abans de 1939.
EN 81-83. PD 19.9.82:2; 20.9:83:26. IP 4.87.

Barcelona (Bar) **Aplec a l'ermita de la Bonanova.*
AM 29-30:II,87. GARRUT 52:146. LLATES 44:120-121. IP 9.87.

**Aplec a l'església de la Mare de Déu del Port.*
LLATES 44:121-122.

Festa major del barri de Vallcarca, a Gràcia.
LLISTAT s.d. PB 87:19. IP 9.87.

Festa major del barri d'Horta. Organitzada el 1831 i dedicada a sant Gaudenci. El 1948 es recuperà el Ball dels Bombers. Se sol fer una fira popular d'artesania. Dura una setmana.
GG 81-85:VIII,511. PB 87:116. PR 87. IP 10.87.

Festa major dels barris de la Vinya i del Port, a Sants-Montjuïc.
PR 86; 87.

Festa major dels carrers d'Espronceda-Perú.
IP 10.87.

Baro (Aj. de Soriguera, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*.

Bellpuig d'Urgell (Urg) *Festa major del Sant Crist.* Cercavila amb gegants, cap-grossos, cavallets i música. L'any 1623 hi arribà la imatge del Sant Crist de Bormio (Itàlia), que el 1936 fou destruïda. Per aquest motiu se'n demanà una altra a Bormio, que hi arribà el 1953. Aquest Sant Crist rep moltes pregàries per la pluja. Se celebrava tradicionalment el 14 de setembre.
BACH 72:157-160,175,197-209,243-247. GG 81-85:IX,240. MA 11.9.75; 10.9.76; 6.9.78; 9.9.82:18-19; 9.9.83:14. IP 2.86; 5.87.

Bolvir (Bce) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* Es va perdre el 1960.
EN 84-85. IP 6.86.

Bor (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major de l'Exaltació de la Santa Creu.* Dilluns, berenar a la font de la Fou, cova natural de 300 m de profunditat. Antigament s'hi feia el Ballet de Talló.
CD 83*a*. GG 81-85:XV,429. IP 6.86; 9.86.

Brunyola (Sel) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Serrallonga.* Missa amb acompanyament d'orquestra. Sortint-ne, es rifen tortells. L'ermita és prop del mas de Serrallonga i n'hi ha documentació de 1657.
CONSTANS 54:166. DC 64:66. EN 81-83. EN 84-85. FE 85:72. GG 81-85:III,222. GINESTA 72:150. PD 13.9.83:6. IP 7.86.

Butsènit de Lleida (Aj. de Lleida, Sgr) *Aplec de Butsènit.* Dissabte a la tarda, tir al plat i cursa ciclista (des de 1985). Diumenge, al matí, cercavila i ofrena de flors i fruits a la Mare de Déu en el seu santuari; després de missa, vermut popular; al vespre, ball de disfresses infantil. Dilluns al matí, esmorzar de germanor amb arengades, raïm, pa amb tomàquet i vi. Àpat comunitari a base de cassola de pagès. El 1986 començà a fer-se una cursa de granotes. Es poden comprar els productes dels torroners d'Agramunt. Ja és documentat el s. XV. La Mare de Déu de Butsènit és patrona de l'horta de Lleida i advocada per a les afeccions de la vista: es fica als ulls dels malalts que ho demanen una pedreta que és tinguda per miraculosa.
DL 17.9.74; 12.9.76; 27.9.78; 30.8.79; 21.9.79. MA 12.9.74; 17.9.74; 8.9.82:6; 10.11.82:6; 11.9.82:16-17; 12.9.82:9; 10.9.83:14. IP 9.86.

Calders (Bag) *Festa major d'Estiu, dels Sants Màrtirs.* Divendres, concurs de botifarra. Dissabte, cercavila i pallassos. Diumenge, teatre. S'havia fet el Ball de Bastons. Dura de dissabte a dilluns.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 7.9.82:22. IP 12.86.

Canovelles (Vor) *Festa major del barri de Can Duran.* Espectacle teatral, cursa ciclista, revetlla, cercavila, xocolatada, esports, ball, fi de festa i traca final.
PG 15.9.83:32. IP 10.86.

Canyamars (Aj. de Dosrius, Mar) *Aplec de la Sardana.*
MR 10.9.83:8. IP 6.87.

Cardona (Bag) *Festa major.* Dimecres abans, tancada de braus pels carrers de la vila (iniciada el 1982). La vigília al vespre, cercavila amb gegants, nans i trabucaires. Diumenge i dilluns, a la tarda, corre-bou en una plaça de toros quadrada i desmuntable situada a la plaça de la Fira: algú es fica dins una gran cistella de vímet i el brau, que n'és incitat, la fa rodar (s'anomena la "cargolera"). Uns altres intenten torejar-lo amb una capa o simplement li van al darrera. Hi ha cordes lligades a les baranes de la plaça per poder-s'hi enfilar si el toro persegueix de prop. Ja es té notícia del corre-bou des del s. XV i al llarg del temps s'ha celebrat en diferents dies de l'any. Actualment, com que ha estat declarada d'Interès Turístic Nacional (1972), hom l'ha volguda potenciar turísticament. Es fa també una processó amb la imatge de la Mare de Déu del Patrocini, acompanyada per un Ball de Bastons. Entre més actes festius i esportius, cal destacar un Festival de Patinatge que es fa des de 1964 aprox.
AM 50-56:II,207-208. AR 80:139. CL 76:70-72. CQ 82-84:Bag. DB 7.9.68; 5.12.71. EN 81-83. ESPINÀS 76:64-85. FE 81:14. GEC 70-81:III,778. GG 81-85:II,136,437. MO 23.7.82:21; 9.9.82:37; 9.9.83:33. NU 16.9.77. R7 8.9.79:6-7; 15.9.79:10-11; 17.1.80:72; 12.9.81:11; 28.8.82:6; 9.9.82:23; 11.9.82:31; 14.9.82:9; 18.9.82:11; 21.9.82:8; 18.8.83:6; 3.9.83:6; 8.9.83:22-23; 10.9.83:39; 17.9.83:6; 8.9.85:20. SANJUÀN 83. SZ 82:215,219. TE 24.9.76. VA 19.9.76. IP 9.85.

Castellnou de Seana (Pur) *Festa major d'Estiu.*
GG 81-85:IX,411. MA 11.9.83:14. IP 6.87.

Castellterçol (Vor) *Fira d'Estiu.* Parades de roba, estris de cuina, ferreteria, quincalla, terrissa, etc., a la plaça de Prat de la Riba. Les arrels són ramaderes: antigament s'anomenava "dels pollins" -s'escau a l'època que els pagesos es desprenien de les cries de ruques i d'eugues-, però des de finals dels 70 no hi ha bestiar.
CARRERA 48:215,218. EN 81-83. N9 10.9.82:9. PG 17.9.82. R7 11.9.82:31; 21.9.82:7. IP 12.85.

Cerc (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Sagàs.* Concurs de rovellons.
EN 84-85.

Cint, el (Aj. de l'Espunyola, Ber) *Festa major.*
EN 81-83. VL 85:62.

Clariana (Aj. d'Argençola, Ano) *Festa major.* La vigília al vespre, sopar a l'aire lliure per als assistents. Diumenge, cercavila, jocs i concert-vermut.
IG 10.9.83:16; 5.9.84:10; 19.9.84:10.

Curullada, la (Aj. de Granyanella, Sga) *Festa major.* Berenar de germanor. Abans s'havia fet per Sant Pere. Algun any se celebra el tercer diumenge.
CQ 82-84:Sga. EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.86; 2.87.

Esparra, l' (Aj. de Riudarenes, Sel) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu d'Argimon.* Processó amb la imatge de la Mare de Déu des del trencall de can Perellarg i ofici amb acompanyament d'orquestra. Rifa de xai, pernils... L'edifici actual, del s. XVII, té un airós campanar de torre quadrada.
CONSTANS 54:168. DB 19.3.72:50. DC 64:150. EN 81-83. FE 85:74. GG 81-85:III,256. GINESTA 72:210. PD 11.9.82:11. PLA 46:385. PLA 57:171. IP 7.86.

Falgons (Aj. de Sant Miquel de Campmajor, Pes) *Aplec a l'ermita de Sant Ferriol.* Cavalcada històrica els integrants de la qual van vestits de l'època de Jaume I

perquè aleshores les relíquies de sant Ferriol van retornar a l'ermita.

CC 8.9.78:12. FE 85:59. GEC 70-81:VII,279. GG 81-85:III,178. PD 11.9.82: 11; 8.9.83:8. PLA 57:313. SI 7.9.78. IP 4.87.

Farena (Aj. de Mont-ral, Aca) *Festa major*. Jocs de cucanya, ball i rifa d'un be i d'un pernil. El patró de la parròquia és sant Martí.

DT 9.9.83:13. IP 2.87.

Folgueroles (Oso) *Festa major*. Al matí, xocolatada i cercavila amb gegants i cap-grossos; al vespre, serenates davant l'Ajuntament. Tir al plat i teatre. L'endemà, tornaboda amb jocs de cucanya i sardanes a la Font Trobada. Abans de la guerra es feia el 15 d'agost i després es va passar a aquest dia, en què se celebrava la *Festa de la Germandat*, celebrada antany a la primavera, de la qual actualment només queda la baixada al poble de la imatge de la Mare de Déu de la Damunt.

DC 64:168. GG 81-85:I,full de correc. N9 10.9.82:25-37; 17.9.82:9; 2.9.83: 10; 9.9.83:40; 12.9.83:23; 16.9.83:23. IP 11.86.

**Festa a l'ermita de la Mare de Déu de la Damunt*. L'ermita, romànica, documentada ja el 1281, fou modificada el s. XVII i restaurada recentment.

DC 64:168. GG 81-85:I,126. IP 11.86.

Girona (Gir) *Festa major del veïnat de Montjuïc*.

GIRONA 85:72. IP 5.87.

Hostalets d'en Bas, els (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Simplici*.

PLA 57:312. IP 10.86.

Igualada (Ano) *Pujada a la Tossa de Montbui amb xanques*. Va començar el 1983.

IP 2.86; 1.87.

Llagosta, la (Vor) *Festa major*. Pregó i concursos de pintura (des de 1975 aprox.) i de sardanes. Dura 4 dies.

DI 6.9.84:11. GG 81-85:VI,523. PG 17.9.82:3; 15.9.82:8. IP 7.87.

Lliçà d'Amunt (Vor) *Marxa-passeig*. Marxa de regularitat organitzada per la UEC de la Vall del Tenes que se celebra per tota aquesta mancomunitat.

IP 2.86; 11.86.

Malla (Oso) **Arrossada popular*. Va començar a fer-se el 1978, de primer, a la muntanya del Glascar i, després, al camp de futbol. Es perdé cap a 1984.

EN 81-83. N9 18.9.81:19; 10.9.82:6,37; 2.9.83:12; 9.9.83:40. IP 10.86.

Marganell (Bag) *Festa major*.

EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 11.9.82:31; 2.1.83:XLVII. IP 1.87.

Martorelles (Vor) *Festa major*. Actuació d'un cor de l'Escola Orfeònica de la vila. Les colles del Ball de Gitanes interpreten, algun any, el Ball de Rams. Representació d'un ballet popular dins les Jornades Internacionals Folklòriques que organitza la Generalitat. El 1986 hi tornà a haver envelat després de molts anys.

EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 10.9.82:17; 17.9.82:3; 24.9.82:11. IP 11.86.

Masquefa (Ano) *Festa dels Avis*. Cercavila, paella per als presents, havaneres, ball, etc. Des de 1984 se celebra l'endemà de la Festa del Raïm.

IP 1.87.

Mataró (Mar) **Festa del barri de Cirera*. La vigília a la tarda, cercavila amb els gegants i la Momerota. Al ball del vespre, elecció de la pubilla i les dames d'honor. Diumenge, jocs infantils, concursos de dibuix infantil i de disfresses, cinema a l'aire lliure i cursa popular. Es perdé el 1984.

MR 3.9.82:3-4; 8.6.83:13; 3.9.83:11; 6.9.83:8; 7.9.83:8; 8.9.83:8; 10.9.83:8.

Montgat (Mar) *Festa del barri de les Costes*.

IP 6.87.

Mujal, el (Aj. de Navàs, Bag) *Festa major*. Durant el ball de tarda, sorteig d'una panera amb productes típics del poble.

R7 4.9.82:6; 7.9.82:22; 8.9.83:23; 9.9.83:4. IP 12.86.

Olp (Aj. de Sort, Pso) *Festa major*.

CD 86*b*. CQ 82-84:Pso.

Palamós (Bem) *Marxa del Mar i la Muntanya*. Començà el 1979, organitzada per l'Agrupament Escolta Sant Jordi. Circuit permanent de 22 km: surt de Palamós, continua per la costa fins a la platja del Castell, s'endinsa cap a l'interior i retorna a la població.

EN 81-83. PD 14.9.83:22. IP 5.87.

**Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Bell-lloc*. L'ermita és al peu del Montagut. Existia ja el s. XIII, però l'edifici actual és del XVIII. Deixà de fer-se cap a 1972.

AV 7.9.76. CC 5.7.72; 27.8.72; 17.12.72; 29.8.73; 2.9.73; 11.9.73; 10.9.74; 14.9.75; 18.9.75; 2.12.75; 5.9.76; 11.9.76; 15.9.76; 14.10.76. CONSTANS 54:126. DB 28.1.73:23. DC 64:282. GG 81-85:IV,461. PD 18.9.79:7. PLA 57:311. SI 16.5.74; 22.8.74; 11.9.74. TE 15.1.73. VA 13.9.73; 7.10.73; 17.5.74; 11.11.76; 1.12.76. IP 5.87.

Papiol, el (Bll) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Salut*. La nit anterior ja hi va gent a acampar. Després de l'ofici, concurs de paelles. L'ermita és prop del cim del puig Madrona, tocant al terme de Sant Cugat del Vallès. L'edifici, d'origen pre-romànic, ha estat restaurat. Va ser parròquia fins a 1315.

CC 12.12.72. DB 14.9.69. DC 64:288. EN 81-83. FÀBREGA 54:176. GG 81-85:VIII,430. PB 87:19. PL 9.9.83:III; 31.8.84:III. SERRA 61:42. IP 9.86.

Parròquia d'Hortó, la (Aj. de Ribera d'Urgellet, Aur) *Festa major*. Missa solemne, jocs per a la canalla, ball, etcètera.

CD 87*a*. DC 64:289. IP 5.87.

Pena-roja (Mat) *Festa del Jubileu*. Romeria al santuari de la Mare de Déu de la Font.

IP 1.87.

Piles, les (Cba) *Festa major*.

DT 17.9.82:11. GG 81-85:IX,412. IP 3.87.

Planès de Rigard (Aj. de Planoles, Rip) **Festa de Santa Apol·lònia*.

IP 11.86.

Pobla de Claramunt, la (Ano) *Festa major*. La vigília al vespre, castell de focs artificials. Diumenge, cursa popular (des de 1980). Sortint d'ofici, cercavila amb drac, gegants i nans. El darrer dia és dimecres, anomenat "dia del gos".

EN 81-83. GG 81-85:V,478. IG 7.9.83:10; 10.9.83:15; 31.12.83:20; 1.9.84: 15; 5.9.84:10; 8.9.84:14; 12.9.84:10. PR 85. RIBA 72:225-228. SZ 82:216. IP 10.85.

Pujalics (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) *Festa major*. Sortint d'ofici, concert-vermut popular. Fins a 1965 aprox., l'ofici era concelebrat en honor de la Mare de Déu del Roser. L'endemà és dedicada a sant Antoni.
EN 81-83. FE 85:54. IP 1.87.

Romanyà de la Selva (Aj. de Santa Cristina d'Aro, Bem) *Festa major*. Dinar a l'aire lliure. A la tarda, sorteig d'un xai, ball, etc.
EN 81-83. FE 85:36. IP 7.86.

Romanyà d'Empordà (Aj. de Pontós, Aem) *Festa major*. Divendres, havaneres.
PD 4.9.82:24; 10.9.82:2; 11.9.82:2; 9.9.83:2; 10.9.83:2; 11.9.83:2. IP 6.87.

Sabadell (Voc) *Festa major del barri de Gràcia*. Competicions esportives com les 12 Hores de Futbol Sala, torneigs de petanca, tennis de taula... Diumenge, cercavila amb gegants del barri; al migdia, concert-vermut. Els altres dies, teatre, cant d'havaneres amb cremat, esmorzar de germanor, etc.
DS 3.9.83:13; 8.9.83:2; 9.9.83:9; 14.9.83:8; 20.9.83:9,23; 7.9.84:13. FE 86: 4,79-82.

Sallent (Bag) *Festa major*. Cercavila amb "majorettes", gegants -recuperats el 1979-, nans, dracs, dimonis, grallers i banda de cornetes i tambors. Diumenge, Balls de Gegants i de Nans; també des de 1979, trobada de gegants i nans. Els Cors de Clavé de la comarca també es troben en aquesta ocasió dissabte (des de 1970). Concursos d'ocells i de fotografia (des de 1976). Els diables fan un corre-foc divendres al vespre. Com a esports cal destacar el torneig de water-polo i el de frontó. Focs artificials. Fins a 1890 se celebrava el 3 d'agost, dia del patró, sant Esteve. Dura 5 dies.
CC 13.9.83:14. DS 7.9.84:11. GG 81-85:II,437. IG 5.9.84:8. N9 10.9.82:16. R7 8.9.79:8; 7.9.82:22; 11.9.82:19; 8.9.83:22; 9.9.83:4-6; 10.9.83:9,38-39; 13.9.83:23; 24.9.83:18. IP 10.85; 12.86.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri de Safareigs*.
IP 3.86; 7.87.

Santa Maria de Besora (Rip) *Festa major*. Dissabte al vespre, havaneres. Diumenge, tir al plat i festival infantil. Dilluns, xocolatada.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 10.9.82:9,37; 9.9.83:32,40. IP 3.86.

Sant Andreu de Bancells (Aj. de Vilanova de Sau, Oso) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Vallclara*. Tots els assistents són obsequiats amb pa i mel. Rifa de tortells i xampany. L'ermita és d'estil romànic.
EN 81-83. EN 84-85. IP 1.86; 10.86; 11.86.

Sant Andreu Salou (Gir) *Festa major*. Repic de campanes, focs de cucanya i ofici amb acompanyament d'orquestra. El dia 11, tir al plat. Fins al 1972 aprox. se celebrava el segon diumenge d'agost; el canvi es produí perquè coincidia amb la festa major de Caldes de Malavella.
FE 85:58. PD 3.9.83:7. IP 8.86.

Santa Perpètua de Mogoda (Voc) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Santiga*. Hi sol haver exposició-venda de quadres de pintors vinculats a Santiga.
DS 10.9.83:4. EN 84-85. FÀBREGA 54:224-225. SZ 82:205. IP 10.86.

Sant Boi de Llobregat (Bll) *Marató de patinatge*. Començat el 1980, se celebra al Centre Cultural Nostra Senyora de Lourdes, a can Paulet.
PL 6.9.84:II.

Sant Feliu de Codines (Vor) *Festa major*. Cercavila amb un grup d'animació, pregó, repic de campanes, Mercat de Festa Major, cercavila de gegants i nans amb grallers, competicions de botxes, tennis i tir al plat; cursa popular, Fira del Dibuix (des de 1983) i Corre-foc del Follet i la Fantasma. Dura 4 dies. Fins a 1985 se celebrava el tercer diumenge de setembre.
DS 16.9.83:22. DV 18.9.83:16. EN 81-83. MR 13.9.83:6. PG 17.9.82:15; 15. 9.83:12,19; 22.9.83:11. IP 12.85.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Fira de Sant Feliu*. Creada el 1983, es posen a la venda especialment els productes característics de la comarca pròpia i de les veïnes.
FI 86:55. PD 3.8.83:8; 4.9.83:19,22,36. IP 7.86.

Sant Feliu Sasserra (Bag) *Festa major*. Al migdia de diumenge i de dilluns, Dansa de Treure Ball a la plaça; al vespre, serenata a les autoritats. Dilluns al vespre, ball de "confetti". Concurs de fotografia. Dura de dissabte a dimarts.
EN 81-83. N9 18.9.81:14. R7 10.9.83:39. IP 9.85; 12.86.

Sant Fost de Campsentelles (Vor) *Aplec a l'església de Sant Cebrià de Cabanyes*. Cursa popular, actuació d'un esbart i dinar de germanor. Començà el 1978.
DS 14.9.84:10. EN 81-83. PG 15.9.83:19. IP 10.85.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Festa major*. Dissabte, a la tarda, repic de campanes, tir al plat, cercavila amb gegants (estrenats el 1980 i fets per l'escultor local Francesc Fajula) i nans i festival infantil; al vespre, serenates des del campanar -del mestre Narcís Oliveras. Diumenge a la tarda, Ball dels Pabordes: aquests van a buscar les pabordesses acompanyats de l'orquestra per anar a la plaça a ballar. La forma actual d'aquest ball és de 1934, quan es consolidaren el vestuari i la música del mestre Francesc Pujol. La seva significació consistia en la ritualització del canvi de càrrecs de pabordes dins la Confraria del Roser i a l'inici era ballat a l'interior del temple. Actualment es compon de quatre parts. Al vespre, teatre. Dilluns, tir al plat, esmorzar popular i festival infantil; al vespre es repeteix el Ball dels Pabordes. Dimarts, darrer dia, tornaboda a la font del Covilar; cap al tard, Marxa de les Torxes, amb dos segles de tradició; al vespre, Sardana Llarga a la Plaça Major -dura quasi 45 minuts- i castell de focs artificials. Antigament es ballava el Contrapàs.
AM 58:129,131. ARNAU 80*a*:170-212. CL 76:54,68-69. CORBERA 61:109-110. DN 16.3.63. EN 81-83. FE 81:14. FE 85:66. GEC 70-81:VIII,795; XI,57. GG 81-85:I,352,full de correc. MURLÀ 84:164. N9 18.9.81:1,7; 9.9.83:21-23,40; 12.9.83:23; 16.9.83:23. PD 11.9.82:12; 12.9.82:2; 14.9.82:2; 8.9.83: 11; 9.9.83:2; 10.9.83:2; 11.9.83:2; 13.9.83:6. PR 84. RI 12.9.81:14; 26.9.81: 8; 10.10.81:12. SAC 77:77. SZ 82:216. VILALTA 81*b*:33-34. IP 4.86.

Sant Vicenç de Castellet (Bag) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Castellet*. Abans de 1942 es feia el dia 8 de setembre. L'ermita és dins el terme municipal, però depèn de la parròquia de Castellbell. Fins fa pocs

anys, els romeus feien una processó des del peu de la muntanya fins a l'ermita.
DB 29.8.72. GZ 7.9.78. IP 9.85.

Aplec de la Sardana. Va començar el 1976, amb data de celebració del primer diumenge fins a 1986, que va passar al segon. Se celebra a la plaça de Catalunya.
EN 81-83. FE 81:13. IP 1.87.

Sarrià de Ter (Gir) *Festa major*. Diumenge, "cross" urbà i concursos de pesca, de colles sardanistes (des de 1957) i de flors i plantes. Organitzada per la Comissió de Festes.
FE 85:59. GG 81-85:III,88,411. PD 4.9.82:24; 10.9.82:27; 7.10.82:13; 7.9.83:4; 8.9.83:4; 10.9.82:2; 11.9.83:2; 13.9.83:4. IP 10.86.

Susqueda (Sel) *Festa major del santuari de la Mare de Déu del Coll*. Hi va gent d'Osor, de Susqueda i de més pobles del voltant. Es recuperà el 1984. El dia propi de celebrar-la seria el 8, però es fa aquest dia per facilitar-hi l'assistència.
AM 58:122. EN 81-83. FE 85:74,76. GINESTA 72:202. PD 10.9.82:11. PLA 57:311. IP 12.86.

Tàrrega (Urg) *Festa major de Setembre, de Sant Eloi*. Al matí, després de la missa, processó amb la imatge del sant, Ball de l'Eixida i esmorzar tradicional amb coca i préssec. Aplec al parc. Des de 1981, Fira del Teatre al carrer, en què participen, durant 3 dies, grups de tot Catalunya. Des de 1967 aprox., concurs de tennis; i també, des de 1972, un d'estatal de gossos. L'any 1528 Carles I concedí la facultat de celebrar mercat anual extraordinari per Sant Eloi.
AM 58:132. CA 2.12.79:17. CC 5.9.74; 7.8.75; 11.9.75. CQ 82-84:Urg. DB 6.9.68; 15.9.70; 7.9.73; 29.9.77. DC 64:425-436. DL 8.9.74; 9.9.74; 16.9.77; 8.9.79:4. DN 19.9.64. EN 84-85. GG 81-85:IX,175,180-182,412. IG 12.9.84:5. MA 14.9.75; 11.9.76; 10.9.78; 26.8.82:9; 7.9.82:10; 11.9.82:2; 12.9.82:12; 14.9.82:2; 3.9.83:9; 8.9.83:12; 11.9.83:16. MO 9.9.82:29,37; 9.9.83:33; 7.9.84:33. NT 9.7.83:5; 3.9.83:1; 9.9.83:4,35,46,50; 17.9.83:11,25; 16.9.83:5; 1.10.83:23; 15.10.83:11; 1.9.84:25,28; 8.9.84:43; 15.9.84:27,29,31. NU 12.9.75. SZ 82:216. VA 17.9.71; 17.9.75; 10.9.78; 12.9.78. IP 6.87.

Tavertet (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Miquel de Sorerols*. Arrossada popular. L'ermita és dalt d'un pujol, prop de l'antic castell de Sorerols, i és un dels millors exemplars romànics de la comarca.
N9 24.8.79. IP 3.86.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de la Plaça de Catalunya - Escola Industrial*. Dissabte a la tarda, pregó i cant d'havaneres i cremat. Diumenge al matí, cercavila amb grallers i cursa popular; a la tarda, ball infantil de disfresses. Dilluns, passeig amb bicicletes.
DI 8.9.84:9. IP 6.87.

Tortosa (Beb) *Festa del barri del Temple*. El primer dia dels 5 que dura, repartiment de panoli pels carrers. Jocs de cucanya -alguns anys, el d'agafar un porc ensabonat- i traca final.
EI 22.9.83:4; 19.9.84:5. IP 1.87.

Tuixén (Aj. de Josa i Tuixén, Aur) *Festa major*. Jocs per a la mainada i "cross". Dimarts al vespre, Sarau del Rom, amb cremat.
CD 87*a*. EN 81-83. IP 2.86.

Ulldecona (Mon) *Festa major de la Mare de Déu de la Pietat*. Els carrers són engalanats amb papers de colors, elements vegetals, etc. Abans que comencin les festes, novena que acaba amb la Processó dels Fanalets. Pregó. La nit del dilluns anterior, Ball de Mantons de Manila, variant de jota. Durant les festes, que duren 8 dies, desfilada de carrosses amb banda de música i "majorettes", exhibició castellera, corregudes de vaquetes, bou embolat i concurs de dibuix ràpid (des de 1972). Diumenge següent al 8, a l'ermita de la Mare de Déu, repartiment d'arròs de la paella d'Ulldecona. Un dia es dedica al jubilat, amb actes diversos: és l'evolució de l'homenatge a la vellesa, que es feia des de 1948. És organitzada per diferents entitats i barris, cadascun dels quals escull pubilles i dames. Cada 5 anys -els acabats en 4 i en 9- es baixa la imatge de la Mare de Déu a coll fins a la vila i es porta en processó pels carrers, costum que va començar el 1939 quan es beneí la imatge nova. Abans de 1964, les festes principals del poble es feien per Sant Lluc (18 d'octubre).
CI 14.9.84:2. DT 2.9.82:10; 4.9.82:11; 12.9.82:10; 15.9.82:10; 16.9.82:10; 17.12.82:14; 3.8.83:11; 1.9.83:10; 3.9.83:11; 13.9.83:12. EI 1.9.83:32; 9.5.84:7; 8.8.84:1,6; 29.8.84:35; 13.9.84:9; 19.9.84:3. EN 81-83. GG 81-85:XIII, 328,355. MO 9.9.82:33. SZ 82:200. ULLDECONA 9.74:8,21-22. VB 9.9.83:5; 10.8.84:2; 7.9.84:1. IP 10.85; 11.85; 1.87.

Ulldemolins (Pri) *Festa major de la Mare de Déu de Loreto*. Trasllat en processó de la imatge de la Mare de Déu des de l'ermita fins a la parròquia, Ball de les Majorales i teatre.
EN 81-83. IP 2.85; 4.85.

Valldoreix (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) *Festa major*.
PB 87:19.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Festa de la Verema*. Dissabte al vespre, presentació de les pubilles de les cooperatives. Diumenge, premsada i benedicció del most.
PR 86.

Vilobí d'Onyar (Sel) *Festa major*. Dissabte, concurs de tir al plat. Diumenge, ofici amb orquestra; al vespre, concert. Festival infantil, jocs per a la mainada, sardanes, ball, etc.
EN 81-83. FE 85:77. PD 7.9.82:9; 10.9.82:14; 8.9.83:8; 9.9.83:22; 10.9.82:2. SZ 82:217. IP 11.86.

Mitjans

Mataró (Mar) *Serenata del carrer de Sant Elies*. Començà el 1984 complementant la del juny. Dinar de germanor a base d'arròs.
MATARÓ 86.

Santa Perpètua de Mogoda (Voc) *Fira comercial*. Començà el 1986 amb caràcter bianual.
IP 10.86.

Segon o tercer dissabte

Sant Vicenç de Torelló (Oso) *Festa del carrer de Cerdanya*. Començà cap a 1982. Al matí, xocolatada i jocs; al vespre, sopar cuinat i menjat al carrer.
IP 6.88.

Segon o tercer diumenge

Barcelona (Bar) *Festa major del barri del Camp d'en Grassot, a Gràcia*.
PB 87:19. PR 86. IP 9.87.

Castellar del Vallès (Voc) *Festa major*. Prèviament, concursos de fotografia (des de 1963 aprox.) i de carrers engalanats (des de 1983). Diumenge, "cross" popular (des de 1978), concursos de pesca infantil a la bassa d'en Brunet (des de 1965 aprox.) i de pintura ràpida, cercavila amb gegants i Ball de Bastons pels carrers del poble que han estat engalanats i corre-foc amb Ball de Diables (fundat el 1981). El Ball de Bastons va néixer el 1924 -s'havia perdut durant uns 12 anys-; actualment les colles són mixtes i van vestides de blanc, amb faixa i mocador de coll vermells. Dilluns, marxa popular ciclista (des de 1981); al vespre, castell de focs artificials.
DS 26.8.83:20; 9.9.83:11; 28.1.84:35,45; 6.9.84:11; 7.9.84:12; 11.9.84:2; 15.9.84:16. GG 81-85:VI,523. VILLALGORDO 81-82. IP 1.87.

Girona (Gir) *Festa del Pedal*. Concurs d'engalanament de bicicletes, començat el 1942, perdut el 1957 i recuperat el 1978. Organització a càrrec del Grup Excursionista i Esportiu Gironí.
PD 17.9.82:24; 17.9.83:21; 18.9.83:24; 20.9.83:20. IP 5.87.

Llobera (Sol) *Aplec a la capella de Santa Maria de Montraveta*. Missa i dinar a l'aire lliure. Es procura que la data de celebració no coincideixi amb la festa de la Mare de Déu del Claustre de Solsona.
GG 81-85:II,408. SL 87. IP 3.87.

Santa Pau (Gax) *Aplec al santuari de la Mare de Déu dels Arcs*. El santuari és a 1 km a llevant de la vila i hi resten alguns vestigis de la primitiva església romànica. L'antiga talla de la Mare de Déu de fusta fou cremada el 1936. L'aplec s'havia celebrat el dia 8, però es va traslladar perquè no coincidís amb les festes d'Olot.
CD 81a. CONSTANS 54:145. DC 64:408. EN 81-83. FE 85:49. GA 5.8.77. JUANOLA 50:59-60. PI 81:30. IP 3.87.

Valldevià (Aj. de Vilopriu, Bem) *Festa major de Sant Mateu*. S'havia celebrat el dia 21.
FE 85:37. IP 5.87.

Verges (Bem) *Festa major d'Estiu, del Roser*. Concert coral i cercavila amb gegants i cap-grossos.
EN 81-83. FE 85:37. GG 81-85:IV,496. PD 9.9.82:19; 15.9.83:2,14. SZ 82:182. IP 7.86.

Tercer dissabte

Barcelona (Bar) *Concert coral de Cors de Clavé*. Organitzat des de 1962.
AT 85. AT 86. PR 87.

Berga (Ber) *Fira de Santa Tecla*. Originada el s. XVIII i celebrada al passeig de la Indústria, és de bestiar i productes agrícoles i ramaders. Sardanes, festival infantil, "cross" amb bicicletes organitzat pel Club Ciclista del Berguedà, teatre, havaneres, etc.
FI 86:57. GG 81-85:II,250. MO 17.9.82:37; 16.9.83:33. R7 18.9.82:8,31; 15.9.83:23; 17.9.83:1. VILARDAGA 29:27. VL 85:62,175. IP 10.85.

Llorenç de Montgai (Aj. de Camarasa, Nog) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Castell*.
IP 10.85.

Talladell, el (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa de Sant Sebastià*. Motivada per un vot de poble. Processó amb una relíquia i actuació d'un esbart.
IP 2.86.

Vilassar de Dalt (Mar) *Festa del veïnat del Crist*. De creació recent i promoguda per alguns pagesos dels masos del voltant de l'antiga creu de terme, situada al camí ral.
MR 17.9.83:8. IP 7.86.

Tercer diumenge

Aiguaviva (Gir) *Festa major*. Divendres, teatre infantil. Dissabte i diumenge, ball, amb elecció de l'hereu i la pubilla. Exposicions de flors i de pintura.
EN 81-83. FE 85:53. GG 81-85:II,411. PD 19.9.82:2; 18.9.82:2. IP 4.87.

Alinyà (Aj. de Fígols i Alinyà, Aur) *Festa major*.
CD 87a.

Ametlla de Merola, l' (Aj. de Puig-reig, Ber) *Festa major, de Sant Mateu*. El dia principal dels 3 que dura, cercavila amb "majorettes" i traca valenciana. Balls de Nans i de Cascavells -amb música popular anònima- i alguns més per l'Esbart de l'Ametlla. Els altres dies, concurs de pesca, festival infantil, teatre, concert i concursos i exposicions de fotografia i de pintura. Els nans del poble es van fer el 1902.
AM 58:131-132. CQ 82-84:Ber. DS 26.8.83:20; 7.9.84:8. FE 81:15. GG 81-85:II,282. MO 16.9.83:33-35. R7 14.9.82:22; 16.9.82:11; 18.9.82:8; 21.10.82:11; 10.9.83:37; 13.9.83:23; 17.9.83:31; 20.9.83:9. VA 25.9.66. VL 85:56, 62,246. IP 2.87.

Argentona (Mar) *Festa de la Vellesa*. Esmorzar per als avis i espectacle.
IP 10.86.

Asnurri (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major*.
CD 87a. IP 9.86.

Avinyó (Bag) *Festa major*. El dia principal, cercavila amb gegants -que fan un ball-, cap-grossos i gralers del poble i concert de gralles; al vespre, castell de focs, serenata i ball a l'envelat. Dissabte, concurs de pintura ràpida (des de 1966 aprox.) organitzat pel Centre Excursionista. Els dies posteriors, sardanes, esports, balls, festival infantil i focs artificials.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 16.9.82:4,18; 23.9.82:7; 15.9.83:23; 16.9.83:4; 17.9.83:11,15; 20.9.83:22. IP 10.85.

Badalona (Bar) *Aplec de la Sardana*. Iniciat el 1921, s'ha anat celebrant amb continuïtat tret de dues inter-

rupcions: la Dictadura de Primo de Rivera i la Guerra Civil. Es reprengué el 1945. Ha tingut molts escenaris: font de les Monges (la Conreria), ca l'Artiller i cal Toi (Vallençana), la Plana (recinte urbà) i, des de 1980, parc de Can Solei.
DS 16.9.83:16. FE 81:15. PB 87:20. RN 4.9.84:9; 18.9.84:3; 10.9.84:20.

Romeria del Rocío Chico al barri de la Salut. A la parròquia de la Salut s'exposa la imatge de la Mare de Déu. Dissabte al vespre, concurs de sevillanes i paella gegant. Diumenge, missa "rociera" i traslat de la imatge fins al mercat de la Salut, on té lloc una festa flamenca.
RN 11.9.84:15.

Balenyà (Aj. d'Hostalets de Balenyà, Oso) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda.* Divendres, havaneres o recital. Diumenge, ofici cantat i concert; a la tarda, sardanes. El 1986 s'inicià, amb intenció de continuïtat, una arrossada popular. Fins a 1985 se celebrava el tercer diumenge de maig.
IP 2.86; 10.86.

Baltarga (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major de Sant Mateu.*
CD 83a. GG 81-85:XV,429. IP 6.86; 9.86.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri del Verdum.* Organitzada per l'Associació de Veïns. "Cross" popular.
AT 85. AT 86. DTE IX Nord 9-10.83:3. PB 87:20.

Festa major del barri de Sant Gervasi de Cassoles. La vigília, pregó. Concursos de pintura i de fotografia. Per acabar, cant d'havaneres. Actes celebrats a diversos llocs del barri. L'Associació de Veïns la recuperà el 1979, després d'haver-se perdut el 1962.
AC 16.9.85:3. DTE III 9-10.83:2. GG 81-85:VIII,511. MO 16.9.83:33. PB 87:19. PE 8.9.84:2; 12.9.84:2; 14.9.84:2. IP 10.87.

Festa major del carrer de Francesc d'Aranda, a Sant Martí de Provençals.
PR 86. IP 10.87.

Barroca, la (Aj. de Sant Aniol de Finestres, Gax) **Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
DC 64:40. IP 8.86; 12.86.

Begur (Bem) *Festa major de Santa Reparada.* Divendres, cantada d'havaneres. El dia 19, cursa ciclista. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:33. GG 81-85:IV,485. PD 18.9.82:2; 19.9.82:2; 18.9.83:2; 23.9.83:12. SZ 82:222. IP 9.86.

Borgonyà de Terri (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) *Festa major.* Dissabte, tir al plat i jocs infantils. Diumenge, repic de campanes i missa amb orquestra.
EN 81-83. FE 85:55. PD 17.9.82:15; 17.9.83:4,9; 18.9.83:2.

Cabrianes (Aj. de Sallent, Bag) *Festa major.* Dissabte a la tarda, cercavila amb gegants i nans del poble i uns de veïns i corre-foc. Diumenge, teatre. El darrer dia, partit de futbol tradicional entre solters i casats: els perdedors han de pagar el xampany al ball de comiat, i sopar de germanor per a tot el poble. Organitzada per l'Associació de Veïns.
GG 81-85:II,437. R7 16.9.82:18; 23.9.82:7; 15.9.83:23; 16.9.83:4. IP 10.85.

Campdevànol (Rip) *Festa major del Roser.* Dissabte, desfilada de "majorettes". L'acte més destacat és el Ball de la Gala o Dansa de Campdevànol, que té lloc diumenge i dilluns, a la tarda. Hi prenen part 6 parelles i el capdanser o "galer", que representa el senyor feudal i va vestit amb gambeto i barret de copa. Ell comença el ball amb la "batllessa" i, tot seguit, va traient cadascuna de les balladores o pabordesses -encarregades de l'altar del Roser- per lliurar-les al seu ballador; de tant en tant les ruixa amb aigua d'olor d'una almorratxa. A continuació, les parelles soles ballen les altres parts de la Gala: el Ball Cerdà i el Contrapàs, que acaba amb una rotllana en la qual les noies són alçades pels nois. Sobre l'origen de la dansa, es diu que és una representació dels mals usos dels senyors feudals en l'època medieval. El darrer dia, cercavila per anar a la tornaboda al pla de Querol, on hi ha una font.
AM 58:131. ARNAU 80a:9-20. CAPMANY 48:76-78. DV 12.8.83:7. EN 81-83. FE 81:15. FE 85:63. GALA 81a. GEC 70-81:IV,219-220. GG 81-85:I, 324,325. MO 17.9.82:31; 16.9.83:33. N9 18.9.81:13; 23.4.82:25; 23.7.82:25; 17.9.82:9,11,33; 24.9.82:15; 29.4.83:8; 15.7.83:11; 12.9.83:8; 16.9.83:24,40; 19.9.83:23. PD 11.7.79:11; 17.9.83:24; 20.9.83:2. PELLICER 1887:362-363. PLA 57:246-247. PONS 82:22-23. RI 29.8.81:7; 12.9.81:4,8. VILÀ 80d:44.

Castell d'Aro (Bem) **Aplec al monestir de Vallvanera.* El 1936 el monestir, que havia estat de monges benedictines, va ser saquejat i destruït.
GG 81-85:IV,488.

Castellfollit de la Roca (Gax) *Festa dels Avis.* Missa, dinar de germanor -ofert per l'Ajuntament- i concert. Fins al 1984 la festa major se celebrava en aquesta data.
IP 3.87.

Castellfollit del Boix (Bag) **Festa de la Llum al veïnat de Fontanelles.* Es va celebrar 7 o 8 anys a partir de l'arribada de l'electricitat.
IP 12.86.

Castellnou de Montfalcó (Aj. d'Ossó de Sió, Urg) *Festa major.* La despoblació del terme ha fet que la festa minvés. Tanmateix, aquest dia es troben molts dels antics habitants en ocasió del dinar de festa major.
GG 81-85:IX,411. IP 3.86.

Castigaleu (Bri) *Festa major.* Campionat de guinyot -joc de cartes.
GG 81-85:XII,475. IP 4.87.

Cornellà de Llobregat (Bll) *Concurs de paelles.* Començà el 1983, organitzat pel Patronat Cultural i Recreatiu.
PL 27.9.83:I. IP 5.87.

Corró d'Avall (Aj. de les Franqueses del Vallès, Vor) *Festa major.* Fira Agrícola, Comercial i Ramadera amb concurs de bestiar (començada el 1981) i xocolatada. Dissabte, al migdia, arrossada; al vespre, botifarrada. Diumenge, cursa popular (des de 1980), gimcana de cotxes i de tractors i sopar popular. Uns altres dies, concurs de dibuix infantil (des de 1977 aprox.) i elecció de la pubilla.
AM 58:132. CQ 82-84:Vor. FI 86:56. GG 81-85:VI,523. PG 10.9.82:17; 17.9.82:15; 24.9.82:5; 1.10.82:8; 15.9.83:19. IP 11.86.

Cortàs (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major de Sant Mateu.*
CD 83a. GG 81-85:XV,429. IP 6.86; 9.86.

Costa del Montseny, la (Aj. de Fogars de Montclús, Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Roc.*
EN 81-83.

Creixell (Tar) *Festa del Santíssim Sagrament, del Pa Benèit o de la Minerva.* Processó dels infants des de l'Ajuntament fins a l'església, on, durant la missa, es beneeixen les coques que després es reparteixen. Al migdia, vermut per als assistents. Algun any, exhibició de castellers. Antigament era la festa major. L'origen es troba en un vot de poble.
CQ 81-85:Tar. DT 24.9.83:11. EN 81-83. GG 81-85:VII,142. 3V 17.9.83:7. IP 1.87.

Enviny (Aj. de Sort, Pso) *Festa major.*
CD 86b. IP 6.87.

Espà, l' (Aj. de Saldes, Ber) *Festa major.*
VL 85:62,255. IP 2.87.

Fogars de Tordera (Sel) *Festa major de Sant Corneli i Sant Cebrià.* Cantada d'havaneres i teatre. Dura tot el cap de setmana.
CQ 82-84:Sel. GG 81-85:III,411. IP 6.86.

Fontclara (Aj. de Palau-sator, Bem) *Festa major.* Missa amb acompanyament d'orquestra.
FE 85:36. IP 7.86.

Girona (Gir) **Festa petita o de les Dones al barri del Pont Major.* Al ball del vespre les dones triaven la seva parella.
PD 7.7.83:7.

Granyana (Aj. de Lleida, Sgr) *Aplec.* Festa recuperada el 1979, després de més de 10 anys que no es feia. El 1987 es volia canviar de data perquè coincideix amb època de feina al camp.
DL 27.9.78:8-9; 8.9.79:3; 21.9.79. IP 4.87.

Igualada (Ano) *Fira d'Igualada.* Iniciada oficialment el 1954, tot i que ja un parell d'anys abans s'havia celebrat dins dels actes de la festa major. De dimecres a diumenge, exposició de productes del camp i de tota mena de comerç, com també automòbils, artesania, etc., al passeig de Verdaguer. Pregó, elecció de pubilla i dames d'honor i concurs de fruits del camp. Al voltant de la fira, competicions esportives, activitats infantils, ball, concurs de pintura ràpida (des de 1964 aprox.), etc. Diumenge, concentració d'hereus i de pubilles infantils dels pobles de la comarca i homenatge a la parella de pagesos més vells. Tots ells assisteixen a la cercavila que s'organitza, juntament amb els gegants i els cap-grossos locals i més comparses de la comarca.
ELIAS 87:102. EN 81-83. FI 86:56. GG 81-85:V,344. IG 16.4.83:7; 20.8.83: 9; 27.8.83:11; 31.8.83:9; 3.9.83:8; 10.9.83:7-8; 14.9.83:1,5; 17.9.83:5,7,12, 15,53,55; 21.9.83:5; 2.84:33,35,37,39,41; 6.6.84:1; 18.7.84:7; 8.9.84:6; 12. 9.84:1; 15.9.84:12; 19.9.84:5,15; 22.9.84:3,15. IGUALADA 84,85. SZ 82:231.

Llor, el (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major.*
GG 81-85:IX,411. IP 11.85.

Llorà (Aj. de Sant Martí de Llémena, Gir) *Festa major.* Divendres, havaneres i cremat. Dissabte, concursos de botifarra i infantil de pintura ràpida. Diumenge, "trial" (des de 1980), ofici solemne amb orquestra i homenatge a la vellesa.
EN 81-83. PD 16.9.82:11; 15.9.83:17.

Manresa (Bag) **Fira del bosc de can Font.* Se celebrà de 1978 a 1983. Organitzada per l'Associació de Veïns de la Carretera de Santpedor, el seu objectiu era sensibilitzar l'opinió pública per a la salvaguarda del bosc de can Font. Esmorzar popular, animació infantil i homenatge a la gent gran, a més de parades de tota mena.
R7 16.9.82:18; 21.9.82:6; 30.8.83:10; 24.9.83:4.

Matagalls (Vor) - **Montserrat** (Bag) *Travessa Matagalls-Montserrat.* Se celebra bianualment (els anys parells) i és organitzada pel Club Excursionista de Gràcia. Té origen en el repte llançat per mossèn Jaume Oliveras el 1904.
MO 24.9.82:20. MT 1-4.85:28.

Moià (Bag) *Fira-mercat.* De productes industrials, comercials, d'artesania popular, agrícoles i ramaders. Celebrada per primera vegada el 1953, desaparegué i tornà a recuperar-se el 1985.
FI 86:57. N9 27.10.86:sup.26. IP 12.86.

Molins de Rei (Bll) *Travessa excursionista fins a Montserrat.* Se celebra des de 1983, organitzada cada 2 anys pel Centre Excursionista local. Hi queden classificats els participants que completen el recorregut en menys de 12 hores.
PL 5.8.83:III. IP 4.87.

Montoliu de Segarra (Sga) *Festa major.* Dissabte, sopar de germanor i ball. Diumenge, ofici, jocs per a la quitxalla, sardanes... Alguns anys, tir al plat i futbol.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Montornès del Vallès (Vor) *Festa major.* Cercaviles amb grups d'animació, concurs de dibuix, cursa ciclista (des de 1975), sortida de la banda i les "majorettes", dinar per als avis, competició de botxes i actuació d'un grup de ballet. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 17.9.82:15; 15.9.83:12,19. IP 11.86; 9.88.

Orís (Oso) *Pujada automobilística a Orís.* Va començar el 1981, organitzada per l'Escuderia Torelló. Normalment es dóna la sortida a can Branques per arribar a la parròquia.
N9 17.9.82:33. IP 2.86.

Osor (Sel) *Festa major del Terç.* Ball del Ciri. El nom de la festa és perquè es fa el tercer diumenge.
EN 81-83. FE 85:74. GG 81-85:I,full de correc. IP 11.86.

Palamós (Bem) *Festa del barri de Sant Joan.* És la segona festa major del barri i substitueix, en alguns aspectes, una festa més antiga, anomenada dels Pagesos, l'acte més destacat de la qual era un dinar col·lectiu amb els aliments que cadascú hi portava.
IP 5.87.

Pedret (Aj. de Cercs, Ber) *Festa de Sant Quirze i Santa Julita*. Després de la missa i del cant dels goigs, benedicció i repartiment d'un panet i un pom de flors boscanes als assistents. Abans els panets es guardaven i es feien servir en diversos remeis populars. 3 priores tenen cura de la festa amb la col·laboració de l'Ajuntament de Berga (antigament se'n feien càrrec els pagesos). Ball amb acordionista. El mateix dia, descens de l'alt Llobregat en piragua, organitzat pel Caiac Bages Club (començà el 1983). Es va recuperar el 1964. L'església de Pedret és un dels més bells exemplars preromànics de Catalunya, amb absis rectangular i dues absidioles semicirculars.

GG 81-85:II,258. R7 2.1.82:sup.XXIX; 18.9.82:8,31; 23.9.82:9; 8.9.83:21. VA 16.9.79:29. VL 85:62,175. IP 10.85; 11.85.

Pinell (Sol) *Festa de Sant Romà*.

SL 87. IP 3.87.

Pinós (Sol) *Festa major*.

CQ 82-84:Sol. GG 81-85:II,438. IP 3.87.

Pla de Sant Tirs, el (Aj. de Ribera d'Urgellet, Aur) *Festa major*.

CD 87a. DC 64:301. IP 5.87.

Planes, les (Aj. de Sant Cugat del Vallès, Voc) *Festa dels Avis*.

IP 7.87.

Puigverd d'Agramunt (Urg) *Festa major*. Concurs de botifarra (des de 1980) i gimcana ciclista. Antigament se celebrava el 29 de juny, dia de Sant Pere -a qui està dedicada l'església parroquial-, però la data coincidia amb les feines de la sega i s'hagué de canviar.

EN 81-83. GG 81-85:IX,411. PR 84. IP 2.86; 3.86.

Queixigar (Aj. de Monesma, Bri) *Festa major*.

IP 4.87.

Riudarenes (Sel) *Festa major*. Dissabte a la tarda, concursos infantils. Diumenge, mostra d'artesania local (des de 1982), missa amb acompanyament d'orquestra i concert. Dilluns, jocs infantils; al vespre, cant d'havaneres amb cremat. Dimarts, concurs de disfresses infantils.

EN 81-83. FE 85:74. GG 81-85:III,411. PD 18.9.82:15; 16.9.83:13; 18.9.83:2. IP 7.86.

Riudaura (Gax) *Festa major*. Jocs de cucanya i concert.

CQ 82-84:Gax. EN 81-83. FE 85:48. GG 81-85:III,365,412. MO 16.9.83:33-35. OL 9.9.82:3-4. PD 18.9.82:13. SZ 82:222. IP 9.86.

Rocafort de Queralt (Cba) *Festa del Sant Crist*. Festa votada que antigament se celebrava el 14.

CC 21.9.74. DT 16.9.78. IP 4.85.

Sabadell (Voc) *Festa major de la Via Alexandra i la plaça de Copèrnic*. Cinema, xocolatada, concursos de dibuix i treballs manuals i festival infantil amb gegants, cap-grossos i jocs. Va començar el 1981.

DS 30.6.84:13. FE 86:4,87-90. IP 7.87.

Festa major del barri de les Termes. Divendres al vespre, traca. Dissabte, competicions esportives. Diumenge al matí, concurs de dibuix. Dissabte següent, bicicletada popular. L'endemà, "cross" popular pel barri (des de 1979) i cursa popular sobre patins (des de 1981). Fi de festa amb focs artificials. El barri disposa de gegants nous des de 1986.

DS 23.9.83:9; 24.9.83:11; 15.9.84:13; 21.9.84:9; 25.9.84:10-11. FE 86:4, 12,91-94. IP 7.87.

Sanavastre (Aj. de Das, Bce) *Festa major de Sant Mateu*.

CD 83a. GG 81-85:XV,316,430. IP 8.86; 9.86; 12.86.

Sant Esteve d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Festa major*. Diumenge a la tarda, a la plaça, Ball del Burro Savi, paròdia creada el 1980 a partir d'una llegenda local originada cap a la fi del s. XIX: segons conten, una vegada van hissar un ruc campanar amunt per tal que pogués menjar-se un lletsó que hi havia al capdamunt. El ballen de 4 a 8 parelles i un ase de cartró que mou la llengua i la cua. La música és de Josep Bassachs. Cercaviles. Al ball de nit de dilluns, elecció de la pubilla. Dimarts, tornaboda als prats de la Dou. Antigament s'anomenava la Gala del Santíssim, amb processó i Ball Pla. L'endemà, es feia la festa en honor de sant Victorià i al vespre es duia a terme un gran passant.

CO 25.9.80:4. CQ 82-84:Gax. FE 85:49. GELIS 82. GG 81-85:III,412. MO 16.9.83:33. MOSTRARI 85:62. MURLÀ 84:171-178. PD 29.6.82:9; 19.9.82:16; 16.9.83:2,10; 17.9.83:4. VILALTA 82b:17-18.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) *Aplec de Sant Mateu al santuari de la Mare de Déu de la Font de la Salut*. Hi acudeix gent de la Garrotxa, d'Osona i de la Selva. Era costum de vendre-hi figues. Abans de 1981 se celebrava el dia 21 de setembre, festivitat del sant: es creu que aquesta data fou la de la benedicció de la primera capella, el s. XVII.

CD 81a. CONSTANS 54:141-142. DC 64:367. EN 84-85. FE 85:48. GEC 70-81:XIII,101. PI 81:79. PLA 57:176,313. PLANAGUMÀ 83. SI 21.9.79:6. SOLÀ s.d.:78. IP 3.87.

Sant Ferriol (Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Ferriol*. Hi va, principalment, gent de Besalú. Missa amb orquestra, repartició d'un panet als assistents i jocs de cucanya. Antigament, Ball de Sant Ferriol i Ball del Figuetaire. Es va recuperar el 1982.

AM 50-56:IV,397-399. DC 64:52,367. EN 84-85. GG 81-85:III,400. PD 11.9.83:13; 8.9.83:12. PI 81:61. PLA 46:355. PLA 57:302. SAC 77:13-20. IP 3.87.

Sant Julià de Ramis (Gir) *Marxa popular*. Començà el 1979, any a partir del qual s'ha anat celebrant amb alguna irregularitat.

PD 17.9.83:22. IP 4.87.

Sant Julià de Vilatorta (Oso) *Festa major*. Concurs de colles sardanistes (començat el 1976), ball amb elecció de pubilla, teatre, futbol entre casats i solters i cursa atlètica popular (des de 1980). Antigament se celebrava el 9 de gener. Dura de divendres a dilluns, que és el dia dedicat especialment als menuts.

EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. MO 16.9.83:33-35. N9 18.9.81:35; 14.9.82:3; 17.9.82:33; 24.9.82:15; 16.9.83:21-22. SZ 82:222. IP 10.86.

Sant Magí de Brufaganya (Aj. de Santa Perpètua de Gaià, Cba) *Aplec del Cos*. És l'aplec tradicional de la comarca, al qual també assisteixen membres de

la Confraria de Maginets de Barcelona. Per aquest santuari, situat a uns 800 m d'altura, hi passen durant l'any unes 80.000 persones.
AM 59a:236-237. CC 15.9.74. DB 11.9.73. DC 64:379. DT 16.8.77; 21.8.82: 4; 17.9.82:4. EN 81-83. EN 84-85. GG 81-85:IX,307. MU 12.78:280-281. IP 4.85.

Sant Marçal de Quarantelles (Aj. de Vilademuls, Pes) **Aplec.*
DC 64:379. IP 9.86.

Sant Pere dels Arquells (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa major.*
GG 81-85:IX,411. IP 2.87.

Sant Pere Sallavinera (Ano) *Festa major.* Dissabte, jocs per a la mainada, xocolatada i coca. Diumenge, després de missa, concert a l'Orfeó i ball-vermut.
GG 81-85:V,478. IP 1.87.

Sant Sadurní de l'Heura (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) *Festa major.* Organitzada per la Societat Recreativa La Concòrdia.
EN 81-83. FE 85:34. GG 81-85:IV,496. PD 18.9.82:2; 15.9.83:10; 17.9.83: 24. IP 7.86.

Sénia, la (Mon) *Festa de la Mare de Déu de Pallerols.* Abans de 1954 se celebrava per l'agost. Va precedida d'una novena. La vigília de la festa, revetlla amb pastes per als presents. L'endemà, processó: els carrers per on ha de passar són engalanats amb catifes florals i serradures de colors. Ofrena floral a la Mare de Déu per part dels nens i de les nenes que han de fer la primera comunió. Des de 1974 aprox., diumenge següent, romeria a l'ermita de Pallerols, situada a uns 6 km del poble i amb una font al costat, on es reparteixen pastes i vi dolç.
IP 10.85.

Súria (Bag) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador.* Es recuperà el 1972, amb organització del Foment Cultural de Súria. Al migdia, arròs de gemanor. Antigament se celebrava el 6 d'agost. L'ermita és a uns 2 km al nord-est de la vila, dalt d'un turó.
DC 64:431. EN 84-85. R7 18.9.82:30; 17.9.83:6. IP 2.86.

Surp (Aj. de Rialb, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Suterranya (Aj. de Tremp, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Taialà (Aj. de Girona, Gir) *Festa major del barri de Sant Ponç.* Jocs per als infants, cant d'havaneres, berenar per a tothom amb pa amb tomata i pernil, etc.
FE 85:58. PD 10.9.82:7.

Tàrrega (Urg) *Marxa cicloturista.* Començà el 1983, organitzada pel Club Ciclista Tàrrega.
CI 28.9.84:3. NT 24.9.83:23; 15.9.84:21.

Tarrés (Gar) *Aplec a l'ermita de la Santa Creu.* Celebrat des de 1977, quan la Comunitat de Jesús aixecà l'ermita. Assistents de diversos pobles, degustació d'orelletes i vi ranci i homenatge a la vellesa.
DT 28.9.82:13. EN 81-83. MA 26.9.78; 17.9.83:12; 24.9.83:16. VA 30.9.78. IP 3.87.

Tentellatge (Aj. de Navès, Sol) *Aplec de les Figues, o Festa major.* Sortint de missa, repartiment de coca i vi i ball amb acordionista. Fins pels volts de 1981 la festa major se celebrava per la Puríssima, però va ser trasllladada al tercer diumenge de setembre, data tradicional de l'Aplec de les Figues: aquesta denominació era originada pel fet que, essent l'estació de les figues, en sortir de missa, davant l'església, se'n venien juntament amb volants i més eines. A Sant Feliu de Lluelles, veïnat proper, consta (1936) que hi havia moltes figueres i que alguns portaven a la festa les figues primerenques.
SL 87. IP 9.85; 3.87.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Can Boada del Pi.* Divendres, pregó i cercavila amb el drac, gegants i cap-grossos. Dissabte a la tarda, vaquetes i marató popular (des del 1982). Diumenge, concurs infantil de pintura i cursa ciclista (des de 1982); al vespre, com a acabament, castell de focs.
DI 16.9.83:7,17; 17.9.83:8; 24.8.84:7; 14.9.84:8. IP 6.87.

Festa major del barri de Vilardell. Dissabte, concurs de pintura ràpida infantil i xocolatada. Diumenge al matí, cercavila i marató; a la tarda, vaquetes i festival flamenc.
DI 16.9.83:7; 17.9.83:8. IP 6.87.

Torelló (Oso) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Rocaprevera.* La vigília, al migdia, repic de campanes; a la tarda, cercavila amb gegants i cap-grossos, que torna a sortir diumenge al matí, i missa solemne concelebrada; a la sortida, ballada dels gegants i dels nans, presidida pels pabordes. Dilluns, al matí, caminada popular per diferents itineraris de la vall del Ges (des de 1980); al migdia, missa dedicada als malalts. Per acabar les festes, llançament de focs artificials. Tómbola tradicional per subvenir a les despeses. Els pabordes -organitzadors de la festa- són 6 parelles, renovades bianualment, i presideixen l'ofici solemne de diumenge tots vestits de negre. L'edifici actual s'edificà a partir de 1924, amb un projecte de Josep M. Pericas.
AM 58:130,132. AV 2.11.78. CC 15.9.73. DB 18.9.77. EN 81-83. EN 84-85. FD(Vic-Solsona) 14.11.76. FONT 86:53. N9 17.9.82:9,33; 16.9.83:23,40. PD 17.9.83:24. SZ 82:222. VA 15.9.73. VINYETA 61:126. IP 4.86; 10.87.

Torn, el (Aj. de Sant Ferriol, Gax) *Festa major del Santíssim Sagrament.* Al migdia, ofici i processó.
FE 85:48. IP 9.86.

Torres (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Festa major.*
CD 87*a*.

Vic (Oso) *Festes del barri de Can Robert.* Divendres al vespre, festival popular amb havaneres i cremat. Dissabte, ball amb concurs de disfresses. Diumenge al matí, tamborinada. Després de la missa, xocolatada, jocs de cucanya, concurs de dibuix infantil i dinar de germanor. Diumenge següent o l'altre, dinar de tornaboda a la font del Güell. Van començar el 1975.
N9 17.9.82:33; 16.9.83:40; 30.9.83:40. PR 83; 84; 85; 86. IP 10.86.

Vilanova de les Avellanes (Aj. de les Avellanes i Santa Linya, Nog) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Montalegre*. Coca i moscatell.
DC 64:489. IP 6.87.

Vilosell, el (Gar) *Festa del Santíssim Sagrament*. Originada per un vot de poble, havia estat la festa principal fins que va ser traslladada a l'agost per aprofitar l'estada dels estiuejants. Actualment, només una missa solemne.
IP 2.86; 3.87.

Tercer o quart diumenge

Maià de Montcal (Gax) *Aplec a l'església de Santa Maria de Jonqueres*. Durant la missa, benedicció i ofrena de panets i coques que després s'encanten. Ofici i arrossada col·lectiva. Abans de 1984 se celebrava per Santa Magdalena, el 22 de juliol. Hi ha una imatge gòtica de la Mare de Déu.
EN 84-85. IP 3.87.

Pla del Penedès, el (Ape) **Ball del Most*. Cercavila. Es va perdre el 1983.
EN 81-83. SZ 82:230. IP 2.86.

Penúltim dissabte

Palau-sator (Bem) *Festa major*. Missa amb acompanyament d'orquestra.
EN 81-83. FE 85:36. GG 81-85:IV,495. IP 7.86.

Penúltim diumenge

Bítem (Aj. de Tortosa, Beb) *Festes majors*. Dels 4 dies que duren, n'hi ha un de dedicat als infants: coets, xocolatada, cinema, pallassos i titelles, concurs de ball, presentació de les pubilletes i repartiment de coca. Un altre dia, homenatge a la tercera edat amb actuació d'una rondalla. Repartiment de pa amb llonganissa. Dissabte, curses pedestres, concurs de paelles i dinar de germanor; a la tarda, concurs de guinyot -joc de cartes- i ofrena de fruits a la patrona, la Mare de Déu de l'Oliva; al vespre, cavalcada de carrosses i batalla de "confetti". Diumenge, cercavila amb cornetes i tambors; després de la missa, alguns anys, concert de la Banda Municipal; al vespre, processó i castell de focs artificials.
CQ 82-84:Beb. EI 29.9.83:5. IP 1.87.

Gleva, la (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Aplec de malalts*. Organitzat per l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes des de 1966. Dissabte, a la tarda, jocs de cucanya i, al vespre, ball amb cremat i sangria. Diumenge, ben de matí, barreja; per esmorzar, xocolatada i arengades; al migdia, processó i missa, amb benedicció dels malalts; havent dinat, cafè, copa i concert; al vespre, rés del rosari a la plaça. Hi assisteixen malalts de tota la Plana de Vic.
EN 81-83. N9 23.9.83:9. IP 1.86; 2.86.

Terrassa (Voc) *Diada Sardanista*. De 1972 a 1982 es féu un aplec.
DI 22.9.83:10. FE 81:16. IP 6.87.

Tortosa (Beb) *Festa de la Bicicleta*. Començà el 1960 aprox., organitzada pel Consell Municipal d'Esports i la penya Ja Arribarem. Recorregut pels volts de la ciutat, premis a la bicicleta més ben guarnida, elecció de la pubilla de la festa, etc.
EI 22.9.83:10; 26.9.84:14. VB 23.9.83:12; 28.9.84:1.

Quart dissabte

Manresa (Bag) *Festa de la Mare de Déu al barri dels Dolors*. Al vespre, concert.
R7 21.9.83:22. IP 1.87.

Quart diumenge

Arbúcies (Sel) *Aplec a la capella de la Mare de Déu de la Pietat*. La vigília, al matí, jocs de cucanya i concursos de pintura i dibuix (des de 1980); al vespre, teatre. Diumenge, a la capella, rifa tradicional de dotzenes d'ous i de caixes de xampany. Perdut durant la guerra, es va reprendre el 1950.
DB 5.9.71; 21.9.73. EN 81-83. FE 85:71. NU 31.10.75. PD 28.9.79:5,9; 26.9.82:12; 30.9.82:11; 22.9.83:9; 23.9.83:2; 30.9.83:10. PLA 57:301. SI 27.9.75; 7.10.75. SZ 82:227. IP 7.86.

Barcelona (Bar) *Festa major de l'antic barri dels Indians, a Sant Andreu*. Els actes tenen lloc al carrer de Jordi de Sant Jordi.
AV 16.9.85:12. PB 87:20. PR 86; 87.

Festa major del barri de Montbau, a Horta-Guinardó. Cercavila amb grup d'animació. Diumenge a la tarda, festival infantil amb xocolatada.
LLISTAT s.d. PB 87:20. PR 87. IP 9.87.

Berga (Ber) *Romiatge al santuari de la Mare de Déu de Queralt*. El feien els veïns d'Avià per vot de poble amb motiu del deslliurament d'una plaga de llagostes. S'havia perdut i es recuperà cap a 1977 no pas com a vot de poble, sinó més aviat per fer reviure la tradició dels romiatges per rogatives. Missa, dinar i, a la tarda, visita espiritual.
GG 81-85:II,261-262. VL 85:62,149. IP 2.87.

Besalú (Gax) *Festa major*. Dissabte a la tarda, concert tradicional de música catalana de cobla. Diumenge, ofici solemne en commemoració del trasllat de les relíquies dels sants Prim i Felicià, amb acompanyament d'orquestra, i regates pel Fluvià amb embarcacions de construcció casolana (des de 1985). Durant els 4 dies que dura, concursos de fotografia (des de 1969) i de pesca (iniciat cap a 1957) i exposició de treballs manuals del Casal d'Estiu. Fins a 1985 se celebrava per la Mare de Déu de la Mercè.
CD 81a. CO 25.9.80:4. EN 81-83. FE 85:45. GG 81-85:III,411. PD 23.9.82:18; 24.9.83:36; 25.9.83:2; 30.9.83:12. IP 3.87.

Biscarri (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa major*.
CD 86b. IP 6.87.

Boldís Sobirà (Aj. de Lladorre, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*.

Brull, el (Oso) **Aplec a coll Formic.* Es perdé pels volts de 1965-1970.
IP 10.86.

Castelltallat (Aj. de Sant Mateu de Bages, Bag) *Festa major.*
EN 81-83. R7 25.9.82:31.

Cervera (Sga) *Festa major del Sant Crist.* La setmana anterior a les festes, seguit d'activitats amb el nom d'Isagoge (concurs infantil de dibuix, cinema, concerts, cercaviles...). Concurs de sardanes (des de 1962 aprox.). Surten els gegants -els actuals, estrenats el 1948. Des de 1981, concentració de gegants de diverses poblacions amb l'acompanyament de més personatges: diables, nans, cuques feres, etc. Vingué a substituir l'antiga *Fira de Cervera*. Dura 4 dies i és coneguda com la festa major de la Segarra. La imatge del Sant Crist es venera a l'altar major de l'església de Sant Antoni.
CQ 82-84:Sga. GG 81-85:IX,55,411. MA 21.9.82:2; 22.9.82:2; 23.9.82:2; 25.9.82:2; 26.9.82:2; 28.9.82:2; 20.9.83:8; 22.9.83:14,17. NT 24.9.83:15. SG 15.8.83:21; 20.9.83:4,28-29; 15.10.83:1-2,13; 18.9.84:3,9,23.

Fogars de Montclús (Vor) *Aplec.* Des de 1982 es fa en lloc de la festa major. Des de 1980, gran paella d'arròs per als presents. Alguns anys, cercavila amb participació de gegants de fora i sardanes.
EN 81-83. PG 22.9.83:6. IP 11.85; 11.86.

Garriga, la (Vor) *Aplec de la Sardana.* L'any 1923 es féu la primera Festa de la Sardana. A partir d'aleshores s'anà creant l'aplec, que no se celebrà entre els anys 1961 i 1972. Organitzat per l'Agrupació Folklòrica Sardanista. El Centre Excursionista Garriguenc hi colabora amb una arrossada collectiva. La data de celebració pot variar lleugerament.
PG 13.8.82:9; 1.10.82:15; 15.9.83:10. IP 11.86.

Guils del Cantó (Aj. de Montferrer i Castellví, Aur) *Festa major.*
CD 87*a*. IP 9.86.

Hostalets, els (Aj. de Ribera d'Urgellet, Aur) *Festa major.*
IP 9.86.

Llanars (Rip) *Festa major de Sant Cosme i Damià.* Tir al plat. El darrer dia, festa de germanor al camp de tir: dinar de germanor -la Comissió obsequia tothom amb cafè i copa. Antigament, Ballet del Roser, que era ballat pels administradors entrants i sortints com a cerimònia de traspàs dels càrrecs. Pels volts de 1975 fou traslladada al dia actual. Abans se celebrava el 26, dia dels sants. Dura de dissabte a dilluns.
AM 50-56:III,420-421,912. AM 58:132. ARNAU 80*a*:37-40. CQ 82-84:Rip. EN 81-83. FE 81:16. FE 85:63. GG 81-85:I,full de correc. N9 24.9.82:41; 23.9.83:40; 7.10.83:7. PD 24.9.83:36. RI 1.8.81:10-11. SI 28.9.75. IP 11.86.

Montesclado (Aj. de Farrera, Pso) *Festa major.*
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*.

Montfalcó d'Agramunt (Aj. d'Ossó de Sió, Urg) *Festa major.* La vigília al vespre, sopar de germanor. Missa amb orquestra, concurs del joc de bitlles, jocs de cucanya, etc.
GG 81-85:IX,411. IP 4.86.

Montferrer (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa vella.*
CD 87*a*.

Mota, la (Aj. de Palol de Revardit, Pes) *Festa major.* Ofici solemne.
FE 85:57. IP 9.86.

Norís (Aj. d'Alins, Pso) *Festa major.*
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*.

Ogern (Aj. de Bassella, Aur) *Festa major.*
IP 3.87.

Orfes (Aj. de Vilademuls, Pes) *Festa major, del Roser.* Dissabte al vespre, ball amb repartiment de xocolata i coca. Diumenge, missa amb acompanyament d'orquestra.
FE 85:60. PD 24.9.83:8. IP 4.87.

Palau de Plegamans (Voc) *Fira-Palau.* Originada el 1981, amb exhibició de productes industrials, comercials i agrícoles. Cal destacar-ne les sessions de cinema de terror, la trobada de Cors de Clavé (des de 1981) i l'elecció de Miss Simpatia.
CQ 82-84:Voc. DS 23.9.83:10; 20.9.84:10. FI 86:58.

Palol de Revardit (Pes) *Festa major de Sant Miquel.* Divendres, jocs infantils i cantada d'havaneres. Dissabte a la tarda, tir al plat. Diumenge, sortint de missa, sardanes i vermut per als presents. Recuperada el 1979 per una comissió de veïns.
EN 81-83. FE 85:57. GG 81-85:III,411. PD 24.9.82:24-25; 25.9.82:2; 26.9.82:4; 23.9.83:6.

Planes d'Hostoles, les (Gax) *Festa de la Santa Espina.* Dissabte al vespre, desfilada de carrosses amb guerra de "confetti" (des de 1978). Diumenge, concurs del joc de botifarra (des de 1979), sardanes i Ball de Gegants i Cap-grossos. Dilluns, concurs de pesca per a la mainada; a la tarda, sardinada popular i cantada d'havaneres. Al cap d'uns quants dies, els diferents barris celebren sopars de germanor. El 1925 s'estrenaren els gegants Jordi i Núria, que representaven un alcalde i la seva dona vestits de pagès. Van ser fabricats i donats per Pere Sacrest i el seu ball, del mestre Josep Saderra, ja es va interpretar el 1926. Foren cremats el 1936. La parella actual -estrenada el 1982- és una reproducció dels antics feta per Francesc Fajula. Els cap-grossos primitius -de 1926- també foren cremats el 1936 i recreats el 1947.
ARNAU 80*a*:253-259. CD 81*a*. DC 64:303. EN 81-83. FE 85:47. GG 81-85:III,412. MOSTRARI 85:57-58,60. MURLÀ 84:161-165. PD 10.9.82:12; 25.9.82:13; 30.9.82:14; 23.9.83:2,10; 24.9.83:2; 19.10.83:10. SI 21.9.79:6; 4.10.79:9. IP 3.87.

Prats de Rei, els (Ano) *Festa dels Sants Màrtirs o dels Pubills.* Segona festa major, amb teatre, cercavila amb drac, etc.
MARTÍ 69:174,234. IP 10.85; 12.85.

Sabadell (Voc) *Dia de l'Arròs al barri de Gràcia*. Dinar de germanor a base d'arròs.
DS 14.9.83:8; 24.9.83:11; 8.9.84:8; 22.9.84:9.

Festa major del barri de la Concòrdia. Divendres al vespre, concert de la Banda Municipal. Dissabte, festa infantil. Diumenge, al matí, campionat d'arrossegament amb cavalls (des de 1983); a la tarda, cercavila amb gegants i grallers; al vespre, cantada d'havaneres amb cremat. Algun any no s'ha fet.
DS 14.9.83:8; 20.9.83:9; 23.9.83:9; 24.9.83:2,11; 27.9.83:10-11; 14.9.84:12. IP 7.87.

Sant Aniol de Finestres (Gax) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Finestres*.
CONSTANS 54:66. PI 81:68. IP 8.86; 12.86.

Sant Cugat del Vallès (Voc) *Aplec de la Sardana*. Des de 1975 és organitzat al monestir per l'Agrupació Sardanista.
DS 29.9.84:15. PB 87:20.

Sant Esteve d'en Bas (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Quintí*. Xocolatada, Festa del Pedal (des de 1980) i dinar de germanor.
CD 81a. CO 20.9.79:7; 25.9.80:4. EN 84-85. FE 85:50. OL 23.9.82:5. PD 23.9.79; 26.9.82:15; 22.9.83:11; 24.9.83:36. PLA 57:312. IP 8.86; 10.86.

Sant Julià de Ramis (Gir) *Festa major dels Sants Metges Cosme i Damià*. Aplec a l'ermita de Sant Cosme i Damià, amb veneració de les relíquies i cant dels goigs. El 26, dia dels sants, missa a l'ermita. Dura de divendres a diumenge.
EN 84-85. FE 85:59. GG 81-85:III,411. PD 19.9.82:2; 21.9.82:2,20; 25.9.82:2,11; 26.9.82:4; 24.9.83:23. PLA 57:313. IP 4.87.

Sant Pere de Torelló (Oso) *Festa major de Sant Severí*. Divendres, a entrada de fosc, llançament de "carretilles" -tradició recuperada el 1985- i repartiment de coca i vi bo a la mainada. Dissabte al migdia, repic de campanes i llançament de coets des del campanar. Diumenge, a les 5 de la matinada, desperta a càrrec dels pabordes, amb trons i música; a mig matí, cercavila amb els gegants, cap-grossos, pabordes amb trons i música per anar a buscar l'estendard del copatró, sant Severí, a casa del banderer; en passar per l'Ajuntament, s'hi uneixen les autoritats. Al parc Mas Cullell, Ball de Gegants i Cap-grossos i traca final, després de la qual la comitiva va a missa; a quarts de 2, ball de vermut; al vespre, serenates i teatre. Dilluns, al matí, tir al plat i espectacle infantil; a la tarda, espectacle a l'envelat; al vespre, ball de "confetti".
EN 81-83. FONT 86:53. N9 24.9.82:15,41; 1.10.82:9; 30.9.83:13. PR 82; 83. SZ 82:227. IP 8.86.

Taús (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa major*.
CD 87a. IP 9.86.

Vidrà (Rip) *Festa major*. Dissabte, tir al plat. Dilluns, festival infantil i xocolatada.
EN 81-83. FE 85:67. GG 81-85:I,full de correc. N9 18.9.81:27; 24.9.82:15, 21; 23.9.83:24,40. PD 24.9.83:36.

Vilanova de Banat (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Festa major*.
CD 87a. IP 9.86.

Darrer divendres

Artesa de Segre (Nog) *Festa major de Sant Cosme i Damià*. Xocolatada.
GG 81-85:X,396,496. MA 15.9.82:2; 24.9.82:sup.6-7. IP 6.87.

Darrer dissabte

Alguaire (Sgr) *Festa major*. Actuació de la coral de la vila. Fins fa pocs anys es feia el dia 25. Dura 3 dies.
GG 81-85:X,144. IP 3.87.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Festa del carrer del Pedró*. Durant el ball del vespre, sorteig de regals.
PD 18.9.82:11; 30.9.82:12; 17.6.83:8.

Calafell (Bpe) *Matança del porc*.
EN 81-83. IP 2.87.

Pont de Vilomara, el (Aj. del Pont de Vilomara i Rocafort, Bag) *Trobada de Cors de Clavé*. Celebrada des de 1976.
PR 85. IP 10.85.

Vallverd (Aj. d'Ivars d'Urgell, Pur) *Festa major de Sant Miquel*. Sant Miquel és el patró del poble.
GG 81-85:IX,411. IP 6.87.

Darrer diumenge

Aguiló (Aj. de Santa Coloma de Queralt, Cba) *Festa major*.
IP 3.87.

Alella (Mar) *Festa de la Verema*. La vigília al vespre surten els diables. Proclamació de la pubilla de la festa, concurs de tastavins, benedicció del primer most i Fira del Vi. A cada edició de la festa es pot adquirir un model de porró diferent. Una setmana abans, cursets de tast de vins i xampanys. Començà el 1975, any del mil·lenari del nom d'Alella.
CD 86a:128. EN 81-83. GG 81-85:VI,440. MAYMÓ 81. MO 23.9.83:33. MR 23.9.83:8; 24.9.83:8. SZ 82:222. IP 9.86.

Banyoles (Pes) *Exposició sobre el gos d'atura*. Començà el 1980.
PD 23.9.83:9. IP 4.87.

Coforb (Aj. de Capolat, Ber) **Festa major*.
VL 85:62. IP 2.87.

Duesaigües (Bca) *Festa major de Sant Cosme i Sant Damià*.
EN 81-83. IP 3.87.

Espinalbet (Aj. de Castellar del Riu, Ber) *Festa major de Sant Miquel*. Després de la missa, benedicció dels panets de Sant Miquel, que les priores reparteixen amb pomets de flors boscanes; al migdia, Ball de la Coca a l'era de can Piquer: una parella balla al voltant d'una coca. És un ball cerdà que dansen un prior i una priora, la qual al final tira confits al ballador i al públic. La coca és pastada per torn, un any a cada casa. Abans, les parelles que ballaven eren unes quantes,

ells amb barretina musca i elles amb caputxa; la priora portava una coca rodona, coberta d'un tovalló, sota l'aixella que, un cop acabat el ball, era lliurada al noi que havia ballat més bé. A la tarda, ball de vetlla, amb sorteig d'un cabrit o d'un xai i dos pollastres.
GG 81-85:II,299,437. RIBERA 26:57,77-78. R7 25.9.82:9; 28.9.82:9; 22.9.83:22. VL 85:56,62,194. IP 10.85.

Espunyola, l' (Ber) *Aplec a l'ermita de Sant Cosme i Damià.*
EN 84-85.

Estac (Aj. de Soriguera, Pso) *Festa major.*
IP 6.87.

Forès (Cba) *Festa major de Sant Miquel.*
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 3.85.

Fornells de la Muntanya (Aj. de Toses, Rip) *Festa de Sant Miquel i Sant Martí.* Celebració unificada de dues festes independents anteriorment: Sant Miquel, el 29 de setembre, i Sant Martí, l'11 de novembre.
FE 85:66. IP 11.86.

Freixenet de Solsona (Aj. de Riner, Sol) *Festa major.* La vigília, cant d'havaneres amb cremat i ball. L'endemà, cursa de motos. L'endemà passat, jocs infantils.
EN 81-83. R7 20.10.83:22. SL 87. IP 3.87.

Gavet de la Conca (Pju) *Festa major.*
CD 86*b*. EN 81-83. IP 8.85; 6.87.

Girona (Gir) *Diada de la parròquia de Sant Narcís.* Marxa a peu pel barri i pels voltants, mostra d'artistes del barri (des de 1982), arrossada popular i espectacle. Celebrada des de 1980.
PD 23.9.83:4. IP 5.87.

Gironella (Ber) *Mercat primitiu.* Té un caire humorístic: no es permet comprar-hi ni vendre-hi res amb diners, tan sols s'hi poden intercanviar objectes -que es recomana que siguin vells. El 1980 l'escola El Solc va organitzar una fira semblant, però va prendre el nom actual a partir de 1981. Es fa a la font del Balç.
R7 22.5.82:23; 7.5.83:13. IP 10.85; 2.87.

Granollers (Vor) *Festa major del barri del Lledoner.* Havaneres, cercavila amb una banda, xocolatada, repartiment de coca i vi bo al lledoner del barri, competicions de botxes, envelat amb ball, teatre, etc.
PG 1.10.82:11; 22.9.83:17. IP 11.86.

Lleida (Sgr) *Aplec de la Sardana de la Ciutat de Lleida.* Començà el 1976.
NT 20.10.84:21. PG 29.9.83:12. IP 3.87.

Llessui (Aj. de Sort, Pso) *Festa major.*
BUTLLETÍ 7.85:8. CD 86*b*.

Llimiana (Pju) *Aplec a l'ermita de Salvador de Montsec.* És un dels aplecs amb més concurrència de la zona i molta gent hi puja a peu penitencialment. L'ermita s'anomena popularment el Sant del Bosc.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. DC 64:217. EN 84-85. MIR 75:15-16. RA 11.83:21. IP 8.85; 5.86.

Lloret de Mar (Sel) *Caminada a les platges.* Passeig a peu pels voltants de la vila, amb sardinada. Organitzada pel grup Xino-Xano.
PD 19.9.82:22; 9.4.83:25. IP 11.86.

Llorts (Par. d'Ordino, And) *Festa major.*
CM 83:23. GG 81-85:XVI,391. IP 8.87.

Madremanya (Gir) *Marxa de Tardor.* Hi participa gent de totes les edats.
IP 4.87.

Malgrat de Mar (Mar) *Dia Mundial del Turisme.* Desfilada de "majorettes", banda de música i carrosses, ball amb elecció de Miss Turisme, Mostra de Cuina Catalana i cant d'havaneres. Es va començar a celebrar el 1983 d'una manera oficial.
PD 29.9.83:12. IP 6.87.

Manresa (Bag) *Festa de la Verge de les Angustias del barri de Cal Mion - Puigberenguer.* La vigília, enramada d'alguns carrers i, a la tarda, sardinada popular i cinema. L'endemà, esmorzar collectiu: xocolatada per als infants i torrades amb botifarra per als grans; homenatge a la vellesa, celebrat des de 1973, amb ofrena floral a la Verge, missa i dinar. Hi ha una capella dedicada a aquesta Mare de Déu al barri. Festa organitzada per l'Associació de Veïns.
R7 21.9.82:22; 25.9.82:5; 20.9.83:22; 22.9.83:22. IP 12.86.

Festes del barri del Passeig. La vigília, al matí, concurs de dibuix infantil (iniciat el 1982); a la tarda, curses atlètiques i xocolatada. L'endemà, Fira d'Artistes i Artesans amb participació de tot Catalunya (des de 1976). Alguns anys, teatre o concert. Organitzades per l'Associació de Veïns.
R7 26.8.82:5; 9.9.82:4; 21.9.82:6,22; 23.9.82:23; 22.9.83:22; 24.9.83:31. IP 12.86.

Matadepera (Voc) *Ronda de Matadepera.* Excursió pels voltants del poble, organitzada des de 1984 pels Enamorats de la Muntanya.
DI 3.10.84:11. DS 27.9.84:17. IP 5.87.

Mataró (Mar) **Festa del barri dels Molins.* La vigília a la tarda, cercavila amb gegants, nans i la Momerota. Diumenge, cursa popular i xocolatada; a la tarda, jocs i danses infantils. Els altres dies, cantada d'havaneres, festival flamenc... Començà el 1982 i es perdé pels volts de 1985.
MR 24.9.83:8; 27.9.83:6; 27.9.83:8; 29.9.83:8; 30.9.83:8; 1.10.83:8. IP 7.87.

Montcortès (Aj. de Baix Pallars, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*.

Olost (Oso) *Pujada a l'ermita de Sant Adjutori.* Organitzada, des de 1979, pel grup Fem Poble. És una cursa matinal amb sortida de la Plaça Major del poble. Repartiment de coca.
N9 24.9.82:41; 23.9.83:40; 30.9.83:13. IP 2.86.

Pi (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major.*
CD 83*a*. GG 81-85:XV,334,429. IP 6.86.

Pont de Vilomara, el (Aj. del Pont de Vilomara i Rocafort, Bag) *Festa d'Homenatge a la Gent Gran.* La vigília,

espectacle i cinema. L'endemà, cercavila amb trompetes i tambors i "majorettes"; a la tarda, festival d'homenatge amb uns quants espectacles. Organitzada per la parròquia de Santa Magdalena.
R7 25.9.82:31; 22.9.83:23. IP 10.85.

Pujarnol (Aj. de Porqueres, Pes) *Aplec a l'ermita de Sant Patllari*. Organitzat pel Centre Excursionista Banyoles.
DC 64:323. FE 85:57. GG 81-85:III,162,411. HORIZONTES 9.79:4. PLA 46: 366. IP 4.87.

Queralbs (Rip) *Fira de Bestiar*. Sobretot de bestiar gros: vaques, eugues, cavalls; també algunes ovelles. Els assistents són obsequiats amb un esmorzar de muntanya: torrades amb all, botifarra, arengades, cansalada i vi. Rifa d'un pollí. Organitzada per l'Ajuntament des de 1980.
N9 24.9.82:25; 23.9.83:27,40. PD 24.9.83:36. IP 4.86; 11.86.

Sant Cebrià de Vallalta (Mar) *Festa major dels Sants Cosme i Damià*. Cercavila amb gegants i fira.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. IP 1.87.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Ruta de l'Aigua*. Caminada d'uns 25 km per alguns indrets de la costa. Organitzada pel grup Mar i Muntanya (des del 1982).
PD 28.9.82:22. IP 7.86.

Sant Martí Vell (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu dels Àngels*. Hi acudeixen els veïns del barri del Mercadal de Girona.
IP 4.87.

Sant Miquel de Campmajor (Pes) *Festa major, de Sant Miquel*. Dissabte, tir al plat, jocs per a la mainada, ball, etc. L'endemà, actes religiosos, futbol, sardanes, etc.
CD 81*a*. FE 85:59. GG 81-85:III,411. PR 78. IP 4.87.

Sau (Aj. de Vilanova de Sau, Oso) *Periple pantaner de Sau*. Els participants han de fer la travessia de l'embassament de Sau navegant-hi en embarcacions no tradicionals i sense motor, predominant-hi la gresca entre tots. Es fa en dues etapes: dissabte a la tarda se surt de Còdol Dret -terme de les Masies de Roda- i es va fins a Sant Pere de Casserres; l'endemà s'arriba fins al campanar del poble enfonsat de Sau i s'acaba al Club Nàutic Vic-Sau. Celebrat des de 1975 amb alguna interrupció.
N9 3.9.82:8; 22.7.83:12; 2.9.83:31; 16.9.83:17; 29.8.86. IP 1.86.

Sisquer (Aj. de Guixers, Sol) *Festa del Roser*.
SL 87. IP 3.87.

Súria (Bag) *Fira de Mostres*. És tèxtil, ramadera, agrícola, minera i de comerç general. La inauguració és precedida per una cercavila amb banda, "majorettes" i trabucaires. L'any 1980 va començar amb aquesta denominació tot i que és la substitució d'una altra fira més antiga, de bestiar, que estava en crisi. Dissabte al vespre, desfilada de models.
FI 85:55. FI 87:64. R7 17.4.82:16; 2.9.82:7; 4.9.82:15-16; 7.9.82:3; 1.9.83: 7,14; 3.9.83:8,11. IP 2.86; 2.87.

Terrades (Aem) *Aplec de la Sardana al santuari de la Mare de Déu de la Salut*. Organitzat des de 1979 pel Foment de la Sardana Pep Ventura de Figueres. Degustació de tortell i vi dolç i Festa de la Bicicleta, organitzada pels veïns de Llers.
PD 25.9.82:12. IP 6.87.

Torà (Sga) **Fira de Sant Miquel*. Es va deixar de fer cap a 1960.
GG 81-85:IX,132. IP 2.87.

Tortellà (Gax) **Fira*.
GG 81-85:III,391. IP 8.86; 3.87.

Unarre (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*.

Vendrell, el (Bpe) *Mitja Marató del Baix Penedès*. Començà el 1985.
FU 23.8.85:24. IP 2.86; 7.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Cursa popular Ciutat de Vilanova*. Començà el 1979, organitzada per l'Ajuntament.
DV 24.9.82:1,23; 16.9.83:27-28; 23.9.83:25.

Vila-sana (Pur) *Festa major de Sant Miquel*. La vigília, missa en honor de la patrona a la capella de la Mare de Déu de la Cabeça. Balls i actes culturals i esportius.
GG 81-85:IX,412. IP 6.87.

Finals de setembre

Bescanó (Gir) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Començà el 1973. Cercavila amb la Banda Municipal Infantil, concentració dels homenatjats a la Casa de la Vila, sopar de germanor i audició de sardanes. En fer-se el Casal del Jubilat el 1981, la festa va tornar a revifarse ja que algun any no s'havia celebrat.
EN 81-83. PD 8.9.82:11; 15.9.82:11; 22.9.83:8. IP 4.87.

Cassà de la Selva (Gir) *Travessa per les Gavarres*. Organitzada des de 1978 per la Colla Excursionista Cassanenca. L'itinerari, que varia cada any, té un recorregut d'uns 25 km. Celebrada en diumenge.
IP 10.86.

Girona (Gir) *Festa del carrer de Migdia*.
IP 5.87.

Mataró (Mar) *Serenata del carrer de Biada*. A la tarda, xocolatada i sardanes. Sopar al carrer.
MATARÓ 86. MR 23.10.82:2; 26.10.82:7.

Ribes de Freser (Rip) *Marxa infantil*. Organitzada (des de 1973) pel Club d'Esquí Fontalba.
RI 10.10.81:8. IP 4.86; 5.86; 9.87.

Salt (Gir) *Nit del Cremat*. Va començar el 1980, organitzada per Salt Sardanista.
PD 22.9.82:2. IP 8.86.

Sant Just Desvern (Bar) *Festes de Tardor*. Cercavila amb els gegants; al migdia, paella monumental. Fira d'artesans. La vigília de Tots Sants, castanyada popular.
CC 30.10.83. EN 81-83. FE 81:18. MO 22.10.82:37; 5.11.82:37; 12.11.82: 37; 21.10.83:37; 4.11.83:37. PB 87:133. PL 31.10.84:IV. IP 2.86.

Dia variable dins de setembre

Berga (Ber) *Festa de la plaça de Maragall.* Jocs de cucanya, repartiment de coca i xocolata, ball popular amb un acordionista, sardanes, etc.
R7 22.9.83:22. VL 85:62,175. IP 10.85.

Festa dels carrers de la Pinsania, Agricultura i Castellar del Riu. Ball, cursa, jocs de cucanya, xocolatada, etc.
R7 11.9.82:9. IP 10.85.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) **Nit del Bisbalenc.* Al vespre, al passeig, repartiment a dojo de bisbalencs -mena de dolços- i vi bo. Audició de sardanes i cant d'havaneres. Va començar el 1976 i es va perdre cap a 1985.
EN 81-83. FE 85:33. PD 14.9.82:11; 6.9.83:8. IP 5.87.

Casserres (Ber) *Cursa de cavalls.* Organitzada per una quadra del poble, consisteix en diverses curses de cavalls per categories.
IP 11.85; 2.87.

Festa dels Quintos. Consisteix bàsicament en un ball amb espectacle.
R7 21.9.83:22; 13.10.83:23. IP 11.85.

Girona (Gir) *Festa del carrer dels Ciutadans.*
IP 5.87.

Guàrdia de Sagàs, la (Aj. de Sagàs, Ber) *Festa de la Gala al santuari de la Mare de Déu de la Guàrdia.*
CQ 82-84:Ber. IP 2.87.

Lleida (Sgr) *Fira de fòssils i minerals.* Començada el 1982, s'ha anat celebrant amb alguna irregularitat.
MA 16.9.83:12. IP 4.87.

Peralada (Aem) **Festa de la Verema.* Començà el 1961 amb el propòsit de promoure els vins empordanesos i facilitar l'encontre dels diferents cooperativistes. Missa amb oferiment del primer most i elecció de la Reina de la Verema entre les filles dels cooperativistes. S'acabà cap a 1969.
PD 27.1.83:15. IP 6.87.

Sabadell (Voc) *Festa major del barri de la Plana del Pintor.* Va començar el 1980. Diumenge, cursa popular pel barri, cercavila amb cap-grossos, concurs de carrers guarnits, confecció d'un pastís gegant, etc. Final de festa amb focs artificials.
DS 14.9.83:8; 17.9.83:14; 20.9.83:8; 15.9.84:2,13; 18.9.84:9; 20.9.84:19; 21.9.84:9; 21.9.84:10. FE 86:4,83-86. IP 7.87.

Salt (Gir) *Festa del Casal de Jubilats.* Dinar de germanor i acte d'homenatge. Començà el 1975.
PD 9.9.83:4. IP 8.86.

Sant Celoni (Vor) **Fira.* Era vigent el s. XIV.
GG 81-85:VI,320.

Sant Cugat del Vallès (Voc) **Fira de Setembre.* Perduda abans de 1939.
GG 81-85:VI,114. IP 7.87.

Sant Jordi Desvalls (Gir) *Aplec a l'ermita de Sant Feliu del veïnat de Diana.* Iniciat el 1985, es fa en diumenge.
DC 64:375. IP 4.87.

Secuita, la (Tar) **Festa de la Verema o del Vi.* Elecció de pubilla i d'hereu, cercavila, ofrena de fruits a la Mare de Déu, pregó, concurs de raïm i sardinada. Tingué lloc per primera vegada el 1967 i es feia cada 2 anys.
DT 14.9.78; 5.9.82:10; 11.9.82:11; 18.9.82:11; 21.9.82:12. IP 2.87.

Sitges (Gaf) *Festa de la Verema.* Concurs de trepitjadors de raïm (des de 1979), degustació lliure de la font del vi i elecció de pubilla. Va començar el 1961 aprox.
CC 7.9.79:6. DB 8.8.71; 11.8.72; 12.9.72; 20.2.77; 8.9.79:6. DV 16.9.83:12; 4.11.83:12. GG 81-85:V,289. MAYMÓ 80*b*:37. MO 16.9.83:33. PB 80:48-49. PB 87:19. SZ 82:217. VA 14.9.79:22. IP 5.87.

Terrades (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut.* Hi van veïns de Fortià, Riumors i Roses un diumenge de setembre.
IP 6.87.

Valls (Aca) **Fira.* Concedida el 1331 pel rei Alfons III.
GG 81-85:VII,314. IP 12.86.

Vilac (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) **Festa de l'Ovella.* Els prats del poble acollien milers de caps de bestiar. Antigament, el dia que el bestiar baixava de la muntanya, el qui havia llogat el camp donava una ovella, la qual era cuita i menjada pels pastors i per tot el poble.
GG 81-85:XVI,234. IP 11.86; 7.87.

Vilanova de Sau (Oso) *Trobada Infantil de Pesca.* Hi participen societats d'Arbúcies, de Sant Hilari Sacalm i de Granollers. Va començar el 1982.
PG 24.9.82:25. IP 10.86.

Festes entre setembre i octubre

Alella (Mar) *Homenatge a la Vellesa.* Concentració dels avis al casal El Caliu, missa i dinar de germanor. Se celebra des de 1942.
MR 21.9.83:5. IP 9.86.

Cabrera de Mar (Mar) *Festa d'Homenatge a la Vellesa.* Missa, espectacle i àpat d'homenatge. Se sol fer el darrer diumenge de setembre o el primer d'octubre.
EN 81-83. IP 7.86.

Espluga de Francolí, l' (Cba) *Festa de la Verema de la Conca de Barberà.* Instaurada el 1970 pel Casal de l'Espluga, que l'organitza juntament amb les cooperatives agrícoles de la comarca. Pregó de germanor i Ball del Raïm. Festival infantil, xocolatada, elecció de la pubilla -que porta l'atribut de la banda- i del "piador" -el qui trepitja el raïm. Coca de recapte i degustació dels vins de la comarca. Al pavelló d'esports, guarnit amb raïms i ceps, s'instaHa una font de vi. Ofrena de les claus dels cellers de la comarca a la pubilla. És una festa comarcal centrada a la vila però també amb actes celebrats cada any en una població diferent, que és anomenada pubilla de la festa. Es trepitja raïm i

s'obté el primer most de l'any. Concursos de raïm, de vi i de fotografia (des de 1977). A partir de 1984, Mostra del Vi i dels Productes del Camp. Cursa de bicicletes.
CI 17.9.83:4; 1.10.83:6; 27.7.84:4; 7.9.84:3; 21.9.84:6. CQ 82-84:Cba. DT 18.9.82:10; 21.9.82:12; 30.7.83:13; 4.9.83:13; 11.9.83:12; 16.9.83:13; 17.9.83:10,13. EN 81-83. GG 81-85:IX,307. MA 21.9.82:20; 23.9.82:17. MO 16.9.83:33. NO 7.80:20; 10.80:15-24. SZ 82:234. IP 4.85; 3.87.

Garriga, la (Vor) *«*El Plany de Sant Esteve*». Narració-representació litúrgico-popular del martiri del sant, començada pels volts de 1959. La va instaurar Josep Maurí i la va continuar amb intermitències la fundació que porta el seu nom. És una epístola del s. XIII amb una glossa popular, mig cantada -a dues veus que s'alternen- i mig representada. Tenia lloc un diumenge, entre el 15 de setembre i el 15 d'octubre, a la tarda, a l'església de la Doma.
CQ 82-84:Vor. DB 5.9.64. N9 23.9.83:31. TE 8.9.65:10. IP 11.86.

Gurb (Oso) *Festa del barri de l'Amistat*. Esmorzar de germanor amb xocolatada i curses de bicicletes. Al ball de la tarda s'hi fa una rifa. Alguns anys, dinar col·lectiu. Començada a organitzar el 1981, és poc consolidada encara.
N9 24.9.82:43; 1.10.82:9; 16.9.83:40; 23.9.83:24. IP 10.86.

Igualada (Ano) *Festa del Vot de Poble*. La corporació municipal s'encarrega oficialment cada any de renovar el vot de poble fet a Montserrat portant-hi un gran ciri. Molta gent els acompanya amb carros engalanats.
IP 1.87.

Malla (Oso) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Començà el 1973. Espectacle i dinar de germanor.
EN 81-83. N9 7.10.83:17. IP 10.86.

Masó, la (Aca) **Festa de les Plegadores*. La producció més important del poble són les avellanes. Quan la feina de la collita encara no estava mecanitzada, un centenar de noies de la Franja d'Aragó hi anaven a ajudar i, quan la temporada s'acabava, se'ls feia aquesta festa d'homenatge. Elecció de les més formoses, ball, cursa ciclista, etc. Es va perdre cap a 1977.
IP 2.87.

Sabadell (Voc) *Saló de l'Habitatge*. Organitzat des de 1983 pel Gremi de Constructors d'Obres de Sabadell.
DS 25.10.83:3; 31.10.84:11.

Santa Cristina d'Aro (Bem) *Festa de la Tercera Edat*. Va començar el 1982, organitzada pel Centre Recreatiu i Esportiu Cristinenc.
PD 18.9.83:2. IP 7.86.

Sant Fruitós de Bages (Bag) *Festa dels Quintos*. Recuperada el 1983 després d'alguns anys de no fer-se. Elecció de pubilla, cursa popular, xocolatada per als presents i ball. Se sol fer un divendres.
R7 18.6.83:8,39. IP 12.86.

Sant Quirze del Vallès (Voc) *Festa del Most*. Recuperada el 1985, reprodueix la collita del raïm i l'elaboració del vi tal com es feien antigament. La població havia estat una zona vitivinícola.
IP 6.87.

Ullastrell (Voc) *Festa del Most*. S'havia celebrat tradicionalment fins a finals dels anys 60 i es va recuperar a partir de 1983.
DI 24.9.83:2; 27.9.83:10. IP 10.86; 6.87.

Festes de tardor

Camps (Aj. de Fonollosa, Bag) *Festa de les Noies*. En el ball de vetlla, les noies escullen parella. Balls de la Patata i del Fanalet. Celebrada des de 1971 aprox.
R7 5.11.82:11; 3.11.83:19. IP 12.86.

Martorelles (Vor) *Concurs de pintura ràpida*. Iniciat el 1983, té com a tema pintar la vila a la tardor.
PG 17.11.83:14. PR 86. IP 11.86.

Montornès del Vallès (Vor) *Mostra d'Art Contemporani*. S'inicià el 1984. Pintures, escultures, tapissos... Dura 15 dies.
IP 11.86.

Sant Antoni de Calonge (Aj. de Calonge de Mar, Bem) *Homenatge als Vells*. Iniciat el 1977. Ofici cantat, dinar de germanor i repartiment d'obsequis.
PD 3.11.82:11. IP 5.87.

Terrades (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut*. Hi va gent d'Espolla i de Sant Climent Sescebes abans de la verema.
IP 6.87.

Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut. Hi van els veïns de Capmany després de la verema.
IP 6.87.

Terrassa (Voc) *Fira del Dibuix*. Organitzada pels Amics de les Arts i Joventuts Musicals des de 1979.
DI 1.10.83:7; 8.10.83:9; 29.9.84:11; 6.10.84:10. DS 5.10.84:16. IP 6.87.

Valls de Torroella (Aj. de Navàs i de Sant Mateu de Bages, Bag) *Festa de Comiat dels Quintos*. Futbol a la tarda i ball de vetlla al vespre. Només es fa l'any que hi ha quintos al poble.
R7 5.11.83:7. IP 1.87.

1

Begudà (Aj. de Sant Joan les Fonts, Gax) **Festa de Sant Grau.*
DC 64:44. IP 3.87.

Tàrrega (Urg) *Fira de la Construcció.* Des de 1979.
CQ 82-84:Urg. DT 29.9.82:20. GG 81-85:IX,172. MA 10.9.82:11. MO 1.10.82:37.

Ulldecona (Mon) **Fira.* Començà el 1346 per un privilegi de Pere el Cerimoniós.
GG 81-85:XIII,324.

2

Barcelona (Bar) **Festa del Sant Àngel Custodi.* Fira de magranes i castanyes al Portal de l'Àngel. Es féu a principi del s. XX.
MO 1.10.82:35. PB 80:52-53.

Castellterçol (Vor) **Aplec a l'ermita de Sant Llogari.* L'ermita era a la casa la Sala. Ball a l'era amb acordió, Ball de Bastons i rifa de coques. Es perdé el 1935. L'any següent, durant la guerra, es cremà l'ermita.
IP 4.86.

Seròs (Sgr) **Festa del Sant Àngel "fart".* Es va perdre el 1977. Curses ciclistes i pedestres.
IP 9.86.

3

Su (Aj. de Riner, Sol) *Festa a la capella de Sant Francesc.* La capella és a la masia de Fornells.
SL 87. IP 3.87.

4

Aubèrt (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Aplec al pedró de Sant Francesc d'Assís.* Situat al pla Bataller, amb un altar de pedra al davant. Missa de campanya.
IP 10.85.

Tortosa (Beb) *Festa major de Sant Francesc d'Assís al raval de Jesús.* Dies abans de la jornada principal, repartiment de panoli pels horts i canalets i pels carrers del barri. Pregó, concentració i desfilada de carrosses, cercavila amb banda de música, Cuca Fera, nans, etc.; i ofrena de flors i fruits a sant Francesc. Un dels dies preliminars és dedicat a la tercera edat, amb diversos actes d'homenatge i una baldanada. Concurs de guinyot -joc de cartes-, bou embolat i festival folklòric. El dia de la festa, processó, un cop acabada la missa, en honor del sant. Un dels dies que segueixen el principal, paella popular per a tot el poble.
El 29.9.83:5; 6.10.83:3; 26.9.84:8. VB 30.9.83:8; 28.9.84:12.

Diumenge següent al 4

Vallirana (Bll) *Aplec a l'ermita de Sant Francesc d'Assís.* Recuperat el 1984 amb motiu de la inauguració de la nova creu de terme de l'Ordal. El dia de celebració no és del tot fixat.
DC 64:468. FU 1.87:47. PR 84.

Vic (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Francesc-s'hi-moria.* Es recuperà el 1980. Segons conta una llegenda, recollida per mossèn Jacint Verdaguer, sant Francesc d'Assís, en el seu pas per Catalunya, s'havia aturat on ara hi ha aquesta ermita, la qual pertany a la parròquia de Calldetenes.
AU 27.9.80. N9 26.9.80. IP 10.86.

5

Pobleta de Bellveí, la (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Fira.* Parades de bestiar de llana i boví -no tantes com abans-, roba, eines del camp, herbes... Per esmorzar, típica girella -botifarra d'arròs, pa i saïm. Antigament tenia una duració de 3 dies, cadascun dedicat a un bestiar concret: el primer, a xais i ovelles i a concretar els camps de pastures per a l'hivern; el segon, a bestiar oví; i el darrer, a cavalls, mules, rucs i porcs. Segons Madoz, a mitjan s. XIX també es comerciava en

draps i més gèneres tèxtils. S'hi havien concertat nombrosos matrimonis.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. FI 86:59. RA 3.83:12. IP 8.85; 4.86; 6.87.

Diumenge pròxim al 6

Fontsagrada (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

6

Bellvís (Pur) *Romiatge al santuari de la Mare de Déu de les Sogues*. Des del s. XVI el santuari havia servit de convent als trinitaris, tot i que ja n'hi ha documentació el s. XIII.
FA 79:135-137. GG 81-85:X,422.

Jonquera, la (Aem) **Festa del Sis d'Octubre*. Celebrada des de 1874 fins a 1936, es commemorava la resistència de la vila a l'atac carlista de 1873. Processó fins al cementiri, on es feia una ofrena floral al monument erigit per recordar la feta.
IP 6.87.

Ordino (And) **Fira*.
CM 83:29.

Organyà (Aur) **Aplec a l'ermita de Santa Fe*. Es va perdre cap a 1980.
CAMPS 81:71. DC 64:278. ESPAR 77:32,103. IP 12.85; 2.86; 5.87.

Diumenge pròxim al 7

Ulldemolins (Pri) *Festa del Roser*. Recuperada el 1982. Durant l'ofertori de la missa, Ball del Roser. A la sortida, Ball de les Majorales, que originàriament es feia en l'elecció i el canvi de les majorales i té l'aire de jota, amb compàs de 3/8. Es balla per parelles, sense que mai formin cap figura. La melodia -interpretada per cobla o gralles- té una frase de dotze compassos, seguida de dues més de vuit. El conjunt es repeteix quatre vegades.
DT 1.10.83:12. VB 1.4.83:12. IP 2.85; 4.85.

7

Ainet de Besan (Aj. d'Alins, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso.

Almenar (Sgr) **Festa del Roser*. La Confraria del Roser l'organitzà fins als anys 20, amb cançons de ronda i pandero.
IP 9.86.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de Sarrià. Festes del Roser*. Gimcana de bicicletes, concursos de pastissos i de paelles, Cursa del Milhenari -organitzada des de 1986 per l'Escola d'Iniciació Esportiva del districte- i campionat de fumadors de cigar -des dels anys 40. Sopars de veïnat i projeccions de cinema en algunes places. El 1982 s'estrenà un drac de tres caps. És una de les festes més antigues del Pla de Barcelona i antigament es feia per Sant Miquel.
DTE III 9-10.83:2. GG 81-85:VIII,237,511. PB 87:130. PE 6.10.84:2. SS 6.86:15. IP 9.87.

Bòrdes, es (Var) *Festa del Roser*.
EN 81-83. IP 11.86.

Gimenells (Aj. d'Alpicat, Sgr) *Festa de la Mare de Déu del Roser*. Teatre i més actes durant 2 dies.
IP 10.86.

Gósol (Ber) *Aplec a la capelleta del Roser*.
EN 84-85. IP 2.87.

Massana, la (And) **Fira*.
CM 83:29. IP 7.87.

Salardú (Aj. de Naut Aran, Var) *Fira de bestiar*. Celebrada en unes prades prop del poble. Hi acudeixen també bastants marxants.
CD 86*b*. FI 86:60. GG 81-85:XVI,270-271. MO 7.10.83:37. IP 10.85.

Sant Martí Vell (Gir) *Pujada a peu al santuari de la Mare de Déu dels Àngels*. Missa i dinar de germanor. Especialment hi acudeix gent de Madremanya.
FE 85:57. IP 4.87.

8

Cretes (Mat) *Festa major de Santa Pelàgia*. El segon dia dels 5 que dura, dedicat a la Mare de Déu de Misericòrdia, anada fins a la seva ermita, on se celebra missa. El penúltim dia i l'últim, vaquetes.
GG 81-85:XI,366. ROCCA 81:143. IP 1.97.

Vielha (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Fira de bestiar*. Hi acudeix molta gent, que hi pot trobar aliments, roba, eines, etc. Actualment hi ha poc bestiar.
CD 86*b*. GG 81-85:XVI,212. MO 7.10.83:37. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Diumenge pròxim al 10

Vilanova del Vallès (Vor) *Festa del Vot de Poble a Sant Sebastià*. Aplec a l'ermita de Santa Quitèria; algun any, participació dels genets d'una hípica local i paella de germanor. S'instituí arran de la pesta de còlera de 1850-1860.
PG 13.10.83:3. IP 12.85.

10

Térmens (Nog) **Fira de bestiar*. Es perdé durant la guerra de 1936-1939.
GG 81-85:X,423. IP 7.87.

11

Bellver de Cerdanya (Bce) *Fira d'Octubre*. Concursos de bestiar boví, cavallí, oví i porcí i d'habilitat de tractoristes.
CD 83*a*. FE 86:60. GG 81-85:XV,334. MO 7.10.83:37. RU núm.41,81:7-8.

Catllar, el (Tar) *Festa votada de Sant Nicaset*. Cercavila, Ball de Gegants amb cap-grossos i solemne missa vespertina. Es va instituir el 1812 quan el poble va quedar lliure d'una epidèmia de pesta.
DT 9.10.82:14; 7.10.83:12. GG 81-85:VII,110. IP 1.86.

Diumenge abans del 12

Callús (Bag) *Festes de Tardor*. Actes de dissabte a dilluns. Diumenge, cercavila, xocolatada, sardanes i teatre. Dilluns, cinema i festival infantil. Aplec de sardanes (des de 1983). Començaren pels volts de 1972, organitzades pel Grup d'Animació.
EN 81-83. R7 2.1.82:sup.XXVII; 5.10.82:22; 6.10.83:23; 7.10.83:4. IP 12.86.

Castellbell i el Vilar (Bag) *Homenatge a la Vellesa*. S'inicià el 1980. Els avis de més de 70 anys són obsequiats amb rams de flors i una medalla. L'acte més lluït és la proclamació de les pubilles locals.
R7 2.10.82:10; 1.10.83:7. IP 9.85.

Diumenge pròxim al 12

Miravet (Reb) *Festa major de la Mare de Déu de Gràcia*. Ofrena de flors a la Mare de Déu, curses populars, sardinada, jocs de cucanya, etc. Dura 3 dies.
CQ 81-85:Reb. DT 15.10.82:16; 12.10.83:12. GG 81-85:XI,365. IP 8.85:1.87.

Premià de Dalt (Mar) *Festa del barri del Remei*. Concert, recital de flamenc, cercavila, competicions de futbol sala, jocs infantils i, al vespre, ball amb orquestra.
MR 9.10.82:2; 12.10.82:2; 15.10.83:6. IP 6.87.

12

Albatàrrec (Sgr) *Festa major del Pilar*.
GG 81-85:X,125,495. IP 9.86.

Arròs (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Pilar*. L'edifici, del s. XIX, és a tocar del poble. Després de la missa, cant de la salve i dels goigs.
EN 84-85. IP 10.85.

Barcelona (Bar) *Festa de la Verge del Pilar*. Organitzada per les cases regionals espanyoles establertes a la ciutat, amb una desfilada de grups folklòrics per la Rambla i ofrena de flors al peu del monument de Colom.
AT 86. PE 12.10.84:2.

Benissanet (Reb) *Festa de la Mare de Déu del Pilar*. Novena, baixada de la imatge en processó al poble i cant del rosari en català amb acompanyament de la banda de música. La imatge és retornada a la capella per Tots Sants.
BLADÉ 82:44. EN 84-85. IP 8.85.

Cal Rubió (Aj. de Santa Margarida i els Monjos, Ape) *Festa major*. Durant la missa, ofrena de fruits del camp. Gimcana de bicicletes (des de 1982), concurs de coques i traca. Al vespre, cercavila de foc amb els diables de Santa Margarida i el drac dels Monjos. Exhibició folklòrica amb grups de la comarca i focs artificials. L'endemà al vespre, xocolatada i havaneres. Dura 3 dies.
EN 81-83. FU 11.10.85:29; 10.10.86:19,21. GG 81-85:V,477. 3V 8.10.82:7; 7.10.83:8.

Castellar del Vallès (Voc) *Festa per als Avis*. Organitzada per l'Agrupació Sardanista Amics de Castellar.
DS 12.10.84:12. IP 1.87.

Castellcir (Vor) *Festa de la Mare de Déu del Pilar*. Aplec a l'ermita de la casa de pagès la Talladella. Després de la missa, coca, xocolata i vi dolç per als presents.
IP 11.85.

Castell d'Aro (Bem) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei*.
CONSTANS 54:159. DB 16.10.69. FE 85:34. PLA 57:313. IP 5.87.

Castilló de Sos (Ari) *Festa major de la Mare de Déu del Pilar*. Ball Pla, en el transcurs del qual es fa el canvi de majordoms. També, Ball de Mocadors, ballat per homes solters amb la imatge de la Mare de Déu del Pilar. Dura 3 dies.
GG 81-85:XII,475. IP 5.87.

Cistella (Aem) *Festa major, del Pilar*. Eixint de missa, sardanes; a la tarda, sardanes i ball. Antigament es feia el 15 d'agost.
FE 85:23. GG 81-85:IV,495. PD 8.10.83:28. IP 6.87.

Cornellà de Llobregat (Bll) *Festa major del barri de Sant Ildefons*. Homenatge al pensionista i al jubilat, cantada d'havaneres, focs artificials, ball de festa major, etc.
EN 81-83. PL 12.10.82:8. IP 5.87.

Escala, l' (Aem) *Aplec del barri del Camp dels Pilans*. Repartiment de coca dels Pilans després de les sardanes de la tarda.
PD 8.10.83:28; 12.10.83:2. IP 6.87.

Faió (Reb) *Romeria a l'ermita de la Mare de Déu del Pilar*.
IP 1.87.

Febró, la (Bca) *Diada del Fesol*. Creada el 1982 per un restaurant local. Repartiment de truita de fesols a tots els assistents i concurs de plats amb fesols.
DT 5.10.82:14; 12.10.83:11; 16.10.83:11. IP 3.87.

Flaçà (Gir) *Festa major*. La vigília, campionat de botifarra (des del 1979). L'endemà, ofici cantat. Dissabte següent, tir al plat (des de 1980). Diumenge, havaneres.
EN 81-83. FE 85:55. PD 2.10.82:31; 9.10.82:17; 8.10.83:14. IP 8.86.

Fraga (Bci) *Festes del Pilar*. Pregó i sortida de les comparses de gegants i les xarangues. Deixen anar bous, que després poden torejar els joves. Ofrena de flors i fruits a la Mare de Déu, missa solemne "baturra" i desfilada de carrosses. Duren 5 dies.
GG 81-85:X,468,496. MA 8.10.82:20-21; 21.8.83:8; 7.10.83:17. VC 3.12.83:4. IP 4.87.

Girona (Gir) *Festa major del barri de Pedret.* Ofici amb acompanyament d'orquestra a la capella de Pedret, regates de "surf", sardanes i vermut. A la tarda, ball de fi de festa, a la mitja part del qual es fa una rifa de pernils i xampany. Els altres dies, concursos de dibuix i pintura (des de 1979), xocolatada i cant d'havaneres amb cremat. Es recuperà el 1978 després de 60 anys de no fer-se. Dura 4 dies.

FE 85:56. GIRONA 85:72. PD 9.10.82:20-21; 10.10.82:2; 7.10.83:5; 9.10.83:7; 11.10.83:2. IP 5.87.

Igualada (Ano) *Festes del Pilar al barri de la Font Vella.* Els "cònsols" del barri -una comissió de 15 persones- s'encarreguen de preparar-les. Es guarneixen els carrers i s'il·luminen especialment. La vigília al vespre, cercavila amb els gegants del barri -construïts el 1857-, la parella de nans propis, els dracs i la bandera del barri. L'endemà al matí, matinades per un grup de grallers. A la sortida de la missa solemne, exhibició folklòrica amb Ball de Cercolets, Ball de la Jota pels gegants del barri, traca i enlairament de globus de paper. Diumenge següent, concurs de pintura ràpida (des de 1977). Començaren el 1854.

ELIAS 87:104. IG 24.9.83:1; 8.10.83:18; 12.10.83:3; 15.10.83:3,15; 19.10.83:10; 26.10.83:5; núm.3000,2.84:37; 11.10.84:3; 24.12.84:7; 3.11.84:13; 17.11.84:15. IGUALADA 84; 85. IP 2.86; 1.87.

Joanetes (Aj. de la Vall d'en Bas, Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Mateu.* Havia estat un aplec concorregut que se celebrava el 21 de setembre. Va canviar de data a partir de la seva recuperació arran de la restauració de l'ermita pels volts de 1970.

DC 64:206. IP 3.87.

Llambilles (Gir) *Aplec a l'ermita de Sant Cristòfol del Bosc.* Va començar el 1982. Al migdia, arrossada popular.

FE 85:57. PD 12.10.82:8; 14.10.82:13; 12.10.83:2. IP 4.87.

Papiol, el (Bll) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de la Salut.* Sobretot hi acudeixen veïns de Valldoreix, al Vallès Occidental. Iniciat el 1940.

PB 80:54-55. SERRA 61:42. IP 6.87.

Rosselló (Sgr) *Festa major de la Verge del Pilar.* Processó, missa solemne i jocs de cucanya. Es creà amb motiu d'una epidèmia de còlera.

DC 64:346. GG 81-85:X,495. IP 9.86.

Santa Seclina (Aj. de Caldes de Malavella, Sel) *Aplec.*

SI 22.10.77. IP 6.86; 4.87.

Sant Cugat del Vallès (Voc) **Aplec a l'ermita de Sant Domènec.*

DB 30.9.76:13. LA PRENSA 23.5.76.

Sant Esteve Sesrovires (Bll) *Pelegrinatge del poble a Montserrat.* N'hi ha que hi pugen a peu, però la majoria motoritzats. A la tarda, rom cremat per als presents. Organitzat per la parròquia.

MT 1-4.85:29; 1-4.86:16. IP 9.86; 8.87.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) **Festa de la Mare de Déu del Bon Viatge.* Aplec a la seva ermita, on també es venera sant Elm. Processó marítima. Va ser votada pels jurats de la vila el 1726 i, modernament, es va intentar recuperar el 1955.

DB 11.10.58; 17.10.63; 11.10.64; 16.10.69. GEC 70-81:XIII,214. GG 81-85:IV,484. PLA 57:313. SI 17.10.75. IP 7.86.

Sant Gregori (Gir) *Aplec a l'ermita de Sant Grau.* Dinar de germanor, rifa d'ànecs i repartiment de vi i castanyes. Tradicionalment s'anomena Aplec dels Bous. Es fa l'endemà quan aquest dia s'escau en dissabte.

AM 58:136. CA 12.10.80:15. CC 14.10.76. DC 64:369. FE 81:17. FE 85:58. MO 7.10.83:37. PD 16.7.83:24. IP 11.86; 4.87.

Sant Hipòlit de Voltregà (Oso) *Festes del barri del Pilar.* Els carrers del barri s'engalanen. Al matí, esmorzar amb botifarra i "ossos d'esquena", xocolatada i gimcana infantil; al migdia, processó amb la imatge de la Verge del Pilar i orquestra; després de la missa i de l'oferiment de flors, dinar de germanor; a la tarda, concert i rés del rosari. Els carrers del barri s'engalanen. Diumenge pròxim, cursa atlètica (des de 1979). Dura 3 dies.

N9 10.9.82:37; 8.10.82:13,41; 7.10.83:40; 10.10.83:23; 14.10.83:36. IP 1.86.

Sant Martí Vell (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu dels Àngels.* Hi acudeixen sobretot veïns de Cassà de la Selva.

IP 4.87.

Sant Quirze del Vallès (Voc) *Romiatge a Montserrat.* Si aquest dia cau en diumenge, es fa l'11.

IP 9.86.

Tarragona (Tar) *Festa major del barri del Pilar.*

DT 7.10.82:7; 12.10.83:7.

Terrades (Aem) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut.* Hi van els pobles de Pau, Palau, Vilajuïga, Pont de Molins i Cabanes.

IP 6.87.

Torà (Sga) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Aguda.* Dinar de germanor amb carn a la brasa i botifarres.

CC 16.10.74. CQ 82-84:Sga. EN 84-85. IP 4.79; 10.85.

Torelló (Oso) *Trobada de gegants.* Començà el 1986 com a cloenda de la temporada de l'Agrupació Sardanista, que organitza la festa. A la tarda, audició doble de sardanes.

FE 81:17. IP 10.86; 10.87.

Vilanova de l'Aguda (Nog) *Aplec a l'ermita de Santa Perpètua.* Hi assisteix també gent de Ponts.

EN 84-85.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Passeig amb bicicleta.* Organitzada per la Regidoria d'Esports de l'Ajuntament i la Unió Ciclista Glas des de 1982. Sardinada i refresc.

DV 25.11.83:32. IP 5.87.

Vilaplana (Bca) *Festa major.* La vigília al vespre, correfoc amb diables. El dia principal, matinades amb grallers. Actuació castellera, cursa popular i batalla d'aigua.

EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 11.85.

Diumenge després del 12

Castell d'Empordà (Aj. de la Bisbal d'Empordà, Bem) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* Concurs d'arròs a la cassola, amb assistència de gent de la Bisbal i d'alguns altres llocs de la comarca. A l'ermita hi ha nombrosos ex-vots.

CC 25.10.74. CONSTANS 54:121. CQ 82-84:Bem. DC 64:55. GG 81-85:IV, 495. PD 14.10.79:8; 9.10.82:12; 13.10.82:14; 8.10.83:10; 12.10.83:10. PLA 57:304,306-307. IP 8.86.

Diumenge pròxim al 13

Cogolls (Aj. de les Planes d'Hostoles, Gax) *Aplec de Sant Grau a l'ermita de Sant Pelegrí.* Hi assisteix molta gent, sobretot pagesos, que demanen al sant la protecció per als seus animals -especialment les vaques- tot fent-li ofrena d'una espelma per cada cap de bestiar. L'aplec, que va començar cap a 1900, s'havia perdut i es va recuperar el 1975. Des de 1981, arrossada popular. A la mitja part de les sardanes de la tarda, rifa d'un xai i d'un pernil.

EN 81-83. FE 85:47. PD 7.10.82:15; 14.10.82:16. PLA 57:309. PLANAGUMÀ 83. SI 12.10.75; 14.10.75; 18.10.77; 6.10.78. IP 3.87.

13

Caldes de Malavella (Sel) *Festa del barri de Sant Grau.*

GG 81-85:264. GINESTA 72:156. IP 6.86.

Entreperes (Aj. de Sales de Llierca, Gax) *Aplec de Sant Grau.* Dinar de germanor. La data no és del tot fixa.

CC 14.10.76. DC 64:145. IP 8.86.

Espinavell (Aj. de Molló, Rip) *Fira d'eugues, de cavalls i de muls, al pla de les Planes.* Arribada del ramat procedent de les muntanyes de Rojà, sobre les quals els ramaders de Molló tenen dret de pastura tot i pertànyer a l'Estat francès. Tria de mulats (separació dels pollins de les mares), concurs del bestiar més ben plantat i rifa d'una pollina. La fira dóna per acabada la temporada de pastura d'estiu d'aquest bestiar a les contrades del Vallespir i del Conflent. S'atorga un premi al pagès que hagi estat més desafortunat durant l'estiu.

CC 14.10.79:20; 21.10.79:23. CD 81a. FE 81:17. FE 85:64. FI 86:61. GG 81-85:I,372. MO 7.10.83:37. N9 16.4.82:25; 8.10.82:25; 15.10.82:27; 7.10.83:25; 17.10.83:9; 27.10.86:sup.26. PD 16.10.79:3; 8.10.80; 2.10.82:21; 10.10.82:16; 14.10.82:17; 14.10.83:3. PS 10.79:62-63. SZ 82:242. IP 4.86

Olot (Gax) **Festa de Sant Grau o dels Pagesos.*

OM 22.10.76. PLA 57:161.

Tossa de Mar (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Grau.* Processó i benedicció de la contrada. Hi va també gent de Llagostera.

EN 81-83. EN 84-85. FE 81:17. FE 85:76. GINESTA 72:256. PALAU 52:62-66. PLA 57:198,313,315. SI 18.10.74; 13.10.77; 21.10.78. IP 11.86-4.87.

Valveralla (Aj. de Ventalló, Aem) *Festa de Sant Grau.*

IP 6-87.

Dissabte després del 13

Albons (Bem) *Festa de Sant Grau.* Aplec a l'ermita de Sant Grau. Després de l'ofici -amb orquestra-, sucamulla per als assistents. Diumenge al matí, cercavila amb "majorettes". Diumenge abans, recorregut incògnita d'automòbils (des de 1981). El temple, d'origen romànic, conserva una talla del patró d'estil barroc. No gaire lluny de l'ermita s'han trobat restes arqueològiques.

DB 6.7.72. EN 81-83. EN 84-85. FE 85:33. GG 81-85:IV, 396,495. PD 8.10.82:16; 14.10.82:14; 8.10.83:11. IP 7.86.

Diumenge després del 13

Granollers de Rocacorba (Aj. de Sant Martí de Llémena, Gir) *Festa major de Sant Grau.* Recuperada el 1986.

IP 8-86.

14

Alguaire (Sgr) *Festa de Sant Sadurní i Sant Faust.* Són els patrons de la parròquia. La celebració és principalment religiosa.

IP 3.87.

Pobla de Montornès, la (Tar) *Festa del Vot del Poble, de la Pigota.* Instaurada el 1871: el 14 d'octubre d'aquell any es féu una processó de rogatives amb la imatge de la Mare de Déu de Montornès per fer desaparèixer l'epidèmia que delmava el terme. Ja el 1650 consta que el poble va ser deslliurat d'una pesta per intercessió de la seva patrona. Més actes festius diumenge següent.

BLASI 33:103. DT 8.10.76; 29.9.83:13. GG 81-85: VII,146. IP 12.85.

Viladasens (Gir) *Festa major petita de Sant Calixt.* Tir al plat.

EN 81-83. FE 85:60. PD 15.10.83:10. IP 8.86.

Diumenge pròxim al 15

Vendrell, el (Bpe) *Fires i Festes de Santa Teresa.* Cada dia, matinades amb grallers. Diumenge, cercavila amb els gegants i els nans, Ball de Bastons i Ball de Diables, actuació dels castellers i concurs de colles sardanistes. El 1982 es recuperà transitòriament el Ball de Mossèn Joan de Vic. Al vespre, havaneres amb cremat. Des de 1970 aprox. es tornen a instal·lar parades de maquinària i vehicles agrícoles a la Rambla. Fires monogràfiques especialitzades de diferents sectors, com Expo-energia del Penedès, Fira de l'Habitatge o Expoditec, dedicada a l'ensenyament (des de 1981). També mostres agropecuària i de l'alimentació. S'iniciaren el 1850 i duren tot el cap de setmana.

CI 12.10.84:2. DS 28.9.83:10. DT 26.9.82:9; 16.9.83:4; 1.10.83:8; 9.10.83:13. EN 81-83. FI 86:63. FU 11.10.85; 10.10.86:15; 17.10.86:25-26. GG 81-85:V,163. MO 15.10.82:37; 14.10.83:37. TEIXIDÓ 82. 3V 2.7.82:7; 1.10.82:6; 8.10.82:16-17; 16.9.83:12-13; 7.10.83:11. IP 11.86.

15

Besora (Aj. de Navès, Sol) *Festa de Santa Teresa.*
SL 87. IP 3.87.

Camprodon (Rip) **Fira de Santa Teresa.* Coincidia amb la fi de l'estada del bestiar a la muntanya: 2 dies abans es fa la fira d'Espinavell.
FE 85:63. GG 81-85:I,362. IP 11.86.

Esterri d'Àneu (Pso) *Fira de Santa Teresa o de Tardor.* De tota mena de bestiar: cavalls, bous, ovelles... També hi acudeixen marxants de roba i de més mercaderies. Documentada ja el 1163. Antigament tenia una durada de 3 dies: el primer, dedicat sobretot a bestiar de peu rodó i vacum; el segon i el tercer, a ovelles i porcs.
CD 86 *b*. FI 86:61. MO 7.10.83:37. RA 10.83:22-25. IP 11.85; 6.87.

Fraga (Bci) **Festa de Sant Sabí.* Ball de Coques, d'una gran solemnitat, que es dansava amb una coca a la mà. Els joves havien ballat el Ball de Palitrocs, que anomenaven la Clavellina.
FU 10.10.86:5.

Ripoll (Rip) *Fira de Santa Teresa.* Ramadera, de maquinària, de confecció, d'automòbils i comercial. Antigament, dedicada eminentment a bestiar. S'hi celebra la Fira de l'Ovella Catalana des de 1985.
FE 85:65. FI 86:62. GG 81-85:I,300. MO 15.10.82:37. N9 19.10.82:7; 21.10.83:4. IP 5.86.

Santa Llogaia de Terri (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) *Festa major.*
FE 85:54. IP 4.87.

Sant Pere de Vilamajor (Vor) **Aplec a l'ermita de Sant Elies.*
CANYAMERES 70:128.

Diumenge després del 15

Cantallops (Aj. d'Avinyonet del Penedès, Ape) *Festa major de Santa Teresa.* Teatre i actuació de l'esbart infantil local. Dura tot el cap de setmana.
FU 17.10.86:25. IP 3.86.

Vajol, la (Aem) *Trobada d'Agermanament.* Iniciada el 1981 amb l'organització de l'Associació d'Actes Lluís Companys. Ofrena floral als patriotes catalans al peu d'un monument situat a la ratlla fronterera amb l'Estat francès, al coll de Manrella, i dinar de germanor.
PD 13.9.83:3. IP 10.86.

16

Canillo (And) **Fira.* De bestiar. Es perdé cap a 1965.
CM 83:29. IP 6.87; 7.87.

Freginals (Mon) *Festa votiva al Santíssim.* Processó pels carrers del poble.
EN 81-83. IP 1.87.

Vic (Oso) *Festa de Sant Galderic.* És el patró dels pagesos catalans. Organitzada per la Unió de Pagesos, amb ball, xerrades d'informació agrícola, etc.
N9 8.10.82:25; 30.9.83:27; 7.10.83:25; 28.10.83:40.

Diumenge després del 16

Granollers de la Plana (Aj. de Gurb, Oso) *Festa de Sant Galderic.* Missa i exposició d'hortalisses i herbes medicinals.
IP 10.86.

Diumenge abans del 18

Torn, el (Aj. de Sant Ferriol, Gax) **Romiatge a l'església de Sant Pere i Sant Feliu.*
DC 64:445. IP 9.86.

18

Igualada (Ano) *Festa de Sant Lluc* Els artistes locals festegen el seu patró amb diverses activitats des de 1983.
ELIAS 87:104. IP 2.86; 1.87.

Olot (Gax) *Fira de Sant Lluc.* Dissabte abans, concurs de dibuix escolar (des de 1980). Presentació de les pubilles, nomenades per primer cop el 1977. Diumenge, concurs de tractoristes i cursa popular (des de 1983). El dia de la festa, típica Fira del Dibuix, originada el 1953 o el 1956. Abans de començar, missa dedicada a sant Lluc, amb acompanyament de música i repartiment d'una estampa dissenyada per un artista local. És d'origen medieval: n'hi ha privilegi de 1314, concedit pel rei Jaume II. Es revifà a partir de 1960. Des de 1974 predomina l'exposició de productes industrials, comercials, agrícoles i ramaders. Mostra d'Artesania. Actes paraHels: concursos del millor bestiar lleter (des de 1981) i d'aparadors. Hi ha un dia dedicat a les escoles.
CQ 82-84:Gax. EN 81-83. FE 81:17. FE 85:47. FI 86:63. GG 81-85:III,324. JORDÀ 84. MO 15.10.82:37; 14.10.83:37. N9 21.10.83:23; 27.10.86:sup.8, 21. OL 14.10.82:20-21. OM 18.4.74:18-19. PD 18.9.82:13; 8.10.82:13; 13.10.82:15; 15.10.82:17; 16.10.82:14 i sup.; 5.10.83:10; 13.10.83:sup.; 14.10.83:10. SZ 82:242,244. IP 11.86.

Riner (Sol) **Fira de Sant Lluc.* S'hi adquirien els porcs d'engreix i els adobs químics per a la terra. Celebrada a la bassa de l'Empelt, entre els termes de Riner i de Llobera.
BOSCH 28:158. GEC 70-81:VI,574. R7 14.6.83:14.

Ulldecona (Mon) *Festa de Sant Lluc.* Originada el 1273, quan la població va davallar a l'emplaçament actual. Després de la missa, en honor de sant Lluc, processó pels carrers de la vila. Alternativament es canten les misses d'Antonio Ribera, Perosi i Miquel Querol. El cap de setmana pròxim surten bous. Fins al 1964 era la festa major.
DT 15.10.82:17; 20.10.82:16; 21.10.83:13. IP 10.85; 11.85.

19

Colònia Rosal (Aj. de Berga, Ber) *Festa de la Llar.* Mena de fira d'artesania, pastisseria, arbres, bolets, flors, antigalles, etc., i teatre.
VL 85:179. IP 2.87.

20

Bossòst (Var) *Fira de bestiar.* Sobretot de vaques i cavalls.
GG 81-85:XVI,256. IP 10.85; 11.86.

21

Canet de Mar (Mar) **Festa de les Verges.* Processó des del poble fins a la capella del castell de Santa Florentina, a la qual anaven noies amb rams de flors. Es va perdre a principi del s. XX.
GINESTA 68:166-167. MR 23.7.83:11.

Diumenge després del 21

Valls (Aca) *Fires i Festes de Santa Úrsula.* Exhibició castellera: en aquesta diada es clou el cicle de grans actuacions conjuntes de les colles principals. Cursa popular (des de 1981) i, alguns anys, havaneres. Se celebren des de 1883, i llavors ja hi havia actuacions castelleres.
AV 27.10.81:11. CI 22.10.83:1; 12.10.84:2; 19.10.84:2,4; 26.10.84:2. DT 7.5.82:20; 19.10.83:12. EN 81-83. FE 81:17. MO 22.10.82:34; 21.10.83:37. SZ 82:244. IP 11.85; 12.86.

23

Tírvia (Pso) *Fira de bestiar.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Diumenge pròxim al 24

Blanes (Sel) *Aplec al santuari de la Mare de Déu del Vilar.* Fou instituït com a vot en honor de sant Rafael perquè la vila va ser alliberada de la invasió francesa de 1794. Des d'aleshores i sense interrupció, cada any, l'alcalde llegeix un document de l'època amb què es renova el vot.
CONSTANS 54:73. DB 5.8.73. GINESTA 72:132-133. PLA 46:238. PLA 57:303. RC 21.10.78. IP 11.86.

Igualada (Ano) *Festa de Sant Antoni M. Claret.* Sant Antoni M. Claret és el patró del ram tèxtil, indústria molt estesa a la ciutat.
ELIAS 87:104. IG 22.10.83:7; 26.10.83:5; 24.10.84:8. IP 2.86; 1.87.

24

Arbúcies (Sel) *Festa d'Homenatge als Jubilats.* Se celebra des de 1974. Dinar de germanor.
PD 11.6.82:10. IP 7.86.

Colldejou (Bca) *Festa major de Sant Rafael.* Processó. Dura 2 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 10.85.

Sant Ferriol (Gax) *Festa major.*
GG 81-85:III,412. IP 3.87.

Dissabte després del 24

Banyoles (Pes) *Festa major de Sant Martirià.* Sant Martirià és el patró de la ciutat. Divendres a la tarda, Ball de Passada: cercavila amb gegants, cap-grossos i cavallins, amb orquestra. Dissabte, algun any, teatre. Diumenge al matí, concurs de colles sardanistes (des dels anys 50). Algun any, cursa ciclista i travessia de l'estany nedant i en regata. Dilluns al matí, concert de música per a cobla. Cada dia, ballades i concerts de sardanes amb les millors cobles del moment. Els gegants foren comprats el 1949 per subscripció popular i en substituïren uns altres de 1916, cremats el 1936. El darrer dia, focs artificials al llac.
EN 81-83. FE 81:17. FE 85:53. GG 81-85:III,156,411. MO 21.10.83:37. MOSTRARI 85:25,56. MURLÀ 84:116-117. PD 23.10.82:2,28; 24.10.82:2; 27.10.82:27; 7.4.83:12; 15.10.83:30; 21.10.83:sup. RV 10.77; 1.11.77. SZ 82:245, 247. IP 4.87.

Diumenge pròxim al 25

Reus (Bca) *Festa de Sant Bernat Calbó.* Els Amics de Sant Bernat Calbó celebren una missa a l'església prioral de Sant Pere. Besada de les relíquies.
DT 27.10.82:11. IP 1.86.

25

Reus (Bca) *Festa de Sant Bernat Calbó al barri de Fortuny.*
DT 27.10.82:11. IP 1.86.

Diumenge després del 25

Torn, el (Aj. de Sant Ferriol, Gax) *Festa de l'Aparició al santuari del Collell.* Festa principal del santuari. L'ofici del migdia sol ser presidit pel bisbe de Girona.
CC 25.10.72; 25.10.73; 25.10.74. CD 81*a*. FE 85:48. PI 81:39. SI 23.10.74; 25.10.74; 30.10.75. IP 9.86.

26

Bellvís (Pur) *Festa major.* Festa en honor de la Mare de Déu de les Sogues, patrona de la vila. Missa, processó, ball amb orquestra, xaranga, atraccions... El tercer dia dels 4 o 5 que dura, castell de focs i concurs de sardanes.
EN 81-83. GG 81-85:X,422,496. IP 6.87.

28

Ponts (Nog) **Fira.*
RECULL 84:9.

Tamarit de Llitera (Lli) **Fira*. D'origen medieval, havia tingut una ressonància comarcal. S'hi podien comprar aliments, roba..., però sobretot bestiar.
IP 8.86.

Diumenge després del 28

Mataró (Mar) *Aplec a l'ermita de Sant Simó*. La vigília, a la tarda, cercavila pel barri; al vespre, havaneres i cremat. L'endemà, davant l'ermita, els pastissers de Mataró venen "sabres": pastís especial de la festa en forma de sabre.
AM 58:136-137. CA 28.10.79:8. CRÒNICA DE MATARÓ 24.10.81:1-3. DB 31.10.64; 30.10.65; 2.11.66; 1.12.68; 4.11.73:49. FE 81:18. GG 81-85: VI,389,390. GINESTA 68:98. IBERN 86:97. MO 28.10.83:37. MR 28.10.82: 2; 30.10.82:2,15; 29.10.83:4,14.

29

Aransís (Aj. de Gavet de la Conca, Pju) *Festa major*. Jocs per a la canalla i ball.
IP 6.87.

Argelaguer (Gax) **Festa de la Germandat de Sant Narcís*. No se celebra des de 1980 aprox.
FE 85:45. IP 8.86.

Girona (Gir) *Fires i Festes de Sant Narcís*. Durant una setmana, multitud d'actes festius. La vigília, pregó i penjada d'en Tarlà -un personatge fet amb drap i palla- entre dos balcons. Els altres dies, concurs de paletes de la zona (des de 1981), festival de patinatge artístic, concurs de pintura ràpida infantil (des de 1974), cantada d'havaneres, teatre, concurs de pesca infantil, trobada de gegants (des de 1982), cercavila i concurs d'hípica (des de 1951 aprox.). Fira agrícola i comercial, que celebrà la primera edició el 1932, i Fira del Dibuix i la Pintura. Marxa cicloturista (des de 1981), concursos de colles sardanistes (des de 1941 aprox.) i de sardanes revesses i cursa popular del Carrer Nou (des de 1979). Com a cloenda, focs artificials. Al parc de la Devesa, important fira d'atraccions. Són ja documentades el s. XIII i el rei Martí els concedí un privilegi l'any 1399. A partir de 1732 se celebren sempre aquests dies. La cursa de braus data de 1897. Després de la Guerra Civil es van recuperar el 1950. Duren 8 dies.
AR 80:146-147. CC 4.11.79:19. EN 81-83. FE 81:18. FE 85:56. FI 86:66. GG 81-85:III,411. GIRONA 85:72. MO 26.10.82:37; 28.10.83:37; 4.11.83:37. PD 3.10.82:24; 8.10.82:3,26; 9.10.82:11; 12.10.82:7; 15.10.82:12; 21.10.82: 23; 22.10.82:53; 27.10.82:7; 28.10.82:7,sup.; 29.10.82:25; 30.10.82:2,8,28; 31.10.82:2,8,23-24; 3.11.82:2; 4.11.82:8; 5.11.82:4; 6.11.82:7; 7.11.82:2,7; 27.9.83:4; 29.9.83:23; 5.10.83:20; 6.10.83:5,24; 8.10.83:4-5; 12.10.83:4; 15. 10.83:25; 25.10.83:39; 27.10.83:5; 28.10.83:2; 29.10.83:2; 30.10.83:2,4, sup.3-4; 1.11.83:2-4; 2.11.83:2,5; 3.11.83:2; 4.11.83:4; 5.11.83:2,4; 6.11.83: 2,21; 10.11.83:23; 22.11.83:4. SI 28.10.79:20. SZ 82:245. IP 5.87.

Tivissa (Reb) **Fira*. Antiga fira de bestiar que es va transformar en festa però va acabar desapareixent.
GG 81-85:XI,365. TIVISSA 84:157. IP 1.87.

Viver (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festa de Sant Narcís*. Missa a l'ermita, situada a uns 2 km de la parròquia.
IP 4.87.

31

Gósol (Ber) *Fira*. Dedicada tant a bestiar domèstic com a quincalla, productes agrícoles, vehicles, etc., és la que inicia el cicle tradicional de l'Alt Berguedà: l'endemà, a Guardiola de Berguedà; el dia 2, a Bagà; i acaba amb la de la Pobla de Lillet, el 3. Antigament venien bous procedents de la Vall d'Aran.
GG 81-85:II,314. R7 3.11.83:8; 5.11.83:10. VL 85:62,215.

Prullans (Bce) **Festa major de Sant Quintí*. Perduda abans de 1960.
GG 81-85:XV,341. IP 12.86.

Principis d'octubre

Castellar del Vallès (Voc) *Marxa excursionista infantil de regularitat*. Va començar el 1961 aproximadament organitzada per la Secció Excursionista de l'Ateneu Castellarenc.
DS 20.10.83:19; 5.10.84:12. IP 1.87.

Figueres (Aem) **Marxa de l'Empordà Ruta del Vi*. Organitzada pel Centre Excursionista Empordanès des de 1979 fins a 1986.
PD 27.10.83:9. IP 10.87.

Roda de Ter (Oso) *Pedalada popular*. Començà el 1983.
N9 30.9.83:40. IP 1.86; 10.86.

Tona (Oso) *Cursa ciclista Trofeu Vila de Tona*. Començà el 1982. Cursa popular organitzada per la Unió Ciclista i que se sol fer a principis o mitjans de mes.
N9 16.7.82:41. IP 10.86.

Primer dissabte

Benissanet (Reb) *Festa de les Sénies o de Sant Roc*. Organitzada pels pagessos arran d'una epidèmia ocorreguda fa 2 segles i de la qual es deslliuraren per la intercessió de sant Roc. Missa i repartiment de coques beneites de Sant Roc i vi. A la tarda, cóssos de cavalls. Per cobrir despeses es munta un servei de plats típics: guatlles, cargols amb salsa, tripa... Les Sénies van ser habitades fins al 1936. Antigament es feia el 12 de febrer.
BLADÉ 82:45. CS 82-83,núm.33:23. DC 64:50. EN 81-83. GG 81-85:XI, 158. MO 30.9.83:37. IP 8.85; 1.87.

Berga (Ber) *Festa del Camí del Roser*. Cercavila de disfresses, ball per a la mainada, xocolatada i coca, sardanes, ball amb cremat... Surt una Cuca Fera.
GG 81-85:II,259. R7 29.9.83:23. VL 85:62,175. IP 10.83; 2.87.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Aplec de la Sardana*. Se celebrà de 1971 fins a 1980 i es recuperà el 1984. A la nit, concert de cobla al parc de Can Boixeres.
FE 81:8. PB 87:20. IP 1.87.

Vilallonga del Camp (Tar) *Fira de joguines i quincalla*. Organitzada pel Centre Recreatiu, dura el cap de setmana.
CD 86*a*:152. DT 1.10.83:13. EN 81-83.

Primer diumenge

Abella de la Conca (Pju) *Festa major del Roser*. Tir al plat i ball. A l'església parroquial de Sant Esteve, romànica, hi ha un retaule del s. xv, de l'escola de Pere Garcia de Benavarri, dedicat al Roser.
CD 86*b*. EN 81-83. IP 8.85; 11.85.

Aiguafreda (Vor) **Aplec dels Vespistes*. Va començar el 1959 amb la reunió de molta gent que menava la popular Vespa.
DN 5.9.59; 24.10.64. VS 23.12.67; 20.4.74. IP 11,85.

Ametlla de Casserres, l' (Aj. de Casserres, Ber) *Festa del Roser*. Dissabte, jocs i divertiments infantils. L'endemà, missa i ball.
R7 29.9.83:23; 4.10.83:9. IP 11.85.

Arbolí (Pri) *Festa major*. Xocolatada per als nens, homenatge a la vellesa (des de 1979) i concurs de baldufes (des de 1982).
AV 2.10.87:20. DT 30.9.82:13; 19.9.83:12. IP 2.85.

Arcavell (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa major*.
CD 87*a*. DC 64:22. IP 9.86; 5.87.

Arcs, els (Aj. de Bellvís, Pur) *Festa major*. Abans se celebrava el 17 de gener i es va traslladar a la diada actual per raons climatològiques.
IP 10.87.

Arenys de Munt (Mar) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei*.
CC 10.10.73. CQ 82-84:Mar. GINESTA 68:258. IP 6.87; 7.87.

Aubèrt (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major del Roser*. Repic de campanes, processó de la capella del Roser fins a la parroquial, missa amb orquestra, cant dels goigs i retorn en processó fins a la capella. L'endemà, festa votiva de Sant Roc, processó amb la seva imatge i cant dels goigs; després, vi i coca per als presents.
GG 81-85:XVI,239,390. IP 10.85; 11.86.

Balsareny (Bag) *Aplec del Roser a l'ermita de Sant Ramon de Ferran*. L'ermita, romànica, està adossada a la masia Sobirana. Hom obsequia amb coca i vi bo els assistents.
BURON 77:91. R7 30.9.82:23; 2.10.82:9; 29.9.83:22.

Banyeres del Penedès (Bpe) *Festa del Most*. Començà el 1984 a iniciativa de la Societat Nova i la Cooperativa Agrícola. Cercavila amb els carros i les bótes al mig de la plaça. Sobre un remolc es porta a terme la trepitjada de raïms, se'n beneeix el suc i s'ofereix al poble.
IP 2.86; 11.86.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de la Teixonera, a Horta-Guinardó*.
DTE VIII 9-10.83:3. LLISTAT s.d. PB 87:20. IP 10.87.

Festa major del barri del Congrés.
AT 86. LLISTAT s.d. PB 87:20.

Festa major del barri d'Hostafrancs. El patró del barri és el Sant Àngel Custodi. Diversos carrers s'engalanen i organitzen actes: cantada d'havaneres, sardinades, xocolatades, etc.
AC 1.10.85:2,8-9. CQ 82-84:Bar. DTE VII 7-8.81:3; 7-8.82:3. GG 81-85: VIII,511. PB 80:52-53,131.

Romiatge a Montserrat. Organitzat per la parròquia de Sant Joan d'Horta.
MT 1-4.85:29; 1-4.86:16. IP 8.87.

Baronia de Rialb, la (Nog) *Aplec de la Mare de Déu de la Pluja a la parròquia del Puig*. Missa, processó i dinar de germanor amb amanides i carn de xai a la font de l'Oró. Abans de 1960, es considerava festa major del Puig, però el despoblament general de la ruralia l'ha convertida en aplec.
IP 10.85.

Betren (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major del Roser*. Processó pel poble. Sortint de missa, aperitiu amb repartiment de coca i vi i ballada de danses araneses. Al vespre, sopar de germanor.
GG 81-85:XVI,229,390. IP 11.86; 6.87.

Bisbal del Penedès, la (Bpe) *Fira*. Parades de fira, espectacles infantils, teatre, etc.
GG 81-85:V,163. IP 2.86.

Cambrils (Aj. d'Odèn, Sol) *Festa major del Roser*. Missa, jocs per a la canalla, ball, etc.
CD 87*a*. GG 81-85:II,438. SL 87. IP 3.87.

Campdevànol (Rip) *Marxa infantil de regularitat*. Organitzada pel Grup Excursionista de Campdevànol des de 1972.
N9 1.10.82:29; 4.1.83:8. IP 4.86; 5.86.

Cassà de la Selva (Gir) *Aplec Tardoral de la Sardana*. Es va començar a fer el 1969.
EN 81-83. FE 81:17. FE 85:54. MA 3.9.82:9; 25.9.83:6. PD 28.9.82:2; 2.10.82:32; 26.2.83:24; 4.10.83:7. PG 29.9.83:12. RI 26.9.81:6. IP 10.86.

Castellar del Riu (Ber) *Festa i Concurs de Boletaires*. Començà el 1956, organitzat per la Penya Boletaire de Berga. Els participants es reuneixen al pla de Puigventós, on fan un esmorzar comunitari a base de botifarra, llom i tastets. Poden recollir bolets durant 4 hores. Tot seguit, missa i repartiment de diversos premis per als boletaires. Es retorna a Berga, on se celebra el Mercat del Rovelló. A la tarda, a la plaça de Viladomat, concurs gastronòmic sobre bolets; al vespre, castell de focs, cremada de la falla i sardanes.
CC 7.10.79:19. DB 6.10.79:7. FARRÀS 79:43. FE 81:17. GG 81-85:II,250, 258. MO 1.10.82:37; 30.9.83:37. R7 17.1.80; 28.9.82:22; 2.10.82:13; 22.10.83:11; 1.10.83:11; 4.10.83:9. TE 3.8.73:16. VL 85:58,62,193. IP 10.85.

Castellet i la Gornal (Gaf) *Aplec de Tardor a l'ermita de Lourdes*. Antigament, s'hi anava a menjar la mona

el Dilluns de Pasqua. És organitzat pels Amics de la Sardana de l'Agrupació Excursionista Talaia, de Vilanova i la Geltrú. Des de 1965 aprox., "cross" des de Vilanova fins a l'ermita. Esmorzar de germanor, gimcana, concurs de dibuix ràpid infantil i juvenil (des de 1970) i exhibició de castellers; a la tarda, xocolatada i jocs per als presents.
CA 21.10.79:7. CC 7.10.79:19; 14.10.79:20. DV 24.9.82:7; 1.10.82:21,25; 8.10.82:15; 23.9.83:18; 30.9.83:16. GG 81-85:V,276.

Castellnou d'Oluges (Aj. de Cervera, Sga) **Festa del Roser*. Es va perdre el 1987. Tan sols en resta el costum d'escollir aquest dia les 2 majorales (una de soltera i una de casada) que tindran cura del culte de l'església durant l'any.
IP 10.87.

Colònia Monegal (Aj. de Casserres, Ber) *Festa major de Tardor*.
VL 85:62,188. IP 2.87.

Constantí (Tar) *Aplec de la Sardana*. Va començar el 1983.
DT 1.10.83:8. PG 29.9.83:12. IP 2.87.

Corçà (Bem) *Festa major*. Divendres, festival infantil. Dissabte i diumenge, missa amb orquestra i concert. Se celebra en aquesta data des de finals dels 70; abans es feia l'11 de setembre.
FE 85:34. GG 81-85:IV,495. PD 1.10.82:2; 3.10.82:2; 1.10.83:2; 2.10.83:2. IP 5.87.

Figueres (Aem) *Festa del Pedal*. Anada en bicicleta al santuari de la Mare de Déu de la Salut de Terrades i, un cop allà, jocs i exhibicions d'habilitat. Organitzada des de 1980 per l'Esport Ciclista Figueres, els primers anys es feia el primer diumenge de setembre.
EM 1.9.82:17. IP 6.87.

Garriga, la (Vor) *Diada del Centre Excursionista Garriguenc de Sant Cristòfol*. El dia abans, acampada. L'endemà, pernilada o botifarrada oberta als presents.
IP 11.86.

Gisclareny (Ber) *Festa major del Roser*. La vigília al vespre, foc de camp, amb ball i xerinola i repartiment de coca i vi bo. Diumenge, després de missa, Ball dels Gegants (des de 1981 aprox.), xocolatada i jocs infantils. Cada dia, rifa per cobrir despeses.
EN 81-83. GG 81-85:II,333,437. R7 2.10.82:11; 1.10.83:47. VL 85:213. IP 10.86.

Granyena de les Garrigues (Gar) *Festa major de Sant Miquel*. Teatre.
EN 81-83. GG 81-85:X,280,495. IP 3.87.

Guàrdia de Sagàs, la (Aj. de Sagàs, Ber) *Festa major del Roser*. Ball amb acordionista al pla de la Mestra.
DC 64:30. EN 81-83. R7 30.9.82:22; 29.9.83:23; 1.10.83:46; 4.10.83:9. VL 85:62,251. IP 2.87.

Guissona (Sga) *Aplec a l'ermita de la Verge de Maig*. L'ermita és entre Torrefeta i Guissona. Abans se celebrava el primer diumenge de maig.
IP 11.85; 2.87.

Llanars (Rip) **Festa del Roser*. Ball de les Pabordesses. Es va perdre cap a 1977.
FE 85:63. IP 11.86.

Lliçà de Vall (Vor) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser*.
CANYAMERES 70:92. DC 64:217. IP 11.86.

Malgrat de Mar (Mar) *Marxa dels Quatre Termes*. Organitzada pel Grup Excursionista Malgratenc des del 1981. Recorregut que inclou part dels termes de Malgrat, Palafolls, Tordera i Santa Susanna.
PD 1.10.82:13. IP 6.87.

Martorell (Bll) *Festa del Roser*. Mostra d'art local i teatre. Des de 1981 va adquirint la categoria de festa major atès que la tradicional -celebrada el 15 d'agost- és deslluïda per les vacances.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,385. PL 8.10.82:11; 9.10.82:11; 4.10.84:IV.

Matamala (Aj. de les Llosses, Rip) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. S'hi troben els avis de les Llosses, Palmerola i Matamala. Vermut i danses populars algun any, rifa de pollastres, dinar de germanor i repartiment de records. Després del cafè, ball típic amb violí i acordió. Organitzada des de 1972 pel grup de jovent de la parròquia.
EN 81-83. FE 85:64. N9 8.10.82:13. IP 4.86.

Mataró (Mar) *Diada d'Homenatge a la Vellesa*. Acte d'homenatge i repartiment d'obsequis. Començà el 1957, organitzada pel Patronat Local de la Vellesa.
MR 1.10.83:8. IP 6.87.

Medinyà (Aj. de Sant Julià de Ramis, Gir) *Festa major*. Dissabte, marxa popular al veïnat de Tomet (des de 1979). L'endemà, aplec a la capella de Santa Fe, a uns 2 km al nord del poble; a la tarda, jocs de cucanya.
FE 85:59. GG 81-85:III,411. PD 29.9.82:12; 1.10.82:2; 2.10.82:2,32; 3.10.82:2; 5.10.82:2; 30.9.83:2,10; 1.10.83:2; 9.10.83:2. IP 4.87.

Monistrol de Calders (Bag) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser*.
CC 26.9.71:23. EN 81-83. PARRÒQUIA DE SANT FELIU DE MONISTROL DE CALDERS 15.9.71. IP 12.86.

Navata (Aem) *Marxa a peu*. Es caminen uns 20 km per diferents indrets del terme. Començada el 1983.
IP 9.86.

Navès (Sol) *Festa major del Roser*.
DC 64:268. EN 81-83. GG 81-85:II,438. R7 5.10.82:9. SL 87. IP 11.85.

Noves de Segre (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa major*.
CD 87a. IP 9.86.

Oix (Aj. de Montagut, Gax) *Homenatge a la Vellesa*. Fins a 1984 formava part de la *Festa major del Roser*, que se celebrava aquesta diada. Actualment la festa major és per Sant Llorenç, a l'agost.
CD 81a. FE 85:46. GG 81-85:III,412. OL 30.9.82:22. PD 2.10.82:15; 3.10.82:2; 1.10.83:2,10; 2.10.83:11. IP 3.87.

Olot (Gax) *Festa del barri del Roser*. Es va deixar de celebrar de 1967 a 1984. És una de les més antigues dels barris de la ciutat: ja se celebrava a la primera

meitat del s. XIX. Una parella de cap-grossos, el Pubill i la Pubilla, interpreta el Ball del Roser, semblant al Ball del Gambeto de Riudaura bé que amb una lletra especial. Els cap-grossos s'estrenaren el 1955.
AM 58:137. ARNAU 80a:351-352. FE 81:17. MOSTRARI 85:45-46. MURLÀ 84:145-146. NINOTS 81:3-31. PD 3.6.82:9; 29.6.82:9. IP 11.87.

Festa del Pedal a la Garrotxa. El Club Ciclista Olot organitza des del 1976 aquest recorregut de mig dia en bicicleta, de participació totalment lliure.
OL 30.9.82:3; 7.10.82:3. PD 5.10.82:22; 30.9.83:20. IP 11.86.

Pedra, la (Aj. de la Coma i la Pedra, Sol) *Festa de Nostra Senyora del Roser*. Sortint de missa, repartiment de pa beneït.
EN 81-83. SL 87. IP 9.85; 3.87.

Peramola (Aur) *Homenatge als Jubilats*. Celebrat per primer cop el 1981. Missa, dinar de germanor i espectacle.
MA 29.9.82:16; 6.10.82:22; 14.10.83:14.

Poal, el (Pur) *Processó del Sant Rosari*.
IP 9.85.

Pobla de Lillet, la (Ber) *Festa major del Roser*. Divendres al vespre, havaneres i cremat. La vigília, concurs de botifarra; al ball del vespre, elecció de la pubilla. L'endemà, cursa ciclista, desfilada de models amb el jovent del poble i concert. Dilluns, concert i festival infantil.
GG 81-85:II,438. R7 2.10.82:21,24,26; 27.9.83:22; 30.9.83:5. SZ 82:238. VL 85:62,239. IP 2.87.

Pomar (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) **Festa major*. Sant Pau de Narbona és el patró del poble.
IP 2.87.

Ponts (Aj. de Puig-reig, Ber) *Festa del Roser*. Dissabte, xocolatada, gimcana de cotxes i cinema. Diumenge, jocs infantils, concursos de dibuix i fotografia, missa i concert coral.
R7 29.9.83:23; 4.10.83:9. VL 85:62,247.

Prades (Aj. de la Molsosa, Ano) *Festa major*. Al matí, missa i jocs per a la mainada; a la tarda, ball.
R7 30.9.82:20. IP 1.87.

Prats i Sansor (Bce) *Festa major*. Missa i sardanes. Ball de tarda i vespre.
CD 83a. DC 64:316. GG 81-85:XV,430. IP 12.86.

Ripollet (Voc) *Festes de Tardor al barri del Pont Vell*. Durant el cap de setmana, xocolatada, competicions esportives i espectacle infantil.
DS 6.10.84:14.

Riudecols (Bca) *Festa major d'Octubre*.
EN 81-83. IP 10.85.

Roní (Aj. de Rialb, Pso) *Festa major del Roser*.
CD 86b. IP 6.87.

Rubí (Voc) *Marxa de regularitat infantil*. S'hi participa per parelles. Organitzada pel Centre Excursionista de Rubí des de 1971 aprox.
DI 8.10.83:26; 14.3.84:16; 29.9.84:26; 4.10.84:10. IP 6.87.

Rubinat (Aj. de Ribera d'Ondara, Sga) *Festa major*.
IP 2.87.

Sala, la (Aj. de Foixà, Bem) *Festa major*.
EN 81-83. FE 85:34. PD 1.10.83:2. IP 6.87.

Sallent (Bag) *Aplec de Tardor*. Se celebra al parc municipal. La data de celebració no és del tot fixada (abans de 1986 es feia el tercer diumenge).
FE 81:17. IP 10.85; 12.86.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri de Can Mariner*.
IP 3.86; 7.87.

Santa Margarida de Montbui (Ano) *Festa del Roser de Tot el Món*. Processó amb la Mare de Déu del Roser a l'ermita de la Tossa de Montbui. S'hi porta un tabernacle amb llums i flors. La bandera de la Tossa encapçala la comitiva.
EN 84-85. IP 10.85.

Santa Maria del Camí (Aj. de Veciana, Ano) *"Cross" popular*. Començà el 1983. La data no és del tot fixa.
IG 6.10.84:25. IP 1.87.

Sant Climent de Llobregat (Bll) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser*. L'ermita va ser erigida el 1958.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,492. PL 4.8.84:III.

Sant Joan de l'Erm (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) **Aplec*.
BARTOMEUS 05:178-182. DC 64:372. IP 6.87.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Festa del barri del Pla del Roser*. La vigília, concurs de dibuix i pintura infantil; a la revetlla del vespre, coca i vi dolç per als assistents. L'endemà, missa a la capella del Roser, presentació de la pubilla del barri i gimcana de bicicletes.
EN 81-83. FE 85:66. N9 1.10.82:37; 3.10.83:4. PD 2.10.82:32. RI 26.9.81:6; 24.10.81:9.

Sant Julià de Lòria (And) *Fira del Roser*. Recuperada el 1983 després de 50 anys de no fer-se. Exposició de tota mena de productes tradicionals andorrans, com també de vehicles, plantes i articles comercials en general.
CM 83:29. PO 5.10.84:17; 12.10.84:26; 2.11.84:7; 4.10.85:11; 11.10.85:6.

Sant Julià de Vilatorta (Oso) *Festes del barri de la Mercè*. Dissabte al vespre, teatre. Diumenge, xocolatada amb coca, jocs de cucanya i dinar popular a l'esplanada de l'antic camp de futbol.
N9 1.10.82:37. IP 10.86.

Sant Llorenç de Morunys (Sol) *Fira de Tardor*.
GG 81-85:II,420. SL 87. IP 3.87.

Sant Martí de Canals (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Festa major*.
CD 86b. IP 6.87.

Sant Martí Sacalm (Aj. de Susqueda, Sel) *Festa major*. Tir al plat. L'endemà, tornaboda.
EN 81-83. FE 85:76. PD 2.10.82:12; 2.10.83:2,11. IP 11.86.

Sant Martí Vell (Gir) *Homenatge a la Vellesa*. Romeria al santuari de la Mare de Déu dels Àngels i àpat de germanor. Va començar el 1984.
IP 11.86.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) **Aplec a l'ermita de Sant Jeroni*. És perdut des de 1965 aprox. L'ermita és dalt d'un tossal, a 315 m d'altitud.
GG 81-85:V,112. IP 2.86.

Sant Vicenç dels Horts (Bll) *Romeria a Montserrat*. Organitzada per la parròquia.
MT 1-4.85:29; 1-4.86:16.

Savallà del Comtat (Cba) *Festa major*. Sortint d'ofici, concert. Algun any, al vespre, teatre. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 3.87.

Serrateix (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festes del Millenari*. La vigília al vespre, foguerades amb torrades i vi bo per als presents. Vetllada cultural i recreativa. Organitzades des de 1977 per commemorar el milenari de la fundació del monestir (7 d'octubre de 977), van a càrrec del Patronat d'Amics de Serrateix.
MONTBORDÓ 10.78:34. R7 28.9.82:22; 2.10.82:9; 1.10.83:9. VL 85:62,283. IP 1.86; 2.87; 4.87.

Sorpe (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Festa major del Roser*.
CD 86*b*. IP 11.85; 6.87.

Sorribes (Aj. de Gósol, Ber) *Festa major*. Sant Francesc d'Assís és el patró.
VL 85:62. IP 2.87.

Sudanell (Sgr) *Festa major del Roser d'Octubre*. La vigília, missa solemne i processó. Diumenge, concurs de sardanes i concert. Des de 1983, dinar de germanor que acaba amb una remullada col·lectiva pels carrers del poble.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. IP 1.87.

Súria (Bag) *Festes del Roser del Poble Vell*. La vigília al migdia, repic de campanes per anunciar la festa. L'endemà, a les 10, diana florejada amb cercavila de gegants i cap-grossos; tot seguit, esmorzar amb coca i moscatell i proclamació de la reina de les festes. Després de l'ofici en honor de la Mare de Déu del Roser, amb cant dels goigs, Danses dels Gegants i de les Pubilles. Exposició. Organitzades pels Fadrinets del Poble Vell.
R7 2.1.82:sup.XXV; 23.9.82:23; 28.9.82:22; 5.10.82:7; 1.10.83:3. SZ 82:240. IP 2.86.

Talltendre (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major*.
CD 83*a*. GG 81-85:XV,334. IP 6.86.

Tarragona (Tar) *Concurs de castellers*. Se celebra bianualment a la plaça de braus des de 1970, amb un precedent el 1932. Organitzat pel Patronat dels Castells de Tarragona.
CASTELLS 86:26-28. DT 8.9.82:11. DV 1.10.82:22; 8.10.82:17. MO 1.10.82:37. 3V 1.10.82:3.

Terrassa (Voc) *Festa major del barri de Xúquer*. Començà el 1979 per demanar l'enllumenament públic. Divendres al vespre, festival flamenc. Els altres dies, sardinada popular, paella, cercavila, balls, etc.
DI 30.9.83:8; 4.10.83:7. IP 6.87.

Romiatge al santuari de la Mare de Déu de Montserrat. Organitzat per totes les parròquies de la ciutat. Alguns participants hi van a peu.
DI 13.10.83:8. MT 1-4.85:29; 1-4.86:16. IP 6.87.

Tordera (Mar) *Marxa de l'Arboç*. Organitzada pel Grup Excursionista Miralles des de 1982.
IP 8.86.

Tornabous (Urg) *Festa major*.
EN 81-83. GG 81-85:IX,412. IP 6.87.

Torrefeta (Aj. de Torreflor, Sga) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser de Maig*. Dinar de germanor. Hi acudeix gent de quatre pobles: Torrefeta, Sant Martí de la Morana, la Morana i Gra. L'ermita és a la partida Nial.
EN 84-85. IP 10.85; 11.85.

Vallmoll (Aca) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Roser*. Hi acudeix gent de més poblacions de la comarca.
IP 2.87.

Vic (Oso) *Cursa ciclista amb disfresses*. Es va fins a la urbanització de Bojons, al terme de Sant Sadurní d'Osormort, fent diverses parades pel camí. Començà el 1967 arran d'una Setmana de la Joventut. Té un caire totalment divertit i festiu.
N9 24.9.82:10; 23.9.83:17; 30.9.83:11; 10.10.86:26-27. IP 10.86.

Vicfred (Aj. de Sant Guim de la Plana, Sga) *Festa major del Roser*. Benedicció i repartiment de coca i jocs per a la canalla. S'hi fa el canvi de majorales.
IP 2.87.

Vilanova de la Barca (Sgr) *Festa major del Vot del Poble*. Processó. L'endemà, Dia de la Cassola -menjar comunitari. L'origen és un vot de poble a la Mare de Déu del Roser.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. MA 2.10.76. IP 4.87.

Viver (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Festa de la Verge del Roser*. Processó.
IP 1.86.

Dijous després del primer diumenge

Aiguaviva de Bergantes (Mat) **Festa de la Fundació de la Congregació dels Sacerdots*. El 1619 fou fundada per obsequiar els sacerdots dels pobles dels voltants, els quals assistien a les festes del Santíssim Misteri (el 28 d'agost) per predicar i confessar la gran quantitat d'assistents que hi havia.
DELER 61:45-46,63-64. GG 81-85:XI,364. IP 1.87.

Primera quinzena

Alfarràs (Nog) *Festa del Préssec*. Exposició de fruita i maquinària agrícola.
EN 81-83. GG 81-85:X,358. MA 9.10.83:12. IP 6.87; 3.87.

Castellfollit de la Roca (Gax) *Pedalada a Oix*. Organitzada des de 1978 pel Club de Natació, el dia de celebració no és gaire fix.
OL 21.10.82:23. IP 3.87.

Pobla de Claramunt, la (Ano) *Festa del Pedal*. Organitzada per l'Agrupació Ciclista La Pobla des de 1983. Concentració de corredors amb vehicles de dues rodes, benedicció i desfilada pels carrers.
IG 12.10.83:9; 17.10.84:9. IP 10.85.

Segon dissabte

Campdevànol (Rip) *Ball de Quintos*.
N9 1.10.82:12; 7.10.83:40. IP 4.86.

Nevà (Aj. de Toses, Rip) *Festa de Sant Grau*.
FE 85:66. IP 11.86.

Vilafranca del Penedès (Ape) **Fira del Sembrar*. Ja se celebrava el 1177 i va ser confirmada per Jaume II el 1316.
GG 81-85:V,52. IP 5.87.

Segon diumenge

Alcanar (Mon) *Festes de la Mare de Déu del Remei*. Volteig de campanes, cercavila amb la Banda Municipal, pregó, proclamació de la pubilla major i romeria a l'ermita de la Mare de Déu del Remei amb ofrena floral a la Verge. Hi pugen carrosses engalanades. Repartiment de paelles d'arròs a càrrec de l'Ajuntament i concurs de colles sardanistes (iniciat el 1976); al vespre, ball de gala gratuït. S'engalanen alguns carrers. Els anys acabats en 4 i en 9 se celebren les festes quinquennals amb un seguit d'actes de caire extraordinari. Van començar el 1939. Des de 1979, dilluns següent, pujada popular amb bicicleta a l'ermita del Remei. Trasllat de la Verge fins a les Cases d'Alcanar i retorn l'endemà. Duren 6 dies.
AL 1.83:16; 9.83:20,22,27; 5.84:23-25,27,29-30; 8.84:21; 9-10.84:4-10,45; 11.84:16. DC 64:9. DT 8.10.82:5; 7.10.83:13; 8.10.83:4; 11.10.83:13. EI 10.10.84:8. EN 81-83. EN 84-85. GEC 70-81:XII,454. GG 81-85:XIII,355. SZ 82:242. TELE-ESTEL 1.11.68:31. VB 19.10.84:10. IP 10.85.

Alcover (Aca) *Fira del Remei* o *de l'Avellana*. Exposició i promoció de tot el que es relaciona amb l'avellana. Se celebra aquest dia des de 1865, en què també es fa un aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei -documentat ja el 1790.
BARBARÀ 82a:18,71. CI 10.9.83:4; 8.10.83:2,4. CQ 82-84:Aca. DC 64:10. DT 8.1.78; 18.9.82:11; 1.10.82:11; 1.9.83:10; 2.9.83:11; 5.10.83:13. EN 81-83. EN 84-85. FI 86:61. GG 81-85:VII,330,332.

Anglès (Sel) *Les Gales Petites, Festa del Remei*. Al matí, Cursa Popular d'Anglès (des de 1981); a la tarda, sardanes, amb repartiment de castanyes i vi. El 1983 va començar un concurs de pintura ràpida.
EN 81-83. FE 85:71. GG 81-85:III,224. PD 8.10.82:2,12; 12.10.82:9; 8.10.83:24; 9.10.83:28; 13.10.83:9. IP 6.86.

Avià (Ber) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei*. L'ermita és a can Castanyer.
EN 81-83. EN 84-85. GG 81-85:II,262. VL 85:62,149. IP 10.85.

Banyoles (Pes) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei, de Guèmol*. S'ofereix un bocí de coca beneïda als assistents al final de la missa.
EN 84-85. IP 4.87.

Barbens (Pur) *Festa de la Poma*. Cada carrer és adornat amb motius que fan referència a la poma. Dinar de germanor, cada any en un local i amb menjar diferents. Va començar el 1984 per tal de promoure la poma.
IP 6.87.

Barcelona (Bar) *Festa de la Bicicleta*. Organitzada per l'Ajuntament des de 1981. Se celebrà durant la primavera fins al 1984. Com a precedent s'havia fet la *Festa del Pedal*, de 1912.
AC 1.6.84:6; 16.6.85:3. AT 86. DV 28.5.82:37. MO 3.6.83:37. PB 87:132.

Festa de la Mare de Déu del Roser a la Rambla. La Verge del Roser és la patrona de la Rambla i les floristes li fan una ofrena floral al palau de la Virreina. Entre més actes -organitzats pels Amics de la Rambla-, xocolatada.
AC 1.10.85:10. AT 85. AT 86. DTE V 9-10.81:3.

Festa major del barri de Canyelles.
AT 85. AT 86. DTE IX Nord 7-8.82:3. PB 87:21.

Festa major del barri de la Torre Llobeta, a Nou Barris.
AT 86. LLISTAT s.d. PB 87:21.

Festa major del barri de les Corts. La Verge del Remei és la patrona d'aquesta antiga vila, annexada a Barcelona el 1897. Pregó, cursa popular i cant d'havaneres. El 1982 es recuperà la tradició dels "panarres": àpat de germanor a base de botifarres, torrades i vi. L'any següent va començar el concurs d'allioli. Concurs de pintura ràpida (des de 1966), elecció de la pubilla, volta ciclista a les Corts (des de 1964 aprox.) i homenatge a la tercera edat. Diumenge següent, concurs d'arròs a la cassola i arrossada popular.
AC 1.10.85:13. CT 11-12.84:2. DTE X 11-12.83:2. DTE XI 9-10.81:1,3; 9-10.83:2. GG 81-85:VIII,226-511. PB 80:54-55. PB 87:21. PE 12.10.84:2.

Bescanó (Gir) **Festa del Sagrat Cor*. A la tarda, rosari, sermó i cants amb orquestra. Processó pels carrers del poble amb el pendó del Sagrat Cor.
IP 5.87.

Bràfim (Aca) **Fira de les Magranes*.
GG 81-85:VII.350. IP 2.87.

Caldes de Montbui (Voc) *Festa major*. Repicada de campanes, cercavila amb gegants -Gisla i Farellàs-, cap-grossos, diables, dracs, Ball de Bastons, castellers i trabucaires i grallers; tancament i cursa de vaquetes, toro embolat, desfilada de "majorettes", aplec de sardanes al santuari de la Mare de Déu del Remei i ofrena floral a la Mare de Déu, concursos de dibuix infantil (des de 1977 aprox.), d'arròs a la cassola (començà cap a 1978) i de pintura ràpida (des de 1973 si fa no fa); teatre, havaneres i cremat.
ÀLBUM 28-36:I,148. ANGUELA 80:35-36. DC 64:75. DS 12.10.83:9; 20.10.84:18. EN 81-83. EN 84-85. FA 54:146-147. FA 79:105. GEC 70-81:XII,454. GG 81-85:VI,523. MO 7.10.83:37; 14.10.83:37. MONTLLOR 58:81,85-86. MOREU 62:184. PG 15.10.82:11,21; 6.10.83:17; 13.10.83:17. R7 14.10.82:19. SZ 82:242,244.

Cambrils (Aj. d'Odèn, Sol) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* Missa i cant dels goigs.
EN 84-85. IP 3.87.

Camprodon (Rip) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* A la tarda, processó, rés del rosari i cant dels goigs.
CONSTANS 54:80. DC 64:81,138,174. EN 84-85. FE 85:63. N9 7.10.83:40. PD 13.10.79:5; 14.10.79:8; 9.10.82:32.

Cardona (Bag) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.*
EN 84-85.

Cassà de la Selva (Gir) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* Missa amb orquestra i processó entorn de l'ermita. Durant la ballada de sardanes, sorteig d'un xai, una caixa de xampany i un pernil.
CONSTANS 54:158. DC 64:72. EN 84-85. FE 85:54. PD 8.10.83:8; 9.10.83:2; 12.10.83:8. IP 10.86.

Castelldelremei (Aj. de Penelles, Nog) *Aplec al santuari de la Mare de Déu.*
EN 84-85. NT 24.9.83:15; 6.10.84:23; 20.10.84:25. IP 2.79; 10.85.

Castellnou de Bassella (Aj. de Bassella, Aur) *Festa major.*
CD 87*a*

Castellolí (Ano) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.*
MARTÍ 69:115,234. VT 65:254. IP 1.87.

Castellterçol (Vor) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* Es va perdre pels volts de 1975.
DC 64:111. IP 12.85.

Cervelló (Bll) **Aplec* a *l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* L'ermita és dins del mas Vila.
DC 64:116. NS 1.82:7.

Cornellà de Terri (Pes) **Festa de la Mare de Déu del Remei.*
IP 1.87.

Encamp (And) *Fira.* Començada el 1986, és una recuperació de les que es feien antigament pel setembre i pel novembre.
IP 7.87.

Espaén (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa major.*
CD 87*a*. IP 9.86.

Estamariu (Aur) *Festa major.* La mitjanit anterior, xocolatada amb coca i orquestra a la plaça. Després de missa, jocs per a la quitxalla; a la tarda i al vespre, ball.
CD 87*a*. DC 64:155. IP 5.87.

Esterri de Cardós (Pso) *Festa major.*
CD 86*b*. IP 6.87.

Fals (Aj. de Fonollosa, Bag) *Festa del Most.* A la tarda, sarau amb degustació de vins i berenar per als presents a base d'arrop. Exposició de fotografies i d'eines antigues per treballar la vinya.
R7 7.10.82:9; 2.1.83:sup.XXXII; 7.10.83:4; 8.10.83:9. IP 9.85.

Flix (Reb) *Aplec de la Sardana a l'ermita de la Mare de Déu del Remei.* Tingué l'origen el 1968.
CC 29.10.76. CQ 82-84:Reb. DC 64:332. DT 8.10.82:5; 5.10.83:12. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:17. GEC 70-81:XII,454. PG:6.10.83:10.

Fonts, les (Aj. de Terrassa, Voc) *Festa major.* Al matí, cercavila amb trompetes i tambors i grup d'animació. El dia 12, homenatge a la vellesa, concurs de dibuix i pintura i, al vespre, focs artificials. Se celebra des de 1977.
DI 6.10.83:9; 8.10.83:8; 11.10.83:8. IP 6.87.

Gleva, la (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) **Festa de la Mare de Déu del Roser.* Organitzada pels veïns de la plaça del Roser, es va perdre el 1983. Dissabte al vespre, petards i coets per iniciar la festa. Diumenge, ben de matí, toc de diana; més tard, esmorzar amb xocolatada i coca i arengades amb pa torrat; després de la missa, jocs per a la mainada i "quo vadis"; havent dinat, cafè i copa; al vespre, rés del rosari i traca com a fi de festa. L'origen de la celebració és de 1912.
N9 8.10.82:11,41; 15.10.82:12. IP 2.86.

Granada, la (Ape) *Festa del Most.* Cercavila amb diables i bastoners, esmorzar col·lectiu amb arengades, torrades i vi a la Cooperativa, esports, havaneres i cremat, jocs infantils, etc.
EN 81-83. FU 10.10.86:19,21. GG 81-85:V,477. 3V 8.10.82:7; 7.10.83:8.

Guàrdia d'Ares, la (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa major.* Antigament s'havia celebrat una fira.
CD 87*a*. DC 64:192. IP 2.86.

Guiró (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa major.*
CD 86*b*.

Hospital, l' (Aj. d'Olesa de Bonesvalls, Gaf) *Festa major.* Ball del Most i actuacions folklòriques de la comarca.
GG 81-85:V,305. 3V 1.10.82:8; 7.10.83:8. IP 5-87.

Lleger (Aj. de Sant Jaume dels Domenys, Bpe) *Festa major.* Pregó, concert-vermut, "carretillada", actuació de grups folklòrics comarcals i jocs infantils.
FU 11.10.85:30; 10.10.86:19,21. GG 81-85:V,207,477. 3V 8.10.82:7. IP 2.86.

Lles (Bce) *Fira.* Era una fira ramadera quan el bestiar baixava de la muntanya, caràcter que va deixar de tenir fa molts anys. Sense perdre la denominació de fira, actualment ha esdevingut una mena de festa major petita.
CD 83*a*. IP 12.86.

Mafet (Aj. d'Agramunt, Urg) *Festa major de la Mare de Déu del Remei.* Jocs de cucanya, tir al plat i més actes festius durant 2 dies.
GG 81-85:IX,272. IP. 3.86.

Manresa (Bag) *Festa del barri del Remei.* La vigília a la tarda, cercavila amb un grup de cornetes i tambors i xocolatada. L'endemà, homenatge a la gent gran. Organitzada per l'Associació de Veïns.
R7 5.10.82:22; 5.12.82:5; 6.10.83:23. IP 12.86.

Mataró (Mar) *Aplec de la Sardana.* Començat el 1977, té per escenari el pati del col·legi de Valldèmia.
FE 81:17. MA 10.10.82:8; 2.8.83:6. MATARÓ 86. MR 9.10.82:2; 12.10.82:11; 8.10.83:6. PG 6.10.83:10. IP 6.87.

Cuniexpo, Fira Monogràfica de la Cunicultura. S'inicià el 1986 i dura 4 dies.
FI 86:60.

Montagut (Gax) **Aplec a l'ermita de Sant Eudald.*
PLA 57:310. IP 3.87.

Montenartró (Aj. de Llavorsí, Pso) *Festa major.*
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso.

Olèrdola (Ape) *Festa major de Sant Miquel*. Concert-vermut, sardinada i vins dels diferents cellers del poble, cercavila amb falcons i diables, havaneres amb rom cremat, castell de focs artificials, concurs infantil de dibuix i jocs per a la quitxalla. Dura 4 dies.
DV 8.10.82:19; 7.10.83:12. EN 81-83. FU 11.10.85:23. GG 81-85:V,477. 3V 8.10.82:11; 7.10.83:8. IP 5-87.

Olot (Gax) **Festa major al barri de Sant Francesc d'Assís*. Dissabte al vespre, coets i Ball dels Gegants del barri davant la capella del sant, engalanada (foren creats el 1977). L'endemà, missa cantada amb orquestra a l'ermita. Dilluns, tornaboda a l'ermita de Sant Francesc, que és al cim del Montsacopa. Rifes de pollastres i de xampany i ball de fi de festa amb batalla de paperets. El finançament anava a càrrec dels mateixos veïns amb els interessos bancaris que produïen les quantitats que cedien per un any: se'n deia el "bou". Es deixà de fer el 1986.
FE 85:46. MOSTRARI 85:29. MURLÀ 84:129-130. OL 30.9.82:3. PD 2.10.82:15; 1.10.83:2,10; 2.10.83:11. IP 11.86.

Ossó de Sió (Urg) *Festa major de la Mare de Déu del Remei*. Dissabte, tir al plat i futbol entre solters i casats. Diumenge, missa concelebrada. La parròquia és d'origen romànic amb reformes posteriors.
GG 81-85:IX,278,411. IP 3.86.

Perafita (Oso) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei*. L'ermita, del s. XVIII, és al nord-oest del poble.
DC 64:293. IP 10.86.

Preses, les (Gax) *Festa major*. Divendres abans, anunci de la festa amb tritlleg de campanes i petards i havaneres i rom per a tothom. Dissabte, competicions esportives. Diumenge, al matí, corre-bou de jònecs i missa amb acompanyament d'orquestra; a la tarda, cercavila amb banda musical i Ball de Cintes, que es repeteix al vespre i que es va deixar de fer de 1929 a 1940. Antigament era interpretat solament per homes. En el ball de gala, elecció de pubilla. El darrer dia, castell de focs d'artifici.
AM 25*a*:51. AM 58:138. ARNAU 80*a*:260-266. CD 81*a*. CO 18.10.79:5. EN 81-83. FE 81:17. FE 85:47. GELIS 80. GG 81-85:III,412. OL 7.10.82:23. PD 17.10.80; 7.10.83:2,10; 8.10.83:28; 9.10.83:2; 11.10.83:10; 12.10.83:2, 11. PLA 57:249. SI 13.10.74; 12.10.75. VA 10.4.68.

Ribes de Freser (Rip) *Fira de Bestiar de la Vall de Ribes*. Subhasta de sementals. Des de 1980, exposició de ramaderia. Fins al 1985 s'havia celebrat el 14 d'octubre.
FE 85:65. MQ 7.10.83:37; 14.10.83:37. N9 1.10.82:23; 12.10.82:6; 15.10.82:27; 22.10.82:27; 30.9.83:24; 7.10.83:25; 17.1.83:9; 27.10.86:sup.25. IP 4.86.

Ripoll (Rip) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Remei*. Jocs per a la quitxalla, "cross" popular de pujada fins a l'ermita (des de 1980) i dinar de germanor. Organitzat per l'Associació de Veïns del barri dels Brucs.
EN 84-85. FE 85:66. N9 15.10.82:12; 7.10.83:40. PD 14.10.79:8. RI 20.6.81:11; 26.9.81:7; 24.10.81:6. IP 5.86.

Marxa infantil de regularitat. Organitzada pel Club Excursionista Ripoll des de 1962.
N9 15.10.82:9,45; 4.1.83:8. RI 10.10.81:6. IP 5.86; 12.86.

Riudellots de la Creu (Aj. de Palol de Revardit, Pes) *Festa major en honor de la Mare de Déu del Remei*. Dissabte, xocolatada i espectacle infantil a la tarda. L'endemà, ofici solemne amb acompanyament d'orquestra, vermut popular i concurs de botifarra. Als balls del vespre, rifes de pernils i d'una caixa de xampany. La Comissió organitzadora fa un sopar de germanor amb tots els que hi han col·laborat pels volts de Sant Joan. Fins a l'any 1965 s'allargava també a dilluns, dia dedicat a sant Martí, patró de la parròquia.
EN 81-83. FE 85:57. PD 8.10.82:18-19; 8.10.83:2; 9.10.83:2. IP 9.86; 10.86.

Rocabruna (Aj. de Camprodon, Rip) *Festa major.*
CD 81*a*. N9 15.10.82:12. IP 11.86.

Rocallaura (Aj. de Vallbona de les Monges, Urg) **Aplec al santuari de la Mare de Déu del Tallat.*
DC 64:343. IP 6.87.

Roda de Berà (Tar) *Festa major petita, de l'Ecce Homo.*
GG 81-85:VII,148. IP 2.87.

Sabadell (Voc) *Jornades Gastronòmiques*. Organitzades al recinte del Vapor de can Borràs pel Gremi Comarcal d'Hoteleria i Turisme de Sabadell des de 1981. Tenen caràcter bianual.
DS 13.5.83:7; 29.11.83:9; 13.10.84:sup.21; 16.10.84:8; 11.10.84:sup.15, 17-18. IP 7.87.

Saldet (Aj. de Ventalló, Aem) *Festa major de la Mare de Déu del Remei.*
IP 8.86; 6.87.

Santa Margarida i els Monjos (Ape) *Aplec al castell de Sant Domingo*. Organitzat des de 1985 per Òmnium Cultural de Vilafranca. Concurs de dibuix ràpid infantil i participació de grups folklòrics de la comarca.
FU 10.10.86:21.

Santa Maria de Palautordera (Vor) *Festa major de la Mare de Déu del Remei*. Repicada de campanes, pregó, cercavila, concurs de flors i plantes, funció de teatre, aplec al santuari de la Mare de Déu del Remei, concurs de boletaires i gimcana de tractors. El santuari del Remei fou construït a finals del s. XVIII.
CANYAMERES 70:134. CC 14.10.73. DB 29.8.71. EN 81-83. EN 84-85. FÀBREGA 54:232. GG 81-85:VI,326,523. MONTLLOR 58:75,77,79-80. PG 8.10.82:21; 15.10.82:21; 6.10.83:17; 13.10.83:3. IP 11.86.

Sant Feliu de Llobregat (Bll) *Festes de Tardor*. Dedicades a sant Ramir, copatró de la ciutat, solen durar 4 dies i els actes festius es reparteixen per diversos carrers. Dissabte al vespre, corre-foc amb dracs, diables, la Garsa -animal fantàstic propi de la ciutat- i trabucaires (creats el 1986). Gegants i cap-grossos, com-

prats el 1981. Cantada d'havaneres. Als matins, matinada amb els grallers. Un altre dia, concurs de pesca fluvial i focs artificials. Cursa popular (des de 1979) i cursa ciclista. Des de 1975, concurs-exposició de canaricultura. Bany d'escuma -organitzat pels bombers-, sardinada, xocolatada, concurs de dibuix i festival de sevillanes.

CQ 82-84:BII. EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. MO 7.10.83:37. PL 8.10.82:10; 9.10.83:3; 12.10.82:11; 14.10.82:6; 11.10.84:III-VI; 17.11.84:IV; 21.11.84: IV. PR 86. SZ 82:247. IP 10.86.

Sant Joan de Montdarn (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) *Dia d'Acció de Gràcies*. Missa i intercanvi de productes del camp entre els assistents. En entrar a l'església, cada casa deixa el seu obsequi ben embolicat en una gran panera, que a l'hora de l'ofertori es presenta a l'altar; a la sortida, cada família agafa un paquet diferent del que ha portat.

IP 1.86.

Sant Medir (Aj. de Sant Gregori, Gir) *Festa major*. Tir al plat i més actes festius durant el cap de setmana.

FE 85:58. PD 9.10.82:2. IP 11.86.

Sant Sadurní d'Anoia (Ape) *Setmana del Cava*. Iniciada el 1982. Proclamació de la Reina del Cava, cercavila amb gegants, cap-grossos, Ball de Bastons, falcons, diables i més personatges; pregó, trepitjada de raïm, tast del primer most i concursos diversos. Dura tota la segona setmana.

FU 3.10.86; 1.87:47. 3V 24.9.82:9; 8.10.82:10; 7.10.83:9.

Soriguera (Pso) *Festa major*.

CD 86b. IP 6.86; 6.87.

Tarragona (Tar) *Festa del Roser al carrer de Merceria i adjacents*. En aquest carrer hi ha una capella votiva de la Mare de Déu del Roser. Va començar cap a 1924 i es va recuperar el 1982 després de més de 30 anys de no fer-se. Guarniment dels carrers del barri amb banderetes i garlandes, elecció de pubilla i damiselles d'honor, matinades amb grallers i cercavila amb banda, gegants, cap-grossos (creats el 1929) i grallers. Els veïns, en comitiva, porten el pendó del Roser i la bandera de la Confraria fins a la Catedral. Ball de Bastons i actuació de castellers; a la tarda, jocs de cucanya. Revetlla popular amb els Balls de Ram, de Rifes i del Fanalet i havaneres. Els gegants (Manel i Roser) van ser recuperats el 1984 després d'haver estat 53 anys al campanar de la Catedral.

CI 12.10.84:2. DT 12.10.82:7; 6.10.83:7; 12.10.83:8. EP 10.84:10. SÁNCHEZ-CASCADO 87:20. IP. 1.87.

Tuixén (Aj. de Josa i Tuixén, Aur) *Festa del Roser*. Antigament es considerava la festa principal del poble. Es ballaven el Contrapàs i, sortint de missa, el Ball dels Llancers.

CD 87a. EN 81-83. ROCA 1887:138. IP 2.86.

Vic (Oso) *Festa de la Confraria del Bon Succés*. Antigament organitzava una processó anomenada del Rei Moro, composta per 16 nens vestits de sarraí que eren portats com uns esclaus per un moro gran. Es va fer fins a 1965 aprox.

AM 58:138. FE 81:17. N9 9.10.81:40.

Festa major del barri de la Calla. Divendres a la tarda, cercavila, arribada del Tiet de la Calla, botifarrada i homenatge als avis amb havaneres; al vespre, espectacle arrevistat. Diumenge al matí, xocolatada, jocs infantils i concurs de pintura i dibuix ràpids; a la tarda, espectacle infantil; al vespre, castell de focs. Diumenge següent, arrossada a Bellsau i ball de tornaboda. Des de 1984, exposició de quadres d'artistes del barri. Sant Francesc d'Assís és el patró del carrer i la Mare de Déu del Remei, la titular de l'església.

N9 8.10.82:37,41; 15.10.82:12; 10.10.83:9; 14.10.83:12. IP 10.86.

Viladrau (Oso) **Caramelles del Roser*.

IP 10.86.

Vilallonga del Camp (Tar) *Festa a l'ermita de la Mare de Déu del Roser*.

BLASI 33:181. IP 2.87.

Vilamitjana (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa major*.

CD 87a. IP 9.86.

Vila-seca i Salou (Tar) *Festa del Roser al barri de la Plana*. Processó amb la imatge de la Mare de Déu.

IP 2.87.

Vilobí del Penedès (Ape) *Festa del Most*. Ball del Most la vigília al vespre. L'endemà, xocolatada, cercavila amb cap-grossos, panderons, dimonis, bastoners i gegants. Costellada, cercavila amb un grup d'animació i degustació gratuïta de xampany. Començà el 1980.

FU 11.10.85:26; 10.10.86:19,21. 3V 1.10.82:9; 7.10.83:8.

Dilluns després del segon diumenge

Vallverd (Aj. de Montbrió de la Marca, Cba) *Festa votiva del Remei*.

BLASI 33:108-109. IP 3.87.

Mitjans

Barcelona (Bar) *Cursa de les Tres Torres*. Organitzada per l'Associació de Veïns des de 1982 aprox.

IP 9.87.

Lliçà de Vall (Vor) *Diada de la Joventut*. Organitzada gairebé cada any, des de 1981, pel grup de joves de la parròquia. Gimcana, missa jove, ball, esports, etc.

PG 27.10.83:6.

Segon o tercer diumenge

Monistrol de Montserrat (Bag) *Concurs de pintura ràpida*. Organitzat per la Societat Cultural Art i Esplai des de 1981.

R7 14.10.82:9. IP 11.85; 3.86.

Piera (Ano) *Romeria a Montserrat*. Organitzada per la parròquia. Un bon grup de participants hi puja a peu.

MT 1-4.85:29; 1-4.86:16. IP 8.87.

Sabadell (Voc) *Fira de minerals i fòssils*. Organitzada pel Grup Mineralògic Català a l'Escola Industrial.
IP 7.87.

Ronda Vallesana. Caminada popular per diversos indrets del Vallès, que és organitzada des de 1980 per la Unió Excursionista de Sabadell. Cada any varia el recorregut, que ve a ser d'uns 20 km.
IP 7.87.

Tercer diumenge

Alcover (Aca) *Festa major de Santa Úrsula i Sant Pròsper*. Divendres, al migdia, tronada i tritlleig de campanes, cercavila amb grallers i banda de cornetes i tambors i pregó; al vespre, alguns anys, recital d'havaneres amb repartiment de coca i vi dolç o cremat. Dissabte i diumenge, després de missa, processó amb la imatge del patró i de la patrona en dies alterns, ballada de gegants i cap-grossos i, normalment, exhibició castellera (el 1987 es creà una colla pròpia). La devoció de la vila a santa Úrsula és documentada des del s. XVIII. S'havia representat el Ball de Santa Úrsula (dialogat). L'any 1942 fou el darrer que sortiren el Ball d'En Serrallonga i el Ball de Pastorets. La banda de cornetes i tambors del poble va ser fundada cap a 1958. També organitzen actes l'Escuderia, la Societat de Caçadors, el museu, el club de futbol i algunes altres entitats.
BARBARÀ 82*a*:18. BARBARÀ 82*b*. BARBARÀ 83. DT 14.10.82:18; 14.10.83:16-17. EN 81-83. GG 81-85:VII,330,401. IP 2.87.

Amer (Sel) *Diada del Boletaire*. Concurs de recollida de bolets, dinar de germanor amb els bolets com a ingredient principal i exposició i conferència sobre els bolets. Organitzada pel Grup Excursionista Esquelles i l'Agrupació Sardanista des de 1981. La data no és del tot fixa.
FE 85:71. PD 16.10.82:28; 21.10.82:15; 19.11.83:8. IP 7.86.

Ardèvol (Aj. de Pinós, Sol) *Festa de les Noies*. Futbol femení i ball, en el qual les noies trien la parella i hi ha sorpreses i rifes. Celebrada des de 1966, és organitzada per les noies majors d'edat. Es trasllada al segon diumenge quan coincidiria amb alguna altra festa del poble o dels voltants.
R7 19.10.82:13; 2.1.83:sup.LIII; 14.10.83:3. SL 87. IP 9.85; 3.87.

Artedó (Aj. d'Alàs i Cerc, Aur) *Festa major*.
CD 87*a*. IP 9.86.

Barcelona (Bar) *Aplec de la Sardana de les Roquetes*. Començà el 1968, organitzat per l'Agrupació Sardanista L'Ideal d'En Clavé. Té per escenari el parc de la Guineueta.
AC 16.10.84:14; 16.10.85:13. AT 85. DS 26.10.84:24. DTE IX Nord 11.12.83:2. FE 81:17. NB 11-12.84:3. PB 87:21. PR 87. IP 9.87.

Bescanó (Gir) **Festa petita de la Minerva*. Cercavila amb orquestra i 2 pabordes. Després de l'ofici, processó amb el Santíssim presidida per l'Ajuntament.
IP 5.87.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Marxa de l'Arboç o dels Dòlmens*. Organitzada des de 1979 per la Secció Esportiva del Foment. Es caminen uns 30 km i es reparteixen beguda i menjar entre els assistents.
PD 13.10.82:13; 20.10.82:25; 14.10.83:20.

Bonestarre (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Cabanelles (Aem) *Festa major*. Dissabte, tir al plat. Diumenge, al migdia, sardana-vermut; a la tarda, jocs per a la mainada. Abans del ball final, sorteig d'un xai. Antigament, ballet de muntanya.
EN 81-83. FE 85:22. PD 16.10.82:14; 15.10.83:10. PLA 57:243.

Cantallops (Aem) *Festa major*. Missa, sardanes, teatre o recital, ball, etc.
EN 81-83. FE 85:22. GG 81-85:IV,495. PD 23.10.82:28. IP 6.87.

Cases de Ca l'Avi, les (Aj. de Subirats, Ape) *Festa major*. Missa en honor de sant Sebastià i castell de focs.
EN 81-83. FU 1.87:45. GG 81-85:V,477. IP 5.87.

Castells, els (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa major*.
IP 5.87.

Civís (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major*.
CD 87*a*. IP 9.86.

Clua, la (Aj. de Bassella, Aur) *Festa major*.
IP 5.87.

Collbató (Bll) *Romeria a Montserrat*. S'hi va a peu pel camí de Sant Miquel.
MT 1-4.85:29; 1-4.86:18. IP 1.87.

Escós (Aj. de Soriguera, Pso) *Festa major*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Granollers de la Plana (Aj. de Gurb, Oso) *Caminada popular dels Nou Serrats*. En total es recorren uns 20 km. Començà el 1981 organitzada pel jovent de la parròquia.
N9 30.9.83:40. IP 10.86.

Jonquera, la (Aem) *Aplec a l'ermita de Nostra Senyora de Fàtima*.
SI 20.10.79:22. IP 9.86; 6.87.

Linya (Aj. de Navès, Sol) *Festa de Sant Grau*.
SL 87. IP 3.87.

Lliçà d'Amunt (Vor) *Trobada de gegants*. S'inicià el 1985 amb motiu del bateig dels gegants, que s'estrenaren per la festa major. Els noms dels gegants -Baldiri i Quitèria- són els de dues campanes. Fets per gent del poble, representen uns pagesos.
IP 11.86.

Manlleu (Oso) **Festes de Tardor del veïnat de la Cavalleria*. Iniciades el 1978, se celebraren fins al 1985, any que s'unificaren amb unes Festes de Primavera per esdevenir Festes d'Estiu. Dissabte a la tarda, jocs per a la mainada. L'endemà, esmorzar popular i dinar de germanor. Durant uns quants anys, matança del porc. Organitzades per l'Associació de Veïns.
N9 15.13.82:12,45; 14.10.83:12,36. IP 10.86.

Masuques, les (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major*. Missa i jocs infantils. Alguns anys, falcons i gegants forasters.
CQ 82-84:Gaf. EN 81-83. FU 1.87:45. IP 7.87.

Milà, el (Aca) *Festa de Santa Úrsula*. Festa de caire principalment religiós. Processó. L'església parroquial, dedicada a la santa, va ser construïda el 1914 en estil neogòtic.
EN 81-83. GG 81-85:VII,333. IP 2.87.

Monistrol de Montserrat (Bag) *Marxa de regularitat*. Organitzada pel Club Muntanyenc Monistrolenc per a infants de 7 a 15 anys. S'inicià el 1959 aprox. Els participants, per parelles, segueixen un recorregut per la muntanya de Montserrat marcat prèviament.
R7 14.10.82:9. IP 11.85; 3.86.

Nas (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major*. Es fa conjuntament amb Olià i Santa Eugènia ja que tots tres pobles formen una sola parròquia.
GG 81-85:XV,334,429. IP 6.86.

Navàs (Bag) *Fira de Tardor*. Celebrada a partir de 1982, és una fira d'artistes i artesans organitzada pel Cercle Artístic de Navàs. Trobada tradicional de Cors de Clavé i cercavila amb gegants. Dies abans, concurs de cinema amateur d'abast estatal.
R7 12.10.82:22; 16.10.82:11; 30.8.83:22; 29.9.83:7; 13.10.83:23; 14.10.83:4; 15.10.83:10. IP 12.86.

Olià (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major*. Es fa conjuntament amb Nas i Santa Eugènia.
GG 81-85:XV,334,429. IP 6.86.

Olot (Gax) *Concurs-exposició de bolets*. Organitzat des de 1984 per l'Associació de Veïns del barri de Sant Miquel, amb premis per al bolet més gros, per a l'espècie més rara i per a la màxima varietat.
IP 11.86.

Cursa Popular Ciutat d'Olot. Des de 1983.
CO 11.10.84:14. IP 11.86.

Puig-reig (Ber) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Carme, a Periques*.
EN 84-85.

Riudarenes (Sel) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Ajuda*. Es va perdre els anys 60.
DC 64:339. IP 9.79; 7.86.

Roses (Aem) *Festa del Suquet dels Avis*. Des de 1980 s'ofereix als avis de la vila un dinar a base de suquet de peix, cuinat pels mateixos pescadors amb l'ajuda d'algun cuiner professional. La sobretaula sol ser animada per un grup musical.
EM 2.10.82:10. PD 12.10.82:10; 19.10.83:9.

Rubí (Voc) *Aplec a l'ermita de Sant Muç*. Documentat el 1602.
CANYAMERES 70:271-272. CC 15.3.73. DB 21.5.72; 1.7.73; 7.7.78. DI 17.10.84:9. GG 81-85:VI,127. RUFÉ 84:4. SERRA 61:13-16.

Santa Eugènia (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major*. Es fa conjuntament amb Olià i Nas.
CD 83a. GG 81-85:XV,334,430. IP 6.86.

Santa Fe del Penedès (Ape) *Festa major*. La vigília al migdia, tronada. A la tarda, tir al plat i, al vespre, castell de focs artificials. L'endemà al matí, matinades i actuació de l'esbart local.
EN 81-83. FU 17.10.86:25. GG 81-85:V,477. 3V 14.10.83:6.

Sant Cugat del Vallès (Voc) *Marxa de regularitat infantil*. Organitzada pel Club Muntanyenc des de 1961 aprox.
DI 13.10.83:14. DS 23.10.84:12.

Sant Martí Vell (Gir) *Aplec al santuari de la Mare de Déu dels Àngels*. Hi acudeixen especialment els veïns de Flaçà.
IP 4.87.

Siurana (Aem) *Festa major*. Pròpiament, la festa és el 17, però se celebra aquest dia.
FE 85:28. GG 81-85:IV,495. PD 16.10.82:28; 15.10.83:30. IP 9.86; 6.87.

Terrades (Aem) *Romeria al santuari de la Mare de Déu de la Salut*. Organitzada des del 1969 aprox. pels veïns del carrer de la Jonquera de Figueres. Al migdia, a l'esplanada del santuari, proclamació de la pubilla i les dames d'honor del barri. Durant la missa, oferiment del ciri votiu. Després, dinar de germanor i sorteigs. La data pot variar lleugerament en funció de la verema.
CC 5.10.73. CONSTANS 54:101. EM 20.10.82:16. PD 15.10.82:15; 17.10.82:2; 20.10.82:16. PLA 57:304. SI 5.10.79:5. IP 6.87; 9.87.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Romiatge a Montserrat*. Rebuda pel pare abat, ofrena de fruits del Penedès a la Mare de Déu i actuació dels castellers. Va començar el 1927 aprox. organitzat pel Cos de Portants del Sant Crist. El 1981 començaren una marxa atlètica a peu i una cursa d'una part dels participants des del barri de l'Espirall.
FU 17.10.86:25,27. MT 1-4.85:28; 1-4.86:16. 3V 25.6.82:11; 3.9.82:19; 17.9.83:5; 24.9.83:22; 15.10.82:29; 25.3.83:30; 2.9.83:23; 30.9.83:22; 7.10.83:23; 14.10.83:18; 21. 10.83:3; 27.4.84:36. IP 9.85.

Tercer o quart diumenge

Pobla de Claramunt, la (Ano) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Organitzada per un grup de joves des de 1977, hi participen els avis de més de 70 anys. Missa, concert, dinar, teatre... La data pot variar dintre la segona quinzena.
IG 8.10.83:15; 15.10.83:13; 22.10.83:15. PR 85. IP 10.85; 1.87.

Sant Martí Sarroca (Ape) *Ball del Most*. Ball amb repartiment de coca i xampany.
FU 1.87:47. IP 5.87.

Penúltim diumenge

Santa Coloma de Farners (Sel) *Festa de la Ratafia*. Concurs de ratafia i festa animada amb conjunts musicals. Organitzada pel jovent.
IP 11.86.

Quart dissabte

Gunyoles, les (Aj. d'Avinyonet del Penedès, Ape) *Festa del Most.*
FU 1.87:45.

Quart diumenge

Bellestar (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa major.*
CD 87a.

Coborriu de Bellver (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa major, de Sant Serni.*
CD 87b. GG 81-85:XV,334,429. IP 6.86; 9.86.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *Cursa Popular Ciutat de l'Hospitalet.* Començada el 1980, el recorregut inclou tots els barris de la ciutat.
PL 12.10.82:10-11; 27.10.84:XIII; 30.10.84:IV.

Llagostera (Gir) *Festa d'Homenatge a la Vellesa.* Començà el 1981 tot i que n'hi ha antecedents de 1946. Ofici cantat, actuació musical i dinar de germanor.
PD 27.10.82:11; 23.10.83:8. IP 9.86; 10.86.

Orriols (Aj. de Bàscara, Aem) *Aplec del Remei.* Ofici solemne amb acompanyament d'orquestra i cant dels goigs i trobada de diferents colles sardanistes. Abans, la data de celebració era el segon diumenge, però es canvià per tal que no coincidís amb les tasques de la verema.
CONSTANS 54:44. FE 85:21. PD 7.10.83:8; 9.10.83:2. PLA 57:310-311. IP 10.86.

Prades (Bca) *Festa major d'Hivern, de Santa Úrsula.* Cercavila amb una banda de cornetes i tambors i esmorzar a la plaça amb arengades i raïm. Fins a començament del s. XX, Ball dels Valencians. Hi intervenia el Diable, que animava l'espectacle amb acudits i increpant el públic. Les figures que tenia el ball eren la Boja, l'Adoració, els Mocadorets i la Jota. El s. XIX hi ha documentat el Ball de Marcos Vicente.
DT 15.10.82:17. EN 81-83. PALOMAR 83b. IP 2.87; 3.87.

Sabadell (Voc) *Festa del Vot del Còlera al santuari de la Mare de Déu de la Salut.* Es va establir a partir de 1854, quan la ciutat va sofrir una epidèmia del còlera. Cercavila amb banda de música, ofici al santuari amb orquestra, processó i dinar pels voltants.
DS 20.10.83:14; 27.10.84:18.

Torrelles de Foix (Ape) *Fira.* Des de 1936 s'anà esllanguint, però hi continuà acudint bestiar fins a 1958.
3V 29.10.82:8. IP 2.86.

Darrer dissabte

Clariana (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa major petita.* En commemoració de l'acabament d'una passa de còlera que provocà molts morts a començament de segle.
VIA FORA! primav.86:22. IP 5.87.

Moja (Aj. d'Olèrdola, Ape) *Ball del Most.*
3V 8.10.82:11; 22.10.82:10; 21.10.83:9. IP 5.87.

Ripoll (Rip) *Marxa infantil.* Organitzada per l'Agrupació Soler i Palau des de 1976.
IP 5.86.

Sant Cugat Sesgarrigues (Ape) *Festa del Most.*
FU 1.87:47. IP 5.87.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) *Festa del Most.* Tenia més relleu quan els pagesos es dedicaven principalment a la vinya. Actualment, Ball del Most, al vespre, i jocs per a la mainada. El 1983 es va intentar revitalitzar-la introduint-hi l'homenatge als avis, que es continua fent esporàdicament.
EN 81-83. FE 81:18. FU 24.10.86:18,23. GG 81-85:V,112. MO 28.10.83:37. 3V 28.10.83:9. IP 2.86.

Darrer diumenge

Almenar (Sgr) *Dia d'Or del Jubilat.* Exhibició de la banda de cornetes i tambors i de les "majorettes". És de creació recent.
MA 30.10.83:14. IP 9.86.

Andorra la Vella (And) *Fira.* A més de moltes parades de productes comercials diversos, concurs entre els millors exemplars de bestiar de les cases andorranes. La fira és d'origen medieval, confirmada per un privilegi del bisbe Galceran de Vilanova. Cada dia, al matí, desfilada de "majorettes" amb la banda. Dura 3 dies.
CM 83:29. PO 19.10.84:19; 2.11.84:7; 25.10.85:21; 1.11.85:19-20,22,25.

Camprodon (Rip) *Ball de Quintos.* Data no gaire fixa.
N9 8.10.82:41; 28.10.83:40. IP 11.86.

Castellterçol (Vor) *Festa de Tots Sants.* Castanyada popular a la plaça de Prat de la Riba, repartiment de castanyes, vi i coca i sardanes. Començà el 1980 organitzada pel Jovent Sardanista.
N9 29.10.82:19-37; 5.11.82:12; 28.10.83:40. PG 27.10.83:17. PR 85. IP 12.85.

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *"Cross" escolar.* Organitzat pel Patronat Municipal d'Esports.
IP 7.87.

Igualada (Ano) *Cursa popular.* Començada el 1979, és el primer acte dels Jocs Escolars.
IG 29.10.83:1; 2.11.83:1; 27.10.84:1,7. IP 2.86; 1.87.

Martorelles (Vor) *Matança del porc.* Organitzada des de 1981 per l'Escola Orfeònica.
IP 11.86.

Montserrat (Aj. de Monistrol de Montserrat, Bag) *Diada Montserratina de Ciclisme.* Hi participen ciclistes de tot Catalunya. Organitzada per la Federació Catalana de Ciclisme.
R7 31.10.83:15. IP 9.85; 8.87.

Móra la Nova (Reb) *Fira agrícola, ramadera i industrial.* Se celebra des de 1831. Pregó i prova d'habilitat sobre el tractor. Les mercaderies que hi tenen més sortida en l'actualitat són els productes domèstics més

que no pas el bestiar de càrrega, tradicional en aquesta fira, la qual dura 4 dies.
DT 15.9.83:10; 19.10.83:12. EN 81-83. FI 86:64. GG 81-85:XI,138. MO 21.10.83:37. IP 1.87.

Múnia, la (Aj. de Castellví de la Marca, Ape) *Festa del Most*. Cercavila amb carrosses amb la pubilla, el drac, els diables i, algun any, castellers o falcons. Cinema, ball, concert i concursos de panellets i de tastavins.
3V 29.10.82:7; 21.10.83:5; 28.10.83:9. IP 2.86.

Platja d'Aro (Aj. de Castell d'Aro, Bem) *Marxa dels 20 Quilòmetres*. Començada el 1982 i organitzada per l'Ajuntament.
PD 7.11.82:20; 29.10.83:9. IP 5.87.

Ripoll (Rip) *Fira de la Joguina Didàctica*. Exposició i venda de joguines (des de 1972 aprox.). Organitzada per la junta de pares d'un parvulari.
N9 29.10.82:18; 5.11.82:11. RI 24.10.81:7. IP 5.86.

Roquetes, les (Aj. de Sant Pere de Ribes, Gaf) *Cursa popular*. Va començar el 1979.
DV 21.10.83:45.

Rourell, el (Aca) *Festa del Sagrat Cor*. Celebrada cada 10 anys, es féu per darrera vegada el 1986. Engalanament dels carrers amb elements vegetals.
IP 2.87.

Santa Coloma de Queralt (Cba) **Festa de la Matança del porc*. Esquarterament dels animals, elaboració dels embotits a la vista del públic i repartiment d'entrepans amb un tastet a tots els assistents. Començada pels volts de 1973, es va fer per darrer cop el 1985.
CQ 82-84:Cba. MO 28.10.83:37. SZ 82:247. IP 3.87.

Santa Maria de Corcó (Oso) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Cabrera*. Aplec de germanor entre gent d'Osona, de Collsacabra i de la Garrotxa. Hi assisteixen molts excursionistes. Després dels actes religiosos, dinar de germanor amb una sobretaula animada.
EN 84-85. 9N 24.10.80:21. IP 2.86.

Sant Esteve de Palautordera (Vor) *Festa de Tardor*. Xocolatada, concurs de pastissos, passejada de bicicletes, matança del porc a la plaça i dinar de germanor. Dura 3 dies.
PG 29.10.82:21. IP 11.86.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) **Aplec a l'ermita de Sant Jeroni*.
DB 13.5.77. DC 64:388. IP 2.86.

Selva del Camp, la (Bca) *Firalcamp*. Exposició de maquinària agrícola i industrial, de vehicles i de plantes. La primera edició va ser el 1800 i es va actualitzar el 1983.
CI 2.11.84:2. DT 26.10.83:12. FI 86:65. MO 26.10.82:37; 28.10.83:37. IP 12.85.

Tortellà (Gax) **Fira*.
GG 81-85:III,391. IP 8.86; 3.87.

Vendrell, el (Bpe) *Romeria a Montserrat*. Organitzada per la parròquia.
MT 1-4.85:29; 1-4.86:16. IP 8.87.

Vinyoles d'Orís (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Homenatge a Mossèn Jacint Verdaguer*. Recital de poemes i concert coral. Mossèn Jacint Verdaguer havia estat a l'església parroquial, romànica, els anys 1871-1873. La data de celebració pot variar lleugerament.
FONT 86:53. N9 9.11.82:23. IP 1.86; 2.86.

Finals d'octubre

Centelles (Oso) *Festa d'Homenatge a la Vellesa*. Començada el 1947, a partir de 1982 se celebra en una data variable. Missa, dinar d'homenatge, repartiment d'obsequis i espectacle.
AU 17.12.82:10. FONT 86:50. IP 10.86.

Dia variable dins d'octubre

Aiguafreda (Vor) *Festa d'Homenatge als Avis*. Iniciada el 1975. Repicada de campanes, missa cantada i dinar de germanor. A la tarda, actuació musical.
N9 18.11.83:13. PG 1.12.83:15. IP 11.85; 10.86.

Alella (Mar) *Aplec Geganter*. Hi acudeixen diverses colles de geganters de Catalunya. Al matí, a l'hort de la rectoria, botifarrada popular. Es fa en diumenge.
IP 9.86.

Barcelona (Bar) *Trobades de Gresca i Tradició al barri del Besòs*. Un dissabte al vespre, trobades de diables, dracs i més bèsties. Diumenge al matí, trobada de gegants. Organitzades per la Universitat Popular del Besòs des de 1983.
IP 10.87.

Berga (Ber) *Festa de l'Associació de Veïns Quatre Barris*. Jocs infantils de cucanya, berenar i sardanes a la plaça del Forn.
VL 85:62,175. IP 10.85.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) *Cavallada de la Bisbal*. Cercavila amb música, "majorettes" i els cavalls participants, proves hípiques i dinar de germanor. Va començar el 1980.
FE 85:33. PD 2.10.82:12; 5.10.82:8.

Breda (Sel) *Festa dels Quintos*.
PD 22.10.83:2.

Castellví de Rosanes (Bll) *Festa de Sant Miquel*. Homenatge a la vellesa, amb vermut, concert i repartiment d'obsequis.
EN 81-83. IP 9.86.

Figueres (Aem) *Marató de l'Alt Empordà*. Organitzat per la Comissió Marató Catalunya, se sol celebrar un diumenge.
IP 9.87.

Guixaró, el (Aj. de Casserres, Ber) *Homenatge als Avis*. Esmorzar comunitari amb recital de versos i rodolins, concert i sardanes.
R7 8.11.83:8. VL 85:62,187. IP 11.85; 2.87.

Jonquera, la (Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Julià dels Torts.* S'hi sol pujar a peu. Després de la missa, àpat de germanor, que consisteix en una arrossada amb pomes com a postres.
FE 85:24. IP 9.86; 6.87.

Lleida (Sgr) *Festa de la Mare de Déu de l'Acadèmia.* Fou proclamada patrona de la ciutat el 1945.
GG 81-85:X,31.

**Processó dels Penonets.*
GG 81-85:X,31.

Palafrugell (Bem) **Aplec de la Sardana.* Iniciat el 1971, amb l'organització de l'Agrupació Sardanista, perdurà fins a 1983 aprox.
FE 81:8. MA 10.9.82:8. PD 5.10.82:2. RI 18.7.81:6. IP 5.87.

Reus (Bca) *Expro-Reus.* Fira general de mostres que té els seus orígens el 1860, amb l'Exposició Agrícola-Industrial, i és d'abast estatal. A partir de 1942 tingué una continuïtat periòdica: se celebrà bianualment fins al 1984, que tornà a fer-se anual. Fins al 1985 es feia pel maig.
DS 15.5.84:11. DT 6.4.82:18; 11.4.82:22-23; 18.4.82:20; 12.5.82:15; 29.5.82:13-14; 15.7.83:1; 19.8.83:8; 6.10.83:11. EI 6.6.84:5. FI 86:20. GG 81-85: VII,176. VB 27.4.84:57. VO 17.5.85. 3V 18.6.82:21. IP 1.86.

Marxa cicloturista Baix Camp. Organitzada pel Club Ciclista Reus (des de 1980). Recorregut per diverses poblacions de la costa.
DT 15.10.83:22. IP 1.86; 7.87.

Sant Vicenç de Castellet (Bag) *Homenatge als Avis.* Originat cap a 1955. Cercavila amb banda de cornetes i tambors i "majorettes", missa i actuació d'un esbart. Hom obsequia els avis en metàlic i amb pastisseria. Els escolars també hi intervenen. Se celebra un diumenge.
R7 9.10.82:9; 21.11.83:5. IP 12.86.

Seva (Oso) *Cursa d'atletisme de fons.* Abans de 1936 ja es feia una cursa semblant.
CI 12.10.84:5. N9 7.10.83:40; 14.10.83:32. IP 10.86.

Sils (Sel) *Marxa a Busquets.* Organitzada des de 1983 per l'Agrupació Esportiva Veterans de Sils. Passant per les Mallorquines i Vallcanera, arriba fins a l'antic pantà de Busquets.
IP 8.86.

Tarragona (Tar) *Marxa excursionista popular.* Organitzada des de 1980 pel Centre Excursionista Tarragona.
DT 14.10.82:9; 29.9.83:7. IP 6.87.

Vilaller (Ari) *Dia del Boletaire.* Començà els anys 70. Concurs de recollida de rovellons, que acaba amb un àpat de germanor.
PR 82. IP 6.87.

Vilanova del Camí (Ano) *Pujada als dipòsits.* Cursa des del poble fins a una muntanyeta on hi ha els dipòsits de l'aigua i esmorzar. Iniciada el 1986, és oberta a tothom.
IP 1.87

Festes entre octubre i novembre

Arbúcies (Sel) *Trobada de flabiolaires.* Iniciada el 1985.
IP 7.86; 12.86.

Barcelona (Bar) *Festa major de l'Esquerra de l'Eixample.* Des de 1978, revitalitzada per l'Associació de Veïns. La majoria d'actes tenen lloc al parc de l'Escorxador. Pregó, concurs de dibuix, cursa atlètica, havaneres amb sardinada i cremat i traca final.
DTE VI 11.12.83:2. EX 11-12.84:1; 10.85:2. PB 87:21.

Festes de Tardor d'Horta-Guinardó. Començades el 1984. Diumenge, cercavila amb Ball de Bastons, dimonis, dracs i banda. Trobada de corals del Guinardó des de 1982.
AT 86. HG 11-12.84:1-2. IP 10.87.

Canovelles (Vor) *Festa dels Avis.* Excursió amb autocar, dinar de germanor, ball i obsequis. Es fa en dia feiner des de 1968 aprox.
PG 17.11.83:7. IP 10.86.

Castellterçol (Vor) *Exposició de bolets.* Originada el 1979. Mostra de tota mena de bolets, de bons i de dolents. Audiovisuals i conferència. Organitzada per l'Ajuntament.
N9 15.10.82:13; 4.11.83:36. PG 22.10.82:7; 10.11.83:11. R7 16.10.82:11; 15.11.83:6. IP 12.85; 10.86.

Olèrdola (Ape) *Ball del Most.* Exposició de vins i xampanys de la població i ball.
FU 14.11.86:21. 3V 18.11.83:5. IP 5.87.

Pla de la Bleda, el (Aj. de Sant Martí Sarroca, Ape) *Festa del Most.* Un dissabte, a la tarda, sardinada popular; al vespre, ball. L'endemà, gimcana de tractors.
FU 21.11.86:33. IP 5.87.

Sabadell (Voc) *Concurs i exposició de canaricultura.* Iniciat el 1973 per l'Agrupació de Canaricultors de Sabadell.
DS 12.11.83:13; 15.11.83:13; 21.11.84:7; 23.11.84:9. IP 7.87.

Sant Cugat Sesgarrigues (Ape) *Festa del Most.* Ball del Most.
TO 28.10.78:10. 3V 12.11.82:10. IP 5.87.

Sant Pere Molanta (Aj. d'Olèrdola, Ape) *Festa del Most.* Cantada d'havaneres.
FU 14.11.86:21. IP 5.87.

Tordera (Mar) *Festa de l'Esport.* Començada el 1983. Elecció popular del millor esportista després d'un sopar i d'actuacions esportives.
IP 8.86.

Vic (Oso) *Caminada Popular d'Osona.* Organitzada pel Patronat Municipal d'Esports des de 1979. Cada any, itinerari diferent.
N9 22.10.82:35; 28.10.83:34; 7.11.83:20. IP 10.86.

NOVEMBRE

Dilluns abans de l'1

Santa Coloma de Farners (Sel) *Mercat de les Castanyes*. Dilluns és el dia del mercat setmanal.
GG 81-85:III,220. IP 11.86.

Dissabte abans de l'1

Vila-seca (Aj. de Sant Vicenç de Torelló, Oso) *Festa de la Castanyada*. Berenar a la font d'en Joncaret, amb castanyes i panellets per als presents.
IP 3.86; 11.87.

Diumenge abans de l'1

Vilanova de Prades (Cba) *Festa de Tots Sants*. Castanyada col·lectiva: hom obsequia els assistents amb castanyes torrades, vi i, també per un preu mòdic, entrepans de botifarra o llonganissa a la brasa. Algun any, gegants i cap-grossos o Ball de Bastons de Montblanc. Sardanes i concert. Celebrada des de 1977 aprox.
DT 5.11.82:9; 22.10.83:13; 10.11.83:40. EN 81-83. EP 11.83:13. MA 16.11. 79:10. IP 3.87.

1
TOTS SANTS

La festa de Tots Sants té dues trajectòries: la de l'Església oficial i la pre-cristiana. Un llarg camí menà l'Església a triar el dia primer de novembre per a aquesta celebració. En trobem ja un primer antecedent el segle IV en algunes litúrgies orientals que celebraven, i encara ho fan avui, la festa de Tots els Màrtirs el dia 13 de maig, com també l'octava de la Pentecosta. Ambdues passen a Roma i a Occident amb Bonifaci IV, el segle VII. L'emperador Focas li havia fet donació del temple romà del Panteó, que era dedicat a tots els déus; sant Bonifaci va convertir-lo en església i el dedicà a santa Maria de tots els màrtirs. El dia 13 de maig fou escollit per a la festa. Un altre pas es féu en el concili de 731, convocat per Gregori III contra els iconoclastes, en què es refermà la festa de tots els sants morts i fou encarregada a una comunitat benedictina la celebració d'una missa diària en honor d'ells.

La celebració d'aquesta diada l'1 de novembre no apareix fins el segle IX, a precs de Lluís el Piadós i dels bisbes de les Gàl·lies, i no es consolida fins que sant Odiló, abat de Cluny, pels voltants de l'any 1000, introdueix en tots els monestirs reformats la festa de Tots els Difunts, el dia 2 de novembre, l'endemà de la festa de Tots Sants.

Si tenim en compte la gran importància dels cultes celtes a les zones on la litúrgia de Cluny és més forta, veurem que no és per casualitat que els bisbes de les Gàl·lies i l'abat Odiló situessin la festa al voltant del primer de novembre, festa celta de *Samuhin*. D'aquesta manera, un grapat de tradicions anteriors al cristianisme s'hi fonen.

La festa de Tots Sants és, doncs, una festa dels avantpassats, en un moment que es recorden els morts familiars que ja han entrat a l'estadi definitiu d'avantpassats. Es fan cerimònies i oracions pertinents, ofrenes de llums, rés de les tres parts del rosari, tres misses i toc continuat de campanes durant tota la nit perquè els difunts que no han assolit el lloc de pau trobin el camí. El guiatge de tocs, llums i oracions de la família aplegada el dia dels Difunts, immediatament després de Tots Sants, té aquest sentit.

Així, la festa de Tots Sants, que al principi té oficialment el caràcter anònim de la multitud apocalíptica, deixa traslluir les antigues tradicions dedicades als avantpassats familiars. En aquesta data,

un món i l'altre es visiten: els vius van a les sepultures familiars, les endrecen i adornen, i els avantpassats visiten les cases, on hom els ha preparat els panellets i unes altres viandes, típicament tretes de les menges i dels àpats funeraris, a base d'ametlles, i que els avantpassats accepten com a mostra de continuïtat del llinatge i de la casa. A vegades, la seva visita ve expressada en la tradició per petits senyals deixats sobretot en la cendra de la llar, que hom interpreta com a mostra de benvolença i protecció per part dels avantpassats.

Els àpats comunitaris d'aquests dies, a base de castanyes, fruita de l'època i panellets, han estat al principi comunitaris, després evolucionen fins a esdevenir familiars i finalment reprenen aquest caràcter, de grups extrafamiliars.

Amb la dessacralització d'aquesta festa han començat a sorgir castanyades en els grups d'edat, fins i tot a les escoles i en algunes altres agrupacions festives, que no tenen com a objecte primordial la veneració dels avantpassats comuns, sinó la reunió del grup, en una de les primeres festes d'hivern, a l'interior de la casa.

Josefina Roma

Nota sobre les castanyades

Les castanyades col·lectives que se celebren pels volts de Tots Sants són incomptables. N'hi ha que van precedides o acompanyades de concursos de panellets. Els organitzadors d'aquests àpats i concursos són, en alguns casos, els ajuntaments, però també, amb molta més freqüència, entitats com associacions de veïns, ateneus, grups de jovent, esbarts, associacions de pares, centres excursionistes, entitats folklòriques, animadors locals... Llevat d'alguns casos comptats en què tenen un caràcter més públic o van acompanyades de més actes, les castanyades no són relacionades en aquest calendari.

Borgonyà (Aj. de Sant Vicenç de Torelló, Oso) *Festa de la Castanyada*. Dissabte o diumenge abans, el jovent va a buscar les castanyes. Iniciada cap a 1981.
IP 3.86; 11.87.

Calaf (Ano) *Fira de Tots Sants*. De caràcter general.
CQ 82-84:Ano. IP 1.87.

Calella (Mar) *Romeria a Montserrat*. S'organitza des d'abans de 1936, amb una forta participació popular.
MT 1-4.85:29; 1-4.86:16,23-24. IP 8.87.

Canejan (Var) **Fira de Tots Sants*.
IP 6.87.

Guardiola de Berguedà (Ber) *Fira*. Exposició de vehicles, maquinària agrícola i productes artesanals. Abans, dedicada principalment al bestiar. La primera celebració va ser el 1943.
EN 81-83. FI 86:67. R7 5.11.83:10. VL 85:62,219.

Malla (Oso) *Festa de Tots Sants*. Castanyada popular i elecció de pubill i pubilla. Organitzada de primer per la Colla de Malla, darrerament se n'ocupa el jovent.
EN 81-83. IP 10.86.

Manresa (Bag) *Festa de Tots Sants*. Durant la nit de la vigília s'encenien fogueres fetes de palla amb una creu, un ninot o un gat al cim. Actualment, castanyades populars a diversos punts de la ciutat: al parc de la Mineta, a la Sagrada Família, al barri de Valldaura, a la plaça de Catalunya, al barri de les Escodines i a la plaça de Prat de la Riba.
GZ 3.11.79. R7 26.10.82:30; 28.10.82:19; 30.10.82:31; 2.11.82:3-5; 6.11.82:7; 27.10.83:23; 29.10.83:31; 3.11.83:4.

Festa de Tardor al barri de la Sagrada Família. L'Associació de Veïns organitza jocs infantils, teatre, exposició de manualitats, venda de castanyes i una castanyada popular.
IP 12.86.

Nulles (Aca) *Festa de Tots Sants*. A la tarda, processó fins al cementiri. De tornada, rés del rosari.
IP 10.85; 2.87.

Oliana (Aur) *Fira de Tots Sants*. De maquinària agrícola, vehicles, alimentació i roba.
CD 87a. CQ 82-85:Aur. FI 86:67. MO 26.10.82:37. IP 6.87.

Organyà (Aur) *Festa de Tots Sants*. Castanyada. Es feia el Ball de la Castanya.
GG 81-85:XVI,37. IP 2.86; 5.87.

Perafita (Oso) *Festa de Tots Sants*. La vigília al vespre, foguera, pa amb tomàquet, arengades, coca i castanyes a la plaça.
EN 81-83. MO 28.10.83:37. SZ 82:247-248. IP 10.86.

Poal, el (Pur) *Festa de Tots Sants*. A la tarda, processó cap al cementiri.
IP 9.85.

Santa Maria d'Oló (Bag) *Festa de Tots Sants*. La vigília, castanyada popular, amb coca i barreja. Ball, corre-foc i ballada del gegant Mansuet.
R7 28.10.82:19; 27.10.83:23. IP 1.87.

Sant Feliu Sasserra (Bag) *Fira de Tots Sants, al Pas Nou*. Parades de roba, estris de cuina, quincalla, etc.
CD 86a:147. R7 27.10.83:23. IP 9.85:12.86.

Segur (Aj. de Veciana, Ano) **Festa a l'ermita de la Mare de Déu de Puig del Ram*.
IP 1.87.

Soleràs, el (Gar) *Festa de l'Encant*. Els devots hi aporten aliments, sobretot pastissos, que són subhastats a benefici de la parròquia. També s'hi duen animals. Aquest costum abans tenia la finalitat de recollir diners per pagar els predicadors del novenari.
DC 64:426. GG 81-85:X,272, MA 1.11.75. IP 3.87.

Torrelles de Foix (Ape) *Festa de Tots Sants*. Processó amb la imatge del Sant Crist des de l'església fins al cementiri, on es beneeixen les sepultures.
IP 2.86.

Tortosa (Beb) **Fira de Tots Sants*. Concedida per Pere III el 1374.
GG 81-85:XIII,157,195,196. IP 1.87.

Toses (Rip) *Festa de comiat dels pastors*. És l'època que els ramats baixen de la muntanya. Ball.
N9 29.10.82:37. IP 11.86.

Tragó de Segre (Aj. de Peramola, Aur) *Festa de Tots Sants*. Castanyada. S'havia fet el Ball de la Castanya.
GG 81-85:XVI,37. IP 5.87.

Vilagrassa (Urg) **Fira*. Alfons I el Cast concedí el 1185 el privilegi per celebrar mercat i fira, dedicada al gra i a l'espart.
GG 81-85:IX,196. IP 7.87.

Vilaller (Ari) *Fira ramadera*. Se celebra amb molta animació però sense la importància d'uns altres anys. S'aprofitava per emparaular els contractes dels pastors, mossos i servents, per tancar comptes i deutes, etc.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pju. FI 86:69. GG 81-85:XII,309. PR 82. IP 6.87.

Vilanova de Sau (Oso) *Festa de Tots Sants*. Castanyada popular amb torrades, arengades, castanyes, coca, vi i xampany.
IP 1.86.

Dissabte després de l'1

Puigcerdà (Bce) *Fira*. Agrícola i comercial, amb bestiar -sobretot, cavalls de raça hispano-bretona i vacum. Premis per als millors exemplars equins i mostra de maquinària agrícola. N'hi ha notícies des de 1182 i la primera versió moderna és de 1921. Dura tot el cap de setmana.
CD 83a. FE 85:42. FI 86:68. GG 81-85:XV,290. MO 5.11.82:37; 4.11.83:37. PD 5.11.83:8; 8.11.83:10. RU núm.44,81:4; 11.82:3. IP 9.86; 12.86.

Diumenge després de l'1

Sobremunt (Oso) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*. Torrades amb botifarra, castanyes i barreja i rifa de pernils, formatges, fuets, llonganisses, vi i xampany.
N9 5.11.82:15,37; 12.11.82:41.

Vila-rodona (Aca) *Fires*. La maquinària agrícola i l'exposició comercial han substituït el bestiar de càrrega, antic protagonista. Degustació, a baix preu, de la fesolada: amanida, fesols amb botifarra i allioli. Actuació de castellers i cercavila amb diables, gegants, cap-grossos, drac, cuca i grallers. La primera data coneguda és de 1446.
CI 2.11.84:2,6. CQ 82-84:Aca. DT 5.11.82:9. EN 81-83. FI 86:68. GG 81-85:VII,378. MO 5.11.82:37; 4.11.83:37. IP 2.87.

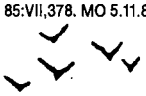

Segon diumenge després de l'1

Sant Quintí de Mediona (Ape) *Fires i Homenatge a la Vellesa*. Ofici cantat, refresc amb concert i ball. Abans de 1936, fira d'abast comarcal. A partir de 1977 s'introduí l'homenatge a la vellesa.
EN 81-83. FU 8.11.85:16-17. GG 81-85:V,116. 3V 12.11.82:10. IP 2.86.

2

Bagà (Ber) *Fira de Tots Sants*. Abans era predominantment de bestiar, però amb el temps hi han anat agafant importància els vehicles i la maquinària agrícola. A partir de 1982, concurs de bestiar.
FI 86:69. GG 81-85:II,330. R7 5.11.83:10; 8.11.83:8. VL 85:62,157.

Massoteres (Sga) **Fira del Porc*.
DC 64:238. GEC 70-81:IX,701. IP 10.85.

Port de la Selva, el (Aem) *Festa de Tots Sants*. Viacrucis.
EM 10.10.82:9. IP 6.87.

3

Aldosa de la Massan, l' (Par. de la Massana, And) *Festa de Sant Ermengol*.
PO 2.11.84:5. IP 7.87.

Pobla de Lillet, la (Ber) *Fira*. De bestiar i productes agrícoles. Antigament havia gaudit de molta importància, però avui el bestiar n'ha perdut el protagonisme deixant pas als vehicles i a la maquinària agrícola. Se celebra al camp de les Vinyes.
GG 81-85:II,342. MO 28.10.83:37. R7 5.11.83:10. SZ 82:248. VL 85:62,239. IP 2.87.

Pont de Montanyana, el (Ari) *Festa patronal*.
GG 81-85:XII,475. IP 6.87.

Seu d'Urgell, la (Aur) *Fira de Sant Ermengol*. Exposició i venda de bestiar boví, maquinària, vehicles i productes alimentaris artesanals. Hi ha constància de celebració de fires des de la primera meitat del s. XI, però amb variacions en la data. Des del s. XIV té lloc el mes de novembre.
CD 87a. FI 86:69. GG 81-85:XVI,48. MA 3.10.82:1,11; 4.10.82:12; 3.11.83:15. SZ 82:248.

6

Pobla de Claramunt, la (Ano) *Festa de Sant Nicolau*. Els nens -els "nicolaus"- van cantant pels carrers: «Nicolau sant Pere, / Nicolau sant Pau, / que veniu de Roma, / que porteu corona...» Els donen fruita i diners.
RIBA 72:228. SZ 82:255. IP 10.85.

7

Torelló (Oso) *Festa de Sant Fortià*. Abans de 1936 era la Festa major d'Hivern (sant Fortià, un dels sants innocents morts per Herodes, és copatró de la vila; la re-

líquia del seu cos fou portada des de Jerusalem per Arnau del Colomer, cap dels croats torellonencs, el 1298). Posteriorment prengué un caire infantil, amb processó d'escolars, que duien uns petits penons vermells, i de clergues, que portaven la relíquia en una caixeta de plata. Actualment, tan sols concursos literaris o esportius a nivell escolar.
IP 4.86.

8

Barbens (Pur) *Festa major d'Hivern, de Sant Roc.* Missa, processó, ball... És una festa votada.
IP 6.87.

Llessui (Aj. de Sort, Pso) *Matança del porc.*
CQ 82-84:Pso.

Massoteres (Sga) *Aplec al santuari de la Mare de Déu de Camp-real.*
GG 81-85:IX,121.

Santa Coloma de Queralt (Cba) *Festa de l'Arribada de les Relíquies.*
EN 81-83. IP 3.87.

Sort (Pso) *Fira grossa.* Tota mena de bestiar. Antigament durava uns 8 dies: els primers, dedicats al bestiar menut, i els següents, al bestiar gros. Hi acudien uns quants torroners, que rifaven torrons al catxo -joc de cartes-, i algunes marxants. Ball. Dura 2 dies.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso. FI 86:71. MO 4.11.83:37. IP 11.85; 6.87.

Diumenge pròxim al 9

Beget (Aj. de Camprodon, Rip) *Festa major de la Majestat.*
CD 81*a*. FE 85:63. GG 81-85:III,411. PD 5.11.83:10. IP 11.86.

9

Balaguer (Nog) *Festa major del Sant Crist.* Cercavila amb gegants i cap-grossos, pregó i ofrena floral dels infants al Sant Crist. Dissabte següent, esmorzar popular amb coca de recapte. El 1296, Ermengol X autoritzà la *Fira de Sant Martí* per als dies 9 i 11 de novembre.
AV 8.11.79:10. CA 25.11.79:8. CC 4.11.79:19; 11.11.79:21. EN 81-83. EN 84-85. FE 81:18. GG 81-85:X,326.496. MA 6.10.82:sup.2; 8.11.83:18; 9.11.83:17. MO 4.11.83:37; 11.11.83:33. SZ 82:248.

Diumenge pròxim a l'11

Alamús, els (Sgr) *Festa major de Sant Martí.* La vigília, processó; al vespre, havaneres o concert i teatre. L'endemà, les famílies o colles preparen cassoles de tros a la plaça, amb premis per a les millors. Dura 3 dies.
DC 64:6. GG 81-85:X,495. IP 3.87.

Bescaran (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major de Sant Martí.*
CD 87*a*. IP 9.86.

Campelles (Rip) *Festa major petita de Sant Martí.* La vigília, actes per a la mainada i ball. L'endemà, ofici.
FE 85:63. GG 81-85:I,full de correc. IP 12.86.

Cassà de Pelràs (Aj. de Corçà, Bem) *Festa major de Sant Martí.* Recuperada el 1983, després de 14 anys de no fer-se, a càrrec d'un grup de joves. Ofici amb orquestra seguit de vermut per als veïns i jocs infantils. Dura 2 dies.
PD 11.1.83:9. IP 5.87.

Castellar de la Selva (Aj. de Quart, Gir) *Festa major.* Castanyada popular.
FE 85:57. IP 11.86.

Escaules, les (Aj. de Boadella d'Empordà, Aem) *Festa major de Sant Martí.* Missa amb orquestra, sardanes, ball, etc.
FE 85:21. IP 5.87.

Far d'Empordà, el (Aem) *Festa major de Sant Martí.* Dissabte, ball amb elecció de pubilla i d'hereu. L'endemà al migdia, sortint de missa, vermut de germanor; a la tarda, festival infantil amb xocolatada. Algun any, teatre, tir al plat i concurs de tractoristes.
EM 17.11.82:9; 24.11.82:9. EN 81-83. FE 85:23. GG 81-85:IV,495. PD 13.11.82:12. IP 9.86.

Jafre (Bem) *Festa major de Sant Martí.* La vigília al vespre, cantada d'havaneres.
FE 85:35. PD 12.11.83:26. IP 7.86; 8.86.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Festa major de Sant Martí.* Sant Martí és el patró. Es canvien les 2 pabordesses de la Mare de Déu dels Dolors, les quals, després de la missa, ballen una sardana soles o amb els marits. En acabat, balla tothom.
EN 81-83. FE 85:25. GG 81-85:IV,495. PD 12.11.83:26. SZ 82:249. IP 6.87.

Morell, el (Tar) *Festa major d'Hivern, de Sant Martí.* Cercavila amb grallers, diables i gegants, exhibició castellera, concurs de colles sardanistes (des de 1970), campionat de botifarra -joc de cartes- i, algun any, funció de teatre. S'havia fet un concurs d'habilitat de tractoristes. Dura 4 dies.
CI 16.11.84:2. CQ 82-84:Tar. DT 3.11.82:12; 5.11.82:9; 2.11.83:10. EN 81-83. IP 2.87.

Peralada (Aem) *Festa major de Sant Martí.* Revetlla, missa amb orquestra, sardanes, ball, etc.
EN 81-83. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. PD 13.11.82:36; 14.11.82:4. IP 6.87.

Pontós (Aem) *Festa major de Sant Martí.* Ofici solemne, desfilada de "majorettes", sardanes, ball, etc.
EM 10.10.82:8. EN 81-83. FE 85:26. GG 81-85:IV,485. PD 12.11.83:11. IP 6.87.

Riudellots de la Creu (Aj. de Palol de Revardit, Pes) *Festa de Sant Martí.*
IP 10.86.

Rubió (Ano) **Aplec a l'església de Sant Martí de Maçana.*
IP 10.78; 1.87.

Sales de Llierca (Gax) *Festa major de Sant Martí.* Fins a 1985, ball la vigília, on tothom era obsequiat amb castanyes torrades. Missa a l'aire lliure i arrossada popular.
EN 81-83. FE 85:48. GG 81-85:3,412. PD 12.11.83:10. IP 8.86.

Sant Celoni (Vor) *Festa major d'Hivern, de Sant Martí.* Esmorzar popular a la plaça de la Vila à base de botifarra, bolets i pa amb tomàquet, concursos d'allioli (a partir de 1985) i de bolets i cercavila amb grup d'animació. Mostra Cultural i Gastronòmica sobre els bolets (des de 1983) i exposició de bolets (des de 1984). Petita fira d'art.
AV 7.11.86:25. DS 25.11.83:23; 31.10.84:13. EN 81-83. GG 81-85:VI,523. PG 3.11.83:5,17; 10.11.83:7; 24.11.83:9. IP 11.86.

Sant Martí de Merlès (Aj. de Santa Maria de Merlès, Ber) *Festa major.*
EN 81-83. IP 2.87.

Sant Martí d'Empúries (Aj. de l'Escala, Aem) *Aplec.* A la tarda, castanyada i rifa de paneres.
PD 12.11.83:26. PR 85.

Sant Martí de Torroella (Aj. de Sant Joan de Vilatorrada, Bag) *Festa major de Sant Martí.* La vigília, repicada de campanes per anunciar la festa, cursa atlètica i xocolatada. Diumenge, concurs de pintura. Recuperada el 1977 després d'uns quants anys que no se celebrava.
GG 81-85:II,437. R7 2.11.82:18; 1.11.83:6; 3.11.83:19; 5.11.83:28,30. IP 1.86; 12.86.

Sant Martí Sapresa (Aj. de Brunyola, Sel) *Festa major de Sant Martí.* Dissabte a la tarda, campionat de botifarra -joc de cartes-, sardanes i ball. L'endemà, sardanes i ball popular.
EN 81-83. IP 11.86.

Sant Martí Sesgueioles (Ano) *Festa major de Sant Martí.* Missa solemne, sardanes, ball, etc.
ELIAS 87:104. EN 81-83. GG 81-85:V,478. IP 1.87.

Sentfores (Aj. de Vic, Oso) *Festa major.* Divendres al vespre, cinema. L'endemà, al matí, xocolatada i torrades amb arengades; a la tarda, futbol. Dura 3 dies.
N9 5.11.82:37; 12.11.82:41; 16.11.82:8; 11.11.83:40. IP 1.86.

Talarn (Pju) *Festa de Sant Martí.* Sant Martí és el patró. Processó amb la imatge del sant.
MA 18.11.83:12. IP 11.85; 6.87; 7.87.

Vilallonga del Camp (Tar) *Festa major d'Hivern, de Sant Martí.*
DT 11.11.83:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,136,401. IP 2.87.

11
SANT MARTÍ

Martí va néixer a Pannònia (Hongria) a començaments del segle IV, però va criar-se a Pavia (Itàlia), ciutat on el seu pare, que era tribú militar, havia estat destinat. De ben jove, Martí va esdevenir catecumen cristià, al mateix temps que, per decret de l'emperador, entrava a formar part de les legions romanes.

Un dia de novembre el soldat Martí anava cap al nord de França per guerrejar amb l'exèrcit romà contra els bàrbars del nord que acabaven d'envair l'imperi. Tot era nevat i el fred era glacial; quan es va fer de nit, el futur sant va demanar hostatge en una casa de pagès que va trobar pel camí. L'endemà, i malgrat un temps infernal, Martí va decidir, contra el parer dels qui l'havien hostatjat, de prosseguir el viatge, i així ho va fer, però el fred, la neu i el gel anaven augmentant. De sobte va sentir uns gemecs i uns plors que venien d'un captaire mig mort de fred i de gana. Martí el va socórrer i li donà la meitat de tots els seus béns, fins i tot de la capa, que va partir amb l'espasa. Li ho va donar en nom de Crist, i així, en pronunciar aquest nom, el fred i la neu es van enretirar i l'arc de Sant Martí va canviar la fesomia del paisatge amb el conegut estiuet de Sant Martí, típic del novembre.

Amb aquest miracle, que compta amb nombroses variants, Martí va deixar la vida militar i va ser elegit, per veu popular, bisbe de Tours. Després d'una vida miraclera, que ens ha pervingut gràcies a una biografia novel·lada de Sulpici Sever, Martí morí a Candes l'any 395 (o 397), havent predit ell mateix la data de la seva mort.

La devoció a sant Martí -el primer sant no màrtir a qui es va retre culte- va ser molt intensa al sud de la Gàl·lia, on se li van erigir nombroses capelles i esglésies, entre elles el monestir de Sant Martí del Canigó, i des d'allí va estendre's a tota la Catalunya Vella, on els pobles que el tenen per patró sobrepassen la trentena.

El sant és representat, habitualment, muntat a cavall i partint amb l'espasa la capa que va donar al captaire, i menys sovint amb els vestiments de bisbe. Tant l'espasa com la capa van ser, al llarg de l'Edat Mitjana, dues relíquies importants tingudes en gran estima pels reis francs i, després, pels reis catalans, mentre que el cavall blanc assimila Martí amb alguns altres sants *psicopompos* -o sigui, els antics missatgers i conductors dels difunts en les cultures pre-cristianes- com són sant Jaume, sant Jordi i sant Miquel.

Dolors Llopart
Joan Prat

Albarells (Aj. d'Argençola, Ano) *Festa de Sant Martí.*
ELIAS 87:104.

Altafulla (Tar) *Festa major de Sant Martí.* La vigília, repic de campanes i disparada de morterets per anunciar la festa; a la tarda, cercavila amb grallers, nans i gegants. A les 6 del matí, toc de matinades pels grallers. Esmorzar de l'Arengada a la plaça del Pou, da-

vant l'Ajuntament, amb arengades, pa torrat i vi (des de 1975). Després, la colla de castellers intenta pujar el pilar de 5 per les escales que van de la plaça del Pou a la de l'Església abans de la missa major. Processó amb la imatge del sant pels carrers de la vila amb orquestra i actuació dels castellers davant de la processó (els castellers foren creats el 1973). Durant el ball, elecció de la pubilla i l'hereu. Homenatge a la vellesa. Dura 4 dies. El Ball de Sant Martí (dialogat) es va representar per darrera vegada l'any 1939; anteriorment s'havia fet l'any 1935. Abans d'aquestes dues escenificacions no s'havia ballat des de 1895. No hi ha hagut periodicitat anual en la representació del ball i es conserven fotografies de les dues últimes execucions.
CC 18.11.79:19. CI 16.11.84:2. DT 8.11.77; 10.11.82:15; 13.11.83:17; 17.11.83:10. GG 81-85:VII,37,104,401. IP 11.85; 2.86.

Amer (Sel) **Fira de Sant Martí*. De caire ramader.
GG 81-85:III,227. IP 7.86.

Arànser (Aj. de Lles, Bce) *Festa petita de Sant Martí*.
IP 9.86; 12.86.

Arenys de Munt (Mar) *Festa major de Sant Martí*. Concurs de fotografia (començat el 1973) i, al vespre, teatre i ball de gala. Dissabte següent, tir al plat. Diumenge, concurs de colles sardanistes (des de 1957) i teatre.
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. MR 11.11.82:2; 12.11.82:2; 13.11.82:2; 16.11.82:3; 11.11.83:7; 12.11.83:6. PD 10.11.83:11; 11.11.83:11; 13.11.83:2. IP 6.87.

Arestui (Aj. de Llavorsí, Pso) **Festa de Sant Martí*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Arró (Aj. des Bòrdes, Var) *Festa de Sant Martí*.
SEMIR 84:113. IP 10.85.

Aubèrt (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa de Sant Martí*. Missa i cant dels goigs.
SEMIR 84:113. IP 10.85.

Benós (Aj. des Bòrdes, Var) **Festa de Sant Martí*.
SEMIR 84:113. IP 11.86.

Biert (Aj. Canet d'Adri, Gir) **Festa major*. Sant Martí és el patró de la parròquia, avui gairebé despoblada.
FE 85; 54. IP 11.79; 4.87.

Brull, el (Oso) *Festa major*. Missa solemne i, algun any, tir al plat. Diumenge més pròxim, futbol.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. IP 10.86.

Calonge de Mar (Bem) *Festa major d'Hivern, de Sant Martí*. Al ball del vespre, elecció del personatge Sa Bardissa -motiu del poble- i de l'hereu de la vila. Bicicletada pels carrers, cantada d'havaneres al migdia i sardinada. Des de 1987, Cursa Popular de Calonge, de 15 km. Organitzada ja des de 1983 a càrrec de la Unió Esportiva, es feia pel gener. Dura 3 dies.
EN 81-83. FE 85:33. GG 81-85:IV,495. PD 11.11.82:13; 4.2.83:30; 11.11.83:8. SZ 82:249. IP 5.87.

Carme (Ano) *Festa major petita*.
ELIAS 87:104. GG 81-85:V,477. IP 1.87.

Cervera (Sga) **Fira*. La primera documentació de fires és de 1301: la concessió de la reina Blanca perquè se'n celebressin el 24 d'octubre per tal que no interferissin en la de Vilagrassa fou traslladada per Jaume II al 30 d'octubre. Més tard, el 1358, Pere III la tornà a fixar per Sant Miquel, a l'octubre. El 1392 es canvià al mes de novembre. El s. xv es va dividir en dues parts: l'una per Sant Martí i l'altra per Sant Tomàs. Perdurà fins a 1970 aprox. S'hi venien bestiar i productes agrícoles i manufacturats, com ara pells adobades o obres d'argenteria.
GG 81-85:IX,45. SG 18.9.84:23. IP 2.87.

Dosquers (Aj. de Maià de Montcal, Gax) **Festa petita*. Sant Martí és el patró del poble. Perduda els anys 60, des de 1980 es traslladà al dia de Sant Jaume.
GG 81-85:III,412. IP 3.87.

Escalarre (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) **Aplec*.
DC 64:148. IP 11.85.

Figuera, la (Pri) *Festa major de Sant Martí*.
EN 81-83.

Gausac (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Martí*. Repic de campanes. Després de la missa, benedicció i repartiment del pa i cant dels goigs.
GG 81-85:XVI,232,391. SEMIR 84:113. IP 10.85.

Gavasa (Aj. de Peralta de Calassanç, Lli) **Festa major de Sant Martí*. Per sufragar la festa es feia el "rescat": membres de la Comissió de Festes, en acabar la missa, passaven per tot el poble amb una safata on hi havia una pera o una poma que tenia incrustades diverses monedes d'or sollicitant la col·laboració dels veïns. Al ball es repartien coques i s'invitava a vi. Curses de galls, que anaven des del fossar fins a l'església; els guanyadors rebien galls com a premi. Es perdé pels volts de 1955.
IP 8.86.

Gessa (Aj. de Naut Aran, Var) **Aplec a l'ermita de Sant Martí de Corilla*. Des de 1978 aprox. se celebra el segon diumenge de juny. L'ermita està en ruïnes, a unes 2 hores del poble, en un lloc escarpat.
DC 64:183. SOLER 06:41,195. IP 10.85.

Gisclareny (Ber) *Festa a Sant Martí del Puig*.
IP 2.87.

Granera (Vor) *Festa de Sant Martí*. Missa cantada i processó. Sant Martí és el patró de la parròquia.
GG 81-85:II,437. IP 4.86.

Guixers (Sol) *Festa de Sant Martí*. Missa a l'esglesiola romànica, dedicada a sant Martí, que és patró del poble, situada prop de la masia de can Guix.
SL 87. IP 3.87.

Lasquarri (Bri) *Fira de Sant Martí*. Foguera en què molta gent cou carn.
GG 70-81:IX,76. IP 4.87.

Lladorre (Pso) *Festa de Sant Martí*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Llampaies (Aj. de Saus, Aem) *Festa major de Sant Martí.*
EN 81-83. FE 85:27. IP 8.86.

Llesp (Aj. del Pont de Suert, Ari) *Festa petita de Sant Martí.*
IP 6.87.

Masarac (Aem) **Festa major de Sant Martí.* Sant Martí és el patró. Perduda a finals dels anys 70, ara només se celebra la del primer diumenge de juliol.
FE 85:25. GG 81-85:IV,495. IP 6.87.

Mura (Bag) *Festa major de Sant Martí.* Concurs de pintura ràpida (des de 1975) i, alguns anys, cant d'havaneres. El dia 12 és la *Festa dels Sants Màrtirs*, copatrons del poble, que té uns 300 anys de tradició i s'ajunta a la festa major.
DI 10.11.83:10. EN 81-83. GG 81-85:II,437. R7 3.11.83:23. SZ 82:249. IP 1.86.

Nou de Berguedà, la (Ber) *Festa major de Sant Martí.* Jocs de cucanya i concurs del joc de la botifarra. L'església parroquial de Sant Martí és un notable edifici romànic.
EN 81-83. GG 81-85:II,324-325,437. VL 85:62,232. IP 10.85.

Ogassa (Rip) *Festa de Sant Martí.* Es deixà de fer a la dècada dels anys 60 i retornà el 1985.
IP 4.86.

Pau (Aem) *Festa major de Sant Martí.* Cantada d'havaneres i més actes durant 2 dies.
EN 81-83. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. IP 9.86.

Puig-reig (Ber) *Festa major d'Hivern, de Sant Martí.* Al matí, concentració d'autoritats, pubilles, gegants i cap-grossos a l'Ajuntament per assistir a missa. En sortir, ballada de gegants i proclamació de les pubilles i les dames d'honor. Diumenge pròxim, trobada de gegants. Es va revitalitzar molt a partir de 1981, amb motiu de la celebració del setè centenari de la carta de poblament de Puig-reig. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:II,280. R7 9.11.82:22-23; 25.12.82:10; 8.11.83:23; 10.11.83:17,23; 13.11.83:2-5; 14.11.83:4. SZ 82:249. VL 85:62,243.

Riells de Montseny (Aj. de Riells i Viabrea, Sel) **Festa major de Sant Martí.*
FE 85:74. GG 81-85:III,411. IP 6.86.

Rovira Roja, la (Aj. de Sant Martí Sarroca, Ape) *Festa major petita.*
FU 1.87:47.

Saldes (Ber) *Festa petita de Sant Martí.* Sant Martí és el patró.
IP 12.85; 2.87.

Sant Joan de Montdarn (Aj. de Viver i Serrateix, Ber) **Processó a l'ermita de Sant Martí.* Es va perdre pels volts de 1960.
IP 1.86; 2.87.

Sant Martí d'Aravó (Aj. de Guils de Cerdanya, Bce) *Festa de Sant Martí.*
EN 81-83. FE 85:41. IP 12.86.

Sant Martí de la Morana (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa de Sant Martí.*
IP 11.85.

Sant Martí de Maldà (Urg) *Festa major de Sant Martí.* Al migdia, concert.
EN 81-83. GG 81-85:IX,212. SZ 82:249. IP 7.86.

Sant Martí Sacalm (Aj. de Susqueda, Sel) **Festa major.*
GG 81-85:I,full de correc. IP 11.86.

Sant Martí Sarroca (Ape) *Festa major petita de Sant Martí.* Un dia dels 2 que dura, Festa dels Avis. El drac i els diables clausuren la festa. S'havia fet el Ball de Sant Martí.
BOVÉ 26:82. EN 81-83. FU 8.11.85:17; 7.11.86:21. GG 81-85:V,477. SZ 82:249. 3V 19.11.82:14; 9.7.82:13. IP 2.86.

Sant Martí Sescorts (Aj. de Santa Maria de Corcó, Oso) *Festa major.* Al vespre, havaneres amb cremat i teatre. L'església parroquial és un edifici romànic.
N9 5.11.82:10; 12.11.82:19,41; 19.11.82:12,33; 4.11.83:4; 11.11.83:40; 18.11.83:4. IP 1.86.

Sentmenat (Voc) *Festa major de Sant Menna.*
CQ 82-84:Voc. GG 81-85:VI,174,523.

Sobremunt (Oso) *Festa major.* Al matí, xocolatada per a tothom i campionat de truc -joc de cartes-; al migdia, dinar de germanor per a tot el poble. Diumenge següent, futbol entre les dues bandes del poble: Costa Seca i el Sorreig. Organitzada pel jovent.
N9 11.11.83:40. IP 1.86.

Solsona (Sol) **Fira de Sant Martí.* Era l'última de l'any i s'hi podien trobar porcs, herbes remeieres, pebrots, abrics, tapaboques i fesols. Perduda després de 1939.
R7 14.6.83:14.

Teià (Mar) *Festa major de Sant Martí.* Al matí, repic de campanes; al migdia, concurs de "relleno" -pomes farcides de carn (des de 1981). Els altres dies, cantada d'havaneres, cursa atlètica popular, cercavila amb gegants, envelat, festival infantil, sardanes i ball de final de festa.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MR 11.11.82:1-2; 12.11.82:1-3; 13.11.82:2,10; 10.11.83:10; 11.11.83:7; 12.11.83:6. IP 6.87.

Torrelles de Llobregat (Bll) *Festa major de Sant Martí.* Torrades amb all per esmorzar. Un diumenge pròxim, cursa popular (des de 1979).
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PL 10.11.84:VI. IP 10.86.

Urtx (Aj. de Fontanals de Cerdanya, Bce) *Festa petita de Sant Martí.* Sant Martí és el patró.
FE 85:41. IP 12.86.

Vajol, la (Aem) *Festa major de Sant Martí.* S'havia representat un ballet de muntanya.
EN 81-83. GG 81-85:IV,495. PLA 57:243. IP 10.86.

Viladecavalls (Voc) *Festa major de Sant Martí.* El 1984 es recuperà el caire festiu de la festa. La vigília, al matí, cursa popular; a la tarda, cursa infantil de bicicletes. L'endemà, sortint de missa, concurs d'aperitius al Casal Familiar.
DI 10.11.84:14; 15.11.84:11. EN 81-83. IP 9.86.

Viladrau (Oso) *Festa de Sant Martí.*
FE 85:77.

Vilarig (Aj. de Cistella, Aem) *Festa major de Sant Martí.*
FE 85:23. IP 6.87.

Xerta (Beb) *Festa major de Sant Martí.* Dies abans de començar, elecció de pubilles i damiseHes. La vigília, repicada de campanes, coets i pregó. A la tarda del dia principal, Ball de la Jota de Xerta a la plaça i processó amb la imatge del sant. L'endemà, desfilada de carruatges. Durant 5 dies, espectacles improvisats amb bous.
CI 9.11.84:1. EI 14.7.83:9; 26.10.83:6; 16.11.83:6; 6.11.84:7; 14.11.84:7. EN 81-83. GG 81-85:XIII,244,355. MO 11.11.83:33. IP 10.85.

Diumenge després de l'11

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de la Sagrera.* Pregó, actuació de la Banda Municipal, cantada d'havaneres i trobada de gegants. Com a final, castell de focs artificials.
AT 86. DTE IX Sud 11-12.81:3; 11-12.83:3. PB 87:21.

Festa major dels barris del Clot, del Camp de l'Arpa, de Sant Martí i de la Verneda. Concurs d'arrossos, cursa popular (des de 1979) organitzada per l'Ateneu del Clot, cercavila amb gegants i grallers, cantada d'havaneres i trobada de gegants. Des de 1978, Nit del Jazz al Clot. L'últim diumenge, trobada de diables al Clot amb l'organització de l'Orfeó Martinenc. Des de 1962, concessió dels Premis de Sant Martí, coincidint amb les festes, a persones o grups destacats del barri. Dura 8 dies.
DTE X 11-12.81:2; 11-12.83:3. GG 81-85:VIII,511. MO 12.11.82:37. PB 87:21. PD 16.10.83:23. PE 10.11.84:2. ST 11-12.84:2-3. IP 10.87.

Cambrils (Aj. d'Odèn, Sol) *Festa de Sant Martí.* Sant Martí és el patró del poble. Missa i jocs per a la quitxalla.
SL 87. IP 3.87.

Capolat (Ber) *Festa major.* Llevat de la missa, no hi ha actes festius des dels volts de 1977.
GG 81-85:II,437. IP 2.87.

Cerdanyola del Vallès (Voc) *Festa de Tardor o de Sant Martí.* El patró del poble és sant Martí. El dia 11, a la tarda, xocolatada. Dissabte següent, a la tarda, correfoc. Envelat. Dura tot el cap de setmana.
DS 11.11.83:11; 13.11.84:10. GG 81-85:VI,133. PB 87:21. IP 6.87.

Correà (Aj. de Montmajor, Ber) *Festa major.* Sant Martí és el patró del poble.
VL 85:62,230. IP 2.87.

Llanera (Aj. de Torà, Sga) *Festa major.*
GG 81-85:II,438. IP 2.87.

Mataró (Mar) *Aplec a l'ermita de Sant Martí de Mata.* L'ermita, amb elements pre-romànics, és a uns 3 km al nord-est de la ciutat.
CRIT I VEU 11.84:14. DB 16.11.67. GINESTA 68:97,261.

Riudarenes (Sel) *Festa de Sant Martí.* Després de la missa, cercavila amb un porc, que és mort a la plaça de l'Església, i dinar de germanor amb alguns productes de la matança. Organitzada per la Unió de Botiguers.
PD 12.11.83:8. IP 7.86.

Santa Pau (Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Martí.* Dissabte a la tarda, concurs del joc de la botifarra (des de 1981) i berenar de germanor. Diumenge al matí, estirada de corda i més jocs, esmorzar per als presents i actuació d'un esbart local. Dinar de germanor al voltant de l'ermita.
CD 81*a*. DC 64:408. EN 81-83. FE 85:49. PD 13.11.82:14; 9.11.83:10. IP 3.87.

Sant Martí d'Albars (Oso) *Festa major.* Dissabte, festa infantil amb coca i xocolata i jocs de cucanya. Diumenge, al migdia, missa solemne cantada; a la tarda, ball.
EN 81-83. N9 12.11.82:19. IP 10.86.

Sant Martí de Riudeperes (Aj. de Calldetenes, Oso) *Festa de Sant Martí.* Al matí, esmorzar amb arengades, torrades i vi.
N9 12.11.82:41. IP 10.86.

Selva, la (Aj. de Navès, Sol) *Festa a l'església de Sant Martí de les Serres.*
SL 87. IP 3.84.

Taravaus (Aj. de Navata, Aem) *Festa major de Sant Martí.* Dissabte, cursa de resistència en moto (des de 1982). S'ha deixat de fer el concurs d'estirar la corda. L'endemà, ofici amb acompanyament d'orquestra.
EM 3.11.82:8. FE 85:25. PD 6.11.82:12. IP 9.86.

Vilablareix (Gir) *Homenatge a la Vellesa.* Teatre i aperitiu popular. Celebrada en honor de sant Menna, titular de la parròquia.
EN 81-83. IP 9.86; 4.87.

13

Urús (Bce) **Festa a l'ermita de Sant Grau d'Urús.* L'ermita també és anomenada Sant Pau del Puig d'Urús.
GG 81-83:XV,318. IP 12.86.

Diumenge després del 13

Tàpies (Aj. de Maçanet de Cabrenys, Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Brici.*
IP 78; 6.87.

14

Salàs de Pallars (Pju) *Fira de bestiar de llana.*
CD 86*b*. FI 86:72. IP 8.85.

Súria (Bag) *Aplec de la Sardana.* Va començar el 1972. Dura 2 dies.
FE 81:3. IP 1.87.

15

Talarn (Pju) **Fira*. De bestiar (bens, garrins...). Es perdé abans de 1967.
CD 86*b*. IP 6.87; 7.87.

Dissabte pròxim al 17

Millars (Aj. de Madremanya, Gir) *Festa major de Santa Victòria*. A la tarda, ofici i sardanes; al vespre, ball.
IP 4.87.

Diumenge pròxim al 17

Bàscara (Aem) *Festa major de Sant Iscle i Santa Victòria*. En honor dels sants patrons de la vila. Dura de 2 a 3 dies.
FE 85:21. GG 81-85:IV,495. PD 20.11.82:14; 21.11.82:2; 18.11.83:2,8; 20.11.83:2,11. IP 8.86.

Madremanya (Gir) *Festa de la Germandat*. Ofici amb orquestra i sardanes. Al vespre, ball de fi de festa. La Germandat de Sant Roc era una societat d'ajuda mútua. Celebrada abans el 24 de setembre, es va traslladar a aquest dia per fer-la conjuntament amb el veïnat de Millars, que celebra la seva el dia anterior.
FE 85:57. IP 4.87.

Masdemboquera (Aj. de Vandellòs, Bca) *Festa major, de Santa Isabel*.
GG 81-85:VII,401. IP 3.87.

17

Béixec (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Festa de Sant Iscle i Santa Victòria*.
IP 9.86.

Dosrius (Mar) *Festa major d'Hivern dels Sants Iscle i Victòria*.
CQ 82-84:Mar. EN 81-83. GG 81-85:VI,524. IP 6.87.

Gos, el (Aj. d'Oliola, Nog) *Aplec a l'ermita de Sant Sebastià*. Els veïns hi assisteixen amb motiu d'un vot de poble. L'ermita és romànica, amb un absis notable.
EN 84-85.

Sanavastre (Aj. de Das, Bce) *Festa de Sant Iscle*.
GG 81-85:XV,316,430. IP 8.86.

Sant Iscle de Vallalta (Mar) *Festa major d'Hivern, de Santa Victòria*.
CQ 82-84:Mar. EN 81-83. GG 81-85:VI,524. IP 6.87.

Sant Pol de Mar (Mar) *Festa major de Santa Victòria*.
GG 81-85:VI,524. IP 6.87.

Talltendre (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa de Sant Iscle*.
IP 9.86.

Vidreres (Sel) *Aplec a la capella de Sant Iscle i Santa Victòria*. Recuperada a començaments dels anys 80.
FE 85:77. GINESTA 72:266. PLA 57:200. IP 6.86.

Dissabte després del 17

Centenys (Aj. d'Esponellà, Pes) *Festa major de Sant Iscle i Santa Victòria*. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. FE 85:55. IP 4.87.

Diumenge després del 17

Sant Iscle d'Empordà (Aj. de Serra de Daró, Bem) *Festa major de Sant Iscle*. Aperitiu i dinar de germanor i sardanes.
PD 21.11.82:11; 24.11.83:11. IP 8.86.

18

Cadaqués (Aem) *Festa major d'Hivern, de la Mare de Déu de l'Esperança*. S'havia celebrat una trobada de cant i dansa (des de 1973 aprox.). Dura 3 dies.
EM 13.1.82:10. EN 81-83. FE 85:22. GG 81-85:IV,495. PD 17.12.82:14; 18.12.82:2,13; 19.12.82:13; 16.12.83:11; 17.12.83:10; 20.12.83:41. SZ 82:255. IP 9.86.

Canillo (And) **Fira*.
CM 83:29. IP 7.87.

Castell de l'Areny (Ber) *Festa major de Sant Romà, a la Clusa*.
EN 84-85. VL 85:62. IP 2.87.

Lloret de Mar (Sel) *Festes de Sant Romà*. Diumenge abans, el grup Xino-xano organitza una marxa a peu fins a l'església de Sant Pere del Bosc, precedida de sardanes i, alguns anys, d'un àpat de germanor. El dia del sant, cercavila amb la banda de cornetes i tambors i "majorettes" i xocolatada per als infants; a la tarda, concert de sardanes, berenar ofert als jubilats i Festa dels Quintos. Diumenge següent, marxa cicloturista (des de 1981). Fins a l'any 1975 se celebrava un sol dia, però l'any següent la Penya Barcelonista volgué donar més impuls als actes; tot seguit s'hi sumà la resta d'entitats de la vila. Així, els veïns poden gaudir-ne amb tranquilitat ja que per la festa major, a l'estiu, tenen molta feina.
EN 81-83. EN 84-85. FE 85:73. GG 81-85:III,411. MO 18.11.83:37. PD 6.11.82:2; 9.11.82:10; 13.11.82:17-18; 14.11.82:4,13; 16.11.82:4; 17.11.82:2,10; 19.11.82:4; 20.11.82:2,11; 7.12.82:11; 9.11.83:11; 17.11.83:sup.II,VI. SZ 82:250. IP 11.86.

Nas (Aj. de Ribera de Cardós, Pso) *Festa de Sant Romà Màrtir*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Sau (Aj. de Vilanova de Sau, Oso) *Festa major*.
EN 81-83.

Dissabte després del 18

Rubinat (Aj. de Ribera d'Ondara) **Festa major petita*. Sant Romà és el patró.
IP 2.87.

20

Encamp (And) **Fira*.
CM 83:29.

Esterri d'Àneu (Pso) *Fira de Santa Caterina*. De bestiar, maquinària agrícola, confecció i quincalleria.
CD 86*b*. FI 86:73. RA 10.83:23. IP 6.87.

Diumenge pròxim al 21

Sedó (Aj. de Torreflor, Sga) *Festa major d'Hivern*. Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Santes Masses, que guarda una imatge gòtica, amb assistència de gent de tota la rodalia.
DC 64:449. EN 84-85. GG 81-85:IX,128. IP 10.85; 11.85.

21

Lluçà (Oso) *Festa major de la Presentació de la Mare de Déu al Temple*. Missa concelebrada a l'església romànica de Santa Maria, antic monestir canonical d'una gran bellesa artística. Els actes festius continuen diumenge següent.
EN 81-83. IP 2.86.

Diumenge abans del 22

Terrades (Aem) *Festa major de Santa Cecília*. Ofici, sardanes i ball.
EN 81-83. FE 85:28. PD 19.11.83:24. IP 6.87.

Dissabte pròxim al 22

Paüls (Beb) *Festa de Santa Cecília*. Protagonitzada pels músics. Cercavila, trasllat de la imatge a l'església, missa amb cant coral infantil, concerts i àpat de germanor.
EI 28.11.84:7. IP 1.87.

Diumenge pròxim al 22

Alcanar (Mon) *Festa de Santa Cecília*. La vigília a la tarda, cercavila amb la Banda Municipal. Diumenge, concentració de músics, missa, concert, jocs per als petits i lliurament de premis.
AL 11.84:5; 12.84:8.

Fígols de les Mines (Ber) *Festa major de Santa Cecília*. Ball a l'hostal.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. VL 85:62,205. IP 9.85.

Mieres (Gax) *Fira de Santa Cecília*. Havia representat un punt important a la comarca per a la compra-venda de bous i de més animals per al camp. Avui converteix el carrer principal en un mercat animat (d'animals, eines, etc.). Al vespre, cantada d'havaneres i repartiment de rom cremat. Des de 1981, Fira d'Artistes, d'abast comarcal. Perduda el 1936, es va recuperar el 1980.
CQ 82-82:Gax. EN 81-83. FE 85:45. MO 25.11.83:37. PD 25.11.82:10; 2.12. 82:9; 24.11.83:12; 25.11.83:11. IP 10.86.

Molló (Rip) *Festa major de Santa Cecília*. Dilluns, matança del porc, elaboració de botifarres i d'embotits, esmorzar tradicional a la plaça amb garro -cuixot de porc farcit de carn magra- i subhasta de les peces producte de la matança. A la tarda, joc tradicional: la quina (com el "quinto").
EN 81-83. FE 85:64. GG 81-85:I,full de correc. MO 18.11.83:37. N9 18.11. 83:40. PD 19.11.83:11. SZ 82:250. IP 4.86.

Montcal (Aj. de Canet d'Adri, Gir) *Festa major*.
IP 4.87.

Sadernes (Aj. de Sales de Llierca, Gax) *Festa major de Santa Cecília*.
FE 85:48. PD 19.11.83:8. IP 8.86.

Serres, les (Aj. de Sant Martí de Llémena, Gir) *Aplec de Santa Cecília*. Hi acudeix gent d'Anglès, la Cellera de Ter, Bonmatí i Vilanna. Ofici a l'església de Santa Cecília amb acompanyament d'orquestra.
CC 16.5.72. EN 81-83. PD 19.11.82:12. SI 25.11.76.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Festa de Santa Cecília*. Cercavila amb una banda de música.
DV 25.11.83:32.

22

Andorra la Vella (And) **Fira*.
CM 83:29. IP 7.87.

Boadella d'Empordà (Aem) *Festa major de Santa Cecília*.
FE 85:21. GG 81-85:IV,495. IP 10.86.

Bolvir (Bce) **Festa de Santa Cecília*. Es perdé el 1970.
EN 81-83. IP 6.86.

Estamariu (Aur) **Festa major de Santa Cecília*.
DC 64:155.

Grevalosa (Aj. de Castellfollit del Boix, Bag) **Festa major*. Es va perdre cap a 1970.
GG 81-85:II,437. IP 12.86.

Igualada (Ano) *Festa de Santa Cecília*. Els músics i els cantors locals li dediquen una missa, concerts i un sopar de germanor.
IP 2.86.

Lleida (Sgr) *Festa de Santa Cecília*. La coral Sícoris fa una actuació.
GG 81-85:X,92.

Montardit (Aj. de Sort, Pso) *Festa major de Santa Cecília*. Missa amb orquestra i coral parroquial. 2 fadrines, priores de la Confraria del Roser, presenten durant la missa dues coques guarnides amb flors que són beneïdes i repartides als assistents. Vermut popular i tir al plat.
CD 86*b*. CQ 82-84:Pso. MO 18.11.83:37. IP 11.85.

Odèn (Sol) *Festa de Santa Cecília*. És la patrona del poble. Missa i cant dels goigs.
SL 87. IP 3.87.

Pobla de Cérvoles, la (Gar) *Festa major d'Hivern, de la Mare de Déu de la Jonquera*. Originada per un vot de poble. A la tarda, besamans.
EN 81-83. GG 81-85:X,268,496. IP 3.87.

Ravós de Terri (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa de Santa Cecília*.
IP 4.87.

Santa Cecília de Voltregà (Oso) *Festa major de Santa Cecília*. Missa a l'església romànica, sardanes, tir al plat, etc.
GG 81-85:I,full de correc. IP 4.86; 10.86.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) *Aplec a l'ermita de Santa Cecília*. Missa amb acompanyament d'orquestra i cant dels goigs. Diumenge següent, les cases del voltant donen gallines i pollastres, que són subhastats tot seguit. Venda i sorteig de torrons d'Amer i dinar de germanor.
CD 81a. EN 81-83. FE 85:48. OL 25.11.82:7. PD 24.11.79:20; 26.11.82:14. PLANAGUMÀ 83. IP 3.87.

Senet de Barravés (Aj. de Vilaller, Ari) *Festa de Santa Cecília*.
IP 6.86.

Torrentbò (Aj. d'Arenys de Munt, Mar) *Aplec a l'ermita de Santa Cecília*.
IP 76.

Diumenge pròxim al 23

Sant Climent Sescebes (Aem) *Festa major de Sant Climent*. Els músics acompanyen l'Ajuntament a ofici. A la tarda, futbol, sardanes i ball. Dura tot el cap de setmana.
EM 24.11.82:9. EN 81-83. FE 85:27. PD 27.11.82:28. IP 6.87.

Senyiu (Aj. de Montanui, Ari) *Romeria a l'ermita de Sant Climent*. Hi acudeixen també veïns de Bonansa, Noals, Benifonts i Escané.
IP 6.86; 6.87.

23

Ardòvol (Aj. de Prullans, Bce) *Festa de Sant Climent*.
IP 9.86.

Castelltort (Aj. de Guixers, Sol) *Festa de Sant Climent*. Sant Climent és el patró. Missa i cant dels goigs.
SL 87. IP 3.87.

Cava (Aur) **Festa de Sant Climent*.
IP 3.86; 5.87.

Coll de Nargó (Aur) **Festa major*.
EN 81-83. IP 12.85.

Gréixer (Aj. de Ger, Bce) *Festa de Sant Climent*.
GG 81-85:XV,325. IP 6.86.

Sant Climenç (Aj. de Pinell, Sol) *Festa de Sant Climent*. És el patró de la parròquia. Missa i jocs per a la mainada.
CQ 82-84:Sol. MO 18.11.83:37. SL 87. IP 3.87.

Sant Climent de Llobregat (Bll) *Festa major d'Hivern*. Missa de festa major, actes populars per a la canalla i, al vespre, ball.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. IP 5.87.

Sant Feliu de Codines (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Climent*. Missa. El Centre Excursionista hi organitza sardanes el diumenge següent.
CANYAMERES 70:123. FD(Vic) 23.9.75. JULIANO 80:63 ss.,91. IP 12.85; 11.86.

Selva, la (Aj. de Navès, Sol) *Festa de Sant Climent*.
SL 87. IP 3.87.

Urús (Bce) *Festa petita de Sant Climent*. Sant Climent és el patró del poble.
EN 81-83. FE 85:42. GG 81-85:XV,317. IP 6.86; 12.86.

Vilaller (Ari) *Festa de Sant Climent*.
EN 81-83. IP 6.87.

Diumenge després del 23

Espunyola, l' (Ber) *Festa major*.
GG 81-85:II,437. IP 2.87.

24

Riudoms (Bca) *Festa major del Beat Bonaventura Gran*. Els dies anteriors, novena. Processó amb les relíquies, banda de música i coral, amb participació dels gegants i cap-grossos. A partir de 1972 la vila pot venerar les restes del beat -procedents de Roma- a la capella del Santíssim de la parròquia. Cada 5 anys -els acabats en 1 i en 6- se celebra amb un caire extraordinari: els carrers s'engalanen, a les entrades d'algunes cases es munten passos de la vida del beat i l'activitat augmenta. També, cada 5 anys, renovació de la Junta de la Confraria, a la qual pertany tot el poble. Es va deixar de fer de 1908 a 1950.
DT 24.11.83:13. EN 81-83. IP 11.85; 3.86.

Diumenge després del 24

Banyoles (Pes) *Fira de Sant Martirià*. Recuperada el 1979 pel Club Hípic de Banyoles, actualment recolza principalment en el concurs de bestiar de peu rodó i boví. Abans, però, era una fira de compra-venda ramadera.
FE 85:53. FI 86:73. GG 81-85:III,154. PD 19.11.82:12; 23.11.82:8; 19.11.83:8; 22.11.83:8. IP 4.87.

Diumenge pròxim al 25

Arbeca (Gar) *Fira de Santa Caterina*. Celebrada des del s. xv, havia tingut molta importància a un nivell comarcal, però la mecanització del camp ha fet que per-

duri, més que com a fira, com a festa petita. Dissabte, esmorzar amb la menjada típica dels ramblers de començament de segle: fesols amb llonganissa, arengada o botifarra negra a la brasa. El 1985, primera edició del Mercat del Gos Caçador.
EN 81-83. GG 81-85:X,241,495. IP 10.85.

Torroella de Montgrí (Bem) *Aplec a l'ermita de Santa Caterina*. S'hi reuneix una gran quantitat de gent procedent de diverses poblacions del voltant: Bellcaire d'Empordà, l'Escala, Ullà, Gualta, Verges, Albons... Dinar al voltant de l'ermita.
CC 14.3.73. DC 64:46. EN 81-83. FE 85:33,37. GG 81-85:IV,388. PD 24.11.79:20; 20.11.82:13; 23.11.82:9; 17.11.83:8; 23.11.83:9. PLA 57:197,307, 315. SI 21.12.73. SZ 82:251. TE 22.11.67:15. IP 7.86.

25

Manresa (Bag) **Aplec dels Estudiants a l'ermita de Santa Caterina.*
GZ 22.1.79:9.

Ponts (Nog) **Fira.*
RECULL 84:9.

Ripoll (Rip) **Festa del Gall de Santa Caterina.* Antigament els infants, armats amb espases de fusta, mataven un gall, animal que apareix a l'escut de la vila. Aquest costum prové de l'època medieval i simbolitza el descontentament que tenien els vilatans respecte al monestir.
CAPMANY 78-82:II,90-93. GG 81-85:I,313. IP 5.86.

Torroella de Fluvià (Aem) **Festa petita de Santa Caterina*. Durava 2 dies i desaparegué a principis dels 80.
FE 85:28. IP 6.87.

Vinyols i els Arcs (Bca) *Festa major d'Hivern, de Santa Caterina*. S'havia fet la Dansa dels Bastonets, perduda ja a principis del s. xx. Dura 2 o 3 dies.
DT 17.12.82:14. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. PAGAROLAS 82:30-32,36. IP 3.87.

28

Vilavenut (Aj. de Fontcoberta, Pes) **Festa de Sant Sadurní*. Sant Sadurní és el patró.
EN 81-83. FE 85:55. IP 4.87.

Diumenge pròxim al 29

Castellví de la Marca (Ape) *Festa de Sant Sadurní*. Missa, jocs infantils, gimcana motorista i ball de vetlla. Se celebra sobretot al veïnat dels Masets dels Cosins i dura 2 dies.
FU 28.11.86:31. 3V 26.11.82:8; 3.12.82:20. IP 2.86.

29

Baiasca (Aj. de Llavorsí, Pso) *Festa de Sant Serni*.
CD 86*b*.

Betren (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Sernill*.
GG 81-85:XVI,229,390. IP 11.86; 6,87.

Garrigoles (Bem) *Festa de Sant Sadurní*.
FE 85:35. IP 7.86.

Llena, la (Aj. de Lladurs, Sol) *Festa de Sant Sadurní*. Sant Sadurní és el patró.
SL 87. IP 3.87.

Meranges (Bce) **Festa petita de Sant Serni*.
DC 64:241. FE 85:42. GG 81-85:XV,330. IP 6.86; 9.86.

Montellà de Cadí (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Festa de Sant Sadurní*. Missa, sardanes, ball, etc.
GG 81-85:XV,346. IP 12.86.

Montornès del Vallès (Vor) *Festa major d'Hivern, de Sant Sadurní*. Cursa ciclista. Algun any, havaneres i Ball de Gitanes. Abans s'havia fet un concurs d'arrossos amb dinar de germanor. Dura 3 dies.
EN 81-83. PG 26.11.82:21; 3.12.82:7; 24.11.83:19; 1.12.83:9,12. IP 11.86; 9.88.

Ogern (Aj. de Bassella, Aur) *Festa del Patró, sant Serni*. Eixint de missa, repartiment de panets beneïts.
EN 81-83. IP 5.87.

Pedra, la (Aj. de la Coma i la Pedra, Sol) *Festa major de Sant Serni*. Sant Serni és el patró del poble. En sortir de missa, es repartia pa beneit, costum perdut pels volts de 1965.
GG 81-85:II,438. IP 9.85; 3.87.

Prats (Aj. de Prats i Sansor, Bce) *Festa de Sant Serni, patró del poble*.
IP 12.86.

Roca del Vallès, la (Vor) *Festa major d'Hivern, de Sant Sadurní*. A principis dels 80 hi hagué uns quants anys que no se celebrà. Concurs de pintura ràpida.
EN 81-83. PG 10.12.82:13; 1.12.83:24.

Sant Sadurní d'Anoia (Ape) *Festa major*. Missa concelebrada pels sacerdots de l'arxiprestat. Concentració de gegants cada 2 anys (des de 1982) i 24 Hores de l'Esport.
FU 28.11.86:31. GG 81-85:V,477. MO 25.11.83:37. 3V 12.11.82:9; 26.11.82:11; 25.11.83:24. IP 5.87.

Serrat (Aj. de Queralbs, Rip) **Festa de Sant Sadurní*.
FE 85:65. IP 11.86.

Torlarribera (Bri) *Romeria a l'ermita de Sant Sadurní*.
IP 4.87.

Dissabte després del 29

Sant Sadurní de l'Heura (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) *Festa de Sant Sadurní*. Es va deixar de fer de 1970 a 1984.
IP 7.86.

Diumenge després del 29

Clariana de Cardener (Aj. de Navès, Sol) *Festa de Sant Serni.*
SL 78. IP 3.87.

Salelles (Aj. de Sant Salvador de Guardiola, Bag) *Festa de Sant Sadurní.* Missa solemne, actes per a la menudalla, matança del porc i dinar de germanor.
EN 81-83. IP 1.87.

Sant Feliu de Codines (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Sadurní.* Organitzat pel Centre Excursionista.
IP 11.86.

Diumenge pròxim al 30

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de Sant Andreu.* Dissabte al vespre, «Vetlla de Sant Andreu», drama sacre, des de 1984. Pregó i cercavila amb gegants; al vespre, corre-foc amb diables i drac. Trobada de gegants. El 1982 van començar la volta ciclista al barri i el concurs d'aparadors. Com a cloenda, llançament d'un castell de focs artificials.
AC 16.11.85:15. AV 25.11.83:33. DTE IX Sud 1-2.82:2; 1-2.83:3. GG 81-85:VIII,511. MO 25. 11.83:37; 1.12.83:37. PB 87:21. SA 11-12.84:2.

Borrassà (Aem) *Festa major de Sant Andreu.* Organitzada per l'Ateneu. Ofici amb orquestra, sardanes de vermut, etc.
EN 81-83. FE 85:22. GG 81-85:IV,495. PD 27.11.82:28. IP 9.86.

Estanyol (Aj. de Bescanó, Gir) *Festa major de Sant Andreu.* Dissabte a la tarda, xocolatada a la plaça de la Vila. Diumenge, missa amb orquestra.
EN 81-83. FE 85:53. PD 25.11.82:10; 30.11.82:7; 26.11.83:2; 27.11.83:2. IP 4.87.

Maians (Aj. de Castellfollit del Boix, Bag) *Festa major de Sant Andreu.* La vigília, cursa popular (iniciada el 1983). L'endemà, esmorzar de germanor per a tot el veïnat i actuació d'un esbart o funció de teatre.
EN 81-83. GG 81-85:II,437. IG 1.12.84:14; 8.12.84:26. MO 25.11.83:37. SZ 82:251. IP 12.86.

Mata (Aj. de Porqueres, Pes) *Festa de Sant Andreu.* Sant Andreu és el patró. L'Ajuntament convida a bunyols, figues seques i moscatell.
FE 85:57. IP 4.87.

Puig-reig (Ber) *Caminada a cal Pallot.* Organitzada pel Centre Excursionista local, amb uns 6 km de recorregut. A cal Pallot hi ha l'ermita de Sant Andreu, romànica, on es fa una xocolatada.
R7 25.11.82:19. VL 85:62,71,244. IP 2.87.

Riba, la (Aca) *Festa major d'Hivern, de Sant Andreu.*
DT 7.11.82:15. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Sant Andreu de Bancells (Aj. de Vilanova de Sau, Oso) *Festa major de Sant Andreu.* Recuperada el 1985 a càrrec d'uns veïns de Vic que hi tenen la segona residència. Sortint de missa, hom obsequia els assistents amb pa, botifarra i castanyes.
IP 1.86; 10.86; 11.86.

Serinyà (Pes) *Festa major de Sant Andreu.* Divendres, cercavila i xocolatada per als presents. Dissabte i diumenge, ofici solemne amb acompanyament d'orquestra. Diumenge al vespre, cantada d'havaneres, amb cremat. Hi sol haver alguna funció de teatre.
EN 81-83. FE 85:59. GG 81-85:III,411. PD 27.11.82:28; 24.11.83:12. IP 10.86.

Vola, la (Aj. de Sant Pere de Torelló, Oso) *Festa major.*
IP 12.86.

30
SANT ANDREU

Andreu va ser un dels dotze apòstols, escollits directament per Jesús per ser els fonaments de l'Església cristiana. D'acord amb el testimoniatge dels evangelis, Andreu era originari de Betsaida, a Galilea, fill de Jonàs, germà de Simó Pere i, com aquest, d'ofici pescador. Abans d'entrar en el cercle de Jesús, Andreu formava part del grup de deixebles de Joan Baptista, però, un cop descoberta la fascinant personalitat de Crist, se'n féu seguidor i convencé el seu germà Simó i uns altres companys d'esdevenir deixebles de Jesús, el qual els va prometre de convertir-los en «pescadors d'homes».

A desgrat de la circumstància d'haver estat el primer de fer cas de la crida de Jesús, Andreu va mantenir sempre una posició discreta dintre del grup dels apòstols, mentre que el seu germà Simó -anomenat Pere, o 'pedra', per Jesús- en va ser constituït el cap. Tanmateix, la tradició de l'Església li ha concedit sempre un tracte preferent, posant el seu nom immediatament després dels de Pere i Pau a les llistes oficials dels apòstols i esmentant-lo dos cops en l'antiga missa romana. No ha faltat tampoc qui ha volgut presentar els dos germans com a rivals, aspecte que hauria quedat reflectit en la rivalitat històrica entre l'Església de Roma -fundada per Pere- i la de Bizanci, pretesament fundada per Andreu.

Desconeixem l'actuació del germà de sant Pere després de la desaparició de Jesús. Segons els testimonis antics -els quals, però, no són totalment fiables-, el camp de l'activitat apostòlica de sant Andreu hauria abastat l'Àsia Menor i Grècia. Segons una Passió apòcrifa, redactada el segle IV, Andreu va morir màrtir a Patres, a la regió d'Acaia, per ordre del procònsol Egees. L'instrument del suplici va ser una creu, la qual va ser saludada pel màrtir amb aquestes paraules: «Salve, creu preciosa! Rep el deixeble del qui fou clavat en tu: Crist, el meu Mestre.» Una tradició posterior, i no pas unànime, afirma que el patíbul utilitzat per al martiri de sant Andreu tenia la forma d'aspa i, per això, aquest tipus de creu és conegut amb el nom de creu de Sant Andreu.

Les relíquies del sant -que no gaudeixen d'una autenticitat segura- van arribar, primer, a Constan-

tinoble i més tard a Amalfi, al sud d'Itàlia. El cap va ser dut a Roma l'any 1462 i allí era guardat i venerat fins que, l'any 1964, el papa Pau VI el va retornar a Grècia, en un gest ecumènic de reconciliació entre les Esglésies romana i bizantina. La data del 30 de novembre com a festa litúrgica de Sant Andreu és coneguda ja en els calendaris i martirologis més antics. Sant Andreu és patró d'Escòcia, de Rússia i de Grècia.

La devoció a sant Andreu és molt antiga als Països Catalans, si tenim en compte la gran quantitat de poblacions que duen el seu nom (Sant Andreu de Bancells, de la Barca, de Llavaneres, de Palomar -avui annexionada a Barcelona i un dels seus barris més característics-, de Terri, etc.) i el considerable nombre de festes i fires que se celebren pertot arreu de Catalunya el 30 de novembre o bé el diumenge següent. Cal destacar l'origen medieval d'algunes d'aquestes fires agrícoles i ramaderes, com les que encara es fan a Torroella de Montgrí, Manresa i Torelló. També és interessant recordar que el dia de la festa de Sant Andreu tenia lloc a Barcelona l'elecció solemne dels consellers o jurats que havien de regir la ciutat al llarg de l'any següent, costum que va ser instituït l'any 1274 pel rei Jaume I i va ésser vigent fins al 1713, l'any anterior a l'abolició del Consell de Cent, decretada per Felip V. (Encara ara, per Sant Andreu l'Ajuntament de Barcelona té per costum de celebrar el seu darrer ple de l'any.)

Sant Andreu s'escau sempre molt a prop de l'inici del temps d'Advent, i les seves festes participen ja de l'ambient típic d'aquest període litúrgic preparatori de Nadal, ja que, segons una dita popular, «De Sant Andreu a Nadal, no hi ha un mes cabal». A moltes poblacions, per Sant Andreu (o el diumenge següent) té lloc la festa d'hivern, encara que la data s'escaigui en plena tardor. En alguns pobles mariners, els pescadors petits fan la seva festa per Sant Andreu, mentre que els pescadors grossos o importants la fan sempre per Sant Pere, el 29 de juny: s'hi pot veure un símptoma de la «discreció» d'Andreu en relació al gran apòstol Pere i, potser també, de la «rivalitat» entre tots dos germans.

Joan Llopis

Alt Àneu (Pso) *Festa major*. El municipi és format pels pobles de Gil, Son, Sorpe i València d'Àneu.
CQ 82-84:Pso.

Arcavell (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa petita*. El patró és sant Andreu. Missa i ball.
IP 5.87.

Aristot (Aj. d'Aristot i Toloriu, Aur) **Festa de Sant Andreu*. Sant Andreu és el patró del poble.
EN 81-83. IP 3.86; 5.87.

Astell (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Festa de Sant Andreu*.
CD 86*b*. IP 6.87.

Baltarga (Aj. de Bellver de Cerdanya, Bce) *Festa de Sant Andreu*.
IP 9.86.

Biscarri (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) *Festa de Sant Andreu*.
CD 86*b*.

Casau (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa major de Sant Andreu*.
GG 81-85:XVI,232,391. IP 11.86.

Cassibrós (Aj. de Vall de Cardós, Pso) *Festa de Sant Andreu*.
CD 86*b*.

Castellcir (Vor) *Festa major petita, de Sant Andreu*. La vigília, gran foguera, on es fan torrades que es reparteixen amb allioli i barreja. El dia del sant, a la sortida d'ofici, arrossada per als presents. Recuperada a partir de 1982.
IP 11.85.

Gargallà (Aj. de Montmajor, Ber) *Festa patronal de Sant Andreu*.
VL 85:62,228. IP 2.87.

Gurb (Oso) *Festa major de Sant Andreu*. El 1983 s'estrenaren els cap-grossos. "Cross" popular i castell de focs artificials. Antigament, Galop de Cortesia. Dura 3 dies.
AM 36:36-40. EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 19.11.82:11; 26.11.82:15,41; 3.12.82:41; 7.12.82:22; 2.12.83:44; 12.12.83:7; 16.12.83:48. PLA 57:249. IP 10.86.

Ivars d'Urgell (Pur) *Festa major de Sant Andreu*.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. IP 2.86.

Linya (Aj. de Navès, Sol) *Festa de Sant Andreu*. Sant Andreu és el patró.
IP 3.87.

Lleger (Aj. de Sant Jaume dels Domenys, Bpe) *Festa de Sant Andreu* o *Diada de Lleger*. Jocs infantils, cinema, ball, etc.
GG 81-85:V,207. 3V 26.11.82:8. IP 2.86.

Llorona (Aj. d'Albanyà, Aem) **Festa de Sant Andreu*. Sant Andreu és el patró. Era corrent menjar cabra aquest dia.
EM 1.12.82:4. IP 5.87.

Oristà (Oso) *Festa major de Sant Andreu*. La parròquia és un edifici barroc de finals del s. XVIII sota el qual es descobrí el 1969 una interessant cripta romànica, de tres naus, que ha estat restaurada.
EN 81-83.

Pruit (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) *Festa major de Sant Andreu*. Missa amb acompanyament d'orquestra.
GG 81-85:I,full de correc. IP 4.86.

Puig-reig (Ber) *Aplec a l'ermita de Sant Andreu de cal Pallot.* Missa i benedicció del pa.
DC 64:321. EN 84-85. IP 2.87.

Reus (Bca) **Festa de Sant Andreu.* Ball de Sant Andreu (dialogat).
AM 50-56:V,742-743. RIUS 79:13. IP 1.86.

Sagàs (Ber) *Festa major de Sant Andreu.* Gimcana amb motos i cotxes i ball amb un acordionista. Més actes festius durant 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:II,438. R7 26.11.83:8. VL 85: 62,250. IP 2.87.

Salardú (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa de Sant Andreu.* Sant Andreu és el patró. Sopar de germanor i ball al saló municipal.
EN 81-83. IP 10.85.

Samalús (Aj. de Cànoves, Var) *Festa de Sant Andreu.* Originada per un vot de poble. Missa, actes recreatius i, alguns anys, àpat de veïns.
EN 81-83. IP 10.86.

Sant Andreu de la Barca (Bll) *Festes d'Hivern, de Sant Andreu.* Cursa popular escolar i cinema infantil. El cap de setmana següent, diferents competicions esportives i teatre.
EN 81-83. GG 81-85:VIII,511. PL 30.11.84:IV.

Sant Andreu de Llavaneres (Mar) *Festa major d'Hivern.* Missa, cant dels goigs i sardanes.
EN 81-83. GG 81-85:VI,524. MR 30.12.82:2. IP 6.87.

Selva del Camp, la (Bca) *Festa major de Sant Andreu.* Cercavila amb grallers, bruixots, gegants i capgrossos. Dura 2 dies.
DT 25.11.82:9; 25.11.83:13. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 12.85; 3.87.

Tarragona (Tar) *Festa de Sant Andreu.* S'havia fet el Ball de Sant Andreu.
AM 50-56:V,743.

Tona (Oso) *Festa major d'Hivern, de Sant Andreu.* Xocolatada i cercavila amb gegants. Concurs de fotografia (des de 1963 aprox.). Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 26.11.82:14,41; 30.11.82:23; 3.12.82:8; 25.11.83:41,44; 9.12.83:16.

Torroella de Montgrí (Bem) *Fira agrícola i ramadera de Sant Andreu.* D'origen medieval, amb un privilegi concedit el 1393 per Joan I, en l'actualitat és un certamen principalment d'indústria per a l'agricultura i la ramaderia, amb mostra de maquinària agrícola. Des de 1982 hi torna a haver presència de bestiar, amb concurs.
EN 81-83. FE 85:37. FI 86:74. PD 1.12.79; 27.11.82:28; 28.11.82:53; 30.11.82:9; 1.12.82:12; 30.11.83:14-16. SZ 82:251.

Vall del Bac, la (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) **Festa major de Sant Andreu.*
EM 1.12.82:4. IP 3.87.

Vallgorguina (Vor) *Festa major d'Hivern, de Sant Andreu.*
EN 81-83. GG 81-85:VI,523. IP 11.86.

Vandellòs (Bca) *Festa major de Sant Andreu.*
CQ 82-84:Bca.

Vilagrasseta (Aj. de Montoliu de Segarra, Sga) **Festa major d'Hivern.* Sant Andreu és el patró i aquesta era la festa major grossa. Es va perdre cap a 1950.
IP 2.87.

Vilallobent (Aj. de Puigcerdà, Bce) *Festa de Sant Andreu.* Sant Andreu és el patró del poble.
IP 2.88.

Vilamòs (Var) **Festa de Sant Andreu.*
EN 81-83. IP 11.86.

Diumenge després del 30

Capolat (Ber) *Festa major del veïnat de Farners.*
EN 81-83. IP 2.87.

Maçanet de Cabrenys (Aem) *Aplec a l'ermita de Sant Andreu d'Oliveda.*
CN 11.66. IP 78; 6.87.

Òrrius (Mar) *Festa major d'Hivern, de Sant Andreu.* Dissabte, sopar popular a la plaça. Diumenge, després de l'ofici, venda dels "peixos" -postres especials de la diada, de pasta confitada.
EN 81-83. MR 30.12.82:2; 4.12.82:2,6.

Puigdàlber (Ape) *Festa major de Sant Andreu.* "Carretillada" pels diables. Després de l'ofici, cercavila amb diables, falcons, drac petit, àguila, cap-grossos, Cuca Fera i més grups de la comarca. Algun any, cant d'havaneres. Concert, exhibició castellera, campionat de truc (des de 1984)... Dura 4 dies.
EN 81-83. FU 28.11.86:11. GG 81-85:V,477. 3V 26.11.82:8; 2.12.83:9. IP 2.86.

Pujalt (Ano) *Festa de Sant Andreu.* Sant Andreu és el patró.
IP 1.87.

Sant Andreu de Terri (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) *Festa major de Sant Andreu.*
FE 85:55. GG 81-85:III,411. IP 4.87.

Primer dissabte

Hospitalet de Llobregat, l' (Bar) *"Cross" escolar.* Organitzat pel Patronat Municipal d'Esports des de 1983.
PL 9.11.83:III. IP 7.87.

Diverses poblacions (Bll) *Romeria a Montserrat dels pagesos del Baix Llobregat.* Abundant i tradicional ofrena de fruits. Si el primer dissabte s'escau l'1 o el 2, es fa el segon dissabte.
MT 1-4.85:29; 1-4.86:16. IP 8.87.

Primer diumenge

Adraén (Aj. de la Vansa i Fórnols, Pju) *Festa major.*
IP 5.87.

Castellar del Vallès (Voc) *Diada del Sardanista.* Organitzada des de 1977. Xocolatada.
DS 4.11.83:10; 5.11.83:2; 1.11.84:11.

Lliçà d'Amunt (Vor) *Festa de L'Aliança.* Començà el 1975 amb motiu de la celebració del cinquantenari de la creació d'aquest ateneu popular, les diferents seccions del qual organitzen tot un seguit d'actes populars durant el mes de novembre cada cap de setmana. Des de 1985, concurs de pintura ràpida.
PR 85. IP 2.86; 11.86.

Lloret de Mar (Sel) *Pujada a Montserrat.* S'hi va a peu des de Collbató. Organitzada pel grup Xino-xano.
IP 11.86.

Mont-roig de Tastavins (Mat) *Fira.* L'antiga predominança del bestiar ha donat pas al comerç en general. Dura 2 dies.
IP 10.86.

Nagol (Par. de Sant Julià de Lòria, And) **Festa major.* Perduda des de 1976 aprox.
CM 83:23. IP 12.86.

Olost (Oso) **Fira.*
N9 11.11.83:4. IP 2.86.

Sallent (Bag) **Fira.*
IP 10.85; 12.86.

Sant Celoni (Vor) *Marxa pel Montseny.* Organitzada des de 1978.
PG 27.10.83:28. IP 11.86.

Torre-serona (Sgr) *Festa major.* Diumenge al vespre, sopar de germanor amb el producte de la matança d'un porc que es fa la setmana anterior. Se celebra el segon diumenge si el primer és el dia 1 (Tots Sants) i dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. IP 4.87.

Vendrell, el (Bpe) *Festa de Sant Zacaries, patró dels castellers.* Actuacions de colles castelleres.
CQ 82-84:Bpe. IP 11.86.

Vidreres (Sel) *Festa del Pedal.* Organitzada des de 1982 pel Club Ciclista i l'Associació de Pares d'Alumnes. El recorregut arriba fins a l'Esparra i en torna.
PD 2.11.82:12; 4.11.83:20. IP 6.86.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Fira de la Vinya i del Vi, Firaví.* Exposició de materials, màquines, productes, tecnologies, equipaments, etc., al voltant de la indústria vitivinícola. Té un caràcter estatal i és de caire comercial, dedicada especialment a la producció petita i mitjana. Iniciada el 1943 amb una periodicitat desenal fins a 1983, en què es començà a fer bianualment. Dura tota una setmana.
DV 28.10.83:16,30; 4.11.83:13. FI 86:63. GG 81-85:V,52. MO 28.10.83:37; 4.11.83:37. N9 28.10.83:24. R7 15.9.63:13. 3V 7.1.83:14; 14.1.83:17; 4.2.83:11; 3.5.83:7; 15.7.63:15; 23.9.83:6; 21.10.83:6,8; 28.10.83:12-13.

Primer o segon diumenge

Sant Feliu de Codines (Vor) *Exposició de bolets.* Organitzada pel Centre Excursionista de Sant Feliu des de 1980 aprox.
IP 11.86.

Segon dilluns

Vilaverd (Cba) *Festa major de Sant Martí.* Antigament, Ball de Sant Martí (dialogat). Dura 3 dies.
BARGALLÓ 80:28. EN 81-83. GG 81-85:IX,412. NT 5.11.83:19. IP 3.85.

Segon dissabte

Aleixar, l' (Bca) *Festa major de Sant Martí.* Teatre, cinema, cercavila amb gegants, cap-grossos, drac i mulassa. Dura 3 dies.
ANGLÈS 85:77,80. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 11.85.

Campdevànol (Rip) *Diades de Germanor.* Organitzades pel Grup Excursionista des de 1975, amb una excursió al turó de Corones (1.517 m) i un esmorzar de germanor (sardines, llonganisseta i cansalada). Duren 2 dies.
IP 4.86.

Sant Jaume dels Domenys (Bpe) *Festa major petita o Festa del Vot del Poble.* Esmorzar de germanor i gimcana pel poble. Originada en acció de gràcies pel deslliurament d'una epidèmia de pesta.
DC 64:371. GG 81-85:V,206. 3V 12.11.82:7; 11.11.83:9. IP 2.86.

Sant Martí de Tous (Ano) *Festa major de Sant Martí.* Concurs de pintura ràpida infantil, cercavila amb gegants, cap-grossos, dracs, etc., alguns anys i més actes durant 3 dies. El Ball de Faixes, que s'havia deixat de fer el 1917, va retornar a partir de 1956 a instàncies de Joan Amades. Fins a 1965 la festa es feia exactament el dia 11.
AM 50-56:II,43. AM 58:141. AV 29.3.80. ELIAS 87:104. FE 81:18. GG 81-85:V,412,478. IG 18.6.60; 24.6.78; 9.11.83:10. MARTÍ 69:192. SO 4.80:26-27. VA 23.4.78. VENTURA 81a. VT 65:268-269. IP 11.85; 4.86.

Surroca (Aj. d'Ogassa, Rip) *Festa de Sant Martí.* Al migdia, Balls de la Maniera, de la Mare de Déu del Puig de França i de Sant Ferriol a càrrec del jovent i de la mainada del poble. Se sorteja una vedella per sufragar les despeses. Una bona part dels actes populars s'ha recuperat a partir de 1974.
FE 85:64. N9 11.11.83:40. IP 2.86.

Segon diumenge

Aixirivall (Par. de Sant Julià de Lòria, And) *Festa major.*
CM 83:23. IP 12.86.

Amer (Sel) *Castanyada popular.* Organitzada pels Amics d'Amer (des de 1975). Exposició tradicional d'artistes locals aquest dies.
CC 5.11.77. EN 81-83. FE 85:71. PD 13.11.79:7; 13.11.82:12; 16.11.82:10; 10.11.83:8. IP 7.86.

Ansovell (Aj. de Cava, Aur) *Festa major de Sant Martí.* Ball amb acordió.
CD 87a. IP 3.86.

Armentera, l' (Aem) *Festa major d'Hivern, de Sant Martí.* El dia 10, repicó de sardanes. Dura tot el cap de setmana.
EN 81-83. FE 85:21. GG 81-85:IV,495. PD 12.11.83:26. IP 9.86.

Ars (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major de Sant Martí.* Missa i ball amb acordió.
CD 87a. DC 64:28. IP 9.86; 5.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del barri de la Verneda Alta.*
AT 86. LLISTAT s.d. PB 87:21. IP 10.87.

Festa major del carrer de la Nació.
AT 86. IP 10.87.

Bellcaire d'Empordà (Bem) *Festa de la Castanyada.* Començà el 1979 organitzada per l'Associació de Pares. Repartiment de castanyes i garnatxa i exposició, de tema diferent cada any. Data no fixa del tot.
PD 20.10.82:2; 22.10.82:2; 27.10.82:12; 13.11.83:8; 17.11.83:9. IP 5.87.

Calbinyà (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Festa major.*
IP 9.86.

Cerdanyola del Vallès (Voc) *Aplec a l'ermita de Sant Iscle.* La vigília ja hi va gent a acampar. Després de la missa, repartiment de pa beneit.
DS 19.11.83:11; 26.11.83:14. GG 81-85:VI,133. PB 80:56-57. PB 87:21. IP 6.87.

Cornellà de Terri (Pes) **Festa de Santa Serena.*
IP 1.87.

Fontcoberta (Pes) *Festa de la Mare de Déu del Patrocini.* Dedicada als infants molt petits. Trobada a l'església amb els infants batejats durant l'any, que són obsequiats amb un record. S'ha deixat de fer una processó. Se'n té notícia des del s. XVII.
CONSTANS 54:40. HORIZONTES 23.10.70:56-57; 11.72:17. RV 1.12.77:19.

Garriga, la (Vor) *Marxa de regularitat.* Organitzada pel Centre Excursionista Garriguenc des de 1979.
N9 16.11.82:12. IP 11.86.

Ginestar (Reb) *Festa major de Sant Martí.* Cercavila amb bandes de música i processó amb la imatge del sant cap a l'església. Els majorals de les festes obsequien tot el veïnat amb coques. El dia del sant al vespre, Ball de Coques, amb repartiment als veïns de moscatell i coques per part dels quintos. Vaquetes. Al vespre, els cap-grossos fan un ballet tradicional. Algun any, curses amb sacs i d'animals. Durant el ball de plaça s'encenien unes teies que cremaven tota l'estona. Dura 4 dies.
CQ 82-84:Reb. DT 10.11.83:13. EN 81-83. GG 81-85:XI,365. IP 5.85; 1.87.

Llers (Aem) *Festa dels Jubilats.* Començà el 1981. Missa, dinar de germanor i cantada d'havaneres.
PD 13.11.83:9. IP 9.86.

Manresa (Bag) *Marxa popular pel Bages.* Iniciada el 1982 pel Centre Excursionista de la Comarca del Bages. Algun any s'ha fet el primer diumenge.
R7 21.9.82:23; 28.9.82:21. IP 12.86.

Porrera (Pri) *Festa major d'Hivern.* Repartiment de coques dins de la cercavila, jocs de cucanya i cinema. Antigament se celebrava el 4 de setembte, però es traslladà a causa de la collita. Dura 3 dies.
DT 12.11.83:11. EN 81-83. IP 2.85.

Ràpita, la (Aj. de Santa Margarida i els Monjos, Ape) *Festa del Most.* Iniciada cap a 1973. Durant els dies de la festa, exposició de vins i xampanys del Penedès des de 1974 aprox. Divendres al vespre, pregó. La vigília, gimcana infantil i juvenil; a la tarda, sardinada amb pa amb tomàquet i vi; al vespre, Ball de Rams. Diumenge, concurs de tastavins, que començà cap a 1981; a la tarda, berenada amb pa, vi i sucre. Organització a càrrec del Centre Cultural de la Ràpita.
FU 15.11.85:21; 14.11.86:21. 3V 22.10.82:32; 11.11.83:12. IP 5.87.

Reus (Bca) *Saló de l'Automòbil d'Ocasió.* Iniciat el 1980, dura tota una setmana.
DT 14.11.82:14; 19.8.83:8; 20.10.83:11. MO 12.11.82:37. IP 1.86.

Rupit (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) *Marxa Rupit-Taradell.* Organitzada pel Centre Excursionista de Taradell des de 1980. Se surt ben de matí del pont penjant.
N9 12.11.82:35; 11.11.83:40. IP 4.86.

Santa Coloma de Farners (Sel) *"Cross".* Va començar el 1974 i ha continuat amb algunes irregularitats. Hi participen motocicletes i automòbils. Organitzat pel jovent i per l'Ajuntament.
PD 16.11.82:sup.24. IP 11.86.

Santa Coloma de Gramenet (Bar) *Festa major del barri de les Oliveres.* Cercavila amb grup d'animació i castanyada popular.
GRAMA 24.11.79:4. IP 3.86; 7.87.

Santa Maria de Corcó (Oso) *Concurs de boletaires.* Començat el 1985. Després del concurs, àpat amb bolets a la plaça.
IP 10.86.

Sant Pau d'Ordal (Aj. de Subirats, Ape) *Festa de la Collita.* La vigília al vespre, ball de gralles. L'endemà al matí, cercavila amb dimonis i grallers i xocolatada.
FU 7.11.86:21; 1.87:47. TO 28.10.78:10. IP 5.87.

Sarrià de Dalt (Aj. de Sarrià de Ter, Gir) *Festa major del Centre Parroquial.* Dissabte, cursa popular (des de 1983), concurs de pintura ràpida, xocolatada i cinema infantil. Diumenge, dinar de germanor, amb sobretaula.
PD 11.11.82:6; 14.11.82:4; 12.11.83:2. IP 10.86.

Serra de Daró (Bem) *Marxa popular de Daró.* Organitzada pel Centre Cultural de Serra de Daró des de 1980. La caminada, d'uns 25 km, transcorre per les vores del riu.
PD 18.11.82:25; 10.11.83:23. IP 8.86.

Tamarit de Llitera (Lli) *Festa de la Mare de Déu del Patrocini*. Va ser la festa major fins a 1955, que es va traslladar a primers de setembre. Antigament, cursa pedestre des del Pont Nou fins a l'església del Patrocini (donaven un pollastre al guanyador i l'últim es quedava una ceba). Es feia el Ball dels Totxets.
GG 81-85:XII,444,476. IP 8.86.

Vic (Oso) *Fira de l'Esquí*. Compra-venda de material usat, organitzada pel Club Esquí Vic des de 1980, al Pavelló d'Esports. Dura 2 dies i se celebra en aquesta data des de 1984; abans era més variable.
N9 18.11.83:12; 25.11.83:38. IP 10.86.

Viladrau (Oso) *Festa dels Avis*. Dinar de germanor amb parlaments i fi de festa amb cançons. Data de celebració poc fixada.
EN 81-83. N9 25.11.83:17. IP 10.86.

Vilallonga de Ter (Rip) *Festa major de Sant Martí*. Dura de dissabte a dilluns. L'últim dia, benedicció dels cotxes del poble, a cadascun dels quals es dóna una insígnia, i futbol entre casats i solters (els que perden paguen un sopar). Durant el ball del vespre es reparteix un piscolabis als presents.
EN 81-83. FE 85:67. GG 81-85:I,full de correc. N9 19.11.82; 11.11.83:40. PD 13.11.82:36; 12.11.83:26. RI 24.10.81:7.

Vilanova de Meià (Nog) *Fira de la Perdiu*. Recuperada cap a 1973, s'hi venen o exposen, a més de perdius, ànecs de coll verd, faisans, guatlles i algunes altres espècies d'ocells. Concursos dels millors exemplars i de gossos de caça. És l'antiga Fira de Sant Martí.
AM 58:141. AR 80:149. AV 12.11.78:11; 8.11.79:11. CC 4.11.79:19. CQ 82-84:Nog. DC 64:489. FE 81:19. FI 86:72. GEC 70-81:XV,497. GG 81-85:X, 384. MA 8.11.75; 11.11.75; 12.11.78; 9.11.82:18; 29.10.83:12. MO 11.11. 83:33. RODAMÓN 12.1.79:10. ROIG 23:184. SZ 82:250. VA 9.1.76; 20.11. 77; 12.11.78:29.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Fira de Novembre*. Abans de 1958, era sobretot d'atraccions i de parades de joguines. Aquell any tingué lloc la I Fira Avícola, que a poc a poc es va anar apagant i que el 1977 es va deixar de fer. L'any 1982 l'Ajuntament va tornar a donar-li impuls amb la intenció que es consolidés. Paral·lelament, Trobada de Músics de Carrer i Mostra de Cooperativisme d'àmbit comarcal (des de 1982), com també concurs local de fotografia, que va començar aprox. l'any 1954.
DV 22.10.82:17,25; 29.10.82:15; 5.11.82:15; 12.11.82:3,17,19-22; 19.11. 82:16; 23.9.83:17; 7.10.83:17; 11.11.83:15,17. EN 81-83. FI 86:70. GG 81-85:V,235. MO 11.11.83:33.

Vila-seca i Salou (Tar) **Homenatge a la Vellesa*. Iniciat cap a 1978 i perdut el 1982. Concentració dels homenatjats per anar a l'església, ofici cantat, salutació de l'alcalde, espectacle musical i dinar de germanor.
DT 14.11.82:11; 23.11.82:13. IP 12.85.

Diverses poblacions (Tal) *Romeria de Terra Alta a Montserrat*. Des de 1974 aprox. Ofrena de fruits.
AH 10.83:10. MT 1-4.85:30; 1-4.86:16. IP 8.87.

Mitjans

Sabadell (Voc) *Marxa excursionista infantil de regularitat*. Començà el 1961 aprox., organitzada per la Unió Excursionista de Sabadell.
DS 12.11.83:10; 15.11.84:7; 20.11.84:10. IP 7.87.

Tercer dissabte

Gombrèn (Rip) *Ball dels Quintos*. No se celebra cada any.
N9 18.11.83:40. IP 7.87.

Maials (Sgr) **Fira de bestiar*. Es va perdre pels volts de 1970.
GG 81-85:X,26. IP 4.87.

Tercer diumenge

Aiguaviva de Bergantes (Màt) *Fira*. Antigament havia estat de les fires de bestiar principals de la província de Terol.
IP 1.87.

Albet (Aj. de Montferrer i Castellbò, Aur) *Festa major*.
CD 87a.

Barcelona (Bar) *Cursa popular atlètica*. Organitzada per l'Associació de Veïns de la Granvia des de 1982.
AC 16.11.85:7. AT 86. DTE VI 11-12.83:3. EX 11.85:2.

Conesa (Cba) *Festa major*. Diumenge, al matí, sardinada popular; a la tarda, cinema.
EN 81-83. IP 3.87.

Fórnols de Cadí (Aj. de la Vansa i Fórnols, Aur) *Festa major de Sant Climent*.
CD 87a. IP 2.86.

Molar, el (Pri) **Festa de les Xiques*. Les dones del poble n'eren les protagonistes, agrupades a l'associació Esclaves de Maria. De bon matí, cercavila en què es venien coques tot passant de casa en casa i portant en processó la imatge de la Mare de Déu dels Dolors. Es passejava un carro enramat acompanyat d'una banda. Les coques es feien del que els veïns hi aportaven 2 dies abans. A la tarda, Ball de Jotes, amb encant de coques; a la nit, teatre a càrrec de les noies. Es perdé el 1983 després de fer-se, uns quants anys, el 8 de desembre.
AM 58:142. FE 81:19. MO 18.11.83:37. IP 4.85; 2.87.

Pla de Santa Maria, el (Aca) *Fira*.
EN 81-83. IP 2.87.

Rajadell (Bag) *Festa major de Sant Iscle i Santa Victòria*. L'Associació Cultural Recreativa organitza tots els actes, alguns dels quals ja comencen el segon diumenge. Concursos de pintura ràpida per edats (des de 1970). Dissabte, xocolatada a les escoles. L'endemà, després de missa, actuació de trabucaires i concert-vermut.
GG 81-85:II,437. MO 18.11.83:37. R7 13.11.82:30; 16.11.82:22; 18.11.82: 19; 30.11.83:23; 12.11.8 3:18; 17.11.83:23. SZ 82:250. IP 2.87.

Santa Eugènia de Berga (Oso) *Festa de la Providència*. L'organització de la festa va a càrrec de 2 dones casades: l'una de la població i l'altra de pagès, que es van renovant cada any. Les escollides recullen diners durant tot l'any en els bateigs i en una rifa. Amb els beneficis fan una xocolatada, cinema o teatre i restauren alguna imatge de l'església o hi fan una aportació.
N9 26.11.82:16.

Torrefarrera (Sgr) *Festa votada en honor de Sant Sebastià*. Nascuda arran d'una pesta, és coneguda també com a Festa Nova.
IP 9.86; 4.87.

Vilafranca del Penedès (Ape) *Corre-Verdura*. Cursa de vehicles sense motor, de caire humorístic, organitzada per la colla de castellers de Vilafranca des de 1984. Els participants han d'anar disfressats.
FU 7.11.86:22. IP 5.87.

Penúltim diumenge

Manresa (Bag) *Exponeu*. Fira de material d'esquí nou i usat. Va començar el 1986.
FI 87:80.

Quart diumenge

Noves de Segre (Aj. de les Valls d'Aguilar, Aur) *Festa Vella*.
CD 87a.

Darrer dilluns

Gra (Aj. de Torreflor, Sga) **Festa de la Pedra*.
DC 64:187. IP 11.85.

Darrer dissabte

Organyà (Aur) *Fira de Sant Andreu*. De bestiar i de maquinària agrícola. Antigament, dedicada sobretot a cavalls i més animals de peu rodó. Gran concentració de gent dels pobles del voltant.
CD 87a. ESPAR 77:11,53-55. FI 86:74. GG 81-85:XVI,142. MO 25.11.83: 37. IP 12.85; 2.86.

Darrer diumenge

Espasens (Aj. de Fontcoberta, Pes) *Aplec a l'església de Santa Caterina*. Recuperat el 1986. Arrossada de germanor.
IP 4.87.

Falset (Pri) *Fira de Sant Andreu*. Principalment agrícola i industrial, té un abast comarcal. Dura tot el cap de setmana.
ASENS 81:129-130. CD 86a:136. EN 81-83. IP 2.85.

Gallifa (Voc) *Aplec a l'ermita de Sant Sadurní*. A la sortida, els de can Sobregrau repartien botifarra i vi entre els assistents.
CANYAMERES 70:238. DC 64:178. EN 84-85. JULIANO 80:63 ss,91-92. IP 12.85; 11.86.

Granollers (Vor) *Marxa excursionista de regularitat*. Organitzada per l'Agrupació Excursionista des de 1975.
PG 17.11.83:sup.V. IP 11.86.

Manresa (Bag) *Fira de Sant Andreu*. D'origen medieval per una concessió del rei Jaume II de 1311. S'ha celebrat sempre, però a partir de 1977 s'ha revitalitzat enormement. El material exposat s'ha ampliat als camps de l'automoció, dels antiquaris... A partir de 1982, Fira d'Artistes i Artesans, amb un concurs de pintura ràpida.
EN 81-83. R7 24.11.79:9; 6.11.82:5; 13.11.82:5; 23.11.82:22; 27.11.82:15, 17,19,21; 8.11.83:6; 19.11.83:6; 22.11.83:23; 24.11.83:17; 27.11.83:4-5,8-9. SARRET 21-25:I,57; III,15.

Pedrinyà (Aj. de la Pera, Bem) *Festa major de Sant Andreu*.
EN 81-83. FE 85:36.

Sant Joan de les Abadesses (Rip) *Mostra de l'Esquí*. Des de 1980, exposició i venda de material nou i usat.
N9 30.11.82:10; 21.11.83:11.

Torà (Sga) **Fira de Sant Andreu o dels Bitxos*. Es perdé els anys 60.
GG 81-85:IX,132. IP 2.87.

Torelló (Oso) *Fira de Sant Andreu*. Té lloc al firal, al costat del riu Ges. Bestiar selecte de la comarca i maquinària agrícola i ramadera. Es revitalitzà a partir de 1984, tot i que l'origen data de 1315 per un privilegi del rei Jaume II.
GG 81-85:I,146. N9 27.10.86:sup.17,18. PR 87. IP 4.86.

Vall-llebrerola (Aj. d'Artesa de Segre, Nog) *Aplec a l'església de Sant Serni*. Obsequi als assistents de coca i mistela. L'ermita és romànica.
EN 84-85.

Valls (Aca) *Mitja marató*. Va començar el 1983.
CI 17.9.83:6; 21.9.84:4. IP 11.85.

Vilar, el (Aj. de Vilademuls, Pes) *Festa de Sant Andreu*. Missa al camp de Sant Andreu -lloc on hi havia l'ermita antiga.
IP 9.86.

Finals

Barcelona (Bar) *Trobada de les corals de Gràcia*. Concert coral a l'església dels germans de La Salle o piscolabis per als assistents. Començada el 1981, se sol fer en dissabte.
IP 10.86.

Cassà de la Selva (Gir) *Festa dels Quintos*.
PD 20.11.82:10; 19.11.83:8.

Rocafort de Queralt (Cba) *Festa de la Matança del porc*.
IP 4.85.

Dia variable dins de novembre

Alcover (Aca) *Festa dels Quintos.*
DT 19.11.83:12. IP 2.87.

Alpicat (Sgr) *Festa dels Quintos.*
MA 12.1.83:1. IP 10.86; 3.87.

Barcelona (Bar) *Festa major del grup Juan Antonio Parera, a Sant Martí de Provençals.*
AT 86.

Caldes de Montbui (Voc) *Pujada al Farell.* Iniciada el 1981.
CI 23.11.84:3. PG 3.11.83:25. IP 6.87.

Callús (Bag) *Festa de Quintos.* A la mitja part del Ball de Quintos, elecció de la Miss i del Mister Quinto de l'any i rifa d'una panera.
R7 19.11.83:7. IP 12.86.

Cardedeu (Vor) *Aplec de la Sardana de Tardor.*
FE 81:19. PG 24.11.83:19. IP 10.86.

Castelló d'Empúries (Gax) *Concurs de gossos d'atura.* Els pastors que han passat l'hivern a l'Empordà tornen cap a les muntanyes pel maig. Començada el 1974, fins a 1983 es féu pel maig i, a partir de 1984, pel novembre. Celebració poc consolidada.
PD 8.5.82:10. IP 12.85; 8.87.

Linyola (Pur) *Festa dels Quintos i de les Apol·lònies.* Dinar de germanor, esports, ball... Es fa la vigília del sorteig de la lleva de soldats.
IP 1.86.

Llorenç del Penedès (Bpe) *Festa dels Quintos.* La data d'aquesta celebració és el dissabte següent al sorteig dels quintos.
3V 11.6.82:30. IP 2.86; 11.86.

Manresa (Bag) *Festa del "Cross".* Començada el 1979 amb un caire purament escolar, cada any va adquirint més importància de participació. Organització a càrrec de les escoles.
R7 14.12.82:11,19; 17.12.83:19; 19.12.83:24. IP 12.86.

Mataró (Mar) *Cursa popular.* Organitzada des de 1981 pel Centre Atlètic Laietània.
MR 25.11.82:8; 17.11.83:5. IP 6.87.

Riudellots de la Selva (Sel) *Festa dels Quintos.*
PD 7.11.82:2. IP 11.86.

Sant Cugat del Vallès (Voc) *Festa de Tardor.* Castellers, gegants, jocs infantils, sardanes, Ball de Gitanes interpretat per un esbart local, "cross" popular i Volta a Sant Cugat en bicicleta (des de 1981).
DI 8.11.84:11. DS 9.11.83:8; 1.11.84:11. FE 81:18. MO 11.11.83:33. IP 6.87.

Sant Quirze del Vallès (Voc) *Mostra pictòrica d'artistes locals.* Organitzada des de 1982 per La Ilustració Artística.
DS 10.11.84:13. IP 9.86.

Vallirana (Bll) *Aplec a la capella de Sant Silvestre.* Recuperat a primers dels 80. La capella, d'origen pre-romànic, ha sofert unes modificacions notables amb el temps.
GG 81-85:VIII,451. PL 30.8.84:II. IP 5.87.

Vilanova i la Geltrú (Gaf) *Exposició de bolets.* Començà el 1980, organitzada per la Secció de Cultura de l'Agrupació Excursionista Talaia.
DV 5.11.82:15; 25.11.83:32. IP 7.87.

Festes entre novembre i desembre

Almoster (Bca) *Festa de l'Oli.* Sardanes i obsequi als visitants de torrades amb oli, llonganissa o arengada i bon vi. Començada el 1981, és organitzada per la Cooperativa Agrícola. El dia varia en funció de la collita de l'oliva, però sol ser en diumenge.
DT 26.11.82:13; 27.11.83:11. IP 10.85; 3.87.

Sitges (Gaf) *Mitja marató.* Començà el 1983.
CI 24.12.83:12; 14.1.84:4. DV 7.1.83:20. IP 7.87.

Vila-seca i Salou (Tar) *"Cross" de Vila-seca.* Va començar a fer-se el 1983.
CI 24.12.83:12; 23.11.84:3. IP 12.85.

DESEMBRE

1

Martinet (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Festa petita de Sant Eloi*. Sant Eloi és el patró.
GG 81-85:XV,346. IP 12.86.

Diumenge pròxim al 4

Cercs (Ber) *Festa major*. Missa solemne en honor de santa Bàrbara, patrona dels minaires. Concursos de truc, de botifarra i de dibuix infantil, jocs de cucanya i tir al plat. Dura tot el cap de setmana.
GG 81-85:II,437. R7 4.12.82:22. VL 85:62,199. IP 11.85.

Oix (Aj. de Montagut, Gax) *Festa a l'ermita de Santa Bàrbara de Pruneres*.
CD 81a. FE 85:46. OM 17.12.86. PD 30.11.79. SI 4.12.79. IP 3.87.

4

Barberà del Vallès (Voc) **Festa de Santa Bàrbara*. Tenia l'origen en un vot de poble de 1652, instaurat a partir de la pesta de còlera morbo.
GG 81-85:VI,194.

Benavarri (Bri) *Fira*. Des de 1980 aprox. ha perdut la importància d'uns altres temps. Era dedicada als porcs.
GG 81-85:XII,380. IP 4.87.

Berga (Ber) *Festa dels Miners, de Santa Bàrbara*.
VL 85:62.

Capellades (Ano) **Aplec a l'ermita de Santa Bàrbara*. Es va perdre cap a 1970.
VT 65:279-280. IP 10.85.

Das (Bce) *Festa major petita, de Santa Bàrbara*. Actes a la capella de Santa Bàrbara i ball amb un sol músic.
EN 81-83. FE 85:41. GG 81-85:XV,316. IP 8.86; 9.86.

Granja d'Escarp, la (Sgr) *Festa de Santa Bàrbara*. Missa i processó amb la imatge i jocs per a la mainada. Recuperada no fa gaires anys.
IP 3.87.

Saldes (Ber) *Festa dels Miners, de Santa Bàrbara*. Al matí, missa i processó amb traques de dinamita, concurs d'estibadors i vermut popular; a la tarda, ball. Concurs infantil de dibuix de tema miner a l'escola.
VL 85:62. IP 2.87.

Sallent (Bag) *Festa de Santa Bàrbara al barri de la Butjosa*. Celebrada especialment pels minaires. A la tarda, actuació coral amb xocolatada i coca.
R7 4.12.82:22. IP 10.85.

Santa Bàrbara (Mon) *Festa de Santa Bàrbara*. La vigília al vespre, cercavila amb la banda de cornetes i tabals i "majorettes". Missa i processó.
IP 1.87.

Sant Corneli (Aj. de Cercs, Ber) *Festa de Santa Bàrbara*.
VL 85:201,255. IP 2.87.

Súria (Bag) *Festa de Santa Bàrbara o dels Miners*. Al matí, concurs de dibuix infantil i tir al plat. Sortint de missa, se serveix un refrigeri als empleats i als jubilats de les mines. S'havia fet una tronada amb càrregues de dinamita que s'abandonà per raons de seguretat. Antigament, concurs de destresa minera. Se celebra des de 1920 i dura 2 dies.
R7 9.12.82:7; 3.12.83.8. IP 2.86.

Torrelletes (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) **Festa major d'Hivern, de Santa Bàrbara*. Dissabte al vespre, ball amb obsequi de xampany. L'endemà, jocs per als infants.
FU 6.12.85:25. IP 5.87.

Torres de Segre (Sgr) *Festa major de Santa Bàrbara*. Després de la missa major, processó amb les autoritats i la pubilla. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:X,495. MA 4.12.82:14; 3.13.83:16. IP 4.87.

Vallcebre (Ber) *Festa dels Miners, de Santa Bàrbara*. Antigament, processó amb la imatge de la santa.
EN 81-83. MO 2.12.83:37. SZ 82:252. VL 85:62,259. IP 10.85; 2.87.

Vallfogona de Riucorb (Sga) *Festa major de Santa Bàrbara*. La santa és la patrona.
GG 81-85:IX,411. IP 4.86; 2.87.

Vielha (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa de Santa Bàrbara*. Missa en honor de la patrona dels bombers, a la qual n'assisteixen també alguns de francesos, i dinar de germanor.
IP 10.85.

Diumenge després del 4

Cambrils (Aj. d'Odèn, Sol) *Festa a la capella de Santa Bàrbara*.
SL 87. IP 3.87.

Diumenge pròxim al 5

Sant Dalmai (Aj. de Vilobí d'Onyar, Sel) *Festa major de Sant Dalmau*. Dissabte a la tarda, "quo vadis" (des de 1982). L'endemà, ofici solemne amb orquestra i gimcana per a motos i cotxes (des de 1983).
EN 81-83. FE 85:77. PD 3.12.82:2,10; 4.12.82:2; 5.12.82:36; 3.12.83:16-17. IP 11.86.

5

Castellvell del Camp (Bca) *Festa de Sant Nicolau*. Els infants feien una capta.
IP. 2.87; 3.87.

6

Àger (Nog) *Festa de Sant Nicolau*. Els infants de l'escola, després de la missa, van pels carrers amb espases de fusta cantant unes cançons i portant la imatge del sant i unes paneres per recollir el que la gent els va donant (fruita i diners); després fan un dinar a l'escola. Antigament havien matat un gall a la plaça, però actualment només és simbòlicament un gall de paper.
IP 10.85.

Ametlla del Vallès, l' (Vor) **Aplec a l'ermita de Sant Nicolau de Bari*.
DC 64:17. FU 6.12.85:37. IP 11.85.

Cabassers (Pri) **Festa de Sant Nicolau*. Els nois del poble, armats amb espases i sabres de fusta, podien matar les gallines que trobessin aviades pel carrer. A més, s'aturaven davant de cada casa tot cantant la «Cançó de Sant Nicolau»: «Feu-nos bé, senyora, / feu-nos bé, si us plau, / que venim de Roma, / de portar corona / a sant Nicolau», i rebien a canvi fruita i dolços. A la tarda anaven a fer un bon tec amb tota la recapta.
ASENS 81:79-82.

Cornellà de Llobregat (Bll) *Festa dels Nicolaus*. Colles d'infants surten a cantar. Organitzada i mantinguda per les escoles.
GELABERT 73:150-154,280. IP 5.87.

Cornellà de Terri (Pes) **Festa de Sant Nicolau*. Els nois guarnien una senyera amb estampes de sants -especialment de sant Nicolau- i anaven de casa en casa cantant i demanant una almoina. Es perdé cap a 1960. La cançó començava així: «Sant Nicolau, / visca la pau: / panses i figues, / nous i olives, / mel i mató, / que tot li serà bo.»
IP 1.87.

Lleida (Sgr) **Festa del Bisbetó, de Sant Nicolau*.
AM 32-49:I,44-45. AM 50-56:I,225-226. GG 81-85:X,30.

Malgrat de Mar (Mar) *Festa major d'Hivern, de Sant Nicolau de Bari*. Repicada de campanes; alguns anys, cercavila amb disfresses, cap-grossos i banda de trompetes; Fira de la Unió de Pagesos (iniciada el 1980), amb parades de productes del camp, vins i herbolaris; concert i concurs de colles sardanistes improvisades (des de 1937). Uns quants dies abans, Nit de l'Esport Malgratenc (des de 1981), amb elecció de l'esportista de l'any. "Cross" popular (des de 1982), concurs de fotografia (des de 1982) i teatre. Dura 4 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VI,510,524. MR 4.12.82:8; 7.12.82:12; 1.12.83:6; 6.12.83:6; 7.12.83:6-7; 8.12.83:12; 9.12.83:6; 10.12.83:6. PD 3.12.82:14; 5.12.82:7,13,16; 6.11.83:12; 2.12.83:2,15; 3.13.83:2; 4.12.83:2; 6.12.83:2,10,37; 11.12.83:2. PG 1.12.83:20; 8.12.83:20. IP 7.87.

Montserrat (Aj. de Monistrol de Montserrat) *Festa del Bisbetó, de Sant Nicolau*. Els escolans elegeixen per Santa Cecília (22 de novembre) un bisbetó entre els seus companys nouvinguts aquell curs, que aquest dia fa simbòlicament de bisbe. L'elecció té lloc després d'una autèntica campanya electoral i amb procediments democràtics i, tot seguit, el pare abat imposa les insígnies a l'escollit. A la tarda, escenificació de «La llegenda de sant Nicolau» i concert dedicat al nou elegit.
AM 32-49:I,46. AM 50-56:I,219,225. AM 58:144. AR 80:152-153. CC 16.12.79:21. CR 78:44. DN 9.9.72. FE 81:19. FU 6.12.85:15-17. GEC 70-81:III, 586. MASSOT 62:56. MO 2.12.83:37. MT 1-4.85:33; 1-4.86:19-20. PB 80:58-59. PRAT 79:73. ROMA 80:27. ROMEU 57*b*:I,24-28. ROVIRA 67. R7 15. 12.79:16-17; 8.12.83:7. SERRA 28*b*:76. SZ 82:260. TE 7.12.66:1,12. VA 15. 12.74. VT 65:283. IP 9.85; 8.87.

Sant Llorenç de Morunys (Sol) **Festa de Sant Nicolau*. Els infants sortien al carrer al vespre amb "guillermines" -bastons acabats en una paperina de colors i una espelma a dins- i feien una cercavila cantant una cançó alusiva al sant.
R7 18.12.82:33. SUBIRATS 81-82. IP 11.85.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) *Festa de Sant Nicolau*. Els nens surten per grupets al carrer, canten algunes cançons i reben diners de la gent. Se'ls anomena "micolaus".
DB 13.5.77:38. IP 2.86.

7

Àger (Nog) **Fira gran*. Es va perdre pocs anys abans de 1984, però es volia recuperar. Sobretot era de bestiar de llana i porcí. Rebé un privilegi de protecció dels vescomtes d'Àger el 1291.
AR 80:19. GG 81-85:X,373. IP 10.85.

Forès (Cba) *Festa de la Mare de Déu de la Salut*. Originada per vot de poble, és organitzada per la Confraria de la Mare de Déu de la Salut.
IP 3.85.

Ulldecona (Mon) **Festa de la Puríssima*. La vigília al vespre, cavalcada en honor de la Puríssima, durant la qual els joves recitaven uns "pregons" o "lloes" que anunciaven la festa de l'endemà o lloaven la Mare de Déu. Es va perdre cap a 1955.
IP 11.85.

8

Aiguafreda (Vor) *Festa major d'Hivern*. Organitzada pels quintos, que tenen un dia especial d'espectacle a l'envelat, sol durar uns 5 dies. Concursos de truc, dòmino i "trial", xocolatada a la Plaça Major, passada de gegants, "quo vadis" i més curses esportives. El tercer dia es dedica als infants.
AU 3.12.82:11. EN 81-83. N9 3.12.82:19-41; 10.12.82:45; 17.12.82:10; 9.12.83:16,44; 16.12.83:17. PG 8.12.83:9,20. IP 11.85.

Albanyà (Aem) **Aplec*.
DC 64:7. IP 5.87.

Amposta (Mon) *Fira*. Ja se celebrava el 1958. Concurs comarcal d'arrossegament per cavalleries, concurs nacional de paelles, elecció de pubilla i Mostra Hortícola de Catalunya (des de 1981). Antigament el bestiar hi tenia molta importància i encara se'n fa una exposició-concurs. Exposició d'arròs, vi, vehicles, mobles... Dura 5 dies.
DT 8.12.82:1; 9.12.82:1; 11.12.82:13; 8.12.83:13-15. EI 14.12.83:7; 12.12.84:1,9. EN 81-83. FI 86:75. GG 81-85:XIII,291. MO 2.12.83:37. PR 58. VB 30.11.84:12. IP 10.85.

Arenys de Mar (Mar) *Festa de la Mare de Déu "Fumadora"*. La vigília al vespre i aquest dia, els infants tenen llicència de fumar pel carrer. Abans fumaven matafaluga i grans de fonoll, però actualment també tabac. A mitjan s. XVII, aplec a l'ermita de la Pietat, en què ja es permetia que els petits fumessin.
AM 50-56:V,869. AM 58:145. AR 80:22-23. CA 9.12.79:17. CC 5.7.74. GINESTA 68:119-120,261. MO 3.12.82:33; 2.12.83:37. IP 7.87.

Arenys de Munt (Mar) *Festa de la Mare de Déu "Fumadora"*. Els nens i les nenes tenen permís de fumar en públic.
CQ 82-84:Mar.

Barcelona (Bar) *Festa major del mercat de la Concepció*. Des de 1983, cursa esportiva pel passeig de Sant Joan.
AC 1.12.84:3. AT 86. DTE IV 9-10.83:2. EX 12.85:2.

Fira de Santa Llúcia. Als voltants de la Catedral i fins a la vigília de Nadal, venda de pessebres, d'arbres de Nadal i d'ornaments nadalencs. Fires semblants, si bé de no tanta concurrència, en uns altres barris de Barcelona: a la Dreta de l'Eixample, a la plaça de la Sagrada Família; a Gràcia, *Fira del Verd*, a la plaça de Rius i Taulet; a Sants, a la plaça de Màlaga. El dia 13, diada de Santa Llúcia, molta gent acudeix a la capella de la santa a la Catedral per demanar-li una bona vista.
AC 16.12.83:1; 1.12.84:14. AM 29-30:II,258,280. AM 58:144,146. AR 80:16-17,20. AT 85. AT 86. BRUNET 46:9.11. CA 9.12.79:19. CATALÀ 72:100-105. CL 76:8. CR 78:29,31. CV 11-12.84:3. DB 9.12.79:2. DTE I 11-12.83:3. ESPINÀS 65:129-131. EX 11-12.84:2; 12.85:2. FE 81:19. FONT 14:195-205. GG 81-85:VIII,139. GR 11.12.84:3. LLATES 44:129. MO 10.12.82:34-35; 17.12.82:35; 9.12.83:37; 16.12.83:37. PB 80:58-59. PB 87:27-29. PRAT 79:29. RODAMÓN 22.12.78. SERRA s.d.:253. SZ 82:254-255. VA 13.12.74.

Borgonyà (Aj. de Sant Vicenç de Torelló, Oso) *Cap de Setmana del Jovent*. Caminada popular, esmorzar de germanor, cinema, xerrades... Se celebra des de 1977.
IP 3.86.

Cabrils (Mar) *Jocs florals infantils i juvenils*. Començaren el 1984. S'escullen reina i dames d'honor.
IP 8.86.

Camarles (Beb) *Dia de la Independència*. Fira, esports i àpats populars a l'ermita de la Mare de Déu de la Granadella.
EN 81-83. IP 10.85.

Cambrils (Bca) *Festa major d'Hivern* o *de la Immaculada*. Missa major, processó amb la imatge de la Puríssima, cercavila amb gegants, cap-grossos i banda de cornetes i tambors, Ball de Bastons, esports, exhibició de castellers i concursos de fotografia, pintura i assaig.
DT 7.12.82:14; 14.12.82:14; 6.12.83:12; 13.12.83:12. EN 81-83. GG 81-85:VII,401. MO 2.12.83:37; 9.12.83:37. SZ 82:253. IP 11.85.

Camprodon (Rip) *Festa de la Puríssima*. Ball i elecció de la Pubilla de la Vall de Camprodon. Antigament, fira de bestiar, en record de la qual se sol organitzar una exposició de material agrícola.
FE 85:63. FI 87:81. GG 81-85:I,362. N9 2.12.83:44.

Canet de Mar (Mar) *Festa de la Mare de Déu "Fumadora"*. Els infants tenen llibertat per poder fumar pel carrer.
AR 80:22-23. MO 3.12.82:33.

Cardedeu (Vor) **Fira de la Puríssima*. Encara se celebrava almenys el 1933.
PG 29.9.83:13.

Castelldefels (Bll) *Festa major d'Hivern*. Cercavila amb gegants i cap-grossos, havaneres, concursos de pintura ràpida i de fotografia, cursa ciclista al castell (des de 1980) i teatre. Dura 3 dies.
MO 3.12.82:36; 2.12.83:37; 9.12.83:37. PL 8.12.82:2. SZ 82:253. IP 5.87.

Codonyera, la (Mat) *Festa dels Quintos*.
IP 1.87.

Creixell (Aj. de Borrassà, Aem) **Aplec al santuari de la Mare de Déu*.
CONSTANS 54:92. IP 9.86.

Estany, l' (Bag) *Fira*. Tot i que la fira ha desaparegut, la festa continua portant-ne el nom. A la tarda, botifarrada (des de 1982 aprox.).
IP 1.87.

Gironella (Ber) *Fira de la Puríssima*. Organitzada per l'Associació de Comerciants. Al matí, esmorzar de germanor per als presents amb botifarres i tastet, engegada de globus per la mainada i trobada de gegants.
AR 80:19. GG 81-85:II,288. R7 8.12.83:9. VL 85:62,211. IP 10.85.

Manresa (Bag) *Festa de la Puríssima Concepció de Maria*. Celebració instituïda pel capítol de la Seu el

1651 i organitzada per la Confraria dels Favets. Passada tradicional de la bandera de la Puríssima pels carrers de la ciutat amb acompanyament dels administradors i de la banda de cornetes i tambors de Súria. El 1983 s'hi incorporaren els gegants i els grallers de la ciutat.
R7 30.11.82:22; 29.11.83:23. SARRET 21-25:I,332. IP 12.86.

Masdenverge (Mon) *Festes de la Joventut*. Teatre i revetlles populars.
IP 10.85.

Molar, el (Pri) **Festa major d'Hivern, de la Puríssima*. Era la reminiscència de la Festa de les Xiques, amb cercavila i venda de coques.
EN 81-83. IP 2.87.

Montesquiu (Rip) *Festa major de la Puríssima*. Jocs de cucanya i espectacle infantil, tir al plat, gimcana de bicicletes, focs artificials, teatre, cinema i actes religiosos i cívics durant 5 dies.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. MO 18.11.83:37. N9 3.12.82:23; 7.12.82:22; 10.12.82:11. IP 3.86.

Pujalt (Ano) **Festa major*. Es perdé cap a 1975.
GG 81-85:V,478. IP 1.87.

Reus (Bca) **Festa major del barri de la Immaculada*. Cercavila per la banda de cornetes i tambors i "majorettes" i homenatge a la vellesa. Es va perdre pels volts de 1980.
DT 8.12.82:11. IP 1.86.

Roquetes (Beb) *Festa de la Immaculada*. Se celebra des de 1906, any de l'arribada dels jesuïtes a la ciutat. Esmorzar de germanor, processó i jocs infantils.
IP 10.85.

Sanaüja (Sga) **Fira*. Es va perdre poc després de la guerra de 1936-1939.
AR 80:19. IP 2.87.

Sant Boi de Llobregat (Bll) *Fira de la Puríssima*. Mostra de productes agrícoles i industrials i automòbils. Iniciada cap a 1947 amb precedents l'any 1931 o el 1933, la multitud d'actes programats la converteixen gairebé en una festa major. Cercavila amb gegants i cap-grossos, "cross" de la Puríssima (des de 1981) i concursos de pintura ràpida (des de 1971) i de fotografia (des de 1978). Hi ha un dia dedicat a Andalusia i a Extremadura. A les pastisseries es poden comprar els "fadrins de Sant Boi", dolç típic creat el 1965, a base de poma i fruita. Els visitants són obsequiats amb un enciam.
AR 80:18-20. CC 4.12.83. EN 81-83. FE 81:19. FI 86:76. GG 81-85:VIII,478. MO 2.12.83:37; 9.12.83:37. PB 87:25. PL 4.12.82:7,12-13; 7.12.82:6,10; 10.12.82:2; 22.9.84:XI; 17.11.84:IV; 6.12.84:VI; 8.12.84:VII-VIII,XI-XIII,XX. IP 9.86.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) **Festa de la Puríssima*. Processó amb candeles. Dedicada a les noies solteres.
PLANAGUMÀ 83.

Sant Pere Espuig (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) *Festa de la Puríssima*. Missa amb acompanyament d'orquestra i sorteig i repartiment de coca i vi; a la tarda, rifa d'un tortell en forma de serp, típic d'aquesta diada.
FE 85:50. PD 8.12.82:13.

Sarral (Cba) *Fira de la Puríssima*. Des de 1981 es reparteix a tots els assistents l'esmorzar del firal: panet, llonganissa i vi. Exposició i venda de maquinària agrícola, de ceps, d'ametllers i d'altres arbres fruiters. Se celebra des del s. XVI.
DT 16.12.82:12; 1.12.83:13. EN 81-83. FI 86:77. MO 2.12.83:37. IP 3.85; 3.87.

Sords (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa de la Puríssima*.
IP 1.87.

Torn, el (Aj. de Sant Ferriol, Gax) **Aplec al santuari de la Mare de Déu del Coll*.
CONSTANS 54:59. GG 81-85:III,400. IP 9.86.

Torres del Bisbe (Aj. de Graus, Bri) *Festa petita de la Puríssima*. Alguns anys, concurs de rebosteria.
IP 4.87.

Viladamat (Aem) *Festa petita*.
EN 81-83. IP 8.86.

Vilafant (Aem) *Festa de la Puríssima*.
EN 81-83. FE 85:29. IP 10.86.

Diumenge després del 8

Cervera (Sga) *Festa de la Mare de Déu de l'Incendi*. La imatge, portada des d'Amèrica per un jesuïta abans de la Guerra Civil, es conserva a l'antiga església de la Companyia, avui Auditori Municipal de Música.
SG 1.7.83:17. IP 2.87; 10.87.

Palmerola (Rip) **Festa major*.
GG 81-85:I,full de correc. IP 12.86.

Diumenge pròxim al 9

Santa Llogaia d'Àlguema (Aem) *Festa major de Santa Llogaia*. Ofici amb acompanyament d'orquestra. Dura 2 dies.
EM 8.10.82:9. EN 81-83. FE 85:27. GG 81-85:IV,495. IP 10.86.

9

Massoteres (Sga) *Festa del Cantar de la Pedra al santuari de la Mare de Déu de Camp-real*.
IP 10.85.

Diumenge pròxim al 10

Garriguella (Aem) *Festa major de Santa Eulàlia*. Missa amb acompanyament d'orquestra, sardanes, ball, concert, concurs esportiu, etc. Santa Eulàlia és la patrona.
DC 64:180. FE 85:24. IP 6.87.

Palau de Santa Eulàlia (Aem) *Festa petita de Santa Eulàlia.*
EN 81-83. FE 85:25. IP 10.86.

10

Arròs (Aj. de Vielha e Mijaran, Var) *Festa de Santa Eulàlia.* Repic de campanes. Després de missa, cant dels goigs i vermut popular.
IP 10.85.

Bràfim (Aca) *Festa major d'Hivern, de la Mare de Déu de Loreto.* D'un caire més religiós que la Festa major d'Estiu, és documentada des de 1748. Dura 3 dies.
BLASI 33:36,40. CC 6.12.73. CI 2.11.84:6; 7.12.84:6. DT 17.12.82:15. EN 81-83. EN 84-85. GG 81-85:VII,401. GRAS 09:74. IP 2.87.

Cruïlles (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) *Festa de Santa Eulàlia.* Santa Eulàlia és la patrona. Les celebracions cíviques es van perdre cap a 1967 i en resta només algun acte religiós.
IP 5.87.

Escadars (Aj. de Fontanals de Cerdanya, Bce) *Festa major.* Celebrada conjuntament amb Estoll.
FE 85:41. IP 12.86.

Estoll (Aj. de Fontanals de Cerdanya, Bce) *Festa major.* Santa Eulàlia és la patrona. Celebrada conjuntament amb el poble d'Escadars.
FE 85:41. IP 12.86.

Llardecans (Sgr) *Festa de la Mare de Déu de Loreto.* Fogueres i missa a l'ermita de la Mare de Déu, patrona del poble. Ha anat molt a menys a causa de l'emigració i perquè és època de collita.
CABALLÉ s.d.*b*:216. EN 81-83. GG 81-85:X,495. IP 3.87.

Papiol, el (Bll) *Festa major d'Hivern.* Ball i activitats per a la canalla.
EN 81-83. IP 9.86; 5.87.

Pujals dels Cavallers (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa de Santa Eulàlia.* Santa Eulàlia és la patrona del poble. Perduda pels volts de 1960.
IP 1.87.

Santa Eulàlia de Puig-oriol (Aj. de Lluçà, Oso) *Festa major.* Concurs de dibuix infantil. Diumenge, al matí, cercavila amb drac, cap-grossos i el Cavaller amb el Cavall; a la tarda, tir al plat. L'endemà, xocolatada, jocs de cucanya, festival infantil, teatre i futbol sala masculí i femení. Des de 1980 es ballen la Tirotitaina i el Ball de Gitanes. Se sol enllaçar amb el segon diumenge.
EN 81-83. N9 7.12.82:6; 17.12.82:23. IP 3.86.

Santa Eulàlia de Riuprimer (Oso) *Festa major d'Hivern.* Divendres al vespre, jugades de "quinto". Dissabte, gimcana de cotxes. Diumenge, caminada popular; al vespre, teatre.
EN 81-83. GG 81-85:I,full de correc. N9 10.12.82:13,45; 24.12.82:13; 9.12.83:44.

Santa Eulàlia de Ronçana (Vor) *Festa major d'Hivern.* Recuperada el 1983 després d'uns quants anys de no fer-se. Teatre a l'envelat, amb torrades, brou calent... Dura 2 dies.
EN 81-83. PG 8.12.83:1,20,23. IP 10.85.

Timoneda (Aj. de Lladurs, Sol) *Festa de Santa Eulàlia.* Santa Eulàlia és la patrona. Actualment només hi ha missa, però abans era festa grossa.
SL 87. IP 3.87.

Ulldemolins (Pri) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Loreto.* Organitzat per les majorales del Roser. Processó pel poble. L'ermita és a l'entrada de la població.
BLASI 33:147. EN 81-83. EN 84-85. IP 2.85; 4.85.

Ultramort (Bem) *Festa major, de Santa Eulàlia.*
FE 85:37. GG 81-85:IV,496. IP 5.87.

Unha (Aj. de Naut Aran, Var) *Festa de Santa Eulàlia.* Santa Eulàlia és la patrona del poble. Actes religiosos.
SEMIR 84:112. IP 10.85.

Vallcanera (Aj. de Sils, Sel) *Festa de les Confraries.*
DC 64:464. GINESTA 72:245. IP 6.86; 8.86.

Vall d'Ora, la (Aj. de Navès, Sol) *Festa de Santa Eulàlia.* En resten només actes religiosos.
SL 87. IP 3.87.

Vilanova de la Muga (Aj. de Peralada, Aem) *Festa major, de Santa Eulàlia.* Concert i actes festius durant 3 dies.
DC 64:489. FE 85:26. GG 81-85:IV,495. PD 3.12.82:11; 12.12.82:4. IP 6.87.

Diumenge després del 10

Berga (Ber) *Festa de Santa Eulàlia.* Santa Eulàlia és la patrona des de 1659. Anys enrera era tradicional fer representacions de sarsuela al teatre del Casino. També s'havia posat en escena un melodrama en vers sobre santa Eulàlia original d'un autor poc conegut del s. XIX. Des de 1981, el dia 10 s'atorguen els Premis Ciutat de Berga i el Premi a la Virtut per a berguedans amb mèrits humanitaris. Dissabte següent al 10, *Fira de Santa Eulàlia*, de caire general (ja consta el 1878).
GG 81-85:II,250,258,437. R7 7.12.82:22; 8.12.83:9; 10.12.83:9. VILARDAGA 29:27,41. VL 85:62,175. IP 10.85.

Crespià (Pes) *Festa major de Santa Eulàlia.*
FE 85:55. GG 81-85:III,411. IP 4.87.

Diumenge pròxim a l'11

Argelaguer (Gax) *Festa major de Sant Damas.* Segons la tradició, sant Damas, que fou papa el s. IV, era fill del poble.
CD 81a. EN 81-83. FE 85:45. GG 81-85:III,402. PD 10.12.83:11. IP 8.86; 3.87.

11

Begòs (Aj. des Bòrdes, Var) **Festa major.*
GG 81-85:XVI,390. IP 11.86.

Dissabte pròxim al 13

Calonge de Mar (Bem) *Festa de les "Modistilles"*. Desfilada de vestits de paper confeccionats per les mateixes noies que els llueixen.
FE 85:33. PD 21.12.82:8; 21.12.83:10. IP 5.87.

Mollerussa (Pur) *Festa de Santa Llúcia*. Concurs estatal de vestits de paper: els guanyadors es conserven. Iniciat el 1964, és organitzat per la Societat Cultural i Recreativa L'Amistat.
AR 80:45-46. FE 81:19. GG 81-85:X,195. IG 14.12.83:3. MA 5.9.82:15; 23.9.82:21; 11.12.82:sup.4,6; 14.12.83:16; 17.12.83:sup.1. MO 9.12.83:37. NT 24.12.83:96. IP 4.87.

Santa Cristina d'Aro (Bem) *Revetlla de Santa Llúcia*. Ball amb concursos i jocs, organitzat per la colla Els Merlots.
IP 7.86.

Diumenge pròxim al 13

Arboç, l' (Bpe) *Fira de Santa Llúcia*. Data del s. XIV i fins a 1970 es mantingué amb un caràcter principalment ramader. Actualment hi tenen importància els treballs d'artesania i les parades d'atraccions. Des de 1984, "rally" humorístic.
EN 81-83. FU 13.12.85:33; 12.12.86:33. IP 2.86.

Camps (Aj. de Fonollosa, Bag) *Festa de Santa Llúcia*. Dissabte al vespre, havaneres. L'endemà, futbol al migdia i ball a la tarda. Organitzada pel Casal del Poble.
R7 7.12.82:22; 8.12.83:23. IP 12.86.

Estartit, l' (Aj. de Torroella de Montgrí, Bem) *Festa major d'Hivern, de Santa Llúcia*. Dissabte, ofici solemne amb orquestra i concert.
EN 81-83. FE 85:37. MO 9.12.83:37. PD 10.12.82:10; 9.12.83:2; 10.12.83:2; 11.12.83:2. SZ 82:255. IP 7.86.

Navès (Sol) *Fira de Santa Llúcia*. Se celebra al voltant de la capella d'aquesta santa. Antigament, de bon matí, focs on es coïen cansalada, fesols... S'hi podien comprar torrons de Cardona i d'Agramunt. Actualment, exhibició de maquinària i una mica de bestiar.
EN 81-83. GG 81-85:II,375,434. R7 14.6.83:14. SL 87. IP 11.85; 3.87.

Tonyà (Aj. de Garrigàs, Aem) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*. Hi assisteix gent dels pobles del voltant i de Figueres.
DC 64:180. EM 8.12.82; 15. EN 84-85. FE 85:24. GG 81-85:IV,184. SI 13.12.75. IP 8.86; 9.86.

Tordera (Mar) *Festa del carrer de Santa Llúcia*. Començà el 1979. Dissabte, al matí, matança del porc; al vespre, sopar de germanor amb part de la matança. Diumenge, a la tarda, cercavila amb disfresses i xocolatada.
MR 11.12.82:2; 14.12.82:12. PD 15.12.82:14. IP 8.86.

Torrent d'Empordà (Bem) *Aplec de Santa Llúcia a l'ermita de Sant Llop*. Festa recuperada els anys 70. L'ermita actual, a uns 2 km al sud-oest del poble, fou construïda el s. XVIII.
DC 64:450. EN 81-83. FE 85:37. GG 81-85:IV,450. SI 13.12.75. IP 9.86.

13
SANTA LLÚCIA

La celebració de Santa Llúcia s'escau, des del començament del seu culte el segle IV, en el seu mateix *dies natalis* o dia del martiri, és a dir, el 13 de desembre, com consta ja en els antics martirologis romans, encara que en el martirologi jeronimià (segle V) es fa també referència al 6 de febrer, per proximitat a la festa de Santa Àgata (5 de febrer), de la qual fou tan devota. Algun missal mossàrab en situa la celebració al dia 12 de desembre. Festa d'origen siracusà, la seva devoció va passar a Roma el segle VI i als països germànics i nòrdics el 970, arran del trasllat de les seves relíquies a Metz per l'emperador Otó.

Hi ha dues tradicions, aparentment contradictòries, relatives a la situació de la festa abans o després del solstici d'hivern. El refranyer se'n fa ressò: d'una banda, tenim: «Santa Llúcia, la Bisbal, tretze dies abans de Nadal», és a dir, el dia 13 de desembre tradicional; i, de l'altra, hi ha els refranys «Per Santa Llúcia, un pas de puça» (referint-se a l'allargament del dia) i «Per Santa Llúcia minva la nit i creix lo dia», que semblen en contradicció amb el primer.

Aquesta contradicció va fer pensar als folkloristes que, arran de la reforma gregoriana del calendari el 1582, que va suprimir deu dies, la festa es devia avançar del 23 de desembre al 12, talment que d'aquesta manera passava de després a abans del solstici. Però això no és cert, atès el testimoniatge dels martirologis. La solució d'aquesta contradicció es troba, en efecte, en la reforma gregoriana del calendari, però no pas en la supressió dels deu dies, que, d'altra banda, foren del mes d'octubre, del 5 al 14. El calendari anterior, o julià, deixava sense resoldre un excés anual d'11 minuts i 14 segons, perquè l'any solar havia estat calculat com de 365,25 dies i és en realitat de 365,242.

En anar-se acumulant aquesta diferència, passava que el calendari era més llarg que l'any, cosa que feia perillar la fixació de la data de Pasqua, fita cabdal en l'any litúrgic. En primer lloc, l'equinocci ja no s'esqueia el 24 de març com quan es va estrenar el calendari julià, sinó el 21, i així i tot la diferència que s'anava acumulant, malgrat aquesta correcció, va arribar a desplaçar l'any real, respecte al del calendari, uns deu dies, de manera que l'equinocci real acabà anant deu dies abans i, així, totes les festes de l'any.

És lògic, doncs, que el refranyer, que para atenció a les fites naturals i observades any rera any, re-

collís aquest fet, perquè el solstici real s'havia desplaçat fins a un dia o dos abans de Santa Llúcia. Després de segles d'estudis i indecisions, Gregori XIII, amb la butlla del 24 de febrer de 1582, suprimia deu dies del mes d'octubre d'aquell any i també el dia d'any de traspàs que no fos múltiple de 400.

Santa Llúcia és invocada per a la vista i la tenen per patrona tots els oficis que requereixen una bona visió. La representació tradicional de la santa portant en un plat els seus ulls confirma aquest patronatge, encara que sembla que això és el resultat de dues històries de persones diferents. El que se sap de santa Llúcia és que era devota de santa Àgata, una altra màrtir siracusana en el santuari de la qual Llúcia hauria obtingut la guarició de la seva mare. Se sap també que fou una verge consagrada a Crist i que el seu promès, veient que havia repartit tot el patrimoni entre els pobres, la denuncià; el martiri fou acomplert clavant-li una espasa a la gola. Sembla que l'episodi dels ulls pertany a una monja dominica de Bolonya del segle XIV, anomenada també Llúcia, que se'ls hauria arrencat per desenganyar un pretendent corprès de la bellesa dels seus ulls.

De totes maneres, hi ha en les històries de santa Llúcia i santa Àgata una sèrie de trets que voldria destacar. En primer lloc, el paral·lelisme entre Llúcia (forma llatinitzada d'un nom grec interpretat popularment com a *Lucis via*, 'camí de llum') i Àgata, la seva protectora, a la qual foren tallats els pits i que és situada en un moment del calendari (el 5 de febrer) que dóna gran importància a la llet i a la Via Làctia, camí de llum per a les ànimes. Hi ha un altre tret formal com és el de portar totes dues un plat amb aquestes parts de forma arrodonida arrencades. Les dues santes eren situades en dos temps paral·lels de l'hivern: l'una, al començament de la primavera popular, el 5 de febrer, i l'altra, al començament de l'allargament del dia.

La festa de Santa Llúcia havia estat celebrada, com en uns altres països d'Europa, amb la capta o captiri de les "llúcies", noies revestides una de santa Llúcia i dues de "cardenales", totes blanques i coronades de flors. Cal relacionar aquesta festa amb les captes d'hivern que feien els infants i que contenen certs elements d'inversió que ens recorden la festa del bisbetó per Sant Nicolau: d'una banda, els seguicis d'infants revestits de càrrecs eclesiàstics; de l'altra, els seguicis de les "llúcies" i les "cardenales". La feminitat de la festa no podia ser de cap més manera, atès que santa Llúcia fou devota de santa Àgata, en honor de la qual se celebra la festa de les dones. Així quedava delimitada la festa: per Santa Llúcia, la de les noies, i per Santa Àgata, la de les casades.

El revestiment, la processó i la capta són els elements principals de la festa. Després d'assistir a missa, les "llúcies" anaven per les cases cantant fragments dels goigs a canvi de llaminadures i d'oli per a la llàntia de la santa. Aquest costum de les noies acabà derivant cap a nenes més petites i desapareixent pels volts de 1950.

Santa Llúcia és també, finalment, la patrona dels oficis que requereixen bona vista, com els dels matalassers o les modistes. Pel que fa a les modistes, el patronatge sembla una derivació, com diu Aureli Capmany, de la festa de les "llúcies", noies que anaven a "costura", és a dir, a escola, i d'aquí va passar a l'ofici. Podria, però, també tenir relació amb l'època propícia per fer sacrificis i cerimònies amb vista a obtenir la blancor i la bondat de les fibres vegetals, com ara el lli, i d'aquí hauria passat a les professionals que tracten el procés final d'aquestes fibres.

Josefina Roma

Aiguamúrcia (Aca) *Festa major.*
GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Bellmunt del Priorat (Pri) *Festa major de Santa Llúcia.* Organitzada per l'Associació de Veïns al Casal. Santa Llúcia és la patrona del poble.
DT 13.12.83:12. IP 2.87.

Bescanó (Gir) *Festa de Santa Llúcia.* Els homes forasters casats al poble n'eren els pabordes.
IP 5.87.

Bisbal d'Empordà, la (Bem) **Aplec a l'ermita de Santa Llúcia de l'Arboç.*
DC 64:390. GG 81-85:IV,330. PLA 57:306. IP 8.86; 5.87.

Caldes d'Estrac (Mar) *Festa major d'Hivern de Santa Llúcia.* Recuperada el 1980 per l'Associació de Veïns després de molts anys. Se solen fer teatre i cinema. La devoció a la santa protectora de la vista va ser promoguda per la Germandat de Mitgers de la vila a principi de segle.
EN 81-83. MR 10.12.82:1,6; 15.12.82:5.

Celrà (Gir) **Festa de Santa Llúcia.* Es perdé cap a 1960.
IP 9.86.

Cervera (Sga) **Festa de Santa Llúcia.*
SG 20.12.83:3. IP 2.87.

Coborriu de la Llosa (Aj. de Lles, Bce) *Aplec a l'església de Santa Llúcia.* Santa Llúcia és la patrona. Hi assisteix gent de Lles, Viliella, Prullans... Missa, després de la qual els assistents s'esbargeixen pels voltants, on hi ha també la capella de Sant Antoni.
IP 12.86.

Conesa (Cba) **Romeria a l'antiga església de Santa Llúcia, a Torlanda*. També hi acudia gent de Rocafort de Queralt, les Piles, Vallverd i Biure. Es va perdre pels volts de 1960.
GG 81-85:IX,395. IP 3.87.

Conques (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) **Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de les Esplugues*.
CAMPS 81:31. IP 8.85.

Corbins (Sgr) **Fira de Santa Llúcia*.
GG 81-85:X,26. IP 9.86.

Cornellà de Llobregat (Bll) **Festa de les Llúcies*. Les nenes petites, disfressades, anaven pels carrers cantant i fent una capta.
AM 50-56:V,877-878. GELABERT 73:155-156,280. IP 6.87.

Cornellà de Terri (Pes) **Festa de Santa Llúcia*. Sortint de missa, es beneïen els ulls.
IP 1.87.

Cubelles (Gaf) **Aplec a l'ermita de Sant Pau*. Era vigent el s. XVII. L'ermita està en ruïnes.
AVINYÓ 73:96. IP 10.85.

Fuliola, la (Urg) *Festa major d'Hivern, de Santa Llúcia*. Des de 1982, Dansa de Santa Llúcia (Ball de Bastons) a la sortida de missa. L'endemà, concurs de dibuix.
EN 81-83. GG 81-85:IX,411. PR 85. IP 2.86.

Gelida (Ape) *Festa de Santa Llúcia*. Exposició de pessebres artístics (des de 1982), cercavila cap a l'església amb els administradors, l'Ajuntament, bastoners i esbart; ofici solemne amb orquestra i cant dels goigs de Santa Llúcia. En sortir de l'ofici, benedicció i repartiment de l'"escudella de Santa Llúcia" a tothom qui es presenti: es prepara amb els ingredients cedits pels veïns i és cuita a l'aire lliure en calderes d'aram i amb foc de llenya, que és donada cada any per un propietari diferent. Una consueta de 1729 de l'església esmenta la festa però no diu res de l'escudella. Sembla que aquest acte s'originà a mitjan s. XIX per socórrer els pobres, finalitat que perdurà fins als anys 50 del s. XX. Actuació dels bastoners i de l'esbart local i sardanes.
AR 80:47. DB 13.12.74; 11.12.77. EN 81-83. FE 81:19. FU 13.12.85:33; 12.12.86:33. MO 9.12.83:37. MOYA 80:34. PE 14.12.86:26. 3V 10.12.82:12; 2.12.83:8. IP 2.86.

Igualada (Ano) *Festa de Santa Llúcia*. Organitzada per la delegació local de l'ONCE. A principi de segle es repartien panets benèits a la porta de l'església del Roser per als pobres i per als malalts de la vista, panets que portaven dibuixats un parell d'ulls a la part superior. Avui, només missa.
IG 10.12.83:13; 17.12.83:15; 12.12.84:6. IP 2.86; 1.87.

Jonquera, la (Aem) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*. Celebració d'una missa a la qual assisteix també gent de la Catalunya del Nord.
CC 2.2.73. DB 27.5.73:37. GG 81-85:IV,232. PLA 46:309. PLA 57:151. SI 13.12.75. IP 9.86; 6.87.

Mollet de Peralada (Aem) **Festa de Santa Llúcia*. Es perdé cap a 1980.
FE 85:25. IP 6.87.

Obiols (Aj. d'Avià, Ber) *Festa de Santa Llúcia*.
EN 84-85. VL 85:150.

Olot (Gax) **Festa de Santa Llúcia*. Repartiment de torrades, arengades i vi, sorteig d'un xai i elecció de la pubilla. Perdurà fins a 1972 o 1973.
GG 81-85:III,307. OM 20.12.74. IP 11.86.

Palafrugell (Bem) *Festa de Santa Llúcia a l'ermita de Sant Sebastià*. Missa amb acompanyament d'orquestra i, abans, assistència predominant de modistes.
EN 81-83. PD 10.12.82:10. PLA 57:311. SZ 82:255. IP 5.87.

Palau d'Anglesola, el (Pur) *Festa de Santa Llúcia*. Antigament, cinema i ball, organitzats per les modistes. Avui dia, tan sols una missa a la capella de la santa, al costat del cementiri.
IP 10.86.

Palol de Revardit (Pes) **Aplec*.
DC 64:286. IP 9.86.

Paüls de Flamicell (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*. Missa i cant dels goigs. Antigament, festa major i processó fins a l'ermita.
IP 4.86.

Pobla de Claramunt, la (Ano) *Festa de Santa Llúcia*. Les "llúcies" -noies- canten pels carrers: «Santa Llúcia, la Bisbal, / tretze dies d'aquí a Nadal. / Si voleu que canti bé, / deu-me figues, deu-me figues. / Si voleu que canti bé, / deu-me figues i diners.»
RIBA 72:228. SZ 82:255. IP 10.85.

Pobles, les (Aj. d'Aiguamúrcia, Aca) *Festa de Santa Llúcia*.
EN 81-83. IP 10.85; 2.87.

Pujalics (Aj. de Cornellà de Terri, Pes) **Festa de Santa Llúcia*. Grups de jovent, amb una senyera plena d'estampes de sants, cantaven pel poble i recollien productes per menjar.
IP 1.87.

Rajadell (Bag) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*.
IP 2.87.

Sant Aniol de Finestres (Gax) *Festa major de Santa Llúcia*. Reanimada a partir de 1985.
IP 8.86; 12.86.

Sant Joan de Vinyafrescal (Aj. de la Pobla de Segur, Pju) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*. Des de 1984, dinar comunitari sortint de missa.
CD 86*b*. DC 64:373. IP 8.85; 12.85.

Sant Pere de Riudebitlles (Ape) *Festa de Santa Llúcia*. Surten les "llúcies": nenes que van pels carrers, canten algunes cançons i recullen uns dinerons amb els quals compren llaminadures.
DB 13.5.77:38. IP 2.86.

Sant Ramon (Sga) *Festa de Santa Llúcia*. Celebració d'una missa amb participació de moltes modistes.
IP 2.86.

Senet de Barravés (Aj. de Vilaller, Ari) **Festa de Santa Llúcia*. Santa Llúcia era invocada per a la salut del bestiar.
IP 6.86.

Solsona (Sol) *Festa a l'ermita de Santa Llúcia*.
SL 87. IP 3.87.

Sunyer (Sgr) *Festa major de Santa Llúcia*.
EN 81-83. IP 4.87.

Tamarit de Llitera (Lli) *Festa del barri de Santa Llúcia*.
IP 8.86.

Taradell (Oso) *Fira de Santa Llúcia*. Fira d'objectes nadalencs: de regal i de gastronomia. Per als visitants hi ha coca i vi bo. Concurs de pessebres. És ja documentada a final del s. xv, s'interrompé el 1901 i es recuperà el 1979. Prolongació al diumenge abans o al de després.
AU 17.12.62:12. EN 81-83. FONT 86:52. N9 30.11.82:6; 10.12.82:13; 14.12.82:8; 24.12.82:10; 9.12.83:15. IP 10.86.

Vicfred (Aj. de Sant Guim de la Plana, Sga) **Festa de Santa Llúcia*. Festa votada. Es perdé cap a 1983.
IP 2.87.

Vilamitjana (Aj. de Tremp, Pju) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia*. Es va recuperar el 1985 després d'uns quants anys de no fer-se.
DC 64:486. IP 11.85.

Vilella Alta, la (Pri) *Festa major de Santa Llúcia*.
ASENS 81:280. EN 81-83. IP 2.87.

Vimbodí (Cba) *Festa de Santa Llúcia*. Organitzada per les modistes i les cosidores de la vila, amb participació de moltes dones. Al matí, missa a l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents; a la tarda, rosari.
BERGADÀ 78:222. IP 4.85.

Diumenge després del 13

Pinós (Sol) *Festa a l'ermita de Santa Llúcia*. Missa. Els assistents porten pollastres i articles diversos, que són rifats; els diners obtinguts són per a l'ermita.
SL 87. IP 3.87.

Prats de Lluçanès (Oso) *Fira de Santa Llúcia*. El dia 13, missa a l'ermita de Santa Llúcia del Quer. El dia de la festa s'exposen principalment maquinària agrícola i ramadera i automòbils. Darrerament la presència de bestiar es torna a potenciar després d'uns quants anys que havia minvat.
FD(Vic-Solsona) 18.2.73. FONT 86:52. N9 17.12.82:11; 5.8.83:18. R7 6.1.83:9. IP 10.86.

Rubiola, la (Aj. de Veciana, Ano) *Festa de Santa Llúcia*. Missa a la capella de la santa.
IP 1.87.

Santa Llúcia de Puigmal (Aj. de Sant Joan de les Abadesses, Rip) *Aplec*. Hi assisteix gent de Sant Joan de les Abadesses, Sant Pau de Seguries, Camprodon, Olot, la Vall del Bac i la Vall de Bianya. Rifa d'un tortell.
CO 13.13.79:4. CQ 82-84:Rip. DC 64:372. FE 85:50,66. MO 9.12.83:37. N9 14.12.82:7. PD 17.12.83:24. RI 5.12.81:8.

Santa Pau (Gax) *Aplec a l'ermita de Santa Llúcia de Trenteres*. Ofici amb acompanyament d'orquestra, sardana de germanor, sorteig d'un xai i elecció de pubilla. Hi solen acudir els torronaires d'Amer, que venen els seus productes.
CD 81*a*. CO 13.12.79:4. DB 20.12.73. DC 64:408. EN 81-83. FE 85:49. GEC 70-81:XIII,170. GG 81-85:III,307. OL 9.12.82:15; 16.12.82:9. PD 16.12.79:9; 17.12.83:11; 18.12.83:2. PLA 57:314. SI 12.12.75. VENTURA 81*d*. IP 3.87.

Sant Feliu de Pallerols (Gax) *Festa de Santa Llúcia*. Sardanes, "arengada" popular, amb torrades, per berenar, sorteig d'un xai i elecció de la pubilla. L'Esbart Barretines l'ha recuperada des de 1976 aprox. (l'antiga fira es deixà de fer cap a 1950).
EN 81-83. FE 85:48. GG 81-85:III,307. PLANAGUMÀ 83. IP 3.87.

Vilabella (Aca) *Dinar dels caçadors*. Els caçadors del poble fan un dinar a base de cacera, enciam amb romesco i bacallà esqueixat. Tothom qui vol participar-hi ha d'acompanyar els caçadors a caçar aquell dia.
IP 12.85.

Vilassar de Mar (Mar) *Fireta de Santa Llúcia*. Celebrada a la plaça de l'Església.
MR 16.12.83:6. IP 10.86.

Diumenge pròxim al 14

Catllar, el (Tar) *Festa major d'Hivern, de Sant Nicasi*. Cercavila i més actes durant el cap de setmana. Documentada el 1687.
DT 7.10.83:12; 9.12.83:9. IP 1.86.

14

Gavà (Bll) *Festa major de Sant Nicasi*. Originada per vot de poble perquè el sant va deslliurar la població d'una epidèmia de pesta. El dia 12, Ball de Diables, amb àngels i dimonis. La vigília, pregó. L'endemà, concurs de petanca, ofici solemne, acabat el qual es reparteixen els panets de Sant Nicasi, i cercavila amb els gegants i cap-grossos.
EN 61-83. MO 9.12.83:37. PL 10.12.82:2; 11.12.82:2,10; 14.12.82:2; 15.12.82:2; 16.12.82:2; 17.12.82:2; 11.12.84:VIII; 12.12.84:IV. SZ 82:255. IP 10.86.

Diumenge després del 16

Castellserà (Urg) **Festa de l'Arròs de Sant Esteve*. Era un àpat col·lectiu.
AM 32-49:I,40. AM 50-56:I,207.

Diumenge pròxim al 18

Barcelona (Bar) **Festes de l'Esperança al barri del Baró de Viver*. Gimcana, competicions esportives i cagatió. Organitzades per la parròquia de la Mare de Déu de l'Esperança, es van perdre el 1985 aprox.
DTE IX Sud 1-2.82:3. IP 9.87.

Canya, la (Aj. de la Vall de Bianya) *Festa de la Mare de Déu de l'Esperança*. És la festa petita. Ofrena floral a la Mare de Déu, missa a la seva capella i, al final, coca per als assistents.
CD 81a. CO 13.12.79:4. CONSTANS 54:138. EN 81-83. EN 84-85. FE 85: 49. PD 16.12.79:9; 19.12.82:15. PLA 57:160. IP 3.87.

Cruïlles (Aj. de Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Bem) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de l'Esperança*. Ofici i dinar de germanor, que es va perdre el 1986.
CONSTANS 54:122. EN 81-83. EN 84-85. PD 18.12.82:10. IP 5.87.

18

Batllòria, la (Aj. de Sant Celoni, Vor) *Festa major d'Hivern, de la Mare de Déu de l'Esperança*.
PG 15.12.83:6,20. IP 11.85; 11.86.

Ferreres (Aj. de Flaçà, Gir) *Festa de la Mare de Déu de l'Esperança*.
IP 8.86.

Figuerola del Camp (Aca) *Festa major de la Mare de Déu de l'Esperança*. Al migdia, ofici amb acompanyament d'orquestra i cor; a la tarda, processó i rés del rosari, cantat. Dura 3 dies.
EN 81-83. GG 81-85:VII,401. IP 2.87.

Manresa (Bag) *Festa de la Mare de Déu de l'Esperança al barri de Mion Puigberenguer*. Festa de la parròquia.
IP 12.86.

Masricard (Aj. de Tarragona, Tar) *Festa major, de la Mare de Déu de l'Esperança*.
GG 81-85:VII,94,401.

Pobla de Montornès, la (Tar) **Festa del Vot del Poble*.
BLASI 33:103. IP 12.85.

Sopeira (Ari) *Festa xica de la Mare de Déu de la O*. És la patrona. La seva imatge és al monestir romànic.
IP 9.86.

Tivissa (Reb) **Festa votada de la Mare de Déu de l'Esperança*. Originada per la guarició d'una pesta que hi hagué el 1629, es va perdre el 1920. Retornà el 1955, però es tornà a perdre pels volts de 1970.
GG 81-85:XI,142. TIVISSA 84:219-222. IP 1.87.

19

Campell, el (Lli) **Fira*. Es va perdre cap a 1983 per la inclemència del temps.
IP 4.87.

Olost (Oso) *Aplec a l'ermita de Sant Adjutori*. Missa i cant de goigs.
EN 84-85. IP 2.86.

20

Bescanó (Gir) **Festa de Sant Macari*.
IP 5.87.

Primer dissabte

Figueres (Aem) *Festival d'havaneres*. Començà el 1976 aprox., organitzat per la Societat Coral Erato, a benefici de l'UNICEF; a la mitja part, cremat. Data poc fixada.
PD 16.11.82:9. IP 9.87.

Primer diumenge

Barcelona (Bar) *Cursa Jean Bouin*. Tingué origen el 1920 i és organitzada pel diari «El Mundo Deportivo».
AT 85. IP 10.87.

Castelldefels (Bll) *Festa major del barri de Vistalegre*.
PL 27.5.83:2; 28.5.83:2; 2.6.83:2,10; 1.6.84:IV. IP 5.87.

Cornellà de Terri (Pes) *Concurs de tractoristes*. Va començar el 1978, organitzat pel Grup de Joves Agricultors de la Comarca.
PD 4.12.83:9. IP 1.87.

Llacuna, la (Ano) *Fira de Sant Andreu*. Matança del porc, amb pa amb botifarra, allioli i vi, i parades i exposició de material divers (agrícola, roba...). Va ser recuperada el 1980 per la Cambra Agrària local. Els seus orígens són medievals: se celebra per un privilegi d'Alfons el Benigne de 1335.
CD 86a:139. CQ 82-84:Ano. IG 3.12.83:13; 1.12.84:15. 3V 2.12.83:9. IP 1.87.

Sant Feliu de Buixalleu (Sel) *Aplec a l'ermita de Santa Bàrbara*. Dinar de germanor.
EN 84-85.

Sant Marçal (Aj. de Castellet i la Gornal, Gaf) *Festa patronal*.
FU 5.12.86:41.

Surroca (Aj. d'Ogassa, Rip) *Festa major de Santa Bàrbara*. Santa Bàrbara és la patrona dels miners. Ball de la Maniera, Ball de la Mare de Déu del Puig de França i concert de coral. Dura 2 dies.
ARNAU 80a:70-79. CQ 82-84:Rip. FE 85:64. GG 81-83:I,full de correc. MO 2.12.83:37. N9 16.12.83:10. RI 19.12.81:7. IP 4.86.

Segon diumenge

Gleva, la (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Comiat dels quintos*. Molts dels joves de la comarca que han d'anar a fer el soldat durant l'any següent assisteixen a una missa presidida pel bisbe de Vic i a una xerrada d'orientació. Actes festius complementaris.
IP 2.86.

Granollers (Vor) *"Cross" Ciutat de Granollers*. Organitzat des de 1967 pel Club Atlètic Granollers amb una data poc fixa.
PG 8.12.83:sup.VI. IP 11.86.

Prat de Llobregat, el (Bll) *Fira avícola*. Iniciada el 1941, se celebra regularment des de 1975, amb un relleu especial de l'espècie de galls de pota blava, originària del Prat.
FI 86:77. FI 87:82. PB 87:26. PL 11.12.82:1-2,8-9; 8.12.84:V. IP 5.87.

Renau (Tar) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu de Llorito*. Originat per vot de poble efectuat el 26 d'agost de 1781 amb motiu d'una pesta de febres que delmava la població. Processó de trasllat de la imatge des de la parròquia fins a l'ermita.
BLASI 33:111. DT 8.12.78. GG 81-85:VII,134. VECIANA 82:47-48. IP 12.85.

Ripoll (Rip) *Cursa Internacional d'Atletisme de Fons del Ripollès*. Organitzada pel Club Ripoll Esport i Salut i la Comissió Marató de Catalunya, va començar el 1979. La data no és del tot fixa.
N9 2.12.83:34; 12.12.83:6. IP 5.86.

Mitjans

Lloret de Mar (Sel) *Mostra d'herbes medicinals*. Organitzada pel grup Xino-xano. Al carrer de l'Hospital Vell hi ha una capella dels Sants Metges.
IP 11.86.

APÈNDIX

Informacions incompletes

Incloem en aquest apèndix un seguit d'informacions de què disposem d'una manera incompleta. Hi figuren en primer lloc les festes perdudes de les quals desconeixem la data de celebració i que van ordenades segons l'ordre alfabètic dels llocs on se celebraven. Després hi ha una llista d'elements o actes perduts de festes no identificades classificats en tres categories: aquells dels quals els nostres informadors locals han confirmat que hi ha record [R], aquells dels quals han negat que n'hi hagi [NR] i aquells respecte als quals no poden pronunciar-se sobre l'existència o no del record [NCR]. Finalment, una relació de festes i d'elements esmentats només per Joan Amades, on el signe ° indica la dada de la qual no tenim més informació que la d'Amades i el signe * indica que la dada d'Amades és desconeguda o negada pels nostres informadors directes locals.

1. Festes perdudes amb data de celebració desconeguda

Albesa (Nog) *Festa dels Vells*. Tingué l'origen a principis dels 50 i durà fins a 1956.
PORTAL 12.84:14-15. IP 6.87.

Ametlla del Vallès, l' (Vor) *Aplec al Sot de la Mina*.
CANYAMERES 70:35. VS 20.4.74. IP 11.85; 10.86.

Festa dels Camioners. Celebrada a l'era de can Sous. Es va perdre cap a 1975.
CANYAMERES 70:35. VS 20.4.74. IP 11.85; 10.86.

Anglès (Sel) *Aplec a l'ermita de Sant Amanç*. L'ermita està en ruïnes.
CC 14.3.72. IP 7.86; 11.86.

Balaguer (Nog) *Fira de Sant Bartomeu*. Originada el s. XII.
GG 81-85:X,326. IP 6.87.

Blanes (Sel) *Festa de Sant Elm*. Els mariners celebraven el seu patró anant en processó fins al convent dels caputxins, al puig de Santa Anna. Instituïda el 1609.
GG 81-85:III,290. IP 11.86.

Casserres del Castell (Aj. d'Estopanyà, Bri) *Romeria a l'ermita de Santa Sofia*. Perduda abans de 1936. L'ermita és romànica.
IP 9.87.

Cervià de Ter (Gir) *Festa dels Semalers*. Es disfressaven d'una manera estranya.
IP 4.87.

Cogolls (Aj. de les Planes d'Hostoles, Gax) *Aplec a l'ermita de Sant Salvador*. L'ermita és dalt d'un turó on hi havia hagut el castell de Puig-alder.
PLA 57:309. PLANAGUMÀ 83. IP 3.87.

Fulleda (Gar) *Festa dels Vidriers*. Els vidriers anaven en processó fins al temple portant els seus tubs de treball i feien esclatar la bombolla de vidre dins de l'església produint un bonic espectacle de llum i color. Hi ha memòria de l'existència de forns de vidre, ja desapareguts el s. XIX, però no pas d'aquesta festa.
IP 12.85; 3.87.

Llinars del Vallès (Vor) *Aplec a l'ermita de Sant Sebastià*. L'ermita és documentada el 1640. Es féu fins a principi del s. XX.
GG 81-85:VI,264. PG 25.2.83:11.

Pacs del Penedès (Ape) *Aplec a l'ermita de Sant Jordi*. Fins al s. XVIII hi acudia gent de Vilafranca del Penedès. El 1751 hi hagué una discussió entre l'Ajuntament d'aquesta vila i el de Pacs i els veïns de Vilafranca deixaren d'acudir-hi. Es degué perdre poc després.
GG 81-85:V,88. IP 2.86.

Palau de Plegamans (Voc) *Festa dels Estadals*.
GG 81-85:VI,187. IP 6.87.

Pont de Suert, el (Ari) *Fira*. És documentada el s. XVIII.
IP 7.86.

Quar, la (Ber) *Festa del Roser*.
GG 81-85:II,294. IP 2.87.

Règola, la (Aj. d'Àger, Nog) *Aplec a l'ermita de Santa Eugènia*. Es recuperarà en una data encara no fixada quan s'acabarà la reconstrucció de l'ermita.
IP 10.85; 6.87.

Santa Creu d'Olorda (Aj. de Barcelona, Bar) *Aplec*. Iniciat el 1920 per diverses entitats de Molins de Rei, es va perdre cap als anys 60.
GG 81-85:VIII,424.

Santa Maria de Montmagastrell (Aj. de Tàrrega, Urg) *Festa de Sant Domènec*.
GG 81-85:IX,184. IP 6.87.

Festa de Sant Sebastià. Es va perdre abans de 1980.
GG 81-85:IX,184. IP 6.87; 7.87.

Sant Feliu de Guíxols (Bem) *Aplec a l'ermita de Sant Amanç*. Ja no es feia a començaments del s. XX.
GG 81-85:IV,484. IP 7.86.

Aplec a l'ermita de Sant Benet. Ja no es feia a començaments de segle.
GG 81-85:IV,484. IP 7.86.

Tagamanent (Vor) *Fira de bestiar a Vallforners*. Va ser instituïda pels Rocabertí, senyors de Tagamanent, el s. XVII.
GG 81-85:VI,238,241.

Ullastrell (Voc) *Festa del Vot de Poble*. Originada el s. XVIII quan una pesta hi feia estralls. Es demanà la protecció del beat Pere de Luxemburg, a qui s'erigí un pedró al cim del turó de la Creu dels Tres Batlles.
GG 81-85:VI,106. IP 6.87.

Vinyoles d'Orís (Aj. de les Masies de Voltregà, Oso) *Festa de l'Esperança*. Era una festa de carrer.
EN 81-83. IP 1.86; 2.86.

2. Elements perduts de festes no identificades

Agramunt (Urg) Ball de Sant Jaume (dialogat) [NR]. Ballet de Déu [NR].
PONS 82:23. SALVÀ 58:43. IP 3.86.

Arbeca (Gar) Ball dels Valencians [NCR].
PALOMAR 83*b*:4.

Baells, la (Aj. de Cercs, Ber) Ballet de Déu [R].
CAPMANY 48:34-40. IP 2.87.

Benavarri (Bri) Ball dels Salvatges, Moixiganga i Ball del Rogle [R]. El Ball dels Salvatges es va perdre a començament del s. XX. Els protagonistes anaven coberts amb plomes i feien una mena de farsa amb els caçadors i els "blanquillos", que anaven vestits tot de blanc.
GG 81-85:XII,383. IP 5.86.

Besalú (Gax) Ball de Sant Ferriol [R].
ARNAU 80*a*:232-237. SAC 77:13-20. IP 3.87.

Beuda (Gax) Fins a principis de segle, Ball Francès -anomenat també Contrapàs o Ball de la Manera-, de caire alegre i xiroi, que se solia ballar en la matança del porc [NCR].
ARNAU 80*a*:238-241.

Blanes (Sel) Ball d'Almorratxes [R].
PAGÈS 82. PLA 57:244-246. PLA 69:113. IP 11.86.

Campelles (Rip) Ball de la Boja [NR].
SAC 77:77. IP 12.86.

Capafonts (Bca) Ball dels Valencians [NR].
PALOMAR 83*b*:3,8. IP 3.87.

Capellades (Ano) Ball d'En Serrallonga [NR].
BOVÉ 26:81. IP 10.85.

Collbató (Bll) Ball de Volta cap Aquí [NR].
SAC 77:55-58. IP 1.87.

Conques (Aj. d'Isona i Conca Dellà, Pju) Ball Pla [NR].
LLUÍS 81-82. IP 6.87.

Cornellà de Terri (Pes) «Comèdia de santa Aròsia» i «Comèdia de sant Mer» [NR]. Ja es representaven a finals del s. XVII
PD 2.4.80.

Espluga de Francolí, l' (Cba) Ball de Diables [NCR].
TORRES 74:92. IP 4.85.

Fraga (Bci) Ball de Cascavells [NR].
PONS 82:23. IP 4.87.

Linyola (Pur) Ball de la Bolangera [NCR].
AM 50-56:IV,404-405. SAC 77:87-90.

Lladurs (Sol) Ball Pla [NR].
CAPMANY 48:25-27. IP 3.87.

Lleger (Aj. de Sant Jaume dels Domenys, Bpe) Ball de la Vídua Judith [NR].
BOVÉ 26:82-83. IP 2.86.

Maià de Montcal (Gax) Ball de la Bolangera [R]. Es degué perdre durant el s. XIX.
ARNAU 80*a*:267-274. IP 3.87.

Marmellar (Aj. de Montmell, Bpe) Ball d'Espinela de Casp [NCR].
BOVÉ 26:82. IP 11.86.

Matamala (Aj. de les Llosses, Rip) Ballet de Quatre o de Muntanya [NR]. El ballaven en grups de 4 (2 parelles) i s'acabava alçant les noies.
ARNAU 80*a*:47-54. IP 11.86.

Montblanc (Cba) Ball de Coques [NCR].
BALDRICH 70:17,27.

Montmany-Figaró (Vor) Ballet de Déu [NR].
PONS 82:23.

Oliana (Aur) Ball dels Mocadors i Bolangera [NCR].
GG 81-85:XVI,37.

Palmerola (Rip) Ball de Sant Jaume [NR].
SALVÀ 58:43.

Prades (Bca) Ball de Gitanes [NCR]. Era un ball de cintes que s'extingí a mitjan s. XIX.
PALOMAR 83*b*:6.

Prat de Comte (Tal) Ball Rodó [NR].
SAC 77:71-76. IP 1.87.

Prat de Llobregat, el (Bll) Ball de Prohomeresses [NR].
PONS 82:23. IP 6.87.

Reus (Bca) Balls de Bastonets, dels Cavallets, de Cercolets, de Dames i Vells, de Pastorets, de Prims, de la Rosaura, de Sant Aleix, de Sant Magí, de la Sebastiana del Castillo i dels Valencians [NCR]. El Ball de les Gitanes va ser recuperat el 1979: és un ball de cintes en el qual el pal central és aguantat pel diable.
AM 50-56:II,172; IV,316,319. BARGALLÓ 80:28. BERTRAN 54:36,41. BOFARULL 1880:158-159,161-162,166. MURLÀ 89:69. PALOMAR 83*b*:4, 6. PASTOR 1887:59,73,75. RIUS 79:9-10,12. SANTASUSAGNA 49:213-214. IP 1.86.

Ripoll (Rip) Ball de l'Esquerrana [NR].
GG 71-80:VII,80. IP 5.86.

Ball de la Post [NR].
ARNAU 80*a*:138.

Rocallaura (Aj. de Vallbona de les Monges, Urg) Ball de la Mare de Déu del Tallat [NR].
BARGALLÓ 80:28. IP 6.87.

Santa Maria de Corcó (Oso) Ball del Ciri [NR].
PONS 82:22. IP 2.86.

Sant Andreu de Llavaneres (Mar) Ball de les Castanyoles [NR].
PELLICER 1887:156. IP 6.87.

Processó a l'ermita de l'Assumpta, a ca n'Amat [NCR].
SOLÀ 68:110.

Sant Esteve de Palautordera (Vor) Processó a l'església de Sant Cebrià, al castell de Fluvià [NR].
GG 81-85:VI,328. IP 11.86.

Sant Feliu de Codines (Vor) Ball de Bastons [NCR].
AM 30:192. CQ 82-84:Vor. JULIANO 80:67.

Sant Joan les Fonts (Gax) Ball de Cerimònia, ballat pels pabordes [NR].
ARNEU 80*a*:385-386. PLA 57:256-257. IP 3.87.

Sant Julià de Cerdanyola (Aj. de Guardiola de Berguedà, Ber) Ball de la Mestressa [R].
SAC 77:41-45. IP 2.87.

Sant Quirze de Besora (Rip) Ballet de Quatre o de Muntanya [NR].
CAPMANY 48:41-45. IP 12.86.

Senterada (Pju) Ball del Contrapàs Xinxina [R].
AM 36:60-63. IP 6.87.

Ball de l'Esquerrana [R].
AM 36:69-71. CAPMANY 48:53-54. IP 6.87.

Setcases (Rip) Ball de la Pepeta, amb lletra variable sobre fets del poble [NR].
ARNAU 80*a*:215-217. IP 12.86.

Seu d'Urgell, la (Aur) Ball de l'Enrobat [NR].
DL 14.3.79:6. IP 5.87.

Sopeira (Ari) Albades, Ball Pla i Rasa [NCR].
IP 5.86; 9.86.

Tamarit de Llitera (Lli) Gegants i cap-grossos, Ball de Totxets i "campanilles" [NCR].
IP 5.86.

Tarragona (Tar) Ball de les Criades, de Cristians i Turcs, de Pastorets, de Santa Ursicina, de la Sebastiana del Castillo, de Titans, de Valencians i de Voluntaris [NCR].
BERNARD 1900:25-26. DT 17.8.79. MORANT 81:14,18,20,23,24,26,28.

Tàrrega (Urg) Ball de Sant Jaume (dialogat) [NR].
SALVÀ 58:43. IP 5.87; 6.87.

Tortosa (Beb) Dansa del Garrofer [NR].
SALVÀ 58:44. IP 1.87.

Vall del Tormo, la (Mat) Àpat anual de germanor [NR].
GG 81-85:XI,315. IP 1.87.

Vilada (Ber) Ballet de Déu [NCR].
PONS 82:23. IP 10.87.

Vilallonga de Ter (Rip) Ball d'En Serrallonga [NR].
PLA 57:261. IP 12.86.

Vilarnadal (Aj. de Masarac, Aem) Ball del Xiriminimí [NCR].
SAC 77:81-85.

3. Festes i elements esmentats només per Joan Amades

Joan Amades i Gelats (1890-1959) va dur a terme una obra immensa de compilació del folklore català. Només cal pensar en els quaranta-dos volums de la *Biblioteca de tradicions populars* (1935-1939), en els cinc volums del *Costumari català* (1950-1956) o en els tres del *Folklore de Catalunya* (1950-1969) per adonar-se que la tasca d'aplegar i ordenar materials va ser l'objectiu fonamental de la vida d'aquest treballador infatigable.

Però la quantitat de materials aplegada no sempre va anar acompanyada de prou qualitat en la precisió de la seva procedència i en el seu tractament. Les sospites àmpliament compartides sobre la fiabilitat de les seves fonts foren confirmades per M. del Carme Oriol (1984), la qual demostra, mitjançant lectures paral·leles de caire comparatiu de rondalles publicades per Bertran i Bros, Alcover, Maspons i Labrós i el mateix Amades, com aquest darrer copiava literalment, refonia textos, afirmava

l'existència d'unes fonts orals inexistents i donava proves d'una notable dosi d'inventiva.

En qüestions més teòriques no sembla pas que la seva actitud fos gaire diferent. Així, per exemple, quan al «Pròleg» de la *Rondallística* (vol. I de *Folklore de Catalunya*) Amades defineix què és una rondalla, una llegenda i un mite, gairebé calca les definicions fetes anys abans per Arnold Van Gennep (1982) sense esmentar-ne la font.

D'altra banda, un seguit d'expressions molt freqüents a l'obra d'Amades mostren el seu tarannà respecte a les fonts emprades: «hi ha llocs on», «hi ha indrets de muntanya on», «la veu popular conta que», «és possible que temps enllà», «segons la veu popular», «els nostres avis», «diu també la tradició», «abans més que avui», «la gent vella de l'Empordà deia que», «segons la gent de mar», «hi ha qui diu que» (*Costumari català,* vol. I, *passim*). D'on procedia realment la informació aportada a partir d'unes fonts tan imprecises? Els nostres informadors locals, consultats puntualment, només unes raríssimes vegades ens han pogut donar referències de moltes informacions de les quals tan sols parla Amades.

Cal dir, però, que Joan Amades també ha estat espoliat sistemàticament tant per alguns altres folkloristes com per "animadors de les tradicions populars" i afeccionats. La seva obra ha estat àmpliament copiada i difosa en articles periodístics i en programes radiofònics i televisius. Nombroses escoles han organitzat les seves festes -el *boom* de la festa a l'escola- amb Amades com a únic punt de referència. Alguns ajuntaments, desitjosos de recuperar festes o balls perduts, han actuat semblantment malgrat el fet que la gent més vella o informada del lloc no n'hagués sentit parlar mai. La influència d'Amades tant en treballs de divulgació com de recerca ha estat enorme i continua essent-ho.

La nostra posició davant l'obra d'Amades es pot resumir en unes poques paraules: *reconeixement* i *respecte* per l'esperit que la va guiar -salvar de l'oblit i donar a conèixer el folklore català- i *discerniment crític* del seu contingut i dels seus mètodes. En conseqüència, i atesos els resultats negatius de moltes de les nostres consultes, i en la impossibilitat de dur a terme unes investigacions més àmplies sobre cada una de les informacions que tenen Amades com a única font, hem optat per posar aquestes dades a l'apèndix que segueix tot esperant que unes investigacions més exhaustives que les nostres permetran pronunciar-se sobre la seva veracitat. En canvi, hem incorporat al cos del calendari totes aquelles informacions d'Amades que han estat confirmades pels nostres informadors locals. També hi hem inclòs aquelles que són esmentades per uns altres autors a més d'Amades tot i que, en alguns casos, pot tractar-se d'unes informacions no prou verificades per aquests altres autors, circumstància que no sempre ens ha estat possible de comprovar.

DESEMBRE

21

Girona (Gir) ºMercat de l'Aviram.

22

Agullana (Aem) ºFoguera a la plaça. **Gandesa** (Tal) ºDurant la Missa del Gall, representació de l'adoració dels pastors. **Gil** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Foguera i Ball Rodó. **Rialb** (Pso) *Gran foguera. **Rupit** (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) ºEls joves feien una foguera amb llenya robada als veïns. **Tarragona** (Tar) º«Cant de la Sibil·la».

25

Gósol (Ber) ºBall del Barber. **Preixana** (Urg) *La mainada feia un captiri de codonys i coques que més tard se subhastaven. **Tortosa** (Beb) ºEls escolans feien un captiri especial. **Vallbona de les Monges** (Urg) ºLes noies feien una capta de torrons i neules.

26

Rajadell (Bag) *La fadrinalla feia un ball típic.

27

Moià (Bag) ºCercavila amb el Pollo, cavalcada d'animals i Ball del Contrapàs.

28

Àger (Nog) ºEls joves feien fogueres i un àpat comunitari. **Arboç, l'** (Bpe) ºFogueres. **Capçanes** (Pri) ºMissa humorística dels Sants Innocents. **Granja d'Escarp, la** (Sgr) *Missa en un to burlesc i àpat col·lectiu. **Igualada** (Ano) ºJoves vestits estrafolàriament captaven pel carrer i, d'un balcó estant, feien un sermó crític i burlesc. **Sant Vicenç dels Horts** (Bll) *Missa de caire humorístic. **Vallbona de les Monges** (Urg) *Missa en pla humorístic. **Verdú** (Urg) ºMissa humorística. **Viladecans** (Bll) ºBall del Sac i Tombo. **Xerta** (Beb) ºMissa burlesca.

31

Coll de Nargó (Aur) *Ball Rodó. **Llofriu** (Aj. de Palafrugell, Bem) *Els joves feien una col·lecta.

Festes de Nadal

Castellterçol (Vor) ºEls infants anaven a adorar una imatge del nen Jesús i li oferien fruita i més obsequis. **Salt** (Gir) *La mainada feia un captiri especial anomenat la "suc-suc".

GENER

1

Àger (Nog) ºEls infants feien un captiri i un àpat. **Andorra la Vella** (And) ºBall de l'Óssa. **Borén** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) ºCapta infantil i àpat. **Gil** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) ºCaptiri infantil i àpat. **Gósol** (Ber) *Ball de la Llet. **Maçanet de Cabrenys** (Aem) *Captiri infantil i àpat. **Mollerussa** (Pur) ºCaptiri infantil i àpat. **Prat de Comte** (Tal) *Ball del Barret. **Reus** (Bca) *Ball dels Dotze Mesos. **Rupit** (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) ºBall de l'Abat dels Boigs. **Sapeira** (Aj. de Tremp, Pju) *Casaments de facècia. **Torrelameu** (Nog) ºCasaments de facècia.

5

Ametlla de Merola, l' (Aj. de Puig-reig, Ber) ºProcessó per rebre els Reis. **Canet de Mar** (Mar) ºEls infants anunciaven als Reis, des de la platja i amb cordes enceses, que Jesús era nat.

6

Barcelona (Bar) ºAplec a l'ermita de Betlem, a Collserola. **Cardedeu** (Vor) ºBall de les Noies. **Llofriu** (Aj. de Palafrugell, Bem) *Els confrares del Roser feien una capta de coques pel veïnat. **Montserrat** (Aj. de Monistrol de Montserrat, Bag) ºRepresentació de l'adoració dels Reis.

17

Bell-lloc d'Urgell (Pur) *Curses de fadrines en burro. **Cabanes** (Aem) *Processó amb cavalcadures. **Castelló de Farfanya** (Nog) *Repartiment de coca beneïda. **Matadepera** (Voc) *Ball de la Garlanda.

20

Barcelona (Bar) ºCofrers i matalassers feien una processó des de la Catedral fins a Sant Sebastià.

22

Barcelona (Bar) ºFesta major de Sarrià.

FEBRER

2

Gavà (Bll) *Ball del Sac. **Viladecans** (Bll) *Ball de l'Espolsada.

5

Barcelona (Bar) ºRepartiment de panets de Santa Àgata a la seva capella.

12

Begues (Bll) *Ball del Patatuf. **Hospitalet de Llobregat, l'** (Bar) ºBall de Santa Eulàlia.

15

Cerbi (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) *Aplec a l'ermita de Sant Beat.

24

Cervera (Sga) *Fira de Sant Macià.

Finals

Castellar de N'Hug (Ber) *Ball dels Talps.

Carnaval

Albagés, l' (Gar) *Ball de Cançons. **Albinyana** (Bpe) *Ball de la Bandera o de les Faixes. **Alcarràs** (Sgr) *Balls de Sillons i de la Sarra. **Alguaire** (Sgr) *Ball de la Sarra. **Alpicat** (Sgr) *Ball del Violí. **Bagà** (Ber) *Ball del Llop i la Guilla. **Bassella** (Aur) *Ball del Llebrot. **Besalú** (Gax) *Ball de la Figuetaire. **Blanes** (Sel) *Ball de Toquen a Córrer. **Borén** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) ºCaptiri infantil. **Busa** (Aj. de Navès, Sol) *Ball de la Coça. **Cabanes** (Aem) *Ball d'En Serrallonga. **Camallera** (Aj. de Saus, Aem) *«Comèdia del fill pròdig». **Campdevànol** (Rip) *Ball dels Cornuts. **Campelles** (Rip) *Sortia el personatge de la Mort, que anava traient els balladors del ball. **Canovelles** (Vor) ºBall d'En Serrallonga. **Cànoves** (Vor) ºBall d'En Serrallonga. **Cantonigròs** (Aj. de Santa Maria de Corcó, Oso) *Ball de l'Abat dels Boigs. **Coll de Nargó** (Aur) ºBall del Cavallot. **Corbera de Llobregat** (Bll) ºBall de la Disfressada. **Erinyà** (Aj. de Pallars Jussà, Pju) *Farsa de Carnaval que simulava una baralla entre un jove i un vell. **Ferreries, les** (Aj. de Palafolls, Mar) *Balls de l'Ós i dels Barbers. **Figueres** (Aem) *Ball dels Confits. **Fraga** (Bci) *El dimarts havia sortit el Bou -home disfressat que empaitava les dones. **Gil** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Captiri i àpat infantils. **Gósol** (Ber) ºBalls del Barber i de Gitanes. **Guissona** (Sga) *Ball d'Arrima la Pell. **Gurb** (Oso) *Ball dels Aranyons. **Lladorre** (Pso) ºConstrucció d'un ninot de Carnestoltes. **Llofriu** (Aj. de Palafrugell, Bem) *Ball dels

Cèrcols. **Lloret de Mar** (Sel) *Ball del Toquen a Córrer i baralles amb els veïns de Tossa de Mar. **Maldà** (Urg) ºÀpat coHectiu. **Martinet** (Aj. de Montellà i Martinet, Bce) *Balls de l'Espingueri i del Janot. **Monistrol de Calders** (Bag) *Àpat coHectiu: l'"arròs". **Montardit** (Aj. de Sort, Pso) ºConstrucció d'un ninot. **Palafolls** (Mar) *Ball del Gall i Contrapàs. **Palau de Noguera** (Aj. de Tremp, Pju) *Construcció d'un ninot. **Paüls** (Beb) *Farsa sobre en Carnestoltes, amb judici i mort del ninot. **Peces, les** (Aj. d'Albinyana, Bpe) *Ball de la Bandera o de les Faixes. **Pineda de Mar** (Mar) ºJoc de les Bugadores. **Pobla de Segur, la** (Pju) *Farsa d'«El casament de la mallerenga i el pinsà». **Prat de Comte** (Tal) *Representació d'«El casament i la mort del gat» i Ball de la Raboseta (dialogat). **Saldes** (Ber) *Contrapàs de les Guitzes. **Santa Coloma de Farners** (Sel) *Ball del Rossinyol. **Santa Cristina d'Aro** (Bem) *Ball dels Cavallins. **Santa Eugènia de Berga** (Oso) *Representació de «La cacera de l'ull de bou». **Santa Linya** (Aj. de les Avellanes i Santa Linya, Nog) ºÀpat comunitari. **Sant Climent de Llobregat** (Bll) *Es cuinaven unes sopes que es repartien als presents. **Sant Feliu de Boada** (Aj. de Palau-sator, Bem) *Ball de la Bruixa. **Sant Iscle de Vallalta** (Mar) *Ball de Gitanes. **Sant Joan de Fàbregues** (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) *Ball de l'Abat dels Boigs. **Sant Joan les Fonts** (Gax) *Plantada d'un arbre al mig de la plaça, Ball dels Aranyons i Contrapàs del Tirabou. **Sant Pere de Torelló** (Oso) *Balls del Banyut, del Llop o de la Post i del Porró i Contradansa dels Ponts. **Sapeira** (Aj. de Tremp, Pju) *Ball dels Mocadorets. **Sau** (Aj. de Vilanova de Sau, Oso) *Ball del Gavatxot. **Selva de Mar, la** (Aem) *Ball de les Escombreres. **Senterada** (Pju) *Balls de l'Hereu Riera, del Rotlletó i de la Solipanta. **Soleràs, el** (Gar) *Passejada, judici i mort del ninot. **Surp** (Aj. de Rialb, Pso) ºConfecció d'un ninot. **Surroca** (Aj. d'Ogassa, Rip) ºBall d'En Serrallonga. El personatge de la Mort anava traient els balladors del ball. **Torres de Segre** (Sgr) *Ball de la Sarra. **Tossa de Mar** (Sel) *Persecucions amb teies enceses i baralles amb els veïns de Lloret de Mar. **Tuixén** (Aj. de Josa i Tuixén, Aur) *Ball de l'Hereu Riera. **València d'Àneu** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) ºConfecció d'un ninot. **Vallbona de les Monges** (Urg) *Processó dels Geperuts -homes disfressats així embrutaven la cara de les noies que trobaven. **Vallgorguina** (Vor) *Ball de Gitanes. **Viladrau** (Oso) *Contrapàs de Crist i Ball de l'Abat dels Boigs. **Vilafranca del Penedès** (Ape) *Ball del Càntir. **Vilaller** (Ari) ºBall de les Noies i Festa del Berenar. **Vilassar de Mar** (Mar) *Ball de la Barca.

MARÇ

13

Vallbona d'Anoia (Ano) *Mercat figueter.

15

Seva (Oso) *Aplec a l'ermita de Santa Madrona.

19

Montfalcó d'Agramunt (Aj. d'Ossó de Sió, Urg) *Captiri infantil.

Quaresma, Setmana Santa, Pasqua, Ascensió

Ametlla de Merola, l' (Aj. de Puig-reig, Ber) *Ball de Nans i Cascavells -Pasqua. **Argentona** (Mar) *Representació del Sant Sopar. **Barcelona** (Bar) ºFira dels Torrons a la plaça del Bonsuccés -Div. de Passió. ºFira de bens -segona Pasqua. **Beget** (Aj. de Camprodon, Rip) ºProcessó amb representacions -Dij. Sant. **Bellcaire d'Urgell** (Nog) ºProcessó -Dij. Sant. **Borges Blanques, les** (Gar) *Processó amb personatges bíblics -Dij. Sant. **Cassà de la Selva** (Gir) ºFesta de la Divina Pastora i Ball de Cascavells -diumenge després de Pasqua. **Castanya, la** (Aj. del Brull, Oso) *Ballet -Pasqua. **Collbató** (Bll) *Processó de l'Encontre -Pasqua. **Escalarre** (Aj. de la Guingueta i Jou, Pso) ºAplec a l'ermita de la Mare de Déu d'Àneu -Dill. de Pasqua. **Fontanet** (Aj. de Torà, Sga) *Ball de Cascavells -Pasqua. **Girona** (Gir) ºMercat del Ram. **Granollers** (Vor) ºMercat del Ram. **Llanera** (Aj. de Torà, Sga) *Ball de Cascavells -Pasqua. **Mediona** (Ape) ºAplec a l'ermita de Sant Elies -Dill. de Pasqua. **Mieres** (Gax) *Processó amb escenes de la Passió -Dij. Sant. **Mollet del Vallès** (Vor) *Representacions de la Passió. **Monistrol de Calders** (Bag) *Ball de Cascavells -Pasqua. **Mujal, el** (Aj. de Navàs, Bag) *Ballet -Pasqua. **Ogassa** (Rip) *Aplec a l'ermita de Sant Bernabé -Dill. de Pasqua. **Organyà** (Aur) *Representació de l'Ascensió -Ascensió. **Palafrugell** (Bem) *Fira -Ascensió. **Paüls** (Beb) *Cursa amb xanques -Pasqua. **Prat de Comte** (Tal) *Ball de la Xica Bonica -Dis. de Glòria. Curses amb xanques -Pasqua. **Ripoll** (Rip) ºRepresentacions de la Passió. **Sabadell** (Voc) ºAplec al santuari de la Mare de Déu de la Salut -Dill. de Pasqua. **Santa Coloma de Farners** (Sel) *Fira del Congre -tercer dge. de Quaresma. **Sant Dalmai** (Aj. de Vilobí d'Onyar, Sel) ºJoc de cartes amb apostes d'ous -Pasqua. **Sant Martí del Clot** (Aj. de la Vall de Bianya, Gax) *Caramelles. **Sant Martí Sapresa** (Aj. de Brunyola, Sel) *Processó amb armats i representació -Setmana Santa. **Seu d'Urgell, la** (Aur) *Processó de l'Encontre o de les Roses -Pasqua. **Vallferosa** (Aj. de Torà, Sga) *Ball de Cascavells -Pasqua. **Vallfogona de Ripollès** (Rip) *Aplec a la capella de Santa Caterina -dge. després de Pasqua. **Vic** ºProcessó dels 14 Pobles -Dimarts de Pasqua.

ABRIL

8

Ordino (And) ºFira.

14

Barcelona (Bar) ºProcessó marinera per Sant Elm. **Palaudàries** (Aj. de Lliçà d'Amunt, Vor) ºAplec a l'ermita de Sant Valerià.

23

Sant Climent Sescebes (Aem) *Processó a la Roca Encantada.

25

Bagà (Ber) ºLa vigília, fogueres. **Barcelona** (Bar) ºProcessó de les Lledànies des de la Catedral fins al temple de la Mercè. **Manresa** (Bag) ºFesta de la Confraria de Sant Marc: Ball Pla, repartiment de flors a les dones (fins a 1835) i Processó de les Lledànies. **Sant Fruitós de Bages** (Bages) ºFesta a la capella de Sant Valentí.

Diumenge abans del 29

Gombrèn (Rip) *Aplec de l'Avet al santuari de Montgrony.

29

Agullana (Aem) *Processó i benedicció del terme. **Càssà de la Selva** (Gir) ºProcessó de la Primera Espiga. **Llofriu** (Aj. de Palafrugell, Bem) *Nois disfressats de bruixes captaven.

MAIG

Primer diumenge

Reus (Bca) *Processó dels Àngels.

1

Talteüll (Aj. de Massoteres, Sga) *Plantada d'un gran arbre. **Vilaller** (Ari) *Plantada d'un avet a la plaça.

3

Cadaqués (Aem) *Festa dels Ases. **Llofriu** (Aj. de Palafrugell, Bem) *Benedicció del terme, repartiment de pa beneït i Contrapàs. **Mollet del Vallès** (Vor) *Benedicció del terme des de la Pedra Salvadora. **Olot** (Gax) *Els infants feien altarets pels carrers, un captiri i un berenar. **Palau de Plegamans** (Voc) ºBenedicció del terme des de la Pedra Llarga.

11

Palafrugell (Bem) *Aplec i benedicció de roses i pomes.

Dia incert

Castellnou d'Oluges (Aj. de Cervera, Sga) ºRepartiment de coca beneïda.

JUNY

Primer diumenge

Campelles (Rip) *Repartiment d'ofrenes de farina de sègol.

23

Aiguafreda (Vor) *Ball Rodó. **Collbató** (Bll) *La mainada feia un Ball Rodó al voltant de la foguera. **Espot** (Pso) *Es corrien falles. **Esterri d'Àneu** (Pso) *Es corrien falles. **Gósol** (Ber) *Ball Rodó al voltant de les fogueres, Contrapàs de les Coces i Ball de la Llet. **Isavarre** (Aj. d'Alt Àneu, Pso) *Es corrien falles. **Llavorsí** (Pso) *Ball Rodó al voltant de les fogueres. **Montmany-Figaró** (Vor) *Ball Rodó. **Oliana** (Aur) *Ball Rodó al voltant dels focs o "llamarides". **Paüls** (Beb) *Ball Rodó entorn d'arbres. **Sallent** (Bag) ºBall Pla al voltant d'una foguera. **Sant Feliu de Codines** (Vor) *Ball Rodó. **Sant Pere de Roda** (Aj. del Port de la Selva, Aem) *Benedicció del mar. **Serrat** (Aj. de Queralbs, Rip) *Ballet. **Solsona** (Sol) *Ball Rodó al voltant de les fogueres. **Sort** (Pso) *Ball de la Clavellineta al voltant de la foguera. **Tagamanent** (Vor) *Quatre fogueres al cim de la muntanya. **Tírvia** (Pso) *Falles i Ball de la Bolangera.

24

Anya (Aj. d'Artesa de Segre, Nog) ºRepartiment de pa i recuit durant el romiatge a l'ermita de la Mare de Déu de la Ribera. **Artesa de Segre** (Nog) ºBall Rodó al voltant de la foguera. **Bot** (Tal) ºSortia el Diablot a molestar la gent. **Lladorre** (Pso) *Festa major. **Massana, la** (And) *La vigília, Ball de l'Esquerrana al voltant de la foguera. **Manresa** (Bag) ºFesta dels Traginers. **Rupit** (Aj. de Rupit i Pruit, Oso) *Curses de cavalls, rucs, homes i nois. **Sant Llorenç de Morunys** (Sol) ºAmanida collectiva i Contrapàs.

25

Tàrrega (Urg) *Durant la Festa de Sant Eloi, Ball dels Vells.

28

Barcelona (Bar) ºFogueres. **Falset** (Pri) *Construcció d'una barraca que s'encenia al vespre.

29

Alcarràs (Sgr) *Ball de la Sarra. **Manlleu** (Oso) *La vigília, processó de la Confraria de Pescadors de Canya. **Port de la Selva, el** (Aem) *Sardanes curtes. **Prades** (Bca) ºBall de Coques. **Sitges** (Gaf) *Processó per la platja.

Corpus

Les dades de què parla Amades referents a aquesta festivitat i que nosaltres no hem pogut confirmar es refereixen bàsicament a la presència de gegants, nans, mulasses, àguiles i més personatges o animals a la processó que es feia en aquesta diada. No creiem necessari donar la llista de tots els municipis o parròquies sobre els quals tenim dubtes. Tampoc no hem pogut confirmar l'existència de l'Aplec de les Cireres que, segons el nostre autor, es feia al santuari del Collell (Sant Ferriol) el diumenge després de Corpus.

JULIOL

1

Bescaran (Aj. de les Valls de Valira, Aur) *Aplec a l'ermita de la Mare de Déu del Pui.

2

Palamós (Bem) ºPenjada i crema del ninot Corneli.

3

Barcelona (Bar) ºProcessó de mariners i pescadors a l'ermita de Sant Bartomeu.

4

Pobellà (Aj. de la Torre de Cabdella, Pju) *Ball de Punta i Taló.

16

Embonui (Aj. de Soriguera, Pso) *Ball Pla Carmelità. **Sitges** (Gaf) *Processó marítima. **Vilamur** (Aj. de Soriguera, Pso) *Ball Pla Carmelità.

21

Batea (Tal) *Fogueres per les cruïlles dels camins i penjada del ninot.

25

Brics (Aj. d'Olius, Sol) *Durant la Festa del Pa Sucat, Ball dels Cascavells i repartiment de pa amb vi. **Olost** (Oso) *Fogueres a pagès. **Perafita** (Oso) *Fogueres a pagès. **Sant Boi de Lluçanès** (Oso) *Fogueres a pagès.

26

Canovelles (Vor) ºBall d'En Serrallonga.

DESEMBRE

6

Barcelona (Bar) ºElecció del Bisbetó, documentada de 1383 a 1581. **Girona** (Gir) ºFesta del Bisbetó. **Vic** (Oso) ºFesta del Bisbetó.

Bibliografia

Introducció

La següent llista inclou totes aquelles publicacions (llibres, revistes, diaris, opuscles) que s'han consultat -en tot o en part- per a la realització d'aquest calendari. No pretén, doncs, ésser una bibliografia exhaustiva sobre el tema, sinó només la relació completa de les referències bibliogràfiques que es troben al final de cada festa i a l'interior dels articles. Al principi d'algunes citacions hi ha una abreviatura per la qual és citada l'obra en el cos del llibre, al peu de cada festa.

L'ordre seguit per la bibliografia és geogràfic, per comarques. Les obres que tenen com a tema més d'una comarca o que són de caire general, s'han inclòs al principi, en una secció **general**. Dins de cada comarca -i dins de la secció general- l'ordre seguit és l'alfabètic dels cognoms dels autors o les seves abreviatures. Les obres anònimes i les publicacions periòdiques s'ordenen per la primera paraula del títol.

Bibliografia general

AÏNES. Perpinyà: Centre Pluridisciplinari d'Estudis Catalans, Centre Universitari, 1974- Anual.

ALBERT I CORP, Esteve, 1981, «El patrimoni folklòric pirinenc». *Som*, núm. 15, p. 27-28.

—1981-1982, «Danses i llegendes en la tradició de l'ós del Pirineu». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 147-148.

ÀLBUM, 1878-1879, *Àlbum Pintoresch-Monumental de Catalunya. Aplech de vistas dels més notables monuments y paisatges d'aquesta terra acompanyadas de descripcions y notícias históricas y de guías pera que sían fácilment visitats*. Barcelona: Associació Catalanista d'Excursions Científicas. 2v. il.

ÀLBUM, 1928-1936. *Album Meravella. Llibre de prodigis d'art i natura*. Barcelona: Ibérica. 6 v.

ALENDA Y MIRA, Genaro, 1903, *Relaciones de Solemnidades y Fiestas Públicas de España*... Madrid: Establ. Tipogr. Sucesores de Rivadeneyra. LXXXV, 527 p.

ALMIRALL, Valentí, 1887, «Consideracions sobre lo ball de gitanas en lo Vallés». Dins MISCELÁNEA, 1887, p. 78-90.

AM AMADES, Joan, 1925a, «El ball de les gitanes». *Butlletí de l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnologia i Prehistòria*, v. III, p. 44-72.

—1925*b*, «Del teatre popular». *Butlletí Excursionista de Catalunya*, v. XXXV, núm. 367, p. 329-349.

—1926, «Supervivències de danses primitives». *Butlletí de l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnologia i Prehistòria*, v. IV, p. 231-257.

—1930, *Balls populars del Vallès*. Barcelona: La Casa del Vallès. 25 p. il. (Biblioteca d'Estudis Comarcals, 1).

—1932-1949, *Les diades populars catalanes*. Barcelona: Barcino. 4 v.

—1934, *Gegants, nans i altres entremesos*. Barcelona: Imp. La Neotípia. 227 p., LXXXVII làm. [Edició facsímil, Palma de Mallorca, Barcelona: José J. de Olañeta, 1983. Pròleg de Bienve Moya].

—1936, *Balls populars*. Amb un prefaci de Joan Llongueres. Tàrrega: Esbart Català de Dansaires. 71 p., 15 làms.
—1950-1956, *Costumari català. El curs de l'any*. Barcelona: Salvat, 5 v. il. [2a edició facsímil, Barcelona: Salvat, Edicions 62, 1982-1983].
—1954, «El "ball de Diables"». *Boletín de la Biblioteca-Museo Balaguer*, 5a. època, v. II, p. 37-50.
—1958, *Guia de festes tradicionals de Catalunya. Itinerari per tot l'any*. Barcelona: Aedos. 161 p., làm.
—1959*b*, *El pessebre*. Barcelona: Aedos. 508 p., làm.
—1969-1979, *Folklore de Catalunya*. Barcelona: Selecta. 3 v. (Biblioteca Perenne, 13, 15, 24).
—Vegeu: PUJOL, Francesc; AMADES, Joan, 1936.
AMICS DELS GOIGS. Barcelona: Amics dels Goigs, 1960- Quadrimestral.
AR ARTÍS-GENER, Avelí, 1978, *Les nostres coses*. Barcelona: HMB, la Caixa de Pensions. 76 p., làm.
—; MOYA, Bienve, 1980, *Festes populars a Catalunya*. Pròleg del Dr. Pere Voltes Bou. Barcelona: HMB. 155 p. il.
ARABIA I SOLANAS, Ramon. Vegeu: MISCELÁNEA, 1887.
ARCO, Luis del, 1906, *Guía artística y monumental de Tarragona y su provincia*. Tarragona: Tip. Tarraconense. 238 p., fotos.
ARNAU I GUEROLA, Maruja, 1980, *La dansa popular a les comarques gironines*. Girona: Delegació provincial del Ministeri de Cultura, Associació Folklòrica Girona. 428 p. il.
ARREL. Barcelona: Servei de Premsa de la Diputació, 1981- Irregular.
ARXIU, 1928-1935, *Arxiu de tradicions populars. Recollides a Catalunya, València, Mallorca, Rosselló, Sardenya, Andorra i terres aragoneses de parla catalana*. Director, Valeri Serra i Boldú. Barcelona: Impremta de la Casa Provincial de Caritat. 2 v. [Edició facsímil, Barcelona: José J. de Olañeta, 1980. Pròleg de Josefina Roma].
ARXIU D'ETNOGRAFIA I FOLKLORE DE CATALUNYA, 1916-1917, *Estudis i materials*. Barcelona: l'Arxiu. 2 v.
—1922, *Manual per a recerques d'etnografia de Catalunya*. Barcelona: l'Arxiu. 94 p., 5 làm.
AU AUSONA. CRÒNICA DE LA COMARCA. Vic: Promocions Informatives d'Osona, 1942- Setmanal.
AV AVUI. Barcelona: Premsa Catalana, 1976- Diari.
AVENÇ, L'. Barcelona: L'Avenç, 1976- Mensual.
BAKHTINE, Mikhaïl, 1974, *La cultura popular en la Edad Media y el Renacimiento*. Trad. de Julio Forcat y César Conroy. Barcelona: Barral. 434 p. (Breve Biblioteca de Reforma, 15). [Edició original, *L'oeuvre de François Rabelais et la culture populaire au Moyen Âge et sous la Renaissance*. Paris: Gallimard, 1970].
BALL, 1981, «Ball de Gitanes. Temporada 1981». *Som*, núm. 11, p. 36.
BARCELÓ, Pau. Vegeu: FÀBREGAS, Xavier, 1976.
BARQUET, J. Vegeu: SERRA I ROSSELLÓ, J., 1961.
BARRUTI, Mila; VINYOLES, Laura, 1980, *Les figures del pessebre popular*. Barcelona: Òbol tallers offset. 129 p. il.
BASTOS, V. Vegeu: BERGER, Peter L., 1971.
BATLLE I PRATS, Lluís, 1962, «La Passió de fra Antoni de Sant Jeroni i la processó dels Dolors de M Mieres». *Estudis Romànics*, v. XI, p. 133-144.
BAYÉS, Pilarín. Vegeu: SOLER I AMIGÓ, Joan, s.d.
BENLLOCH I VIVÒ, Joan. Vegeu: SERRA I BOLDÚ, Valeri, 1915.
BERGER, Peter L., 1971, *Para una teoría sociológica de la religión*. Barcelona: Kairós. 258 p. (Kairós-Ensayo, 17). [2a ed. Barcelona: Kairós, 1981. 258 p.].
BERNAT I DURAND, J., 1900, «Origen dels balls escénichs». *Lo Pensament Catalá, I, núm. 3, p. 25-26.*
BERTRAN, Diego, 1979, «"El Ball de Dames i Vells" (Recuerdos de la vieja Tarragona)». *Diario Español*, 17-VIII-1979.
BLASI I VALLESPINOSA, Francesc, 1933, *Santuaris marians de la diòcesi de Tarragona*. Reus: Revista del Centre de Lectura. 210 p., làm.
—1934, *Els castells dels Xiquets de Valls*. Valls: Imp. Eduard Castells. 84 p. [2a ed., Valls: Imp. Eduard Castells, 1948].
BOISCHOT, A., 1969, «Calendrier». Dins *Encyclopaedia Universalis*. Paris: Encyclopaedia Universalis France, 1969. V. III, p. 792-794.
BOIX ANGELATS, Jaume, 1980*a*, «"Manaies" unidos jamás serán vencidos». *El Correo Catalán*, 16-III-1980, p. 21.
—1980*b*; SALVAT, Joan, 1980*b*, «Passi-ho bé fins l'any que vé!». *El Correo Catalán*, 21-IX-1980, p. 16-17.
BOSCH DE LA TRINXERIA, C., 1887, «Costums que s'perden». Dins MISCELÁNEA, 1887, p. 1-37.
BOSCH, Vicens, 1906, «Balls antics del Pallars superior y inferior». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XVI, p. 267-284, 307-319, 347-351.
BOSCH, Xavier, 1928, «Fires, mercats i aplecs de la Segarra Alta». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. III, p. 158-164.
BOVÉ, Francesc de P., 1926, *El Penedès. Folk-lore dels balls, danses i comparses populars*. Vendrell: Impremta Ramón. 117 p., fotos i partitures.
BRANYAS, Teresa. Vegeu: CABALLÉ I CLOS, Tomàs, s.d.

BRULL I MARTÍNEZ, Josep M. i Joan, 1972, *Guia itinerària dels Ports. Baix Ebre - Matarranya - Montsià - Terra Alta*. IV Premi Sant Bernat. Barcelona: Unió Excursionista de Catalunya. 251 p. il. (Arxiu Bibliogràfic Excursionista).

BURON, Vicenç, 1977, *Esglésies romàniques catalanes. Guia*. Barcelona: Artestudi. 345 p. il., 1 mapa. (Col·lecció de materials, 1)

BUSQUETS I MOLAS, Esteve, 1977, *La piel en el folklore*. Vic: Colomer Munmany. 207 p.

BUTLLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA. Barcelona: el Centre, 1891- Mensual. De 1925 a 1930 es titula *Butlletí Excursionista de Catalunya*.

CA *Catalunya Cristiana. Setmanari popular d'informació i de cultura religioses*. Barcelona: Terra Nostra, 1979- Setmanal.

CABALLÉ I CLOS, Tomàs, s.d., *Tradicions de Catalunya*. Ilustracions de Teresa Branyas. Barcelona: Freixinet. 238 p. il.

CAMPS I SURROCA, Manuel; CAMPS I CLEMENTE, Manuel, 1981, *Santuaris lleidatans amb tradició mèdica*. Lleida: els autors. 158 p., 16 làm.

CANYAMERES, Ferran, 1970, *El Vallès: vigor i bellesa*. Premi Maspons i Camarasa, 1959. 2a ed. Barcelona: Selecta. 296 p. (Biblioteca Selecta, 294).

CAPMANY, Aureli, 1922, *El ball popular a Catalunya*. El Contrapàs. Barcelona:: Políglota. 38 p., làm. (Minerva, 1a sèrie, 38).

—1935-1953, *La dansa a Catalunya*. Barcelona, Barcino. 2 v., làm. (Enciclopèdia Catalunya, 16, 25).

—1948, *El ball i la dansa popular a Catalunya. Història, descripció i ensenyament. Estudi folklòric de divulgació*. Barcelona: Millà. 100 p., grav. (Monografies Històriques de Catalunya, 5).

—1978-1982, *Calendari de llegendes, costums i festes tradicionals catalanes*. Pròleg de Maria Aurèlia Capmany. 2a ed. Barcelona: Laia. 3 v., làm. (El grèvol).

CARBONELL, Jordi, 1960, «Sobre teatre medieval». *Serra d'Or*, v. II, núm. 8, p. 21-23.

CARDÚS I ROS, Salvador, 1986, «La festa: nostàlgia i ideologia en les "recuperacions" actuals». *Revista de Catalunya*, nova etapa, núm. 1, p. 13-23.

CARNESTOLTES, 1982*a*, «Carnestoltes. És el temps del "Ball de Gitanes"». *Som*, núm. 22, p. 25.

CARO BAROJA, Julio, 1979, *El carnaval. Análisis histórico-cultural*. 2a ed. Madrid: Taurus.

CARRERAS I ARTAU, Tomàs, 1915, *Organisació sistemàtica d'un Arxiu d'Etnografia i Folk-lore de Catalunya*. Gerona: Imp. Lit. Carreras. 14 p.

CARRERAS CANDI, Francesc, 1933, *Folklore y costumbres de España*. Barcelona: Alberto Martín. 3 v. il.

CASASSAS I SIMÓ, Lluís, 1978, *Fires i mercats a Catalunya*. Fotografies de Jordi Gumí. Barcelona: Edicions 62. 282 p. il.

CASTELLS, 1986, *Els castells a l'escola. Dossier d'informació bàsica i propostes de treball*. Tarragona: Patronat Municipal de Castells. 67 p. il.

CASTELLS I MARTÍ, J. Vegeu: VIOLANT I SIMORRA, Ramon, 1983.

CATALÀ I ROCA, Pere. Vegeu: MÓN, 1981.

CATÀLEG, 1982, *Catàleg de propostes de dinamització cultural*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. 331 p. (Guia Cultural de Catalunya, 1).

CAVALL FORT. *Revista per a nois i noies*. Barcelona: Serveis Catequístics de Girona, Vic i Solsona, 1961- Quinzenal.

CAZENEUVE, Jean, 1972, *Sociología del rito*. Buenos Aires: Amorrortu. 240 p.

CC *El Correo Catalán*. Barcelona: Fomento de la Prensa, 1876-1985. Diari.

CD CALENDARI, 1986*a*, *Calendari del pagès per l'any 1986*. Barcelona: Institut Agrícola Català de Sant Isidre. 223 p. il.

—1986*b*, *Calendari pallarès i de l'Alta Ribagorça. Fires, festes i tradicions*. S.l.: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, etc. 1 cartell.

CHRISTIAN, William A., 1976, «De los santos a María: panorama de las devociones a santuarios españoles desde el principio de la Edad Media hasta nuestros días». Dins TEMAS, 1976, p. 49-105, mapes.

CL CATALUNYA, 1976, *Catalunya també és una festa*. Pròleg de Josep Faulí. Barcelona: Diàfora. 96 p., làm. (Tot Catalunya, 4).

CN *Canigó*. Figueres: Xavier Dalfó, 1954-1983. Mensual i després setmanal.

COMAMALA, Romà, 1977, *El pi de les tres branques. Què sé dels Països Catalans*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 234 p. (Biblioteca Serra d'Or, 13).

COMENTARIS D'AANTROPOLOGIA CULTURAL. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 1980- Semestral.

CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, 1981-1982, *Resums de les comunicacions presentades al Congrés de Cultura Tradicional i Popular*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. 2 v.

CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, I, 1969, *Etnología y tradiciones populares*. Zaragoza: Institución "Fernando el Católico", Consejo Superior de Investigaciones Científicas. XXVIII, 648 p. il.

CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, II, 1974, *Etnología y tradiciones populares*. Zaragoza: Institución "Fernando el Católico", Consejo Superior de Investigaciones Científicas. 482 p. il.

CONROY, César. Vegeu: BAKHTINE, Mikhaïl, 1974.

CONSELLS POPULARS DE CULTURA CATALANA DE BADALONA, 1981-1982, «Catàleg pedagògic de festes tradicionals». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, v. I, p. 175-176.

CONSTANS, Lluís G., 1954, *Girona, bisbat marià. Història, art, pietat, folklore*. Barcelona: Inds. Gràfs. Duc, l'Hospitalet. 193 p., làm.

CONTRERAS, Jesús; PRAT, Joan, 1979, «Festes populars i identitat nacional a Catalunya». *Quaderns de l'Obra Social*, núm. 1, p. 25-28.

—Vegeu: PRAT I CARÓS, Joan i CONTRERAS, Jesús, 1979.

CORBERA FRADERA, Carolina, 1961, *Sonrisas de Cataluña*. Madrid: Lincor. 275 p.

COT I MIRÓ, Artur, 1981-1982, «Joan Amades, l'home que cal retrobar». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 115-116.

CQ COMARQUES, 1982-1984, *Comarques de Catalunya*. Barcelona: Departament de Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya. 38 despleg. il. Edicions en diferents llengües. [Publicat en forma de llibre el 1984. 328 p.]

CR COLOMER, Jaume, 1978, *Festes populars de Catalunya*. Ilustracions de Montserrat Ginesta. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 134 p. il. (La Xarxa, 16).

CRIVILLÉ I BARGALLÓ, Josep, 1983, «El folklore musical». Dins de *Historia de la música española*. Madrid: Alianza Editorial. (Alianza Música). V. 7

CS CASACUBERTA I ISERN, Josep M., 1982, «Calendari de festes populars i tradicionals». *Som*, núm. 32, p. 15; núm. 33 (1983), p. 23; núm. 35 (1983), p. 28.

CURET, Francesc, 1967, *Història del teatre català*. Presentació pel Dr. Agustí Pedro i Pons. Barcelona: Aedos. 641 p. il., 21 làm., 11 f. (Enciclopèdia Catalana Aedos).

CUYÀS, Joan, 1981-1982, *Història dels falcons*. 3 pàgs. Treball inèdit presentat al Congrés de Cultura Tradicional i Popular.

DAIMIEL, Mercè, 1983, «La Tirotitaina». *Som*, núm. 33, p. 32-33.

DAVY, Marie M., 1964, *Inititation à la symbologie romane. (XIIe siècle)*. Nouv. éd. Paris: Flammarion. 313 p. (Homo sapiens).

DAVY, Marie M; PERNOUD, Régine; PERNOUD, Madeleine, 1973, *Sources et clefs de l'Art Roman*. Paris: Berg International. 415 p. il. (Tradition et culture).

DB *Diario de Barcelona*. Barcelona: Barcelonesa de Publicaciones, 1792-1984. Diari.

DC DICCIONARI, 1964, *Diccionari nomenclàtor de pobles i poblats de Catalunya*. 2a ed. Barcelona: Aedos. XV, 591 p.

DI *Diari de Terrassa*. Terrassa: Julián Sanz Soria, 1977- Diari.

DL *Diario de Lérida*. Lleida: Publicaciones Católicas Ilerdenses, 1885- Diari.

DN *Destino*. Burgos: Josep Vergés, 1937-1939. Barcelona: Josep Vergés, 1939-1980. Setmanal.

DS *Diari de Sabadell*. Sabadell: Vallesana de Publicaciones, 1977- Diari.

DT *Diario Español de Tarragona*. Tarragona: Promicsa, 1939- Diari.

DUFOUR, L., 1978, *Météorologie, calendriers et croyances populaires. Les origines magico-religieuses. Les dictons*. Paris: Librairie d'Amérique et d'Orient. 239 p.

DV *Diari de Vilanova. Informatiu comarcal*. Vilanova i la Geltrú: Cooperativa de redactors, 1976- Setmanal.

EI *Ebre informes. Setmanari independent de les Terres de l'Ebre*. Tortosa: Josep Bayerri, 1978- Setmanal.

ELIADE, Mircea, 1974, *Tratado de historia de las religiones*. Madrid: Cristiandad. 2 v. (Epifanía. El libro de bolsillo Cristiandad, 8).

—1984, *El mito del eterno retorno*. 5ª ed. Madrid: Alianza Editorial. 174 p. (El libro de bolsillo, 379).

EM *L'Empordà*. Figueres: Publicacions Empordà, 1978- Setmanal.

EN ENQUESTA, 1981-1983, *Enquesta a les delegacions municipals de cultura*. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació Social de la Generalitat de Catalunya. Inèdita.

—1984-1985, *Enquesta dirigida als capellans custodis o encarregats de santuaris o ermites amb culte*. Barcelona: Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona, Laboratori de Sociologia; Comissió Interdiocesana de Pastoral Turística. Inèdita.

ESGLÉSIA D'URGELL. La Seu d'Urgell: Bisbat d'Urgell, 1972- Mensual.

ESPINÀS, Josep M., 1976, *Festa Major*. Fotografies d'Eugeni Forcano. 2a ed. Barcelona: Destino. 333 p., làm. (Imatge de Catalunya).

ESTOP, Quirze. Vegeu: MONTLLOR I PUJAL, Joan, 1958.

ESTUDIOS ESCÉNICOS. Barcelona: Diputación provincial de Barcelona, Instituto del Teatro, 1957-1976. Irregular. Títol següent, *Estudis escènics*.

ESTUDIS ROMÀNICS. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1947- Irregular.

FÀBREGA GRAU, Àngel, 1954, *Santuarios marianos de Barcelona. Historia-Leyenda-Folklore*. Barcelona: La Hormiga de Oro. 284 p., làm.

FA FÀBREGAS, Xavier, 1976, *Cavallers, dracs i dimonis. Itinerari a través de les festes populars*. Fotografies de Pau Barceló. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 236 p. il. (Catalunya Visió, 12).

—1978, *Història del teatre català*. Barcelona: Millà. 365 p. (Catalunya teatral-Estudis, 1).

—1979, *Tradicions, mites i creences dels catalans. La pervivència de la Catalunya ancestral*. Fotografies de Jordi Gumí. Barcelona: Edicions 62. 278 p. il.

—1983*c*, *«San Juan, una noche distinta». La Vanguardia domingo*, 19-VI-1983, p. 23-24.

—1983*d*, *El llibre de les bèsties. Zoologia fantàstica catalana*. Fotografies de Jordí Gumí. Barcelona: Edicions 62. 280 p. (Vida i costums dels catalans).

FAULÍ, Josep. Vegeu: CL CATALUNYA, 1976.

FD *Full diocesà*. Diversos bisbats. Setmanal.

FE FESTES, 1981, *Festes i tradicions. Calendari estiu-tardor 81*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Secció de Cultura Tradicional. 20 p. il.

FEM, 1981, *Fem pinya! Els castells, símbol i expressió del nostre poble*. Barcelona: Diàfora. 96 p.

FESTES, 1983, *Les festes de la primavera. Recull de tradicions i costums de l'equinocci de primavera*. Barcelona: Caixa de Barcelona. 86 p.

FI FIRES, 1986, *Fires de Catalunya. 1986*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Direcció General de Promoció Comercial. 87 p. il.

—1987, *Fires de Catalunya. 1987*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Direcció General de Promoció Comercial. 85 p. il.

FIGUERES, Josep M., 1981, «Els "Castells", sempre amunt!». *Som*, núm. 11, p. 28-30.

FIGUERES, Montserrat, 1982, «L'aigua de Sant Martí, no cou ni molt». *Diario Español de Tarragona*, núm 13.366, sup. 25, 15-VIII-82.

FORCANO, Eugeni. Vegeu: ESPINÀS, Josep M., 1976.

FORCAT, Julio. Vegeu: BAKHTINE, Mikhaïl, 1974.

FOTHERINGHAM, J. K., 1910, «Calendar». Dins *Encyclopaedia of Religion and Ethics*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908-1921. V. III, p. 61-141.

FRIGOLÉ REIXACH, Joan, 1980, «Inversió simbòlica i identitat ètnica: una aproximació al cas de Catalunya». *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, núm. 1, p. 3-28.

FU *La fura. Informatiu de l'Alt i el Baix Penedès*. Vilafranca del Penedès: Penedès Edicions, 1982- Setmanal.

FUSTER, Joan, 1975, «Plantejaments històrics del teatre valencià». *Els marges. Revista de llengua i literatura*, núm. 5, p. 11-63.

—Vegeu: REGLÀ, Joan, s.d.

GAIGNEBET, Claude, 1984, *El Carnaval. Ensayos de mitología popular*. Barcelona: Alta Fulla. 120 p. (Arte del zahorí, 1).

GEC *Gran enciclopèdia catalana*, 170-1981, Barcelona: Edicions 62, Enciclopèdia Catalana. 16 v.

GERHARD, Robert, 1917, «Contribució a la bibliografia de la cançó popular catalana». Dins ARXIU D'ETNOGRAFIA I FOLKLORE DE CATALUNYA, 1916-1917, v. II, p. 217-224.

GG GRAN, 1981-1985, *Gran geografia comarcal de Catalunya*. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana. 19 v.

GINESTA, Montserrat. Vegeu: CR COLOMER, Jaume, 1978.

GÓMEZ-TABANERA, José Manuel, 1968, *El folklore español*. Madrid: Instituto Español de Antropología Aplicada. XII, 455 p., 80 làm.

GRAS Y ELÍAS, Francisco, 1909, *Historia de las ermitas del arzobispado de Tarragona*. Reus: Tipografía Sanjuán Hermanos. 125 p.

GRIERA, Antoni, 1930, «Litúrgia popular». *Butlletí de Dialectologia Catalana*, v. XVIII, p. 1-98.

GUIA, 1987, *Guia d'aplecs de la sardana a les comarques lleidatanes 1987*. Lleida: Comissió d'Aplecs de la Sardana de les Comarques Lleidatanes. 16 p.

GUMÍ, Jordi. Vegeu: CASASSAS I SIMÓ, Lluís, 1978.

—Vegeu: FÀBREGAS, Xavier, 1979.

—Vegeu: FÀBREGAS, Xavier, 1983*d*.

HOYOS SANCHO, Nieves de, 1974, «Un avance al estudio de los gigantes festeros de España». Dins CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, II, 1974, p. 367-378.

IGLÉSIES I FORT, Josep. Vegeu: MONCLÚS I ESTEBAN, Joaquim, 1983.

INGLÈS I RAFECAS, Josep, 1981-1982, «Una perspectiva particular d'un fet teatral: "Els Pastorets"». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 61.

INTEGRAL. *Ecología, salud y vida natural*. Barcelona: Integral, 1978- Mensual.

INTERVIU. Barcelona: Ediciones Zeta, 1976- Setmanal.

IP Informació personal. Designa les fonts consultades no publicades: telefonades, cartes, etc.

JANÉ, Albert. Vegeu: SOLER I AMIGÓ, Joan, s.d.

JORNADES, 1986, *Jornades d'estudi sobre les àrees rurals. Cultura i societat*. Tortosa, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

LISÓN TOLOSANA, Carmelo, 1977*a*, *Antropología social en España*. 2a ed. Madrid: Akal. 335 p. (Manifiesto-Antropología, 44).

—1977*b*, *Invitación a la antropología cultural de España*. La Coruña: Adara. 202 p. (Los libros del laurel, 1).

—Vegeu: TEMAS, 1976.

LLATES, Rossend, 1952, *Teatre popular. Els Pastorets*. Barcelona: Selecta. 310 p. (Biblioteca Selecta, 94).

LLIBRE, 1980, *Llibre de la sardana*. Pròleg, recopilació i ordenació de Josep Miracle. 3a ed. Barcelona: Selecta. 272 p. (Biblioteca Selecta, 123).

LLONGUERES, Joan. Vegeu: AMADES, Joan, 1936.

LLOPART I PUIGPELAT, M. Dolors, 1974, «La festa de Sant Joan». *Aïnes. Annals del Centre Pluridisciplinari d'Estudis Catalans*, núm. 1, p. 137-148.

—; MONTMANY, Marta; PUJADAS, Joan Josep, 1980, «Aproximació bibliogràfica als estudis etnològics del Pirineu català». *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, núm. 2, p. 101- 152.

LLUÍS PALLARÉS, Joan, 1981-1982, «Balls plans del Pallars». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 37.

LÓPEZ BONILLO, Diego, 1983, «Santuarios marianos de la diócesis de Tarragona: aproximación geográfica». *Arxiu d'etnografia de Catalunya*, núm. 2, p. 21-45.

MA *La Mañana*. Lleida: Medios de Comunicación Social del Estado, 1938- Diari.

MAI ENRERA. Barcelona: Club Excursionista de Gràcia, 1925- Bimestral.

MALUENDA, Lluís, 1981, «Les confraries del Roser». *Som*, núm. 13, p. 34.

MANTARAS Y LEDO, Pedro Antonio de, 1969, «Historia dels castels» [sic!]. Dins CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, I, *Etnología y tradiciones populares*, p. 351-362.

MASACHS BOLET, José María, 1968, «Cultivos, prácticas y costumbres de la vida rural en el Panadés, desaparecidas». Dins CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, I, *Etnología y tradiciones populares*, p. 235-251.

—1971, «Evolución de la vida cotidiana en el Penedés». Dins CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, II, *Etnología y tradiciones populares*, p. 145-164.

MASÓ Y GOULA, Joseph. Vegeu: MASPONS Y CAMARASA, Jaume, 1906.

MASPONS Y CAMARASA, J.; MASÓ Y GOULA, Joseph, 1906, «El Ball de les gitanes en el Vallès». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XVI, p. 321-346, 365-376.

MASPONS Y LABRÓS, Francisco de S., 1887, «Ball de gitanas en lo Vallés». Dins MISCELÁNEA, 1887, p. 50-77.

MASSIP, Jesús Francesc, 1984, *Teatre religiós medieval als Països Catalans*. Barcelona: Institut del Teatre, Edicions 62. 182 p. (Monografies de teatre, 17).

MASSOT I MUNTANER, Josep, 1962, «Notes sobre la supervivència del teatre català antic». *Estudis Romànics*, v. XI, p. 49-101.

MAYMÓ I PUIG, Ernest, 1980*a*, «Un poble, una festa». *Som*, p. 19-20.

MD *Mundo Diario. Diario independiente*. Barcelona: Ilustración, 1974-1980.

MIRACLE, Josep. Vegeu: LLIBRE, 1980.

MISCELÁNEA, 1887, *Miscelánea Folk-lórica* per los Srs. Almirall, Arabía, Bosch de la Trinxería, Brú, Cortils y Vieta, Gomis, Maspons y Labrós, Roca y Cusí, Segura (Pbre.) y Vidal de Valenciano. Barcelona: Associació d'Excursions Catalana. VII, 182 p. (Biblioteca popular "Folklore catalá", 4).

MO *El Món. Setmanari d'informació general*. Barcelona: Publicacions El Món, 1981-1988. Setmanal.

MOMPOU, Frederic. Vegeu: VALLS, Manuel, 1967.

MÓN, 1981, *Món casteller*. Dirigit per Pere Català i Roca. Barcelona: Rafael Dalmau. 2 v.

MONCLÚS I ESTEBAN, Joaquim, 1983, *La Franja de Ponent avui*. Pròleg de Josep Iglésies i Fort. Barcelona: El Llamp. 126 p. il. (La Franja, sèrie A).

MONTLLORI PUJAL, Joan, 1958, *La devoció mariana en el Vallès. Parròquies, santuaris i capelles*. Amb un estudi preliminar de Quirze Estop. Sabadell: Caixa d'Estalvis de Sabadell. 205 p., làm.

MONTMANY, Marta. Vegeu: LLOPART, M. Dolors, 1980.

MONTSALVATGE, Xavier. Vegeu: VALLS, Manuel, 1967.

MONTSERRAT, M. Vegeu: BERGER, Peter L., 1971.

MORELLÓ, Joaquim, 1904, «La Vall d'Àneu». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XIV, p. 165-185, 197-216. [Edició facsímil, amb annexos, publicada a Esterri d'Àneu per l'Ajuntament i el Consell Cultural de les Valls d'Àneu, 1984].

MOYA, Benvingut, 1980, «El carnestoltes a Catalunya». *L'Avenç*, núm. 24, p. 32-36.
—Vegeu: ARTÍS-GENER, Avelí, 1980.
MU *Muntanya*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya, 1970- Bimestral.
NOÉ I HIERRO, R. Vegeu: VIOLANT I SIMORRA, Ramon, 1983.
NONELL I JUNCOSA, Jaume, 1981-1982, «Els aplecs de la Sardana, avui». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 47-48.
—Vegeu: SOLER I GIRAL, Aurora, 1981*a*.
NOTES, s.d. [1936], *Notes bibliogràfiques de les obres de Joan Amades fins a l'onzena festa del llibre català. (Abril 1936)*. S.p.i., 11 p.
NU *El Noticiero Universal. Diario independiente de la tarde*. Barcelona: Mencheta, 1888-1985. Diari.
N9 *El 9 nou. Publicació independent de les comarques d'Osona i del Ripollès*. Vic: Premsa d'Osona, 1977- Bisetmanal.
ORIFLAMA. Vic: Bisbat de Vic, 1961-1977. Mensual.
ORIOL, M. del Carme, 1984, *Aproximació a la rondallística de Joan Amades. Catalogació i fonts*. Tesi de llicenciatura codirigida per J. Vidal Alcover i J. M. Pujol. Tarragona: Departament de Literatura Catalana de la Universitat de Barcelona. Treball inèdit.
PA *El País. Diario independiente de la mañana*. Madrid: Promotora de informaciones, 1976- Diari. Des de 1982, edició a Barcelona.
PALAU, Miquel, 1973, *La pintoresca història del calendari*. Barcelona: Millà. 252 p. il. (Vell i nou, 20).
PD *Punt Diari*. Girona: Edicions Periòdiques de les Comarques, 1979- Diari.
PE *El Periódico de Catalunya*. Barcelona: Ediciones Primera Plana, 1976- Diari.
PEDRO I PONS, Agustí. Vegeu: CURET, Francesc, 1967.
PEÑARROJA, Jordi, 1982*b*, «El foc de Sant Joan». *Som*, núm. 27/28, p. 41-43.
PERNOUD, Madeleine i Régine. Vegeu: DAVY, Marie M., 1973.
PG *Plaça Gran. Publicació granollerina*. Granollers: Premsa Vallesana, 1978- Setmanal.
PICCALUGA, G., 1987, «Calendars». Dins *The Encyclopedia of Religion*. New York, London: Macmillan. V. III, p. 7-11.
PITT-RIVERS, Julian, 1980, «Le désordre vestimentaire». Dins DE FONTANES, DELAPORTE, *Vêtements et sociétés*. Vol. I.
PLA CARGOL, Joaquín, 1946, *La provincia de Gerona*. 2a ed., ampliada. Gerona-Madrid: Dalmau Carles, Pla. 488 p.
—1957, *Tradiciones, santuarios y tipismo de las comarcas gerundenses*. 4a ed., ampliada. Gerona-Madrid: Dalmau Carles, Pla. 470 p., làm.
—1968, «Tradición, tipismo y artes populares. (Con especial referencia a la provincia de Gerona)». Dins CONGRESO NACIONAL DE ARTES Y COSTUMBRES POPULARES, I, *Etnología y tradiciones pupulares*, 1969, p. 109-116.
PLANAS, Ramon, 1961, *El Penedès i Garraf*. Barcelona: Albertí. 204 p., làm. (Comarques de Catalunya, 2).
PLANES, Jordi, 1981-1982, «La massificació de les festes locals». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 173-174.
PONS, Amadeu, 1981, «Calendari de festes populars dels Països Catalans. Les festes de les comarques de Tarragona». *Comentaris d'antropologia cultural*, núm. 3, p. 59-108.
PONS I CASAS, Antoni, 1982, «Els Balls de les Majorales». *Som*, núm. 24, p. 22-23; núm. 25, p. 22-23.
PR Programa. Amb aquest codi es designa cadascuna de les publicacions que informen essencialment dels actes concrets que tenen lloc a les festes.
PRAT I CARÓS, Joan; CONTRERAS, Jesús, 1979, *Les festes populars*. Barcelona: Dopesa 2. 158 p. il. (Conèixer Catalunya, 28). [Altra ed. Barcelona: La Llar del Llibre, 1984. 167 p. il.]
PRAT I CARÓS, Joan, 1980, «Els estudis etnogràfics i etnològics a Catalunya». *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, núm. 1, p. 28-63.
—1981-1982*a*, «Els santuaris marians a Catalunya». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 196.
—1981-1982*b*, «Els santuaris marians al Camp de Tarragona: algunes hipòtesis de treball». *Universitas Tarraconensis*, núm. 4, p. 7-21.
—1982*a*, «Aspectos simbólicos de las fiestas». Dins TIEMPO, 1987, p. 151-168.
—1982*b*, «La llegenda de sant Jordi i el drac». *Ciència*, núm. 15, p. 6-19.
—1982*c*, «Els santuaris marians a Catalunya». Dins DOLÇA CATALUNYA, v. 15.
—1983, «Les Verges trobades: ¿cristianització de cultes a la fecunditat?». *Ciència*, núm. 26, p. 44-49.
—1985-1986, «La dramatització tradicional de mites bíblics: Els pastorets». *Universitas Tarraconensis*, núm. 8, p. 23-37.
—Vegeu: CONTRERAS, Jesús, 1979.
PRECIADO, Dionisio, 1969, *Folklore español. Música, danza y ballet*. Presentación de Fernando Remacha. Madrid: Studium. 336 p., làm.
PRENSA, LA. *Diario de la tarde de información*. Barcelona: La Prensa, 1941-1979.
PROCESSONS, 1982, «Les processons dels armats en el record». *El 9 Nou*, núm. 263, 9-IV-82, p. 24-25.

PS *Presència*. Girona: Presència, 1965- Setmanal. Des de 1982 apareix com a suplement setmanal de *Punt Diari*.
PUERTO, Jordi, 1980*b*, «Processó de barques de la Mare de Déu del Carme». *Som*, núm. 6, p. 18.
PUJADAS, Joan Josep. Vegeu: LLOPART, M. Dolors, 1980.
PUJOL, Francesc, 1918, *El Cant de la Sibil·la*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya. 23 p.
—; AMADES, Joan, 1936, *Diccionari de la dansa, dels entremesos i dels instruments de música i sonadors*. Barcelona: Fundació Rabell i Cibils. IX, 519 p. il. (Cançoner Popular de Catalunya, 1).
PUJOL, J. M. Vegeu: ORIOL, M. del Carme, 1984.
QUADERNS, 1915-1924. *Quaderns d'Estudi. Publicació del Consell d'Investigació Pedagògica de la Diputació de Barcelona sota els auspicis de la Mancomunitat de Catalunya*. Barcelona: el Consell. Mensual i després trimestral.
QUADERNS DE L'INSTITUT CATALÀ D'ANTROPOLOGIA. Barcelona: l'Institut, 1980- Semestral.
RA *Lo Raier. La nova revista pallaresa*. Tremp: Lo Raier, 1982- Mensual.
RB *El Ribagorzano. Órgano de la Asociación de Amigos de Sobrarbe y Ribagorza*. Graus: la Asociación. Mensual.
REGLÀ, Joan, s.d., *Joan Serrallonga. Vida i mite del famós bandoler*. Amb un estudi sobre Serrallonga a la Literatura, per Joan Fuster. Barcelona: Aedos. 274 p., 11 làms. (Biblioteca Biogràfica Catalana, 29).
RELLA I FORO, Ferran. Vegeu: MORELLÓ, Joaquim, 1904.
REMACHA, Fernando. Vegeu: PRECIADO, Dionisio, 1969.
REVISTA DE DIALECTOLOGÍA Y TRADICIONES POPULARES. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Centro de Estudios de Etnología Peninsular, 1944- Trimestral.
REVISTA MUSICAL CATALANA. Barcelona: Orfeó Català, 1904- Mensual.
ROCA Y CUSÍ, Joan. Vegeu: MISCELÁNEA, 1887.
RODAMÓN. *Setmanari juvenil independent*. Barcelona: Creix, 1978- Setmanal.
ROMA, Josefina, 1980, «Carnaval: la festa de festes». *L'Avenç*, núm. 24, p. 23-28.
ROMEU I FIGUERES, Josep, 1953, *La nit de Sant Joan*. Barcelona: Barcino. 113 p. (Biblioteca Folklòrica Barcino, 9).
—1957*a*, «Notas al aspecto dramático de la procesión del Corpus en Catalunya». *Estudios Escénicos*, núm. 1, p. 27-41.
—1957*b*, *Teatre hagiogràfic*. Barcelona: Barcino. 3 v. (Els Nostres Clàssics, A 79, 80, 81, 82).
—1958, «La dramaturgia catalana medieval. Urgencia de una valoración». *Estudios Escénicos*, núm. 3, p. 51-76.
—1963, «Teatro hispánico del período románico». *Estudios Escénicos*, núm. 9, p. 9-70.
—1974, *Poesia popular i literatura*. Barcelona: Curial. 280 p. (Biblioteca de Cultura Catalana, 10).
ROURA I GÜIBAS, Gabriel, 1980, «Setmana Santa. Algunes representacions de "Misteris"». *Punt Diari*, 2-IV-1980.
R7 *Regió 7. Informatiu intercomarcal*. Manresa: Edicions Intercomarcals, 1978- Tres dies per setmana.
SAC, 1977, *El Sac de Danses. Danses cantades*. Barcelona: Hogar del Libro, 116 p. il., part. (Esplai, 33).
SADURNÍ I VALLÈS, Pere, 1982, *Retalls del folklore penedesenc*. Pròleg i notes d'Esteve Busquets i Molas. Vilafranca del Penedès: Museu de Vilafranca. 177 p.
SALVAT, Joan. Vegeu: BOIX ANGELATS, Jaume, 1980*b*.
SÁNCHEZ PÉREZ, José Augusto, 1943, *El culto mariano en España*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas. 482 p., 213 làm. (Biblioteca de Dialectología y Tradiciones Populares, 4).
SANTAMARIA DE FÁBREGUES, Joaquima, 1948, *Tradicions religioses de Catalunya*. Barcelona: Millà. 97 p., làm. (Monografies Històriques, 3).
SAURINA, Miquel, 1887, *Los pastorets en Betlem o sia lo Naixement de Ntre. Senyor Jesucrist. Drama sacro-bíblich en tres actes y en vers*. Vich: Tip. Católica de Sant Joseph. 72 p.
SE *Serra d'Or*. Montserrat: Abadia de Montserrat, 1955- Mensual.
SEGURA, Joan. Vegeu: MISCELÁNEA, 1887.
SERRA I BOLDÚ, Valeri, 1915, *Calendari folklòric d'Urgell*. 2a ed. Pròleg del Dr. D. Joan Benlloch i Vivó. Barcelona: I.G. Seix & Barral Herms. 382 p., pentagrames. [Edició facsímil, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1981. (Biblioteca Abat Oliba, 20)]
—1928*b*, «Les llegendes de sant Nicolau». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. II, p. 73-78.
—1928*c*, «La matança del porc». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. I, p. 41-50.
—1933, «Costumbres religiosas». Dins CARRERAS CANDI, F., 1933, v. III, p. 503-662.
—1986, *Festes i tradicions populars*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 170 p. (Biblioteca Serra d'Or, 62). [Traducció de *Fiestas y tradiciones populares en Catalunya*. Barcelona: Edimar, s.d.]
—1987, *Folklore de la pagesia*. Edició i estudi preliminar a cura d'Isidor Cònsul i de Ramon Miró. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 177 p. (Biblioteca Serra d'Or, 68).
—s.d., *Fiestas y tradiciones populares en Cataluña*. Barcelona: Edimar. 257 p.
—Vegeu: ARXIU, 1928-1935.
SERRA Y PAGÉS, R., 1928*d*, «El domini del folklore». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. I, p. 8-10.
SERRA I ROSSELLÓ, J., 1961, *Ermites del Vallès*. Dibuixos de J. Barquet. Barcelona: Rafael Dalmau. 42 p. (Arxiu Bibliogràfic Excursionista, 2).

SI *Los Sitios. Diari de Girona*. Girona: Editorial Gironina, 1943- Diari.

SO *Som. Publicació de Cultura Popular Catalana*. Barcelona: Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, 1980- Mensual.

SOLER I AMIGÓ, Joan, s. d., *Festes tradicionals de Catalunya*. Ilustracions de Pilarín Bayés. Pròleg d'Albert Jané. Barcelona: Martín Casanovas. 89 p. il. (Llavor).

SOLER I GIRAL, Aurora; NONELL I JUNCOSA, Jaume, 1981a, «Parlem d'aplecs». *Som*, núm. 16, p. 10-11.

SZ SÁNCHEZ, María Ángeles, 1982, *Guía de fiestas populares de España*. 2a ed. Madrid: Tania. 261 p. il.

TE *Tele/exprés*. Barcelona: Tele Exprés, 1964-1980. Diari.

TELE-ESTEL. Barcelona: Tele Exprés, 1966-1970. Setmanal.

TEMAS, 1976, *Temas de antropología española*. Edició de Carmelo Lisón Tolosana. Madrid: Akal. 345 p., 1 mapa. (Manifiesto-Antropología, 27).

TERRICABRES, Lluís, 1981-1982, «Evocació de la festa major». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 170.

TIEMPO, 1982, *Tiempo de fiesta. Ensayos antropológicos sobre las fiestas en España*. Edición de Honorio M. Velasco. Madrid: Tres-catorce-diecisiete. 252 p. (Alatar, 7).

TRADICIONS I COSTUMS, 1983, «Carnestoltes». *Som*, núm. 33, p. 26-27.

TS *El Temps. Setmanari d'informació general*. València: Edicions del País Valencià, 1984- Setmanal.

VA *La Vanguardia*. Barcelona: T.I.S.A., 1881- Diari.

VALLDAURA, Anna de. Vegeu: SANTAMARIA DE FÀBREGUES, Joaquíma, 1948.

VALLS, Manuel; MONTSALVATGE, Xavier; MOMPOU, Frederic, 1967, *Cançons i danses de Catalunya*. Barcelona: Gráficas Guada. 4 f. s. n., il.

VAN GENNEP, Arnold, 1982, *La formación de las leyendas*. Traducció de Guillermo Escobar; presentació de Ramona Violant. Barcelona: Alta Fulla. XXV, 312 p. (Mitos, ingenios y costumbres, 7). [Edició facsímil de la de Madrid: Librería Gutenberg de José Ruiz, 1914.]

VANGUARDIA DOMINGO, La. Barcelona: T.I.S.A., 1982- Setmanal. Suplement de *La Vanguardia*.

VELASCO, Honorio M. Vegeu: TIEMPO, 1982.

VENTURA, Josep, 1981a, «Ball de Faixes». *Som*, núm. 19, p. 29.

VÈRTEX. Barcelona: Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, 1966- Bimestral.

VIA FORA! Ripollet: Enllaç, 1984- Trimestral.

VIDAL ALCOVER, Jaume. Vegeu: ORIOL, M. del Carme, 1984.

VIDAL I VALENCIANO, Gaietà. Vegeu: MISCELÁNEA, 1887.

VIGO, Enric, 1909, «Aplec de balls populars del Pallars». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XIX, núm. 170, p. 81-84; núm. 171, p. 114-116; núm. 172, p. 142-148; núm. 176, p. 275-280.

VILÀ I FOLCH, Joaquim, 1980a, «L'any de Folch i Torres, l'any del poble». *Som*, núm. 9, p. 32-33.

—1980*b*, «De la saviesa (teatral) del poble». *Som*, núm. 1, p. 42.

—1980*c*, «Dels límits folklòrics del teatre». *Som*, núm. 6, p. 36.

—1980*d*, «Dels límits teatrals del folklore». *Som*, núm. 3, p. 44.

—1982, *Mostra nadalenca de pastorets tradicionals de Catalunya*. Barcelona: Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya.

VILARRÚBIAS I CODINA, Anton M., 1981-1982, «Els Pastorets com a teatre popular de cara al seu futur». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 62-63.

VINYOLES, Laura. Vegeu: BARRUTI, Mila, 1980.

VIOLANT I SIMORRA, Ramon, 1934, *Festes tradicionals del Pallars*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya. 46 p.

—1950, *Síntesis etnográfica del Pirineo español y problemas que suscitan sus áreas y elementos culturales*. Zaragoza: Consejo Superior de Investigaciones Científicas. 61 p., 4 làm, 1 f. despleg.

—1953, *La Setmana Santa al Pallars i al Ribagorça*. Barcelona: Barcino. 75 p., làm. (Biblioteca Folklòrica Barcino, 7).

—1956, *La rosa en la tradició popular*. Barcelona: Barcino. 85 p., làm. (Biblioteca Folklòrica Barcino, 13).

—1956-1959, *Etnografia de Reus i la seva comarca. El Camp, la Conca de Barberà, el Priorat*. Reus: Rosa de Reus. 5 v., làm.

—1979, *Obra oberta, 1*. Barcelona: Alta Fulla. 330 p., làm. (El Pedrís, 2).

—1983, *El llibre de Nadal. Costums, creences, significat i orígens*. Boixos de J. Castells i Martí i dibuixos de R. Noé i Hierro. Barcelona: Alta Fulla. 257 p. il. [Edició original, Barcelona: Salvador Salvadó, 1948. XVIII, 251 p.]

VJ *Viajar*. Madrid: EDICUSA, 1978- Mensual.

VOLTES BOU, Pere. Vegeu: ARTÍS-GENER, Avelí; MOYA, Bienve, 1980.

VORÁGINE, Santiago de la, 1982, *La leyenda dorada*. Trad. del latín por Fray José Manuel Macías. Madrid: Alianza Editorial. 2 v. (Alianza Forma, 29-30).

3V *El 3 de vuit*. Vilafranca del Penedès: Publicacions del Penedès, 1982- Setmanal.

Bibliografia per comarques

Alta Ribagorça

GINESTA I BATLLORI, Salvador, 1974, *La Vall de Boí*. Barcelona: Unió Excursionista de Catalunya. 41 p., fotos.
PASCUAL I ROUREDA, Antoni, 1980, *Cofraria de Sant Sebastià*. S.l. [El Pont de Suert]: s.n., [18] p.

Alt Camp

ALTÉS I SERRA, P., 1980, «Els actes populars». *Cultura*, núm. 392, p. 13.
BALLESTER CASTELLÓ, Francesc, 1920, «Els Xiquets de Valls». *Quaderns d'Estudi*, v. XI, núm. 1, p. 145-168.
BARBARÀ I CAMAFORT, Andreu; CAVALLÉ I BUSQUETS, Joan, 1982*a*, *Guia d'Alcover*. Tarragona: Diputació Provincial de Tarragona, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. 74 p., 2 mapes. (Els llibres de la medusa, 16).
—1982*b*, «Notes històriques de la festa major d'Alcover». *Diario Español de Tarragona*, núm. 13.417, 14-X-82, p. 22.
—1983, «Ahir i avui: notes de la festa major d'Alcover». *Diario Español de Tarragona*, núm. 13.729, 14-X-83, p. 15.
CAVALLÉ I BUSQUETS, Joan. Vegeu: BARBARÀ I CAMAFORT, Andreu, 1982*a*.
CI *Crònica de l'Alt Camp*. Valls: Prensa Vallense, 1943- Setmanal.
CULTURA. Valls: Associació d'Alumnes i Ex-alumnes de l'Escola del Treball, 1928- Mensual.
FORT I BUFILL, Xavier, 1981-1982, «Els nans de Santes Creus». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 44-45.
FORT I GAUDÍ, Jordi, 1980, *Santa Maria de la Candela. (Valls)*. Sant Climent de Llobregat: Arxiu Marià. 265 p.
GALA, Joan, 1981*b*, «Llibres», *Som*, núm. 14, p. 48.
GISC-ESBARTS, 1981*b*, «De la Moixiganga i altres danses de Valls», *Som*, núm. 10, p. 26.
PONT, Josep, 1928, «El Ball de l'Àliga». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. II, p. 119.
VALLS, 1981*a*, «Valls: Hem arribat a les Decennals». *Som*, núm. 10, p. 6.

Alt Empordà

DELCLÒS SUÑER, Sebastià, 1981-1982, «La festa dels peixos». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 183-184.
GUILLAMET I TUÈBOLS, Joan, 1969, «Cabanes i la seva tradició de Sant Isidre». *Tele/Estel*, 16-V-69.
HORA NOVA. *Periòdic independent de l'Empordà*. Figueres: Editora Empordanesa, 1977- Setmanal.
NOGUER I DE ROCAFIGUERA, Felicià, 1842, *Novena á honra y gloria de Maria Santissima del Mont...* Gerona: Agustí Figaró, imp. 48 p.
ROQUÉ, Robert, 1980*a*, «Aplec a Cinclaus». *Som*, núm. 1, p. 39.

Alt Penedès

ANGUELA, Antoni, 1981*b*, «Gelida: 6a. Trobada de Bastoners de Catalunya». *Som*, núm. 13, p. 35.
ARGENTÉ Joan, 1981-1982, «Resum del pregó de la festa major de Vilafranca del Penedès». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, 1981-1982, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 171.
BALL, 1982, «Ball de Diables de Sant Quintí de Mediona». *Som*, núm. 24, p. 24.
BORIS, Francina, 1982, «Gelida recupera "La Gallarda"». *Som*, núm. 24, p. 35.
COMISSIÓ ORGANITZADORA, 1981-1982, «Sant Isidre, festa major petita de Masquefa». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 189-190.
MIRALLES, Eloi, 1980, «Festa Major de Vilafranca del Penedès. La més típica de Catalunya». *Som*, núm. 4/5, p. 22-24.
PINEDO, Antoni; CUYÀS, Joan, 1981-1982, «Els falcons de Vilafranca del Penedès, un fet popular». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 159.
PUIGCORBÉ TICÓ, Ramón, 1977, «Crónica abreviada de las fiestas populares y de las costumbres tradicionales de Sant Pere de Riudebitlles». *Diario de Barcelona*, 13-V-77, p. 38.
ROMA, Josefina. Vegeu: SOGAS CUSCÓ, Olga, 1985-1986.
SOGAS CUSCÓ, Olga, 1985-1986, *La festa major de Vilafranca del Penedès*. Treball de curs (1985-86) de l'assignatura Etnologia de la Península Ibèrica, del departament d'Antropologia Cultural de la Universitat de Barcelona. Professora: Josefina Roma. 13 p. Inèdit.
TO *Tothom*. Vilafranca del Penedès: Edicions de l'Alt Penedès, 1969- Setmanal.

VOZ DEL PENEDÈS, LA. *Semanario de información de Vilafranca y su comarca*. Vilafranca del Penedès: Josep Ballester, 1977- Setmanal.

Alt Urgell

BARTOMEUS, Antoni, 1905, «Sant Joan de l'Herm». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XV, p. 129-148, 161-182.

BLASCO I GINER, Artur, 1981-1982, «El Pirineu català: un dels reductes de supervivència a Europa de l'acordió diatònic». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 75-76.

CAÑADA, Pere, 1975, *Cornellana*. Cornellana: Amics de Cornellana. 40 p., 1 mapa.

CD CALENDARI, 1987*a*, *Calendari de l'Alt Urgell. 1987. Les estacions*. La Seu d'Urgell: Col·lectiu El Passeig. 4 p. il.

ESPAR I TRESSENS, Josep i Francesc, 1977, *Coses d'Organyà d'ahir i avui*. Organyà: Imp. R. Durán. 211 p.

ROCA CUSÍ, Joan, 1887, «Tuixent (provincia de Lleyda)». Dins MISCELÁNEA, 1887, p. 134-137.

Anoia

AIONA. *El periòdic de la comarca*. Igualada: Antoni Castells, 1982. Setmanal.

BASAS I TEIXIDÓ, Lluís, 1983, «El Solemne Ofici i els Tres Tombs, fets entranyables en la idiosincràcia igualadina». *Igualada*, núm. 2.914, 12-I-83, p. 5.

CARNER I BORRÀS, Antoni, 1980, *Història de la prostitució, la bruixeria i els mals costums a Igualada (De l'any 1350 al 1959)*. Igualada: Luis Marimon, Imp. 112 p.

CASTELLÁ Y RAICH, Gabriel, 1905, «Igualada. Comparses o Balls Populars». *Revista Musical Catalana*, v. II, núm. 20, p. 155-157; núm. 21, p. 171-173; núm. 22, p. 191-193.

ELIAS I FARRÉ, Josep, 1987, «Calendari de festes i tradicions d'una terra». *Arrel*, núm. 18, p. 96-104.

IG *Igualada. Periòdic de l'Anoia*. Igualada: Gràfiques Anoia, 1942- Bisetmanal.

IGUALADA, 1984, *Igualada, patrimoni cultural*. Igualada: Ajuntament. 1 carpeta amb 10 fullets.

—1985, *Igualada, patrimoni cultural*. Sèrie 2a. Igualada: Ajuntament. 1 carpeta amb 10 fullets.

—1986, *Igualada, patrimoni cultural*. Sèrie 3a. Igualada: Ajuntament. 1 carpeta amb 10 fullets.

MARTÍ FIGUERAS, Juan, 1969, *Guía turística de Igualada y su comarca*. Igualada: Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada. 234 p., làm.

MERCADER, Joan, 1953, *La ciutat d'Igualada*. Barcelona: Barcino. 155 p. (Enciclopèdia Catalunya, 24).

RIBA I GABARRÓ, Josep, 1972, *La Pobla de Claramunt. Evolució econòmico-social d'un municipi de la comarca d'Igualada*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana. 355 p., 6 làms.

VALLS I TORNÉ, Marcel·lí J., 1980, «Igualada, plaça castellera. El ressò de la Moixiganga». *Som*, núm. 4/5, p. 44-45.

VENTURA, Josep, 1980, «Esbarts i danses. La Cèrvola. Sant Martí de Tous». *Som*, núm. 1, p. 26-27.

—1981, «Ball de Faixes». *Som*, núm. 19, p. 29.

VI *Vida... Revista de la família igualadina*. Igualada: Federació de Cristians de Catalunya, 1946- Setmanal.

VO *La Veu de l'Anoia*. Igualada: Publicacions Anoia, 1982- Setmanal.

VT VICTORI AGUILERA, Francesc, 1965, *Calendari folklòric d'Igualada i la seva comarca*. Igualada: Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada. 352 p.

Bages

AM AMADES, Joan, 1959*a*, *Llegendes i tradicions de Montserrat*. Il·lustracions d'E.-C. Ricart. Barcelona: Selecta. 255 p. (Biblioteca Selecta, 268).

ARDERIU, Salvador. Vegeu: SORRIBAS, Joan, 1983.

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE SANT VICENÇ DE FALS, 1981-1982, «Fals i les seves tradicions». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 203-204.

BALART, Ferran, 1976, «VII Renovació de la Flama de la Llengua Catalana. Els excursionistes a Montserrat». *Serra d'Or*, núm. 199, p. 39-40.

CASTELL I MIRÓ, Eduard. Vegeu: GAUDE I PARDILLOS, Frederic, 1981-1982.

FÀBREGAS, Josep. Vegeu: SORRIBAS, Joan, 1983.

GASOL, Josep M., 1970, *La Història de Manresa explicada als infants*. Manresa: Banc Mercantil de Manresa. 112 p., fotos.

GAUDE I PARDILLOS, Frederic; CASTELL I MIRÓ, Eduard, 1981-1982, «El departament d'esbarts de l'Obra del Ballet Popular com a aglotinador dels esbarts de Catalunya». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 40-41.

GZ *Gazeta de Manresa. El periódico de la ciudad*. Manresa: Gráficas y Publicaciones Minorisa, 1976- Diari.

MS *Manresa*. Manresa: Red Catalana de Prensa, 1942-1976. Quadrisetmanal.

MT *Montserrat. Butlletí del Santuari. Òrgan de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat - Associació de Pelegrins*. Montserrat: Abadia de Montserrat, 1927- Bimestral. Suspesa de 1936 a 1982.

PERAMIQUEL, Josep, 1982, «Súria: 97 anys de Vot de poble». *Regió 7*, núm. 422, 16-I-82, p. 18.

RICART, E.-C. Vegeu: AM AMADES, Joan, 1959*a*.

SALVAT, Joan, 1980*b*, «Manresa: La "Llum" que trajo agua y acabó con las excomuniones». *El Correo Catalán*, 24-II-80, p. 17.

SANJUÁN GÓMEZ, Júlia, 1983, «El Corre de Bou». *Regió 7*, núm. 673, 4-VI-83, p. 21.

SARRÈT Y ARBÓS, Joaquim, 1901, *Ethologia de Manrèsa. Datos históricos sobre costums manresanes*... Manrèsa: Imp. de Sant Josèp. 221 p.

—1921-1925, *Monumenta historica civitatis Minorisae*. Manresa: Imp. de Sant Josep. 5 v.

SOLER I MAS, F., 1981*b*, «La Llum de Manresa». *Som*, núm. 11, p. 39.

SORRIBAS, Joan; FÀBREGAS, Josep; ARDERIU, Salvador, 1983, «Origen de les Enramades de Sallent». *Regió 7*, núm. 673, 4-VI-83, p. 18.

TORREGUITART, A., 1982, «Callús. La lloca i la ballesta». *Regió 7*, núm. 457, 8-IV-82, p. 22.

Baixa Cerdanya

CD CALENDARI, 1983*a*, *Calendari cerdà. Puigcerdà: Institut d'Estudis Ceretans*. 1 cartell.

—1987*b*, *Calendari cerdà*. Puigcerdà: Institut d'Estudis Ceretans. 1 cartell.

RU *Rufaca. Publicació d'Amics de Cerdanya*. Puigcerdà: Associació Cultural Amics de la Cerdanya, 1977- Mensual.

Baixa Ribagorça

ARCO Y GARAY, Ricardo del, 1943, *Notas de folklore altoaragonés*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Instituto "Antonio Nebrija". 541 p., 22 làm. (Biblioteca de Tradiciones Populares, 1).

Baix Camp

ACADEMIA BIBLIOGRÁFICO-MARIANA, 1887, *Certamen público celebrado con motivo del concurso de premios abierto por la... para solemnizar el aniversario XXVI de su instalación; en la tarde del 16 de octubre de 1887. Segunda parte*. Lérida: Tip. Mariana. 94 p.

ANGLÈS I SORONELLAS, Fina; MIQUEL I VENTÓS, Joan, 1985, *Guia de l'Aleixar (Baix Camp)*. 2a ed. Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Diputació Provincial de Tarragona. 101 p. il. (Els llibres de la medusa, 22).

ANGUERA, Pere. Vegeu: RIUS, Josep, 1979.

BERTRÁN BORRÁS, Juan, 1954, *Nuestra Señora de Misericordia y su Santuario de Reus. (Resumen histórico)*. Reus: Asociación de Estudios Reusenses. 63 p., làm. (Publicación núm. 9).

BOFARULL, Antoni de, 1880, *Costums que's perden y recorts que fugen. (Reus de 1820 á 1840)*... Barcelona: La Renaixença. 226 p. [3a ed. Reus: Secció de Lletres del Centre de Lectura, 1982. Amb una presentació de Fina Mardéu].

—1884, «Balls populars representats». *La Veu del Montserrat*, v. VII, núm. 32, p. 455-456.

BOFARULL Y BROCÁ, Andrés de, 1867, *Anales históricos de Reus, desde su fundación hasta nuestros días*. 2a ed. corregida y considerablemente aumentada. Reus: Imp. de la V. é hijo de Sabater. 652 p.

BUSQUETS MOLAS, Esteve, 1966-1967, *Calaixera de romanços reusencs*. Reus: Asociación de Estudios Reusenses. 2 v. il.

—1979, «El "Ball de la Mare de Déu", de Reus». *El Correo Catalán*, 12-VIII-79, p. 11.

FERNÁNDEZ I NÚÑEZ, Mercè, 1985-1986, *Festes de la Misericòrdia*. Treball de curs (1985-86) per a l'assignatura Etnologia de la Península Ibèrica, del departament d'Antropologia Cultural de la Universitat de Barcelona. Professora: Josefina Roma. 127 p. il. Inèdit.

FORT I COGUL, Eufemià, 1975, *Notícia de Siurana de Prades*. Santes Creus: Fundació d'Història i Art Roger de Belfort. 145 p., 6 làm.

FULLS DE TREBALL DE CARRUTXA. Reus: Carrutxa, 1980- Trimestral.

JOVÉ I HORTONEDA, Ferran, 1981-1982, «Les festes del meu poble». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 185-186.

MALERAS, Àngela, 1928, «El Sant Crist de la Sang, a Reus». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. I, p. 61.

MARISTANY I TIÓ, Carles, 1981, *Guia de Botarell (Baix Camp)*. Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Diputació Provincial de Tarragona. 84 p. il. (Els llibres de la medusa, 7).

ME *Mestral. Setmanari d'informació de les comarques meridionals de Catalunya*. Reus: Premsa Intercomarcal, 1978-1979. Setmanal.

MIQUEL I VENTÓS, Joan. Vegeu: ANGLÈS I SORONELLAS, Fina, 1985.

PAGAROLAS I SABATÈ, Laureà, 1982, *Guia de Vinyols i els Arcs (Baix Camp)*. Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, Diputació Provincial de Tarragona. 73 p. il. (Els llibres de la medusa, 8).

PALOMAR I ABADIA, Salvador, 1981, *El ball de diables de Reus*. Reus: Carrutxa. 26 p. (Fulls monogràfics, 1).

—1981-1982, «Recuperació dels balls parlats i danses populars de Reus». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 26.

—1983*a*, *Batalles i baralles al Carnaval de Reus*. Reus: Carrutxa. 49 f. sense numerar.

—1983*b*, «El ball de valencians a les muntanyes de Prades». *Fulls de treball de Carrutxa*, núm. 15-16, pàgs. 3-13.

PASTOR RODRÍGUEZ, Julián de, «Historia del Santuario de Nuestra Señora de Misericordia de Reus». Dins de: ACADEMIA BIBLIOGRÁFICO-MARIANA, 1887.

RE *Reus. Setmanari de la ciutat*. Reus: Reddis, 1952- Setmanal.

REPRESENTACIÓ, 1980, *Representació de l'Assumpció de Madona Santa Maria*. [La Selva del Camp]: s.n. [28] p.

—1983, *Representació de l'Assumpció de Madona Santa Maria*. La Selva del Camp: Patronat de la Representació. 69 p.

RIUS, Josep, 1979, *Ball de la Mare de Déu*. A cura de Pere Anguera. Reus: Centre de Lectura. 45 p.

ROMA, Josefina. Vegeu: FERNÁNDEZ I NÚÑEZ, Mercè, 1985-1986.

SANTASUSAGNA, Joaquim, 1949, *Reus i els reusencs en el Renaixement de Catalunya fins al 1900*. 2a ed. Reus: Gràfiques Martorell. 426 p.

Baix Cinca

VC *La Voz del Bajo Cinca*. Fraga.

Baix Ebre

MIRAVALL, Ramon, 1987, «La jota tortosina, la rondalla i "lo Canalero"». *Serra d'Or*, núm. 328, p. 35-36.

MOREIRA, Joan, 1934, *Del folklore Tortosí. Costums, ballets, pregàries, parèmies, jocs i cançons del camp i de la ciutat de Tortosa*. Tortosa: Imp. Querol. 744 p., làm.

VB *La Veu del Baix Ebre*. Tortosa: Patronat Local de Premsa, 1958- Setmanal.

Baix Empordà

ÀNCORA. SEMANARIO DE LA COSTA BRAVA. Sant Feliu de Guíxols: Margarita Wirsing, 1947- Setmanal.

BLASI I VALLESPINOSA, Francesc, 1928, «Representacions escèniques de Setmana Santa». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. II, p. 94-100.

FERRER, Baldiri, 1971, *El Baix Empordà*. Premi Catalònia, 1970. Barcelona: Selecta. 254 p., làm. (Biblioteca Selecta, 442).

FONT, Joan, 1981-1982, «Les representacions populars d'interès general, històric i tradicional». Dins CONGRÈS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 57.

GRUP DE FESTES DE PRIMAVERA, «Les carrosses i el carrossaire, un art propi de les festes de primavera de Palafrugell». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 82.

LLOBERAS, Pere, 1970, *La Bisbal. El poble, els senyors, els menestrals*. Barcelona: Selecta. 254 p. (Biblioteca Selecta, 434).

MARTÍNEZ I ESCUDER, Enric, 1981, «Danses de la Mort de la Processó de Verges». *Som*, núm. 12, p. 31.

PEÑARROJA, Jordi, 1982*a*, «Arrossada a Jafre de Ter». *Som*, núm. 24, p. 28-30.

ROQUÉ, Robert, 1980*b*, «Castell d'Aro. El pessebre vivent més antic de Catalunya». *Som*, núm. 9, p. 18.

SERRA Y PAGÈS, R., 1926, «La processó del Dijous Sant a Verges». *Butlletí Excursionista de Catalunya*, v. XXXVI, p. 201-214.

Baix Llobregat

DE *Delta Llobregat*. El Prat de Llobregat: Societat de Comptes de Participació, 1977- Mensual.

FA FÀBREGAS, Xavier, 1974, «El pessebre vivent de Corbera de Llobregat». *Serra d'Or*, núm. 173, p. 57-61.

FIRES, 1985a, *Fires i mercats a l'àmbit metropolità*. 3a ed. Barcelona: Corporació Metropolitana de Barcelona. 1 despleg.

FONT DEL BE, LA. Sant Joan Despí: Grup de redactors, 1979- Mensual.

GELABERT I FIET, Eduard, 1973, *Cornellà de Llobregat. Història, arqueologia, folklore*. Barcelona: l'autor. 316 p. il.

LLAÇ D'UNIÓ. *Revista independent d'informació i opinió*. Molins de Rei: Parròquia de Sant Miquel, 1957- Irregular.

NS *El nus. Butlletí de l'Associació de Veïns L'Amistat*. Cervelló: l'Associació, 1978- Mensual.

PARENT I FITÉ, Jaume, «La Passió d'Olesa de Montserrat, tradició popular teatral». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 65.

PL *Periódico del Llobregat*. L'Hospitalet de Llobregat: Edicions Baix Llobregat; Barcelona: Ediciones Primera Plana, 1983- Diari.

PUERTO, Jordi, 1980a, «La "Cuca Fera" de Begues». *Som*, núm. 6, p. 20.

ROMEU, Josep. Vegeu: SABANÉS DE BALAGUÉ, A., 1957.

SABANÉS DE BALAGUÉ, A., 1957, *La Passió d'Esparreguera*. Presentació per Pau Termes; introducció per Josep Romeu. Barcelona: Barcino. 174 p., XXXII làm. (Biblioteca Folklòrica Barcino, 14). [Reedició facsímil, 1980].

TERMES, Pau. Vegeu: SABANÉS DE BALAGUÉ, A., 1957.

TORMO I RODRÍGUEZ, Remei, 1981-1982, *Dansa i ball dels diables*. Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 43.

WIRTH, Rafael, 1981, «La Passió d'Esparreguera. Cuatro siglos de teatro popular», *La Vanguardia*, núm. 35.714, 12-VI-81, p. 1-3.

Baix Penedès

BARGALLÓ I JANÉ, Josep M., 1983, «Els Pastorets musicals del Vendrell». *Som*, núm. 33, p. 25.

ENLLAÇ, 1984, *Camps internacionals de treball. Construcció del Centre permanent de cultura popular. Segona fase. Estiu 1984*. S.l.: Enllaç. 21 f. il. Edició fotocopiada.

GRUPS, 1985, *Grups de cultura popular del Vendrell*. El Vendrell: Patronat Municipal de Serveis Culturals. 20 p. il.

JANÉ, Jordi, 1982*a*, «El ball de diables de l'Arboç». *Tres de vuit*, núm. 18, 20-VIII-82, p. 15.

—1982*b*, «Els gegants de l'Arboç, més de 150 anys presidint la festa». *Tres de vuit*, núm. 14, 23-VII-82, p. 23.

MIRÓ, Emili, 1961, *Història dels castellers els "Nens del Vendrell" (1926-1957). Assaig*. Barcelona: Rafael Dalmau. 94 p., 5 làm.

PASTORETS, 1981-1982, «Els pastorets musicals del Vendrell». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 64.

TEIXIDÓ, Manuel M., 1982, «Una fira de tardor». *Tres de vuit*, núm. 25, 8-X-82, p. 17.

Barcelonès

AC *Actes a la ciutat*. Barcelona: Ajuntament, 1981-1987. Quinzenal.

AINAUD DE LASARTE, Josep M., 1976, «La Diada del llibre ha fet cinquanta anys». *Serra d'Or*, núm. 199, p. 37-38.

ALMERICH, Luis, 1944, *Tradiciones, fiestas y costumbres populares de Barcelona*. Barcelona: Millá. 93 p., làm.

AM AMADES, Joan, 1929-1930, «Costums populars de Barcelona». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XXXIX, p. 404-415; v. XL, p. 416-425.

—1933, *El ball d'en Serrallonga a Gràcia*. Barcelona: Club Excursionista de Gràcia. 19 p. il.

AMISTAT. Badalona: Museu Municipal, 1978- Mensual.

ANGLADA, Lola. Vegeu: CURET, Francesc, 1983.

ANTOLOGIA, 1950, *Antologia lírica de Gràcia*. Linòleums executats i acolorits per Josep Barrillón, recull antològic i notes per Pere Queraltó i Tolosa, motiu liminar per Josep M. de Sucre. Barcelona: Torrell de Reus, 265 p. il. (Grans antologies líriques, 3).

AT AVANÇAMENT, 1985, *Avançament del programa de les manifestacions ciutadanes que tindran lloc a Barcelona durant l'any 1985*. Barcelona: Ajuntament, Relacions Ciutadanes.

—1986, *Avançament del programa de les manifestacions ciutadanes que tindran lloc a Barcelona durant l'any 1986*. Barcelona: Ajuntament, Relacions Ciutadanes.

BADALL DE GRÀCIA. *Revista d'informació general de la vila de Gràcia*. Barcelona: Litocolor, 1979-1980. Quinzenal.

BARRILLÓN, Josep. Vegeu: ANTOLOGIA, 1950.

BRUNET, Manuel, 1946, *Cada dia és festa*. Barcelona: Àncora. 177 p. (El dofí).

CABALLÉ Y CLOS, Tomás, [1946?], *Costumbres y usos de Barcelona. Narraciones populares*. Barcelona: Seguí, s.d. 450 p. il., 55 làm.

—1944, *Evocaciones barcelonesas. Barcelona de antaño. Memorias de un viejo reportero barcelonés*. Barcelona: Aries. 230 p.

CAPMANY, Aurelio, 1932, «Calendario popular de Barcelona», *Dietario de los Almacenes Jorba*.

CARNAVAL, 1983, *Carnaval. (Guió dels actes de la festa)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Cultura. 17 f. (Edició policopiada).

CASAS, Joan; CODINA Pilar; PORTÉ-JOANIQUET, Juliana, 1979, *Carnestoltes. Curs 79-80*. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de l'Hospitalet, Ponència d'Ensenyament. 11 f. il.

CATALÀ I ROCA, Pere, 1972, *Llum de festa a Barcelona*. Barcelona: Caixa d'Estalvis Sagrada Família. 120 p., fotos.

CESC. Vegeu: ESPINÀS, Josep M., 1965.

CODINA, Pilar. Vegeu: CASAS, Joan, 1979.

CORTADA Y SALA, Juan; MANJARRÉS Y DE BOFARULL, José de, 1945, *El libro verde de Barcelona. Analejo de costumbres populares, fiestas religiosas y profanas, usos familiares, efemérides de los sucesos mas notables acaecidos en Barcelona...* Prólogo de Gastón A. Mantua. Barcelona: Hijo de Domingo Casanovas. 323 p. [Edició prèvia, Barcelona: Imp. Gorchs, 1848. Ed. facsímil d'aquesta, Barcelona: José J. de Olañeta, 1980].

CT *Corts. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Ajuntament, Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

CURET, Francesc, 1983, *Visions barcelonines*. Ilustracions de Lola Anglada. Barcelona: Alta Fulla, 1981. V. 4: *Costums, festes i solemnitats*. [Edició prèvia, Barcelona: Dalmau i Jover, 1957.]

CV *Ciutat Vella. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Ajuntament, Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981-1984. Mensual.

DTE. *Districte*. Barcelona: Ajuntament, 1981-1984. Mensual.

DURAN I SANPERE, A. Vegeu: LLIBRE, 1930.

ESPINÀS, Josep M., 1965, *Això també és Barcelona*. Fotos per Maspons-Ubiña; dibuixos per Cesc. Barcelona: Lumen. 144 p. il.

EX *Eixample. Full informatiu del Consell Municipal del Districte VI*. Barcelona: Ajuntament, Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1982-1984. Mensual.

FA FÀBREGAS, Xavier, 1983a, «Historia de veinte siglos. Carnaval: una mueca a todo el universo». *La Vanguardia domingo*. 13-II-83, p. 8-12.

FABRE, Jaume; HUERTAS, Josep M., 1976-1977, *Tots els barris de Barcelona*. Barcelona: Edicions 62. 7 v.

FABRE, Jaume, 1981, *El carnaval de Barcelona*. Assessorament i selecció de material gràfic per Jordi Pablo. 2a ed. Barcelona: Ajuntament, Serveis de Cultura, 48 p. il. (Quaderns de divulgació cultural. Sèrie Festes i Tradicions).

FONT, Alexandre, 1914, *Barcelona típica*. Barcelona: Biblioteca Joventut. 236 p.

GARRUT ROMÁ, J.M., 1952, *Itinerarios de piedad en Barcelona*. Presentación del Dr. M. Trens. Barcelona: Aymá. 222 p., làm.

GISC-ESBARTS, 1981a, «Carnestoltes i el Ball de la Patacada». *Som*, núm. 11, p. 34.

GR *Gràcia. La revista del Distrito VIII*. Barcelona: Ajuntament, 1965-1976. Mensual.

GRAMA. Santa Coloma de Gramenet: Grama Edicions, 1969-1982. Setmanal.

GRIÑÓ I GARRIGA, David, 1981, *La Fira de Sant Ponç, una tradició bimilenària*. Barcelona: Pia Unió de Sant Ponç i Cercle d'Estudis Documentació i Arxiu Històric del Raval. 17 p.

GRUP D'ESTUDIS FOLKLÒRICS DE BADALONA, 1981-1982, «Dansa catalana: situació i perspectives. El ball de bastons de Canyet». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 25.

HG *Horta-Guinardó. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Ajuntament, Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

HISTÒRIA, 1982, *Història de les colles de Sant Medir*. Redacció de Ricard Talens. Barcelona: Ajuntament, Federació de Colles de Sant Medir. 154 p. il.

HUERTAS, Josep M. Vegeu: Fabre, Jaume, 1976-1977.

IGLESIAS DEL MARQUET, J., 1980, «Recuerdo de una tradición secular. El Corpus barcelonés». *Diario de Barcelona*, 5-VI-80, p. 16-17.

JUSTE MOMPEL, Carme, 1985-1986, *La festa major de Gràcia*. Treball de curs (1985-86) de l'assignatura Etnologia de la Península Ibèrica, del departament d'Antropologia Cultural de la Universitat de Barcelona. Professora: Josefina Roma. 33 p. il. Inèdit.

LLATES, R., 1944, *Las fiestas populares barcelonesas*. Barcelona: Llibreria Dalmau. 138 p., làm. (Barcelona y su historia).

LLIBRE, 1930, *Llibre de les Solemnitats de Barcelona*. Edició completa del manuscrit de l'Arxiu Històric de la Ciutat per A. Dalmau i Sanpere i Josep Sanabre. Barcelona: Institució Patxot. 462 p.

LLISTAT, s.d., *Llistat de festes majors als barris de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, Serveis de Cultura. 3 p. fotocopiades.

MANJARRÉS Y BOFARULL, José. Vegeu: CORTADA Y SALA, Juan, 1945.

MANTUA, Gastón A. Vegeu: CORTADA Y SALA, Juan, 1945.

MASPONS J. Vegeu: ESPINÀS, Josep M., 1965.

MASRIERA, Arturo, 1924, *Los buenos barceloneses. Hombres, costumbres y anécdotas de la Barcelona ochocentista (1850-1870)*. Barcelona: Políglota. 363 p. il.

NB *Nou Barris. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Ajuntament, Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

PB PABLO, Jordi, 1980, *Calendari de festes i tradicions (a Barcelona i les seves rodalies)*. Barcelona: Serveis de Cultura de l'Ajuntament. 60 p. il. (Quaderns de divulgació cultural. Sèrie Festes i Tradicions).

—1984, *La festa de la Mercè*. Barcelona: Serveis de Cultura de l'Ajuntament. 46 p. il. (Quaderns de divulgació cultural. Sèrie Festes i Tradicions).

—1987, *Barcelona. L'any festiu. Guia de festes de Barcelona i rodalies*. Barcelona: Plaza & Janés, Ajuntament. 143 p. il. (Guies ilustrades de Barcelona, 3).

—Vegeu: FABRE, Jaume, 1983.

PONS, Amadeu, 1981*a*, «La benedicció del terme de Barcelona». *Som*, núm. 13, p. 25.

PORTÉ-JOANIQUET, Juliana. Vegeu: CASAS, Joan, 1979.

QUERALTÓ I TOLOSA, Pere. Vegeu: ANTOLOGIA, 1950.

RN *Revista de Badalona. Periòdic independent i bisetmanal d'informació*. Badalona: Edicions Badalonines, 1941- *Bisetmanal*.

ROIG, Montserrat, 1972, «Recull de notes una mica desbaratades sobre el carnaval a Barcelona i a Vilanova i la Geltrú, sobre la seva moralitat o immoralitat, i sobre la fugacitat de les coses de la vida...». *Serra d'Or*, núm. 150, p. 21-24.

ROMA, Josefina, 1981, *El carnaval a Barcelona*. (Catàleg fotocopiat de l'Exposició "El Carnaval a Barcelona"). S.p.i. 24 p.

—Vegeu: JUSTE MOMPEL, Carme, 1985-1986.

ROURE, Conrado, 1925-1926, *Recuerdos de mi larga vida. Costumbres, anécdotas, acontecimientos y sucesos acaecidos en la ciudad de Barcelona, desde el 1850 hasta el 1900*. Barcelona: Imp. Garrofé. 2 v. (Biblioteca de "El Diluvio").

SA *Sant Andreu. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

SANABRE, Josep. Vegeu: LLIBRE, 1930.

SESÉ I ROVIRA, Jaume, 1981-1982, «Gràcia i l'Estel de Natzaret». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I p. 136-137.

SM *Sants-Montjuïc. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

SS *Sarrià-Sant Gervasi. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

ST *Sant Martí. Full informatiu del Consell Municipal del Districte*. Barcelona: Àrea de Descentralització i Participació Ciutadanes, 1981- Mensual.

SUCRE, Josep M. de. Vegeu: ANTOLOGIA, 1950.

TALENS, Ricard. Vegeu: HISTÒRIA, 1982.

TRENS, M. Vegeu: GARRUT ROMÁ, J. M., 1952.

Berguedà

ARMENGOU I FELIU, Josep, 1971, *El Santuari de la Mare de Déu de Queralt*. Introducció geogràfica per Jordi Riu Puigdomènec. Excursions per Agustí Mariné. Granollers: Montblanc. 208 p. (Biblioteca Excursionista, 12).

—1973, *La Patum de Berga. Compilació de dades històriques, amb un suplement musical dels ballets de la Patum*. Ed. definitiva. Berga: Museu Municipal de Berga. 121 p., fotos i partitures.

BEÚNZA, Pepe, 1982, «Pastores, perros y ovejas...». *Integral*, núm. 36, p. 71-73.

BLASI I VALLESPINOSA, Francesc, 1929, «El Bergadà». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XXXIX, núm. 415, p. 417-428.

FARRÀS I FARRÀS, Jaume, 1979, *Histoire et sociologie d'una célébration populaire auprès d'une festivité religieuse. La Patum de Berga (Catalogne). XVII-XVIII siècles*. Paris: EHESS. 373 p. Tesi de doctorat inèdita.

—1986*a*, *Contribució a l'estudi de les festes dels barris de Berga. Segles XVII-XX*. 258 p. Treball inèdit.

—1986*b*, *La Patum de Berga*. Barcelona: Edicions de Nou Art Thor. 64 p. il. (Terra nostra, 3).

HUCH I CAMPRUBÍ, Jaume, 1982, «Quatre mots sobre la Patum: joia vivent dels berguedans». *Regió 7*, núm. 484, 12-VI-82, p. 20-23.

HUCH I GUIXER, Ramon, 1955, *Notes històriques de la ciutat de Berga*. Berga: s.n. 271 p.

MARINÉ, Agustí. Vegeu: ARMENGOU I FELIU, Josep, 1971.

MONTBORDÓ. *Butlletí del Patronat d'Amics de Serrateix*. Serrateix: el Patronat, 1978- .

PATUM, 1950, *La Patum, què és? Textos, cants adaptats a la música dels seus ballets i altres versos que ho expliquen*. Berga: Casa Huch. 72 p. il.

—1981*a*, «La Patum de Berga anomenada també La Bulla». *Som*, núm. 14, p. 32-33.

—1981*b*, *La Patum, què és? Miscel·lània de textos patumaires composta per un grup de berguedans*. 2a ed. ampliada. Berga: Huch. 126 p. il.

PUIG POU, Josep M., 1957, *Auca o Notes religioses i tradicionals del Reial Santuari de la Mare de Déu de Queralt enclavat en una de les muntanyes del nord de la ciutat de Berga (prov. de Barcelona)*. Berga: Imp. Huch. 29 p.

PUNTAS, Jordi, 1982*b*, «La Patum i els artistes». *Regió 7*, núm. 484, 12-VI-82, p. 24-25.

RIBERA RIBÓ, Bonaventura, 1926, *Monografia històric-descriptiva del Santuari de Madona de Corbera*. Barcelona: Foment de Pietat Catalana. 104 p. il. (Santuaris del Bergadà, 1).

RIU PUIGDOMÈNEC, Jordi. Vegeu: ARMENGOU I FELIU, Josep, 1971.

SANSALVADOR, Antoni, 1916, *La Patúm*. Bàrcelona: Antoni López. 172 p.

SANTAMARIA ROVIRA, Joan, 1928, *La Mare de Déu de Queralt. Resum històric i novena*. Barcelona: Foment de Pietat Catalana. 126 p.

SERRA VILARÓ, Joan, 1935, *El santuari de la Mare de Déu de Paller que es venera a la molt noble vila de Bagà*. Tarragona: Suc. de Torres Virgili. 55 p., 5 làm.

VILALTA, Jaume, 1982, «Els pastorets». *Som*, núm. 21, p. 23.

VILALTA I SURÓS, Salvador, 1984*b*, *Ahir i avui de Castellar de N'Hug*. Castellar de N'Hug: l'autor. 110 p., 15 làm.

VILARDAGA PUJOL, José M., 1929, *La ciutat de Berga y sus alrededores. Guía del turista*. Berga: Tip. Barcelona, de Barcelona. 78 p. il.

VL VILADÉS, Ramon, 1985, *Guia del Berguedà*. Berga: Àmbit de Recerques del Berguedà. 265 p. il., 1 mapa.

Conca de Barberà

AIRES DE LA CONCA. Montblanc: Imp. Requesens, 1925-1936. Quinzenal.

BALDRICH I LLORT, Joan, 1970, *Vells costums montblanquins*. Montblanc: Imp. Requesens. 45 p. il.

BERGADÀ I ESCRIVÀ, Àngel, 1978, *Vimbodí. Estudi històric, sociològic i religiós*. Vimbodí: Parròquia de Vimbodí. 294 p., 49 fotos.

CD CALENDARI, 1985, *Calendari*. Montblanc: Espitllera, revista d'informació montblanquina. 12 p.

CONEIXEU, 1978, *Coneixeu el Ball de Bastons de Montblanc*. Montblanc: Imp. Monmany. 8 p. il.

EP *Espitllera. Revista d'informació montblanquina*. Montblanc: Equip de redacció, 1982- Mensual.

ESPELT I ROSELLÓ, Jaume, «La Serra». Dins *75è aniversari de la Coronació canònica de la Mare de Déu de la Serra. Programa oficial de festes*. Montblanc: Ajuntament. P. 49-51.

FUGUET, Joan, 1980, «El carnestoltes de Barberà de la Conca». *Avui*, 16-II-80, p. 8; 17-II-80, p. 8.

GARRELL, Cosme, 1974, «La festa dels Reis». Dins RECULL, 1974, p. 89-91.

JÀVEGA, J. Vegeu: SERAFÍ, J., 1980.

MONTSERRAT, Pepita, 1974, «Peregrinació del centenari a l'ermita de la Stma. Trinitat». Dins RECULL, 1974, p. 68-70.

MORELL I JANSÀ, Antoni, 1975, *Història de Sarreal*. Sarreal: l'autor. 266 p. il.

NO *Notícia als socis del Casal*. L'Espluga de Francolí: Casal de l'Espluga.

PALAU I DULCET, Antoni, 1927, *La vespra de Sant Joan a Montblanc en 1927*. Montblanc: Cal Sala. 13 p.

RECULL, 1974, *Recull de l'Espluga. (Articles diversos sobre agricultura, història, arqueologia i folklore)*. L'Espluga de Francolí: Centre Excursionista Francolí, Parròquia. 99 p., fotos, 1 mapa.

ROCA I FONTANET, Carles, 1982, «Les festes de Nadal a Santa Coloma de Queralt». *Som*, núm. 32, p. 22.

SEGURA I VALLS, Joan, 1953, *Història de Santa Coloma de Queralt*. Santa Coloma de Queralt. 466 p.

SERAFÍ, J.; JÀVEGA, J., 1980, «El Ball de Bastons de Montblanc». *Som*, núm. 1, p. 33; núm. 2, p. 21-22; núm. 3, p. 22-24.

SERRA OLLÉ, Joan-Serafí, 1981, «El Ball de Bastons de Montblanc». *Som*, núm. 16, p. 40.

TORRES, Josep, 1974, «Història dels gegants de l'Espluga de Francolí. Ball de diables». Dins de RECULL, 1974, p. 92.

VILELLA, M. Carme, 1974, «Ball de bastons». Dins de RECULL, 1974, p. 92-93.

75è, 1981, *75è aniversari de la Coronació canònica de la Mare de Déu de la Serra. Programa oficial de festes*. Montblanc: Ajuntament. 56 p. il.

Garraf

AM AMADES, Joan, 1928, «"Les danses" de Vilanova». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. II, p. 100-103.
—Vegeu: FERRER I SOLER, Albert, 1964.
ANGUERA I LLAURADÓ, Antoni. Vegeu: FERRER I SOLER, Albert, 1964.
AVINYÓ ANDREU, Joan, 1973, *Història de Cubelles*. 3a ed. molt ampliada. Cubelles: Ajuntament. 141 p. il.
BELASCOLAIN, Ricard, 1987, *El carnaval... com a pretext*. Vilanova i la Geltrú: Ajuntament.
BENET, Josep. Vegeu: GARCIA, Xavier, 1972.
BOLETÍN DE LA BIBLIOTECA-MUSEO BALAGUER. Vilanova i la Geltrú: Centro de Estudios de la Biblioteca-Museo, 1884- Mensual.
CAPDET I BALCELLS, Josep, 1981-1982, «Ball de bastons de noies». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 32.
CAPDEVILA, Xavier, 1981, «Vilanova i la Geltrú: Els tres tombs: festa major d'hivern». *Som*, núm. 10, p. 30-31.
DIABLES, 1980, *Els diables, ara i avui, després de l'ahir: espurnes i trons a Vilanova. Estrena dels nous vestits*. Vilanova i la Geltrú: Agrupació Balls Populars. 32 p. il.
EQUIP GRALLA, 1977, «Aproximació als nostres entremesos i balls populars». *Setmanari de Vilanova i la Geltrú*, 3-VIII-77.
ES *El eco de Sitges*. Sitges: Josep Manuel Soler i Soler, 1886- Setmanal.
FERRER I SOLER, Albert; ANGUERA I LLAURADÓ, Antoni, 1964, *Llibre dels gegants i demés entremesos populars de Vilanova i la Geltrú*. Pròleg de Joan Amades. Vilanova i la Geltrú: Joan Rius i Vila. XVIII, 167 p., 15 làm.
GARCIA, Xavier, 1972, *Vilanova i la Geltrú i el seu gran Carnaval*. Pròleg de Josep Benet. Barcelona: Pòrtic. 463 p. (Pòrtic 71, núm. 5).
MAYMÓ I PUIG, Ernest, 1980*b*, «Sitges». *Som*, núm. 3, p. 36-37.
MESTRE I ESCOFET, Jordi, 1981-1982, «Ball de bastons: un ball patrimoni de tots». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 32.
RAVENTÓS, Xavier; SERRA, F. Xavier, 1981-1982, «Passat, present i futur dels diables de Vilanova». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 36.
ROIG, Montserrat, 1972, «Recull de notes una mica desbaratades sobre el carnaval a Barcelona i a Vilanova i la Geltrú, sobre la seva moralitat o immoralitat, i sobre la fugacitat de les coses de la vida...». *Serra d'Or*, núm. 150, p. 21-24.
SALVAT, Joan, 1980*c*, «Sant Pere de Ribes: La Fiesta Mayor del frío». *El Correo Catalán*, 3-II-80, p. 15.
SERRA, F. Xavier. Vegeu: RAVENTÓS, Xavier, 1981-1982.
SETMANARI DE VILANOVA I LA GELTRÚ. Vilanova i la Geltrú: Miquel Adrià i Salas. Setmanal.
TUBAU I MATEU, Àlvar, 1982, «Cal recuperar els antics balls populars vilanovins». *Diari de Vilanova*, núm. 38, p. 8.

Garrigues

FONOLL. Juneda: Grup de Joves, 1979- Bimestral.
TA *Terrall*. Les Borges Blanques: Associació de Pares de Família, 1981- Bimestral.

Garrotxa

ALCALDE, Gabriel. Vegeu: MOSTRARI, 1985.
ANAYA, Mariàngels, 1984, «Les cavalcades de Reis a Olot». *La comarca d'Olot*, núm. 294, 20-XII-84, p. 15-17.
ANNALS. Olot: Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca, 1977- Anual.
BASALT. *La revista de Castellfollit*. Castellfollit de la Roca: Grup de Joves, 1982- Irregular.
BIBLIOGRAFIA, 1986, «Bibliografia de la Garrotxa 1981-1985», *Vitrina*, núm. 1., p. 61-77.
CASADEMONT, Miquel, 1980, «La mulassa, com a protagonista», *Gra de Fajol*, núm. 1, p. 42-43.
—1982, «La mulassa, com a protagonista». *Som*, núm. 27/28, p. 39-40.
—Vegeu: PLANAGUMÀ, Teresa, 1983.
CAVALLETS, 1982, «Els "cavallets" de Sant Feliu de Pallerols». *Som*, núm. 26, p. 34.
CD CALENDARI, 1981*a*, *Calendari Gra de Fajol*. Olot: Gra de Fajol.
CO *La comarca d'Olot*. Olot: El Bassegoda, 1979- Setmanal.
DANÉS I TORRAS, Joaquim, 1950, *La "plaça de braus" d'Olot*. Olot: Imp. Aubert. (Biblioteca olotina, 23).
GA *Garrotxa, La. Semanario de Olot*. Olot: FET y de las JONS, 1969-1979. Setmanal.

GARGANTA I FÀBREGA, Miquel de, 1979, *Reminiscències olotines. Pregó de les Festes del Tura 1979*. Olot: Imp. Aubert. 14 p.

GELABERT, Joseph, 1908, *Guía ilustrada d'Olot y ses valls. (La petita Suissa catalana)*. Barcelona: Octavi Viader. 194 p. il, 2 làm., 2 fulls pleg.

GELIS I BERGA, Josep, 1980, «El Ball de les Gitanes de les Preses». *Som*, núm. 8, p. 35.

GOMIS, Cels, 1915, «Un Dijous Sant a Sant Esteve de Bas». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XXV, p. 74-83.

GRABOLOSA, Ramon, 1975, *Les valls d'Olot, la Plana d'En Bas i terres de Bianya*. Finalista del Premi Catalònia, 1972. Granollers: Montblanc-Martín. 301 p., làm. (Monografies locals, 12).

GRA DE FAJOL. Olot: Gra de Fajol, 1980- Irregular.

JORDÀ I GÜELL, Ricard, 1984, «Apunts sobre la història de les Fires de Sant Lluc». *La comarca d'Olot*, núm. 285, 17-X-84, p. 26-27.

JUANOLA BENET, Miguel, 1950, *Historia y tradición del santuario de Ntra. Sra. dels Arcs*. Pròleg de Miguel Llosas. Santa Pau: Edit. S. Rosas Bayer, de Barcelona. 97 p., làm.

LLOSAS, Miguel. Vegeu: JUANOLA BENET, Miguel, 1950.

MOSTRARI, 1985, *Mostrari fantàstic. Gegants, caps grossos i bestiari de la Garrotxa*. Textos de Gabriel Alcalde i altres. Olot: Edicions Municipals. 77 p. il. (Indiana, 28).

MURLÀ I GIRALT, Josep, 1982, «Dels gegants... al cap de Lligamosques». *Som*, núm. 32, p. 23.

—1984, *Gegants i altres entremesos de la Garrotxa*. Olot: Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca. 179 p. il.

NINOTS, 1981, «Ninots per carrers i places d'Olot». *Som*, núm. 16, p. 28-32.

OL *L'Olotí. Setmanari d'informació general i opinió de la Garrotxa*. Olot: Premsa Olotina, 1979- Setmanal.

OM *Olot Misión*. Olot: Acció Catòlica, 1955-1979. Setmanal.

PI I TRAMUNT, Daniel, 1981, *Santuaris muntanyencs de la Garrotxa*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 138 p., 6 f. (Cavall Bernat, 8).

PLANAGUMÀ I NOGUÉ, Teresa, 1980, «Alguns comentaris entorn al ball del Xai Be d'Olot», *Annals*, 1980, p. 239-245.

—; CASADEMONT, Miquel, 1983, *Un any de festes a Sant Feliu*. Sant Feliu de Pallerols: s.n. 1 calendari despleg.

PUJIULA, Jordi, 1980, «El Ball Pla D'Olot. La tradició contestada». *L'Avenç*, núm. 9., p. 79-80.

VENTURA, Josep, 1981*d*, «Santa Pau: un nom escaient». *Som*, núm. 12, p. 10-12.

VILALTA, Jaume, 1982*b*, «Sant Esteve d'en Bas». *Som*, núm. 32, p. 16-18.

VITRINA. Olot: Museu Comarcal de la Garrotxa, 1986- Anual.

Gironès

ALBERCH I FUGUERAS, Ramon, 1980, «El Tarlà i el carrer de l'Argenteria de Girona». *Som*, núm. 1, p. 37.

—; NADAL I FARRERAS, Joaquim, 1982, *Bibliografia històrica de les comarques gironines. I. Ciutat de Girona*. Girona: Institut d'Estudis Gironins. XII, 268 p. (Col·lecció de Monografies de l'Institut d'Estudis Gironins, 8).

GIBERT, Josep, 1946, *Girona. Petita història de la ciutat i de les seves tradicions i folk-lore*. Barcelona: Tallers Gràfics de C.N. Gisbert. 356 p., gravs.

GIRONA, 1985, *Girona. Guia del ciutadà*. Girona: Ajuntament. 287 p.

NADAL I FARRERES, Joaquim. Vegeu: ALBERCH I FUGUERAS, Ramon, 1982.

PLA CARGOL, Joaquim, 1941, *Gerona popular*. Gerona-Madrid: Dalmau Carles, Pla. 263 p., làm.

Maresme

AMAT CORTADA I SENTJUST, Rafael d', 1983, *La festa major de Calella a l'any 1783*. Calella: Ajuntament, Servei de Publicacions. 67 p.

CABALLÉ, Immaculada; IBERN, Pere M., 1985, *El Carnestoltes arenyenc al segle XIX*. I Premi de Monografia Històrica de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, 1982. Barcelona: Alta Fulla. 116 p. il. (El Pedrís, 16).

CABALLÉ I MARTÍN, Imma. Vegeu: IBERN I REGÀS, Pere, 1986.

CALBETÓ I ROGET, Francesc de P., 1922, *Recolecta. Monografies, memòries, discursos, efemèrides d'Arenys de Mar*. Barcelona: Joaquim Horta, imp. 334 p.

CALSAPEU, Jaume, 1982, «Maig ben plantat a la plaça de l'Església». *El Maresme*, núm. 212, p. 16.

CARRERAS Y CANDI, Francesch, 1900, *Lo castell de Burriach ó de Sant Vicents. (Excursió, historia y tradicións)*. Mataró: Estampa de H. Abadal. 322 p. il. (Biblioteca Històrica del Maresma, 2). [Edició facsímil, Argentona: l'Ajuntament, 1980].

CASAS, Joaquim, 1959, *El Maresme*. Barcelona: Albertí. 203 p., làm. (Comarques de Catalunya, 1).

CRIT I VEU. *Informatiu cristià de Mataró*. Mataró: Consell Pastoral de Mataró, 1982- Mensual.
CRÒNICA DE MATARÓ. Mataró: Edicions Mataronenses, 1979- Trisetmanal.
DURAN I SAMPERE, Agustí. Vegeu: FERRER I CLARIANA, Lluís, 1966.
FERRER I CLARIANA, Lluís, 1966, *Valldeix*. Pròleg d'Agustí Duran i Sampere. Mataró: Museu i Arxiu Històric Arxiprestal. 94 p. il. (Obra de Sant Francesc, 3).
FULLS DEL MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA. Mataró: el Museu Arxiu, 1978- Quadrimestral.
GELPÍ, M. Gràcia, 1981, «Aplec de la Cisa. Premià de Dalt (Maresme)». *Som*, núm. 14, p. 41.
GINESTA, Salvador, 1968, *El Maresme. Comarca privilegiada*. Premi Maspons i Camarasa, 1967. Barcelona: Selecta. 270 p. (Biblioteca Selecta, 411).
GM *Guia El Maresme*. Mataró: Editora del Maresme, 1980-1982. Setmanal. Suplement de *El Maresme*.
GÜELL, Alfons, 1983, *Argentona. Festa Major 1925-50*. Argentona: L'Aixernador. 50 p. il.
IBERN I REGÀS, Pere M., 1981, «El ball d'En Serrallonga a Mataró». *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria*, núm. 11, p. 53-64.
IBERN I REGÀS, Pere M.; CABALLÉ I MARTÍN, Imma, 1986, «Notes entorn dels pans rituals a Mataró». Dins SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS, II, *Comunicacions presentades*, p. 95-97.
IBERN I REGÀS, Pere M. Vegeu: CABALLÉ I MARTÍN, Immaculada, 1985.
LLORENS DE SERRA, Sara, 1931, *El Cançoner de Pineda*. Barcelona: Joaquim Horta, imp. 351 p., làm. (Folklore de la Maresma, 1).
MAS, Josep, 1923, *Els Sants Màrtirs venerats a Vilassar de Dalt. Notes històriques. Noms i dades dels Sants Màrtirs. Novena. La Confraria. Documents*. Barcelona: Foment de la Pietat Catalana. 78 p.
MATARÓ, 1986, *Mataró fa festa*. Mataró: Ajuntament. 31 postals.
MATARONÍ, EL. *Informatiu de la comarca del Maresme*. Mataró: Premsa Mataronina, 1981. Setmanal.
MAYMÓ I PUIG, Ernest, 1981, «Alella i la seva setena "Festa de la Verema"». *Som*, núm. 18, p. 35.
MR *El Maresme*. Mataró: Editora del Maresme, 1982-1984. Diari.
PELLICER I PAGÉS, Josep M., 1887, *Estudios histórico arqueológicos sobre Iluro, antigua ciudad de la España Tarraconense, región Layetana*. Mataró: Tip. de Feliciano Horta. 507 p. il., 1 mapa.
PONS I SERRA, Amadeu, 1981-1982, «Aproximació a la pràctica actual del cant dels goigs: el Maresme». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 91-92.
PONS I GURI, J.M., 1986, *III Centenari de la consagració de l'església parroquial de Santa Maria d'Arenys de Mar. 1686-1986*. Arenys de Mar: Parròquia de Santa Maria. 23 p.
SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS, II, 1986, *Comunicacions presentades*. Mataró: Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró. 102 p.
SOLÀ, Fortià, 1968, *Sant Andreu de Llavaneres. Monografia històrica de la Parròquia...* Mataró: Caixa d'Estalvis de Mataró. 130 p., VI làm.
VENTURA, Josep, 1981c, «Esbart Dansaire d'Arenys de Munt». *Som*, núm. 12, p. 27.
VILÀ, Xavier, 1981-1982, «Retaule dels Sants Màrtirs, la història de Catalunya a la plaça de Vilassar de Dalt». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 140.
VM *La Veu del Maresme. El setmanari de la nostra comarca*. Mataró: Josep Masriera, 1983. Setmanal.

Matarranya

DELER HERNÁNDEZ, Pedro Pascual, 1961, *Historia del Santísimo Misterio de Aguaviva*. Zaragoza: Edelac. 71 p.
GINESTA I BATLLORI, Salvador, 1976, «Les terres del Matarranya», Segon accèssit al Premi "Pau Vila" 1976. *Muntanya*, v. LXXXVI, núm. 691, p. 387-396.
MONCLÚS, Joaquim. Vegeu: ROCCA, Giorgio della, 1981.
ROCCA, Giorgio della; MONCLÚS, Joaquín, 1981, *El Matarraña y la Sierra turolenses*. Zaragoza: Guara. 229 p. il. (Colección básica aragonesa, 32).

Montsià

AL *Alcanar*. Alcanar: l'Ajuntament, 1977- Mensual.
CENTRE EXCURSIONISTA D'ULLDECONA, 1981-1982, «Les festes tradicionals a la comarca del Montsià». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 92.
ROMEU I FIGUERAS, Josep, 1962, «Els textos dramàtics sobre el Davallament de la Creu a Catalunya, i el fragment inèdit d'Ulldecona». *Estudis Romànics*, v. XI, p. 103-132.
ULLDECONA. Ulldecona: l'Ajuntament, 1983- Mensual.

Noguera

BERTRAN I ROIGÉ, Prim, 1973, *El Santuari de Santa Maria de Salgar*. Lleida: Instituto de Estudios Ilerdenses. 47 p. (Càtedra de Cultura Catalana Samuel Gili Gaya, 12).

FORTUNY, Daniel. Vegeu: RECULL, 1984.

PM *Portaveu de la comarca del Mig-Segre*. Ponts: Equip Editorial, 1978- Mensual.

PORTAL. Albesa: Grup Portal, 1978- Quadrimestral.

RECULL, 1984, *Recull de coses, referències i dades de les viles, pobles i parròquies de l'arxiprestat Urgell Mitjà que oferim als lectors amics*. [Recopilació per Mn. Daniel Fortuny]. Ponts: Arxiprestat. 89 folis il.

ROIG I FONT, Joan, 1923, «Notes d'excursions per la Conca de Meià». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XXXIII, núm. 341, p. 166-192; núm. 342, p. 197-222.

SALA I MALLOL, Antoni, 1980, «El Ranxo de Ponts, festa popular del dimarts de Carnaval». *Som*, núm. 1, p. 40.

Osona

AIATS, Jaume. Vegeu: FOLKLORE, 1983.

BUSQUETS I MOLAS, Esteve, 1980, «Retorn d'una tradició». *Som*, núm. 1, p. 38.

CLOTA, Teresa, 1981-1982, «Tona: l'Aplec de la Rosa». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 90-91.

CODINA I GENÍS, Miquel, 1986, «El Mercat del Ram». *Arrel*, núm. 13, p. 54-55.

CS CASACUBERTA, J. M., 1982*a*, «La Festa del Pi de Centelles». *Som*, núm. 32, p. 24-27.

—1982*b*, «La Festa del Pi, una tradició pagana o religiosa?». *El 9 Nou*, núm. 325, 31-XII-82, p. 22-23.

DOMÈNECH, Josep, 1980, «Els aplecs comarcals d'Osona». *Som*, núm. 2, p. 37.

ESPINALT, Francesc d'A., 1954, *La Mare de Déu del Sòl del Pont de Roda de Ter. Aplec de notes històriques*. Novena pel P. Pere Perarnau. Roda de Ter: Obradors de Nicolau Poncell, d'Igualada. 171 p., làm.

FERICGLA I GONZÀLEZ, Josep Maria, 1981-1982, «Reportatge etnogràfic del Lluçanès». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 197.

FOLKLORE, 1983, *El folklore de Rupit-Pruit*. A cura de Jaume Aiats, Ignasi Roviró i Xavier Roviró. Vic: Eumo. 3 v. (L'Entorn, 4).

FONT I FONT, Presentació, 1986, «Festes majors i cíviques, aplecs i fires». *Arrel*, núm. 13, p. 48-53.

GAJA MOLIST, Esteve. Vegeu: PUJOL ESCALÉ, Francesc, 1952.

GRUP DE RECERCA FOLKLÒRICA D' OSONA, 1982, «El Carnestoltes, una tradició que ve de lluny». *El 9 Nou*, núm. 250, 19-II-82, p. 18-19.

LLEOPART, Amadeu, 1980, «L'Aplec de la Rosa a Lurdes i al castell de Tona». *Som*, núm. 4/5, p. 20-21.

MOLET, Jordi, 1981, «El Mercat del Ram». *Som*, núm. 12, p. 37.

PAN, Ismael del, 1944, «Recuerdo folklórico de algunas fiestas tradicionales españolas». *Revista de tradiciones populares*, v. I, p. 189-192.

PERARNAU, Pere. Vegeu: ESPINALT, Francesc d'A., 1954.

PI, 1983, *El pi de Centelles i altres articles sobre la festa*. Per Fortià Solà Moreta, Valentí Rourich, Josep Rovira... Sant Cugat del Vallès: E.R. 131 p. il. (Temes locals catalans, 11).

PUJOL ESCALÉ, Francesc; GAJA MOLIST, Esteve, 1952, *Croquis manlleuencs*. Pròleg de Joan Puntí i Collell, prev. Manlleu: Llibreria Contijoch. 102 p., mapa. (Monografies Manlleuenques).

PUNTÍ I COLLELL, Joan. Vegeu: PUJOL ESCALÉ, Francesc, 1952.

ROURICH, Valentí, 1975, «La "Festa del Pi" de Centelles». *Serra d'Or*, núm. 195, p. 77-81.

—Vegeu: PI, 1983.

—Vegeu: ROVIRA CULLELL, Josep, 1981.

ROVIRA Josep. Vegeu: PI, 1983.

ROVIRA CULLELL, Josep; ROURICH, Valentí, 1981, *La Festa del Pi*. Sant Cugat del Vallès: Rourich. 120 p. (Temes locals catalans).

ROVIRÒ, Ignasi i Xavier. Vegeu: FOLKLORE, 1983.

SOLÀ, Fortià, s.d., *El Cabrerès*. 2a ed. augmentada. Sabadell: Imp. de Joan Sallent. 160 p.

—Vegeu: PI, 1983.

TONA, 1978, *Tona. Ciutat pubilla de la sardana 1978. 23 d'abril*. S.l.: Institució Obra del Ballet Popular, Agrupació Sardanista Tona. 60 p. il.

VERDAGUER I FARRÉS, Josep, 1981-1982, «Caramelles 82». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 85-86.
VINYETA, Ramon, 1961, *Bellmunt*. Ilustrat amb fotografies, dibuixos, gràfiques i mapa de l'autor. 2a ed. Granollers: Montblanc. 144 p., fotos. (Monografies locals, 1).

Pallars Jussà

MIR, Jordi, 1975, *Llimiana i l'ermita de Sant Andreu*. Barcelona: Rafael Dalmau. 30 p., fotos. (Arxiu Bibliogràfic Excursionista, 18).
MIR I AMAT, Jesús, 1978, *Tremp al pas del temps. Comentaris històrics*. Tremp: Imp. Tarragona. 115 p., làm.

Pallars Sobirà

ESTORCH, Ramona, 1928, «La Morisca», *Arxiu de tradicions populars*, fasc. III, p. 169-170.
GALA, Joan, 1981*c*, «Per Sant Joan: les falles d'Isil». *Som*, núm. 14, p. 42-43.
RIBA, Joan, 1927, «Les falles d'Isil, la nit de Sant Joan». *Mai Enrera*, v. III, núm. 30, p. 86-87.

Pla de l'Estany

HORIZONTES. Banyoles: Junta Local d'Acció Catòlica.
ROQUÉ, Robert, 1981, «El Ball del Tortell i la Fira de la Mel». *Som*, núm. 12, p. 35-36.
RV *Revista de Banyoles*. Banyoles: Junta Parroquial d'Acció Catòlica, 1977- Mensual.

Priorat

ASENS, Joan, 1981, *Guia del Priorat*. Tarragona: Llibreria de la Rambla. 193 p. (El prestatge viatger, 1).
MONTLLEÓ I ESPASA, Modest, 1980, *La Vall d'Ulldemolins. Antologia de Prosa i Poesia*. 2a ed. augmentada. Barcelona: l'autor. 63 p.
SALVAT, Joan, 1980*d*, «El vino: vida, fiesta y símbolo de unidad del Priorat histórico». *El Correo Catalán*, 27-VII-80, p. 20-21.

Ribera d'Ebre

BIARNÈS, Carmel, 1983, «La bufa de maitines parroquials, tradició moresca». *Diario Español de Tarragona*, núm. 13.494, 23-I-83, p. 12.
BLADÉ I DESUMVILA, A., 1982, *Guia de Benissanet. (Ribera d'Ebre)*. Tarragona: Diputació provincial de Tarragona, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. 91 p. il. (Els llibres de la medusa, 12).
BRÚ BORRÁS, F. Mario, 1915, *Tivissa. Ressenya geogràfica i històrica destinada a la primera ensenyança*. Tivissa: Imp. de Celestí Ferrando de Reus. 10 f.
CABRÉ MONTSERRAT, Dolors, 1974, *Riba-roja d'Ebre i el seu terme municipal. Geografia, història, economia, onomàstica*. Tarragona: Llibreria Guardias. 278 p., fotos.
MUÑOZ I HERNÀNDEZ, Pere, 1986, «L'acció i el consum cultural». Dins *Jornades d'estudi sobre les àrees rurals. Cultura i societat*.
TIVISSA, 1984, *Tivissa. Un poble antic de la Catalunya Nova*. Tivissa: Biblioteca Mestre Cabré. 343 p. il.

Ripollès

ALOY, D., 1980, «Aplec 1980 a Santa Margarida de Vinyoles». *Muntanya*, núm. 709, p. 141-142.
CRISTINA I CORONAS, Francesc, 1981, «Pardines, carnestoltes 1951, primera recuperació d'una festa popular». *Ripollès*, núm. 103, 28-III-81, pàg. 11.
DIAL, J., 1981, «Sant Joan restitueix el seu aplec de la sardana». *Ripollès*, núm. 109, 20-VI-81, p. 4.
GALA, 1981*a*, «La Gala de Campdevànol». *Som*, núm. 16, p. 34.
MIQUEL, Joana M., 1980, «Sant Joan de les Abadesses estrena gegants». *Som*, núm. 8, p. 34.
RAGUER, Tomàs, 1924, «El ball d'En Serrallonga a Pardines». *Scriptorium*, v. II, abril, p. 6-12; maig, p. 7-11; juny, p. 8-11; juliol-ag., p. 13-19; set., p. 8-12; oct., p. 7-11.

RI *El Ripollès. Revista de les Valls del Ter i del Freser*. Ripoll: Pax Christi, 1977- Quinzenal.
ROMEU FIGUERAS, José, 1950, *La noche víspera y la mañana de San Juan en el Alto Ripollés y Valle de Ribas de Freser*. Zaragoza: Instituto de Estudios Pirenaicos. 22 p. [Separata de les *Actas del I Congreso Internacional de Pirenaistas*].
VILALTA, Jaume, 1981*b*, «Sant Joan de les Abadesses i la sardana». *Som*, núm. 18, p. 32-34.

Segarra

BACH I RIU, Antoni, 1977, *Ribera d'Ondara des de l'ahir a l'avui*. Ribera d'Ondara: Ajuntament, Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. 26 p., fotos.
CLOSA, Ramon, 1928, «La Llordella». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. I, p. 59.
COBERÓ I COBERÓ, Jaume, 1986, «Les petites esglésies i capelles de la Conca del Llobregós». Dins *Jornades d'Estudi sobre les àrees rurals. Cultura i societat*.
MERCADER CAMPABADAL, Xavier. Vegeu: PEDRÓ TOLDRÀ, Xavier, 1970.
PEDRÓ TOLDRÀ, Xavier; MERCADÉ CAMPABADAL, Xavier, 1970, *Guissona*. Pòrtic de Josep M. Razquin Jené. Guissona: G. Bas de Barcelona. 75 p., làm.
RABELL I RIERA, Emili. Vegeu: TURULL I BARGUÉS, Ramon, 1977.
RAZQUIN JENÉ, Josep Ma. Vegeu: PEDRÓ TOLDRÀ, Xavier, 1970.
SERRANO, Sebastià, 1983, *Signes, llengua i cultura. Cap a una epistemologia del silenci*. Premi Xarxa 1979. 4a ed. Barcelona: Edicions 62. 174 p. (Llibres a l'abast, 154).
SG *Segarra*. Cervera: Segarra, 1944- Quinzenal.
TURULL I BARGUÉS, Ramon; RABELL I RIERA, Emili; XUCLÀ I RIU, Ramon M., 1977, *La Festa de Sant Magí a Cervera*. Cervera: Camps. 65 p., làm. (Notícia de Cervera i la Segarra, 8).
XUCLÀ I RIU, Ramon Ma. Vegeu: TURULL I BARGUÉS, Ramon, 1977.

Segrià

CLUA. Vegeu: LLADONOSA, Josep, 1970.
CURCÓ I PUEYO, Jordi, 1987, «Els armats de Lleida». *Ressò de ponent*, núm. 50, p. 24-26.
ESPURNA, L'. Seròs: l'Ateneu, 1982- Trimestral.
GRÀCIA I PETIT, Sebastià, 1980, «Festa Major, l'arrel dels pobles». *Som*, núm. 2, p. 44.
—1981, «Ressò de l'aplec de les terres lleidatanes». *Som*, núm. 18, p. 11.
LLADONOSA, Josep; PERRIN, René; MORELL, Ramon; CLUA, J., 1970, *Almacelles, visió d'un poble*. Revisió del text i pròleg de Josep Vallverdú. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 269 p., làm.
MORELL, Ramon. Vegeu: LLADONOSA, Josep, 1970.
PERRIN, René. Vegeu: LLADONOSA, Josep, 1970.
VALLVERDÚ, Josep. Vegeu: LLADONOSA, Josep, 1970.

Selva

CASALS I GINESTA, Enric, 1980, «Les típiques enramades d'Arbúcies». *Som*, núm. 3, p. 38.
—1981*a*, «Arbúcies, fidelitat a les seves tradicions». *Som*, núm. 14, p. 40.
—1981*b*, «Èxit a Arbúcies de "Els Pastorets" d'enguany». *Som*, núm. 10, p. 34.
COLL I CASTANYER, Jaume, 1971, *Breda històrica i actual*. Pròleg del Dr. Antoni Pladevall. Granollers: Montblanc. 372 p., làm. (Monografies locals, 3-B).
FA FÀBREGAS, Xavier, 1983*b*, «La procesión marinera de Santa Cristina». *La Vanguardia domingo*, 24-VII-83, p. 13-14.
FÀBREGAS I BARRI, Esteve, 1959, *Lloret de Mar. La història marinera. El turisme. L'esperit*. Barcelona: Selecta. 254 p., làm. (Biblioteca Selecta, 269).
FARNÉS Y PAGÉS, Julita, 1911, «Folk-lore de Tossa». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XXI, p. 128-131, 157-161, 179-184, 203-208.
GASCONS I BASSAS, Salvi, 1982, *Tossa i el seu Pelegrí*. Barcelona: Selecta. 412 p. il. (Biblioteca Selecta, 509).
—*Tot seguint el pelegrí de Tossa*: instruccions per fer un bon pelegrinatge. Barcelona: Selecta. 15, 18 p., 1 mapa.
GINESTA, Salvador, 1972, *La comarca de la Selva*. Premi Catalònia. Barcelona: Selecta. 276 p. (Biblioteca Selecta, 459).
MILLÀS VALLICROSA, José M.; RABASSA ARIGÓS, Francisco, 1951, *Historia de Santa Coloma de Farnés y su Comarca*.

Obra laureada en el Certamen Histórico de la Junta del Milenario. Santa Coloma de Farnés: Junta del Milenario. 212 p., làm.
PAGÈS I MULLIÀ, Ramon, 1982, «Restauració i presentació del Ball de Morratxes de Blanes». *Som*, núm. 21, p. 22.
PALAU, Josep, 1952. *Llibre de Tossa*. Barcelona: Selecta. 206 p. (Biblioteca Selecta, 112).
PLADEVALL I FONT, Antoni. Vegeu: COLL I CASTANYER, Jaume, 1971.
PONS I GURI, Josep M., 1977a, *El llibre de Santa Cristina de Lloret*. Barcelona: l'autor. 204 p., làm.
PORCIOLES, Joan de, 1928, «La Sardana del Batlle». *Arxiu de tradicions populars*, fasc. II, p. 107.
PUERTO, Jordi, 1981, «Processó de barques a Santa Cristina». *Som*, núm. 18, p. 36.
PUIGVERT I SOLÀ, Joaquim Ma., 1982, «L'ermita de Santa Margarida de Vilobí, un espai de trobada i festa». *Punt Diari*, núm. 1.056, 20-VII-82, p. 8.
RABASSA ARIGÓS, Francisco. Vegeu: MILLÁS VALLICROSA, José Ma., 1951.
RC *Recull*. Blanes: Blandense de Ediciones, 1920- Quinzenal.
RO *Ressò*. Santa Coloma de Farners: Joventut Rural d'Acció Catòlica, 1968- Mensual.
SALVAT, Joan, 1980a, «Blanes queda desierto: hay "aplec" en la ermita». *El Correo Catalán*, 13-IV-80, p. 18.
VINYES, Ramon, 1973, *Anglès. Notes històriques*. Granollers: Montblanc-Martín. 149 p., làm. (Monografies locals, 7-B).

Solsonès

FERRANDO ROIG, J., 1940, *El Santuario del Hort. (San Lorenzo de Morunys)*. Barcelona: Tall. Gráf. Montaner y Simó. 84 p., 21 fotos.
LLORENS SOLÉ, Antoni, 1966, *La Mare de Déu del Claustre de Solsona. Imatge, devoció, santuari*. Solsona: Imp. Muval. 379 p., làm.
PROTOCOL, 1983, *Protocol del folklore geganter de les diades del Corpus i de la Festa Major a la ciutat de Solsona*. Solsona: Ajuntament, Confraria de la Mare de Déu del Claustre, Agrupació de Geganters. 11 p.
SL SOLSONÈS, 1987, *Solsonès*. Solsona: Consell Comarcal de Muntanya. 1 cartell.

Tarragonès

ABELLAN, Joan J., 1972, «El "ball de Sant Crist" de Salomó». *Serra d'Or*, v. XIV, núm. 155, p. 57-58.
BARGALLÓ I BADIA, Josep, 1979, «El Ball de Sant Crist, de Salomó». *Avui*, 6-V-79, p. 29.
—1980, «Balls populars de les comarques tarragonines». *Som*, núm. 1, p. 28.
BARGALLÓ I VALLS, Josep, 1981-1982, «Els balls parlats de tipus religiós a la rodalia del Baix Gaià», Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 141.
BERNADAS I TORNÉ, Joan. Vegeu: VIRGILI I COLET, Antoni, 1980.
BORONAT, J., 1979, «Josep Mercadé i Sagués, protagonista del "Ball de Santa Margarida" en 1911. Recuerda íntegro de memoria, el de "Santa Creu"». *Diario Español*, 20-VII-79, p. 14.
CORTIELLA I ÒDENA, Francesc, 1982*a*, *Guia de la Secuita (La Secuita - L'Argilaga - Vistabella - Les Gunyoles) (Tarragonès)*. Tarragona: Diputació provincial de Tarragona, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. 90 p. il. (Els llibres de la medusa, 14).
—1982*b*, *Guia de Perafort. Perafort-Puigdelfí (Tarragonès)*. Tarragona: Diputació provincial de Tarragona, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. 88 p. il. (Els llibres de la medusa, 13).
—Vegeu: VECIANA I AIGUADÉ, Josep, 1982.
MAÑÉ TOUS, Maite, 1985-1986, *Reflexions a l'entorn d'una festa major. Sant Pere de Perafort (Camp de Tarragona)*. Treball de curs (1985-86) per a l'assignatura Etnologia dels Països Catalans del departament d'Antropologia Cultural de la Universitat de Barcelona. Professora: Josefina Roma. 10 p. Inèdit.
MARTÍNEZ, Marçal. Vegeu: VIRGILI I COLET, Antoni, 1980.
MORANT I CLANXET, Jordi, 1981, *El ball popular tarragoní de Dames i Vells*. Tarragona: Ajuntament de Tarragona. 69 p.
—1981-1982*a*, «El pessebre vivent de la Pobla de Montornès». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 67.
—1981-1982*b*, «Tarragona i el ball popular de "dames i vells". Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 27.
ROIG, Francesc, 1982, «El ball del Sant Crist de Salomó». *Diario Español de Tarragona*, núm. 13.279, 6-V-82, p. 19.
ROMA, Josefina. Vegeu: MAÑÉ TOUS, Maite, 1985-1986.
SÀNCHEZ-CASCADO BLANCO, Fausto, 1987, *Festes de barri i carrer de la ciutat de Tarragona*. [Tarragona: l'autor.] 20 p. Inèdit.
VECIANA I AIGUADÉ, Josep; CORTIELLA I ÒDENA, Francesc, 1982, *Guia de Renau (Tarragonès)*. Tarragona: Diputació

provincial de Tarragona, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. 90 p. il. (Els llibres de la medusa, 15).

VILALTA, Jaume, 1981*a*, «Salomó: el Ball de Sant Crist». *Som*, núm. 15, p. 23.

VIRGILI I COLET, Antoni; BERNADAS I TORNÉ, Joan; MARTÍNEZ, Marçal, 1980, *Salomó. Llegenda i història al voltant del Sant Crist*. Salomó: Ajuntament, Caixa d'Estalvis Provincial. 83 p., fotos.

VIRGILI I COLET, Antoni, 1981, *Guia de Salomó (Tarragonès)*. Tarragona: Diputació provincial de Tarragona, Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. 72 p. il. (Els llibres de la medusa, 5).

—1981-1982, «El "ball del Sant Crist" de Salomó en el context de la cultura tradicional i popular de Catalunya: la seva problemàtica». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 28-29.

Terra Alta

AH *Alhora. Fulls de Gandesa*. Gandesa: Consell local de Cultura, 1982- Mensual.

Urgell

BACH I RIU, Antoni, 1972, *Bellpuig d'Urgell i la seva antiga baronia al pla d'Urgell*. Accèssit al Premi "Cristòfor Despuig", 1972. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana. 292 p.

CARNESTOLTES, 1982*b*, *Carnestoltes a Tàrrega*. Coordinació de l'edició: Comissió de Carnestoltes. Tàrrega: la Comissió. 23 p.

ESQUÉ MONTSENY, Manuel, 1971, *La Mare de Déu del Tallat. Breu resum monogràfic d'aquest santuari*. Lleida: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Instituto de Estudios Ilerdenses. 31 p., làm.

NT *Nova Tàrrega. Setmanari d'informació local i comarcal*. Tàrrega: Edicions Nova Tàrrega, 1944- Setmanal.

VILADOT PUIG, Carme. Vegeu: VILADOT PUIG, J., 1961.

VILADOT PUIG, J., 1961, *De l'Agramunt pretèrit*. Il·lustracions de Carme Viladot Puig. Lleida: A. G. Ilerda, P. Guiamet. 184 p., il.

Vall d'Aran

BOYA, Josep Ma., 1980, «Era Net de Sant Joan en Lés (Val d'Aran)». *Som*, núm. 4/5, p. 45.

CONDÓ SAMBEAT, Joseph, 1896, «Tradicions y costums de la Vall d'Aran». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. VI, p. 227-233.

PUIGORIOL, Albert; PUIGORIOL, Jaqueline, 1972, *La Vall d'Aran*. Barcelona: Tall. Gràf. Soler. 191 p., làm.

SEMIR I D'ARQUER, Ramon de, 1968, *La Vall d'Aran turística y documental*. Granollers: Alpina. 108 p., làm.

—1984, *Pirineo catalán. La Vall d'Aran. (Era Vall d'Aran). Guía turística y documental...* 5a ed. Granollers: Alpina. 113 p., 2 mapes, 4 làm.

SOLER Y SANTALÓ, Juli, 1906, *La Vall d'Aran. Guia monogràfica de la comarca*. Barcelona: Tip. "L'Avenç". 403 p. il., 32 làms, 2 mapes.

Vallès Occidental

ANGUELA, Antoni, 1981a, «La Festa de Sant Medir». *Som*, núm. 11, p. 37-38.

BUTLLETÍ. Rubí: Museu de Rubí, 1981- Trimestral.

FESTES, 1986, *Les festes majors de barri*. Sabadell: Ajuntament. 126 p.

FORJA. Castellar del Vallès: Parròquia de Sant Esteve, 1946- Setmanal.

FULL, EL. Rubí: Agrupació d'Estudis Rubinencs Rivo Rubeo, 1985- Trimestral.

GABINET D'ESTUDIS ETNOSOCIALS, 1981-1982, *Funció i significació de la Festa de Sant Medir a Gràcia*. Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 88.

GRAU, Jan, 1981, «Els gegants vells de Terrassa». *Som*, núm. 10, p. 32-33.

GRUP DE RECERCA FOLKLÒRICA DE TERRASSA, 1980a, «L'actual Drac de Terrassa». *Som*, núm. 8, p. 36-37.

—1980*b*, «Nans, capgrossos i esparriots». *Som*, núm. 7, p. 25-26.

HISTÒRIA, 1982, *Història de les colles de Sant Medir*. Redacció de Ricard Talens. Barcelona: Ajuntament, Federació de Colles de Sant Medir. 154 p. il.

JORBA I VALLS, M. Àngels, 1986, *Els xatos i el romiatge a Sant Muç*. Rubí: Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí. 16 p.

RIUS I BORRELL, Agustí, 1929, *Sabadell. Monografia*. Pòrtic per F. de P. Xercavins. Sabadell: Imp. Joan Sallent. 163 p. (Biblioteca sabadellenca, 20).
RUFÉ I MAJÓ, Miquel, 1984, *Els goigs de la parròquia de Sant Pere de Rubí i ermites dels environs*. Rubí: Miquel Rufé. 20 p. il.
SERRA BOLDÚ, Valeri, 1928*a*, «Gràcia i les Colles de Sant Medí». *Mai enrera*, v. IV, núm. 43, p. 92-93.
TALENS, Ricard. Vegeu: HISTÒRIA, 1982.
TR *Tarrasa información*. Tarrasa: Delegación Provincial de Prensa, Propaganda y Radio del Movimiento, 1953-1977. Setmanal.
VALLÉPOLIS. Sant Cugat del Vallès: P. Javier Puy, Edivasa, 1974-1982. Mensual.
VALLS I VILA, Jaume, 1981*b*, *De la nostra festa major*. Terrassa: Ajuntament. 20 p. il. (Festes i costums, 1).
VENTURA, Josep, 1981*b*, «D'una eventual limitació a l'infinit». *Som*, núm. 11, p. 32-33.
VERGÉS I SOLÀ, Lluís, 1972, *El llibre de Castellar, història i vida d'un poble del Vallès i dels seus agregats Sant Feliu del Racó i Les Arenes*. Sant Llorenç Savall: Emegé de Barcelona. 305 p., 51 làm.
VILALTA I MARTÍNEZ, Jordi, 1984*a*, «Història de la festa de Sant Antoni Abat a Rubí». *Butlletí*, núm. 15, p. 326-341.
VILLALGORDO YAGÜES, Rosario, 1981-1982, «Una realitat, bastoneres». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. II, p. 42.
VR *Vacarisses. Balcó de Montserrat*. Vacarisses: Parròquia, 1964- Mensual.
XERCAVINS, F. de P. Vegeu: RIUS I BORRELL, 1929.

Vallès Oriental

ANGUELA, Antoni; SORRIBAS, Manuel, 1980, «Caldes de Montbui». *Som*, núm. 1, p. 35-36.
CANYAMERES, Montserrat, 1983, «La Festa de Sant Antoni Abat a Caldes». *Plaça Gran*, núm. 192, 21-I-83, p. 15.
CARRERA I PUJAL, Jaume, 1948, *La vila de Castellterçol*. Barcelona: Bosch. 234 p.
GARCIA CARRERA, Raimundo, 1986, *Esglésies i capelles romàniques de Caldes de Montbui*. Terrassa: Egara. 32 p. il. (Monografies vallesanes, 2).
JULIANO, Dolors, 1980, «Anàlisi estructural d'un sistema de romiatges al Vallès». *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, núm. 2, p. 57-98.
MIRÓ I FRUITÓS, Domènec, «La dansa i el ball del ciri». Dins CONGRÉS DE CULTURA TRADICIONAL I POPULAR, *Resums de les comunicacions presentades*, v. I, p. 34-35.
MOREU-REY, Enric, 1962, *Rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de noms de persona*. Barcelona: Teide. 306 p., làm.
REVISTA DEL VALLÈS. Granollers: Tarafa, 1977- Setmanal.
SAGALÉS I ANGLÍ, Joan, «La Dansa i el Ball del Ciri de la vila de Castellterçol». *Som*, núm. 16, p. 33.
SORRIBAS, Manuel. Vegeu: ANGUELA, Antoni, 1980.
VILAGELIU, Jaume, 1976, *Estampes històriques de Sant Celoni*. 2a ed. revisada. Sant Celoni: Imp. Bilbeny. 194 p., làm.
VS *Vallés*. Vegeu REVISTA DEL VALLÈS.

Andorra

ALBERT I CORP, Esteve, 1958, *El Pessebre vivent d'Engordany (Valls d'Andorra)*. Barcelona: Barcino. 80 p., 16 làm. (Biblioteca Folklòrica Barcino, 16).
—1959, *La Vella Andorra vista per Mossèn Cinto (1883)*. Barcelona: Barcino. 60 p. (Tramuntana).
ALZINA, A. Vegeu: E. RAOUL, 1951.
ANDORRA, s.d., *Andorra*. [Andorra la Vella]: Conselleria de Turisme i Esports. 8 tríptics despleg.
ANUARI, *1969, Anuari-Guia Turístic i Comercial d'Andorra*. Edició 1969-70. Andorra la Vella: Publicitat Andogràfica. 723 p. il.
—1971, *Anuari-Guia Turístic i Comercial d'Andorra*. Edició 1971-72. Andorra la Vella: Publicitat Andogràfica. 586 p. il.
ARISTOT I GOMÀ, Antoni, 1963, *Andorra el meu país*. Andorra la Vella: Consell General de les Valls. 284 p., làm.
ARMET I RICART, Salvador, 1907, «Folk-lore andorrá». *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, v. XVII, núm. 148, p. 143-156.
CM CAMIADE DE BONS, Martina; PANADÈS I TORRES, Òscar, 1983, *Calendari de festes i tradicions. Andorra*. Andorra la Vella: Conselleria d'Educació i Cultura, Assessoria Pedagògica. 31 f., 14 p.
COMTE DE CARLET. Vegeu: ARMET I RICART, Salvador.

PALAU MARTÍ, Ferran. Vegeu: PALAU MARTÍ, Montserrat, 1967.

PALAU MARTÍ, Montserrat, 1967, *Andorra*. Premi Maspons i Camarasa, 1966. Amb la col·laboració de Ferran Palau Martí. Barcelona: Selecta. 218 p., làm. (Biblioteca Selecta, 401).

PANADÉS I TORRES, Òscar. Vegeu: CM CAMIADE DE BONS, Martina, 1983.

PO *Poble andorrà. Informatiu independent*. Andorra la Vella: Poble Andorrà. 1974- Diari i després setmanal.

RAOUL, E.; ALZINA, A., 1951, *La ceca, la Meka et les Vallées d'Andorre*. Andorre: Maison P. de la Charité de Barcelone. 83 p., làm.

Agraïments

L'elaboració d'aquest calendari s'ha beneficiat de la informació tramesa per les persones i les institucions següents:

Ajuntaments

Àger, Agramunt, Aiguamúrcia, Albatàrrec, l'Albi, Albinyana, l'Albiol, Albons, Alcanar, Alcanó, Alcarràs, Aldover, l'Aleixar, Alella, Alfara de Carles, Almoster, Alpens, Alpicat, Altafulla, Amer, l'Ametlla del Vallès, l'Ametlla de Mar, Anglès, Arbeca, Arbúcies, Argelaguer, Argentona, l'Armentera, Arnes, Artesa de Lleida, Aspa, Avià, Avinyó, Bàscara, Banyeres del Penedès, Begur, Bellmunt d'Urgell, Bellpuig, Bellvei, Bellver de Cerdanya, Berga, Biosca, la Bisbal del Penedès, la Bisbal d'Empordà, Boadella d'Empordà, Bonastre, Bordils, Borredà, Bossòst, Bot, Breda, el Bruc, Cabassers, Cabó, Cabrera d'Igualada, Cabrera de Mar, Cabrils, Cadaqués, Caldes de Malavella, Calella, Camarasa, Camarles, Cambrils, Campdevànol, Campllong, Capellades, Cardona, Cassà de la Selva, Casserres, Castellar de N'Hug, Castellbisbal, Castellnou de Bages, Castelló d'Empúries, Castellserà, Castellterçol, Castellví de la Marca, el Catllar, Celrà, Cercs, Cervià de les Garrigues, Ciutadilla, Collbató, Colldejou, Collsuspina, la Coma i la Pedra, l'Espluga de Francolí, Esplugues de Llobregat, Espolla, Espot, Esterri d'Àneu, Falset, el Far d'Empordà, Fígols i Alinyà, Flaçà, Fogars de Montclús, Fogars de Tordera, Fondarella, Forès, Fornells de la Selva, Fortià, la Fuliola, la Galera, Gandesa, Garcia, Garrigàs, Garrigoles, Gelida, Ger, Ginestar, Godall, Granera, Granyanella, Gratallops, Gualta, Guissona, els Hostalets de Balenyà, Hostalric, Igualada, Isona i Conca Dellà, Isòvol, Josa i Tuixén, Juià, Les, la Llacuna, Llagostera, Llers, Lloà, Maçanet de la Selva, Mas de Barberans, Masdenverge, Meranges, Miralcamp, Miravet, Molins de Rei, Molló, Monistrol de Montserrat, Montblanc, Montesquiu, Montferri, Montmeló, Montornès de Segarra, Mont-ras, Mont-roig del Camp, Móra d'Ebre, Navata, la Nou de Gaià, Nulles, Òdena, Ogassa, Olost, Olvan, Organyà, Orís, Ossó de Sió, Pacs del Penedès, el Palau d'Anglesola, els Pallaresos, Pals, el Papiol, Penelles, Perafita, Perafort, Pierola, Pinós, Pira, el Pla del Penedès, Planoles, la Pobla de Mafumet, la Pobla de Massaluca, la Pobla de Montornès, Poboleda, el Pont d'Armentera, el Pont de Suert, el Pont de Vilomara i Rocafort, Ponts, la Portella, Prat de Comte, Pratdip, els Prats de Rei, Preixana, Puigverd d'Agramunt, Pujalt, la Quar, Querol, Rabós, Rasquera, Reus, Ribes de Freser, Riells i Viabrea, Ripoll, Riudarenes, Riudaura, Riudecols, Riudoms, Riumors, Roda de Ter, Roses, Rosselló, Rupià, Rupit i Pruit, Salàs de Pallars, Saldes, Sales de Llierca, Sallent, Salt, Santa Coloma de Cervelló, Santa Cristina d'Aro, Santa Eulàlia de Ronçana, Santa Llogaia d'Alguema, Santa Margarida de Montbui, Santa Maria de Besora, Santa Maria de Corcó, Sant Andreu Salou, Sant Aniol de Finestres, Santa Susanna, Sant Boi de Lluçanès, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Feliu de Codines, Sant Feliu de Llobregat, Sant Feliu Sasserra, Sant Gregori, Sant Jaume de Llierca, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Joan Despí, Sant Llorenç de Morunys, Sant Martí de Centelles, Sant Martí de Riucorb, Sant Martí de Tous, Sant Martí Sarroca, Sant Martí Vell, Sant Mateu de Bages, Sant Mori, Sant Pere de Vilamajor, Sant Quintí de Mediona, Sant Quirze de Besora, Sant Salvador de Guardiola, Sant Vicenç de Torelló, Sarrià de Ter, Saus, Senan, la Sénia, Serinyà, Sils, Sobremunt, Sora, Sort, Soses, Súria, Tagamanent, Terrassa, Tírvia, Tivenys, Tordera, la Torre de Cabdella, la Torre de l'Espanyol, Torredembarra, Torreflor, Torrelameu, Torrelavit, Tortellà, Ullà, Ullastrell, Ulldemolins, Urús, la Vajol, Vallbona d'Anoia, Vallclara, Vall de Cardós, la Vall d'en Bas, Vallfogona de Balaguer, Vallmoll, Vallromanes, Vandellòs, Vilabertran, Vilablareix, Vilada, Viladasens, Viladecavalls, Vilajuïga, Vilamalla, Vilamaniscle, Vilanova del Vallès, Vilanova de Sau, Vilassar de Dalt, Vilassar de Mar, Vilaür, Vilaverd, Vimbodí, Xerta.

Entitats

ADER Rivo Rubeo (Rubí), Agrupació Cultural Recreativa Sigarra (els Prats de Rei), Amics de la Tossa (Santa Margarida de Montbui), Arxiu Arbocenc (l'Arboç), Associació Cultural Arrel (Térmens), Associació Cultural Recreativa (Fals), Associació d'Estudis Torellonencs (Torelló), Ateneu Olvanès (Olvan), Ateneu Popular Molarenc (el Molar), Biblioteca Pública i Universitària (Barcelona), Casal de l'Espluga (l'Espluga de Francolí), Casal del Poble (Lloà), Comissió de Veïns (Sant Vicenç de Calders), «Diari de Terrassa» (editat per Julián Sanz Soria, Terrassa), Diputació d'Alacant (Alacant), Diputació de Tarragona (Tarragona), Grup de Jovent (Rocafort de Vallbona), Info Weka, S. A. (Barcelona), Museu del Montgrí i del Baix Ter (Torroella de Montgrí), Museu de Vilafranca (Vilafranca del Penedès), Patronat Municipal de Turisme (el Vendrell), Patronat Municipal de Turisme (Vilafranca del Penedès), Patronat Municipal de Turisme (Vilanova i la Geltrú), Secció Recreativa (Pira), Societat Recreativa i Cultural (Vila-sacra), Unió Pro-Turisme (Sant Julià de Lòria).

Parròquies

Abella de la Conca, Aiguafreda (Santa Maria), Aitona (Sant Antolí), l'Albi, Albons, l'Aldea (Sant Ramon), Almacelles, Almenar, Altafulla (Sant Martí), Andorra la Vella (Sant Esteve), Anserall (Sant Serni), Arcalís, Argentona (Sant Julià), Aristot, l'Armentera (Sant Martí), la Batllòria (Santa Maria de l'Esperança), Bóixols, Borrassà, Bossòst, Butsènit, Cabrils (Santa Creu), Cadaqués, Calafell (Sant Pere), la Canonja (Sant Sebastià), el Canós, Cantonigròs, Castellfollit de Riubregós, Castellví de Rosanes, Cava, Coma-ruga (Sant Ramon), Conques, Corbera d'Ebre, Cornellà de Terri, la Coromina (Sant Ramon Nonat), Cunit, l'Escala, el Far d'Empordà, Fígols de les Mines (Santa Cecília), la Figuerosa, Fontanilles, Fontcoberta, Forès, la Fuliola, Gallifa, Garrigàs, Gironella, Granera, Gualba (Sant Vicenç), Gualta, la Guàrdia de Noguera, els Hostalets d'en Bas, Ivars d'Urgell, Jafre, la Jonquera (Santa Maria), Llançà (Sant Vicenç), Llorenç del Penedès, les Llosses, Lluçà, Maçanet de la Selva (Sant Llorenç), Massoteres, Matamala, Mieres (Sant Pere), Monistrol d'Anoia, Montardit (Santa Cecília), Montmaneu, Montornès de Segarra, Mont-roig del Camp (Sant Miquel Arcàngel), Montserrat, la Nou de Berguedà (Santuari de Lourdes), Noves de Segre, Núria (Santuari), Ogassa, Olèrdola, les Olives, Ordal (Sant Esteve), Os de Balaguer, Palau de Santa Eulàlia, Palau-sator, les Pallargues, Pardines, Pineda de Mar (Santa Maria), el Pla del Penedès (Santa Magdalena), el Poal, la Pobla de Segur, Pontons (Santa Maria Magdalena), Ponts, Puigverd d'Agramunt (Sant Pere Apòstol), Quart, Queralbs (Sant Jaume), Raïmat, Reus (Prioral de Sant Pere Apòstol), Riudellots de la Creu (Sant Martí), Rosselló, Salou (Santa Maria del Mar), Santa Maria de Corcó, Sant Antoni de Vilamajor, Santa Perpètua de Gaià, Santa Perpètua de Mogoda, Sant Esteve de Guialbes, Sant Esteve Sesrovires, Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu del Racó, Sant Hipòlit de Voltregà, Sant Jaume dels Domenys, Sant Julià de Cabrera, Sant Llorenç de la Muga, Sant Marçal de Quarantelles, Sant Martí de Tous, Sant Pere Molanta, Sant Quirze del Vallès, la Sénia, Serra de Daró, Sils, Solius (Monestir de Santa Maria), Sorpe, Subirats (Sant Pere), Sudanell, el Talladell (Sant Pere), Tarroja de Segarra, Tavertet, Terradelles (Sant Martí), Toloriu, Torà, Torrefarrera, Torreflor, Torrelles de Foix (Sant Genís), Torrent, Tremp, Ullà (Santa Maria), Ulldecona (Sant Lluc), Ulldemolins, Vallbona d'Anoia, Vallcanera, Valldoreix, Valls (Sant Joan Baptista), el Vendrell (el Salvador), Verges, Vidreres (Santa Maria), Vilabertran, Viladamat, Vilademuls, Vilagrassa, Vila-seca (Sant Esteve).

Persones

Antonio Abad (Saidí), Jaume Aguadé (Vilabella), Dolors Agustí (Riba-roja d'Ebre), Ricard Aiguabella i Garcia (Vilafant), Montserrat Almirall (Olivella), Antoni Alòs (Calassanç), Núria Alturo (Lleida), Santiago Arbós i Gabarró (Fulleda), Maruja Arnau (Girona), Carmen Aubert (Bescanó), Antoni Bach (Olius), Àngel Badalló i Cabutí (Calella), Gabriel Balcells i Xuriach (Almenara Alta), Marta Bartrolí Romeu (la Pobla de Claramunt), Antoni Buch i Esteban (Sant Vicenç de Montalt), Jaume Buixó (Castellcir), Josep Caba i Camprubí (Sant Llorenç Savall), Àngels Carbonell (Organyà), Josep Maria Carreras Vives (Montblanc), Jesús Casas i Nadal (Cardona), Antoni Céspedes i Martínez (Cornellana), Teresa Climent i Castelló (Barcelona), Jaume Coberó i Coberó (Torà), Josep Maria Codina i Alòs (Albesa), † Isidre Cornet (Vinaixa), Josep Cros (Riudoms), Judith Domènech (Barcelona), Joan Domènech i Martí (Espiells), Eladi Duch (Castellbò), Ramon Erra i Macià (Santa Eulàlia de Puig-oriol), Immaculada Esteve (Riba-roja d'Ebre), Josep Maria Fàbregas i Parra (Mataró), Jaume Farrés (Vallbona d'Anoia), Ramon Farré Verdés (Sant Ramon), Glòria Francino (Sopeira), Josep Garcia (Sant Carles de la Ràpita), Josep Maria Tomàs Grau i Pujol (Montblanc), Maria Glòria Guardià i Lluch (la Gornal), Joan Gubert i Macias (Portbou), Josep Maria Latorre Viu (Tamarit de Llitera), Glòria Leandro Andreu (Sant Martí de Riucorb), Lluís Llagostera (la Cellera de Ter), Jordi Llobet i Domènech (Òdena), Montserrat Llorens (Mont-roig del Camp), César Lombarte Omella (Mont-roig de Tastavins), Josep Mari i Gràcia (Casserres del Castell), Miquel Martorell (Siurana), Joan Masats i Llover (Castellbell i el Vilar), Jaume Mayoral i Martí (Linyola), Maria J. Minguet (Ulldecona), Manel Molas (Sarral), Ester Morera (Ciutadilla), Enric Naval i Quintillà (Peralta de Calassanç), Lluís Nogué (el Vilosell), Benjamí Oller (Cabrianes), Josep Maria Palanques (la Portellada), Lluís Palau Expósito (Toloriu), Salvador Palomar i Arabia (Reus), Miquel Pasaret (la Seu d'Urgell), Maria Pérez Viñals (Sant Jaume de Frontanyà), Teresa Planagumà (Olot), Josep Maria Pons (Lleida), Glòria Puchades i Roura (Barcelona), Salva-

dor Redó i Martí (Monistrol de Montserrat), Francesc Riart (Peramola), Maria de Riba (Lliçà d'Amunt), A. Saboya (Castellciutat), Frederic Sagués (Vacarisses), Montserrat Sancho (Riba-roja d'Ebre), Joan-Serafí Serra i Ollé (Montblanc), Hipòlit Serra i Rodríguez (les Masies de Voltregà), Ramon Sistac (Camporrells), Jaume Sobré i Riera (Valls de Torroella), Joan Soler i Amigó (Badalona), Marta Teresa (Riba-roja d'Ebre), Isidre Torramadé (Cervià de les Garrigues), Josep Verdú (la Pobla de Segur), Jordi Virgili i Olivé (Ferran, Tar), Carles Vivas i Ripollès (Barcelona), Montserrat Xutglà i Casadevall (Folgueroles).

ÍNDEXS

Índex de festes

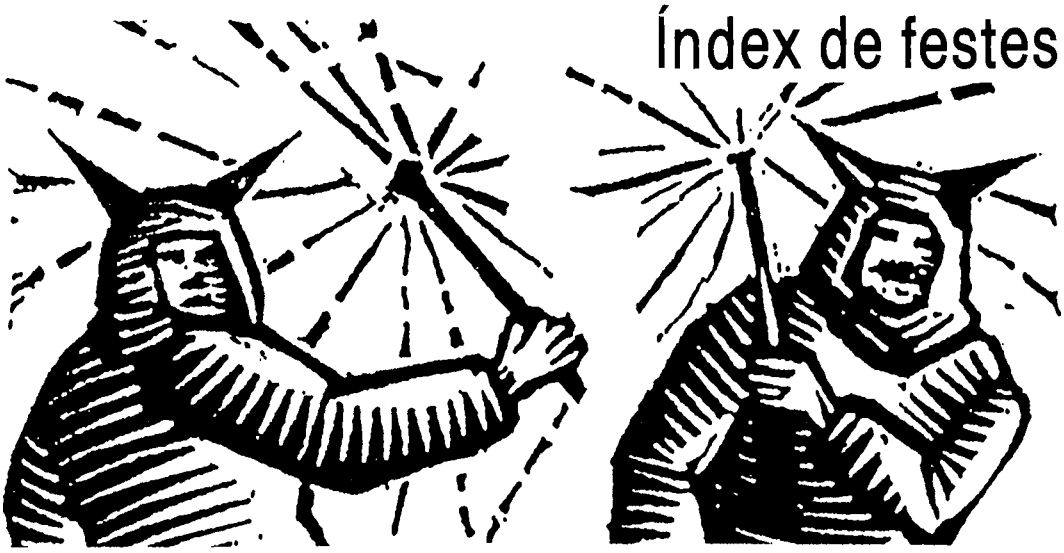

S'han recollit estrictament els títols de les festes tal com apareixen al llibre. No s'hi troben, per tant, elements i actes particulars. L'índex s'estructura per grans tipus de festes, ordenats alfabèticament: aplecs, concursos, diades, etc.

APLECS

En honor de Déu i Crist:

Ascenció, 282.
Creu del Sant Crist Trobat, 230.
Nen Jesús de Praga, 288, 416.
Sagrat Cor, 325, 339, 439.
Salvador, 215, 223, 284, 295, 384, 385, 386, 421, 427, 436, 476, 490, 494, 555.
Sant Crist del Castell, 275.
Santíssima Trinitat, 153, 211, 291, 292, 396, 419.

En honor de la Mare de Déu:

Abellera, 228.
Agost, 398.
Aguda, 230, 502.
Aguilar, 143, 240.
Agulles, 447.
Ajuda, 487, 516.
Alegria, 230.
Alegries, 246, 443.
Àneu, 180, 239, 560.
Àngels, 191, 241, 381, 403, 449, 495, 502, 516.
Arboló, 262.
Arbull, 242.
Arcs, 486.
Arenes, 229, 449.
Ares, 286.
Argimon, 482.
Arquets, 229.
Avià, 393.
Barrulles, 283.
Bastanist, 244, 443.
Bell-lloc, 318, 483.
Bellmunt, 188, 229, 401.
Bellulla, 180, 224, 287.
Bellver, 449.
Bell Vilar, 230.
Bellvitge, 225, 268, 288.
Berà, 228, 289.
Besses, 284.
Biuse, 268.
Bleda, 289.
Bonanova, 481.
Bonrepòs, 290.
Borgonyà, 187.
Boscal, 474.
Bovera, 474.
Bruguers, 225, 233, 288.
Buiro, 238.
Butsènit, 394, 482.
Cabrera, 228, 291, 373, 518.
Calders, 187.
Caldes, 108.
Camí, 274, 446.
Camós, 404.
Camp, 267, 446, 457.
Camp-real, 226, 524.
Canòlic, 274, 401.
Carme, 349, 516.
Carrànima, 287.
Castell, 124, 188, 260, 289, 445, 486.
Castelldelremei, 512.
Castellet, 484.
Castell-llebre, 216, 227, 235, 246.
Catllar, 230.
Cau, 288, 366.
Cèrvoles, 212, 227, 272, 285.
Cisa, 188, 240.
Coaner, 108.
Coll, 152, 224, 242, 276, 284, 287, 544.
Collbàs, 224.
Coll de l'Alba, 290.
Collell, 115.
Colobor, 223, 392.
Consolació, 404, 430, 476.
Corbera, 288.
Corredor, 214, 225, 239, 446.
Cós, 214, 489.
Creixell, 194, 288.
Desemparats, 269, 448.
Devesa, 223.
Divina Pastora, 444.
Dolors, 276.
Ecologia, 322.
Erola, 225, 441.
Escales, 398.
Esclopets, 188, 212, 467.
Esperança, 446, 550.
Esplà, 274, 284.
Esplugues, 134, 225, 548.
Estrella, 447.
Fa, 239.
Fabregada, 276.
Falgars, 282, 285.
Far, 290, 439.
Farners, 282.
Fàtima, 225, 515.
Fau, 443.
Finestres, 292, 493.
Foia, 383.
Foix, 230.
Font, 188, 450.
Font de la Salut, 477, 489. *Vegeu també* Salut.
Fonts, 478.

Fontsanta, 187, 233, 235, 242, 288.
Fucimanya, 228.
Gàrrola, 155.
Gleva, 225.
Gorga, 228.
Gràcia, 188, 240, 264, 445.
Grau, 225, 288.
Gresolet, 289, 449.
Guardiola, 231, 401.
Guia, 287.
Guilar, 238, 443.
Hort: *Vegeu* Lord.
Horta, 284, 481.
Ivorra, 233.
Joncadella, 226, 397.
Jonqueres, 491.
Llet, 244.
Llinda, 229.
Llorito, 228, 452, 551.
Lord, 229, 290, 458.
Loreto, 229, 324, 449, 545.
Lorita, 228.
Lourdes, 156, 223, 224, 276, 287, 290, 341, 375, 398, 433, 444, 507.
Maig, 508.
Malacara, 396.
Malanyanes, 270.
Mansolí, 294, 401.
Maria, 404, 457.
Maria l'Assumpta, 407.
Masos, 446.
Massarrúbies, 272, 294.
Mata, 151.
Mercè, 464.
Mig Camí, 230, 235.
Miralles, 453.
Mont, 267, 291, 293, 452.
Montalbà, 231.
Montalegre, 242, 491.
Montanyans, 226.
Montcada, 289.
Montcorb, 449.
Montgarri, 341, 398.
Montgoi, 230, 368, 451.
Montgrony, 275, 280, 288, 446, 561.
Montornès, 228.
Montraveta, 486.
Mont-ros, 431, 463.
Montsant, 210, 408.
Montserrat, 216, 324.
Muntanya, 224.
Munts, 228, 289.
Neus, 382, 383.
Núria, 359, 398, 448.
Obac, 284.
Olletes, 479.
Om, 398.
Oms, 229, 290, 449.
Ovarra, 393.
Ovella, 444.
Palau, 263, 452.
Paller, 452.
Paretdelgada, 276.
Passanant, 448.
Pedra, 287.
Pedró, 276, 280, 286, 327.
Penyafel, 228.
Pertusa, 247.
Pietat, 230, 276, 383, 447, 491, 543.
Pilar, 501.
Pineda, 227, 231.
Pinyeres, 232.
Pla, 212, 224, 228, 231, 259, 287, 344.
Pluja, 507.
Pols, 443.
Port, 481.
Portal, 188.
Posa, 135, 226, 406.
Prat, 188, 407.
Preses, 223, 405.
Pui, 562.
Puig, 225.
Puig Aguilar, 452.
Puigcerver, 231, 232, 421.
Puig de França, 370.
Puig d'Elena, 287.
Puig de Meià, 266.
Puiggraciós, 188, 220, 227.
Puig-l'agulla, 281.
Quadres, 293, 444.
Quar, 228, 274, 289.
Queralt, 280.
Refet, 229, 241.
Remei, 223, 224, 225, 232, 273, 274, 287, 304, 422, 482, 501, 503, 507, 511, 512, 513, 517.
Requesens, 308.
Riera, 224, 287.
Riupedrós, 139, 266, 361, 403.
Roca, 188, 227, 446.
Rocacorba, 224, 394, 475.
Rocaprevera, 230, 490.
Roquetes, 230.
Roser, 226, 233, 263, 267, 272, 289, 350, 382, 409, 439, 500, 507, 508, 509, 510.
Roure, 187, 443, 449.
Sagàs, 233, 482.
Sala, 187, 226.
Sales, 230.
Salgar, 215, 227, 233, 235, 348.
Salines, 251, 422.
Salut, 180, 225, 229, 230, 244, 266, 270, 276, 281, 290, 317, 434, 453, 474, 480, 481, 483, 489, 496, 497, 502, 560.
Santes Masses, 530.
Santiga, 131, 484.
Sant Jaume, 214, 239.
Sant Mer, 188, 226.
Sentfores, 188, 229, 241, 290, 449.
Serra, 476.
Serrallonga, 482.
Sogues, 224.
Solà, 226.
Soledat, 140, 193.
Soler, 239, 275, 475.
Solers, 230, 450.
Tallat, 264, 382, 432, 449, 513.
Talló, 230.
Togores, 276.
Torrents, 453.
Tossa, 228.
Tossals, 395.
Trobada, 226.
Vallclara, 484.
Valldossera, 234, 450.
Vallvanera, 487.
Vedrenya, 227.
Vida, 109, 187, 224, 246, 288.
Vidabona, 289.
Viladelleva, 445.
Vilademany, 443.
Vilar, 231, 505.
Vilardida, 227.
Vilaró, 227.
Vilavella, 138.
Villar, 229.
Vinyet, 110, 230, 383.
Viver, 451.

Altres: 326, 543.

En honor de Santes i Sants:

Abdon i Senén, 376, 475.
Adjutori, 227, 550.
Afra, 383.
Àgata, 154.
Amanç, 287, 555, 556.
Ampèlit, 269.
Andreu, 328, 329, 455, 535. *Vegeu també* Lleïr.
Aniol, 284.
Anna, 228, 288, 289, 360, 362, 363, 404.
Antolí, 442.
Antoni, 125, 187, 202, 220, 230, 231, 296, 324, 346, 359. *Vegeu també* Roc.
Antoni Abat, 123, 126, 128, 130.
Antoni de Pàdua, 223, 294, 295, 296.
Apolinar, 287.
Apòstols, 239.
Baldiri, 226, 247, 259, 288.
Bàrbara, 281, 287, 289, 541, 550.
Bartomeu, 108, 411, 412, 413, 414.
Beat, 280, 364, 559.
Benet, 345, 556.
Bernabé, 229, 294, 560.
Bernat, 296, 410.
Blai, 150, 153.
Bonifaci, 242, 266.
Brici, 528.
Brígida, 158.
Càndia, 221.
Caterina, 532, 539, 560.
Cebrià, 466, 484.
Cecília, 290, 530, 531.
Cels: *Vegeu* Nazari.
Climent, 531.
Concòrdia, 457.
Corneli, 112, 281, 290, 424, 425, 458, 467.
Cosme i Damià, 235, 467, 493, 494. *Vegeu també* Metges.
Cristina, 192, 224.
Cristòfol, 228, 267, 344, 345, 502.
Cugat, 239.
Damià: *Vegeu* Cosme i Damià.
Domènec, 290, 301, 382, 425, 502, 513.
Elena, 261, 408.
Elies, 216, 351, 504, 560.
Esteve, 241, 381, 441.
Eudald, 513.

Eugènia, 108, 197, 198, 313, 556.
Eulàlia: *Vegeu* Miquel.
Fabià, 134.
Fe, 212, 289, 500, 508.
Feliu, 423, 496.
Feliuet, 228, 229.
Ferriol, 482, 489.
Francesc d'Assís, 499.
Francesc Xavier, 232.
Fructuós, 140.
Gabriel, 182.
Genís, 218, 415.
Gervàs i Protàs, 265.
Grau, 430, 502, 503.
Gregori, 180, 239, 442, 453.
Gregori el Magne, 342.
Guillem, 267, 312.
Hilari, 117.
Honorat, 282.
Iscle, 537. —i Victòria, 529.
Isidre, 251, 253, 257, 258.
Jaume, 225, 238, 275, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361. —el Petit, 240, 359.
Jeroni, 240, 510, 518.
Joan, 123, 262, 304, 305, 306, 307, 308, 310, 401, 417, 436, 449, 509. —Degollació, 417.
Joan Crisòstom, 144.
Jordi, 210, 211, 212, 213, 229, 555.
Josep, 181, 240.
Julià, 189, 228, 230, 251, 285, 287, 380, 519.
Julita: *Vegeu* Quirze.
Just i Pastor, 224, 230, 385.
Justa i Rufina, 350.
Lleïr, 415. —i Andreu, 281.
Llobí, 293, 474.
Llobinet, 293.
Llogari, 499.
Llop, 441, 442, 480, 546.
Llorenç, 276, 344, 387, 389, 390.
Llúcia, 233, 247, 260, 268, 274, 288, 427, 523, 546, 547, 548, 549.
Madrona, 180, 214, 225, 288, 560.
Magdalena, 192, 228, 230, 233, 241, 242, 253, 284, 288, 351, 352, 353.
Magí, 221, 409, 489.
Mamet, 215, 403, 408.
Marc, 214, 215, 216, 221, 283.
Marçal, 318, 412, 490.
Margarida, 226, 240, 288, 350, 351, 353, 479.
Marina, 228.
Martí, 214, 280, 281, 325, 481, 524, 525, 526, 528. —Xic, 325.
Màrtirs, 475.
Mateu, 459, 489, 502.
Maurici, 253, 459, 460.
Medir, 179.
Mer, 144, 221, 276.
Metges, 323, 466, 467. *Vegeu també* Cosme i Damià.
Miquel, 246, 247, 270, 280, 285, 287, 468, 469, 470, 472, 473, 485. —i Eulàlia, 232.
Miquel Arcàngel, 246, 470.
Moi, 293.
Muç, 289, 516.
Nazari, 363, 425. —i Cels, 363.
Nicolau, 241, 243, 542.
Onofre, 282.
Pastor: *Vegeu* Just i Pastor.
Patllari, 495.
Pau, 117, 143, 144, 159, 228, 253, 272, 427, 548.
Pelaia, 282.
Pelegrí, 224, 303, 503.
Pere, 188, 240, 242, 290, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 360, 368, 390.
Pere Màrtir, 218, 221, 270.
Perpètua, 180, 502.
Pol, 261. *Vegeu també* Apollinar.
Ponç, 248, 249, 268.
Protàs: *Vegeu* Gervàs i Protàs.
Quilis, 225, 239.
Quintí, 493.
Quirze, 296, 297. —i Julita, 297, 415.
Quitèria, 260, 274, 290, 500.
Ramon, 418, 419, 507.
Rita, 259.
Roc, 115, 134, 192, 193, 224, 403, 405, 406, 407, 408, 459, 487, 488. —i Antoni, 366. —i Sebastià, 341.
Romà, 294, 427.
Rufina: *Vegeu* Justa i Rufina.
Sadurní, 533, 539.
Salvador: *Vegeu* Aplecs en honor de Déu i Crist.
Sants Màrtirs: *Vegeu* Màrtirs.
Sants Metges: *Vegeu* Metges.
Sebastià, 109, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 229, 234, 238, 289, 408, 529, 555. *Vegeu també* Roc.
Seclina, 360, 502.
Segimon, 242, 478.
Sentís, 145.
Serni, 539.
Silvestre, 122, 268, 540.
Simó, 506.
Simplici, 483.
Susanna, 222, 390.
Tirs, 289.
Tomàs, 111.
Urbà, 260.
Valentí, 156, 157.
Valerià, 234, 561.
Vicenç, 142, 143.
Vicenç Ferrer, 227.
Victòria, 439.

Vegeu també Romiatges.

Aplecs de la sardana:

Alt Camp, 223.
Baix Camp, 465.
Barri de Reixac, 328.
Bosquet, 365.
Can Botinyà, 276.
Can Bruguera, 477.
Can Macià, 227.
Casal de l'Espluga, 396.
Ciutat de Lleida, 494.
Desmais, 365.
Ermites i santuaris de la Mare de Déu: Misericòrdia, 465. Montalbà, 228. Pinyeres, 455. Remei, 512. Riera, 326. Salut, 370, 495.
Ermites de sants: Antoni, 372. Blai, 365. Gregori, 422. Josep, 328. Julià, 375.
Fonts: del Balç, 268. Picant, 365.
Infantil, 265.
Nocturn, 392.
Parcs: Güell, 267. Usart, 287.
Passeig de Ragull, 373.
Pati de les Escoles, 374.
Pedracastell, 238.
Petit, 377.
Pla d'Urgell, 239.
Platja de Santa Cristina, 263.
Priorat, 422.
Roquetes, 515.
Santa Coloma Sasserra, 375.
Sector dels Pins Vens, 327.
Tardor, 507, 509, 540.
Tardoral, 507.
Terres Lleidatanes, 368.
Urgell-Segarra, 228.

Altres: 160, 189, 190, 191, 219, 220, 221, 222, 223, 240, 242, 261, 263, 265, 267, 269, 270, 271, 272, 275, 277, 278, 284, 287, 289, 318, 322, 323, 324, 326, 328, 329, 330, 363, 368, 370, 371, 374, 376, 377, 393, 400, 416, 424, 426, 427, 428, 434, 438, 439, 440, 453, 471, 475, 477, 478, 479, 480, 482, 485, 486, 492, 493, 501, 506, 508, 512, 519, 528.

Aplecs diversos:

Amor, 362.
Avet, 561.
Betlem, 559.
Botifarra, 275.
Bous, 502.
Bresques, 221.
Can Miró, 191.
Caramellaires, 235.
Cargol, 249.
Castellar Vell, 271.
Castells: Bell-lloc, 318. Sant Domènec, 301. Sant Domingo, 513. Sant Jaume, 361. Altres: 232, 292.
Cementiri Vell, 226.
Cireres, 562.
Colles de ball de gitanes, 279.
Coll Formic, 219, 492.
Cova de santa Llúcia, 427.
Cutxipanda, 454.
Esbarts, 328, 335.
Estany de Montcortès, 455.
Estudiants, 532.
Farga, 312.
Figues, 490.
Fonts: 242. Bordonera, 227. Can Moi, 396. Fàbregues, 372. Joan, 309. Mas Vilar, 279. Rovirassa, 283. Salitja, 478.
Fontanera, 430.
Formigues alades, 443.

Francesos, 284.
Franciscans, 150.
Geganter, 518.
Gent gran, 235.
Germanor, 435.
Gorg Negre, 435.
Grup, 266.
Heures, 306.
Malalts, 375, 491.
Marcetes, 266.
Matagalls, 370.
Muntanya del Montclar, 108.
Nen Jesús de Praga: *Vegeu* Aplecs en honor de Déu i Crist.
Ninou, 115.
Núvies, 115.
Ofrenes, 246.
Ous, 202, 225, 229, 263.
Pa, 223. —i l'empenta, 242.
Parroquial, 226.
Pedra dreta del Grau, 289.
Pedralta, 289.
Penyes, 250.
Perdons, 192.
Pescador, 189.
Pessebre, 95.
Pi de la Lluïsa, 435.
Pinyeres, 385.
Pont de Ferro, 223.
Primavera, 323.
Puda, 224.
Pui del Tabaca, 271.
Rosa, 290.
Roseret, 263, 422.
Roses, 281.
Santa Creu, 226, 240, 245, 264, 490, 556.
Santes Creus, 244.
Santet de la Muntanya, 381.
Sardina, 265.
Sauleda, 439.
Serrat d'en Ferrer, 403.
Sot de la Mina, 555.
Taga, 372.
Tardor, 471.
Tossa de Montbui, 272.
Turó de Puigsagordi, 239.
Verdaguerià, 293.
Vespistes, 507.
Vilar, 264.
Xaró, 227.

Altres: 203, 209, 224, 227, 228, 229, 233, 234, 240, 246, 258, 267, 269, 286, 288, 289, 369, 383, 430, 475, 488, 492, 501, 526, 543, 548.

CONCURSOS

Allioli, 287.
Arròs a la cassola, 279.
Arròs a la cassola i pastissos, 191.
Bandes de cornetes i tambors, 322.
Bestiar frisó selecte, 241.
Boletaires, 507, 537.
Cant coral, 480.
Cant de grills, 308.
Cassola, 181, 241.
Castellers, 510.
Dibuix ràpid, 426, 481.
Embarcacions casolanes, 370.
-Exposició: Bolets, 516. Canaricultura, 519. Flors, 270, 273, 279, 329. Gossos, 221. Plantes i flors, 272, 329. Roses, 259, 266, 277. Roses i plantes selectes, 272.
Flors, 275, 380.
Fumadors de pipa, 266.
Gossos d'atura, 429, 477, 540.
Grills i cursa de cargols, 330.
Mongetaires, 375.
Ornamentació floral de façanes, 338.
Paelles, 323, 325, 487.
Pesca, 321, 322, 324, 330, 365, 372, 429, 434.
Pintura, 192, 278, 365, 377, 421, 434, 439, 474, 497, 514.
Plantes i flors, 237.
Sardanes, 436.
Teatre infantil i juvenil, 160.
Tractoristes, 550.

Vegeu també Exposicions.

DIADES

Boletaire. 515.
Cassoles de tros, 284.
Centre Excursionista Garriguenc, 508.
Cerdanya, 481.
Cultural, 440.
Ermita de Sant Domènec, 289.
Fesol, 501.
Germanor, 241, 437, 536.
Homenatge a la vellesa, 440, 508.
Joventut, 514.
Lleger, 534.
Mar, 367.
Montserratina de ciclisme, 517.
Musclo, 454.
Paella, 379, 456.
Parròquia, 494.
Pintura, 279.
Popular de ciclisme, 222.
Priorat, 225.
Raiers, 367.
Rosa, 273.
Santa Quitèria, 274.
Sant Jaume, 263.
Sant Salvador, 385.
Sardana, 72, 238.
Sardanista, 360, 491, 536.
Visitant, 290.

Altres: 454, 455, 456.
Vegeu també Dies i Festes.

DIES

Acció de gràcies, 514.
Arròs, 230, 493.
Boletaire, 519.
Cassola, 510.
Esport i medi ambient, 263.
Independència, 543.
Joventut, 284.
Llibre, 211.
Mare, 263.
Or del jubilat, 517.
Parròquia, 406.
"Pàtria Galega", 351.
Pescador, 323.
Romesco, 377.
Sardana, 221.
Turista, 357, 440, 473, 494.
Universal de la sardana, 213.

Vegeu també Diades i Festes.

EXPOSICIONS

Bolets, 519, 536, 540.
Cireres, 321.
Cireres i productes agrícoles, 275.
Expo-: Bages, 281. Ditec, 503. Ebre, 223. Energia del Penedès, 503. Neu, 539.
Expro-Reus, 519.
Flors de la Garrotxa, 286.
Gos d'atura, 493.
Herbes, 249.
Industrial i comercial, 181.
Nacional de clavells, 338.
Plantes, 282.
Plantes i flors, 277, 391.

Vegeu també Concursos i Altres celebracions: Mostres.

FESTES

En honor de Déu i Crist:

Ascenció, 280. —*major*, 282.
Corpus, 332, 333, 334, 335, 337, 338, 339.
Crist, *major*, 260.
Ecce Homo, *major petita*, 513.
Eucarística de les Espigues, 332.
Majestat, *major*, 524.
Nom de Jesús, 115.
Sagrat Cor, 247, 274, 309, 328, 339, 435, 448, 473, 511, 518.
Salvador, 215, 385, 386, 433. —*major*, 385, 386, 420, 423, 424, 425. —*major petita*, 290. —i Sant Roc, *major*, 385.
Santa Creu: *Vegeu* Festes diverses.
Sant Crist, 115, 218, 231, 265, 373, 489. —*major*, 243, 457, 482, 492, 524. —Gràcia, *major*, 457. —Hort, 243. —Miracler, 457. —Trobat, 234.
Santíssim, 419.
Santíssima Trinitat, 262, 291. —*major*, 291.
Santíssim Misteri, 416.
Santíssim Sagrament, 488, 491. —*major*, 475, 490.
Transfiguració del Senyor, *major*, 386.

En honor de la Mare de Déu:

Acadèmia, 519.
Agost, 394, 395, 396, 399, 400, 401. —*major*, 392, 393, 394, 396, 397, 401, 402, 403. —*major petita*, 399. —*petita*, 393.
Ajuda, 252.
Alba, 250, 397.
Aldea, 282.
Àngels, 381. —*major*, 380, 480.
"Angustias", 494.
Antiguitat, 395.
Arcada, 146.
Arcs, 433.
Assumpta 390, 399, 403. —*major*, 391, 392, 394, 395, 397, 398, 400, 401, 402. —i sant Roc, *major*, 396, 402, 403. *Vegeu també* Agost.
Batet, *major*, 291.
Bellera, 250.
Bellmunt, 216.
Bell-ull, 446.
Bell Vilar, 233.
Bon Viatge, 344, 502.
Camí, 187, 451. —*major*, 445.
Campanyà, 402.
Camp-real, 544.
Candela, 151.
Candelera, 149, 150, 151, 152. —*major*, 149, 150. —*major petita*, 152. —i sant Blai, 151, 152, 158.
Carassumada, 480.
Carme, 346, 347, 348, 349, 372. —*major*, 346, 347, 369. —*major petita*, 347.
Cervià, 348.
Cérvoles, 399.
Cinta, 151. —*major*, 480. —, baixada de la, 188.
Claustre, 446. —*major*, 450.
Coll, 485.
Collell, 505.
Colls, 401.
Consolació, 398.
Corbera, 452.
Cós, 411.
Cova, 421.
Creixell, 443.
Creu, 275.
Dalt, *major*, 445.
Damunt, 483.
Devesa, 444.
Divina Pastora, 234, 235, 560. —*major*, 425.
Dolors, 194.
Encies, 452.
Erola, 288.
Esperança, 529, 549, 550. —*major*, 550.
Falgars, 443.
Farners, 231, 390.
Font, 275, 281, 334, 483.
Fontcalda, *major*, 476.
Fontsanta, 132, 446.
Fossa, 450.
Fumadora, 543.
Ginebret, 452.
Gleva, *major*, 446.
Gràcia, 265, 290. —*major*, 477, 501. —*petita*, 446. —i de Bell-ull, 446.
Granadella, 543.
Grauet, 474.
Guàrdia, 496.
Guia, 457.
Immaculada, 543, 544. *Vegeu també* Puríssima.
Incendi, 544.
Ivorra, 151.
Jonquera, 531.
Lledó, 381. —*major*, 151.
Llet, 151, 187.
Lliri, *major*, 473.
Llum, 321.
Lord, 449.
Loreto, 545. —*major*, 485.
Lourdes, 156, 438.
Malalties, 110.
Març, 187.
Maria, 397, 438. —*major*, 392, 399, 400, 402, 403. Dedicació de l'església, 321. Vetlla, 390.
Massarrúbies, 155, 281.
Mata, 447.
Mercè, 64, 459. —*major*, 464, 465.
Meritxell, 445.
Merli, 451.
Mijaran, *major*, 451.
Miracle, 398. Aparició, 382.
Misericòrdia, 225, 288, 291, 420, 446, 465, 500. —*major petita*, 445.
Mola, 427.
Montalbà, 255.
Montlleó, 262.
Montserrat, 217, 218. —*major*, 450.
Montsià, 283.
Nativitat de la Mare de Déu, 447. —*major*, 445, 446, 448, 449, 450.
Neus, 383, 423. —*major*, 383. —*major gran*, 324.
O, 550.
Obac, 443.
Olivar, 238.
Om, 399.
Palau, 229.
Pallerols, 490.
Paretdelgada, 324.
Patrocini, 450, 537, 538.
Pedra, 262.
Pietat, 142, 472. —*major*, 485.
Pilar, 442, 501, 502. —*major*, 501, 502.
Pinós, 291, 452.
Pla, 449.
Popa, 394.
Portal, 247.
Prat, *major*, 447.
Presentació de la Mare de Déu al Temple, *major*, 530.
Providència, *major*, 402.
Puig, *major*, 443.
Puigcerver, 438.
Puig de la Creu, 352.
Puig del Ram, 522.
Puiggraciós, 447.
Puríssima, 543, 544. —*major*, 544. —*petita*, 544. *Vegeu també* Immaculada.
Queralt, 215, 445.
Ràpita, *major*, 443.
Remei, 150, 269, 511, 512. —*major*, 512, 513. *Vegeu també* Festa de Sant Cristòfol.
Ribera, 297.
Riera, *major*, 445.
Roca, 447, 471.
Romeria, 452.
Roser, 151, 190, 199, 201, 212, 216, 220, 222, 227, 231, 232, 233, 234, 235, 253, 254, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 277, 278, 279, 281, 285, 286, 288, 290, 322, 323, 335, 366, 367, 369, 370, 408, 428, 430, 448, 472, 479, 486, 495, 500, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 514, 556. —*major*, 199, 233, 262, 263, 264, 268, 269, 270, 273, 275, 367, 379, 387, 476, 480, 487, 492, 507, 508, 509, 510. —*petita*, 267, 377. —i Sant Isidre, 271. —i Sant Isidre, *major*, 433.
Roser de Maig, 263, 273. —*major*, 239. —*major petita*, 269.
Roser de Tot el Món, 509.
Roser d'Octubre, 510.
Roure, 268.
Sagristia, *major*, 449.
Sales, *major*, 451.
Salut, 225, 450, 517, 542. —*major*, 395, 475.
Santiga, 309.
Savila, 281.
Serra, 153. —*major*, 447.
Setembre, *major*, 443.
Socors, 341. —*major*, 451.
Sogues, 238, 505.
Solà, 471.
Sòl del Pont, 216.
Soledat, 155.
Talló, 295.
Torrents, 452, 453, 549.
Tura, *major*, 448.
Valldeflors, *major*, 450.
Verge, *major*, 399.
Virtuts, 444.

Altres: 392, 393, 446, 449, 450, 451, 491. —*majors*, 394, 395, 397, 402, 422, 429. Mare de Déu, Sant Roc i Sant Melitó, *major*, 397.

En honor de Santes i Sants:

Abdon i Senén, 278, 364. —*major*, 364, 376. —*major petita*, 364.
Adrià, *major*, 449.
Àgata, 65, 150, 154, 155, 156, 160. — *major*, 154. *Vegeu també* Blai.
Agatòclia, *major*, 458.
Agnès, 140. —*major*, 140. —*petita*, 140.
Agustí, 416, 436. —*major*, 416.
Amanç de Rodez, *major*, 425.
Anastasi, *major*, 249.
Andreu, 244, 323, 533, 534, 535, 539. —*major*, 474, 533, 534, 535, 539. —*major petita*, 534.

Àngel Custodi, 231, 499. —*major*, 352. —Àngel "fart", 499.
Anna, 362. —*major*, 362, 363.
Antino, 248.
Antolí, 442. —*major*, 442, 479.
Antoni, 157, 160, 256, 281, 438. —*major*, 145. —*petita*, 366. —i Sebastià, 131. —i Valeri, *major*, 145.
Antoni Abat, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 145, 146, 147, 158, 189. —*major*, 119, 121, 122, 124, 125, 126, 127. —*major petita*, 123, 128. —*petita*, 118. —de Gener, 126. —del Porquet, 123, 127.
Antoni de Pàdua, 294, 295, 296, 423. —*major*, 294, 295, 296.
Antoni Maria Claret, 505.
Apollònia, 156, 483.
Baldiri, 259. —*major*, 259. —*petita*, 259.
Bàrbara, 128, 541, 542. —*major*, 541, 550. —*major petita*, 541.
Bartomeu, 411, 412, 414. —*major*, 411, 412, 413, 414, 431. —i Eutropi, *major*, 412. —i Roc, *major*, 414.
Basilissa, 116.
Benet, 232, 346. —Trànsit, 187.
Bernabé, 294. —*major*, 294.
Bernat, 389, 410.
Bernat Calbó, 505.
Blai, 149, 150, 152, 153, 157, 158. —*major*, 152, 153. —i Àgata, 159.
Bonaventura, 346.
Bonaventura Gran, beat, 531.
Bonifaci, 269.
Bonosi i Maximià, *major petita*, 410.
Brígida, 149.
Burget, 146.
Calamanda, *major*, 154.
Calixt, *major petita*, 503.
Càndia, *major petita*, 442.
Caterina, 218, 532. —*petita*, 532.
Cebrià, *major*, 420. —*major petita*, 458. —i Sants Metges, 467.
Cecília, 188, 244, 268, 530, 531. —*major*, 530, 531.
Cels, 363.
Cerat, 394.
Cerni: *Vegeu* Serni.
Climent, 441, 531. —*major*, 531, 538. —*petita*, 531.
Colom, *major*, 476.
Coloma, 111, 112.—*major*, 375. —*petita*, 112, 115.
Concordi, 117.
Corneli, 458. —*major*, 458. —i Cebrià, *major*, 458, 488.
Cosme i Damià, 466, 467. —*major*, 466, 467, 492, 493, 495. —*major petita*, 466.
Cristina, 353. —*major*, 354.
Cristòfol, 342, 343, 344, 345, 366, 369. —*major*, 342, 343, 344, 345, 368, 369, 477. —i Mare de Déu del Remei, *major*, 434.
Cugat, 356. —*major*, 358, 359.
Dalmau, *major*, 542.
Dalmau Moner, *major*, 465.
Damas, *major*, 545.
Damià: *Vegeu* Cosme.
Daniel, 425.
Domènec, 556.
Domènec de Guzmán, 382, 386, 387, 423. —*major*, 382, 423.
Dorotea, 155.
Elena, 262. —*major*, 408. *Vegeu també* Helena.
Elm, 354, 555.
Eloi, 305, 312, 313. —*major*, 485. —*petita*, 541.
Engràcia, 233.
Ermengol, 523.
Esteve, 109, 110, 381. —*major*, 109, 110, 381, 385, 420, 421, 422, 425. —*petita*, 109, 381. —Invenció del Cos, 381. 423.
Eudald, 249. —*major*, 249.
Eugènia, 111, 457. —*major*, 456.
Eulàlia, 156, 545. —*major*, 156, 158, 544, 545. —*petita*, 545.
Eutropi: *Vegeu* Bartomeu.
Fabià i Sebastià, 136.
Faust, 467. *Vegeu també* Sadurní.
Faustí, 157.
Fe, 224, 474.
Felicíssima, 232.
Felícula: *Vegeu* Zenó.
Felip Neri, *major petita*, 260.
Feliu, 379. —*major*, 375, 379, 380, 418, 421, 422, 424. — *petita*, 380.
Feliu Africà, *major*, 427.
Fèlix: *Vegeu* Feliu.
Fermí, *petita*, 342.
Ferriol, 272, 458.
Flavià, *major*, 147.
Fortià, 523.
Francesc, 499.
Francesc d'Assís, *major*, 499.
Fructuós, 140. —*major*, 140. —*major petita*, 146. —*petita*, 140.
Gabriel, 182.
Gaietà, *major*, 386. —*major petita*, 271.
Galderic, 277, 504.
Gaudenci, 481.
Generós, *major*, 349.
Genís, 403. —*major*, 414, 415, 433.
Gervasi, *major*, 326.
Gil, 441, 477. —*major*, 410, 439, 442.
Grau, 212, 499, 503, 511, 515, 528. —*major*, 503.
Gregori, 247, 297, 410. —*major*, 247.
Guillem, 327.
Helena, major, 408, 429. *Vegeu també* Elena.
Hilari, 117.
Hipòlit, 390, 410.
Ignasi, 376.
Innocents, 110, 111. —*major*, 110.
Isabel, *major*, 529.
Iscle, 529. —*major*, 529. —i Victòria, 529. —i Victòria, *major*, 529, 538.
Isidori, 233. —*major*, 216.
Isidre 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 273. —*major*, 250, 251, 252, 253, 254, 257, 258, 275. —*major petita*, 250, 254, 255. —*petita*, 254, 255. *Vegeu també* Mare de Déu del Roser.
Jaume, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362. —*major*, 282, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 374, 432. — *major petita*, 360. —i Anna, 357. —i Anna, *major*, 357, 358, 361.
Jeroni, 473.
Joan, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 416, 417. —*major*, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 417. —*major d'estiu*, 303. —*major petita*, 308. — *petita*, 304, 305, 308. —ante Portam Latinam, 245, 261.
Joan, degollació, 416, 433, 435, 438. —*major*, 417. —*petita*, 416.
Joan Baptista, *major*, 416, 437.
Joan d'Agost, *major*, 417. —*petita*, 417.
Joan de Déu, 180.
Joan Evangelista, 245.
Joan Gros, *major*, 417.
Joan Mort, 436.
Joan Petit, *major petita*, 308.
Joaquim, 429. —i Anna, 362.
Jordi, 209, 210, 211, 212, 213, 214. —*major*, 209, 211, 212, 213.
Josep, 180, 181, 182. —*major*, 182. —Obrer, 182, 240.
Josep de Calassanç, *major*, 182.
Julià, 116, 269, 416. —*major*, 116, 145, 432. —*patronal*, 116. —*petita*, 116.
Juliana i Semproniana major, 363.
Julita: *Vegeu* Quirze.
Just, 232, 424, 428. —i Pastor, *major*, 385.
Lambert, *petita*, 458.
Laureà, *major*, 367.
Lleïr, 430. —*major*, 415, 416.
Llogaia, 544.
Llop, 441. —*major*, 441, 442, 477, 480.
Llorenç, 301, 389, 427. —*major*, 387, 388, 389, 390, 442. —i Joaquim, 389.
Lluc, 504.
Llúcia, 546, 547, 548, 549. —*major*, 373, 547, 548, 549.
Lluís, 301, 409.
Macari, 145, 550.
Madrona, 180.
Magdalena, 232, 321, 352, 353. —*major*, 351, 352, 353.
Magí, 47, 409, 410. —*major*, 409.
Mamet, *major*, 408.
Marc, 188, 214, 215, 216, 221, 420, 424. —*major*, 214, 215.
Marçal, 321. —*major*, 321, 371.
Marcel, 117.
Margarida, 350. —*major*, 350, 373.
Maria de Cervelló, 459.
Maria Magdalena: *Vegeu* Magdalena.
Marina, *major*, 350.
Martí, 447, 524, 525, 526, 527, 528, 536, 537. —*major*, 365, 371, 476, 524, 525, 526, 527, 528, 536, 537, 538. —*major petita*, 524, 527. —*petita*, 526, 527.
Martirià, *major*, 505.
Màrtirs, 157, 482, 492, 527. —*major*, 218. —Quatre, 473.
Mateu, *major*, 459, 486, 487, 488, 489. —*petita*, 459.

Maties, 268.
Maure, 117.
Maurici, *major*, 459.
Màxima, *major*, 442.
Maximilià: *Vegeu* Bonosi.
Medard, 224. —*major*, 293.
Medir, 179.
Melitó: *Vegeu* Mare de Déu.
Menna, 528. —*major*, 527.
Metges, 441, 466, 467. —*major*, 465, 493. *Vegeu també* Cebrià, i Cosme i Damià.
Miquel, 261, 267, 410, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 518. — *major*, 246, 247, 431, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 479, 492, 493, 494, 495, 508, 513. —*major petita*, 270, 470. — *petita*, 246, 247. —Aparició, 246, 247. —Arcàngel, 472. —de Maig, 246, 247. —i Martí, 494. —i Teresa, *major*, 472.
Miquel dels Sants, *major*, 341.
Mònica, 268.
Narcís, 506.
Nicasi, 549. —*major*, 549.
Nicolau, 523, 542. —*major petita*, 453. —de Bari, 542.
Nin i Non: *Vegeu* Abdon i Senén.
Oleguer, 179.
Oliva, 293.
Orenç, 390.
Ot, 342.
Pancraç, 250.
Pantaleó, 358.
Pare Coll, 258.
Pastor: *Vegeu* Just.
Patllari, *major*, 301.
Patró, 532.
Patrona, 398, 449.
Patrons, 233. —*major*, 466.
Pau, 117, 144. —*major*, 144. —Conversió, 144.
Pau de Narbona, *major*, 509.
Paulina, 410.
Pelàgia, *major*, 500.
Pere, 239, 270, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 328, 366. —*major*, 302, 309, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 479, 480. —*major petita*, 316, 317, 319. —*petita*, 316. —ad Vincula, *major*, 422. —Apòstol, 425. —de les Claus, *major*, 379. —el Gros, 316. —Pescador, *major*, 314, 315. —i Pau, 318. —i Pau, *major*, 314, 315.
Pere Almató, 438,
Pere Celestí, *major*, 271.
Pere Claver, *major*, 453.
Pere de Verona, *major*, 218.
Pere Màrtir, 218, 220. —*major*, 218, 219, 269.
Pere Nolasc, 145.
Pere Regalat, 250.
Pere Savella, *major*, 316.
Perpètua, 180.
Petronila, 261.
Plàcid, 446.
Pol, 355. *Vegeu també* Pau.
Ponç, 248, 249. —*major*, 268.
Prisca, 131. —*major*, 131.
Procopi, 342.
Pròsper: *Vegeu* Úrsula.
Quintí, 259. —*major*, 506.
Quirze, *major*, 328. —*major petita*, 297. —i Julita, 297, 489. —i Julita, *major*, 297, 431. —i Julita, *major petita*, 297.
Quitèria, 301. —*major*, 259. *Vegeu també* Rita.
Rafael, *major*, 428, 505. —Arcàngel, 470.
Ramir, 513.
Ramon, 419, 439. —*major*, 419, 436. —Nonat, *major*, 419.
Ramon de Penyafort, 116, 145.
Regina, 443.
Reis, 95.
Reparada, *major*, 487.
Rita, 259, 260. —i Quitèria, 260.
Roc, 190, 271, 385, 393, 394, 405, 406, 407, 408, 438, 506, 524. —*major*, 397, 401, 405, 406, 407, 408, 427, 429, 433. *Vegeu també* Bartomeu i Mare de Déu de l'Assumpció.
Romà, 146, 293, 489, 529. —*major*, 260, 529.
Romà Màrtir, 529.
Romuald, 155.
Rosa, 410, 418, 440. —*major*, 418. —de Lima, *major*, 410.
Rosa de Viterbo, 442.
Rosalia, 346. —*major*, 442.
Sabí, 504.
Sadurní, 442, 532, 533. —*major*, 479, 480. —i Faust, 503. *Vegeu també* Serni.
Salvador d'Horta, 180.
Santiago: *Vegeu* Jaume.
Sants Màrtirs: *Vegeu* Màrtirs.
Sants Metges: *Vegeu* Metges.
Sebastià, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 145, 189, 224, 226, 441, 486, 548, 556. —*major*, 131, 133, 136, 138, 139, 140, 145, 247, 458. —*major petita*, 131, 134, 139, 140, 269. — *petita*, 131, 139.
Semproniana: *Vegeu* Juliana.
Senén: *Vegeu* Abdon.
Sentís, 126, 247, 321.
Serena, 537.
Serni, 532, 533. —*major*, 474, 517, 532. —*petita*, 532. *Vegeu també* Sadurní.
Sernill, *major*, 532.
Severí, *major*, 493.
Severina, *major*, 415.
Silvestre, 112.
Simó, 317.
Tecla, 463. —*major*, 463.
Teresa, 503, 504. —*major*, 504. *Vegeu també* Miquel.
Tirs, 144.
Tomàs, 79.
Tomàs d'Aquino, 144, 145.
Tots Sants, 517, 521, 522, 523.
Tranquilina, 232.
Urbà, 415.
Urbici, 385.
Úrsula, 505, 516, 517. —i Pròsper, *major*, 515.
Valentí, 156, 157, 561. —*major petita*, 156.
Valeri, 145, 146. —*major*, 145. *Vegeu també* Antoni.
Vicenç, 140, 141, 142, 143, 146, 269. —*major*, 140, 141, 142, 143. —*petita*, 140.
Vicenç Ferrer, *petita*, 141.
Víctor, 250, 363, 364. *Vegeu també* Zenó.
Victòria, 529. —*major*, 529. *Vegeu també* Iscle.
Vidal, *petita*, 221.
Zacaries, 536.
Zenó, 433. —*major*, 342. —Víctor i Felícula, 157.

Festes diverses:

Abril, 209.
Agost, 395, 396, 398. —*major*, 389, 400, 430.
Àguedes, 154, 155, 158.
Agustina d'Aragó, 179.
Aigua, 179, 252, 283.
Ajust, *petita*, 235.
Albergínia, 473.
Aliança, 536.
Amics d'Alforja, 427.
Amistat, 279.
Anyada, 321.
Aparició, 505.
Apolònies, 158.
Apostolat de l'Oració, 448.
Arbre, 91, 117, 140, 146, 147, 158, 159, 160, 188, 189, 190, 191, 219, 220, 266, 279, 415. —fruiter, 398. —maig, 237, 238, 239, 241, 242, 245, 256, 264, 265, 266, 277, 278.
Arribada de les Relíquies, 524.
Arròs, 136, 158, 173, 174, 239, 262, 434, 481, 549.
Arrossada, 165, 169. *Vegeu també* Altres celebracions: Arrossada.
Art Cristià, 369.
Ascenció: *Vegeu* Festes en honor de Déu i Crist.
Ases, 561.
Associació de veïns, 204, 277, 372, 518.
Avis, 112, 191, 272, 282, 325, 330, 331, 400, 429, 439, 456, 458, 481, 483, 487, 489, 501, 519, 538. *Vegeu també* Altres celebracions: Homenatge a la Vellesa.
Badiu, 248.
Baix a mar, 248.
Bandereta, 242.
Banya, 110.
Barri, 217, 337, 338, 377.
Batre, 327, 371, 399.
Beat, 137, 531.
Bicicleta, 68, 110, 117, 191, 192, 262, 263, 276, 279, 323, 328, 330, 370, 388, 491, 495, 511.
Bisbetó, 47, 65, 542, 562.
Blanquers, 295.
Boletaires, 507.
Bombers, 313, 372.
Bosc, 446.
Bous, 252.
Bredes, 337, 340.

Bruixes, 435.
Caçadors, 117, 159, 272, 411.
Calçotada, 149, 190.
Camioners, 555.
Candelera: *Vegeu* Festes en honor de la Mare de Déu.
Cantar de la Pedra, 544.
Càntir, 382.
Cap d'any, 112, 115.
Cap del Carrer, 470.
Capella, 291.
Capítol, *major*, 451.
Capvuitada, 339.
Cara al mar, 345.
Caramelles, 47, 198, 234.
Cargols, 265.
Caritat, 325.
Carrer, 338, 339, 370.
Casal, 191. —jubilats, 496. —mainada, 325.
Casats, 393.
Cassola, 216, 241, 286, 474.
Castanyada, 521, 522, 537.
Castells: Cardona, 475. Sant Jordi d'Alfama, 211. Sant Miquel, 264.
Catequesi, 400.
Cavall, 190, 192.
"Cehegineros", 477.
Centres: Excursionista, 438. Parroquial, 537. Unió Moral, 246.
Cervesa, 342.
Cinc de febrer, 155.
Cinquagesma, *major*, 285.
Cirera, 326.
Civadera, 193.
Cívica, 179.
Collita, 459, 537.
Comiats: Pastors, 523. Quintos, 497.
Comú, 275.
Comunions, 259.
Confraries: 545. Del Bon Succés, 514.
Coques, 199.
Cor, 231, 283.
Corpus Christi: *Vegeu* Festes en honor de Déu i Crist.
Cossos Sants, *major*, 437.
Creu de maig, 245, 271.
Culturals d'agost, 402.
Degollació de Sant Joan: *Vegeu* Festa de Sant Joan, degollació.
Diables, 429.
Dones, 150, 154, 155, 158, 488.
Elecció de la pubilla, 191.
Elois, 361.
Encamisada, 118.
Encants: 522. De Sant Antoni, 123, 150.
Enramada, 242, 262, 334, 337, 338, 340, 371, 377.
Ermita, 217.
Escudella, 168.
Esperança, 556.
Espiga i la Farigola, 286.
Espina Santa, 250, 272, 282, 287, 492.
Esplai, *major*, 192.
Esport, 329, 519.
Esportiva de Sant Silvestre, 110.
Estadals, 555.
Estany, 404.
Estiu, 199, 316, 319, 368, 372, 375, 390, 392, 397, 400, 421, 423, 426, 427, 428, 429, 437, 439, 440, 443. —*major*, 245, 312, 315, 319, 323, 353, 356, 357, 358, 359, 360, 362, 363, 364, 366, 368, 370, 372, 375, 381, 382, 385, 388, 390, 391, 392, 394, 395, 397, 398, 399, 401, 403, 406, 407, 409, 410, 411, 412, 416, 417, 418, 420, 421, 423, 324, 425, 428, 430, 431, 435, 438, 441, 445, 450, 457, 472, 476, 478, 482, 486.
Estiuejant, 390, 426.
Estudiants, 144.
Exaltació de la Santa Creu: *Vegeu* Festa de la Santa Creu.
Fadrins, 339.
Farigola, 275.
Farinetes, 171, 317.
Festes majors: *Vegeu* Índex de poblacions.
Fia Faia, 88, 96.
Final d'estiu, 455.
Flama de la Llengua Catalana: *Vegeu* Renovació de la Flama de la Llengua Catalana.
Font Picant, 372.
Fundació de la Congregació dels Sacerdots, 510.
Fusters, 182.
Gales, 432.
Germandat, 146, 149, 226, 268, 308, 483, 529. —Sant Isidre, 257. —Sant Joaquim, 428. —Sant Miquel, 468. —Sant Narcís, 506. —Sant Sebastià, 139.
Germanor, 377, 480. —gent gran, 188.
Gran, 477.
Guixa, 169, 442.
Hivern, 95, 108, 115, 116, 133, 134, 135, 140, 150, 156, 535. —*major*, 109, 110, 111, 112, 116, 117, 118, 119, 122, 123, 125, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 180, 187, 215, 256, 269, 517, 524, 525, 526, 527, 529, 530, 531, 532, 533, 535, 537, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550. —*major petita*, 116.
Homenatges: Als avis, 262, 327, 455, 518. A la gent gran, 494. Als jubilats, 505. A la vellesa, 221, 222, 224, 227, 238, 263, 275, 276, 277, 280, 281, 291, 301, 307, 308, 322, 323, 324, 329, 330, 474, 495, 496, 497, 508, 516, 517, 518. Als vells, 277, 279, 325. Als vells mariners, 79. *Vegeu també* Altres celebracions: Homenatges.
Indepèndencia, 157, 179, 189.
Infantil, 377.
Innocentada, 111.
Innocents: *Vegeu* Festa dels Sants Innocents.
Jovent, *major petita*, 134.
Joventut, 182, 544.
Joves, 122.
Jubilats, 179, 327, 330, 537. —*major*, 191. *Vegeu també* Homenatge a la Vellesa.
Jubileu, 247, 381, 483.
Llana, 249.
Llar, 505.
Lletissonada, 329.
Llibertat, 260.
Llibre, 213.
Llúcies, 548.
Llufa, 110, 111.
Llum, 487. —Misteriosa, 157.
Llums, 332.
Macips, 405.
Mai, 238, 241.
Maig, 238, 248, 252, 273, 275, 279. —*major*, 263, 267, 271.
Major, festa: *Vegeu* Índex de poblacions.
Major *grossa*, 434. —*petita*, 109, 124, 139, 142, 152, 156, 228, 260, 296, 369, 375, 410, 446, 457, 463, 517, 526, 527, 529, 534, 536. —*primera*, 373. —*segona*, 376. —*vella*, 109, 111.
Malalts, 159.
Mare, 264.
Mariners, 316.
Matança 191. *Vegeu també* Altres celebracions: Matança del porc.
Matinal, 377.
Mel, 274.
"Migas", 248.
Milenari, 510.
Miners, 276, 541.
Minerva, 474, 488. —*major*, 373, 463. —*petita*, 515.
Misteriosa Llum: *Vegeu* Festa de la Llum.
Misteri Santíssim, 155, 193, 339.
Modistilles, 546.
Mort de Sant Joan: *Vegeu* Festa de Sant Joan, mort.
Most, 497, 507, 512, 514, 517, 518, 519, 537.
Música per a cobla, 73.
Nacional d'Andorra, 445.
Nacionalitats i regions, 275.
Nicolaus, 542.
Nit de Maria, 403.
Noguer de la vila, 303.
Noies, 278, 497, 515.
Nova, 539.
Octaves de Corpus, 338.
Octubre, *major*, 509.
Oferta, 115.
Ofrena, 109, 193, 194.
Oli, 540.
Oratori de Pedres Agudes, 241.
Ouada: *Vegeu també* Altres celebracions: Ouada.
Ovella, 496.
Pa, 258. —beneït, 56, 306, 328, 349, 368, 488. —i l'empenta, 193, 194. —sucat, 386, 562. —amb vi i sucre, 221.
Paella, 426.
Pagesos, 117, 251, 253, 254, 255, 257, 503.
Paletes, 296.
Panellet, 246, 268, 282, 417. —de sant Marc, 216.
Panellets, 263.
Panet, 261, 267, 270. —dels apòstols, 244.
Parròquia, 180, 235, 370.
Pasqua, 230, 284. —*petita*, 197.

Pasqüetes, 232, 233. —*petita*, 233.
Pastors, 441.
Patró, 532.
Patrona, 398, 449.
Patronals: 385, 399, 403, 457, 466, 523, 534, 550. De sant Joan, 311. De sant Pere, 319.
Patrons: *Vegeu* Festa dels Sants Patrons.
Patum, 47, 50, 52, 59, 61, 283, 332.
Pedal, 109, 213, 264, 486, 493, 508, 509, 511, 536.
Pedra, 155, 539.
Peixos, 274.
Pelegrí, 47, 132, 137, 138, 180.
Pentecosta, 283.
Penya dels gats de sant Miquel, 160.
Penyista, 182.
Perdó, 193, 265, 281.
Pescadors, 315, 317, 318.
Pessebre, 455.
Petita, 112, 142, 151, 198, 247, 265, 267, 288, 322, 330, 349, 361, 399, 444, 445, 488, 526, 534, 544.
Pi, 47, 50, 81, 111, 233, 241. —de maig, 263, 269. —de les Tres Branques, 372.
Pigota, 503.
Plantada del maig, 267.
Planta i la flor, 326.
Plegadores, 497.
Poble, 326.
Policia municipal, 472.
Poma, 511.
Popular, 375, 419.
Porc, 147.
Prat de santa Cecília, 188.
Préssecs, 510.
Primavera, 190, 191, 211, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 238, 241, 258, 263, 264, 266, 268, 273, 275, 277, 278, 279, 283, 285, 287, 308, 322, 324. —*major*, 267, 270, 271, 296.
Primer de maig, 238, 241.
Processó, 187.
Providència, 539.
Pubilla, 330.
Pubills, 219, 242, 492.
Quadre de santa Rosalia, 346.
Quarto, 335.
Quinquennals de la Mare de Déu dels Torrents, 453.
Quintos, 108, 110, 113, 118, 188, 200, 321, 330, 335, 346, 377, 426, 431, 432, 440, 453, 474, 496, 497, 518, 539, 540, 543. —i de les Apolònies, 540.
Raiers, 357.
Raïm, 481. —i del vi, 475.
Rams, 194.
Ranxo, 167, 169, 172, 176.
Ratafia, 516.
Raval, 294.
Reis, 95.
Relíquies, 246, 261. —Santes, 245, 260, 269.
Renovació de la Flama de la Llengua Catalana, 159.
Riu, 396, 413.
Rosa, 264, 266, 276, 279.
Roser: *Vegeu* Festes en honor de la Mare de Déu.
Rosera, 261.
Roseret, 265.
Sagrada Família, 108, 112.
Samalers, 555.
Sang Preciosíssima, *major*, 366.
Santa Creu, 242, 243, 244, 245, 263, 264, 265, 267, 366, 457. —*major*, 243, 244, 245, 431, 457. —exaltació, 457, 482. —invenció, 243. —invenció, *major*, 244. —de maig, 261.
Santes Creus, 245, 259, 266. —*major*, 244, 262, 457.
Santíssima Trinitat: *Vegeu* Festes en honor de Déu i Crist.
Sardana, 73, 375.
Segar, 327.
Segregació, 156, 157, 209, 258.
Sénies, 506.
Setembre, *major*, 470, 485.
Sis d'octubre, 500.
Societat, 368, 443.
Societats: De Socors Mutus, 110. De la Concòrdia, 267.
Solsticis: D'estiu, 301. D'hivern, 79.
Sopa, 176.
Sorpresa, 117.
Suquet dels avis, 516.
Taller de sants Les Arts Religioses, 365.
Tardor, 435, 471, 495, 501, 509, 513, 515, 518, 519, 522, 528, 540. —*major*, 508.
Tercera edat, 109, 497.
Terç, *major*, 488.
Terme, 364.
Timbaler, 293.
Tonis, 119.
Torrades, 171.
Tots Sants: *Vegeu* Festes en honor de Santes i Sants.
Traginer, 128.
Traginers, 47, 120, 123, 126, 165, 305, 312, 361.
Trenta-sisena, 381.
Tres tombs, 118, 125, 127, 146, 147.
Trinitat: *Vegeu* Festes en honor de Déu i Crist.
Trobada, 264.
Truita, 227, 266. —en suc, 189.
Truitada, 234, 235.
Turista, 423.
Vaca, 128.
Veïnats, 338.
Vella, 145, 492, 539.
Vellesa, 229, 324, 439, 486.
Vells, 279, 555.
Verdaguer, 258.
Verema, 435, 485, 493, 496. —o del vi, 496.
Verges, 505.
Vi, 377, 468.
Vidriers, 555.
Vint-i-set de maig, 260.
Vot del poble: *Vegeu* Vots de poble.
Vuitada de Corpus, 339.
Xica, 285, 403, 550.
Xiques, 538.
Xollada de bens, 296.
Xuia, 165.

Altres: 244, 263, 296, 325, 375, 376, 440, 448, 450.
Vegeu també Diades, Dies i Altres celebracions.

FIRES

Agrària de Sant Miquel, 471.
Agrícola, comercial i ramadera, 487.
Agrícola, industrial i del motor, 238.
Agrícola i ramadera, 221, 256, 535.
Agrícola, ramadera i industrial, 517.
Alls, 382.
Art, 272.
Artesania, 160, 375.
Artesans, 90. —de l'alimentació, 88.
Avellana, 428, 511.
Avet, 91.
Avícola, 551.
Bestiar: 117, 144, 209, 241, 244, 246, 311, 341, 458, 459, 495, 500, 505, 513, 538, 556. De llana, 528. Oví, 115, 293. Oví i cavalleries, 192.
Bitxos, 539.
Boja, 425.
Bosc, 488.
Caçador, 324.
Calella i l'Alt Maresme, 463.
Cambrils, 283.
Candelera, 151, 158.
Cap d'any, 97, 115.
Casaments, 193.
Cavall, 442.
Ceba, 245.
Cervera, 492.
Cinquagesma, 283.
Circ, 277.
Comercial, 284, 485. —i industrial, 273.
Congre, 560.
Construcció, 499.
Cop d'ull, 223, 393.
Corpus, 334.
Cunicultura, 513.
Delícies, 92.
Dibuix, 323, 497, 504. —i artesania, 391. —i de la foto, 306. —, pintura i fotografia, 402.
Dolça, 112.
Enamorats, 279.
Escultura, 279. —al carrer, 250.
Espàrrec, 221.
Esquí, 538.
Estiu, 324, 450, 482.
Eugues, cavalls i muls, 503.
Expo-Urgell, 250.
Febrer, 158.
Firabril, 220.
Firaciutat, 266.
Firagost, 420.
Firalcamp, 518.
Firaví, 279, 536.
Firesme, 159.
Fireta de Santa Llúcia, 549.
Forques, 280, 286, 318.

Fòssils i minerals, 496.
Fruita, 388.
Gall, 80, 99.
Garrigues, 222.
Gran, 542.
Grossa, 524.
Habitatge, 503.
Herbes de maig, 248.
Hivern, 92.
Hostals: Del Vilar, 468. Roig, 472.
Igualada, 488.
Informàtica, 189.
Jardineria, 222.
Joc popular, 291.
Joguina didàctica, 518.
Joguines, 88. —i quincalla, 507.
Jovent, 273.
Llana, 274, 296.
Llibre: Català, 278. Infantil i juvenil, 95. Vell, 191. Vell i d'artesania, 245.
Magranes, 511.
Maig, 240, 242, 249, 273, 279.
Maquinària agrícola, 144.
Mare de Déu d'Agost, 397, 401. —Pinós, 233.
Mel, 159.
Meló, 411.
Mercats: 193, 488. L'arbre, la planta, la flor i el jardí, 159. Encants, 109. Ram, 205. *Vegeu també* Altres celebracions: Mercat.
Mineralexpo de minerals i fòssils, 189.
Minerals i fòssils, 112, 515.
Mossos, 79, 110.
Mostres, 495.
Nadal, 89, 92, 93, 94, 98, 99.
Nadalenca, 92.
Noies, 280.
Novembre, 538.
Octubre, 500.
Ovella catalana, 504.
Palau, 492.
Panellets, 152.
Pasqüetes, 230, 233.
Pell, 158.
Pells, 143.
Pentecosta, 283.
Perdiu, 538.
Petita, 281.
Planta i de la flor, 334.
Pollastres, 413.
Porc, 523.
Porcells, 126.
Primavera, 190, 218, 221, 222, 234, 250, 276, 285.
Puríssima, 80, 543, 544.
Quaranta hores, 193.
Quaresma, 192.
Quincalla, 393.
Ramadera, 241, 362, 440, 523.
Rams, 205. —i palmes, 193.
Reis, 87, 90, 92, 93, 96, 119.
Remei, 511.
Retorn, 205, 413.
Roser, 324, 509.
Roses, 249.
Sallent, 338.
Sant Abdon i Senén, 364.
Santa Caterina, 530, 531.
Santa Cecília, 530.
Santa Creu, 244, 457.
Santa Eulàlia, 545.
Sant Agustí, 416.
Santa Llúcia, 80, 91, 93, 94, 95, 98, 543, 546, 548, 549.
Santa Magdalena, 352.
Santa Marina, 350.
Sant Andreu, 539, 550.
Sant Antoni, 222.
Sant Antoni Abat, 122, 123, 126, 130.
Sant Antoni de Pàdua, 296.
Santa Rita, 291.
Santa Tecla, 463, 486.
Santa Teresa, 503, 504.
Santa Úrsula, 505.
Sant Bartomeu, 411, 413, 414, 555.
Sant Bernat, 409.
Sant Ermengol, 523.
Sant Feliu, 484.
Sant Hilari, 117.
Sant Isidre, 193, 238, 251, 252, 256, 257, 273.
Sant Jaume, 358, 359, 360, 362.
Sant Joan, 297.
Sant Jordi, 213.
Sant Josep, 182.
Sant Llorenç, 388, 392, 428.
Sant Lluc, 504.
Sant Macià, 157, 559.
Sant Martí, 79, 524, 526, 527, 538.
Sant Martirià, 531.
Sant Mateu, 459.
Sant Maties, 157, 268.
Sant Miquel, 470, 471, 472, 473, 495.
Sant Narcís, 506.
Sant Pau, 144.
Sant Ponç, 248, 250, 275, 278.
Sant Sadurní, 442.
Sant Sebastià, 137, 146.
Sant Tomàs, 79, 80.
Tots Sants, 522, 523.
Santes Creus, 245.
Sembrar, 511.
Setembre, 496.
Solstici d'estiu, 303.
Tardor, 473, 504, 509, 516.
Teatre, 485.
Torregassa, 459.
Torronaire, 90.
Torrons, 146.
Turismar, 305.
U de maig, 238.
Vehicle usat, 232.
Verd, 543.
Vi, 493. Vins, 278.
Vidre, 115.
Vinya i del vi, 536.
Xauxa, 210.

Altres: 79, 116, 146, 159, 171, 172, 192, 193, 204, 209, 218, 223, 224, 240, 258, 267, 271, 274, 276, 278, 281, 284, 296, 297, 312, 321, 333, 352, 362, 380, 393, 408, 420, 433, 442, 453, 457, 463, 467, 470, 495, 496, 499, 500, 504, 505, 506, 507, 512, 517, 518, 522, 523, 526, 529, 530, 532, 536, 538, 541, 543, 544, 550, 556, 561.
Vegeu també Mercats.

MARXES

Arboç, 510, 515.
Bona petja, 221.
Busquets, 519.
Ciclista, 330.
Cicloturista, 274, 426, 490. —Baix Camp, 529. —monestirs, 329.
Dòlmens, 277, 515.
Dufour, 223.
Empordà "Ruta del vi", 506.
Ermites, 219.
Excursionista, 275, 440, 506, 519, 538, 539.
Fonts de Girona, 222.
Ginebró, 222.
Infantil, 189, 190, 191, 219, 241, 271, 324, 479, 495, 507, 513, 517.
Mar i muntanya, 483.
Masos, 219.
Montseny, 536.
Montserrat, 327.
Nocturna, 326, 369, 375.
Orientació, 220, 266, 279, 322.
Passabigues, 325.
-Passeig, 483.
Peu, a, 240, 508.
Populars: 190, 238, 272, 277, 278, 489. Bages, 537. Boscdetosca i Sant Miquel del Corb, 327. Boscos, 223. Ciclista, 241. Costa del Maresme, 277. Daró, 537. Escarlet, 323. Ganxona, 192. Sant Esteve, 109. Santuari de la Mare de Déu d'Argimon, 189. Tramuntana, 207. Vent, 190. Xifré, 277. Xino-xano, 224.
Primavera, 266, 277.
Quaranta quilòmetres, 67, 219.
Quatre termes, 508.
Regularitat, 220, 272, 516, 537, 539. —excursionista, 219. —infantil, 189, 190, 191, 192, 271, 330, 497, 507, 509, 513, 516. —nocturna, 369, 375. —orientació, 330.
Rupit-Taradell, 537.
Tardor, 494.
Vint-i-cinc quilòmetres i escaig, 190.
Vint quilòmetres, 518.

Vegeu també Travesses i, a Altres celebracions: Caminades, Curses i Excursions.

MERCATS

Antiguitats i del llibre vell, 92.
Ascensió, 280.
Aviram, 558.
Castanyes, 521.
Cendra, 192.

Divendres Sant, 205.
Figueter, 560.
Formatges, 359.
Nadal, 98.
Primitiu, 494.
Ram, 194.
Rovelló, 507.
Santa Llúcia, 94, 95.
Tortells, 193.
Trasto, 265.
Vaixell usat, 222.

Vegeu també Fires.

PROCESSONS

Àngels, 561.
Bona mort, 192.
Dolors, 194.
Ermites i santuaris de la Mare de Déu: Abellera, 452. Corbera, 280. Paller, 293. Roser, 368. Santiga, 289.
Fanalets, 353.
Lleganya, 211.
Marinera, 561.
Penonets, 519.
Poble de Lladó, 231.
Primera Espiga, 561.
Roca Encantada, 561.
Sant Rosari, 509.
Santes i Sants: Aventí, 394. Domènec, 382. Elm, 561. Guillem, 260. Margarida, 231, 291. Martí, 274, 527. Miquel, 246. Pere, 242.
Tramuntana, 322.

Altres: 226, 234, 264.
Vegeu també Romiatges.

REVETLLES

Batre, 420.
Carrer de Baix, 313.
Carrer de Verger, 440.
Coloma, 373.
Creu Roja, 377.
Estiu, 420.
Plaça del Firal, 371.
Plaça del Roser, 353.
Popular, 316, 377, 426.
Santa Llúcia, 546.
Sant Jaume, 354, 357, 359.
Sant Joan, 310.
Sant Pere, 313.
Sant Ramon, 419.

Altres: 377.

ROMIATGES

En honor de Crist:

Sagrat Cor de Jesús, 287.
Salvador, 209, 215, 244, 257, 266, 384, 385, 423.

En honor de la Mare de Déu:

Àneu, 220.
Àngels, 479, 510.
Arcs, 278.
Ares, 342.
Bovera, 213, 225, 254.
Camp-real, 240.
Carme, 346.
Castell, 212.
Claraesperança, 273.
Collell, 260, 278, 451.
Consolació, 227.
Dosaigües, 477.
Falgars, 214, 250, 399.
Feixa, 204.
Foia, 215.
Fontcalda, 234, 263, 284.
Fucimanya, 449.
Gansa, 224.
Goient, 450.
Gràcia, 268.
Lledó, 308.
Loreto, 323.
Mig Camí, 402.
Miracle, 240, 268.
Mola, 274.
Mont, 261, 290, 291.
Montcada, 212.
Montgrony, 345.
Montserrat, 189, 193, 215, 216, 217, 221, 222, 235, 279, 285, 286, 289, 319, 325, 502, 507, 510, 514, 515, 516, 518, 522, 535, 538.
Montservós, 280.
Mora, 448.
Munts, 274.
Neus, 383.
Pallerols, 490.
Pietat, 229.
Pilar, 501.
Pinós, 272.
Queralt, 287, 491.
Remei, 289, 511.
Requesens, 232, 322.
Riupedrós, 207.
"Rocío", 278, 286, 323, 327.
"Rocío Chico", 487.
Roser, 280.
Salut, 286, 516.
Sogues, 500.
Tallat, 203, 213, 233, 241, 259, 261, 269, 282.
Trobada, 446.
Ventoses, 445.
Vilet, 254.

En honor de Santes i Sants:

Anna, 363.
Antoni de Pàdua, 296.
Benet, 201.
Blai, 153, 312.
Climent, 531.
Domènec, 203.
Domènec de Guzmán, 382.
Feliu: *Vegeu* Pere.
Genís, 334.
Isidre, 253, 255, 256.
Jeroni, 279, 478.
Joan, 153, 287, 305, 417.
Jordi, 213.
Josep, 182, 224, 435.
Llúcia, 285, 548.
Macari, 211.
Madrona, 180.
Magdalena, 232, 234, 288, 324, 352, 353.
Marçal, 216.
Maria de Cervelló, 465.
Marina, 350, 457.
Martí, 215.
Miquel, 246, 247, 470, 472.
Nicolau, 227, 366.
Pere, 316.
Pere i Feliu, 504.
Pere Màrtir, 218.
Ponç, 407.
Quirze, 297.
Quitèria, 259.
Roc, 392, 399, 406, 407.
Rosa, 278.
Sadurní, 241, 245, 532.
Salvador: *Vegeu* Romiatges en honor de Crist.
Salvador d'Horta, 180.
Sofia, 555.
Urbà, 260.

Diversos:

Ram, 287.
Terra Alta, 234.
Torreta, 222.

Vegeu també Aplecs.

TRAVESSES

A peu: Estiu, 428. Excursionista a Montserrat, 488. Garriga-Montserrat, 268. Gavarres, 495. Granollers-Montseny, 476. Jonquera-Portbou, 277. Matagalls-Montserrat, 488. Montseny, 277. Muntanya, 439. Sant Privat d'en Bas a Ripoll, 478. Viladrau-La Garriga, 158.
De natació: Estany, 366, 481. Platja, 349. Port, 108, 113. Tussols-Basil, 438.

Vegeu també Marxes i, a Altres celebracions: Caminades, Curses i Excursions.

TROBADES

Acordionistes, 355, 370, 420.
Agermanament, 504.
Caramellaires, 235, 237.
Col·leccionistes de rajola catalana, 273.
Corals de Gràcia, 539.
Cors de Clavé, 493.

Cuina, 211.
Entitats de Gràcia, 221.
Flabiolaires, 519.
Gegants, 190, 474, 502, 515.
Germanor, 222.
Gresca i tradició, 518.
Infantil de pesca, 496.
Manresana, 289.
Popular als Àngels, 271.
Sardanista, 226, 238, 323, 430.
Terres de l'Ebre, 426.

VOTS DE POBLE

En honor de Crist:

Sagrat Cor, 296, 453, 473.
Salvador, 290, 295.
Sant Crist, 218, 489.
Santíssim Sagrament, 491, 504.

En honor de la Mare de Déu:

Bon viatge, 502.
Boscal, 261.
Cèrvoles, 272.
Claustre, 115.
Esperança, 550.
Falgars, 214, 282.
Gresolet, 289.
Ivorra, 233.
Jonquera, 531.
Lledó, 311.
Llorito, 551.
Lord, 458.
Miracle, 268.
Mont, 291.
Montalbà, 231.
Montornès, 530.
Montserrat, 289, 497.
Neus, 382.
Passanant, 250.
Pinós, 272.
Portal, 242.
Remei, 434, 514.
Ribera, 297.
Roser, 261, 267, 510.
Roure, 187.
Salut, 542.

En honor de Santes i Sants:

Abdon i Senén, 364.
Àgata, 155.
Agustí, 416.
Andreu, 535.
Anna, 233.
Antoni, 231.
Antoni Abat, 122, 124.
Antoni de les malalties, 261.
Antoni de Pàdua, 454.
Bàrbara, 541.
Cosme i Damià, 466.
Cristina, 468.
Cristòfol, 342, 344.
Domènec de Guzmán, 382, 387.
Dorotea, 155.
Elm, 293.
Faust, 467.
Gaietà, 271.
Gregori, 182, 297.
Isidori, 216, 233.
Isidre, 252.
Jordi, 212.
Just i Pastor, 230.
Llop, 441.
Llúcia, 549.
Marc, 215, 216.
Marçal, 216.
Maties, 281.
Miquel, 471.
Nicaset, 501.
Nicasi, 549.
Pere de Luxemburg, 556.
Pere Màrtir, 218.
Rafael, 233, 505.
Ramon de Penyafort, 116.
Roc, 231, 273, 389, 393, 395, 401, 405, 406, 407, 435, 524.
Rosalia, 346.
Sebastià, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 183, 226, 227, 238, 261, 486, 500, 539.
Sebastianet, 209.
Senén: *Vegeu* Abdon.
Tomàs de Canterbury, 411.
Vicent Ferrer, 209.
Víctor, 363.

Diversos:

Còlera, 517.
Pa, 133.
Pigota, 146.
Santa Creu, 263.

Altres: 264, 339, 382, 406, 407, 536, 550.

ALTRES CELEBRACIONS

Acampada urbana, 365.
Àpat col·lectiu, 224.
Arrossada, 192, 224, 273, 331, 455. —*popular*, 109, 280, 325, 326, 477, 483.

Ballada de sardanes, 318.
Balls: d'en Bertoldo, 349. Most, 491, 516, 517, 519. Pasqua, 225. Quintos, 371, 511, 517, 538. Roser i dels confits, 366. Sant Domènec, 382. Sant Joaquim i santa Anna, 188.
Benedicció del terme, 228, 229, 233, 278, 283, 285. —i repartiment de panets, 225.
Berenar popular, 235.
Bicicross de Vilafranca, 159.
Calçotada, 159.
Caminades: A cal Pallot, 533. A les platges, 494. Populars, 67, 268, 272, 278, 279, 329, 330, 428, 515, 519.
Campionat de botifarra, 328.
Cantada d'havaneres, 365, 375, 434, 440. —i de cançons de taverna, 426.
Cap de setmana del jovent, 543.
Caramelles del Roser, 514.
Caravana de cotxes antics, 160.
Castanyada popular, 536.
Cavallada de la Bisbal, 518.
Comiat dels quintos, 550.
Commemoració de la batalla del Bruc, 288.
Concentració ciclista, 190.
Concentració de motos, 190.
Concert coral de cors de Clavé, 486.
Corre verdura, 539.
Cross: 79, 537, 540. Ciutat de Granollers, 551. Ciutat de Tarragona, 147. Encamp, 329. Escolar, 146, 517, 535. Moja, 159. Popular, 279, 426, 509. Sant Martí, 189. Sant Sebastià, 145. Vila d'Arbeca, 190. Vila-seca, 540.
Cuniexpo, 513.
Curses: Al Collsacabra, 305. Atlètica, 190. Atletisme de fons, 519, 551. Cambrers, 217. Cavalls, 496. Ciclista, 109, 506, 510. Ciutat de Barcelona, 276. Gall dindi, 113. Jean Bouin, 550. Tres Torres, 514.
Curses populars: 109, 191, 222, 377, 517, 518, 540. Atlètica, 538. Ciutat de l'Hospitalet, 517. Ciutat de Vilanova, 495. Ciutat d'Olot, 516. De can Boixeres, 273. De primavera, 222. Sobre patins, 222.

Dinars: De germanor, 227, 477. Dels caçadors, 549.

Embardissada de la Garrotxa, 220.
Eurofruit, 471.
Excursions: A peu pel Penedès, 274. Populars, 220, 222.
Excursió-travessa popular, 374.

Feria de Abril, 8, 262, 279.
Festivals: Cançó marinera, 426. Havaneres, 550. Teatre, música i dansa, 428.
Fontada a la font de rentar, 226.
Forada, 228, 231.
Fotomostra, 278.

Gales: De la mare de Déu de Corbera, 452. De la Mare de Déu de la Guàrdia, 496. De la Mare de Déu de Queralt, 445. A l'ermita de sant Llorenç, 439. *Grosses*, 474. *Petites*, 511.

Homenatges: Avis, 191, 242, 518, 519. Homes de la mar, 112. Jubilats, 509. Mossèn Jacint Verdaguer, 518. Tercera

edat, 322, 330. Vellesa, 192, 222, 223, 266, 271, 272, 273, 275, 276, 277, 279, 280, 287, 314, 323, 324, 327, 328, 329, 331, 335, 367, 474, 496, 497, 501, 508, 510, 523, 528, 538. *Vegeu també* Festes diverses: Avis, Homenatges.

Incoporc, 471.

Joc dels ous, 231.
Jocs florals infantils i juvenils, 543.
Jornades: Castellera, 213. Gastronòmiques, 513.

Llagostinada, 329.

Maratons: Alt Empordà, 518. Patinatge, 484.
Matança del porc, 115, 147, 159, 182, 189, 190, 191, 192, 193, 220, 235, 493, 517, 518, 539.
Mitja marató, 158, 539, 540. —Baix Penedès, 495.
Mostres: Art contemporani, 497. Artesania local, 202. Cirera, 278. Cuina, 112. Cuina i xatonada popular, 191. Esquí, 539. Havanera catalana, 426. Herbes medicinals, 551. Pictòrica, 540. Vi de l'Alt Empordà, 474.

Nits: Bisbalenc, 496. Bruixes, 305. Cremat, 495. Sardana, 324, 374.
Novenes: A la Mare de Déu de Campreal, 218. A la Mare de Déu de Carme, 347.

Ofrena floral a la Mare de Déu de la Serra, 291.
Ouada, 230, 232, 234, 235.

Passeig amb bicicleta, 502.
Patum: *Vegeu* Festes diverses: Patum.
Pedalades: A Oix, 511. Popular, 391, 506.
Pelegrinatge: *Vegeu* Romiatges.
Peonada popular, 330.
Periple pantaner, 68, 495.
Premi a l'elegància, 301.
Pujades: Automobilística a Orís, 488. Dipòsits, 519. Ermita de Sant Adjutori, 494. Farell, 540. Montserrat, 536. Rocacorba, 326. Sant Pere de Roda, 79. Tossa de Montbui, 483.
Pujades a santuaris: Àngels, 222, 500. Finestres, 241. Salut, 456.

Rallys: Cotxes antics, 222. Fotogràfic, 277. Incògnita, 109. Motos antigues, 223. Petxina daurada, 262.
Repartiment de caritats, 313.
Representacions: «Bandera de Catalunya», 283. «Misteri de l'Assumpció de Madona Santa Maria», 401. «Plany de Sant Esteve», 497. «Retaule de sant Ermengol», 426. «Retaule dels Sants Màrtirs», 378.
Rifa d'ous, 231.
Rondes: De Matadepera, 494. Vallesana, 515.
Ruta de l'aigua, 495.

Salons: Automòbil d'ocasió, 537. Habitatge, 497.
Sardinada, 160, 328. —popular, 330, 349.
Semimarató de l'Espirall, 242.
Serenates a carrers: 371, 419, 480, 485, 495.
Setmanes: Cava, 514. Cultura, 267, 441. Infant, 93. Joventut, 159, 376, 386. Mar, 320. Natura, 400. Turisme, 426.
Sopar d'estiu, 376.

Truitada de les caramelles, 240.

Vetllada popular, 372.
Vetlles d'estiu, 378.
Vint-i-quatre hores de ciclomotors, 437.
Vint-i-quatre hores de la Formiga Martinenca, 324.
Volta ciclista amb disfresses, 290.

Xatonada popular, 147, 191.
Xocolatada, 306.

Índex de poblacions

Consten en aquest índex els noms de totes les poblacions dels Països Catalans que apareixen al llarg del llibre, tant a l'entrada de cada festa com a l'interior de les descripcions. Els carrers, places, barris i urbanitzacions no tenen entrada pròpia, i apareixen pel nom de la població a la qual pertanyen. Les xifres que van seguides d'una M indiquen les pàgines on consten les festes majors de les poblacions.

A

Abella, 315M.
Abella de la Conca, 287, 507M.
Abrera, 105, 121, 237, 315M.
Adons, 141, 392M.
Adraén, 421, 536M.
Adrall, 150, 267, 365M, 441.
Adri, 387M.
Age, 116, 392, 421M.
Agell, 155, 408M.
Àger, 121, 141M, 152, 154, 188, 197, 223, 237, 246, 261, 262, 287, 293, 303, 313, 332, 356, 392M, 474, 477, 542, 558, 559.
Agramunt, 41, 101, 108, 163, 165, 243, 252, 303, 334, 432, 451M, 482, 546, 556.
Aguilar, 246.
Aguilar de Boixadors: *Vegeu* Aguilar de Segarra.
Aguilar de Segarra, 157, 235, 267, 454, 474M.
Aguiló, 493M.
Agullana, 110, 165, 197, 237, 392M, 558, 561.
Aiguafreda, 87, 144, 246, 281, 372M, 392M, 427, 474, 481, 507, 518, 543M, 561.
Aiguafreda de Dalt, 481.
Aiguamúrcia, 392M, 547M.
Aiguaviva, 105, 250, 262, 417, 443, 486M.
Aiguaviva de Bergantes, 121, 193, 339, 416M, 427, 510, 538.
Ainet de Besan, 116, 238, 500M.
Ainet de Cardós, 111, 392M.
Aineto, 383.
Aitona, 154, 271, 442M.
Aixirivall, 536M.
Alacant, 303.
Alamús, els, 131M, 524M.
Alàs, 165, 223, 252, 372M, 405.
Albagés, l', 133, 271, 277, 417M, 559.
Albanyà, 209, 320M, 429, 443, 543.
Albarca, 210, 247, 408.
Albarells, 525.
Albatàrrec, 154, 247M, 385, 474, 501M.
Albà Vell, l', 146M, 392M.
Albelda, 142M, 252, 392M.
Albesa, 112, 121, 181, 321, 392M, 470, 555. *Carrers:* De Baix, 419. Sant Roc, 444.
Albet, 538M.
Albi, l', 197, 238, 250, 421, 427, 454, 466M, 474.
Albinyana, 223, 294, 347, 411M, 559.
Albió, 261, 432.
Albiol, l', 444, 468M.
Albons, 103, 165, 282, 322, 324, 356M, 503, 532.
Alcanar, 101, 118, 252, 303, 470, 511M, 530.
Alcanó, 152M, 181, 315M, 379M.
Alcarràs, 133, 418M, 559, 562.
Alcoletge, 271M, 347, 474M.
Alcover, 70, 100, 103, 105, 132, 163, 165, 197, 223, 287, 336, 392, 511, 515M, 540.
Aldea, l', 209, 282. *Vegeu també* Estació, l', i Hostal dels Alls, l'.
Aldosa de Canillo, l', 359.
Aldosa de la Massana, l', 435M, 523.
Aldover, 165, 211, 444M.
Aleixar, l', 87, 105, 110, 121, 157, 291, 336, 365, 439, 536M.
Alella, 87, 262, 303, 379M, 454, 493, 496, 518.
Alentorn, 223, 295, 420M.
Aleny, 468.
Alfara de Carles, 287, 416M, 470.
Alfara dels Ports: *Vegeu* Alfara de Carles.
Alfarràs, 131M, 315M, 510.
Alfés, 133M, 385M.
Alforja, 87, 121, 133, 157, 231, 232, 252, 295, 303, 337, 372, 421, 427, 429, 454, 470M.
Algerri, 150M, 412M.
Alguaire, 121, 133, 274, 451, 457, 493M, 503, 559.
Alins, 142, 197M, 303M.
Alins de Llitera, 246M.
Alinyà, 248, 262, 282, 387M, 486M.
Alió, 139, 252, 349, 411M.
All, 293, 392M, 444.
Almacelles, 101, 154, 179, 238, 464M.
Almatret, 152M, 283, 470M.
Almenar, 110, 121, 133M, 150, 152, 154, 197, 223, 247, 252, 408, 458, 500, 517. *Barris:* Bassa Nova, 435. *Places:* Sòl de Vila, 405.
Almenara Alta, 420M.
Almoster, 252, 364M, 470M, 540.
Alòs d'Àneu, 277, 303, 415M.
Alòs de Balaguer, 133, 474M.
Alp, 315M, 392, 444.
Alpens, 165, 273, 288, 467M.

Alpicat, 131M, 250, 411M, 454, 540, 559. Barris: Urbanització Basses, 426.
Altafulla, 87, 159, 197, 209, 231, 426, 454, 525M. *Barris:* Barceloneta, 421.
Alt Àneu, 534M. *Vegeu també* Gil, Son, Sorpe i València d'Àneu.
Alt Aran: *Vegeu* Naut Aran.
Alta-riba, 211M.
Altet, 252, 474M.
Altron, 435M.
Alzina, l', 392M.
Amer, 87, 101, 105, 130, 144, 157, 158, 180, 192, 194, 238, 252, 262, 372, 392M, 412, 458, 515, 526, 531, 536, 549. *Barris:* Pedreguet, 473.
Ametlla de Casserres, l', 294M, 507.
Ametlla del Vallès, l', 105, 165, 243, 248, 330, 415M, 437, 542, 555. *Barris:* Serrat, 481.
Ametlla de Mar, l', 103, 150M, 211, 315M.
Ametlla de Merola, l', 87, 213, 235, 481, 486M, 559, 560.
Ametlla de Montsec, l', 274, 374M.
Ametlla de Segarra, l', 261, 432, 481M.
Ampolla, l', 303M, 347M, 454.
Amposta, 87, 103, 121, 163, 181, 197, 283, 336, 362, 392M, 543. *Barris:* Grau, 347. Sant Cristofol, 343. *Carrers:* Corsini, 364.
Ancils, 315.
Andorra la Vella, 108, 121, 165, 197, 252, 326, 365, 370, 421M, 431, 517, 530, 559.
Aneto, 126, 145, 247, 321.
Anglès, 105, 197, 238, 242, 287, 326, 474M, 511, 530, 555. *Barris:* Remei, 365. *Carrers:* Avinguda Antoni Gaudí, 481. *Places:* Santa Magdalena, 353.
Angles, els, 223, 444.
Anglesola, 243M, 432, 457.
Ansalonga, 470M.
Anserall, 474M.
Ansovell, 261, 474, 537M.
Anya, 221, 283, 429M, 561.
Anyós, 343M.
Aramunt, 427M, 457, 458.
Aránser, 346M, 466, 526.
Aransís, 427M, 506M.
Araós, 108, 441M.
Aravell, 262M.
Arbeca, 101, 103, 108, 190, 242, 262, 392M, 531, 556.
Arboç, l', 87, 101, 105, 116, 180, 211, 217, 223, 336, 432M, 454, 546, 558. *Barris:* Santa Llúcia, 303.
Arboçar, l', 87, 217, 363M.
Arbolí, 117M, 247, 507M.
Arbúcies, 87, 268, 277, 315, 337, 429M, 491, 496, 505, 519.
Arcalís, 262.
Arcavell, 507M, 534.
Arcs, els, 121, 507M.
Ardenya, 209M.
Ardèvol, 121, 133, 193, 197, 404M, 515.
Ardòvol, 531.
Areny de Noguera, 260M.
Arenys de Lledó, 121, 261, 390M.
Arenys de Mar, 88, 165, 197, 219, 225, 239, 242, 277, 303, 321, 342M, 347, 391, 405, 543.
Arenys de Munt, 100, 118, 214, 223, 225, 232, 239, 242, 287, 303, 340, 444, 507, 526M, 543.
Arestui, 238, 435M, 526.
Àreu, 379M.
Arfa, 283M.
Argelaguer, 238, 267, 443, 506, 545M.
Argençola, 88, 117, 262, 427M.
Argentera, l', 117, 231, 252M, 411M.
Argentona, 105, 121, 139, 145, 177, 280, 303, 336, 365, 382M, 451, 464, 486, 560. *Barris:* Can Ferraters, 365. Molí, 427. Urbanització Can Raimí, 440. Urbanització Ginesteres, 393. Urbanització Madà, 303. *Carrers:* Nou, 326. Sant Ferran, 371.
Argilaga, l', 144M, 405M.
Arinsal, 431M.
Aristot, 474M, 534.
Armentera, l', 165, 353M, 468, 537M.
Arnes, 180, 352M.
Arres, 303.
Arres de Jos, 133M, 417M.
Arres de Sus, 315M.
Àrreu, 382.
Arró, 416M, 526.
Arrós, 116, 262, 287, 369M, 393, 501, 545.
Arròs e Vila, 417M.
Ars, 537M.
Arsèguel, 420M.
Artedó, 515M.
Artés, 105, 118, 150, 197, 232, 252, 303, 365, 474M.
Artesa de Lleida, 159, 246, 252, 356, 419M.
Artesa de Segre, 121, 165, 223, 227, 231, 287, 411, 493M, 561.
Arties, 303M, 356M.
Artiga de Lin, era, 326.
Ascó, 88, 110, 121M, 190, 197, 225, 252, 267, 347, 410M, 468.
Asnurri, 486M.
Aspa, 88, 133, 183, 193, 334, 474M.
Astell, 303, 481M, 534.
Aubèst, 133, 326, 499, 507M, 526.
Avellanes, les, 243, 385, 393M.
Avià, 101, 103, 198, 280, 303, 393, 395, 416M, 491, 511.
Avinyó, 190, 267, 283, 486M.
Avinyonet del Penedès, 432M.
Avinyonet de Puigventós, 108, 198, 356M.

B

Badalona, 88, 131, 133, 198, 213, 248, 279, 286, 304, 315, 336, 347, 349, 393M, 486. *Barris:* Artigues, 356. Bonavista, 248. Bufalà, 248. Canyet, 248, 273. Dalt la Vila, 248. Llefià, 248. Lloreda, 248, 355. Manresà, 248. Nova Lloreda, 304. Pomar, 248. Puigfred, 248. Salut, 487. Sant Antoni, 296. Sant Crist, 248. Sant Joan de Llefià, 296. Sant Roc, 248. Sistrells, 315.
Baell, el, 412M.
Baells, 209M, 393M.
Baells, la, 556.
Baén, 274.
Bagà, 88, 101, 103, 122, 158, 235, 293, 337, 381M, 452, 506, 523, 559, 561.
Bagergue, 245, 350, 379M.
Bagur: *Vegeu* Begur.
Baiasca, 410M, 532.
Baix Pallars: *Vegeu* Baén, Gerri de la Sal, Montcortès i Peramea.
Balaguer, 101, 105, 238, 274M, 287, 356, 524M, 555.
Balenyà, 103, 105, 213, 215, 226, 252, 487. *Places:* Sardà, 475.
Balsareny, 47, 64, 88, 157, 165, 215M, 250, 445, 507.
Baltarga, 487M, 534.
Banyeres del Penedès, 101, 156, 165, 369, 393M, 507.
Banyoles, 67, 68, 73, 86, 103, 105, 115, 129, 144, 182, 194, 216, 219, 223, 250, 262, 274, 284, 296, 329, 336, 345, 365, 366, 389, 481, 493, 495, 505M, 511, 531. *Barris:* Can Puig, 194. Guèmol, 426, 511. Mas Palau, 375. Rodes, 390. Sant Pere, 313. Terme, 364. *Carrers:* Sant Martirià, 421. *Places:* Del Carme, 347.
Bar, 427M.
Barbens, 105, 393M, 511, 524M.
Barberà de la Conca, 267, 304, 431M.
Barberà del Vallès, 8, 129, 166, 219, 223, 261, 262, 279, 393M, 441, 541. *Barris:* Can Gorgs, 327. Romànica, 324.
Barcelona, 41, 44, 50, 52, 59, 63, 64, 68, 71, 72, 79, 83, 86, 88, 108, 112, 115, 116, 122, 144, 152, 156, 179, 180, 181, 189, 192, 193, 198, 210, 211, 217, 218, 222, 224, 238, 243, 245, 250, 251, 259, 265, 267, 276, 287, 295, 303, 304, 326, 331, 332, 343, 347, 351, 352, 356, 382, 409, 452, 453, 454, 455, 459, 464M, 470, 486, 490, 499, 501, 511, 515, 534, 538, 539, 543, 550, 559, 560, 561, 562. *Barris:* Baix Guinardó, 322. Barceloneta, 283, 470. Baró de Viver, 304, 549. Besòs, 260, 518. Bonanova, 88, 122, 481. Bon Pastor, 273. Boqueria, 289. Bordeta, 88, 179, 475. Camp de l'Arpa, 528. Camp d'en Grassot, 486. Can Baró, 464. Can Caralleu, 277. Can Porta, 322. Canyelles, 511. Carmel, 369. Ciutat Meridiana, 279. Ciutat Vella, 198, 304. Clot, 88, 528. Coll, 327. Congrès, 507. Corts, 79, 248, 511. Esquerra de l'Eixample, 519. Font Castellana, 464. Font d'en Fargues, 322. Gòtic, 88. Gràcia, 45, 79, 88, 166, 179, 221, 252, 267, 393. Grup Juan Antonio Parera, 540. Guinardó, 222, 249, 250. Guineueta, 166, 475. Habitatges de Sant Cristòfol, 343. Horta, 64, 88, 481. Horta-Guinardó, 519. Hostafrancs, 249, 507. Indians, 491. Maresma, 327. Mercat de la Concepció, 543. Mercè, 464. Montbau, 473, 491. Navas, 159, 267. Nou

Barris, 266, 271, 304. Pau, 304. Pla de Palau, 475. Poblenou, 88, 222, 275. Poble Sec, 198, 435. Port, 481. Prosperitat, 322. Raval, 88, 289, 347, 464. Roquetes, 366. Sagrada Família, 222. Sagrera, 528. Salut, 475. Sant Andreu, 88, 122, 249, 277, 533. Sant Antoni, 122. Sant Felip Neri, 260. Sant Genís dels Agudells, 464. Sant Gervasi, 88, 179, 249, 487. Sant Martí de Provençals, 88, 189, 252, 324, 528. Sants, 45, 88, 122, 412, 445. Sants-Montjuïc, 211, 304. Sarrià, 63, 79, 88, 249, 332, 500, 559. Sitges, 166. Teixonera, 64, 507. Torre Baró, 312. Torre Llobeta, 511. Tres Torres, 279, 514. Trinitat Nova, 324. Trinitat Vella, 322. Valibona, 374. Vallcarca, 481. Vall d'Hebron, 326. Verdum, 487. Verneda, 528, 537. Verneda Baixa, 475. Vilapicina, 304. Vinya, 481. Zona Franca, 220. *Carrers:* Ausiàs March, 464. Carles I, 464. Dagueria, 388. Elcano, 329. Espronceda, 481. Francesc d'Aranda, 487. Guifré, 464. Hospital, 248. Nació, 537. Paraguai i Perú, 322. Vallhonrat, 377. Vidrieria, 475. *Places:* Nova, 405. Olles, 475.
Baro, 482M.
Baronia de Rialb, la, 315, 467, 507.
Barroca, la, 287, 405, 434M, 487.
Barruera, 198, 304, 379M, 445.
Bàscara, 85, 86, 89, 193, 429, 451, 455, 529M.
Bassa Nova, la, 252, 435.
Bassegoda, 472M.
Bassella, 133, 155, 267, 435M, 559.
Bastida, la, 232M.
Batea, 116M, 257, 304, 343, 385, 431M, 562.
Batet de la Serra, 278, 291M.
Batllòria, la, 291, 432M, 550M.
Bauma de Castellbell, la, 101.
Bausen, 315, 341, 362, 393M, 449.
Bedorc, el, 435M.
Beget, 399, 524M, 560.
Begós, 243, 405M, 545.
Begudà, 278, 421M, 431, 463, 466, 467, 499.
Beguda Alta, la, 277, 475M.
Begues, 89, 133, 166, 288, 356M, 559.
Begur, 105, 277, 315M, 426, 487M.
Béixec, 529.
Belianes, 103, 109, 133, 233, 253, 304, 315, 356M, 405, 432.
Bellaguarda, 154, 215M, 435M.
Bellaterra, 457.
Bellavista, 366M.
Bellcaire d'Empordà, 89, 224, 234, 279, 283, 417M, 532, 537.
Bellcaire d'Urgell, 271M, 481M, 560.
Bellestar, 216, 517M.
Bell-lloc d'Aro, 393M.
Bell-lloc d'Urgell, 105, 198, 267M, 455, 470, 559.
Bellmunt del Priorat, 110M, 166, 232, 330, 404, 547M.
Bellmunt de Mesquí, 154, 224, 427M, 435.
Bellmunt de Segarra, 221M.
Bellmunt d'Urgell, 431M, 441.
Bellprat, 253, 267, 385M.
Bellpuig d'Urgell, 105, 122, 157, 194, 405, 482M.
Belltall, 433M.
Bellvei 109, 190, 219, 238, 328, 336, 393M.
Bellveí, 356M.
Bellver de Cerdanya, 105, 166, 230, 245, 295M, 388, 500. *Barris:* Sant Roc, 405.
Bellver de Sió, 166, 238, 421M.
Bellvís, 133, 224, 238, 262, 393, 500, 505M.
Benasc, 133, 321M, 393, 450.
Benavarri, 133, 166, 224, 293M, 429, 445, 541, 556.
Benavent de la Conca, 431M.
Benavent de Segrià, 146M, 435M.
Benés, 180M.
Benifallet, 108, 445M.
Benifonts, 531.
Benissanet, 101, 110, 122M, 304, 356M, 405, 501, 506.
Benós, 304M, 526.
Beranui, 154, 393M.
Berén, 297.
Berga, 47, 50, 52, 59, 61, 64, 89, 122, 133, 192, 215, 238, 280, 287, 304, 320, 332M, 333, 361, 369, 395, 397, 406, 445, 452, 475, 481, 486, 489, 491, 507, 518, 541, 545. *Barrris:* Santa Eulàlia, 372. *Carrers:* Agricultura, 496. Àngels, 380. Balmes, 366. Camí del Roser, 506. Carme, 348. Castellar del Riu, 496. Mainada, 253. Major, 362. M. Buxadé, 475. Pietat, 283. Pinsania, 496. Ronda Queralt, 445. *Places:* Ciutat, 383. Maragall, 496. Sant Ramon, 419.
Besalú, 89, 140, 194, 219, 221, 253, 489, 491M, 556, 559. *Barris:* Can Camps-Nostra Senyora del Mont, 473. Pla de Baix, 420. Pla de Dalt, 420. Recolta, 365. *Carrers:* Ganganell, 313. *Places:* Prat de Sant Pere, 313.
Bescanó, 122, 139, 188, 253, 350, 362, 388M, 495, 511, 515, 547, 550. *Barris:* Patronat de la Vivenda, 277. Trullars, 411.
Bescaran, 369, 524M, 562.
Beseit, 122M, 412M.
Besora, 133, 262M, 504.
Betesa, 110M.
Betlan, 315M, 326, 383M.
Betren, 304, 366, 381, 507M, 532M.
Beuda, 131, 261, 267, 421M, 468, 556.
Bibils, 266.
Biert, 526M.
Bigues, 118, 133, 177, 227, 287, 315M, 437.
Bigues i Riells, 103, 105.
Biosca, 101, 224, 253, 364M.
Bisbal de Falset, la, 188, 427, 445M.
Bisbal del Penedès, la, 89, 139M, 190, 224, 329, 393M, 507. *Barris:* Baix, 339. Plaça, 334. Riba, 340.
Bisbal d'Empordà, la, 63, 101, 105, 109, 112, 146, 147, 150, 190, 247, 277, 283, 324, 394M, 496, 503, 515, 518, 547. *Barris:* Aigüeta, 326. *Carrers:* Morro, 328. Pedró, 493. Pont, 374. *Places:* Llibertat, 365.
Biscarri, 491M, 534.
Bissaürri, 343, 419M.
Bítem, 426, 491M.
Biure, 105, 166, 246, 421M, 548.
Biure de Gaià, 246, 548.
Bixessarri, 475M.
Blancafort, 89, 435M, 457.
Blanes, 89, 105, 198, 222, 231, 273, 304, 315, 336, 362M, 410, 455, 505, 555, 556, 559. *Barris:* Ca l'Aguiló, 394. Carbonera, 436. Mas Carolet, 394. Mas Enlaire, 326. Pins, 232. Plantera, 426. S'Auguer, 313.
Boadella d'Empordà, 274, 286, 530M.
Boí, 156, 304M, 366.
Boixadors, 429M.
Bóixols, 142, 166, 394M.
Bojons, 68.
Boldís Jussà, 315M.
Boldís Sobirà, 140, 492M.
Boldú, 273M.
Bolvir, 253M, 304, 440, 482, 530.
Bonansa, 112, 122, 133, 150, 152, 156, 166, 198, 209, 218, 247, 266, 274, 283, 285, 304, 394M, 459, 531.
Bonastre, 152, 198, 259M, 352M, 455.
Bonestarre, 142, 253, 515M.
Bonmatí, 283, 530.
Bono, 315M, 394M.
Bons, les, 146.
Bor, 117, 482M.
Bòrdes, es, 326, 445M, 500.
Bordils, 89, 238, 324, 330, 412M.
Borén, 382, 559.
Borges Blanques, les, 134, 222, 344, 348, 385, 409, 475M, 560.
Borges del Camp, les, 49, 145, 224, 231, 287, 326, 339, 445M.
Borgonyà, 105, 187, 354M, 522, 543.
Borgonyà de Terri, 89, 304, 487M.
Borrassà, 131, 375, 533M.
Borredà, 159, 258, 304, 375, 394, 431M, 455, 475. *Barris:* Cobert de Puigcercós, 421M.
Bossòst, 134, 144, 224, 295, 312, 336, 383, 394M, 449, 505.
Bot, 122, 152M, 181, 394M, 561.
Botarell, 150M, 211, 253, 388M.
Bovera, 225, 260M, 445M.
Bràfim, 324, 356M, 511, 545M.
Breda, 108, 122, 177, 190, 219, 235, 362, 390, 445M, 480, 518.
Bressui, 348.
Bretui, 475M.
Briançó, 213, 385M, 438.
Brics, 386M, 562.
Brocà, 215.
Bruc, el, 191, 217, 246, 275, 293, 394M, 455. *Places:* Del Racó, 375.
Bruguera, 289, 436M.
Brull, el, 219, 357, 492, 526M.
Brunyola, 85, 89, 140M, 232, 253, 427, 482.

Buira, 274.
Burg, 429M.
Burgo, 220.
Busa, 313M, 395, 559.
Butsènit de Lleida, 154, 224, 394, 482.
Butsènit d'Urgell, 394M.

C

Cabanabona, 287, 394, 432M.
Cabanelles, 515M.
Cabanes, 143M, 152, 257, 502, 559.
Cabanyes, les, 156M, 242, 421M, 441M.
Cabassers, 134, 152M, 193, 198, 215, 304, 374, 383, 406, 542.
Cabestany, 305, 435M.
Cabó, 253, 429M.
Cabòries, les, 429M.
Cabra del Camp, 261, 431M.
Cabrera de Mar, 140M, 166, 379M, 496.
Cabrera d'Igualada, 232, 386M, 470. *Barris:* Urbanització Can Ros, 357. Urbanització Castell de Cabrera, 429.
Cabrianes, 105, 191, 211, 487M.
Cabrils, 89, 152, 244M, 345, 408M, 543.
Caçà de la Selva: *Vegeu* Cassà de la Selva.
Cadaqués, 134, 166, 198, 211, 277, 322, 348, 418, 443M, 529M, 561.
Calabuig, 282, 379M.
Calaceit, 89, 122, 287, 394M.
Calaf, 103, 105, 154M, 166, 238, 452M, 522.
Calafell, 101, 129, 152, 163, 262, 348M, 473, 493. *Carrers:* Doctor Dachs, 373. Montserrat, 417. Vilamar, 417.
Calassanç, 224, 244, 412, 427M, 458M.
Cal Bassacs, 92, 198M, 215, 232.
Calbera, 150, 393.
Calbinyà, 537M.
Calders, 142, 232, 287, 320, 482M.
Caldes de Boí, 108, 267, 394M.
Caldes de Malavella, 134, 267, 421M, 459, 484. *Barris:* Sant Grau, 503.
Caldes de Montbui, 86, 89, 129, 139, 166, 213, 221, 238, 277, 330, 377, 511M, 540.
Caldes d'Estrac, 222, 445M, 547M.
Caldetes: *Vegeu* Caldes d'Estrac.
Calella, 89, 166, 196, 198, 235, 277, 287, 297, 305, 322, 354, 426, 463M, 522. *Barris:* Sant Roc, 408. *Carrers:* Passeig de Mar, 313. Sant Antoni, 294.
Calella de Palafrugell, 315M, 365.
Calladrons, 122, 261, 394M.
Calldetenes, 189, 215, 275, 362, 420, 464M, 499. *Barris:* Darrera els Horts, 355.
Callús, 105, 190, 198, 354M, 445, 501, 540.
Calonge de Mar, 190, 211, 215, 275, 336, 368M, 526M, 546.
Calonge de Segarra, 134, 215, 224.
Cal Rossell, 427M.
Cal Rubió, 501M.
Camallera, 214M, 411M, 559.
Camarasa, 122M, 211M, 262.
Camarles, 101, 322, 357M, 543. *Barris:* Lligallo del Gànguil, 305.
Cambrils, 103, 105, 117, 219, 222, 224, 259, 283, 315M, 337, 348, 372, 377, 426, 428, 440, 445M, 507M, 512, 528, 542, 543M.
Camós, 142, 273M, 321, 352, 460.
Campdàsens, 366M.
Campdevànol, 59, 89,-199, 238, 253, 262, 275, 305, 320, 324, 372, 375, 476, 487M, 507, 511, 536, 559. *Barris:* Roser, 372. Sant Cristòfol, 368.
Campdorà, 156, 357M.
Campell, el, 253, 350, 419M, 550.
Campelles, 283M, 524, 556, 559, 561.
Campins, 260, 267, 312, 436M.
Campllong, 193, 431M.
Campmany: *Vegeu* Capmany.
Camporrells, 238, 364M, 475.
Camp-redó, 357M.
Camprodon, 90, 187, 295, 301M, 346, 366, 391, 426, 504, 512, 517, 543. *Barris:* Sant Bartomeu i Santa Rosa, 412. *Carrers:* Carretera de Sant Joan, 440. Sant Roc, 431. *Places:* Doctor Robert, 419.
Camps, 235, 263, 455, 497, 546.
Canalda, 281M, 465M.
Canapost, 443M.
Can Cartró, 266M.
Canejan, 166, 321, 417M, 449, 522.
Canet d'Adri, 142, 224, 263, 273, 326, 394, 467M, 475.
Canet de Mar, 105, 109, 129, 165, 166, 199, 225, 238, 315M, 337, 339, 348, 445, 505, 543, 559.
Canillo, 83, 90, 122, 167, 372M, 406, 445, 504, 529.
Canonja, la, 103, 134, 231, 394M.
Canós, el, 361M.
Canovelles, 101, 122, 180, 211, 224, 253, 287, 305, 375M, 519, 559, 562. *Barris:* Can Duran, 482. Joan Miró, 324.
Cànoves, 134, 182, 322M, 384, 559.
Can Prat, 108.
Can Revella, 134.
Can Rossell, 232M.
Can Sanç de Mar, 318.
Cantallops (Alt Empordà), 267, 308, 515M.
Cantallops (Alt Penedès), 504M.
Cantonigròs, 90, 305, 406M, 559.
Canya, la, 238M, 550.
Canyada de Beric, la, 154, 357M.
Canyamars, 160, 239, 482.
Canyelles, 101, 351M, 453.
Capafonts, 90, 110, 167, 228, 239, 283, 364, 394M, 556.
Capçanes, 232, 375, 394, 457, 475, 558.
Capellades, 90, 103, 105, 108, 155M, 167, 192, 338, 342, 394M, 457, 541, 556.
Capmany, 154M, 167, 497.
Capolat, 395M, 528M, 535.
Capsec, 199.
Carbasí, 211, 412.
Carbó, 289.
Cardedeu, 105, 117, 129, 167, 214, 225, 235, 251, 279, 326, 336, 395M, 457, 540, 543, 559. *Barris:* Can Canyes, 436. Estalvi, 366. Granada, 369. Poble-sec, 354.
Cardona, 64, 65, 90, 155, 167, 199, 224, 239, 268, 272, 273, 283, 338, 369, 386, 475, 482M, 512, 546. *Barris:* Raval de Sant Joan, 305. *Places:* Sant Jaume, 357.
Caregue, 224.
Carme, 167, 200, 224, 348M, 526.
Cartellà, 122, 267, 379M.
Casarilh, 79M, 316M.
Casau, 244, 341, 357M, 534M.
Casavells i Matajudaica, 475M.
Caseres, 352, 410M.
Cases d'Alcanar, les, 316, 348, 395, 511.
Cases de Ca l'Avi, les, 515M.
Casesnoves de Cal Marquès, les, 313M.
Cases Noves de Can Pardo, les, 257, 429M.
Casetes de la Gornal, les, 395M.
Casots, els, 232M.
Cassà de la Selva, 101, 103, 105, 118, 143, 167, 193, 266, 291M, 316, 336, 463, 495, 502, 507, 512, 539, 560, 561.
Cassà de Pelràs, 524M.
Casserres, 51, 90, 153, 219, 232, 235, 395, 414M, 496.
Casserres del Castell, 406, 475M, 555.
Cassibrós, 436M, 534.
Castanesa, 313M.
Castanya, la, 344M, 560.
Castanyet, 426M.
Castell, el, 395M.
Castellar, 253, 421M.
Castellar de la Ribera, 239, 312M, 395M.
Castellar de la Selva, 524M.
Castellar del Riu, 142M, 372, 385, 507.
Castellar del Vallès, 100, 101, 103, 105, 167, 189, 196, 199, 271, 352, 486M, 501, 506, 536. *Carrers:* Sant Jaume, 361.
Castellar de N'Hug, 68, 305, 345, 395, 429, 470M, 559.
Castellbell i el Vilar, 90, 199, 263, 395M, 484, 501. *Barris:* Sant Cristòfol, 369.
Castellbisbal, 142M, 177, 191, 410M.
Castellbò, 167, 395M.
Castellcir, 224, 375, 395M, 501, 534.
Castellciutat, 167, 427M.
Castelldans, 122, 191, 217, 473M.
Castell d'Aro, 101, 103, 232, 251, 446M, 455, 487, 501.
Castelldefels, 167, 211, 275, 348, 385, 395M, 455, 543M. *Barris:* Can Roca, 372. Castell, 366. Poblevell, 366. Vistalegre, 550.
Castell de l'Areny, 142M, 257, 294, 419, 529M.
Castelldelremei, 239, 512.
Castell de Mediona, el, 475.
Castell d'Empordà, 503.
Castell de Mur: *Vegeu* Guàrdia de Noguera, la, i Mur.
Castellet, 422M.
Castellet i la Gornal, 182M, 507.
Castellfollit de la Roca, 101, 167, 283M, 487, 511.

Castellfollit del Boix, 214, 263M, 455, 475M, 487. *Barris:* Veïnat del Clot del Grau, 355.
Castellfollit de Riubregós, 142M, 167, 193, 316, 390, 406M, 466.
Castellgalí, 103, 246, 422M.
Castellnou d'Avellanos, 305.
Castellnou de Bages, 404M. *Barris:* Urbanització el Serrat, 422.
Castellnou de Bassella, 512M.
Castellnou de Carcolze, 326M.
Castellnou de Montfalcó, 487M.
Castellnou de Seana, 123, 158M, 482M.
Castellnou d'Oluges, 273, 429M, 508, 561.
Castelló de Farfanya, 167, 382, 395M, 559.
Castelló de la Plana, 352.
Castelló d'Empúries, 68, 101, 105, 123, 150, 167, 220, 224, 277, 336, 388M, 417, 481, 540.
Castellolí, 140M, 222, 224, 267M, 512.
Castellonroi, 123, 259, 433M.
Castells, els, 287, 515M.
Castellserà, 103, 134, 167, 268M, 473M, 549.
Castelltallat, 235, 357, 384, 492M.
Castellterçol, 59, 90, 123, 140, 156, 167, 182, 199, 277, 295, 352, 374, 375, 436M, 440, 482, 499, 512, 517, 519, 559.
Castelltort, 253, 531.
Castellvell, 150, 263, 422, 453M.
Castellvell de Bellera, 305.
Castellvell del Camp, 110M, 142M, 362M, 404, 542.
Castelliví de la Marca, 475M, 532.
Castelliví de Rosanes, 90, 147, 275M, 361, 381, 453, 455, 518.
Castigaleu, 182, 218, 253, 284, 487M.
Castilló del Pla, 134, 144.
Castilló de Sos, 134, 501M.
Castissent, 280.
Catllar, el, 90, 336, 433M, 501, 549M.
Caulès de Vidreres, 222.
Cava, 531.
Cava, la, 396.
Cavallera, 470M.
Cellera de Ter, la, 90, 123, 189, 220, 224, 268, 281, 287, 288, 377, 385, 395M, 432, 530.
Cellers, 193, 416M.
Celrà, 189, 239M, 349, 455, 547.
Centelles, 47, 50, 81, 86, 90, 111M, 117, 168, 239, 253, 336, 365, 441M, 518. *Barris:* Sant Antoni, 118.
Centenys, 529M.
Central de Cabdella, la, 98, 427M.
Cerbi, 280, 364.
Cerc, 233, 324M, 482.
Cercs, 90, 212, 541M.
Cerdans, 344M.
Cerdanyola del Vallès, 100, 105, 112, 177, 191, 239M, 528, 537.
Cereja, 235M.
Cervelló, 191, 268, 336, 357, 381M, 465, 512. *Barris:* Urbanització Mas de Can Pi, 377.
Cervera, 79, 90, 123, 155M, 196, 199, 217, 230, 253, 305, 316, 409, 435, 492M, 526, 544, 547, 559. *Barris:* Ametllers, 357. Districte Nou, 440. Sant Agustí, 416. Sant Antoni, 295. Sant Cristòfol, 342.
Cervi, 559.
Cervià de les Garrigues, 134, 253, 284, 468M.
Cervià de Ter, 134, 140, 182, 348, 414M, 555.
Ceuró, 145M, 257, 281, 351.
Cinclaus, 189.
Cint, el, 482M.
Cistella, 109, 134, 187, 224, 246, 267, 288, 313, 366, 501M.
Ciurana: *Vegeu* Siurana.
Ciutadilla, 105, 199, 224, 303, 336, 427M, 470M.
Ciutat Badia, 326M.
Civís, 515M.
Civit, 261M.
Clarà, 224, 261, 404M.
Claravalls, 134, 268, 433M.
Claret, 281M, 408.
Clariana, 362M, 482M, 517.
Clariana de Cardener, 150, 155, 260, 263M, 275, 475, 533.
Claverol, 153, 415M.
Clua, la, 134, 246, 515M.
Coaner, 108, 452M.
Coborriu de Bellver, 295, 517M.
Coborriu de la Llosa, 547.
Codonyera, la, 145M, 466M, 543.
Coforb, 493M.
Cogolls, 503, 555.
Cogul, el, 245M.
Cogullons, els, 436M.
Colera, 246, 473M.
Collbató, 105, 225, 288, 406, 458, 475M, 515, 536, 556, 560, 561. *Barris:* Font del Còdol, 422.
Collidejou, 110, 123, 253, 305, 388M, 505M.
Coll de Nargó, 90, 157, 246, 357M, 531, 558, 559.
Collsuspina, 101, 103, 239, 263, 422M.
Colomers, 134, 190, 457M.
Colònia Arquers, 369.
Colònia Gonteres, 440.
Colònia Güell, 103, 339M.
Colònia Llaudet, 357M.
Colònia Monegal, 296M, 508M.
Colònia Noguera, 372.
Colònia Rosal, 105, 375M, 505.
Colònia Vidal, 357M.
Coma, la, 215, 406M.
Comabella, 268M.
Coma-ruga, 104, 305, 349, 395M, 427, 436.
Concabella, 142, 473M.
Conesa, 259, 316, 395M, 538M, 548.
Conques, 123, 134, 152, 168, 218, 225, 333, 457M, 470, 548, 556.
Conreria, la, 476M.
Conreria d'Escaladei, la, 225, 464M.
Constantí, 105, 134M, 379M, 508.
Constantins, 142, 187, 194, 442M.
Copons, 131, 168, 395M.
Corbera d'Ebre, 51, 180, 199, 214, 221, 225, 288, 305, 320, 366, 395M.
Corbera de Llobregat, 51, 85, 101, 105, 119, 268, 344, 352M, 559.
Corbins, 259M, 357, 412, 548.
Corçà, 101, 247, 508M. *Barris:* Santa Cristina, 353. Sant Sebastià, 131.
Cornellà de Conflent, 51.
Cornellà de Llobregat, 51, 90, 123, 168, 271, 286, 322, 333M, 473, 480, 487, 542, 548. *Barris:* Pedró, 473. Sant Ildefons, 501.
Cornellà de Terri, 51, 91, 123, 144, 199M, 217, 277, 316, 336, 348, 357, 455, 512, 537, 542, 548, 550, 556.
Cornellana, 112, 168, 313M, 395.
Cornet, 390, 395M.
Cornudella de Montsant, 123, 168, 210, 247, 305, 427, 434M, 436, 446.
Cornudella de Valira, 422M.
Coromina, la, 101, 105, 436M.
Correà, 446M, 466, 528M.
Corriu, la, 263M, 452.
Corró d'Amunt, 344, 422M.
Corró d'Avall, 105, 487M.
Corsà: *Vegeu* Corçà.
Cortals, els, 263, 284.
Cortàs, 488M.
Cortinada, la, 476M.
Corts, 233M.
Cós, el, 214, 411.
Costa del Montseny, la, 406, 427M, 488.
Cot, la, 468.
Creixell, 194, 288, 357M, 440, 443, 488, 543.
Creixell de Mar, 225.
Crespià, 159, 291, 452, 545M.
Cretes, 123, 225, 288, 396, 446, 500M.
Creueta, la, 391M.
Cros, el, 468M.
Cruïlles, 101, 154, 268M, 446, 467, 545, 550.
Cubelles, 123, 144, 268, 277, 364, 396M, 548.
Cubells, 215, 404M.
Cunit, 134, 369M.
Curullada, la, 139, 482M.

D

Darnius, 199, 274, 275, 396M, 441.
Das, 116, 380, 388M, 541.
Deltebre, 258, 396M.
Diana, 496.
Domeny, 429M.
Donzell d'Urgell, 253, 406M.
Dòrria, 305M, 363.
Dosquers, 362M, 526.
Dosrius, 214, 225, 239, 277, 441M, 446, 529M.
Duesaigües, 110, 231, 275M, 396, 493M.
Durro, 60, 112, 168, 297, 446M.

E

Eixea, 436M.
Éller, 305.
Elx, 49, 391.
Embonui, 562.
Encamp, 101, 123, 168, 328, 329, 396M, 439, 453, 512, 530. *Barris:* Poblet, 328.
Encies, les, 452.
Engolasters, 246, 305, 321.
Engordany, 84, 101.
Entreperes, 503.
Enviny, 239, 488M.
Erill-la-Vall, 156M, 344M.
Erinyà, 284M, 559.
Eroles, 221.
Erts, 372M.
Esblada, 357M.
Escadars, 545M.
Escala, l', 168, 189, 199, 284, 316, 348, 442M, 532. *Barris:* Camp dels Pilans, 501.
Escalarre, 180, 220, 239, 435M, 526, 560.
Escaldes-Engordany, les, 91, 123, 150, 168, 218, 357M, 370.
Escaló, 152M, 316, 429M.
Escané, 531.
Escart, 446.
Escaules, les, 368, 524M.
Esclanyà, 422M.
Esclet, 143.
Escós, 515M.
Escunhau, 316M, 341.
Esglésies, les, 324, 416M.
Espà, l', 296, 488M.
Espaén, 512M.
Esparra, l', 189, 322, 482.
Esparreguera, 49, 83, 102, 104, 105, 120, 127, 131, 156M, 196, 199, 225, 357, 369M, 436, 476.
Espasens, 539.
Espelt, l', 200, 268M.
Espés, 446M.
Espiells, 436M.
Espinalbet, 280, 288, 452, 493M.
Espinauga, 253.
Espinavell, 305, 383, 503.
Espinavessa, 233M, 388M.
Espinelves, 91, 142M, 191, 357M, 439.
Espluga Calba, l', 105, 158M, 431M.
Espluga de Francolí, l', 85, 91, 123, 146, 159, 191, 211, 215, 225, 253, 291, 316, 336, 374M, 388, 396, 419, 496, 556.
Espluga de Serra, 150M, 383M.
Esplugues de Llobregat, 91, 263, 352, 459M. *Barris:* Can Vidalet, 324. Finestrelles, 295.
Espolla, 131, 218, 334, 355M, 415, 497.
Esponellà, 105, 152, 225, 455, 467M.
Espot, 52, 253, 429M, 459M, 561.
Espui, 98, 116M, 168, 239, 375.
Espunyola, l', 452, 494, 531M.
Esquirol, l': *Vegeu* Santa Maria de Corcó.
Estac, 494M.
Estació, l', 419M.
Estaís, 381M.
Estamariu, 142, 512M, 530.
Estany, l', 446M, 543.
Estanyol, 533M.
Estaon, 357M.
Estaràs, 152, 352, 433M.
Estaron, 131.
Estartit, l', 91, 328, 348, 362M, 375, 446, 546M.
Esterri d'Àneu, 105, 142M, 168, 200, 233, 286, 297, 338, 427M, 504, 530, 561.
Esterri de Cardós, 512M.
Estoll, 545M.
Estopanyà, 115M, 211, 225, 239, 297, 385, 470.

F

Faió, 134, 154, 213, 396M, 501.
Faitús de Dalt, 288M.
Falgars, 316M.
Falgons, 278, 482.
Fals, 85, 91, 235, 288M, 305, 455, 512.
Falset, 118, 152, 211, 232, 239, 336, 396M, 422, 442, 453, 475, 539, 561.
Far, el, 464M.
Far d'Empordà, el, 372, 524M.
Farena, 228, 483M.
Farga de Bebiè, la, 346M.
Farga de Moles, la, 396M.
Farners, 535.
Farrera, 260M, 288.
Fatarella, la, 105, 117, 152M, 154, 232, 411, 420M, 446.
Favara de Matarranya, 188, 253, 396M, 477.
Febró, la, 91, 110, 228, 247, 268, 436M, 501.
Fenals d'Amunt, 214.
Fenals d'Aro, 214.
Ferran (Segrià), 282M, 357, 396.
Ferran (Tarragonès), 134, 182M, 396M.
Farrera, 406M.
Ferreres, 550.
Ferreries, les, 559.
Fet, 250M.
Figaró, el: *Vegeu* Montmany-Figaró.
Fígols de les Mines, 123, 244, 251, 369, 459, 530M.
Fígols d'Organyà, 134, 168, 250, 476M.
Figuera, la, 117, 253, 427, 526M.
Figueres, 68, 71, 79, 91, 123, 143, 159, 200, 219, 244M, 259, 271, 274, 279, 295, 316, 322, 336, 374, 480, 495, 506, 508, 516, 518, 546, 550, 559. *Barris:* Horta de Can Capellera, 168, 365. Juncària, 427. Marca de l'Ham, 396. *Carrers:* Jonquera, 134. Peralada, 473. Vilafant, 348.
Figueró, el: *Vegeu* Montmany-Figaró.
Figuerola del Camp, 248, 358M, 550M.
Figuerola d'Orcau, 123, 396M.
Figuerosa, la, 152, 253, 321, 382, 396M.
Fitor, 271M.
Flaçà, 190, 342, 501M.
Flix, 123M, 225, 267, 336, 396M, 512.
Florejacs, 396M.
Floresta, la, 152M, 355M, 429M.
Fogars de Montclús, 492.
Fogars de Tordera, 91, 476, 488M.
Foixà, 305M.
Folgueroles, 104, 105, 210, 258, 330, 483M. *Barris:* Ricardera, 358. *Carrers:* Bru de Sala, 354.
Fondarella, 134, 473M.
Fondespatla, 220, 427M, 470.
Fonolleres, 345M, 433M.
Fonollosa, 182, 235, 253, 408M, 455.
Fontanals de Cerdanya: *Vegeu* Queixans i Urtx.
Fontaneda, 470M.
Fontanelles, 487.
Fontanet, 246, 470, 560.
Fontanilles, 365M.
Fontclara, 488M.
Fontcoberta, 102, 104, 108, 188, 200, 271, 422M, 451, 537.
Fontdepou, 358.
Fonteta, 218, 253, 277, 349M.
Fontllonga, 474M.
Font-rubí, 422M.
Fonts, les, 512M.
Fontsagrada, 476M, 500M.
Fontscaldes, 419, 426M.
Foradada, 200M, 227, 235.
Forallac: *Vegeu* Fonteta, Peratallada i Vulpellac.
Forès, 473, 494M, 542.
Fornells, 347.
Fornells de la Muntanya, 316M, 494.
Fornells de la Selva, 91, 192, 221, 358M, 479.
Fórnols de Cadí, 214, 239, 538M.
Fórnols de Matarranya, 268, 429M, 446.
Fortesa, la, 312M, 372M.
Fortià, 100, 116M, 301, 363, 496.
Fraga, 100, 123, 154, 352, 501M, 504, 556, 559.
Franciac, 459M.
Freginals, 412M, 504.
Freixenet de Camprodon, 396M, 412.
Freixenet de Segarra: *Vegeu* Sant Guim de Freixenet.
Freixenet de Solsona, 494M.
Freixneda, la, 123, 154, 268, 413M.
Fuliola, la, 91, 168, 263, 327, 358M, 371, 548M.
Fulleda, 179, 436M, 457, 555.
Fumanya, 459.
Fustanyà, 313.

G

Gaià, 211, 476M. *Barris:* Veïnat de Vilaramó, 109.
Galera, la, 366M, 388M.
Gallecs, 374M.
Gallifa, 225, 322, 358M, 539.
Galliners, 451.
Gandesa, 100, 104, 105, 118, 151, 152, 200, 234, 263, 284, 336, 411, 440, 476M, 558.
Garcia, 145M, 232, 396M, 440.
Gargallà, 258M, 288, 534.
Garidells, els, 123M, 358M.
Garòs, 116, 245, 406, 416M.
Garriga, la, 104, 105, 109, 118, 158, 169,

190, 216, 220, 268, 305, 323, 334, 377, 380M, 446, 492, 497, 508, 537. *Barris:* Can Noguera, 355. Mercè, 464. Montserrat, 216. Sant Ramon, 419.
Garrigàs, 105, 316, 375, 468M.
Garrigoles, 436M, 532.
Garriguella, 169, 260, 267, 410M, 446, 544M.
Gaserans, 253, 388M.
Gausac, 383, 397M, 526M.
Gaüses, 271, 391M.
Gavà, 91, 169, 220, 221, 225, 233, 275, 288, 316, 468, 549M, 559.
Gavarra, 244M.
Gavasa, 254, 259, 471M, 526M.
Gàver, 249, 433.
Gavet de la Conca, 316, 494M.
Gelida, 91, 143, 169, 225, 234, 305, 433M, 548. *Barris:* Puig i la Valenciana, 284.
Ger, 112, 476M.
Gerri de la Sal, 117M, 262, 284, 305, 430M, 455.
Gessa, 245, 316M, 325, 341, 526.
Gia, 446M.
Gil, 306, 316, 382, 534, 558, 559.
Gimenells, 254, 500.
Ginebrosa, la, 118, 324, 413M.
Ginestar, 254, 306, 537M.
Ginestar de Llémena, 211, 383, 422M.
Ginestarre, 397M.
Ginestosa, la, 316.
Girona, 91, 147, 160, 169, 179, 180, 200, 222, 244, 249, 266, 277, 334, 440, 446, 486, 494, 495, 506M, 558, 560, 562. *Barris:* Can Gibert del Pla, 306. Devesa, 188. Font de la Pólvora, 322. Germans Sàbat, 323. Montilivi, 476. Montjuïc, 483. Pedret, 502. Pont Major, 365, 488. Sant Daniel, 302. Sant Fèlix, 422. Sant Narcís, 291. Sant Pau, 329. Torre Gironella, 371. Vista Alegre, 323. *Carrers:* Argenteria, 416. Carme, 323. Ciutadans, 496. Migdia, 495. Rambla i Argenteria, 211. *Places:* Independència, 416.
Gironella, 92, 159, 169, 181, 254, 268, 295, 345, 408M, 494, 543.
Gisclareny, 246, 254, 449, 508M, 526.
Gleva, la, 225, 446M, 491, 512, 550. *Carrers:* Marquès de Palmerola, 452.
Godall, 163, 169, 385M.
Golmés, 92, 169, 194, 200, 216, 290, 385M.
Gombrèn, 258, 275, 277, 280, 284, 288, 316, 345, 353, 446, 476M, 538, 561.
Gorguja, 288M.
Gornal, la, 119M, 200, 366M.
Gos, el, 131, 529.
Gósol, 111, 350, 397M, 500, 506, 558, 559, 561.
Gra, 263M, 510, 539.
Granada, la, 102, 229, 345M, 512.
Granadella, la, 92, 123M, 200, 225, 457M.
Granera, 92, 169, 254, 336, 476M, 526.
Granja d'Escarp, la, 135M, 154, 225, 358M, 541, 558.
Granollers, 63, 92, 159, 169, 200, 211, 220, 222, 248, 280, 305, 323, 328, 330, 336, 430, 434M, 476, 496, 539, 551, 560. *Barris:* Camí Ral, 182. Can Bassa, 306. Can Gili, 328. Congost, 355. Font Verda, 326. Lledoner, 494. Sant Miquel, 473. *Carrers:* Corró, 466.
Granollers de la Plana, 258, 263, 422M, 504, 515.
Granollers de Rocacorba, 391, 503M.
Granyana, 187, 488.
Granyanella, 386M.
Granyena de les Garrigues, 182, 508M.
Granyena de Segarra, 187, 451M.
Gratallops, 135M, 232, 388M, 404, 430, 476.
Graugés, 257M.
Gréixer, 531.
Grevalosa, 214, 530M.
Grions, 362M.
Grist, 135, 379M.
Grus: *Vegeu* Urús.
Gualba, 100, 104, 143, 200, 253, 277, 377, 406M, 435.
Gualba de Baix, 420M.
Gualta, 118, 364M, 532.
Gualter, 467.
Guàrdia d'Ares, la, 512M.
Guàrdia dels Prats, la, 220M, 429M.
Guàrdia de Noguera, la, 476M.
Guàrdia de Sagàs, la, 496, 508M.
Guàrdia d'Urgell, la, 135, 247, 436M.
Guàrdia Lada, la, 152, 169, 284M, 397.
Guardiola, 221M, 409.
Guardiola de Berguedà, 200, 306, 388M, 506, 522.
Guardiola de Font-rubí, 102, 142, 242, 254, 271, 397M.
Guardiola de Segre, 221.
Guiamets, els, 111M, 232, 409M.
Guils de Cantó, 313, 492M.
Guils de Cerdanya, 109, 254M, 430.
Guimerà, 106, 145M, 209, 213, 225, 254, 397, 474.
Guingueta d'Àneu, la, 369M.
Guingueta d'Ix, la, 404.
Guingueta i Jou, la, 109.
Guirò, 306M, 512M.
Guissona, 106, 110, 124, 240, 316, 334, 406, 446M, 508, 559. *Barris:* Sant Magí, 409.
Guixaró, el, 102, 106, 345M, 518.
Guixeres, les, 325M.
Guixers, 291M, 385, 526.
Gunyoles, les, 85, 102, 111, 140, 358M, 428M, 517.
Gurb, 258, 288, 534M, 559. *Barris:* Amistat, 497.

H

Herba-savina, 457.
Heures, les, 306.
Horta de Sant Joan, 180, 209, 446M. *Barris:* Costa, 465.
Hortoneda de Cardener, 320.
Hortoneda de la Conca, 397M.
Hortsavinyà, 225, 288, 441.
Hospital, l', 512M.
Hospitalet de l'Infant, l', 397M.
Hospitalet de Llobregat, l', 92, 146, 169, 195, 221M, 266, 268, 288, 506, 517, 535, 559. *Barris:* Bellvitge, 92, 118, 169, 225, 476. Blocs Ciutat Comtal, 464. Can Serra, 301. Centre, 306. Collblanc-la Torrassa, 375. Florida, 306. Polígon Gornal, 325. Pubilla Cases, 327. Santa Eulàlia, 271. Sant Feliu, 306. Sant Josep, 239.
Hostafrancs, 413M.
Hostal dels Alls, l', 422M.
Hostal del Vilar, l', 41.
Hostalets, els, 213, 492M.
Hostalets de Balenyà, els, 104, 140M, 211, 225, 325, 431M. *Barris:* Mig, 301, 455. *Places:* Espanya, 372.
Hostalets d'en Bas, els, 397M, 473, 483.
Hostalric, 200, 222, 226, 366M, 476.
Hostal Roig, l', 41.
Hostals, els, 438.

I

Ibars: *Vegeu* Ivars.
Igualada, 92, 109, 120, 127, 129, 142, 151, 158, 159, 193, 200, 227, 231, 239, 263, 288, 295, 306, 333, 409, 413M, 479, 483, 488, 497, 504, 505, 517, 530, 548, 558. *Barris:* Fàtima, 369. Font Vella, 92, 200, 333, 502. Montserrat, 217. Poble-sec, 476. Set Camins, 366. *Carrers:* Argent, 457. Bruc, 366. Passatge Tossa, 366. Sant Sebastià, 135.
Illa, l', 436M.
Irgo de Tor, 215.
Isavarre, 124, 277, 388M, 561.
Isil: *Vegeu* Gil.
Isona, 92, 124, 135, 158, 169, 201, 226, 244M, 306, 316, 406, 433M.
Isòvol, 195, 397, 471M.
Ivars de Noguera, 135M, 227, 272, 397M.
Ivars d'Urgell, 284M, 481, 534M.
Ivorra, 124, 151M, 233, 254, 397M.

J

Jafra, 254M, 446, 448.
Jafre, 130, 132, 169, 187, 288, 524M.
Jesús i Maria, 396.
Joanet, 226, 268, 288, 416, 426, 459M.
Joanetes, 358M, 502.
Joncadella, 226, 397.
Jonquera, la, 106, 189, 268, 277, 280, 288, 361, 446M, 500, 515, 519, 548.
Jorba, 135, 187, 226, 258, 422M.
Josa de Cadí, 476M.
Jou, 313M.
Juià, 316, 476M.
Juncosa, 154, 251M, 263, 447M.
Juncosa de Montmell, la, 432M.
Juneda, 263, 284, 436M.
Jusseu, 244, 411M, 457.

L

Lasquarri, 430M, 526.
Lavern, 263M, 313M.
Les, 106, 306M, 312, 449. *Barris:* Era Carrera, 383. *Carrers:* Sant Jaume, 358.
Linya, 268M, 515, 534.
Linyola, 102, 104, 108, 227, 259M, 397M, 540, 556.
Llacuna, la, 124, 275, 422M, 550.
Lladó, 169, 231, 239, 291, 369M, 452, 458.
Lladorre, 358, 364M, 526, 559, 561.
Lladrós, 244, 271, 320M.
Lladurs, 278, 375M, 556. *Barris:* Cap del Pla, 436.
Llaés, 288, 366, 411M.
Llafranc, 64, 100, 418M.
Llagosta, la, 177, 182, 483M.
Llagostera, 102, 106, 109, 143, 169, 189, 226, 259, 269, 284M, 301, 389, 413, 439, 503, 517.
Llaguarres, 135, 244M.
Llagunes, 430M.
Llambilles, 191, 342M, 447, 502.
Llampaies, 366M, 527M.
Llanars, 109, 492M, 508.
Llançà, 102, 106, 142M, 169, 268, 301, 348, 377, 431M.
Llanera, 288, 528M, 560.
Llardecans, 124, 225, 254, 397M, 545.
Llarvén, 151.
Llavaneres: *Vegeu* Sant Andreu de Llavaneres.
Llavinera, la, 211.
Llavorre, 406, 459.
Llavorsí, 268, 362M, 561.
Lledó d'Algars, 258M, 278, 408, 442M.
Lledó d'Empordà: *Vegeu* Lladó.
Lleger, 512M, 534, 556.
Lleida, 41, 92, 124, 151, 152, 163, 170, 201, 221, 239, 249M, 250, 278, 295, 336, 353, 354, 356, 374, 397, 471, 482, 494, 496, 519, 530, 542. *Barris:* Balafia, 428. Bordeta, 358. Mangraners, 239. Mariola, 358. Pardinyes, 182, 422. Santa Magdalena, 328. *Carrers:* Camí de Montcada, 370. Major, 146. Sant Antoni, 465 *Partides:* Caparrella, 370. Llívia, 437. Rufea, 191, 275. Secà de Sant Pere, 313. *Places:* Paeria, 146. Sant Joan, 306.
Llena, la, 386M, 532.
Llerona, 112, 447M.
Llers, 116M, 170, 187, 268, 443, 495, 537.
Lles, 316M, 512, 547.
Llesp, 153M, 358, 527.
Llessui, 112, 296, 494M, 524.
Llevià, 260M.
Lliçà d'Amunt, 106, 116M, 118, 192, 226, 288, 350, 437, 476, 483, 515, 536.
Lliçà de Vall, 102, 104, 106, 119, 177, 322, 344M, 508, 514.
Llimiana, 101, 215, 265, 328, 385, 397M, 494.
Llinars de l'Aiguadora, 124, 151, 294M, 385, 447M.
Llinars del Vallès, 102, 106, 177, 209, 225, 254, 268, 306, 344, 437, 447M, 555. *Barris:* Collsabadell, 422.
Lliterà, 397M.
Llívia, 233, 327.
Lloà, 92, 117, 124, 151, 232, 244, 284, 382M, 404, 471.
Llobera, 139, 263M, 282, 284, 362, 486, 504.
Lloberola, 226.
Llofriu, 140, 431M, 558, 559, 561.
Llombardes, les, 428M.
Llor, el, 488M.
Llorà, 488M.
Llorac, 437M, 477.
Llorenç del Penedès, 93, 149, 226, 306, 330, 389M, 447, 540.
Llorenç de Montgai, 124, 260, 389M, 486.
Llorenç de Vallbona, 264, 364M.
Lloret de Mar, 102, 104, 106, 124, 163, 192, 194, 201, 219, 222, 240, 246, 263, 296, 306, 316, 336, 354M, 441, 443, 494, 529, 536, 551, 560. *Barris:* Alegries, 443. Mare de Déu de Loreto, 459. Mas Baell, 368. Puig Ventós, 297. *Places:* Carme, 348.
Llorona, 306, 430, 534.
Llorts, 494M.
Llosses, les, 170, 226, 288, 443M, 508.
Llovera: *Vegeu* Llobera.
Lloverola, 471M.
Lluçà, 289, 530M.
Lluçars, 201M, 440.

M

Maçaners, 350M, 370.
Maçanes: *Vegeu* Massanes.
Maçanet de Cabrenys, 93, 201, 251, 320, 324, 366, 422, 443, 473, 524M, 535, 559.
Maçanet de la Selva, 93, 266, 387M.
Madremanya, 102, 420M, 494, 500, 529.
Madrona, 188, 221, 226, 244, 397M.
Maella, 109, 124, 389M, 477.
Mafet, 512M.
Maià de Montcal, 93, 143M, 271, 291, 491, 556.
Maials, 135M, 154, 209, 397M, 538.
Maians, 271M, 533M.
Malanyeu, 404M.
Maldà, 241, 306, 431M, 560.
Malgrat, 397M.
Malgrat de Mar, 106, 109, 119, 170, 406M, 494, 508, 542M. *Barris:* Antic, 377. *Carrers:* Carme, 349.
Malla, 140M, 254, 483, 497, 522.
Mallol, el, 201, 254, 411M.
Mallorquines, les, 519.
Malmercat, 348.
Malpàs, 317M.
Manlleu, 93, 101, 106, 119, 170, 179, 201, 306, 334, 336, 358, 397M, 416, 446, 562. *Barris:* Cavalleria, 254, 324, 368, 515. Erm, 213, 320. Gràcia, 432. Nou, 477. *Carrers:* Delaris, 301. Pont, 380
Manresa, 63, 93, 111, 127, 130, 157, 170, 193, 201, 213, 254, 266, 275, 281, 333, 342, 366, 372, 377, 397, 410, 437M, 488, 522, 532, 534, 537, 539, 540, 543, 561. *Barris:* Balconada, 366. Carretera de Santpedor, 213, 313. Dolors, 491. Escodines, 234, 334. Font dels Capellans, 157, 355. Mion Puigberenguer, 322, 494, 550. Miralpeix, 430. Poblenou, 93, 182, 420. Pujada Roja, Guix i les Cots, 370. Remei, 512. Sagrada Família, 223, 306, 522. Sant Pau, 263. Sant Pere, 313. Valldaura, 284. Xup, 377. *Carrers:* Passeig, 494.
Manresana, la, 180M, 358M.
Maranges: *Vegeu* Meranges.
Marata, 112M, 375M.
Marçà, 110M, 397M.
Marenyà, 423M.
Margalef, 109, 215, 385M, 406, 471.
Marganell, 159, 268, 483M.
Marmellar, 556.
Martinet, 135, 244, 366M, 423, 443, 541, 560.
Martorell, 120, 124, 127, 147, 170, 201, 221, 398M, 413, 508. *Barris:* Can Carreres, 358. Rosanes, 93.
Martorell de la Selva, 317.
Martorelles, 106, 177, 221, 375M, 477, 483M, 497, 517.
Martorelles de Baix: *Vegeu* Martorelles.
Martorelles de Dalt: *Vegeu* Santa Maria de Martorelles.
Masarac, 170, 226, 367M, 527.
Masarbonès, 411M.
Mas de Barberans, 163, 170, 201, 215M, 398.
Mas de Bondia, el 254, 413M,
Masdemboquera, 529M.
Masdenverge, 379M, 544.
Masies, les, 398M.
Masies de Roda, les, 125, 192, 251, 328, 471M, 495. *Barris:* Cases Noves, 160, 240.
Masies de Voltregà, les, 213, 325, 327.
Masllorenç, 116M, 224, 423M.
Masmolets, 406M.
Masnou, el, 93, 190, 220, 317M.
Masó, la, 132M, 351M, 497.
Masos de Pals, els, 106, 146, 477M.
Maspujols, 215, 240, 398M.
Masquefa, 226, 254, 352M, 481, 483. *Carrers:* Verge de la Mercè, 464.
Masrampinyo, el, 177, 223M.
Masricard, 383M, 550M.
Masriudoms, 358M.
Masroig, el, 135M, 201, 232, 455.
Massalcoreig, 124M, 413M.
Massalió, 154, 441M.
Massana, la, 124, 170, 370, 398M, 500, 561.
Massanes, 220, 275, 420M, 455, 476.
Massanet: *Vegeu* Maçanet.
Massoteres, 218, 226, 240, 254, 258, 385, 403M, 523, 524, 544.
Masuques, les, 226, 516M.
Mata, 93, 307, 432M, 533.
Matadepera, 104, 106, 139, 437M, 494, 559.

Matamala, 263, 398M, 508, 556.
Matamargó, 294M.
Mataró, 93, 131, 153, 159, 160, 170, 192, 195, 201, 203, 213, 225, 244, 246, 248, 259, 278, 284, 317, 336, 344, 363M, 477, 506, 508, 512, 528, 540. *Barris:* Cerdanyola, 275. Cirera, 483. Llàntia, 263. Molins, 494. Palau-Escorxador, 307. Peramàs-Esmandies, 307. Pla d'en Boet, 266. Rocafonda, 371. Vista Alegre, 321. *Carrers:* Biada, 495. Concepció, 371. Guifré el Pelós, 480. Jordi Joan, 371. Sant Agustí, 416. Sant Elies, 307, 485. Sant Ramon, 419.
Medinyà, 223, 508M.
Mediona, 560. *Barris:* Urbanització Font del Bosc, 440. *Vegeu també* Sant Joan de Mediona.
Menàrguens, 140, 142M, 218, 226, 271, 447M.
Mequinensa, 159M, 458M.
Meranges, 297M, 532.
Merli, 447M.
Miànigues, 413M.
Mieres, 104, 132, 194, 241, 278, 433M, 452, 530, 560.
Milà, el, 250M, 516.
Millà, 322, 477M.
Millars, 529M.
Milmanda, 234.
Miracle, el, 240, 268, 382M, 398.
Miralcamp, 106, 135, 170, 226, 418M, 455.
Miralpeix, 408.
Miralsot, 154, 352M.
Mira-sol, 307M, 348.
Miravé, 473M.
Miravet, 102, 124, 423, 501M.
Moià, 41, 93, 130, 135M, 201, 254, 398M, 428, 471, 488, 558.
Moja, 106, 145M, 159, 358M, 517.
Molar, el, 226, 232, 406M, 538, 544.
Molina, la, 423.
Molinos, 98.
Molins de Rei, 41, 93, 130, 158, 170, 201, 223, 284, 336, 471M, 488, 556.
Mollerussa, 104, 106, 182, 194, 233, 271M, 278, 474, 546, 559. *Places:* Sant Jaume, 354.
Mollet del Vallès, 93, 142M, 160, 170, 201, 240, 275, 307, 404M, 560, 561. *Barris:* Plana Lladó, 279.
Mollet de Peralada, 232, 420M, 548.
Mollet de Ter: *Vegeu* Sant Joan de Mollet.
Molló, 135, 254, 307, 352, 370, 430, 503, 530M.
Molsosa, la, 106, 193, 235, 307, 398M.
Monars, 132, 467M.
Monells, 414M.
Monesma, 154, 296, 398M.
Monistrol d'Anoia, 386M.
Monistrol de Calders, 379M, 508, 560.
Monistrol de Montserrat, 132, 135M, 196, 201, 210, 358M, 370, 514, 516.
Mont, 144, 389M.
Montagut, 223, 264M, 284, 423, 447, 468, 513.
Montan, 271M.
Montanissell, 289.
Montanui, 437M.
Montardit, 530M, 560.
Montblanc, 104, 106, 108, 124, 151, 153, 170, 191, 201, 216, 240, 254, 268, 281, 291, 307, 328, 334, 339, 423, 436, 447M, 521, 556. *Barris:* Àngels, 380. Arcades, 328. Bastoners, 426. Carme 346. Montserrat, 437. Santa Anna, 362. Santa Tecla, 460. Sant Cristòfol, 365. Sant Domènec, 426. Sant Miquel, 468.
Montblanquet, 432.
Montbrió de la Marca, 135M, 387M, 435, 477.
Montbrió del Camp, 130M, 170, 317M, 336.
Montcada i Reixac, 177, 212, 284M, 289, 328. *Barris:* Can Sant Joan, 307. Santa Maria de Montcada, 447. Sant Pere de Reixac, 240, 317.
Montcal, 530M.
Montcalb, 317M, 352, 385.
Montclar, 90, 93, 226M, 267.
Montclar d'Urgell, 227, 358M.
Montcorbau, 269, 381M.
Montcortès, 494M.
Montellà de Cadí, 353, 415M, 532.
Montenartró, 513M.
Montesclado, 492M.
Montesquiu, 102, 307, 406, 455, 544M.
Montfalcó d'Agramunt, 492M, 560.
Montfalcó el Gros, 258M.
Montfar, 447M.
Montferrer, 94, 142, 182, 226, 432M, 492.
Montferri, 135, 227, 411M.
Montfullà, 314M.
Montgai, 264, 477M.
Montgarri, 341, 398.
Montgat, 212M, 261, 307M, 317, 345. *Barris:* Can Maurici, 358. Costes, 483.
Montiró, 398, 466.
Montlleó, 153, 447M.
Montmagastre, 227, 261.
Montmajor, 106, 124, 452, 477M.
Montmaneu, 124, 135, 170, 212, 275, 477M.
Montmany-Figaró, 94, 101, 177, 188, 220, 227, 233, 441M, 447, 452, 556, 561.
Montmell, el, 285.
Montmeló, 94, 124, 170, 202, 328M, 398. *Barris:* Sant Crist de la Grua, 202, 307.
Montoliu de Lleida, 254, 447M.
Montoliu de Segarra, 488M.
Montornès del Vallès, 101, 171, 192, 331, 336, 488M, 497, 532M. *Barris:* Montornès Nord, 307.
Montornès de Segarra, 254, 437M.
Montpalau, 136, 362M.
Montpolt, 155, 272, 281, 294, 477M.
Mont-ral, 228, 423M.
Mont-ras, 102, 240, 358M.
Mont-rodon, 269.
Mont-roig del Camp, 102, 106, 188, 189, 227, 258, 270, 398, 420, 447, 471M. *Barris:* Amunt, 325. Sis Carrers, 327. Urbanització Miami Platja, 359. Urbanització Via Marina, 391.
Mont-roig de Segarra, 406, 428M.
Mont-roig de Tastavins, 119, 227, 342, 398M, 536.
Mont-ros, 342, 375M.
Montseny, 104, 106, 212, 272, 296, 370, 433M.
Montserrat, 44, 47, 71, 151, 157, 159, 187, 189, 217, 279, 307, 330, 335, 346, 447M, 488, 517, 542, 559.
Montsonís, 215, 227, 233, 235, 348, 404M.
Móra d'Ebre, 111, 124M, 240, 272, 285, 336, 380, 411, 437M.
Móra la Nova, 124, 225, 307, 377, 423M, 517. *Barris:* Nostra Senyora del Remei, 455. *Carrers:* Estatut, 331. Estel, 331. Ventura Gassol, 331. *Places:* Pau Casals, 331.
Morana, la, 428M, 510.
Morell, el, 106, 254, 336, 364, 524M.
Morella, 45.
Morera de Montsant, la, 153, 247, 404, 448M.
Moripol, 317M.
Mosqueroles, 264M.
Mota, la, 492M.
Mujal, el, 483M, 560.
Múnia, la, 108, 398M, 518.
Muntanyà, el, 417.
Muntanyola, 254, 297M.
Muntells, els, 157M, 389M.
Mur, 264.
Mura, 171, 215, 359, 527M.
Músser, 140, 270M.

N

Nagol, 536M.
Nalec, 117, 213, 359M.
Nas, 516M, 529.
Naut Aran: *Vegeu* Arties, Bagergue, Gessa, Salardú i Tredòs.
Navarcles, 106, 130, 157M, 171, 193, 213, 235, 275, 307, 398M.
Navàs, 94, 202, 234, 307, 355, 414M, 516. *Barris:* Cal Miquel, 469.
Navata, 106, 145, 190, 191, 372M, 456, 508.
Navès, 94, 227, 246, 350, 353, 508M, 546. *Barris:* Sector de Preixana, 398.
Nerill, 79M.
Nevà, 171, 202, 368M, 511.
Noals, 531.
Nonasp, 124, 413M, 477.
Norís, 492M.
Nou de Berguedà, la, 156, 254, 282, 375, 398, 399, 437, 527M.
Nou de Gaià, la, 353M, 383, 466.
Noves de Segre, 157, 171, 297, 508M, 539.
Nulles, 136M, 254, 307, 336, 376M, 522.
Núria, 317, 359, 398, 441, 448, 470, 471.

O

Obiols, 143M, 269, 548.
Ocata, 375.
Odèn, 136, 285M, 398M, 531.

Òdena, 85, 102, 146, 202, 219M, 227, 294. *Barris:* Sant Pere, 320.
Ogassa, 254, 264, 324, 370, 372, 428, 527, 560. *Vegeu també* Surroca.
Ogern, 106, 264, 281, 492M, 532.
Oix, 281, 387M, 398, 399, 508, 511, 541.
Olèrdola, 264, 513M, 519.
Olesa de Bonesvalls, 136, 307, 373M.
Olesa de Montserrat, 49, 94, 120, 127, 146, 196, 202, 269, 307M, 389. *Barris:* Santa Oliva, 293.
Olià, 516M.
Oliana, 111, 144, 240, 359, 380M, 522, 561.
Oliola, 112, 144, 227, 233, 255, 325, 420M, 455, 556.
Olius, 227, 423M, 428, 459.
Olivella, 317M, 379M, 448.
Olives, les, 142M, 363.
Ollers, 136, 451.
Olopte, 317M.
Olost, 106, 171, 189, 191, 212, 227, 255, 322, 399M, 494, 536, 550, 562. *Carrers:* Nou, 435.
Olot, 63, 64, 86, 94, 111, 131, 144, 156, 196, 202, 213, 220, 227, 234, 240, 247, 255, 264, 308, 321, 328, 335, 339, 347, 365, 369, 370, 397, 405, 438, 442, 443, 448M, 469, 477, 486, 503, 504, 509, 516, 548, 561. *Barris:* Benavent, 301. Bonavista, 330. Caixa, 368. Carme, 348, 350. Conill, 349. Eixample Popular, 328. Lorenzana, 389. Morrot, 308. Palau, 331, 349. Pequín, 408. Roser, 508. Sant Bernat, 410. Sant Cristòfol, 353. Sant Cristofol i Mas Bernat, 367. Sant Ferriol, 458. Sant Francesc d'Assís, 513. Sant Miquel, 160, 468. Sant Pere Màrtir, 437. Sant Roc, 406. Xiprer i les Planotes, 308, 437.
Olp, 483M.
Oluges, les, 94, 136, 202, 233M, 359, 399.
Olvan, 94, 136, 215, 244, 255, 317, 423M.
Omellons, els, 136, 432, 469M
Omells de Na Gaia, els, 106, 259, 399M.
Orcau, 308, 423M.
Ordal, 109M, 423M.
Ordèn, 285M.
Ordino, 171, 367, 428, 458M, 500, 561.
Ordis, 108, 116M, 227, 251, 443.
Orfes, 399, 451, 492M.
Organyà, 41, 94, 119, 134, 171, 227, 289, 308, 333, 344, 359, 399M, 448, 500, 522, 539, 560.
Orís, 102, 202, 272, 274, 433M, 488.
Oristà, 136, 534M.
Orpí, 221, 471M.
Orriols, 124, 132, 415M, 517.
Òrrius, 267, 320, 364M, 413, 442, 535M.
Os de Balaguer, 143, 212, 227, 240, 272, 285, 385, 399, 455, 471M.
Osor, 242, 317, 342, 485, 498M. *Barris:* Mines, 410.
Ossera, 322M.
Ossó de Sió, 448, 513M.

P

Pacs del Penedès, 171, 428M, 555. *Barris:* Agrícola, 339.
Pal, 328M.
Palafolls, 448M, 508, 560.
Palafrugell, 94, 130, 171, 227, 277, 285, 350M, 477, 519, 548, 560, 561. *Barris:* Sant Roc, 404. Sauleda, 376.
Palamós, 94, 101, 106, 171, 264, 302M, 317, 336, 346, 376, 426, 483, 562. *Barris:* Sant Joan, 423, 488.
Palau d'Anglesola, el, 94, 125, 153M, 202, 308, 336, 407, 417M, 448, 548.
Palaudàries, 177, 234, 561.
Palau de Noguera, 433M, 442, 560.
Palau de Plegamans, 106, 177, 264, 330, 435M, 492, 555, 561.
Palau de Santa Eulàlia, 448M, 545.
Palau-sacosta, 130, 469M. *Barris:* Sant Pau, 317.
Palau-sator, 491M.
Palau-saverdera, 149M, 171, 282, 416M, 502.
Palau-solità: *Vegeu* Palau de Plegamans.
Pallaresos, els, 94, 136M, 191, 255, 385M.
Pallargues, les, 336, 353, 421, 433M.
Pallars Jussà: *Vegeu* Aramunt, Claverol, Hortoneda de la Conca i Toralla.
Pallejà, 156M, 370M.
Pallerols (Noguera), 216.
Pallerols (Segarra), 362M.
Pallerols del Cantó, 216, 477M.
Palma d'Ebre, la, 202, 218, 225, 255, 336, 344, 377, 399M.
Palma de Cervelló, la, 94, 125, 202, 251, 399M.
Palmerola, 255, 477M, 508, 544, 557.
Palol de Farga, 308.
Palol de Revardit, 94, 492M, 548.
Palol d'Onyar, 423M.
Palou, 116, 177.
Palou de Sanaüja, 240, 269M.
Pals, 102, 104, 106, 279, 423M.
Panadella, la, 344.
Papiol, el, 180, 244, 275, 317, 423M, 483, 502, 545M.
Papiolet, el, 423M.
Pardines, 171, 233, 381M.
Parella, 353.
Parets del Vallès, 106, 177, 218, 376M.
Parets d'Empordà, 451.
Parlavà, 136, 380M.
Parròquia d'Hortó, la, 483M.
Pas, el, 308M.
Pas de la Casa, el, 317M.
Passanant, 153, 250, 432M, 448.
Pasteral, el, 269.
Pau, 502, 527M.
Paüls, 407M, 530, 560, 561.
Paüls, les, 285, 439M.
Paüls de Flamicell, 374M, 548.
Pavia, 244, 457M.
Peces, les, 328, 414M, 560.
Pedra, 116, 240.
Pedra, la, 353, 509, 532M.
Pedret, 255, 381M, 489.
Pedrinyà, 385M, 539M.
Pelacalç, 399.
Pena-roja, 119, 136, 281, 448M, 483.
Penedes, 269.
Penelles, 227, 264, 438M.
Pera, la, 291M.
Peracamps, 269M.
Perafita, 151, 320M, 353, 513, 522, 562.
Perafort, 136, 317M.
Peralada, 125, 136, 171, 233, 438, 496, 524M.
Peralta de Calassanç, 116, 154, 182, 407, 415M, 448.
Peralta de la Sal: *Vegeu* Peralta de Calassanç.
Peramea, 111M, 370M.
Peramola, 171, 216, 227, 235, 246, 430M, 509.
Peratallada, 220, 240, 385M.
Perelló, el, 125M, 220, 345.
Pereres, les, 109, 467.
Perpinyà, 303, 347.
Pertegàs, 376M.
Pessonada, 399M, 457.
Pi, 494M.
Picamoixons, 85, 94.
Piera, 125, 218, 448M, 514. *Barris:* Unificat, 308.
Pierola, 289, 359M.
Piles, les, 246, 483M, 548.
Pilzà, 247M.
Pineda, la, 227, 231, 327, 359M.
Pineda de Mar, 101, 106, 188, 227, 264, 275, 308, 322, 333, 417M, 560. *Barris:* Mare de Deu del Carme, 349. Pescadors, 317. Poblenou, 223. *Carrers:* Sant Antoni, 296.
Pinell, 41, 144, 246M, 289M, 364, 459, 489.
Pinell de Brai, el, 119, 234, 353, 389M.
Pinós, 193, 233, 272, 291, 320, 489M, 549.
Pinya, la, 151, 212, 255, 308, 377, 423M.
Pinyeres, 385.
Pira, 269, 420M.
Pla de la Bleda, el, 289, 443M, 519.
Pla de la Font, el, 240.
Pla del Penedès, el, 136, 153, 171, 376M, 491.
Pla de Manlleu, el, 477M.
Pla de Rubió, el, 115M.
Pla de Santa Maria, el, 116, 336, 382, 399M, 538.
Pla de Sant Tirs, el, 145, 489M.
Pla de Torroella, el, 374M.
Plana, la, 98, 367M, 438M.
Planes, les, 449M, 489.
Planès de Rigard, 153M, 483.
Planes d'Hostoles, les, 64, 106, 227, 336, 342, 359M, 492. *Barris:* Jonquer, 272.
Planeta, la, 353M.
Planoles, 142, 153, 227, 285, 325, 438M.
Plans els, 359.
Plans de Sió, els: *Vegeu* Aranyó, l', i Pallargues, les.
Platja d'Aro, 63, 171, 240, 399M, 518. *Barris:* Urbanització Dalmau 376.
Platja de Calafell, la, 317M.

Poal, el, 102, 171, 238, 269, 336, 417M, 509, 522.
Pobellà, 244, 328M, 471, 562.
Pobla de Bellaguarda, la: *Vegeu* Bellaguarda.
Pobla de Cérvoles, la, 246, 391M, 449, 531M.
Pobla de Claramunt, la, 101, 102, 104, 125, 151, 172, 202, 227, 240, 264, 336, 342, 373, 483M, 511, 516, 523, 548.
Pobla de la Granadella, la: *Vegeu* Bellaguarda.
Pobla de Lillet, la, 104, 106, 172, 214, 250, 258, 282, 285M, 330, 399, 443, 506, 509M, 523. *Carrers:* Verger, 440.
Pobla de Mafumet, la, 151M, 308M.
Pobla de Massaluca, la, 125M, 234, 399, 443.
Pobla de Montornès, la, 85, 95, 228, 336, 423M, 428, 449M, 503, 550. *Carrers:* Sant Antoni, 125.
Pobla de Roda, la, 136, 255, 258, 430M, 457M.
Pobla de Segur, la, 102, 106, 125, 140, 191, 202, 246, 297, 367, 372, 376M, 560.
Pobles, les, 269, 398, 399M, 548.
Poblet, 234, 453.
Pobleta de Bellveí, la, 98, 115, 136, 172, 240, 293, 413, 430M, 499.
Pobleta de la Granadella, la: *Vegeu* Bellaguarda.
Poboleda, 130, 244, 247, 382M, 399, 404, 407.
Polinyà, 102, 119, 136M, 177, 289, 327, 370M.
Pollença, 59, 303.
Pomar, 213, 438, 509M.
Pont d'Armentera, el, 115, 353M.
Pont de Bar, el, 260M.
Pont de Claverol, el, 125.
Pont de Molins, 136, 438M, 502.
Pont de Montanyana, el, 399M, 523.
Pont de Suert, el, 117, 136, 159, 274, 289, 308, 333, 426M, 449, 556.
Pont de Vilomara, el, 172, 325, 351M, 493, 494.
Pontils, 246, 477M.
Pontons, 125, 136, 244, 308, 353M. *Barris:* Alt, 399. Riera, 331.
Pontós, 228, 289, 363M, 524M.
Ponts, 102, 104, 106, 108, 115, 125, 131, 132, 172, 182, 240, 255, 318, 330, 335, 362, 370, 425, 457M, 502, 505, 509, 532.
Porqueres, 233, 264, 391M, 411.
Porquerisses, 216.
Porrera, 125, 202, 245, 296, 404, 537M.
Portbou, 95, 172, 202, 359M, 428. *Carrers:* Pi, 420.
Port de la Selva, el, 172, 259, 383M, 407, 523, 562.
Portell, el: *Vegeu* Sant Ramon.
Portella, la, 218M, 459.
Portellada, la, 115, 125, 218, 228, 467M. *Barris:* Mas de Baix, 407. Mas de Dalt, 154.
Prada, 159.
Pradell, 351M, 469.
Prades, 111, 125, 154, 172, 210, 228, 247, 275, 308, 359, 370, 399M, 433, 452, 509M, 517M, 557, 562.
Prat de Comte, 130, 284, 413M, 557, 559, 560.
Prat de Llobregat, el, 79, 95, 172, 255, 278, 318, 325, 466M, 551, 557. *Barris:* Barceloneta, 318. *Carrers:* Ferran Puig, 276.
Pratdip, 118, 228, 255, 308, 350M, 443M, 457.
Prats, 471, 532.
Prats de Lluçanès, 64, 106, 142M, 155, 172, 202, 276, 289, 312M, 329, 338, 362, 375, 433, 438, 549.
Prats de Molló, 51, 52, 64.
Prats de Rei, els, 85, 102, 188, 242, 289, 399M, 492.
Prats i Sansor, 509M.
Preixana, 125, 212, 228, 231, 255, 296, 308, 389M, 455, 558.
Preixens, 228, 438M.
Premià de Dalt, 95, 172, 188, 240, 318M, 459. *Barris:* Remei, 501.
Premià de Mar, 95, 221, 262, 272, 344M.
Prenafeta, 328, 423M.
Prenyanosa, la, 247, 280, 433M, 471M.
Preses, les, 106, 132, 273, 327, 473, 513M. *Barris:* Boscdetosca, 329.
Priorat, el, 226.
Prua, la, 433M.
Pruit, 449, 534M.
Prullans, 109, 118, 172, 276M, 506, 547.
Púbol, 477M.
Puelles, les, 424M.
Puig, el, 285M.
Puigcercós, 440M.
Puigcerdà, 125, 216, 255, 290, 336, 359, 367M, 386, 404, 449M, 523.
Puigdàlber, 95, 269, 429, 455, 535M.
Puigdelfí, 140M.
Puiggròs, 125, 231, 308, 424M.
Puigmoltó, 355M.
Puigpardines, 130, 367, 399M.
Puigpelat, 125, 140, 153, 187M, 255, 391M.
Puig-reig, 108, 113, 130M, 216, 240, 272, 279, 285M, 345, 349, 516, 527M, 533, 535.
Puigverd d'Agramunt, 136M, 336, 489M.
Puigverd de Lleida, 151, 212, 241, 415M.
Pujal, el, 289, 477M.
Pujalics, 125, 308, 399, 484M, 548.
Pujals dels Cavallers, 123, 125, 151, 255, 433M, 545.
Pujalt, 308, 433M, 535, 544.
Pujarnol, 458M, 460, 495.
Pujol de Planès, el, 109M, 282M.
Purroi, 424.

Q

Quar, la, 216, 228, 264, 274, 289, 314M, 556.
Quart, 102, 202, 373M.
Queixans, 109, 467M.
Queixàs, 203, 428.
Queixigar, 280, 359, 410, 489M.
Queralbs, 308, 359M, 441, 495.
Quer Foradat, el, 404M.
Querol, 125, 399M. *Barris:* Urbanització Can Llenes, 407.

R

Rabós, 116M, 255, 415, 440.
Ràfels, 428M.
Raïmat, 217, 376M.
Rajadell, 145M, 235, 455, 538M, 548, 558. *Barris:* Estació, 354. Sant Amanç, 399.
Ral, la, 438M.
Ransol, 359M.
Ràpita, la, 145M, 382M, 537.
Raset, 343M.
Rasquera, 203, 241, 289, 382M.
Ravós de Terri, 359M, 531.
Regencós, 141M.
Règola, la, 153, 291, 556.
Reguers, els, 296.
Rellinars, 370, 420M, 474.
Renau, 228, 373M, 452, 551.
Requesens, 232, 308, 322.
Reus, 63, 95, 110, 119, 163, 172, 188, 191, 203, 210, 212, 221, 223, 225, 266, 285, 291, 309, 318M, 329, 332, 342, 347, 349, 350, 359, 362, 382, 419, 465, 471, 505, 519, 535, 537, 557, 559, 561. *Barris:* Fortuny, 426, 505. Illa, 409. Immaculada, 399, 544. Juroca, 302. Pastoreta, 373. Sant Joan, 309. Sant Josep Obrer, 309. Sol i Vista, 320. Xalets Quintana, 477.
Rialb, 172, 399M, 466, 558.
Riba, la, 424M, 533M.
Riba-roja d'Ebre, 95, 130, 153, 155, 180, 203, 228, 232, 234, 241, 309, 321, 377, 413M, 426. *Barris:* Sant Domingo, 421.
Ribelles, 188, 212, 457M, 467.
Riber, 362M.
Ribera de Cardós, 264, 285M, 449M.
Ribera d'Ondara: *Vegeu* Sant Antolí i Vilanova, i Sant Pere dels Arquells.
Ribera d'Urgellet: *Vegeu* Arfa, Parròquia d'Hortó, la, i Pla de Sant Tirs, el.
Ribesaltes, 51.
Ribes de Freser, 68, 102, 104, 106, 136, 157M, 255, 269, 296, 322, 344, 380, 399M, 421, 429, 442, 471, 477, 495, 513. *Carrers:* Balandrau, 420. Carretera de Pardines, 420. Major, 404. Nostra Senyora de Gràcia, 420.
Ridaura: *Vegeu* Riudaura.
Riells del Fai, 143, 386M.
Riells de Montseny, 125, 177, 527M.
Riells i Viabrea, 255.
Rierada, la, 400M.
Riera de Gaià, la, 102, 136, 350M, 457M.
Riner, 189, 244, 282M, 362, 504.
Ripoll, 29, 50, 86, 95, 173, 189, 190, 193, 217, 219, 220, 241, 249M, 255, 260, 272, 274, 279, 312, 318, 329, 331, 373, 381, 400, 478, .504, 513, 517, 518, 532, 551, 557, 560. *Barris:* Ninot, 365. Pla de Sant Pere, 314. Santa Maria, 369. Vista Alegre-la Granja 369. *Carrers:* Carretera de

Barcelona, 374. Carretera de Ribes, 326. General Fuensanta, 372. Trinitat, 365. *Places:* Abat Oliva, 430. Espanya, 326. Tomàs Raguer, 435.
Ripollet, 130, 173, 438M, 478. *Barris:* Pont Vell, 509.
Riudabella, 234.
Riudarenes, 219, 241, 248, 272, 333, 449, 489M, 516, 528.
Riudaura, 95, 137, 285, 309, 469, 489M.
Riudecanyes, 125, 173, 223, 335, 364M, 459.
Riudecols, 111, 153, 158M, 203, 231, 309, 318M, 335, 438, 509M.
Riudellots de la Creu, 309, 513M, 524.
Riudellots de la Selva, 102, 106, 212, 279, 309, 469M, 540.
Riu de Pendís, 137, 309M.
Riudoms, 104, 106, 125, 137M, 157, 203, 255, 269, 296, 359M, 400, 428, 531M.
Riudovelles, 137, 435M.
Riumors, 255, 408M, 496.
Roca, la, 438M.
Rocabruna, 513M.
Roca del Vallès, la, 104, 106, 119, 137, 156, 203, 264, 318, 322, 336, 481M, 532M. *Barris:* Torreta, 264, 374.
Rocafort, 106, 173, 241M, 269, 278, 289.
Rocafort de Queralt, 159, 255, 309, 376, 386M, 407, 489, 539, 548.
Rocafort de Vallbona, 101, 137, 282, 424M, 466.
Rocallaura, 203, 213, 233, 241, 259, 261, 264, 269, 282, 382, 389M, 432, 449, 513, 557.
Rocallisa, 383M.
Roc de les Anelletes, el, 367M.
Roda de Berà, 106, 137, 228, 289, 413M, 513. *Barris:* Urbanització Roc de Sant Gaietà, 386.
Roda de Ribagorça, 385, 416, 428M.
Roda de Ter, 95, 125, 192, 213, 216, 251, 264, 272, 278, 318, 322, 370, 455, 463M, 506. *Barris:* Bon Amic, 455. Sant Sebastià, 439. Tres Fonts, 349. *Carrers:* Ramón y Cajal, 376.
Rodonella, la, 212, 443M.
Rodonyà, 140M, 224, 438M.
Rofes, 400M.
Rojals, 228, 424M.
Romanyà de la Selva, 264, 484M.
Romanyà d'Empordà, 484M.
Roní, 270, 509M.
Roques, les, 318M.
Roquetes, 102, 104, 125, 151, 153, 309, 349, 367M, 438, 544. *Barris:* Raval de Crist, 151, 153, 274, 424.
Roquetes, les, 156, 309M, 518.
Roses, 86, 95, 109, 173, 289, 318, 329, 400M, 496, 516.
Rosselló, 241, 380, 442, 502M.
Rourell, el, 313M, 518.
Rovira Roja, la, 428M, 527.
Rubí, 95, 137, 146, 173, 221, 228, 259, 289, 309, 318M, 415, 438, 509, 516. *Barris:* Plana del Castell, 478. Urbanització els Avets, 359. Vint-i-cinc de Setembre, 324. Zona Nord, 325. *Carrers:* Cervantes, 309. Sant Jaume, 359.
Rubinat, 509M, 529.
Rubió, 137, 214, 282M, 469, 524.
Rubiola, la, 549.
Rupià, 102, 143, 203, 350M.
Rupit, 95, 173, 310, 353, 471M, 537, 558, 559, 561.

S

Sabadell, 95, 126, 145, 146, 160, 177, 188, 189, 191, 203, 212, 222, 228, 251, 270, 272, 276, 278, 279, 285, 323, 346, 370, 478M, 497, 513, 515, 517, 519, 538, 560. *Barris:* Arraona i els Merinals, 302. Campoamor, 309. Can Déu, 264, 370. Can Feu, 276, 370. Ca n'Oriac, 324. Can Puiggener, 265, 309. Can Rull, 327. Carretera de Prats, 439. Concòrdia, 493. Creu Alta, 285. Creu de Barberà, 371. Gràcia, 484, 493. Hostafrancs, 318. Nostra Llar de Sant Oleguer, 180. Plana del Pintor, 496. Poblenou de la Salut, 309. Ronda Roureda, 324. Sant Julià, 324. Serra Camaró, 276. Termes, 489. Torrent del Capellà, 264. Torre-romeu, 112, 270. Via Alexandra, 489. *Places:* Copèrnic, 489.
Sadernes, 284, 423, 530M.
Saga, 111.
Sagàs, 67, 212, 216, 255, 278, 535M.
Saidí, 126M, 218, 400M, 416.
Saifores, 367M.
Sala, la, 509M.
Salardú, 244M, 297, 341, 500, 535.
Salàs de Pallars, 41, 126, 173, 192, 221, 309, 424M, 458, 528.
Saldes, 188, 256, 289, 415M, 449, 527, 541, 560.
Saldet, 457, 513M.
Salelles, 256, 270M, 533.
Sales de Llierca, 212, 423, 525M.
Salitja, 194, 203, 400M, 478.
Sallent, 45, 85, 102, 106, 126, 163, 173, 203, 228, 338, 381, 424, 449, 484M, 509, 536, 561. *Barris:* Butjosa, 541.
Sallent, el, 141, 278.
Sallent de Solsonès, 359.
Salo, 430M.
Salomó, 49, 52, 243M, 265, 336, 400, 407, 435.
Salou, 96, 112, 158M, 356, 400M, 449.
Salselles, 258.
Salt, 104, 106, 119, 147, 179, 192, 265, 278, 359M, 434, 495, 496, 559, 560. *Barris:* Grup Verge Maria, 400. Mas Mota, 323. Processó, 367. Sant Antoni, 294. *Carrers:* Sant Romà, 387. *Places:* Onze de Setembre, 456.
Saltor, 289.
Samalús, 433M, 535.
Sampsor: *Vegeu* Sansor.
Sanaüja, 126, 212, 228, 259, 449M, 544.
Sanavastre, 489M, 529.
Saneja, 143M.
Sansor, 471M.
Santa Agnès de Malanyanes, 137, 140, 151, 270, 413M.
Santa Bàrbara, 247, 374M, 541.
Santa Cecília de Montserrat: *Vegeu* Marganell.
Santa Cecília de Voltregà, 203, 446, 531M.
Santa Coloma d'Andorra, 421, 430M.
Santa Coloma de Cervelló, 104, 112M, 220, 256, 278, 407M, 456.
Santa Coloma de Farners, 96, 137, 138, 157, 180, 182, 221, 231, 270, 282, 318, 371, 390, 449, 465M, 516, 521, 537, 560. *Barris:* Can Malladó, Can Camps i Can Mestres, 373.
Santa Coloma de Gramenet, 96, 112M, 250, 276, 279, 373, 478M. *Barris:* Can Franquesa, 312. Can Mariner, 509. Fondo, 302. Guinardera, 302. Llatí, 359. Oliveres, 537. Raval, 355. Riera Alta, 373. Riu, 376. Riu Nord, 278. Safareigs, 484. Santa Rosa, 359. Singuerlín, 266.
Santa Coloma de Queralt, 96, 112M, 118, 286, 336, 404M, 463, 518, 524. *Barris:* Mercè, 464. Raval de Cervera, 365. *Carrers:* Major, 346. *Places:* D'Avall, 294. Major, 351.
Santa Creu de Castellbò, 270M.
Santa Creu de Joglars, 241.
Santa Creu d'Horta, 360M.
Santa Creu d'Olorda, 228, 556.
Santa Cristina d'Aro, 106, 193, 265, 290, 323, 354M, 497, 546, 560. *Barris:* Teulera, 193.
Sant Adrià de Besòs, 449M. *Barris:* Sant Joan, 309.
Santa Eugènia, 111, 516M.
Santa Eugènia de Berga, 107, 145, 188, 222, 242, 245, 478M, 539, 560. *Barris:* Català, 438. *Carrers:* Montserrat, 217.
Santa Eugènia de Ter, 478M.
Santa Eulàlia de Puig-oriol, 228, 258, 344, 456, 545M.
Santa Eulàlia de Riuprimer, 102, 478M, 545M.
Santa Eulàlia de Ronçana, 107, 177, 203, 212, 245, 344, 428M, 437, 545M.
Santa Fe del Penedès, 173, 190, 270, 456, 516M.
Sant Agustí de Lluçanès, 228, 274, 289, 468M.
Santa Linya, 216, 260, 435M, 560.
Santa Llogaia d'Àlguema, 349, 544M.
Santa Llogaia de Terri, 504M.
Santa Llúcia de Puigmal, 549.
Santa Margarida, 109.
Santa Margarida de Bianya, 350, 433M, 469.
Santa Margarida de Montbui, 107, 117, 158, 160, 173, 193, 228, 245, 272, 325, 350M, 360, 509. *Barris:* Coll del Guix, 449. Finisterre, 478. Saió, 360. Sant Maur, 400M. Vistalegre, 309. *Carrers:* Sant Roc, 407.
Santa Margarida i els Monjos, 228, 301, 351M, 513.
Santa Maria de Besora, 293, 385, 484M.

Santa Maria de Camós, 323, 404.
Santa Maria de Corcó, 63, 96, 203, 228, 256, 276, 291, 373, 400M, 518, 537, 557.
Santa Maria de Finestres, 278.
Santa Maria del Camí, 274, 355M, 509.
Santa Maria de Martorelles, 325, 449.
Santa Maria de Meià, 289.
Santa Maria de Merlès, 214, 256, 291, 400M.
Santa Maria de Merola, 449M.
Santa Maria de Miralles, 245, 292, 400M.
Santa Maria de Montmagastrell, 430M, 556.
Santa Maria de Palautordera, 96, 146M, 190, 273, 513M. *Barris:* Pont Trencat, 329. Virgili, 367.
Santa Maria de Vilalba, 376M.
Santa Maria d'Oló, 137, 173, 228, 330, 434M, 522.
Sant Andreu de Bancells, 484, 533M, 534.
Sant Andreu de la Barca, 107, 127, 131, 478M, 534, 535. *Barris:* Parc de la Vall de Palau, 309.
Sant Andreu de Llavaneres, 137, 173, 203, 214, 228, 278, 318, 335, 373M, 449, 534, 535, 557.
Sant Andreu de Socarrats, 156, 233, 329.
Sant Andreu de Terri, 534, 535M.
Sant Andreu Salou, 484M.
Sant Aniol de Finestres, 234, 241, 282, 292, 493, 548M.
Sant Antolí, 438.
Sant Antoli i Vilanova, 213, 325, 438M.
Sant Antoni de Calonge, 104, 108, 442M, 497.
Sant Antoni de Vilamajor, 119M, 192, 214, 354, 430M, 456.
Santa Oliva, 434M.
Santa Pau, 85, 96, 130, 212, 216, 228, 229, 241, 246, 278, 292, 325, 351, 376, 400M, 486, 528, 549. *Barris:* Roser, 278. Sant Antoni, 296. Sant Roc, 407.
Santa Perpètua de Mogoda, 96, 131, 158, 177, 180M, 265, 266, 272, 286, 289, 309, 478, 484, 485. *Barris:* Florida, 367.
Santa Seclina, 360, 502.
Santa Susanna, 104, 130, 258, 264, 390M, 508.
Santa Susanna de Peralta, 478.
Sant Bartomeu de la Quadra, 413M.
Sant Bartomeu del Grau, 203, 413M.
Sant Bernabé de les Tenes, 229, 294, 478M.
Sant Boi de Llobregat, 104, 107, 245, 259M, 418, 454, 455, 456, 484, 544.
Sant Boi de Lluçanès, 96, 256, 259, 400M, 562.
Sant Carles de la Ràpita, 64, 102, 126, 220, 329, 336, 349, 360M, 443M.
Sant Cebrià de Vallalta, 190, 256, 495M.
Sant Celoni, 102, 107, 173, 189, 245, 260, 278, 371, 407, 443M, 496, 525M, 536. *Barris:* Borrelles, 367. Sant Ponç, 376.
Sant Climenç, 282, 309M, 531.
Sant Climent de Llobregat, 256, 321, 389M, 509, 531M, 560.
Sant Climent de Peralta, 478M.
Sant Climent Sescebes, 203, 213, 267, 416, 497, 531M, 561.
Sant Corneli, 458M, 541.
Sant Cristòfol, 360M.
Sant Cugat del Racó, 355M.
Sant Cugat del Vallès, 102, 130, 158, 177, 179, 250, 256, 280, 318M, 483, 493, 496, 502, 516, 540.
Sant Cugat Sesgarrigues, 104, 173, 376M, 517, 519.
Sant Dalmai, 542M, 560.
Santes Creus, 438M.
Sant Esteve, 107, 109M, 203.
Sant Esteve de Guialbes, 144, 276, 424M.
Sant Esteve de la Sarga, 109M, 276.
Sant Esteve del Coll, 420.
Sant Esteve de Llémena, 278, 282, 381M.
Sant Esteve de Llitera, 109, 229, 400M.
Sant Esteve d'en Bas, 102, 107, 204, 270, 286, 329, 351, 489M, 493. *Barris:* Sant Ignasi, 331.
Sant Esteve de Palautordera, 107, 109M, 424M, 518, 557.
Sant Esteve de Vallespirans, 434M.
Sant Esteve Sesrovires, 107, 109M, 424M, 502.
Sant Feliu de Boada, 375M, 560.
Sant Feliu de Buixalleu, 289, 424M, 478, 550.
Sant Feliu de Codines, 96, 111, 126, 139, 173, 204, 229, 249, 278, 287, 319, 336, 426, 438, 484M, 531, 533, 536, 557, 561.
Sant Feliu de Guíxols, 101, 107, 108, 126, 137, 145, 173, 192, 249, 272, 289, 319, 347, 349, 367, 380M, 484, 495, 502, 556.
Sant Feliu de Llobregat, 101, 102, 107, 229, 273, 290, 389M, 513. *Carrers:* Joan de Batlle, 309.
Sant Feliu de Lluelles, 222, 380M, 490.
Sant Feliu del Racó, 229, 274, 434M, 449.
Sant Feliu de Pallerols, 52, 96, 126, 137, 151, 229, 245, 258, 286M, 337, 339, 380, 426, 434, 489, 531, 544, 549. *Carrers:* Del Puig, 389.
Sant Feliu Sasserra, 107, 174, 256, 438, 484M, 522.
Sant Ferriol, 272, 339, 489, 505M, 562.
Sant Fost de Campsentelles, 96, 160, 213, 421M, 467, 484.
Sant Fruitós de Bages, 102, 140M, 174, 367M, 437, 497, 561. *Barris:* Urbanització de les Brucardes, 329. Urbanització Pineda de Bages, 377. *Carrers:* Nou, 371.
Sant Genís, 478M.
Sant Genís de Palafolls, 137, 415M.
Sant Gregori, 180, 233, 373M, 456, 502.
Sant Guim de Freixenet, 107, 339, 424M, 434. *Barris:* Amorós, 467.
Sant Guim de la Plana, 85, 102, 265, 401M.
Sant Hilari Sacalm, 64, 107, 196, 204, 220, 226, 256, 280, 286, 294, 309, 327, 401, 417M, 424, 426, 496. *Barris:* Hospital, 377. Pla del Campaner, 324. Serrat, 409. *Places:* De Cal Ros, 440.
Sant Hipòlit de Voltregà, 102, 204, 325, 446, 456, 479M. *Barris:* Carrer de la Gleva, 452. Pilar, 502.
Sant Iscle de Colltort, 281, 467M.
Sant Iscle d'Empordà, 529M.
Sant Iscle de Vallalta, 225, 281, 380M, 434, 529M, 560.
Sant Jaume de Frontanyà, 96, 229, 241, 290, 355M, 449.
Sant Jaume del Boquers, 355.
Sant Jaume de Llierca, 107, 241, 360M, 459.
Sant Jaume dels Domenys, 139, 174, 229, 301, 337, 360M, 536.
Sant Jaume d'Enveja, 64, 126, 153, 360M.
Sant Jaume de Viladrover, 357.
Sant Jaume Sesoliveres, 158M, 360M.
Sant Joan de Fàbregues, 310, 560.
Sant Joan de l'Erm, 310, 401, 417, 449, 509.
Sant Joan de les Abadesses, 83, 102, 107, 188, 191, 218, 256, 266, 271, 294, 313, 353, 360, 372, 407, 479, 484M, 539. *Barris:* Pla del Roser, 509. Vell, 372. *Carrers:* Alcalde Pere Rovira, 313. *Places:* Escultor Pujol, 377. Placeta, 431.
Sant Joan de les Pedreres, 307.
Sant Joan de Mediona, 376M.
Sant Joan de Mollet, 137, 266, 330, 438M.
Sant Joan de Montdarn, 96, 153, 233, 310M, 330, 331, 417M, 514, 527.
Sant Joan de Sanata, 437.
Sant Joan Despí, 104, 107, 146, 204, 286, 417M, 456.
Sant Joan de Toran, 310, 417, 449.
Sant Joan de Vilatorrada, 102, 104, 107, 189, 310M, *Barris:* Urbanització Llobet, 368. *Carrers:* Tarragona, 302.
Sant Joan de Vinyafrescal, 479M, 548.
Sant Joan d'Oló, 424M.
Sant Joan Fumat, 274M.
Sant Joan les Fonts, 96, 234, 256, 310M, 557, 560.
Sant Joan Samora, 270, 414M.
Sant Jordi de Cercs, 102, 104, 115, 189, 212, 265M.
Sant Jordi Desvalls, 188, 204, 213M, 229, 496. *Barris:* Estació, 350.
Sant Julià de Cerdanyola, 96, 174, 250, 256, 266, 401, 456, 481M, 557.
Sant Julià de Fréixens, 116, 158M, 479M.
Sant Julià del Fou, 360M.
Sant Julià del Llor, 157, 189, 439M.
Sant Julià de Lòria, 96, 137, 174, 274, 310, 344, 376M, 401, 407, 440, 509.
Sant Julià de Ramis, 107, 235, 489, 493M.
Sant Julià de Vilatorta, 47, 102, 174, 204, 249, 272, 368, 408, 489M. *Barris:* Mercè, 509.
Sant Julià Sassorba, 116M, 251.
Sant Just d'Ardèvol, 265, 407.
Sant Just Desvern, 97, 281, 337, 365, 385M, 495.
Sant Just Joval, 260.
Sant Llorenç de Cerdans, 52.
Sant Llorenç de la Muga, 97, 130, 137, 229, 296, 389M, 452.
Sant Llorenç de les Arenes, 390M.

Sant Llorenç del Munt, 276, 390.
Sant Llorenç de Morunys, 104, 107, 126, 174, 229, 276, 290, 334, 389M, 401, 449, 458, 509, 542, 561.
Sant Llorenç d'Hortons, 137, 389M.
Sant Llorenç Savall, 177, 241, 286, 360, 479M. *Barris:* Urbanització Comabella, 323, 372.
Sant Magí de Brufaganya, 281, 409, 489.
Sant Marçal, 371M, 550.
Sant Marçal de Quarentelles, 451, 490.
Sant Martí d'Albars, 528M.
Sant Martí d'Aravó, 527.
Sant Martí de Canals, 301M, 457, 509M.
Sant Martí de Centelles, 319, 360M.
Sant Martí de la Morana, 510, 527.
Sant Martí del Bas: *Vegeu* Sant Martí d'Albars.
Sant Martí del Canigó, 525.
Sant Martí del Clot, 278, 401M, 560.
Sant Martí de Llémena, 102, 323, 363, 473M.
Sant Martí de Maldà, 174, 269, 432, 527M.
Sant Martí de Merlès, 525M.
Sant Martí d'Empúries, 525.
Sant Martí de Riucorb: *Vegeu* Sant Martí de Maldà.
Sant Martí de Riudeperes, 528.
Sant Martí de Sobremunt: *Vegeu* Sobremunt.
Sant Martí de Torroella, 525M.
Sant Martí de Tous, 83, 102, 107, 137, 188, 204, 210, 229, 241, 290, 337, 449, 536M.
Sant Martí Sacalm, 290, 439, 509M, 527.
Sant Martí Sapresa, 89, 242, 245, 287, 360, 525M, 560.
Sant Martí Sarroca, 293, 310, 371M, 456, 516, 527.
Sant Martí Sescorts, 107, 479, 527M.
Sant Martí Sesgueioles, 156, 404M, 525M.
Sant Martí Vell, 191, 222, 241, 271, 368M, 381, 419, 449, 479, 495, 500, 502, 510, 516.
Sant Mateu de Bages, 459M.
Sant Mateu de Montnegre, 439M.
Sant Maurici, 256, 450, 460M.
Sant Medir, 224, 514M.
Sant Miquel de Balenyà, 357, 360.
Sant Miquel de Campmajor, 102, 107, 229, 241, 274, 278, 495M.
Sant Miquel de Cladells, 439, 471M.
Sant Miquel de Fluvià, 109, 137, 229, 272, 469M.
Sant Miquel de la Vall, 265, 479M.
Sant Miquel de Pera, 468M.
Sant Miquel de Pineda, 233, 471M.
Sant Miquel de Terradelles, 472M.
Sant Miquel Sesperxes, 229.
Sant Mori, 137, 459M.
Sant Orenç, 390, 479M.
Sant Pau de la Guàrdia, 144, 261.
Sant Pau de Pinós, 452M.
Sant Pau de Seguries, 146, 353, 438, 479M.
Sant Pau d'Ordal, 144M, 537.
Santpedor, 85, 102, 107, 126, 282, 327M, 363, 473.
Sant Pere Cercada, 233, 439.
Sant Pere dels Arquells, 490M.
Sant Pere de Ribes, 144M, 217, 319M, 353, 456. *Barris*: Urb. Vallpineda, 377.
Sant Pere de Riudebitlles, 97, 174, 241, 265, 319, 338, 382, 424M, 510, 517, 518, 542, 548.
Sant Pere de Roda, 79, 561.
Sant Pere Desvim, 258M,
Sant Pere de Torelló, 97, 146, 188, 192, 216, 229, 319, 325, 401, 407, 493M, 560. *Carrers:* Fornès, 354. Ges, 354.
Sant Pere de Vilamajor, 97, 177, 214, 216, 319M, 351, 390, 504.
Sant Pere Espuig, 119, 314, 479, 544.
Sant Pere Molanta, 401M, 519.
Sant Pere Pescador, 132, 174, 314M.
Sant Pere Sacarrera, 107, 319M. *Barris:* Urbanització Sant Elies, 440.
Sant Pere Sallavinera, 126, 290, 490M.
Sant Pol de la Bisbal, 355.
Sant Pol de Mar, 144M, 174, 349, 360M, 529M.
Sant Privat d'en Bas, 351, 410M, 478, 479.
Sant Quintí de Mediona, 101, 160, 174, 261, 337, 404M, 523.
Sant Quirze de Besora, 83, 97, 104, 107, 126, 174, 196, 204, 256, 297M, 407, 419, 467, 557. *Carrers:* De Baix, 313.
Sant Quirze del Vallès, 64, 102, 107, 108, 229, 297, 479M, 497, 502, 540. *Barris:* Los Rosales, 440.
Sant Quirze Safaja, 233, 297, 428M.
Sant Ramon, 126, 137, 145M, 153, 204, 245, 250, 256, 335, 360M, 419M, 548.
Sant Romà d'Abella, 376M.
Sant Sadurní d'Anoia, 51, 174, 229, 234, 281, 338, 442, 514, 532M.
Sant Sadurní de l'Heura, 417, 466, 490M, 532.
Sant Sadurní d'Osormort, 479M, 510.
Sant Salvador, 385.
Sant Salvador de Bianya, 384, 385M.
Sant Salvador de Guardiola, 216, 384, 385M.
Sant Salvador de Toló, 290, 384, 385M, 472.
Sant Sebastià dels Gorgs, 229, 424M.
Sant Serni de Llanera, 126, 452M.
Sant Tomàs de Fluvià, 79M, 439.
Sant Vicenç de Calders, 141, 143M, 147, 424M.
Sant Vicenç de Castellet, 107, 141, 143M, 286M, 484, 519.
Sant Vicenç dels Horts, 107, 120, 127, 146M, 174, 204, 310, 375M, 408, 456, 510, 558.
Sant Vicenç de Montalt, 97, 141, 143, 225, 401M, 442.
Sant Vicenç de Torelló, 107, 141, 143M, 204, 474. *Carrers:* Amalric, 456. Cerdanya, 486.
Sanui, 137, 218M, 439.
Sapeira, 401M, 559, 560.
Sarral, 97, 108, 118, 204, 323, 364M, 413, 466, 544.
Sarrià de Dalt, 107, 233, 335, 479M, 537.
Sarrià de Ter, 104, 107, 109, 189, 276, 479, 485M. *Barris:* Pla de l'Horta, 204. Rasa, 310.
Sarroca de Bellera, 52, 112, 126, 174, 241, 250, 319, 380M.
Sarroca de Lleida, 119M, 404M.
Sas, 297.
Sau, 68, 495, 529M, 560.
Sauleda, 439.
Saünc, 310, 450M.
Saus, 435, 456M.
Savallà del Comtat, 437, 510M.
Seana, 472M.
Secuita, la, 107, 115, 137, 344, 401M, 496.
Sedó, 428M, 530M.
Segalers, 386.
Segueró, 401M.
Segur, 479M, 522.
Segur de Calafell, 401M.
Sellera de Ter, la: *Vegeu* Cellera de Ter, la
Selva, la, 229, 323M, 472, 528, 531.
Selva de Dalt, la, 407.
Selva del Camp, la, 49, 147, 204, 276, 294, 323M, 337, 391, 401, 424, 518, 535M.
Selva de Mar, la, 97, 137, 381M, 560.
Selvanera, 140, 155, 193, 272M.
Senan, 282, 401M.
Senet de Barravés, 126, 137, 145, 153, 155, 188, 247, 256, 310, 321, 407M, 531, 549.
Sénia, la, 241, 267, 297, 310, 414M, 466, 490. *Carrers:* Sant Miquel, 472.
Senterada, 138, 296, 364, 401M, 557, 560.
Sentfores, 424, 525M.
Sentiu de Sió, la, 204, 231, 270M, 401, 472M.
Sentmenat, 107, 177, 220, 332, 479M, 527M.
Senyiu, 182, 450M, 531.
Serinyà, 260, 270, 469, 533M.
Seró, 116, 229, 241, 429M.
Seròs, 102, 130, 155, 156, 231, 401, 450M, 499.
Serra d'Almos, la, 182, 382M.
Serra de Daró, 109, 265, 390, 537.
Serradui, 204M, 390, 450.
Serraïma, 270.
Serrat, 294, 436, 452, 479M, 532, 561.
Serrat, el, 319M.
Serrateix, 97, 157, 204, 230, 256, 265, 270M, 385, 510.
Serres, les, 530.
Sessué, 241, 415M.
Setcases, 247, 472M, 557.
Seu d'Urgell, la, 29, 97, 126, 138, 241, 249, 281, 319, 342, 426, 439M, 523, 557, 560. *Barris:* Poble-sec, 430. Santa Magdalena, 374. Sant Antoni, 325. Sant Pere, 319. *Carrers:* Sant Josep de Calassanç, 416.
Seurí, 424M.
Seva, 126, 242, 323, 357, 360, 401M, 417, 519, 560. *Carrers:* Avinguda Onze de Setembre, 456.
Sidamon, 153M, 414M.
Sils, 68, 102, 104, 147, 194, 216, 222, 231, 249, 251, 329, 360, 456, 465M, 519.
Sirès, 274, 274M.

Sispony, 310M.
Sisquella, la, 430M.
Sisquer, 109, 381, 385, 495.
Sisteró, 230, 233, 310.
Sitges, 59, 63, 101, 104, 107, 110, 138, 163, 166, 174, 230, 327, 333, 338, 383, 401, 414M, 463, 496, 540, 562. *Barris:* Cases Noves, 319. Poble-sec, 310.
Siurana, 115, 516M.
Siurana de Prades, 247.
Sobremunt, 233, 523, 527M.
Soldeu, 167, 265, 371M, 415.
Soleràs, el, 182, 387, 401M, 522, 560.
Solius, 97, 140M, 194, 259.
Solivella, 97, 191, 241, 250, 261, 310, 337, 401M, 453.
Solsona, 59, 63, 97, 129, 174, 182, 192, 218, 230, 233, 256, 270, 274, 282, 296, 311, 313, 330, 335, 345, 360, 372, 375, 410, 414, 450M, 486, 527, 549, 561. *Barris:* Josep Torregassa, 241. *Carrers:* Sant Domènec, 428. Sant Pau, 320.
Son, 286, 424M, 534.
Sonadell: *Vegeu* Sudanell.
Sopeira, 79, 175, 247M, 550, 557.
Sora, 204, 314M.
Sorba, 249M.
Sords, 138, 205M, 281, 381, 407, 544.
Soriguera, 514M.
Soriguerola, 472M.
Sornàs, 310, 407M.
Sorollera, la, 434M.
Sorpe, 286, 342, 382, 510M, 534.
Sorre, 432M.
Sorribes, 510M.
Sort, 97, 143, 175, 218, 239, 337, 338, 380M, 450, 524, 561.
Soses, 138M, 156, 247M, 390, 442M.
Sossís, 434M.
Sous, 261, 267, 290, 291, 293, 387, 452, 456.
Sovelles, 479M.
Su, 131, 290, 402M, 499.
Subirats, 233, 234, 235, 242.
Sudanell, 97, 138, 158, 256, 278, 337, 510M.
Sunyer, 155, 216M, 450M, 549M.
Súria, 107, 138, 205, 242, 285, 345M, 490, 495, 528, 541, 544. *Barris:* Poble Vell, 510. Santa Maria, 402.
Surp, 490M, 560.
Surri, 112, 390M.
Surroca, 103, 254, 264, 276, 536, 550M, 560.
Susqueda, 143M, 242, 246, 276, 485.
Suterranya, 428M, 472, 490M.

T

Tagamanent, 323, 450M, 556, 561.
Taià: *Vegeu* Teià.
Taialà, 490.
Talamanca, 402M.
Talarn, 132, 175, 205, 251, 430M, 525, 529.
Talavera, 138, 274M, 386.
Tallada d'Empordà, la, 256, 329M, 402.
Talladell, el, 107, 138M, 230, 479M, 486.
Talló, 230.
Talltendre, 510M, 529.
Talltorta, 323M.
Talteüll, 240, 561.
Tamarit de Llitera, 79, 153, 155, 175, 193, 205, 256, 259, 363, 450M, 506, 538, 557. *Barris:* Santa Llúcia, 549. Sant Antoni, 127. Sant Blas, 153. Sant Sebastià, 138.
Tamarit de Mar, 402M.
Tamariu, 64, 402M.
Tàpies, 528.
Taradell, 68, 97, 127, 138M, 205, 230, 242, 269, 290, 327, 330, 415M, 424, 537, 549.
Taravaus, 231, 528M.
Tarragona, 47, 63, 68, 71, 98, 103, 113, 127, 147, 153, 160, 175, 187, 205, 210, 212, 217, 245, 256, 278, 314, 323, 335, 356, 383, 409M, 453, 456, 463M, 472, 479, 510, 519, 535, 557, 558. *Barris:* Bonavista, 430. Camp Clar, 327. Cós del Bou 407. Floresta, 368. Granja, 325. Hernández Sanahuja, 374. Icomar, 310. López Peláez, 374. Maria Cristina, 374. Palau, 377. Parc Riu Clar, 373. Pilar, 502. Riuclar, 377. Sant Salvador, 424. Serrallo, 319, 349. Torreforta, 329. *Carrers:* Merceria, 514. Pin i Soler, 371. Prolongació de Mallorca, 373. Taquígraf Martí, 371.
Tàrrega, 98, 119, 175, 190, 212, 234, 250M, 253, 279, 310, 337, 362, 409, 459, 485M, 490, 499, 557, 561. *Barris:* Carme, 349. Cor de Maria, 435. Fàtima, 375. Mercè, 465. Santa Anna, 363. Santa Maria, 363. Sol Ixent, 365. *Carrers:* Major, 330.
Tarrés, 256M, 402M, 490.
Tarroja de Segarra, 230, 265, 425M.
Tarròs, el, 323M.
Tartareu, 472.
Tarter, el, 319M.
Tartera, 116.
Taüll, 297, 373M.
Taús, 274, 493M.
Tavascan, 175, 383M, 411M.
Tavèrnoles, 127, 257, 425M.
Tavertet, 103, 112, 205, 281, 290, 425, 439M, 458, 485.
Teià, 262, 527M.
Tentellatge, 490M.
Térmens, 107, 138M, 209, 230, 457M, 500.
Terradelles, 319M, 451.
Terrades, 230, 276, 286, 450, 456, 474, 480, 481, 495, 496, 497, 502, 508, 516, 530M.
Terrassa, 86, 98, 111, 120, 127, 175, 212, 223, 245, 321M, 337, 344, 491, 497. *Barris:* Arenes, 286. Ca N'Anglada, 371. Ca N'Aurell, 276. Can Boada del Pi, 490. Can Gonteres, 373. Can Jofresa, 328. Can Palet, 190, 328. Can Parellada, 373. Can Roca, 327. Cogullada, 371. Egara, 327. Grup Guadalhorce, 368. Grup Montserrat, 323. Grup Santa Margarida, 323. Maurina, 325. Pla del Bon Aire, 323. Poblenou, 325. Sant Llorenç, 345. Sant Pere, 286, 319. Sant Pere del Nord, 190. Segle XX, 159. Torrent d'en Pere, 371. Torre-sana, 323. Vallparadís, 326. Vilardell, 490. Xúquer, 510. *Carrers:* Sant Jaume, 355. *Places:* Catalunya, 485.
Tiana, 230, 296, 345, 458M.
Timoneda, 138, 155, 296M, 545.
Tírvia, 127M, 175, 296, 380M, 505, 561.
Tiurana, 230, 408, 428, 450, 480M.
Tivenys, 127, 472M.
Tivissa, 127, 153, 286, 338, 339, 361M, 440, 506, 550.
Tolba, 127, 138, 155, 205M.
Toloriu, 361, 402M.
Tomet, 508.
Tona, 85, 103, 104, 131, 213, 220, 269, 290, 326, 425M, 469, 506, 535M.
Tonyà, 546.
Tor, 98, 151, 205, 319, 371M.
Torà, 98, 127, 157, 160, 175, 193, 205, 230, 233, 242, 245, 265, 272, 276, 290, 442M, 495, 502, 539.
Toralla, 386M, 402M.
Tordera, 98, 107, 127, 205, 216, 223, 249, 277, 329, 414M, 425, 450M, 476, 508, 510, 519. *Barris:* Sant Andreu, Sant Jaume i Mas Martí, 311, 361. Sant Pere, 319. *Carrers:* Santa Llúcia, 546.
Torelló, 104, 107, 175, 196, 205, 230, 257, 265, 281, 334, 380M, 488, 490, 502, 523, 534, 539. *Barris:* Montserrat, 218. *Carrers:* Collsacabra, 369. Pau, 328. Puigagut, 373. Puigdecanet, 365. Sant Josep, 182. Sant Roc, 481. *Places:* Torners, 328. Sant Fortià, 328.
Torlarribera, 149, 245, 364M, 532.
Torms, els, 127, 261M, 311.
Torn, el, 115, 260, 278, 451, 490M, 504, 505, 544.
Tornabous, 257M, 510M.
Tornafort, 349, 439M.
Torre, la, 98.
Torrebesses, 138M, 386M.
Torredarques, 127, 410M.
Torre de Buira, la, 274.
Torre de Cabdella, la, 98, 245, 280, 439.
Torre de Claramunt, la, 110, 245, 311M.
Torre de Fontaubella, la, 112M, 425M.
Torre del Comte, la, 127, 155, 311, 419M.
Torre de l'Espanyol, la, 127M, 230, 232, 272, 361M.
Torre del Riu, la, 444.
Torredembarra, 98, 110, 138, 176, 205, 231, 337, 346M, 442M. *Barris:* Baix a Mar, 311, 355. Clarà, 138. Urbanització Sant Jordi, 212. *Carrers:* Mercat, 421. Sant Pere, 319.
Torredenegó, 480M.
Torre de Vilella, la, 402M.
Torre d'Oristà, la, 387M.
Torrefarrera, 103, 131, 286, 457M, 539.
Torrefeta, 272, 425M, 508, 510.
Torreflor: *Vegeu* Florejacs i Torrefeta.
Torregassa, la, 129M, 431, 450.
Torregrossa, 143M, 402M.
Torrelameu, 138M, 265M, 559.
Torrelavit, 103, 147M, 176, 319, 402M.
Torrelles de Foix, 98, 107, 127, 176, 230,

311, 415M, 517, 523. *Barris:* Can Croset, 311. Terme, 450.
Torrelles de Llobregat, 107, 144M, 326, 527M.
Torrelletes, 351M, 541.
Torrent, 480M.
Torrentbò, 531.
Torrent de Cinca, 127M, 257, 386M.
Torrent d'Empordà, 546.
Torre-ramona, la, 234M.
Torres, 490M.
Torres, les, 361M.
Torres del Bisbe, 155, 361M, 544.
Torres de Segre, 247, 402M, 480, 541M, 560.
Torre-serona, 265M, 536M.
Torricó, el, 153M, 414M, 419.
Torroella de Baix, 302M.
Torroella de Fluvià, 151, 439, 458M, 532.
Torroella de Montgrí, 98, 190, 213, 329, 337, 415M, 440, 532, 534, 535.
Torroja del Priorat, 270M, 404, 472M.
Tortellà, 110, 127, 149, 176, 192, 222, 274, 402M, 495, 518.
Tortosa, 63, 64, 98, 103, 127, 151, 188, 205, 223, 230, 235, 290, 337, 392, 414, 438, 480M, 491, 523, 557, 558. *Barris:* Carrilet, 431. Corea, 440. Ferreries i Sant Vicent, 311. Rastre, 402. Raval de Jesús, 339, 499. Raval de Sant Llàtzer, 380. Remolins, 410. Sant Joan de la Muntanya, 354. Temple, 485.
Toses, 205, 344M, 353, 523.
Tossa de Mar, 47, 103, 104, 107, 132, 137, 138, 143M, 176, 205, 242, 279, 311, 319M, 323, 341, 345, 402, 439, 503, 560.
Tossal, el, 257, 425.
Tragó de Noguera, 212.
Tragó de Segre, 523.
Travesseres, 361M.
Travil, 319M.
Tredòs, 245, 381, 467M.
Tregurà, 116.
Tregurà de Baix, 368, 416M.
Tremp, 41, 79, 98, 127, 176, 242, 245, 250, 311, 313, 337, 361, 382, 408, 450M.
Tudela de Segre, 474M.
Tuixén, 361, 485M, 514, 560.

U

Ullà, 98, 351M, 450, 532. *Barris:* Roqueta, 311.
Ullastrell, 103, 110, 206, 337, 402M, 497, 556.
Ullastret, 103, 390M.
Ulldecona, 49, 103, 104, 107, 108, 128, 196, 206, 213, 230, 251, 339, 440, 485M, 499, 504, 543.
Ulldemolins, 103, 128, 153, 176, 189, 206, 210, 230, 242, 247, 296, 311, 326, 337, 353, 402, 408, 414, 485M, 500, 545.
Ultramort, 368M, 545M.
Unarre, 311, 495M.
Unha, 245, 458M, 545.
Urtx, 527.
Urús, 260, 279, 430M, 528, 531.
Usall, 361M.
Utxafava: *Vegeu* Vila-sana.

V

Vacarisses, 101, 260, 320, 324, 425M, 536. *Barris:* Torreblanca, 430. *Carrers:* Barceloneta, 430.
Vajol, la, 504, 527M.
València, 60, 140, 181, 269, 347.
València d'Àneu, 286, 361, 450, 480M, 534, 560.
Valentins, els, 296M.
Vall, la, 368.
Vallbona d'Anoia, 98, 176, 290, 376, 414M, 470, 560.
Vallbona de les Monges, 115, 146, 213, 467M, 558, 560.
Vallcanera, 193, 231, 414, 519, 545.
Vallcarca, 292.
Vallcàrcara, 233.
Vallcebre, 98, 235, 266, 353, 363, 402M, 439, 541.
Vallclara, 101, 246, 311, 434M.
Valldan, 282M.
Valldan, la, 206, 287, 395, 411M.
Vall de Bianya, la, 98, 251M.
Vall de Cardós: *Vegeu* Estaon i Ribera de Cardós.
Valldeix, 259.
Vall del Bac, la, 535M.
Valldellou, 138, 257, 402M.
Vall del Tormo, la, 128, 155, 402M, 557.
Vall d'en Bas, la, 251. *Vegeu també* Joanetes, Pinya, la, Sant Esteve d'en Bas i Sant Privat d'en Bas.
Vall-de-roures, 128, 280, 337, 402M.
Vall de Sant Daniel, la, 329M, 440M.
Valldevià, 486M.
Vall d'Ora, la, 281, 415M, 545.
Valldoreix, 103, 390, 402M, 408, 458M, 485M, 502.
Valldossera, 234, 430, 450.
Vallençana, la, 177.
Vallespinosa, 246, 361M.
Vallferosa, 404, 560.
Vallfogona de Balaguer, 128, 270M, 350, 456, 472M.
Vallfogona de Ripollès, 257, 270, 290, 353, 453M, 560.
Vallfogona de Riucorb, 242, 261, 344, 403M, 432, 541M.
Vallgorguina, 239, 465M, 535M, 560.
Vallhonesta, 242, 320.
Vallibona, 281.
Vallirana, 176, 266, 290, 459M, 499, 540.
Valljunquera, 128, 472M, 343.
Vall-llebrerola, 539.
Vall-llobrega, 143, 277, 459M.
Vallmanya, 379M, 467, 480M.
Vallmoll, 128, 132M, 245, 257, 350, 382, 403M, 409, 472, 510.
Vallromanes, 143M, 177, 273, 472M.
Valls, 70, 71, 98, 119, 149, 151, 206, 218, 234, 242, 257, 311M, 321, 330, 337, 344, 381, 403M, 420, 447, 496, 505, 539. *Barris:* Xamora, 378, 474.
Valls d'Aguilar, les: *Vegeu* Guàrdia d'Ares, la, Noves de Segre i Taús.
Valls de Torroella, 107, 242, 425M, 452, 497.
Valls de Valira, les: *Vegeu* Anserall, Arcavell, Ars, Bescaran i Civís.
Vallverd, 267M, 432M, 493M, 514, 548.
Vallvidrera, 293, 403M.
Valveralla, 503.
Vandellòs, 257, 467M, 535M.
Vansa, la, 425M.
Veciana, 182, 404M.
Vendrell el, 68, 99, 120, 160, 179, 206, 209, 276, 314, 337, 363M, 368, 385, 439, 495, 503, 518, 536.
Ventalles, les, 311M.
Ventalló, 247, 469M.
Verdú, 41, 99, 103, 107, 147M, 206, 209, 218, 242, 410, 453M, 558.
Verges, 49, 59, 103, 107, 116M, 138, 176, 196, 206, 230, 337, 368, 486M, 532.
Vergós, 390M.
Vergós Guerrejat, 480M.
Vespella, 139, 247, 472M.
Viabrea, 425M, 480.
Viacamp, 110, 296, 443M.
Vic, 68, 79, 85, 99, 131, 139, 157, 176, 181, 187, 192, 194, 195, 206, 217, 234, 242, 258, 266, 323, 326, 330, 337, 341M, 342, 370, 375, 403, 434, 439, 446, 472, 499, 504, 510, 514, 519, 533, 538, 560, 562. *Barris:* Calla, 191, 514. Can Robert, 490. Caputxins, 235. Lourdes, 329. Pietat, 419. Pla del Remei, 451. Santa Anna, 362. Serra de Senferm, 480. *Carrers:* Bac de Roda, 456. Gurb, 386. Sant Pere, 314. *Places:* Osona 373.
Vicfred, 139, 242, 381M, 510M, 549.
Vidrà, 117, 279, 493M.
Vidreres, 107, 108, 176, 222, 273, 323, 324, 480M, 529, 536.
Vielha, 103, 156, 260, 311, 451M, 458, 472, 500, 542.
Vila, 262, 287, 293, 403M, 408M,
Vilabella, 99, 128, 191, 206, 257, 337, 425M, 435, 549.
Vilabertran, 85, 103, 207, 280, 403M, 458.
Vilablareix, 103, 115, 193, 273M, 528.
Vilac, 151, 311, 326, 380M, 496.
Vilacireres, 376.
Vilacolum, 110M, 439.
Vilada, 104, 192, 234, 311M, 426, 456, 472, 557.
Viladamat, 273, 425M, 544.
Viladamí, 408, 451.
Viladasens, 143M, 503.
Viladecans, 103, 107, 139M, 176, 230, 273, 311, 451M, 558, 559.
Viladecavalls, 103, 273, 371M, 456, 527M. *Barris:* Can Corbera, 377. Can Tries, 312. Urbanització de les Carenes de Can Turu, 311. Urbanització Planassa, 480.
Viladellops, 368M.
Vilademuls, 144, 417M, 451.
Viladomiu Nou, 92, 339M, 345.

Viladomiu Vell, 92, 346M.
Viladordis, 266, 453M.
Viladrau, 99, 128, 158, 242, 257, 296, 312, 371, 451M, 514, 528, 538, 560.
Vilafant, 191, 346, 458M, 544. *Barris:* Camp dels Enginyers, 421. Forques, 426.
Vilafranca del Penedès, 71, 99, 128, 144, 145, 159, 163, 207, 242, 274, 279, 334, 409, 418M, 485, 511, 513, 516, 536, 539, 555, 560. *Barris:* Clotes, 372. Espirall, 374. Molí d'en Rovira, 369. Poblenou, 330. Sant Julià 368. *Carrers:* Màrtirs, 421.
Vilafreser, 480M.
Vilagrassa, 41, 99, 117, 139M, 207, 327, 335, 408, 480M, 523.
Vilagrasseta, 128, 139, 245, 429M, 535.
Vilajuïga, 79, 107, 139, 176, 379M, 502. *Barris:* Dalt 331. Satlle 374.
Vilalba dels Arcs, 139M, 232, 390M.
Vilalba Sasserra, 107, 140, 403M.
Vilalleons, 281, 403M.
Vilaller, 128, 139, 155, 207, 245, 260, 266, 296, 312, 334, 361, 403M, 415, 519, 523, 531, 560, 561.
Vilallobent, 403, 480M, 535.
Vilallonga del Camp, 279, 364M, 507, 514, 525M.
Vilallonga de Ter, 230, 538M, 557.
Vilamacolum, 156, 390M.
Vilamalla, 141M, 279, 441.
Vilamaniscle, 439M.
Vilamantells, 247.
Vilamarí, 258M, 320, 451.
Vilamitjana, 430M, 514M, 549.
Vilamolat, 442.
Vilamòs, 403M, 469, 535.
Vilamur, 403M, 562.
Vilanant, 99, 251M, 403.
Vilancòs, 305.
Vilanna, 459M, 530.
Vilanova, 116.
Vilanova de Banat, 493M.
Vilanova de Bellpuig, 108, 128, 473M.
Vilanova de la Barca, 194, 279, 403M, 510M.
Vilanova de l'Aguda, 176, 180, 403M, 502.
Vilanova de la Muga, 417, 545M.
Vilanova del Camí, 103, 113, 117M, 279, 280, 480M, 519. *Barris:* Pau, 371.
Vilanova de les Avellanes, 242, 491.
Vilanova del Vallès, 99, 137, 156, 177, 207, 290, 432M, 456, 500.
Vilanova de Meià, 41, 266, 481M, 538.
Vilanova de Prades, 210, 246, 296, 425M, 521.
Vilanova de Sau, 403M, 496, 523.
Vilanova d'Escornalbou, 139M, 416.
Vilanova de Segrià, 139M, 451M.
Vilanova d'Espoia, 131M, 386M.
Vilanova d'Éssera, 218M, 403.
Vilanova i la Geltrú, 47, 61, 63, 79, 99, 128, 147, 176, 191, 195, 207, 213, 277, 286, 320, 324, 344, 353, 383M, 495, 502, 508, 530, 538, 540. *Barris:* Collada-Sis Camins, 374. Geltrú, 403. Grup Armanyac, 323. Sant Joan, 312. Tacó, 403. Urbanització Ibersol, 434. *Places:* Sardana, 480.
Vilanoveta, 457.
Vilaplana, 139, 257, 339, 451, 502M.
Vilar, el, 289, 371M, 439M, 539.
Vilarig, 259, 528M.
Vilarnadal, 177, 320M, 557.
Vila-robau, 403.
Vila-rodona, 139, 390M, 523.
Vila-roja, 327M.
Vila-sacra, 100, 158, 279, 312, 425M, 456.
Vila-sana, 100, 207, 270, 495M.
Vila-seca, 108, 112M, 286M, 433, 481, 521.
Vila-seca i Salou, 100, 128, 227, 257, 381M, 538, 540. *Barris:* Plana, 312, 514.
Vilassar de Dalt, 86, 100, 128, 139, 218M, 287, 378, 384, 408, 415M. *Barris:* Veïnat del Crist, 486.
Vilassar de Mar, 83, 100, 129, 312M, 368, 403, 549, 560. *Carrers:* Dels Balcons, 376.
Vilatenim, 118, 417M.
Vilaür, 361M.
Vilavenut, 282M, 532.
Vilaverd, 103, 230, 368M, 451, 536M.
Vilella Alta, la, 131M, 361, 404, 549M.
Vilella Baixa, la, 260, 287M, 404.
Vilella de Cinca, 128, 145M, 390M.
Vilert, 453M.
Viles de Turbó, les, 361M.
Viliella, 139, 271M, 403, 547.
Vilobí del Penedès, 190, 242, 434M, 514.
Vilobí d'Onyar, 100, 214, 231, 279, 291, 351, 439, 385M.
Vilopriu, 320M, 467.
Vilosell, el, 108, 132, 246, 287, 431M, 472, 491.
Vimbodí, 100, 118M, 177, 234, 312, 337, 345, 384, 386M, 453, 549.
Vinaixa, 222, 242, 245, 266, 403, 439M.
Vinallop, 100, 425M.
Vinebre, 232, 261, 312, 439M.
Vinyoles d'Orís, 103, 231, 312, 327, 381M, 429, 472, 518, 556.
Vinyols i els Arcs, 100, 111, 129, 207, 312M, 323, 532M.
Vistabella, 116, 411M.
Viu de Llevata, 139, 403M.
Viure: *Vegeu* Biure.
Viver, 153, 234, 257, 282, 292M, 472, 506, 510.
Viver i Serrateix, 282.
Vola, la, 234, 425, 533M.
Voltes, les, 231.
Vulpellac, 116, 410M.

X

Xerallo, 410M.
Xerta, 100, 129, 177, 231, 337, 342, 361M, 408, 528M, 558.

Sumari

Presentació 7

CALENDARIS, CICLES, FESTA

Calendaris 15
El calendari 15
El calendari celta 16
El calendari jueu 17
El calendari romà 19
El calendari litúrgic cristià 21
Espiritualitat i calendari 23
Les festes de la Mare de Déu 24
El santoral 26

Cicles 29
Cicle agrícola i ramader 29
Cicle anual dels difunts 30
Cicle dels númens i de les fades 31
Ritus de pas festius 32

Tipologia de les festes 35
Festa major 35
Festa de barri 36
Festa votada 38
Festa patronal estamental 39
Aplec 40
Fira 40
Festa cívica 42

Marc i contingut de les festes 43
Espais festius 43
Escenografia i ornamentació festiva 45
Indumentària en la festa 46

Aspecte teatral i parateatral de la festa 48
Personatges i comparses 49
Éssers fantàstics 51
Càrrecs i honors 53
Entitats i agrupacions 54
Anunci-convocatòria 55
Actes religiosos 57
Balls i danses tradicionals 58
Foc i fum 60
Música i músics 61
El joc en la festa 62
Jocs i curses amb animals 64
Àpats i begudes 65
Esports i exhibicions 67
Concursos i exposicions 68
Atraccions i parades de fira 69
Castells 70
La Sardana 71

Relació cronològica i descripció de les festes

Hivern

Desembre 79

Cicle de Nadal 80
Maneres de celebrar el Nadal 82
Principals celebracions vinculades al cicle nadalenc 87

Gener 115
Sant Antoni Abat i la setmana dels barbuts 120
Sant Sebastià 132
Sant Vicenç 141

Febrer 149
La Candelera, Sant Blai i Santa Àgata 149

Cicle de Carnestoltes-Quaresma-Pasqua 160
Maneres de celebrar el Carnaval 162
Principals celebracions del Carnaval 165

Març 179
Sant Josep 181

Primavera

Març (continuació) 187

Festes i celebracions durant la Quaresma, la Setmana Santa i el diumenge de Pasqua 192
Quaresma 192
Maneres de celebrar la Setmana Santa i la Pasqua 195
Principals celebracions de la Setmana Santa i la Pasqua 197

Abril 209
Sant Jordi 210
Sant Marc 214
La Mare de Déu de Montserrat 217

Festes de dilluns de Pasqua fins abans de l'Ascensió 223

Maig 237
Primer de Maig 237
La Santa Creu 243
Sant Isidre 251
Festa del Roser 261

Festes de l'Ascensió, Segona Pasquá i Santíssima Trinitat 280

Juny 293
Sant Antoni de Pàdua 294

Estiu

Juny (continuació) 301
Sant Joan Baptista 302
Sant Pere 314

Festes entorn de Corpus 331
Corpus Christi 331

Juliol 341
Sant Cristòfol 343
La Mare de Déu del Carme 346
Santa Maria Magdalena 351
Sant Jaume 355

Agost 379
Sant Salvador 384
Sant Llorenç 387
Assumpció de Maria 391
Sant Roc 404
Sant Bartomeu 411

Setembre 441
Nativitat de la Mare de Déu 444
Diada Nacional de Catalunya 453

Tardor

Setembre (continuació) 463
Sant Cosme i Sant Damià 465
Sant Miquel 469

Octubre 499

Novembre 521
Tots Sants 521

Sant Martí 525
Sant Andreu 533

Desembre 541
Santa Llúcia 546

Apèndix

Informacions incompletes 555
Festes perdudes amb data de celebració desconeguda 555
Elements perduts de festes no identificades 556
Festes i elements esmentats només per Joan Amades 557
Bibliografia 563
Agraïments 591

Índexs

Índex de festes .....
Índex de poblacions .....

Aquest llibre, editat en commemoració del desè aniversari de la Fundació Serveis de Cultura Popular i del Mil·lenari de Catalunya, s'ha acabat d'imprimir el febrer de 1989.

Aquest llibre, fruit de cinc anys de treball d'un equip d'experts i col·laboradors, ofereix l'inventari més complet i rigorós que mai s'hagi fet sobre el patrimoni festiu català. Conté l'enumeració cronològica i la descripció de totes les festes i celebracions populars que, en nombre de més de 8.000, se celebren a Catalunya, Andorra i la Franja. Precedida i acompanyada d'una gran quantitat d'informacions antropològiques, històriques i hagiogràfiques, la relació de festes inclou una breu explicació del contingut de cada una de les celebracions, amb freqüents referències històriques, geogràfiques i artístiques. S'ha tingut una cura especial en la consignació de les fonts bibliogràfiques –més de 30.000– festa per festa i en la confecció de dos índexs que faciliten la consulta de l'obra: el de noms de festes i el de llocs de celebració.

Cultura Popular, 6